INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
BIBLIOTECA FILOLÒGICA, XLII

ANTONI FEBRER I CARDONA
(Maó, 1761-1841)

DICCIONARI MENORQUÍ, ESPANYOL, FRANCÈS I LLATÍ

Edició crítica i estudi introductori a cura de
MARIA PAREDES

Presentació de
JORDI CARBONELL

BARCELONA
2005

DICCIONARI MENORQUÍ, ESPANYOL, FRANCÈS I LLATÍ

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
BIBLIOTECA FILOLÒGICA, XLII

ANTONI FEBRER I CARDONA
(Maó, 1761-1841)

DICCIONARI MENORQUÍ, ESPANYOL, FRANCÈS I LLATÍ

Edició crítica i estudi introductori a cura de
MARIA PAREDES

Presentació de
JORDI CARBONELL

BARCELONA
2005

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Febrer i Cardona, Antoni, *1761-1841*
Diccionari menorquí, espanyol, francès i llatí. — (Biblioteca filològica ; 42)
Text en menorquí, castellà, francès i llatí; introducció en català. —
Índex. Bibliografia
ISBN 84-7283-581-2
I. Paredes i Baulida, Maria, ed. II. Carbonell, Jordi, 1924 -
III. Bastardas i Parera, Joan IV. Institut d'Estudis Catalans V. Títol
VI. Col·lecció: Biblioteca filològica (Institut d'Estudis Catalans) ; 42
1. Menorquí — Diccionaris poliglots
804.99(467.52) –3=00

Aquest treball ha comptat amb el suport de l'Institut Menorquí d'Estudis

La coordinació i direcció del projecte ha anat a càrrec de Jordi Carbonell,
membre de l'Institut d'Estudis Catalans

La publicació d'aquest volum ha estat a cura de Joan Bastardas,
membre de l'Institut d'Estudis Catalans

Informatització i revisió del text: Maria Bermúdez
Edició crítica i estudi introductori: Maria Paredes

© 2001, Institut d'Estudis Catalans, per a aquesta edició
Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: juliol de 2001
Primera reimpressió: juny de 2005
Tiratge: 400 exemplars

Text revisat lingüísticament pel Servei de Correcció de l'IEC

Compost per Víctor Igual, SL
Carrer de Còrsega, 237, baixos. 08036 Barcelona

Imprès a Limpergraf, SL
Polígon industrial Can Salvatella. Carrer de Mogoda, 29-31. 08210 Barberà del Vallès

ISBN: 84-7283-581-2
Dipòsit Legal: B. 27210-2005

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita del titular del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment i suport, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec comercial, la inclusió total o parcial en bases de dades i la consulta a través de xarxa telemàtica o d'Internet. Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a les sancions establertes per les lleis.

TAULA

Presentació VII

Estudi introductori IX

Nota preliminar XI

1. Antoni Febrer i la seva obra XIII

1.1. Una vida al servei de l'ideal il·lustrat XIII

1.2. Antoni Febrer i la llengua XVIII
1.2.1. El gramàtic XVIII
1.2.2. El traductor XXIX
1.2.3. El lexicògraf XXXVI

2. Aproximació al «Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí» XLIII

2.1. Els manuscrits: descripció i història externa XLIII

2.2. Caracterització de l'obra. Ubicació en la lexicografia catalana del tombant del segle XVIII al XIX XLIX

2.3. Macroestructura LIII
2.3.1. Criteris de selecció d'entrades LIII
2.3.2. Recopilació i elaboració de materials lèxics LV
2.3.3. Ordenació del conjunt LIX
2.3.4. Fases de redacció LXI

2.4. Microestructura LXIV
2.4.1. Estructura de l'article lexicogràfic LXIV
2.4.2. Les entrades «menorquines» LXVII
2.4.2.1. Tipologia LXVII
2.4.2.2. Tractament de la polisèmia i l'homonímia LXVIII
2.4.2.3. Les indicacions LXX

2.4.3. El camp de la definició LXXII
2.4.3.1. La part definitòria de l'entrada principal LXXII
2.4.3.2. Les equivalències en castellà LXXV
2.4.3.3. Les equivalències en francès LXXIX
2.4.3.4. Les equivalències en llatí LXXXII

2.5. La llengua del diccionari LXXXIV
2.5.1. Ortografia i morfosintaxi LXXXIV
2.5.2. Caracterització del lèxic LXXXVIII

Referències bibliogràfiques XCV

Apèndixs CIII

Criteris d'edició CXXIII

Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí *(Edició crítica)* 1

PRESENTACIÓ

El *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí* d'Antoni Febrer i Cardona és una contribució de primer ordre a la lexicografia catalana del segle XIX. Inèdit fins avui, la present edició el fa assequible als estudiosos i al públic en general, i al mateix temps la cultura catalana cobreix un deute que el nostre país tenia envers l'insigne intel·lectual menorquí, tan preocupat per l'ensenyament, el foment de l'ús, la modernització i l'enriquiment de la llengua catalana a Menorca, amb una visió unitària, excepcional a la seva època.

El diccionari de Febrer és una de les tres obres del seu autor citades per Joaquim M. Bover, una cita que, amb error i tot, ha estat reproduïda per Fàbregues, Tubino, Alcover, Griera i d'altres. Germà Colón i Amadeu Soberanas l'inclouen, amb un ampli comentari, en el seu *Panorama de la lexicografia catalana*. L'havia consultat Antoni M. Alcover, i tant Francesc de B. Moll en el DCVB com Joan Coromines en el DECat en van fer ús a través de fotocòpies del primer manuscrit (ms. *A*). Mai fins ara, però, no havia estat editat. L'estudi i l'edició de Maria Paredes són una aportació fonamental al coneixement de la tradició lexicogràfica catalana.

Juntament amb Joan Bastardas vam fer-ne la proposta d'edició a la Secció Filològica, la qual l'acceptà de grat. Tots dos vam pensar de seguida, per a encarregar-se de l'edició i del pròleg, en Maria Paredes, l'estudiosa que tant ha treballat aquests darrers anys sobre l'obra gramatical i literària de Febrer: era la persona adequada per a fer l'edició crítica i el pròleg del diccionari.

Inicialment, hom havia pensat fer-ne una edició facsímil, tenint en compte la claredat de la cal·ligrafia febreriana. Tanmateix, Joaquim Rafel ens va proposar d'informatitzar-lo, una proposta que Bastardas i jo vam acceptar tot seguit per les possibilitats que donava a l'edició crítica i també perquè així es podien introduir les entrades en els corpus lexicogràfics informatitzats i enriquir-los. Cal agrair-li aquesta iniciativa, i als serveis informàtics de l'Institut, llur col·laboració.

Maria Paredes va acceptar entusiàsticament la proposta de la Secció Filològica i hi ha dedicat un esforç extraordinari. El manuscrit que havien tingut a la vista tant Alcover i Moll com Coromines i d'altres era el ms. *A* (anomenat així per Paredes), llargament en poder de les germanes Florit i Serra, de Ferreries, actualment a la Biblioteca Febrer, de Maó, on es conserven la majoria dels manuscrits d'Antoni Febrer, llegat familiar. Els anys seixanta, treballant amb el catàleg dels manuscrits de la Biblioteca de Francesc Vidal i Sintes, a Maó, vaig descobrir que en aquesta biblioteca hi havia un altre manuscrit (que Maria Paredes anomena *B*) del mateix diccionari, un xic més llarg que l'anterior. En vaig deixar constància en el meu primer estudi sobre Febrer i Cardona, publicat tam-

bé per l'IEC (*ER*, XIII, 1961-1966). No vaig ocupar-me'n més fins al moment de plantejar la present edició a Maria Paredes, la qual ha estudiat a fons aquest manuscrit de la Biblioteca Vidal i ha aclarit que és aquest el que Antoni Febrer i Cardona considerava definitiu. L'anàlisi que l'estudiosa gironina fa dels diversos manuscrits del diccionari i els apèndixs, custodiats a la Biblioteca Febrer, és molt notable, i hi incorpora també informacions inèdites. No solament l'edició crítica sinó el llarg estudi preliminar són excel·lents: constitueixen l'aportació més considerable feta fins avui a l'estudi del diccionari del gran lexicògraf menorquí.

La tasca feixuga d'informatització i revisió del text ha anat a càrrec de Maria Bermúdez, que l'ha feta amb una gran dedicació i una gran eficàcia.

No puc deixar de mencionar ací que Joan Bastardas, amb els seus consells i la revisió del volum, hi ha tingut un paper fonamental.

En fer la presentació del *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*, d'Antoni Febrer i Cardona, un intel·lectual polifacètic que m'és particularment car, tant pels seus escrits com pel seu civisme, crec haver de donar les gràcies a la família Victory de Febrer, tan acollidora, i a Tomàs Vidal, que serva curosament la biblioteca familiar, per les grans facilitats que ens han donat, primer a mi ja fa molts anys, després a Maria Paredes en aquests darrers i, finalment, a l'Institut mateix en facilitar la reproducció dels manuscrits, necessària per a la present edició. La nostra institució s'honora amb la incorporació d'aquesta obra menorquina cabdal a la seva «Biblioteca Filològica».

JORDI CARBONELL
Membre emèrit de la Secció Filològica

ESTUDI INTRODUCTORI

NOTA PRELIMINAR

L'edició del *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí* d'Antoni Febrer i Cardona (Menorca, 1761-1841) és la materialització d'un projecte que s'inicià el 1992 a l'Institut d'Estudis Catalans, a proposta de Jordi Carbonell. El procés de realització ha tingut dues etapes: durant la primera, Maria Bermúdez ha dut a terme la informatització del corpus sota el guiatge de Joaquim Rafel, qui volgué incorporar-lo a una base de dades lexicogràfica juntament amb altres repertoris similars. Al llarg de la segona, hem preparat l'edició crítica del text a partir de la *collatio* dels dos manuscrits complets que s'han conservat i d'un *Suplemènt* o apèndix, i hem dut a terme, conjuntament amb Maria Bermúdez, múltiples revisions i correccions del text definitiu. Paral·lelament, hem elaborat un «Estudi introductori» dividit en dos blocs: en el primer, intitulat «Antoni Febrer i la seva obra», s'ofereix una breu notícia biogràfica de l'autor, en què es destaquen els elements clau que caracteritzaren la seva personalitat, així com una valoració de l'obra que dugué a terme a partir del seu constant interès per la llengua, palès en la codificació i el model que proposa en les seves gramàtiques i en la magnitud de la seva obra traductora. En cap cas hem pretès tractar exhaustivament aspectes que ja han estat valorats en publicacions anteriors; ens hem limitat a escollir i a actualitzar només allò que considerem imprescindible per a contextualitzar les notables aportacions de l'autor en el camp de la lexicografia, mai estudiades fins ara. Tanquem aquesta primera part amb un capítol sobre el Febrer lexicògraf. El segon bloc és una aproximació al diccionari a partir de cinc capítols dedicats, respectivament, a la descripció dels manuscrits, a la caracterització i ubicació de l'obra en la lexicografia catalana de les primeres dècades del segle XIX, a l'estudi de la macroestructura i de la microestructura i a la caracterització de la llengua. Al final de la nostra introducció, afegim un apèndix que conté, d'una banda, la transcripció de cinc documents inèdits d'Antoni Febrer, corresponents a múltiples notes de caràcter lexicogràfic i, de l'altra, una mostra de lèxic específic extreta del *Diccionari*.

L'edició d'aquesta obra coneguda i emprada fins ara per alguns lexicògrafs a partir de l'únic manuscrit incomplet que es coneixia, constitueix, *per se*, una bona notícia per a la història de la lexicografia i de la llengua catalana en general i esdevé, a més, una veritable aportació personal de l'autor, Antoni Febrer, qui dedicà la vida a la reflexió sobre els fets d'una llengua que considerava única per a tot l'àmbit lingüístic, la qual cosa no era gens habitual en els diccionaris elaborats fora del Principat en aquells anys. Esperem també que la nostra introducció ajudi a consultar-lo amb profit i serveixi d'al·licient per a estudis més aprofundits sobre aspectes que només deixem apuntats.

Hem d'agrair a Jordi Carbonell el seu guiatge i un suport incondicional en moments difícils; a Josep Massot, l'amistat i els consells eficaços; a Antonio Lacasta, uns coneixe-

ments d'informàtica que han simplificat la correcció del text; a Tomàs Vidal, la generositat de cedir el manuscrit de la seva propietat i la valuosa informació aportada sobre el seu avi, Joan Vidal i Mir; a Josep Miquel Vidal, secretari de l'Institut Menorquí d'Estudis, l'interès constant pel projecte; a ell mateix i a Pere Monistrol, la qualitat de les fotografies dels manuscrits i a Antoni Victory de Febrer i a la seva família, l'afany per a mantenir intacte el llegat del seu avantpassat.

Pel que fa al suport rebut en la darrera etapa de preparació de la present edició, he d'expressar el meu agraïment a Joan Bastardas, pels seus valuosíssims consells en l'edició final del text i per la paciència d'haver llegit amb cura l'estudi introductori.

Finalment, vull agrair la minuciosa correcció de Montserrat Soto, i destacar la dedicació de Maria Bermúdez, manifestada en les acuradíssimes revisions i correccions que ha dut a terme d'un corpus no gens fàcil, tenint en compte la peculiar ortografia de l'autor, i l'agraïment a Manel Quadrada, que ha sabut fer-li costat. Personalment, no tinc paraules per a agrair a Antoni Dalmases el regal de tantes hores i la paciència per les dificultats compartides.

Sabadell, 3 de juny de 1999

1. ANTONI FEBRER I LA SEVA OBRA

1.1. UNA VIDA AL SERVEI DE L'IDEAL IL·LUSTRAT

La llarga trajectòria vital d'Antoni Febrer i Cardona (Maó, 1761-1841) li va permetre ser testimoni privilegiat de l'efervescència cultural que va viure Menorca durant les darreres dècades del segle XVIII i dels esdeveniments històrics que marcaren un període d'involució progressiva d'aquesta singularitat cultural durant les primeres dècades del segle XIX. Quan neix, només feia cinc anys que el governador anglès de Menorca, Sir William Blakeney, havent perdut la batalla naval de Maó, lliurava l'illa a les autoritats franceses i, dos anys més tard, el 1763, s'inaugurava un segon període de dominació britànica que es perllongaria fins al 1782, any en què les armes espanyoles implanten el poder polític i militar gairebé de manera definitiva, amb un breu parèntesi d'ocupació militar anglesa, entre 1789 i 1802.[1] Un Febrer adolescent degué conèixer la creació de la Societat Maonesa, fundada el 1778 a l'empara de Joan Ramis, que aplegà intel·lectuals illencs provinents de la burgesia emergent, amb l'objectiu de formar una biblioteca i de tractar, en reunions periòdiques, temes literaris, històrics, filosòfics i qüestions relacionades amb la llengua pròpia de Menorca, i que es va autodissoldre el 1785, després de dos anys d'inactivitat, incapaç de subsistir en el nou context polític.[2] I els anys de la ma-

1. No és la nostra intenció tractar aquí la singularitat històrica del segle XVIII menorquí, iniciada el 1712 amb la sobirania britànica sobre l'illa a partir del Tractat d'Utrecht. Els textos d'alguns historiadors menorquins de finals del segle XIX, com Riudavets i Oleo, n'ofereixen una visió un xic distorsionada, però Francesc Hernàndez Sanz (Maó, 1863-1949) iniciarà, amb les seves investigacions i publicacions a la *Revista de Menorca*, una nova etapa en la recuperació cultural del set-cents, que constitueix una base prou sòlida i sobre la qual han treballat després els filòlegs Jordi CARBONELL (1964), Josefina SALORD i Antoni-Joan PONS (1987) i Maite SALORD (1987). Actualment, el mateix període està essent de nou revisat pels historiadors Andreu Murillo, Román Piña, José Luis Terrón Ponce i Micaela Mata, entre d'altres. Vegeu les recents valoracions —fetes des de l'òptica cultural— que sobre el segle XVIII menorquí ens ofereixen J. SALORD (1990), «El segle XVIII menorquí: La imprecisió d'un mirall», *Revista de Menorca*, p. 303-307; A. MURILLO (1993), «Notes per afegir a una aproximació al segle XVIII de Menorca», *Miscel·lània Jordi Carbonell*, volum V, p. 111-126, i A. J. PONS (1995), «La llengua a Menorca: Entre el mite i la realitat», a P. BALSALOBRE (ed.), p. 469-489.

2. Entre els membres de la Societat hi havia representants de professions liberals illenques —el farmacèutic Andreu Hernàndez, el metge Bartomeu Ramis, els juristes Joan i Pere Ramis, el secretari de la Universitat de Maó, Vicent Caules...—; de l'estament eclesiàstic —Josep Missó— i noms estrangers —els militars Ernst Teophile Koepp i Otto Guillaume de Cronhelm, el cònsol de Dinamarca a Maó, Jaume Uhler, i el comerciant francès David Causse. Els llibres de la biblioteca eren adquirits a llibreters de Marsella i Liorna. En dóna fe el registre o llibre d'actes de la Societat Maonesa, on consta la relació dels seus membres, dels llibres que formaren la biblioteca i les resolucions i activitats que dugueren a terme. (Vg. PONS-SALORD, 1991). Anteriorment, n'havia publicat un extracte F. HERNÀNDEZ SANZ (*Revista de Menorca*, 1921) reeditat per J. SALORD (1987*b*).

duresa de Febrer, marcats per una dedicació intensa a la seva obra, obeirien a una opció personal en favor de la llengua i la cultura pròpies que s'iniciaria amb el primer any del nou segle. Aquesta actitud xocà frontalment amb els nous hàbits socioculturals que imposaven els esdeveniments històrics que trasbalsaren Menorca durant les dècades següents: la repressió lingüística imposada per la dominació borbònica, la Guerra del Francès, la Constitució de Cadis, la desfeta econòmica menorquina de 1820, la Dècada Ominosa... tingueren com a conseqüència immediata el centralisme i la castellanització progressiva en tots els àmbits administratius i culturals illencs, fet que explicaria, en part, el silenci que pesà sobre una obra manuscrita tan extensa i valuosa.[3]

Antoni Febrer fou el segon fill d'una família maonesa benestant. El seu pare, Rafael Febrer i Llinyar, representant d'una burgesia que s'havia enriquit amb l'agricultura i el comerç marítim, posseïa un dels patrimonis més notables del seu temps i era el primer propietari de finques de Menorca, car era amo de dos «llocs» en el terme de Ciutadella, de set en el de Ferreries i de set més en el de Maó, a banda de la casa familiar de Maó i de diversos vaixells.[4] Hereu d'una nissaga que provenia, per línia directa de primogenitura, de mossèn Rafael Febrer, senyor de Son Bell-Lloch, batlle el 1576, i que comptà amb notaris i juristes notables, obtingué el títol de noblesa per a ell i els seus descendents el 1783, privilegi que li concedí Carles III pels serveis econòmics prestats a les tropes francoespanyoles arran de la conquesta de Menorca.[5] Heretà tots aquests béns i privilegis Rafael Febrer i Cardona, germà gran d'Antoni, el qual, com el seu pare, fou jurista de renom i ocupà diversos càrrecs a l'Ajuntament de Maó l'any 1812 i entre 1820 i 1826,[6] i amb qui Antoni va conviure tota la vida. Altres membres de la família que tingueren un cert prestigi i que, per un motiu o altre, influïren en Antoni van ser dos oncles seus: Bernat Febrer i Llinyar, brillant advocat que fou comissionat a Madrid per les universitats d'Alaior i de Maó el 1782, on exercí com a diputat, com a «Asesor de la presidencia de Castilla», i morí, el 1809, essent «Presidente de la primera Sala de Justicia del Supremo Consejo», i el prevere Josep Febrer i Llinyar, mort el 1783, doctor en teologia i en dret canònic, home d'una extraordinària cultura, ben palesa en una extensa biblioteca personal de la qual en féu bon ús el seu nebot.[7]

Malgrat la immillorable posició familiar, la seva condició de segon fill va marcar profundament l'estil de vida d'Antoni Febrer, el qual, tot i haver trencat amb la tradició dels seus antecessors de consagrar-se a la vida religiosa, no va posseir mai un patrimoni propi d'entitat i va romandre solter tota la vida. Seguint les disposicions testamentàries de l'època, el pare va transmetre el patrimoni familiar íntegre al primogènit, i un llegat important, a manera de dot, a les dues filles casades (germanes d'Antoni); per a ell va restar una mena de «pensió vitalícia» que li permetia viure segons el seu estatus i gaudir

3. Per a més informació sobre el procés d'involució de la cultura i la llengua catalanes a la Menorca de les primeres dècades del segle XIX, vegeu A. J. PONS i J. SALORD (1987), «La literatura catalana de Menorca a estudi: Un estat de la qüestió», *Randa*, núm. 21, p. 89-109, i, en el mateix número, J. SALORD (1987), «La Renaixença a Menorca: Una història (gairebé) impossible», p. 138-145.

4. Vg. A. MURILLO (1992), «La societat menorquina en temps d'Antoni Febrer i Cardona», *Randa*, núm. 32, p. 5-40. També M. PAREDES (1996), p. 19-21. A la Biblioteca Victory de Febrer, de Maó, es conserven encara els capbreus i altres documents relacionats amb aquestes possessions.

5. Tal com consta en el text del títol original que es conserva a la Biblioteca Victory de Febrer, juntament amb l'escut d'armes. Vegeu-ne la transcripció a M. PAREDES (1996), p. 275-320.

6. Vg. M. PAREDES (1996), p. 26.

7. Vg. M. PAREDES (1996), p. 23-24 i 299-301.

8. Tal com consta en el testament hològraf de Rafael Febrer i Llinyar transcrit a PAREDES (1996), p. 24-25, l'única «herència» particular d'Antoni fou la possibilitat d'usdefruit de dues petites possessions familiars: l'«Hort dels Assegurats» i la «Possessió de Son Febrer».

dels béns comuns de la família, però que, en privar-lo de patrimoni propi, el feia dependent del germà gran.[8] Tot i així, la garantia d'una economia bàsica ben resolta va permetre al nostre autor dedicar-se intensament a la seva obra i beneficiar-se d'una part prou significativa de l'herència paterna: els centenars de volums que constituïen la selecta biblioteca Febrer, entre els quals eren abundosos —a banda dels llibres de dret i notaria, estrictament d'ofici— els diccionaris, les gramàtiques, els textos clàssics llatins i els compendis d'oratòria, entre d'altres.[9]

Els primers anys de formació d'Antoni Febrer transcorregueren a Menorca, on sabem que hi havia escoles de primeres lletres dependents de les universitats (municipis) i convents, on, a més dels estudis primaris, s'impartien amb exclusivitat els secundaris.[10] Molt probablement, Febrer realitzà els primers estudis al Convent de Jesús, regentat pels franciscans, situat a pocs metres de la residència familiar, i, tal com era costum en l'alta societat illenca, hauria rebut una educació més personalitzada, a càrrec d'un tutor o professor particular, destinada a preparar els estudis superiors.[11] Cal remarcar el pes que tingué l'aprenentatge d'idiomes en el currículum de Febrer i de la resta de menorquins benestants que es formaren en les darreres dècades del segle XVIII, especialment en aquells que s'encaminaven vers els estudis de dret: l'anglès, com a llengua de les autoritats colonitzadores; el llatí, habitual en els textos jurídics, i el francès, que, a més d'imposar-se durant els anys de la dominació, s'havia convertit en la llengua de cultura per excel·lència a tot Europa, on imperaven els cànons estètics del Neoclassicisme i les teories il·lustrades dels *éclairés*. El llatí se solia ensenyar en els convents, amb ajut de gramàtiques importades que tenien el text escrit en llatí, fins que, el 1762, l'impressor francès Joseph Payen imprimeix a Maó una gramàtica llatina en menorquí, el *Nou mèthodo pèr apèndre la llengua llatina* del prevere Antoni Portella i Enrich,[12] obra que tingué un gran èxit i que seria adoptada majoritàriament per tots els ensenyants fins al 1812, un any clau en la implantació del castellà a les escoles menorquines, en què s'imposà el *Nuevo método para aprender por principios fáciles la lengua latina* de Francesc Pons.[13] Pel que fa al francès, sabem que hi havia bons professors a l'illa, entre els quals destaca l'Abbé Giraud, que ensenyava al convent dels franciscans i que organitzà —àdhuc en època de la dominació espanyola— certàmens literaris en francès, de gran ressò.[14]

Després d'aquesta preparació específica a l'illa, Antoni Febrer va obtenir el títol de doctor *iuris utriusque* a la Universitat d'Avinyó el 1784, dos anys més tard que el seu germà Rafael,[15] seguint el costum d'altres fills de la burgesia i de l'aristocràcia menorquines que preferiren finalitzar els estudis a Orange, Montpeller o Avinyó abans que a Cervera o a Barcelona. Als arxius de l'antiga Avenionensis, universitat pontifícia fins al 1785, hi consten els noms d'una bona quantitat de menorquins que, després de cursar

9. Vg. el capítol 2., «La biblioteca d'Antoni Febrer», a PAREDES (1996), p. 53-90.

10. Vg. A. J. PONS (1995), p. 470-471.

11. Sabem que als convents del Carme i de Jesús (Sant Francesc) s'impartia l'ensenyament de la lectura, l'escriptura i la gramàtica i els estudis de filosofia, teologia i matemàtiques. Vg. J. COTRINA (1929), «Datos sobre la instrucción pública en Menorca», *Revista de Menorca,* p. 165-168.

12. D'aquest text, dedicat per l'autor al comte de Lannion, en parla, entre d'altres, l'historiador P. RIUDAVETS (*Historia de la Isla de Menorca*, 1888, p. 536 i seg.) Té un interessant pròleg on es defensa la necessitat d'aprendre el llatí (i totes les altres llengües en general) a partir de la llengua pròpia. (Cf. *Nou Méthodo...*, p. 6).

13. Vg. A. J. PONS (1995), p. 484-485.

14. Sobre la dominació francesa de Menorca, vegeu D. ASIAN (1983), *Influencia francesa en la isla de Menorca. S. XVIII y XIX*, Barcelona, Bosch. També RIUDAVETS (1888), p. 542.

15. Els dos títols originals es conserven a la Casa Victory de Febrer de Maó. Concretament el text del títol d'Antoni Febrer està transcrit a PAREDES (1996), p. 284-285.

estudis de dret a l'illa sota la tutoria d'un advocat de prestigi —un dels quals seria Joan Ramis—, van acudir a Avinyó a examinar-se, a fi de validar els coneixements i obtenir el doctorat.[16] Des del 1784 fins al 1800, any en què Febrer va datar la seva primera obra, *La Prosódia d'el P. Álvarez*, transcorrien setze anys, al llarg dels quals anirien desapareixent, a poc a poc, les manifestacions culturals que havien fet possible —dit amb paraules de J. Carbonell— el brillant «període menorquí de la literatura catalana».[17] Paradoxalment, sembla que aquest lapse predisposà el nostre autor a iniciar una ingent tasca com a gramàtic, lexicògraf, poeta i traductor al servei de l'humanisme i de la llengua pròpia quan entrava en la maduresa, a la ratlla dels quaranta. Enfront de la creixent precarietat i el caràcter esporàdic de les manifestacions culturals en llengua autòctona, enfront de la castellanització de tots els àmbits de la vida illenca, pren la decisió d'anar contracorrent i s'aboca, en solitari, a una perllongació, aparentment «nostàlgica», d'aquells pressupòsits de finals del set-cents amb la intenció de revifar l'interès per la llengua, clau en la recuperació de la pròpia identitat.[18] Només una dedicació intensa, gairebé exclusiva, explicaria la qualitat i l'extensió dels seus escrits, els quals sotmetia a una pacient *labor limae*, a noves reelaboracions, la qual cosa podem observar en la redacció de les seves gramàtiques i, sobretot, del diccionari, que anava completant amb les dades que li aportaven la pràctica de la traducció, la creació poètica i la informació que rebia d'altres intel·lectuals que, com ell, s'interessaven per les qüestions gramaticals i lexicogràfiques. Tot i que treballava alhora en temes diversos i que l'interès per les qüestions lingüístiques és constant, sembla que intensificà els estudis gramaticals en dues fases: de 1804 a 1807 i de 1821 a 1824; la traducció dels clàssics llatins, de 1805 a 1808 i de 1832 a 1835; la poesia popular, entre 1810 i 1815, i els textos teatrals, de 1832 a 1838; les obres de temàtica religiosa, en canvi, són presents al llarg de tota la producció.[19]

Es relacionà amb els intel·lectuals del seu temps, però procurà allunyar-se de la política i de la vida pública. Sabem, però, que el 1812 fou vocal en la Junta Suprema de Mallorca —tot i que va intentar, en va, renunciar-hi—[20] i que, el 1816, va ser nomenat director de l'Escola de Primeres Lletres de Maó, càrrec que va deixar el 1819 en favor de Joaquim Pons i Cardona.[21] La seva fama com a lingüista, humanista i pedagog va fer que els jurats de Maó li encarreguessin l'elaboració d'un pla d'estudis per a l'establiment d'una nova escola a Maó, que s'adeqüés a la nova normativa de 1815, pla que va presentar el mateix any, en qualitat de diputat, i que signà juntament amb Vicenç Papelcudi i Joan Ramis.[22]

Consta que corregí algunes gloses del mestre Gaspar Cardona, poeta popular maonès mort el 1826; que tractà sovint de temes lingüístics amb el seu cosí Joaquim Pons i Cardona i, molt especialment, amb Josep Togores, comte d'Aiamans, i amb Francesc Mayol,

16. Vg. R. Hilton (1949), «Les espagnols à Avignon au XVIIIe siècle», *Bulletin Hispanique*, núm. LI, p. 46 i seg. Recentment, el tema de la relació dels il·lustrats menorquins amb la Universitat d'Avinyó ha estat tractat extensament per V. de Melchor (1999), «El pas del jove Ramis per la Universitat d'Avinyó (1767): Una aportació a la història de la cultura a la Menorca del segle xviii», a *Joan Ramis i Josep M. Quadrado: De la Il·lustració al Romanticisme*, Universitat de les Illes Balears, Publicacions de l'Abadia de Montserrat i Institut Menorquí d'Estudis, col·l. «Biblioteca Miquel dels Sants Oliver», núm. 9, p. 257-280.

17. Vg. Carbonell (1964), p. 726.

18. Cal comparar l'actitud d'Antoni Febrer amb la que adoptaren altres intel·lectuals menorquins, com Joan Ramis, Francesc Pons o Vicenç Albertí. Vg. J. Carbonell (1972), p. 198 i seg., i A. J. Pons (1991), p. 97-132.

19. Vg. Paredes (1996), p. 126-145.

20. Vg. Paredes (1996), p. 29-32.

21. Joaquim Pons també demanà el relleu i, finalment, el càrrec fou per a Joan Seguí i Pons. La documentació consta a l'Arxiu Municipal de Maó (actes 22-II-1819 i 19-IV-1819, ref. V-412).

22. Es conserva a l'Arxiu Municipal de Maó (lligall *Instrucció pública* 1816-1819). El text del pla de 1815 i d'un altre, signat per Febrer en solitari, de 1819 estan transcrits a Paredes (1996), p. 286-289.

Bartomeu Serra i Joan Binimelis, els quals va conèixer arran de la seva estada a Mallorca, i que va tenir bones relacions amb Joan Ramis, Vicenç Albertí i altres membres dels cercles culturals illencs. Però és evident que Antoni Febrer preferia recloure's a la biblioteca familiar —el volum de la qual va incrementar de manera notable— i cercar la companyia de les lectures en aquell espai privat en el qual podia trobar volums luxosos, bellament enquadernats i il·lustrats, juntament amb llibres de petit format, tractats jurídics del segle xvi i novel·les de viatges del seu temps, obres escrites en llatí, anglès, francès, italià, castellà i català que tractaven les temàtiques més diverses. Una gran part d'aquestes obres foren adquirides durant el segle xviii, fora de les imposicions de la censura inquisitorial. Les anotacions fetes per la mà de Febrer en els llibres i les al·lusions concretes que trobem en els seus escrits posen de manifest l'ús exhaustiu que va fer de la biblioteca familiar, on, indubtablement, cal cercar una bona part de les fonts de la seva obra.[23] En el mateix sentit, la presència d'un elevat percentatge de llibres escrits en francès confirmaria, encara més, el pes que va tenir en la producció del maonès el món de les idees, de l'estètica i de l'espiritualitat de la Il·lustració, el qual, sens dubte, arribaria a Menorca a través de publicacions en aquesta llengua: volums impresos durant la segona meitat del segle xviii a Avinyó, París, Lió, Marsella, Amsterdam, etc., que contenien textos dels autors clàssics —Homer, Virgili, Ciceró i altres—, editats per estudiosos de gran prestigi, com l'Abbé des Fontaines o Charles de la Rue; manuals de dret civil i de dret canònic d'autors tan significatius com Heineccius i Grotius; tractats d'ascètica, com el Kempis; sermonaris, com els de Bossuet, Massillon o Saurin; el *Traité des Études* de Rollin i la *Géographie* de Buffier; les *Odes sacrées* de Jean-Baptiste Rousseau i un elevat nombre de gramàtiques i diccionaris estigueren, entre molts altres, a l'abast d'Antoni Febrer i duen el seu ex-libris.[24]

De l'obra d'Antoni Febrer s'han conservat gairebé noranta manuscrits escrits per la seva pròpia mà i un bon nombre d'anotacions personals en fulls solts; també tenim notícia de cinc manuscrits més, ara perduts.[25] El maonès acostumava a fer, com a mínim, dues còpies de cada obra, que donava a llegir a persones de la seva confiança; això explicaria la dispersió d'alguns manuscrits, que anaren a parar, sobretot, a les mans d'intel·lectuals menorquins i mallorquins, de bibliòfils barcelonins i al fons documental de Milà i Fontanals.[26] Malgrat l'interès que manifestà,[27] només va poder veure impresa en vida una sola obra, i menor: l'*Eczercíci d'el Vía Crucis*, obreta de la qual es feren dues edicions: una, el 1811, i l'altra, el 1846.[28] Caldria esperar més d'un segle perquè es publiquessin a *«La página menorquina»* una selecció de poemes extrets de tres manuscrits seus: d'una perdu-

23. Vg. Paredes (1996), p. 52-89.

24. Vg. Paredes (1996), p. 5, 68-69.

25. La majoria dels quals descrits per J. Carbonell (1966). Vegeu-ne l'inventari complet a Paredes (1996), p. 91-123.

26. Sabem (vg. *infra* p. xxvii) que Febrer, en vida, donà a llegir alguns manuscrits a Josep Togores, comte d'Aiamans, i que Juli Soler coneixia els *Princípis Generáls de la Llèngua Menorquína* quan, el 1821, escriu *Esposició de lo estad actual de l'agricultura en la Isla de Menorca*. També posseïren manuscrits de Febrer el naturalista maonès Cardona i Orfila i, més tard, Lorenzo Lafuente Vanrell, que en publicà dos —de manera fragmentària— a *«La página menorquina»* (vg. *infra* p. xxxiv). El 1960, Joaquim Molas va descobrir, entre els papers Milà (Biblioteca Menéndez y Pelayo, de Santander), dos plecs poètics autògrafs de Febrer (ms. núm. 4 i 60 del nostre inventari).

Actualment, la major part dels manuscrits originals d'Antoni Febrer són conservats pels seus descendents, la família Victory de Febrer. Es poden consultar a través dels microfilms dipositats a la Biblioteca de Catalunya.

27. Vg. l'esborrany de la carta que va enviar al comte d'Aiamans el 1821, publicada per Jordi Carbonell (1972).

28. La primera, a la impremta de Fàbregues; la segona, de 1846, a la d'Ignasi Serra, ambdues de Maó. No es conserva el manuscrit original d'aquesta obra.

da *Recopilaciò de diferents pessas de Poesía Menorquína y Llatína* de 1805, de la *Recopilaciò* de 1820 i de la *Traducciò d'algunas Odas selectas de M. Rousseau* de 1825.[29] Més recentment, s'han publicat els pròlegs de les seves gramàtiques, el text de les dues cartes que va enviar al comte d'Aiamans i una selecció de set poemes,[30] el poema «Aféctes d'un pècadòr arrepentid»,[31] el pròleg i la traducció de dues faules de Fedre,[32] la traducció de les *Bucòliques* de Virgili, en edició facsímil, així com la traducció del llibre primer complet de les faules de Fedre i del *Somni d'Escipió*, de Ciceró;[33] també catorze salms extrets dels *Sálms de David*, que traduí el 1840, només un any abans de morir, i una breu antologia que aplega fragments de peces teatrals, poesia religiosa i teoria lingüística.[34] També s'ha publicat *La Creaciò d'el Mon*, traducció que féu Febrer de l'oratori de Haydn el 1807.[35]

No és difícil trobar un fil conductor que doni coherència a l'obra de Febrer, tot i la diversitat temàtica, la multiplicitat de registres i una dedicació a la gramàtica i a la lexicografia no incompatible amb la pràctica literària. Una primera lectura dels seus manuscrits ens confirma que Antoni Febrer era un humanista, en la mesura que s'interessa pels clàssics llatins i els presenta com a models, tot incorporant-los a una llengua que, en aquells moments, encara no estava reglamentada. Li calia, doncs, proposar també un model d'ús de la llengua, salvaguardant i enriquint-ne el lèxic, i fer-ho, d'una banda, establint unes bases teòriques que seguissin les propostes més avançades del moment i, de l'altra, mostrant, de manera pràctica, amb la traducció i amb la pràctica literària en tots els registres possibles —amb els versos alexandrins i amb les gloses—, que això era realitzable. A més, com a bon il·lustrat, era conscient del poder que tenia l'educació en la transformació de la societat i, com a cristià, de la necessitat de conciliar el contingut dels seus escrits amb l'Evangeli: dos elements que, units a un constant interès per la llengua, fonamenten el conjunt de la seva obra.

1.2. ANTONI FEBRER I LA LLENGUA

1.2.1. El gramàtic

> Un d'els dòns més preciòsos que l'hómê ha rebud de son Creàdor es sens contrediciò la llèngua [...]. Puès aquell qui parla cóm un ignorant, es la búrla de los áltres. Aquell qui no sáb lligir, es com un cègo. Y, ¿de qu'es capás aquell qui no sáb escriurer?[36]

29. Es poden localitzar a través de *«La página menorquina» de El Bien Público. Índice sistemático* (1981), Maó, complement de la publicació en facsímil que féu l'Ateneu de Maó el mateix any.

30. Vg. Carbonell (1961-1966), «Notes sobre els *Principis de la lectura menorquina* de 1804», *Estudis Romànics*, núm. VIII, p. 211-214. Del mateix autor, «Antoni Febrer i el comte d'Aiamans, dues figures de la Il·lustració», *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, núm. XXXIV (1971-1972), p. 143-146.

31. Vg. J. Molas (1968), *Poesia neoclàssica i preromàntica*, Barcelona, Ed. 62, col·l. «Antologia Catalana», núm. 41, p. 74-76.

32. Vg. I. Mascaró (1985), «Les traduccions llatines d'Antoni Febrer i Cardona», *Randa*, núm. 17, p. 73-76.

33. Vg. Paredes (1996), p. 149-208.

34. Vg. Paredes (1991*a*), *Antoni Febrer i Cardona: La paraula salvada*, Menorca; (1991*b*), «Notes sobre una versió literària dels Salms feta a Menorca el 1840», p. 45-85; (1991*c*), pròleg a l'edició facsímil *Les Bucòliques de Virgili traduïdes per Antoni Febrer i Cardona. Maó 1808*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Antoni Febrer va morir el dia 16 de febrer de 1841, tal com consta a l'arbre genealògic familiar.

35. Vg. E. Cabra (1992*b*), «La traducció de *La Creació* de Haydn feta per Antoni Febrer i Cardona», Barcelona, p. 39-58. S'inclou una selecció de gloses i cobles escrites per Febrer a M. Paredes (2000), «Antoni Febrer i la poesia popular», a *Actes del Col·loqui de l'AILLC* celebrat a Mallorca el 1997, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 190-215.

36. A. Febrer (1804), *Princípis...*, prefaci, p. 1, 4.

Amb aquestes paraules i altres de semblants s'expressava sovint Antoni Febrer quan, en els pròlegs de les seves obres, en les cartes i anotacions personals, exhortava al coneixement de la llengua, assenyalant-la com a punt de partida de qualsevol aprenentatge. Influït per les teories lingüístiques franceses de la segona meitat del segle XVIII, en les quals l'estudi de la llengua es racionalitza i s'inicien noves perspectives d'anàlisi apuntades per la lògica i altres disciplines, Febrer afirma que «la gramática ès la clau de las ciéncias»[37] i assenyala la màxima utilitat de l'aprenentatge de les normes i els usos del llenguatge en l'educació de la joventut; prenent les paraules de Ciceró, afirma: «Quod enim munus reipublicae maius meliusve afferre possumus quam si docemus atque erudimus iuventutem?» («Quin servíci majòr y mès agradáble podêm fèr â la república, qu'enseñar y instruhir la joventud?»).[38] Aquesta relació que estableix entre la gramàtica i la formació integral de l'individu s'identifica amb un projecte cultural il·lustrat, de signe cristià, al qual serviria —tal com hem dit— tot el conjunt de la seva obra.[39] En el mateix sentit, proposa que la llengua materna sigui vehicular en l'educació i, sobretot, que sigui el punt de partida en l'ensenyament del llatí i d'altres llengües modernes:

> [...] y com la llèngua nativa síe molt més fácil d'apendrer que las estrangèras, sebènt nosáltres la nóstra, ab mès facilidad y promptitud podríam apendrer las estrangèras.[40]

Interessant, pel que té d'innovadora, és aquesta concepció de la llengua pròpia que, en els seus escrits, sempre anomenarà «menorquí», car, essent plenament conscient de la unitat lingüística dels territoris de parla catalana, partirà de la variant que més coneix, el català de Menorca, per a dissenyar una normativa gramatical que destina, de manera explícita, a tots els parlants de la llengua. Ho diu ben clarament en el «Prefaci» dels seus *Princípis* de 1804:

> Jó he intitulad aquesta óbra: Princípis Generáls de la Llèngua Menorquína, no perqué considèrie qu'aquesta llèngua deguie el sèu orígên â Menórca, sebènt molt bé qu'aquesta ÍĪla fonc fundáda de Valenciáns y Cataláns, els quáls ei portaren la sèua llèngua, qui es la matèxa que nosáltres usám, y antigament s'anomenáva Llemosína; sinó perqu'essent fèta â Menórca, y per un menorquí, es adequáda â la pronúncia que s'usa â n'aquesta ÍĪla, qui en cértas paráulas es algun tant diferènt de la Valenciána, Catalána y MaĪlorquína. No obstánt qu'axó es una cósa tán accidentál, que no será obstácle perque la majòr part de las règlas qu'en èĪla es donarán, no púguien servir per uns y áltres.[41]

Aquesta valoració tan positiva de la llengua materna, l'ús personal que en féu i el caràcter de les seves propostes gramaticals allunyen Febrer de qualsevol tipus d'erudició provinciana i de perspectives localistes, no poc freqüents en algunes gramàtiques del seu temps, fet que és primordial quan es tracta de valorar les seves aportacions en aquest camp.

Són relativament nombrosos els estudis i les referències dedicats a qüestions gramaticals i a les actituds lingüístiques de l'autor maonès, si tenim en compte que aquesta

37. Lema dels *Princípis...* (1804) escrit a la portada de l'obra.

38. A. FEBRER (1821*a*), *Princípis...*, contraportada. La cita és de Ciceró, *De divinatione*, p. 2, 4.

39. Hi fa referència J. SALORD (1991), «Presències de l'espiritualitat il·lustrada a Menorca», p. 506-508, i també J. GINEBRA (1996), *L'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona (1761-1841)*, Institut Menorquí d'Estudis, p. 28.

40. A. FEBRER (1804), *Princípis...*, p. 3.

41. Vg. el «Prefaci» publicat per J. CARBONELL (1966), ja citat.

part tan important de la seva obra resta encara inèdita.[42] Han estat tractades, a partir de l'estudi dels pròlegs, la seva concepció de la llengua i les justificacions que aporta sobre la necessitat de ser codificada;[43] s'han valorat els punts més rellevants de les seves propostes ortogràfiques, comparant-les amb les d'altres autors del domini català de l'època[44] i, més recentment, han estat estudiats el procés d'elaboració i la datació dels *Princípis* i tractades en profunditat les seves idees lingüístiques i l'obra gramatical completa, tant en el context immediat de la Menorca de les primeres dècades del segle XIX com en el context més ampli de les doctrines europees imperants.[45] També ha estat valorat l'intercanvi d'opinions sobre qüestions lingüístiques que mantingué amb l'il·lustrat mallorquí Josep de Togores,[46] i estudiats alguns aspectes puntuals referents a les seves propostes de grafia de la vocal neutra i a la presència dels dialectalismes en la llengua escrita.[47] Aquestes aportacions més recents han donat a conèixer alguns aspectes referits al model de llengua que proposa el maonès partint tant dels preceptes teòrics proposats en les gramàtiques com de la llengua literària de l'autor, concretament de les traduccions.[48] També han contribuït a aclarir alguns punts obscurs referents al procés de confecció de les gramàtiques, a les possibles causes que van impedir-ne la publicació i a la utilització que féu de les fonts franceses que tingué al seu abast. Cal valorar, però, de manera especial, els estudis centrats *stricto sensu* en el contingut de l'obra gramatical de Febrer i que, des de la nova perspectiva que ofereixen les teories lingüístiques actuals, ens assenyalen les coordenades adients i ens permeten valorar les aportacions innovadores de l'autor inserint les seves propostes en el marc dels corrents gramaticals euro-

42. Tot i així, l'existència dels manuscrits gramaticals és ben coneguda a partir de 1966, any en què Jordi Carbonell en publicà el primer inventari. Actualment consten en les obres de referència obligada per als historiadors de la llengua, com ara P. MARCET i J. SOLÀ (1998), *Història de la lingüística catalana*, Barcelona, Teide, amb els núm. 736, 860, 934, 935, 936, 1066, 1280, 1281, 1282, 1362, 1988.

43. Vg. J. CARBONELL (1961-1966), «Notes sobre els *Principis de la Lectura Menorquina* de 1804», *Estudis Romànics*, núm. VIII, p. 195-214, i (1971-72), «Antoni Febrer i Cardona i el Comte d'Aiamans, dues figures de la Il·lustració», *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, núm. XXXIV, p. 87-146. També es refereixen a Febrer J. MASSOT (1985), *Els mallorquins i la llengua autòctona*, Curial, 2a ed., «Biblioteca de Cultura Catalana», núm. 1, p. 43-44; A. RICO i J. SOLÀ (1995), *Gramàtica i lexicografia catalanes: Síntesi històrica*, Universitat de València, «Biblioteca Lingüística Catalana», núm. 16, p. 22.

44. Vg. M. SEGARRA (1985), *Història de l'ortografia catalana*, col·l. «Les Naus d'Empúries», Timó 1, p. 117-129.

45. Vg. A. J. PONS (1992), «Antoni Febrer i Cardona i la llengua: Aspectes generals», *Randa*, núm. 31, p. 51-64, un estudi de caràcter introductori, i, especialment, J. GINEBRA (1996), *L'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona (1761-1841)*, Institut Menorquí d'Estudis, on es tracta el model de llengua que proposa Febrer, el contingut i l'organització de les gramàtiques catalanes i, més concretament, la seva doctrina fonètica, la classificació dels verbs i l'anàlisi dels pronoms, entre altres punts. Jordi Ginebra, gran coneixedor de les doctrines gramaticals del tombant del segle XVIII al XIX —també és autor de l'estudi previ i l'edició de la *Gramática catalana* de Joan Petit i Aguilar («Biblioteca Filològica», núm. XXXV, IEC, 1998)—, signa l'únic estudi que s'ha publicat sobre les gramàtiques franceses d'Antoni Febrer: «Antoni Febrer i Cardona (1761-1841), humaniste éclairé. Auteur de grammaires françaises écrites en catalan», a *Documents pour l'Histoire du Français Langue Étrangère ou Seconde*, núm. 18 (desembre 1996), p. 269-280.

46. Després de J. CARBONELL (1972), ha tractat el tema Joan MAS I VIVES (1994-1995), a *Josep Togores i Sanglada, Comte d'Aiamans (1767-1831): Biografia d'un il·lustrat liberal*, Universitat de les Illes Balears i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, «Biblioteca Miquel dels Sants Oliver», núm. 1, p. 79-81 i 103-106, i «Josep Togores i la llengua catalana», *Llengua i Literatura,* núm. 6, p. 22-24.

47. Vg. A. ROSSICH, «Una qüestió d'història de la llengua a l'edat moderna: El reconeixement de la vocal neutra», i A. RAFANELL, «La invenció d'una tradició: L'emergència dels dialectes en la llengua literària», ambdós a P. BALSALOBRE (ed.) (1995), *La llengua catalana al segle XVIII*, p. 162-165 i 297 respectivament.

48. Vg. J. JUAN MOMPÓ (1998), «Aspectes morfosintàctics de *Las Bucólicas de Virgílio* d'Antoni Febrer i Cardona (Maó 1808)», a *Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny*, «Biblioteca Abat Oliba», núm. 190, p. 157-184.

peus de l'època, comparant-les amb les d'altres gramàtiques catalanes i fent-ne una anàlisi crítica. Evidentment, encara no podem parlar d'una anàlisi exhaustiva, car, si bé han estat estudiats a fons la seva doctrina fonètica i els capítols que dedica als verbs i als pronoms, i comentades algunes qüestions referents a l'article, la flexió del nom i l'adjectiu, està pendent l'anàlisi de la normativa que proposa en els temes de la concordança, del discurs —Febrer ho intitula «arranjamènt de las paráulas»— i dels signes de puntuació, entre altres temes tractats en la segona part de la gramàtica de 1821.

La teoria gramatical catalana d'Antoni Febrer està exposada en dues obres majors i diversos escrits menors que s'hi refereixen, als quals caldria afegir dues gramàtiques franceses, els comentaris puntuals que inclou en algunes cartes i una gran quantitat d'anotacions personals sobre aquests temes.[49] Tot sembla indicar que el 1804, any en què data els *Princípis Generáls de la Llèngua Menorquína*, ja feia anys que l'autor es dedicava a l'estudi de la llengua: ho confirmaria el fet que el primer manuscrit seu que ha pervingut, l'*Esplicaciò de la Prosódia d'el P. Álvarez*, de 1800, és una versió catalana d'un dels tractats de prosòdia i mètrica llatines més coneguts en l'àmbit acadèmic català, i també el fet que el 1801, el 1803 i el 1804 hagués corregit els versos d'un glosador maonès, el mestre Gaspar Cardona, i un glosat anònim, *La Parábola d'el Fill Pródig*, segons els criteris ortogràfics que exposarà, anys després, en les seves gramàtiques. El fet indicaria que, a principis del segle XIX, Febrer ja tenia clarament delimitades les normes bàsiques del seu sistema lingüístic i que era considerat entre els maonesos com un expert en aquestes qüestions.[50]

Els *Princípis Generáls de la Llèngua Menorquína*, datats el 1804, són la primera obra gramatical d'Antoni Febrer.[51] Se'n conserva una única còpia manuscrita, autògrafa del mateix autor, a la biblioteca de la família Victory de Febrer, de Maó; és relativament extensa (cent setanta-set pàgines) i s'inicia amb un «Prefaci» de cinc pàgines, de caràcter apologètic, en el qual Febrer reivindica l'ús de la llengua materna en l'ensenyament, denuncia l'anarquia ortogràfica existent i justifica l'opció d'haver elaborat «per princípis», seguint el model francès, una gramàtica que dictamini sobre l'ús correcte de la llengua, que considera apta per a tot l'àmbit lingüístic.[52] Consta de quatre grans apartats: en el primer, intitulat «De la Lectúra», parla sobre la grafia de les lletres i la divisió sil·làbica, que exemplifica, en una vintena de pàgines, amb diverses propostes de lectura de textos breus; en la primera, sota el títol «Lectúra ab sóns separads», presenta, segmentats en síl·labes, el «Credo», «El Páre nóstro» i altres oracions similars; després, sota l'epígraf «Lectúra ab sons uníds», reprodueix una selecció de textos en prosa i en vers, extrets de tractats d'ascètica cristiana, de les *Odes* de Rousseau, de les obres dels moralistes francesos i d'autors clàssics llatins.[53] En el *Tractat de la Prosódia* parla de la pronúncia de les

49. Vg. la descripció i el títol complet dels manuscrits de Febrer núm. 10, 11, 12, 20, 31, 32, 33, 34, 70, 74, 75 i 76 a M. PAREDES (1996), p. 98-123.

50. Sobre *Las Règlas de la Cantidad ô Esplicaciò de la Prosódia d'el P. Álvarez* (1800), vegeu M. PAREDES (1996), p. 98. J. Ginebra (1996, p. 17) considera que aquest manuscrit «és *lato sensu,* de tema lingüístic [...] les idees prosòdiques d'Álvarez degueren influir en Febrer, sobretot en la seva concepció de l'accent». Febrer va corregir les *Glósas sobre los abúsos de la Móda* (1801) i el *Método práctic per fèr bóna confessiò* (1804) del mestre Gaspar Cardona, del qual es conserven tres còpies manuscrites, així com la *Parábola d'el Fill Pródig* (1803) (M. PAREDES, 1996, p. 98-99).

51. Vg. la descripció del manuscrit, inventariat amb el núm. 10, a PAREDES (1996), p. 101.

52. Vg. FEBRER (1804), *Princípis...*, p. 1-5. Publicat per CARBONELL (1966) i comentat per A. J. PONS (1992), J. GINEBRA (1996) i M. PAREDES (1996).

53. Els textos, extrets de *Condúcta cristiána* del P. Nepreu, jesuïta, de les *Odes sacrées* de Jean-Baptiste Rousseau i de les obres de Fénélon, entre d'altres, obeeixen al caràcter cristià i exemplaritzant que vol tenir tota l'obra de l'autor.

vocals, grups vocàlics i consonants; en la secció intitulada «Gramática Menorquína», escrita en forma de diàleg, exposa tot el que fa referència a la morfologia (que ell anomena «etimología») i a la sintaxi; finalment, en el *Tractad de l'Ortografía* —també exposat de manera dialogada—, es refereix a les «figúras de l'escriptúra» (apòstrof, parèntesis, etc.), als signes de puntuació i a l'«ofíci y ús de las lletras» (grafia de compostos, abreviatures, duplicacions, etc.).[54] Sabem que la data de 1804 que apareix en la portada del manuscrit correspondria a una primera redacció de l'obra, que després seria corregida i ampliada, com ho demostra el fet que, a la pàgina 164, Febrer citi, en una nota, la «nóva Ortografía de la llèngua Mallorquína, ediciò de l'áñ 1812», que correspon, sens dubte, a la *Nueva Ortografía de la lengua mallorquína, explicada en español para su más fácil inteligencia* d'Antoni Cervera, impresa a Palma el 1812.[55] Curiosament, el mateix any 1804 es publicarien a Maó els *Princípis de la lectura Menorquína*, un opuscle anònim de trenta-cinc pàgines, imprès per la Vda. Fàbregues, l'autoria del qual Francesc Hernàndez Sanz havia atribuït a Joan Ramis i que, més tard, Jordi Carbonell atribuiria a Antoni Febrer, basant-se en les coincidències de contingut amb els *Princípis* manuscrits del mateix any. Finalment, diversos documents que es conserven a l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona han demostrat que l'autor de l'opuscle va ser Joaquim Pons i Cardona, cosí d'Antoni Febrer, intel·lectual de gran prestigi, coneixedor de diverses llengües, que va exercir de diputat a Mallorca el 1808, fou representant de Menorca a les Corts de Cadis i al qual s'atribueixen diversos manuals i sil·labaris de la llengua menorquina. La mateixa documentació desmenteix la possibilitat que ambdós menorquins compartissin l'autoria dels *Princípis* que van ser impresos el 1804, car, tot i ser molt possible una coincidència en els plantejaments inicials, els separà un tema fonamental: la concepció de la unitat lingüística, defensada per Febrer i qüestionada per Pons i Cardona.[56] Així doncs, el nostre autor hauria anat perfeccionant els *Princípis Generáls* amb la intenció de publicar-los, tal com consta en l'anunci que aparegué el 8 de setembre de 1811 al *Semanario de la Isla de Menorca*, que comença: «Se abre suscripción á una gramática Menorquína intitulada *Princípis Generáls de la Llèngua Menorquína* [...]»,[57] on es descriu, sens dubte, el text de Febrer.

Febrer va redactar, a continuació, dues gramàtiques franceses: els *Princípis Generáls y Particulars de la Llèngua Francêsa* i els *Princípis Generáls de la Llèngua Francêsa*, ambdues datades el 1807, a les quals cal afegir un manuscrit sense data, inacabat, que s'intitula *Princípis Generáls y Particulars de la Llèngua Francêsa*, que, per les coincidències parcials amb el contingut de les dues anteriors, sembla un primer intent o projecte que hauria estat rebutjat finalment per l'autor.[58] La primera que va ser redactada fou la més extensa, els *Princípis Generáls y Particulars*, un manuscrit de més de cinccentes pàgines numerades, sense índex, que consta de les parts següents: un «Prefaci» de quatre pàgines; un capítol introductori, «De la gramática en general»; el «Tractat de la prosodia o de les lletres i de la pronúncia»; un altre, «De l'etimologia de les paraules»

54. Vegeu la valoració que en fa J. Ginebra (1996), p. 16-18, 69-72.

55. Havia cridat l'atenció sobre aquest tema A. J. Pons (1992, p. 39). Sobre Antoni M. Cervera i la seva obra, vegeu Bover (*Biblioteca de escritores baleares*, vol. I, p. 184-185) i Massot (1985, p. 39-40). Citat també per Colón-Soberanas (1991, p. 185, n. 240) i per Marcet-Solà (1998, núm. 1832).

56. A. J. Soberanas consultà aquests documents durant els anys setanta i els donà a conèixer a J. Carbonell. J. Massot recollia la dada (1985, p. 34), però no es publicaran els documents pertinents fins més endavant. Vg. Ginebra, Paredes i Pons (1997), p. 109-118.

57. Reproduït parcialment a Pons (1992), p. 59-60. També a Paredes (1996), p. 95-96.

58. Vegeu la descripció dels tres manuscrits a Paredes (1996), p. 101-102 i 118, núm. 10, 11 i 70 de l'inventari. Sobre l'estructura i el contingut, vg. Ginebra (1996*b*), p. 269-272.

(morfologia); un capítol sobre sintaxi i un altre sobre ortografia. La segona gramàtica, més breu, consta de cent setanta-quatre pàgines, conté un índex, està escrita —com els *Princípis Generáls* de 1804— en forma de diàleg i estructurada de la manera següent: un apartat, «De la lectura»; un altre, «De les lletres i la seva pronúncia»; la «Gramática francêsa» i un darrer capítol sobre ortografia. Aquesta darrera obra seria un compendi de la primera i aniria destinada als lectors joves que volguessin iniciar-se en el coneixement d'aquest idioma.[59] La formació francesa d'Antoni Febrer i l'important paper que tingué aquesta llengua en l'educació dels menorquins del tombant del segle XVIII al XIX ja han estat prou destacats, però caldria cercar els motius que impel·liren el nostre autor a redactar dues gramàtiques franceses que podríem considerar entre les primeres escrites en la nostra llengua, després de les degudes a Bastero i a Baldiri Reixac.[60] En aquest sentit, són il·lustratives les paraules que Febrer escriu en el «Prefaci» de la primera gramàtica. Fa referència, primer, a la necessitat de l'aprenentatge del francès, llengua modèlica, per a accedir a la cultura europea del moment:

> La Llèngua Francêsa está tán estêsa per tóta l'Europa; la suavidad de la sèua pronuncia, y l'elegáncia d'un gran nombre d'escriptòrs francêsos li hán adquiríd tánta reputaciò, qu'èlla es d'algun módo necessária â tota espécia de persònas, y en especiál â n'aquellas qui es dedícan â l'estúdi de las bèllas lletras. Puès cóm diguè Feijoo: «La Llèngua Francêsa, encáre que no síe fónt, es una cistèrna molt abundánt, ahónt s'há replegad tota quánta erudiciò sagráda y profána hán abundad las quátre fónts de Jerusalém y Ròma, Atènas y Alecsandría.»[61]

També fa esment Febrer de la familiaritat que els menorquins tenen amb el francès, des de la dominació, i de la multitud d'elements comuns que observa entre ambdues llengües, la qual cosa, segons ell, n'hauria facilitat l'aprenentatge en els àmbits oral i escrit:

> Els Menorquins, conexènt l'utilidad d'aquesta llèngua, s'aplicáren al sèu estúdi já desde l'áñ 1756, qu'els francêsos s'apoderáren de l'Íllа de Menórca: La semblánsa de la nóstra llèngua y la francêsa tènen entre sí, per rahò d'una multitud de règlas y d'espressiòns qui los son comúnas; y l'avantátge que nos proporciòna la nóstra pronúncia, qui per rahò que no es constreñída â las règlas particulars, es molt adequáda per apendre las áltras llènguas, fèu que dins brèu tèms molts de menorquíns aprenguèren no sólamènt els principáls sóns de la sèua pronúncia, si que també els tèrmes mès usuals per el trácto de la vída, a fí de poder fèr-se entèndrer en las convérsas y en los demès cásos que fòs necessári.[62]

A partir d'aquestes consideracions, defensa la necessitat d'aprendre aquesta i qualsevol altra llengua «per princípis», que considera el mètode «mès curt y mès sólid» per a assumir no tan sols els preceptes generals —allò que tenen en comú les llengües—, sinó els «princípis particulars», és a dir, tot allò que tenen d'específic, a fi de «parlar-la y escriurer-la ab rectitud y elegáncia», la qual cosa també ajudarà a un millor coneixement de la llengua pròpia.[63] Consigna que seguirà el mètode de la gramàtica francesa de François De Wailly, adaptant, però, tots aquells punts que consideri necessari, tant pel

59. Tal com diu Febrer en el «Prefaci», p. II.
60. Traiem la citació de GINEBRA (1996*b*), p. 274. Sobre la gramàtica francesa d'Antoni de Bastero, vg. F. FELIU (1995), «La història de la llengua catalana d'Antoni de Bastero», *Estudi General*, núm. 14, p. 163-181.
61. Cf. FEBRER (1807*a*), *Princípis Generáls y Particulars de la Llèngua Francêsa*, «Prefaci», p. 1.
62. Cf. FEBRER (1807*a*), p. 1.
63. Cf. FEBRER (1807*a*), p. 2-3.

que fa a l'estructura de l'obra com al contingut. L'autor coneixia prou De Wailly i també Restaut, dos gramàtics que, fent-se ressò de les doctrines racionalistes en el segle XVIII francès, advocaren per la renovació en l'ensenyament de les llengües, proposant fonamentar-ne l'aprenentatge en la solidesa dels principis gramaticals, que calia afegir a la pràctica habitual.[64] Acaba el «Prefaci» justificant el gran nombre d'exemples per a «disminuïr, tánt com síe estád possíble, la sequedad inseparábla d'els precèptes», i assenyalant, una vegada més, que s'ha servit de màximes morals i filosòfiques «per adornar l'esperít de la joventud», cercant, com a bon il·lustrat, «la majòr utilidad» al servei del «delectando pariterque monendo horacià».[65] Febrer redactà a continuació la segona gramàtica, els *Princípis Generáls de la Llèngua Francêsa*,[66] dirigida a principiants, amb la voluntat de resumir els aspectes més bàsics de la primera:

> [...] per la comodidad d'aquells qui no desítjan apendrer sinò lo mès necessári per poder parlar y lligir en francês, jo he trebaĪlad aquest Compendi, ahònt tot es símple y fácil, puisque no contè sinò els princípis generáls.[67]

És destacable la secció intitulada «De la lectura», on, com havia fet en els *Princípis* de 1804, proposa un grup de textos segmentats en síl·labes i un altre «ab sons uníds», així com un capítol intitulat «De la pronúncia», en el qual fa una «demostració pràctica de las Règlas de la Pronúncia en un diálogo de Fontenelle» que té com a protagonistes Homer i Isop. Febrer presenta, a quatre columnes, la traducció menorquina, el text original francès, la transcripció d'aquest text segons la pronúncia familiar i la transcripció segons la pronúncia culta, que ell anomena «oratòria», tot incloent-hi notes a peu de pàgina.[68] No sabem si l'autor donà a llegir aquests dos manuscrits a algun conegut seu o si mai va tenir intenció que fossin publicats, però una primera lectura del contingut suggereix que Febrer estudià, paral·lelament, el francès i el català, i ho diem no solament atenent al fet que escrivís aquestes gramàtiques franceses en la seva llengua materna, sinó considerant les comparacions, els comentaris i les al·lusions al menorquí que hi apareixen i l'evidència, ja explicitada, que els *Princípis* de 1804 són clarament deutors de l'estructura i la doctrina exposades per De Wailly. A més, podríem qualificar d'«extraordinari» el fet que Febrer gosés teoritzar sobre una llengua que, en aquells anys, fou considerada la més culta d'Europa, tot i que formava part del patrimoni cultural dels menorquins ja des dels estudis primaris; en el cas del nostre autor és, juntament amb el llatí, la més estretament lligada a la seva tasca com a traductor, poeta i lexicògraf, tal com veurem.

Les *Observaciòns sobre la Llèngua Menorquína per médi d'una Análisis d'El Próleg d'el Pronóstic de l'áñ 1811* és el títol d'un plec manuscrit de quatre pàgines en el qual Febrer va anotar, amb lletra menuda, fins a seixanta-dues correccions referides al pròleg en vers d'aquest almanac.[69] Les esmenes estan fetes segons els criteris propis que l'autor havia exposat en els *Princípis* de 1804 i en el «Diccionári catalá» —segurament l'Esteve-

64. Ho han assenyalat J. CARBONELL (1966) i J. GINEBRA (1996, p. 53-60, i 1996*b*, p. 275-276).
65. Cf. FEBRER (1807*a*), p. 4.
66. Cf. FEBRER (1807*b*), p. 1.
67. Cf. FEBRER (1807*b*), p.1.
68. Cf. FEBRER (1807*b*), p. 54-60.
69. Els *Pronòstics* o almanacs, que contenien informacions i prediccions diverses sobre l'any, adquiriren gran popularitat a les Balears durant el segle XVIII. Consta que els publicats a Maó a partir de 1791 contenien un pròleg en vers, a manera de judici de l'any. Segons Carbonell (1966, p. 18) es publicarien, almenys, fins al 1837.

Bellvitges-Jutglà, de 1803— i fan referència a qüestions d'ortografia, morfosintaxi i lèxic. Al final, Febrer hi afegeix un comentari personal, com a colofó, on manifesta la seva indignació per la manca absoluta de criteris lingüístics del text i proclama la necessitat de normativitzar la llengua escrita:

> Miráu áre quants d'erròrs s'encóntran en un petit Próleg d'una plána y mitja... ¡Pód haver-hi dóns res mès deploráble, que veurer la nóstra llèngua desfiguráda d'aquest módo en los escrits públics! ¿Quina llum poden tréurer de sembláns eczèmples aquells qui no han estudiad per princípis? no áltre sinò imitar los matèxos errors. Y ¿quin concepte se pod formar d'un póble qui escriu tant mál la sèua llèngua? el mès miseráble. No obstant, la llèngua menorquína es adequábla a princípis axí cóm las áltras llènguas; es elegánt, sonòra, fácil y molt própia , â causa de la sèua pronúncia y d'els sèus accènts, per apendrer las demès llènguas vulgars de l'Europa. Per conseqüent els Menorquins serán tenguds sèmpre per ignoránts, mèntres que no es dediquien â estudiar per princípis la sèua llèngua.[70]

Sabem que el 1811 Febrer ja tenia *in mente* o estava preparant la segona gramàtica catalana, que, finalment, dataria l'any 1821: els *Princípis Generáls y Particulars de la Llèngua Menorquína*, a la qual va afegir un *Compéndi de la Poesía Menorquína* que ja havia redactat, en un manuscrit únic, el 1818.[71] Aquesta obra, molt més extensa que els *Princípis* datats el 1804, té l'estructura següent: a manera d'introducció, un llarg «Prefaci» de caràcter doctrinal i uns preliminars que intitula «De la Gramática en generál», en els quals justifica la divisió de l'obra; un *Tractat de la Prosódia*; un altre, *De l'Etimología de las paráulas* (morfologia); un sobre sintaxi, que divideix en tres capítols: «De l'uniò de las paráulas», «De la Concordáncia» i «De l'ordre ô arranjamènt de las paráulas», i, finalment, un altre sobre ortografia. Es completa amb un *Compéndi de la Poesía Menorquína* d'una vintena de pàgines, un petit tractat de preceptiva poètica que inclou nombrosos textos en vers, la major part dels quals són traduccions del francès o del llatí o versions del propi autor de gloses i altres mostres de caràcter popular. Tal com hem dit abans, n'existeix un altre manuscrit independent, datat el 1818. En les dotze pàgines del pròleg que encapçala l'obra, l'autor defineix els dos tipus de «princípis» de la llengua menorquina que exposarà: els generals, comuns a totes les llengües, i els particulars o propis, que la caracteritzen i diferencien de la resta. Afegeix que «per inclóurer aquests dos princípis en un sól volúmen, èra necessári formar un plá metódic», que ell traçarà, tal com havia fet en l'elaboració de les gramàtiques franceses, segons la gramàtica de De Wailly.[72] És important matisar que Febrer no copia, ni pretén seguir servilment De Wailly, sinó que adapta la normativa d'una llengua culta i reglamentada, com la francesa, al menorquí, amb la finalitat d'elaborar uns preceptes que serveixin «per parlár-la y escriurer-la ab rectitud y elegáncia».[73] De fet, altera, segons el seu criteri, l'ordre dels capítols que segueix De Wailly i assenyala, constantment, els aspectes en els quals divergeix del model, perquè els considera inadequats al català de Menorca. Aquest seria el cas, per exemple, de la normativa sobre l'accent:

70. Vg. Febrer (1811*a*), p. 4.

71. Vg. Paredes (1996), p. 107-108. En l'avís que es publica en el *Semanario de la Isla de Menorca* (8-IX-1811), ja esmentat, en el qual s'obre subscripció a una gramàtica menorquina que, sens dubte, correspon als *Princípis* de 1804, ja s'anuncia la següent: «[...] si los Menorquines desean saber estas reglas particulares [...] se dará igualmente a la imprenta esta otra Gramática completa, que contendrà todos los Principios generales y particulares de la Lengua Menorquina». Reprodueix el text Pons (1992), p. 63.

72. Vg. Febrer (1821*a*), «Prefáci», p. 1.

73. Vg. Febrer, ibídem, p. 1.

> Sobre los Accènts es podrá veurer que jó no en fátg el matèx us que Mr. De Wailly, perqu'hè considerád que l'ús qu'els francêsos én fán no correspón â lo qu'aquests signifícan en si segòns el sèu orígên llatí [...].[74]

També al·ludeix ocasionalment a una altra font, la gramàtica de Restaut, sobretot en aquelles qüestions en què aquesta contenia punts de vista diversos a De Wailly. Tot i que el maonès hi divergeix explícitament algunes vegades, sembla que el segueix en algunes qüestions de fonètica i n'adapta algunes definicions.[75] La disposició del text d'aquesta segona gramàtica —no està escrita en forma de diàleg, com l'anterior—, el caràcter del prefaci i el mateix contingut lingüístic indiquen un nivell superior al de la primera. Els pocs estudis recents sobre la doctrina gramatical que Febrer exposa en aquesta obra ens aproximen a l'ús que féu de les fonts impreses, al model de llengua que proposà, al concepte de cadascuna de les disciplines relacionades amb l'estudi de la llengua i, més concretament, a la seva doctrina fonètica, a l'estudi del verb i dels pronoms i, de manera selectiva, a algunes qüestions de sintaxi.[76] Estudis anteriors s'havien centrat, sobretot, en els criteris ortogràfics de l'autor; aquests estudis, no obstant, estaven una mica contaminats per la idea que Febrer era també l'autor dels *Princípis* impresos el 1804, cosa que provocà alguns errors i algunes imprecisions.[77] També s'ha intentat esbrinar si Antoni Febrer va plantejar-se d'escriure una única gramàtica —si fos així, els diversos manuscrits no serien altra cosa que reelaboracions d'una mateixa obra— o si, per contra, en va concebre dues de diferenciades. Jordi Carbonell no dubtà a parlar de «dues gramàtiques». Anys més tard, A. J. Pons assenyalà l'estreta relació que existeix entre les dues gramàtiques catalanes de Febrer: en la disposició de materials i en el redactat dels capítols comuns sobre prosòdia, etimologia (morfologia) i ortografia i proposà, com a conseqüència, la teoria de la «gramàtica única», que l'autor aniria perfeccionant al llarg del temps. Aquesta teoria, molt d'acord amb els criteris que seguí l'autor en la redacció de tota la seva obra, va ser secundada per mi mateixa.[78] J. Ginebra, en canvi, basant-se en les diferències que existeixen entre les dues obres pel que fa a les formes d'exposició, a canvis en l'estructura i a l'extensió de determinats capítols, entre d'altres, conclou que «la redacció de dos tractats gramaticals diferents respon a un pla pedagògic pensat i ordenat» segons el qual la primera seria una gramàtica elemental, destinada a principiants, i la segona, d'un nivell molt superior, a estudiants més avançats.[79] Pensem que aquesta hipòtesi, que retorna a l'opinió de Carbonell, té de positiu el fet d'haver assenyalat aquests dos nivells diferenciats i, per tant, que els criteris d'elaboració i el caràcter de la reflexió sobre la llengua de les dues obres són diversos, en la mesura que van dirigides a un públic també divers: així obrà també el nostre autor en la redacció de les gramàtiques franceses.[80] El que és indubtable, però, és que els criteris gramaticals de Febrer, més o menys adaptats o explicitats, continuarien essent els mateixos, i que el maonès seguiria reflexionant sobre els fets de la llengua, àdhuc després de la redacció dels segons *Princípis*, tal com queda demostrat en els escrits menors, que comenten i aclareixen alguns punts ja inclosos en l'obra.

74. Vg. Febrer, ibídem, p. 3.
75. Per a més informació sobre l'ús que féu Febrer dels textos de Restaut i De Wailly, vegeu J. Ginebra (1996), p. 43-61.
76. Vg. Ginebra (1996), p. 69-167.
77. Ja hem parlat abans de l'autoria dels *Princípis* impresos a Maó el 1804, deguts a Joaquim Pons i Cardona. Malgrat la nota que publicà Massot (1985, p. 34), a Ferrando-Nicolàs (1993, p. 149), se segueix atribuint-los a Febrer.
78. Vg. A. J. Pons (1992), p. 60-61, i Paredes (1996), p. 127.
79. Vg. Ginebra (1996), p. 70-71.
80. Vg. supra, en aquest mateix capítol, p. XXII i XXIII.

Un cop finalitzada la redacció dels *Princípis Generáls y Particulars*, Febrer en va fer arribar una còpia manuscrita a Josep de Togores, comte d'Aiamans, amb el qual havia començat a tenir contactes el 1812, coincidint amb l'estada que féu el maonès a Mallorca després d'haver estat designat membre de la Junta Suprema de les Balears.[81] Togores li va escriure una carta —datada el 3 d'abril de 1821— en la qual li planteja un seguit de dubtes i observacions sobre alguns punts exposats en la gramàtica, als quals Febrer dóna resposta en un quadernet que afegeix a la lletra que li envia el 3 de juliol del mateix any i li demana, a més, que els comenti amb altres intel·lectuals mallorquins.[82] Conservem dues còpies manuscrites de la *Respósta â alguns dúbtes sobr'els princípis generáls y particulars establérts en la Gramática Menorquína*, una, en un afegit de setze pàgines que s'inicia amb l'esborrany de la carta esmentada, i l'altra, en un quadernet a part.[83] Els manuscrits tenen l'interès afegit de contenir, a vegades reproduïdes literalment, algunes observacions que feia el comte d'Aiamans en la seva carta, ara perduda. El maonès respon, refermant-se en els preceptes que havia exposat ja en les gramàtiques, als dubtes que li havia plantejat Togores sobre la titlla de la lateral palatal, la flexió de gènere d'alguns pronoms, la pronúncia de les vocals i els accents. Són remarcables les al·lusions que fa —per a confimar les pròpies idees o dissentir-ne— a altres obres i autors contemporanis, com el «Diccionári catalá» (Esteve-Bellvitges-Jutglà, de 1803), la «Nova ortografía de la llèngua Maĺlorquína de 1812» (del P. Cervera), la gramàtica de De Wailly, «El discurs sobre els Cementèris de 1818» (de Bartomeu Ramis) i «La traducciò de l'Alonsiada» (feta per Vicenç Albertí el 1818 sobre l'original castellà de Joan Ramis).[84]

Tres anys més tard, el 23 d'agost de 1824, Antoni Febrer torna a dirigir-se per carta al comte d'Aiamans;[85] en aquesta ocasió, li parla de la voluntat d'imprimir la seva obra i de les dificultats que ha trobat a Menorca per a aconseguir-ho; adjunta a la carta les *Nótas sobre la Pronúncia y l'Ortografía Menorquína* que havia anunciat en la carta anterior i dos poemes: una «Oda à la Páu» i una «Fábula. Las estacions».[86] Comença el maonès

81. Sabem que la hi va donar en mà, a Menorca, on el comte d'Aiamans sojornà durant uns mesos com a governador interí el 1820, però que no van tenir temps de comentar-la. Vg. Paredes (1996), p. 38-39. Sobre la biografia, la personalitat i els interessos culturals de Josep de Togores, vg. Carbonell (1972) i, sobretot, J. Mas i Vives (1995).

82. Tot aquest procés el coneixem pel que diu Febrer a la carta del 3-VIII-1821, car la lletra del comte d'Aiamans s'ha perdut. Es conserva un únic esborrany d'aquesta carta, que fou publicada, juntament amb una altra, datada el 20-IX-1824, per J. Carbonell (1972). Febrer diu: «Vátg rebrer ab la majòr complacència la sèua apreciáda cárta de 3 d'Abríl, en la quál V.S. tenguè la bondad de comunicár-me alguns dúbtes sobr'els princípis generáls y particulars de la llèngua Menorquína, que jó establesc en la mía gramática [...].» Després, diu que li enviarà una altra còpia, per al P. Mayol. Finalment, manifesta la intenció d'enviar-li unes «Notes sobre Pronúncia» i unes altres sobre lèxic, de les quals ja parlarem més endavant.

83. Vegeu la descripció dels dos manuscrits a Paredes (1996), p. 107 i 119.

84. El text d'aquesta *Respòsta* encara no ha estat publicat, tot i que ha estat estudiada en la mesura que conté idees lingüístiques del comte d'Aiamans. Vg. J. Mas (1994-1995), p. 21-26.

85. La correspondència entre ambdós il·lustrats hauria quedat interrompuda per la partida de Togores a Madrid, el 1822. Febrer ho assenyala en una carta: «en una cárta d'el 1er. de Mátx de 1822 V.S. me digué que s'en anava â Madrid [...]». Sobre aquests tres anys d'absència de Mallorca, vg. J. Mas (1994), p. 115.

86. Es conserven dos manuscrits d'aquesta carta: l'esborrany —que fou publicat per J. Carbonell (1966)— a la Biblioteca Victory, i la que va rebre el comte d'Aiamans —que duu escrit, amb lletra del comte, «Rebuda a 22 d'Octubre»— a la Biblioteca Pública de Maó. Aquest darrer va acompanyat exclusivament dels dos poemes, mentre que les *Nótas* es conserven, per duplicat, a la Biblioteca Victory, on també hi ha el manuscrit d'unes altres «notes» en les quals Febrer aplegarà una sèrie de «Tèrmes en que me recordáva haver observad algúna diferéncia en l'us que nosáltres en feim, respécta d'aquell qu'en fán â Maĺlórca», que estudiarem en un proper capítol. Cal dir que els dos manuscrits que contenen les *Nótas de Pronúncia* no són idèntics: un, de vint pàgines, sembla un primer esborrany; l'altre, que en té vint-i-dues,

denunciant l'arbitrarietat ortogràfica que ha observat en els escrits de Togores i en altres manuscrits i impresos que el comte li ha fet arribar, deguda —segons afirma— a una manca de normatives gramaticals que afavoria l'entrada indiscriminada de llatinismes, gal·licismes i castellanismes en el menorquí; es manifesta conscient d'haver fet unes «nóvas règlas» basades en tres punts: «pronúncia, us constánt y orígên» i, a continuació, parla sobre l'apòstrof, el mode subjuntiu, la formació del femení dels noms, l'ús d'algunes preposicions, els derivats, l'ús de *g*, *j*, *x*, *y* i *ñ*, els compostos, l'article i el plural dels noms, entre d'altres.[87] A banda d'algunes obres i alguns autors esmentats en la *Respósta* de 1821, Febrer fa al·lusions ben concretes a la «gramática catalana», sens dubte la de J. Pau Ballot, fet que ja havia estat assenyalat per J. Ginebra.[88] En general, les crítiques i observacions que fa són directes, àdhuc aquelles que es refereixen a escrits del comte d'Aiamans, amb el qual coincideix, d'altra banda, en l'actitud positiva envers la llengua i en l'interès constant que manifestà l'il·lustrat mallorquí per temes que s'hi relacionessin; però Togores, a diferència de Febrer, tot i que «manifestà un gran amor per la llengua pròpia [...] alhora la considerava morta per a la cultura»[89] i, malgrat que era tingut pels seus contemporanis com a expert en temes lingüístics, no coneixem encara l'«Ortografia mallorquina» que li atribueix Bover i no podem saber, per tant, si tenia una normativa tan ben elaborada com la de Febrer, que donés coherència a la seva obra.[90]

Un altre manuscrit sense data, les *Observaciòns d'el Dr. Parpál sobre l'Ortografía Menorquína*, de tan sols set pàgines, confirmaria que Febrer hauria donat a llegir diverses còpies de la seva gramàtica a persones de la seva confiança, a fi que li fessin les observacions pertinents.[91] En aquest cas, hi ressenya els comentaris del Dr. Parpal «sobre la g final múda» i «sobre la x», afegint-hi la seva «respósta â n'aquesta primèra observaciò», de nou una «segòna observaciò d'el Dr. Parpal cóntre la respósta â la sèua primèra» i, finalment, la seva resposta a aquesta segona observació. No sabem exactament quina fou la relació de Febrer amb aquest personatge, que segurament cal identificar amb el Dr. Antoni Parpal, metge i membre de la Societat Maonesa, lloat per Joan Ramis.[92]

Una altra mostra de l'interès que va tenir Antoni Febrer per tot allò que estigués relacionat amb la llengua són cent quaranta-quatre pàgines d'anotacions personals en les quals consignà notícies de diaris i idees extretes de lectures molt diverses, a les quals, sovint, afegia un comentari personal; aquestes notes són de gran importància per a valorar la seva obra com a lexicògraf, com veurem més endavant. També cal dir que tota l'obra gramatical del maonès és deutora d'un nombre important de fonts impreses que formaven part de la biblioteca familiar, i que ell va contribuir a engrandir. Tot i estar perdudes, sabem, per pròpia referència de Febrer, que posseí l'edició de 1776 dels *Principes généraux et particuliers de la langue françoise* de François De Wailly i els *Principes généraux et raisonnés de la grammaire françóise* de Pierre Restaut, així com l'*Ortografía de la lengua mallorquina* d'Antoni M. de Cervera, de 1812. Encara es conserven, entre

conté més informació que l'anterior a les pàgines 14 (sobre la *ñ*), a la 18 (sobre els pronoms) i entre les pàgines 20 i 22 intercala un capítol nou («Tán. Quán», etc.).

87. El text d'aquest manuscrit encara no ha estat publicat. Vg. la descripció a Paredes (1996), p. 108 i 119.

88. Vg. J. Ginebra (1996), p. 25.

89. Cf. J. Mas (1994-1995), p. 15.

90. Bover (1868), vol. II, p. 441. Per a més informació, vg. J. Mas, ibídem, p. 8-28).

91. Vegeu la descripció d'aquest manuscrit a Paredes (1996), p. 119.

92. Consta que entrà a la Societat Maonesa el 22 d'octubre de 1778, i li fou assignat el número XV. Vg. Pons-Salord (ed.) (1991), p. 56. J. Ramis l'esmenta: «D. Antonio Parpal médico, que honró su facultat con mucha pericia y superiores conocimientos», *Varones ilustres de Menorca*, Maó, Impremta de Serra, 1817, editat en facsímil per Nura (1989), p. 161.

els llibres de la biblioteca Victory, un manuscrit de quatre-centes pàgines intitulat *Sentits y explicació de las reglas de la etimologia y sintaxis*, de Josep Febrer i Llinyar, basat en la *Grammaticae Latinae Institutio* de l'humanista Andreu Sempere,[93] la *Gramàtica i apologia de la llengua catalana*, de Josep Pau Ballot, en l'edició de 1813, els *Principis de la lectura menorquina* de Joaquim Pons i Cardona, de 1804; un bon nombre de gramàtiques llatines, com la *Dialogistica Latina* de Joan Lluís Vives, la *Syntaxis* de Torrella (1739), la *Summa de temps* de Vallès (1757), *De institutione Grammaticae*, manual del Seminari de Barcelona (1793), i els dos volums de *Nouveaux elements de la langue latine* (Lió, 1769-1770); gramàtiques franceses, com la *Grammaire angloise-françoise* de Miège et Boyer, de 1775, la *Grammaire nouvelle espagnole et françoise* de Sobrino (1745) o la *Gramática francesa para uso de los españoles* de Tramarría (1829); gramàtiques espanyoles, com la *Cartilla ortológica* de Ramon Camí (1822), el *Tratado de la Ortología castellana* de Sarrabassa (1805) i gramàtiques angleses, italianes i alemanyes, com el *Vraie méthode pour aprendre la langue angloise* de T. Berry (1775), la *Nueva y completa gramática inglesa* de Casey (1819), la *Gramática italiana adaptada al uso de los españoles* de Luis Bordas (1830) i la *Grammatica della lingua tedesca* de M. Kirchmair (1724), entre d'altres.[94] És molt probable que el nostre autor conegués, també, el *Nou methodo per apendrer la llengua llatina* d'Antoni Portella, imprès a Maó el 1762,[95] que anys més tard seria substituït, a les aules menorquines, pel *Nuevo método para aprender por principios fáciles la lengua latina* de Francesc Pons.[96]

L'obra gramatical d'Antoni Febrer assentarà, doncs, les bases teòriques, el model de llengua que es manifestarà després en la pràctica de la traducció i en la tasca lexicogràfica. És fa palès el caràcter nostàlgic, una mica anacrònic, de la doctrina lingüística del maonès, elaborada a principis del segle XIX, però emmirallada en el final del set-cents.[97] En tot cas, és prou clar que la seva intenció era guiar l'aprenentatge de l'expressió culta en la llengua materna, tant en l'àmbit oral com en l'escrit, en una perllongació de l'ideal educatiu dels il·lustrats. Els models francesos seran només el punt de partida teòric de tot un procés de reflexió personal sobre els fets de la llengua catalana que es parlava a Menorca, una llengua que ja tenia en els documents administratius, des de feia segles, un model culte complementari del dialecte que es parlava a l'illa.

1.2.2. El traductor

Jordi Carbonell, en els seus estudis sobre l'obra lingüística de Febrer de 1966, ja havia fet referència al paral·lelisme que existeix entre l'obra gramatical del maonès i la fructífera activitat que dugué a terme com a traductor. En el primer inventari de manuscrits que publicà, hi recull un bon nombre de versions literàries d'autors clàssics llatins i francesos, així com altres textos de caràcter religiós i didàctic que va poder veure a la Biblioteca Victory.[98] Però no serà fins anys més tard que se situaran les traduccions del

93. Vg. J. Carbonell (1972), p. 109.

94. Per a més informació sobre aquestes i altres fonts impreses, vegeu M. Paredes (1996), p. 70-87.

95. Ja hem parlat anteriorment de la significació d'aquesta obra, publicada per primera vegada a Maó per Payen el 1760 amb el títol *Rudiments de la llengua llatina*, i reimpresa els anys 1761, 1762 i 1783 amb el títol de *Nou méthodo* (Carbonell, 1994, p. 60).

96. Vg. A. J. Pons (1995), p. 484-487. Per a més informació sobre les gramàtiques impreses a Menorca durant el segle XIX, vegeu J. Carbonell (1994), p. 57-70.

97. Vg. J. Ginebra (1996), p. 40.

98. Vg. J. Carbonell (1966), p. 200, i (1972), p. 111-112.

maonès en un espai central de la seva obra literària i se les considerarà un testimoni d'excepció en el panorama cultural català de les primeres dècades del segle XIX. Els primers estudis que tracten *stricto sensu* algunes traduccions concretes es refereixen a les versions dels clàssics llatins, tant les de Fedre, Ciceró i Virgili, conservades en manuscrit, com de les traduccions poètiques publicades a «La página menorquina»;[99] més endavant apareixeria, publicada en facsímil, la traducció completa de les *Bucòliques* de Virgili que Febrer va fer el 1808, així com dos estudis, un d'aproximatiu i un altre de més extens, sobre l'art de traduir d'Antoni Febrer, basats, sobretot, en la lectura que va fer el maonès dels esmentats autors llatins segons les edicions que encara es conserven a la biblioteca familiar.[100] També han estat valorades, des de diverses perspectives, les de temàtica religiosa, com les traduccions de les *Odes sacrées* de Jean-Baptiste Rousseau, de 1825, la traducció dels *Salms* de David, de 1840, i la de l'oratori *La creació del món*, de Haydn,[101] i estudiades, tot i que de manera introductòria, les obres teatrals de Le Jay que Febrer va traduir entre 1833 i 1836.[102] Tot i així, manca el més important: la publicació íntegra, a fi que aquestes mostres puguin ser incorporades a la història de la traducció literària en la nostra llengua.

Cal dir, però, que la valuosa aportació de Febrer en aquest camp no és tan sols el fruit d'una opció personal, sinó també la conseqüència d'un context cultural —general i immediat— més que favorable per a un contacte enriquidor entre llengües. És indubtable que els anys en què es conformaren les cultures europees del tombant del segle XVIII al XIX es caracteritzen per una progressiva ampliació de l'horitzó lingüístic de les traduccions a causa de l'increment del nombre de llengües que s'incorporen a la *Weltliteratur*. L'activitat traductora hauria de convertir les literatures nacionals en patrimoni de la humanitat —diria Goethe— i el fet d'importar literatura estrangera enriquiria la llengua pròpia i la preservaria de la decadència: era el que Herder anomenava «mercantilisme» cultural, fruit de les noves perspectives que obrien els nous estudis, les recents reflexions teòriques, sobre la traducció, de Tytler i Schleiermacher.[103] Ja hem dit que, a l'illa de Menorca, especialment receptiva a l'intercanvi cultural amb Europa després

99. El primer estudi és de 1985. I. MASCARÓ, a «Les traduccions llatines d'Antoni Febrer i Cardona», *Randa*, núm. 17, p. 65-76, ens aproxima a les traduccions dels clàssics llatins que dugué a terme Febrer entre 1807 i 1808 i publica el pròleg de la traducció de les faules de Fedre, així com la faula 7 del llibre segon i la versió de la bucòlica quarta de Virgili. Més tard: M. PAREDES (1990), «Antoni Febrer i Cardona, traductor d'Horaci: Una versió de *Carmina* I, 4», a *Miscel·lània d'homenatge a Joan Bastardas,* vol. IV = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXI*, p. 49-60.

100. Vg. *Les Bucòliques de Virgili traduïdes per Antoni Febrer i Cardona*, edició en facsímil del manuscrit datat a Maó el 1808, prol. M. PAREDES (1991*c*); també M. PAREDES (1992), «Antoni Febrer i Cardona i el mestratge dels clàssics», *Randa*, núm. 31, p. 7-19, i (1996), *Antoni Febrer i Cardona, un humanista il·lustrat a Menorca (1761-1841)*, Curial i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, col·l. «Textos i Estudis de Cultura Catalana», núm. 49.

101. Vg. J. SALORD (1992), «Les odes sagrades de J. B. Rousseau segons Antoni Febrer i Cardona: La poesia com a llenguatge de Déu», *Randa*, núm. 31, p. 35-50; M. PAREDES (1991*b*), «Notes sobre una versió literària dels Salms feta a Menorca el 1840», *Miscel·lània d'homenatge a Jordi Carbonell,* vol. II = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIII*, p. 45-85, i E. CABRA (1992*b*), «La traducció de *La Creació* de Haydn feta per Antoni Febrer i Cardona», *Miscel·lània Jordi Carbonell,* vol. IV = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXV*, p. 39-58.

102. Vg. E. CABRA (1992*a*), «Els drames de Le Jay traduïts per Antoni Febrer: Una primera lectura», *Randa*, núm. 31, p. 21-34.

103. Vg. J. W. GOETHE (1819), *Noten und Abhandlungen zu bessern Verständnis des west-östlichen Divans*, a Ernst BEUTLER (ed.) (1948), vol. III, p. 554; J. G. HERDER (1768), *Über die neuere deutsche Literatur*, extret de *Werke*, W. Pross (ed.) (1984). Aquests i altres textos de Tytler (1790) i Schleiermacher (1813) estan transcrits a F. LAFARGA (ed.) (1996), *El discurso sobre la traducción en la historia. Antología bilingüe*, Barcelona, EUB, p. 266-275, 379-383, 366-377.

d'un segle de colonització anglesa i francesa, es consolidaria una nova intel·lectualitat burgesa que, a més de doctorar-se a les universitats franceses, aprofitaria els viatges comercials per a adquirir llibres provinents de França, Anglaterra, Alemanya i Itàlia.[104] El primer fruit d'aquest transvasament cultural serien les traduccions, lligades, durant les dues darreres dècades del segle XVIII, a les activitats de la Societat Maonesa o als noms de Pere i Joan Ramis i, durant el primer terç del segle XIX —a més d'Antoni Febrer—, al nom de Vicenç Albertí.[105]

En el si de la Societat Maonesa, fundada el 1778, quan el nostre autor només tenia disset anys, ja es generà un debat sobre el contacte entre llengües i sobre la «necessitat» de la traducció, afavorit per la implicació en la institució d'elements provinents del colonialisme —Ernst Teophile Koepp, Otto G. de Cronhelm, David Causse, etc.— i per la resolució 105 (13-XII-1778) de la Societat, segons la qual cadascun dels seus membres hauria de llegir, en les reunions setmanals, una traducció original escrita preferentment en menorquí.[106] Consta en el registre de la institució que es van pronunciar dos discursos que tractaren alguns aspectes teòrics de la traducció: el «Discurs sobre l'utilidad de les llengües estrangeres» d'Ernst Theophile Koepp (R 144 del 8-IV-1779) i el «Discurs sobre Mr. de Voltaire» de Vicent Caules (R 146 de l'11-IV-1779). Sabem que es llegiren, entre d'altres, una *Traducció en vers de la fàbula de Píramo y Tisbe*, per David Causse (R 111 del 28-I-1779), una *Traducció del discurs que féu l'Almirante Byng a la hora de la mort*, per Pere Ramis (R 115 del 4-II-1779) i una *Traducció d'algunes reflexions del Sr. Wieland sobre una anécdota de la História Universal de Mr. de Voltaire*, de les quals només se n'ha conservat una, la *Sapphira*, versió menorquina d'una especulació d'Addison i Steele apareguda al número 431 del diari *The Spectator*, que Joan Soler i Sans llegí el 4 de març de 1779.[107] Dos membres d'aquesta Societat, els germans Pere i Joan Ramis, són els traductors més notables de les acaballes del segle XVIII; el primer, un veritable poliglot que pels seus coneixements de llatí, grec, hebreu, àrab, francès, italià i alemany va ser nomenat intèrpret de Carles III a Menorca, deixà diverses traduccions catalanes de Molière, ara per ara inconegudes;[108] el segon, a banda d'una sòlida obra literària de creació, deixà algunes versions i adaptacions, entre les quals destaquen els poemes satírics i mitològics de joventut, emmirallats en Quevedo, les reminiscències de l'*Eneida* virgiliana del poema èpic l'*Alonsiada* —ambdues en castellà— i la composició *De ma estimada Lèsbia*, recreació del poema de Catul «Lugete, Veneres, Cupidinesque».[109]

Durant les dues primeres dècades del segle XIX, en plena dominació espanyola, Vicenç Albertí (1768-1859) significarà la continuïtat del dinamisme cultural dels darrers anys de la Menorca britànica. Membre d'una família benestant d'origen mallorquí, deixeble de Charles E. Cook, coneixia les llengües clàssiques, el català, el castellà, el fran-

104. Vg. supra, capítol 1.1, p. XVI-XVII.

105. Per a una visió panoràmica de la traducció a la Menorca del tombant del segle XVIII al XIX, vg. M. PAREDES, «Traductors i traduccions a la Menorca il·lustrada», a *Actes del Col·loqui «La traducció a Espanya, 1750-1830»*, Universitat de Barcelona, octubre 1998, (F. LAFARGA, ed., 1999, p. 79-90).

106. Vg. *Registre de la Societat Maonesa*, PONS i SALORD (ed.) (1991), p. 106-107, 114-115.

107. És una traducció menorquina que consta de cent noranta versos alexandrins amb rima apariada agrupada en catorze estrofes, de les quals la primera es refereix al tema «la inocència venjada» i la segona és una dedicatòria a Joan Ramis, amb un esment implícit a la tragèdia *Lucrècia*, que l'autor escriví el 1769.

108. Possiblement fos l'autor d'*El malalt imaginari*, traducció menorquina de l'obra de Molière conservada en un manuscrit de la Biblioteca de Catalunya. Vg. BOVER, *Biblioteca de escritores baleares*, vol. II, núm. 1012.

109. Vg. M. MATA (1987), «Del *passer* al rossinyol: Catul traduït per Joan Ramis», *Randa*, núm. 17, p. 131-136, i M. PAREDES (1999*a*), «Les reminiscències dels clàssics llatins en l'obra literària de Joan Ramis i Ramis», a SALORD i PAREDES (ed.), *Joan Ramis i Josep Mª Quadrado: De la Il·lustració al Romanticisme*, «Biblioteca Miquel dels Sants Oliver», núm. 9, p. 113-157.

cès, l'italià i l'anglès. Deixà una extensa obra —en part, publicada; en part, inèdita— formada per traduccions teatrals de Ramón de la Cruz, Leandro Fernández de Moratín, Molière, Beaumarchais, Goldoni i Metastasio, destinades, probablement, a ser representades al teatre de la Casa de Misericòrdia —l'hospici de Maó—, del qual en fou director durant molts anys, i una traducció catalana del poema èpic de Joan Ramis l'*Alonsiada*, que es publicà, juntament amb l'original castellà, el 1818; fou autor, igualment, d'un *Manual de un lector o Diccionario etimológico-analítico de voces sagradas, técnicas históricas, mitológicas* [...] *introducidas en todos los idiomas cultos*, imprès a Maó el 1828.[110]

En aquest context favorable a l'increment de les traduccions, Febrer deixà una obra que depassa aquest límit estricte i que forma part d'un pla més ambiciós. És evident que podem «classificar» els manuscrits d'aquest autor segons la temàtica o els gèneres, però el fil conductor que els dóna coherència és l'afany de fixar un model de llengua i de facilitar-ne l'aprenentatge, en el marc de l'ideal educatiu il·lustrat: les gramàtiques n'assenyalaren els principis, la normativa teòrica; el diccionari en recollirà el lèxic i donarà, alhora, les pautes ortogràfiques; les traduccions mostraran les aplicacions pràctiques dels preceptes lingüístics, des dels models cultes que ofereixen els clàssics llatins i francesos fins al model més popular de la llengua de les gloses i la poesia religiosa. A més, el fet d'harmonitzar les activitats de gramàtic, traductor i lexicògraf suposà per a Febrer un constant i progressiu autoaprenentatge del català, del francès i del llatí, fet que donà una gran solidesa a la seva obra i el féu reflexionar tota la vida sobre els fets de la llengua. Seria, doncs, la pràctica de la traducció —la interpretació del text, l'adaptació als esquemes de la nova llengua— la que provocaria l'assoliment de la gramàtica i el lèxic i, alhora, la traducció també es beneficiaria de la doctrina gramatical i del vocabulari fixats prèviament. Conscient de la pròpia experiència, Febrer, a més d'«oferir» les seves versions a la joventut, l'encoratja explícitament a l'exercici de la traducció, que considerava una eina didàctica de primer ordre: en les gramàtiques, en anotacions personals i, sobretot, en alguns pròlegs, trobem al·lusions concretes, tant en l'àmbit de l'apologia com en el de la digressió teòrica. Especialment significatives són les paraules de l'«Advertència d'el traductor» que precedeixen la seva traducció de Ciceró de 1807:

> Veus ací una traducció en menorquí d'els llibres de Cícero de la Vel̃lêsa, de l'Amistad, d'els Paradócsos y d'el Somít de Cípio, que jo present â la joventud menorquína, a fí d'animár-la â dedicar-se â la traducciò de los autòrs llatíns [...]. Fonc unicamènt per eczercitár-me jó matèx que vátg empendrer al princípi aquesta traducciò; peró consideránt després que lo qui m'havía estad útil â mí, lo podía esser també â molts si es fès públic, lluñ de seguir l'indiferéncia en l'enseñánsa de la joventud que demóstran els mèus contemporáneos, no he posad el menòr repáro en comunicar el fruit d'els meus trabálls, afí de procurar tots los auxílis qui dependexen de la mía cúrta capacidad... qui sab també, si axó matèx ecsitará una nóbla emulaciò, y mourá los mès hábils â perficionar las mías imperfeccións.[111]

110. Sobre la figura de V. Albertí, vegeu A. J. Pons (1984), «Vicenç Albertí i Vidal, traductor menorquí del segle xix», *Els Marges*, núm. 31, p. 107-114; M. Salord (1992), «Els entremesos traduïts per Vicenç Albertí: Recreació literària i incorporació a la realitat menorquina», a *Miscel·lània J. Carbonell,* vol. III = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIV*, p. 201-214, i M. Salord (ed.) (1997), *Vicenç Albertí. Entremesos I*, IME, col·l. «Capcer», núm. 3. Per a una aproximació global al teatre menorquí, vegeu J. Salord, «Les traduccions teatrals dels il·lustrats menorquins: Una recreació de modernitat», II Col·loqui Internacional. Problemes i mètodes de literatura catalana antiga: «Teatre català antic». Girona, 6-9 de juliol de 1998. Institut de llengua i cultura catalanes de la Universitat de Girona (en premsa).

111. Vegeu el text complet transcrit a Paredes (1996), p. 167.

No és aquest el moment d'analitzar la trajectòria de Febrer com a traductor, tema que ja ha estat tractat en estudis anteriors.[112] Ens referirem tan sols a algunes consideracions teòriques que incideixen en el valor didàctic atorgat a la traducció i en els criteris que, segons el maonès, han de presidir l'activitat del traductor perquè sigui eficaç. Especialment significatiu és el pròleg d'una obra primerenca de l'autor, el *Módo de bèn viurer ô Compéndi de la filosofía morál. Traducciò d'el llatí ab et tècsto al costad*, «óbra útil â tota espécia de persònas, però particulármènt â los estudiánts qui coménsan â traduhir», datada el 1803, en el qual Febrer introdueix la seva traducció —que presenta al costat del text llatí original— com a model i al·licient per a la pràctica d'aquesta activitat entre els joves, assenyalant-ne el valor pedagògic:

> Essent la traducciò el miĺlòr módo d'apendrer los árts, qui no veu qu'el sèu freqùènt us há de proporcionar necessáriamènt els mès gráns avantátges â la joventud y contribuir al sèu adelantamènt en la llatinidad? D'ahònt provè dóns el póc progrès en la llèngua llatína que s'esperimènta en la joventud menorquína? No d'altra párt sinò d'estar póc eczercitáda en la traducciò de los autòrs llatíns; y la cáusa d'estar tán póc eczercitáda provè sens dúbte de la fálta qu'hi há en la nóstra llèngua de bónas traduccions, sobre cuios modélos púguien los estudiánts apendrer las règlas de bèn traduhir.[113]

En el mateix sentit es manifesta en el pròleg «Al lector» que precedeix la seva traducció de les *Faules de Fedre*, de 1808, quan considera la traducció com el millor exercici per conèixer altres llengües i enriquir la pròpia:

> [...] nos acompárie (la traducció) la sèuas espressiòns ab las nóstras, y las sèuas figúras ab aquèĺlas que la nóstra llèngua permêt, per apendrer igualmènt de bèn traduhir de llatí en menorquí, y de menorquí en llatí, lo quál nos donaría en un matèx tèms un perfèt conexemènt d'una y áltra llèngua.[114]

Evidentment, la traducció també serà la porta d'entrada a altres cultures i al missatge perenne dels clàssics, sempre vàlid:

> Cal entretenir-se contínuament ab èlls en las sèuas óbras, y fèr d'aquest módo qu'adhuc després de mórt síen nóstros méstres.[115]

Febrer supedita l'eficàcia del valor didàctic de la traducció a la fidelitat al text original i aconsella, fins on sigui possible, la traducció literal:

> Per aquest fi jó he cregud haver de fer aquesta traducciò tán litteral cóm podría permetrer-lo el géni de la nóstra llèngua. Aquesta fidelidad no sólamènt es necessária â la instrucciò de la joventud, â la quál principalmènt hè consagrad el mèu trabáll, sinò qu'encáre, segòns el judíci d'els més gráns méstres, es una llèi inviolábla de l'árt de traduhir, conforme diu Cícero: «Totidem ferè verbis interpretatus sum. Fungar enim jam interpretis munere, ne quis me putet fingere.»[116]

Podríem trobar altres consideracions similars a aquestes, però la millor prova de la importància que el nostre autor atorgava a aquesta activitat són les nombroses traduc-

112. Vg. Paredes (1996), p. 149-270.
113. Vg. Febrer, (1803), prefaci, p. 1.
114. Vg. Febrer (1808*b*), al lector, p. 4.
115. Vg. Febrer, (1808*b*), al lector, p. 3.
116. Vg. Febrer (1803), prefaci, p. 2.

cions que ens han pervingut, fetes a partir del llatí i del francès, d'ampli espectre temàtic, de caràcter culte o popular, que al final de la seva vida conformaren una obra extensa, prou coherent i gairebé configuradora de tota la seva producció. Del llatí traduí els autors clàssics, textos bíblics i himnes litúrgics i algunes obres d'autors contemporanis; del francès, obres de caràcter molt divers, entre les quals destaquen les de temàtica religiosa i didàctica. Totes aquestes traduccions tenen en comú, pel que fa al contingut, l'exemplaritat, un missatge moral i humanista «adequat» per al lector jove i, pel que fa a la forma, totes són una mostra de l'ús culte de la llengua, en un registre que l'autor és conscient d'estar elaborant personalment i que el forçarà a perfilar paulatinament els preceptes gramaticals elaborats prèviament i a cercar, anotar i recopilar el lèxic que constantment li exigeixen la fidelitat i el rigor que pretén aconseguir respecte del text original.

Febrer sempre es rendí a l'*auctoritas* dels autors clàssics llatins, els quals considerà mestres en les arts de viure i escriure; per això traduí obres escollides de diversos autors, fent parlar Horaci i Ovidi en menorquí, en algunes versions poètiques primerenques en què exercità la paràfrasi, el collage o la translació.[117] El 1807 tradueix —amb afany de literalitat— *Els llibres de Cícero de la Vellêsa, de l'Amistad, d'els Paradócsos y d'el Sómit de Cípio*, obres cabdals de l'*humanitas* ciceroniana en què es reflexiona sobre la convivència i la sociabilitat humanes i sobre la immortalitat de l'ànima. Un any més tard, el 1808, tradueix *Las Fábulas de Fedro*, que, sota les màscares dels animals, proclamen els defectes de l'home amb afany moralitzant, i *Las Bucólicas de Virgílio*, en què l'escenari idíl·lic del camp acull uns diàlegs entre pastors, que anuncien nous temps, aires de renovació. Gairebé al final de la seva vida, entre 1832 i 1835, tradueix una extensa antologia de textos que intitulà *Histórias triádas de los Autòrs Profáns*, emprant com a font una edició francesa de 1763, les *Selectae ex profanis scriptoribus historiae*, que aplegava fragments triats —i filtrats per la moral catòlica— d'un gran nombre d'autors antics. Potser Febrer no arribà a ser conscient del que significaren aquestes versions en la història de la incorporació dels clàssics a la nostra cultura, car la seva intenció era, davant la proliferació de les traduccions d'aquests autors que hi havia en castellà i francès, posar a l'abast dels seus, en la seva pròpia llengua, tota la riquesa d'aquelles paraules universals.

Sembla que les traduccions que dugué a terme de textos bíblics, d'himnes litúrgics i d'altres obres de temàtica religiosa tingueren una finalitat diferent: ja no es tractava d'oferir només un model de llengua, sinó de copsar tot el significat de les paraules llatines amb la finalitat d'ajudar a la pregària, a la contemplació. Potser per aquest motiu, tot i les notables traduccions «en versos heroics», la producció religiosa de Febrer tendeix a un to més popular, més assequible; a vegades, ofereix fins i tot dues versions poètiques d'un mateix himne llatí per a mostrar la duplicitat de lectures i registres que era possible en la llengua menorquina.[118] Un nombre important de versions poètiques d'himnes religiosos estan contingudes en *La jornáda d'el cristiá*, un manuscrit de quatre-centes pàgines datat el 1809, tractat d'ascètica i devocionari basat en Bouhours, Nepreu, Kempis i Francesc Sales, entre d'altres, que incorpora, a més, les traduccions en quartetes de la «Salve Regina» i de l'«Stabat Mater», el «Dies Irae» en octosíl·labs, o el «Vexilla Regis» en decasíl·labs; aquestes i altres versions dels mateixos himnes les podem trobar a la *Recopilaciò de diferènts Poesías Menorquínas y principalmènt de las prósas y de los Hímnes*

117. Es tracta dels poemes de joventut inclosos en un manuscrit, ara perdut, intitulat *Recopilaciò de diferents pessas de poesía Menorquína* de 1805, que Lorenzo Lafuente va publicar parcialment a *«La página menorquina» de El Bien Público* a partir del 28-II-1929. Vg. Paredes (1996), p. 149-165.

118. Un exemple podrien ser les dues versions —una en quartetes heptasil·làbiques i l'altra en alexandrins— de la seqüència *Stabat Mater* que trobem en *La jornáda d'el Cristiá* de 1809 i en el *Via Crucis* imprès de 1811.

qu'es cántan en las Míssa de las fèstas solèmnas, de 1820, on ofereix també traduccions d'altres textos que tradicionalment formaven part de les grans festes del calendari litúrgic, com «Victimae Paschalis», «Veni Sancte Spiritus», «Adoro te devote», «Lauda Sion», «Pange lingua», etc. Ja cap al final de la seva vida, el 1838, escriu un *Ofíci d'els Morts*, en quartetes heptasil·làbiques, amb mera finalitat devocional, així com altres dos manuscrits similars sense data, *Las Complètas* i *Las Vèspras d'els Diumenges*.[119] Però l'obra qualitativament més significativa d'aquesta temàtica és la versió completa dels *Sálms de David*, que datà el 1840, un any abans de morir. El fet d'haver trobat algunes versions esparses de salms en altres obres anteriors ens indicaria que aquesta darrera obra —de la qual es conserven tres còpies autògrafes de l'autor— seria la culminació d'un projecte iniciat, com a mínim, dues dècades abans; Febrer partí del text llatí que presentava una edició francesa bilingüe de la segona meitat del segle XVIII, intitulada *Interprétation des Psaumes de David et des Cantiques qui se disent tous de jours de la Semaine dans l'office de l'Eglise*, deguda a Mr. Coquelin, de la qual es conserva un exemplar a la biblioteca familiar, amb ex-libris del maonès i ple d'anotacions de la seva mà; la mètrica escollida, les quartetes heptasil·làbiques, ens indica l'afany de simplicitat de l'autor, que ja havia traduït, en versos d'art major, les *Odes sacrées* de Jean-Baptiste Rousseau, paràfrasi poètica d'alguns salms, el 1825. En els mateixos paràmetres de traduccions anteriors, l'autor cerca una fidelitat a l'original compatible amb l'ús elegant de la llengua pròpia, però, amb la finalitat de facilitar la lectura del text sagrat —del qual vol ser absolutament dependent quant al sentit—, mescla termes poètics, que mantenen la solemnitat, amb d'altres pertanyents al lèxic quotidià, a fi que resultin més propers, més familiars a un gran nombre de lectors.[120]

A banda del *Módo de bèn viurer ô Compéndi de la filosofía morál* de 1803 —que ja hem esmentat—, ens han pervingut sis peces teatrals que Febrer va traduir entre 1833 i 1836: dos drames i quatre tragèdies escrites originàriament per Gabriel François Le Jay (1657-1734), famós jesuïta i pedagog francès que impartí cursos de retòrica al Col·legi Louis-le-Grand, de París. El maonès va extreure'n el text de la *Bibliotheca Rethorum*, un volum imprès el 1747 a Venècia, un compendi d'exercicis elaborat per Le Jay per a facilitar la praxi literària per gèneres. N'escollí dues amb l'escenari a l'antiguitat clàssica: *Dámoclês ô el Filosóf reinánt*, sobre els perills de l'exercici del poder, se situa a la Sicília grega, a Siracusa, i *Filocríso ô l'Aváro*, sobre les desventures de Filocrís ('el qui estima l'or') —personatge paral·lel al vell avar Euclió, de Plaute, o a l'Harpagó, de Molière—, a Roma. Les tragèdies es basen en personatges bíblics, especialment el de Josep, una de les figures de l'Antic Testament que més presència ha tingut en el teatre del segle XVIII i del XIX;[121] a *Joséf venud per els sèus germáns* i *Joséf intendánt de tota l'Egípta*, traduïdes en alexandrins, caldria afegir la perduda *Joséf conexént els sèus germáns*, probablement del mateix any; la darrera, centrada en la figura del profeta Daniel, és una traducció en prosa intitulada *Daniél ô El vertader cúlto de Dèu restablért en l'Orièn*t.[122]

Hem d'esmentar, finalment, les traduccions del francès, de temàtica ben diversa. Dues estan relacionades amb el món de la música: *La Creaciò d'el Mon*, de 1807, feta sobre una versió francesa de *Die Schöpfung*, l'oratori de Haydn, i un *Método de Cánt*, de 1829. La primera és un text dramaticomusical, dividit en tres actes, en el qual s'alternen

119. Vegeu la descripció d'aquests manuscrits a PAREDES (1996), p. 102-116 i 134-135.
120. Vg. PAREDES (1991*b*), p. 47-57.
121. Vg. E. CABRA (1992*b*), p. 21-33, especialment p. 24, n. 3.
122. E. Cabra (1992*a*, p. 27 i n. 4) ha assenyalat «alguna escletxa per la qual s'escapa alguna forma dialectal, cosa no gens habitual en la llengua de Febrer», tot referint-se a l'aparició de l'article baleàric en boca d'alguns personatges del *Filocríso* i de *Damócles*, segurament amb la finalitat de caracteritzar-los socialment, tal com era habitual a l'època.

els recitats i les àries dels personatges principals —els tres arcàngels, Adam i Eva— amb els cors; possiblement Febrer va traduir-lo empès pel seu amic Joan Vidal i Seguí, qui en féu una adaptació musical per a violí i guitarra amb la finalitat d'interpretar-lo en públic.[123] La segona, el *Método de Cánt*, és la traducció d'un tractat d'iniciació a l'educació de la veu i al cant, amb abundants anotacions personals i un vocabulari final de Febrer intitulat «Tèrmes de música en Francês, ô Italiá esplicads en Menorquí» que mostra l'interès de l'autor per incorporar al català aquest lèxic específic.[124] En la mateixa línia didàctica se situarien dos tractats geogràfics: *La Geografía Universál, declaráda ab Vèrsos téchnics* i *La Geografía Universál esplicáda ab auxíli d'els Vèrsos artificiáls*, ambdós de 1826, adaptats de *La Géographie universelle*, del pedagog francès Claude Buffier, segons l'edició de 1775 que es troba a la biblioteca familiar,[125] i *Las aventuras de Aristonoo* de 1815, traducció del francès al castellà i al menorquí, escrita a tres columnes per a facilitar l'exercici de la traducció, basada en una narració del mateix títol que se solia afegir al text de *Les aventures de Télémaque*, de Fénelon. Entre les de tema religiós, a banda de *Traducciò d'algúnas Odas seléctas de M. Rousseau*, ja esmentada, Febrer va traduir del francès una *Passiò de nóstro Señòr Jesu-Crist, ab vèrsos heróïcs y Diálogos*, de 1817, obra de caràcter dramàtic potser destinada a la representació, i el *Catecísme ô esplicaciò de la Doctrína Cristiána*, de 1810, més que una traducció, una adaptació personal de diverses fonts, entre les quals cal destacar el *Catechime historique* de Fleury.[126]

L'activitat traductora d'Antoni Febrer és la manifestació més clara de la finalitat única que travessa tota la seva obra i connecta, a vegades de manera explícita, amb l'obra gramatical i amb la seva tasca lexicogràfica. En serien una clara mostra la *Nóta per aquells qui traduhexen de menorquí en llatí* que inclou en els seus *Princípis* de 1821[127] i la definició de *traducció* que dóna al pròleg del *Módo de bèn viurer* de 1803:

> Per suplir dóns aquesta fálta de diccionáris, no hi há com tenir una traducciò al costad d'el llatí en la quál los estudiánts, després d'haver fèt las sèuas traduccions, púguien èlls matèxos reparar los erròrs qu'han comèsos. Es una espécia de diccionári contínuo, sèmpre obért devánt èlls, qui los presènta la paráula que necessítan.[128]

1.2.3. El lexicògraf

Hem vist com Antoni Febrer, tot queixant-se de la manca de diccionaris, definia les traduccions com un «diccionári contínuo»,[129] que permetia al lector trobar, de manera instantània, els mots i les expressions equivalents entre dues llengües. Coneixem el domini que posseïa de la llengua llatina, palès en l'adaptació que féu de *La Prosódia d'el P.*

123. Vàrem localitzar a l'arxiu musical de la Biblioteca Pública de Maó un manuscrit de 248 pàgines intitulat *La creació del Mòn/ Oratori/ dividit en tres Parts/ compost per D. Josep Haydn/ Traduit al Menorquí/ Per el Sr. Antoni Fabré y Cardona/ Raduit al Acomp. D'un Violí y Guiterra/ y acomodat a las paraulas menorquinas/ Per el Sr. Dn. Juan Vidal y Seguí.* E. Cabra (1992*b*, p. 59-87) estudia i edita el text de Febrer. Max Cahner (1998, p. 349) dóna a conèixer algunes traduccions franceses del text alemany de *Die Schöpfung*, obra del baró holandès Gerad van Swieten: *La Création*, de Desriaux (París, Pleyel, 1801) i *La création du monde* de Joseph Alexandre de Ségur (París, Erard, 1802). No és improbable que una d'aquestes dues obres hagués estat la font de Febrer.

124. Vg. *infra*, en el capítol següent, p. XXXVIII, més informació sobre aquest vocabulari.

125. Vg. Paredes (1996), p. 138-141.

126. Vg. Paredes (1996), p. 98-123.

127. Vg. Febrer (1821*a*), p. 122.

128. Vg. Febrer (1803), prefaci, p. 2.

129. En el text que acabem de citar.

Álvarez i en el gran nombre de traduccions d'autors clàssics i contemporanis que ens han pervingut, i l'alt grau de familiaritat amb el francès que li va permetre no tan sols traduir un bon nombre de textos sinó també redactar, en català, dues gramàtiques d'aquesta llengua. Sabem, a més, que, damunt els sòlids fonaments de la seva formació, el maonès bastí una obra que respon a un interès constant per la dignificació de la llengua pròpia i a una clara finalitat educativa: amb les gramàtiques descriu i estructura la llengua; amb les traduccions en mostra, de manera pràctica, un model d'ús. És evident que el nexe, l'estadi intermedi entre ambdues activitats, serà la tasca lexicogràfica, la indispensable compilació dels termes que componen el cabal de la llengua, tant cultes com populars, amb una doble intencionalitat que depassarà la mera recopilació: la primera, aplegar tots els termes menorquins possibles —per a Febrer, sinònim de *catalans*, com ja veurem—, alhora que en fixa l'ortografia; la segona, donar-ne a conèixer el significat a través de mots o expressions equivalents en castellà, francès i llatí, és a dir, facilitar-ne la traducció.

Que nosaltres sapiguem, no s'ha fet encara un estudi sobre l'obra lexicogràfica d'Antoni Febrer. Evidentment, ho veurem més endavant, els únics esments que fan els historiadors de la llengua, lexicòlegs i diccionaristes es refereixen a la seva obra cabdal, el *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*, conegut a partir dels anys seixanta a través d'un sol manuscrit, que, tal com demostrarem, va ser un primer esborrany de l'obra. Però l'activitat lexicogràfica de Febrer depassà l'elaboració estricta d'aquest diccionari, que, en tot cas, seria el resultat d'una tasca constant, paral·lela a aquella que el gramàtic i el traductor va dur a terme durant dècades, una exigència més per a la consolidació del model lingüístic que proposa. De fet, les necessitats d'un nou públic lector, la presència del llatí i la seva utilització en el llenguatge científic, la supremacia del francès com a llengua de cultura i, en el cas de Menorca, la consolidació del castellà com a llengua de l'Administració afavoriren, en el tombant del segle xviii al xix, la redacció de vocabularis i glossaris amb finalitats diverses a l'àmbit territorial català i a la península Ibèrica;[130] per tant, l'interès de Febrer per aquesta activitat no pot considerar-se un fet aïllat en si mateix, tot i que possiblement sigui únic per la qualitat de les seves aportacions, ubicades en aquell moment històric concret.

Hi ha una presència constant del que podríem anomenar «elements lexicogràfics» en l'obra d'Antoni Febrer, els quals, de manera més o menys explícita, posen de manifest la seva capacitat d'observació i l'interès per recopilar uns materials lèxics que, a poc a poc, anava ordenant i elaborant. Les gramàtiques menorquines contenen una quantitat tan gran d'exemples que són veritables compendis de lèxic, especialment els capítols dedicats a la sintaxi;[131] en les gramàtiques franceses, tots els exemples que il·lustren la normativa lingüística són bilingües (francès/menorquí) o trilingües (llatí/francès/menorquí) i queda ben palesa la preferència de l'autor pel francès abans que pel castellà, a l'hora d'admetre nous termes, especialment en l'àmbit dels cultismes:

> Per gallicisme s'entèn una construcciò própia â la llèngua francêsa, autorisáda per el bon ús, encáre qu'apareguie contrária â las règlas comúnas de la gramática. Peró advertíu qu'aquésta espécia de construcciò es iguálmènt própia â la llèngua menorquína, qu'â la francêsa [...].[132]

130. Vg. *infra* el capítol «Caracterització de l'obra. Ubicació en la lexicografia catalana del tombant del segle xviii al xix».

131. J. Ginebra ha fet esment del caràcter lexicogràfic de la sintaxi de Febrer. «Aquest caràcter lexicogràfic situa la gramàtica de Febrer en un lloc de preeminència entre els gramàtics catalans del xviii al xix.» (1996, p. 82).

132. Vg. Febrer (1807*a*), p. 261-262.

L'obra traductora —ho hem dit— és lexicogràfica en el seu conjunt, en la mesura que respon a un afany de fidelitat al text original i es converteix en un «diccionári contínuo»[133] que mostra les equivalències entre dues o, a vegades, entre tres llengües, com és el cas de *Las Aventuras de Aristonoo*, escrit a tres columnes, en què el text original francès se situa entre la versió castellana i la menorquina.[134] Les traduccions dels clàssics exigiran una tria entre les possibilitats que ofereix la llengua pròpia, però també forçaran a admetre préstecs i a crear noves paraules: els tractats de Ciceró, en els àmbits de la moral i de la filosofia; les faules de Fedre, en l'àmbit dels noms d'animals; les *Bucòliques* de Virgili, en el dels noms de plantes i en els termes poètics.[135] La recerca del mot precís serà especialment important quan es tracta de textos religiosos, subjectes a un marcat caràcter dogmàtic; així, en totes les obres que contenen versions directes del text bíblic o seqüències, himnes litúrgics o pregàries —*Els Sálms*, *La jornáda d'el cristiá*, *l'Exercíci d'el Vía Crucis*, entre d'altres— es presenta sempre la traducció al costat del text llatí:

> [...] advertint aquí que no s'encontrará paráula que no síe tréta de la Sagráda Escriptúra ô dels Sants Páres y de los Autòrs moráls y católics [...].[136]

El lèxic específic o la terminologia relacionada amb la prosòdia, la mètrica, les figures literàries, l'estilística i altres elements relacionats amb la preceptiva poètica són fixats per Febrer en *La Prosódia d'el P. Álvarez* (1800) i en el *Compéndi de la Poesía Menorquína* (1818); el mateix caràcter lexicogràfic específic, cadascuna en el seu camp, tindran *La Geografía Universal* (1826) i el *Conservatóri de Música* (1829), dues obres marcadament didàctiques. Finalment, l'autor deixa entrar alguns termes autòctons, propis del llenguatge quotidià i familiar, en les versions teatrals que realitzà de François Le Jay i, evidentment, en les gloses i cobles de sants que va recollir i adaptar.[137] A banda, però, d'aquesta presència d'allò que hem anomenat «elements lexicogràfics» en la globalitat de la seva obra, Antoni Febrer ens ha deixat mostres ben concretes de l'activitat que va dur a terme, en sentit estricte, com a lexicògraf, ben entès que en les primeres dècades del segle XIX amb aquesta paraula no es designava precisament un científic del llenguatge, sinó —com diu Emili Pascual— un artesà, «una persona culta i erudita, gran coneixedor de la llengua, que decideix realitzar un recull de lèxic de manera artesanal, amb una tècnica personal, difícil d'avaluar, amb uns criteris que no explicita»,[138] tot i que, en el cas del nostre autor, aquests criteris es poden extreure dels preceptes exposats en les seves gramàtiques.

Cal ara fer una àmplia referència a l'obra menor. Si l'aportació cabdal d'Antoni Febrer a la lexicografia catalana és el seu *Diccionári Menorquí, Español, Francês i Llatí*,

134. Vg. *supra* el capítol anterior.

135. I. Mascaró (1985, p. 76-77) va publicar una mostra del lèxic de les *Bucòliques* traduïdes per Febrer el 1808, i n'assenyala alguns castellanismes, com: *rebáño, cégo, a lo menos, cuio, espessura, despreciar, añadir, diosa, adorno, alrededor de*, etc., i alguns cultismes (mots no menorquins), com: *car, sovint, lluñ, miñò, serpènt, moltò, núvols, ádhuc*, etc. També M. Paredes (1996, p. 205-209), referint-se al lèxic de la bucòlica quarta, assenyala castellanismes, com: *cuidádos, destinos, vèllos, roscío*; cultismes, com: *amòma, báccar, colocasi*, enfront de mots menorquins, com: *trinxêt* (arada), *grellads,* o *rèms* (raïm) i, referint-se al lèxic del llibre primer de les *Faules de Fedre*, assenyala, com a castellanismes: *antídoto, ruído, tugurio, pácaro, repentiment* (penediment), etc.; gal·licismes, com: *avididad, coratge* (virtut), i cultismes, com: *áigua* (enfront de *aigo*).

136. Vg. Febrer (1804), *Método Práctic per fer bóna Confessiò*, «Prefáci», p. 2.

137. Vg. Paredes (2000), p. 191-215.

138. Vg. E. Pascual (1994), «La professió del lexicògraf», *Caplletra*, núm. 17, p. 125.

fruit de la pacient labor que va dur a terme durant dècades i que, possiblement, aniria perfeccionant fins al final de la seva vida. Ja que dediquem a l'estudi específic del diccionari tot el segon bloc d'aquesta introducció, ens limitarem ara a valorar el que podríem anomenar «obra lexicogràfica menor» del maonès, obra supeditada al mateix procés d'elaboració del diccionari i que ens aporta valuoses pistes sobre la utilització de les fonts escrites, sobre els mètodes de selecció del lèxic i, en general, sobre el mètode de treball que seguí Febrer en la ingent tasca recopiladora que dugué a terme. Atesa la importància d'aquesta obra menor, hem editat en apèndix els textos que la formen.

Durant la seva estada a Mallorca a partir de 1811 com a vocal de la Junta Suprema de les Balears,[139] Antoni Febrer, sempre interessat pels fets de la llengua, va sentir curiositat per les diferències lèxiques que observà entre el mallorquí i el menorquí (o maonès, segons ell) i, quan va retornar a Menorca, en va escriure un breu recull; després, tractà aquest tema amb Josep de Togores, comte d'Aiamans, amb qui havia iniciat una bona amistat que es va mantenir de manera epistolar. En una carta que Febrer va enviar al comte el 3 de juliol de 1821, podem llegir:

> Vaig rebre ab major complacéncia la sèua apreciàda cárta d'el tres d'abril [...]. En altra ocasiò, si Dèu vol, li enviarè una altra *Nòta d'alguns d'aquells termes, en que me recórda haver observad alguna diferéncia en l'us que nosáltres en feim respecte d'aquells qu'en fan â Mal̃lórca*, si bè que no son molts, perque no vatg tenir la curiosidad de notár-los quan me trobava al̃lí; peró li esplicarè un poc mil̃lòr la *significaciò d'aquells que V.S. m'enviá; y en matèx tèms n'hi añadirè una altra porciò qu'en tèng notads, qui no puc afinar com se diuen en castel̃lá, ni en francês ni en llatí* puisque no es troban dins el Diccionári Catalá ni dins el Gazophilatium Mal̃lorquí.[140]

Tal com es desprèn d'aquestes paraules, Togores li hauria enviat —potser per demanda del mateix Febrer i juntament amb altres anotacions sobre temes gramaticals i ortogràfics— un recull de termes autòctons mallorquins a fi que el maonès incrementés els de collita pròpia.[141] Finalment, Febrer redactaria de nou el recull de Togores, l'ampliaria amb nombrosos aclariments i comentaris amb la intenció d'enviar-los-hi i, a més, li proposaria una altra relació de mots que no havia pogut localitzar en cap diccionari.[142] Testimonis d'aquest procés són tres plecs d'anotacions fetes per la mà de Febrer, fins ara inèdits: el primer plec, que només duu escrita la primera pàgina, s'intitula *Nóta d'algúns áltres tèrmes en qué s'há observad algúna diferéncia en l'us qu'en feim â Menórca, respécte d'aquell qu'en fán â Mal̃lórca*;[143] es tracta d'un glossari de vint-i-cinc termes, tots substantius, ordenats alfabèticament, que l'autor consigna a tres columnes sota els epígrafs de «Mahonês, ô Menorquí», «Castel̃lá» i «Mal̃lorquí» segons el criteri d'haver «observat» alguna diferència en la denominació o l'ús que se'n feia en les dues illes. Pensem que cal valorar aquestes dades amb una certa cautela, ja que, en primer lloc, Febrer identifica *menorquí* amb *maonès*, deixant potser de banda altres termes vius a Ciutadella o a la pagesia de la Balear menor, i, en segon lloc, el mallorquí que va sentir parlar du-

139. Vg. Paredes (1996), p. 29-33.

140. Carta reproduïda per Carbonell (1972), p. 144-146.

141. Malauradament, les anotacions que envià el comte d'Aiamans a Febrer s'han perdut. Només en coneixem l'existència a partir dels comentaris en cartes i anotacions del maonès.

142. Sembla que Febrer no va enviar aquestes anotacions immediatament. En la carta que envià al comte el 23 d'agost de 1824, hi llegim: «[...] peró com en una cárta d'el 1r. de Mátx de 1822 V.S. me diguè que s'en anáva â Madrid [...] no vatg donár-me pressa [...]».

143. Un sol plec, escrit per una sola cara a dues tintes, columnes a, b, c separades per una ratlla. Reproduïm aquesta i les altres anotacions al final d'aquest estudi introductori (Apèndix I, document núm. 1).

rant la seva estada a la Balear major era el propi dels cercles intel·lectuals, religiosos i polítics en què es va moure.[144] Les paraules estan relacionades amb la litúrgia (*Cinquagème, Quaresma*), noms de llegums i verdures (*Fasóls*, en mallorquí *Pesols*; *Guixòns*, en mallorquí *Fasóls*; *Pebre*, en mallorquí *Prebe*), de menges diverses (*Pastís de carn*, *Panádas*, *Rèms*), de peixos (*Móras*, *Pèx-espása*) i d'estris de cuina (*Grexèra*, *Paèlla*), entre d'altres.[145]

El segon plec, que té tres pàgines escrites, s'intitula *Esplicaciò de la Nóta N.2. Sobre la significaciò d'alguns tèrmes, cuio us es algun tánt diferènt entr'els Menorquíns y Mallorquíns*;[146] es tracta d'un vocabulari, escrit a tres columnes que corresponen als epígrafs «Castellá», «Mallorquí», «Maonês, ô Menorquí», que aplega una seixantena de paraules (substantius, adjectius, adverbis i verbs en infinitiu i altres formes personals), les quals són simplement enunciades en castellà, sense ordre alfabètic, en mallorquí i explicades —a vegades extensament— en menorquí. L'ordenació dels epígrafs i la importància que es dóna als termes menorquins ens fa pensar que estaria redactat segons la llista que el comte d'Aiamans hauria enviat a Febrer, com ja hem dit abans.[147] Aquest manuscrit és especialment valuós pel fet que Febrer, en la majoria dels casos, no es limita a donar un terme equivalent en menorquí, sinó que n'amplia notablement el camp de la definició, emprant fórmules diverses: aplegant diversos sinònims (vg. *Derribar*| *Tomar*| *Tombar, ô fèr tombar, ô fèr cáure. Enderrocar. Esfondrar*), fent una definició (vg. *Sótano*| *Satorráni*| *Soterráni es diu d'el llóc ahònt es sol fèr el vi. Y quand s'ei ven â la menúda, es diu Tavérna*), un breu aclariment (vg. *Alto*| *Ált*| *Ált. Es diu unicament d'una persòna ô d'una cósa ált*a), assenyalant diverses accepcions (vg. *Esplanada*| *Esplanada*| *Planáda, es diu en menorquí per síncopa, en lloc d'Esplanáda*), denominacions diverses (vg. *En ninguna parte*| *En llóc*| *Aumòn. Y també solêm dir En llóc*) o llargues explicacions (vg. aquelles que fan referència als equivalents menorquins dels mots castellans *Resfriado*, *Catarro*, *Constipado* i els corresponents equivalents mallorquins *Refredad*, *Cadárn*, *Costipad*). També aporta informació sobre trets subdialectals o sobre variants pròpies de l'àmbit familiar o col·loquial i fa referència a qüestions de pronúncia.[148]

Es conserven encara dos plecs més, en realitat dues còpies —una més completa que l'altra— que duen per títol *Nóta d'alguns tèrmes menorquíns qui no es tróban dins el Diccionári Catalá y cuia significaciò es desitjaría sebrer, â lo mènos en Castellá*.[149] Es tracta d'un recull de cent un termes menorquins, ordenats alfabèticament, amb els equivalents en castellà, francès i llatí al costat, que Febrer devia tenir intenció d'enviar a Josep de Togores, tal com hem dit abans. En general, són noms menorquins de plantes i d'animals (ocells, com *Torrollera*; insectes, com *Bañariquèr*; peixos, com *Escorbais*), acompanyats, en alguns casos, per breus definicions. Aquest recull és especialment valuós per a conèixer el procés d'elaboració del diccionari, tal com veurem més endavant.

144. J. Ginebra (1996, p. 101) opina que Febrer recollia, a més de les formes literàries, aquelles que formaven part del parlar burgès de Maó.

145. La llista és pràcticament completa, però en dues ocasions (*Móras, Porrássa*) no dóna l'equivalent castellà, i en una (*Lluquêt*) no dóna el mallorquí. Comentem el contingut d'aquest manuscrit més endavant, en el capítol dedicat a la caracterització del lèxic del diccionari, p. LXXXVIII i ss.

146. Un plec amb tres pàgines escrites mida foli, columnes a, b, c separades per ratlla simple. Text reproduït al final d'aquest estudi introductori (= Apèndix I, document núm. 2) Vegeu-ne la descripció a PAREDES (1996), p. 120.

147. Sembla improbable que la «Nóta N.2» sigui un escrit de Febrer, ara perdut.

148. Vegeu més informació en el capítol corresponent a la caracterització del lèxic del diccionari.

149. Quadern amb només tres pàgines mida foli escrites per la mà de Febrer, columnes a, b, c, d separades per una ratlla. Vg. la descripció a PAREDES (1996), p. 119-120. En una de les dues còpies només hi ha escrita l'entrada menorquina; en l'altra, tan sols hi ha equivalències en altres llengües en quatre casos. Reproduïm en l'apèndix la còpia més completa (= Apèndix I, document núm. 3).

Una altra mostra de la tasca lexicogràfica d'Antoni Febrer ens la dóna un vocabulari intitulat «Tèrmes de Música en Francês, ô Italiá, Esplicads en Menorquí» que l'autor afegeix al final del *Método de Cánt ô Conservatóri de Música, contenínt els Princípis d'el Cánt, eczercícis per la Veu, Solfèos tréts de las miÎlòras óbras antígas y modérnas, y alguns Áires conforme tots los mohimènts y els diferènts Carácters*, obra que va traduir del francès el 1829.[150] El fet que, després d'haver fet l'adaptació menorquina del tractat, Febrer decidís afegir-hi un glossari d'un centenar de termes i expressions musicals que habitualment estaven fixats en italià o en francès demostra el gran interès que tingué a donar entrada en el menorquí —mentre fos possible— a tot el cabal de vocabulari específic provinent de les ciències i de les arts. A diferència dels glossaris anteriors, aquest no està escrit a tres columnes, sinó que va enumerant els termes o les expressions en francès i italià (a vegades només en una de les dues llengües) i, a continuació, proposa l'equivalent menorquí. De fet, la triple equivalència de mots la trobem en pocs casos (vg. *Veu de las dónas.* En francês: *Contralto. Bas Dessus. Dessus, ou Soprano.* En italiá: *Contralto. Mezzo Soprano. Soprano.* En menorquí: *Contrálr. Báx-tenòr. Típle.*); el més habitual és, o bé un equivalent (vg. *Clavecin.* Es un *Clavicímbol*), o un breu aclariment (vg. *Dominante.* La *Dominant*. «Es la quárta sobre la Sólfa tònica»), o la substitució del mot o expressió equivalent per una explicació (vg. *Filer les sons.* «Es prolongar els sóns cóm l'halé lo pód permètrer, observánt de comensar pianíssimo, aumentár-los insensiblamènt fins al fort, y disminuir-los ab els matèxos gráus»). A més d'aquest glossari específic, una bona part de les vint-i-tres notes que Febrer escriu a peu de pàgina del *Método de Cánt* fan referència al lèxic musical i, en alguns casos, expliquen més extensament alguns mots també recollits al final.[151]

Finalment, cal esmentar les cent quaranta-quatre pàgines d'anotacions personals que deixà Febrer, en quatre quaderns i alguns plecs i fulls solts,[152] en la mesura que una part important d'aquestes notes poden ser considerades com a veritables «fitxes» lexicogràfiques, destinades a aclarir la denominació menorquina i la definició d'algunes paraules. Habitualment, el maonès copiava el text francès o castellà que feia esment del terme i la definició corresponent, donant-ne la referència bibliogràfica, i, a continuació, donava el mot equivalent en menorquí i el comentava; en altres ocasions, escrivia directament la traducció acompanyada de l'esment de la font i, en altres, hi incloïa els equivalents en menorquí, castellà, francès i llatí; també hi ha anotacions que semblen totalment personals, és a dir, collita pròpia de Febrer.[153] La temàtica és molt variada: són molt abundants les referides a noms de plantes, com *Ptarmica*, *Pyrethre*, *Lluísa*, *Cárd sigrèll*, *Llèngua bovína*, *Bérn*, *Hèrba Gatèra*, *Llèngua de passarèll*, *Pied de Pigeon*, *Épurge*, *Llèngua de Cèro*, *Fráre cugot*, *Péu de Crist*, *Quinte-feuille*, *Árbre de la cera*, *Sésame*, *VanílÎa*, *Herníola ô Turqueta*, *Píta ô Adzabára*, *Gaiác*, *Nèpta*, *Figuéra infernal*, *Amfitèr*, *Curcuma*, *Fávas de Tunquin*, etc.; mesures (de Castella, Catalunya, València, Ara-

150. Vg. la descripció del manuscrit a PAREDES (1996), p. 110-111. Reproduïm els «Termes de Mística» en l'Apèndix I (document núm. 4)

151. Per exemple, a la n. 11 de la pàgina 17 del manuscrit, Febrer hi diu: «La paráula *Appoggiatura*, derivánt del vèrb *Appoggiare*, qui vól dir sustenir, es conseqùènt que s'há de sustenir y ficsar la veu sobre la Petíta sólfa, y fèr-la passar sobre la Grán Sólfa. Si es passás lleugèramènt sobre la Petíta Sólfa, sens ficsar-hi la veu, el rásgo sería errad, y s'arriscaría de fèr un mál cánt..» Trobem la mateixa paraula definida en el glossari final: «*Appoggiatura* ou *Petite note* En menorquí es diu *Petíta sólfa.* Y es pód dir també *Appoggiatúra*.»

152. Es tracta de quatre quaderns amb numeració de pàgina seguida, que sumen un total de seixantatres pàgines (1-16, 17-32, 33-47, 48-63), un quadern de divuit pàgines, un plec de quatre i multitud de fulls solts de mida desigual. Els vam localitzar a la Casa Victory de Febrer, a Maó.

153. En l'Apèndix I, al final d'aquest estudi introductori (document núm. 5) transcrivim uns tria de sis anotacions representatives.

gó, França, Anglaterra, mesures antigues, mesures de líquids, de longitud, etc.); peces de roba (*Farbalá*), licors (*Vespétro*), metalls (*Arám, Ferro, Cer* —corresponent al català *acer*—), remeis casolans (*Bálsem Samaritá*), fórmules per a fer *Colradúra* (vernís), *Negre-ból*, *Tínta incorruptíbla*, *Tínta Vermeia*, *Arêna negra*, *Pomádas*, etc. També n'hi ha que descriuen una malaltia i en donen la teràpia corresponent (*Rompudúra*), i altres que tracten qüestions relacionades amb llengua, literatura, educació, història, art, indústria, astronomia i meteorologia.

Les fonts que esmenta Febrer són ben diverses: publicacions periòdiques, com la *Gaceta de Madrid* (nou anotacions), la *Gaceta de Bayona* (dotze anotacions, totes de 1830), *Diario de Barcelona* (catorze anotacions), *Diario de Menorca*, *Diario Mercantil de Cádiz*, *Gaceta de Francia*, *Estafeta de San Sebastián*, *La Hoja Francesa* i altres obres de caràcter enciclopèdic, com diccionaris o similars: el *Dictionnaire de Trévoux* (Nancy, 1741), citat en vint-i-sis anotacions, majoritàriament sobre plantes; el *Compendio sobre el modo de sembrar, plantar, criar, podar y cortar toda especie de árboles* de Golobardas (Barcelona, 1817); la *Hidrografia* del P. Fournier; la *Noticia de la Gran Bretaña* de Ribera; el *Curso de Agricultura* de Agustín Quinto; el *Diccionario de Agricultura* de Terreros (Madrid, 1792); l'*Agricultura* de Seixo; *Ab urbe condita* de Titus Livi; l'*Eneida* de Virgili i el tractat de botànica de C. Bauch.[154]

És indubtable que aquests vocabularis i aquestes anotacions aporten dades prou importants que ajuden a aclarir com va ser la feina que Febrer va dur a terme com a lexicògraf. En primer lloc, pel que fa al treball previ de recopilació de dades, al de selecció i tria que el duria, finalment, a l'establiment del corpus definitiu de l'obra; en segon lloc, pel que fa al tractament que dóna als homònims o formes lèxiques coincidents en la grafia però no en el significat —que recollirà separats, com farà en el diccionari— i a les fórmules emprades en el camp de la definició. Però, a més, tant els vocabularis com les anotacions inclouen definicions, comentaris i aclariments —a vegades força extensos—, amb informació sobre gramàtica, dialectes, registres, etc., que les característiques d'un diccionari plurilingüe no permetien, la qual cosa fa que es puguin considerar realment «complementaris» del diccionari, que seria el *magnum opus* lexicogràfic del maonès.

154. Tornarem a parlar d'aquestes i altres fonts bibliogràfiques de Febrer *infra*, en l'apartat que fa referència a les fonts del diccionari, p. LV i LVI.

2. APROXIMACIÓ AL «DICCIONÁRI MENORQUÍ, ESPAÑÓL, FRANCÊS Y LLATÍ»

2.1. ELS MANUSCRITS: DESCRIPCIÓ I HISTÒRIA EXTERNA

La primera referència que tenim de l'existència del diccionari —tot i que sigui inexacta— ens la dóna Joaquim M. Bover en la seva *Biblioteca de escritores baleares*, impresa el 1868, vint-i-set anys després de la mort d'Antoni Febrer. Bover cita, entre les obres del maonès, un «Diccionario manual menorquín, castellano y latín. (sic) 1 t. 4º Ms.» i afegeix que «lo ha visto y consultado el mismo Sr. Soler».[155] Aproximadament dels mateixos anys deu ser un inventari incomplet de manuscrits d'Antoni Febrer que va fer algun familiar seu, on consta: «Títol: *Diccionari menorquí, español, francês y llatí*. Exemplars: 2.»[156] Ja en el segle XX, Mn. Antoni M. Alcover, en el seu *Pertret per una bibliografia filològica de la llengua catalana del temps més antic fins a 31 de desembre de 1914*, apèndix del tom VIII del *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, publicat el 1915, dóna notícia d'un «Diccionario manual menorquín, castellano y latín. Un tom en 4art., manuscrit, de Febrer (Antoni)», que probablement no va arribar a consultar, car dóna la mateixa referència errònia de Bover.[157]

Probablement, Francesc de Borja Moll va conèixer un manuscrit del diccionari d'Antoni Febrer vers els anys trenta. El 1933 publicà un prospecte sobre una «Biblioteca balearica de Llengua, Literatura, Història i Ciències» que anomenaria «Les Illes d'Or», amb una relació dels seus col·laboradors, entre els quals consta el menorquí Llorenç Lafuente Vanrell, que ja havia publicat alguns poemes de Febrer a «La página menorquina» de *El Bien Público* i que, per tant, li hauria donat a conèixer alguns manuscrits de l'autor;[158] a

155. Cf. BOVER (1868), *Biblioteca de escritores baleares*, vol. I, Palma, núm. 404. Un nebot d'Antoni Febrer, Rafel Febrer i Albertí, hereu del seu germà Rafael, va donar a llegir els *Princípis* de 1821 a Juli Soler, el qual afirma, en el pròleg de la seva obra *Esposició de lo estad actual de l'agricultura en la Isla de Menorca*, que segueix les «Reglas de pronunciació y ortografía extractadas de la gramática de la llengua menorquina, escrita l'añ 1821 per D. Antoni Febrer y Cardona». L'obra, impresa a Maó el 1857 per Joan Fàbregues, conté un resum de les normes de pronúncia i ortografia exposades per Febrer, «adoptadas per l'editor, en l'impressió de la present obra». En realitat, segueix els preceptes de Febrer de manera molt irregular, sobretot pel que fa als accents. Juli Soler, fill d'una família maonesa benestant, format als Estats Units i autor de diverses gramàtiques angleses, era un dels informadors menorquins que Bover va consultar per a l'elaboració de la seva *Biblioteca*.

156. Vam trobar aquest inventari manuscrit a la Biblioteca Victory de Febrer. Està transcrit a PAREDES (1996), p. 301-302.

157. Cf. ALCOVER (1914-1915), *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, tom VIII, Ciutat de Mallorca, p. 78, i núm. 209, p. XLI, estampa de n'Amengual i Muntaner.

158. Vg. *supra* el capítol 1.1, p. XXIX i ss.

més, entre els títols dels primers volums en preparació que s'hi detallen, hi llegim «Obres en vers d'Antoni Febrer i Cardona (1761-1841)»,[159] un projecte que truncaren les circumstàncies històriques i la mort de Lafuente el 1936. És ben possible, doncs, que Moll, en plena elaboració del *Diccionari català-valencià-balear*, iniciés les consultes i el buidatge del diccionari Febrer a partir del manuscrit que li hauria mostrat el mateix Lafuente abans de morir, l'únic manuscrit de l'obra que es coneixia durant aquells anys i que es correspon, com veurem, al que conservaven les germanes Florit, de Ferreries.[160] Una còpia del mateix manuscrit seria emprada per Joan Coromines en l'elaboració del seu *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, tal com consta en les «Indicacions bibliogràfiques» del primer volum de l'obra, on llegim: «DFebrer= Antoni Febrer i Cardona, *Diccionari menorquí, Español, Francés i Llatí*, manuscrit de principis del s. XIX del qual tenim xerocòpia.»[161]

Jordi Carbonell parlà durant els seixanta de l'existència de dos manuscrits complets del diccionari Febrer i de dues còpies manuscrites fragmentàries posteriors, no autògrafes, del maonès. En aquells moments, a la biblioteca de la família només es van poder localitzar les dues còpies manuscrites posteriors, ja que els dos manuscrits complets havien anat a parar, per motius diversos (vg. *infra*), a altres biblioteques menorquines: un —l'únic conegut pels diccionaristes—, era propietat de les germanes Florit, de Ferreries; l'altre, en aquell moment totalment desconegut, és esmentat per Carbonell a partir de la referència que consta en el catàleg de la Biblioteca Vidal i Sintes, de Maó.[162] Aquesta informació és recollida pels historiadors de la llengua,[163] i els estudiosos de la lexicografia i de la dialectologia catalanes coneixen el text de Febrer a través d'una fotocòpia del manuscrit de Ferreries. No es publicarà la primera notícia crítica del diccionari fins al 1985, any en què apareix la primera edició del repertori de Colón i Soberanas, els quals, després de descriure l'obra, que suposen acabada a principis del segle XIX, des-

159. Vg. J. MASSOT (1992), *Els intel·lectuals mallorquins davant el franquisme*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 262-265.

160. Vg. ALCOVER-MOLL, DCVB, p. XLVIII del vol. I: «(Febrer Dicc.) *Diccionári Menoquí, Español, Francês y Llatí*. Manuscrit de 646 pàgs., sense nom, però escrit de lletra de l'escriptor menorquí Antoni Febrer (primeria del s. XIX). »

Una carta del Sr. Antoni Amorós i Borràs —col·laborador del DCVB entre 1948 i 1960—, datada a Palma el 25-X-1991, que ens va fer arribar l'Excel·lentíssim Ajuntament de Ciutadella de Menorca, diu el següent: «D'acord amb Francesc de Borja Moll i per impuls seu, vaig escollir com a tema de la meva Tesi Doctoral precisament el *Diccionari menorquí-espanyol-francès-llatí*, manuscrit d'Antoni Febrer i Cardona. Poc abans de la seva mort em recordà i insistí que continuàs la Tesi i em prometé que me la publicaria o, si preferia, sols el diccionari, encara inèdit.»

161. Cf. COROMINES (1980), DECat, «Indicacions bibliogràfiques», vol I, p. XXIII. Coromines empra l'abreviatura *DFebrer*.

162. La notícia que dóna Carbonell és que: «A la Biblioteca Victory es conserven dos manuscrits fragmentaris i anònims, no datats, que porten els títols *Diccionari Menorquí, Español y Francês,* que acaba a la pàgina 389 («cunía/coneja/lapine»), i *Diccionari Menorquí, Español, Francês y Llatí* que acaba a la pàgina 288 («cistelleta/cestita-cestilla/corbula»). Aquests dos manuscrits coincideixen en les parts comunes i, bé que no són autògrafs de Febrer, han d'ésser obra seva, copiats per una mà posterior (la lletra és més moderna), car a Ferreries, a la biblioteca de la senyoreta Àgueda Florit i Serra, hi ha un manuscrit autògraf de Febrer, complet, de 646 pàgines, del *Diccionári Menorquí-Español-Francês-Llatí*, malauradament sense data, que coincideix en les parts comunes amb els fragmentaris de la Biblioteca Victory. Un altre manuscrit, en 4rt. de 670 pàgines, es guarda a la Biblioteca del Sr. Vidal i Sintes, de Maó. A la Biblioteca Victory hi ha, encara, tres apèndixs a aquest darrer diccionari, amb un total de 14 folis.» Cf. CARBONELL (1966), p. 199-200, n. 30, i (1972), p. 111.

J. Carbonell va veure el manuscrit de Ferreries, i cita el de la Biblioteca Vidal a partir d'una fitxa de catàleg però n'intuí la importància i m'hi encaminà. No sembla que els «tres apèndixs amb un total de 14 folis» es corresponguin al *Suplemént* (en realitat de vint pàgines en 4t), sinó a les anotacions de lèxic.

163. Vg. M. SEGARRA (1987), p. 119 i n. 124.

taquen la voluntat de Febrer d'aplegar els mots emprats a l'illa —fossin o no habituals a tot l'àmbit lingüístic—, la valuosa informació sobre la pronúncia de l'època que aporta el sistema d'accentuació de l'autor i la importància dels abundantíssims dialectalismes que inclou, entre altres punts, per la qual cosa no dubten a considerar-la d'«una vàlua excepcional».[164] Més recentment, Joan Veny i Joan Bastardas també han tingut present el diccionari en estudis centrats en els àmbits de la dialectologia, la lexicografia i l'estudi evolutiu dels mots.[165]

En els nostres estudis sobre la figura i l'obra d'Antoni Febrer, hem valorat la relació que existeix entre les traduccions que dugué a terme i el diccionari, en la mesura que ambdues activitats conflueixen a ser l'aplicació pràctica immediata dels preceptes gramaticals i responen a la mateixa necessitat de seleccionar i fixar el lèxic. En aquest sentit, hem assenyalat que alguns termes poètics emprats per Febrer en les versions de 1805, i els noms d'animals i plantes emprats en les traduccions de Fedre i Virgili els anys 1807 i 1808, ja són presents en una primera versió del diccionari, que, no obstant, tindria alguns afegitons i seria ampliat, en una primera fase, entorn de 1821, tal com ho demostren els reculls que elaborà el maonès i que ell mateix esmenta en la carta que dirigí al comte d'Aiamans, i, de nou, millorat en una segona fase final, al llarg de la dècada dels trenta, tal com ho demostren les dates de les anotacions sobre lèxic que ens han pervingut. Hem assenyalat també la presència de gal·licismes i castellanismes en l'obra, conseqüència d'una voluntat d'enriquiment de la llengua pròpia compartida amb altres escriptors illencs, com Joan Ramis o Vicenç Albertí, i, finalment, hem pogut veure i descriure els tres manuscrits que se'n conserven (dos de complets i un de parcial) autògrafs de Febrer i les dues còpies fragmentàries posteriors.[166]

Tractarem ara sobre els manuscrits del diccionari, la seva fortuna i la ubicació que tenen en l'actualitat. Els dos manuscrits autògrafs de Febrer, i que podem considerar complets, coincideixen en el títol (*Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*), en l'*incipit* («Ábac. V. Parador.| Abaco.| Abaque. Tailloir.| Abacus») i l'*explicit* («Zòna.| Zona.| Zone.| Zona.»), així com en una gran part del contingut, i en elements externs, com la mida de les pàgines (150 x 215 mm), de la caixa (133 x 195 mm), el nombre de línies (38) i la presentació de les equivalències en quatre columnes de 35 mm separades per una ratlla, introduïdes pels epígrafs *Ab*, *Ac*, *Ad*, etc. El text està escrit amb lletra cal·ligràfica, perfectament llegible, i es manté en bon estat. Hi observem, però, algunes diferències que resulten prou il·lustratives del sistema de treball que seguí Antoni Febrer.

Un dels manuscrits (que anomenarem *A*), que fins ara han manejat els diccionaristes, té un total de 646 pàgines numerades (la 346 i la 483, repetides) i fou enquadernat (segurament a principis del segle XX) amb tela vermella, amb el llom i les cantoneres de

164. Vg. Colón-Soberanas (1991), *Panorama de la lexicografia catalana*, 2a ed., núm. 184, p. 174-176).

165. A Joan Veny hem d'agrair la primera fotocòpia del diccionari Febrer que va arribar a les nostres mans feta sobre el manuscrit A, de Ferreries. Joan Bastardas s'ha referit a Febrer en dos estudis recents: a «*Fembra* i *dona* en "Lo somni" de Bernat Metge», *Revista de l'Alguer*, núm. 4, 1993 = *Els camins del mar i altres estudis de llengua i literatura catalanes*, 1998, p. 160; Bastardas fa referència al tractament que Febrer dóna al mot *fembra*, que recull en el diccionari sense oferir-ne els equivalents en castellà, francès i llatí, equivalents que sí que dóna, en canvi, a l'entrada *femella*. També esmenten el diccionari Joan Bastardas i Reina Bastardas (1997), a «El diccionari mallorquí-castellà de Pere Antoni Figuera (1840) i la fraseologia mallorquina», a *Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny*, vol. I, p. 123-124, n. 10 i 11, tot comparant les actituds lingüístiques de Figuera i Febrer.

166. Vg. Paredes (1991*a*), p. 23-24; (1991*b*), p. 59; (1992), p. 18-19; (1995), p. 485-486, i (1996), p. 125-131, 162-166, 203-208. La descripció dels tres manuscrits autògrafs de Febrer és a (1996), p. 118, núm. 71, 72 i 73 del nostre inventari.

pell. El text, malgrat que és llegible, conté nombroses ratlladures i afegitons *in margine*, a peu de pàgina o *a calce*, la qual cosa sembla que indica que es tracta d'un esborrany. Des de 1991 es conserva a la Biblioteca Victory de Febrer, de Maó, després que la Srta. Àgueda Florit, l'antiga propietària, el cedís a la família poc abans de la seva mort. Sembla que la Srta. Àgueda Florit s'havia relacionat amb Marianna Febrer —l'última descendent directa de Rafael, germà gran d'Antoni— a Son Telm, un lloc propietat dels Febrer situat en el municipi de Ferreries.[167]

El segon manuscrit (que anomenarem *B*) té un total de 670 pàgines numerades escrites (vint-i-quatre pàgines més que *A*) i fou enquadernat a finals del segle XIX amb tela verd fosc, amb llom de pell marró amb ornamentació daurada i gravat el títol «DICCIONARI/ MENORQUI ESPAÑOL/ FRANCES LLATI» (*sic*), també en daurat. La presentació del text és absolutament pulcra, sense ratlladures ni afegits, i conté, ordenats normalment, molts dels termes incorporats *a calce* en el manuscrit *A*, la qual cosa ens indicaria que està redactat *a posteriori*, amb la voluntat de ser el diccionari definitiu. Pertanyent a la biblioteca de Joan Joaquim Vidal i Sintes, el poguérem veure l'any 1992, gràcies a l'amabilitat del seu fill i propietari actual, el Sr. Tomàs Vidal Bendito, qui ens el va cedir temporalment a fi de poder fer la *collatio* dels dos manuscrits, necessària per a preparar aquesta edició.

De fet, el manuscrit de Febrer va arribar a la biblioteca en vida de Joan Joaquim Vidal i Mir, avi de Tomàs Vidal. Joan J. Vidal i Mir (1853-1937) va ser l'hereu d'una antiga família de «senyors» del camp menorquí: els Vidal de Rafalet. Tot seguint la tradició familiar, estudià dret a Barcelona, on entrà en contacte amb alguns membres de la intel·lectualitat de l'època, entre els quals Antoni Rubió i Lluch, i, en tornar a Menorca —on exercí de jutge suplent tota la vida—, inicià múltiples activitats econòmiques, participà fugaçment en la política i es dedicà intensament a la cultura. A banda d'ampliar notablement el patrimoni rústic que havia heretat, entre les activitats econòmiques i empresarials que dugué a terme cal destacar, entre d'altres, la fundació del Banco de Crédito Mercantil de Menorca i la gerència de La Eléctrica Mahonesa, la primera fàbrica d'electricitat de l'illa. Bibliòfil i enamorat de Menorca, la seva posició econòmica li va permetre invertir una part del seu patrimoni en la formació d'una biblioteca, hemeroteca i cartoteca de temàtica illenca —ara per ara, la més completa en la seva especialitat—, reunint una ingent quantitat de documents impresos i manuscrits que aleshores estaven dispersos, no solament per l'illa, sinó per biblioteques i llibreries de tot Europa; pel que fa als manuscrits, s'afeccionà, de manera especial, als documents notarials medievals, a la poesia popular —especialment gloses i cançons— i al lèxic menorquí. Cal dir, a més, que, per interessos comuns en els camps del folklore i l'etnografia, es relacionà amb Francesc Camps i Mercadal (Francesc d'Albranca) i amb Joan Amades i, per l'interès en el lèxic menorquí, amb mossèn Alcover, que l'anomenà «representant oficial del *Diccionari Català Valencià Balear* a Menorca». Malgrat les divergències ideològiques, també es relacionà amb Francesc Hernàndez Sanz, amb el qual va intercanviar documents històrics. Entre els manuscrits fets de la seva mà, destaquen diversos estudis sobre notaris medievals, abundants notes sobre lèxic, cartes personals i un dietari; també traduí al castellà i publicà, el 1930, *The History of the Island of Minorica*, de John Amstrong (1752), juntament amb Sebastià Sapiña, i col·laborà en la *Revista de Me-*

167. La Srta. Florit ens va dir, a més, que havia cedit diverses vegades el manuscrit a estudiosos que li havien demanat (no recordava noms). Això explicaria que arribés a les mans de Francesc de Borja Moll, del Sr. Antoni Amorós i d'altres estudiosos —els quals hi deixaren algunes marques a llapis— i confirma que les primeres còpies manejades pels diccionaristes corresponien a aquest manuscrit. L'amabilitat d'Àgueda Florit i de la família Victory va permetre que es pogués fotocopiar de nou aquest manuscrit.

norca.[168] L'interès que va mostrar per les qüestions lexicogràfiques es posa de manifest en els tres petits fulls d'anotacions que trobem enganxats a la part interior de la tapa davantera i darrere la guarda que protegeix el manuscrit del diccionari Febrer, en les quals recull alguns mots que no ha sabut trobar —a vegades perquè no coneix prou l'ortografia de Febrer— i en comenta d'altres al seu criteri, esmentant un altre diccionari, el «Ferrer», que cal identificar amb el *Diccionario menorquín-castellano* en dos volums del cirurgià maonès Jaume Ferrer i Parpal (1817-1897?), imprès a Maó els anys 1883 i 1887.[169] Però, pel que fa a la procedència i fortuna del manuscrit, són especialment aclaridores les anotacions que va fer a llapis Joan J. Vidal en la primera pàgina en blanc que precedeix el text, on llegim:

> El ejemplar que tiene D. (Fco.?) Albertí y Vidal no es igual a éste, pues solo contiene menorquín, castellano y francés y empieza por las palabras *abad-abadesa-abbesse* y termina con estas: *zona-zona-zone*. La Biblioteca de escritores menorquines cita un Diccionario manual menorquín, castellano y latín, manuscrito, obra de D.Antonio Febrer y Cardona.
>
> El presente ejemplar en el lomo dice Febrer (cubierto por la encuadernación) ¿Quien puso este apellido?. Este ejemplar procede de la biblioteca del naturalista Car-

168. Agraïm ben sincerament a Tomàs Vidal que ens hagi permès consultar el manuscrit del diccionari, així com les facilitats donades a l'IEC per a fotocopiar-lo, i a la Biblioteca de Catalunya per a microfilmar-lo. També li donem les gràcies per l'encoratjament i per la valuosa informació que ens ha proporcionat sobre el seu avi, el Sr. Joan Joaquim Vidal i Mir.

El manuscrit duu l'ex-libris «JUAN J.VIDAL abogado. S. Jorge 21. MAHON» a la primera i a la darrera pàgina escrita, la signatura 12-8 escrita en una etiqueta, a la part inferior del llom, i en llapis a la part superior de la primera pàgina en blanc, en la qual també apareix el número 681 escrit en vermell. Les guardes són de paper estampat verd amb roses blanques. Té sis fulls en blanc, tres al davant i tres al darrera del text. No hem detectat alteracions en la numeració de les pàgines.

L'estat de conservació és molt bo, el text té una lectura excel·lent, car no s'aprecien taques d'humitat ni marques de paràsits; hi ha, però, algunes taques de tinta a les darreres pàgines en blanc. Com el manuscrit *A*, la totalitat del text està escrit amb tinta marró-grisosa (suposem que originàriament era negra) excepte el títol de l'obra que consta a la primera pàgina, escrit amb un color més clar.

169. Enganxat a la part interior de la tapa davantera, hi ha un petit full (10,5 x 12,5 cm) escrit a tinta negra i amb lletra diminuta; hi diu: «Palabras que no estan en este vocabulario de lenguas: Recó/ Forn de pujapero está la voz puja/ Botavara- pero está botavant/ Matx- de las iglesias ó santuarios/ Mauro- pero está maurar, sobar/ Mizó- pero está mazó, ladrillo, adobe/ Urada- per está uroda, peix/ Talum- pero está palio, que parece es la distinción, ó insignia/ Tardanillo/ Moll- peix, pero está mòllera y molls/ Postís- tarima, pero está tarima/Orí-dols- pero está orína y derivado, diabetes no está/ Patena- como mancha no está/ Formatjáda- la llama quesadílla, como el flahó en formatge. No pone las de carne, suquet, brossat etc./ Bróquil- pero está brócoli/ Brosta- lo pone como pastó/ Brot- lo pone como renuevo, no como conjunto de naranjas, flores, rosas, etc./Sagaia- pero está sagái (añell, cordero)/ Paletada- en el sentit de paletada de fanc, de blad, de terra, de carbó, etc... no está/Biscunsé ó biscuno- no está, pero está biax/ Guindola (véase la nota separada).»

La «nota separada» a la qual es refereix està escrita en la part posterior d'un full de calendari de 13,8 x 11 cm que està enganxada darrere la guarda. Hi diu: «Guindòla. Esta voz no está en el Dcº menorquín-español-francés-latino. Tampoco está Girindóla, ni Capell en picos. Tampoco está en el Ferrer Guirindola, si bien dice guindola es "tricornio: sombrero apuntado ó de tres picos", y al quepell de quepitá ó quindòla la llama sombrero de dos picos, llamando quepell en tres, al apuntado ó de dos picos. En una gramática de Chantreau, maestro militar de Ávila, publicada en Madrid dice (pág. 21 del Suplemento): la guirindola- le jabot. (En Menorca, guindola se llama al sombrero apuntado que es el que se usa todavia en uniformes y cabalgatas, y capell en tres el de tres picos que se usaba con el uniforme Watteau, vulgarmente de Marqués y que usaba el almirante (Pelegrí?) que mandaba en este puerto las tres divisiones inglesas blanca, roja y azul en el siglo XIX.»

Unida a l'anterior, igualment enganxada darrere la guarda, hi ha una altra nota (12,7 x 17 cm) on hi ha escrit: «Berliqui-Berloqui- segun dice el Dcº en las 4 lenguas es igual que el francés Brelique-Breloque y que en castellano inconsideradamente. Actualmente en Mahón decimos: es un bellige-belloge á una persona informal.»

> dona y Orfila, muy amigo de la familia Febrer; pero también lo era el padre de Albertí y Vidal que creíamos lo había copiado del de Febrer, y son distintos los textos.

En primer lloc, J. Vidal esmenta un vocabulari «menorquí-castellà-francès», d'autor desconegut, possiblement propietat d'un nebot del traductor i lexicògraf maonès Vicenç Albertí Vidal, veí i amic d'Antoni Febrer;[170] després, fa referència a la notícia que dóna del diccionari Febrer la *Biblioteca de escritores menorquines* de Bernat Fàbregues (1878), que reprodueix l'error de Bover. Però el que és realment important és que ens indica la procedència del manuscrit: la biblioteca de Francesc Cardona i Orfila (1833-1892), sacerdot i naturalista maonès, autor de diversos treballs sobre entomologia, el qual no és improbable que hagués acudit al diccionari Febrer per consultar alguns termes relacionats amb el món dels insectes, a fi de redactar el seu *Catálogo metódico de los coleópteros de Menorca*, obra publicada el 1872.

El tercer manuscrit autògraf de Febrer (que anomenarem *Ap*), fins ara desconegut, s'intitula *Suplemènt al Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*. Es tracta d'un quadern de vint pàgines (de 150 x 210 mm) amb una caixa de 130 × 190 mm, sense portada ni guarda, amb el text dividit a quatre columnes de 34 mm separades per una ratlla; hi ha escrites dinou pàgines, sense numerar;[171] l'estat de conservació és bo, tot i que no hi consta la data, ni tampoc el nom de l'autor, està escrit a dues tintes per la pulcra cal·ligrafia d'Antoni Febrer. Hi trobem recollits 526 termes menorquins amb les corresponents equivalències en castellà, francès i llatí, tot seguint els mateixos criteris d'ordenació alfabètica que trobem en els dos manuscrits complets del diccionari; comença amb *Ábre d'el paradís*| *Arbol paraiso. Agnocasto*| *Arbre du paradis. Agnus castus*| *Elacagnus. Amercica salix* i acaba amb *Xuia fresca*| *Marrana*| *Chair de porc frais*| *Suilla caro recens*. Actualment es conserva a la Biblioteca Victory de Febrer, de Maó. Més endavant, quan estudiem el procés que seguí Febrer en l'elaboració del diccionari, veurem exactament el grau de complementarietat d'aquest *Suplemént* respecte dels altres dos manuscrits complets; tot i així, alguns elements externs, com la presentació del text escrit i la comparació dels mots afegits *a posteriori* al manuscrit *A* amb els mots recollits a *Ap*, sembla que ens indiquen que Febrer va redactar un primer manuscrit del diccionari (*A*) i, a continuació, un segon manuscrit (*B*), que ja contenia més entrades que el primer; més endavant, en haver-hi d'afegir més termes, empraria el primer (*A*) com a esborrany, afegint-los *a calce* i, paral·lelament, redactaria el *Suplemént*, on escriuria, en net, els mateixos termes afegits a *A*. Com ja hem dit *supra*, a més dels dos manuscrits complets del diccionari i del *Suplemént*, autògrafs d'Antoni Febrer, es conserven a la Biblioteca Victory dues còpies posteriors (de finals del segle XIX), de caràcter fragmentari, ja descrites per J. Carbonell, que coincideixen, en les parts comunes, amb els manuscrits originals.[172]

170. Vicenç Albertí, en ser solter, nomenà hereu el fill del seu germà, qui heretaria la seva biblioteca. (PONS, 1984, p. 107-108).

171. La darrera pàgina només té el ratllat de les columnes.

172. MARCET-SOLÀ (1998, *Història de la lingüística catalana (1775-1900). Repertori crític*, vol. I) citen (de l'any 1841, any en què morí Febrer), en el núm. 1986 (seguint Carbonell): com autògrafs de Febrer 1. Ms. A. (646 p. Bib. Àgueda Florit, de Ferreries) 2. Ms. B (670 p. Bib. Vidal) 3. Ms. còpia posterior *Dic. Menorquí, Español, Francès*, 4. Ms. còpia posterior *Dic. Menorquí, Español, Francès, Llatí*, 5. tres apèndixs al nº 2 de 14 p. i 6. Notes soltes relacionades amb les obres anteriors. En el núm. 1987, el *Diccionario manual menorquín, castellano y latín*, ms. 4º (seguint BOVER), assenyalant que es tracta, probablement, del diccionari Febrer. Caldria, a la vista de les noves dades, renovar aquesta informació en properes edicions del *Repertori*.

2.2. CARACTERITZACIÓ DE L'OBRA. UBICACIÓ EN LA LEXICOGRAFIA CATALANA DEL TOMBANT DEL SEGLE XVIII AL XIX

No és la nostra pretensió sotmetre aquest diccionari als esquemes de classificació de les obres lexicogràfiques que marca la lingüística teòrica actual, car podrien esdevenir rigorosos en excés i inadequats a un recull de lèxic que, tot i tenir nombrosos encerts i constituir una veritable aportació en el seu gènere, va ser elaborat durant les primeres dècades del segle XIX, un moment en què la lexicografia tenia encara molt d'artesanal i poc de científica. No podem defugir, però, l'intent de descriure, des de la nostra perspectiva i a partir d'unes coordenades el més clarificadores possible, les característiques bàsiques del diccionari Febrer, a fi que serveixin com a presentació d'un estudi més aprofundit de la macroestructura i de la microestructura de l'obra.[173]

En alguns estudis recents, la lexicografia es defineix com una «art pràctica» o com «la tècnica d'escriure diccionaris», enfront de la lexicologia, que abordaria l'estudi científic dels mots.[174] Això significa que la caracterització global d'un diccionari s'ha de basar, sobretot, en els principis que segueix el seu autor per a elaborar-lo i que, depenent de la finalitat que persegueix, es desviaran més o menys del patró lexicogràfic bàsic que representa un diccionari de llengua general, caracteritzat per: fonts fonamentalment escrites, selecció dels mots més usuals, format lexemàtic de les entrades, ordenació alfabètica, informacions afegides a les entrades (categories gramaticals, definició, accepcions semàntiques, exemples d'ús...), destinatari mitjanament culte i funció normativa i descriptiva.[175] Evidentment, el patró és actual i no s'adapta del tot als diccionaris que podríem considerar «de llengua general» que s'elaboraren en els anys del tombant del segle XVIII al XIX, compilacions destinades ja no als estudiosos sinó als lectors, als parlants de la llengua, que començaren essent elaborats seguint els models dels diccionaris grecs o llatins clàssics i, per tant, havien de compaginar la informació diacrònica (etimologia, compostos, etc.) que aportaven habitualment aquestes obres amb la introducció d'elements sincrònics, dirigits a l'usuari de la llengua.

Günther Haensch, quan estableix una tipologia de les obres lexicogràfiques segons criteris historicoculturals i pràctics,[176] ho fa tenint presents el format i l'extensió, el caràcter lingüístic o enciclopèdic, el sistema lingüístic base, el nombre de llengües, la selecció del lèxic, l'ordenació de materials i les finalitats específiques dels diccionaris. Segons aquestes coordenades, el diccionari Febrer està constituït per un sol volum en 4t, que conté aproximadament unes vint-i-set mil entrades; de caràcter lingüístic; basat en

173. Hem dibuixat aquestes coordenades a partir de: R. E. ASHER (ed.) (1994), *The Encyclopedie of Language and linguistics*, vol. 4, Oxford, University of Edimburg, Pergamon Press; W. BRIGHT (1992), *International Encycopedie of linguistics*, vol. 2, Oxford University Press; G. HAENSCH, L. WOLF, S. ETTINGER i R. WERNER (1982), *La lexicografía: De la lingüística teórica a la lexicografía práctica*, Gredos, col·l. «Biblioteca Románica Hispánica», Manuales 56; P. R. HARTMANN (ed.) (1983), *Lexicography: Principles and Practice*, Academic Press; W. HOUSCHOLDER i L. SAPORTA (1975), *Problems in lexicography*, Indiana University, 3a ed.; Teresa CABRÉ (1992), *La terminologia: La teoria, els mètodes, les aplicacions*, col·l. «Les Naus d'Empúries», i CABRÉ (ed.) (1994), «Lexicografia» (monogràfic), *Caplletra*, núm. 17, i a partir dels comentaris de COLÓN-SOBERANAS (1991) a *Panorama de la lexicografia catalana*, 2a ed.; de COLÓN (1977), «La lexicografia catalana: Realitzacions i esperances», *Actes del IV Col·loqui de Llengua i Literatura Catalanes*, Basilea 1976, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 1-35), i d'altres, que anirem citant *infra*.

174. Vegeu la definició de *lexicography* a *The Encyclopedie of Language and linguistics*, vol. 4, 1994, on llegim: «L. is the thecnical for dictionary writing [...] the art or practice of writing dictionaries.»

175. Vg. T. CABRÉ (1992), p. 69.

176. Vg. HAENSCH (1982), «Tipología de las obras lexicográficas», a HAENSCH, WOLF, ETTINGER i WERNER, p. 95-187.

la proposta d'un autor; de tipus multilingüe; pretesament general, que admet marques de variació lingüística (marques dialectals, diastràsiques, tecnicismes, estrangerismes...); amb un afany relativament exhaustiu; elaborat amb un criteri cronològic sincrònic; de caràcter descriptiu, car vol aplegar un ampli nombre de termes, però sense criteris puristes, seguint una ordenació alfabètica. De tots aquests trets característics, la tipificació de «multilingüe» condicionarà decisivament la microestructura de l'obra, car, en ser substituïda la definició lexicogràfica per equivalents, el diccionari no conté pràcticament descripció metalingüística, ni, amb prou feines, indicacions ortogràfiques explícites, elements sintagmàtics o paradigmàtics. Colón i Soberanas defineixen el *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí* com «una llista alfabètica de correspondències en aquests quatre idiomes a partir del mot 'menorquí'».[177] Som davant d'un diccionari plurilingüe en el qual gairebé tota la informació que s'afegeix a l'entrada principal està únicament representada per un terme o una expressió (un o una per a cada llengua) pretesament equivalents a la primera, disposats en columnes per a facilitar-ne una ràpida visualització; un diccionari que, a més de la funció descriptiva global (i pretesament prescriptiva, car vol mostrar un model de llengua), en tindrà una altra de més específica, perquè té com a destinatari principal el traductor o, si més no, l'individu que s'inicia en la lectura d'obres escrites o en l'aprenentatge oral de llengües que no són la seva. No sabem si Febrer considerava que era possible trobar equivalències totals o acceptables entre llengües, però tenim constància que va dubtar en alguns casos (ho podem veure en les ratlladures del manuscrit *A*), i, en d'altres, es va limitar a recollir l'entrada menorquina, deixant en blanc l'espai destinat als termes castellans, francesos o llatins. Tot i la prudència de Febrer, a vegades detectem allò que Jordi Bruguera anomena «curts-circuits»[178] en les correspondències que dóna el maonès, provocats, en la majoria dels casos, per «falsos amics», com ja veurem. És meritori, però, el fet que prengués com a punt de partida la seva llengua materna, el menorquí, oposant-se a la tendència imperant a fer-ho del castellà; considerem aquest fet especialment significatiu —ho volem remarcar—, car, sota la denominació «menorquí», Febrer hi aplega, de manera conscient, a més de mots genuïns de l'illa, molts d'altres d'ús comú a tot l'àmbit lingüístic català, que escriu i accentua segons la preceptiva que ha elaborat i exposat prèviament en les seves gramàtiques. Com veurem més endavant, el fet que una gran part de les entrades que no tenen equivalència siguin termes genuïns de Menorca, referents a denominacions específiques en determinats àmbits (noms d'animals, jocs, gastronomia...) i habitualment lligats al llenguatge popular o familiar, demostraria que l'autor, més enllà de fer un diccionari per a traductors, tenia també com a finalitat aplegar el major nombre possible de mots i expressions de la seva illa, tot i no poder-ne oferir una correspondència en les altres llengües.

Cal afegir que Febrer també va elaborar el diccionari per a si mateix, en la mesura que l'obra és el resultat lògic d'una dedicació constant i paral·lela a la gramàtica i a la traducció, activitats que, com ja hem dit, conflueixen en la tasca lexicogràfica. Malauradament, no comptem amb cap pròleg que ens doni a conèixer explícitament la intenció de l'autor, els criteris en què basà el seu treball i les fonts que consultà; tampoc no sabem si va concebre el diccionari per a ser publicat. Tot i així, la consulta dels llibres que formaven la biblioteca Febrer, les referències bibliogràfiques que dóna en les anotacions sobre lèxic, alguns comentaris inclosos en els pròlegs de les traduccions, les indicacions i exemplificacions que trobem en les gramàtiques i, sobretot, el mateix contingut del diccionari contribueixen a resoldre molts d'aquests interrogants.

177. Cf. Colón-Soberanas (1991), *Panorama de la lexicografia catalana*, p. 175.
178. Vg. J. Bruguera (1994), «La lexicografia bilingüe», *Caplletra*, núm. 17, p. 267-272.

Si intentem ubicar l'obra de Febrer en el panorama de la lexicografia catalana del tombant del segle XVIII al XIX, ens trobem que no s'adequa exactament als criteris generals que segueixen els diccionaris que es redactaren durant aquells anys, com a mínim dels que s'imprimiren, que són els més estudiats. Si parlem dels diccionaris elaborats al Principat, com l'Esteve, el de Labèrnia i altres repertoris que han estat considerats antecessors de la lexicografia catalana actual, veiem que la macroestructura és el conjunt lèxic de l'idioma, tot i aplegar també algunes variants dialectals; si considerem, en canvi, els diccionaris impresos a les altres regions de l'àmbit lingüístic, hem de parlar d'una «voluntat» d'aplegar, per damunt de tot, a vegades amb afany exclusivista, el lèxic propi de valencians, mallorquins, etc., i les seves correspondències en castellà, llengua que s'arribà a emprar a València en el metallenguatge del camp de la definició.[179]

Tot just dos anys abans de la mort d'Antoni Febrer, el 1839, es publica a Barcelona un pamflet anònim intitulat «Plaga nueva y descomunal que amenaza el Principado de Catalunya» (*sic*), al·lusiu al fet que, en un sol any, havien aparegut tres diccionaris només a Barcelona: es tractava del «catalán-castellano» de Magí Ferrer, del català-castellà-llatí de Pere Labèrnia i de l'anomenat «quintilingüe», el català-castellà-llatí-francès-italià d'una «Societat de catalans» (Joan Cortada, Lluís Bordas, Ferran Patxot, Antoni Matamala i Salvador Estrada).[180] La pruïja de diccionaris durant les primeres dècades del segle XIX, que s'havia iniciat el 1803 amb l'aparició de l'Esteve i que, en vida de Febrer, clouria el *Diccionari mallorquí-castellà* de Pere Antoni Figuera, configura una nova tendència en la lexicografia catalana plurilingüe, després que, en els segles XVI i XVII, els repertoris de Palmireno, Onofre Pou, Font, Torra i Lacavalleria haguessin estat concebuts per a enriquir el lèxic de l'estudiant de llatí, i els diccionaris de Carles Ros, Josep Broch, Manuel Sanelo i Marc Antoni d'Orellana, apareguts durant el segle XVIII, apleguessin vocables catalans amb la corresponent traducció castellana, com a mínim.[181] Les valoracions que s'han fet sobre la finalitat d'aquests diccionaris es basen en el crèdit que es pugui donar a les intencions castellanitzadores que es manifesten clarament en els pròlegs. Una mostra en seria el projecte de l'Acadèmia de Bones Lletres, que va esdevenir el diccionari d'Esteve-Bellvitges-Jutglà, a partir dels materials recollits per Fèlix Amat: mentre que Colón i Soberanas consideren que cal interpretar les paraules introductòries com a poc sinceres, però indispensables per a dur a terme la publicació, i denominen l'obra «diccionari de la Pre-Renaixença»,[182] Modest Prats afirma que no veu en l'obra «res que s'assembli a indicis de recuperació».[183] D'altra banda, també assenyala l'interès «purament arqueològic» per la llengua catalana que havien manifestat, a finals del segle XVIII, Gregori Maians, el seu germà Antoni i el cercle d'intel·lectuals valencians que s'hi relacionaren.[184] Tot i admetre que molts d'aquests repertoris estaven destinats a

179. Vg. COLÓN-SOBERANAS (1991), p. 147.

180. Vg. J. SOLÀ (1997), *A l'entorn de la llengua*, p. 137-140.

181. Una obra menor, però de la qual van arribar a fer-se vint-i-cinc edicions al Principat, va ser la *Summa de temps, y altres rudiments de la Gramatica*, «compost per lo Licenciado de Vallès» (traduït en català per Gabriel Rovira, Barcelona, 1641), que contenia un «Abecedari dels verbs més principals que conté en sí tota la llatinitat», un «Abecedari dels noms més principals» i una «Taula de noms, verbs i frases». Febrer va poder consultar l'edició de Cervera de 1757. També cal citar aquí un diccionari manuscrit de principis del segle XVIII, que donà a conèixer J. MURGADES, «Notícia d'un diccionari manuscrit català-francès del 1718», a *Actes del VIIIè Col·loqui de l'AILLC, II*, Tolosa de Llenguadoc, 1988 (1989, p. 109-120).

182. Vg. COLÓN-SOBERANAS (1991), p. 147.

183. Cf. M. PRATS, «La llengua catalana el segle XVIII. Possibles pautes d'estudi», a BALSALOBRE i GRATACÓS (ed.) (1995), p. 66.

184. Vg. M. PRATS (1995), *op. cit.*, p. 67, així com Emili CASANOVA, «La llengua a València», en què reprodueix un «Vocabulari valencià-castellà» d'Antoni Maians, ibídem, 1995, p. 387-425.

l'aprenentatge del castellà, no es pot negar que, a més de ser recopilacions de lèxic català, contenien propostes ben concretes referides a l'ortografia i a altres elements codificadors de la llengua, que en aquells moments es debatien vivament.[185]

En l'àmbit de les Balears, coneixem l'existència de diversos diccionaris «mallorquins» manuscrits, elaborats durant la segona meitat del segle XVIII, la majoria dels quals s'han perdut o estan il·localitzables. Josep Massot, partint de les referències de Bover, esmenta el *Diccionario mallorquín, castellano y latín* de l'agustí Joan Facund Sureda (1734-1796); el *Diccionario de los vocablos de la lengua mallorquina y su correspondencia en la española y latina*, del franciscà Antoni Balaguer (mort el 1783); el *Diccionario mallorquín-castellano* de Ramon Fortuny (1739-1813), emprat en l'elaboració del DCVB; el *Diccionari mallorquí, castellà y llatí*, inacabat, de l'observant Francesc Mayol, conegut d'Antoni Febrer i interlocutor seu en temes lingüístics, i el *Vocabulario mallorquín, castellano y latín* d'Antoni Oliver (1711-1787), augmentat per Domènech, del qual es conserva un altre manuscrit a la Biblioteca de Montserrat (fons Aiamans) sense els afegits de Domènech, però amb unes addicions de Josep Togores i de Guillem Roca (i Seguí, segons Massot).[186] També es conserva, a la Biblioteca March, un breu *Diccionari mallorquí, castellà y llatí*, anònim i sense data, que podria ser dels mateixos anys.[187] De la primera meitat del segle XIX, a banda dels diccionaris impresos de Pere Antoni Figuera i de Joan Josep Amengual, publicats a la ratlla de la mort de Febrer, sabem del projecte de Jaume Prohens (1799-1865), que no arribà a quallar; d'una *Recopilació d'alguns termes mallorquins ab el seu corresponent español*, manuscrit del 1814, i d'un *Diccionario manual Mallorquín Castellano* de Joaquim M. Bover, de 1837, ambdós conservats a la Biblioteca March; d'un *Diccionario Mallorquín y Castellano* anònim, conservat a la Biblioteca de Montserrat, i d'un *Diccionario Mallorquín-Castellano de algunos términos que tienen alguna analogía con la ciencia veterinaria*, de Joan Pastor, conservat a la Biblioteca Balear de Sa Real.[188] La majoria d'aquests repertoris, destinats igualment a facilitar l'aprenentatge del castellà, aplegarien tan sols el lèxic estrictament dialectal.

La situació de crisi que vivia la llengua catalana a Menorca durant les primeres dècades del segle XIX, després dels diversos intents de castellanització que es produïren en els àmbits de l'educació, l'Església i l'Administració a partir de la dominació espanyola,[189] va fer impossible la continuïtat de les brillants manifestacions literàries i de l'interès per la llengua que caracteritzaren els darrers anys del segle XVIII. En aquest nou context, el diccionari d'Antoni Febrer és doblement excepcional: en primer lloc, perquè no és exclusivista i perquè està destinat a tots els parlants de la llengua (fet poc freqüent en els diccionaris de fora del Principat) i, en segon lloc, perquè va ser elaborat durant uns anys en què era molt difícil, a causa de les circumstàncies sociopolítiques, que pogués ser publicat o tenir algun ressò. De fet, fora de Febrer, la lexicografia menorquina del tombant del segle XVIII al XIX es limita als lèxics específics inclosos en tractats de ca-

185. Vg. Ramon CARRETÉ PARERA (1991), «Propostes ortogràfiques en alguns diccionaris del segle XIX», a *Miscel·lània Joan Fuster*, vol. IV, p. 215-254.

186. Vg. J. MASSOT (1985), p. 21-23. Massot ha estudiat aquest manuscrit d'Oliver que es conserva a Montserrat, a «Un vocabulari mallorquí-castellà del segle XVIII», *Estudis Romànics*, núm. XVIII, 1971, p. 147-163. Joan MAS (1994-1995, p. 33-41) sospita que un manuscrit intitulat *Diccionario mallorquín-castellano*, presentat per Joan Muntaner a examen el 1796 a la seu de la Sociedad Econòmica Mallorquina de Amigos del País, i valorat negativament per Josep Togores el 1797, podria ser el d'Oliver.

187. Vg. J. MASSOT (1985), p. 23.

188. Vg. J. MASSOT (1985), p. 54-57.

189. Vg. A. J. PONS (1995), p. 469-489.

ràcter científic: després de les *Observations on the Epidemical Diseases in Minorca From the Year 1744 to 1749* (Londres, 1751) de George Cleghorn, que conté una llista de cent vuitanta espècies de plantes en anglès, llatí i català,[190] caldria citar la llista de dues-centes setanta plantes medicinals que conté el *Botanicus medicus ad medicinae alumnorum usu* (Maó, 1790) del metge ciutadellenc Joan Cursach,[191] i tres obres de Joan Ramis, que contenen diversos vocabularis: *Temps y paratjes de Menorca en que es mes gustòs y saludable o dañòs respectivament el pex y marisc que se aporta a vendre en la pescateria de Mahó* (Maó, 1811),[192] opuscle de set pàgines que és, en realitat, una llista de noms de peixos; l'*Specimen animalium, vegetabilium et mineralium in insula Minorica frequentiorum* (Maó, 1814)[193] i *Pesos y medidas de Menorca y su correspondencia con los de Castilla* (Maó, 1815), finalitzada per Antoni Ramis. Jordi Carbonell també cita un lèxic sobre botànica en diversos volums manuscrits de Josep Sancho, degà de la parròquia de Maó, que es conserven a l'Arxiu Episcopal de Ciutadella.[194] Ja vers les darreres dècades del segle XIX, l'obra lexicogràfica de Jaume Ferrer Parpal, Joan Benejam, Josep Hospitaler i Salvador Fàbregues obeirà a un provincianisme i a una concepció de la llengua totalment diferents dels de Febrer.[195]

2.3. MACROESTRUCTURA

2.3.1. Criteris de selecció d'entrades

La feina que ha de dur a terme el lexicògraf es podria resumir en tres operacions bàsiques: la recopilació i selecció de materials lèxics, la descripció dels materials prèviament seleccionats i la redacció final de l'obra.[196] En el cas d'un diccionari plurilingüe, a fi que aquestes operacions es puguin dur a terme, és necessari que el lexicògraf conegui en profunditat les llengües en què estan escrites les equivalències o unitats lèxiques corresponents a l'entrada principal, a fi d'aconseguir el màxim de fiabilitat possible i així garantir que el diccionari acompleixi la funció que li és pròpia: facilitar la traducció. Ja hem insistit sobre la importància que Febrer atorgava a la traducció en l'aprenentatge de les llengües, però el diccionari Febrer no es limita a aquesta única funció, car els criteris que seguí el maonès en la recopilació i selecció de les entrades menorquines fan palesa una clara intenció de descriure el lèxic «català» amb un cert afany prescriptiu, és a dir, amb la finalitat de mostrar, de manera pràctica, els usos de la llengua ja fixats en la seva obra gramatical. El fet que l'autor d'un diccionari menorquí, espanyol, francès i llatí empri el sistema lingüístic que ell mateix ha elaborat prèviament —i no tan sols en el cas del menorquí, sinó també en el del francès— garanteix, com a mínim, la seva competència lingüística per a l'elaboració d'una obra d'aquestes característiques i afavoreix la coherència en l'ortografia, en l'ordenació i els principis de selecció del lèxic o en el tractament que donarà a la polisèmia i a l'homonímia, per exemple. Però aquest

190 . Vg. Josep Miquel Vidal (1991), «George Cleghorn, M. D.: Una aproximació a la seva vida i a la seva obra», *Revista de Menorca*, p. 351-372.

191. Estudiat igualment per J. M. Vidal (1992), «Ciència i societat a Menorca al tombant dels segles XVIII-XIX: Una proposta d'investigació», *Randa*, núm. 31, p. 97-129.

192. Editat en facsímil per Nura, (Menorca, 1986).

193. Vg. *infra* el capítol sobre la caracterització del lèxic del diccionari, p. LXXXVII i ss.

194. Vg. J. Carbonell (1994), p. 66-69.

195. Vg. J. Carbonell (1994), p. 68-72.

196. Vg. E. Pascual (1994), p. 13.

fet obliga l'usuari a conèixer la normativa ortogràfica que proposa Febrer per a poder localitzar amb èxit qualsevol entrada en el diccionari, car l'ordenació alfabètica de les entrades estarà condicionada per la grafia que en proposa l'autor; també li serà necessari conèixer la caracterització dels mots segons la classificació gramatical prèvia que ha establert, etc.

Segons Günther Haensch, hi ha quatre aspectes bàsics que determinen la selecció d'entrades que fa un lexicògraf quan es disposa a elaborar un diccionari, tres dels quals són externs —la finalitat de l'obra, el grup d'usuaris a qui va dirigida i l'extensió pretesa—, i un altre, de caràcter intern, fa referència als principis lingüístics en què es basa el mètode recopilatori.[197] Si tenim en compte aquests punts per a establir els criteris que seguí Antoni Febrer, podem afirmar que el diccionari està elaborat amb una finalitat descriptiva, car aplega unitats lèxiques d'ús a tot l'àmbit lingüístic, si bé és exhaustiu pel que fa als menorquinismes (vg. llista *Noi*, però també *Fadrinêt*, *Garsòn*, *Allót*); és a dir, l'autor parteix del lèxic que més coneix, aquell que conforma el cabal de la seva llengua materna, però la clara consciència que té de la unitat lingüística del català el mena a no ser excloent, sinó aglutinador, i admetre també termes que podríem dir que pertanyen a la koiné comuna. L'afany descriptiu el portarà, a més, a recollir, dins del mateix camp semàntic, termes pertanyents als nivells culte, estàndard i col·loquial (vg. recull *Bótg*, *Orát*, *Demènt*, però també *Descabessad*) i a admetre com a vàlids alguns estrangerismes (vg. *Mentecáto*, *Locádo*), com ja veurem. Aquest primer criteri ja ens mostra a quin grup d'usuaris anirà dirigida l'obra: en primer lloc, als menorquins, però també a qualsevol català mitjanament culte que, primer, vulgui conèixer el significat del lèxic propi i, després, cerqui una eina vàlida per a la lectura i la traducció. Pel que fa al darrer criteri extern, l'extensió, sembla clar que Febrer tenia la voluntat d'aconseguir una eina de consulta manejable, i això suposà una limitació en el nombre d'entrades, que havien de cabre en un sol volum. És difícil, des de la nostra perspectiva, valorar si el maonès va reeixir a seleccionar el nombre d'entrades de manera equilibrada, però podem tenir-ne una idea aproximada si esbrinem les línies del criteri intern: els principis lingüístics en què es basà.

En principi, hem de suposar que Febrer, per a elaborar el corpus del diccionari, va tenir la voluntat d'aplegar materials lèxics segons uns criteris de freqüència relatius —marcats pels propis coneixements personals, per l'entorn, per la formació, per les lectures, per l'observació de la diversitat de parlants—, car la inexistència d'estadístiques objectives en aquest camp no li deixà altra opció; no obstant això, tot i aplicar els criteris de selecció a diversos àmbits i temes, sembla més exhaustiu en unes matèries que en altres i no pot dissimular, per exemple, el seu interès per tot el lèxic relacionat amb la vida quotidiana (indumentària, cuina, mobiliari, jocs, etc.), amb el lèxic pertanyent al món jurídic, al de la literatura i les arts, al de la navegació i amb les denominacions autòctones de plantes i animals, ben especialment d'insectes, peixos i ocells. El criteri de selecció segons la «freqüència» seria aplicable, doncs, a aquelles entrades que formessin part del cabal comú de la llengua, però no a un bon nombre de termes, alguns dels quals possiblement d'ús restringit en aquella època (no podem saber-ho amb certesa), que el maonès hauria recopilat amb la finalitat que no es perdessin i que consideraria indispensable incloure'ls en el diccionari. Aquests principis lingüístics de selecció sembla que són la conseqüència d'un criteri aperturista, car Febrer admetrà, sense problemes, alguns estrangerismes (*Garson*, *Repáro*, *Bótil*) com a mètode d'innovació lèxica, i, al costat dels neologismes, recollirà tecnicismes (*Elêctre*) i algun vulgarisme (*Cagalèra*).

197. Vg. G. Haensch (1982), p. 396.

Els criteris selectius incideixen també en la tipologia d'unitats lèxiques que configuren les entrades i les equivalències corresponents. En principi, si ens centrem en el camp de les entrades menorquines, hi trobem substantius, adjectius en tots els graus (*Crás*, *Crassíssim*), pronoms, diverses formes verbals (*Depravad*, *Depravar*), adverbis, conjuncions, etc., ja formats per un sol mot, per combinacions de mots (*De péu-còx*) o per petites unitats oracionals lexicalitzades; fórmules de salutació, interjeccions i denominacions parafràstiques; si especifiquem una mica més, podem assenyalar la presència de noms propis de persona, ja sigui catalans (*Joan*, *Páu*, *Baldiri*, *Dèudat*, *Baptíste*, *Róc*, *Roís*, *Llucía* —fem.—, *Lluciá* —masc.—) com castellanitzats (*Teréncio*, *Pío*, *Remígio*), que en cas de possible confusió adopten una grafia distintiva (*Estèva* o «part de l'arcáda», enfront d'*Estève*, antropònim; *Narcís*, antropònim, enfront de *Narcíso*, flor); de noms amb afixos modificadors (diminutius i augmentatius) amb sentit propi o no (*Fiêt*, *Homenás*, *Bossinêt*, *Platílla*, *Mossêt*, *Caxaladêta*), una gran abundància d'adverbis en *-ment*, de formes usuals en l'àmbit col·loquial, però habitualment considerades no normatives (*Abéia*, però també *Abella* o *Fí*, però també *Fill*), i d'algunes expressions habituals en la llengua parlada (*Anàr de reculòns*).

2.3.2. Recopilació i elaboració de materials lèxics

Un cop clars els criteris de selecció, la feina del lexicògraf és recopilar materials lèxics a partir de fonts diverses, revisar i ampliar aquests materials, comprovar-ne l'adequació als criteris selectius que ha establert i, finalment, procedir a la redacció del corpus definitiu. Malauradament, no es conserven testimonis escrits del material previ a la primera redacció del diccionari que féu Febrer, car les llistes parcials de termes, el vocabulari musical i una gran part de les anotacions personals relacionades amb el lèxic —veritables fitxes lexicogràfiques— que es conserven a la biblioteca familiar foren elaborats quan ja estava redactat el manuscrit de Ferreries (*A*) i potser també una gran part del segon, és a dir, pels voltants de 1820; sembla, doncs, que haurien servit per a completar el manuscrit de Maó (*B*) i el *Suplemènt*. Tot i així, són mostres prou valuoses per a conèixer com el maonès acostumava a manejar el material lèxic, per les referències explícites a les fonts que contenen i perquè constitueixen un clar testimoni que aquesta recopilació havia estat iniciada per Febrer en els primers anys del segle XIX.

Febrer va emprar materials procedents de fonts escrites, tant de caràcter secundari com textos originals, recopilà una quantitat ingent de mostres procedents de fonts orals i es basà també en el material aportat per altres intel·lectuals que ell considerava prou competents en la matèria, com podrien ser Joan Ramis, Vicenç Albertí, Joan Vidal i Seguí —entre els menorquins— i el comte d'Aiamans, Bartomeu Serra, Joan Binimelis i Francesc Mayol, entre els mallorquins.[198] Pel que fa a les fonts escrites de caràcter secundari, Febrer es basà en diccionaris monolingües i plurilingües, així com en alguns tractats específics (de botànica, agricultura i similars) en els quals cercaria les equivalències castellanes, franceses i llatines corresponents a les entrades de collita pròpia. Per a aquestes entrades que denomina «menorquines», i també per a les equivalències castellanes i llatines, empra com a base el *Diccionario catalán-castellano-latino* d'Esteve, Bellvitges i Jutglà (1803-1805), obra que esmenta repetidament amb la denominació de «Diccionári Catalá» en els *Princípis* datats el 1804 (recordem que la redac-

198. Vegeu la relació que mantingué amb aquests intel·lectuals *supra*, en el capítol 1.1, p. XXVIII i ss.

ció definitiva finalitzà el 1811), en les *Observaciòns sobre la Llèngua Menorquína* de 1811, en els *Princípis* de 1821 i en la carta que envia al comte d'Aiamans el mateix any.[199] Cal que diguem, però, que l'empra com un patró base molt flexible, car advertim que selecciona entrades, en canvia l'ordre a causa de la nova grafia que proposa, i, pel que fa a les equivalències castellanes i llatines, a vegades en suprimeix, i a vegades n'hi afegeix de noves; a més, hi incorpora una gran quantitat de termes autòctons de Menorca que, evidentment, no conté el *Diccionario*, i totes les correspondències franceses, que ha d'extreure d'una altra font. Per veure la selecció que en fa, vegem, per exemple, el lema de les deu primeres entrades del diccionari d'Esteve-Bellvitges-Jutglà i les del diccionari Febrer:

Esteve-Bellvitges-Jutglà	Febrer
A.	*Abác.*
Ab.	*Abaciál.*
Abach.	*Abad.*
Abacial.	*Abadessa.*
Abad.	*Abadía.*
Abadejo.	*Abagarranad.*
Abadessa.	*Abagarranár-se.*
Abadía.	*Abagót.*
Abadiat.	*Abalansad.*
Abalansar.	*Abalansar.*

Curiosament, coincideixen en l'entrada *Abalansar*, ubicada per tots dos en desena posició, però Febrer no incorpora les dues preposicions *A*, *Ab* (amb); en la família lèxica d'*Abad* suprimeix *Abadiat* i, en canvi, afegeix les entrades *Abagarranad*, *Abagarranár-se*, *Abagót* i el participi *Abalansad*, inexistents en el primer. Si comparem les informacions afegides a les entrades comunes, notem també alguna diferència; per exemple, mentre que en el primer llegim «*Abalansar. v.a. posar las balansas al fil.*| *Abalanzar.*| *Aequare lances.*», Febrer escriu «*Abalansar.*| *Abalanzar.*| *Contrebalancer.*| *Aequare lances. Ponderare*.» Evidentment, no es tracta ara de fer un estudi exhaustiu de la utilització que féu Febrer de l'Esteve-Bellvitges-Jutglà, un repertori molt més ampli i ambiciós que el del maonès, amb un criteri d'estructuració de l'article lexicogràfic diferent, que inclou accepcions i fraseologia; però podem aproximarnos-hi a partir de la comparació de les entrades de dues pàgines, escollides aleatòriament, corresponents a la lletra *p*, entre *Pipar* i *Piular*, presents en ambdós diccionaris. Observem el següent:

199. Els dos volums del *Diccionario catalán-castellano-latino* d'Esteve, Bellvitges i Jutglà, impresos a Barcelona per Tecla Plà, viuda (1803-1805), no es conserven a la biblioteca familiar, però sabem, per esment del mateix Antoni Febrer, que formaven part dels llibres que consultava sovint.

Colón-Soberanas (1991, p. 144-150) el qualifiquen de *cappare* de la lexicografia catalana moderna; elaborat inicialment per Fèlix Amat i Ignasi Torres Amat, sortia a la llum amb els noms de Joaquim Esteve, Josep Bellvitges i Antoni Jutglà, també col·laboradors en la redacció. Els autors el consideren el «diccionari de la pre-Renaixença», perquè aspira a ser un recull exhaustiu del lèxic català. Aquesta opinió no és compartida per J. Carbonell (1977, p. 298-299), qui, basant-se en les paraules del pròleg, considera que el diccionari té com a finalitat ensenyar castellà als catalans. R. Carreté (1991, p. 217) assenyala les indicacions gramaticals, de nivell i d'especialització que acompanyen les entrades i algunes qüestions ortogràfiques, com l'ús suprasegmental de l'accent, la peculiar grafia de les oclusives finals («amig, sab»), l'ús de *s* per *ç*, de la *h* antihiàtica («Mahò») i la erra final en els infinitius de la segona conjugació («cáurer»), punts en què coincidiria amb Antoni Febrer.

a) A quaranta-set entrades de l'Esteve, n'hi corresponen cinquanta-set de Febrer, fet comprensible si tenim present que el sistema d'equivalents unívoc del maonès suposa una nova entrada per cada accepció.

b) En set casos d'entrades coincidents, hi ha una ordenació diferent a causa dels canvis de grafia: *Pirámide*/*Pirámida*, *Piratejar*/*Piratetjar*, *Pis*/*Píso*, *Pitjat*/*Pitjad*, *Pirriquí*/*Pirríquio*, *Pistolet*/*Pistolêta* i *Piu*, que apareixerà a Febrer com a *Píu-piu*.

c) Febrer no adopta les entrades de l'Esteve *Pitjó*, *Pitjorament*, *Pitjorarse* i *Pitxell*. En canvi, incorpora divuit entrades noves: *Pipèl̃las*, *Pipèr*, *Pipída* (llavor), *Pipída* (malaltia), *Piratetjad*, *Pisáda*, *Pisavèrde*, *Pisò*, *Pisonad*, *Pisonar*, *Pispad*, *Pistatxèr*, *Pistátxo*, *Píta*, *Pitjorad*, *Pitxáu*, *Piulad* i *Piuladòr*.

d) Pel que fa a la microestructura, podem observar les diferències entre els articles corresponents a *Piu*, *Piula* i *Piular*:

ESTEVE-BELLVITGES-JUTGLÀ

PIU. s.m. espiga. Spiculum.

Piu, en las balansas. Fiel. Examen.
Piu, piu, la veu que fòrma l'aucell petit. Pio, pio, Piatus.

PIULA. s.f. artifici de fog. Tronera. Papyraceus nitrato pulvere infestus

PIULAR. v.n. èls aucélls petits. Piar, pipiar. Pipire, pipiare, pipilare.

No piular f.m. callar, no lluitar. No resollar. Nec hiscere.

FEBRER

Píu-píu. Pio-pio. Cri des poussins. Piatus. Pipitus.

Píula. Trabuca. Serpentau. Pyrobolum serpens.

Piular. Piar. Pipiar. Pioler. Pipire. Pipilare.

Un altre diccionari molt citat per Febrer és el *Dictionnaire Universel François et Latin, volgarment appellé «Dictionnaire de Trevoux»*, obra en sis volums que es conserven a la biblioteca familiar, impresa a Nancy entre 1740 i 1741, a la qual Febrer al·ludeix com a «diccionari de Trevoux» en les seves anotacions;[200] d'aquest diccionari enciclopèdic Febrer extreu algunes denominacions llatines i franceses i altra informació relativa a termes de botànica, medicina i mineralogia, entre altres àmbits; cita aquesta font en anotacions que contenen la traducció del text i un comentari personal de Febrer als mots *Ptarmica*, *Fráre-cugot*, *Péu de Crist*, *Vanílla*, *Bálsem samaritá*, *Arám*, *Rompudúra*, *Farbalá*, *Figuèra infernal*, *Curcuma*, *Cer*, etc., tots aquests mots inclosos ja en el manuscrit *B* del diccionari o en el *Suplemènt*. També cita freqüentment en les gramàtiques la *Nueva ortografía de la lengua mallorquina* d'Antoni M. Cervera i Bru, impresa a Palma el 1812, que conté un vocabulari intitulat «Significació d'alguns termes españols mallorquinisads», i que podríem identificar amb el «Gazophilatiu Malloquí» a què es refereix Febrer el 3 de juliol de 1821 en la carta que dirigeix al com-

200. Es tracta de sis volums en bifoli, impresos a Nancy per Pierre Antoine. El sisè volum s'intitula *Dictionarium universale Latinum-Gallicum*.

te d'Aiamans.[201] Que nosaltres sapiguem, Febrer no s'ha referit explícitament a cap més diccionari. Tot i així, és possible que també emprés com a font, si més no de manera circumstancial, altres obres lexicogràfiques que formaven part de la biblioteca familiar abans de 1840: el *Thesaurus verborum ac phrasium* de Bravo, en l'edició valenciana de 1645; el *Thesaurus hispano-latinus* de Salas —basat en l'obra anterior de Bravo—, en una edició de Madrid de 1729; *Le petit Apparat Royal ou le nouveau dictionnaire françois et latin* de l'Abbé Dinovart, edició parisina de Barbou de 1760 (amb ex-libris d'Antoni Febrer); una edició sevillana de 1735 del Nebrija; dues edicions del *Diccionario de la lengua castellana* de la Real Academia (de 1803 i de 1817) i, sobretot, un *Dictionnarium universale Latino-Gallicum* de finals del segle XVIII, sense data, imprès a París per Boudot, un volum que conté l'ex-libris d'Antoni Febrer i nombrosíssimes anotacions i correccions de la seva mà.[202]

Hem de suposar, a més, que Febrer se serví de fonts originals, és a dir, que va extreure el lèxic de tota mena de textos impresos, a partir tant d'obres literàries i religioses com de tractats i estudis sobre matèries diverses i publicacions periòdiques escrites en llatí, castellà i francès. A banda de totes les fonts gramaticals i textos llatins i francesos, que constituïren el punt de partida de les seves traduccions i que, de manera indirecta, augmentaren la seva competència com a lexicògraf, cal tenir presents algunes fonts que el mateix autor esmenta en les anotacions personals sobre lèxic que ens han pervingut: es tracta de l'*Enciclopedia Britannica*; la *Hidrografia* de Fournier; el *Compendio sobre el modo de sembrar, plantar, podar y cortar toda especie de árboles* de Golobardas (Barcelona, 1817); els volums sobre *La Labranza española* (Madrid, 1768-1773) i l'*Agricultura general* (Madrid, 1777) d'Alonso de Herrera; *Les principes de l'Agriculture* de François Home (Amsterdam, 1761); el *Curso de Agricultura* d'Agustín Quinto; la *Noticia de la Gran Bretaña* de Ribera; les *Lecciones prácticas de agricultura* en cinc volums de Vicente del Seixo (Madrid, 1792-1795) i el «*Diccionario de Agricultura*» d'Esteban Terreros (Madrid, 1792).[203] També fa esment en les seves gramàtiques del *Traité des*

201. Ja hi hem fet referència *supra*, cap. 1.1. Antoni Febrer promet que enviarà al comte una llista de mots menorquins dels quals desconeix els equivalents en castellà, francès i llatí, «puisque no es troban dins del *Diccionari Catalá* ni dins del *Gazophilatiu Mallorquí*».

Colón-Soberanas (1991, p. 176) fan esment de Cervera parlant del seu *Diccionari mallorquí-castellà* de 1840, obra que consideren el primer compendi lexicogràfic imprès de les illes, tot i assenyalar que conté menys elements baleàrics que el de Febrer. Diuen, en canvi, que no es pot considerar com a vocabulari la *Significació d'alguns termes españols mallorquinisads, molt útil a la juventut qui desitja parlar ab hermosura y energia*, que ocupa les pàgines 13-32 de la *nueva ortografía* de 1812, una llista de cultismes que només arriba fins a la *p*.

Tot i que Febrer cita en diverses ocasions la gramàtica de Ballot, dubtem que emprés com a font el glossari que afegeix aquest autor al final de l'obra, intitulat «Diccionari d'algunas veus cathalanas y llatínas que apenas hi ha diferencia alguna entre ellas, y solament se distingeixen o per rahó del accent....»

202. També hem pogut veure a la Biblioteca Febrer altres obres lexicogràfiques anteriors a 1840: el *Dictionary English and Spanish - Spanish and English* de Joseph Baretti (Londres, 1786); *The Royal Dictionary abridged in two parts: French-English, English-French* (Londres, 1764); el *Nuovo dizionario portatile italiano francese* de Giuseppe Martinelli (París, 1797) —que emprà, possiblement, en l'elaboració de la seva llista de termes musicals— i el *Complete Dictionary of English Language* de Thomas Sheridan (Londres, 1790). Vegeu-ne la referència completa a PAREDES (1996), p. 70-87.

203. No es conserven a la Biblioteca Victory: la *Hydrographie, contenint la theorie et la practique de toutes les parts de la navigation*, París, M. Soly, 1643, del P. Georges Fournier, reimpresa el 1667 i el 1679; el *Compendio sobre el modo de sembrar, criar, plantar, podar y cortar toda especie de árboles*, Barcelona, Brusi, 1817, de Golobardas; el *Curso de Agricultura práctica conforme a los ultimos adelantos hechos en esta ciencia y a las mejores prácticas agrícolas de las demás naciones de Europa*, 2 vol., M. Collado, 1818, del qual hi hagué una traducció al francès el 1819, ni el *Diccionario Castellano con las voces de las ciencias y artes y sus correspondientes en las tres lenguas, francesa, latina e italiana* del P. Esteban Terreros y Pando, 4 vol., Madrid, Vda. Ibarra, 1776-1793.

Études de Rollin, de 1726, de les *Ordinacions del Regne de Mallorca* de 1663 i d'una obra de Bartomeu Ramis intitulada *Breu discurs sobre'l perniciós e indecent costum dins las Iglesias*.[204]

Pel que fa a les fonts orals, és especialment remarcable l'interès que manifesta Febrer per a recopilar termes d'ús col·loquial en una època en què els diccionaris es basaven majoritàriament en la llengua escrita; n'hem donat algunes mostres més amunt, tot comentant les *Notes sobre lèxic* que formaren part de l'intercanvi d'informació que tingué amb Josep de Togores, i en podem trobar molts altres exemples en el diccionari, on veiem recollides, per exemple, les accepcions populars al costat de les estàndard (*Muèr, ô Mulĩer*); alguns vulgarismes (*Múgara. V. Cagaráda*; *Petetjad*), expressions com *Fèr el peterrèll* i *Fèr el nó-ni-nó* o alguns diminutius o augmentatius amb significat definit (*Homenêt, Homenás*). En aquest sentit podem dir que l'autor, a partir d'un sistema lingüístic individual ben travat, recull tota la riquesa de la llengua oral de la Menorca del seu moment de manera conscient, amb afany d'exhaustivitat; que contrasta l'ús d'aquestes formes habituals en el seu idiolecte amb les de Mallorca i que inclou, de manera també conscient, en el seu diccionari, formes col·loquials comunes en tot el territori català, tot i fer-ho de manera selectiva per imperatius de l'extensió que s'havia proposat.

2.3.3. Ordenació del conjunt

L'element bàsic de la macroestructura d'un diccionari és l'ordenació del material lèxic. Com correspon a la finalitat d'un diccionari plurilingüe de caràcter onomasiològic, Febrer disposarà les entrades seguint una ordenació alfabètica, sense marcar amb inici de pàgina especial els canvis de lletra, però col·locant un seguit d'epígrafs (*Ab*, *Ac*, *Ad*, *Af* [...] *Xa*, *Xe*, *Xi*, *Xo*, *Xu*) a fi de facilitar la consulta, col·locant la *ll* inicial entre *li* i *lo*, i la *ñ* després de la *n*. Distribueix els materials lèxics en quatre columnes: en la primera, hi relaciona les entrades menorquines, i en les altres tres, les equivalències castellanes, franceses i llatines establint habitualment entre elles una relació unívoca, és a dir, a cada entrada menorquina correspon únicament un equivalent en cadascuna d'aquestes llengües, i viceversa; això implica que, en els casos de polisèmia i homonímia, repetirà les entrades tantes vegades com sigui necessari per a recollir-ne tots els significats que coneix, per exemple:

> **Pósta**, ô Corréu| Correo| Courrier| Tabellarius
> **Pósta**. V. Messiòns| Apuesta| Gageure| Sponsio
> **Pósta** de sol| Al poner del sol| Au coucher du soleil| Solis ad occasum

Com podem veure, serà especialment en aquests casos que completarà el lema amb indicadors, sinònims, remissions o especificacions, com ja descriurem quan estudiem la microestructura. A més, en els casos de les famílies de paraules, habitualment també se-

---

Colón-Soberanas (1991, p. 176) al·ludeixen al Terreros com a una font consultada per Febrer de manera circumstancial. A banda d'aquestes obres, Febrer esmenta un estudi botànic de Bauch («noms de plantes en llatí») a partir de les referències que en fa Trevoux.

204. També va tenir al seu abast algunes publicacions de Joan Ramis que contenien informació sobre el lèxic menorquí: *Temps y paratjes de Menorca en que es més gustós y saludable* [...] *el peix y el marisc*, Maó, 1811; l'*Specimen animalium, vegetalium et mineralium in insula Minorica...*, Maó, 1814, i *Pesos y medidas de Menorca y su correspondencia con los de Castilla*, Maó, 1815. Vegeu-ne la referència completa a Paredes (1996), p. 170-187. Tornarem a parlar d'aquestes fonts en el capítol 2.5.2, p. lxxxviii i ss.

gueix una ordenació alfabètica estricta,[205] la qual cosa fa que, en primer lloc, el mot *cap de família* aparegui a vegades esmentat a part (és el cas del primer exemple que posem, en què el verb *Beurer* apareix en el lloc que li correspon segons l'ordenació) i, en segon lloc, que no hi hagi un ordre d'aparició de categories gramaticals establert en altres diccionaris monolingües de l'època. Per exemple:

Abeurad (participi)
Abeuradòr (substantiu)
Abeurar (infinitiu actiu)
Abeurar-se (infinitiu reflexiu)

En canvi:

Aboliciò (substantiu)
Abolid (participi)
Abolir (infinitiu actiu)
Abolir-se (infinitiu impersonal)

Succeeix el mateix en el cas que el camp semàntic estigui format només per substantius i adjectius (incloent-hi diminutius i augmentatius); per exemple, l'ordenació *Pilár*, *Pilarêt*, *Pilástra*, *Pilastrássa*, *Pilastrêta*. També apreciem que, aïlladament, l'ordenació per so substitueix la més generalitzada, que es basa en la grafia, i que hi ha un criteri comú de considerar les entrades pluriverbals de manera sintètica. Podem donar una mostra d'aquests dos aspectes en l'ordenació d'aquests cinc articles:

Abecedári| Abecedario| Abecedaire| Alphabetum
Â-bé-cóll| Acuestas| Sur le dos. Sur les epaules| Super humeros
Abedull. Ábre| Abedul| Bouleau| Betulla
Abeĩla, ô Abeia| Abeja| Abeille| Apes, vel Apis
Abeieról| Abejaruco| Guêpier| Merops. Apiastra

Suposem que l'ordenació pel so tindria també la finalitat de facilitar la consulta de mots de grafia poc definida, sobretot si formaven part del llenguatge familiar. Així veiem que entre *Filis* i *Filología* intercala *Fill, ò Fi*; *Fílla, ô Fía*; *Fiĩlêt, ô Fiêt*; un altre cas habitual d'ordenació pel so el tenim en els adjectius en *-able*, a continuació dels quals col·loca, mentre sigui possible, l'adverbi corresponent en *-ablament*, independentment que la grafia de la vocal neutra sigui *e* o sigui *a* (vg. *Amigáble*, *Amigabláment*; *Culpáble*, *Culpablamènt*); el mateix criteri es fa evident també en ordenacions com *Bañêta*, *Bañariquer*, *Bañèra*. L'ordenació per so no funcionaria sempre, però, en el cas de les laterals, car ens trobem, per exemple, *Collegir*, *Coĩlêra*, *Coĩlerêt*, on Febrer ha tingut present només la grafia, menystenint la diferència entre el so geminat i el palatal.

La gran majoria de les entrades estan formades per un sol mot, però les pluriverbals ja hem dit que les ordena com si fossin una unitat, tant si es tracta de denominacions concretes, locucions o expressions adverbials unides per guionets (*Galĩína-cèga*, *Â-bécóll*, *Póc-â-póc*) com si són genèriques d'una entrada anterior (vg. *Ab molta rahò* està recollida entre *Abluciò* i *Abnegaciò*; igualment *Amòr de gí. Plánta* i *Amòr d'hortolá. Hèrba* ho estan entre *Amòr* i *Amorgò*). En el cas de variants gràfiques (com el cas de *Fiêt*, *Fiĩlet*)

205. Tot i així, comet alguns errors, com ara ordenar *Datíu*, *Daus*, *Dauêt*, *Daurat* i *Delegar*, *Deleitaciò*, *Deleitable*.

incorporarà les dues formes emprant el sistema de la remissió i, pel que fa als polisèmics, a vegades emprarà l'accentuació diacrítica (*La. Artícle* enfront de *Lá. Music.*) i altres els col·locarà tots seguits, i s'ajudarà d'indicadors per a assenyalar les diferències de significat (*Abandonad. Vèrb* i *Abandonad. Nom*), o d'altra informació afegida:

Gát. Gáta
Gát. Borratxo
Gát. Pèx.
Gát d'Algália.
Gát-maimó

De totes maneres, observem alguna vacil·lació en aquest criteri; per exemple, *D'improvís* està recollit dues vegades: la primera, després de *Deificad*, i la segona, després de *Dimóntre*. Hem de dir, finalment, que hi inclou els numerals cardinals i ordinals segons la denominació menorquina; així *Denóu* per *dinou* i *Dévuit, Dévuitê* per *divuit*, *divuitè*.

2.3.4. Fases de redacció

En el capítol que hem dedicat als manuscrits del diccionari, dos de complets (*A* i *B*) i un de fragmentari (*Ap*), ja avançàvem que nombrosos aspectes externs, així com una primera confrontació del contingut, ens indicaven que el manuscrit *A* constituiria la primera redacció de l'obra, i el manuscrit *B*, la segona, més o menys definitiva, que es completaria amb les noves entrades del *Suplemènt*. Una *collatio* més acurada ens ha permès conèixer, de manera més precisa, com Febrer anava ampliant el nombre d'entrades (o bé a partir de la recopilació directa, o per les necessitats que li exigia la traducció), la datació aproximada d'aquestes ampliacions i, en definitiva, les successives fases de redacció fins arribar al final del procés, en el cas que l'autor l'hagués considerat finalitzat.

Segons la nostra hipòtesi, Febrer redactaria la primera versió del diccionari (el manuscrit *A*) durant la primera dècada del segle XIX, coincidint amb l'elaboració de la primera gramàtica menorquina, les gramàtiques franceses, les adaptacions de gloses i les traduccions de Ciceró, Fedre i Virgili. Alguns estudis, centrats sobretot en les traduccions de textos llatins, demostren que l'autor va emprar, tot innovant en alguns casos, lèxic específic i cultismes relacionats amb els àmbits de la filosofia, de la botànica i de la zoologia i que aquests termes estan ja inclosos en el manuscrit *A*.[206] Al llarg dels anys següents, aniria afegint noves entrades o equivalències en el mateix manuscrit, intercalant-les *a calce*, al marge o a peu de pàgina (servint-se de crides), i corregiria alguns errors a través de ratlladures. Possiblement, la manca d'espai per a seguir intercalant i afegint més entrades va fer que Febrer es decidís a redactar un nou manuscrit (el *B*), en el qual ja trobem ordenats normalment els afegitons fets *a calce* o a peu de pàgina en el manuscrit *A*, a més d'algunes entrades noves. La pulcritud del text d'aquest segon manuscrit ens indica que Febrer el consideraria més o menys definitiu; per aquest motiu, quan va veure que havia d'afegir encara més de cinc-centes entrades, decidí no intercalar-les directament en el manuscrit *B*, seguint el mateix sistema que havia emprat a *A*, sinó aplegar-les, ordenades alfabèticament, en un apèndix que anomenà «Suplemènt al Diccionári

206. Vg. Paredes (1996), p. 166-203.

Menorquí, Español, Francês y Llatí» (*Ap*). Tot i així, després de redactar el *B* i l'*Ap*, Febrer va seguir emprant el manuscrit *A* com a esborrany «perenne», i hi anava anotant, paulatinament, les noves entrades, accepcions o equivalències que constituirien les ampliacions posteriors. Si ens fixem en aquests afegitons a *A*, podem observar el següent: un primer grup (els primers, cronològicament) estan incorporats normalment a *B*; un segon grup, posterior a l'elaboració de *B*, són al *Suplemènt*, però, a més, hi ha un tercer grup que no són ni a *B* ni al *Suplemènt*, és a dir, o haurien estat desestimats per l'autor o serien posteriors a l'elaboració d'*Ap*. Tots aquests elements indiquen que la versió completa del diccionari la tenim en la suma del manuscrit més complet, el *B*, i el *Suplemènt*, però que no podem obviar algunes ampliacions de sinònims i d'indicadors que apareixen només en el manuscrit *A*.

Tal com hem dit, la *collatio* dels manuscrits ens mostra que, quan Febrer redacta el manuscrit *B*, ja hi ordena normalment les noves entrades afegides *a calce* o a peu de pàgina a *A*. També podem veure que, en alguns casos, amplia la informació afegida, tant a l'entrada menorquina com a les correspondències en castellà, francès i llatí (a través de remissions, nous sinònims o indicadors diversos) o introdueix les equivalències en aquestes tres llengües que no havia pogut incorporar a *A*. Si ens centrem en les entrades menorquines, en serien exemples:

Manuscrit A	Manuscrit B
Abeuradòr.	Abeuradòr. V. Beuráda
Brúfol	Brúfol. Espécia de bou
Cordil͏̃léra	Cordil͏̃léra. Cerrál de montáñas
Endiána. Confitura	Endiána. Confitúra. V. Cabeis d'Angel
Escudêt. V. Nenúfar	Escudêt. Hèrba. V. Nenúfar
Panarráda	Panárra, ô Panarráda
Pèdra d'el cél	Pèdra qui cáu d'el cél
Plána	Plána de llibre
Salví. Hôme	Salví. Nóm d'homê

Si ens fixem en les equivalències, en serien exemples:

Añoránsa
- A) L. Patriae Appetitio
- B) L. Desiderium. Dolor. Patriae appetitio

Bruguèra
- A) L. Erica
- B) L. Erica. Smilax aspera

Campetjad
- A) E. Vivido
- B) E. Campado. Campeado. Vivido

Cevèr
- A) F. (sense equivalència)
- B) F. Aloés

Desentelár-se
- A) E. (sense equivalència)
- B) E. Desempañarse

Enmortaiad
A) F. Ensevelí
B) F. Ensevelí, enveloppé dans un drap

Farrása
A) L. (sense equivalència)
B) L. Raja Pastinaca. Lin.

Mazò
A) E. Adobe. L. Later crudus
B) E. Ladrillo doble. Adobe. L. Later duplex, crudus.

Revessòs
A) (sense cap equivalència)
B) E. Nudoso. F. Noueux. L. Nudosus

Suplènt
A) (sense equivalències francesa i llatina)
B) F. Celui qui suplée. L. Supplens. Vices-gerens

Pel que fa a la complementarietat del *Suplemènt* respecte del manuscrit *B*, podem dir que és indubtable. Les entrades que hi aplega Febrer responen a aquesta tipologia: entrades que són a *B* sense equivalències i a *Ap* amb equivalències —Ex. B) *Bóla* Ap) *Bóla. En el jóg de las cártas.| Todo.| Vole.| Omnium chartarum collectio â vincente*—; noves accepcions d'entrades ja recollides a *B* —Ex. a *B* trobem *Esquivar.| Esquiver. Éluder| Fugere. Vitare*; a *Ap* s'hi afegeix *Esquivar.| Atemorisar. Oxear.| Intimider.| Terrere. Abigere.*—; així mateix, *Alègre*, *Broséĩla*, *Bufar*, *Cabál*, *Capò*, *Clapir*, *Cruxid*, *Enfangar-se*, *Estópa*, *Sacsò*, *Virad*, etc., fins a quaranta casos més. També trobem remissions de l'apèndix a entrades que només apareixen a *B* (vg. *Bressar. V. Engronxar el brês*) i, evidentment, un bon nombre d'entrades noves, que només consten en l'apèndix (vg. *Aguiad*, *Áigua de pá Cremad*, *Balcad*, *Brassetjad*, *Carminatíu*, *Sangiñóla*, *Sál policrèsta*, *Taulaplòm*, etc.).

Finalment, hem de fer referència al «tercer grup» d'anotacions a *A*, manuscrit que continuava essent un esborrany en què el lexicògraf ja havia anotat *a calce* —recordem-ho— un primer grup d'entrades (o ampliacions) que incorporà després a *B*, i un segon grup format per un gran nombre d'entrades que incorporaria a l'apèndix, a vegades amb alguna modificació, ja sigui per la supressió o l'ampliació d'informació afegida a l'entrada principal a les equivalències.[207] El tercer conjunt d'entrades —n'hem comptabilitzat

207. Aquest segon grup el formarien les entrades que Febrer incorporaria primer a l'esborrany *A*, després de redactar *B*, i que inclouria a *Ap* amb alguna modificació posterior, ja fos alguna variació en la informació afegida a l'entrada principal, addició d'equivalències o ampliació de sinònims. N'hem comptat fins a cent trenta casos. En donem una mostra representativa:

A) Battología (sense equivalències)
Ap) Battología. Repetició de paráulas| Batología/ Battologie| Battologia. Inanis repetitio.

A) Búfalo. L. Bufalus. Bos Sylvestris.
Ap) Búfalo. L. Bufalus.

A) Papács. Espécia d'escarabát.
Ap) Papács. Escarabát.

A) Sep.
Ap) Sep. Veu per fèr fugir els gats.

A) Suspensóri.
Ap) Suspensóri. Xirurg.

una vintena— que són afegides a *A* i que no consten ni a *B* ni a *Ap*, o bé haurien estat desestimades per Febrer o bé no arribà a tenir temps d'incorporar-les a *Ap*; en tot cas, constitueixen el darrer testimoni de la seva actitud de recerca constant en el camp de la lexicografia; són: *Abeuradors d'una pared*, *Àbre de l'amòr*, *Anguíla cabotèra*, *Anguíla poĩlagrál*, *Anguíla rótja*, *Anguíla nera*, *Becad*, *Bocíl*, *Bric*, *Caragól de prèmsa*, *Cas. V. Cabal*, *Corrêtja de trompítxol*, *Cuc. Jóg.*, *Escáufa-llits*, *Faça*, *Puxánsa*, *Raç. Liquor* i *Reprendrer*, la meitat de les quals van acompanyades de les equivalències en les altres tres llengües. Potser també caldria incloure en aquest tercer grup un centenar d'entrades comunes a *A* i a *B*, però en les quals observem més informació en el primer manuscrit que en el segon, ja sigui en la informació afegida a l'entrada menorquina o en les equivalències.[208] En qualsevol cas, hem intentat que l'edició del text i l'aparat crític permetin copsar les diverses fases de redacció i reelaboració del diccionari i l'interès que va manifestar Antoni Febrer per anar-lo perfeccionant.

2.4. MICROESTRUCTURA

2.4.1. Estructura de l'article lexicogràfic

Les especials característiques del diccionari plurilingüe d'Antoni Febrer propicien una doble interpretació sobre allò que cal definir com a article lexicogràfic: d'una banda, es pot atendre a l'estructura global, és a dir, considerar tota la informació que aparegui sota l'epígraf de «menorquí» com a lema o entrada principal, i les equivalències en castellà, francès i llatí com a part definitòria de l'article. D'altra banda, també podem considerar, aïlladament, cadascuna de les correspondències en les quatre llengües com un article en si mateix, format per l'entrada o lema i la informació afegida en cada cas. Evidentment, una gran part dels elements lèxics que conformen el corpus del diccionari responen a una estructura d'article entesa globalment, és a dir, a una unitat lèxica en menorquí (que constituirà l'entrada de l'article) li correspondrien les unitats lèxiques equivalents en les altres tres llengües (que constituirien la part definitòria de l'article), independentment que constin d'un sol mot o siguin pluriverbals.[209] Segons aquest criteri, podríem estructurar un article establint els següents models:

208. En serien exemples:

A) Arengáda. Pèx. V. Pínxas.
B) Arengáda. V. Pínxas

A) Candèlls. Planta espinosa.
B) Candèlls.

A) Fagína. Gát sauvátge. V. Mart.
B) Fagína. V. Mart.

A) Nenúfar. Hèrba, ô Nimfea.
B) Nenúfar. Hèrba.

A) Artemísa. Plánta. F. Armoise. Vulg. Herbe se St. Jean. Matricaire.
B) Artemísa. Plánta, F. Armoise.

209. En un sentit molt ampli, també podríem considerar la informació afegida al lema menorquí com a part d'allò que, globalment, anomenem «entrada» de l'article, enfront de la part definitòria, constituïda per les equivalències que, en alguns casos, també compten amb informació afegida.

Entrada o lema	Part definitòria		
MENORQUÍ	ESPAÑÓL	FRANCÊS	LLATÍ
Grá	Grano	Grain	Granum
Pigóta	Viruelas	Petite verole	Variolae
Grá d'ái	Diente de ajo	Gousse d'ail	Alii denticulus
Cintèll	.	.	.
Bòca-de-llòb	.	.	Digitalis purpurea
Ratápiñáda	Murciélago	Chauve-souris	Vespertilio
Cíndria	Zandía. Melon de agua	Melon d'eau	Melopepo
Fèr tastarínas	Hacer pinicos Bambalear	Dandiner Marcher en chancelant	Titubeare Praetentando vestigia figere
Llúba. ô Llubáda	Pece. Loba	Sillon	Scamnum. Porca
Llúfa. V. Xíl·la	Zullon	Vesse	Ventris flatus sine strepitu

Aquesta concepció de l'article lexicogràfic ens permet detectar, a primer cop d'ull, la relació que s'estableix entre la presentació del lèxic de la columna inicial i la de les correspondències i, alhora, observar-ne les diferències tant en l'ús de signes de puntuació, nexes i indicadors, com en el camp de la definició de cadascun, en cas que n'hi hagi. El més habitual és que a una entrada menorquina formada per un sol mot, n'hi correspongui una altra d'idèntica en cadascuna de les altres tres llengües (*Grá*), o una unitat lèxica més àmplia, com és el cas de l'equivalent francès del menorquí *Pigóta*; el mateix succeiria amb entrades menorquines formades per més d'un mot, a les quals correspondrien equivalències del mateix caràcter, com el cas de *Grá d'ai*. Hi ha casos, però, en què a una entrada menorquina formada per un sol mot li correspon una perífrasi en alguna de les altres llengües, com en el cas de l'equivalència llatina de *Llúfa*, la curiosa *Ventris flatus sine strepitu*, que podríem traduir 'bufada silenciosa del ventre'; o a la inversa, casos en què a una perífrasi menorquina li correspon una equivalència sintètica, com és el cas de *Dandiner* i *Titubeare*, com a equivalències del menorquí *Fèr tastarínas*, o, en la mateixa línia, aquells casos en què hi ha més sinònims en les columnes del castellà, francès o llatí que en les del menorquí, com és el cas de *Cíndria*, en castellà *Zíndria. Melon de agua*.

És important destacar els casos en què Febrer no posa equivalències, ja sigui en una, en dues o en les tres llengües; llavors col·loca simplement un punt en l'espai corresponent de la columna (com el cas de *Cintèll*), tant si considera que no existeix tal equivalent (com el cas de *Fèmbra*, a la qual no adjudica cap correspondència perquè, a continuació, recull *Femèl·la*| *Hembra*| *Fémelle*| *Faemina*),[210] com si té la intenció de cercar-la i afegir-la *a posteriori*, tal com podem veure que ha fet en els manuscrits originals, quan observem diferències en les tonalitats cromàtiques de la tinta en què estan escrits alguns mots, si els comparem amb els de la resta de la pàgina. El manuscrit *B* conté un total de 506 entrades menorquines que no tenen alguna de les tres equivalències esperades, a les quals caldria afegir-ne 81 més del *Suplemènt*; si ho sumem, obtenim un total de 587 entrades sense alguna equivalència. D'aquestes hi ha un total de 319 de les quals no en dóna cap, ja que es limita a recollir l'entrada menorquina. Acostumen a ser denominacions més o menys autòctones de plantes (*Culís*, *Escáña-vèias*, *Esparò de gáll*, *Fíga-agostenca*, *Gramanèra*, *Gramaní*, *Maimò*, *Ronsács*, etc.), d'animals diversos, sobretot

210. Ja ho ha fet notar Joan Bastardas (1998), p. 149-162.

ictiònims (*Bastanágas*, *Buldroi*, *Calêt*, *Cap-ròtg*, *Castañòla*, *Clavèll*, *Escorsána*, *Farrássa*, *Flámora*, *Gatòns*, *Genovêsos*, *Grívias*, *Grumáus*, *Jugláns*, *Massóts*, *Mélvera*, *Môrets*, *Pámpol*, *Sálrótg*, *Uiót*, etc.), en menys quantitat, noms d'ocells i d'altres animals (*Còua rótja*, *Súllara*, etc.) i de lèxic propi de la vida quotidiana: entorn de la gastronomia (*Crespéi*, *Enformatjad*), la indumentària, els jocs, etc.

Com ja hem dit, també s'escau considerar, aïlladament, cadascuna de les equivalències en les quatre llengües com un article en si mateix, format per una entrada o lema i la informació afegida. Com succeeix en la majoria dels diccionaris plurilingües, el diccionari Febrer conté articles breus, amb una estructura mínima que no admet subdivisions ni accepcions en una sola entrada, tenint present que tots els matisos de significat s'expressen repetint els homònims i els polisèmics les vegades que calgui.[211] Observem, com és lògic, que Febrer, en el camp estricte de l'entrada de l'article, només afegeix indicacions (gramaticals, d'especialitat, de variació lingüística, etc.) en la columna del menorquí, rares vegades ho fa en les altres columnes. El mateix succeeix, en el camp de la definició, amb les remissions o similars, inexistents en les columnes del castellà, francès i llatí, en les quals Febrer, si hi ha més d'un sinònim, es limita a col·locar-los, per ordre d'importància, separats per un punt (Vg. *Racáda. V. Arracádas*| *Arracadas (sic). Pendientes*| *Pendans d'oreilles*| *Inaures*). Vegem com es pot estructurar l'article lexicogràfic, considerant com a tal la informació que apareix en cadascuna de les columnes per separat; aquestes en serien unes mostres:

1. Salsarò de blát. V. Rovei.| Salsa.| Sauce.| Salsamentum. Condimentum. Embamma.

	Entrada +	Indicadors. Nexes	Part definitòria
MENORQUÍ	Salsarò de blát.	V.	Rovei.
ESPANYOL	Salsa.		———
FRANCÈS	Sauce.		———
LLATÍ	Salsamentum.		Condimentum. Embamma.

2. Acánto. V. Carnèra.| Acanto. Yerba gigante. Branca Ursina.| Acanthe. Branche ursine.| Acanthus.

	Entrada +	Indicadors. Nexes	Part definitòria
MENORQUÍ	Acánto.	V.	Carnèra.
ESPANYOL	Acanto.		Yerba gigante. Branca Ursina.
FRANCÈS	Acanthe.		Branche ursine.
LLATÍ	Acanthus.		———

3. Rosèr sauvátge.| Escaramujo. Zarzamora. Gavanco.| Eglantier.| Sentis canis. Rubus caninus.

	Entrada +	Indicadors. Nexes	Part definitòria
MENORQUÍ	Rosèr sauvátge.		———
ESPANYOL	Escaramujo.		Zarzamora. Gavanco.
ESPANYOL	Eglantier.		———
LLATÍ	Sentis canis.		Rubus caninus.

211. També es recollirien per separat els lemes que tinguin significats diversos en masculí i femení i els que només es diferenciïn per l'accent gràfic.

4. Gahòns. Hèrba.| Detiene buey.| Arrête-boeuf. Bou-grande.| Anonis. Ononis. Aresta bovis.

	Entrada +	Indicadors. Nexes	Part definitòria
MENORQUÍ	Gahòns.	Hèrba.	— — —
ESPANYOL	Detiene buey		— — —
FRANCÈS	Arrête-boeuf.		Bou-grande.
LLATÍ	Anonis.		Ononis. Aresta bovis.

Aquests i molts altres exemples ens permetran un estudi més pormenoritzat i una classificació posterior atenent, de manera diferenciada, els models de presentació de l'entrada, dels indicadors o nexes afegits i de la part definitòria de cada article.

2.4.2. Les entrades «menorquines»

2.4.2.1. *Tipologia*

Una gran majoria de les entrades que trobem en la columna del menorquí estan formades per un sol mot, ja sigui un substantiu, un adjectiu, un verb (infinitiu o participi), un adverbi, etc., però hi ha un grup d'entrades formades per unitats lèxiques de més d'un mot o locucions, que respon a la tipologia següent:

a) Substantiu + preposició + substantiu
b) Substantiu + adjectiu
c) Sintagmes preposicionals
d) Infinitius verbals pronominals
e) Mots compostos segmentats amb guionets
f) Infinitiu + complement regit
g) Estructura oracional

En el primer grup, el més habitual és el sintagma format per un substantiu (singular o plural) i un complement nominal introduït per la preposició *de*: *Cetrí d'oli*, *Balancèr de rellotge*, *Poncèlla de flór*, *Cavadòr de rócas*, *Móla de pèx*, *Dabasèll d'áigua*, *Tèsta de móro*, *Jóg de máns*, *Aplegadòr de derrère*, *Cabeis d'Ángel*, *Atác de canò*, *Carretò de cáxa*, *Caváll de fúsa*, *Fiêtas de padás*, *Llèngua de passàrell*, *Bárba de Júpiter*, etc.; a vegades, amb un determinant precedint el substantiu, com en *Capòlla de las flòrs*, *Balandretg d'una bárca*, *Rastèll d'els páñs*, *Ábre d'el paradís*, *Corredòr d'un bastimènt*, *Portalèra d'el còtxo*, i altres, amb un altre complement nominal dependent de l'anterior (*Cadirat d'el cór de l'iglèsia*, *Castèll de pròva d'un bastimènt*). Igualment, trobem alguns casos en què la preposició *per* precedeix un infinitiu (vg. *Pipa per posar ví*, *Pípa per fumar*), o altres complements precedits per *entre* (*Cavallêts entre solg y solg*).

Molt abundant és el sintagma format per un substantiu i un adjectiu, en singular o en plural: *Hèrba cuquèra*, *Águia siquièra*, *Passarèll réal*, *Magrána aubar*, *Seda torsúda*, *Castáña grósa*, *Tela satína*, *Bránca ursína*, *Caváll marí*, *Caváll sumerí*, *Cobòmbros petits*, *Gábia enganadòra*, *Hèrba morenèra*, *Héura terrestre*, *Pèll envellutáda*, *Retjóla fína envernissáda*, *Rosèr sauvátge*, *Sál policrèsta*, *Sál prunélla*, *Súcre negre*, *Taronja ágra*, *Vánava encotonada*, etc., i el sintagma preposicional, o amb valor adverbial, com *Âl mènos*, *Âl manco*, *En hóra bóna*, *De matí*, *De gáña*, *De grapèt*, *De*

grát, *De jonoiòns*, *De péu-cóx*, *De péu-púnta*, o amb valor de complement regit del verb *jugar* (*Â l'ólla*, *Â l'hómo*, *Â la clotxêta*, etc.). Quan és possible, recull, a continuació de l'infinitiu actiu, la forma pronominal (vg. *Desclourér-se*, *Axapár-se*, *Clenxár-se*, *Esquexár-se*, etc.).

L'ús peculiar del guionet que proposa Febrer fa que l'empri per a segmentar mots compostos formats majoritàriament per una forma verbal i un substantiu (*Escáufa-máns*, *Engáña-pastors*, *Escláta-sang*, *Escáña-llobs*, *Escáña-veias*, etc.) o per un substantiu i un adjectiu (*Gallína-cèga*, *Cèro-volànt*, *Escarabat-candelèr*, *Epilòbi-palústre*, *Cámas-secas*, *Còl-capdellláda*, etc.). També podem trobar guionet en compostos formats per dos substantius, units o no per la conjunció *i* (*Árt-y-máña*, *Cáp-vèspre*), en expressions adverbials (*De-sòta*, *Cóntre-pêl*), en onomatopeies (*Xip-xáp*, *Tráp-tráp*), en interjeccions (*Ei-ei!*) i en expressions imperatives (*Vá-t'allá*).

Igualment, trobem locucions formades per un infinitiu i el complement regit corresponent (*Capetjar el bárco*, *Escapsar cártas*, *Anar de grápas*, *Esclafir de riurer*, *Fèr l'oiástre*, *Fèr la gíra-campána*, *Pintar gòrra*, *Estar de plantò*, *Enfangár-se en algun negóci*, *Taiar de sól-â-rel*, *Taiar en redò*, etc.). També hem localitzat algunes petites estructures oracionals o perífrasis lexicalitzades que fan referència a noms de joc (*Endevína qui t'há ferid*, *Qui no en tè, n'axèca*), i altres, més difícils de classificar, que semblen definicions corresponents a altres equivalències formades per un sol mot, com el cas de *Poi donad â una baldúfa* (en castellà, *Cachada*), de *Pudrír-se la fruita copetjáda* (en castellà, *Macarse*) o de *Vólta en redò d'un caváll*, que correspon al castellà *Escarceos*.

2.4.2.2. *Tractament de la polisèmia i l'homonímia*

Quan hem parlat de la macroestructura del diccionari, ja hem constatat la relació unívoca que s'estableix entre l'entrada menorquina i els equivalents en castellà, francès i llatí. Aquest fet té com a conseqüència directa l'absència de subdivisions en l'article (que sempre ocuparà l'espai d'una sola línia) i obligarà Febrer a entrar un mateix lema les vegades que calgui, tant si és per a consignar-ne la diversitat d'accepcions o significats com si és per a assenyalar les diverses denominacions que pot tenir en qualsevol de les altres tres llengües. En la major part de casos de polisèmia, Febrer afegeix algun indicador (gramatical o d'altre tipus) al lema, el qual ja ens anuncia les accepcions que anirem trobant en les equivalències.

El grup més nombrós de lemes entrats més d'una vegada correspon al cas en què a un significant lèxic li corresponen diversos paradigmes de flexió, com ara verb i nom; així, trobem recollides dues vegades consecutives: *Prês*, com a participi del verb *prendre* i com a sinònim de *presoner*; *Filad* (participi del verb *filar*) i *Filad* (amb el significat de 'filferro que tanca un espai'); *Dificultad*, com a participi del verb *dificultar* i com a sinònim d'*obstacle*; *Auxiliar*, com a infinitiu del verb *auxiliar* i com a sinònim del substantiu *ajudant*; *Calsad*, com a participi del verb *calçar* i com a sinònim de *sabates*, o *Glosad*, com a participi del verb *glosar* i designant una determinada composició de poesia popular, etc.[212] No obstant això, el criteri més emprat per Febrer en aquests casos és trencar l'homografia amb l'ús d'accent i grafia diacrítica (vg. *Empostissad*, com a participi d'*empostissar*, i *Empostissat*, com a sinònim de *sostre*). En els casos en què la

212. També hi ha alguns casos de verb-adjectiu; per exemple, *Circular*, com a infinitiu i com a adjectiu que designa la forma arrodonida d'alguna cosa.

forma verbal sigui participi d'un verb en *-ir* o en *-re*, Febrer vacil·la, car, a vegades, trobem homografia (*Vestid*, com a participi de *vestir*, i *Vestid*, com a *peça de roba*, i també *Escrit*, com a participi del verb *escriure*, i *Escrit*, com a sinònim de *text*). Com a norma general, però, empra l'accent i la grafia distintiva dental sonora - dental sorda per a marcar la diferència verb-nom (*Embutíd*, com a participi del verb *embotir*, i *Embutit*, com a 'budell farcit de carn de porc',[213] o *Esclafíd*, com a participi del verb *esclafir*, i *Esclafit*, com a sinònim d'*esclat*). Evidentment, Febrer també emprarà l'accent com a distintiu de significat en altres casos: *Còt* 'pedra' enfront de *Cót* 'vestit', o *Sèu* possessiu enfront de *Séu* 'catedral', etc.[214]

Una de les mostres més diàfanes que mostren l'interès de Febrer a facilitar la consulta del diccionari és l'addició d'indicadors a l'entrada en casos de polisèmia. Com veurem, aquests indicadors no es limiten a ser abreviatures o marques gramaticals, d'ús o similars, sinó que arriben a ser sintagmes amb valor quasidefinitori. Tot i tractar les entrades, hem de fer esment, però, d'aquesta informació afegida que ajuda a la diversificació dels significats amb etimologia comuna. Per exemple:

1. **Bánda**. Costad.
   Bánda. Partíd.

2. **Grácia**. Perfecciò.
   Grácia. Benevoléncia.
   Grácia. Agrahimènt.

3. **Escút**. Árma defensíva.
   Escút. Monêda.

4. **Grúa**. Aucèll.
   Grúa. Máquina.

5. **Desfrès**. Dissimúlo.
   Desfrès. Máscara.

6. **Cóll**. Montañêta.
   Cóll. Camí estrêt.
   Cóll. En el jog de cártas.
   Cóll. En el vestid.

En alguns casos d'homonímia també trobem algunes indicacions afegides a l'entrada que aclareixen, ja de bon principi, els diversos conceptes que coincideixen en el significant. Per exemple:

Gámba. Pèx.
Gámba. V. Cáma

Vióla. Músic.
Vióla. Flór.

Nóu. (oposat a vell)
Nóu. Fruita.
Nóu. Nombre.

Patrò. De mar.
Patrò. Modélo.

Curiosament, tot i que la lectura de les altres tres equivalències seria suficient al lector per a entendre perfectament els casos de polisèmia i homonímia, veiem que el maonès, potser interessat que la seva obra pogués ser consultada també com a un diccionari monolingüe, sap donar un mínim d'informació que resulta suficient per a copsar des del principi el significat concret de cada entrada sense necessitat d'acudir a les correspondències.

213. Segons la definició del DIEC.

214. Recordem que Febrer posa accent greu damunt les vocals tancades i accent agut damunt les obertes.

2.4.2.3. *Les indicacions*

Com hem dit anteriorment, entre el lema pròpiament dit i la part definitòria d'un article lexicogràfic (quan hi ha definició), hi podem trobar un seguit d'indicacions de caràcter ben divers que, en el cas del diccionari Febrer, a vegades són abreviatures, però a vegades arriben a ser veritables presentacions del contingut, gairebé amb caràcter semidefinitori. Aquests elements, referits tan sols a l'entrada, són emprats pel maonès exclusivament en la columna de les equivalències menorquines, i encara no de manera sistemàtica, car només els utilitza en aquells casos en què es requereixi marcar les diferències entre categories gramaticals, denominacions o significats en casos de polisèmia i homonímia i, a més, sempre que ho considera adequat per a precisar més la significació del lema. És necessari assenyalar aquest fet, car en el diccionari trobarem indicacions gramaticals, geogràfiques, de nivells lingüístics i de matèria o especialitat, però això no significa que no hi puguin ser incloses, sense cap mena d'indicador, moltes altres entrades que pertanyin a aquests àmbits (ens referim, sobretot, a les marques dialectals i d'especialitat) a les quals s'afegeix, a vegades, una definició que, a banda de substituir les indicacions ja esmentades, ens informa sobre qüestions d'ortografia i pronúncia,[215] entre d'altres.

Així doncs, hem de dir que, amb indicacions o sense, el diccionari aplega materials lèxics provinents de la koiné comuna, de dialectes geogràfics, de nivells lingüístics (literari-culte, familiar-col·loquial i vulgar), de la terminologia específica i dels estrangerismes. Tot i així, podem establir quines són les abreviatures i fórmules de presentació del lema que Febrer empra més profusament: es tracta d'indicacions gramaticals, de variació geogràfica i, sobretot, de matèria o especialitat. Són aquestes:

a) Indicacions gramaticals:

— Gram., en la gramática.
— Adv., Adverbi, Adverbi de lloc.
— Interj., Interjecció.
— Vèrb. Vèrb defectíu.
— Módo.
— Nóm., Subs., Substantíu.
— Partícula.
— Prep.
— Adjectíu.
— Conjunció.
— Pronóm., Pronóm pos.; pronóm relatíu.
— Artícle.
— Interrogatíu.
— Esclamació.
— Afirmatíu.
— Negatíu.
— Dim.

b) Indicacions geogràfiques:

— En catalá.
— En Cuitadèlla.

215. Parlem de pronúncia, no de fonètica, car no hi ha transcripció fonètica, sinó variants en la grafia que també indiquen variació en la pronúncia.

c) Indicacions de nivells lingüístics:

— Metafór.
— Fig. Poet.
— En sentid figurad.

d) Indicacions de matèria o especialitat:[216]

Botànica

— Ábre.
— Plánta.
— Hèrba.
— Flór.
— Fruit.
— Fruita.
— Plánta y flór.

Zoologia

— Animál.
— Aucèll.
— Pèx.
— Marísc.
— Insecte.

Onomàstica

— Nóm de dòna.
— Nóm d'hómê.

Jocs

— Jóg.
— Cert jóg.
— Jóg de cártas.
— En los daus.
— En las cártas.
— En el jóg de las cártas.
— En el jóg de l'hómê.

Música

— Músic.
— Ins. Music.; Inst. Music.

Indumentària

— Róba.
— Cérta róba.
— En la róba.

Mineralogia

— Pèdra preciòsa.
— Pèdra.
— Metáll.

Marina

— Marína., Marín.
— Per pescar.
— Náutic.
— Bárco.

Medicina

— Medic.
— En la medicina.
— Remei.
— Malaltía.
— Cirurg., Xirurg.
— En els termes de la medic.

Matemàtiques

— Mesura.
— En la geometría.
— En el triángul.

Gastronomia

— En el menjar.
— Begúda.
— Vianda.
— Salsa.
— Confíts.
— Confitúra.

Altres

— Lletra.
— Monéda.
— Terme de molí.
— Estrêl͡la. Constellaciò.

216. Juntament amb les indicacions gramaticals són les més abundants, especialment aquelles que fan referència a la botànica i la zoologia.

— Vestid.
— Tela.
— Festa.
— Milic., Militar.
— Químic.
— Máquina.
— Instrument. (no musical)
— Vent.
— Color. Tintúra.
— Dibúx.

A vegades resulta difícil establir els límits que separen aquestes indicacions que hem assenyalat de les expressions que trobem en el camp estricte de la definició en l'àmbit del «menorquí»: *Espécia de bolêt*, *Espécia de calamar*, *Cért báll*, *Vènt de ponent*, *Dit d'els metálls*, etc., podrien ser considerats com a indicadors d'especificació, més que com a elements definitoris pròpiament dits.

2.4.3. El camp de la definició

2.4.3.1. *La part definitòria de l'entrada principal*

Quan parlàvem sobre l'estructura de l'article lexicogràfic, apuntàvem la possibilitat d'aproximar-nos al camp de la definició del diccionari Febrer des de dues perspectives: a partir de la global, lògica en l'estudi dels diccionaris plurilingües, es pot considerar el conjunt de les equivalències castellanes, franceses i llatines com a part definitòria de l'entrada menorquina. També cal, però, tractar el camp definitori existent en l'àmbit estricte de l'entrada principal i, si s'escau, en l'àmbit de cadascuna de les equivalències, la qual cosa ens permetrà observar el tractament que donarà el lexicògraf en cada cas i, com a conseqüència, serà més fàcil establir les relacions que existeixen entre les correspondències lèxiques de les diverses llengües. Hem vist que, afegides a l'entrada i precedint la part definitòria de l'article menorquí trobem, a vegades, un seguit d'indicacions més o menys abreujades que, evidentment, no caldrà que es repeteixin en les equivalències; l'absència d'aquests elements en les equivalències serà substituïda, en alguns casos, per la presència de dos sinònims o per breus perífrasis definitòries.[217]

Si ens centrem primer en la part definitòria de l'entrada principal, podem establir diverses tipologies, atenent al nombre de mots, al nombre d'unitats lèxiques, a la naturalesa del llenguatge i a la pròpia estructura del camp. Segons aquests criteris, si partim del nombre de mots i unitats lèxiques, els tipus de definició més abundants en el diccionari són la sintètica, tant si és simple (*Grexèra, ô Grexonèra*) com múltiple (*Fílis. Habilidad. Grácia*), i la perifràstica simple (*Ás. La primera carta*). Si partim de la naturalesa lingüística, hi trobem tant definicions de caràcter relacional, formades o bé per una oració de relatiu (molt poc freqüent, vg. *Collécta. Oraciò que es diu â la Míssa*) o per un sintagma preposicional (força més freqüent, vg. *Gresól, Per fèr llum*), com, d'altra banda, definicions substancials, de caràcter sinonímic (*Homá. Compassíu*), hipero-

217. Per a establir una classificació en el camp de la definició del diccionari Febrer, hem tingut presents (*mutatis mutandis*, en tot allò que es pugui aplicar a un diccionari de les primeres dècades del segle XIX) els comentaris que Werner fa al capítol «La definició lexicogràfica», a Haensch *et alii* (1982), p. 285-394; els de Joaquim Rafel (1988), «Sobre la normalització dels diccionaris catalans», a *Estudis de llengua i literatura catalanes*, XVI, p. 57-112, i els de Victòria Alsina, Lluís Sol i Joan Soler (1994), «Una tipologia de la definició lexicogràfica aplicada al DGLC», *Caplletra*, núm. 17, p. 311-324.

nímic (*Pét de vèia. Espécia de bolet*)[218] i de caràcter semicomponencial, és a dir, que desglossen el significat d'allò que es vol definir; en aquests casos, l'estructura variarà depenent de si l'entrada és un nom, un verb o un adjectiu (vg. *Roveiad. Dit d'els metalls*; *Graciòs. Agud en dítxos*; *Costurèra. Mestréssa de costúra*; *Arrebossar. V. Donar palêta*).

Antoni Febrer, en cas que hi hagi definició, separa l'entrada (lema + indicadors) de la part definitòria de l'article amb una sèrie de nexes i signes de puntuació: el punt (.), la (*V.*), la conjunció copulativa (*y*) i la disjuntiva precedida de punt o de coma (,*ô*).[219] Cal dir, però, que, excepte en els casos de remissió, no hi ha una correspondència entre l'ús d'aquests nexes i un determinat tipus de definició. Evidentment, la (*V.*) remet a altres entrades que també estaran recollides en el diccionari segons l'ordenació alfabètica, tant si es tracta d'altres grafies de la mateixa paraula (vg. *Fiêt. V. Fillêt*) com de sinònims (vg. *Agúia. V. Piramida*), però, en els altres casos, Febrer no és sistemàtic. Així, empra la *y* per a indicar la mateixa paraula en un altre gènere (vg. *Amábla, y Amable*;[220] però també *Aquest. Aquesta*; *Èll, Èlla*) i per a indicar derivats (vg. *Corréu, y Correuèr*; però també *Arránc, ô Arrancáda*); empra (,*ô*) per a indicar sinònims de la mateixa arrel, amb lleus canvis d'afixació (*Brutêsa, ô Brutícia*; *Allocad, ô Enllocad*), per a indicar una perífrasi que conté el lema (*Avinènt, ô Estar Avinènt*) i, en la majoria dels casos, per a indicar una definició lèxica que conté mots diferents del de l'entrada (*Bèc de cigòña, ô Agúia de pastòr*; *Agostetjadòr, ô Cámp d'el rostòi*, etc.). Finalment, empra només un punt en cas de definició sintètica simple (*Homà. Compassíu*; *Hábit. Costum*), però també, recordem-ho, per a separar el masculí del femení (*Gát. Gáta*).

Si, en la mesura del possible, apliquem els criteris de classificació que hem apuntat abans al camp de la definició de les entrades menorquines del diccionari, podem extreure les conclusions que segueixen:

1. Febrer empra la remissió:

a) En cas que hi hagi una altra entrada amb el mateix significat però amb el significant totalment diferent (*Abác. V. Paradór*; *Aguiò. V. Fiblò*; *Acalad. V. Acotad*, extensiva a tota la família lèxica: *Acalar. V. Acotar*, etc.).

b) En cas de compostos que variïn algun dels seus components (*Áigua-mél. V. Hidromél*; *Áigua-sal. V. Salmorra*).

c) En cas d'assenyalar la variant lèxica castellanitzada corresponent a la menorquina, o viceversa (*Eo. V. Ô*; *Al mánco. V. Â lo mènos*; *Abrás. V. Abrassáda*).

d) En cas d'unitats lèxiques que acostumin a formar part d'un sintagma introduït per un verb; en aquestes ocasions, remet a l'infinitiu del verb corresponent (*De-péu-còx. V. Anar*; *De-peú-púntas. V. Anar*; *Nóna. V. Fèr nóna*).

218. No hem trobat cap definició antonímica. Cal esmentar, però, el cas de *Xillad. No haver xillad*| *Emmudecido.*| *Resté muet.*| *Mutus* i de *Xillar. No xillar.*| *Emmudecer.*| *N'avoir pas le mot à dire.*| *Obmutescere.* No és una definició antonímica, sinó la forma verbal i la seva negació recollides una a continuació de l'altra; en els dos casos, els equivalents en castellà, francès i llatí corresponen a l'expressió de negació.

219. En l'edició que presentem es respecten aquests nexes excepte en el cas de (*ô*), car Febrer no és sistemàtic: a vegades posa un punt i *o* majúscula i altres vegades (la majoria) posa una *o* minúscula després de coma. Nosaltres hem escollit posar, després de la coma, la *o* minúscula, vg.: *Aiáda, ô Aióli.*

220. En aquest cas dubtem, però, si es tracta de femení-masculí, o, simplement, d'admetre les dues grafies de la vocal neutra a final de mot. És més probable que es tracti de grafies, ja que, si fos una qüestió de gènere, potser hauria posat primer el masculí.

2. La definició sintètica simple (la més abundant en el diccionari) s'empra per a indicar:

a) Sinònims de la mateixa arrel que l'entrada (*Paradòr, ô Aparadòr*; *Apiñar, ô Apiñotar*; *Captivéri, ô Captividad*; *Empanáda, ô Panáda*; *Ceremonièr, ô Ceremoniòs*; *Becóll, ô Becoll̃áda*, etc.).

b) Sinònims d'arrel diferent (*Presumciò. Suspíta*; *Trasquilar. V. Tondrer*).

c) Grafies corresponents a la pronúncia culta o popular (*Abell̃a, ô Abéia*; *Fiêt, ô Fill̃êt*; *Acull̃id, ô Acuhid*; *Afanad, ô Afañad*; *Ápit, ô Ápi*; *Codérn. V. Quadérn*) o a altres possibles grafies, també admeses per l'autor (*Ardiáca, ô Ardiâque*; *Acanèa, ô Hacanèa*; *Avansad, ô Avensad*; *Cabrer. V. Quebrer*; *Cípia, ô Sípia*).

d) El femení corresponent a l'entrada (*Aquest. Aquesta*; *Aquell. Aquell̃a*; *Èll, Èlla*; *Sógra.F. Sógre.M.*)[221] o el plural, si és que considera que hi ha un ús propi en els dos nombres (*Bréña, ô Brèñas*; *Confit, ô Confíts*; *Eina, ô Einas*; *Fúnda, ô Fúndas*).

e) Els sinònims provinents del castellà (alguns en ple ús a Menorca) enfront dels genuïnament menorquins (*Abáns, ô Ántes*; *Fregid. V. Frit*; *Amanòs. V. Manetjáble*; *Angòxa. V. Congòxa*; *Apell̃ído. V. Sobrenom*; *Astrolábio. V. Optánt*; *Cèsta. V. Cistèll̃a*; *Cisèll. V. Buril*; *Clapir. V. Lladrar*; *Colxa. V. Vánava*; *Judíu, ô Juèu*; *Despénsa. V. Rebóst*; *Maripósa. V. Papaiò*, etc.).

f) Els cultismes, o mots catalans no exclusius del menorquí (*Alcálde. V. Bálle*; *Amella, ô Mella*; *Cerepòll, ô Cerfull*).

3. La definició sintètica múltiple és poc freqüent en el diccionari. Febrer separa els diversos sinònims: simplement amb un punt (*Fílis. Habilidad. Grácia*); amb la conjunció copulativa (*Moscatèll. Rèm y vi*; *Estorác. Ábre y Góma*); amb la conjunció disjuntiva i l'abreviatura de remissió (*Picapòll, ô Pic de gall̃ína. V. Anagálls*; *Esprimid, V. Espremud, ô Espressad*) o amb altres fórmules equivalents (*Poll̃í. V. Pòtro. Ruc*; *Gamonêt. V. Aubò. Caramúxa*; *Cáire, ô Cairell. V. Cantèll*; *Enventreiad. V. Empaxad. Enfitad*). També és habitual que una de les definicions tingui més d'un mot (*Cuscuêta. V. Cuerêta. Engáña-pastòrs*; *Ginjól. V. Grejol. Lliri blau.*)

4. Pel que fa a les definicions perifràstiques, ens trobem amb diverses estructures:

a) Substantiu + preposició + substantiu (*Bovèr. Guárda de bóus*; *Alfác. Bánc d'arêna*; *Artética. Poágra â las máns*).

b) Substantiu + adjectiu (*Cañòta. Cáña bòrda*; *Abrótano. Plánta. V. Hèrba cuquèra*; *Tapêt. Hómê petit y guixad*).

c) Verb en infinitiu + substantiu o adjectiu (*Bregar. V. Trencar el cánum*; *Avinènt, ô estar avinènt*).

d) Sintagmes preposicionals, amb la preposició *de*, equivalent a l'expressió «referent a» (*Blê d'Átxa, ô de Candèla*; *Taiánt, de carnissèr*; *Taiánt, de picapedrèr*; *Consèrva, de confitúra*); amb la preposició *per*, equivalent a l'expressió «serveix per a» (*Carda, per cardar*; *Corral, per pescar*; *Gresól, per fèr llum*; *Gresól, per fondrer métalls. V. Crisol*).

e) Estructures oracionals més complexes, molt poc habituals, algunes de les quals amb valor adjectiu (*Etna. Montáña qui tréu fog*; *Púgil. Alletò qu'es batía â puñaládas*; *Pigad. Qui tè pígas*).

En aquests casos, però, més que l'estructura en si mateixa, ens podem fixar en «les maneres de definir»: en el cas dels adjectius, ens trobem amb definicions formades per

221. És dels pocs casos que s'assenyala el gènere amb l'abreviatura *F., M.*

una oració de relatiu (*Pigad. Qui tè pígas*) o introduïdes per preposició (*Graciòs. Agud en dítxos*); en el cas dels substantius, són molt freqüents les definicions hiperonímiques, que ajuden a precisar el significat de l'entrada i, a vegades, es podrien considerar «indicadors» (*Asfált. Cért betum*; *Es llit, parlant de las partèras*; *Espèlla. Espécia de fromènt*; *Oest. Vènt de ponent*; *Xúta. Espécia de mussól*; *Frígula. Espécia de tèm*; *Girifált. Espécia de falcò*). Una altra possibilitat és el desglossament del significat (*Passetg. Acciò de passetjár-se*; *Alfác. Bánc d'arêna*; *Costurèra. Mestressa de costúra*; *Estèva, párt de l'aráda*). Acostumen a tenir el mateix caràcter les definicions més àmplies que trobem en el diccionari, algunes de les quals aporten informació gramatical (*Es. Partícula. En llóc de l'artícle èl, els*; *Se. Partícula, en llóc de l'artícle la*; *Ses. Partícula, en llóc de l'artícle las*; *Gés. Esclamaciò per fèr aturar una bístia*) i altres desglossen allò que es vol definir, ja sigui a través de fórmules que incorporen una oració de relatiu (*Púgil. Alletò qui es batía â puñaládas*), ja amb altres perífrasis (*Otxávo, es un dinèr*; *Acústica. Lo pertañènt â l'ohído*; *Despúllas, ô Despuias, lo près sobre los inimígs*; *Tautología. Repeticiò inútil de la matèxa cósa*).

Ja hem observat el tractament que Febrer fa de la polisèmia i de l'homonímia en el capítol relatiu a les entrades menorquines. En molts casos, les equivalències donaran la pauta en cas que hi hagi diversos significats o que, a la inversa, ens trobem amb significants coincidents, però en altres ocasions la donaran els indicadors o la informació continguda en el camp de la definició, com ara a *Passetg. Acciò de passetjár-se*; *Passetg. Llóc per passetjár-se*, un exemple de polisèmia, i *Sól*, que apareix en el diccionari tres vegades: com a substantiu, amb el significat 'astre', com a adjectiu, amb el de 'solitari', i com a substantiu sinònim de 'terra que trepitgem', que Febrer recull *Sól, ô Píso*, un cas clar d'homonímia.

Cal tenir present que tot allò que s'afegeixi a l'entrada menorquina, tant si es tracta de simples indicadors com de definicions de qualsevol mena, ens donarà, en molts casos, un significat que haurà de ser confirmat i ampliat per la part definitòria «global» que constitueixen les equivalències. Febrer, com tots els lexicògrafs que han elaborat un diccionari plurilingüe, va tenir alguns problemes per a cercar alguns equivalents a l'entrada principal i, en ocasions, no va saber-ne trobar cap. De fet, ja hem vist que, a algunes entrades formades per una sola unitat lèxica en menorquí no sempre els correspon una equivalència de les mateixes característiques, sinó una o diverses perífrasis que «expliquen» el significat en les llengües corresponents i que, quan no troba ni tan sols una «explicació», es limita a posar un punt; en aquests casos en què no consta cap equivalència, tindrà més valor tota la informació que apareix en el camp de la definició de l'entrada principal (*Rái, qu'es fá de la llèt*).

2.4.3.2. *Les equivalències en castellà*

Hem de suposar que Antoni Febrer va extreure una gran part de les equivalències castellanes dels diccionaris que emprava com a font, molt possiblement els d'Esteve-Bellvitges-Jutglà, de Terreros, de Bravo-Salas o de la Real Academia Española, entre d'altres.[222] Sabem, però, que no sempre va poder trobar la informació desitjada i que va tenir dificultats per a traduir en castellà algunes entrades d'ús exclusiu a Menorca, com ho demostra l'aparició d'algunes equivalències «curioses» que proposà i el fet que no va anotar correspondències castellanes en més de tres-cents cinquanta casos. La *Nóta*

222. Vg. *supra* el capítol 2.3.2 sobre la «Recopilació i elaboració de materials lèxics», p. LV-LIX.

d'alguns tèrmes menorquíns qui no es tróban dins del Diccionári Catalá; y cuia significaciò es desitjaría sebrer, â lo mènos en Castellá,[223] escrita vers 1821, quan ja estava finalitzada la redacció del segon manuscrit del diccionari, és un testimoni d'aquesta dificultat concreta. Veiem que Febrer hi aplega un centenar d'entrades menorquines (acompanyades de breus definicions en alguns casos), a les quals tenia intenció d'afegir després els equivalents corresponents en castellà, francès i llatí. En el moment que fou redactada la *Nóta*, Febrer (que ja havia incorporat els lemes menorquins en el manuscrit *B*) només va poder anotar les equivalències completes de quatre entrades, la castellana en dues més i la francesa en una; totes seran incorporades posteriorment en el manuscrit *B*:[224]

Ácsia. Plánta. M'aparex qu'ha d'esser Panizo| Panis| Panicum.
Amfitèr. Ábre.| Espantalobos| Baguenaudier| Colutea Vesicaria.
Amfits. Fruita de l'Amfitèr.| Espantalobos| Baguenaude| Helicacabus. Solanum. Vesicaria.
Arítja. Plánta espinòsa, qui fa unas flórs molt súavês.| Brezo| Bruyere. Smilax| Erica. Smilax aspera.
Cornicélis. Plánta.| M'aparex qu'ha d'esser la Yerba estrella.
Ginjól. Creg qu'es lo matèx qu'el Lirio Cardeno.
Llèva-má. Plánta. Creg qu'es el Souci en francês.

La mostra més clara de la constant recerca lexicogràfica de Febrer és que aquestes tres darreres (*Cornicélis*, *Ginjól*, *Llèva-má*), i altres entrades que apareixen a la *Nóta* sense cap equivalència, apareguin després amb les correspondències completes a *B*. Per exemple:

Nóta: **Aferradòrs**. Hèrba.
Manuscrit B: **Aferradòrs**.| Cadillo.| Gratteron.| Lappa.

Nóta: **Cúgul**. El trónxo de las cebas qui pórta la llavòr.
Manuscrit B: **Cúgul**. De cebas, áis, etc.| Tallo.| Fige d'oignon.| Thallus.

Nóta: **Patrenostrèras**. Animalêt qui s'enrevólta cóm una bòlla.
Manuscrit B: **Patrenostrera.** (sic) Animal.| Cochinilla. Cucaracha.| Pourcelet. Cloporte.| Blatta. Porcellio. Multipeda.

Cal fer notar també que l'absència d'equivalents en castellà es correspon, en la majoria dels casos, a una absència de correspondències en francès i en llatí, tant en el manuscrit *B* com en el *Suplemènt*, i que només en una vintena de casos manca únicament aquest equivalent.[225] Com ja hem dit, trobem absència generalitzada d'equivalents en noms de peixos, insectes, aus, plantes, noms de joc, etc., que Febrer incorporà al diccionari segons la denominació més genuïna de Menorca.

223. Reproduïm el text d'aquesta anotació lexicogràfica al final d'aquest estudi introductori (= Apèndix I, document núm. 3).

224. Quan Febrer va donar per acabada la redacció del manuscrit *B*, anotà només l'entrada menorquina d'aquests conceptes; més endavant, ompliria l'espai buit de les equivalències, tal com mostren les difer

225. Són, en el manuscrit *B*: *Á la fáva. Jog*, *Cavaiò de blad*, *Dinádas, Fíxa*, *Gallí*, *Haver-las*, *Móta*, *Pet de veia*, *Zigzág*; en el *Suplemènt*: *Aplagadòr de devánt*, *Carrerêtas*, *Concussiò*, *Concussionári*, *Engastò d'un anèll*, *Escorredòr de pláts*, *Fòrma de fèr formátge*, *Fóssil*, *Molinêt*, *Tord borell*.

Hem de fer esment de possibles errors en la grafia i en la traducció d'alguns termes menorquins al castellà.[226] Trobem escrit, per exemple, *Indemnisacion*, *Mui bien*, *oy* (avui), *Independente*, *Enxugado* (corresponent al menorquí *Axugad*), *Demasiadamente*, *A cox-coxita* (*Â péu-còx*), *A priesa* (*Rebènt*), *Padrina* (*Comáre*), *Al rededor*, *Áncora de la esperanza*, *Beber á gallete* (*Beurer â galêt*), etc., errors que considerem aïllats i poc significatius a l'hora de valorar l'excel·lència de l'obra de Febrer, que, malgrat que no era un usuari habitual de la llengua castellana, la coneixia prou bé, com es fa ben palès en la correcció global dels equivalents en aquesta llengua que proposa en el diccionari. Si ens fixem en la relació que existeix entre els equivalents en menorquí i en castellà, observem el següent:

1. Hi ha una certa simplificació, és a dir, es redueix considerablement el nombre de matisos que ofereix Febrer a través dels diversos sinònims menorquins d'un mateix terme. Així trobem, per exemple, que a *Estrangolad*, *Escañad*, *Aufegad* (i *Ofegad*) els correspon el mateix equivalent castellà: *Ahogado*; als menorquins *Bossinêt*, *Platílla*, *Mossêt* i *Caxaladêta*, un únic *Bocadillo*; a *Cetrí d'óli* (i *Satrí*) i *Olièra*, el castellà *Alcuza*; a *Estréñer*, *Assocar*, *Apretar* i *Pitjar*, el castellà *Apretar*; als adjectius *Tou*, *Móll*, *Blá* i *Brevol*, el castellà *Blando*; al substantiu *Revòlt*, *Rabetg*, *Sacsò*, *Balandretg*, *Agitaciò*, *Brandáda*, el castellà *Agitación*; als verbs *Desclourér-se*, *Esquexár-se*, *Axapár-se*, *Badár-se* i *Obrír-se*, l'únic *Abrirse*; a *Clivèll*, *Cortò*, *Clètxa* i *Esquètx*, el castellà *Resquebrajadura.* A vegades, sembla que la simplificació és deguda al fet que Febrer no es preocupà excessivament per conèixer termes o expressions pertanyents al lèxic de caràcter més popular que, de ben segur, tenia el castellà per al corresponent article menorquí; un exemple en podria ser la traducció que fa dels jocs *Endevína qui t'ha ferid*, *Escáufamáns*, *Fíla-fíla-bárba*, *Gallína-cèga* i *Becassína*, reduïts al castellà *Gallina ciega*. En altres casos, és difícil saber-ho, darrere de la simplificació s'amaga la polisèmia o l'homonímia (vg. traduir *Desfrês*, *Carêta*, *Máscara*, *Caróta de papèr* per *Máscara* o *Cárd-sigrèll*, *Capòll de las flórs*, *Penicált*, *Caparrò*, *Capêt* per *Cabezuela*).

2. No és infreqüent que la influència de l'equivalent castellà es faci evident en l'admissió, com a menorquins, d'alguns termes calcats d'aquesta llengua juntament amb els genuïns de l'illa o del territori català en general: als «menorquins» *Quárto*, *Estudi*, *Aposènto* i *Cámbra* els correspon el castellà *Aposento*; a *Al mánco* i *Al mènos*, el castellà *A lo menos*; a *Fruir*, *Gaudir* i *Gosar*, el castellà *Gosar*, i el castellanisme *Granís* és admès, juntament amb *Calabrux*, per a traduir el castellà *Granizo*. Són igualment freqüents els doblets: Febrer recull com a menorquins *Suvint* i *Â menud*, que tenen el mateix equivalent castellà, *A menudo*; *Enlletgid* i *Afead*, corresponents a *Afeado*; *Esvalotadamènt*, *Alborotadamènt*, corresponents a *Alborotadamente*; *Cèro-volánt* i *Escarabát-candelèr*, a *Escarabájo con cuernos*, i els «revolucionaris» *Cocárda* i *Escarapélla*, l'un, calcat del castellà, i l'altre, del francès.

3. És habitual que a una entrada menorquina sintètica, ja sigui simple o múltiple (amb o sense informació afegida), li correspongui un equivalent en castellà de les mateixes característiques (*Errâda.*| *Error.*), però no és infreqüent que a una unitat lèxica menorquina n'hi corresponguin diverses en castellà (*Esbadalid.*| *Asombrado. Pasmado; Equitatíu.*| *Equitativo. Razonable*; *Ér. Plánta.*| *Yerbo. Alcarceña.*) o que a una perífrasi

226. Ho han assenyalat Colón-Soberanas. «Comprenem que el castellà no era el fort de Febrer i Cardona: a l'article *padrina* havia posat pel castellà també *padrina*, ratllat i corregit després en *madrina*. Sota *táfona* 'molí d'oli' com és ben especificat (fr. *moulin à huile*), el castellà és ací *atahona*, en lloc d'"almanzara".» Vg. (1991), p. 176.

Nosaltres no ens hem fixat especialment en aquest punt, que deixem en mans dels especialistes.

menorquina li correspongui una equivalència de caràcter sintètic en castellà (*Gropáda de gènt.*| *Nubada*). Les possibilitats, tal com succeirà també en el camp de les equivalències franceses i llatines, són múltiples, tot i que considerem d'especial interès aquelles que tendeixen a ser, exclusivament, una «definició» de l'entrada principal, és a dir, perífrasis de les quals s'ha hagut de servir l'autor quan no ha pogut trobar un equivalent aproximat. Si atenem a la naturalesa del llenguatge, podem establir aquí la mateixa classificació que hem aplicat a l'entrada principal, tot i que en el cas del castellà i de les altres dues llengües, la impossibilitat de trobar un equivalent sintètic fa que ens trobem amb un nombre molt superior de perífrasis. En aquests casos, Febrer empra, depenent de la categoria gramatical, un tipus o altre de definició:

a) En el cas dels participis i dels adjectius, empra oracions de relatiu (*El que está agonizando*, corresponent al menorquí *Agonisant*; *El que estipula*, corresponent a *Estipuladòr*; *El que ha hecho un monopolio*, al menorquí *Agavellad*; *El que ha mirado con anteojos*, a *Trompad*; *El que ora en público*, a *Arengadòr*; *El que pide, ó toma prestado*, a *Manllevadòr*, etc.) o altres fórmules en què desglossa el significat (*Algun tanto amarillo*, referit al menorquí *Grogenc*, o *Medido á palmos*, referit al menorquí *Apamad*).

b) En el cas de substantius, dominen les definicions semicomponencials; així: *El acto de trasplantar las plantas* tradueix el menorquí *Trasplantaciò*; *Balsa de agua endonde se pone a curar el cáñamo* tradueix el menorquí *Ameradòr*; *Cama suspendida en el aire* tradueix *Bránda*; *Clavo abierto en muescas espirales*, el menorquí *Escrús*; *Enfermedad del pays* tradueix *Añoránsa*; *Golpe de correa* correspon a *Corretjáda*, i *Golpe de sierra*, a *Xocarráda*. Acostuma a emprar també aquesta fórmula amb els noms de jocs: *Juego de alfileres*, referit a *Tántalást*, i *Juego de la tala*, referit tant a *Sóli-boli* com a *Bólit*; també *Marido de la nodriza*, corresponent al menorquí *Didót*; *Oficial que trabaja en una manufactura*, corresponent a *Manufacturèr*; *La gente del campo*, a *Pagesía*; *Ropon de lienzo gordo* tradueix *Samarrêta*, i *Varilla de hierro para colgar las cortinas* tradueix *Tríngla*.

c) En el cas dels verbs, trobem traduccions perifràstiques en els verbs pronominals (*Abrirse un poco*, referit al menorquí *Entreobrír-se*; *Abalanzarse à decir ó hacer alguna cosa*, a *Amollár-se*); acostuma a mantenir les perífrasis de l'entrada menorquina (*Alzar, cortar el Naype* tradueix el menorquí *Escapsar cártas*; *Andar á gatas*, el menorquí *Anar de grápas*, i *Anar á la pata coxa, á la cox, coxita* tradueix *Anar â pêu-cox*). Pel que fa a verbs pertanyents al registre més popular, siguin o no de l'àmbit menorquí, acostuma a fer una «definició descriptiva», és a dir, a desglossar-ne el significat; així en *Buscar las hierbas y raices para medicinas*, que tradueix el verb *Herborisar*; *Cotejar un peso, una medida con su original*, referit a *Patgellar*; amb el verb *dar*: *Dar de comer á la mano á un pácaro*, referit a *Pastonar*; *Dar grima, horror*, referit a *Escarrufar*; *Dar dentera*, referit a *Esmussar*; *Dar una vuelta á las cosas*, a *Capgirar*. Altres fórmules similars correspondrien a *Encoger los hombros*, traduint el menorquí *Muscletjar*; *Agitarse, moverse la embarcación*, traduint *Balandretjar*; *Partir, separar sus propios cabellos*, traduint el menorquí *Clenxár-se*, o *Quitar las telaráñas*, traduint *Estreñinár.*

d) Pel que fa als adverbis, acostuma a mantenir el sufix *-ment* en la traducció castellana, tot i que en ocasions trobem la fórmula *con* + substantiu per a substituir-la: *Con chiste*, que tradueix *Xistósamènt* i *Facetamènt*; *Con donaire*, referit a *Galántmènt* i també a *Facetamènt*; *Con languidez*, a *Lánguidamènt*, etc.

2.4.3.3. *Les equivalències en francès*

La competència lingüística d'Antoni Febrer en la llengua francesa es fa evident en les dues gramàtiques que va escriure vers el 1807 i en les nombroses traduccions literàries de textos en aquesta llengua que ens han pervingut.[227] La formació francesa que el maonès va rebre a l'illa, els estudis destinats a l'obtenció del títol de doctor en ambdós drets a Avinyó i la facilitat amb què arribaven els llibres francesos a Menorca explicarien el gran nombre de volums impresos en aquesta llengua que hem pogut veure a la biblioteca familiar de Maó, entre els quals hi ha diversos repertoris de lèxic que haurien estat la font d'on Febrer extrauria les equivalències que incorporaria al seu diccionari i que, evidentment, no contenia el diccionari trilingüe d'Esteve-Bellvitges-Jutglà. Entre els repertoris lexicogràfics francesos que el maonès tingué al seu abast, cal destacar el *Dictionnaire Universel François et Latin*, anomenat «Dictionnaire de Trevoux» (1740-1741), obra en sis volums, de caràcter enciclopèdic, citada repetidament pel nostre autor en les anotacions sobre lèxic; *Le petit Apparat Royal ou nouveau dictionnaire françois et latin* de l'Abbé Dinovart (1760) i, sobretot, el *Dictionnarium universale Latino-Gallicum* de finals del segle XVIII, que duu ex-libris i nombroses anotacions de la mà de Febrer.[228]

En més de cinc-cents casos, Febrer no va trobar equivalent francès. Com ja hem dit, aquesta absència coincidirà amb les correspondències castellanes i llatines majoritàriament, però cal remarcar que gairebé a cent entrades menorquines els manca únicament l'equivalent francès, fet que cal tenir present, car en els casos del castellà i del llatí el nombre no és tan alt.[229] Si ens fixem en la relació que existeix entre les entrades menorquines i les equivalències franceses, observem una certa tendència a ampliar el nombre de mots del camp de la definició, és a dir, a fer correspondre una perífrasi en francès a una entrada menorquina de tipus sintètic; això ens indicaria que la dificultat per a trobar un equivalent francès va ser més gran que en les altres dues llengües (vg. *Noliciò.*| *Nolicion.*| *Acte par lequel la volonté refuse una chose.*| *Nolitio.*). També crida l'atenció l'ús aïllat de la conjunció disjuntiva, molt habitual per a separar dos sinònims en el camp del menorquí, però pràcticament inexistent en el camp del castellà: *Abri, ou rade*, corresponent al menorquí *Cála*; *Asarum, ou Cabaret*, corresponent als menorquins *Ásaro, Adzarí*; *Aunée, ou Emule*, corresponents a *Énola, Ala*; *Bacquet, ou Baquet*, a *Cubèll*, etc.[230] Febrer escriu el francès correctament, atenent a l'accentuació i grafia pròpies de l'època que podem veure en els textos impresos que emprà i seguint, evidentment, la preceptiva proposada en les gramàtiques franceses que elaborà a partir de De Wailly. Tot i que alguna vegada cometi algun error (*Monnaie d'argent qui vaut onze quártos* (*sic*), corresponent al menorquí *Onzêt*), podem dir que manifesta un grau de coneixement d'aquesta llengua superior al del castellà, si més no en l'ortografia i la morfosintaxi. Si ens centrem en les relacions menorquí-francès, tant pel que fa al tractament de la polisèmia i l'homonímia com de l'estructura i la naturalesa lingüística, podem extreure les conclusions que segueixen:

227. Vegeu els capítols 1.2.1 i 1.2.2, dedicats a l'obra gramatical i a l'obra traductora d'Antoni Febrer, p. XVIII-XXXVI.

228. També se serví de diversos tractats sobre agricultura i botànica. Vg. *supra* el capítol 2.3.2 sobre la recopilació i elaboració de materials lèxics, p. LV-LIX.

229. Es tracta, com en les absències d'equivalents del castellà, de zoònims (ictiònims: *Ást*, *Cabessúda*, *Gallinêtas*; noms d'ocells: *Becadell*, *Passarèll reál*, *Gát*, etc.), noms de plantes (*Amòr de gí*, *Desmái*, *Epilobi-palústre*, etc.), alguns antropònims (*Paciá*, *Pancrás*, *Dalmau*, etc.) i altres mots habituals en la llengua popular de Menorca (*Aubát*, *Cetrí de vinágre*, *Destrempár-se*, *Encotxár-se*, *Esplána*, *Estreñinar*, *Fèr l'oiastre*, *Taiánt*, etc.).

230. També posa, aïlladament, una marca de gènere: *Belle-mére. F.*, corresponent a *Ságra*.

1. Es manté, i a vegades s'incrementa, la simplificació de matisos de significat que ja hem vist en els equivalents castellans; ens ho mostren nombrosos exemples en què, a diverses entrades menorquines de significat similar, Febrer els fa correspondre la mateixa equivalència en francès. Una mostra d'aquesta tendència la veiem en la traducció dels participis: *Abattu* és l'equivalent comú de les entrades menorquines *Demolid*, *Desedificad*, *Esfondrad*, *Arrasad*, *Ála-báx*, *Alís*, *Abatud*; el francès *Appaisé*, ho és de *Desamutjad*, *Sossegad*, *Desenfaĩlonid*, *Desenquimerad*, *Abonansad*, *Apaciguad*, *Aquietad*, *Aplacad*; i el participi del verb *assoupir*, *Assoupi*, és l'equivalent comú de *Modòrro*, *Sópit*, *Somnolènt*, *Enmodorrid*, *Esbaltid* i *Adormiscad*.[231] Amb això veiem que, moltes vegades, la riquesa de matisos, nivells i registres que trobem en el camp del menorquí (al qual s'incorporen castellanismes i gal·licismes) és notablement superior a la de la resta d'equivalents. En la traducció dels substantius, també es confirma: el francès *Adresse* correspon als menorquins *Mestría*, *Máña*, *Perícia*, *Destrésa*, *Trássa*, *Art-y-maña*, *Habilidad*; *Anneau de fer* tradueix *Bolandèra*, *Armèlla*, *Argòlla*; *Bande* es refereix a *Bena*, *Cólla*, *Fáxa*, *Bándo*; *Bergeronette*, als menorquins *Cuscuêta*, *Sibóc*, *Cuerêta* i *Engáña-pastòrs*; *Chatouillement* tradueix els termes *Pessigòias*, *Cossigòias* i *Titillaciò*; *Garçon*, els termes *Fadrinêt*, *Garsón* i *Allót*. A vegades, quan no troba l'equivalent francès genuí, col·loca el mateix equivalent que en llatí: així, el «francès» *Agnus castus* tradueix els menorquins *Ábre d'el paradís*, *Alóc*, *Sabína i Gatílllo-cásto*. D'altres, en fa una descripció: *Blessure faite á la tête* tradueix els menorquins *Mérxa*, *Trenc* i *Escalabramènt*; *Ondée de pluie* tradueix *Dabasèll d'áigua*, *Roxáda* i *Terbolí*; *Sauce faite avec de l'ail* es refereix a *Alióli*, *Aiáda*, *Aiêt* i *Aióli*. En la traducció d'alguns adjectius, sobretot qualificatius pertanyents a l'àmbit popular, es percep encara més que l'equivalent francès és una denominació estàndard, enfront del cromatisme lèxic del menorquí: *Nigaud. Niais* tradueixen els termes menorquins *Bècmoll*, *Mamalúco*, *Carabassòt*, *Símple*, *Ximple*, *Tòtxo*, *Tònto*, i un genèric *Stupide* tradueix *Páio*, *Bóvo*, *Panárro*, *Bóna bóia*, *Pórra*, *Rúdo*, *Tabòli*, *Estúpid* i *Grofoĩlud*.

2. En cas que ens trobem amb definicions perifràstiques d'adjectius, són força habituals:

a) Les fórmules que incorporen el pronom relatiu: *Qui a la goutte aux mains* és un *Artètic*; *Qui a la tête cassée* és un *Descalabrad*; *Qui a étudié* és un *Lletrad*; d'altra banda, *À quoi on n'a pas touché* està *Intácte*.[232] També l'esquema *ce* + relatiu: *Ce qu'on a vomi* tradueix el menorquí *Gitat*; *Ce qui reste* tradueix *Sobránt*; *Ce qui concerne les boeufs* tradueix *Boví*, etc.; en casos d'adjectius gairebé substantivats, l'esquema *celui qui* + verb: *Celui à qui l'on a donné des potions medicinales* correspon al menorquí *Empotingad*; *Celui qui échardonne* és un *Axarcoladòr*; *Celui qui fait des bonnets*, un *Barretèr*.

b) Els sintagmes preposicionals, introduïts per la preposició *au: Au coucher du soleil*, corresponent a *Posta de sol*; *Au deçà de la mer*, traduint *Citramarí*; *Au point du jour*, traduint *De matí*, etc., i per la preposició *de: De deux ans*, corresponent al menorquí *Biennal*; *De la Chine*, al menorquí *Xinés*; *De terre*, a *Térreo*.

c) Els sintagmes introduïts per *petit, petite* per a traduir la gran quantitat de diminutius que trobem (més de quatre-cents): *Petite rose* és *Rosêta*; *Petite sonnette* és *Esquellêta*; *Petite verole* és *Pigòta*, etc.; i altres fórmules similars quan es tracta d'augmentatius o de

231. Habitualment trobem la mateixa relació entre l'entrada menorquina i l'equivalent francès dels infinitius d'aquests verbs.

232. També els substantius; per exemple: *Arbre qui produit l'aromate* correspon a *Aromer*; *Calme qui prend la place de la colère* correspon a *Desenfádo.*

superlatius, tant si tenen caràcter adjectiu com adverbial; *fort* + adjectiu: *Fort nain* és *Nenêt*; *Fort caché* és *Recondid*; *Fort deshonnête* és *Deshonestíssim*, etc.; sintagmes introduïts per *très*: *Très aimé* tradueix *Caríssim*; *Très dicrettement* tradueix *Discretíssimamènt*. També tradueix els adverbis amb sintagmes introduïts per *avec*: *Avec application*, en menorquí, *Estudiosamènt*; *Avec dissimulation*, en menorquí, *Desfressádamènt*; *Avec fureur*, en menorquí, *Irádamènt*; *Avec profusion*, en menorquí, *Adójo*, etc.

3. Pel que fa a les definicions substancials, hem trobat, a banda de les sinonímiques, alguna definició antonímica, per exemple: *N'avoir égard à personne* tradueix l'expressió menorquina *Clavár-la à tothom*, i hiperonímiques (o semiindicadors): *Sorte de ragôut* tradueix el menorquí *Almodróc*; *Espèce d'oisseau*, corresponent a *Cruxidèll*; *Espèce de champignon*, a *Múrgula*; *Espèce de gaufre*, a *Oreiánas*; *Espèce de poesie*, referit a *Glósa*, etc.

La diversitat més gran la trobem, però, en les fórmules de les definicions semicomponencials:

a) En la traducció de substantius, molt freqüent l'esquema *action de* + infinitiu o adjectiu: *Action de briser, de rompre*, corresponent a les entrades menorquines *Trencamènt*, *Trincaciò*; *Action vile, infame* tradueix *Ruhindad*; *L'action d'alterer une chose*, referit a *Adulteraciò*; *L'action d'enlever en haut*, referit a *Hissáda*; *L'action de ronger*, referit a *Roagáda*, etc. Les denominacions menorquines de jocs són definides: *Jeu du Palet*, referit a *Teia* i a *Estrángol*; *Jeu des epingles*, referit a *Tántalást*; *Jeu des mérelles*, al *Márro* i *Â l'ólla*, etc.; el francès *Addition à un ouvrage* és un *Apéndicê*; *Lieu oú l'on serre le bois* és un *Llenèr*; *Lieu planté de genêts* és un *Ginestár*; *Lieu retiré*, un *Raconêt*. En lloc de *lieu*, també podem trobar *endroit* introduint la definició d'un indret determinat: *Endroit oú l'on étend le linge pour sécher* és l'*Estenedòr*; *Endroit oú on fait cuire le plâtre* és una *Guixería*. Altres definicions del mateix tipus serien: *Partie de la lampe oú l'on met l'huile* tradueix el menorquí *Gresòl*; *Coup de bâton* és una *Batúda* i una *Bastonáda*; *Bouteille qui se forme sur l'eau* és una *Bombòlla*; *Cheveux qui tombent sur les tempes* són *Polsèras*, etc.

b) En la traducció d'adjectius, el més habitual és una definició que s'inicia amb un participi o un gerundi: *Appartenant à la Bible* tradueix el menorquí *Bíblic*; *Avancé en âge* tradueix *Provécto*; *Ajusté avec soin* correspon al menorquí *Empolainad*, etc.

c) Pel que fa a les definicions semicomponencials de verbs, podríem dir que encara és més abundant que en el cas dels substantius: *Admetre, recevoir en compte* es refereix al menorquí *Bonificar*; *Donner des coups*, a *Peixar*; *Branler la tête*, a *Cabessetjar* i a *Capetjar*; *Causer de l'ennui* es refereix al menorquí *Disgustar*; *Attendre longtemps dans un endroit sans bouger* tradueix l'expressió *Estar de plantò*. Són freqüents les perífrasis introduïdes per *être*: *Être de même génie* és *Congeniar*; *Être en danger* és *Perillar*. També les introduïdes per *faire* + substantiu o un altre infinitiu: *Faire le signe de la croix avec la pouce* (*Persignár-se*); *Faire des efforts* (*Malavetjar*); *Faire trembler* (*Escarrufar*), etc.; per *devenir*: *Devenir amoureux* (*Encaptivár-se*); *Devenir maigre* (*Enmagrír-se*), i per *avoir*: *Avoir compassion* tradueix *Condolér-se*; *Avoir coutume* tradueix *Solêr*; *Avoir envie de vomir* tradueix *Maretjár-se*, etc.

d) Els adverbis menorquins en *-mènt* es poden traduir en francès segons la fórmula *d'une façon*: *D'une façon amaible* (*Amablamènt*); *D'une manière convenable* (*Congruentmènt*); *D'une manière tendre et affectueuse* (*Cariñosamènt*), etc.

Finalment, volem notar algunes definicions construïdes com a oracions atributives: *C'est avoir en main les trois matadors*, que tradueix el menorquí *Estútxa*; *C'est un gros raisin de couleur violette*, referit a *Granátxa*, etc.

2.4.3.4. *Les equivalències en llatí*

La formació humanística que va rebre Antoni Febrer incloïa un sòlid coneixement de la llengua llatina, que més endavant li seria imprescindible per a poder doctorar-se en ambdós drets a Avinyó. El llatí, que adquirí a finals del segle XVIII gran protagonisme com a codi de la nomenclatura científica, era, per excel·lència, la llengua dels juristes: la permanent vigència del *Ius Romanum* i les seves reinterpretacions posteriors en els codis europeus de l'època, l'ús continuat de fórmules llatines en la denominació de les lleis, feien necessari un domini d'aquesta llengua que capacitava aquests professionals no tan sols per a la traducció, sinó també per al domini oral i escrit. Cal tenir ben present aquesta circumstància en el cas de Febrer, car, tot i que ens ha deixat abundants testimonis del seu coneixement del llatí clàssic en les traduccions de Virgili, Fedre i Ciceró, i del llatí bíblic en moltes altres versions, sabem que, a més, ell mateix va escriure poemes en llatí,[233] que va adaptar un tractat de versificació llatina al català i que, per tant, estava perfectament capacitat per a escriure en llatí.

Les equivalències llatines del diccionari estarien extretes, en una gran part, dels diccionaris i repertoris que ja hem citat, entre els quals destacaríem el *Thesaurus hispano-latinus* de Salas (1729), *Le petit Apparat Royal ou le nouveau dictionnaire françois et latin* de l'Abbé Dinovart (1760), el diccionari de Trevoux i, sobretot, del *Dictionnarium universale Latino-Gallicum*, edició parisina de finals del segle XVIII propietat personal d'Antoni Febrer.[234] No obstant això, hem observat que també hi hauria algunes equivalències de collita pròpia de l'autor, que traduirien aquelles entrades menorquines que, per raons òbvies, no recollien els repertoris impresos. En més de quatre-cents cinquanta casos Febrer no posa equivalència llatina; l'absència llatina coincideix majoritàriament, ho hem dit abans, amb la manca d'equivalents en francès i en castellà, però en una cinquantena de casos ens trobem que és l'única correspondència que no consta en el diccionari. Entre les entrades menorquines a les quals Febrer no ha sabut trobar (únicament) un equivalent en llatí trobem alguns verbs (*Arringlerar*, *Desbancar*, *Descabeiár-se*, *Forrár-se*, etc.) i alguns noms de jocs (*Â-cúc, Canêt*; *Cuniêt amagad*; *Jóg de máns, jog de villáns,* etc.); a banda, evidentment, d'aquells casos en què no n'hi hagués, com era el cas dels determinants *la*, *lo*, *se*, *ses*, *ne*...

Febrer escriu en llatí amb la grafia que habitualment s'emprava en les edicions franceses d'autors clàssics de finals del segle XVIII i principis del XIX, de les quals hi ha una bona mostra a la seva biblioteca. Febrer fa un ús generalitzat de *j* per a la *i* semiconsonant (*Sejiungere*); no utilitza l'accent gràfic normalment, excepte en el cas de la preposició *a*, en què empra l'accent greu (*à*), en els adverbis acabats en *-e* o en *-er*, també l'accent greu (*Accuratissimè, Aequalitèr*), en l'ablatiu singular dels temes en *-a*, un accent circumflex de caràcter diacrític, per a distingir-lo del nominatiu (*Aereâ laminâ*), i en el genitiu singular dels temes en *-u*, per a distingir-lo d'altres casos, també un accent circumflex (*-ûs*). En els manuscrits originals també empra un signe convencional similar a una essa majúscula (*S*), com a substitut de la lletra *m* en posició final, no adscrita a cap cas llatí concret, i un altre (*&*) per a indicar *etc*. En ocasions aïllades, empra la conjunció disjuntiva *vel*, quan hi ha possibilitat de dues grafies (*Apes, vel Apis*, referit a *Abella* o *Arrha, vel Arra*). També de manera aïllada, posa l'enunciat del substantiu o del pronom (*Quis, vel qui, quae, quod*; *cos, cotis,* etc.). També és ocasional la referència a la classificació de Linné en els noms de plantes: *Sparus Mormirus (Lin.)* referit al menorquí *Mábres*.

233. Malauradament, no ens han pervingut. Vegeu el capítol 1.2.2, p. XXIX-XXXVI.
234. Vg. *supra* el capítol 2.3.2, sobre la recopilació de materials lèxics, p. LV-LIX.

Si ens centrem en la relació que hi ha entre les entrades menorquines i les equivalències llatines pel que fa a nombre d'unitats lèxiques, al tractament de la polisèmia i l'homonímia, i a les fórmules definitòries, podem extreure les conclusions que segueixen:

1. Tot i coincidir moltes vegades en l'estructura i el nombre d'unitats lèxiques (*Fervidus*, corresponent a *Fervoròs*; *Legare*, a *Disputar*; *Simius*, a *Monót*, etc.), no és infreqüent que a una entrada menorquina sintètica simple n'hi correspongui una de múltiple en llatí (*Collis. Monticulus*, referit a *Montañêta*; *Morosus. Tardus*, referit a *Moròs*; *Funarius. Restiarius*, referit a *Cordèr* (relatiu a *corda*), etc.), o bé una perífrasi, més habitual entre les equivalències llatines que entre les castellanes i les franceses (*Rejectaneas pagellas dimittere*, corresponent al menorquí *Descartár-se*; *Litteris perpolitus*, referit a *Erudit*; *Pedis ictus, vel vestigium*, referit al menorquí *Potáda*, etc.).

2. Es manté la tendència (que ja hem constatat en les altres equivalències) de simplificació en el camp de la sinonímia, fins al punt que una única unitat lèxica llatina es pot convertir en l'equivalent comú de fins a tretze entrades menorquines (*Dolus* consta com a equivalent llatí de *Mañêta*, *Borbòll*, *Maráña*, *Trapàsseria*, *Trapássa*, *Emborbòll*, *Embeleiò*, *Embustería*, *Dólo*, *Trámpa*, *Engáñ*, *Embròll* i *Fráu*). Aquest fet ens indicaria que Febrer no cercaria tant un equivalent llatí exacte a l'entrada en concret, sinó un element definitori, que s'afegiria a la resta de la informació per a constituir un article lexicogràfic complet. Podem percebre-ho millor en la traducció dels participis (*Accusatus*, corresponent als menorquins *Sindicad*, *Criminad*, *Fiscalisad*, *Acriminad*, *Acusad*; *Apparatus*, que tradueix alhora *Ormetjad*, *Ormetg*, *Preparatíu*, *Pertrètxos*, *Surtimènt*, *Arreuamènt*, *Arréu*, *Adrês*, *Assortimènt*, *Aparáto*; *Odio habitus*, que tradueix *Málvulgud*, *Málquist*, *Málvist*; *Odiad*, *Avorrid*). En el cas dels substantius, acostuma a emprar un genèric (*Acinaces*, per a traduir *Panárt*, *Cimitárra*, *Sábre*, *Tacánt*, *Xafarót*, *Auflánja*; *Aula*, per a traduir *Palácio*, *Paláu*, *Cort*, *Sála*, *Áula*; *Frustum*, per a tota la varietat de matisos que ofereixen *Mós*, *Padás*, *Llèsca*, *Bocí*, *Taiáda*, *Tái*, *Trós* i *Bacò*; i *Epiglottis*, que correspondria al culte *Epiglótis* i al col·loquial *GargameÏlò*, etc.). En el cas dels adjectius, encara podem percebre més la unificació (*Callidus* tradueix, alhora, *Lladí*, *Bargánt*, *Pólissa*, *Sátrape*, *Socarrò*, *Velláco*, *Gánso*, *Garnéu* i *Bandèra*). En el cas de les interjeccions i onomatopeies, és més comprensible; així, per exemple, la llatina *Heus* tradueix, alhora, *Epa*, *Ei*, *Xix*, *Héi*, *Alérta*, *Hola* i *Gés*.

3. Pel que fa a les definicions perifràstiques, com ja hem dit més abundants en llatí que en les altres equivalències, ens trobem amb tota mena de locucions preposicionals (*À castris discedere*, traduint el menorquí *Desertar*; *À tergo*, corresponent a *Enrère*; *Ab incantationibus solutus*, corresponent a *Desetxisad* i a *Desencantad*; *Ad certamen provocare*, traduint *Desafiar*, etc.) o amb l'ús de genitiu de qualitat (*Exigui ingenii homo*, corresponent a *Curt de gambáls*). S'assenyalen els diminutius amb l'adjectiu *exiguus* (*Exigua radix* equival a *Relêta*; *Exigua rupes*, a *Roquêta*; *Exiguus caseus*, a *Formatgêt*, etc.). També trobem definicions de relatiu: *Quod alienare potest* és *Enagenáble, Alienáble*; *Quod caldarium capit* és una *Calderáda*, i *Quod sportulâ capit* correspon a una *Senaiáda*.

Molt abundants, però, són les definicions substancials, tant les de caràcter antonímic, com *Agricola non ita dives*, equivalent a *Barquerèr* i a *Istancièr*; *Non multum*, corresponent a *Gáire*; *Non recens*, a *Estantís*; *Non rectè facere*, a *Esguerrar*, etc., com les hiperonímiques, representades per aquelles que inclouen el mot *genus* ('espècie'): *Accipitris genus* (espècie d'ocell de presa), per a denominar *Borni*, *Xóric* i *Arpéĭla*; *Mensura genus* (espècie de mesura), per a designar *BarcéĭlaÏ*, *Estadál*; *Saltationis genus*, per a traduir *Bolèro*; les que inclouen el mot *vox* per a indicar diverses onomatopeies: *Vox ad vocandum*

felem (per a cridar un gat), referit al menorquí *Mix-mix*; *Vox ad feles fugandos*, referit a *Sep*; les denominacions de ciències o tècniques que inclouen el substantiu *ars*: *Ars gladiatoria*, traduint *Esgríma*; *Ars herbaria*, referit a *Botánica*; *Ars typographica*, corresponent a *Imprémta*, i *Ars nautica*, a *Pilotátge*. En els noms de joc: *Calculorum ludus* (joc de pedretes) tradueix les denominacions menorquines *Márro*, *Â l'ólla*; *Ludus chartarum sic dictus* (joc de cartes que es diu així) defineix els menorquins *Cánsa*, *Secánsa*, *Escambúls*, *Renegad* i *Manílla*; *Ludi genus* defineix *Birínis*, *Pára*, *Trúc* i *Â la ceba*.

També abunden les definicions semicomponencials, que desglossen, d'una manera més extensa, el significat de l'entrada menorquina: *Instrumentum ad obturamentum extrahendum* defineix tant *Tirabuxò* com *Sacatrápos* (*sic*); *Instrumentum quo poliuntur metalla* es refereix a *Bruñidòr*; *Aliquid colare* és *Filtrar*; *Aliquem praevenire* és *Anticipár-se*; *Animum relaxare* correspon a *Divertir-se*; *Animi angor*, a *Remordimènt*; *Minas jactare* (proferir amenaces), a *Bravetjar* i a *Bravatetjar*, etc. Podríem incloure en aquest grup altres definicions, com: *Fungus pumicosus et cavernosus* es refereix al menorquí *Escláta-sáng*; *Piscis marinae harundini similis*, a una espècie de peix, anomenat *Gallinêtas* en menorquí; *Muliebribus interior alba stola*, als *Enágos*, i *Muliebribus thorax balaneatus*, a *Cotílla*, totes dues peces de roba femenina. També *Aqua mulsa*, que tradueix els menorquins *Alója* i *Hidromél*; *Aqua vitae* tradueix *Áiguardènt*; *Calceus ligneus* (calçat de fusta), per a designar un *Esclòp*, etc.

4. Cal fer esment, finalment, del que podríem anomenar «creacions lèxiques» en llatí que Febrer proposa per a traduir aquelles entrades del lèxic popular o familiar que formen part de la seva collita pròpia i que, òbviament, no pot trobar en els repertoris impresos.[235] Podem fixar-nos, per exemple, en el lèxic gastronòmic: *Potio ex amygdalis* és la *Llèt d'améllas*; *Potio ex saccharo et citro composita* tradueix la *Llimonáda*; *Artocreas caseo delibutus* es refereix a *Formatjáda* i a *Flahò en formátge*; *Artocreas crustatum*, a *Panáda* i a *Empanáda*; *Artocreas fastigiatum*, a *Cubellêt*; en un sentit més genèric, *Artocreas genus* tradueix *Cocarróis*, *Pastís en cárn* i *Tortáda*; *Concreti lactis massa* es refereix tant a *Matò* com a *Coláda*; *Dulciarius panis* és, simplement, un *Melíndro*, i *Dulciarius panis orbicularis*, una *Rosquílla*; *Lactea placenta saccharo ovisque condita* tradueix *Crèma*; *Frixarum carnium condimentum* correspon a *Fritáda*, etc. Una veritable curiositat són les definicions referides a alguns objectes i a professions, com ara: *Pecuarium tintinnabulum*, referit als termes menorquins *Campanêta*, *Picaról* i *Esquellót*; *Siphunculus quo tabaci fumus excipitur*, traduint *Pípa per fumar*; *Aromataria taberna*, referit a *Adroguería*; *Bolis igniaria missilis*, a *Granáda*; *Comarum exemptillium concinnator*, que tradueix *Perruquèr*; *Cellae rhedarum receptoriae foris*, referit al menorquí *Portalèra d'el còtxo*.

2.5. LA LLENGUA DEL DICCIONARI

2.5.1. Ortografia i morfosintaxi

Com ja hem dit, Antoni Febrer va exposar la seva doctrina lingüística en dues gramàtiques, encara inèdites: els *Princípis Generáls de La Llèngua Menorquína* de 1804 i

235. Cal dir, no obstant, que Febrer hauria pogut trobar algunes definicions llatines referides a termes emprats en tot el territori català en el diccionari d'Esteve-Bellvitges-Jutglà. Deixem aquesta comprovació per a una altra ocasió.

els *Princípis Generáls y Particulárs de la Llèngua Menorquína* de 1821, a les quals cal afegir altres escrits menors i multitud d'anotacions.[236] El caràcter eminentment pedagògic de les gramàtiques de Febrer, destinades a la joventut menorquina, es manifesta en l'objectiu que plana constantment en les seves pàgines: ensenyar a escriure i a llegir amb una dicció adequada al registre culte, segons «*els princípis qu'es necessári sebrer per parlár-la y escriure-la ab rectitud y elegáncia*».[237] És per aquest motiu que, partint dels signes, de les lletres, prescriu els diversos sons i les pronúncies correctes, tenint com a punt de partida el menorquí, car «*veuran que si fos mès cultivada, podría esser tan perfècta cóm quálsevol áltra llèngua vulgár d'Europa*»,[238] alhora que és conscient de la unitat lingüística de tot el territori català, a la qual al·ludeix repetidament. Cal dir que, pel que fa a ortografia i pronúncia, el model de llengua que proposa Febrer pretén adequar-se, conscientment, a una koiné, a un estàndard comú que planaria per damunt d'una variació lingüística que ell reconeix i aprecia, car, d'una banda, considera dues pronúncies en la llengua menorquina, la «pròpia» (comuna) i la «particular» (dialectal), que «*úsa en certs tèrmes cada vila en particular*», i d'una altra, una pronúncia «familiar» o col·loquial, «*mès rápida, que admet sons estráñs*», pròpia de la parla, i la «grâve», més adequada «*als escrits o poesia*»; les normes ortogràfiques voldran expressar aquesta darrera pronúncia «pròpia» i «grâve».[239]

El diccionari és, en aquest sentit, un clar exemple de l'interès que Febrer va tenir per a reflectir aquesta pronúncia (a més de tota la varietat del lèxic) del menorquí de la seva època, a través de personals solucions ortogràfiques que considera vàlides per a tot l'àmbit lingüístic. En els seus *Princípis* de 1821 inclou un *Tractad de la Prosódia ô de las Lletras, y de la Pronúncia* (p. 15-33) i un *Tractad de l'Ortografía* (p. 238-265) que divideix en tres parts: en la primera, que intitula «De las Figúras qui servexen en l'escriptura», parla, entre altres temes, dels accents, la dièresi, l'apòstrof i la divisió sil·làbica; la segona tracta «De las diferènts nótas de la Puntuaciò», i la tercera, «De l'ofici y us de las lletras, ô de las lletras que correspónen â cáde tèrme». Febrer afirma que les vocals tenen, com a mínim, dues pronúncies: una d'«aguda» i una altra de «muda», que correspondrien, respectivament, a les síl·labes tònica i àtona (encara que ell no ho digui). Les pronúncies serien assenyalades per l'accent gràfic que ens indicarà, alhora, el timbre i la tonicitat. Ja s'ha dit que, en aquest punt, l'autor segueix els gramàtics francesos (especialment De Wailly) i es deslliura de la tradició llatina de la qual serien hereus altres gramàtics catalans contemporanis, com Ballot, Amengual o Togores, que relacionaren la quantitat sil·làbica amb la tonicitat.[240]

Febrer propugnava per a totes les vocals una pronúncia «aguda» o accentuada (*á, é, í, ó, ú*) i una de «muda» o inaccentuada,[241] i per a *e* i *o* hi afegia una pronúncia de caràcter intermedi, que anomenà «gráve», és a dir, designava, tal com acostumaven a ferho els gramàtics de l'època, el so obert com a agut, el tancat com a greu —en les síl·labes tòniques— i anomenava «mut» l'àton. Així, assenyalava dues pronúncies de la lletra *a*: una d'aguda (*águila*, *vindrá*) i una altra de muda o obscura «semblant al de e» (*aquell*, o la final de *táula*), que és la neutra; en aquest sentit, encara que no és prou clar, diu que cal escriure el final de les veus femenines amb aquest so mut amb *a* i les masculines amb *e*, i esmenta també un exemple de grafia diacrítica: *péra* (fruita) i *Pére*

236. Vg. *supra* el capítol 1.2.1 d'aquest estudi introductori, p. XVIII-XXIX.
237. Vg. FEBRER (1821), *Princípis...*, prefaci, p. 1.
238. Vg. FEBRER (1821), *Princípis...*, ibidem, p. 10.
239. Vg. FEBRER (1804), p. 33-34.
240. Vg. GINEBRA (1996), p. 92.
241. Vg. FEBRER (1804), p. 144; (1821), p. 17

(nom d'home).[242] Les mateixes pronúncies assenyalava per a la *i* i la *u*: l'aguda, corresponent a la síl·laba tònica (*París*, *antídoto*, *Corfú*), i la muda, corresponent a l'àtona (*hábil*, *reunir*); també considera vocal la *y*, amb la mateixa diferenciació de sons que les dues anteriors (*lyra* enfront de *Zéfyr*). Pel que fa a la *e*, estableix les pronúncies següents: muda, equivalent a la neutra àtona (*páre*, *ábre*), greu, a la tancada tònica (*dirè*, *budèll*), aguda, a l'oberta tònica (*café*), semigreu, a la neutra tònica balear (*ferêm*, *onzê*), i semiaguda a *e* oberta o tancada en posició àtona (*Dánaê*, *héroê*). Finalment, estableix, per a la *o*, una pronúncia muda, referida a la tancada àtona, amb so de *u*, com la *o* de *núvol*, una de greu, referida a la tancada tònica (*òca*, *piñò*), i una d'aguda, referida a l'oberta tònica (*bóu*, *buñól*).[243] Admet vuit diftongs decreixents (*ai*, *au*, *ei*, *eu*, *iu*, *oi*, *ou*, *ui*), sis de creixents (*ia*, *ie*, *io*, *ua*, *ue*, *uo*) i també *uu* i *ii*, que correspondria, a vegades, a la grafia *iy* (*confiy*). En cas que hi hagi hiat, proposa dues solucions: posar la dièresi (*reüsar*) o intercalar una *h* (*ohir*); en el grup *ue*, en canvi, proposa substituir la dièresi per un accent greu (*ungùènt*), punt en què segueix De Wailly.[244] L'aplicació d'aquestes normes i l'establiment dels contextos en què les vocals en contacte formaven diftong ens les mostra Febrer, de manera concreta, en els exemples de particions sil·làbiques que apareixen en el capítol sobre la *Lectúra* (1804) i en el còmput de versos del *Compéndi de la Poesía Menorquína* (1818), també inclòs als *Princípis*.[245]

Ja s'ha dit que Febrer va tenir un especial interès per a indicar gràficament la tonicitat i el timbre vocàlics. Per aquest motiu proposà unes normes d'ús de l'accent gràfic, que podríem resumir de la manera següent: es posarà accent agut (´) damunt vocals «qui s'han de pronunciar obértas, y ab un só fórt y agud» (*cása*, *xérxa*, *víña*, *bóna*, *tramúja*); accent greu (`) damunt vocals «qui s'han de pronunciar ab un só gràvê ô mediá» (*Dèu*, *amarè*, *piñò*), incloent-hi els casos de *qu* (*qùestor*, *eloqùéncia*, *conseqùènt*), i accent circumflex (^), al qual no fa correspondre cap so concret, però que proposa «de señál en l'escriptúra» sobre les lletres *â*, *ô* quan són preposicions, amb la finalitat de diferenciarles de les simples vocals, i també damunt qualsevol vocal en contacte amb *x* amb so de */ex/*, i damunt les *e* que cal pronunciar com a semigreus —neutra tònica balear— (*novê*) o com a semiagudes (*heroê*). Conscient, però, de l'ús abusiu que se'n pot derivar, aconsella d'«usar sinò aquels, sens el quáls podría ser dubtòsa la pronúncia, ô equívoc els sentíd de las paráulas... *cánta*, *cantá*; *deu*, *dèu*, *déu*, etc.».[246] Pel que fa als altres signes, reserva la dièresi per a *i* i *u* quan no facin síl·laba amb la vocal precedent (*laïc*, *heroïc*, *Saül*) i admet l'apòstrof —que afectaria les vocals *a*, *e*, *o*— en els determinants *la*, *lo* i en: *entre*, *contra*, *me*, *te*, *se*, *de*, *desde*, *sobre*, *que* en cas que la paraula següent comenci per *h* o vocal (*qu'en vóls?*, *sobr'ells*).[247]

En l'alfabet que presenta Febrer hi ha vint-i-dues consonants, entre les quals compta la *ç*, la *l̃l* i la *ñ*.[248] També admetrà, de manera restringida, la *ch* per a representar l'oclusiva velar sorda (*cherubî*), i l'arcaica *ph* per a la bilabial fricativa (*philosophia*, *Joseph*), alternant amb les grafies *qu* i *f* respectivament.[249] Entre les peculiaritats que presenta la grafia dels sons consonàntics que proposa Febrer, cal destacar-ne les següents: representació de la lateral palatal amb *l̃l* (*el̃l*, *vel̃lésa*), per a distingir-la del so ge-

242. Vg. Febrer (1821*a*), p. 18..
243. Vg. Febrer (1821*a*), p. 19.
244. Vg. Febrer (1804), p. 22.
245. Vg. Febrer (1821*a*), p. 270-296.
246. Vg. Febrer (1821*a*), p. 238-239.
247. Vg. Febrer (1821*a*), p. 239-240.
248. Vg. Febrer (1821*a*), p. 15.
249. Vg. Febrer (1821*a*), p. 31.

minat, que representa amb *ll* (*repellínt*);[250] sonorització de l'oclusiva dental sorda en posició final (*amistad*, *proposad*), tot i que estableix l'ús diacrític de *-t* (*costad* -p. del verb *costar*, enfront de *costat*, substantiu) així com de l'oclusiva bilabial sorda i de les velars, també en posició final (*trób*, *cárregs*); grafia *ñ* per a la nasal palatal, àdhuc en posició final (*enseñár*, *añ*); grafies *cs* (*Alecsándro*) i *cz* (*eczámen*) per a diferenciar els sons /ks/ i /gz/ corresponents a la nostra grafia *x* i simplificació del nostre dígraf *-ix* a *-x* per a representar el so de la palatal fricativa sorda (*quéxas*, *matex*); seguint els mateixos criteris, escull la grafia *–tg* —corresponent a la nostra *-ig*— per al so africat palatal (*desitg*, *vetg*). També és remarcable la representació gràfica de les sibil·lants: empra *s* en posicions corresponents a la nostra *ç* (*forsa*, *enseñánsa*) i, en canvi, la grafia *ç* per a la nostra *z*; igualment destacables són algunes simplificacions consonàntiques, com les del grup /kz/ a *s* (*estensiò*), grups inicials procedents de s líquida a *c* (*Cípio* per Escipió, *Cèna* per Escena), reducció de /dz/ a /z/ (*suavisar*) i emmudiment gràfic de *p* en alguns contextos (*tèms* per *temps*), entre d'altres.[251] Febrer dedica dos extensos capítols dels seus *Princípis* (1821) a la morfologia («Etimología») i a la sintaxi. Menys estudiades que les propostes fonètiques i ortogràfiques, les qüestions referides a la doctrina morfosintàctica del nostre autor han estat tractades recentment, tot i que de manera parcial i des de diferents perspectives, per Jordi Ginebra i J. Juan Mompó.[252] Ens interessa ara determinar les característiques més destacables que presenta la llengua d'Antoni Febrer en aquest àmbit, limitant-nos a aquelles que són perceptibles en un diccionari plurilingüe en el qual, per raons òbvies, la presència d'estructures oracionals està molt més restringida que en un diccionari monolingüe.[253] És, doncs, un estudi del conjunt de les entrades menorquines i de la informació afegida —només vora tres mil casos—, cosa que ens permet observar algunes peculiaritats, les més destacables de les quals són: admissió dels femenins en *-ís* (*emperatrís*, *actrís*); oposició generalitzada *e/a* per a diferenciar masculí i femení dels mots acabats en neutra (*cade/cada*; *jove/jova*), encara que també escriu *día*, *organíste*; plural *-s* en els mots acabats en *-a* àtona (*bássas*, *filádas*);[254] plural *-ns* en alguns mots acabats en vocal (*hómens*, d'*hóme*);[255] no recull algunes formes dialectals dels pronoms personals que apareixen habitualment en algunes traduccions, com *nóltros*, *vóltros*, tan sols apareixen *nosáltres*, *vosáltres*; pel que fa als pronoms febles, normalment recull, conforme a l'ús menorquí, les formes plenes *me*, *te*, *se*, *nos*..., àdhuc davant verb, tot i que trobem *Em. V. Me*, i el pronom *ho*, però també *lo* amb valor pronominal, a més de com a determinant neutre; en canvi, no recull *els* sinó *los* amb valor pronominal, fins i tot davant de verb; entre els possessius, admet *meua*, *teua*, *seua*, però també *mía* i el doblets *meu/mon*, *teu/ton*, *seu/son*, formes dialectals assimilades, com *nóstro*, *vóstro*, i arcaiques, com *nóstron*; pel que fa a l'article, recull *el*, *lo*, *els*, *los*, *la*, *las*, però també *es*, *ses*, els quals remet a *el* i *las* respectivament.[256] Les formes verbals que apareixen en el diccionari (infinitius, participis i gerundis) ens permeten observar infi-

250. No és estrany que, a vegades, empri la grafia *i* alternant amb la *ĩl* per al so de la lateral palatal (*agúia, abéia*), conscient, però, que correspon a una pronúncia dialectal.

251. Vg. FEBRER (1821*a*), p. 31.

252. Ja hem dit que J. Ginebra (1996) tracta alguns punts basant-se en el text de les gramàtiques de 1804 i 1821, fent especial atenció a la doctrina sobre el verb, l'article, els pronoms i la flexió del substantiu (p. 117-167). Recordem que, més recentment, J. Juan Mompó (1998) estudia els mateixos punts, però a partir d'un corpus textual concret: la traducció de les *Bucòliques* virgilianes de 1808, publicades en facsímil el 1991.

253. Vg. *supra* el capítol 2.4.3 sobre el camp de la definició, p. LXXII-LXXIV.

254. Vg. J. JUAN MOMPÓ (1998), p. 159. Abans, ja Rossich (1995) n'havia fet esment.

255. Malgrat el que diu GINEBRA (1996, p. 161), també inclou *hómo* en el diccionari.

256. Veiem: «*Es*. Partícula. En lloc de l'article *el*. *Ses*. Partícula. En lloc de l'artícle *las*..» Vg. RAFANELL (1995), p. 297-298.

nitius de verbs de la segona conjugació acabats en *-r* (*dependrer*, *veurer*), fruit d'una ultracorrecció i admissió de doblets de formes estàndard i dialectals (*rossegar/roagar*); sonorització de la dental final en les desinències *-íd*, *-ad* d'alguns participis (*rugíd*, *roveiad*) i admissió de doblets (*disposad/dispost*). Entre els adverbis i les conjuncions, coexisteixen els calcats del castellà, com *al menos*, *â lo menos*, *antes*, *primer*, *promte*, *puis*, *ans bè* o *quiça*, amb altres més genuïns, com *al mánco*, *abans*, *aviad*, *près*t i *tòst*; finalment, prefereix mantenir la grafia arcaïtzant *ab* per a la preposició *amb* i emprar *en* en lloc de *a* davant de topònims (*En Ciutadèl·la*) i admet locucions castellanitzants, com *bax*, tot i que admet també *sota*, *devall*.

2.5.2. Caracterització del lèxic

En els capítols anteriors ja hem comentat alguns punts que ens mostren com tractava Antoni Febrer la variació lingüística en el diccionari, tot referint-nos a qüestions fonètiques i morfosintàctiques i, de manera col·lateral, al lèxic. No és la nostra intenció estudiar aquest darrer aspecte de manera exhaustiva, car, evidentment, mereixeria una anàlisi molt més completa i aprofundida que depassa els límits d'una introducció com la nostra. Tot i així, ens sembla que no podem acabar sense intentar fer, a partir dels estudis de macroestructura i microestructura, un comentari sobre el tractament que tenen en el diccionari les variants dialectals (sobretot les geogràfiques), la variació funcional, el llenguatge d'especialitat i els estrangerismes.

Diu Joan Veny: «I tanmateix trobem autors de diccionaris que, malgrat basar-se en algun model, s'acosten amb repetida fidelitat a la deu entranyable de la llengua nadiva.»[257] En efecte, Febrer, que com a gramàtic descriu un model de llengua culta, com a lexicògraf aplega (de manera més o menys conscient) dialectalismes propis de la seva illa, mots i expressions que corresponen a diversos nivells del llenguatge (a vegades difícilment separables del dialecte geogràfic), termes específics i alguns estrangerismes, veritables calcs del castellà, francès o llatí, que coexisteixen amb altres accepcions més genuïnes. L'afany aperturista de Febrer, que considera un enriquiment l'admissió de neologismes i préstecs d'altres llengües en el cabal lèxic que aplega, fa difícil conèixer els criteris que li serviren de punt de partida per a la tria i selecció a què va sotmetre tots els materials que hagués pogut tenir al seu abast, però el que sembla prou clar —ho hem vist en els capítols anteriors— és l'afany d'exhaustivitat que va tenir en la recopilació de lèxic autòcton en tots els àmbits i nivells, punt que converteix aquest diccionari en un corpus especialment valuós per als dialectòlegs i per a tots els interessats en les relacions que existeixen entre la lexicografia i la variació funcional i la lexicografia i la terminologia.

Febrer, en parlar de la pronúncia, estableix una doble classificació que podríem considerar, *mutatis mutandis*, una tipologia de modalitats en el camp de la variació lingüística, aplicable, per tant, al lèxic: distingeix entre la pronúncia «própia», o comuna a tot el territori català, i la «particular», exclusiva d'un indret determinat; entre la «familiar», pròpia de la llengua parlada, i la «gravê», adequada «als escrits i a la poesia». És evident que, a grans trets, s'està referint a les varietats dialectals geogràfiques i a la variació funcional o situacional, que associa a la dicotomia «ús oral/ús escrit», que relacionaria amb «informal/formal». Malgrat que no es refereixi explícitament a l'oposició «genèric/tècnic» ni estableixi matisos en el camp dels contextos d'ús (familiar, popular,

257. J. Veny (1986), *Introducció a la dialectologia catalana*, Enciclopèdia Catalana, «Biblioteca Universitària», núm. 4, p. 162.

irònic, vulgar, despectiu, etc.),[258] *de facto*, els trobem en el diccionari quan observem el ventall de sinònims que recull (vg. *Xímple*, però també *Tòtxo*, *Carabassòt*, *Bècmoll*, *Tònto*, etc.).

Fora de comptades marques de caràcter geogràfic o contextual, la majoria de les indicacions que trobem al diccionari són de tipus gramatical o de matèria i especialitat. És per això que seran molt il·lustratius per a conèixer els criteris de Febrer pel que fa a la presència de les varietats dialectals i funcionals en la seva obra, els comentaris que inclou l'autor en les *Notes* o llistes de termes que va escriure vers el 1820, les quals, com ja hem dit, anaven destinades al comte d'Aiamans.[259] En la *Nóta d'algúns áltres tèrmes en qué s'ha observad alguna diferéncia en l'us qu'en feim â Menórca, respécte d'aquell qu'en fán â Mal̃órca* observem que, curiosament, Febrer assenyala com a característic del «maonès o menorquí» el manteniment del diftong a *Áigua*, *Áiguardènt*, *Cinquagême*, *Quaránte* i *Quaresma* enfront de les formes monoftongades *Áigo*, *Áigordènt*, *Cincogême*, *Coránte* i *Coreme*, que considera pròpies del mallorquí. Es fa difícil explicar aquesta diferenciació «subdialectal», car en aquells anys (com en l'actualitat) eren plenament vigents en la parla menorquina les formes monoftongades. J. Ginebra qualifica el fet de sorprenent i apunta la possibilitat que es tractés de formes vives en el parlar de la burgesia maonesa, diverses d'altres nuclis urbans o de la pagesia.[260] Nosaltres pensem que, possiblement, Febrer es referia a l'ús escrit d'aquests termes, que caldria ací identificar amb el model «culte» escrit de català emprat tradicionalment per l'administració illenca i que divergiria, en aquest punt, del dialecte parlat. Ho avalaria, a més, el fet que, quan anota *Guixòns*, corresponent al mallorquí *Fasóls*, afegeix, al costat de l'entrada menorquina: «Vulgo *Cara-girads*», tot indicant una variant més popular (corresponent a la llengua parlada) del terme inicial, i el fet que, amb el mateix criteri, anota «*Hómê,* y *Hómo*», referint-se al mallorquí *Hómo*. En altres casos, Febrer es limita a recollir les diferències d'algunes denominacions: el menorquí *Pèx-espása* es correspon al mallorquí *Emperador*; les *Empanádas* mallorquines es diran, en menorquí, *Panádas*, si estan farcides de peix, i *Formatjádas*, si estan farcides de carn, formatge o brossat, etc.[261]

Molt més abundants són els comentaris que trobem en l'*Esplicaciò de la Nóta N.2. Sobre la significaciò d'alguns tèrmes, cuio us es algun tánt diferènt entr'els menorquíns y Mal̃orquíns*,[262] una llista de correspondències castellà-mallorquí-menorquí. En la columna del «Mahonês, ô Menorquí» Febrer, a més d'anotar-hi l'equivalent o equivalents que corresponguin, fa al·lusió a trets subdialectals, a les diferències entre els usos de la llengua parlada i l'escrita, entre l'estil «familiar» i l'estil «gravê», i a alguns estrangerismes. Quan parla de termes i expressions menorquins, acostuma a emprar «deim», «es diu», «solêm dir», o similars: al castellà «En ninguna parte», li correspon «*Aumòn.* Y també solêm dir *En llóc*»; per explicar les correspondències de «Resfriado. Catarro. Constipado» i del mallorquí «Refredad. Cadárn. Costipad», Febrer fa una digressió que fa palès el seu interès per a donar a conèixer els usos característics de la llengua pròpia:

258. Lluís Payrató assenyala les incoherències existents en les marques de variació lingüística que apareixen en els diccionaris i les freqüents confusions que provoca la identificació entre «familiar» i «popular» i la falsa oposició que s'estableix entre «popular» i «culte». Vg. PAYRATÓ (1994), p. 47-58.

259. Vg. Reproduïm el text de les anotacions lexicogràfiques al final d'aquest estudi introductori (= Apèndix I).

260. Vg. GINEBRA (1996), p. 101.

261. Vg. Apèndix I, document núm. 1.

262. Vg. Apèndix I, document núm. 2.

> *Refredad* es el particip d'el verb *Refredár-se*; y en castellá es diu «Resfriado». Peró quánd aquest matèx tèrme «Resfriado» es un Nom Substantíu, en menorquí es diu *Refredamènt*. *Cadárn*, y en castellá «Catarro», es un Nom Substantítu. *Encadarnad*, y *Enrogaiad*, son els particips d'els vèrbs *Encadarnár-se,* y *Enrogaiár-se*. *Constipad*, y en castellá «Constipado», es el particip d'el vèrb *Constipár-se*: peró quánd aquest matèx tèrme «Constipado» en castellá es un Nom Substantíu, en menorquí es diu *Constipaciò*.[263]

També trobem al·lusions a qüestions dialectals quan es refereix a *Añèll, Anèlla*; *Mòll, Móllera* (referits al castellà «Lenguado»), *Planáda* (al·ludeix a aquesta forma sincopada de *Esplanáda*), *Palangána*, *Fruitèra*, *Panèra*, *Sotacòpa*, etc., i una referència a la parla ciutadellenca, quan afegeix a l'expressió *En es brás*, «*En brás*, no lo he sentíd dir sinó â Ciutadella». Paral·lelament, també estableix les diferències d'ús contextual, quan afirma, per parlar de les correspondències menorquines del castellà «Entonces. Después», que «*Llevó*, *Llevóras* ô *Llevónsas*, es diu en l'estil familiar. Y *Â las hóras,* ô *Desprès*, es diu en l'estil gráve». Un cas similar —tot i referir-se també a la pronúncia— és el de «Hijito, hijita», corresponents al mallorquí «Fiêt, fiêta» i «Niño, niña», en mallorquí «Nin, nina»; l'explicació de Febrer fa referència al canvi d'accepció d'aquests mots en menorquí quan s'empren en diminutiu: «*Fillêt, fillêta*, son diminutius de *Fill, filla*; peró en la convérsa familiar, es pronuncían *Fiêt, fiêta*. Es diu també en menorquí *Allót, allóta; allotêt, allotêta; Miñò, miñòna; miñonêt, miñonêta*.» Quan es refereix a *vulgo*, hem d'interpretar *poble*, com en el cas del castellà *Rodapié*, que fa correspondre al menorquí «*Entornpéu*. Y entr'el vulgo, uns diuen *Tompéu*, áltres *Tompé*»; entenem aquí que Febrer accepta per a l'ús escrit només la primera, *Entornpéu*, tot i ressenyar les formes pròpies de l'ús parlat, amb el mateix criteri que segueix quan ressenya la correspondència menorquina del castellà *Rosoli*:

> *Rosóli*, hè sentid dir sèmpre, y no *Resólit*. Aquells qui vólen conformar l'ortografía ab la pronúncia familiar, sens atèndrer â l'orígen, están esposads â cometrer molts d'erròrs en l'escritúra.

En la mateixa *Nóta*, Febrer admet com a menorquins, a banda d'alguns termes castellanitzats, el gal·licisme *Brándi*, corresponent al castellà *Aguardiente* i al mallorquí *Aigordènt llísa*, i el conegut anglicisme *Bouinder*, que defineix com a «un balcò tancad, y tapad dált, peró rodad de finèstras y virièras», corresponent al castellà *Puertas vidrieras*.

En la *Nóta d'alguns tèrmes menorquíns quí no es tróban dins del Diccionári Catalá y cuia significaciò es desitjaría sebrer, â lo mènos en Castellà*, que Febrer no va poder trobar en el diccionari d'Esteve-Bellvitges-Jutglà ni en el «Gazophilazium Mallorquí»[264] trobem un glossari de mots en els quals conflueixen elements de variació geogràfica i funcional aplicats, sobretot, a termes específics dels àmbits de la zoologia i la botànica. Tot i que més tard Febrer els afegiria al diccionari (amb o sense equivalències), les entrades d'aquest glossari són de gran interès perquè es tracta d'una selecció de mots d'ús habitual a l'illa durant aquells anys. A vegades, Febrer es limita a fer una indicació: a *Amargóts*, *Bolítxos*, *Cárritx*, *Corretjóla*, *Gatássa*, etc., hi afegeix «Hèrba»; a *Aiássa blánca*, *Aiássa vermeia*, *Porrássa*, *Sacorrèll*, *Tárrec*, etc., hi afegeix «Plánta»; a *Panéra*, *Píca-novias*, *Porióll*, *Táia-nassos*, etc., hi afegeix «Animál». Altres vegades, fa una breu definició:

263. Cf. ibídem, document núm. 2.
264. Vg. Apèndix I, document núm. 3.

Bañariquèr. Insécte qui rohêga la llèña.
Brusc. Pláta cóm un abrêt, que en mítg de cáda fuia fá un fruit vermei, com un ciurò.
Culís. Pláta qui fá cóm â bufètas plênas de vènt.
Llampúga. Ábre, cuia llèña servex per tiñir de gróg fosc.
Tixidòrs. Animalêt qui vá deprèssa demunt l'áigua.

Com ja hem dit, l'autor va trobar equivalents per a alguns d'aquests mots, però d'altres varen ser inclosos en el diccionari només en menorquí, i formen part de les més de tres-centes entrades sense cap equivalència o dels diversos centenars que no tenen alguna de les correspondències en castellà, francès o llatí. Evidentment, el conjunt d'entrades menorquines sense equivalències constitueixen, com en el cas de la llista parcial anterior, una font de primer ordre en la mesura que ajuden a caracteritzar el lèxic que s'emprava habitualment a Menorca en les primeres dècades del segle XIX. Entre aquestes entrades, hi trobem *Crespei*, *Drapêt*, *Encacad*, *Enformatjad*, *Trugêta*, etc., pertanyents al llenguatge «familiar» o popular, i una gran quantitat d'ictiònims, fossin o no exclusius de l'illa: *Bastanágas*, *Buldrói*, *Calêt*, *Cap-ròtg*, *Castañóla*, *Clavèll*, *Escorsána*, *Flámora*, *Gatòns*, *Genovêsos*, *Gúvias*, *Grumáns*, *Jugláns*, *Llèu*, *Massóla*, *Massóts*, *Morêts*, *Murrúdas*, *Pámpol*, *Sálrótg*, *Uiót*, etc.

Cal, però, situar aquests elements en la globalitat del corpus del diccionari: tal com Febrer explica en les seves gramàtiques, pren com a punt de partida la llengua materna, en el seu cas el català de Menorca, que denominarà *menorquí*, no pas des d'una perspectiva localista o provinciana, sinó amb la idea d'assenyalar els límits geogràfics del català que ell més coneixia, conscient que «es algún tant diferènt de la Valenciána, Catalána y Mallorquína» i, alhora, del tronc comú de la llengua: «No obstánt qu'axó es una cosa tan accidental, que no será obstácle per que la majòr párt de las règlas qu'en èlla (la gramàtica) es donarán, no púguien servir per uns y áltres...»[265] Segons aquest criteri, Febrer dóna cabuda en el seu diccionari a termes exclusius de Menorca, a d'altres propis de tot l'àmbit balear i a un bon nombre de termes comuns a tot el territori català, admetent, a més, com a «menorquins», és a dir, «catalans», calcs d'altres llengües, especialment del castellà i del francès. Aquest fet implicaria l'admissió d'un gran ventall de sinònims, del més culte al més «vulgar», però també del més general o propi, al més «particular» o dialectal.

Són comptades les indicacions de dialecte geogràfic que inclou Febrer en el diccionari: *Áses. Pèx. (En Cuitadèlla Grenèus)*; *Buldroi (Y en catalá Trontòll)* i *Esclata-sáng (En catalá Rovellò)*. Normalment, se serveix de remissions per a assenyalar les diverses variants (*Noi. V. Allot*; *Comára. V. Padrína*; *Alcálde. V. Balle*; *Amella, ô Mella*; *Fregid. V. Frit*; *Mos. En lloc de nosáltres*, etc.), o, simplement, les anota per separat (*Sómit*; *Són*; *Suéño*). Entre el habituals a Menorca, cita *Missèr. V. Advocad*; *Brosèlla. Crèma*; *Cantaráno*; *Formatjáda. Flahò*; *Aumòn. Adv*; *Barenáda*; etc.; els anglicismes *Bótil* i *Bouinder*; els cardinals i ordinals (*Devuit*, *Denou*, *Devuité*, *Denové...*), *Cap-véspre*; *Desfrès* (disfressa, dissimul); *Nóu* (fruit sec); *Al mánco*; *Fiêtas de padás* (nines, joguina); *Rèm* (raïm); *Papaiò* (papallona); *Escañad* (ofegat, afònic).

Difícilment destriable del lèxic «particular» o dialectal, també trobem en el diccionari mostres abundants del lèxic «familiar», el qual, segons Febrer, seria propi de la llengua parlada, que l'autor intenta reflectir (en els casos de variants de pronúncia), sempre remetent a la forma que considera correcta en l'escriptura: *Vui. V. Avui*; *Abélla, ô Abeia*; *Acuhíd. V. Acullíd*; *Codérn. V. Quadérn*; *Cabrer. V. Quebrer*, etc. També pertanyen a aquest grup els nombrosos diminutius lexicalitzats: *Bossinêt*, *Mossêt*, *Caxala-*

265. Vg. FEBRER (1804), p. 3.

dêta (tots tres referits a *entrepà*); *Fadrinêt*, *Esqueĺlêta*, *Nenêt*, *Raconêt*, *Formatgêt*, *Relêta*, *Roquêta*, etc., i un grup de termes que podríem considerar vulgarismes: *Modòrro*, *Enmmodorrid*, *Púta*, *Xílla. Llúfa*; *Pixéra*, *Pixaráda*, *Pixadòr* (també hi ha *Orinad*, *Orinador*), *Petetjad*, *Mameĺlò*, *Bagassetjar*, *Caca*, *Cagar*, *Cagaire*, *Cagador*, *Caguèra*, etc., alguns dels quals són habituals també en tot l'àmbit català.

Un estudi a part mereixerien els estrangerismes, coexistents amb les formes autòctones, entre els quals destaca l'abundància de castellanismes com *Aposènto*, *Quárto*, *Al mènos*, *Gosar*, *Granís*, *A menúdo*, *Afead*, *Pácaro*, *Técsto*, *Contemporáneo*, *Repáro*, *Quiçá*, *Empéño*, *Diálogo*, *Órgano*, *Candeléro*, *Compañèro*, *Conversaciò*, *Llimò*, *Rincò*, l'ús de *Cúio, cúia*, del possessiu *mía*, de l'article neutre *lo*, etc. També hi trobem gal·licismes (*Garson*, *Cocárda*) i anglicismes (*Bouinder*, de «bow-window», *Pínxas*, de «pilchard», *Xoc*, de «chalk», *Bótil*, *Gin*), sense comptar un gran nombre de llatinismes arribats a través del castellà o del francès, sobretot en terminologia botànica i química.

Pel que fa a la presència del que podríem denominar «lèxic d'especialitat» en el diccionari, ens hem basat en una mostra d'entrades menorquines amb informació afegida, que ens ha permès establir una classificació segura, tot evitant interpretacions errònies degudes als «falsos amics». En moltes ocasions, les indicacions o marques (a excepció de les de caràcter dialectal o contextual, ja esmentades, i les de categoria gramatical) fan referència als àmbits de la botànica, zoologia, onomàstica, jocs, música, indumentària, mineralogia, marina, medicina, matemàtiques i gastronomia; en menor nombre, però també presents, aquelles que fan referència a la literatura i a les arts, a la numismàtica, a l'astronomia i a l'astrologia, a l'àmbit militar, a la química, als colors, al món jurídic, etc.[266] Per a exemplificar-ho mínimament, ens centrarem en la manera com tracta Febrer dos àmbits de lèxic ben diferents: els noms de jocs (en una mostra de setanta-nou entrades amb informació afegida) i la terminologia botànica (en una mostra de 325 entrades amb informació afegida).[267] El primer grup, referit a noms de jocs (o d'objectes i verbs relacionats amb activitats lúdiques), està marcat amb indicacions com *Jóg*, *Cert Jóg*, *Jóg de cártas*, *En los daus*, *En las cártas*, *En el jóg de las cártas*, *En el jóg de l'hómê*, o similars, referides a denominacions emprades habitualment a la Menorca de principis del segle XIX; algunes suposen l'expressió prèvia *jugar*, com *Â l'hómo*, *Â l'óĺla*, *Â la ceba*, *Â la clotxêta*, *Â la veia sorda*, etc; d'altres es refereixen a diferents modalitats de jocs de taula: de cartes, com *Bacêta*, *Canêt*, *Cánsa*, *Primèra*, *Tenderêt*, etc., a noms de les cartes (*Ás*, *Bástos*, *Espásas*, *Espasêta*, *Óros*, *Sòta*) o altres noms o verbs que hi estan relacionats (*Bóla*, *Capót*, *Cóll*, *Flux*, *Pínta*, *Trumfar*, per a les cartes, i *Quínas*, *Senas ô sísos*, per als daus). També s'hi relacionen altres noms de jocs, com el *Biribis*, el *Cuniêt amagad*, l'*Escáufa-máns*, *Estrêña-roba*, *Fíla fíla bárba*, *Óca*, *Paĺissáda*, *Rabassèll*, etc., tots aquests noms de caràcter marcadament popular.

El segon grup, una mostra del lèxic sobre botànica que apareix en el diccionari, acostuma a estar marcat per indicacions com *Ábre*, *Pláta*, *Hèrba*, *Flór*, *Fruit*, *Fruita*, *Plànta y Flór*, o similars. L'hem escollit per a exemplificar el tractament del lèxic científic en un camp en què Febrer semblà especialment interessat, tal com ho demostra la presència d'una gran quantitat de noms de plantes en les llistes parcials que elaborà en-

266. Vegeu la llista completa de totes les abreviatures dels indicadors emprats per Febrer en el capítol 2.4.2.3, p. LXIX-LXXII. Evidentment, Febrer només emprarà aquestes indicacions en aquells casos que ho considera necessari, per a evitar confusions i interpretacions errònies; això implica que un estudi aprofundit del lèxic d'especialitat hauria de basar-se en un buidat complet de tot el corpus del diccionari, no tan sols en la mostra que utilitzem.

267. Afegim aquestes dues llistes de mostra al final d'aquest estudi introductori (= Apèndix II, núm. 1 i 2).

torn de 1820 i en les anotacions sobre lèxic i cites bibliogràfiques posteriors.[268] Tot i que no ens n'ha arribat cap referència explícita, és molt probable que Febrer conegués, per la seva amistat amb l'autor, el polèmic *Specimen animalium, vegetabilium, et mineralium in insula Minorica frequentiorum* que elaborà Joan Ramis, catàleg de les denominacions menorquines acompanyades pels noms llatins segons la sistemàtica de Linné, imprès a Maó el 1814,[269] i que, per tant, l'hagués consultat per a contrastar tant els noms menorquins com els llatins. A més, pogué tenir altres fonts al seu abast, car, al llarg de la segona meitat del segle XVIII, s'incrementa a tota la península Ibèrica la traducció d'obres cientificotècniques redactades, majoritàriament, en francès i és precisament la necessitat d'adopció de nous termes, de la formació de neologismes, el que provoca dues postures enfrontades: la dels *novatores*, interessats per les noves terminologies, i la de la censura, que considerava aquesta adopció com un camí d'entrada per a idees subversives. Finalment, erudits com Martínez, Feijoo o Sarmiento consideraren les nomenclatures una eina imprescindible per al desenvolupament de la nova ciència, i serà, precisament, en els àmbits de la química i de la botànica on es farà més atenció a qüestions lèxiques, davant la necessitat d'una taxonomia i normalització d'una llengua d'especialitat que a França s'havia creat en la pugna de dos criteris: el sistemàtic i el descriptiu.[270] Palau i Verdera, divulgador del sistema descriptiu de Linné, que el 1736 s'havia imposat a la classificació descriptiva de Tournefort, serà també un dels grans defensors del procés de vulgarització d'aquests nous termes, a fi que no resultessin estranys a la llengua: algunes vegades, són neologismes de base grecollatina que arriben a través de traduccions del francès, d'altres, es formen alhora en francès i en castellà i s'introdueixen amb el suport de la denominació tradicional, tal com testimonien tractats de l'època i el diccionari de Terreros, que Febrer va emprar com a font.

En tot moment, Febrer es mostrarà partidari, en tractar el vocabulari científic, d'incloure en el diccionari el tecnicisme i la denominació tradicional corresponents a un mateix concepte, tal com veiem en *Alcofoll. Pèdra minerál. V. Antimóni*; *Alfolbes. Plánta. V. Fenigreg*; *Apoplecsía. V. Gòta*; *Estánca-sángs. V. Hematitês*; *Pleiádas. V. Cabrèl̃las*, etc. Aquest criteri, que seguirà de manera global en tota l'obra, és perceptible en la mostra de lèxic sobre botànica que analitzem. Fixem-nos, per exemple, en aquest article:

MENORQUÍ:	Bal̃estèra. V. Elébor. Hèrba de bal̃estèr.
ESPANYOL:	Aguavientos. Eléboro.
FRANCÈS:	Ellebore.
LLATÍ:	Herba venti. Elleborum vepratrum.

En l'entrada menorquina, Febrer recull, en primer lloc, la denominació tradicional (*Bal̃estèra*), que remet al tecnicisme *Elébor*, de base grecollatina (*Elleborum*), que sembla que ha arribat al castellà (que també presenta el doblet *Aguavientos. Eléboro*) i al català a través del francès *Ellebore*. Altres exemples d'aquesta mateixa presentació serien

268. Recordem que cita Bauch, a partir del *Dictionnaire de Trevoux*, el diccionari de Terreros i els tractats sobre agricultura de Golobardas, Herrera, Home i Quinto. Vg. *supra*, capítol 2.3.2 sobre recopilació i elaboració de materials lèxics, p. LV-LIX.

269. Vegeu el documentat estudi sobre l'elaboració de l'obra i la polèmica sorgida a partir de la publicació que ha fet recentment Josep Miquel VIDAL (1999), «Joan Ramis, naturalista de camp o naturalista de cap?», a SALORD i PAREDES (ed.), *Joan Ramis i Josep M. Quadrado*, p. 219-256.

270. Vg. Josefa GÓMEZ DE ENTERRÍA (1999), «Las traducciones del francés, cauce para la llegada a España de la ciencia ilustrada. Los neologismos en los textos de Botánica», a *La traducción en España (1750-1830). Lengua, literatura, cultura,* F. LAFARGA (ed.) p. 143-156.

els articles: *Benedícta. V. Valeriána.*| *Valeriana. Hierba Benedicta.*| *Valeriane.*| *Valeriana. Nardus rustica.* o *Trifólio. Trebol.*| *Espercete. Trebol.*| *Trefle.*| *Trifolium*, tot i que en aquest darrer, el tecnicisme català és un calc directe del llatí. També trobem, alternant amb la denominació tradicional menorquina, tecnicismes de base llatina, però calcats directament del castellà, com seria el cas de: *Abrotano. Plánta. V. Hèrba cuquèra.*| *Abrotano. Lombriguera. Ciprés silvestre.*| *Auronne. Abrotone.*| *Abrotanum. Abrotonum.* i també *Acánto. V. Carnèra.*| *Acanto. Yerba gigante. Branca ursina.*| *Acanthe. Branche ursine.*| *Acanthus.* i *Áro*, *Anacárdo*, *Ásaro*, *Coloquínta*, *Centéno*, *Narcíso*, *Jacínto*, etc. També és habitual que Febrer reculli denominacions tradicionals, que podem considerar patrimonials, i que remeti a una altra denominació, de caràcter semiculte, arribada a partir del francès o del castellà, com seria el cas de: *Alfolbes. Plánta. V. Fenigrèg.*| *Alholva.*| *Fénugrec.*| *Faenum graecum.* o de *Box-grèvol. V. Agrifoll.*| *Agrifolio. Acebo. Houx.*| *Agrifolium. Aquifolium*. El més freqüent, però, és que reculli les denominacions menorquines més tradicionals: *Amargòts*, *Áuba*, *Bárba de Cábra*, *Barrèl̃la*, *Blauêt*, *Brusc*, *Cábra-figuèra*, *Camamilla*, *Cresta de gáll*, *Gamonêt*, *Ginèbre*, *Llampúga*, *Péu de córb*, *Ui de bou*, *Mill*, etc., a vegades recollint també formes més vulgars (*Amella, ô Mella; Agrèl̃la. V. Vinagrèl̃la*; *Cañóta. Cáña borda*; *Cára-giráds. V. Guixòns*; *Cárc, ô Cárd*; *Papárra. Hèrba, ô Matapòi, Matafalúga. V. Batafalúga. Anís*, etc.), i d'altres, assenyalant denominacions igualment tradicionals, però potser no tan usuals a l'illa, com per exemple: *Ausèrda. V. Aufáus*; *Capsêta. Xúcla-mél*; *Cent-càps. V. Cárcsigrèll*; *Cerepòll, ô Cerfull*; *Coscòi. Ausína*; *Esclata-sáng. En catalá: Rovel̃ló*; *Flòr de magranèr, ô Badóc*; *Orênga, ô Moradux bastard*; *Rabassóla, ô Múrgula*, etc. En qualsevol cas, sembla que la intenció del lexicògraf és oferir, més enllà dels equivalents en castellà, francès i llatí, les denominacions menorquines més genuïnes i altres, potser no tan habituals a l'illa, però que ajuden a reconèixer el terme en tot l'àmbit català.[271]

El *Diccionari Menorquí, Español, Francês y Llatí* esdevé la culminació de l'interès constant per l'estudi de la llengua que sempre va mantenir intacte el seu autor, Antoni Febrer i Cardona, i confirma la fermesa de la seva actitud personal envers l'acompliment d'un ideal il·lustrat, humanista i cristià, manifestat en l'afany de dignificació de la llengua pròpia i en el foment de l'aprenentage d'altres llengües, que el menaren a bastir una obra de gran solidesa, que té en la gramàtica, la traducció i la lexicografia els seus eixos fonamentals.

Esperem que l'edició d'aquest diccionari, ara a l'abast dels estudiosos, contribueixi a un major coneixement de la lexicografia catalana del XIX.

MARIA PAREDES BAULIDA
Sabadell, 1999

271. Moltes de les denominacions vulgars que recull Febrer encara són vigents. Vg. Miguel CAO (1996), *Les flors de Menorca*. També M. A. CARDONA (1988) i F. MASCLANS (1981).

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Alcover, A. M. (1914-1915). *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*. Tom VIII. Ciutat de Mallorca. [Estampa d'Amengual i Muntaner]

Alsina, Victòria; Sol, Lluís; Soler, Joan (1994). «La tipologia de la definició lexicogràfica aplicada al DGLC». *Caplletra*, núm. 17 (tardor), p. 311-324.

Álvarez, Manuel (1751). *Prosodia del M.R.P. Álvarez de la Compañía de Jesús*. Cervera: Josep Barber. [En la impremta de la Pontificia y Real Universidad]

Alzina i Seguí, Pere (1984). «Llengua i educació a Menorca. Aproximació històrica al fet lingüístic illenc». A: Monés, Jordi; Solà, Pere [ed.] *Llengua i educació en una perspectiva històrica = Actes de les 5enes Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans*, vol. II. [Vic, del 31 de març al 2 d'abril de 1982]. Vic: Eumo, p. 48-64.

Arderiu i Monnà, Xavier (1992). «Un vocabulari farmacològic llatí-català del segle xviii». A: *Miscel·lània Jordi Carbonell*, vol. IV, p. 39-58.

Asher, R. E. [ed.] (1994). *The Encyclopedie of Language and Linguistics.* Vol. 4. Oxford: University of Edimburg: Pergamon Press.

Asian, D. (1983). *Influencia francesa en la isla de Menorca*. Barcelona: Bosch.

Ballot i Torres, Josep Pau (1815). *Gramatica y apología de la llengua cathalana*. Estampada per Pau Husson. Barcelona: Altafulla [Ed. facsímil a cura de Mila Segarra] (Documents de Filologia Catalana; 2) (1987).

Balsalobre, P.; Gratacós, J. [ed.] (1995). *La llengua catalana al segle XVIII*. Quaderns Crema. (Assaig; 16)

Barber, M. (1981). *La página menorquina de El Bien Público.* Ateneu de Maó. [Ed. facsímil]

Baretti, Joseph (1786). *Dictionary English and Spanish and Spanish and English*. Vol. I, II. Londres: Printed for Piestre and Delamolliere.

Bastardas, Joan (1988). «Nota sobre els noms d'arbres fruiters en la toponímia catalana». A: *Miscel·lània Moreu-Rey*, vol. I. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 203-218.

— (1993). «*Fembra* i *dona* en "Lo somni" de Bernat Metge». *Revista de l'Alguer*, núm. 4. A: *Els camins del mar* (1998).

— (1997). «El diccionari mallorquí-castellà de Pere Antoni Figuera (1840) i la fraseologia mallorquina». *Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny*, vol. I. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 187), p. 119-152.

— (1998). "*Els camins del mar*" *i altres estudis de llengua i literatura catalanes*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Serra d'Or; 201)

Bover, J. M. (1868). *Biblioteca de escritores baleares*. Mallorca: Curial (2 vol.) (Documents de Cultura Facsímils; 4-5), Barcelona (1976).

Bover, August (1992). «Menorca i la Catalunya del Nord a l'època de la Il·lustració: Elements per a un estudi comparatiu». *Randa*, núm. 31, p. 81-95.

Boyer, A. (1764). *The Royal Dictionary abridged in two parts. I. French and English; II. English and French*. Londres: Keith *et alii*.

BRAVO, Bartholomaeus (1645). *Thesaurus verborum ac phrasium, ad orationem ex hispana latinam efficiendam et locupletandam*. València: Hieronymum Vilagrasa.
BRAVO; SALAS (1729). *Thesaurus hispano-latinus olim a B. Bravo, nunc expurgatus per Patrem Petrum de Salas*. Madrid: Alfonso Martínez.
BRIGTH, William (1992): *International Encyclopedie of linguistics*. Vol. 2. Oxford University Press.
BRUGUERA, Jordi (1994): «La lexicografia bilingüe». *Caplletra*, núm. 17 (tardor), p. 267-272.
BUSA, G.; NEBRIJA, E. A. (1987). *Diccionari llatí-català i català-llatí*. Puvill. [Reedició en facsímil amb estudi preliminar de G. Colón i A. J. Soberanas]
CABRA, Enric (1992*a*). «Els drames de Le Jay traduïts per Antoni Febrer: Una primera lectura». *Randa* [Barcelona: Curial], núm. 31, p. 21-34.
— (1992*b*). «La traducció de *La Creació* de Haydn feta per Antoni Febrer i Cardona». A: *Miscel·lània Jordi Carbonell,* vol. IV = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXV*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 39-58.
CABRÉ, M. Teresa [ed.] (1994). *Caplletra*, núm. 17 (tardor). [Volum monogràfic sobre lexicografia]
CAHNER, Max (1998). *Literatura de la revolució i la contrarevolució (1789-1849) I*. Barcelona: Curial.
CAO, Miguel (1996). *Les flors de Menorca*. Menorca: GOB. [Trad. de Bartomeu Pons]
CARBONELL, Jordi (1964). «La cultura a Menorca». *Serra d'Or*, VI, p. 13-74.
— (1966). «Notes sobre els "Principis de la Lectura Menorquina" de 1804». *Estudis Romànics*, núm. 8, p. 195-214.
— (1972). «Antoni Febrer i Cardona i el Comte d'Aiamans, dues figures de la Il·lustració». *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, núm. 34 (1971-1972), p. 87-146.
— (1977). «La literatura catalana durant el període de transició del segle XVIII al segle XIX». *Actes del IV Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 269-313.
— (1994). «Els gramàtics i els lexicògrafs menorquins anteriors a Francesc de Borja Moll». *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Menorca* [8 i 9 d'octubre de 1993]. Institut d'Estudis Catalans i Institut Menorquí d'Estudis, p. 57-76.
CARDONA, M. Àngels (1988). «Vegetació de Menorca». A: *Enciclopèdia de Menorca*. Vol. II. Menorca: Obra Cultural Balear.
CARRETÉ PARERA, Ramon (1991). «Propostes ortogràfiques en alguns diccionaris del segle XIX». A: *Miscel·lània Joan Fuster*. Vol. IV. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 97), p. 215-254.
CASANOVA, Emili (1991*a*). «La lexicografia valenciana del segle XIX com a instrument d'ensenyament i de traducció del castellà: El cas del diccionari Lamarca». *Actas del Primer Coloquio Internacional de Traductología*. Universitat de València, p. 73-78.
— (1991*b*). «El *Raro diccionario valenciano-castellano único y singular de voces monossylabas* de Carles Ros (1770)». *Llengua i Literatura*, núm. 4 (1990-1991), p. 129-182.
CERVERA I BRU, Antoni M. (1812). *Nueva ortografia de la llengua mallorquina*. Palma de Mallorca: Impremta de Sebastián García.
CLEGHORN, George (1751). *Observations on the Epidemical Diseases in Minorca From the Year 1744 to 1749*. Londres.
COLOMINA, Jordi (1999). *Dialectologia catalana: Introducció i guia bibliogràfica.* Universitat d'Alacant. (Biblioteca de Filologia Catalana)
COLÓN, Germà; SOBERANAS, Amadeu J. (1991). *Panorama de la lexicografia catalana*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. (Biblioteca Universitària; 7)
— (1992). «Lexicografia valenciana i forastera: El *Thesaurus Puerilis* d'Onofre Pou (1575)». A: *Miscel·lània Sanchis Guarner*. Vol. III. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 110).
COLÓN, Germà (1988). Pròleg a Joan Esteve, *Liber elegantiarum*. Castelló de la Plana: Inculca, p. 9-34.
— (1977). «La lexicografia catalana: Realitzacions i esperances». *Actes del IV Col·loqui de Llengua i Literatura Catalanes.* [Basilea 1976] Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 1-35.

Corbera Pou, Jaume (1994). «La lexicografia mallorquina del segle xix». *Actes del Col·loqui Internacional sobre la Renaixença*. Volum II. Barcelona: Curial, p. 211-228.

Cotrina, J. (1929). «Datos sobre la instrucción pública en Menorca». *Revista de Menorca*, p. 165-168.

Diccionario de la Lengua Castellana compuesto por la Real Academia Española. (1803). 4a ed. Madrid: Per la viuda de Don Joaquín Ibarra.

Diccionario de la Lengua Castellana compuesto por la Real Academia Española. (1817). 5a ed. Madrid: En la Imprenta Real.

Dictionarium universale Latino-Gallicum ex omnibus Latinitatis auctoribus summa diligentia collectum. Apud viduam Joannis Boudot, Parisiis s.a. (s. XVIII).

Cursach, Joan (1790). *Botanicus medicus ad Medicinae alumnorum usu*. Maó: Impremta de Fàbregues.

Dinovart, l'Abbé (1760). *Le petit Apparat Royal ou le nouveau dictionnaire François et Latin enrichi des meilleurs façons de parler en une et l'autre langue*. París: Barbou. [Nova edició a Llemotges]

Escudero Manent, Bartolomé (1915). «Lista de las palabras que usamos en Menorca tomadas del inglés durante las tres dominaciones británicas de la isla, con expresión de las voces inglesas de que derivan y significado de éstas». *Revista de Menorca*, p. 169-174, 222-223, 257-259 i 331.

Esteve, Joaquim; Bellvitges, Josep; Jutglà, Antoni (1803-1805). *Diccionari catalán-castellano-latino*. Barcelona: En l'Oficina de Tecla Plà, viuda. 2 v.

Febrer i Cardona, Antoni (1800). *La Règlas de la Cantidad, ô Esplicaciò de la Prosódia d'el P. Álvarez, per médi de la quál es pód apendrer fácilmènt la mesúra de las síllabas. Ab un Tractad d'els diferènts géneros de Vèrsos mès usads, y de la sèua Dimensiò*. [Ms. inèdit]

— (1803). *Módo de bèn viurer, ô Compéndi de la filosofía morál. Traducciò d'el llatí, ab et tècsto al costad*. [Ms. inèdit]

— (1804). *Princípis Generáls de la Llèngua Menorquína ô Módo fácil d'apendrer de lligir, parlar y escriurer aquesta llèngua*. [Ms. inèdit]

— (1807*a*). *Princípis Generáls y particulars de la Llèngua Francêsa. Confirmads ab eczèmples instructíus, agradábles, y tréts de bóns Autòrs*. [Ms. inèdit]

— (1807*b*). *Princípis Generáls de la Llèngua Francêsa, ô Módo fácil d'apendrer de lligir, parlar y escriures aquesta llèngua*. [Ms. inèdit]

— (1807*c*). *La creaciò d'el Mon. Oratóri. Traduhid del Francês*. [Publicat per E. Cabra, 1992*b*]

— (1807*d*). *Els llibres de Cícero de la VelÎêsa, de l'Amistad, d'els Paradócsos, y d'el Somit de Cípio. Traducciò*. [Ms. inèdit, excepte *El Somit de Cípio*, transcrit a Paredes, 1996]

— (1808*a*). *Las Bucólicas de Virgílio. Traduhídas en Menorquí ab el tècsto al costad*. [Publicades en facsímil a Paredes, 1991*c*]

— (1808*b*). *Las Fábulas de Fèdro, Llibert d'Augústo, traduhídas en Menorquí per alívio d'els Méstres y utilidad d'els qui coménsan â traduhir*. [Ms. inèdit, excepte el llibre primer, transcrit a Paredes, 1996]

— (1811*a*). *Observaciòns sobre la Llèngua Menorquína per médi d'una Analisis d'el Próleg d'el Pronóstic de l'áñ 1811*. [Ms. inèdit]

— (1811*b*). *Eczercíci d'el Vía-Crucis, en prósa y en vers*. Maó: En la Impremta de la Viuda de Fàbregues i fills.

— (1821*a*). *Princípis Generáls y Particulars de la Llèngua Menorquína. Confirmads ab eczèmples instructíus, agradábles, y tréts de bóns Autòrs. Ab un Compéndi de la Poesía Menorquína*. [Ms. inèdit]

— (1821*b*). *Respósta â alguns dúbtes sobr'els princípis generáls y particulars establerts en la Gramática Menorquína*. [Ms. inèdit]

— (1824). *Nótas sobre la Pronúncia y l'Ortografía Menorquína*. [Ms. inèdit]

— (1829). *Método de Cánt, ô Conservatóri de Músicа, contenínt els Princípis d'el Cánt, Eczercícis per la Veu, Solfèos tréts de las miÎlòras Óbras antígas y modérnas, y alguns Áires conforme tots los mohimènts y els diferènts Carácters. Traducciò d'el Francês*. [Ms. inèdit]

— (Manuscrit diccionari *A*): *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*. (s. d.) [Manuscrit de Ferreries, ara a la Biblioteca Victory de Febrer]

— (Manuscrit diccionari *B*): *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*. (s. d.) [Manuscrit de Maó, Biblioteca Vidal i Mir]
— (Suplement): *Suplemènt al Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*. (s. d.) [Apèndix al manuscrit *B* del diccionari, Maó, Biblioteca Victory de Febrer]
— (Nota 1): *Nóta d'algúns áltres tèrmes en qué s'há observad alguna diferéncia en l'us qu'en feim â Menórca, respécte d'aquell qu'en fán â Mallórca*. Ms. (s. d.)
— (Nota 2): *Esplicaciò de la Nóta N.2. Sobre la significaciò d'alguns tèrmes, cuio us es algun tánt diferènt entr'els Menorquins y Mallorquins*. Ms. (s. d.)
— (Nota 3): *Nóta d'alguns tèrmes menorquins qui no es tróban dins del Diccionári Catalá; y cuia significaciò es desitjaría sebrer, â lo mènos en Castellá*. Ms. (s. d.)
— (Observacions): *Observaciòns d'el Dr. Parpál sobre l'Ortografía Menorquína*. [Ms. inèdit] (s.d.)
Ferrando, Antoni; Nicolàs, Miquel (1993). *Panorama d'història de la llengua*. València: Tàndem. (Base de dades; 3)
Ginebra, Jordi (1992). «Llengua, gramàtica i ensenyament en el tombant del segle xviii al xix». *Randa*, núm. 31, p. 65-79.
— (1995). «Notes sobre el gramàtic Joan Petit i Aguilar (1752-1829)». A: Balsalobre, P. [ed.] *La llengua catalana al segle XVIII*, p. 97-118.
— (1996*b*). «Antoni Febrer i Cardona (1761-1841), humaniste éclairé. Auteur de grammaires françaises écrites en catalan». *Documents pour l'Histoire du Français Langue Étrangère ou Seconde*, núm. 18 (desembre), p. 269-280.
— (1996). *L'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona (1761-1841)*. Maó: Institut Menorquí d'Estudis.
— (1998). Estudi previ i edició de *Gramàtica catalana* de Joan Petit i Aguilar. Institut d'Estudis Catalans. (Biblioteca Filològica XXX)
— (1999). «La llengua catalana en el primer terç del segle xix». A: Salord i Paredes [ed.], p. 33-64.
Ginebra, J.; Paredes, M.; Pons, A. J. (1997). «Dos documents sobre els *Principis de la lectura menorquina* (1804) de Joaquim Pons i Cardona». *Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny*. Vol. I. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 178), p. 109-118.
Gómez de Enterría, Josefa (1999). «Las traducciones del francés, cauce para la llegada a España de la ciencia ilustrada: Los neologismos en los textos de botánica». A: F. Lafarga [ed.], p. 143-156.
Gulsoy, Josep (1964*a*). *El diccionario valenciano-castellano de Manuel-Joaquín Sanelo. Edición, estudio de fuentes y lexicografía*. Castelló de la Plana: Sociedad Castellonense de Cultura.
— (1964*b*). «La lexicografía valenciana». *Revista Valenciana de Filología*, núm. 6, p. 109-131.
— (1992). «El silabario de vocablos lemosines o valencianos de Manuel Joaquin Sanelo». A: *Miscel·lània Sanchis Guarner*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 106), p. 217-238.
Haensch, Günter; Wolf, L.; Ettinger, S.; Werner, R. (1982). *La lexicografía: De la lingüística teórica a la lexicografía práctica*. Madrid: Gredos. (Biblioteca Románica-Hispánica, Manuales; 56)
Hartmann, R. R. [ed.] (1983): *Lexicography: Principles and Practice*. Academic Press.
Hilton, R. (1949). «Les espagnols à Avignon au XVIIIe siècle». *Bulletin Hispanique,* núm. LI, p. 45 i seg.
Houscholder, W.; Saporta, L. (1975). *Problems in lexicography*. 3a ed. Indiana University.
Juan Mompó, Joaquim (1998). «Aspectes morfosintàctics de *Las Bucólicas de Virgílio*, d'Antoni Febrer i Cardona (Maó 1808)». *Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 190), p. 157-184.
Lafarga, F. [ed.] (1996). *El discurso sobre la traducción en la historia. Antología bilingüe*. Barcelona: EUB.
— (1999). Actes del col·loqui *La traducción en España (1750-1830). Lengua, literatura, cultura*, (novembre de 1998), Edicions de la Universitat de Lleida.
Lemus i Arce, Rafael (1992). «Algunes consideracions sobre la recerca terminològica en el llenguatge botànic». A: *Miscel·lània Jordi Carbonell*. Volum III, p. 323-334.

LLEAL, Coloma (1992). *Breu història de la llengua catalana*. Barcelona: Barcanova. (Biblioteca Cultural; 17)

LÓPEZ CASASNOVAS, Joan (1989). «Els menorquins i la llengua catalana: Una perspectiva històrica». *Actes del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana*, vol. VIII. A: *Història de la llengua*. València, 1989, p. 157-174.

MARCET, Pere (1985). «Primers indicis de recuperació lingüística als Països Catalans entre finals del segle XVIII i principis del segle XIX». *Actes del I Congrés de Llengua i Literatura Catalanes al Segon Ensenyament*. Barcelona: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, p. 131-178.

— (1987). *Història de la llengua catalana*. Barcelona: Teide. 2 vol. Vol. I, p. 315-394, i vol. II, p. 1-29.

MARCET, Pere; SOLÀ, Joan (1998). *Història de la lingüística catalana (1775-1900): Repertori crític*. EUMO. 2 vol.

MARTÍ MESTRE, Joaquim (1994). «Una contribució a la lexicografia del segle XVIII: Marc Antoni d'Orellana». A: *Miscel·lània Germà Colón*. Volum I, p. 111-146.

MARTÍ I OLIVER, Jaume (1989). *Receptari de cuina del segle XVIII*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Marian Aguiló; 12) [Ed. a cura de Joan Miralles i Francesca Cantallops]

MARTINELLI, Giuseppe (1797). *Nuovo Dizionario portatile italiano-francese. Nouveau dictionnaire de poche françois-italien.* Vol. I, II. París: Presso Bossange, Masson et Besson.

MARTINES, Josep (1993). «La interferència lingüística en la lexicografia valenciana del segle XIX. El *Diccionario Valenciano* (inèdit) de Josep Plà i Costa». *Actes del IXè Col·loqui de l'AILLC*, p. 437-456.

MAS I VIVES, Joan (1994). *Josep Togores i Sanglada, comte d'Aiamans (1767-1831): Biografia d'un il·lustrat liberal*. Universitat de les Illes Balears i Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Miquel dels Sants Oliver; 1)

— (1995). «Josep de Togores i la llengua catalana». *Llengua i Literatura*, núm. 6 (1994-95), p. 7-42.

— (1999). «La cultura catalana entre el neoclassicisme i el romanticisme». A: SALORD i PAREDES [ed.], *Joan Ramis i Josep M. Quadrado*, p. 9-32.

MASCARÓ, Ignasi (1985). «Les traduccions llatines d'Antoni Febrer i Cardona». *Randa*, núm. 17, p. 65-76.

MASCLANS, Francesc (1981). *Els noms de les plantes als Països Catalans*. Granollers: Montblanc-Martín.

MASSOT I MUNTANER, Josep (1970). «Un vocabulari mallorquí-castellà del segle XVIII». *Estudis Romànics*, núm. 13, p. 147-163.

— (1985). *Els mallorquins i la llengua autòctona*. 2a ed. Barcelona: Curial. (Biblioteca de Cultura Catalana; 1)

MELCHOR, Vicent de (1997). «L'ús del català a la Menorca del segle XVIII i començaments del XIX: Assaig de síntesi». *Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny*. Vol. I. (Biblioteca Abat Oliba; 187), p. 91-108.

— (1999). «El pas del jove Ramis per la Universitat d'Avinyó (1767): Una aportació a la història de la cultura a la Menorca del segle XVIII». A: SALORD-PAREDES [ed.], p. 157-180.

MELIS, Pere (1988). *La llengua de Menorca: Recull de paraules menorquines* (I). Col·lectiu Folklòric de Ciutadella. (Quaderns de Folklore; 33)

MIRALLES, Joan (1991). «Un receptari de cuina mallorquí del segle XVIII». *Actes del VIIIè Col·loqui Internacional de l'AILLC*. Vol. II. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 81), p. 135-148.

MOLAS, Joaquim (1968). *Poesia neoclàssica i preromàntica*. Barcelona: Edicions 62. (Antologia Catalana; 41)

— (1992). «Les Jornades sobre Antoni Febrer i Cardona i el procés de recuperació del Grup Il·lustrat Menorquí». *Randa*, núm. 31, p. 143-151.

MOLAS, J.; JORBA, M.; TAYADELLA, A. [ed.] (1984). Introducció al diccionari de Pere Labèrnia. A: *La Renaixença: Fonts per al seu estudi (1815-1877)*. Publicacions de la Universitat de Barcelona, p. 51-53.

MOLL, Francesc de Borja (1983). *Gramàtica catalana referida especialment a les Illes Balears*. 8a ed. Palma de Mallorca: Moll. (Raixa; 72)

MONTOYA, Brauli (1989). «Un repte per a la lingüística històrica: Copsar la llengua parlada del passat». *Caplletra*, núm. 6 (primavera), p. 71-88.
MURGADES, Josep (1991). «Notícia d'un diccionari manuscrit català-francès de 1718». *Actes del VIIIè Col·loqui Internacional de l'AILLC*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 81), p. 109-120.
MURILLO, Andreu (1992). «La societat menorquina en temps d'Antoni Febrer i Cardona». *Randa*, núm. 32, p. 5-40.
— (1993). «Notes per afegir a una aproximació al segle XVIII de Menorca». A: *Miscel·lània Jordi Carbonell*. Volum V, p. 111-126.
NEBRIJA, Elio Antonio (1735). *Dictionnarium Aelii Antonii Nebrissensis Grammatici...* Sevilla: En l'oficina de la vídua de Francisco Lorenzo de Hermosilla.
OLMO LETE, Gregorio (1988). «Monedes, pesos i mesures: Contribució a la lexicografia catalana del segle XVIII». A: *Miscel·lània Moreu-Rey*. Volum II, p. 489-497.
ORTELLS, Vicent; CAMPOS, Xavier (1983). *Els anglicismes de Menorca*. Palma de Mallorca: Moll.
PAREDES, Maria (1990). «Antoni Febrer i Cardona, traductor d'Horaci: Una versió de *Carmina* I,4». A: *Miscel·lània d'homenatge a Joan Bastardas*. Vol. IV = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXI*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 49-60.
— (1991*a*). *Antoni Febrer i Cardona: La paraula salvada*. Menorca: Institut Menorquí d'Estudis. (Quaderns de Divulgació; 2)
— (1991*b*). «Notes sobre una versió literària dels Salms feta a Menorca el 1940». A: *Miscel·lània d'homenatge a Jordi Carbonell*. Vol. II = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIII*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 45-85.
— (1991*c*). Prefaci a *Les Bucòliques de Virgili traduïdes per Antoni Febrer i Cardona*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. [Edició en facsímil del manuscrit datat a Maó el 1808]
— (1992). «Antoni Febrer i Cardona i el mestratge dels clàssics». *Randa*, núm. 31 = *Actes de les Jornades sobre Antoni Febrer i Cardona i la Cultura de la Il·lustració*. Barcelona: Curial, p. 7-19.
— (1995). «La recuperació d'una figura cabdal de la Il·lustració menorquina: Antoni Febrer i Cardona (1761-1841)». *Llengua i Literatura*, núm. 6 (1994-1995), p. 483-490. [Crònica]
— (1996). *Antoni Febrer i Cardona, un humanista il·lustrat a Menorca (1761-1841)*. Curial i Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Textos i Estudis de Cultura Catalana; 49)
— (1999*a*). «Les reminiscències dels clàssics llatins en l'obra literària de Joan Ramis i Ramis». A: SALORD-PAREDES [ed.], p. 113-158.
— (1999*b*). «Traductors i traduccions a la Menorca il·lustrada». A: *La traducción en España (1750-1830). Lengua, literatura, cultura.* [Universitat de Barcelona, novembre de 1998]. Edicions de la Universitat de Lleida.
— (2000). «Antoni Febrer i la poesia popular». A: *Actes del XI Col·loqui Internacional de l'AILLC*. [Palma, del 8 al 12 de setembre de 1997]. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Abat Oliba; 222), p. 190-215.
PASCUAL, Emili (1994). «La professió del lexicògraf». *Caplletra*, núm. 17 (tardor), p. 125-136.
PAYRATÓ, Lluís (1994). «Lexicografia i variació funcional». *Caplletra*, núm. 17 (tardor), p. 47-58.
PICAZO I JOVER, Antoni (1991). «El diccionari valencià-català inèdit de Tomàs Font i Piris». *Caplletra*, núm. 11, p. 91-121.
PONS I CARDONA, Joaquim (1804). *Principis de la lectura menorquina*. Maó: Impremta de la Viuda de Fàbregues. [Per «un mahonês»]
PONS I PONS, Antoni Joan (1984). «Vicenç Albertí i Vidal, traductor menorquí del segle XIX». *Els Marges*, núm. 31 (maig), p. 107-114.
— (1992). «Antoni Febrer i Cardona i la llengua: Aspectes generals». *Randa*, núm. 31, p. 51-64.
— (1995). «La llengua a Menorca: Entre el mite i la realitat». A: BALSALOBRE i GRATACÓS [ed.], p. 469-489.
PONS, A. J.; SALORD, J. (1987). «La literatura catalana de Menorca a estudi: Un estat de la qüestió». *Randa*, núm. 21, p. 89-109.
— (1991). Pròleg i edició de *Registre de la Societat Maonesa*. Institut Menorquí d'Estudis. (Capcer; 11)

PORTELLA, Antoni (1762). *Nou methodo per aprendre la llengua llatina, dedicat al Comte de Lannion. Primera part dels rudiments*. Maó: Joseph Payen.
PRATS, Modest (1994). «La llengua catalana al segle XVIII: Possibles pautes d'estudi». A: BALSALOBRE i GRATACÓS [ed.], p. 15-74.
RAFANELL, August (1990). «Una polèmica prosòdica a l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona». *Caplletra*, núm. 9 (tardor), p. 167-178.
— (1991). *Un nom per a la llengua: El concepte de llemosí en la història del català*. Eumo. (Biblioteca Universitària, Història de la Llengua; 1)
— (1995). «La invenció d'una tradició: L'emergència dels dialectes en la llengua literària». A: BALSALOBRE i GRATACÓS [ed.], p. 287-328.
RAFANELL, A.; ROSSICH, A. (1995). «Bibliografia general d'història de la llengua catalana del segle XVIII». A: BALSALOBRE i GRATACÓS [ed.], p. 547-589.
RAFEL i FONTANALS, Joaquim (1988). «Sobre la normalització dels diccionaris catalans: El tractament de les sèries sinonímiques». *Estudis de llengua i literatura catalanes* XVI, p. 57-112.
RAMIS i RAMIS, Joan (1811). *Temps y paratjes de Menorca en que és més gustós y saludable o dañós respectivament el pex y marisc que se aporta a vendre en la pescateria de Mahó*. Maó: En la impremta de la Viuda i Fills de Fàbregues.
— (1814). *Specimen animalium, vegetabilium et mineralium in insula Minorica frequentiorum*. Magone Ballearium, excudebat Petrua Antonius Serra.
— (1815). *Pesos y medidas de Menorca y su correspondencia con los de Castilla.* Maó: En la impremta de Pedro Antonio Serra.
RAUCH, I.; SCOTT, Ch. T. [ed.] (1974). *Estudios de metodología lingüística*. Madrid: Gredos (Biblioteca Universitaria, Manuales; 14) [Versión española de Mercedes Lozano]
RESTAUT, Pierre (1756). *Principes généraux et raisonnés de la grammaire françoise*. París: Desaint et Saillant. [1a ed. el 1730]
RICO, Albert; SOLÀ, Joan (1995). *Gramàtica i lexicografia catalanes: Síntesi històrica*. Universitat de València. (Biblioteca Lingüística Catalana; 16)
RIUDAVETS, P. (1885). *Historia de la Isla de Menorca*. Maó, 1885-1888. 3 vol.
ROSSICH, Albert (1995). «Una qüestió d'història de la llengua a l'edat moderna: El reconeixement de la vocal neutra». A: BALSALOBRE i GRATACÓS [ed.], p. 119-200.
RUIZ MANENT, Josep M. (1907). «Rastre que varen deixar en el llenguatge menorquí les dominacions angleses». [Comunicació enviada al Congrés de la Llengua Catalana, per Josep M. Ruiz Manent, de Ciutadella]. *Revista de Menorca*, p. 84-91.
SALORD, Josefina (1987). «La Renaixença a Menorca: Una història (gairebé) impossible». *Randa*, núm. 21, p. 138-145.
— (1990). «El segle XVIII menorquí o la imprecisió d'un mirall». *Revista de Menorca* (3r trimestre), p. 303-307.
— (1991). «Presències de l'espiritualitat il·lustrada a Menorca». *Revista de Menorca* (4t trimestre), p. 489-508.
— (1992). «Les odes sagrades de J. B. Rousseau segons Antoni Febrer i Cardona: La poesia com a llenguatge de Déu». *Randa*, núm. 31, p. 35-50.
— «Les traduccions teatrals dels il·lustrats menorquins: Una recreació de modernitat». *Col·loqui sobre el teatre català*. (Girona, juny 1998) [En premsa]
SALORD; PAREDES [ed.] (1999): *Joan Ramis i Josep M. Quadrado: De la Il·lustració al Romanticisme*. Universitat de les Illes Balears, Institut Menorquí d'Estudis, Publicacions de l'Abadia de Montserrat. (Biblioteca Miquel dels Sants Oliver; 9)
SALORD, Maite (1987). «Censura i dinàmica cultural a la Menorca borbònica del segle XVIII». *Randa*, núm. 21, p. 67-83.
— (1992). «Els entremesos traduïts per Vicenç Albertí: Recreació literària i incorporació de la realitat menorquina». A: *Miscel·lània Jordi Carbonell*, vol. III = *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIV*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 201-214.
— (1997). [ed.] *Vicenç Albertí. Entremesos (I)*. Edició i estudi introductori de— — — —. Institut Menorquí d'Estudis. (Capcer; 13)

SEGARRA, Mila (1987). *Història de la normativa catalana*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. (Biblioteca Universitària; 2)
— (1985). *Història de l'ortografia catalana.* Barcelona: Empúries. (Les Naus d'Empúries, Timó; 1)
SHERIDAN, Thomas (1790). *A complete Dictionary of English Language*. Vol. I, II. Londres: Printed for Charles Dilly. 3a ed.
SOBERANAS, Amadeu J. (1977). «Les edicions catalanes del diccionari de Nebrija». *Actes del IV Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*. PAM, Basilea, p. 141-203.
SOBRINO, Francisco (1760). *Diccionario nuevo de las lenguas Española y Francesa.* Brussel·les: Impremta d'Enrique-Alberto Gosse. 2 vol.
— (1776). *Sobrino aumentado o nuevo diccionario de las lenguas Española, Francesa y Latina*. Anvers: Hermanos de Tournes. 3 vol.
SOLÀ, Joan (1977). *A l'entorn de la llengua*. Barcelona: Laia.
— (1989). «El català a les gramàtiques i els diccionaris llatins dels segles XVII-XVIII». *Actes del VIIIè Col·loqui de l'AILLC*, II. Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Biblioteca Abat Oliba; 81), p. 7-28.
TERREROS Y PANDO, Esteban (1776-1793): *Diccionario castellano con las voces de las ciencias y artes y sus correspondientes en las tres lenguas, francesa, latina e italiana.* Madrid: Viuda Ibarra. 4 vol.
TREVOUX (1740). *Dictionnaire Universel François et Latin, volgarment appellé "Dictionnaire de Trevoux"*. Nancy: Impremta de Pierre Antoine.
TUSÓN, Jesús (1987). «L'irracionalisme lingüístic de la raó il·lustrada». *Límits*, núm. 2 (maig) p. 17-30.
VALLÉS, Licenciado de (1757): *Summa de temps y altres rudiments de la Gramática, ab un abecedari dels verbs més principals que conté en sí tota la llatinitat* [...] *i una taula de noms, verbs i frases,* traduida en catalá ab nous augments per Gabriel Rovira. Cervera: Per M. Antònia Ibarra, viuda.
VENY, Joan (1980). «Transfusió i adaptació d'ictiònims en el *Dictionarium* de Pere Torra (segle XVII)». *Estudis de llengua i literatura catalanes* I, p. 69-102.
— (1983). «Influència del diccionari català-llatí de Font sobre el de Torra (s. XVII)». *Estudis de llengua i literatura catalanes* VI, p. 11-24.
— (1986). *Introducció a la dialectologia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. (Biblioteca Universitària; 4)
— (1991). *Els parlars catalans*. 9a ed. Palma de Mallorca: Ed. Moll. (Raixa; 128)
— (1992). «Lexicografia i dialectalismes: A propòsit del diccionari català-llatí d'Antoni Font (s. XVII)». *Miscel·lània Sanchis Guarner*. Vol. II, p. 351-379.
— (1994). «Contacte de llengües en la llista de peixos de Jordi de Puig (1786)». A: *Estudis de llengua i literatura catalanes* XXIX = *Miscel·lània Germà Colón*, vol. II, p. 77-94.
VIDAL, Josep Miquel (1991). «George Cleghorn, M. D.: Una aproximació a la seva vida i a la seva obra». *Revista de Menorca*, p. 351-372.
— (1992). «Ciència i societat a Menorca al tombant dels segles XVIII-XIX: Una proposta d'investigació». *Randa*, núm. 31, p. 97-129.
— (1999). «Joan Ramis, naturalista de camp o naturalista de cap?». A: SALORD-PAREDES [ed.], p. 219-256.
WAILLY, Noël François de (1807). *Principes généraux et particuliers de la langue française,* París: Chez Barbou. [Aquesta és l'onzena edició; la primera és de 1754]

APÈNDIXS

APÈNDIXS

APÈNDIX I. DOCUMENTS INÈDITS

L'apèndix I conté la transcripció de cinc documents inèdits que vam trobar a la Casa Victory de Febrer, de Maó: es tracta dels quatre manuscrits autògrafs d'Antoni Febrer que contenen diversos reculls lèxics, i d'una mostra de sis anotacions personals que poden ser considerades com a «fitxes lexicogràfiques». En el document 1, transcrivim la *Nóta d'alguns áltres tèrmes en qué s'há observad alguna diferéncia en l'us qu'en feim â Menórca, respécte d'aquell qu'en fán â Mallórca*, plec mida fol., amb una sola pàgina escrita a dues tintes, on s'apleguen, a tres columnes, vint-i-cinc termes menorquins ordenats alfabèticament, amb les corresponents equivalències en castellà i mallorquí. En el document 2, l'*Esplicaciò de la Nóta N. 2. Sobre la significaciò d'alguns tèrmes, cuio us es algun tánt diferènt entr'els Menorquíns y Mallorquíns*, plec amb tres pàgines mida fol. escrites a dues tintes, on s'apleguen, a tres columnes, seixanta termes (substantius, adjectius, adverbis i formes verbals), sense ordenació alfabètica, en castellà, mallorquí i menorquí. En el document 3, la *Nóta d'alguns tèrmes menorquíns qui no es tróban dins del Diccionári Catalá; y cuia significació es desitjaria sebrer, â lo mènos en Castellá* (de la qual es conserven dues còpies; en transcrivim la més completa), quadern de dos plecs amb tres pàgines escrites a dues tintes on s'apleguen cent una paraules menorquines per ordre alfabètic, i en alguns casos, els equivalents en castellà, francès i llatí. En el document 4, els *Tèrmes de Música en Francês, ô Italiá, esplicads en Menorquí, en el Método de cánt ô Conservatóri de Música*, un glossari de cent termes musicals en francès o italià amb la corresponent equivalència en menorquí, afegits al final del manuscrit datat el 1829, en tres pàgines sense numerar. En el document 5, sis anotacions personals sobre lèxic: 1. *Herníola, ô Turqueta*, 2. *Sésame*, 3. *Bombasí, Ceiba ô Kápide*, 4. *Bálsem Samaritá*, 5. *Vanílla* i 6. *Ácre*.

APÈNDIX II. MOSTRA DE LÈXIC ESPECÍFIC

L'apèndix II conté una mostra de lèxic específic extreta del *Diccionari Febrer.* Té dues parts: una llista de 79 termes relacionats amb el joc i una altra de 324 termes relacionats amb la botànica.

Document 1

Nóta d'algúns áltres tèrmes en qué s'há observad alguna diferéncia en l'us qu'en feim â Menórca, respécte d'aquell qu'en fán â Mallórca.

Mahonês, ô Menorquí.	*Castellá.*	*Mallorquí.*
Aigua.	*Agua.*	*Aigo.*
Aiguardènt.	*Aguardiente.*	*Aigordènt.*
Cinquagême.	*Quinquagésima. Cincogême.*	
Fasóls.	*Guisantes. Alverjones.*	*Pesols.*
Guixòns. *Vulgo* ***Cara-girads.***	*Judías de careta.*	*Fasóls.*
Grexèra.	*Cazuela.*	*Grexèra.*
Grexèra.	*Cazuela.*	*Grexonèra.*
Hómê y Hómo.	*Hombre.*	*Hómo.*
Lluquêt.	*Cañamiza.*	.
Massanílas vermellas.		
Massanílas grógas.	*Perpetua. Inmortal ô Guirnalda.*	*Perpétuas.*
Móras. *Pèx.*	.	*Géllaras.*
Paèlla.	*Sarten.*	*Pèlla.*
Panádas*, si son en pèx y* ***Formatjádas****, si son en cárn, en formátge, ô en brossad.*	*Empanada.*	*Empanádas.*
Pastís *en cárn ô de carn.*	*Tortada. Torta. Pastel.*	*Tortáda.*
Pebre. Póbre.	*Pimienta. Pobre.*	*Prebe. Próbe.*
Pèx-espása.	*Espada. Pez espada.*	*Emperadòr.*
Porrássa*, plánta qui fa l'****Aubò****; y quand l'aubò es sec, es diu* ***Caramúxa***	.	*Aubò.*
Quaránte.	*Quarenta.*	*Coránte.*
Quaresma.	*Quaresma.*	*Coreme.*
Rahò*, per fèr la bárba.*	*Navaja.*	*Rauòr.*
Rèms.	*Ubas.*	*Reims.*
Torrò.	*Turron.*	*Torròns.*
Treñína.	*Telaraña.*	*Telaráña.*

DOCUMENT 2

Esplicaciò de la Nóta N.2. Sobre la significaciò d'alguns tèrmes, cuio us es algun tánt diferènt entr'els Menorquíns y Mallorquíns.

Castellá.	***Mallorquí.***	***Mahonês, ô Menorquí.***
Derribar.	*Tomar.*	***Tombar**, ô fèr tombar, ô fèr cáurer.*
Echar abajo.	*Tirar en térra.*	***Tirar en térra**, etc. Segòns el sentíd que se li vol donar.*
Bodega.	*Cellèr.*	***Cellèr** y **Bodéga**, es diu d'el llóc ahònt es tè aguardad el vi per provisiò.*
Sótano.	*Satorráni.*	***Soterráni** es diu d'el llóc ahònt es sól fèr el vi. Y quánd s'ei ven â la menúda, es diu **Tavérna**.*
Alto.	*Ált.*	***Ált**. Es diu unicamènt d'una persòna ô d'una cósa álta.*
	Grán. (persona)	***Grán**. Es diu no sóls d'una persòna, qui há crescud, com: èll es tornad grán. Si que també d'una persòna que creim de majòr edad, per ecz.: Èll es mès grán que jó; es â dir, mès véll.*
Esquina.	*Canto.* *Cap de canto.*	***Cáp de cantò**.*
Juntos.	*Plegads. Junts.*	***Junts.***
En brazos.	*En es bras.*	***En es brás**. En brás, no lo hè sentíd dir sinò â Ciutadèlla.*
Cordero. Cordera.	*Añèll. Añèlla.*	***Añèll**, es un nóm genéric qu'usám en generál. Peró quánd es vól diferenciar el sécso, deim també **Añèlla**.*
Chorreras.	*Pitxèras.*	***Rófils**.*
Vuelta. (de casaca)	*Boté.*	***Cof**.*
Ajuste.	.	***Bérguin**, es diu própiamènt d'el guáñ ô lúcro que tènen els botèrs, passánt gènt d'una párt d'el pórt â l'áltra.*
Espaviladeras.	*Espipèlladòras.*	***Moquêtas**, ô **Esmocadòras**, **Tisòras**, ô **Mólles d'esmocar el llum**.*
Organista. *Organero.*	*Organíste.* *Orguèr.*	***Organíste** há servid sèmpre, axí cóm en francês, tánt per dir aquell qui sóna l'órgue, cóm per el méstre qui el fá nóu. Peró al díe*

Castellá.	*Mallorquí.*	*Mahonês, ô Menorquí.*
		d'avui l'us no es fícso: uns diuen ***méstre d'órgues;*** *áltres diuen* ***orguèr****; áltres diuen* ***organèr*** *al méstre qui fá órgues.*
Tu obras. *Tu abres.* *Aquel obra.* *Aquel abre.*	*Tu óbras.* *Tu óbris.* *Aquell óbra.* *Aquell óbri.*	*Tu* ***óbras****, aquell* ***óbra****, es diu d'el vèrb obrar.* *Tu* ***óbres****, aquell* ***óbre****, es diu d'el vèrb obrir.*
Aguardiente.	*Aigordènt llísa.*	***Brándi****, ô* ***aiguardènt llísa****; peró Brándi es lo mès usual. Y en francês es diu igualmènt Brandevin.*
Pellizco. *Un polvo.* *Pellizco.*	*Pessíg de cárn, de pásta, etc.* *Picáda. (de tabac)* *Pessígáda. id.*	***Pessíg****, y* ***pessigáda****. L'analogía d'aquest tèrme demána que s'escríguie ab g finál, y no ab c; pues es diu: pessigáda, pessigar, etc. de módo que tánt si es nóm cóm vèrb, s'escriu ab g, y no ab c.*
Se le lleva, *se la lleva,* *y se lo lleva.* *Se le vuelve,* *se la vuelve,* *y se lo vuelve.*	*El s'en du,* *la s'en du,* *lo s'en du.* *El s'en tòrna,* *la s'en tòrna,* *y lo s'en tòrna.*	***Se l'en du****;* ***se l'en tòrna****; es diu tánt en el masculí cóm en el femení. Peró en la supressiò qu'es fá per médi de l'Apóstrofê, es sobr'entèn qu'es suprimex l'Artícle el ô lo per el masculí, i la per el femení. En la llêngua francèsa s'úsa lo matèx, pués es diu, per ecz.: Il se l'emporte, etc. per els dos géneros. Y aquesta pronúncia es molt mès corrènt y mès suávê que si es diu: El s'en du, la s'en du, etc.* ***S'ho en du****,* ***s'ho en tòrna****. Aquella paráula ho es un pronóm relatíu, qui significa lo matèx qu'axó ô allò; aquesta ô aquélla cósa; y servex per els dos géneros, masculí y femení; pués els nóstros noms y pronóms no tènen gènero nèutre. Y axí s'ho en du, s'ho en tòrna, es lo matèx que si diguès: s'en du, s'en tòrna allò, aquélla cósa etc.*
Cerbeza.	*Cervèsa.*	***Bírra****. Y en francês Biére.*
En ninguna parte.	*En llóc.*	***Aumòn****. Y també solêm dir* ***En llóc****.*
Entonces (en unos casos). *Despues (en otros).*	*Llevó y* *Llevónsas.*	***Llevó****,* ***llevóras*** *ô* ***llevónsas****, es diu en l'estil familiar. Y* ***Â las hóras****, ô* ***després****, es diu en l'estil grávê.*
Bandeja.	*Bacína.*	***Bacína****, no es diu sinò de la ribèlla de fèr la bárba.*
Orinal.	*Orinál. Bací*	***Bací*** *es sól dir d'el plát ab qu'es cápta per las ánimas.* ***Orinál****, es diu quand es de térra y petit. Si es grós, es diu* ***Muxína****, ô* ***Servíci****: Y si es petit y de vídre, es diu* ***Ventòsa****.*

Castellá.	*Mallorquí.*	*Mahonês, ô Menorquí.*
Sebo. *Manteca de puerco.* *Sain.* *Entresijos.* *Lardo.*	*Seu.* *Seím.*	***Seu**, es un nóm genéric, qui significa el grèx tánt d'els pórcs ô tocínos, cóm d'els bóus, d'els moltòns, de las cábras, etc. **Saím**, es diu d'el grèx d'els pórcs qu'es fá fondrer; y es propiamènt lo qu'anomenám seu negre. Peró es diu Saím, quand já há servíd per cóurer-hi algúna cósa. **Sagí**, y en castellá Entresijos, es diu d'aquélla tela grássa que tènen els pórcs y moltóns, etc. alrededor d'els budèlls, qui també es fa fondrer; y es lo qu'anomenám seu blánc. **Xuia**, y en castellá Lardo, es diu d'el grèx que tènen els pórcs entre cárn y cuiro. Y quánd es fa fondrer en trósos petits lo qui roman es diuen **Roias**.*
Resfriado. *Catarro.* *Constipado.*	*Refredad.* *Cadárn.* *Costipad.*	***Refredad** es el particíp d'el vèrb Refredár-se; y en castellà es diu Resfriado. Peró quánd aquest matèx tèrme Resfriado es un Nom Substantíu, en menorquí es diu **Refredamènt**. **Cadárn**, y en castellá Catarro, es un nom Substantíu. **Encadarnad**, y **Enrogaiad**, son els particips d'els vèrbs Encadarnár-se, y Enrogaiár-se. **Constipad**, y en castellá Constipado, es el particip d'el vèrb Constipár-se: Peró quánd aquest matèx tèrme Constipado en castellá, es un Nom Substantíu, en menorquí es diu **Constipació**.*
Hijito, hijita. *Niño, niña.*	*Fiêt, fiêta.* *Nin, nína.*	***Fillêt**, **fillêta**, son diminutíus de Fill, filla; peró en la convérsa familiar, es pronuncían **Fiêt**, **fiêta**. Es diu també en menorquí **Allót**, **allóta**; allotêt, allotêta; **Miñò**, **miñòna**; miñonêt, miñonêta.*
Toca. *Cinta.*	*Tóca.* *Flóc.*	***Tóca**, en menorquí, es propiamènt lo qu'en castellá es diu Cinta. Peró ab aquésta diferéncia, que nosáltres ni li deim Tóca, sinò quánd es de seda; perque quánd es de llí ô de llána, li deim **Veta**. Y axí Toca en castellá, no es lo matèx que Tóca en menorquí. **Flóc**, en menorquí, es diu d'un adòrno qu'es fá ab tóca, ô veta doblegáda de diferènts manèras, y sustengúda ab un nu, etc.*
Rodapié.	*Devantèra.*	***Entornpéu**. Y entr'el vúlgo, uns diuen **Tompéu**, áltres **Tompé**.*
Puertas vidrieras.	*Pórtas en vídres.*	***Páravènts**, es diu de tot allò qu'es pósa devánt una pórta, ô una finèstra, per aturar el vènt, ô la claredad; y no es lo matèx que **Pórtas en vídres**, qui servexen per donar claredad. **Bouinder**, es própiamènt un balcò*

Castellá.	*Mallorquí.*	*Mahonês, ô Menorquí.*
		tancad, y tapad dált; peró rodad de finèstras y vidrièras.
Redingote.	*Cót. Antiquad.*	***Cót**, y **Reguingót**. Quánd es un cót llárg cási fins els tormèlls, però qui es pód cordar ab botòns, axí cóm un sáio ô una ximbèrga, es diu Reguingót, ô **Cót-just**, ô **Levíta**. Quánd no es sinò un póc mès llárg y mès ámple qu'una ximbèrga, es diu **Sáio-Cót** ô **Surtú**. Si es ámple y llárg, es diu un **Cót ámple**.*
Jugar á la pelota.	*Jugar â la pilota.*	***Jugar â plè**, ô a la pilòta.*
Lenguado.	*Móll.*	***Llengádo**. El Móll en menorquí, es el Salmonete en castellá. Peró nosáltres tenim una áltra cásta de pèx plá, qui es diu **Móllera**, bóna per secar, y fèr-ne llengádos.*
Esplanada.	*Esplanada.*	***Planáda**, es diu en menorquí per síncopa, en llóc d'Esplanáda.*
Arsenal.	*Arsenál.*	***Dressanál**, solêm dir axí cóm deim **Dressána**. Peró es diu també **Arsenál**.*
Culata (de puerta).	*Culássa.*	***Culársega**.*
Bandeja. *Azafate.*	*Palangána. Safata.* *Palangána.*	***Bòrn. Palangána. Fruitèra. Safáta**, ô **Panèra**. Bòrn es diu d'un plát plá, regularmènt de metáll, sie redò ovál ô quadrilònag ab una vóra qui ressálta cóm una barána per tot el rededòr; y un parei d'ánsas, si es molt grán. Palangána, es diu d'un plát grán, un póc fóndo, y més llárg que no ámple; amb una vóra qui no ressálta gáire. Es propiamènt un plát de paráda, y ordinariamènt de pláta. Peró si aquesta espécia de pláts son de térra, y no tán gráns cóm las Palangánas, es diuen Fruitèras. Safáta, no s'úsa en menorquí. Nosáltres ordinàriamènt solêm dir Panèra. Â demès d'aquests tèrmes, tenim també el de **Sotacòpa**, qui es un plát plá y redò, regularmènt de pláta ab un péu deváll, qui servex per portar góts d'áigua, y en castellá es diu Salvilla.*
Carnero.	*Xót*	***Bé**, **béna**. **Xót**. Bé, Béna, es un nóm genéric, qui significa tota espécia de bestiar de llána. Peró si es un animál petit, solêm dir un **Benêt**, ô un **Añèll**, en castellá Cordero. Si es grós, per ecz. D'un áñ ô mès, es diu **Moltò**, en castellá Carnero. Y quánd es pósa en cría ab*

Castellá.	*Mallorquí.*	*Mahonês, ô Menorquí.*
		las ovèllas, es diu **Merdá**, *en castellá Morueco. Solêm dir també Xót â un Añellêt; y lo matèx â un Cabrid, qui en castellá es diu Choto, d'ahònt qui sáb es formá el nóm de Xót.*
Horma. (antiguamente) Jorfe.	*Márge, márge-pared. Pared seca.*	***Encadenad. Márge. Pared seca.*** *Encadenad es diu d'aquells tróssos de pared qu'es sólen fèrençá y enllá per els costèrs, afi d'aturar la térra que no devallíe. Y si entre encadenad y encadenad s'anivèlla el terrèno, es diuen* **Bancáls**. *Algúnas vagádas es sólen fèr també Encadenads per els pláns, afí de repligar el pedreñ qui embarássa. Márge, es diu d'aquéllas retxas de térra mès áltas que sól haver-hi en algun costèr; y quánd per aquéllas retxas, ô vóre vóre de los encadenads hi ha abetzèrs, y malêsas, es diu* **Margenáda**. *Pared seca, y en castellá Jorfe, es diu de tota pared fèta de códols sens fáng, cóm son las pareds de las táncas y víñas. etc.*
Rosoli.	*Resólis.*	***Rosóli**, hè sentid dir sèmpre, y no Resólit. Aquells qui vólen conformar l'ortografía ab la pronúncia familiar, sens atèndrer â l'orígen, están esposads â cometrer molts d'errròrs en l'escriptúra.*
Caoba.	*Caóba.*	***Mógueni**, ô **Mógani**; y en llatí Swetenia mahogani.*

Document 3

Nóta d'alguns tèrmes menorquíns qui no es tróban dins del Diccionári Catalá; y cuia significaciò es desitjaría sebrer, â lo mènos en Castellá.

Menorquí Castellá Francês Llatí

***Ácsia**. Plánta. M'aparex qu'ha d'esser Panizo| Panis| Panicum.*
***Aferradòrs.** Hèrba.*
***Aiássa blánca**. Plánta.*
***Aiássa vermeia.** Plánta.*
***Altibáx**. Quánd una bístia s'álsa de derrère.*
***Amargóts.** Hèrba.*
***Amfitèr**. Ábre.| Espantalobos| Baguenaudier| Colutea vesicaria.*
***Amfits.** Fruita de l'Amfitèr.| Espantalobos| Baguenaude| Helicacabus. Solanum. Vesicaria.*
***Arganèlls**, per portar quátre gérras d'áigua.*

Menorquí Castellá Francês Llatí

Arítja. *Plánta espinòsa, qui fá unas flórs molt súavês.| Brezo| Bruyere. Smilax| Erica. Smilax aspera.*
Armaiádas. *Espécia de filats per pescar.*
Aubò. *Vára y flór de la porrássa.*
Axarmar. *Netetjar las pareds d'abetzèrs.*

Baiássas ô Beiássas.
Bañariquèr. *Insécte qui rohêga la llèña.*
Bassíva. *Oveia estéril.*
Bòca de llòb. *Plánta y flór.*
Bolítxos. *Hèrba.*
Bordái. *Ábre qui surt de las réls dels ábres.*
Borjò ô Burjò.
Boscarrò. *Bósc petit sens ábres.*
Bruc. *Plánta semblánt al romaní, peró molt áspra.*
Brundèll de pá.
Brusc. *Plánta cóm un abrêt, que en mitg de cáda fuia fá un fruit vermei, cóm un ciurò.*

Cámas-secas.
Caramúxa. *Quánd l'aubò es sec, se diu caramúxa.*
Cárritx. *Hèrba.*
Casconía. *Hèrba.*
Caxál de vèia. *Hèrba.*
Cènt-cámas. *Insécte.*
Cipèll. *Plánta semblánt al bruc.*
Cirerêtas guíndas.
Cirerêtas de bon pastòr.
Civadèra. *Espécia d'aufórjas.*
Civèll. *Espécia de pèdra cóm esmoladòra.*
Clavèll de móro. *Plánta y flór.*
Coquêtas de pared. *Plánta qui nèx per las pareds.*
Cornicélis. *Plánta. M'aparex qu'ha d'esser la Yerba estrella.*
Corretjóla. *Hèrba.*
Cóst. *Plánta oloròsa.*
Cot. *Espécia de pèdra cóm esmoladòra.*
Cuc ô jóg de cuc.
Cúgul. *El trónxo de las cebas qui pórta la llavòr.*
Culís. *Plánta qui fá cóm â bufêtas plênas de vènt.*

Desbrotxar.
Desforohíd.
Despoderamènts. *Flúcs de vèntre mesclad de sang.*
Desrenclir.
Desxondir.
Dinádas. *Es lo que fá una possessió de llána y formátge.*
Dissentería. *Es lo matèx que despoderamènts.*
Dulcamára. *Hèrba.*

Escalêtas, *de bístia.*
Escláta-sángs. *Espécia de bolêt.*
Escorbáis. *de bístia.*
Escorbais. *Pèx.*
Espinál. *Ábre sauvátge.*

***Favúlls**. Hèrba.*
***Fráre-cugót**. Hèrba.*
***Frígula**. Pláta y flór oloròsa. Espécia de têm.*

***Gatássas**. Hèrba.*
***Ginjól.** Creg qu'es lo matèx qu'el Lirio cardeno.*
***Gírgolas**. Espécia de bolêt.*
***Gramaní**. Hèrba.*

Hèrba pudènta.

***Jui**. Hèrba.*

***Llágrimas de víuda ô gráns de rosári**. Hèrba.*
***Llampúga**. Ábre, cuia llèña servex per tiñir de gróg fosc.*
***Llèva-má**. Pláta. Creg qu'es el Souci en francês.*

***Máias**. Hèrba.*
***Múrgula**. Espécia de bolêt.*

***Oiástre d'áse**. Ábre sauvátge.*
***Olivárda**. Hèrba.*

***Panèra**. Animal.*
***Patrenostrèras**. Animalêt qui s'enrelólta cóm una bòlla.*
***Pet de veia**. Espécia de bolêt.*
***Píca-novías**. Animál.*
***Píxa-cáns**. Espécia de bolêt.*
***Pix-béc**. Espécia de metáll, de colòr entre llautò y arám.*
Popís.
***Poriól**. Animal.*
***Porrássa**. Pláta.*
***Priñonèr**. Ábre.*
***Priñons**. Fruita d'el priñoner, semblánt â una prúna petíta.*
***Proênga**. Hèrba.*

***Rabòsa ô Amòr d'hortolá**. Pláta.*
***Ravenissa**. Hèrba.*
***Rebola**. Hèrba.*
***Romaguèra**. Espécia d'abetzèr.*
***Ronsács**. Hèrba.*

***Sacorrèll**. Pláta.*
***Sumerêtas**. Animál.*

***Táia-nássos**. Animál.*
***Tárrec**. Pláta.*
***Tixidòrs**. Animalêt qui vá deprèssa demunt l'áigua.*
***Torrollera**. Ausèll.*
***Trapò**. Pláta.*
***Trompèra**. Pláta.*

***Vena**. Hèrba qui sól crèxer dins els sembrads.*
***Vidáuba**. Pláta.*

***Xóc**. Es una espécia d'Ócra blánca.*

Document 4

Tèrmes de Música en Francês, ô Italiá, Esplicads en Menorquí, En el Método de cántô Conservatóri de Música.

Veu de los hómêns.

Voix Grave, ou Basse Contre.
Voix du Medium, ou Basse-Taille, ou Concordant.
Voix Aiguë, ou Voix de taille, et de Haute Contre.

Els noms própis d'aquestas espécias de veus, son:

En francès:	*Basse.....Concordant.....Tenor*
En italiá:	*Basso.....Baritono.....Tenore*
En menorquí:	***Báx.....Báx-tenòr.....Tenòr.***

Veu de las dónas.

Haute contre.
Bas Dessus, ou Voix de Medium.
Dessus, ou la Voix Aiguë.

Els noms própis d'aquestas espécias de veus, son:

En francès:	*Contralto.....Bas Dessus.....Dessus, ou Soprano*
En italiá:	*Contralto.....Mezzo Soprano...Soprano*
En menorquí:	***Contrált.....Báx-tenòr.....Típle***

Agitato. Indíca un carácter d'espressiò qui denótie l'afécte vágo de la turbaciò y l'agitaciò. En menorquí es pód dir també ***Agitato****.*

Air de bravoure. Es un Áire en el qual es tróban molts de passátges d'una cérta estensiò, compósts de sólfas rápidas que la veu eczecúta sobr'una sóla síllaba. En menorquí es pod dir també: ***Áire de bravúra.***

Aplomb. Tèrme metafóric, qui indíca la precisiò en la música, síe per la veu, síe per los instrumènts. En menorquí es pod dir: ***A plom*** *ô* ***ab rectitud y precisiò.***

Appoggiatura ou Petite note. En menorquí es diu ***Petíta sólfa.*** *Y es pód dir també:* ***Appoggiatúra.***

Aspiration. En menorquí: ***Aspiraciò****. Vol dir. Sendre l'halê.*

Attaquer le chant. En menorquí es diu: ***Estacar el cánt****.*

Brisé. Es un ***Compás trencad****.*

Cantabilé. Es un adjectíu italiá, qui significa cantáble, es a dir: Aquell trós de música , ahònt s'há de rëunir tots los médis, tots los poders, tots los adòrnos d'el cánt. En menorquí es pod dir també: ***Cantábilê.***

Caricature. Es lo matèx que ***figúra eczageráda****. En menorquí* ***Caricatúra****.*

Chevrotter. Es belar cóm las cábras, ô imitar el bél de las cábras, ab la veu semblánt.

Clavecin. Es un ***Clavicímbol****.*

Des Agrémens du chant. De los ***Adórnos d'el cánt****.*

Dominante. La ***Dominánt****. Es la quárta sobre la Sólfa Tónica.*

Emettre la voix. Es desplegar la veu.

Expiration. Ecspiració; vól dir: tréure l'halê.

Filer les sons. Es prolongar els sóns tánt cóm l'halê lo pód permètrer, observánt de comensar pianíssimo, aumentár-los insensiblamènt fins al fort, y disminuír-los ab els matèxos gráus.

Hoquet. Es un ***Pantáx****; ô mohimènt convulsíu de la veu.*

Intonation. Es ***Entonaciò****.*

Marteller. Es ***Martellar****, ô Bátrer.*

Mediante. La ***Mediánt****. Es la tercèra sobre la Sólfa Tónica.*

Mise de voix, ou Emission prolongée de la voix. Es una Emissiò prolongáda de la veu. En Italiá es diu Messa di voce.

Moëlleux. Es â dir: Blá, ab blanúra. Suávê.

Mordant. Es diu ***Mordènt****, prês substantivamènt. Quánd el Trinad no s'acába, pren el nóm de Mordènt; en italiá: Mordente. Aquest adòrno no es áltra cósa sinò un Trinad truncad.*

Nuancées. Vól dir: ***Modificádas****.*

Phraser le chant. Vól dir ***Lligar el cánt****. Es â dir: Conduhír-lo ab árt des'el princípi fins â la sèua conclusiò, sens négligir res de lo qui pód contribuhir el sèu efécte.*

Point de depárt. Vól dir ***Punt d'entonaciò****.*

Point d'Orgue. Es diu també ***Punt d'Órgue****. Es un passátge briĨlánt qui fá la principál párt, en un Sólo real ô acompañad. En italiá es diu Cadenza.*

Point de suspension ou Station. Repos. Es diu ***Punt de suspensiò, ô de Repós.*** *En italiá es diu Fermata****.***

Porter la voix. Porter les sons. Es ***Lligar la veu****. Lligar els sóns. En italiá es diu: Portamento.*

Roulade. Es una vibraciò de la veu. Ô un passátge en el cánt de moltas sólfas sobr'una matèxa síllaba.

Rythme. Es diu: ***Cadéncia****. Es la música, la diferéncia d'els mohimènts que resúlta de la prestêsa ô de la lentitud, de la llargária ô de la brevedad d'els tèms.*

Saccader. Es: ***Cantar â premúdas.***

Soléges. Solfèos. Es un llíbre elementar qui servex per apendre de lligir la música, solfejánt.

Soudominante. Es â dir: ***Sotadominánt****. Es la quarta báxa de la Sólfa Tónica.*

Timbre. Es â dir: ***Sonoridad, ô Cadéncia sonòra****. Es dòna aquest nóm â la dòbla córda de bordò, qu'es pósa cóntre la pèll de deváll d'els tambòrs, y qui víbra ab èĨla.*

Trainée de voix. Es una Prolongaciò de la veu.

Trait. Es un ***Rásgo****.*

Trille prolongé. Es un ***Trinad prolongad*** *etc.*

Document 5

1

Hernióla, ô Turqueta. (Herniaria, seu herba Turca)

Es una espécia de l'Hèrba Cènt-nus báxa, qui tréu moltas bráncas petítas escampádas per térra en redô, y crèx en las térras areníscas. Aquesta plánta servex tota entèra en la medicína; y es refrescánt y dissecatíva, útil en la retenciò d'orína, y per romprer las pèdras d'els roñòns y de la bufêta; per purgar el mucilage, ô llemisc d'el ventrei y de las áltras párts; per fèr surtir la bílis y las áiguas; y per curar l'ictericia, ô fél sobrixid. Marthiole fonc el primèr qui descobrí la sèua virtúd, que l'esperiéncia há confirmad sèmpre desd'â las hóras. Aquest autòr l'anomêna "petite renouée", es â dir, hèrba Cènt-nus petíta; áltres l'anomenâm "Hernióla", â cáusa d'el sèu efécte, perque prêsa en begúda, es singular per las hérnias ô rompudúras de los intestinos. Â demès, diu el matèx autòr, qu'há sentid dir â personas fidedígnas que Gabriel Fallope de Mutine n'há curad moltas per médi d'aquesta sóla hèrba. Tota aquesta plánta reduhída en pols y prêsa ab vi, no sólamènt es bóna per aquells qui tènen dificultad d'orinar, sinò qu'â demès d'axò arrebássa las arênas y las pêdras d'els roñons, y las fá surtir defóre: y adhuc alguns assegúran qu'el suc de l'hernióla trét per espressiò, y mesclad ab vi blanc, es un remei incomparáble y infallíble, qui en nóu dies cúra sens fálta las hérnias y rompudúras. Es pód en matèx tèms aplicár-se esteriormènt sobre las parts en forme de cataplásme, ô bè fèr-ne ungùènt d'el sèu suc per corrobarar las rompudúras, després d'haver acomodad y fèt entrar l'intestíno en el sèu llóc. Aquesta hèrba es igualmènt singular en totas las llágas, tant intérnas cóm estérnas, en calidad de vulnerária. Y com aquestas espécias de plántas, son ordináriamènt diuréticas, es â dir, que provócan â orinar, aquesta es admirábla per espellir l'orína y las arênas aturádas dins els condúctes de los uretèros, ô dels dos budèlls qui conduhexen l'orína dins la bufêta; y no fálta cási mái de rehixir en cursar las cólicas nefréticas, es â dir, qui ván acompañádas de dolòr de roñòns.

2

Sésame

Aquesta plánta tréu una vára d'un péu y mitg d'altária, drêta, fórta, gruxáda, vestída de fuias llárgas, puntagúdas, grássas, d'un verd vermeienc, algúnas de las quáls tènen dènts, y las áltras son entèras. Las flórs surten d'el cèntro de las fuias, y son gróssas, llárgas, ámplas per la párt de dált, tenint algúna semblánsa â un didál, bláncas per dèdins, y de colòr de vióla boscána per defóre. De las flórs surten els fruits, qui son unas bajócas angulárs, dividídas cadúna en duas estáncias plênas de llavòrs llargarúdas, oliòsas y groguencas. M. Tournefórt pósa el Sésame entre las espécias de didalèra; y l'anomêna Digitalis orientalis, Sesamum dicta. Alguns l'anomênan "jugioline" ô "gingeoline". Aquesta plánta nèx en la Síria, en Alexandría. Los Egípcios l'úsan en fomènt per l'Oftálmia, per la tòs, y per l'ásma. De la sèua llavòr es treu per espressiò, un óli qui es bó per menjar y resolutiu. Los Árabês anomenân el Sésame "Samson". Aquesta llavòr produex cási tánt d'oli en el llevánt, cóm las olivèras; y es milÏòr per fregir, fá mès claredad en el llum, y vá mès baráto. "Tahhina" es el nóm de las múrcas d'aquest óli, las quals servexen tanbè per menjar, y son d'un grán recurs per els póbres. (Dict. de TRÉVOUX)

Nota: Aquesta plánta y el sèu fruit l'anomênan en CasteÏlá "Alegria" ô "Ajonjoli"; y es tróba en diferènts párts de l'Europa.

3

En un libro intitulado Compendio sobre el modo de sembrar, plantar, podar y cortar toda especie de árboles etc. por D. Juan Bautista Golobardas. Impreso en Barcelona. Año 1817. Se lee el artículo siguiente:

Bombasí, Ceiba ó Kapide.

"Este arbol prevalece en la América meridional y en el Indostan: crece en qualquier terreno hasta la altura de 24 pies en poco tiempo sin cultivarlo: su corteza es verde y lisa, sus hojas de cinco en rama; tiena la flor de muchos estambres con un pistilo: produce unas grandes nueces llenas de algodon muy fino y sedoso, que no emplean los Indios en tejidos por ser la hebra corta, pero les sirve para colchones y hacer sombreros: los Ingleses lo mesclan con sus castores, y á esto se debe atribuir sus buenas cualidades: los Americanos le llaman "Algodon del sol". Se ha sembrado semilla en España, y no se sabe haya germinado."

Nota: Encáre qu'aquest ábre no síe el matèx qu'aquell que nosáltres anomenám "Sedèr", aparex no obstánt qu'el cotò qu'un y áltre produhex, es de la matèxa espécia. Per conseqüént aquell qu'es fá a Menórca podría molt bè mesclár-se ab el pel de castòr, ô de cuní, y adhuc ab la llána per fèr capèlls. Y s'há d'advertir que perqu'aquest cotò, (ô seda cóm vulgarmènt s'anomêna) s'unesquie miÑòr, s'há de fèr bullir ab áigua, després s'há de prèmer per fèr-li tréurer tot el suc, y s'há de dexar axugar. Y d'aquest módo me cónsta per esperiéncia que já s'unex lo bastant per poder-se cardar.

Efectivamènt, el Sr. Damiá Amorós, aprová de mesclár-ne ab pel de cuní, y fèu un capell, qui no tenguè áltre defécte sinò que no vulguè pendrer bè la tintúra negra. Si es fèssien áltras próvas, sería fácil que s'arribás â sebrer corregir aquest defécte.

4

Bálsem Samaritá

S'anomêna Bálsem samaritá l'óli ordinári mesclad y cuit ab vi per rahò qu'es crèu qu'el caritatíu Samaritá de l'Evangéli usá d'aquest remei.

El diccionári de Trevoux no esplíca quína porciò d'ous s'ha de mesclar ab el ví. Peró jó hè sentid dir que per fèr un ungùènt bó per cremadúras, s'ei pósa duas párts de vi y una d'óli, y es fá courer fins qu'es veu que tot el vi s'es evaporad; es â dir, que s'há de fèr aminvar dos tércos.

5

VaníÑa

Espécia de garróva llárga devès mitg péu, gruxáda cóm el dit petit d'un allót, cási redòna, puntagúda per cáde cásc, de colòr obscur, d'un olòr balsámic y agradáble, y d'un gust un póc ágre; èÑa contè llavòrs molt petitas negras, lluènts. Aquesta garróva es el fruit d'una plánta álta de catorze ô quínze péus, qui s'enfíla per las pareds y los ábres que tè próp, y s'enrreda ab èlls. Las sèuas fúÑas son llárgas, y mès llárgas. Las seuas flórs son negrencas. Aquesta planta crèx en el México (sic). *Los Índios l'anomênan tlixochilt y la garróva mecasulhil. Los españóls anomênan la garróva Vanilla, ô Vainillas, per rahò que tè la figúra d'una petíta beina. La VaníÑa fortifíca el cervell y el ventrei, estenúa los humòrs viscòsos, y ecscíta l'urína. EÑa entra en la fábrica d'el Xicoláti; y servex tambè per perfumar el tabác. (TREVOUX)*

6

Ácre

Un Ácre en Inglatérra es una porciò de terrèno semblánt á una fanèga d'Espáña, qui fá 27 áumuds de Menórca, segòns várias esperiéncias. Y cóm un Ácre, ô síe fanèga contènguie 660 péus de llargária, y 99 d'amplária; tením que per fèr una quartèra de Menórca, s'há d'añadir la tercèra párt, qui fá 220 péus de llargária y 33 d'amplária; els unids ab els 660 de llargária, y 99 d'amplária de que consta l'Ácre, ô la fanèga, cóm havêm dit, fán 880 péus de llargária, y 132 d'amplária. Y contánt un pám y mitg per cáde péu, resúlta que per fèr una quartèra de Menórca, el terrèno há de tenir 1320 páms, ô 165 cánas de llargária, y 198 páms, ô 24 cánas y 6 páms d'amplária.

Un Ácre, diu Seixo, es una mesúra de terrèno usáda especialmènt en la Normandía. Allí tè 160 pérxas: cáda pérxa es de 24 péus, de 24 polzádas, de 12 líneas cadúna.

Miráu el Diccionári d'Agricultura d'el P. Terreros, imprimid en Madrid, l'añ 1792.

2. APÈNDIX II. MOSTRA DE LÈXIC ESPECÍFIC EXTRETA DEL DICCIONARI FEBRER

1. Lèxic relacionat amb el joc (mostra de 79 entrades amb informació afegida)

Â l'hómo. *Jóg de cártas*
Â l'ólla. *Jóg*
Â la ceba. *Jóg*
Â la clotxêta. *Jóg*
Â la fáva. *Jóg*
Â la ú, menja tot ú. *Jóg*
Â la veia sorda. *Jóg*
Â péu-còx. *Jóg*
Â-cúc. *Cért jóg*
Ás. *En los daus*
Ás. *La primèra cárta*
Bacêta. *Jóg de cártas*
Bastêt. *En el jóg de l'hómê*
Bástos.*En el jóg de cártas*
Biribis. *Cért jóg*
Bóla. *En el jóg de cártas*
Bufar. *En el jóg de dámas*
Burráda. *En el jóg*
Búrro. *En el jóg de l'Ós*
Canêt. *Jóg de cártas*
Cánsa. *Jóg de cártas. V. Secánsa*
Capót. *En el jóg de cártas*
Cárt ô Creu. *Cért jóg*
Cinquíllo. *Jóg de l'hóme*
Cóll. *En el jóg de cártas. V. Còssa*
Còpas. *En el jóg de cártas*
Còssa. *En las cártas*
Cuniêt amagad. *Jóg*
Dáma. *En el jóg de Dámas*
Dámas. *Jóg*
Endevína qui t'há ferid. *Jóg* -Escambríls. *Cért jóg*
Escáufa-máns. *Jóg*
Espásas. *En jóg de cártas*
Espasêta. *En el matêx jóg*
Estrángol. *Jóg*
Estrêña-roba. *Jóg*
Estútxa. *En el jóg de l'hómê*
Fíla fíla bárba. *Jóg*
Flux. *En el jóg de cártas*
Jaquêt. *Cért jóg*
Jóg de máns, jóg de villáns
Marriquínca. *Jóg*
Márro. *Cért jóg*
Mediatòr. *Jóg*
Mòrra. *Cért jóg*
Óca. *Cért jóg*
Óros. *En el jóg de cártas*
Palamái. *Jóg*
Paĺlissáda. *V. Estacáda. Jóg*
Pará, ô Parár. *Jóg*
Pareias. *En el jóg*
Pínta. *En las cártas*
Pósta, ô Póĺla. *En el jóg*
Primèra. *Jóg de cártas*
Qui no en tè n'axèca. *Jóg*
Quínas. *En los daus*
Rabassèll. *Jóg. Teia*
Rebuf. *En el jóg de dámas*
Renegad. *Jóg de l'hómê*

Retrúc. *En el jóg de truc*
Revessí. *Jóg de cártas*
Secánsa. *Jóg*
Senas ô sísos. *En los dáus*
Sóli-bóli. *Jóg*
Sòta. *En las cártas*
Tántos. *En el jóg*
Teia, ô jóg de la teia
Tenderêt. *Jóg de cártas*
Testêts. *Jóg*
Tot sól. *En el jóg de l'hómê*
Trente-y-un. *Jóg de cártas*
Trúc. *Jóg*
Trucar. *En el jóg de truc*
Trumfad. *En las cártas*
Trumfar. *En las cártas*
Trumfo. *En las cártas*
Unglêta. *Jóg. V. Â la clotxêta*

2. Lèxic sobre botànica (mostra de 324 entrades amb informació afegida)

Abedull. *Ábre.*
Abêt. *Ábre.*
Abrotano. *Pláta. V. Hèrba cuquèra.*
Abutilon. *Hèrba.*
Acanèa, *ô Hacanèa.*
Acánto. *V. Carnèra.*
Ács. *Ábre.*
Ácsia. *Hèrba.*
Agaric. *Cèrta rél.*
Agrèl·la. *V. Vinagrèl·la.*
Agrifòll. *Ábre.*
Agrimónia. *Pláta.*
Aguacátê. *Ábre.*
Ála. *Hèrba.*
Alcéa. *Hèrba.*
Alfolbes. *Pláta. Fénigrèg.*
Aliária. *Hèrba.*
Áloê. *Ábre.*
Amargóts. *Hèrba.*
Ambrêta. *Flor.*
Amella, *ô Mella.*
Ammi. *Pláta.*
Amòr d'hortolá. *Hèrba.*
Amòr de gí. *Pláta.*
Anacárdo. *Ábre.*
Anís. *Hèrba.*
Ápit, *ô Ápi.*
Aquilégia. *Hèrba.*
Aráñas. *Pláta.*
Aristología. *Hèrba.*
Áro. *Hèrba.*
Árs. *Pláta.*
Artemísa. *Pláta.*
Ásaro. *Hèrba.*
Atanásia. *Hèrba.*
Áuba. *Ábre.*
Aubèr blánc. *V. Áuba.*
Aubérja. *Ábre.*
Aubérja. *Fruit.*
Ausèrda. *V. Aufáus.*
Baládre. *V. Llorèr reál.*
Bal·lestèra. *V. Elébor. Hèrba de ballestèr.*
Balsamína. *Hèrba.*
Bárba d'Aarón. *Hèrba.*
Bárba de Cábra. *Hèrba.*
Bárba de Júpiter. *Hèrba. V. Puntèra.*
Bardána. *Hèrba.*
Barrèl·la. *Hèrba.*
Bèll-veurer. *Pláta.*
Bènedícta. *V. Valeriána.*
Berberis. *Hèrba.*
Bergamóta. *Pera.*
Betónica. *Hèrba.*
Bisnága. *Hèrba.*
Bistórta. *Pláta.*
Blauêt. *Hèrba.*
Bolítxos. *Pláta.*
Bossas de pastòr. *Pláta.*
Box-grèvol. *V. Agrifoll.*
Box. *Ábre.*
Bránca Ursína. *V. Carnèra.*
Brasíl. *Llèña.*
Brusc. *Pláta.*
Brutónica, *ô Ausinêta.*
Buglósa. *V. Llèngua bovína.*
Búrbera. *Ábre.*
Búrberas. *Fruita.*
Cábra-figuèra. *Ábre.*
Cafetèr. *Ábre.*
Calabrux. *Hèrba.*
Calamèns. *Hèrba.*
Camamilla. *Hèrba.*
Camòsa. *Pòma.*
Campaníl·la. *Flór.*
Campètxe. *Llèña.*
Cañóta. *Cáña borda.*
Canxalágua. *Hèrba.*
Capsêta. *Xúcla-mél.*
Cára-giráda. *V. Guixòns.*
Carabassêta. *V. Carabássa.*

Caragolíl̃lo. *Plánta.*
Cárc, *ô Cárd.*
Cárda. *Hèrba.*
Carlína. *Plánta.*
Carnèra. *Hèrba.*
Carrásca. *Ábre.*
Cássia. *Caña-fístola.*
Castáña gróssa, *ô Empeltada.*
Castañèr. *Ábre.*
Cebol̃lína. *Plánta.*
Cèdro. *Ábre.*
Celidónia. *Plánta.*
Cendál, *ô Sandál.*
Cènt-càps. *V. Cárcsigrèll.*
Cènt-nus. *Hèrba.*
Centáura. *Hèrba.*
Centèno. *Blád.*
Cerepòll, *ô Cerfull.*
Cevèr. *Hèrba.*
Cicúta. *Plánta.*
Citrágo. *Hèrba.*
Clavèll. *Flór.*
Cóll de colòm. *Flór.*
Coloquínta. *Plánta.*
Consólva. *Plánta.*
Cornèr. *Ábre.*
Cornicélis. *Hèrba.*
Coscòi. *Ausína.*
Cóst. *Plánta.*
Còua de cavall. *Plánta.*
Cresta de gáll. *Hèrba.*
Cruciáda. *Plánta.*
Cubertòra. *Hèrba. V. Coquêtas de pared.*
Cúgul. *De cebas, áis, etc.*
Cúgula. *Hèrba.*
Culís. *Hèrba.*
Desmái. *Ábre.*
Díctamo. *Plánta.*
Didalèra. *Hèrba.*
Dolsamára. *Plánta.*
Donzell. *Hèrba.*
Dragonária. *Hèrba.*
Dragonêt. *Hèrba.*
Ébol. *Hèrba.*
Endiána. *Plánta.*
Ensaláda. *V. Enciám.*
Enturiòns. *Plánta.*
Enxorxadèra. *Espíga de mill.*
Epilobi-palústre. *Hèrba.*
Ér. *Plánta.*
Ér. *Llavòr.*
Eráble. *V. Ács.*
Escabiòsa. *Plánta.*
Escamonea. *Hèrba.*
Escáña-llobs. *V. Acónit.*
Escáña-vèias. *Hèrba.*
Escándia. *Espécia de blát.*
Escláta-sáng. *En catalá: Rovel̃ló.*
Escorsonèra. *Hèrba.*
Escudêt. *Hèrba. V. Nenúfar.*
Esparò de cavall̃èr. *Flór.*
Esparò de gáll. *Rèm.*
Espasêta. *Hèrba.*
Espèlta. *Espécia de fromènt.*
Espinál. *Ábre.*
Eufrásia. *Hèrba.*
Fás de formiga. *Hèrba.*
Fás. *Bránca de fassèr.*
Fátg. *Ábre.*
Fenás verd, *ô en hèrba.*
Floquête. *Flór. V. Campanél̃las.*
Flór d'amòr. *V. Vel̃lutèras.*
Flór de magranèr, *ô Badócs.*
Frèsas. *V. Mandúxas.*
Frèx. *Ábre.*
Frígula. *Espécia de tem.*
Gahòns. *Hèrba.*
Gaiêta. *V. Adzebeja.*
Galánja. *Plánta.*
Gálda, *ô Guálda Hèrba.*
Gamonêt. *V. Aubò. Caramúxa.*
Gatássas. *Hèrba.*
Gatíl̃lo-cásto. *Plánta.*
Gavarrèra, *ô Madrisèlva.*
Genciána. *Hèrba.*
Ginèbre. *Ábre.*
Ginjól. *V. Grejol. Lliri bláu.*
Girò. *Rèm.*
Gramaní. *Hèrba.*
Granátxa. *Rèm.*
Gránsa. *Plánta. V. Rotgêta.*
Grejol. *V. Ginjól. Llíri bláu.*
Guínda. *Cirèra.*
Hèrba de Ballestèr. *V. Elébor.*
Hèrba de la Mára de Dèu. *V. Xúcla-mél.*
Hèrba de St. Joán. *V. Hipericò.*
Hèrba puntèra. *V. Sèmpreviva.*
Hèrba-cól, *ô Colèra.*
Herbolám. *V. Hortalíssa.*
Hipericò. *Hèrba.*
Hisóp. *Hèrba.*
Hublòn. *Hèrba.*
Imperiàl. *Plánta.*
Iva. *Hèrba.*
Jacínto. *Flór.*
Jonquíl̃lo. *Flór.*
Júnsa. *Plánta.*
Lauréola. *Hèrba.*

Lilá. *Ábre.*
Llacsò. *Plánta.*
Lladonèr. *Ábre.*
Llágas. *Flór.*
Llampúga. *Ábre.*
Llapassèra. *Hèrba.*
Llèngua bovína. *Hèrba.*
Llèngua de cà. *Hèrba.*
Llèngua de cèro. *Hèrba.*
Llentía. *Plánta.*
Llentías. *Grá de díta plánta.*
Llèt de gallína. *Hèrba.*
Lletrèra. *Hèrba.*
Llèva-má. *Plánta y flór.*
Llimò, *ô Llimòna.*
Lliri blánc. *V. Assucèna.*
Lliri bláu. *V. Ginjól. Grejol.*
Llorèr reál. *Ábre.*
Llupols. *V. Hublòn.*
Lújula. *Hèrba.*
Madri-sélva, *ô Gavarrèra.*
Magássa. *Hèrba.*
Máias. *Hèrba.*
Maimò. *Plánta.*
Málcorátges. *Hèrba.*
Málrubíns. *Hèrba.*
Mandrágora. *Plánta.*
Margaridêta. *Hèrba.*
Massanílllas. *Flór.*
Matafalúga. *V. Batafalúga. Anís.*
Matápòi. *V. Papárra. Hèrba.*
Matricária. *Hèrba.*
Mendástra. *Hèrba.*
Mèuca. *Plánta.*
Mil fuias. *Hèrba.*
Mill. *Hèrba.*
Miraboláns. *Fruita.*
Mirambèll. *Flór.*
Mirambèll. *Plánta.*
Mongêtas. *Llegúm.*
Mòsca d'áse. *Flór.*
Moscatèll. *Rèm. Y vi.*
Mostárda. *Plánta.*
Narcíso. *Flór.*
Nárdo sauvátge. *V. Ásaro.*
Nenúfar. *Hèrba.*
Nèpta. *Hèrba.*
Nicosiána. *V. Tabác.*
Nóu. *Fruita.*
Olivèllla. *V. Aledérn.*
Olm. *V. Om. Ábre.*
Om. *Ábre.*
Orênga. *ô Moradux bastard.*
Ortíga. *Hèrba.*
Pá de pórc. *Plánta.*
Pálo-sánto. *Ábre.*
Panís. *V. Ácsia.*
Papárra. *Hèrba. ô Matapòi.*
Passiò. *V. Flór de passionèra.*
Pelítre. *Hèrba.*
Pelosèlla. *Hèrba.*
Penicált. *V. Cárd sigrèll.*
Pensamènts. *Flór.*
Peónia. *Plánta.*
Pera. *Fruita.*
Perèra. *Ábre.*
Pet de veia. *Espécia de bolêt.*
Péu d'anada. *Hèrba.*
Péu de córb. *Hèrba.*
Péu de Crist. *Hèrba.*
Péu de llèbre. *Hèrba.*
Pi-Abêt. *Ábre.*
Pi. *Ábre.*
Picapòll. *Rèm.*
Pimpinélla. *Hèrba.*
Pinílllo. *Hèrba.*
Plátano. *Ábre.*
Polipódi. *Hèrba.*
Poll. *Ábre.*
Poncíg. *Fruita.*
Ponciguèr. *Ábre.*
Poriól. *Plánta.*
Porrássa. *Plánta.*
Póta de caváll. *Hèrba.*
Primavèra. *Flór.*
Prúna bòrda. *V. Arañó. Priñòns.*
Puntèra. *Hèrba.*
Pussèra. *V. Olivárda.*
Rabassóla. *V. Múrgula.*
Rabòsa. *ô Amòr d'hortolá. Plánta.*
Ramèll. *V. Flór.*
Rápa. *V. Bárba d'Aarón.*
Reinêta. *Espécia de pòma.*
Reura. *Ábre, ô llèña.*
Revola. *Hèrba.*
Ronsács. *Hèrba.*
Roquêta. *Hèrba.*
Sabonèra. *Hèrba.*
Sacsifrága. *Hèrba.*
Sajulída. *Hèrba.*
Salsèr. *Ábre. ô Salzèr.*
Sanguinária. *Hèrba.*
Sanguiñóla. *Hèrba.*
Sanícula. *Hèrba.*
Santál. *Llèña.*
Sedèr. *Ábre.*
Sègol. *V. Centèno.*
Sèmpre-viva. *Plánta.*

Senêt. *Pláⁿta.*
Sensitíva. *Pláⁿta.*
Serfull. *Hèrba.*
Serva. *Fruita.*
Servèr. *Ábre.*
Sibóc. *V. Engáña-pastòrs.*
Sivína. *Ábre.*
Sòsa. *Hèrba.*
Surèr. *Ábre.*
Teia. *Llèña.*
Tèx. *Ábre.*
Tiña. *Hèrba.*
Tòfona. *V. Trúfla.*
Trapò. *Pláⁿta.*
Trifólio. *V. Trebol.*
Tròmpa de cebas, áis, etc. *V. Cúgul.*
Trompèra. *Pláⁿta.*
Tulípa. *Flór.*
Ui de bóu. *Pláⁿta.*
Valeriána. *Hèrba.*
Vára de Jessé. *Pláⁿta.*
Veĺlutèras. *Flór.*
Vérn. *V. Pòll. Ábre.*
Verónica. *Hèrba. V. Betónica.*
Véssa. *Fruit. ô Pláⁿta.*
Xeringuíĺla. *Flór.*
Xèxa. *Blad.*

CRITERIS D'EDICIÓ

1. Els estudiosos de la lexicografia i els diccionaristes han conegut el diccionari Febrer a través d'un manuscrit autògraf, propietat d'Àgueda Florit, de Ferreries, i de dues còpies parcials realitzades a finals del segle XIX que havia descrit Jordi Carbonell. La localització, el 1991, d'un segon manuscrit complet autògraf de Febrer, a la biblioteca de Tomàs Vidal, de Maó, i d'un manuscrit fragmentari a la Biblioteca Victory de Febrer, ha permès, després de la *collatio* corresponent, establir el text definitiu, un cop deixades de banda les dues còpies parcials no autògrafes de Febrer.

2. L'edició del *Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí* d'Antoni Febrer que presentem es basa en el manuscrit més complet dels dos que es conserven: el que hem anomenat *B*, de 670 pàgines, localitzat el 1991 a Maó, actualment propietat de Tomàs Vidal, al qual hem afegit les 526 entrades que conté el *Suplemènt al Diccionári Menorquí, Español, Francês y Llatí*, un apèndix de l'anterior, que anomenen *Ap*. La *reductio ad unum* que hem fet ha tingut també present el manuscrit de Ferreries (*A*), una primera versió del diccionari que, tot i contenir ratlladures i nombrosos afegitons, als marges i a peu de pàgina que ja trobem ordenats normalment a *B* o a *Ap*, també conté algunes entrades que no consten en els manuscrits *A* i *Ap*, ja fos perquè l'autor decidís eliminar-les en la versió definitiva, ja perquè va seguir emprant el manuscrit *A* com a esborrany després de la redacció de *Ap*. Per aquestes raons, seguint el criteri de Febrer, presentem una llista única, però posem una + davant les entrades intercalades de *Ap*, de tal manera que es puguin distingir visualment de la resta i assenyalem totes les variants textuals del manuscrit *A* en l'aparat crític. L'aparat crític s'afegeix al final de la columna. Una crida numèrica al final de l'article es correspon, a peu de pàgina, amb el lema. A continuació, s'assenyalen les variants entre els manuscrits (*A*, *B*, *Ap*). En cas d'homografia, es col·loca un número subíndex (2 = castellà; 3 = francès; 4 = llatí). La nostra edició conté, doncs, tot allò que Febrer i Cardona va considerar com a definitiu, és a dir, el contingut de *B* més el de l'Apèndix. La col·lació entre els manuscrits *A* i *B*, en allò que tenen de comú, ens ha permès, sobretot, de corregir petits errors manuals o de còpia, ja que *B* és en gran part transcripció de pròpia mà d'*A*. També consignem a l'aparat els pocs lemes que no figuren més que a *A*. En canvi ens ha semblat que podíem prescindir de consignar tot allò que figura a *B*, però que mancava en la versió originària d'*A*, car el nostre objectiu és donar globalment i com a un tot el treball lexicogràfic de Febrer i Cardona.

3. Hem respectat estrictament l'ordre de les entrades que presenta el text i hem seguit els criteris d'ordre alfabètic de l'autor en les intercalacions de *A* i *Ap.* També conservem els epígrafs (*Ab*, *Ac*, *Ad*...) que ajuden a la localització, però, per raons tipogràfiques, no mantenim la presentació en quatre columnes —una per a cada llengua—, del manuscrit original (vegeu fotografies), car hem preferit la presentació habitual de l'article en els diccionaris actuals, en un format de pàgina a doble columna. Tot i així, hem volgut separar els equivalents de les quatre llengües amb una ratlla vertical. Hem posat l'entrada menorquina en minúscula (a excepció dels noms propis) negreta i hem regularitzat, seguint el criteri habitual de l'autor, els signes de puntuació, posant un punt al final de cada entrada (també quan hi ha més d'un sinònim) i en cas que no hi hagi equivalència (si Febrer considera que l'equivalent no existeix, hi posa tres punts). Les ô que separen el lema de l'entrada de la informació afegida es posen en minúscula i precedides de coma, (aióli, ô alióli.); les *V* que indiquen les remissions, es posen en majúscula i seguides de punt (abác. V. paradòr). Hem resolt un signe convencional, similar a una *s* majúscula, emprat de manera poc sistemàtica per a indicar *m* final de paraules llatines i l'abreviatura *&*, equivalent a *etc.*

4. Hem estat escrupolosament fidels a la peculiar ortografia de l'autor en tot moment, mantenint àdhuc la *ñ*, la titlla de la consonant lateral palatal intervocàlica i el personal ús de l'apòstrof i el guionet. Hem corregit errors aïllats d'accentuació, i altres grafies inhabituals que només constin en un sol manuscrit i que Febrer ordena com si l'ortografia fos la correcta; en tot moment assenyalem la nostra correcció en les notes a peu de pàgina. Hem mantingut, en canvi, algunes grafies vacil·lants:

— En el cas de doblets de mots homòfons corresponents, per exemple, a participi i substantiu (com ara *Partit*, *Empostissat*); la norma general és que el participi acabi en *-id/-ad* i el substantiu en *-ít/-át*. Ex. *Embutid. Vèrb.* i *Embutít. Nóm*. o *Empostissad. Vèrb.* i *Empostissát. Nóm*. En cas que només reculli el substantiu, ho alterna: així trobem escrit, per exemple, *Crid* (crit), *Preteríd*. Tampoc seguirien la norma general *Escrit. Nóm.* i *Escrit. Vèrb.* o *Lluhid. Nóm.* i *Lluhid. Vèrb*. També hem mantingut *Blád*, *Espécia de blát* i *Salsarrò de blát. Vèrb*.

— A l'entrada menorquina *Llob. Animál terrèste.*, la grafia de l'adjectiu difereix de l'entrada principal *Terrèstre*.

— A l'entrada menorquina *Tirabuxò. V. Saca-trápos*, i a l'entrada corresponent de la remissió, es manté *Saca-trápos* (i no «sacatápos»).

— *Abadessa* no duu accent cincumflex, com *Condêssa* o *duquêsa*.

— *Torniĩlo* no duu accent, com correspondria a les paraules amb aquesta terminació, com ara *Caragolíĩlo*.

També hem assenyalat vacil·lacions en les entrades no menorquines. Per exemple, *Asesinado*, *Asesinar*, *Asesinato i Asesíno*, equivalències castellanes del ms. *A*, s'alternen amb *Asasinado*, *Asasinar*, *Asasinato*, *Asasínar*, del ms. *B*.

Hem de recordar, finalment, que el respecte escrupolós a l'ortografia de Febrer ha anat associat a una ordenació de les entrades que, en alguns casos, divergeix dels criteris actuals i podria dificultar la consulta del diccionari. Entre les solucions adoptades per Febrer que més repugnen l'ortografia actual, hi ha, per exemple, l'ús ocasional de *ch* per a l'oclusiva velar sorda (*Cherubî*) i de *ph* per *f* (*Philosophia*); el peculiar tractament de les oclusives (*Cárregs*), l'ús de la *ñ*, el de *cs* i *cz* en lloc de *x* (*Alecsándro, Eczámen*), el del

grup *tg* per *ig* (*Desitg*), la simplificació de *ix* a *x* (*Matèx*), l'emmudiment gràfic de la *p* (*Tems*) i, sobretot, la grafia *c* dels grups inicials procedents de *s* líquida (*Cípio* per *Escipió*; *Cèna* per *escena*). També cal tenir present que, tot i la presència de doblets (*Allòt, Noi*), algunes vegades l'entrada correspon a una forma genuïnament menorquina, com és el cas de *Ciurò* (en lloc de *cigró*) i *Dévuit* (en lloc de *divuit*).

Bodéga. V. Cellèr.	Bodega.	Cave. Cellier.	Cella vinaria.
Bodeguèr.	Bodeguero.	Cellerier.	Cellarius.
Bofetàda.	Bofeton.	Soufflet.	Colaphus. Alapa.
Bofetadèta.	Bofetoncillo.	Petit soufflet.	Levis alapa.
Bofetejàd.	Abofeteado.	Soufflété.	Alapis cæsus.
Bofetejar.	Abofetear.	Souffleter.	Colaphis cædere.
Bofetejár-se.	Abofetearse.	Se donner des coups de soufflet.	Se colaphis cædere.
Boia.	Boya.	Bouée. Balise.	Signum. Anchorale.
Boiêt.	Bendito.	Simple. Benet.	Simplex. Insulsus.
Bóira.	Niebla.	Brouillard épais.	Nebula.
Boirada.	Niebla.	Brouillard épais.	Nebula.
Boirina.	Neblina.	Bruine.	Nebula densior.
Boiròs.	Nebuloso.	Nébuleux.	Nubilus. Nebulosus.
Bjarrò. V. Sodomite.	Sodomita.	Sodomite.	Sodomita.
Ból, ò Bolarméni.	Bol. Bolo arménico.	Bol d'armenie.	Terra armenica.
Bola.	.	.	.
Bolandèra.	Estornija. Bilorta.	Anneau de fer.	Annulus ferreus.
Bolantí.	Bolantin.	Espéce de ficelle.	Funiculus.
Bolcad.	Empañado.	Emmailloté.	Pannis involutus.
Bolcáda.	Empañadura. Embol-tura.	.	Panni infantiles.
Bolcadòr.	Revolcadero.	Endroit où l'on se veautre.	Volutabrum.
Bolcamènt.	.	.	.
Bolcar.	Empañar.	Emmailloter un enfant.	Infantilibus pannis involvere.
Bolcár-se. V. Remolcár-se.	Revolcarse.	Se veautrer.	Se volvere. Volutari.
Bòldro.	Chorro.	Chûte d'eau qui sort avec impétuosité.	Rivus.
Bolèa.	Bolea.	Volée d'un carosse.	Jugum.
Bolèi.	Voleo.	Volée.	Ictus in aere impactus.
Bolèro.	Bolero.	Espece de danse.	Saltationis genus.
Bolèt.	Hongo. Séta. Begin.	Mousseron. Champignon.	Fungus. Boletus.
Bolèta.	Bolilla.	Petite boule.	Sphærula. Globulus.
Boletjar.	Bolear.	Faire rouler les billes au hasard.	Globulos incassu jactare.
Boletòs.	Hongoso.	Fongueux.	Fungosus.
Bolillo. En el billard.	Bolillo.	Passe.	Perpendicularis arcui arcuata.
Bólit. V. Sóli-bóli.	Juego de la tala.	Le toc.	.
Bolitxe.	Red.	Rets.	Rete.
Bolitxos. Planta.	Ojo de buey.	Oeill de bœuf.	Chrysanthemum. Buphthalmus.
Boll, ò Bollò.	Bolilla.	Boulette.	Globulus.
Bòlla.	Bola.	Boule.	Pila. Globus.

Pàgina 91 del manuscrit *B* del Diccionari Febrer i Cardona, actualment a la Biblioteca Vidal, de Maó.
(Foto: P. Monistrol, Sabadell)

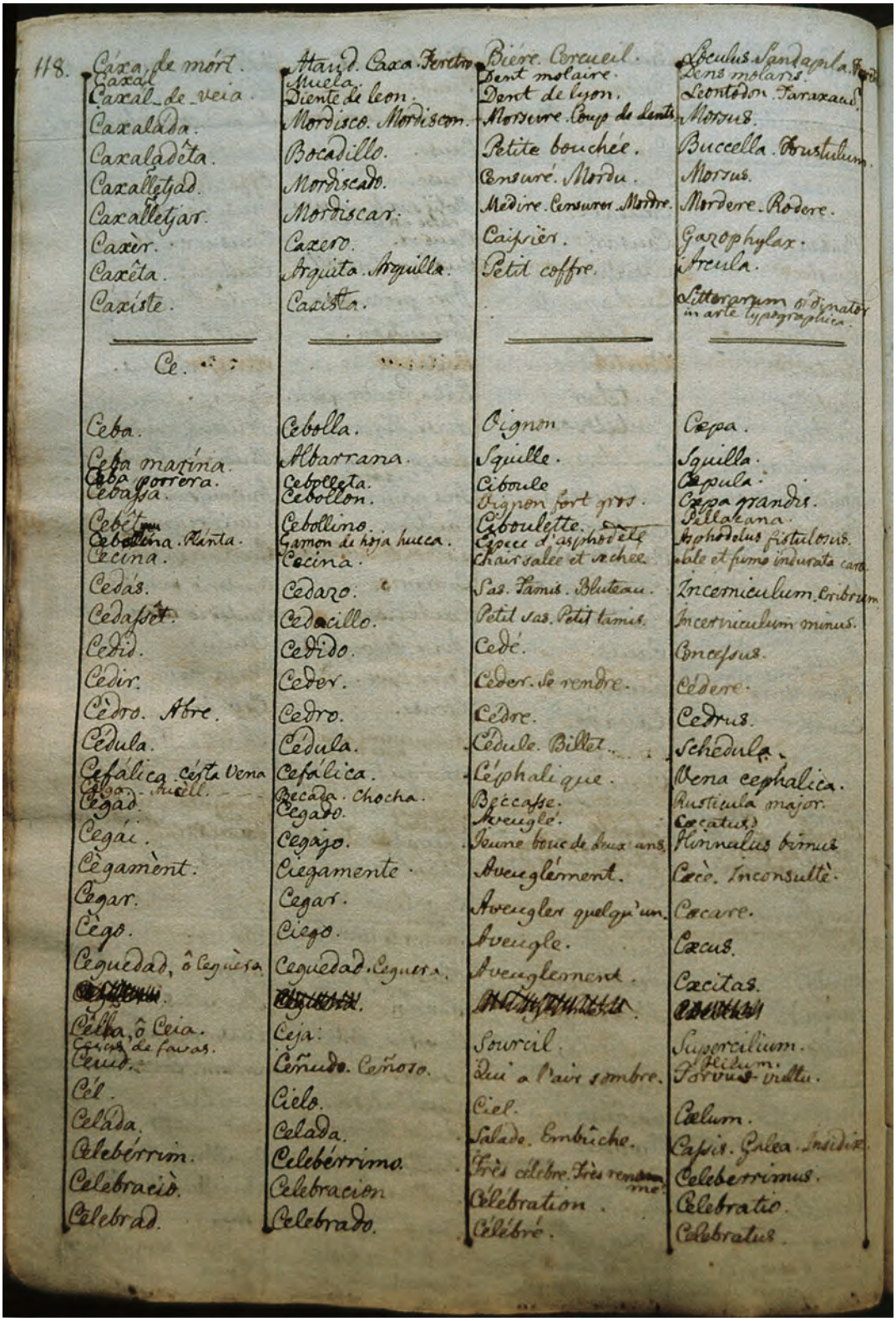

Pàgina 118 del manuscrit *A* del Diccionari Febrer i Cardona, actualment a la Biblioteca Victory de Febrer, de Maó. (Foto: J. M. VIDAL, Maó)

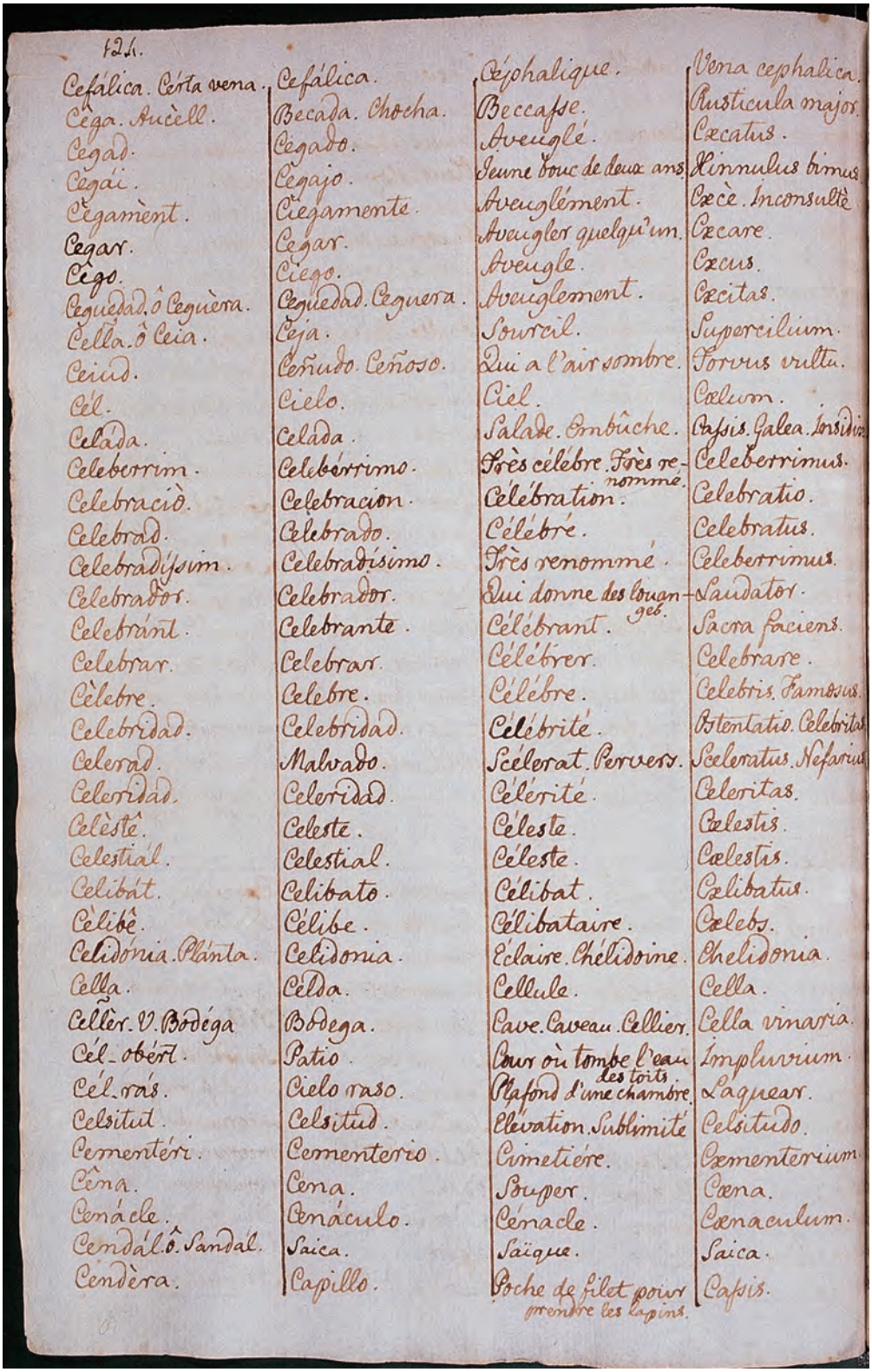

124.

Cefálica. Cèrta vena.	Cefálica.	Céphalique.	Vena cephalica.
Cèga. Aucèll.	Becada. Chocha.	Beccasse.	Rusticula major.
Cegad.	Cegado.	Aveuglé.	Cæcatus.
Cegái.	Cegajo.	Jeune bouc de deux ans.	Hinnulus bimus.
Cègamènt.	Ciegamente.	Aveuglément.	Cæcè. Inconsultè.
Cegar.	Cegar.	Aveugler quelqu'un.	Cæcare.
Cego.	Ciego.	Aveugle.	Cæcus.
Cèguedad. ô Cegùera.	Ceguedad. Ceguera.	Aveuglement.	Cæcitas.
Cella. ô Ceia.	Ceja.	Sourcil.	Supercilium.
Ceiud.	Ceñudo. Ceñoso.	Qui a l'air sombre.	Torvus vultu.
Cél.	Cielo.	Ciel.	Cælum.
Celáda.	Celada.	Salade. Embûche.	Cassis. Galea. Insidiæ.
Celeberrim.	Celebérrimo.	Très célebre. Très renommé.	Celeberrimus.
Celebraciò.	Celebracion.	Célébration.	Celebratio.
Celebrad.	Celebrado.	Célébré.	Celebratus.
Celebradíssim.	Celebradísimo.	Très renommé.	Celeberrimus.
Celebrador.	Celebrador.	Qui donne des louanges.	Laudator.
Celebránt.	Celebrante.	Célébrant.	Sacra faciens.
Celebrar.	Celebrar.	Célébrer.	Celebrare.
Cèlebre.	Celebre.	Célébre.	Celebris. Famosus.
Celebridad.	Celebridad.	Célébrité.	Ostentatio. Celebritas.
Celerad.	Malvado.	Scélerat. Pervers.	Sceleratus. Nefarius.
Celeridad.	Celeridad.	Célérité.	Celeritas.
Celèstê.	Celeste.	Céleste.	Cælestis.
Celestiál.	Celestial.	Céleste.	Cælestis.
Celibát.	Celibato.	Célibat.	Cælibatus.
Célibê.	Célibe.	Célibataire.	Cæleb.
Celidónia. Plánta.	Celidonia.	Éclaire. Chélidoine.	Chelidonia.
Cella.	Celda.	Cellule.	Cella.
Cellèr. V. Bodéga.	Bodega.	Cave. Caveau. Cellier.	Cella vinaria.
Cél_obért.	Patio.	Cour où tombe l'eau des toits.	Impluvium.
Cél_ràs.	Cielo raso.	Plafond d'une chambre.	Laquear.
Celsitud.	Celsitud.	Élévation. Sublimité.	Celsitudo.
Cementéri.	Cementerio.	Cimetiére.	Cæmenterium.
Cêna.	Cena.	Souper.	Cæna.
Cenácle.	Cenáculo.	Cénacle.	Cænaculum.
Cendál. ô. Sandál.	Saica.	Saïque.	Saica.
Cendèra.	Capillo.	Poche de filet pour prendre les lapins.	Capsis.

Pàgina 124 del manuscrit *B* del Diccionari Febrer i Cardona, actualment a la Biblioteca Vidal de Maó, que es correspon amb la pàgina 118 del manuscrit *A*. (Foto: P. Monistrol, Sabadell)

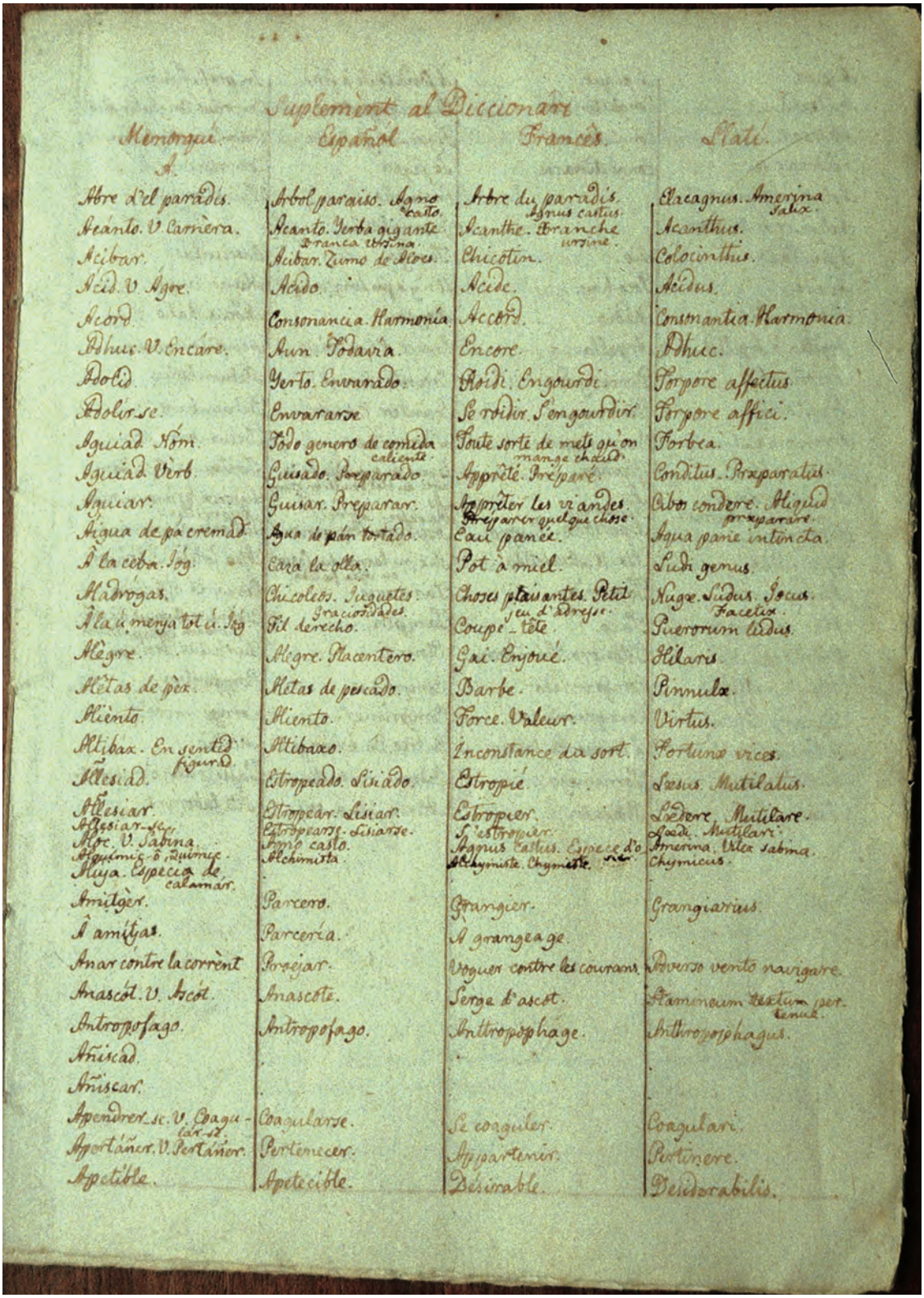

Suplement al Diccionari

Menorquí	Español	Francès	Llatí
A.			
Abre d'el paradís.	Arbol paraiso. Agno casto.	Arbre du paradis. Agnus castus.	Elæagnus. Amerina. Salix.
Acanto. V. Carnera.	Acanto. Yerba giganta. Branca ursina.	Acanthe. Branche ursine.	Acanthus.
Acibar.	Acibar. Zumo de flores.	Chicotin.	Colocinthus.
Acid. V. Agre.	Acido.	Acide.	Acidus.
Acord.	Consonancia. Harmonía.	Accord.	Consonantia. Harmonia.
Adhuc. V. Encare.	Aun. Todavía.	Encore.	Adhuc.
Adolid.	Yerto. Envarado.	Roidi. Engourdi.	Torpore affectus.
Adolir se.	Envararse.	Se rroidir. S'engourdir.	Torpore affici.
Aguiad. Nom.	Todo genero de comida caliente.	Toute sorte de mets qu'on mange chaud.	Torbea.
Aguiad. Verb.	Guisado. Preparado.	Apprêté. Préparé.	Conditus. Præparatus.
Aguiar.	Guisar. Preparar.	Apprêter les viandes. Préparer quelque chose.	Cibos condere. Aliquid præparare.
Aigua de pa cremad.	Agua de pán tostado.	Eau panée.	Aqua panis intincta.
À la ceba. Jog.	Cara la olla.	Pot à miel.	Sudi genus.
Alabrogas.	Chicoleos. Juguetes.	Choses plaisantes. Petits Gracioidades.	Nugæ. Ludus. Jocus. Facetiæ.
À la d. mena tot d. Jog.	Fil derecho.	Coupe-tête. Jeu d'adresse.	Puerorum ludus.
Alegre.	Alegre. Placentero.	Gai. Enjoué.	Hilaris.
Aletas de pex.	Aletas de pescado.	Barbe.	Pinnulæ.
Aliento.	Aliento.	Force. Valeur.	Virtus.
Altibax. En gentil figurd.	Altibaxo.	Inconstance de sort.	Fortunæ vices.
Allesiad.	Estropeado. Lisiado.	Estropié.	Læsus. Mutilatus.
Allesiar.	Estropear. Lisiar.	Estropier.	Lædere. Mutilare.
Allesiar-se.	Estropearse. Lisiarse.	S'estropier.	Lædi. Mutilari.
Alloe. V. Sabina.	Hoja casto.	Agnus castus. Espece d'olive.	Amerina. Vitex. Sabina.
Alquimic-ó. Quimic.	Alchimista.	Alchymiste. Chymiste.	Chymicus.
Aluya. Espececa de calamar.			
Amitger.	Parcero.	Grangier.	Grangiarius.
À amitjas.	Parcería.	A grangeage.	
Anar contre la corrènt.	Forejar.	Voguer contre les courans.	Adverso vento navigare.
Anascót. V. Ascót.	Anascote.	Serge d'ascot.	Stamineum textum per. tenue.
Antropofago.	Antropofago.	Anthropophage.	Anthropophagus.
Añiscad.			
Añiscar.			
Apendrer se. V. Coagular-se.	Coagularse.	Se conguler.	Coagulari.
Apertañer. V. Pertañer.	Pertenecer.	Appartenir.	Pertinere.
Apetible.	Apetecible.	Désirable.	Desiderabilis.

Primera pàgina del *Suplement* del Diccionari Febrer i Cardona, actualment a la Biblioteca Victory de Febrer, de Maó. (Foto: J. M. VIDAL, Maó)

DICCIONÁRI MENORQUÍ, ESPAÑOL FRANCÊS Y LLATÍ

(EDICIÓ CRÍTICA)

A

+â amítjas. | Parcería. | À grangeage. | .

ab

abác. *V. paradòr.* | Abáco. | Abaque. Tailloir. | Abacus.
abaciál. | Abacial. Abadengo. | Abbatial. | Abbatialis.
abad. | Abad. | Abbé. | Abbas.
abadessa. | Abadesa. | Abbesse. | Abbatissa. Antistita.
abadía. | Abadía. | Abbaye. | Abbatia.
abagarranad. | Envilecido. | Prostitué. | Prostitutus.
abagarranár-se. | Envilecerse. | Se prostituer. | Se prostituere.
abagót. | Zangano. | Bourdon. Frêlon. | Fucus. Pseudomelyssa.
abalansad. | Abalanzado. | Contrebalancé. | Comparatus. Ponderatus.
abalansar. | Abalanzar. | Contrebalancer. | Aequare lances. Ponderare.
abalansár-se. | Abalanzarse. | Se jetter. S'élancer. | Propendere.
abandonad. *Vèrb.* | Abandonado. | Abandonné. | Derelictus.
abandonad. *Nóm.* | Perdido. | Abandonné. | Corruptus. Depravatus.
abandonamènt. | Abandonamiento. | Abandonnement. | Derelictio.
abandonar. | Abandonar. | Abandonner. | Derelinquere. Deserere.
abandonár-se. | Abandonarse. | Manquer de courage. | Animo cadere. Elanguere.
abandonár-se. | Abarraganarse. | Se prostituer. | Se prostituere.
abandòno. | Abandono. | Abandon. | Destitutio.
abáns, ô *ántes.* | Antes. | Avant. Auparavant. | Antè. Priùs.
abatimènt. | Abatimiento. | Abattement. | Animi dejectio.
abátrer. | Abatir. | Abattre. | Dejicere. Evertere.
abátrer-se. | Abatirse. | S'abattre. | Se dejicere.
abatud. | Abatido. | Abattu. | Abjectus. Demissus.
abaxad. | Baxado. | Descendu. | Depressus.
abaxadòr. | Tundidor. | Tondeur de draps. | Pannorum tonsor.
abaxamènt. *V. rebáx.* | Baxa. | Rabais. Diminution de prix. | Pretii remissio.
abaxar. | Baxar. | Baisser. | Demittere. Descendere.
abaxár-se. | Baxarse. | S'abaisser. | Se demittere.
abcès. | Absceso. | Abcès. | Abscessus.
abdicaciò. | Abdicacion. | Abdication. | Abdicatio.
abdicad. | Abdicado. | Abdiqué. | Abdicatus.
abdicar. | Abdicar. | Abdiquer. | Abdicare.
abecedári. | Abecedario. | Abecedaire. | Alphabetum.
â-bé-cóll. | Acuestas. | Sur le dos. Sur les epaules. | Super humeros.
abedull. *Ábre.* | Abedul. | Bouleau. | Betulla.
abeÑla, ô *abeia.* | Abeja. | Abeille. | Apes, vel Apis.
abeieról. | Abejaruco. | Guêpier. | Merops. Apiastra.
abêt. *Ábre.* | Abeto. | Sapin. | Abies.
abetzèr. | Zarza. | Ronce. | Dumus.
abeurad. | Abrevado. | Abreuvé. | Adaquatus.
abeuradòr. *V. beuráda.* | Abrevadero. | Abreuvoir. | Aquarium.[1]

1. **abeuradòr**] *V.* ***beuráda****, solament a B.*

abeuradòrs d'una pared. | Degolladúra. | Abreuvoir. | Vacuum interjacens.[2]
abeurar. | Abrevar. | Abreuver. | Adaquare.
abeurár-se. | Abrevarse. | S'abreuver. | Adaquari.
abintestat. | Abintestato. | Abintestat. | Ab intestato.
abismad. | Abismado. | Abymé. | Absorptus.
abismar. | Abismar. | Abymer. | Absorbere.
abismár-se. | Abismarse. | S'abymer. | Absorberi.
abísme. | Abismo. | Abyme. | Abyssus.
abjecciò. | Abatimiento. | Abattement. | Abjectio.
abjectad. | Menospreciado. | Méprisé. | Despectus.
abjuraciò. | Abjuracion. | Abjuration. | Abjuratio.
abjurad. | Abjurado. | Abjuré. | Abjuratus.
abjurar. | Abjurar. | Abjurer. | Abjurare.
ablanid. | Ablandado. | Amolli. | Mollitus.
ablanimènt. | Ablandamiento. | Amollissement. | Mollimentum.
ablanir. | Ablandar. | Amollir. | Mollificare.
ablanír-se. | Ablandarse. | S'amollir. | Mollificari.
ablatíu. | Ablativo. | Ablatif. | Ablativus.
abluciò. | Ablucion. | Ablution. | Ablutio.
ab molta rahò. | Con mucha razon. | Bien. Comme il faut. | Rectè.
abnegaciò. | Abnegacion. | Abnégation. | Abnegatio.
abocad. | Abocado. | Abouché. Happé. | Unà compositus.
abocad. | Echado. Derramado. | Versé. | Fusus. Eversus.
abocar. | Echar. Derramar. Embrocar. | Verser. | Infundere. Evergere.
abocár-se. | Abocarse. | S'aboucher. | Convenire. Congredi.
aboliciò. | Abolicion. | Abolition. | Abolitio. Extinctio.
abolid. | Abolido. | Aboli. | Abrogatus. Obliteratus.
abolir. | Abolir. | Abolir. | Abolere. Delere.
abolír-se. | Abolirse. | S'abolir. | Interire.
abominável. | Abominable. | Abominable. | Abominandus.
abominávlamènt. | Abominablemente. | Abominablement. | Abominandè.
abominaciò. | Abominacion. | Abomination. | Detestabile.
abominad. | Abominado. | Abominé. | Detestatus.
abominadòr. | Abominador. | Celui qui abomine. | Abominator.
abominar. | Abominar. | Abominer. | Detestari.
abonad. | Abonado. | Approuvé. | Probatus.
abonadòr. | Abonador. | Garant. Répondant. | Fidejussor.
abonamènt. | Abonamiento. | Abonnement. | Sponsio pro aliquo.
abonansad. | Abonanzado. | Appaisé. Calmé. | Sedatus.
abonansár-se. | Abonanzar. | S'appaiser. Se calmer. | Sedari.
abonar. | Abonar. | Approuver. Garantir. | Dare praedes pro aliquo.
abonár-se. | Abonarse. | S'abonner. | Pacto convento jus aliquod redimere.
abóno. | Abono. | Approbation. | Approbatio. Assertio.
abordad. | Abordado. | Abordé. | Appulsus.
abordadòr. | Abordador. | Celui qui aborde. | Qui in alium irruit.
abordar. | Abordar. | Aborder. | Appellere.
abordár-se. | Abordarse. | S'aborder. | Appellere ad aliquem.
abordátge. | Abordage. | Abordage. | Navium applicatio.
abortad. | Abortado. | Avorté. | Abortus.
abortar. | Abortar. | Avorter. | Abortum pati.
abortíu. | Abortivo. | Avortif. | Abortivus.
abórto. | Aborto. | Avortement. | Abortus.
abrahonad. | Asido. | Pris avec la main. | Apprehensus.
abrahonar. | Asir. Asir. | Empoigner une chose. | Apprehendere.
abrahonár-se. | Asirse. | Se saisir. | Sese apprehendere.
abramad. | Codicioso. | Convoiteux. | Cupidus.
abramar. | Codiciar. | Convoiter. | Concupiscere.
abrás, ô ***abrassáda.*** | Abrazo. | Embrassement. | Amplexus.
abrasad. | Abrasado. | Embrasé. | Ustus. Exustus.
abrasadòr. | Abrasador. | Brûlant. Ardent. | Ustor. Exustor.
abrasamènt. | Abrasamiento. | Embrasement. | Incendium.
abrasar. | Abrasar. | Embraser. | Exurere.
abrasár-se. | Abrasarse. | S'embraser. | Inardescere.
abrassad. | Abrazado. | Embrassé. | Cinctus. Circumdatus.
abrassáda. *V.* ***abrás.*** | Abrazo. | Embrassement. | Amplexus.
abrassadêta. | Abracito. | Petite caresse. | Amplexus. Blanditiae.
abrassadòr. | Abrazador. | Celui qui embrasse. | Qui amplectitur.
abrassar. | Abrazar. | Embrasser. | Complecti.
abrassár-se. | Abrazarse. | S'embrasser. | Se invicem complecti.

2. **abeuradòrs d'una pared**] *aquest article figura solament a A.*

ábre. | Arbol. | Arbre. | Arbor.
ábre de l'amòr. | Arbol del amor. El Pimiento. | Poivrette. | Siliquastrum.[3]
[+]**ábre d'el paradís.** | Arbol paraiso. Agno casto. | Arbre du paradis. Agnus castus. | Elacagnus. Amerina Salix.
abreviaciò. | Abreviacion. | Abrégé. | Epitome. Compendium.
abreviad. | Abreviado. | Abrégé. | In compendium redactus.
abreviadòr. | Abreviador. | Abréviateur. | Abbreviator. Contractor.
abreviadúra. | Abreviatura. | Abréviation. | Compendium.
abreviar. | Abreviar. | Abréger. | Aliquid contrahere.
abrigad. | Abrigado. | Couvert. À l'abri. | Frigore tutus, munitus.
abrigar. | Abrigar. | Couvrir. Garantir. | Tutari à frigore. Fovere.
abrigár-se. | Abrigarse. | Se couvrir. | Sese muniri.
abrígo. | Abrigo. | Abri. | Munimen.
abril. | Abril. | Avril. | Aprilis.
abriḷlantad. *Parlánt d'un diamánt.* | Abrillantado. | Taillé à facettes. | In multiplices angulos incisus.
abriḷlantar els diamánts. | Abrillantar. | Tailler les diamants à facettes. | Adamantes in multiplices angulos incidere.
abriulls. | Abrojos. | Chausse-trape. | Carduus stellatus.
abrogaciò. | Abrogacion. | Abrogation. | Abrogatio.
abrogad. | Abrogado. | Abrogé. | Abrogatus.
abrogar. | Abrogar. | Abroger. | Abrogare.
abrotano. *Plánta. V.* ***hèrba cuquèra.*** | Abrotano. Lombriguera. Ciprés silvestre. | Auronne. Abrotone. | Abrotanum. Abrotonum.
abrumad. | Abrumado. | Opprimé. Accablé. | Gravatus. Oppressus.
abrumar. | Abrumar. | Opprimer. Accabler. | Gravare. Opprimere.
abrusad. | Tostado. Achicharrado. | Rissolé. Brulé. | Tostus.
abrusar. | Tostar. | Rissoler. Bruler. | Torrere.
abrusár-se. | Achicharrarse. | Se bruler au feu, au soleil. | Aestuari solis ardore.
absóldrer. | Absolver. | Absoudre. | Absolvere.
absólt. | Absuelto. | Absous. | Absolutus.
absólta. | Responso. | Répons pour les morts. | Responsorium.
absoluciò. | Absolucion. | Absolution. | Absolutio.
absolud. | Absoluto. | Absolu. | Despoticus.
absoludamènt. | Absolutamente. | Absolument. | Absolutè.
absorbènt. | Absorvente. | Absorbant. | Absorbens.
absorbid. | Absorvido. | Absorbé. | Absorptus.
absorbir. | Absorver. | Absorber. | Absorbere.
absórt. | Absorto. | Etonné. | In admirationem raptus.
abstenír-se. | Abstenerse. | S'abstenir. | Abstinere.
abstergènt. | Abstergente. Abstersivo. | Abstersif. | Abstergens. Abstersivus.
abstergir. | Absterger. | Absterger. | Abstergere.
abstersíu. | Abstersivo. | Abstersif. | Abstersivus.
abstinéncia. | Abstinencia. | Abstinence. | Abstinentia.
abstinènt. | Abstinente. | Abstinent. | Abstinens.
abstinentíssim. | Abstinentísimo. | Très abstinent. | Abstinentissimus.
abstingud. | Abstenido. | Abstenu. | Abstinens.
abstracciò. | Abstraccion. Abstraccion. | Abstraction. | Abstractio.
abstractíssim. | Abstractísimo. | Très abstrait. | Nimium sublimis res.
abstrét. | Abstracto. Abstrahido. | Abstrait. | Abstractus.
abstréurer. | Abstraher. | Abstraire. | Abstrahere.
abstréurer-se. | Abstraherse. | Se soustraire. | Se subtrahere.
abstrús. | Abstruso. Obscuro. | Abstrus. | Abstrusus.
absurdamènt. | Disparatadamente. | Absurdement. | Absurdè.
absurdíssim. | Absurdísimo. | Très absurde. | Valdè absurdum.
absúrdo. | Absurdo. | Absurde. | Absurdus.
abuḷlò. | Sumidero. Arbollon. | Égoût pour faire écouler les eaux. | Cloaca.
abuḷlonad. | Hecho en forma de sumidero. | Fait en forme d'égoût. | In similitudinem cloacis factus.
abuḷlonar. | Hacer sumideros. | Faire des égoûts. | Cloacas facere.
abultad. | Abultado. | Grossi. Augmenté. | Pergrandis. Auctus.
abultar. | Abultar. | Grossir quelque chose. | Rei molem augere.
abundad. | Abundado. | Abondé. | Abundatus.
abundamènt. | Abundamiento. | Débordement. Inondation. | Abundatio.
abundáncia. | Abundancia. | Abondance. | Abundantia.
abundánt. | Abundante. | Abondant. | Abundans.

3. **ábre de l'amòr**] *aquest article figura solament a A.*

abundantíssim. | Abundantísimo. | Très abondant. | Abundantissimus.
abundantíssimamènt. | Abundantísimamente. | Très abondamment. | Copiosissimè.
abundántmènt. | Abundantemente. | Abondamment. | Abundantèr. Copiosè.
abundar. | Abundar. | Abonder. | Abundare.
abundòs. | Abundante. | Abondant. | Abundans.
abundòsamènt. | Abundantemente. | Abondamment. | Abundantèr. Copiosè.
abús. | Abuso. | Abus. | Abusus.
abusad. | Abusado. | Abusé. | Falsus. Deceptus.
abusar. | Abusar. | Abuser. | Abuti.
abusíu. | Abusivo. | Abusif. | Abusivus.
abusivamènt. | Abusivamente. | Abusivement. | Abusivè.
abutilon. *Hèrba.* | Abutilon. | Abutillon. | Abutilon.

ac

acabad. | Acabado. | Achevé. Fini. | Perfectus. Absolutus.
acabamènt. | Acabamiento. | Achévement. | Finis.
acabar, ô ***conclubir.*** | Rematar. | Achever. Finir. | Finire.
acabar algúna cósa. | Apurar. | Epuiser une chose. | Exhaurire.
acabár-se. | Acabarse. | Finir. Se terminer. | Deficere.
acabussad. | Atropado. | Attroupé. | Turmatim adunatus.
acabussadòr. | Azuzador. | Instigateur. | Stimulator.
acabussamènt. | Atropamiento. | Attroupement. | Confusa multitudo.
acabussar. | Atropar. | Attrouper. | Turbas cogere.
acabussar el cá. | Azuzar el perro. | Animer le chien. | Instigare. Incitare canem.
acabussár-se. | Atroparse. | S'attrouper. | Turmatim concurrere.
académia. | Academia. | Académie. | Academia.
académic. | Academico. | Académicien. | Academicus.
acalad. *V. **acotad.*** | Baxado. Encorvado. | Baissé. Courbé. | Inclinatus. Demissus.
acalar. *V. **acotar.*** | Baxar. Encorvar. | Baisser. Courber. | Inclinare. Demittere.
acalár-se. *V. **acotár-se.*** | Baxarse. Encorvarse. | Se baisser. Se courber. | Se inclinare. Se submittere.
acalorad. | Acalorado. | Échauffé. | Inflammatus.
acalorar. | Acalorar. | Échauffer le corps. | Calefacere.
acalorár-se. | Acalorarse. | S'échauffer. | Incalescere.
acaminad. | Caminado. | Marché. | Ambulatus.
acaminadòrs d'allót. | Andadores. | Lisiéres. | Fasciolae quibus infantes sustinentur.
acaminar. | Caminar. | Marcher. | Ambulare.
acampad. | Acampado. | Campé. | Castrametatus.
acampamènt. | Acampamento. | Campement. | Castrorummetatio.
acampár-se. | Acampar. | Camper. | Castrametari.
acanalad. | Acanalado. | Canelé. | Striatus.
acanalar. | Acanalar. | Caneler. | Striare.
acanèa, ô ***bacanèa.*** | Hacanea. | Haquenée. Double bidet. | Equus Britannicus.
⁺**acánto.** *V. **carnèra.*** | Acanto. Yerba gigante. Branca ursina. | Acanthe. Branche ursine. | Acanthus.
acantonad. | Acantonado. | Cantonné. | In stativa praesidia missus.
acantonamènt. | Acantonamiento. | Quartier d'hiver. | Hibernacula.
acantonár-se. | Acantonar. | Cantonner. | In stativa praesidia ducere.
acañad. | Encanijado. | Exténué. | Extenuatus.
acañamènt. | Encanijamiento. | Exténuation. | Extenuatio.
acañar. | Encanijar. | Exténuer. | Extenuare.
acañár-se. | Encanijarse. | S'exténuer. | Extenuari.
acarad. | Careado. Acareado. | Confronté. | Collatus. Comparatus.
acarar. | Carear. Acarear. | Confronter. | Comparare.
acarár-se. | Carearse. | Se mettre face à face. | Frontem obvertere.
acarcañár-se. | Encharcarse. | Se remplir d'eau. | Aquâ oppleri.
acariciad. | Acariciado. | Caressé. | Blanditus.
acariciadòr. | Acariciador. | Caressant. Flatteur. | Blandidicus.
acariciar. | Acariciar. | Caresser. | Blandiri.
acarread. | Acarreado. | Charrié. Voituré. | Advectus.
acarrear. | Acarrear. | Charrier. | Convehere.
acás. | Acaso. | Par hazard. | Casu.
acatad. | Acatado. | Respecté. Révéré. | Honore habitus.
acataléctic. | Acataléctico. | Acatalectique. | Acatalecticus.
acatamènt, ô ***acáto.*** | Acatamiento. | Respect. Égard. | Reverentia.
acatar. | Acatar. | Respecter. Révérer. | Honorare. Colere.
acaudalad. | Acaudalado. | Thesaurisé. | Opum copiâ affluens.

acaudalar. | Acaudalar. | Thesauriser. | Opes comparare.
acáurer. | Acaecer. Acontecer. | Arriver. Survenir. | Accidere. Contingere.
accedid. | Accedido. | Qui est conforme. | Accessus.
accedir. | Acceder. | S'accorder. Être conforme. | Accedere.
acceleraciò. | Aceleracion. | Accélération. | Acceleratio.
accelerad. | Acelerado. | Accéléré. | Opus tumultuarium.
accelerar. | Acelerar. | Accélérer. | Accelerare.
accènt. | Acento. | Accent. | Accentus.
accentuaciò. | Acentuacion. | Application des accents. | Accentuum appositio.
accentuad. | Acentuado. | Accentué. | Accentu notatus.
accentuar. | Acentuar. | Accentuer. | Accentu notare.
accepciò de persònas. | Acepcion de personas. | Acception de personnes. | Ratio personae habita.
acceptáble. | Aceptable. | Acceptable. | Acceptabilis.
acceptaciò. | Aceptacion. | Acceptation. | Approbatio. Plausus.
acceptad. | Aceptado. | Accepté. | Acceptatus.
acceptadòr. | Aceptador. | Accepteur. | Acceptator.
acceptánt. | Aceptante. | Acceptant. | Acceptans.
acceptar. | Aceptar. | Accepter. | Acceptare.
accès. | Acceso. | Accès. | Accessus.
accessíble. | Accesible. | Accessible. | Accessibilis.
accessiò. | Accesion. | Accès. | Accessio.
accessóri. | Accesorio. | Accessoire. | Accessorius.
accidènt. | Accidente. | Accident. | Accidens. Casus fortuitus.
accidentál. | Accidental. | Accidentel. | Accidentalis.
accidentálmènt. | Accidentalmente. | Accidentellement. | Casu. Fortuitò.
acciò. | Accion. | Action. | Actio.
accionad. | Accionado. | Gesticulé. | Gesticulatus.
accionar. | Accionar. | Gesticuler. | Gesticulari.
accioníste. | Accionista. | Actionnaire. | Actionarius.
acéfalo. | Acéfalo. | Acephale. | Acephalus.
acerad. | Acerado. | Aceré. | Chalybe inductus.
acerar. | Acerar. | Acerer. | Chalybe ferrum durare.
acérbamènt. | Acerbamente. | Aigrement. Rudement. | Acerbè.
acerbidad. | Acerbidad. | Aigreur. Sévérité. | Acerbitas.
acérrim. | Acerrimo. | Très opiniâtre. | Acerrimus.
acérrimamènt. | Acerrimamente. | Opiniâtrement. | Acerrimè.
acért. | Acierto. | Réussite. | Prosper eventus.
acertad. | Acertado. | Réussi. | Peritè comparatus.
acertádamènt. | Acertadamente. | Prudemment. À propos. | Probè. Solertèr.
acertar. | Acertar. | Réussir. | Scopum attingere.
acertár-se. | Acertar. | Arriver. | Contingere.
acetrería. | Cetrería. | Fauconnerie. | Aucupium.
[+]**acibar.** | Acibar. Zumo de Aloes. | Chicotin. | Colocinthis.
[+]**ácid.** *V. ágre.* | Acido. | Acide. | Acidus.
acivadad. | Acebadado. | Dégoûté. | Ordeo et aquâ oppletus.
acivadár-se. | Acebadarse. | Se dégoûter pour avoir trop mangé. | Se ordeo et aquâ opplere.
aclamaciò. | Aclamacion. | Acclamation. | Acclamatio.
aclamad. | Aclamado. | Proclamé. | Plausu exceptus.
aclamadòr. | Aclamador. | Applaudisseur. | Plausor.
aclamar. | Aclamar. | Proclamer. | Acclamare.
aclaparad. | Desjarretado. | Débilité. | Debilitatus.
aclaparar. | Desjarretar. | Débiliter. | Debilitare.
aclarid. | Aclarado. | Éclairci. | Patens. Nitidus.
aclarimènt. | Esclarecimiento. | Éclaircissement. | Dilucidatio.
aclarir. | Aclarar. | Éclaircir. | Patefacere. Elucidare.
aclarír-se. | Aclarar. | S'éclaircir. | Clarescere.
aclucad. | Desplomado. | Chu. | Corrutum.
aclucar los uis. | Cerrar los ojos. | Fermer les yeux. | Claudere oculos.
aclucár-se. | Desplomarse. | Cheoir. | Corruere.
â cluc-uis. | Á tientas. | À tâtons. | Tentabundè.
acólit. | Acólito. | Acolyte. | Acolytus.
acomês. | Acometido. | Assailli. Attaqué. | Impetitus.
acometedòr. | Acometedor. | Assaillant. Agresseur. | Aggressor.
acometrer. | Acometer. | Assaillir. Attaquer. | Invadere.
acomodáble. | Acomodable. | Accommodable. | Adaptabilis.
acomodad. | Acomodado. | Accommodé. | Aptatus.
acomodádamènt. | Acomodadamente. | Commodément. | Commodè.
acomodamènt. | Acomodamiento. | Accommodement. | Pactio.

acomodar. | Acomodar. | Accommoder. | Aptare.
acomodár-se. | Acomodarse. | S'accommoder. | Alterius arbitrio accedere.
acomodatíci. | Acomodaticio. | Accommodant. | Accomodatitius.
acomódo. | Acomodo. | Convenance. | Commoditas.
acompañad. | Acompañado. | Accompagné. | Socius. Adjunctus.
acompañadòr. | Acompañador. | Compagnon. | Comitator. Socius.
acompañamènt. | Acompañamiento. | Suite. Cortége. | Comitatus.
acompañar. | Acompañar. | Accompagner. | Comitari.
acompañár-se. | Acompañarse. | S'accompagner. | Aliquem sibi comitem adhiberi.
acompassad. | Compasado. | Compassé. | Circinatus. Exaequatus.
acompassádamènt. | Compasadamente. | Avec justesse. | Compositè.
acompassar. | Compasar. | Compasser. | Circinare. Exaequare.
acónit. | Acónito. | Aconit. | Aconitum.
aconortad. | Conortado. | Consolé. | Solatio affectus.
aconortar. | Conortar. | Consoler. | Aliquem consolari.
aconortár-se. | Conortarse. | Se consoler. | Consolari se.
aconseĺlad, ô ***aconseiad.*** | Aconsejado. | Conseillé. | Alterius consilio adjutus.
aconseĺladòr, ô ***aconseiadòr.*** | Aconsejador, ô consejero. | Conseiller. | Suasor. Monitor.
aconseĺlar, ô ***aconseiar.*** | Aconsejar. | Conseiller. Donner conseill. | Consilium dare.
aconseĺlár-se, ô ***aconseiár-se.*** | Aconsejarse. | Se conseiller à quelqu'un. | Aliquem consulere.
aconsolad. *V.* ***consolad.*** | Consolado. | Consolé. | Solatio affectus.
aconsoladòr. *V.* ***consoladòr.*** | Consolador. | Consolateur. | Solator.
aconsolar. *V.* ***consolar.*** | Consolar. | Consoler. | Aliquem consolari.
acontentad. *V.* ***contentad.*** | Contentado. | Contenté. | Contentus.
acontentar. *V.* ***contentar.*** | Contentar. | Contenter. | Satisfacere.
â cóntre-cór. | Contra gusto. De mala gana. | À contre coeur. | Iniquo animo. Aegrè.
acoquinad. | Acoquinado. | Accoquiné. Épouvanté. | Territus.
acoquinar. | Acoquinar. | Accoquiner. Épouvanter. | Terrere.
acoquinár-se. | Amilanarse. | S'accoquiner. | Animo demitti.
acórd. | Acuerdo. Ajuste. | Accord. | Pactum.
⁺acórd. | Consonancia. Harmonía. | Accord. | Consonantia. Harmonia.
acordad. | Acordado. | Accordé. | Concordatus.
acordádamènt. | Acordadamente. | D'un commun accord. | Communi consensu.
acordánt. *V.* ***concordánt.*** | Acorde. | Accordant. | Concors.
acordar. | Acordar. | Accorder. | Concordare.
acordár-se. | Convenirse. | S'accorder. | Convenire.
acórdê. | Acorde. | Qui est d'accord. | Concors.
acorralad. | Acorralado. | Enfermé dans une basse-cour. | Intra septa conclusus.
acorralar. | Acorralar. | Enfermer dans une basse-cour. | Intra septa concludere.
acossad. | Acosado. Exercitado. | Exercé. | Exercitatus.
acossar. | Acosar. Bohordar. | Donner carriére à son cheval. | Equum ad cursum concitare.
acossár-se. | Acosarse. | Courir vîte. | Decurrere.
acostad. | Acercado. | Approché. | Accessus.
acostar. | Acercar. | Approcher. | Accedere.
acostár-se. | Acercarse. | S'approcher. | Accedere.
acostumad. | Acostumbrado. | Accoutumé. | Assuetus.
acostumar. | Acostumbrar. | Accoutumer. | Assuefacere.
acostumár-se. | Acostumbrarse. | Être en usage. | In usu esse.
acotad. | Encorvado. | Courbé. | Incurvatus.
acotar. | Encorvar. | Courber. | Incurvare.
acotár-se. | Encorvarse. | Se courber. | Incurvari.
acovardad. | Acobardado. | Intimidé. | Perterritus.
acovardar. | Acobardar. | Intimider. | Alicujus animum dejicere.
acovardár-se. | Acobardarse. | S'intimider. | Timore corripi.
ácre. | Acre. | Acre. | Acra.
acreditad. | Acreditado. | Accrédité. | Certus. Confirmatus.
acreditar. | Acreditar. | Accréditer. | Fidem facere.
acreditár-se. | Acreditarse. | S'accréditer. | Nomen sibi facere.
acrehedòr. | Acreedor. | Créancier. | Creditor.
acriminad. | Acriminado. Acriminado. | Imputé à crime. | Accusatus.
acriminar. | Acriminar. | Imputer à crime. | Criminari.
acrimónia. | Acrimonia. | Acrimonie. | Acrimonia.
acrisolad. | Acrisolado. | Affiné. Épuré. | Igne purgatus.

acrisolar. | Acrisolar. | Affiner. Purifier. | Igne purgare.
acróstic. | Acróstico. | Acrostiche. | Acrostichus.
ács. *Àbre.* | Arce. | Erable. | Oxia. Acer.
ácsia. *Hèrba.* | Panizo. | Panis. | Panicum.
acsiòme. | Axîoma. | Axiome. | Axioma.
ácsis. | Exe. | Axe. | Axis.
ácte. | Acto. | Acte. | Actus.
áctes. | Actas. | Actes. | Acta.
actitud. | Actitud. Postura. | Posture. | Actus. Motus. Situs corporis.
actíu. | Activo. | Actif. | Potens. Efficax.
actividad. | Actividad. | Activité. | Diligentia.
actòr. | Actor. | Acteur. | Actor.
actrís. | Actriz. | Actrice. | Actrix.
actuad. | Actuado. | Préparé. | Paratus. Dispositus.
actuál. | Actual. | Actuel. | Actu existens.[4]
actualidad. | Actualidad. | Actuel. | Praesens rei status.
actuálmènt. | Actualmente. | Actuellement. | Actu. Reipsa.
actuánt. | Actuante. | Celui qui soutient une these. | Propugnator.
actuar. | Actuar. | Exécuter une operation. | Agere. Facere.
actuári. | Actuario. | Notaire. Greffier. | Actuarius.
â-cúc. *Cért jóg de cártas.* | Juego del cuco, ô contento de los naipes. | Hère. | .[5]
acudid. | Acudido. | Accouru. | Accursum.
acudir. | Acudir. | Accourir. | Accurrere.
acuhid. *V.* ***acuĨlid.*** | Acogido. | Accueilli. | Exceptus.
acuitad. | Apresurado. | Hâté. Pressé. | Stimulatus.
acuitar. | Dar priesa. | Hâter. Presser. | Stimulare.
acuitár-se. | Darse priesa. | Se hâter. Se presser. | Festinare.
acuĨlid, ô ***acuhid.*** | Acogido. | Accueilli. | Exceptus.
acuĨlída, ô ***acuhída.*** | Acogida. | Asyle. Protection. | Confugium.
acuĨlimènt, ô ***acuhimènt.*** | Acogimiento. | Accueil. Réception gracieuse. | Exceptio. Hospitium.
acuĨlir, ô ***acuhir.*** | Acoger. | Accueillir. | Excipere.
acuĨlír-se, ô ***acuhír-se.*** | Acogerse. | Se refugier en quelque lieu. | Confugere.
acumulaciò. | Acumulacion. | Accumulation. | Congeries. Cumulatio.
acumulad. | Acumulado. | Accumulé. Entassé. | Cumulatus.
acumuladòr. | Acumulador. | Qui accumule. | Accumulator.
acumular. | Acumular. | Accumuler. Entasser. | Cumulare.
acuñad. | Acuñado. | Frappé, en parlant de la monnoie. | Cusus. Cuneis fissus.
acuñar. | Acuñar. | Battre monnoie. | Cudere.
acursad. | Acortado. | Accourci. | Breviatus. Decurtatus.
acursar. | Acortar. | Accourcir. | Decurtare.
acursár-se. | Acortarse. | S'accourcir. | Contrahi.
acusaciò. | Acusacion. | Accusation. | Accusatio.
acusad. | Acusado. | Accusé. | Accusatus.
acusadòr. | Acusador. | Accusateur. | Accusator.
acusar. | Acusar. | Accuser. | Accusare.
acusár-se. | Acusarse. | S'accuser. | Peccata confiteri.
acusatíu. | Acusativo. | Accusatif. | Accusativus.
acústica. *Lo pertañènt â l'ohído.* | Acústica. | Accoustique. | Acustica.
açud, ô ***róda per tréurer áigua.*** | Azuda. | Roue pour elever l'eau des riviéres. | Rota aquaria.

ad

adági. | Adagio. | Proverbe. | Adagium.
adalíd. | Adalid. | Guide. Capitaine. | Dux.
adaptáble. | Adaptable. | Applicable. | Adaptabilis.
adaptad. | Adaptado. | Adapté. | Aptatus.
adaptádamènt. | Adaptadamente. | À propos. Justement. | Aptè.
adaptar. | Adaptar. | Adapter. | Aptare.
adárga. | Adarga. | Targe. Espéce de bouclier. | Clypeus. Scutum.
adargár-se. | Adargarse. | Se couvrir d'un bouclier. | Scuto se protegere.
addiciò. | Adicion. | Addition. | Additio.
addicionad. | Adicionado. | Ajouté. | Additus.
addicionar. | Adicionar. | Ajoûter à ce que l'on écrit. | Addere. Augere.
addícte. | Adicto. | Attaché. | Addictus.
adeála. | Adehala. | . | .
ademáns. | Amoricones. | Gestes. Démonstrations. | Petulantes blanditiae.
â demès. | Ademas. | Outre. De plus. | Praeterèa.
adequad. | Adequado. | Adapté. Ajusté. | Aequatus.
adequádamènt. | Adequadamente. | Avec égalité, et justesse. | Adaequatè.
adequar. | Adequar. | Égaler. | Adaequare.
adequár-se. | Adequarse. | S'accommoder. | Convenire.

4. **actuál**] actuál *A* : actual *B*.
5. **â-cúc**] de cartas *solament a A*.

adesad. | Limpiado. Aseado. | Nettoyé. Embelli. | Mundatus. Ornatus.
adesar. | Limpiar. Asear. | Nettoyer. Embellir. | Mundare. Ornare.
adestrad. | Adestrado. | Rendu adroit. | Eruditus.
adestrar. | Adestrar. | Enseigner quelqu'un. | Erudire.
adestrár-se. | Adestrarse. | S'exercer. | Exerceri.
adheréncia. | Adherencia. | Adhérence. | Adhaesio.
adherènts. | Allegados. | Amis. Alliés. | Affines. Necessarii.
adherid. | Adherido. | Adhéré. | Adhaesus.
adherír-se. | Adherir. | Adhérer. S'attacher. | Adhaerere.
adhesiò. | Adhesion. | Adhésion. | Adhaesio.
adinerad. | Acaudalado. | Opulent. | Praedives.
[+]**ádhuc.** *V.* ***encáre.*** | Aun. Todavía. | Encore. | Adhuc.
adjacènt. | Adyacente. | Adjacent. | Adjacens.
adjectíu. | Adjetivo. | Adjectif. | Nomen adjectivum.
adjudicaciò. | Adjudicacion. | Adjudication. | Adjudicatio.
adjudicad. | Adjudicado. | Adjugé. | Adjudicatus.
adjudicar. | Adjudicar. | Adjuger. | Adjudicare.
adjudicár-se. | Adjudicarse. | S'adjuger. | Sibi arrogare.
adjunt. | Adjunto. | Joint. | Conjunctus.
adjutóri. | Ayuda. Auxilio. | Aide. Secours. | Auxilium.
admês. | Admitido. | Admis. | Admissus.
admetrer. | Admitir. | Admettre. | Admittere.
adminícul. | Adminículo. | Adminicule. Ce qui aide. | Adminiculum.
administraciò. | Administracion. | Administration. | Administratio.
administrad. | Administrado. | Administré. | Administratus.
administradòr. | Administrador. | Administrateur. | Administrator.
administrar. | Administrar. | Administrer. | Administrare.
admiráble. | Admirable. | Admirable. | Mirabilis.
admiráblamènt. | Admirablemente. | Admirablement. | Mirè. Mirum in modum.
admiraciò. | Admiracion. | Admiration. | Admiratio.
admirad. | Admirado. | Admiré. | Miratus.
admiradòr. | Admirador. | Admirateur. | Admirator.
admirar. | Admirar. | Admirer. | Admirari.
admirár-se. | Admirarse. | S'étonner. | Mirari.
admiratíu. | Admirativo. | Admiratif. | Admirativus.
admisíble. | Admisible. | Admissible. | Acceptabilis.
admissiò. | Admision. | Admission. | Admissio.
admoniciò. | Admonicion. | Admonition. | Admonitio.
adòb. | Remiendo. Adobo. | Raccommodage. | Refectio.
adobad. | Remendado. Adobado. | Raccommodé. | Refectus.
adobar. | Remendar. Adobar. | Raccommoder. | Reficere.
adobár-se. | Mejorar. | Se rétablir. | Refici.
adoctrinad. | Doctrinado. | Enseigné. Instruit. | Edoctus.
adoctrinar. | Doctrinar. | Enseigner. Instruire. | Docere.
adójo. | Á boca de costal. | Avec profusion. | Profusè.
adolescéncia. | Adolecéncia. | Adolescence. | Adolescentia.
adolescènt. | Adolecente. | Adolescent. | Adolescens.
[+]**adolid.** | Yerto. Envarado. | Roidi. Engourdi. | Torpore affectus.
[+]**adolír-se.** | Envararse. | Se roidir. S'engourdïr. | Torpore affici.
adomar. *V.* ***domar.*** | Domar. | Dompter. | Domare.
adolorid. | Dolorido. | Affligé. | Dolens. Maestus.
adolorír-se. | Afligirse. | S'affliger. | Dolere. Maerere.
adonad. | Advertido. Reparado. | Observé. Remarqué. | Animadversus.
adonár-se. | Advertir. Reparar. | Observer. Remarquer. | Advertere.
adónic. | Adónico. | Adonique. | Adonicus.
adopciò. | Adopcion. | Adoption. | Adoptio.
adoptad. | Adoptado. | Adopté. | Adoptatus.
adoptadòr. | Adoptador. | Pére adoptif. | Pater adoptivus.
adoptar. | Adoptar. | Adopter. | Adoptare.
adoptíu. | Adoptivo. | Adoptif. | Adoptivus.
adoráble. | Adorable. | Adorable. | Adorandus.[6]
adoraciò. | Adoracion. | Adoration. | Adoratio.
adorad. | Adorado. | Adoré. | Adoratus.
adoradòr. | Adorador. | Adorateur. | Adorator.
adorar. | Adorar. | Adorer. | Adorare.
adormid. | Adormecido. | Endormi. | Soporatus. Sopitus.
adormimènt. | Adormecimiento. | Endormissement. | Somnus. Sopor.

6. **adoráble**] adoráble *A* : adorable *B*.

adormir. | Adormecer. Adormir. | Endormir. | Soporare.
adormír-se. | Adormecerse. Adormirse. | S'endormir. | Dormitare.
adormiscad. | Adormecido. | Assoupi. | Soporatus. Sopitus.
adormiscár-se. | Adormecerse. | S'assoupir. | Dormitare.
adornad. | Adornado. | Orné. Paré. | Ornatus.
adornar. | Adornar. | Orner. Parer. | Ornare.
adornár-se. | Adornarse. | Se parer. | Ornare se.
adòrno. | Adorno. | Ornement. | Ornatus, ûs.
adórs. | Sobre. Detrás. | Sur le dos. Sur le derriére. | Super. À tergò.
adossad. | Echado á cuestas. | Chargé d'une affaire. | Humeris impositus.
adossar. | Echarse á cuestas. | Se charger d'une affaire. | Humeris imponere.
adquirid. | Adquirido. | Acquis. | Acquisitus.
adquiridòr. | Adquiridor. | Acquereur. | Acquisitor.
adquirir. | Adquirir. | Acquerir. | Acquirere.
adquisiciò. | Adquisicion. | Acquisition. | Acquisitio.
adrês. | Aderezo. | Parure. Ajustement. | Apparatus. Ornatus.
adressad. | Enderezado. | Redressé. | Directus. Compositus.
adressamènt. | Enderezamiento. | L'action de redresser ce qui est courbe. | Directio.
adressar. | Enderezar. | Redresser. | Rectum efficere.
adressár-se. | Enderezarse. | Se redresser. | Se erigere.
â drêtas. | Adrede. | Exprès. À dessein. | Consultò.
adroguèr. | Droguero. Especiero. | Droguiste. Épicier. | Aromatarius.
adroguería. | Droguería. Especiería. | Boutique où l'on vend des drogues. | Aromataria taberna.
adúl. | Aullido. | Hurlement. | Ululatus.
adulaciò. | Adulacion. | Adulation. | Adulatio.
adulad. | Adulado. | Flatté. | Adulatione obcaecatus.
aduladòr. | Adulador. | Adulateur. Flatteur. | Adulator.
adular. | Adular. | Flatter. | Adulari.
adular. *Fer adúls.* | Aullar. | Hurler. | Ululare.
adulteraciò. | Adulteracion. | L'action d'altérer une chose. | Adulteratio.
adulterad. | Adulterado. | Falsifié. | Adulteratus.
adulteradòr. | Adulterador. | Falsificateur. | Adulterator.
adulterar. | Adulterar. | Falsifier. Altérer. | Adulterare.
adultéri. | Adultério. | Adultére. | Adulterium.
adúltero. | Adúltero. | Adultére. | Adulter.
adúlto. | Adulto. | Adulte. | Adultus.
adustiò. | Adustion. | Adustion. Brûlement. | Adustio.
adustíu. | Adustivo. | Brûlant. | Ustivus.
adústo. | Adusto. | Aduste. Brûlé. | Adustus.
advenedís. | Advenedizo. Extrangero. | Étranger. | Advena.[7]
advenimènt. | Advenimiento. Venida. | Venue. Arrivée. | Adventus.
advènt. | Adviento. | Avent. | Adventus.
adventíci. | Adventício. | Accessoire. Adventif. | Adventitius.
advérbi. | Adverbio. | Adverbe. | Adverbium.
adverbiál. | Adverbial. | Adverbial. | Adverbialis.
adverbiálmènt. | Adverbialmente. | Adverbialement. | Adverbialitèr.
advérs. | Adverso. | Adverse. Contraire. | Adversus.
advérsamènt. | Adversamente. | D'une façon contraire. | Infelicitèr. Adversè.
adversári. | Adversario. | Adversaire. Ennemi. | Adversarius.
adversidad. | Adversidad. | Adversité. | Adversitas.
adverténcia. | Advertencia. | Conseil. Instruction. | Consilium. Monitum.
advertid. | Advertido. | Observé. Consideré. | Animadversus.
advertidamènt. | Advertidamente. | À dessein. De propos delibéré. | Consultò. Scientèr.
advertir. | Advertir. | Observer. Considerer. | Advertere. Attendere.
advocaciò. | Advocacion. Abogacía. | Profession d'Avocat. | Causarum patrocinium.
advocad. | Abogado. | Avocat. | Advocatus. Causidicus.
advocar. | Abogar. | Plaider. | Causas agere.
adzabára. | Pita. | Pite. | Aloe perfoliata. Agave.
adzár. | Azar. Casualidad. | Fatalité. Malheur. | Sors. Casus.
adzarcò. | Minio. | Minium. | Minium.
adzarí. | Asarabácara. | Asarum, ou cabaret. | Asarum.
adzebêja. | Azabache. | Jayet, ou jais. | Gagates.
adzerólas. | Azerola. | Azerole. | Mespillum.

ae

aéreo. | Aéreo. | Aérien. | Aethereus.
aéromància. | Aeromancia. | Aéréomancie. | Aëromantia.

7. **advenedís**] advenedís *A* : advenedis *B*.

aéromántic. | Aeromantico. | Aéréomancien. | Aëromanticus.
aerostátic. | Aerostático. | . | Aërostaticus.

af

afabilidad. | Afabilidad. | Affabilité. | Comitas.
afáble. | Afable. | Affable. | Comis.
afáblamènt. | Afablemente. | Affablement. | Comitèr.
afadigad. | Fatigado. | Fatigué. | Defatigatus.
afadigar. | Fatigar. | Fatiguer. | Fatigare.
afadigár-se. | Fatigarse. | Se fatiguer. | Defatigari.
afaenamènt. | Taréa. | Fatigue. | Labor. Cura.
afaenad. | Atareado. | Appliqué avec trop de fatigue. | Opificio incumbens.
afaitad. | Afeitado. Barbihecho. | Rasé. Paré. | Comptus. Ornatus.
afaitadòr. *V. **barbèr.*** | Afeitador. Barbero. | Barbier. Celui qui fait la barbe. | Tonsor.
afaitar. | Afeitar. | Raser. Parer. Orner. | Tondere. Ornare.
afaitár-se. | Afeitarse. | Se raser. Se parer. | Se tondere. Se ornare.[8]
afáito. | Afeite. Ornato. Adorno. | Ornement. Parure. | Ornatus.
afáleg. | Halago. | Caresse. Flatterie. | Blanditiae.
afalegad. | Halagado. | Caressé. Flatté. | Blanditus.
afalegadòr. | Halagador. | Flatteur. | Pellax. Delinitor.
afalegar. | Halagar. | Caresser. Flatter. | Blandiri. Demulcere.
afamad. | Hambriento. | Famelique. Affamé. | Famelicus.
afamar. | Hambrear. | Affamer. | Fame premere.
afanad. *V. **afañad.*** | Afanado. | Fatigué. Peiné. | Fatigatus.
afanar. *V. **afañar.*** | Afanar. | Travailler avec peine. | Fatigari.
afáñ. | Afan. | Travail. Fatigue excessive. | Anxietas. Labor improbus.
afañad. | Afanado. | Fatigué. Peiné. | Fatigatus.
afañar. | Afanar. | Travailler avec peine. | Fatigari.
afañár-se. | Despachar. | Dépêcher. Expédier. | Properare. Celerare laborem.
afardeĺlad. | Arrebujado. | Enveloppé. | Involutus.
afardeĺlar. | Arrebujar. | Envelopper. | Miscere.
afartad. | Harto. | Rassasié. Saoulé. | Satiatus.
afartamènt. | Hartazgo. | Rassasiement. | Saturatio. Satietas.
afartar. | Hartar. | Rassasier. Saouler. | Saturare.

8. **afaitár-se**] afaitár-se *A* : afaietár-se *B*.

afartár-se. | Hartarse. | Se rassasier. | Famem explere.
afavorid. | Favorecido. | Favorisé. | Adjutus. Protectus.
afavoridòr. | Favorecedor. | Qui favorise. Protecteur. | Adjutor. Fautor.
afavorir. | Favorecer. | Favoriser. | Favere. Protegere.
afead. | Afeado. | Noirci. | Denigratus.
afeamènt. | Fealdad. Afeamiento. | Dénigrement. | Denigratio.
afear. | Afear. | Noircir. | Deturpare.
afectaciò. | Afectacion. | Affectation. | Affectatio.
afectad. | Afectado. | Affecté. | Simulatus.
afectádamènt. | Afectadamente. | Avec affectation. | Affectatè.
afectar. | Afectar. | Affecter. | Affectare.
afécte. | Afecto. | Affection. | Affectus.
afectíssim. | Afectísimo. | Très affectionné. | Devotissimus.
afectuòs. | Afectuoso. | Affectueux. Obligeant. | Benevolus.
afectuosamènt. | Afectuosamente. | Affectueusement. | Amantèr.
afectuosíssim. | Afectuosísimo. | Très affectueux. | Amicissimus.
afegid. | Añadido. Juntado. | Ajouté. | Additus.
afegidúra. | Añadidura. | Addition. Surcroit. | Additio.
afegir. | Añadir. | Ajoûter à une chose. | Addere.
afemad. | Estercolado. | Amendé par le fumier. | Stercoratus.
afemar. | Estercolar. | Fumer les terres. | Stercorare.
aferrad. | Aferrado. | Accroché. | Unco attractus.
aferradòrs. | Cadillo. | Gratteron. | Lappa.
aferramènt. | Aferramiento. | Accrochement. | Unco attractio.
aferrar. | Aferrar. | Accrocher. | Unco attrahere.
aferrár-se. | Aferrarse. | S'accrocher. | Unco se attrahere.
affibáll. *V. **gafêt.*** | Broche. Corchete. | Un fermoir. Une agraffe. | Fibula.
afí. | Afin. | Afin. | Ut. Ad.
afiansad. | Afianzado. | Cautionné. | Securus.
afiansamènt. | Fianza. | Caution. | Sponsio. Fidejussio.
afiansar. | Afianzar. | Répondre pour quelqu'un. | Spondere.
aficad. | Fijado. | Fiché. Fixé. | Fixus.
aficar. | Fijar. | Ficher. Fixer. | Figere.
aficár-se. | Fijarse. | Se fixer. | Defigi. Infigi.
aficiò. | Aficion. Afeccion. | Affection. Bonne volonté. | Studium. Affectus.

aficionad. | Aficionado. | Affectionné. | Amicus.
aficionar. | Aficionar. | Gagner le coeur d'autrui. | Afficere.
aficionár-se. | Aficionarse. | S'affectionner. | Ardere.
afigurad. | Figurado. | Figuré. | Figuratus.
afigurár-se. | Figurarse. | Se figurer. | Fingere.
afilad. | Afilado. | Affilé. | Acutus.
afiladòra. | Piedra de afilar. Aguzadera. | Pierre à rasoir. Queux. | Cos, cotis.
afiladúra. | Agudeza. | Finesse. | Acumen.
afilar. | Afilar. | Affiler. | Acuere.
afinad. | Afinado. | Affiné. | Perfectus.
afinadòr. | Afinador. | Affineur. | Purgator.
afinar. | Afinar. | Affiner. | Perficere.
afinar. *V.* ***averiguar.*** | Averiguar. Hallar. | Verifier. Trouver. | Indagare. Invenire.
afinidad. | Afinidad. | Affinité. | Affinitas.
afirmaciò. | Afirmacion. | Affirmation. | Affirmatio.
afirmad. | Afirmado. | Affirmé. | Firmatus.
afirmádamènt. | Afirmadamente. | Fermement. | Firmè. Firmitèr.
afirmar. | Afirmar. | Affirmer. | Asserere.
afirmár-se. | Afirmarse. | S'affermir. | Ratum habere.
afirmatíu. | Afirmativo. | Affirmatif. | Affirmativus.
afirmativamènt. | Afirmativamente. | Affirmativement. | Affirmativè.
aflicciò. | Afliccion. | Affliction. | Afflictio.
aflicciò d'ánimo. | Zozobra. | Inquiétude. Angoisse. | Anxietas. Sollicitudo.
aflictíu. | Aflictivo. | Afflictif. | Affligens.
afligid. | Afligido. | Affligé. | Afflictus.
afligir. | Afligir. | Affliger. | Cruciare.
afligír-se. | Afligirse. | S'affliger. | Dolere. Maerere.
afluéncia. | Afluencia. | Affluence. | Copia.
afluènt. | Afluente. | Affluent. | Affluens.
afluxad. | Afloxado. | Relâché. | Laxatus.
afluxamènt. | Afloxamiento. | Relâchement. | Laxatio.
afluxar. | Afloxar. | Relâcher. | Laxare.
afluxár-se. | Afloxarse. | Se relâcher. | Laxari.
afogad. | Acopiado. | Ramassé. | Collectum.
afogar. | Acopiar. | Ramasser. | Colligere.
afoll̃ad. | Afollado. Maltratado. | Endommagé. | Nocitum.
afoll̃ar. | Afollar. Maltratar. | Endommager. | Nocere.
â-fons. | Á fondo. De raiz. | À fond. | Penitùs.
aforad. | Tasado. | Taxé. | Aestimatus.
aforadòr. | Tasador. | Priseur. Celui qui taxe. | Taxator. Aestimator.
aforamènt. | Tasa. | Taxe, ou taux. | Taxatum pretium.
aforar. | Tasar. | Taxer. | Taxare. Aestimare.
â-fóre. | Afuera. | Dehors. | Extra. Foras.
aforísme. | Aforismo. | Aphorisme. | Aphorismus.
afortunad. | Afortunado. | Fortuné. Heureux. | Fortunatus.
afortunádamènt. | Dichosamente. | Heureusement. | Felicitèr.
afranel̃ad. | Frenillado. | Suspendu. Amarré. | Suspensus.
afranel̃ar. | Frenillar. | Suspendre les avirons. | Remos suspendere.
África. | África. | Afrique. | Africa.
africá. | Africano. | Africain. | Africanus.
afrònta. | Afrenta. | Affront. | Injuria.
afrontad. | Afrentado. | Diffamé. | Probris affectus.
afrontadòr. | Afrentador. | Affronteur. | Fraudator. Impostor.
afrontar. | Afrentar. | Faire honte. | Injuriis afficere.
afrontár-se. | Afrentarse. Afrentarse. | Se faire honte. | Pudere.
afrontòs. | Afrentoso. | Honteux. | Ignominiosus.
afrontosamènt. | Afrentosamente. | Honteusement. | Ignominiosè.

ag

Ágada. *Nóm de dóna.* | Agata. | Agathe. | Agatha.
agafad. | Asido. | Pris. | Apprehensus.
agafadís. | Pegadizo. | Gluant. Visqueux. | Viscosus. Glutinosus.
agafadòr. | Asidero. | Ce qui sert à prendre une chose. | Capulum. Manubrium.
agafamènt. | Asimiento. Asimiento. | L'action de saisir. | Apprehensio.
agafar. | Asir. | Saisir. | Apprehendere.
agafár-se. | Asirse. Agarrarse. | Se saisir. | Apprehendere.
agáfa-sopas. | Postemon. | Lent. Irresolu. | Cunctator.
agarberad. | Hacinado. | Entassé. Engerbé. | In acervum compositus.
agarberar. | Hacinar. | Engerber. | Fasces in acervum componere.
agaric. *Cérta rél.* | Agárico. Garzo. | Agaric. | Agaricum.
agarrad. | Agarrado. | Pris. Arrêté. Saisi. | Raptus.
agarrar. | Agarrar. | Prendre. Arrêter. Saisir. | Rapere.

agarrár-se. | Agarrarse. | Se saisir. | Prensare manu.
agasacad. | Agasajado. | Régalé. Caressé. | Comitèr exceptus.
agasacadòr. | Agasajador. | Qui fait des caresses. | Comis hospes.
agasacar. | Agasajar. | Régaler. Caresser. | Blandè excipere.
agasáco. | Agasajo. | Accueil. | Comitas. Urbanitas.
ágata. *Pèdra preciòsa.* | Agata. | Agathe. | Achates.
agavel̈lad. | El que ha hecho un monopolio. | Qui a fait un monopole. | Monopolium exercitum.
agavel̈ladòr. | Monopolista. | Monopoleur. | Qui monopolium exercet.
agavel̈lamènt. | Monopolio. | Monopole. | Monopolium.
agavel̈lar. | Hacer monopolio. | Faire un monopole. | Monopolium exercere.
agáx-pórc. | He acá, coche allá. | Retirez-vous-d'ici. | Apage, spurce.
agegud. | Tendido. | Tendu. | Extentus.
agéncia. | Agencia. | Agence. | Negotiorum cura.
agenciad. | Agenciado. | Sollicité. Procuré. | Studiosè procuratus.
agenciar. | Agenciar. | Solliciter. Procurer. | Studiosè procurare.
agèno. | Ageno. | Qui appartient à autrui. | Alienus.
agènt. | Agente. | Agent. | Procuratòr.
agermanad. | Hermanado. | Egalé. | Coaequatus.
agermanamènt. | Compañía. | Compagnie. | Societas.
agermanar. | Hermanar. | Égaler. | Coaequare.
agermanár-se. | Hermanar. | Se joindre. S'unir. | Se conjungere.
agéurer. | Tender. | Tendre. Allonger. | Extendere.
agéurer-se. | Tenderse. | S'étendre. S'allonger. | Extendere se.
agéurer-s'hi. | Dar con la carga en el suelo. | Succomber. | Oneri succumbere.
agigantad. | Agigantado. | Gigantesque. | Gigantaeus.
ágil. | Ágil. | Agile. | Agilis.[9]
agilidad. | Agilidad. | Agilité. | Agilitas.
agilíssim. | Agilísimo. | Très agile. | Agilissimus.
agilitad. | Agilitado. | Rendu agile. | Promptus.
agilitar. | Agilitar. | Rendre agile. | Vires, robur expedire.
ágilmènt. | Agilmente. | Agilement. | Celeritèr. Agilitèr.
agitaciò. | Agitacion. | Agitation. | Agitatio.
agitad. | Agitado. | Agité. | Agitatus.
agitar. | Agitar. | Agiter. | Agitare.
agitár-se. | Agitarse. | S'agiter. | Agitari.
aglá. | Bellota. | Gland. | Glans.
agnaciò. | Agnacion. | Agnation. | Agnatio.
agnad. | Agnado. | Agnat. | Agnatus.
agnatíci. | Agnaticio. | D'agnat. | Agnatitius.
agnus Dei, ô ***pásta d'agnus Dei.*** | Agnus Dei. | Agnus Dei. | Imago Christi sub agni figura benedicta.
agonáls. | Agonales. | Agonales. | Agonalia.
agonía. | Agonía. | Agonie. | Agon.
agonisad. | Agonizado. | Agonisé. | Animam actus.
agonisánt. | El que está agonizando. | Agonisant. | Animam agens.
agonisar. | Estar agonizando. | Agoniser. | Animam agere.
agorèr. | Agorero. | Augure. | Augur.
agosarad. | Atrevido. Osado. | Hardi. Determiné. | Strenuus. Audax.
agòst. | Agosto. | Août. | Augustus.
agostenc. | Agostizo. | Né au mois d'Août. | Augusto mense natus.
agostetjadòr, ô ***cámp d'el rostòi.*** | Agostadero. | Lieu où l'on fait paître le bétail pendant l'été. | Pascua aestiva.
agotad. | Agotado. Escurrido. | Égouté. Épuisé. | Exhaustus.
agotar. | Agotar. Escurrir. | Égouter. Épuiser. | Exhaurire.
agoviad. | Agobiado. | Courbé. | Curvatus.
agoviar. | Agobiar. | Courber. | Curvare.
agraciad. | Agraciado. | Rendu agréable. | Decorus.
agraciar. | Agraciar. | Rendre agréable. | Venustatem conciliare.
agradabilíssim. | Agradabilísimo. | Fort agréable. | Valdè gratus.
agradáble. | Agradable. | Agréable. Charmant. | Gratus.[10]
agradad. | Agradado. | Agréé. | Gratus.
agradar. | Agradar. | Agréer. Plaire. | Placere.
agradár-se. | Agradarse. Gustar. | Aimer. | Cupere. Velle. Placere.
agrádo. | Agrado. | Agrément. | Venustas.
agrahid. | Agradecido. | Reconnoissant. | Beneficii memor.
agrahidíssim. | Agradecidísimo. | Très reconnoissant. | Gratissimus.
agrahimènt. | Agradecimiento. | Reconnoissance. | Gratus animus.

9. **ágil**] Ágil[2] *A* : Agil *B*.

10. **agradáble**] agradáble *A* : agradable *B*.

agrahir. | Agradecer. | Remercier. | Gratiam referre.
ágramènt. | Agriamente. | Aigrement. | Acerbè. Asperè.
agranad. | Barrido. | Balayé. | Scopis mundatus.
agranar. | Barrer. | Balayer. | Verrere.
agrás. | Agraz. | Verjus. | Omphacium.
â-grát-sièn't. | Á sabiendas. Adrede. | À son escient. | Scientèr.
agravad. | Agravado. | Aggravé. | Gravatus.
agravádamènt. | Agravantemente. | Pésamment. | Gravitèr.
agravamènt. | Agravacion. | Aggravation. | Gravatio.
agravánt. | Agravante. | Aggravant. | Gravans.
agravar. | Agravar. Gravar. | Aggravé. | Gravare.
agravár-se. | Agravarse. | S'aggraver. | Ingravescere.
agrávi. | Agravio. | Grief. Injure. | Injuria. Damnum.
agraviad. | Agraviado. | Injurié. Offensé. | Injuriâ affectus.
agraviadòr. | Agraviador. | Offenseur. | Injuriae illator.
agraviar. | Agraviar. | Offenser. | Inferre injuriam.
agraviár-se. | Agraviarse. | Se plaindre. | Sibi facere injuriam.
ágre. | Agrío. Acedo. | Aigre. | Acidus.
ágredols. | Agridulce. | Aigre-doux. | Subacidus.
agregaciò. | Agregacion. | Aggrégation. | Aggregatio. Unio.
agregad. | Agregado. | Aggrégé. | Aggregatus.
agregar. | Agregar. | Aggréger. Joindre. | Aggregare.
agregár-se. | Agregarse. | S'aggréger. Se joindre. | Societate adjungi.
agrèl̃la. *V.* ***vinagrèl̃la.*** | Acedera. | Oseille. | Acetosa. Oxalis.
agressiò. | Agresion. | Aggression. | Aggressio.
agressòr. | Agresor. | Aggresseur. | Aggressor.
agrèst. | Agreste. | Agreste. Sauvage. | Agrestis. Rusticus.
agrêt. | Agrillo. | Aigret. Aigrelet. | Subacidus. Acidulus.
agretjar. | Acedarse. Ponerse agrío. | Être aigre. | Acere.
agricultòr. | Agricultor. | Laboureur. Celui qui cultive la terre. | Agricultor. Agricola.
agricultúra. | Agricultura. | Agriculture. | Agricultura.
agrifòll. *Ábre.* | Agrifolio. Acebo. | Houx. | Agrifolium. Aquifolium.
agrimónia. *Plánta.* | Agrimonia. | Aigremoine. | Agrimonia. Eupatoria.
agrimónia sauvátja. | Agrimonia salvage. | Argentine. | Agrimonia sylvestris.
agrír-se. | Ponerse agrío. | Aigrir. | Acessere.
agrò. *Aucèll.* | Garza. | Garzette. | Ardea. Erodius.
agropar. | Recoger. Juntar. | Réunir. | Colligere.
agròr. | Agrura. | Aigreur. | Acerbitas. Acrimonia.
agrúra. | Agrura. Acedia. | Aigreur. | Acerbitas. Aciditas.
agrúras. | Acedia. | Aigreur. | Acor.
aguacátê. *Ábre.* | Aguacate. | Palta. Aguacates. | Paltifera arbor.
agüad. | Aguzado. | Aiguisé. | Acutum.
agüad. | Desbastado. | Déniaisé. | Callidior evasus.
aguáit. | Acecho. | L'action de guetter, d'épier. | Curiosior indagatio. Speculatio.
aguaitad. | Acechado. | Guetté. Épié. | Speculatus.
aguaitadòr. | Acechador. | Curieux, qui regarde. | Speculator.
aguaitar. | Acechar. | Guetter. Épier. | Speculari.
agüamènt. | Aguzadura. | Aiguisement. | Acuminatio.
aguánt. | Aguante. | Force. Vigueur. | Robur.
aguantad. | Aguantado. | Souffert. | Toleratus.
aguantar. | Aguantar. | Souffrir. Supporter. | Tolerare. Sustinere.
aguantár-se. | Sostenerse. | Se soutenir. | Consistere.
agüar. | Aguzar. | Aiguiser. | Acuere.
agüar. | Desbastar. | Déniaiser. | Callidiorem facere.
aguardad. | Aguardado. | Attendu. | Expectatus.
aguardar. | Aguardar. | Attendre. | Expectare.
aguardár-se. | Guardarse. | Se garder. | À re aliquâ abstinere.
agud. | Agudo. | Aigu. | Acutus.
agudamènt. | Agudamente. | Ingénieusement. | Subtilitèr.
agudêsa. | Agudeza. | Finesse. Pointe d'esprit. | Acumen.
agudíssim. | Agudísimo. | Très aigu. | Acutissimus.
agudíssimamènt. | Agudísimamente. | Très ingénieusement. | Ingeniosissimè.
aguerrid. | Hecho á las armas. | Aguerri. | Armis exercítus.
aguerrir. | Hacer habil para la guerra. | Aguerrir. | Armis aliquem assuefacere.
aguerrír-se. | Hacerse á las armas. | S'aguerrir. | Armis erudiri.
agùia. *V.* ***pirámida.*** | Aguja. | Obelisque. Pyramide. | Obeliscus. Pyramis.

agùia d'enÏlardar. | Mechera. | Lardoire. | Acus ad carnes lardo transfigendas.
agùia de fèr cálsa. | Agujas de hacer media. | Aiguilles à tricoter. | Aciculae texendis tibialibus inservientes.
agùia de cáp. | Alfiler. | Epingle. | Acicula.
agùia de cusir. | Aguja. | Aiguille à coudre. | Acus.
agùia de pastòr, ô ***bèc de cigòña.*** | Aguja de pastor. Pico de cigueña. | Bec de cicogne. | Scandix. Geranium.
agùia siquièra. | Aguja de ensalmar. Saquera. | Aiguille pour coudre des sacs. | Acus saccis assuendis apta.
agùia. *Pèx.* | Aguja. Espeton. | Aiguille. | Acus. Raphus.
+**aguiad.** *Nóm.* | Todo genero de comida caliente. | Toute sorte de mets qu'on mange chaud. | Forbea.
+**aguiad.** *Vèrb.* | Guisado. Preparado. | Apprêté. Préparé. | Conditus. Praeparatus.
agùiáda. | Aguijada. | Aiguillon. | Stimulus.
+**aguiar.** | Guisar. Preparar. | Apprêter les viandes. Préparer quelque chose. | Cibos condere. Aliquid praeparare.
agùier de fil. | Hebra. | Aiguillée de fil. | Filum. Fibra.
agùiêta. | Agujita. | Petite aiguille. | Parva acus.
agùietèr. | Agujero. | Qui fait ou qui vend des aiguilles. | Acuum propola.
águila. *V.* ***áliga.*** | Águila. | Aigle. | Aquila.
aguilenc. | Aguileño. | Aquilin. | Aquilinus.
agùiò. *V.* ***fiblò.*** | Aguijon. | Aiguillon. | Aculeus.
Agustí. | Agustin. | Augustin. | Augustinus.
Agustíno. | Agustino. | Augustin. | Augustinus.
agutzí. | Alguacil. | Huissier. | Accensus.
agutzilátge. |Alguacilazgo. | L'emploi d'huissier. | Accensi munus.

ah

ah! | Ah! | Ah! | Ah! Heu!
ahir. | Ayer. | Hier. | Heri.
ahònt. | Adonde. Donde. | Où. En quel lieu. | Ubi. Quò.[11]

ai

ái! *Interjecció.* | Ay. | Ah. Hélas. Hé. | Heu. Hei.[12]
ai. | Ajo. | Ail. | Allium.

11. **ahònt**] ahònt *A* : ahont *B*.
12. **ái**] ái *A* : ai *B*.

aiáda, ô ***aióli.*** | Ajolio. | Sauce faite avec de l'ail. | Condimentum.[13]
aiássa. | Gamon. | Asphodèle. | Asphodelus.
aiêt. | Ajete. Salsa de ajos. | Sauce faite avec de l'ail. | Condimentum.
aigáda. | Aguacero. | Pluie forte. | Eluvies.
aigássa. | Aguaza. | Humeur aqueuse. | Aqua intercutis.
áigua. | Agua. | Eau. | Aqua.
áigua-cuita. | Cola. | Colle. | Gluten.
aiguadèr. | Aguador. | Porteur d'eau. | Aquarius.
áigua d'olòr. | Agua de olor. | Eau de senteur. | Aqua odorata.
+**áigua de pá cremad.** | Agua de pan tostado. | Eau panée. | Aqua pane intincta.
áigua-fórt. | Agua fuerte. | Eau forte. | Aqua stygia.
áigua-máns. | Aguamanos. | Eau à laver les mains. | Aqua lavandis manibus.
áigua-mél. *V.* ***hidromél.*** | Aguamiel. | Hydromel. | Mulsa. Hydromelis.
áigua-móll. | Aguazal. Pantano. | Mare d'eau. | Aqua stagnans.
áigua-náf. | Agua de azahar. | Eau de fleurs d'oranges. | Aqua florem mali citrei redolens.
áigua-pòll. | Huero. | Vuide. Oeufs couvis. | Ovum in cubatione vitiatum.
áiguardènt. | Aguardiente. | Eau de vie. | Aqua vitae.
aiguardentèr. | Aguardentero. | Celui qui vend eau de vie. | Aquae vitae venditor.
áigua-rás. | Aguarras. | Esprit de térébenthine. | Spiritus terebenthinus.
áigua-rós. | Agua rosada. | Eau de roses. | Aqua rosacea.
áigua-sál. *V.* ***salmòrra.*** | Agua sal. Salmuera. | Eau salée. Saumure. | Aqua salsa. Muria.
aigulòs. | Aquoso. | Aqueux. | Aquosus.
aiguosidad. | Aqüosidad. Aqüosidad. Aguanosidad. | Sérosité. Amas d'eau. | Aquositas. Aquosus humor.
aióli, ô ***alióli.*** | Ajolio. | Sauce faite avec de l'ail. | Alliatum.
áire. | Aire. | Air. | Aër.
airòs. | Airoso. | Gracieux. | Venustus.
airòsamènt. | Airosamente. | Galamment. | Elegantèr.
áis de brúxa, ô ***porradèlls.*** | Ajo de viñas. | Ailporeau. | Allium vineale.
aïslad. | Aislado. | Isolé. | Septus. Separatus.
aïslar. | Aislar. | Isoler. | Separare.

13. **aiáda**] aiáda *A* : aaiáda *B*.

aj

ajogassad. | Jugueton. Retozon. | Badin. Folâtre. | Nugator. Joculator.
ajonjoli. | Ajonjolí. Alegria. | Sesame. | Sesamum.
ajonoĪlad. | Arrodillado. | Agenouillé. | Genibus flexus.
ajonoĪlamènt. | Arrodilladura. | Genuflexion. | Genuflexio.
ajonoĪlar. | Arrodillar. | Plier les genoux. | Genua flectere.
ajonoĪlár-se. | Arrodillarse. | Se mettre à genoux. | Genua flectere.[14]
ajornad. | Emplazado. | Ajourné. | Citatus. In jus vocatus.
ajornar. | Emplazar. | Ajourner. | Citare. In jus vocare.
ajúda. *V.* ***serviciál.*** | Ayuda. Cristel. Crister. | Lavement Clystére. | Clyster.
ajúda. | Ayuda. Socorro. | Aide. Secours. | Auxilium. Subsidium.
ajudad. | Ayudado. Socorrido. | Aidé. Secouru. | Adjutus. Opitulatus.
ajudadòr. | Ayudador. | Aide. | Adjutor.
ajudánt. | Ayudante. | Aide major. | Praefecti castrorum vicarius.
ajudar. | Ayudar. Socorrer. | Aider. Secourir. | Auxiliari. Opitulari.
ajudár-se. | Ayudarse. | S'aider. | Sibi ipsi consulere.
ajuntad. | Juntado. | Joint. | Junctus.
ajuntamènt. | Ayuntamiento. | Conseil d'une ville. | Coetus.
ajuntar. | Juntar. | Joindre. | Jungere.
ajuntár-se. | Juntarse. | Se joindre. | Convenire. Congregari.
ajupid. | Agachado. | Tapi. Baissé. | Curvatus. Inclinatus.
ajupír-se. | Agacharse. | Se tapir. Se baisser. | Curvari.
ajust. | Ajuste. | Pacte. Contrat. | Pactum. Conventum.
ajust. | Junta. Congreso. | Assemblée publique. | Conventus. Congressus.
ajustad. | Ajustado. | Ajusté. | Aequalis.
ajustádamènt. | Ajustadamente. | Avec justesse. | Aequalitèr.
ajustadís. | . | . | .
ajustar. | Ajustar. | Ajuster. | Aequare.
ajustár-se. | Ajustarse. | S'ajuster. | Convenire.
ajusticiad. | Ajusticiado. | Justicié. Exécuté. | Capitali supplicio affectus.
ajusticiar. | Ajusticiar. | Justicier. Exécuter. | Capitali supplicio afficere.

al

al. *Partícula.* | A. | À. Au. | Cum. Quando.
ála. | Ala. | Aîle. | Ala.
ála. *Hèrba.* | Ala. Enula campana. | Aunée, ou enule. | Enula campana. Helenium.
alabad. | Alabado. | Loué. | Laudatus.
alabadíssim. | Alabadísimo. | Très loué. | Laudatissimus.
alabadòr. | Alabador. | Panégyriste. | Laudator.
alabánsa. | Alabanza. | Louange. Éloge. | Laus.
alabár. | Alabar. | Louer. | Laudare.
alabárda. | Alabarda. | Halebarde. | Hasta securiclata.
alabardèr. | Alabardero. | Halebardier. | Hastatus.
alabár-se. | Alabarse. | Se louer. Se vanter. | Gloriari.
alabástro. | Alabastro. | Albâtre. | Alabastrites.
ála-báx. | Alicaido. | Foible. Abattu. | Infirmus.
aláca. | Floxo. Cobarde. | Lâche. Poltron. | Iners.
aláca. | Alhaja. | Meubles précieux. | Supellex.
alacáio. | Lacayo. | Laquais. | Pedissequus.
⁺**â la ceba.** *Jóg.* | Caza la olla. | Pot à miel. | Ludi genus.
â la clotxêta. *Jóg.* | Hoyuelo. Hoyito. Fosito. | À la fossette. | Fossulâ.
alad. | Alado. | Aîlé. | Alatus.
aláda. | Aluda. | Fourmi aîlée. | Alata formica.
aladróc. *Pèx.* | Enchugas. Loxa. | Loche. | Apua. Encrasicholi.
⁺**aladrógas.** | Chicoleos. Juguetes. Graciosidades. | Choses plaisantes. Petit jeu d'adresse. | Nugae. Ludus. Jocus. Facetiae.
alafáia. | Anafaya. | Espéce de toile. | Telae genus. Bombix spissiori filo texta.
â la fáva. *Jóg.* | . | Cheval fondu. | Puerorum ludus.
alamáras. | Alamares. | Espéce de fermoir avec un bouton. | Fibula globulo instructa.
alambí. | Alambique. | Alambic. | Cucumella distillatoria.
alambinad. | Alambicado. | Alambiqué. | Per distillationem expressus.
alambinar. | Alambicar. Destilar. | Alambiquer. Distiller. | Distillare.
alamèda. | Alameda. | Allée. Cours. | Ambulacrum.
alañár. *V.* ***aledérn.*** | Alheña. | Troësne. | Ligustrum.[15]

14. **ajonollár-se**] ajonollár-se *A* : ajonollar-se *B*.

15. **alañár**] Aledérn *A* : Aledern *B*.

alapí. *Cérta róba.* | Alepin. | . | .
alárbi. | Alarbe. | Grossier. Sauvage. | Agrestis. Rudis.
alárdê. | Alarde. Muestra. | Démonstration. | Indicium.
alarít. | Alarido. | Cri bruyant et confus. | Vehemens et absonus clamor.
alárma. | Alarma. | Alarme. | Ad arma clamatio.
alarmad. *V.* ***consternad.*** | Alarmado. Atemorizado. | Alarmé. | Timore percussus.
alarmar. *V.* ***consternar.*** | Alarmar. Atemorizar. | Alarmer. | Terrorem injicere.
â las hóras. | Entonces. | Alors. | Tunc.
â las múdas. | Mudamente. | À la muette. | Silentèr. Tacitè.
alatetjad. | Batido las alas. | Battu des ailes. | Quassum.
alatetjar. | Batir las alas. | Battre des ailes. | Quatere alas.
alátxa. *Pèx.* | Alacha. | Maquereau. | Scomber.
[+]**â la ú, menja tot ú.** *Jóg.* | Fil derecho. | Coupetête. | Puerorum ludus.
â la veia sorda. *Jóg.* | Juego de la gallina ciega. | Colin maillard. | Explorator andabata.
alborót. | Alboroto. | Tumulte. Bruit confus. | Tumultus. Murmur.
alborotad. | Alborotado. | Ameuté. | Turbatus. Commotus.
alborotádamènt. | Alborotadamente. | Avec confusion. Séditieusement. | Confusè. Seditiosè.
alborotadòr. | Alborotador. | Perturbateur. Séditieux. | Seditiosus.
alborotar. | Alborotar. | Troubler. Ameuter. | Turbas excitare.
alborotár-se. | Alborotarse. | S'altérer. Se troubler. | Commoveri.
albrícias. | Albricias. | Présent. Étrennes. | Strenae.
albudéca. | Badea. | Espéce de melon d'eau bâtard. | Peponis insulsi genus.
albufèra. | Albufera. | Lac, ou lagune. | Lacus.
alcálde. *V.* ***bálle.*** | Alcalde. | Baillif. | Praetor.
alcáns. | Alcance. | Atteinte. | Consecutio.
alcansad. | Alcanzado. | Atteint. | Consequutus.
alcansar. | Alcanzar. | Atteindre. | Consequi.
alcántara. | Alcántara. | Pont. | Pons.
alcéa. *Hèrba.* | Alcea. Malva silvestre. | Mauve. Guimauve. | Alcea.
alcofòll. *Pèdra minerál. V.* ***antimóni.*** | Alcohol. | Antimoine. | Stibium.
alcofoĪlar. | Alcoholar. | Peindre avec de l'antimoine. | Stibio illinire.
Alcorá. | Alcoran. | Alcoran. | Alcoranus.
alcòva per dormir. | Alcoba. | Alcove. | Zeta. Dormitorium.
alcòva per retirar algúna cósa. | Retrete. | Bouge. | Cellula.
alcovêta. | Alcobilla. | Petite alcove. | Zetula.
aldéa. | Aldéa. | Hameau. | Pagus.
aldeá. | Aldeáno. | Paysan. | Paganus.
alducar. *V.* ***filadís.*** | Alducar. Hiladillo. Filadiz. | Filoselle. Fleuret. | Sericum filum crassius.
aledérn. | Alheña. | Froësne. | Ligustrum.
alegrad. | Alegrado. | Réjoui. | Hilaratus.
alegradòr de llums. | Alegrador. | . | Fortilis chartula excitando lumini.
alegrar. | Alegrar. | Réjouir. | Exhilarare.
alegrár-se. | Alegrarse. | Se réjouir. | Laetari.
alègre. | Alegre. | Joyeux. | Laetus.
[+]**alègre.** | Alegre. Placentero. | Gai. Enjoué. | Hilaris.
alègramènt. | Alegremente. | Joyeusement. | Hilaritèr.
alegría. | Alegria. | Joye. Allégresse. | Gaudium.
alegríssim. | Alegrísimo. | Très joyeux. Très gai. | Laetissimus.
alèluia. *V.* ***lújula.*** | Acederilla. Aleluya. | Oseille. | Acetosa pratensis. Rumex.
alemánda. *Cért báll.* | Alemana. | Allemande. | Allemannum tripudium.
alemáñ. | Aleman. | Allemand. | Germanicus.
alêna. | Lezna. Alesna. | Alêne. | Sabula.
alentad. | Alentado. | Encouragé. | Confortatus.
alentar. | Alentar. | Encourager. | Confortare.
alentòrn. | En contorno. | À l'entour. | Circùm.
alep de molí. | Rodezno. | Roüe d'un moulin. | Moletrina trochlea.
alérta. | Alerta. | Alerte. | Heus. Cave.[16]
alêta. | Aleta. Alilla. | Aîleron. | Axilla.
[+]**alêtas de pèx.** | Aletas de pescado. | Barbe. | Pinnulae.
alevòs. | Alevoso. Perfido. | Traître. Perfide. | Perfidus.
alevòsamènt. | Alevosamente. | Perfidement. | Perfidè. Infidè.
alevosía. | Perfidia. | Perfidie. | Perfidia.
Aléx. | Aléxos. | Aléxis. | Alexius.
alfabèt. | Alfabeto. | Alphabet. | Alphabetum.
alfabétic. | Alfabético. | Alphabetique. | Alphabeticus.
alfác. *Bánc d'arêna.* | Alfaque. | Les Syrtes. | Syrtes.
alféñic. | Alfeñique. | Penides. | Penidium.
alféres. | Alferez. | Enseigne. | Vexillifer.
alfolbes. *Plánta. V.* ***fénigrèg.*** | Alholva. | Fénugrec. | Foenum graecum.
álga. | Alga. | Algue. | Alga.

16. **alérta**] alérta *A* : alerta *B*.

algália. | Algalia. | Algalie. | Chirurgica fistula.
algaravía. | Algarabía. | Algarade. | Tumultuarius clamor.
algèbra. | Algebra. | Algébre. | Algebra.
algebráïc. | Algebráico. | Algebraïque. | Algebraicus.
algebríste. | Algebrista. | Algébriste. | Algebrae peritus.
algú. | Alguien. | Quelqu'un. | Aliquis. Quidam.
algun. | Algun. Alguno. | Quelque. Quelqu'un. | Aliquis.
alhágo. | Halago. | Caresse. | Blanditiae.
â l'hómo. *Jóg de cártas.* | Hombre. | Hombre. | Hominis ludus.
aliad. | Aliado. | Allié. | Foederatus.
aliánsa. | Alianza. | Alliance. | Affinitas.
aliária. *Hèrba.* | Aliaria. | Alliaire. | Alliaria herba.
aliár-se. | Aliarse. | S'allier. | Foedus inire.
alicátas. | Alicates. | Pincettes qui ont les pointes aigües. | Parvulae forcipes.
alicórn. | Unicornio. | Licorne. | Unicornis. Monoceros.
alienáble. | Enajenable. | Aliénable. | Quod alienari potest.
alienaciò. | Enajenacion. | Aliénation. | Alienatio.
alienad. | Enajenado. | Aliéné. | Alienatus.
alienar. | Enajenar. | Aliéner. | Alienare.
alienár-se. | Enajenarse. | S'aliéner. | Alienari.
alièno. | Extraño. Desigual. | Etrange. Peu conforme. | Alienus.
⁺**aliènto.** | Aliento. | Force. Valeur. | Virtus.
alifáfa. | Alifafe. | Courbe. | Tumor callosus.
áliga. *V. águila.* | Águila. | Aigle. | Aquila.
aligót. | Aguilucho. | Aigle bâtarde. | Aquila degener.
alimárias. | Luminarias. | Illumination. | Publica lumina.
alimènt. | Alimento. | Aliment. | Alimentum.
alimentad. | Alimentado. | Alimenté. | Alitus. Nutritus.
alimentar. | Alimentar. | Alimenter. | Alere. Nutrire.
alimentári. | Alimentario. | Alimentaire. | Alimentarius.
alimentár-se. | Alimentarse. | Se nourrir. | Pasci.
alimènts. | Alimentos. | Alimens. | Alimenta.
aliñad. | Aliñado. | Orné. Paré. | Ornatus.
aliñar. | Aliñar. | Orner. Parer. | Ornare.
alíño. | Aliño. | Ornement. Parure. | Ornatus.
alióli. *V. aióli.* | Ajiaceyte. Ajolio. | Sauce faite avec de l'ail. | Alliatum.
alís. | Mustío. | Morne. Abattu. | Maestus. Ignavus.
aliviad. | Aliviado. | Allégé. Soulagé. | Levatus.
aliviar. | Aliviar. | Alléger. Soulager. | Levare.
alívio. | Alivio. | Allégement. Soulagement. | Levamen.
alkalí. | Álkali. | Alkali. | Kali. Sal elicitus.
aĪlá. | Allá. | Là. | Illuc. Illic.
aĪlanguid. | Traspillado. Deslanguido. | Exténué. | Extenuatus.
aĪlanguír-se. | Traspillarse. | S'exténuer. | Attenuari. Languescere.
aĪlargad. | Alargado. | Alongé. | Ductus. Extensus.
aĪlargar. | Alargar. | Alonger. | Ducere. Extendere.
aĪlargár-se. | Alargarse. | S'alonger. | Elongari. Distendi.
aĪlargònas. | Largas. Alargas. | Délai. Surséance. | Mora. Dilatio.
aĪlaujad. | Alojado. | Logé. Campé. | Hospitio, vel castris exceptus.
aĪlaujamènt. | Alojamiento. | Logement. | Hospitium.
aĪlaujar. | Alojar. | Loger. | Locare.
aĪlaujár-se. | Alojarse. | Se loger. | Diversari.
allegaciò. | Alegacion. | Allégation. | Allegatio.
allegad. | Alegado. | Allégué. | Allegatus.
allegar. | Alegar. | Alléguer. | Allegare.
allegoría. | Alegoría. | Allégorie. | Allegoria.
allegóric. | Alegórico. | Allégorique. | Allegoricus.
allegóricamènt. | Alegóricamente. | Allégoriquement. | Allegoricè.
⁺**aĪlesiad.** | Estropeado. Lisiado. | Estropié. | Laesus. Mutilatus.
⁺**aĪlesiar.** | Estropear. Lisiar. | Estropier. | Laedere. Mutilare.
⁺**aĪlesiár-se.** | Estropearse. Lisiarse. | S'estropier. | Laedi. Mutilari.
aĪletad. | Atetado. | Allaité. | Lactatus.
aĪletar. | Atetar. | Allaiter. | Lactare.
aĪleugerad. | Aligerado. | Déchargé. Allégé. | Exoneratus. Placatus.
aĪleugèramènt. | Alijo. | Allégement. Décharge. | Navis exoneratio.
aĪleugerar. | Aligerar. | Alléger. | Exonerare.
aĪlí. | Alli. | Là. Dans ce lieu là. | Illic. Illuc.
aĪliberad. | Libertado. | Délivré. | Liberatus.
aĪliberadòr. | Libertador. | Libérateur. | Liberator.
aĪliberar. | Libertar. | Délivrer. | Liberare.
aĪliberár-se. | Libertarse. | Se délivrer. | Se liberare.
alligaciò. | Aligacion. | Alliage. Mêlange. | Alligatio.
aĪlisad. | Alisado. | Lissé. | Levigatus.
aĪlisamènt. | Alisadura. | Lissure. | Levitas.
aĪlisar. | Alisar. | Lisser. | Levigare.
aĪlistad. | Alistado. | Enrôlé. | Conscriptus.
aĪlistamènt. | La accion de alistar. | Enrôlement. | Conscriptio.

aÑlistar. | Alistar. | Enrôler. | Aliquem conscribere.
aÑlistár-se. | Alistarse. | S'enrôler. | Militiae nomen dare.
aÑló. | Aquello. Eso. Esto. | Cela. | Illa res.
aÑlocad, ô ***enÑlocad.*** | Parado. | Arrêté. | Constitum.
aÑlocár-se, ô ***enÑlocár-se.*** | Pararse. | S'arrêter. | Consistere.
allocuciò. | Alocucion. | Conférence avec quelqu'un. | Allocutio.
allót. | Muchacho. | Garçon. Enfant. | Puellus.
allotáda. | Muchachada. | Enfantise. Puérilité. | Puerilitas.
aÑluñad. | Alejado. | Éloigné. | Remotus.
aÑluñamènt. | Alejamiento. | Eloignement. | Elongatio.
aÑluñar. | Alejar. | Eloigner. | Removere.
aÑluñár-se. | Alejarse. | S'éloigner. | Abscedere.
allusiò. | Alusion. | Allusion. | Allusio.
allusíu. | Alusivo. | Qui fait allusion. | Alludens.
almadráva. | Almadraba. | Madrague. | Thynnorum piscaria.
almanác. | Almanaque. | Almanach. | Calendarium.
al mánco. *V.* ***â lo mènos.*** | Á lo menos. | Au moins. Du moins. | Saltem. Ad minimum.
almártec. *V.* ***litárge.*** | Almártago. Litargirio. | Litharge. | Lithargyrus.
al mènos, ô ***â lo mènos.*** | Á lo menos. | Au moins. Du moins. | Saltem. Ad minimum.
almíbar. | Almibar. | Syrop. Conserve. | Saccharum liquatum.
almiránte. | Almirante. | Amiral. | Classium Praefectus.
almodróc. | Almodrote. | Sorte de ragoût. | Moretum.
almóina. | Limosna. | Aumône. | Eleemosyna.
almoinèr. | Demandador. Qüestor. | Quêteur. | Eleemosynarum collector.
alò. *V.* ***vámos.*** | Alon. Vamos. | Allons. | Age, eamus.
⁺**alóc.** *V.* ***sabína.*** | Agno casto. | Agnus castus. Espéce d'osier. | Amerina. Vitex sabina.
áloê. *Ábre.* | Aloe. | Aloës. | Agallochum.
alodiál. | Alodial. | Allodial. | Allodiale.
alója. *V.* ***hidromél.*** | Aloxa, ó aloja. | Hydromel. | Aqua mulsa. Hydromeli.
â l'óÑla. *Jóg.* | Castro. Alquerque. | Jeu des mérelles. | Calculorum ludus.
â lo mènos. | Á lo menos. | Au moins. Du moins. | Saltem. Ad minimum.
alòna. | Lona. | Cotonnine. | Crassior tela linea et gossypina.
alòns de pèx. | Aletas de pescado. | Ouies, ou nageoires des poissons. | Branchiae. Pinnae.
alopecía. | Alopecía. Pelonia. | Alopécie. | Alopecia.
alóu. | Alodio. | Franc-aleu. | Allodium.
alóva. | Alondra. | Cochevis. | Alauda.
al punt. | Lo mas presto. | Tout de suite. | Quantò citius.
alquímia, ô ***química.*** | Alchimia. | Alchymie. | Chymia.
⁺**alquímic,** ô ***químic.*** | Alchimista. | Alchymiste. Chymiste. | Chymicus.
al rededòr. | Al rededor. | Autour. À l'entour. | Circùm. Circà.
álsa. | Alza. | Hausse. | Corium ampliando calceo inserviens.
alsad. | Levantado. Alzado. | Levé. Haussé. | Levatus. Erectus.
alsáda. | Altura. Alto. | Hauteur. | Altitudo.
alsamènt. | Alzamiento. Elevacion. | Haussement. | Sublatio. Erectio.
álsa-prèm. *V.* ***manuèÑla.*** | Alzaprima. | Levier. | Vectis.
álsa-premar. | Alzaprimar. | Soulever par le moyen d'un levier. | Erigere. Vecte pondera sublevare.
alsár. | Alzar. | Hausser. Elever. | Tollere. Elevare.
alsár-se. | Levantarse. | Se lever. | Surgere. Erigi.
al s'endemá. | Al dia despues. | Le lendemain. | Postriduò.
ált. | Alto. | Haut. Elevé. | Altus.
áltamènt. | Altamente. | D'une façon sublime. | Altè.
altanèr. | Altanero. | Hautain. | Animo tumens.
altár. | Altar. | Autel. | Altare.
altária. | Altura. Alto. | Hauteur. | Altitudo.
alteráble. | Alterable. | Altérable. | Mutabilis.
alteraciò. | Alteracion. | Altération. Changement. | Alteratio.
alterad. | Alterado. | Altéré. Changé. | Commotus. Turbatus.
alterar. | Alterar. | Altérer. Changer. | Vitiare.
alterár-se. | Alterarse. | S'altérer. Se fâcher. | Commoveri.
altercaciò, ô ***altercad.*** | Altercacion. | Altercation. Débat. | Altercatio.
altercad. | Altercado. | Débattu. Disputé. | Disceptatus.
altercar. | Altercar. | Débattre. Disputer. | Altercari.
alternad. | Alternado. | Qui a agi alternativement. | Alternatus.
alternar. | Alternar. | Agir alternativement. | Alternare.

alternatíu. | Alternativo. | Alternatif. | Alternus.
alternatíva. | Alternativa. | Voix alternative. | Alternatio.
alternativamènt. | Alternativamente. | Tour-à-tour. Alternativement. | Alternis vicibus.
altêsa. | Alteza. | Altesse. | Celsitudo.
altibáx. | Altibaxo. Coceadura. | Estrapade. Regimbement. | Recalcitratio.
+**altibáx.** *En sentid figurad.* | Altibaxo. | Inconstance du sort. | Fortunae vices.
altíssim. | Altísimo. | Très élevé. Très haut. | Altissimus.
altissonánt. | Altisonante. | Qui sonne haut. | Altisonans.
altitúd. *V. altária.* | Altitud. | Hauteur. | Altitudo.
altíu. | Altivo. | Orgueilleux. Superbe. Altier. | Tumidus.
altivamènt. | Altivamente. | Orgueilleusement. | Elatè.
altivêsa. | Altivez. | Orgueil. | Superbia.
álto-aquí. | Alto ahi. | Alte-là. | Siste.
áltra. | Otra. | Autre. | Alia. Altera.
áltramènt. | De otro modo. | Autrement. | Alitèr. Secùs.
áltre. | Otro. | Autre. | Alius. Alter.
áltre-si. | Otrosí. | Outre celà. De plus. | Item. Paritèr. Insuper.
áltre-tál. | Igualmente. | Également. | Aequalitèr.
áltre-tánt. | Otro tanto. | Autant. Tout autant. | Tantidem.
altúra. | Altura. | Hauteur. Élévation. | Altitudo.
alucinaciò. | Alucinacion. | Égarement. Méprise. | Allucinatio.
alucinad. | Alucinado. | Égaré. Trompé. | Allucinatus.
alucinamènt. | Alucinacion. | Égarement. Méprise. | Allucinatio.[17]
alucinar. | Alucinar. | Égarer. Tromper. | Decipere.
alucinár-se. | Alucinarse. | Se méprendre. Se tromper. | Allucinari.
alúda de papèr. | Alcartaz. Cucurucho. | Cornet de papier. | Chartaceus cucullus.
aludid. | Aludido. | Qui a fait allusion. | Allusum.
aludir. | Aludir. | Faire allusion. | Alludere.
+**alúja.** *Espécia de calamár.* | . | . | .
alúm. | Alumbre. | Alun. | Alumen.
alumad. | Bañado en agua de alumbre. | Aluné. | Alumini immersus.
alumáire. | Caninero. | . | Canini stercoris collector.

17. **alucinamènt**] Méprise *A* : Meprise *B*.

alumar. | Bañar en agua de alumbre. | Aluner. | Alumini immergere.
aluminòs. | Aluminoso. | Alumineux. | Aluminosus.
alvedríu. | Albedrio. | Arbitre. | Liberum arbitrium.

am

áma. *V. señòra.* | Ama. | Maîtresse. | Domina.
amabilidad. | Amabilidad. | Amabilité. | Amabilitas.
amabilíssim. | Amabilísimo. | Très aimable. | Amabilissimus.
amábla, y ***amáble.*** | Amable. | Aimable. | Amabilis.
amablamènt. | Amablemente. | D'une façon aimable. | Amicè.
ámac. | Olledano. Aleda. | Matière gluante qu'on trouve à l'entrée des ruches. | Propolis.
amad. | Amado. | Aimé. | Amatus.
Amadèo. | Amadeo. | Amedée. | Amedeus.
amadíssim. | Amadísimo. | Fort aimé. | Dilectissimus.
amadòr. | Amador. | Amateur. | Amator.
amagad. | Escondido. | Caché. | Absconditus.
amagadòr. | Ocultador. | Receleur. | Absconsor.
amagar. | Esconder. | Cacher. | Abscondere.
amagár-se. | Esconderse. | Se cacher. | Occultare se.
amagatái. | Escondrijo. Escondrijo. | Cache. | Latibulum.
amagatòns. *V. d'amagad.* | Escondidamente. | En cachette. | Clam. Occultè.
amainad. | Amainado. | Calé. Amené. | Contractus.
amainar. | Amainar. | Caler. Amener. | Vela contrahere.
amancebad. *V. amistansad.* | Amancebado. | Concubin. | Concubinus.
amancebamènt. | Amancebamiento. | Concubinage. | Concubinatus.
amancebár-se. | Amancebarse. | Vivre dans le concubinage. | In concubinatu vivere.
amanexer. | Amanecer. | Commencer à faire jour. | Lucescere.
amanid. | Aderezado. Condimentado. | Assaisonné. | Conditus.
amanimènt. | Guiso. | Assaisonnement. | Condimentum.
amanir. | Aderezar. Condimentar. | Assaisonner. | Cibos condire, coquere.
amanír-se. | Aprestarse. Aparejarse. | Se parer. | Sese expedire, parare.

amanòs. *V.* ***manetjáble.*** | Manejable. | Maniable. | Tractabilis.
amanosêt. | Muy manejable. | Fort maniable. | Valdè tractabilis.
amánsa. | Manceba. Amiga. | Concubine. | Pellex.
amansad. | Amansado. | Apprivoisé. | Cicuratus. Placatus.
amansadòr. | Amansador. | Qui apprivoise. | Sedator. Mitigator.
amansamènt. | Amansamiento. | Adoucissement. | Mitigatio.
amansar. | Amansar. Domar. | Apprivoiser. | Cicurare. Domare.
amansár-se. | Amansarse. | S'apprivoiser. | Familiaritate uti. Mansuefieri.
Amánt. *Nóm d'hómê.* | Amando. | Amant. | Amantius.
amánt. | Amante. | Amant. | Amans.
amantína. | Amantillo. | Cable d'une ancre. | Anquina. Angina.
amánts, y ***apareis.*** | Amantes. | Amarres. | Maschala.
amañad. | Ahorrado. | Ménagé. | Sumptui subtractus.
amañagadòr. *V.* ***acariciadòr.*** | Acariciador. | Caressant. Flatteur. | Delinitor. Assentator.
amañar. | Ahorrar. | Ménager. | Sumptui parcere.
amañár-se. | Ahorrarse. | Se ménager. | Sumptui parcere.
amar. | Amar. | Aimer. | Amare.
amaránta. *V.* ***vel̃lutèras.*** | Amaranto. | Amaranthe. | Amaranthus.
amárg. | Amargo. | Amer. | Amarus.
amargamènt. | Amargamente. | Amérement. | Amarè. Acerbè.
amargánt. | Amargoso. | Amer. | Amarus.
amargar. | Amargar. | Être amer. | Amarescere.
amargòr. | Amargor. | Aigreur. Amertume. | Amarities.
amargóts. *Hèrba.* | Barba cabruna. | Barbe de bouc. | Tragopogon.
amarguíssim. | Amarguísimo. | Très amer. | Amarissimus.
amargúra. | Amargura. | Amertume. | Amaritudo.
amarinad. | Tripulado. | Agréé. | Instructus.
amarinar. | Tripular. | Agréer. | Navem instruere.
amarrad. | Amarrado. | Amarré. | Alligatus.
amarrar. | Amarrar. | Amarrer. | Alligare. Vincire.
amár-se. | Amarse. | S'aimer. | Amare se.
amartel̃lar. *V.* ***atormentar.*** | Atormentar. | Tourmenter quelqu'un. | Animum vexare.
amassadúra. | Amasadura. | L'action de pêtrir. | Ars Pistoria.
amassamènt. | Amontonamiento. | Amas. Entassement. | Congeries.
amassar. *V.* ***pastar.*** | Amasar. | Pêtrir. | Farinam subigere.
amatènt. | Pronto. | Prompt. | Promptus. Celer.
amatinár-se. | Madrugar. | Dévancer quelqu'un. | Praeoccupare. Antaeire.
amatísta. | Amatista. | Améthiste. | Amethystus.
amazòna. | Amazona. | Amazone. | Amazon.
ambar. | Ambar. | Ambre. | Succinum. Electrum.
ambiciò. | Ambicion. | Ambition. | Ambitio.
ambicionad. | Ambicionado. | Ambitionné. | Ambítus.
ambicionar. | Ambicionar. | Ambitionner. | Ambire.
ambiciòs. | Ambicioso. | Ambitieux. | Ambitiosus.
ambiciòsamènt. | Ambiciosamente. | Ambitieusement. | Ambitiosè.
ambidècstre. | Ambidextro. | Ambidextre. | Ambidexter.
ambiènt. | Ambiente. | L'air qui environne les corps. | Aër ambiens.
ambiguamènt. | Ambigüamente. | Ambigument. | Ambiguè.
ambigùidad. | Ambigüedad. | Ambiguité. | Ambiguitas.
ambíguo. | Ambigüo. | Ambigu. Douteux. | Ambiguus.
ámbit. | Ambito. | Circuit. Enceinte. | Ambitus.
ambòns. | Embornales. | Dalots. | In navis lateribus foramina.
ambósta. | Almorzada. | Une jointée. | Quantum utraque manus juncta capere potest.
ámbre. *V.* ***ambar.*** | Ambar. | Ambre. | Succinum. Electrum.
ambrêta. *Flór.* | Ambarina. | Ambrette. | Cyanus odoratus.
Ambrós. | Ambrosio. | Ambroise. | Ambrosius.
Ambrósia. | Ambrosia. | Ambroise. | Ambrosia.
ambut. | Embudo. | Entonnoir. | Infundibulum.
amella, ô ***mella.*** | Almendra. | Amande. | Amygdalum.
amellèr. | Almendro. | Amandier. | Amygdalus.
amellerá. | Almendral. | Lieu planté d'amandiers. | Amygdaletum.
amellò. | Almendron. Almendruco. | Amande verte. | Amygdalum immaturum.
amen. | Amen. | Amen. | Amen.
amenad. | Conducido. Guiado. | Conduit. Guidé. | Ductus.
amenar. | Conducir. Guiar. | Conduire. Guider. | Ducere.
amenássa. | Amenaza. | Menace. | Minae. Comminatio.

amenassad. | Amenazado. | Menacé. | Minis territus.
amenassadòr. | Amenazador. | Celui qui menace. | Minax.
amenassar. | Amenazar. | Menacer. | Minari. Comminari.
amenidad. | Amenidad. | Aménité. | Amoenitas.
ameníssim. | Amenísimo. | Très agréable. | Amoenissimus.
amèno. | Ameno. | Agréable. Charmant. | Amoenus.
â-menud. | Á menudo. | Souvent. | Frequentèr. Crebrò.
amerad. | Merado. | Trempé. | Mixtus. Aquâ dilutus.
ameradòr. | Balsa de agua endonde se pone á curar el cañamo. | Roteur. | Labellum.
amerar el vi. | Merar. | Tremper le vin. | Vinum aquâ diluere.
amerar el cáñum. | Amerar el cañamo. | Rouïr le chanvre. | Cannabem in aquâ macerare.
América. | America. | Amerique. | America.
americá. | Americano. | Americain. | Americanus.
amfíbio. | Anfibio. | Amphibie. | Amphibius.
amfibología. | Anfibología. | Amphibologie. | Amphibologia.
amfibológic. | Anfibológico. | Amphibologique. | Amphibologicus.
amfibológicamènt. | Anfibologicamente. | Amphibologiquement. | Amphibologicè.
amfiteátro. | Anfiteatro. | Amphithéatre. | Amphitheatrum.
amfitèr. | Espantalobos. | Baguenaudier. | Colutea vesicaria.
amfits. | Espantalobos. | Baguenaude. | Helicacabus. Solanum vesicaria.
amiánto. | Amianto. | Amiante. | Amyantus.
amída. | Medida. | Mesure. | Mensura.
amidad. | Medido. | Mesuré. | Mensus.
amidadòr. | Medidor. | Mesureur. | Mensor.
amidar. | Medir. | Mesurer. | Metiri.
amidò. | Almidon. | Amidon. | Amylum.
amidò. | Cola de almidon. | Empois. | Amylum aquâ dilutum.
amíg. | Amigo. | Ami. | Amicus.
amigáble. | Amigable. | Amiable. | Amicabilis.
amigáblamènt. | Amigablemente. | Amiablement. En ami. | Studiosè. Amantèr.
amiguíssim. | Amiguísimo. | Très ami. | Amicissimus.
amilanad. | Amilanado. | Effrayé. Intimidé. | Perterritus.
amilanar. | Amilanar. | Effrayer. Intimider. | Metum injicere. Perterrere.
amilanár-se. | Amilanarse. | S'effrayer. S'intimider. | Terreri. Perturbari.
aminvad. | Menguado. | Diminué. | Imminutus.
aminvádas. | Menguados. Seguidos. | Diminution des points qu'on fait à un bas. | Decrementa.
aminvar. | Menguar. | Décroître. Diminuer. | Minuere.
aminvár-se. | Menguar. | Décroître. Diminuer. | Decrescere. Imminui.
amínvas. | Mengua. | Diminution. | Diminutio.
amistad. | Amistad. | Amitié. | Amicitia.
amistansad. | Amancebado. | Concubin. | Concubinus.
amistansár-se. | Amancebarse. | Vivre dans le concubinage. | In concubinatu vivere.
amistòs. | Amistoso. | Ami officieux. | Amicabilis. Amicus.[18]
amistòsamènt. | Amistosamente. | Amiablement. En ami. | Benevolè. Amicè.
ámit. | Ámito. | Amict. | Amictus.
+**amitgèr.** | Parcero. | Grangier. | Grangiarius.
ammi. *Plánta.* | Ammi. | Ammi. | Ammi.
amnistía. | Amnestía. | Amnistie. | Injuriarum remissio.
ámo. | Amo. Dueño. | Maître de la maison. | Herus. Dominus.
amocad. | Moscado. Despabilado. | Mouché. | Emunctus.
amocar. | Mocar. Limpiar las narices. | Moucher. | Emungere.
amocár-se. | Mocarse. Sonarse. | Se moucher. | Emungere se.
amoll̃ad. | Largado. Soltado. | Lâché. | Laxatus.
amoll̃ar. | Largar. Soltar. | Lâcher. | Laxare.
amoll̃ár-se. | Abalanzarse á decir ó hacer alguna cosa. | Se hasarder à dire ou à faire quelque chose. | Dare se in casum.
amonestaciò. | Amonestacion. | Avertissement. | Monitum.
amonestacións. | Admonicion. | Ban de mariage. | Monitio. Denuntiatio matrimonialis.
amonestad. | Amonestado. | Averti. | Monitus.
amonestadòr. | Amonestador. | Qui avertit. | Monitor.
amonestar. | Amonestar. | Avertir. | Monere.
amonestar. | Amonestar. | Publier des bans. | Futuras nuptias denunciare in ecclesiâ.
amòr. | Amor. | Amour. | Amor.
amòr de gí. *Plánta.* | Miñoneta. | . | Reseda odorata.

18. **amistòs**] Ami officieux *B* : Ami. officieux *A*.

amòr d'hortolá. *Hèrba.* | Amor de hortelano. | Grateron. Aparine. | Aparine.
amorgò. | Mugron. | Provin. | Propago.
amorgonad. | Amugronado. | Provigné. | Propagatus.
amorgonar. | Amugronar. | Provigner. | Vitem propagare.
amoròs. | Amoroso. | Amoureux. | Amore ardens.
amoròsamènt. | Amorosamente. | Amoureusement. | Amantèr.
amorosíssim. | Amorosísimo. | Très amoureux. | Amantissimus.
amortisaciò. | Amortizacion. | Amortissement. | Exemptio caduci.
amortisad. | Amortizado. | Amorti. | Jure caduci absolutus.
amortisar. | Amortizar. | Amortir. | Jure caduci praedium absolvere.
amotinad. | Amotinado. | Mutiné. Revolté. | Concitatus.
amotinádamènt. | Amotinadamente. | Séditieusement. | Seditiosè.
amotinadòr. | Amotinador. | Mutin. Séditieux. | Seditiosus.
amotinamènt. | Amotinamiento. | Sédition. | Seditio.
amotinar. | Amotinar. | Exciter des troubles. | Concitare.
amotinár-se. | Amotinarse. | Se mutiner. | Seditionem facere.
amovíble. | Amovible. | Amovible. | Amovibile.
amoxad. | Mimado. Halagado. | Flatté. | Blanditus.
amoxadòr. | Halagador. | Flatteur. | Delinitor.
amoxamènt. | Halago. | Flatterie. | Blanditiae.
amoxar. | Mimar. Halagar. | Flatter. | Blandiri.
ampára. | Embargo. | Sequestre. | Sequestratio.
amparad. | Amparado. | Protégé. | Protectus.
amparar. | Amparar. | Protéger. | Tueri.
ampáro. | Amparo. | Protection. | Patrocinium.
ámplamènt. | Ampliamente. | Amplement. | Copiosè.
amplária. | Anchura. Ancho. | Largeur. | Latitudo.
ámple. | Ancho. | Large. | Amplus.
amplificaciò. | Amplificacion. | Amplification. | Amplificatio.
amplificad. | Ampliado. | Amplifié. | Ampliatus.
amplificar. | Ampliar. | Amplifier. | Ampliare.
amplíssim. | Anchísimo. | Très large. | Amplissimus.
ampòl̃la. | Redoma. | Fiole, ou phiole. | Ampulla vitrea.
ampol̃lêta. | Redomilla. | Petite fiole. | Parva ampulla.
ampol̃lêta. | Ampolleta. | Sablier. Horloge de sable. | Arenaria clepsydra.
ampríu. | Derecho. | Droit fondé sur quelque titre. | Actio vel jus in rem.
amunt. | Arriba. | En haut. Sur. | Super. Supra.
amuntonad. | Amontonado. | Amoncelé. Entassé. | Congestus.
amuntonadòr. | Amontonador. | Entasseur. | Accumulator.
amuntonamènt. | Amontonamiento. | Monceau. Entassement. | Congeries.
amuntonar. | Amontonar. | Amonceler. Entasser. | Congerere. Coacervare.
amúras. | Amuras. | Amures. | Funes quibus vela colligantur.
amurád a. | Amurada. | Les hauts côtés d'un vaisseau en dedans. | Interiora navis latera.
amurar. | Amurar. | Amurer. | Vela colligere.

an

ana. *En tèrmes de medicína.* | Ana. | Parties égales. | Ana.
anabaptíste. | Anabaptista. | Anabaptiste. | Anabaptista.
anacardína. | Anacardina. | Confection d'anacarde. | Anacardii confectio.
anacárdo. *Ábre.* | Anacardo. | Anacarde. | Anacardium.
anacorète. | Anacoreta. | Anachoréte. Solitaire. | Anachoreta.
anacorétic. | Anacorético. | Qui a rapport à l'Anachoréte. | Anachoreticus.
anacronísme. | Anacronismo. | Anachronisme. | Anachronismus.
anad. | Ido. | Allé. | Profectus.
anáda. | Ida. | Allée. Marche. | Profectio. Itus.
ánada. | Ánade. Anadon. | Canard. | Anas.
anadò. | Anadino. | Canneton. Jeune canard. | Anaticula.
anadòr. | Andadero. | Messager. | Cursitator famulus.
anafíl. | Añafil. | Espéce de trompette. | Tuba punica.
anagálls. *V.* ***picapòll.*** | Anagálide. | Mourron. | Anagallis.
anagogía. | Anagogía. | Anagogie. | Anagogia.
anagógic. | Anagógico. | Anagogique. Mystique. | Anagogicus.
anagrámma. | Anagrama. | Anagramme. | Anagramma.
analisad. | Analizado. | Analysé. | Ad analysim deductus.
analisar. | Analizar. | Analyser. | Ad analysim deducere.
analísis. | Analisis. | Analyse. | Analysis.

analític. | Analítico. | Analytique. | Analyticus.
analogía. | Analogía. | Analogie. Rapport. | Analogia.
analógic. | Analogico. | Analogique. | Analogus.
analógicamènt. | Analógicamente. | Analogiquement. | Per analogiam.
análogo. | Análogo. | Analogue. | Analogus.
anapésto. | Anapesto. | Anapeste. | Anapaestus.
anar. | Ir. Andar. | Aller. | Ire.
anar â péu-cox. | Andar á la pata coxa, á la cox coxita. | Aller à cloche-pied. | Altero sublato pede procedere.
anar â péu-púntas. | Andar de puntillas. | Aller sur la pointe du pied. | Suspenso gradu procedere.
+**anar cóntre la corrènt.** | Proejar. | Voguer contre les courans. | Adverso vento navigare.
anar de grápas. | Andar á gatas. | Marcher à quatre pattes. | Repere.
anar de reculòns. | Recular. | Reculer. | Retroagere.
anar de rodolòns. | Rodar. | Rouler. | Humum verrere. Volvi.
anarquía. | Anarquía. | Anarchie. | Anarchia.
anárquic. | Anárquico. | Anarchique. | Anarchicus.
anár-s'en. | Irse. | S'en aller. | Ire. Abire.
anár-s'en â píco. | Irse á pique. | Couler à fond. | Submergi navem.
+**anascót.** *V.* ***ascót.*** | Anascote. | Serge d'ascot. | Stamineum textum pertenue.
anatèma. | Anatema. | Anathême. | Anathema.
anatematisad. | Anatematizado. | Anathématisé. | Anathemate proscriptus.
anatematisar. | Anatematizar. | Anathématiser. | Anathemate ferire.
anatematísme. | Anatematismo. | Anathême. | Anathematizmus.
anatomía. | Anatomía. | Anatomie. | Anatomia.
anatómic. | Anatómico. | Anatomique. | Anatomicus.
anatomisad. | Anatomizado. | Anatomisé. | Anatomicè dissecatus.
anatomisar. | Anatomizar. | Anatomiser. | Secare.
anaurísme. | Aneurisma. | Aneurissement. Aneurismé. | Aneurisma.
ánca. | Nalga. Cadera. | Fesse. Hanche. | Clunis. Coxendix.
áncas de bístia. *V.* ***grúpa.*** | Grupa. | Croupe. | Coxa. Clunes.
anciáno. | Anciano. | Ancien. Agé. | Senex.
áncora. | Áncora. | Ancre de vaisseau. | Anchora.
ancorátge. | Ancorage. | Ancrage. | Jus anchorae.
andadòr. | Mullidor. Llamador. | Bedeau d'une confrairie. | Monitor.
andar. *V.* ***anar.*** | Andar. | Aller. | Ire.
ándas. *V.* ***llitèra.*** | Andas. Litera. | Brancard. | Lectica.
andérris. *V.* ***clamástecs.*** | Llares. | Cremiliere. | Focarius cremaster.
Andrèu. | Andres. | André. | Andraeas.
andromína. | Andromina. | Bourde. Fausse excuse. | Mendacium. Commentum.
andròna. | Matorral. | Terre inculte couverte de buissons. | Dumetum. Frutetum.
andúÏlo. | Andullo. | Andouille. | Hilla.
anecdóta. | Anécdota. | Anecdote. | Anecdota.
anèll. | Anillo. | Anneau. Bague. | Annulus.
anèÏla de pórta. | Aldaba. | Heurtoir. | Pessulus.
aneÏlêt. | Anillete. | Petit anneau. | Annellus.
aneÏlêta. | Zarcillo. | Boucle d'oreille. | Inauris.
anemòna. | Anemone. | Anemone. | Anemone.
anêt. | Eneldo. | Aneth. | Anethum.
anfòs. | Mero. | Mero. | Merula.
anfossól. | Mero pequeño. | Petit mero. | Merula.
anganíÏlas. | Xamugas. | Selle de cheval pour femme. | Muliebre ephippium.
ángel. | Angel. | Ange. | Angelus.
ángel. *Pèx.* | Angel. | Ange. | Squatina. Rhina.[19]
angélic. | Angélico. | Angélique. | Angelicus.
angelicál. | Angelical. | Angélique. | Angelicus.
angonál. | Ingle. | Aîne. | Inguen.
angòxa. *V.* ***congòxa.*** | Congoja. | Angoisse. Inquiétude. | Angor. Anxietas.
angoxár-se. | Congojarse. | S'affliger. | Anxietate premi.
angoxòs. | Congojoso. | Affligeant. Fâcheux. | Anxius. Molestus.
anguíla. *Pèx.* | Anguila. | Anguille. | Anguilla.
anguíla cabotèra. | . | . | .[20]
anguíla poÏlagrál. | . | . | .[21]
anguíla rótja. | . | . | .[22]
anguíla nera. | . | . | .[23]
ángul. | Ángulo. | Angle. | Angulus.
angular. | Angular. | Angulaire. | Angularis.
angústia. | Angustia. | Angoisse. Tristesse. | Angor. Angustia.
angustiad. | Angustiado. | Affligé. | Anxius.
angustiar. | Angustiar. | Affliger. Chagriner. | Angere.

19. **ángel**] Rhina *solament a A.*
20. **anguíla cabotèra**] *solament a A (escrit al final de la pàgina i ratllat).*
21. **anguíla poÏlagrál**] *solament a A (escrit al final de la pàgina i ratllat).*
22. **anguíla rótja**] *solament a A (escrit al final de la pàgina i ratllat).*
23. **anguíla nera**] *solament a A (escrit al final de la pàgina i ratllat).*

angustiár-se. | Angustiarse. | S'affliger. | Angi.
ánima. | Alma. | Ame. | Anima.
ánima de botò. | Hormilla. | Forme. | Forma.
animaciò. | Animacion. | Animation. | Animatio.
animad. | Animado. | Animé. | Animatus.
animál. | Animal. | Animal. | Animal.
animalás. | Animalazo. | Grand animal. | Ingens bellua.
animalêt. | Animalillo. | Petit animal. | Animalculum.
animalò. | Animalejo. | Petit animal. | Parvulum animal.
animalót. | Animalazo. | Animal difforme. | Deforme animal.
animar. | Animar. | Animer. Vivifier. | Animare.
animár-se. | Animarse. | S'animer. | Excitari.
animèr. | Animero. | Celui qui quête pour les ames. | Eleemosynarum collector.
ánimo. | Ánimo. | Courage. Valeur. | Animus.
animòs. | Animoso. | Courageux. Brave. | Animosus.
animòsamènt. | Animosamente. | Courageusement. | Strenuè.
animosidad. | Animosidad. | Hardiesse. | Animus.
animosíssim. | Animosísimo. | Très courageux. | Valdè animosus.
aniquilad. | Aniquilado. | Anéanti. | Annihilatus.
aniquilar. | Aniquilar. | Anéantir. | Annihilare.
aniquilár-se. | Aniquilarse. | S'anéantir. | Ad nihilum redigi.
anís. *Confits.* | Anis. Gragea. | Anis. | Anisum saccaro conditum.
anís. *Hèrba.* | Anis. | Anis. | Anisum. Anicetum.
anivel̃lad. | Nivelado. | Nivelé. | Ad libellam compositus.
anivel̃lar. | Nivelar. | Niveler. | Ad libellam componere.
aniversári. | Aniversario. | Anniversaire. | Anniversarium.
annalíste. | Analista. | Annaliste. | Annalium scriptor.
annáls. | Anales. | Annales. | Annales.
annáta. | Anata. | Annate. | Annuus reditus.
annécs. | Anexo. | Annexé. | Annexus.
annominaciò. | Anominacion. | Paronomase. | Paronomasia.
annuál. | Anual. | Annuel. | Annuus.
annuálmènt. | Anualmente. | Annuellement. | Singulis annis.
áno. | Ano. | Anus. | Anus.
anodí. | Anodino. | Anodin. | Anodinus.
anomalía. | Anomalía. | Anomalie. | Anomalia.
anòmalo. | Anómalo. | Anomal. Irrégulier. | Anomalus.
anomenad. | Nombrado. | Nommé. | Nominatus.
anomenáda. | Renombre. Fama. | Renommée. | Nomen. Fama.
anomenádamènt. | Nombradamente. | Nommément. | Nominatim.
anomenar. | Nombrar. | Nommer. | Nominare.
anomenár-se. | Llamarse. | S'appeller. | Vocari.
anónim. | Anónimo. | Anonyme. | Anonymus.
anorái. | Amarradero. | Aurail. | Locus alligandis navibus aptus.
áns. *V.* ***abáns.*** | Antes. | Avant. Auparavant. | Antè. Priùs.
ánsa. | Asa. | Anse. | Ansa.
ánsbè. *Adv.* | Antes bien. | Au contraire. | Imò potiùs.
anseátic. | Anseático. | Anseatique. | Hanseaticus.
ansêta. | Asilla. | Petite anse. | Ansa.
ánsia. | Ansia. | Anxieté. Peine. | Anxietas.
ansiòs. | Ansioso. Ansioso. | Triste. Affligé. | Anxius.
ansiòsamènt. | Ansiosamente. | Ardemment. | Anxiè.
antagoníste. | Antagonista. | Antagoniste. Adversaire. | Adversarius.
antáñ. | Antaño. | L'année passée. | Superiore anno.
antárctic. | Antarctico. | Antarctique. | Antarcticus.
ántê. | Ante. | Peau de bufle, ou d'elan. | Corium bubalinum.
antecedéncia. | Antecedencia. | Ce qui précéde. | Antecessio.
antecedènt. | Antecedente. | Antécédent. | Antecedens.
antecedèntmènt. | Antecedentemente. | Antécédemment. | Antecedentèr.
antecedir. | Anteceder. | Précéder. | Antecedere.
antecessòr. | Antecesor. | Prédécesseur. | Antecessor.
antemuráda. | Antemuralla. | Avant-mur. | Anterior murus.
antemurál. | Antemural. | Boulevart. | Propugnaculum.
antêna de molí. | Aspa. | Aile d'un moulin à vent. | Velaris moletrinae tigna decussata.
antêna de vaxèll. | Antena. | Antenne. | Antenna.
antepassads. | Antepasados. | Prédécesseurs. Ancêtres. | Avi.
antepenúltim. | Antepenúltimo. | Antepénultiéme. | Antepenultimus.
anteposad. | Antepuesto. | Préféré. | Praelatus.
anteposar. | Anteponer. | Préférer. | Anteponere.
anteriòr. | Anterior. | Antérieur. | Anterior.

anterioridad. | Anterioridad. | Antériorité. | Prioritas.
anteriormènt. | Anteriormente. | Antérieurement. | Antecedentèr.
ántes. | Antes. | Avant. Auparavant. | Antè.
ánti-cámbra. | Antecamara. | Antichambre. | Anterius conclave. Procaeton.
anticipaciò. | Anticipacion. | Anticipation. | Anticipatio.
anticipad. | Anticipado. | Anticipé. | Anticipatus.
anticipádamènt. | Anticipadamente. | Par avance. | Anticipatè.
anticipar. | Anticipar. | Anticiper. | Anticipare.
anticipár-se. | Anticiparse. | Se hâter de dire ou de faire une chose. | Aliquem praevenire.
Ánti-Crist. | Antechristo. | L'Ante-Christ. | Antichristus.
antídoto. | Antídoto. | Antidote. Contrepoison. | Antidotum.
antífona. | Antífona. | Antienne. | Antiphona.
antifonári. | Antifonario. | Antiphonaire. | Antiphonarium.
antifrásis. | Antífrasis. | Antiphrase. | Antiphrasis.
antíg. | Antiguo. | Ancien. | Priscus. Antiquus.
antigáia. | Antigalla. | Antiquaille. | Vetus monumentum.
antigáias. | Antiguallas. | Anciennes coûtumes. | Antiquae consuetudines.
antigamènt. | Antigüamente. | Anciennement. | Antiquitùs.
antígs. | Antiguos. | Les anciens. | Veteres.
antiguidad. | Antigüedad. | Antiquité. | Antiquitas.
antiguíssim. | Antiquísimo. | Très ancien. | Antiquissimus.
antiguissimamènt. | Antiquísimamente. | Très anciennement. | Antiquissimè.
antimóni. *V.* ***alcofòll.*** | Antimonio. Alcohol. | Antimoine. | Stibium.[24]
antipápe. | Antipapa. | Antipape. | Antipapa.
antipáras. | Antipara. | Espéce de guêtres ou de bottines. | Tibialia ex corio.
antipatía. | Antipathia. | Antipathie. | Antipathia.
antipátic. | Antipathico. | Antipathique. | Repugnans.
antiperistasis. | Antiperístasis. | Antiperistase. | Antiperistasis.
antípodas. | Antípodas. | Antipodes. | Antipodes.
antiquad. | Antiquado. | Qui n'est plus en usage. | Inusitatus.
antiquári. | Antiquario. | Antiquaire. | Antiquitatum investigator.

24. **antimóni**] antimóni *A* : antimoni *B*.

antiquíssim. | Antiquísimo. | Très antique. | Antiquissimus.
ánti-sála. | Antesala. | Antisalle. | Praecus. Antaecus.
antítesis. | Antítesis. | Antithése. | Antithesis.
ánti-vigília. Antevíspera. | La surveille. | Antepervigilium.
Antóni. | Antonio. | Antoine. | Antonius.
antonomásia. | Antonomasia. | Antonomase. | Antonomasia.
antonomástic. | Antonomástico. | . | Antonomasticus.
antonomásticamènt. | Antonomasticamente. | . | Antonomasticè.
antórxa. | Antorcha. | Flambeau. | Fax.
antòx. | Antojo. | Fantaisie. Caprice. | Repentinus animi impetus.
antoxad. | Antojado. | Convoité. | Appetitus.
antoxadís. | Antojadizo. | Fantasque. Capricieux. | Inconstans.
antoxamènt. | Antojo. | Fantaisie. Caprice. | Repentinus animi impetus.
antoxár-se. |Antojarse. | Se mettre quelque chose dans la fantaisie. | Aliquid sibi levitèr persuadere.
[+]**antropofago.** | Antropofago. | Anttropopháge. | Anthropophagus.
anullad. | Anulado. | Annullé. | Abrogatus.
anullaciò. | Anulacion. | Abrogation. | Abrogatio.
anullar. | Anular. | Annuller. Abroger. | Abrogare.
anunciaciò. | Anunciacion. | Annonciation. | Annunciatio.
anunciad. | Anunciado. | Annoncé. | Nunciatus.
anunciar. | Anunciar. | Annoncer. | Nunciare.
anúncio. | Anuncio. | Presage. Augure. | Omen.
anxóva. *Pèx.* | Anchova. | Anchois. | Apua.
áñ. | Año. | Année. | Annus.
añáda. | Añada. | Cours d'une année. | Annuum spatium.
añál. | Añal. Anual. | Annuel. | Annuus.
añèll. | Cordero. | Agneau. Mouton. | Agnus. Cordus.
añeĺlêt. | Corderito. | Petit agneau. | Agniculus.
añíl. *V.* ***índigo.*** | Añil. Indico. | Inde, ou indigo. | Indicum.
añíns. | Añinos. | Laine d'un agneau d'un an. | Agninum vellus.
[+]**añiscad.** | . | . | .
[+]**añiscar.** | . | . | .
añívol, ô ***difícil.*** | Difícil. | Difficile. | Difficilis.
añorad. | Echado ménos. | Regretté. | Desideratus.

añoránsa. | Enfermedad del pays. | Regret. Maladie du pays. | Desiderium. Dolor. Patriae appetitio.[25]
añorar. | Echar ménos. | Regretter. | Desiderare. Rei absentiam deflere.
añorár-se. | No hallarse. | Trouver de moins. | Malè se habere. Aliquâ re deficere.

ao

aorta. | Aorta. | Aorta. | Aorta.

ap

apacibilidad. | Apacibilidad. | Affabilité. Douceur. | Humanitas.
apacibilíssim. | Apacibilísimo. | Très affable. Très doux. | Humanissimus.
apaciblamènt. | Apaciblemente. | Paisiblement. Doucement. | Placidè.
apacíble. | Apacible. | Paisible. Doux. Affable. | Placidus.
apaciguad. | Apaciguado. | Appaisé. Calmé. | Placatus.
apaciguadòr. | Apaciguador. | Pacificateur. | Placator.
apaciguar. | Apaciguar. | Appaiser. | Placare.
apaciguár-se. | Apaciguarse. | S'appaiser. Se calmer. | Placari. Sedari.
apadassad. | Remendado. | Rapiécé. | Resartus. Emendatus.
apadassar. | Remendar. | Rapiécer. | Resarcire.
apagad. | Apagado. | Éteint. | Extinctus.
apagadòr. | Apagador. | Celui qui éteint une chose. | Extinctor.
apagamènt. | Apagamiento. | Extinction. | Extinctio.
apagar. | Apagado. | Éteindre. | Extinguere.
apagár-se. | Apagarse. | S'éteindre. | Extingui.
apamad. | Medido á palmos. | Mesuré à empans. | Palmis metitus.
apamar. | Medir á palmos. | Mesurer à empans. | Palmis metiri.
aparadòr. *V. paradòr.* | Credencia. Aparador. | Buffet. Crédence. | Abacus. Repositorium.
aparáto. | Aparato. | Appareil. Apprêt. | Apparatus.
aparead. | Aparejado. | Apprêté. | Paratus. Instructus.
aparear. | Aparejar. | Apprêter. Préparer. | Parare.
apareár-se. | Aprestarse. | Se préparer. | Se ad aliquid accingere.
aparènt. | Aparente. | Apparent. Visible. | Apparens. Verisimilis.
aparentad. | Emparentado. | Allié. | Affinitate conjunctus.
aparentar. | Emparentar. | S'allier. | Affinitatem contrahere.
aparexer. | Parecer. | Paroître. | Apparere. Videri.
apariciò. | Aparecimiento. | Apparition. | Apparitio. Visio.
apariéncia. | Apariencia. | Apparence. | Exterior species.
apárt. | Aparte. | À part. | Scorsim.
apartad. | Apartado. | Séparé. Divisé. | Separatus. Divisus.
apartádamènt. | Apartadamente. | Séparément. À part. | Separatim.
apartamènt. | Apartamiento. | Séparation. Division. | Separatio. Divisio.
apartar. | Apartar. | Séparer. Diviser. | Separare.
apartár-se. | Apartarse. | S'écarter. | Ex itinere deflectere.
â-pás-pás. | Paso á paso. | Lentement. Pas à pas. | Pedetentim.
apassionad. | Apasionado. | Passionné. | Amore inflammatus.
apassionádamènt. | Apasionadamente. | Avec passion. | Ardentèr.
apassionár-se. | Apasionarse. | S'affectionner. | Amore inflammari.
apead. | Apurado. | Apuré. | Decisus.
apear. | Apurar. | Apurer. | Decidere.
apeár-se. | Apearse. | Descendre d'un cheval. | Equo desilire.
apedregad. | Apedreado. | Frondé. | Lapidibus obrutus.
apedregadòr. | Apedreador. | Frondeur. | Lapides jaciens.
apedregamènt. | Apedreamiento. | L'action de jetter des pierres. | Lapidatio.
apedregar. | Apedrear. | Fronder. Jetter des pierres. | Lapides jacere.
apedregár-se. | Apedrearse. | Se battre à coups de pierre. | Lapidibus pugnare.
apegad. | Pegado. | Collé. | Conglutinatus.
apegadís. | Pegadizo. | Gluant. Visqueux. | Glutinosus.
apegar. | Pegar. | Coller. Unir. | Conglutinare.
apegár-se. | Pegarse. | Se coller. S'unir. | Conglutinari.
apègo. | Apego. | Adhérence. Liaison. | Adhaesio.
apeL̃laciò. | Apelacion. | Appel. Appellation. | Appellatio.
apeL̃lad. | Apelado. | Appellé. | Appellatus.
apeL̃ladòr. | Apelante. | Appellant. | Appellans.

25. **añoránsa**] Desiderium *solament a B.* ‖ Dolor *solament a B.*

apelÏár-se. | Apelar. | Appeller. | Appellare.
apelÏatíu. | Cosa de apelacion. | Qui concerne l'appel. | Appellatorius.
apellatíu. | Apelativo. | Appellatif. | Appellativus.
apelÏidar. | Apellidar. | Appeller. | Convocare.
apelÏído. *V. sobrenóm.* | Apellido. Sobrenombre. | Surnom. | Cognomen.
â pènas. | Apénas. | À peine. | Vix. Ferè.
apéndicê. | Apéndice. | Addition à un ouvrage. | Appendix.
apendrer. | Aprender. | Apprendre. | Discere.
⁺**apendrer-se.** *V. coagulár-se.* | Coagularse. | Se coaguler. | Coagulari.
apercebrer. | Percibir con la vista. | Appercevoir. | Observare.
apercebimènt. | Percepcion. | Perception. | Perceptio.
apercebud. | Percibido. | Apperçu. | Observatus.
aperitíu. | Aperitivo. | Aperitif. Diurétique. | Diureticus.
⁺**apertáñer.** *V. pertáñer.* | Pertenecer. | Appartenir. | Pertinere.
apesarad. | Pesaroso. Apesarado. | Affligé. Triste. | Angore affectus.
apesarar. | Apesadumbrar. | Affliger. Attrister. | Molestiam creare.
apestad. | Apestado. | Empesté. Infecté. | Infectus. Corruptus.
apestar. | Apestar. | Empester. Infecter. | Infectare. Inficere.
apetexer. | Apetecer. | Ambitionner. Désirer. | Ambire. Desiderare.
⁺**apetíble.** | Apetecible. | Désirable. | Desirabilis.
apetit. | Apetito. | Appetit. | Appetitus.
apetitíu. | Apetitivo. | Appetitif. | Appetendi facultas.
apetitòs. | Apetitoso. | Appetissant. Desirable. | Optabilis. Desiderabilis.
â péu-còx. *Jóg.* | Á cox coxita. | À cloche-pied. | Altero clato pede.
â pic. | Á pique. | Sur le point. | Proximè. Ferè.
ápicê. | Ápice. | Un point. Un rien. | Nihilum.
⁺**â pico.** | Á pique. | À fond. Coulé à fond. | In profundum.
⁺**apidoxad.** | Conglutinado. | Figé. Conglutiné. | Concretus. Conglutinatus.
⁺**apidoxar.** | Conglutinar. | Figer. Conglutiner. | Coagulare. Conglutinare.
⁺**apidoxár-se.** | Conglutinarse. | Se figer. | Concrescere.
apilad, ô ***apilotad.*** | Amontonado. | Amoncelé. Entassé. | Congestus. Coacervatus.
apiladòr. | Amontonador. | Entasseur. | Accumulator.
apilamènt. | Amontonamiento. | Monceau. Entassement. | Congeries.
apilar, ô ***apilotar.*** | Amontonar. Apilar. | Amonceler. Entasser. | Congerere. Coacervare.
apilár-se, ô ***apilotár-se.*** | Agolparse. Apilarse. | S'attrouper. | Turmatim adunari.
apiñad, ô ***apiñotad.*** | Apiñado. | Serré. Pressé. | Stipatus.
apiñar, ô ***apiñotar.*** | Apiñar. | Serrer. Presser. | Stipare.
apiñár-se, ô ***apiñotár-se.*** | Apiñarse. | Se serrer. Se presser. | Stipari.
apisonar. *V. pisonar.* | Apisonar. | Battre avec la hie. | Paviculâ aequare.
ápit, ô ***ápi.*** | Ápio. | Celeri. | Apium.
aplacad. | Aplacado. | Appaisé. | Placatus.
aplacar. | Aplacar. | Appaiser. | Placare. Sedare.
aplacár-se. | Aplacarse. | S'appaiser. | Placari.
aplanad. | Allanado. | Applani. | Explanatus.
aplanadúra. | Allanamiento. | Applanissement. | Explanatio.
aplanar. | Allanar. | Applanir. | Aequare.
aplanár-se. | Allanarse. | S'applanir. | Aequari.
aplassad. | Aplazado. | Ajourné. Cité. | Citatus.
aplassar. | Aplazar. | Ajourner. | Diem dicere.
aplaudid. | Aplaudido. | Applaudi. | Plausus.
aplaudir. | Aplaudir. | Applaudir. | Plaudere.
aplaudír-se. | Aplaudirse. | S'applaudir. | Sibi plaudere.
apláuso. | Aplauso. | Applaudissement. | Plausus.
apleg. | Allegamiento. | Amas. Assemblage. | Collectio.
aplegad. | Allegado. | Amassé. | Aggregatus.
aplegadís. | Allegadizo. | Amassé sans choix. | Collectitius.
aplegadòr. | Allegador. | Celui que tâche d'amasser. | Collector.
⁺**aplegadòr de derrère.** | . | Ensoupleau. | .
⁺**aplegadòr de devánt.** | . | Ensouple. | Liciatorium.
aplegar. | Allegar. | Amasser. | Colligere. Aggregare.
aplegár-se. | Doblarse. Plegarse. | Se plier. | Colligi. Flecti.
â pler. | Á placer. | À loisir. | Commodè.
aplicáble. | Aplicable. | Applicable. | Aptabilis.
aplicaciò. | Aplicacion. | Application. | Attentio.
aplicad. | Aplicado. | Appliqué. | Intentus.
aplicar. | Aplicar. | Appliquer. | Applicare.
aplicár-se. | Aplicarse. | S'appliquer. | Animum intendere.
ápoca. | Carta de pago. Apocha. | Quittance. Acquit. | Apocha.
Apocalípsis. | Apocalípsis. | Apocalypse. | Apocalypsis.

apócopê. | Apócope. | Retranchement. | Apocope.
â póc-póc. *Adv.* | Poco á poco. | Peu-à-peu. | Paulatim. Sensim.
â póc-póc. *Inter.* | Poco á poco. | Hola. Tout doux. | Heus! Cave.
apócrif. | Apócrifo. | Apocryphe. | Apocryphus.
apodar. | Apodar. | Railler. | Jocari. Conferre.
apoderad. *Nóm.* | Apoderado. | Procureur ad negotia. | Procurator.
apoderad. *Vèrb.* | Apoderado. | Constitué. | Constitutus.
apoderar. | Apoderar. | Donner pouvoir à quelqu'un. | Procuratorem constituere.
apoderár-se. | Apoderarse. | S'emparer. | Sibi vindicare.
ápodo. | Apodo. | Plaisanterie. | Scomma.
apoftègma. | Apoftegma. | Apophthégme. | Apophthegma.
apoiad. | Apoyado. | Appuyé. | Fulctus.
apoiar. | Apoyar. | Appuyer. Soutenir. | Fulcire.
apoio. | Apoyo. | Appui. Soutien. | Fulcrum.
apollinar. | Apolinar. | Apollinaire. | Apollinarius.
apologeticar. | Apologizar. | Défendre quelqu'un. | Defendere.
apología. | Apología. | Apologie. Défense. | Apologia.
apologíste. | Apologista. | Apologiste. | Defensor.
apólogo. | Apólogo. | Apologue. Table morale. | Apologus.
apoplecsía. *V.* ***gòta.*** | Apoplexia. | Apoplexie. | Apoplexia.
apoplétic. | Apoplético. | Apoplectique. | Apoplecticus.
apoquid. | Apocado. | Diminué. | Minutus.
apoquir. | Apocar. | Diminuer. | Minuere.
apoquír-se. | Apocarse. | S'amoindrir. | Minui.
â porfía. *Adv.* | Á porfia. | À l'envi. À qui mieux mieux. | Certatim.
aporread. | Aporreado. | Frappé. Battu. | Fuste vel pugnis caesus.
aporrear. | Aporrear. | Frapper. Battre. | Fuste vel pugnis caedere.
aporronad. | Hartado. | Assouvi. | Satiatus. Expletus.
aporronar. | Hartar. | Assouvir. | Satiare. Explere.
aporronár-se. | Hartarse. | S'assouvir. | Satiari. Expleri.
aposad. | Imputado. Achacado. | Imputé. | Imputatus.
aposar. | Imputar. Achacar. | Imputer. | Imputare.
aposentad. | Asentado. | Assis. Situé. Planté. | Sedens. Positus.
aposentadòr. | Asentador. | Marechal de logis. | Diversoriorum designator.
aposentár-se. | Asentarse. | S'asseoir. Se situer. | Sedere.
aposènto. | Aposento. | Chambre. | Camera.
aposènto. | Sitio. | Assiette. | Situs.
aposiciò. | Aposicion. | Apposition. | Appositio.
apósta. | Aposta. De intento. | Exprès. À dessein. | Consultò.
apostad. | Apostado. | Posté. | Collocatus.
apostar. | Apostar. | Poster. | Collocare.
apostár-se. | Apostarse. Ponerse de planton. | Poster. Se poster. | Locum occupare.
apostasía. | Apostasía. | Apostasie. | Apostasia.
apóstata. | Apóstata. | Apostat. | Apostata.
apostatad. | Apostatado. | Apostasié. | Apostatatum.
apostatar. | Apostatar. | Apostasier. | Apostatare.
apostèma. | Apostema. Absceso. | Apostume. Abcès. | Vomica. Apostema.
apostemár-se. | Apostemarse. | S'apostumer. | Suppurari.
apóstol. | Apóstol. | Apôtre. | Apostolus.
apostolát. | Apostolado. | Collége des Apôtres. | Apostolorum collegium.
apostólic. | Apostolico. | Apostolique. | Apostolicus.
apóstols reverenciáls. | Testimonio de apelacion. | Lettres de démissoire. | Apostoli. Litterae dimissoriae.
apóstrofa. | Apostrofe. | Apostrophe. | Apostrophe.
apóstrofê. | Apostrofo. | Apostrophe. | Apostrophus.
apoteósis. | Apoteosis. | Apotheose. | Apotheosis.
apoticári. *V.* ***poticári.*** | Boticario. | Apothicaire. | Pharmacopola.
apoticaría. *V.* ***poticaría.*** | Botica. | Boutique d'apothicaire. | Apotheca.
apréci. | Aprecio. | Valeur qu'on donne à une chose. | Aestimatio. Taxatio.
apreciáble. | Apreciable. | Estimable. | Aestimabilis. Laudabilis.[26]
apreciad. | Apreciado. | Apprécié. | Pretio aestimatus.
apreciadíssim. | Apreciadísimo. | Très estimable. | Magnoperè laudabilis.
apreciadòr. | Apreciador. | Appréciateur. | Aestimator.
apreciar. | Apreciar. | Apprécier. | Pretium statuere.
apreciár-se. | Preciarse. | Se glorifier. Se priser. | Gloriari. Jactare se.

26. **apreciáble**] apreciáble *A* : apreciable *B*.

aprehensiò. | Aprehension. | Appréhension. | Apprehensio.
aprehensíu. | Aprehensivo. | Appréhensif. | Timidus.
aprémi. | Apremio. | Obligation forcée. | Vis. Violentia.
apremiad. | Apremiado. | Forcé. Contraint. | Coactus.
apremiar. | Apremiar. | Forcer. Contraindre. | Cogere.
aprenènt. | Aprendiz. | Apprentif. | Tiro.
aprenentátge. | Aprendizage. | Apprentissage. | Tirocinium.
aprês. | Aprendido. | Appris. Étudié. | Studio comparatus.
aprês. *V.* ***coagulad.*** | Coagulado. | Coagulé. | Coagulatus.
après. ***Corrál.*** | Corral de ovejas. | Bergerie. | Ovile.
apressurad. | Apresurado. | Hâté. Pressé. | Stimulatus.
apressurádamènt. | Apresuradamente. | Vîtement. | Citò. Festinè.
apressuramènt. | Apresuramiento. | Hâte. | Celeritas.
apressurar. | Apresurar. | Hâter. Presser. | Stimulare.
apressurár-se. | Apresurarse. | Se hâter. Se presser. | Festinare.
apretad. | Apretado. | Pressé. | Pressus.
apretáda. | Apreton. | Impétuosité. Choc. | Impetus.
apretádamènt. | Apretadamente. | Étroitement. | Arctè.
apretadíssim. | Apretadísimo. | Très étroit. Très pressé. | Strictissimus.
apretamènt. | Apreton. | Oppression. | Oppressio. Angor.
apretar. | Apretar. | Serrer. Presser. | Premere.
aprèto. | Aprieto. | Risque. Péril pressant. | Discrimen.
aprimad. | Adelgazado. | Aménuisé. | Tenuatus.
aprimadòr. | Adelgazador. | Qui aménuise. | Attenuans.
aprimar. | Adelgazar. | Aménuiser. | Tenuare.
aprimár-se. | Adelgazarse. | S'aménuiser. | Tenuari.
aprocsimaciò. | Acercamiento. | Approche. Proximité. | Appropinquatio.
aprofanar. *V.* ***profanar.*** | Profanar. | Profaner. | Profanare. Violare.
aprofitad. | Aprovechado. | Profité. | Qui commodum cepit ex aliquâ re.
aprofitar. | Aprovechar. | Profiter. | Proficere.
aprofitár-se. | Aprovecharse. | Profiter. | Ex aliquâ re proficere.
apropiaciò. | Apropriacion. | Appropriation. | Assimilatio.
apropiad. *Nóm.* | Apropriado. | Propre. À propos. | Accommodatus. Aptus.[27]
apropiad. *Vèrb.* | Apropriado. | Approprié. | Adjudicatus.
apropiadíssim. | Apropriadísimo. | Très propre. | Aptíssimus.
apropiar. | Apropriar. | Attribuer une chose à quelqu'un. | Adjudicare.
apropiár-se. | Apropriarse. | S'approprier. | Sibi arrogare.
â propósit. | Á proposito. | À propos. | Opportunè. Commodè.
aprovaciò. | Aprobacion. | Approbation. | Approbatio. Consensus.
aprovad. | Aprobado. | Approuvé. | Approbatus.
aprovadòr. | Aprobador. | Approbateur. | Approbator.
aprovar. | Aprobar. | Approuver. | Probare. Consentire.
aprovár-se. | . | . | .
áptamènt. *V.* ***adequadamènt.*** | Aptamente. | Convenablement. | Aptè. Commodè.
ápte. | Apto. | Capable. Convenable. | Aptus.
aptíssim. | Aptísimo. | Très convenable. | Aptissimus.
aptitud. | Aptitud. | Habilité. Aptitude. | Aptitudo.
apuñalad. | Acuchillado. | Tailladé. | Pugione percussus.
apuñalar. | Acuchillar. | Taillader. | Pugione ferire, percutere.
apuñalár-se. | Acuchillarse. | Se taillader. | Pugione se petere, percutere.
apuñegad. | Apuñeteado. | Maltraité à coups de poing. | Pugnis caesus.
apuñegar. | Apuñetear. | Donner des coups de poing. | Pugnis caedere.
apuñegár-se. | Apuñetearse. | Se donner des coups de poing. | Sese pugnis caedere.
apuntad. | Apuntado. | Pointé. Visé. | Collimatum.
+apuntáda. | Lio. | Trousse. | Fasciculus.
apuntadòr. | Apuntador. | Souffleur. | Monitor. Admonitor.
apuntalad. | Apuntalado. | Étayé. | Fultus.
apuntalar. | Apuntalar. | Étayer. | Fulcire.

27. **apropiad**] *a A hi figura solament el lema.*

apuntamènt. | Apuntamiento. | Annotation. Note. | Nota.
apuntar. | Apuntar. | Pointer. Viser. | Collimare.
apuntár-se. | Apuntarse. | Se pointer. | Sese collimare.
apurad. *Vèrb.* | Apurado. | Purifié. Épuré. | Purgatus.
apurad. *Nóm.* | Apurado. | Fâché. | Irritatus.
apurádamènt. | Apuradamente. | Précisement. | Praecisè.
apuradòr. | Apurador. | Examinateur. | Perscrutator.
apuramènt. | Apuramiento. | Éclairsissement. | Elucidatio. Explanatio.
apurar. | Apurar. | Purifier. Épurer. | Purgare.
apurar algú. | Apurar á uno. | Pousser quelqu'un à bout. Le fâcher. | Aliquem irritare.
apurár-se. | Apurarse. | Se fâcher. | Affligi.
apúro. | Apuro. | Conflict. | Conflictus.

aq

aquadrillad. | Aquadrillado. | Conduit en quadrilles. | Catervatim ductus.
aquadrillar. | Aquadrillar. | Conduire des quadrilles. | Catervas ducere.
aquadúcto. | Aqüeducto. | Aqueduc. | Aquaeductus.
Aquári. | Aquario. | Le Verseau. | Aquarius.
aquartelad. | Aquartelado. | Distribué en quartiers d'hiver. | In hyberna distributus.
aquartelamènt. | Aquartelamiento. | Logement des troupes. | Militum contubernium.
aquartelar. | Aquartelar. | Distribuer des quartiers. | Copias distribuere.
aquartelár-se. | Aquartelarse. | Prendre des quartiers. | In hybernis diversari.
aquátic. | Aquatil. | Aquatique. | Aquaticus.
aquell. ***Aquella.*** | Aquel. Aquella. | Celui-là. Celle-là. | Ille. Illa.
áqùeo. | Aqueo. | Aqueux. | Aqueus.
aquest. ***Aquesta.*** | Este. Esta. | Celui-ci. Celle-ci. | Iste. Ista.
aquí. | Aquí. Acá. | Ici. | Hic.
aquietad. | Aquietado. | Pacifié. Appaisé. | Pacatus.
aquietamènt. | Aquiescencia. | Acquiescement. | Consensus. Assentio.
aquietar. | Aquietar. | Pacifier. Appaiser. | Pacare.
aquietár-se. | Aquietarse. | S'appaiser. Se calmer. | Sedari. Mitigari.
aquilégia. *Hèrba.* | Aguileña. Paxarilla. Pelicanos. | Ancolie. | Aquilegia.

ar

ára. | Ara. | Autel. | Ara. Altare.
arábig. | Arábigo. | Arabique. | Arabicus.
aráda. | Arado. | Charrue. | Aratrum.
arám. | Cobre. | Cuivre. | Aes cyprium.
arangèra. | Toronjo. | Cîtronnier. | Malus citrea.
arangí. | Torongil. | Melisse. | Apiastrum.
aránja. | Toronja. | Citron. | Malum citreum.
aráña. | Araña. | Araignée. | Aranea.
aráña. *Pèx.* | Araña. | Vive. | Araneus piscis.
aráñas. *Plánta.* | Agenuz. | Nielle. | Nigella.
arañêta. | Arañuela. | Petite aragnée. | Araneola.
arañò. | Arañon. Endrina. | Prune de damas noire. | Prunum sylvestre.
arañonèr. | Endrino. | Prunier de damas noire. | Prunus sylvestris.
[+]**aráre.** | Poco hay. | Il n'y a pas long-temps. | Nunc nuper.
arbitráble. | Arbitrable. | Arbitrable. | Arbitrabilis.[28]
arbitraciò. | Arbitramento. | Arbitrage. | Arbitrium. Arbitratus.
arbitrad. | Arbitrado. | Arbitré. | Arbitratus.
arbitrar. | Arbitrar. | Arbitrer. | Decernere.
arbitrári. | Arbitrario. | Arbitraire. | Arbitrarius.
arbitráriamènt. | Arbitrariamente. | Arbitralement. | Arbitrariè.
árbitre. | Árbitro. Arbitrador. | Arbitre. | Arbiter.
árbitre, ô ***absolud.*** | Árbitro. | Arbitre. Maître absolu. | Liberè valens aliquid exequi.
[+]**arbítre.** ***Médi.*** | Medio. | Moyen. | Modus. Ratio. Via.
arbítri. | Arbitrio. Albedrio. | Arbitre. | Arbitrium. Libera voluntas.
arbítris. | Arbitrios. | Impôt sur les denrées. | Vectigal ex rebus venalibus.
arbolèda. | Arboleda. | Bocage. Lieu planté d'arbres. | Lucus.
arborad. | Arbolado. | Arboré. | Erectus.
arboradúra. | Arboladura. | Mats de navire. | Mali. Arbores navis.
arborar. | Arbolar. | Arborer. | Erigere.
arbòssa. | Madroño. | Arboise. | Arbutum.
arbossèr. | Madroño. | Arboisier. | Arbutus.
árc. | Arco. | Arc. | Arcus.[29]
árc de St. Martí. | Arco Iris. | Arc-en-ciel. | Iris.[30]
árca. | Arca. | Grand coffre. Caisse. | Arca.
arcabót. | Alcahuete. | Maquereau. | Leno.

28. **arbitráble**] arbitráble *A* : arbitáble *B*.
29. **árc**] árc *A* : arc *B*.
30. **árc de St. Martí**] árc *A* : arc *B*.

arcabotería. | Alcahuetería. | Maquerellage. | Lenocinium.
arcabotetjar. | Alcahuetear. | Faire le métier de maquereau. | Lenocinari.
arcabús. | Arcabuz. | Arquebuse. | Sclopetum.
arcabussáda. | Arcabuzazo. | Arquebusade. | Sclopeti ictus.
arcabussèr. | Arcabucero. | Arquebusier. | Sclopetarius miles.
arcabussetjad. | Arcabuceado. | Passé par les armes. | Sclopeti ictibus confectus.
arcabussetjar. | Arcabucear. | Fusiller. Passer par les armes. | Sclopeti ictibus conficere.
arcáda. | Ojo. Arco de una puente. | Arcade. | Fornix. Arcus.
arcángel. | Arcángel. | Archange. | Archangelus.
árctic. | Árctico. | Arctique. | Arcticus.
ardènt. | Ardiente. | Ardent. Brûlant. | Ardens. Flagrans.
ardiáca, ô ***ardiáque.*** | Arcediano. | Archidiacre. | Archidiaconus.
ardiaconát. | Arcedianato. | Archidiaconat. | Archidiaconatus.
ardíd. | Ardid. | Ruse. Stratagéme. | Astutia. Astus.[31]
ardidamènt. | Denodadamente. | Hardiment. | Strenuè.
ardimènt. | Ardimiento. | Intrépidité. Hardiesse. | Ardor. Audacia.
ardir. *V.* ***gosar.*** | Osar. | Avoir la hardiesse. | Audere.
ardòr. | Ardor. | Ardeur. | Ardor.
árduamènt. | Arduamente. | Difficilement. | Aegrè. Arduè.
árduo. | Árduo. | Difficile. | Arduus. Difficilis.
áre. | Ahora. | À présent. | Modo. Jam.
arêna. | Arena. | Sable. | Arena.
arenál. | Arenal. | Lieux sablonneux. | Locus arenosus.
arênas. | Arenillas. | Gravelle. | Lapilli. Calculi.
arenèr. | Salvadera. | Sablier. | Pulveraria theca.
arenêta. | Arenilla. | Sable fin. Menu gravier. | Arenula.
arêng. *Pèx.* | Arenque. | Hareng. | Harengus. Garus.
arenga. | Arenga. | Harangue. | Oratio.
arengad. | Arengado. | Harangué. | Concionatus.
arengáda. *Pèx. V.* ***pínxas.*** | Arengada. | Sardine salée. | Muriatica halex.[32]
arengadòr. | Orador. El que ora en público. | Harangueur. | Concionator.
arengar. | Arengar. Razonar en publico. | Haranguer. | Orationem habere. Concionari.
arenisc. | Arenisco. | Sablonneux. | Sabulosus.
areopagíte. | Areopagita. | Aréopagite. | Areopagita.
areopago. | Areopago. | L'Aréopage. | Areopagus.
â-repel. | Á pospelo. | À contre-poil. | Pilis inversis.
arèsta. | Arista. | Barbe de l'épi. | Arista.
árga. | Cabestrante. | Cabestran. Virevau. | Machina tractoria. Ergata.[33]
argamássa. | Argamasa. | Mortier. | Arenatum.
arganèll. | Arganeo. | Arganeau. | Annulus.
argelága. | Aliaga. | Genet. | Genista.
argènt. *V.* ***pláta.*** | Plata. | Argent. | Argentum.
argènt-viu. | Azogue. | Mercure. Vif-argent. | Hydrargyrum.
argentèr. | Platero. | Orfevre. | Aurifex.
argentería. | Platería. | Le quartier des Orfevres. | Argentarius vicus.
argíla. | Arcilla. | Argille. | Argilla. Creta.
argilòs. | Arcilloso. | Argilleux. | Argillosus. Cretosus.
argòl̈la. | Argolla. | Anneau de fer. Carcan. | Torques. Collare.
argonáutos. | Argonautas. | Argonautes. | Argonautae.
argonía. | Tristeza. Congoja. | Tristesse. | Tristitia. Maeror.
argunèlls. | Aguaderas. | Brancard pour porter des cruches d'eau. | Aquarium vectabulum.
argùènt. | Arguyente. | Argumentant. | Argumentator.
argùïd. | Argüido. | Argumenté. | Argumentatus.
argùïr. | Argüir. | Argumenter. | Argumentari.
argùïr-se. | Argüirse. | Inférer. | Inferri. Deduci.
argumènt. | Argumento. | Argument. | Argumentum.
argumentaciò. | Argumentacion. | Argumentation. | Argumentatio.
argumentad. | Argumentado. | Argumenté. | Argumentatus.
argumentadòr. | Argumentador. | Argumentateur. | Argumentator.
argumentar. | Argumentar. Argüir. | Argumenter. | Argumentari.
ária. | Aria. Arieta. | Ariéte. | Hilarior cantilenae modulatio.
áridamènt. *Adv.* | Secamente. | Séchement. | Frigidè.
aridídad. | Aridez. | Sécheresse. | Ariditas.
árido. | Árido. | Aride. Sec. | Aridus.
Áriês. | Áries. | Le Bélier. | Aries.

31. **ardíd**] Astus *B* : Astus, astus *A*.
32. **arengáda**] Pèx *solament a A*.
33. **árga**] Virevau *solament a A* ‖ Ergata *solament a A*.

aríetê. | Aríete. | Bélier. | Aries.
aristocracía. | Aristocracía. | Aristocratie. | Aristocratia.
aristocrátic. | Aristocrático. | Aristocratique. | Aristocraticus.
arístol de llánsa. | Cuento de lanza. | La poignée d'une lance. | Contus.
aristología. *Hèrba.* | Aristologia. | Aristoloche. | Aristolochia.
arítja. | Brezo. | Bruyére Smilax. | Erica. Smilax aspera.
aritmétic. | Aritmético. | Arithméticien. | Arithmeticus.
aritmética. | Aritmética. | Arithmétique. | Arithmetica.
arjúb. | Algibe. | Reservoir d'eau de pluie. | Cisterna.
arliquí. | Arlequin. | Arlequin. | Mimus.
árma. | Arma. | Arme. | Arma.
armad. | Armado. | Armé. | Armatus.
armáda. | Armada. | Armée navale. | Classis.
armadúra. | Armadura. | Armature. | Armatura.
armaiádas. | Brancada. | Filet. Tramail. | Everriculum.
armamènt. | Armamento. | Armement. | Bellicus apparatus.
armar. | Armar. | Armer. | Armare.
armári. | Armario. | Armoire. | Armarium.
armári dins la pared. | Alacena. | Armoire. | Riscus.[34]
armár-se. | Armarse. | S'armer. | Armis instrui. Inducere arma.
armatóst. | Armatoste. Empulguera. | Instrument pour bander les arbalêtes. | Vertibulum arcuarium.
armatósta. | Armatoste. | Ouvrage lourd et pesant. | Ingens et inutilis supellex.
armèl̃la. | Armella. | Anneau de fer. | Annulus ferreus.
Armengól. | Armengol. | . | Ermengaudus.
armèr. | Armero. | Armurier. | Armorum faber.
armería. | Armería. | Lieu où l'on fabrique des armes. | Armamentarium.
armíl̃la. | Almilla. | Gillet. | Thorax.
armíño. | Armiño. | Hermine. | Pontica mustela.
armistíci. | Armisticio. | Armistice. | Induciae.
árna. | Polilla. | Mite. Teigne. | Tinea. Blatta.
arnad. | Apolillado. | Rongé des teignes. | Rosus.
arnár-se. | Apolillarse. | Être rongé des teignes. | Tineare.
Arnáu. | Arnaldo. | Arnaud. | Arnaldus.
arnês. | Arnes. | Harnois. | Armatura.

34. **armári dins la pared**] armári *A* : armari *B*.

áro. *Hèrba.* | Aro. Yaro. | Pied de veau. | Aro.
aròma. | Aroma. | Aromate. | Aroma.
aromátic. | Aromático. | Aromatique. | Aromaticus.
aromatisad. | Aromatizado. | Aromatisé. | Aromatibus conditus.
aromatisar. | Aromatizar. | Aromatiser. | Aromatibus condire.
aromèr. | Aromo. | Arbre qui produit l'aromate. | Aroma.
árpa. *Instrumènt.* | Harpa. | Harpe. | Harpa. Cythara.
árpa. | Zarpa. | Griffe d'un animal. | Unca manus. Unguis.
arpáda. | Garfiada. | Coup de griffe. | Unguium jactus.
[+]**arpèl̃la,** ô ***arpel̃lót.*** | Arpella. | Espéce d'Épervier. | Accipitris genus.
arpetjad. | Echado la zarpa. | Jetté la griffe. | Arreptus.
arpetjar. | Echar la zarpa. | Jetter la griffe. | Arripere.
arquebisbál. | Arzobispal. | Archiépiscopal. | Archiepiscopalis.
arquebisbát. | Arzobispado. | Archevêché. | Archiepiscopatus.
arquebísbe. | Arzobispo. | Archevêque. | Archiepiscopus.
arquèr. | Flechero. | Archer. | Sagittarius.
arquêt. | Arquillo. | Petit arc. | Fornix exiguus.
arquíl̃la. | Arquilla. | Petit coffre. | Arcella. Arcula.
arquimèssa. | Arquimesa. | Écrin. | Scrinium.
arquitécto. | Arquitecto. | Architecte. | Architectus.
arquitectónic. | Arquitectónico. | Architectonique. | Architectonicus.
arquitectúra. | Arquitectura. | Architecture. | Architectura.
arrabassad. | Descepado. Rozado. | Sarclé. | Runcatus.
arrabassamènt. | Roza. | Sarclage. | Runcatio.
arrabassar. | Rozar. | Sarcler. | Runcare.
arracádas. | Arracadas. Pendientes. | Pendans d'oreilles. | Inaures.
arraconad. | Arrinconado. | Retiré. | Abditus. Amotus.
arraconar. | Arrinconar. | Mettre quelque chose dans un coin. | In angulum abdere.
arraconár-se. | Arrinconarse. | Se retirer. | Negotiis valedicere.
arrambad. | Abordado. | Abordé. Approché. | Appulsus. Applicatus.
arrambar. | Abordar. | Aborder. Approcher. | Applicare.

arrambár-se. | Abordarse. | S'aborder. S'approcher. | .
arrambátge. | Abordage. | Abordage. | Navium applicatio.
arrán. | Á raiz. Á cercen. | Tout près. Tout ras. | Ad radicem. Penitùs.
arranad. | Cortado á raiz. | Coupé ras de terre. | Ad radicem scissus.
arranar. | Cortar á raiz. | Couper ras de terre. | Ad radicem scindere.
arránca-caxáls. | Sacamuelas. | Dentiste. | Dentium extractor.
arrancad. | Arrancado. | Arraché. | Evulsus.
arrancáda. | Arranque. | Naissance d'un arc, d'une voute. | Arcûs aut fornicis initium.
arrancadòr. | Arrancador. | Arracheur. | Evulsor. Avulsor.
arrancadúra, ô ***arrancamènt.*** | Arranque. | Arrachement. Déracinement. | Eradicatio. Avulsio.
arránc, ô ***arrancáda.*** | Arranque. | Le mouvement qu'on se donne pour commencer à courir. | Impetus. Agitatio.
arrancar. | Arrancar. | Arracher. | Avellere.
arráp. | Araño. | Égratignure. | Cutis laceratio.
arrapad. | Arañado. | Égratigné. | Unguibus ulceratus.
arrapáda. | Araño. | Égratignure. | Stigma ex unguibus exsione relictum.
arrapadòr. | Arañador. | Égratigneur. | Scissor.
arrapamènt. | Araño. Rasguño. | Égratignure. | Cutis laceratio.
arrapar. | Arañar. | Égratigner. | Cutem unguibus exarare.
arrapár-se. | Arañarse. | S'égratigner. | Sese unguibus lacerare.
árras. | Arra. | Arrhes. Denier-adieu. | Arrha.
arrasad. | Arrasado. | Rasé. Abattu. | Dirutus.
arrasar. | Arrasar. | Raser. Abattre. | Evertere.
arrastrad. | Arrastrado. | Traîné. | Raptatus.
arrastradúra. | Arrastramiento. | L'action de traîner. | Raptatio.
arrastrar. | Arrastrar. | Traîner. | Raptare.
arraulid. *V. **arrupid.*** | Ovillado. Acurrucado. | Tapi. | Conglomeratus.
arraulír-se. | Ovillarse. Acurrucarse. | Se tapir. | Conglomerari.
arravál. | Arrabal. | Faux bourg. | Suburbium.
arráz. | Arraez. | Capitaine de vaisseau. | Nauclerus.
arrebatad. | Arrebatado. | Enlevé avec violence. | Raptus.
arrebatádamènt. | Arrebatadamente. | Violemment. | Raptim. Properantèr.
arrebatamènt. | Arrebatamiento. | Enlévement précipité. | Raptus.
arrebatar. | Arrebatar. | Enlever avec violence. | Rapere. Arripere.
arrebatár-se. | Arrebatarse. | S'extasier. | In extasim rapi.
arrebol. | Arrebol. | Rougeur du soleil. | Rubor.
arrebossar. *V. **donar palêta.*** | Revocar. Embarrar. | Enjoliver. Crépir. | Parieti caementum inducere. Trullissare.
arregáñ. | Regaño. | Gronderie. | Obmurmuratio.
arregañad. | Reñido. | Grondé. | Reprehensus.
arregañadòr. | Regañon. | Grondeur. | Morosus.
arregañar. | Regañar. | Gronder. | Mussare.
arregañòs. | Regañon. | Grondeur. | Morosus.
arreglad. | Arreglado. | Réglé. | Ordinatus.
arregládamènt. | Regladamente. | Réglément. | Ad normam. Regularitèr.
arreglamènt. | Reglamento. | Réglement. | Dispositio. Ordo.
arreglar. | Arreglar. | Régler. | Ordinare.
arreglár-se. | Arreglarse. | Se régler. | Legi conformari.
arrèglo. | Arreglo. | Disposition. Arrangement. | Dispositio. Ordinatio.
arrelad. | Arraigado. | Enraciné. | Radicibus nixus.
arrelar. | Arraigar. | Pousser des racines. | Radices agere.
arrelár-se. | Arraigarse. | S'enraciner. | Radices agere.
arremá. | Á trasmano. | Loin d'ici. | Procul hinc.
arremês. | Arremetido. | Attaqué avec furie. | Irruptum.
arremêsa. | Arremetida. | Attaque brusque. | Irruptio.
arremetrer. | Arremeter. | Attaquer avec furie. | Irruere.
arrendad. | Arrendado. | Arrenté. | Conductus.
arrendadòr. | Arrendador. | Rentier. | Locator.
arrendamènt. | Arrendamiento. | Arrentement. | Conductio.
arrendar. | Arrendar. | Arrenter. | Conducere.
arrendatári. | Arrendatario. | Rentier. | Conductor.
arrepapad. | Repantigado. | Étendu sur une chaise. | Recubans in sede.
arrepapár-se. | Repantigarse. | S'étendre sur une chaise. | Desidiosè recumbere.
arrepentid. | Arrepentido. | Fâché. | Poenitens.
arrepentimènt. | Arrepentimiento. | Repentir. | Poenitentia.
arrepentír-se. | Arrepentirse. | Se repentir. | Poenitere.
arrère. | Atras. | En arriére. | Retrò.

arrèst. | Arresto. Embargo. | Arrêt. | Apprehensio. Detentio.
arrestad. | Arrestado. | Saisi. Arrêté. | Comprehensus.
arrestar. | Arrestar. | Saisir. Arrêter. | Comprehendere.
arrêu. *Adv.* | Sin distincion. | Sans distinction. | Indiscriminatim.
arréu. | Arreo. Aparejo. | Appareil. Apprêt. | Apparatus.
arreuad. | Aparejado. | Préparé. Apprêté. | Paratus. Instructus.
arreuamènt. | Aparejo. | Apprêt. Préparatif. | Apparatus.
arreuar. | Aparejar. | Apprêter. Préparer. | Parare.
arreuár-se. | Aderezarse. | Se parer. | Sese componere.
arréus. | Arreos. Aparejos. | Instruments. Utils. | Stragula.
arrevexinad. | Arrugado. | Froncé. Ridé. | Rugatus.
arrevexinamènt. | Arruga. | Froncement. | Contractio.
arrevexinar. | Arrugar. | Froncer. Rider. | Rugare.
arrevexinár-se. | Arrugarse. | Se rider. | Frontem corrugare.
árri. *Vèrb defectíu.* | Harre. | Çà. Allons. Hue. | Age. Euge. Vade.
árri. *Interjecciò.* | Harre. | Ouf. | Eja. Hem. Proh!
arriad. | Arriado. | Calé les voiles. | Vela submissus.
arriamènt. | . | . | .
arriar. | Arriar. | Caler les voiles. | Vela aut Vexilla submittere.
arribad. | Llegado. | Arrivé. | Admotus.
arribáda. | Llegada. Arribo. | Arrivée. Venue. | Adventus.
arribar. | Llegar. | Arriver. Parvenir. | Pervenire.
arrièr. | Harriero. | Muletier. Voiturier. | Agaso.
arriêsa. | Necedad. | Sottise. | Ineptia.
arrietjad. | Neceado. Bobeado. | Niaisé. | Ineptitum.
arrietjar. | Necear. Bobear. | Dire des sottises. Niaiser. | Ineptire.
arrifoll. | Regaño. | Gronderie. | Obmurmuratio.
arrifoĺlad. | Reñido. | Grondé. | Reprehensus.
arrifoĺlar. | Reñir. | Gronder. | Duriùs aliquem increpare.
arrimad. | Arrimado. | Approché. | Admotus.
arrimadèros. | Frisos. Arrimadillo. | Lambris de jonc autour des murailles. | Scirpea matta parietibus affixa.
arrimadúra. | Arrimadura. | Approche. | Admotio.
arrimar. | Arrimar. | Approcher une chose d'une autre. | Applicare.
arrimár-se. | Arrimarse. | S'appuyer sur quelque chose. | Inniti.
arrímo. | Arrimo. Apoyo. | Soutien. | Fulcrum.
arrinconar. *V. **arraconar.*** | Arrinconar. | Mettre quelque chose dans un coin. | In angulum abdere.
arringlerad. | En fila. | À la file. | Ex ordine.
arringlerar. | Poner en fila. | Mettre en file. | .
arringlerár-se. | Ponerse en fila. | Se mettre en file. | .
arrisc. | Riesgo. | Risque. Hasard. | Discrimen. Periculum.
arriscad. *Vèrb.* | Arriesgado. | Risqué. Aventuré. | Sorti dubiae commissus.
arriscad. *Nóm.* | Osado. | Hardi. Résolu. | Audax.
arriscamènt. | Atrevimiento. Osadia. | Hardiesse. | Audacia.
arriscar. | Arriesgar. | Risquer. Hasarder. | Dubiae sorti dare.
arriscár-se. | Arriesgarse. | Se hasardèr. | Aleam subire. Adire fortunam.
arrissad. | Arrizado. | Arrissé. | Vela religatus.
arrissar. | Arrizar. | Arrisser. | Vela religare.
arrocad. | Arrojado. | Hardi. Téméraire. | Audax.
arrogáncia. | Arrogancia. | Arrogance. Orgueil. | Arrogantia.
arrogánt. | Arrogante. | Arrogant. Orgueilleux. | Arrogans.
arrogantíssim. | Arrogantísimo. | Très arrogant. | Valdè arrogans.
arrogántmènt. | Arrogantemente. | Audacieusement. | Audactèr.
arrogár-se. | Arrogarse. | S'arroger. S'attribuer. | Sibi arrogare.
arromangad. | Arremangado. | Retroussé. | Succinctus.
arromangar. | Arremangar. | Retrousser ses manches. | Manicas colligere.
arromangár-se. | Arremangarse. Enfaldarse. | Trousser sa robe. | Vestes difluentes colligere.
arrònsa. | Derivacion. | Dérivation. | Derivatio.
arronsad. | Derivado. | Dérivé. | Deductus.
arronsamènt. | Derivacion. | Dérivation. | Derivatio.
arronsar. | Derivar. | Dériver. | Declinare.
arronsár-se. | Derivar. | Dériver. | Declinare.
⁺**arroñonad.** | Derrengado. | Ereinté. Érené. | Delumbatus.
⁺**arroñonar.** | Derrengar. | Ereinter. Erener. | Delumbare.
⁺**arroñonár-se.** | Derrengarse. | S'ereinter. | Delumbare se.

arróp. | Arrope. | Vin cuit raisiné. | Sapa.[35]
arrós. | Arroz. | Riz. | Oryza.
+**arrós de blad.** | Grañon. | Espéce de semoule faite avec du bled bouilli en grains. | Triticum decoctum.
arrós de bòta. | Tártaro. | Tartare. | Tartarum.
arrufad. | Encogido. | Blotti. | Contractus.
arrufamènt. | Encogimiento. | Contraction. | Contractio.
arrufar. | Encoger. | Blottir. | Contrahere.
arrufár-se. | Encogerse. | Se blottir. | Contrahi.
arruïnar. *V. **ruïnar**.* | Arruinar. | Ruiner. | Evertere.
arrupid. | Ovillado. Acurrucado. | Tapi. | Conglomeratus.
arrupír-se. | Ovillarse. Acurrucarse. | Se tapir. | Conglomerari.
arruxad. | Echado, arrojado de si. | Repoussé. Chassé. | Ejectum. Repulsum.
arruxamènt. | Espulsion. | Repoussement. | Ejectio. Depulsio.
arruxar. | Echar, arrojar de si. | Repousser. Chasser. | Ejicere. Repellere.
árs. *Ábre. V. **espinál.*** | Espino blanco. Majuelo. | Epine-vinette. | Oxyacantha.[36]
arsenál. | Arsenal. | Arsenal. | Navale.
arsénic. | Rejalgar. Arsénico. | Arsenic. | Arsenicum.
arsò. | Arzon. | Arçon d'une selle. | Equariae sellae arculus.
árt. | Arte. | Art. | Ars.
artemísa. *Plánta.* | Artemisa. | Armoise. Vulge. Herbe de St. Jean. Matricaire. | Artemisia.[37]
artéria. | Arteria. | Artère. | Arteria.
artesá. *V. **menestrál.*** | Artesano. | Artisan. | Artifex.
artétic. | Artético. | Qui a la goutte aux mains. | Chiragricus.
artética. *Proága â las máns.* | Artética. | Chiragre. Goutte aux mains. | Chiragra.
artícle. | Artículo. | Article. | Articulus.
articulaciò. | Articulacion. | Articulation. | Articulatio.
articulad. | Articulado. | Articulé. | Articulatus.
articular. | Articular. | Articuler. | Articulare.
artíficê. | Artífice. | Artiste. Artisan. | Artifex.
artifíci. | Artificio. | Artifice. | Ars.
artificiál. | Artificial. | Artificiel. | Artificialis.
artificiálmènt. | Artificialmente. | Artificiellement. | Affabrè. Artificialitèr.
artificiòs. | Artificioso. | Ingénieux. | Ingeniosus.
artificiòsamènt. | Artificiosamente. | Artificieusement. | Callidè.
artillèr. | Artillero. | Artilleur. | Tormentorum director.
artillería. | Artillería. | Artillerie. | Tormenta bellica.
artíste. | Artista. | Artiste. | Artis professor.
árt-y-máña. | Artimaña. | Sagacité. Adresse. | Sagacitas. Industria.
árts liberáls. | Artes liberales. | Arts liberaux. | Artes liberales.
arxi-confraría. | Archicofradía. | . | Archiconfraternitas.
arxidúc. | Archiduque. | Archiduc. | Archidux.
arxiduquêsa. | Archiduquesa. | Archiduchesse. | Archiducissa.
arxipélago. | Archipiélago. | Archipel. | Archipelagus.
arxiprèste. | Arcipreste. | Archiprête. | Archipresbyter.
arxiprestat. | Arciprestazgo. | Archiprêté. | Archipresbyteratus.
arxitráu. | Arquitrabe. | Architrave. | Epistylium.
arxíu. | Archivo. | Archives. | Tabulae.
arxivad. | Archivado. | Déposé dans les archives. | In tablinum relatus.
arxivar. | Archivar. | Déposer dans les archives. | In tablinum referre.
arxivèr. | Archivero. | Archivaire. | Tabularum custos.

as

ás. *La primèra cárta.* | As. | As. | Canis. Lusorii folii monas.
+**ás.** *En los daus.* | As. | As. | Lusoriae tesserae monas.
ásaro. *Hèrba. **Nárdo sauvátge**.* | Asaro. Asarabácara. | Asarum, ou cabaret. | Asarum.[38]
asbagenad. | Sancochado. | Cuit à moitié. | Levitèr coctus.
asbagenar. | Sancochar. | Cuire quelque chose à moitié. | Levitèr coquere.
ascendéncia. | Ascendencia. | Ascendance. | Avi.
ascendènt. | Ascendiente. | Ascendant. | Progenitor.
ascensiò. | Ascension. | Ascension. | Ascensio.
ascétic. | Ascético. | Ascetique. | Asceticus.
asclepiadèo. | Asclepiadeo. | Asclepiadien. | Versus Asclepiadaeus.

35. **arróp**] raisiné *solament a A*.
36. **árs**] V. espinál *solament a A*.
37. **artemísa**] Vulge. Herbe de St. Jean. Matricaire *solament a A*.
38. **ásaro**] Nárdo sauvátge *solament a A*.

ásco. | Asco. | Dégoût. | Nausea. Fastidium.
ascót. *Róba.* | Anascote. | Serge d'ascot. | Staminеum textum pertenue.
áse. | Asno. | Âne. | Asinus.
áses. *Pèx. (En Ciutadèlla* ***grenéus****).* | Rubio. Golondrina. | Hirondelle de mer. | Hirundo marina.
asfált. *Cért betúm.* | Asfalto. | Asphalte. | Asphaltos.
Ásia. | Asia. | Asie. | Asia.
asiátic. | Asiático. | Asiatique. | Asiaticus.
asílo. | Asilo. | Asyle. | Asylum.
ásma. | Asma. | Asthme. | Asthma.
asmátic. | Asmático. | Asthmatique. | Suspiriosus.
aspécte. | Aspecto. | Aspect. Vue. | Aspectus.
⁺**asperêsa.** *V.* ***asprêsa.*** | Aspereza. | Rudesse. Âpreté. | Asperitas.
aspérges. | Aspérges. | Arrosement. Aspersion. | Aspersio.
⁺**aspérges.** | Aspersorio. Hisopo. | Asperges. Aspersoir. | Lustrale aspersorium.
aspersiò. | Aspersion. | Aspersion. | Aspersio.
áspia. | Aspa. | Dévidoir. | Trochus.
aspiad. | Aspado. | Dévidé. | In spiras compositus.
aspiar. | Aspar. | Dévider. | Filum in spiras componere.
áspic, ô ***áspit.*** | Aspid. | Aspic. | Aspis.
aspiraciò. | Aspiracion. | Aspiration. | Aspiratio.
aspirad. | Aspirado. | Aspiré. | Apiratus.
aspirar. | Aspirar. | Aspirer. | Aspirare.
áspra. | Aspera. Acerba. | Rude. Âpre. | Aspera.
áspre. | Aspero. Acerbo. | Rude. Âpre. | Asper.
áspramènt. | Asperamente. | Rudement. Âprement. | Asperè.
asprêsa. | Aspereza. | Rudesse. Âpreté. | Asperitas.
aspretjar. | Asperear. | . | .
aspríssim. | Asperísimo. | Très rude. Très âpre. | Asperrimus.
aspròr. *V.* ***asprêsa.*** | Aspereza. | Rudesse. Âpreté. | Asperitas.
asqueròs. | Asqueroso. | Sale. Mal-propre. | Spurcus.
asquerosidad. | Asquerosidad. | Saleté. | Sordes.
asquerosíssim. | Asquerosísimo. | Très sale. Très mal-propre. | Sordidissimus.
⁺**assa fetida.** | Asa, ú asafetida. | Suc, ou larme du Laser, ou assa foetida. | Assa foetida. Silphion.
assaciad. | Saciado. Hartado. | Rassasié. | Satiatus. Expletus.
assaciar. | Saciar. Hartar. | Rassasier. Saouler. | Satiare. Explere.
assaciár-se. | Hartarse. Saciarse. | Se rassasier. | Satiari.
assadoĨlad. *V.* ***assaciad.*** | Hartado. | Rassacié. Saoulé. | Satiatus. Expletus.
assadoĨlar. | Hartar. | Rassasier. Saouler. | Satiare. Explere.
assadoĨlár-se. | Hartarse. | Se rassasier. | Satiari.
assahonad. | Sazonado. | Assaisonné. | Conditus. Maturus.
assahonad. | Zurrado. | Corroyé. | Maceratus. Castigatus.
assahonadòr. | Guisador. Guisandero. | Assaisonneur. | Fartor. Cibi conditor.
assahonadòr. | Zurrador. | Corroyeur. | Coriarius.
assahonamènt. | Condimento. Guiso. | Assaisonnement. | Condimentum.
assahonamènt. | Sazon. | Saison. | Maturitas.
assahonar. | Sazonar. | Assaisonner. | Condire.
assahonar. | Zurrar. | Corroyer. | Macerare.
assahonár-se. | Zurrarse. | Se corroyer. | Macerari.
assahonár-se. | Sazonarse. | Mûrir. Devenir mûr. | Maturescere.
⁺**assahonería.** | Tenería. | Tannerie. | Coriaria officina.
assalariad. | Asalariado. | Gagé. | Stipendiatus.
assalariar. | Asalariar. | Donner des gages. | Stipendiare.
assalariár-se. | Asentar con amo. | Se louer à un maître. | Se in famulatum alicui locare.
assált. | Asálto. | Assaut. | Oppugnatio.
assaltad. | Asaltado. | Assailli. | Oppugnatus.
assaltadòr. | Asaltador. | Qui monte à l'assaut. | Aggressor.
assaltar. | Asaltar. | Donner l'assaut. | Oppugnare.
assambléa. | Asambléa. | Assemblée. | Coetus.
assarronad. | Tundido á palos. | Battu. | Percussus. Verberatus.
assarronar. | Tundir á palos. | Battre quelqu'un. | Percutere. Verberare.
assátg. | Ensayo. | Essai. Épreuve. | Probatio.
assatjad. | Ensayado. | Essayé. | Probatus.
assatjadòr. | Ensayador. | Essayeur. | Probator.
assatjar. | Ensayar. | Essayer. | Probare. Tentare.
assatjár-se. | Ensayar. | Essayer. | Probare. Tentare.
assedegad. | Sediento. | Attéré. Qui a soif. | Sitibundus.
assegud. | Sentado. | Assis. | Sedens.
asseguraciò. *V.* ***seguretad.*** | Aseguracion. Seguro. | Assurance. Caution. Garantie. | Cautio. Sponsio.
assegurad. | Asegurado. | Assuré. | Stabilitus.
assegurádamènt. | Aseguradamente. | Sûrement. Certainement. | Certè. Indubitantèr.

asseguradòr. | Asegurador. | Assureur. | Sponsor. Assertor.
asseguránsa. *V. **seguretad.*** | Aseguracion. Seguro. | Assurance. Caution. Garantie. | Cautio. Sponsio.
assegurar. | Asegurar. | Assurer. | Spondere.
assentad. | Sentado. | Assis. | Sedens.
assentar algúna cósa. | Sentar. Asentar. | Annoter. Mettre par écrit. | Notare. Scripto tradere.
assentár-se. | Sentarse. | S'asseoir. | Sedere.
assentíste. | Asentista. | Munitionnaire de vivres. | Vectigalium receptor.
assènto. | Asiento. | Siége. | Sedes.
asseñalad. | Señalado. | Marqué. Balafré. | Designatus. Notatus.
asseñaládamènt. | Señaladamente. | Particuliérement. | Maximè. Praecipuè.
asseñaladòr. | Mostrador. | Style. Aiguille de cadran. | Index. Gnomon.
asseñalamènt. | Señalamiento. | Assignation. | Assignatio. Designatio.
asseñalar. | Señalar. | Marquer. Balafrer. | Designare. Notare.
asseñalár-se. | Señalarse. | Se signaler. Se faire distinguer. | Excellere. Eminere.
assequíble. | Asequible. | Qu'on peut atteindre. | Assequi facilis.
asserciò. | Asercion. | Affirmation. | Assertum. Assertio.
asserenad. | Serenado. | Exposé au serein. | Serenatus.
asserenar. | Serenar. | Exposer quelque chose au serein. | Sub dio exponere.
asserenár-se. | Serenarse. | S'exposer au serein. | Sub dio se exponere.
assessinad. | Asasinado. | Assassiné. | Insidiosè interfectus.[39]
assessinar. | Asasinar. | Assassiner. | Insidiosè interficere.[40]
assessinát. | Asasinato. | Assassinat. | Homicidium.[41]
assessíno. | Asasíno. | Assassin. | Homicida.[42]
assessòr. | Asesor. | Assesseur. | Assessor.
assessoría. | Asesoría. | Office d'Assesseur. | Assessoris munus.
assetjetar. | Asaetar. | Tirer des fléches. | Sagittis confodere.
asséurer. | Sentar. Asentar. | Asseoir. | Collocare. Ponere.
asséurer-se. | Sentarse. | S'asseoir. | Sedere.
assí. *V. **aquí.*** | Aquí. Acá. | Ici. | Hic.[43]
assignaciò. | Asignacion. | Assignation. | Assignatio. Destinatio.
assignad. | Asignado. | Assigné. | Assignatus. Destinatus.
assignar. | Asignar. | Assigner. | Assignare.
assisténcia. | Asistencia. | Assistance. | Auxilium. Juvamen.
assistènt. | Asistente. | Assistant. | Assistens.
assistid. | Asistido. | Assisté. | Adjutus.
assistir. | Asistir. | Assister. | Adjuvare. Assistere.
assó. *V. **axó.*** | Esto. Eso. | Celà. | Hoc. Istud. Id.
assocad. | Apretado. | Serré. | Constrictus.
assocar. | Apretar. | Serrer. | Constringere.
associáble. | Sociable. | Sociable. | Sociabilis.
associaciò. | Asociacion. | Association. | Consociatio.
associad. | Asociado. | Associé. | Consociatus.
associar. | Asociar. | Associer. | Consociare.
associár-se. | Asociarse. | S'associer. | Consociare se.
assolad. | Asolado. | Détruit. | Vastatus.
assoladòr. | Asolador. | Destructeur. | Vastator.
assolar. | Asolar. Asolar. | Détruire. Désoler. | Vastare.
assolár-se. | Asentarse. Aclararse. | S'éclaircir. S'épurer. | Subsidere.
assolead. | Asoleado. | Mis au soleil. | Soli expositus.
assoleadòr. | Solana. Solejar. | Lieu où le soleil donne à plein. | Solarium. Apricus locus.
assolear. | Asolear. | Mettre au soleil. | Soli exponere.
assoleár-se. | Tomar el sol. | Prendre le soleil. | Soli se committere.
assombròs. | Cosa que admira, asombra. | Étonnant. | Mirandus.
assonáncia. | Asonancia. | Assonance, ou consonance. | Assonantia.
assonánt. | Asonante. | Assonant. | Concinens.
assortid. | Surtido. | Fourni. Pourvu. | Provisus.
assortimènt. | Surtimiento. | Assortissement. | Apparatus.
assortir. | Surtir. | Fournir les choses dont on a besoin. | Necessaria praebere.
assót. | Azote. | Fouet. | Flagrum. Flagellum.
assotad. | Azotado. | Fouetté. | Flagellatus.
assotamènt. | Azotamiento. Azotaina. | L'action de fouetter. | Vapulatio.
assotar. | Azotar. | Fouetter. | Flagellare.
assucèna. | Azucena. | Lis. | Lilium.

39. **assessinad**] Asasinado *B* : Asesinado *A*.
40. **assessinar**] Asasinar *B* : Asesinar *A*.
41. **assessinát**] Asasinato *B* : Asesinato *A*.
42. **assessíno**] Asasíno *B* : Asesíno *A*.
43. **assí**] assí *A* : assi *B*.

Assumciò, ô ***Assúmta.*** | Asuncion. | Assomption. | Assumptio.
assúmto. | Asunto. | Le sujet d'un discours. | Assumptum.
assustad. | Asustado. | Effrayé. Épouvanté. | Territus.
assustar. | Asustar. | Effrayer. Épouvanter. | Terrere.
assustár-se. | Asustarse. | S'effrayer. S'épouvanter. | Terreri.
ást. | Asador. Espeto. | Broche à rôtir. | Veru.
ást. *Pèx.* | Esfirena. | . | Sphyrena.
astillèr. *V.* ***escárt.*** | Astillero. | Forme où l'on bâtit les vaisseaux. | Navale.
astor. *V.* ***falcò.*** | Azor. | Epervier. | Accipiter.
astorad. | Azorado. | Épouvanté. | Territus.
astorár-se. | Azorarse. | S'épouvanter. | Terreri.
astringènt. | Astringente. | Astringent. | Astringens.
ástro, ô ***ástre.*** | Astro. | Astre. | Astrum.[44]
astrolábio. *V.* ***optánt.*** | Astrolabio. | Astrolabe. | Astrolabium.
astróleg. | Astrólogo. | Astrologue. | Astrologus.
astrología. | Astrología. | Astrologie. | Astrologia.
astrológic. | Astrológico. | Astrologique. | Astrologicus.
astronomía. | Astronomía. | Astronomie. | Astronomia.
astronómic. | Astronómico. | Astronomique. | Astronomicus.
astrónomo. | Astrónomo. | Astronome. | Astronomus.
astúcia. | Astucia. | Ruse. Finesse. | Astus.
astut. | Astuto. | Rusé. Fin. | Astutus.
astutamènt. | Astutamente. | Adroitement. Avec finesse. | Astutè.

at

atác. | Ataque. | Attaque. | Oppugnatio.
+**atác de canò,** *etc.* | Taco. | Tampon. | Globulus stupeus ad stipandam catapultam.
atacad. | Atacado. | Attaqué. | Oppugnatus.
atacadòr. | Atacador. | Fouloir, ou refouloir. | Calcarium.
atacar una árma. | Atacar. | Bourrer une arme à feu. | Sclopetum infarcire.
atacar una plássa. | Atacar. | Attaquer. | Urbem oppugnare.
atanásia. *Carácter de lletra.* | Atanasia. | Athanasia. | Typographici characteres.
atanásia. *Hèrba.* | Atanasia. | Tanesie. | Tanacetum.
atanásia marína. | Algodonosa. | . | Athanasia maritima.
atáns. | Acercamiento. | Approche. | Accessus.
atansad. | Acercado. | Approché. | Accessus.
atansár-se. | Acercarse. | S'approcher. | Accedere.
atañènt. | Perteneciente. | Appartenant. | Pertinens. Attinens.
atáñer. | Pertenecer. | Appartenir. | Attinere.
atañer-se. | . | . | .
atapid. | Tupido. | Serré. Pressé. | Stipatus. Densatus.
atapir. | Tupir. | Serrer. Presser. | Stipare. Densare.
atarantad. | Atronado. | Étourdi. | Praeceps.
ataviad. | Ataviado. | Orné. Paré. Ajusté. | Comptus.
ataviar. | Ataviar. | Orner. Parer. Ajuster. | Ornare.
atavío. | Atavío. | Ornement. Parure. | Ornatus.
ateïsme. | Ateismo. | Athéisme. | Atheismus.
ateïste. | Ateista. | Athée. | Atheus.
atemorisad. | Atemorizado. | Épouvanté. Effrayé. | Territus.
atemorisar. | Atemorizar. | Épouvanter. Effrayer. | Terrere.
atenciò. | Atencion. | Attention. Égard. | Attentio. Reverentia.
atendéncia. | Atencion. | Attention. Égard. | Attentio. Reverentia.
atèndrer. | Atender. | Avoir égard. | Respicere.
atèndrer. | Atender. | Être attentif. | Attendere.
ateñer. | Alcanzar. | Atteindre. | Assequi. Consequi.
atengud. | Atendido. | Qui a eu égard. | Respectum.
atenír-se. | Atenerse. | S'en rapporter au sentiment de quelqu'un. | Acquiescere.
atènt. | Atento. | Attentif. Poli. Civil. | Attentus. Urbanus. Comis.
atentad. *Vèrb.* | Atentado. | Tramé. | Machinatus.
atentad. *Nóm.* | Atentado. | Attentat. | Scelus. Facinus.
atèntamènt. | Atentamente. | Attentivement. | Attentè. Comitèr.
atentar. | Atentar. | Tramer. | Machinari. Tentare.
atentíssim. | Atentísimo. | Très attentif. | Attentissimus.
atèo. *V.* ***ateïste.*** | Ateista. | Athée. | Atheus.
aterrad. | Aterrado. | Atterré. Effrayé. | Territus. Eversus.
aterrar. | Aterrar. | Atterrer. Effrayer. | Terrere. Evertere.

44. **ástro**] ástre *A* : astre *B*.

aterrár-se. | Aterrarse. | Prendre terre. | Appellere.
atês. | Atendido. | Qui a eu égard. | Respectum.
atês. *Advérbi.* | Atento. | Puisque. | Quoniam.
atesad. | Estirado. Tendido. | Bandé. Tendu. | Tensus. Distensus.
atesar. | Estirar. Tender. | Bander. Tendre. | Tendere. Distendere.
atestaciò. | Atestacion. | Attestation. | Attestatio.
atestad. | Atestado. | Attesté. | Attestatus.
atestar. | Atestar. | Attester. | Attestari.
atiad. | Atizado. | Attisé. | Excitatus.
atiadòr. | Atizador. | Attiseur. | Ignis excitator.
atiar. | Atizar. | Attiser. | Ignem excitare.
⁺**atibad,** ô ***estibad.*** | Comprimido. | Comprimé. | Compressus.
⁺**atibar,** ô ***estibar.*** | Comprimir. | Comprimer. | Comprimere.
atinad. | Atinado. | Adressé. | Scopum attingens.
atinar. | Atinar. | Adresser juste. Toucher au bout. | Scopum attingere.
atlántic. | Atlántico. | Atlantique. | Atlanticus.
átlas. | Átlas. | Atlas. | Atlas geographicus.
atlète. | Atleta. | Athléte. | Athleta.
atmosfèra. | Atmósfera. | Athmosphére. | Atmosphaera.
atmosféric. | Atmosférico. | De l'athmosphére. | Atmosphaericus.
atolondrad. | Atolondrado. | Étourdi. | Attonitus.
⁺**atolondrad.** *Nóm.* | Tolondro. Tolondron. | Étourdi. | Turbatus. Praeceps.
atolondramènt. | Aturdimiento. | Étourdissement. | Stupor.
atolondrar. | Atolondrar. Aturdir. | Étourdir. | Attonare.
atolondrár-se. | Atolondrarse. | S'étourdir. | Stupere.
atomaiad. | Aturdido. | Étourdi. | Obtusus.
atomaiar. | Aturdir. | Étourdir. | Caput obtundere.
atomíste. | Atomista. | Atomiste. | Atomista.
atomístic. | Atomístico. | Atomistique. | Atomisticus.
átomo. | Átomo. | Atome. | Atomus.
atónit. | Atónito. | Étonné. Surpris. | Attonitus.
atorgad. *V.* ***otorgad.*** | Otorgado. | Octroyé. | Concessus. Permissus.
atorgamènt. | Otorgamiento. | Octroi. | Concessio. Permissio.
atorgar. | Otorgar. | Octroyer. | Concedere.
atormentad. | Atormentado. | Tourmenté. | Tortus.
atormentadòr. | Atormentador. | Questionnaire. | Tortor.
atormentar. | Atormentar. | Tourmenter. | Torquere.
atormentár-se. | Atormentarse. | Se tourmenter. | Torqueri.
atorroĪlad. | Aturrullado. | Étourdi. | Stupefactus.
atorroĪlar. | Aturrullar. | Étourdir. Rompre la tête. | Stupefacere. Aures obtundere.
atrabiliári. | Atrabiliario. | Atrabilaire. | Atrabili percitus.
atracad. | Atracado. | Abordé. | Appulsus.
atracar. | Atracar. | Aborder. | Appellere. Accedere.
atracár-se. | Atracarse. | S'aborder. | Adiri.
atracciò. | Atraccion. | Attraction. | Attractio.
atractíu. | Atractivo. | Attractif. | Attractivus.
atrafagad. | Atareado. | Appliqué avec trop de fatigue. | Opificio incumbens.
atrafagár-se. | Atrafagarse. | S'embarrasser de plusieurs affaires. | Irasci.
atrapad. | Atrapado. | Attrapé. | Apprehensus.
atrapar. | Atrapar. Coger. | Attraper. | Apprehendere.
atrás. | Atraso. | Perte. Dommage. | Damnum.
atrassad. | Atrasado. | Retardé. Reculé. | Retardatus.
atrassar. | Atrasar. | Retarder. | Arcere. Morari.
atrassár-se. | Atrasarse. | Demeurer en arriére. | Retrocedere.
atresorad. | Atesorado. | Thésaurisé. | Thesaurizatus.
atresorar. | Atesorar. | Thésauriser. | Nummos congerere.
atrét. | Atrahido. | Attiré. | Attractus.
atréurer. | Atraer. | Attirer une chose à soi. | Attrahere.
atrevid. *Vèrb.* | Atrevido. | Avoir eu la hardiesse. | Ausus.
atrevid. *Nóm.* | Atrevido. | Hardi. Effronté. | Strenuus. Impudens.
atrevidamènt. | Atrevidamente. | Hardiment. Effrontément. | Audactèr. Impudentèr.
atrevidíssim. | Atrevidísimo. | Très hardi. Très effronté. | Audacissimus.
atrevimènt. | Atrevimiento. | Hardiesse. Effronterie. | Audacia. Impudentia.
atrevír-se. | Atreverse. | Avoir la hardiesse. | Audere.
atribolad. | Atribulado. | Affligé. | Dolens. Maerens.
atribolar. | Atribular. | Affliger. | Angere.
atribolár-se. | Atribularse. | S'affliger. | Dolere. Maerere.
atribuciò. | Atribucion. | Attribution. | Attributio.

atribuhid. | Atribuido. | Attribué. | Tributus.
atribuhir. | Atribuir. | Attribuer. | Tribuere.
atribuhír-se. | Atribuirse. | S'attribuer. | Sibi arrogare.
atribut. | Atributo. | Attribut. | Attributum.
atriciò. | Atricion. | Attrition. | Attritio.
atrinxerad. | Atrincherado. | Retranché. | Vallo munitus.
atrinxeramènt. | Atrincheramiento. | Retranchement. | Vallum.
atrinxerar. | Atrincherar. | Retrancher. | Vallum jacere.
atrinxerár-se. | Atrincherarse. | Se retrancher. | Se vallo munire.
atrit. | Atrito. | Celui qui a de l'attrition. | Attritus.
atrocidad. | Atrocidad. | Atrocité. | Atrocitas.
atrocíssim. | Atrocísimo. | Très atroce. | Atrocissimus.
atrompetad. | Abocardado. Atrompetado. | Qui ressemble à une trompette. | Tubae figuram referens.
â trompòns. | Á trompon. | À tort et à travers. | Sine modo.
atropeĪlad. | Atropellado. | Foulé. | Conculcatus.
atropeĪládamènt. | Atropelladamente. | Confusément. À la hâte. | Tumultuariò. Properantèr.
atropeĪladòr. | Atropellador. | Qui agit injustement. | Proculcator.
atropeĪlamènt. | Atropellamiento. | Tort, dommage qu'on fait à autrui injustement. | Damnum. Conculcatio.
atropeĪlar. | Atropellar. | Fouler aux pieds tout respecte humain. | Contemptui habere.
atropeĪlár-se. | Atropellarse. | Se presser. | Nimiâ celeritate uti.
atrós. | Atroz. | Atroce. Cruel. | Atrox.
atrosmènt. | Atrozmente. | Cruellement. | Atrocitèr.
atrossad. | Sofaldado. | Troussé. | Succinctus.
atrossar. | Sofaldar. | Trousser. | Vestem allevare.
atrossár-se. | Arregazar. | Trousser sa robe. Se trousser. | Vestem colligere.
+**â-trúco.** | Á trueco. En trueco. | En troc. En échange. | Mutuò.
atrutinad. | Denostado. | Injurié. Outragé. | Infamatus.
atrutinar. | Denostar. | Injurier. Outrager. | Infamare.
atrutinár-se. | Envilecerse. | S'avilir. | Vilescere. Degenerare.
áttic. | Ático. | Attique. | Atticus.
aturad. | Parado. | Arrêté. | Paratus. Sistens. Stans.
aturáda. | Parada. Detencion. | Station. Séjour. | Statio. Detentio.
aturar. | Parar. Detener. | Arrêter. | Cohibere. Reprimere.
aturár-se. | Pararse. Detenerse. | S'arrêter. | Haerere. Haesitare.
aturdid. | Aturdido. | Étourdi. Étonné. | Attonitus. Stupefactus.
aturdimènt. | Aturdimiento. | Étourdissement. | Stupor. Perturbatio.
aturdir. | Aturdir. | Étourdir. | Aures obtundere.
aturdír-se. | Aturdirse. | S'étourdir. Se pâmer. | Stupere.
aturruĪlad. | Aturrullado. | Étourdi. | Territus.
aturruĪlar. | Aturrullar. | Étourdir. Rompre la tête. | Terrere.
átxa. | Hacha. | Flambeau. | Fax.
atxacòs. | Achacoso. | Maladif. Sujet aux maladies. | Valetudinarius.
atxáda. | Hachazo. | Coup de flambeau. | Facis ictus.
atxáquê. | Achaque. | Maladie. Indisposition. | Morbus.
atzarèna. | Cíclada. | Sorte de robe longue. | Cyclas.
atzegáia. | Azagaya. | Zagaie. | Jaculum arabicum.

au

áuba. | Alba. | Aube. L'aube du jour. | Aurora. Diluculum.
áuba. *Vestid.* | Alba. | Aube. | Sacerdotalis interula.
áuba. *Ábre.* | Álamo. | Peuplier. | Populus.
aubá ágre. | Algo agrio. | Aigret. | Subacidus.
aubá dols. | Algo dulce. | Douçâtre. | Subdulcis.
aubáda. | Alborada. | Aubade. | Laetantium antelucana symphonia.
aubará. | Taba. | Billet sous seing privé. | Scripto contracta obligatio.
aubárda. | Albarda. | Espéce de bât. | Clitellae.
aubardá. | Albarda. Sillon. | Espéce de bât. Selle avec un dossier. | Clitellae. Ephippium muliebre.
aubardèr. | Albardero. Bastero. | Bâtier. | Clitellarius sartor.
aubát. | Parvulo. | . | Parvulus.
aubenc. | Alborno. Alubra. Borno. | Aubier, ou aubour. | Alburnum.
aubèr blánc. *V. áuba.* | Alamo blanco. | Peuplier blanc. | Populus.
aubercóc. | Albaricoque. | Abricot. | Armeniacum malum.
aubercoquèr. | Albaricoque. | Abricotier. | Malus armeniaca.

aubergínia. | Berengena. | Melongene. | Malum insanum.
aubergíste. | Mesonero. Hostalero. | Hôte. Hôtelier. Aubergiste. | Hospes. Caupo. Stabularius.
aubérja. *Ábre.* | Durazno. | Albergier. | Malus persica duracina.
aubérja. *Fruit.* | Alberchigo. Durazno. | Alberge. | Persicum duracinum.
aubérja. | Meson. Hostería. | Hôtellerie. | Diversorium.
aubernús. | Albornoz. | Gaban. | Endromis.
aubò. | Gamon. | Asphodèle. | Asphodelus.
áuca. *V. óca.* | Auca. Oca. | Oye. | Ludus anserinus.
aucèll. | Ave. Páxaro. | Oiseau. | Avis.
+**aucèll-mòsca.** | Tominejo. | Oiseau-mouche. | Passerculus Peruanus.
audácia. | Audacia. Osadía. | Audace. Hardiesse. | Audacia.
audaciòs. *V. audás.* | Audaz. | Audacieux. Hardi. | Audax.
audaciòsamènt. | Osadamente. | Hardiment. | Audactèr.
audás. | Audaz. | Audacieux. Hardi. | Audax.
audiéncia. | Audiencia. | Audience. | Senatus.
auditòr. | Auditor. | Auditeur. | Praefectus à Rege delegatus.
auditóri. | Auditorio. | Auditoire. | Concio.
auditoría. | Auditoría. | L'emploi d'Auditeur. | Judicis munus.
aufá. | Ufano. | Gai. Joyeux. | Laetus. Hilaris.
aufábaga. | Albahaca. | Basilic. | Ocimum.
aufábia. | Tinaja. Parral. | Grande cruche. | Dolium. Urceus ansatus major.
aufána. | Lozanía. Vicio. | Force. Vigueur. | Vigor. Elegantia.
aufánamènt. | Ufanamente. | Gaiement. | Hilarè.
aufanòs. | Lozano. | Gai. Vigoureux. | Vigens. Elegans.
aufáus. | Alfalfa. Mielga. | Luserne. Sain-foin. | Herba medica.
aufegad. | Ahogado. | Étouffé. Suffoqué. | Suffocatus.
aufegar. | Ahogar. | Étouffer. Étrangler. | Suffocare.
aufegár-se. | Ahogarse. | S'étouffer. Se suffoquer. | Suffocari.
aufegòr. | Ahoguío. Sufocacion. | Suffocation. | Suffocatio.
auflanja. | Alfange. | Sabre. | Acinaces.
aufórjas. | Alforja. | Besace. | Pera. Mantica.
áugê. | Auge. | Le point le plus élevé. | Fastigium.
augurad. | Agorado. Pronosticado. | Auguré. Prévu. | Auguratus.
auguradòr. *V. augúro.* | Agorero. | Augure. Dévin. | Augur.
augurál. | Lo que pertenece á los Agüeros. | Augural. | Auguralis.
augurar. | Agorar. | Augurer. | Augurari.
augúrio. |Agüero. | Augure. | Augurium.
augúro. | Agorero. | Augure. Dévin. | Augur.
Augústo. | Augusto. | Auguste. | Augustus.
áula. | Aula. | Ecole. Académie. Collége. | Aula. Schola.
áulic. | Aulico. | Aulique. | Aulicus.
aumacienc. | Agridulce. | Aigre-doux. | Subacidulus.
aumángra. | Almagre. Almazarron. | Ocre rouge. | Rubrica.
aumènt. | Aumento. | Augmentation. Accroissement. | Augmentum.
aumentaciò. | Aumentacion. | Augmentation. Accroissement. | Augmentum.
aumentad. | Aumentado. | Augmenté. | Auctus.
aumentadòr. | Aumentador. | Augmentateur. | Ampliator.
aumentar. | Aumentar. | Augmenter. | Augere.
aumentatíu. | Aumentativo. | Augmentatif. | Augmentativus.
aumesc. | Almizcle. | Musc. | Moschus.
aumòn. *Adv.* | En ninguna parte. | Nulle part. En nul lieu. | Nullibi.
aumud. | Almud. | Muid. | Modius.
áuna. | Ana. Alna. | Aune. | Ulna.
aunátge. | Aneage. | Aunage. | Telae panni ad ulnam mensio.
aunatjad. | Aneado. Medido con alna. | Auné. | Ulnâ metitus.
aunatjar. | Anear. | Auner. | Ulnâ metiri.
áura-popular. | Aura popular. | Applaudissement. Faveur. | Aura popularis.
áureo-número. | Aureo número. | Nombre d'or. | Numerus aureus.
auricular. | Auricular. | Auriculaire. | Auricularis.
auróra. | Aurora. | Aurore. | Aurora.
auséncia. | Ausencia. | Absence. | Absentia.
ausènt. | Ausente. | Absent. | Absens.
ausentad. | Ausentado. | Qui s'est absenté. S'en est allé. | Abitum.
ausentár-se. | Ausentarse. | S'absenter. | Abire.
ausérda. *V. aufáus.* | Alfalfa. Mielga. | Luserne. Sain-foin. | Herba medica.
ausína. | Encina. | Chêne. | Quercus. Ilex.
ausinar. | Encinal. Encinar. | Chenaie. | Quercetum.
ausinêta. *V. brutónica.* | Camedrys. Camedreos. | Germandrée. | Chamaedrys. Trissago.
auspíci. | Auspicio. | Auspice. | Auspicium.

austèr. | Austero. | Austère. Sevére. | Austerus.
austèramènt. | Austeramente. | Austérement. | Austerè.
austeridad. | Austeridad. | Austérite. | Austeritas.
austrál. | Austral. | Austral. Méridional. | Australis.
auténtic. | Auténtico. | Authentique. | Authenticus.
autenticad. | Autenticado. | Authentiqué. | Auctoritatem fidemque praeferens.
auténticamènt. | Autenticamente. | Authentiquement. | Ritè.
autenticar. | Autenticar. | Authentiquer. | Publicâ fide comprobare.
autenticidad. | Autenticidad. | Authenticité. | Authenticitas.
áuto. | Auto. | Décret. | Decretum.
autògrafo. | Autógrafo. | Autographe. | Autografus.
autòño. | Otoño. | Automne. | Autumnus.
autòr. | Autor. | Auteur. | Auctor.
autoridad. | Autoridad. | Autorité. | Auctoritas.
autorisaciò. | Autorizacion. Consentimiento. | Autorisation. | Auctoritas.
autorisad. | Autorizado. | Autorisé. | Autoritate firmatus.
autorisadòr. | Autorizador. | Celui qui autorise. | Auctoritate suâ aliquid comprobans.
autorisar. | Autorizar. | Autoriser. | Publicâ auctoritate firmare.
autumnál. | Autumnal. | Automnal. | Autumnalis.
auxíli. | Auxîlio. | Aide. Secours. | Auxilium.
auxiliad. | Auxîliado. | Aidé. Favorisé. | Auxilio adjutus.
auxiliadòr. | Auxîliador. | Qui aide. Qui secourt. | Auxiliator. Opitulator.
auxiliar. *Vèrb.* | Auxîliar. | Aider. Secourir. | Auxiliari.
auxiliar. *Nóm.* | Auxiliar. | Auxiliaire. | Auxiliaris.

av

â vagádas. | Á veces. | Quelquefois. | Aliquando. Quandoque.
aváll. | Abaxo. | En bas. | Infrà. Deorsùm.
avalót. | Gritería. Zambra. | Criaillerie. Tintamare. | Confusa vociferatio.
avalotad. *V.* ***esvalotad.*** | Alborotado. | Ameuté. | Turbatus. Commotus.
avaluaciò. | Valuacion. | Evaluation. | Aestimatio. Taxatio.
avaluad. | Valuado. | Evalué. | Aestimatus.
avaluar. | Valuar. | Evaluer. Taxer. | Aestimare.
avansad, ô ***avensad.*** | Avanzado. | Avancé. | Aggressus.
avansáda, ô ***avensáda.*** | Avance. | Avance. | Aggressio. Invasio.
avansamènt, ô ***avensamènt.*** | Adelantamiento. | Avancement. | Progressus.
avansar, ô ***avensar.*** | Avanzar. | Avancer. | Aggredi. Invadere.
avansár-se, ô ***avensár-se.*** | Adelantarse. | Avancer. | Praecellere. Provehi.
avánt. | Adelante. | Avant. En avant. | Antè. Ultrà.
avantátge. | Ventaja. | Avantage. | Praestantia. Excellentia.
avantatjad. | Aventajado. | Surpassé. | Superatus.
avantatjar. | Aventajar. | Surpasser. | Excellere. Praestare.
avantatjár-se. | Aventajarse. | Surpasser. L'emporter. | Excellere. Praestare.
avantatjòs. | Ventajoso. | Avantageux. | Praestans. Excellens.
avantatjòsamènt. | Ventajosamente. | Avantageusement. | Praestantèr.
avantatjosíssim. | Ventajosísimo. | Très avantageux. | Praestantissimus.
aváant-brás. | Avambrazo. | Brassart. Avantbras. | Lacerti ferreum munimen.
aváant-guárda. *V.* ***vanguárda.*** | Vanguardia. | Avant-garde. | Prima acies.
avarad. | Varado. | Échoué. | Allisus.
avarar. | Varar. | Échoüer. | Ad scopulum allidi.
avárcas. | Abarcas. | Chaussure de cuir. | Pero, peronis.
avarías. *V.* ***menúdos.*** | Pepitorias. Menudillos. | Abbatis. Menu de volaille. | Avium exta. Quisquiliae.
avarícia. | Avaricia. | Avarice. | Avaritia.
avariciòs. | Avariento. | Avaricieux. | Avarus.
avariciòsamènt. | Avaramente. | Avarement. | Avarè.
aváro. | Avaro. Avariento. | Avaricieux. | Avarus.
avassaĪlad. | Avasallado. | Soumis. Assujetti. | Subjectus.
avassaĪlar. | Avasallar. | Soumettre. Assujettir. | Subjicere.
avengud. | Avenido. | Ajusté. Accordé. | Conciliatus.
avenir. | Avenir. | Avenir. Survenir. | Evenire.
avenír-se. | Avenirse. Concertarse. | S'accorder. Demeurer d'accord. | Convenire.
avéns. *V.* ***avantátge.*** | Ventaja. | Avantage. | Praestantia. Excellentia.
avénsas. | . | . | .
aventúra. *V.* ***ventúra.*** | Aventura. | Aventure. | Fortuna.

aventurad. | Aventurado. | Aventuré. | In discrimen adductus.
aventurar. | Aventurar. | Aventurer. | Fortunae committere.
aventurèr. | Aventurero. | Aventurier. | Peregrinus. Assectator fortunae bellicae.
avería. | Avería. | Avarie. | Damnum. Detrimentum.
averiad. | Averiado. | Endommagé. | Depravatus.
averiar. | Averiar. | Endommager. | Detrimentum importare.
averiár-se. | Averiarse. | S'endommager. | Merces deteriorari. Jacturam pati.
averiguaciò. | Averiguacion. | Verification. Inquisition. | Inquisitio.
averiguad. | Averiguado. | Vérifié. Cherché. | Indagatus.
averiguadòr. | Averiguador. | Vérificateur. | Inquisitor.
averiguar. | Averiguar. | Vérifier. | Indagare.
aversiò. | Aversion. | Aversion. | Aversio.
avesad. *V.* ***acostumad.*** | Acostumbrado. | Accoutumé. | Assuetus.
avesar. *V.* ***acostumar.*** | Acostumbrar. | Accoutumer. | Assuefacere.
avesár-se. *V.* ***acostumár-se.*** | Acostumbrarse. | Être en usage. | In usu esse.
ávi, ô ***l'ávi.*** | Abuelo. | Ayeul. | Avus.
ávia, ô ***l'ávia.*** | Abuela. | Ayeul. | Avia.
aviad. *Adv.* | Presto. Luego. | Vite. Au plutôt. | Mox. Citò.
aviar. *V.* ***despatxar.*** | Despachar. | Dépêcher. | Expedire.
ávidamènt. | Codiciosamente. | Avidement. | Avidè.
avididad. | Codicia. | Avidité. | Aviditas.
ávido. | Ávido. | Avide. | Avidus.
avilanid. | Avillanado. | Avili. | Degener factus.
avilanír-se. | Avillanarse. | S'avilir. | Degenerem effici.
avilid. | Envilecido. | Avili. | Degener.
avilimènt. | Degeneracion. | Avilissement. | Demissio. Contemptus.
avilir. | Envilecer. | Avilir. | In contemptum adducere.
avilír-se. | Envilecerse. | S'avilir. | Degenerare.
avinènt, ô ***estar avinènt.*** | Estar á mano. | Être aisé, facile. | In proximo esse.
avís. |Aviso. | Avis. | Admonitio. Monitum.
avisad. | Avisado. | Avisé. | Praemonitus.
avisadòr. | Avisador. | Dénontiateur. | Monitor. Delator.
avisar. | Avisar. | Aviser. | Admonere.
avisár-se. *V.* ***atrevír-se.*** | Atreverse. | Avoir la hardiesse. | Audere.
avist. | Visto. | Vu. | Vistus.
avistad. | Avistado. | Vu. | Conspectus.
avistar. | Avistar. | Voir. | Videre. Tueri.
avistár-se. | Avistarse. | S'aboucher. | Convenire.
avistrús. | Avestruz. | Autruche. | Struthiocamelus.
avituaĨlad. | Avituallado. | Avitaillé. | Commeatibus instructus.
avituaĨlar. | Avituallar. | Avitailler. | Annonâ cibariâ munire.
avivad. | Avivado. | Avivé. | Excitatus.
avivar. | Avivar. | Aviver. | Excitare.
avivár-se. | Avivarse. | Revivre. | Viviscere.
avorríble. | Aborrecible. | Détestable. Odieux. | Odiosus. Odibilis.
avorrid. | Aborrecido. | Haï. Abhorré. | Odio habitus.
avorridòr. | Aborrecedor. | Qui haït. | Osor.
avorrimènt. | Aborrecimiento. | Haine. Aversion. | Odium.
avorrir. | Aborrecer. | Détester. Haïr. Abhorrer. | Abhorrere. Odio habere.
avorrír-se. | Aborrecerse. | S'haïr. S'abhorrer. | Odio sibi esse.
avucásta. *Aucèll.* | Avucasta. | Poule d'eau. | Avis casta.
avui. | Oy. | Aujourd'hui. | Hodiè.
avutárda. *Aucèll.* | Avutarda. | Outarde. | Avis tarda.

ax

áxa. | Azuéla. | Erminette. | Ascia. Dolabra.
axáda. | Azada. | Coup d'erminette. | Asciae ictus.
+axadegad. | Sediento. | Altéré. Qui a soif. | Siti laborans.
axalabrad. *V.* ***atolondrad.*** | Atolondrado. | Étourdi. | Attonitus.
axalabrar. *V.* ***atolondrar.*** | Atolondrar. Aturdir. | Étourdir. | Attonare.
axám. | Enxambre. | Essaim. | Examen apum.
axamenad. | Jabardeado. Enxambrado. | Essaimé. | Examinatum.
axamenar. | Jabardear. Enxambrar. | Essaimer. | Examina condere.
axamorad. | Secado. | Tari. | Arefactus.
axamorar. | Secar. | Tarir. | Arefacere.
axamplad. | Ensanchado. | Elargi. | Dilatatus.
axamplamènt. | Ensanche. | Elargissement. | Dilatatio.[45]

45. **axamplamènt**] Dilatatio *B* : Dilatio *A*.

axamplar. | Ensanchar. | Elargir. | Dilatare.
axamplár-se. | Ensancharse. | S'elargir. | Dilatari.
axámplas. | Ensanchas. | Elargissure. | Dilatatio.
axancad. | Esparrancado. | Ecarquillé. | Divaricatus.
axancar. | Esparrancar. | Ecarquiller. | Divaricare.
axancár-se. | Esparrancarse. | Ecarquiller les jambes. | Crura divaricare.
axanguèr. | Coyunda. | Laniére. Courroie. | Lorum.
axapad. | Hendido. | Fendu. | Fissus.
axapar. | Hender. | Fendre. | Findere.
axapár-se. | Abrirse. | Se fendre. | Rimas agere.
axarcolad. | Escardado. | Échardonné. | Sarritus. Purgatus.
axarcoladòr. | Escardador. | Celui qui échardonne. | Sarritor.
axarcolamènt. | Escarda. | Sarclage. | Sarritio.
axarcolar. | Escardar. | Échardonner. | Sarrire. Sarculare.
axarmad. | Rozado. | Émondé. | Runcatus. Expurgatus.
axarmar. | Rozar. Escamondar. | Émonder. | Runcare. Expurgare.
axaróp. | Xárabe. | Syrop. | Syrupus.
axaropad. | Xarabeado. | Celui qui a pris beaucoup de syrop. | Potitatus.
axaropar. | Xarabear. | Celui à qui l'on donne beaucoup de syrop. | Potitare.
axaropár-se. | Xarabearse. | Celui qui prend beaucoup de syrop. | Syrupis frequentèr uti.
axáus. | Prometidos. | Mise qu'on fait à une enchère. | Licitatio.
axecad. *V.* ***alsad.*** | Levantado. Alzado. | Levé. Haussé. | Levatus. Erectus.
axecar. *V.* ***alsar.*** | Alzar. | Hausser. Élever. | Tollere. Elevare.
axecár-se. *V.* ***alsár-se.*** | Levantarse. | Se lever. | Surgere. Erigi.
axí. | Asi. | Ainsi. | Ita. Sic. Sicut.
axinglò de rèm. | Redrojo. | Grapillon. | Botrus. Botryon.
axinglonad. | Rebuscado. | Grapillé. | Lectus.
axinglonar. | Rebuscar. | Grapiller. | Reliquias vindemiae legere.
axó. | Eso. | Cela. | Hoc. Istud. Id.
axól. | Alcotana. | Aisceau. | Ascia.
axorbad. *V.* ***espantad.*** | Espantado. | Épouvanté. | Territus. Perterritus.
axorbar. *V.* ***espantar.*** | Espantar. | Épouvanter. | Terrere.
axórca. *V.* ***brasserólas.*** | Axorca. | Brasselet. | Armilla.
axordad. | Asordado. | Assourdi. | Exsurdatus.
axordar. | Asordar. | Assourdir. | Aures obtundere.
axugad. | Enxugado. Secado. | Séché. | Exsiccatus.
axúga-máns. *V.* ***tavaióla.*** | Paño de manos. | Essuie-main. | Manutergium.
axugar. | Enxugar. Secar. | Sécher. | Exsiccare.
axugár-se. | Enxugarse. Secarse. | Se sécher. | Arescere.
axunad. | Despampanado. Deshojado. | Epampré. Effeuillé. | Pampinatus. Frondatus.
axunar. | Despampanar. Deshojar. | Epamprer. Effeuiller. | Pampinare. Frondare.
axurmar. | Remar debaxo. | Ramer par dessous. | Subremigare.
axút. | Enxuto. Seco. | Séché. | Exsiccatus.

az

ázimo. | Azymo. | Azyme. | Azymus.

B

ba

babáu. | Coco. | Gare le babou. Grimace pour epouvanter les enfans. | Phantasma. Puerorum terriculum.[46]
babáus. | . | . | .
Babilónia. | Babilonia. | Babylone. | Babylonia.
babilónia. *Metafor.* | Babilonia. Confusion. Desorden. | Babylone. Confusion. Désordre. | Confusus rerum ordo.
babilónic. | Babilonico. | Babylonien. | Babylonicus.
babóia. *V.* ***bonabóia.*** | Maxmordon. | . | Hebes et tardus homo.
babútxas. | Babuchas. Chinelas. | Babouches. | Calceus turcicus.
bacaÏà. | Bacalao. Abadejo. | Merluche. | Oniscus. Asellus.
bacanáls. | Bacanales. | Bacchanales. | Bachanalia.
⁺**báccar.** | Bachara, ó bácara. | Gand-Notre-Dame. | Bacchar, ô Baccharis.
⁺**bacêta.** *Jóg de cártas.* | Baceta. | Bassette. | Chartarum pictarum ludus.
bací. | Bacin. Bacía. | Bassin. | Pelvis. Sitella.
⁺**bácil.** *Tèrme de molí.* | . | . | .[47]
bacína. | Bacía. Fuente. | Plat à barbe. | Pelvis tonsoria.
bacinêta. | Bacinilla. | Petit bassin. | Scaphium.
bacò. | Bocado. | Morceau. | Frustum. Buccea.
báculo. | Báculo. | Bâton. | Baculus.

46. **babáu**] Grimace pour epouvanter les enfans *solament a A*.
47. **bácil**] bácil *solament a A;* Terme de molí *solament a Ap*.

badad. | Mirado neciamente. | Regardé. Béé. | Stolidus inspectus.
badad. | Abierto. | Ouvert. | Apertus.
badai. | Bostezo. | Baîllement. | Oscitatio.
badaiad. | Bostezado. | Baîllé. | Oscitatus.
badaiar. | Bostezar. | Baîller. | Oscitare.
badalót. *V.* ***clárabóia.*** | Tragaluz. Claraboya. | Oeil de beuf. | Fenestella rotunda.
badalúc. *V.* ***miradòr. Miránda.*** | Mirador. Miradero. | Lieu d'où l'on regarde. | Specula.
badána. | Badana. | Basane. | Aluta.
badar. | Mirar neciamente. | Regarder. Béér. | Obvium aliquid stolidus inspicere.
badar. | Abrir. | Ouvrir. | Aperire.
badár-se. | Abrirse. | S'ouvrir. | Findi.
badía. | Bahía. | Baye. | Maris sinus.
badóc. | Bodoque. | Étourdi. | Stolidus.
badócs. | Balaustra. | Balauste. Fleur du grenadier. | Balaustium.
báf. | Vaho. | Vapeur. Exhalaison. | Vapor. Exhalatio. Halitus.
bága. | Lazo. | Lacs. | Laqueus. Nexus. Nodus.
bága-corredòra. | Lazo corredizo. | Noeud coulant. | Nodus currax.
bagássa. | Gorrona. Bagasa. | Gouine. Bagasse. | Meretrix. Scortum.
bagassèr. | Gorron. Putañero. | Putassier. | Scortator.
bagassería. | Mancebía. | Lieu de débauche. | Lupanar.
bagassetjar. | Putear. Putañear. | Frequenter les putains. | Meretricari.
bagatélla. | Bagatela. | Bagatelle. | Res nihili.
bagátge. | Bagage. | Bagage. | Sarcinae.
bagatgèr. | Bagagero. | Conducteur de bagages. | Calo.

bahúl. | Baul. | Bahut, ou bahu. | Arca camerata.
baiart. *V.* ***tabernácle.*** | Andas. | Brancard. | Tensa.
baiássas, ô ***beiássas.*** | Esporton. | Grand cabas. | Sporta grandis.
baiêta. *Róba.* | Bayeta. | Bayette. | Laneus pannus crispatus.
baietò. | Bayeton. | Bayetton. | Crassius textum laneum.
bailarí. | Volatin. | Danseur de corde. | Funambulus.
baionêta. | Bayoneta. | Bayonnette. | Sica.
bajá. | Sandío. Bobo. | Étourdi. Sot. | Stolidus. Morio.
bajanáda. | Sandez. Bobería. | Sottise. | Stoliditas.
bajóca. | Bacas. | Baies. | Baccae.
bála. | Bala. | Balle. Boulet. | Glans.
bála-encêsa. | Bala roxa. | Balle rouge. | Glans ignita.
baládre. *V.* ***llorèr reál.*** | Adelfa. | Rosagine. Laurier-rose. | Nerium. Rododaphne.
baladrèr. | Vocinglero. | Criailleur. | Clamator. Vociferator.
baladretjad. | Voceado. Gritado. | Crié. Tempété. | Vociferatus.
baladretjar. | Vocear. Gritar. | Criailler. Tempéter. Crier. | Vociferari. Clamare.
balancèr de reĺlótge. | Volante. | Balancier. | Libramentum.
balancetjad. | Balanceado. | Balancé. Hésité. | Haesitatum.
balancetjar. | Balancear. | Balancer. Hésiter. | Haesitare.
balándra. | Balandra. | Balandre. | Navis oneraria.
balandrán. | Balandran. | Balandran. | Gausape.
balandretg d'una bárca. | Agitacion. Movimiento de la embarcacion. | Roulis d'une barque. | Navis vacillatio.
balandretjar. | Moverse la embarcacion. Agitarse. | Branler. | Nutare. Vacillare.
baláns. | Balance. | Balancement. | Libratio. Ponderatio.
balánsa. | Balanza. | Balance. | Trutina. Bilanx.
baláx. *Pèdra preciòsa.* | Balax. | Rubis balais. | Carbunculi genus.
bálb. | Arrecido. | Saisi, gélé de froid. | Frigore obrigescens.
⁺**balbuciad.** *V.* ***tartamussetjad.*** | Tartamudeado. | Bégayé. | Balbutitum.
⁺**balbuciar.** *V.* ***tartamussetjar.*** | Tartamudear. Tartajear. | Bégayer. | Balbutire.
balbucièn̄t. | Balbuciente. | Bégue. Qui bégaye. | Balbus.
⁺**balcad.** | Rematado. | Fini. Manqué. | Defectum.
⁺**balcar.** | Rematarse. | Finir. Manquer. | Perire. Deficere.
balcò. | Balcon. | Balcon. | Moenianum.
balconáda. | Balconería. Balconage. | Rang, ou file de balcons. | Moenianorum series.
baldad. | Baldado. Tullido. | Perclus. | Membris rigens, vel captus.
⁺**baldána.** | . | . | .
baldar. | Baldar. Tullir. | Rendre perclus. | Membra contrahi.
baldár-se. | Baldarse. Tullirse. | Devenir perclus. | Membris capi.
baldèr. | Aflocado. | Relaché. | Solutus.
Baldíri. *Nóm d'hómê.* | Baudilio. | Baudile. | Baudilius.
baldò. | Baldon. | Reproche. Opprobre. | Convicium. Opprobrium.
baldonad. | Baldonado. | Injurié. Outragé. | Conviciis oneratus.
baldonar. | Baldonar. | Reprocher. Outrager. | Conviciari.
baldráca. | Baldraque. | Vaurien. | Res nihili.
baldúfa. | Peon. | Toupie. | Turbo.
baldufetjar. | Tartamudear. | Bégayer. | Balbutire.
baleis. | Suelos. | Le grain qui reste sur l'aire. | Semina ex solo collecta.
balêna. | Ballena. | Baleine. | Cete.
balênas de gipò, *cótas*. | Palillo. Bufon. | Busc. | Assula pectoralis.[48]
balíga-balága. | Badulaque. | Un homme qui n'est bon à rien. | Inanis homo.
báll. | Baile. | Bal. Danse. | Saltatio. Chorea.
baĺlad. | Bailado. | Dansé. | Saltatus.
baĺladòr. | Bailador. | Danseur. | Saltator.
baĺlar. | Bailar. | Danser. | Saltare.
baĺlarúga. *V.* ***tetzonêta.*** | Crisalide. | Chenille qui devient papillon. | Chrysalis.
bálle. | Baile. Alcalde. | Baillif. | Ordinarius judex.
baĺlèsta. | Ballesta. | Arbalête. | Balista.
baĺlestèr. | Ballestero. | Arbalêtrier. | Sagittarius.
baĺlestèra. *V.* ***elébor. Hèrba de baĺlestèr.*** | Aguavientos. Eléboro. | Ellebore. | Herba venti. Elleborum. Veratrum.
baĺlestetjar. | Ballestear. | Tirer avec l'arbalête. | Balistâ jaculari.
ballía. | Bailía. | Bailliage. Ressort du Baillif. | Judicis ordinarii jurisdiccio.
ballíu. | Bailío. | Baillif. | Beneficiarius eques.
balò. | Baleta. | Ballot. | Sarcinula. Fasciculus.
balòna. | Cuello. | Collet d'un manteau. | Fasciola. Collare.

48. **balênas de gipò**] cótas *solament a A*.

balòns. | Bragas. | Haut-de-chausse. | Subligaculum. Femoralia.
báls. | Valz. | . | .
bálsam. | Bálsamo. | Baume. | Opobalsamum.
balsámic. | Balsámico. | Balsamique. | Balsamicus.
balsamína. *Hèrba.* | Balsamina. | Balsamine. | Hierosolymitanum pomum.
bálsos. | Baos. | Baux, ou barrots. | Navis tabulatorum trabes.
baluárt. | Baluarte. | Bastion, ou boulevart. | Propugnaculum.
balúrbi. *V.* ***bámbol.*** | Tonto. Necio. | Balourd. | Bardus.
balustráda. | Balaustrada. | Balustrade. | Septa.
balústre. | Balaustre. | Balustre. | Cancelli.
bámbol. | Tonto. Necio. | Balourd. | Bardus.
bamboletjar. | Tontear. | Extravaguer. | Delirare. Stultè agere.
+**banásta.** | Banasta. | Corbeille, ou panier d'osier. | Corbis. Sporta.
banáule. *V.* ***bámbol.*** | Tonto. Necio. | Balourd. | Bardus.
bánc. | Banco. | Banc. | Scamnum.
bánc d'arêna. | Banco de arena. | Banc de sable. | Scopulus. Arenarum cumulus.
bánc de respállas. | Escaño. | Banc à dossier. | Scamnum.
bánca, *de comérs.* | Banca. Cambio. | Banque. Change. | Mensa. Nummularia domus.
bánca. | Tertulia. | Assemblée d'amis. | Amicorum familiaris congressus.
bancáda. | Alfagia. | . | .[49]
bancáls. | Bancal. | Terrain qui va par étages. | Hortus pensilis.
bancarròta. | Bancarrota. Quiebra. | Banqueroute. | Argentariae dissolutio.
bánda. ***Costad.*** | Banda. | Côté. | Latus. Ora.[50]
bánda. ***Insígnia.*** | Banda. | Écharpe. | Batteus.[51]
bánda. ***Partíd.*** | Banda. | Faction. Parti. | Factio.
bandèra. | Bandera. | Drapeau. | Vexillum.
bandèra. *V.* ***pólissa.*** | Gazapo. Perillan. Tuno. | Fripon. | Versutus. Callidus.
bandetjad. ***Fugitíu.*** | Fugitivo. | Fugitif. | Fugitivus.
bandíd. | Bandido. | Bandit. | Grassator.
bándo. ***Partíd. Facciò.*** | Banda. Bando. | Bande. Faction. Parti. | Factio.
bandóla. | Bandola. | Espéce de lyre, ou de luth. | Lyra minor.
bandolèr. | Bandolero. Bandido. | Factieux. Bandit. | Grassator.
bandolèra. | Bandolera. Percha. | Bandouliere. | Balteus. Lorum.
bandoletjar. | Saltear. | Brigander. | Grassari. Latrocinari.
bandolína. ***Facciò.*** | Bando. | Faction. | Factio.
bandúa. | Ocioso. Holgazan. | Fainéant. | Iners.
bandúrria. | Bandurria. | Pandore. | Trium fidium lyra.
banquèr. | Banquero. | Banquier. | Trapezita.
banquêt. | Banquillo. | Bancelle. Petit banc. | Scabellum. Scamnum.
banquêta. | Banqueta. | Banquette. | Agger loricatus.
báñ. | Baño. | Bain. | Balneum.
báña. | Cuerno. Hasta. | Corne. | Cornu.
bañad. | Bañado. | Baigné. | Madefactus.
bañáda. | Cornada. | Coup de corne. | Cornu ictus.
bañadòr. | Bañadero. | Baignoir. | Locus lavationi idoneus.
bañar. | Bañar. | Baigner. | Madefacere.
+**bañar bogáda.** | Mojar la ropa blanca. | Essanger. | Abluere.
bañár-se. | Bañarse. | Se baigner. | In aquam corpus demittere.
bañèr. | Bañero. Bañador. | Baigneur. Étuviste. | Balneator.
+**bañèr.** *V.* ***muladár.*** | Muladar. | Voierie. | Cloaca.
bañariquèr. | Carcoma. | Artison. | Cossus.[52]
bañêta. | Cuernecillo. | Petite corne. | Corniculum.[53]
bañòns. | Pitones. | Cornichon. | Tenera cornua.
bañud. | Cornudo. | Cornu. | Corniger.
baptisad. | Bautizado. | Baptisé. | Baptizatus.
baptisar. | Bautizar. | Baptiser. | Baptizare.
baptismál. | Bautismal. | Baptismal. | Baptismalis.
baptísme. | Bautismo. | Baptême. | Baptismus.
Baptíste. *Nóm d'hómê.* | Bautista. | Baptiste. | Baptista.
baptistéri. | Baptisterio. | Baptistére. | Baptisterium.
baráia. | Riña. | Querelle. Dispute. | Rixa. Jurgium.
baraiad. | Reñido. | Querellé. Disputé. | Objurgatus.
baraiadòr. | Pendenciero. | Querelleux. | Rixosus.
baraiar. | Malquistar. | Brouiller. | Abalienare. Serere discordias.
baraiár-se. | Reñir. | Se quereller. Disputer. | Rixari. Jurgari.

49. **bancáda**] *a A hi ha escrit* Alfagía *ratllat i escrit al damunt* Entreliñas.
50. **bánda**[1]] costad *solament a A*.
51. **bánda**[2]] insígnia *A* : costad *(per error) a B*.
52. **bañariquer**] bañariquer *B* : bañeriquer *A*.
53. **bañêta**] bañêta *A* : banèta *B*.

barána. | Pretil. | Garde-fou. | Lorica.
baráta. | Trueco. Trueque. | Troc. Échange. | Permutatio. Commutatio.
baratad. | Trocado. Cambiado. | Troqué. Changé. | Permutatus. Commutatus.
baratadòr. | Trocador. | Troqueur. | Permutator.
baratar. | Trocar. Cambiar. | Troquer. Échanger. | Permutare.
baratár-se. | Trocarse. | Changer de moeurs, de caractère. | Immutari.
baráto. | Barato. | Qui est à bon marché. | Parvo pretio emptum.
bárb. | Barros. | Taches rouges qui viennent au visage. | Populae.
bárb. *Pèx.* | Barbo. | Barbeau. | Mullus barbatus.
bárba. | Barba. | Barbe. | Barba. Mentum.
bárba d'Aarón. *Hèrba.* | Barba de Aaron. | Pied de veau. | Draconcium. Arum.
bárba de cábra. *Hèrba.* | Barba de Cabra. | Barbe de chevre. | Barba caprina. Prati regina.
bárba de Júpitêr. *Hèrba. V.* ***puntèra.*** | Yerba puntera. Siempre viva mayor. | Joubarbe. | Sedum. Sempervivum Jovis barba.
barbad. | Barbado. | Barbu. | Barbatus.
barbáda. | Barbada. | Gourmette. | Fraeni catenula adstrictoria.
barbacána. | Alero. | Saillie des toits hors de la muraille. | Subgrunda.
bárba-gris. | Barbirucio. | Qui a la barbe grise. | Barbâ variegatus.
barbaièra. | Papada. | Double menton. Double gorge. | Paleare. Guttur obesum.
bárbaméc. | Barbilampiño. | Qui a peu de barbe. | Barbatulus.
Bárbara. | Barbara. | Barbe. | Barbara.
bárbaramènt. | Barbaramente. | Barbarement. | Barbarè.
barbaría. | Berberia. | Barbarie. | Barbaria.
barbaridad. | Barbaridad. | Cruauté. Inhumanité. | Barbaries.
barbarísme. | Barbarismo. | Barbarisme. | Barbarismus.
bárbaro. | Bárbaro. | Barbare. Inhumain. | Barbarus. Immitis.
bárbarótja. | Barbirubio. | Qui a la barbe rousse. | Fucatus barbâ.
barbássa. | Barbaza. | Grande barbe. | Promissa barba.
barbèr. | Barbero. | Barbier. | Tonsor.
barbèra. | Babera. | Mentonniére. | Buculla.
barberesc, ô ***barbaresc.*** | Berberisco. | Qui est de barbarie. | Barbaricus.
barbería. | Barbería. | Boutique de barbier. | Tonstrina.
barbêta. | Barbilla. | Petite barbe. | Barbula.
barbò. | Pera. | Toupe de barbe du menton. | Barbae floccus.
barbotetjar. | Barbotar. | Marmotter. | Mussare. Mussitare. Mutire.
barbud. | Barbudo. | Barbu. | Barbatus.
bárca. | Nave. Barco. | Barque. | Navicula.
barcáda. | Barcada. | La charge d'une barque. | Cymbae vectura.
barcèlla. | Barcella. | Mesure de grain. Boisseau. | Mensurae genus. Modius.
bardána. *Hèrba.* | Bardana. Lampazo. | Bardane. | Lappa.
bardáx. | Puto. Bardaxe. | Bardache. | Cynaedus.
bardáxa. | Puta. Bardaxa. | Bardache. | Meretrix.
bardíssa. | Barda. Seto. | Haie. | Sepes hirsuta.
barenad. | Almorzado. | Déjeûné. | Jentatus.
barenáda. | Almuerzo. | Déjeûner. | Jentaculum.
barenar. | Almorzar. | Déjeûner. | Jentare.
barenêta. | Merienda. | Petit repas entre le diner et le souper. | Merenda.
bargánt. | Pícaro. | Fin. Adroit. Rusé. | Callidus. Astutus. Vafer.
bargantáda. | Picardía. | Ruse. Fourberie. | Calliditas. Astus.
bargantetjar. | Picardear. | Folâtrer. Faire la débauche. | Jocari. Dissolutum esse.
barlêt. | Barrilete. | . | Ferrum quo constringuntur ligna dolanda.[54]
barlovènt. | Barlovento. | Le dessus du vent favorable. | Ventus secundus.
Barnabé. | Bernabé. | Barnabé. | Barnabas.
barò. | Baron. | Baron. | Baro.
barómetro. | Barómetro. | Barométre. | Barometrum.
baronessa. | Bàronesa. | Baronne. | Baronis uxor.
baronía. | Baronía. | Baronie. | Baronatus.
barquèr. *V.* ***botèr.*** | Barquero. | Batelier. Pontonnier. | Navicularius.
barquèra. | Pegujal. | Petite quantité de terre ensemencée. | Exiguus ager.
barquerèr. | Pegujalero. | Laboureur en petite quantité. | Agricola non ita dives.
barquêta. | Barquita. Barquilla. | Petite barque. Petit bac. | Cymbula.
barquêta d'encens. | Naveta. | Navette. | Accerra.
+**bárra.** | Barba. | Menton. | Mentum.
bárra de bastáx. | Palanca. | Barre de portefaix. | Palus.
bárra de pórta. | Tranca. | Barre pour fermer la porte. | Repagulum. Vectis.

54. **barlêt**] Ferrum...dolanda *solament a A*.

barráca. | Barraca. Choza. | Barraque. Cabane. | Casa. Taberna. Tugurium.[55]
barragám. | Barragan. | Bouracan. | Textum cilicinum.
barrál. | Barral. | Barrault. | Liquidorum mensura.[56]
barránc. | Barranco. | Détroit. Gorge de montagne. | Fauces.
barraquêta. | Barraquilla. | Petite cabane. | Tuguriolum.
bárras. | Quixadas. | Mâchoire. | Maxilla. Mandibula.
barrèlla. *Hèrba.* | Barrilla. | Parietaire. | Parietaria.
barrèra. | Cancilla. Barriera. | Porte à claires voies. | Cancelli.[57]
barrêt. | Bonete. | Bonnet. | Pileus.
barrêta. | Barreta. | Petite barre. | Vectis minor.
barretèr. | Gorrero. | Celui qui fait des bonnets. | Galeorum opifex.
barretína. | Gorro. | Bonnet rond. | Rotundus pileus.
barríl. | Barril. Barrica. | Barril. Barrique. | Dolium. Cadus.
barrilêt. | Barrilito. Barrilete. | Barrilet. | Doliolum.
barrína. | Barrena. Barreno. Taladro. | Tariére. Foret. Vrille. | Terebra.[58]
barrinad. | Barrenado. Taladrado. | Taraudé. Foré. Percé. | Terebratus.[59]
barrináda. | Barreno. Taladro. | Trou fait avec un foret. | Foramen.[60]
barrinar. | Barrenar. Taladrar. | Tarauder. Forer. Percer. | Terebrare.[61]
bárrio. | Barrio. | Quartier d'une ville. | Vicus.
barrióla. | Albanega. | Coëffe de réseau. | Reticulum.
barrisc, ô ***barriscáda.*** | Pancada. | Vente de menües marchandises en gros. | Venditio coacervatim.
barriscad. | Barriscado. | Vendu en gros. | Coacervatim venditus.
barriscar. | Barriscar. | Vendre en gros sans compter. | Merces sine ponderis ratione vendere.
barrubí. | Barreno. | Fourneau. Petard. | Foramen nitrato pulvere infarciendum.
barrumbáda. | Borrumbada. | Action témeraire. | Temerarium facinus.

55. **barráca**] Casa. Taberna *solament a A.*
56. **barrál**] Liquidorum mensura *solament a A.*
57. **barrèra**] Barriera *solament a A.*
58. **barrína**] Barreno. Taladro *solament a A.*
59. **barrinad**] Taladrado *solament a A.*
60. **barrinada**] Taladro *solament a A.*
61. **barrinar**] Taladrar *solament a A.*

barruntar. | Barruntar. | Présumer. Conjecturer. | Suspicari.
bárt. *V. pitral.* | Barda. Petral. Pretal. | Poitrail. | Antilena. Munimentum quo equorum pectora tegebantur.
Bartomèu. | Bartolomé. | Barthelemi. | Bartholomaeus.
bása, ô ***básis.*** | Basa. Base. | Base. | Basis.
básca. | Calor grande. | Grande chaleur. | Aestus.
báscas. | Bascas. | Nausée. | Nausea.
basiléu. | Mortecino. | Mort de soi-même. | Morticinus.
basílica. | Basílica. | Basilique. | Basilica.
basilicón. | Basilicon. | Onguent Basilicon, ou royal. | Basilicum unguentum.
basilísco. | Basilisco. | Basilic. | Basiliscus.
bássa. | Balsa. | Mare d'eau. Abrevoir. | Stagnum.
bassêtja. | Honda. | Fronde. | Funda.
bassetjáda. | Hondazo. | Coup de fronde. | Fundae jactus.
bassiót. | Cienaga. Poza. | Bourbier. | Lacuna caenosa.
bassíva. | Machorra. Oveja horra. | Brehaigne. Brebis qui ne porte plus. | Sterilis. Ovis effaeta.
bassò. | Mellizo. Gemelo. | Jumeau. | Geminus. Gemellus.
bassò de mella. | Nucleo de almendra. | Amande. | Nucleus. Amygdala.
bást. | Baste. Basto. | Bât. | Clitellae.
básta. | Basta. Hilvan. | Bâti. Faux-filure. | Filum suturam notans.
bastad. | Bastado. | Suffi. | Suffectum.
bastanága. | Zanahorria. | Panais. | Pastinaca.
bastanága bòrda. | Cariota. | Carotte. | Pastinaca.
bastanágas. *Pèx.* | Uron. | . | .[62]
bastánt. | Bastante. | Assez. | Satis.
bastar. | Bastar. | Suffire. Être suffisant. | Sufficere.
bastard. | Bastardo. | Bâtard. | Spurius.
bastardetjar. | Bastardear. | S'abâtardir. Dégénerer. | Degenerare.
bastardía. | Bastardía. | Bâtardise. | Spurium genus.
bastáx. | Palanquin. | Portefaix. | Bajulus.
+**bastax.** *Sustènto d'una bíga, etc.* | Canecillo. | Console. | Prothyrides.
bastèr. | Bastero. Albardero. | Bâtier, ou faiseur de bâts. | Clitellarius opifex.
+**bastêt.** *En el jóg de l'hómê.* | Basta. | Baste. | Charta lusoria tertiam partem agens.
bastidòr. | Bastidor. | Chassis. | Lignei cancelli.
bastimènt. | Embarcacion. | Bâtiment. | Navigium. Navis.

62. **bastanágas**] Uron *solament a A.*

bastimènt de pórta. | Marco. | Chambranle d'une porte. | Antae.
bastiò. | Bastion. Baluarte. | Bastion. Boulevart. | Propugnaculum.
básto. | Basto. | Grossier. | Rudis.
bastò. | Palo. Baston. | Bâton. | Fustis. Baculus.
bastonáda. | Palo. Bastonada. | Bastonnade. Coup de bâton. | Fustis ictus.
bastonèr. | Bastonero. | Roi du bal. | Choragus. Chori rector.
bastonetjad. | Apaleado. | Bâtonné. | Fuste caesus, ventilatus.
bastonetjar. | Apalear. | Bâtonner. Donner des coups de bâton. | Fuste caedere.
bástos. *En el jóg de cártas.* | Bastos. | Trefles, ou bâtons. | Bacilli in chartis lusoriis.
bátafalúga, ô ***mátafalúga.*** | Anis. Matalahuga. | Anis. | Anisum.
batái de campána. | Badajo. Lengua. | Battant de cloche. | Campanae clava ferrea.
bataiáda. | Badajada. | Coup que donne le battant d'une cloche. | Campanae pulsatio.
batáĪla. | Batalla. | Bataille. | Pugna. Praelium.
bataĪlad. | Pugnado. Lidiado. | Combattu. | Pugnatus.
bataĪladòr. | Batallador. Lidiador. | Combattant. | Pugnator.
bataĪlar. | Pugnar. Lidiar. | Combattre. Se battre. | Certare. Pugnare.
bataĪlò. | Batallon. | Bataillon. | Agmen.
batamènt de máns. | Palmadas. Palmoteo. | Battement des mains. | Manum plausus.
batamènt de péus. | Pateadura. Pateamiento. | Trépignement des pieds. | Pedum obstrepitus.
batán. | Batan. | Moulin à foulon. | Fullonica officina.
batanad. | Batanado. | Foulé au moulin à foulon. | Calcatus.
batanar. | Batanar. | Fouler les draps. | Pannos calcare.
batedòr. | Trillador. | Celui qui bat le bled. | Areae tritor.
batènt. | Batiente. | Battant d'une porte. | Valva.
bateól. | . | . | .
batería. | Batería. | Batterie. | Tormentorum muralium sedes, suggestus.
batéu. | Batel. | Esquif. Chaloupe. Canot. | Cymba.
batiar. *V.* ***baptisar.*** | Bautizar. | Baptiser. | Baptizare.
báticúl. | Azotaina. Zurra. | Fouet. Étriviéres. | Verberatio.
batidòr. | Batidor. | Batteur d'estrade. | Excursor.
batifuĪlar. | Batir hoja. | Battre de l'or, ou de l'argent. | Bracteare. In laminas ducere.
batifuĪlèr. | Batidor de oro ú plata. | Batteur d'or, ou d'argent. | Bractearius.
batísme. *V.* ***baptísme.*** | Bautismo. Baptismo. | Baptême. | Baptismus. Baptisma.
Batíste. *V.* ***Baptíste.*** | Bautista. | Baptiste. | Baptista.
batísta. *Cérta róba.* | Batista. | Batiste. | Linteum subtile.
bátrer. | Batir. | Battre. | Quatere.
bátrer. | Trillar. | Battre le bled sur l'aire. | Triturare.
bátrer-se. | Reñir. | Se quereller. Se battre. | Contendere. Pugnare.
[+]**battología.** *Repeticiò inútil de paráulas.* | Batología. | Battologie. | Battologia. Inanis repetitio.[63]
batud. | Batido. | Battu. | Quassus.
batud. | Trillado. | Battu. | Tritus.
batúda. | Parva. | Grain qui reste sur l'aire pour être vanné. | Messis ad trituram parata.
batúda. *V.* ***bastonáda.*** | Palo. Bastonada. | Bastonnade. Coup de bâton. | Fustis ictus.
batxiĪèr. | Bachiller. | Bachelier. | Baccalaureus.
batxiĪlerat. | Bachillerato. | Baccalaureat. | Prima laurea. Baccalaureatus.
batxiĪleretjar. | Bachillerear. | Bavarder. | Multa ineptè garrire.
batxiĪlería. | Bachillería. | Babil. Caquet. | Garrulitas. Loquacitas.[64]
báula. | Aldaba. | Barre de porte. | Pessulus. Repagulum. Sera.
báula de cadêna. | Eslabon. | Chaînon. | Catenae annulus.
baulò. | Chabeta. | Petite pêne de serrure. | Pessulus.
baumad. | Zapado. Socavado. | Sappé. Miné. | Suffosus.
baumar. | Zapar. Socavar. | Sapper. Miner. | Fodere. Suffodere.
baumár-se. | Socavarse. | Se miner. Se gâter. | Confici. Suffodi.
[+]**báuxa.** | Travesura. | Débauxe. | Licentior vita.
báva. | Baba. | Bave. | Saliva ex ore fluens.
bavái. | Babatel. | Insensé. Idiot. | Stolidus.
baváias. | Escamochos. | Graillons. | Reliquiae.
bavarái. | Babador. | Bavette. | Linteum pectorale.
bavòr. | Exhalacion del vapor. | Evaporation. | Vaporatio.
bavoráda. | Vapor. Vaho. | Vapeur. | Vapor.
bavòs. | Baboso. | Baveux. | Salivarius.
báx. | Baxo. | Bas. | Depressus. Humilis.

63. **battologia**] *a A hi figura solament el lema.*
64. **batxiĪlería**] batxiĪlería *A* : batxillería *B*.

báx. *Prep.* | Debaxo. Abaxo. | Dessous. Au dessous. | Sub. Infrà. Subtùs.
báx. *Adv.* | Baxo. Quedo. | À voix basse. | Submissâ voce.
báxa. *V.* ***rebáx.*** | Baxa. | Rabais. Diminution de prix. | Diminutio pretii.
baxad. *V.* ***abaxad.*** | Baxado. | Descendu. | Depressus.
baxáda. | Baxada. | Descente. | Via declivis.
báxamènt. | Baxamente. | Bassement. | Turpitèr. Indignè.
baxar. *V.* ***abaxar.*** | Baxar. | Descendre. | Demittere. Descendere.
baxêsa. | Baxeza. | Bassesse. | Dedecus. Probrum.
baxíssim. | Baxísimo. | Très bas. | Valdè demissus.
baxissimamènt. | Baxísimamente. | Indignement. | Indignissimè.
baxò. *Inst. Músic.* | Baxon. | Basson. | Decumana tibia musica.
bax-reĬlèu. | Baxo relieve. | Bas-relief. | Dimidiae eminentiae signa. Anaglyphum.
baxúra. | Hondo. | Endroit profond. | Demissior campi pars.

bd

bdelium. | Bdelio. | Bdellium. | Bdellium.

be

bè. | Bien. | Bien. | Bonum.
bè. *Adv.* | Bien. | Bien. | Benè. Rectè.
bé. *V.* ***añèll.*** | Cordero. | Agneau. Mouton. | Agnus. Cordus.
beába. | Silabario. | Catalogue des syllabes. | Syllabarium.
beáta. | Beata. Beatona. | Béate. | Virtutis ostentatrix.
beatería. | Beatería. | Hypocrisie. | Simulata virtus.
beatificaciò. | Beatificacion. | Béatification. | Beatificatio.
beatificad. | Beatificado. | Béatifié. | Beatificatus.
beatificar. | Beatificar. | Béatifier. | Beatificare.
beatíssim. | Beatísimo. | Bienheureux. | Beatissimus.
beatitud. | Beatitud. | Béatitude. | Beatitudo.
beáto. | Beato. | Béat. | Beatus.
bèc. | Pico. | Bec. | Rostrum.
bèc de cigònа, ô ***agùia de pastòr.*** *Hèrba.* | Pico de cigueña. | Bec de cicogne. | Geranium.
béca. | Beca. | Bourse. Place dans un college. | Trabea. Sodalitium.
becabúnga. *V.* ***betónica.*** | Betonica. | Betoine. | Betonica.
becad. | . | . | .[65]
becáda. | . | . | .
becadèll. *Aucèll.* | Chochin. Agachadiza. | . | Pirrula. Rubicilla.
becar. | . | . | .
becassína. | Gallina ciega. | Becassine. | Rusticula minor.
bècmóll. | Boquimuelle. Boquirubio. | Nigaud. Niais. | Incautus.
bécóll, ô ***becoĬláda.*** | Pescozon. | Coup de poing sur le chignon. | Cervicis percussio.
béfa. | Befa. | Moquerie. Raillerie. | Irrisio. Derisus.
bèfábemí, ô ***bèfamí.*** | Befabemí. | Befabemi. | Musicae signum.
begud. | Bebido. | Bu. | Potus. Haustus.
begúda. | Bebida. | Breuvage. | Potio.
beina. | Vaina. Baina. | Fourreau. Gaîne. | Vagina.
bél. | Balido. | Bêlement. | Balatus.
belabarquí. | Berbiquí. | Tarière. | Terebra arcuato manubrio instructa.
belad. | Balado. Valado. | Bêlé. | Balatus.
belar. | Balar. Valar. | Bêler. | Belare. Balare.
belitráda. | Bellacada. | Triponnerie. | Probrum.
belítre. | Belitre. Bellaco. Bribon. | Belitre. Coquin. | Malignus. Nequam.
belitretjad. | Briboneado. | Maraudé. | Versutias exercítus.
belitretjar. | Bribonear. | Marauder. | Versutias exercere.
bèll. | Bello. Hermoso. | Beau. Joli. | Formosus. Decorus.
bèĬlamènt. | Bellamente. | Joliment. Poliment. | Bellè. Egregiè.
beĬlêsa. | Belleza. | Beauté. | Pulchritudo. Venustas.
bellicòs. | Belicoso. Guerrero. | Belliqueux. | Bellicosus.
beĬlíssim. | Bellísimo. | Très beau. | Pulcherrimus.
beĬlissimamènt. | Bellísimamente. | Très bien. | Pulcherrimè.
beĬlugad. | Remecido. | Remué. | Hinc indè motus.
beĬlugar. | Remecer. | Mouvoir une chose de côté et d'autre. | Hinc indè removere.
beĬlugár-se. | Remecerse. | Se mouvoir de côté et d'autre. | Cieri. Moveri.
beĬlugò. *Pèx.* | Milano. | Milan. | Milvus piscis.
bèll-veurer. *Plánta.* | Mirabel. | Belvedere. | Chenopodium lini folio villoso.[66]
bèmóll. | Bemol. B mol. | Bémol. | .

65. **becad**] becad *solament a A.*
66. **bèll-veurer**] Mirabel *solament a B.*

bèn. *Adv.* | Bien. Mui. | Bien. Fort. | Nimis. Valdè.
bena. | Venda. | Bande. | Fascia.
bènaventurad. | Bienaventurado. | Bienheureux. | Beatus.
bènaventuradamènt. | Bienaventuradamente. | Heureusement. | Beatè. Felicitèr.
bènaventuránsa. | Bienaventuranza. | Béatitude. Félicité. | Beatitudo. Felicitas.
bènaventuròs. *V.* ***venturòs.*** | Venturoso. | Heureux. Fortuné. | Fortunatus. Felix.
bènbè. | Mui bien. | Fort bien. | Optimè.
bencè, ô ***bencènas.*** | Con todo. | Cependant. | Interea.
bènedicciò. | Bendicion. | Benediction. | Benedictio.
bènedícta. *V.* ***valeriána.*** | Valeriana. Hierba benedicta. | Valériane. | Valeriana. Nardus rustica.
bènafactòr. | Bienhechor. | Bienfaiteur. | Beneficus.
bènéfic. | Benefico. | Bienfaisant. | Beneficus.
bèneficéncia. | Beneficencia. | Bénéficence. | Beneficentia.
bènefíci. | Beneficio. | Bienfait. | Beneficium.
bèneficiál. | Beneficial. | Bénéficial. | Beneficiarius.
bèneficiát. | Beneficiado. | Bénéficier. | Beneficiarius.
benehid. | Bendito. | Béni. | Benedictus.
benehir. | Bendecir. | Bénir. | Benedicere.
beneit. *V.* ***benehid.*** | Bendito. | Béni. | Benedictus.
beneit. | Bendito. | Simple. | Simplex.
bènemérit. | Benemérito. | Digne de récompense. | Benemeritus.
bèneplácit. | Beneplácito. | Bon plaisir. | Beneplacitum.
bènestánt. | Acomodado. | Qui est à son aise. | Locuples.
Benêt. *Nóm d'hómê.* | Benito. | Benoit. | Benedictus.
bènévol. | Benévolo. | Bienveillant. | Benevolus.
bènevoléncia. | Benevolencia. | Bienveillance. | Benevolentia.
bènignamènt. | Benignamente. | Bénignement. | Benignè.
bènígne. | Benigno. | Affable. Doux. | Benignus. Placidus.
bènignidad. | Benignidad. | Bénignité. | Benignitas.
bènigníssim. | Benignísimo. | Très affable. Très doux. | Benignissimus.
bènignissimamènt. | Benignísimamente. | Très bénignement. | Valdè benignè.
bènjuí. *Una gòma.* | Benjuí. | Benjoin. | Laser.
bèns. | Bienes. | Biens. | Bona.
bènvingud. | Bienvenido. | Bienvenu. | Qui felicitèr advenit.
bènvingúda. | Bienvenida. | Bienvenue. | De foelici adventu gratulatio.
bènvuler. | Bienquerer. | Vouloir du bien. | Diligere.
bènvulgud. | Bienquisto. | Bienvoulu. | Acceptus. Gratus.
bèquádro. *Músic.* | Bequadrado. | Becarre. | B quadrum.
berberis. *Hèrba.* | Agracejo. Berberis. | Epine-vinette. | Berberis vulgaris.
bèrbol. | Empeine. | Dartre vive. Gratelle. Feu volage. | Impetigo.[67]
bergamóta. *Pera.* | Bergamota. | Poire bergamote. | Pirum bergomium.
bergancí. | Chupador. | Hochet. | Crepundia quae pueris lambenda aptantur.
bergantí. *Bárco. V.* ***bric.*** | Bergantin. | Brigantin. | Myoparo.[68]
berill. *Pèdra preciòsa.* | Berilo. | Beril. | Beryllus.
berlína. | Berlina. | Berline. | Currus berilonensis.
berlíqui-berlóqui. *Adv.* | Inconsideradamente. | Brelique-Breloque. | Temerè. Inconsultè.
Bernad. | Bernardo. | Bernard. | Bernardus.
bernadêt. *Pèx.* | Centrina. | Centrine. | Centrina.
Bernadí. | Bernardino. | Bernardin. | Bernardinus.
bérnia. | Bernia. | Manteau de gros drap. | Endromis.
berrúga. | Verruga. | Verruë. | Verruca.
berrúga de fil. | Ojeruela. | . | Fili implicatio.
berrugòs. | Verrugoso. | Plein de verruës. | Verrucosus.
besad. | Besado. | Baisé. | Osculatus.
besáda. | Beso. | Baiser. | Osculum.
besáda d'el pá. | Suegra. | Extrêmités par lesquelles les pains se touchent. | Panis spirae extremae.
besamáns. | Besamanos. | Baisemains. | Salus plurima.
besar. | Besar. | Baiser. | Osculari.
bescuit. | Bizcocho. | Biscuit. | Cocta dulciaria.
bescuitad. | Bizcochado. | Recuit. | Recoctum.
bescuitar. | Bizcochar. | Recuire. | Recoquere. Biscoquere.
besnèula. *Hèrba. V.* ***llèngua del cá.*** | Lengua de perro. | Langue de chien. | Cynoglossa.[69]
béstia. | Bestia. | Bête. | Bestia.
bestiál. | Bestial. | Bestial. | Bestialis.
bestialidad. | Bestialidad. | Bestialité. | Bestialitas.

67. **bèrbol**] Empeine *B* : Empeyne *A*.
68. **bergantí**] Barco *solament a A*.
69. **besnèula**] Hèrba *solament a A*.

bestiálmènt. | Bestialmente. | Bestialement. | Belluinum in modum.
bestiar. | Ganado. | Troupeau. Betail. | Grex. Pecus.
bestiássa. | Bestiaza. | Grande bête. | Ingens bestia.
bestiêsa. | Necedad. Bobería. | Sottise. Bétise. | Fatuitas. Ineptia.
bestietjad. | Bobeado. | Qui a dit, ou fait des sottises. | Stolidè actum.
bestietjar. | Bobear. | Dire, ou faire des sottises. | Stolidè agere. Desipere.
besúc. *Pèx.* | Besugo. | Bicas. | .
betarráva. | Remolacha. Betarraga. | Betterave. | Radix betae.
betónica. *Hèrba.* | Betonica. | Betoine. | Betonica.
betúm. | Betun. | Bitume. | Bitumen.
betza. | Barriga. | Le ventre. | Venter.
betzarud. | Barrigudo. | Ventru. | Obesus.
beuráda. | Abrevadero. | Abreuvoir. | Aquarium.
beurer. | Beber. | Boire. | Bibere.
beurer â galêt. | Beber á gallete. | Boire à tire-larigot. | Hiante ore haurire.
beurer-s'hò. | Tragárselo. | Croire. Ajoûter foi à. | Credere.
bevedòr. | Bebedor. | Buveur. | Bibax. Potator.
bevènda. | Bebida. | Breuvage. | Potio.
bezoár. *Pèdra preciòsa.* | Bezoar. Bezar. | Bezoard. | Bezoardicus lapis.

bi

biáx. | Sesgo. | Biais. | Obliquitas.
Bíblia. | Biblia. | Bible. | Biblia.
bíblic. | Bíblico. | Appartenant à la bible. | Biblicus.
bibliotéca. | Biblioteca. | Bibliotheque. | Bibliotheca.
bibliotecári. | Bibliotecario. | Bibliothecaire. | Bibliothecarius.
bicóca. | Bicoca. | Bicoque. | Nullius momenti res.
biennál. | Bienal. | De deux ans. | Biennis.
biénni. | Bienio. | L'espace de deux ans. | Biennium.
bíga. | Viga. | Poutre. | Trabs.
bigámia. | Bigamia. | Bigamie. | Bigamia.
bígamo. | Bígamo. | Bigame. | Bigamus.
bigarrad. | Abigarrado. | Bigarré. | Diversis variegatus coloribus.
bigarrar. | Abigarrar. | Bigarrer. | Variegare.
bigórnia. | Bigornia. | Bigorne. | Incus bicornis.
bigótis. *V.* ***mustátxos.*** | Bigotes. | Moustache. | Mystax.
biguêta. | Vigueta. | Poutrelle. Petite poutre. | Trabs minima.
biliòs. | Bilioso. | Bilieux. | Biliosus.
bílis. | Bilis. | Bile. | Bilis.
bíl͡la. | Bolilla de marfil. | Bille. | Globus eburneus.
bil͡lárd. | Trucos. | Billard. | Trudicularis ludus.
billêt. | Billete. | Billet. | Schedula.
bíllo. | Hito. Bolo para jugar. | Petit but. Quille. | Meta. Metula.
⁺bimbáu. | . | . | .
bimèstre. | Bimestre. | De deux mois. | Bimestris.
biòmbo. *V.* ***paravènt.*** | Biombo. | Paravent. | Umbella versatilis.
bírba. | Polizon. | Polisson. Fripon. | Malè feriatus. Nebulo.
biribis. *Cért jóg.* | Biribis. | Biribi. | Ludi genus.
birolêt. | Perinola. | Pirouette. | Trochulus lusorius.
bírra. | Cerveza. | Biére. | Cerevisia.
birulè. | Barulé. | . | Tibialium volumen.
bisárramènt. | Bizarramente. | D'une maniére noble. | Egregiè. Strenuè.
bisarría. | Bizarría. | Générosité d'ame. | Generositas.
bisarríssim. | Bizarrísimo. | Très magnifique. | Valdè egregius.
bisárro. | Bizarro. | Magnifique. Généreux. | Generosus.
bisárt. *Aucèll.* | Sacre. | Sacre. | Buteo. Hierax.
bisávi. | Bisabuelo. | Bisayeul. | Proavus.
bisávia. | Bisabuela. | Bisayeule. | Proavia.
bisbál. *V.* ***episcopál.*** | Episcopal. Obispal. | Episcopal. | Episcopalis.
bisbát. | Obispado. | Evêché. | Ditio Episcopalis.
bísbe. | Obispo. | Evêque. | Episcopus. Antistes.
bísco. | Bizco. Bisojo. | Bigle. Louche. | Strabo. Myops. Luscus.
bisnága. *Hèrba.* | Biznaga. | Fenouil, ou persil sauvage. | Oreoselinum.
bisnèt. | Biznieto. | Arriére-petit-fils. | Pronepos.
bisnèta. | Biznieta. | Arriére-petite-fille. | Proneptis.
bisnetolí. | Tataranieto. Chozno. | Arriére-petit-fils, du petit-fils. | Trinepos.
bisnetolína. | Tataranieta. Chozna. | Arriére-petite-fille, du petit-fils. | Trineptis.
bíso. *Pèx.* | Alache. | Maquereau. | Scombrus.
bisòño. | Bizoño. | Soldad de recrue. Aprentif. | Militiae tyro.
bístia de cárrega. | Azemila. | Bête de charge. | Jumentum.
bistórta. *Plánta.* | Bistorta. | Bistorte. | Bistorta. Serpentaria. Dracunculus.
bistrét. | Adelantado. Anticipado. | Anticipé. | Anticipatus.
bistréurer. | Adelantar. Anticipar. | Anticiper. | Anticipare.

bitor. *Aucèll. V.* ***rèi de guállaras.*** | Bitor. Rei de las codornices. | Roi des cailles. | Glottis.[70]
bitzéga. | Bisagra. | Bisaigire. | Bisacutum.[71]
bixèst. | Bisiesto. | Bissextile. | Bissextilis.

bl

blá. | Blando. | Mol. Souple. Doux. | Blandus. Mollis.
blad. | Trigo. | Bled. Froment. | Triticum. Frumentum.
blad de las Índias. | Maiz. Trigo de la India. | Mays. Bled d'Inde, ou de Turquie. | Millium Indicum.
bladèr. *Aucèll. V.* ***cruxidèll.*** | Triguero. | Espéce d'oiseau. | Triticarius. Frugipeta.
bladèra. | . | . | .
Blái. | Blas. | Blaise. | Blasius.
blánamènt. | Blandamente. | Mollement. Doucement. | Blandè. Lenitèr.
blánc. | Blanco. | Blanc. | Albus. Candidus.
blánca. *Monêda.* | Blanca. | Espéce de monnoye. | Semiteruncius. Bessis.
blancòr. *V.* ***blancúra.*** | Blancura. | Blancheur. | Albitudo. Albor. Candor.
blánc-crú. *V.* ***blanquêt.*** | Albayalde. | Céruse. | Cerussa.
blánc d'óu. | Clara de huevo. | Blanc d'oeuf. Glaire d'oeuf. | Albumen.
blancúra. | Blancura. | Blancheur. | Albitudo. Albor. Candor.
blandò. | Mechero. | Bec d'une lampe. | Myxus. Tubulus.
blanquêt. | Albayalde. | Céruse. | Cerussa.
blanquetjad. | Blanqueado. | Blanchi. | Dealbatus.
blanquetjadòr. | Blanqueador. | Blanchisseur. | Dealbator.
blanquetjadúra. | Blanqueadura. | Blanchiment. | Dealbatio.
blanquetjar. | Blanquear. | Blanchir. | Dealbare.
blanquinòs. | Blanquecino. Blanquizo. | Blanchâtre. | Subalbidus.
blanquíssim. | Blanquísimo. | Fort blanc. | Candidissimus.
blanúra. | Blandura. | Mollesse. | Mollities.
blasfemad. | Blasfemado. | Blasphémé. | Blasphematus.
blasfemadòr. *V.* ***blasfémo.*** | Blasfemo. | Blasphémateur. | Blasphemus.
blasfemar. | Blasfemar. | Blasphémer. | Blasphemare.
blasfémia. | Blasfemia. | Blasphême. | Blasphemia.
blasfémo. | Blasfemo. | Blasphémateur. | Blasphemus.
blasò. | Blasón. | Blason. | Ars heraldica.
blasonad. | Blasonado. | Exalté. | Jactatus. Elatus.
blasonadòr. | Blasonador. | Présomptueux. Qui se vante. | Jactator.
blasonamènt. *V.* ***jactáncia.*** | Jactancia. | Vanterie. | Jactantia.
blasonar. | Blasonar. | S'exalter. | Jactare se.
bláu. | Azul. | Bleu. | Coeruleus color.
bláu de cél. | Azul celeste. | Bleu céleste. | Coeruleum celeste.
bláu-turquí. | Azul turquí. | Bleu turquin. | Valdè coeruleus.
blauêt. *Hèrba.* | Ciano. Flor de aliso. Coronilla. | Bluet ou aubiforn. | Cyanus.[72]
blavenc. | Azulado. | Teint en bleu. | Coeruleus.
blavetjar. | Azulear. | Avoir une couleur bleuâtre. | Coeruleo colore infici.
blavúra. | Ramalazo. | Meurtrissure. | Livor.
blê d'átxa, ô ***de candêla.*** | Pabilo. | Mêche d'un flambeau, d'une chandelle. | Ellychnium.
blê d'el llum. | Torcida. Mecha. | Mêche d'une lampe. | Ellychnium.
bléc-ból. *V.* ***negre-ból.*** | . | . | .
bledas. | Acelga. | Poirée. | Beta. Ceta.
blenèra. | Mechero. | Bec d'une lampe. | Lychni rostrum.
blenèra. *V.* ***trapò.*** | Verbasco. Gordolobo. Candelaria. | Bouillon blanc. | Verbascum. Locumbra. Candelaria.
blet. | Bledo. | Blette. | Blitum.
+blóc. | Trozo de marmol sin pulir. | Bloc. | Massa.
blònda. | Blondilla. | Blonde. | Vitta serica reticulata.
bloquead. | Bloqueado. | Bloqué. | Circumclusus.
bloquear. | Bloquear. | Bloquer. | Circumcludere.
bloquèo. | Bloqueo. | Blocus. | Adituum omnium interclusio.

bo

bó. | Bueno. | Bon. | Bonus.
bó d'os. | Tuetano. Meollo. | Moëlle des os. | Ossis medulla.
boáto. | Boato. | Mugissement. | Boatus.
bóbila. | . | . | .
boc. | Cabron. Cabron. | Bouc. | Hircus.

70. **bitor**] Aucèll *solament a A.*
71. **bitzéga**] Bisaigire *solament a A*; Bisacutum *solament a A.*
72. **blauêt**] ou aubiforn *solament a A.*

bòca. | Boca. | Bouche. | Os.
bocáda. | Rafe. Socarren. | Severonde. Saillie du toit. | Subgrunda.
bòca-badad. | Boquiabierto. | Qui a la bouche béante. | Hians.
bocací. *V.* ***bocarám.*** | Bocací. | Bocassin. | Gummita tela.
bòca-de-llòb. | Becerra. Boca de dragon. Antirrino. | . | Digitalis purpurea.[73]
bòca-mánega. | Bocamanga. | L'extrêmité de la manche. | Manicae os.
bocamóll. | Boquiroto. | Grand parleur. | Loquax. Blatero.
bocarám, ô ***bugarám.*** | Bucaran. | Bougran. | Tela gummi oblita.
bocássa. | Bocaza. | Grande bouche. | Os patulum.
bocèll. | Bocel. | Moulure. Canelure. | Caelatura convexa.
boceĪlad. | Bocelado. | Bosselé. | Umbonibus ornatus.
boceĪlar. | Bocelar. | Bosseler. | Umbones ducere.
bocí. *V.* ***bossí.*** | Bocado. Pedazo. | Morceau. | Frustum.
bocíl. *V.* ***nostrámo.*** | Contramaestre. | Contre-Maître. | Rei nauticae praefectus.[74]
bòdas. | Bodas. | Mariage. Noces. | Nuptiae.
bodéga. *V.* ***ceĪlèr.*** | Bodega. | Cave. Cellier. | Cella vinaria.
⁺**bodegò.** | Bodegon. | Gargote. | Caupona.
bodeguèr. | Bodeguero. | Cellerier. | Cellarius.
bofetáda. | Bofeton. | Soufflet. | Colaphus. Alapa.
bofetadêta. | Bofetoncillo. | Petit soufflet. | Levis alapa.
bofetetjad. | Abofeteado. | Soufflété. | Alapis caesus.
bofetetjar. | Abofetear. | Souffleter. | Colaphis caedere.
bofetetjár-se. | Abofetearse. | Se donner des coups de soufflet. | Se colaphis caedere.
bóia. | Boya. | Bouée. Balise. | Signum. Anchorale.
boiêt. | Bendito. | Simple. Benet. | Simplex. Insulsus.
bóira. | Niebla. | Brouillard épais. | Nebula.
boiráda. | Niebla. | Brouillard épais. | Nebula.
boirína. | Neblina. | Bruine. | Nebula densior.
boiròs. | Nebuloso. | Nébuleux. | Nubilus. Nebulosus.
bojarrò. *V.* ***sodomíte.*** | Sodomita. | Sodomite. | Sodomita.
ból, ô ***bolarmíni.*** | Bol. Bolo arménico. | Bol d'armenie. | Terra armenica.

73. **bòca-de-llob**] Becerra... Antirrino *solament a A.*
74. **bòcil**] *aquest article figura solament a A.*

bóla. | . | . | .
⁺**bóla.** *En el jóg de cártas.* | Todo. | Vole. | Omnium chartarum collectio à vincente.
bolandèra. | Estornija. Bilorta. | Anneau de fer. | Annulus ferreus.
bolantí. | Bolantin. | Espéce de ficelle. | Funiculus.
bolcad. | Empañado. | Emmailloté. | Pannis involutus.
bolcáda. | Empañadura. Emboltura. | . | Panni infantiles.
bolcadòr. | Revolcadero. | Endroit où l'on se veautre. | Volutabrum.
bolcamènt. | . | . | .
bolcar. | Empañar. | Emmailloter un enfant. | Infantilibus pannis involvere.
bolcár-se. *V.* ***remolcár-se.*** | Revolcarse. | Se veautrer. | Se volvere. Volutari.
bòldro. | Chorro. | Chûte d'eau qui sort avec impétuosité. | Rivus.
bolèa. | Bolea. | Volée d'un carosse. | Jugum.
boléi. | Voleo. | Volée. | Ictus in aere impactus.
bolèro. | Bolero. | Espéce de danse. | Saltationis genus.
bolêt. | Hongo. Seta. Begin. | Mousseron. Champignon. | Fungus. Boletus.
bolêta. | Bolilla. | Petite boule. | Sphaerula. Globulus.
boletjar. | Bolear. | Faire rouler les billes au hasard. | Globulos incassum jactare.
boletòs. | Hongoso. | Fongueux. | Fungosus.
bolíĪlo. *En el biĪlard.* | Bolillo. | Passe. | Trudicularis areae arcula.
bólit. *V.* ***sóli-bóli.*** | Juego de la tala. | Le toc. | .
bolitx. | Red. | Rets. | Rete.
bolítxos. *Plánta.* | Ojo de buey. | Oeill de beuf. | Chrysanthemum. Buphthalmus.
boll, ô ***boĪlò.*** | Bolilla. | Boulette. | Globulus.
bòĪla. | Bola. | Boule. | Pila. Globus.
boĪlad. | Engañado. | Trompé. | Deceptus.
boĪlar. | Engañar. | Tromper. | Decipere.
boĪlatí. | Boleta. Boletin. | Bulletin. | Litterae aedilitiae.
boĪlêta de sanidad. | Boleta. | Billet de santé. | Syngraphus.
boĪlò. | Bolilla. | Boulette. | Globulus.
bolóni. | Bolonio. | Ignorant. | Illiteratus.
bolquím. | Paño. Pañal. | Maillot. | Panni.
bolsíĪlo. | Bolsillo. | Bourse. | Vis non modica pecuniae.
bolsò. | Bolson. | Grande bourse. | Marsupium.
bólva de la nèu. | Copo de nieve. | Floccon de neige. | Niveus floccus.
bolvad. *V.* ***baldad.*** | Baldado. | Perclus. | Membris rigens.

bòmba. | Bomba. | Bombe. | Olla igniaria.
bòmba. *V.* ***bríndis.*** | Bomba. Brindis. | Brinde. | Propinatio.
bombárda. | Bombarda. | Bombarde. | Bombarda.
bombardèo. | Bombardeo. | Bombardement. | Ollarum igniarium displosio.
bombardèr. | Bombardero. | Bombardier. | Bellicorum tormentorum displosor.
bombardèra. | Bombardera. | Bombarde. | Globulis igneis emittendis instructa navis.
bombasí. | Bombasí. | Bombasin. | Pannus bombycinus lana mixtus.
bombetjad. | Bombeado. Bombardeado. | Bombardé. | Ollis igniariis quassatus.
bombetjar. | Bombear. Bombardear. | Bombarder. | Ollis igniariis quatere.
⁺**bombíÎlo.** | Parauso. | Espéce de Villebrequin. | Terebella. Veruti genus.
bombòÎla. | Burbuja. Ampolla. | Bouteille qui se forme sur l'eau. | Ampulla. Bulla.
bomboÎlad. | Burbujeado. | Bouillonné. | Bullatum.
bomboÎlar. | Burbujear. | Bouillonner. | In bullas erigi.
bómit. *V.* ***vómit.*** | Vomito. | Vomissement. | Vomitus.
bónabóia. | Maxmordon. | Lourd. Stupide. | Hebes et tardus homo.
bónacósa. | Buen rato. Mucho. | . | Plurimùm. Multùm.
bón áire. | Buen aire. | Bon air. Bonne mine. | .
bónamènt. | Buenamente. | Bonnement. | Simplicitèr. Bona fide.
bonansa. | Bonanza. | Bonace. Calme de mer. | Tranquillitas. Mare placidum.
bonátxo, ô ***bonatxót.*** | Bonazo. | Bonasse. De bon naturel. | Benignae indolis.
bóna-aventúra. | Buena aventura. | Bonne-aventure. | Fortuna felix.
Bónaventúra. *Nóm d'hómê.* | Buenaventura. | Bonaventure. | Bonaventura.
bondad. | Bondad. | Bonté. | Bonitas.
bonêt. | Bonico. Bonito. | Passablement bon. | Aliquantulùm bonus.
bonêtas. | Alforjas. | Bougette qu'on met sur un cheval. | Hippoperae.
bonèto. | Bonete. | Bonnet quarré. | Pileus. Pileolus.
bonificad. | Bonificado. Abonado. | Admis, reçu en compte. | Admissus.
bonificar. | Bonificar. Abonar. | Admettre, recevoir en compte. | Rationes probare.
bonícssim. | Bonísimo. | Très bon. | Valdè bonus. Optimus.
bonítol. *Pèx.* | Bonito. Biza. Amia. | Bonite. | Amia.
boñ. | Tumor. Bulto. | Tumeur. Bosse. | Tuber. Tumor.
boquerò. | Boqueron. | Grande ouverture. | Hiatus. Foramen.
boquetjar. | Boquear. | Bâiller. Ouvrir la bouche. | Hiescere. Hiare.
borbòll. | Trapaza. Enredo. | Dol. Mauvaise foi. | Dolus. Fallacia.
borboÎlad. | Embelecado. | Trompé. Séduit. | Deceptus. Delusus.
borboÎladòr. | Trapacista. Trapacero. | Fourbe. Trompeur. | Nebulo. Dolosus.
borboÎlar. | Trapacear. | Fourber. Tromper. | Deludere. Dolosè agere.
borceguí. | Borceguí. | Brodequin. Botine. | Cothurnus. Caliga.
borceguinèr. | Borceguinero. | Celui qui fait des botines. | Cothurnarius.
borceguinería. | Borceguinería. | Lieu où l'on vend des botines. | Cothurnorum officina.
bord. | Bastardo. Borde. | Bâtard. | Illegitimus. Nothus.
⁺**bordái.** | Arbol silvestre. Hijuelo. | Sauvageon. Rejeton. | Arbuscula sylvatica. Pullulus.
bordegás. | Bastardo. | Gran bâtard. | Spurius.
bordèll. | Burdel. | Bordel. | Lupanar.
bordetjad. | Bordeado. | Bordayé. | Gyros ducta.
bordetjar. | Bordear. | Bordayer. Virer de bord. | Navem gyros ducere.
bordetjar. | Bastardear. | S'abâtardir. Dégénérer. | Degenerem esse.
bòrdo. | Bordo. | Bord. | Navis.
bordò. | Bordon. | Bourdon. | Chorda major.
bordò. | Cetro. Bordon. | Bourdon. Bâton de pélerin. | Baculus. Virga argentea.
bordonèr. | Cetrero. | Celui qui porte le bourdon. | Argenteam virgam gerens.
boreál. | Boreal. | Boreal. | Borealis.
bòrla. | Borla. | Houpe. | Apex.
borlêta. | Borlita. Borlilla. | Petite houpe. | Levis apex.
born. | Plaza. | Place. | Platea. Forum.
borní. *Aucèll.* | Borní. | Borni. | Accipitris genus.
bòrra. | Borra. | Bourre. | Tomentum.
bòrra d'olivèra. | Rapa. | . | Olivae flos.
borrács. | Atincar. Borrax. | Borax minéral. | Chrysocolla. Santerna.
borradòr. *V.* ***esborradòr.*** | Borron. Borrador. | Brouillon. | Prima scripti ratio.
borrásca. | Borrasca. | Bourrasque. Tempête. | Procella.
borrascòs. | Borrascoso. | Orageux. Tempétueux. | Procellosus.

borrátjas. | Borraja. | Bourrache. | Borago.
borrátxa. | Zaque. Borracha. | Petite outre à mettre du vin. | Utriculus.
borratxáda, ô ***borratxería.*** | Borrachada. Borrachera. | Yvrognerie. Sottise. | Stultitia. Insania.
borratxèra. | Borrachera. Embriaguez. | L'action par laquelle on s'enyvre. | Ebrietas.
borratxetjar. | Borrachear. | Faire la débauche. | Vino operam dare. Pergraecari.
borrátxo. | Borracho. Ebrio. | Yvrogne. | Ebrius.
borrò d'el páño. | Floxel. | Petite bourre qui se detache du drap. | Lanugo.
borrò d'els ceps, *etc.* | Hiema. | Bouton que poussent les arbres. | Gemma.
borronad. | Abotonado. Brotado. | Bourgeonné. | Germinatus. Gemmatus.
borronar. | Abotonar. Brotar. | Bourgeonner. | Germinare.
borronár-se la pèll. | . | . | .
borrugad. *Pèx.* | Sombra. | Ombre. | Umbra.
bósc. | Bosque. | Bois. Forêt. | Silva. Nemus.
boscái. | Tuero. | Petit bois sec pour allumer le feu. | Lignum ad ignem paratum.
boscarrò. | Matorral. | Terre couverte de buissons. | Dumetum. Frutetum.
boscátge. | Boscage. | Bocage. Bois touffu. | Silva. Nemus.
bósforo. | Bósforo. | Bosphore. | Bosphorus.
bosquetg. | Bosquejo. | Esquisse. Dessein. | Adumbratio.
bosquetjad. | Bosquejado. | Esquissé. Ébauché. | Adumbratus.
bosquetjar. | Bosquejar. | Esquisser. Ébaucher. | Adumbrare.
bòssa. | Bolsa. | Bourse. | Marsupium. Crumena.
bòssas de pastòr. *Plánta.* | Pan y quesillo. | Tabouret, ou bourse de berger. | Bursa pastoris.
bossêta. | Bolsilla. | Petite bourse. | Parva crumena.
bossí, ô ***bocí.*** | Mendrugo. Bocado. Pedazo. | Morceau. | Frustum.
bossíc de pòlvora. | Frasco. | Flasque. | Pulveris theca.
bossináda, ô ***bocináda.*** | Bocada. | Bouchée. | Quod capit os.
bossináia. | Casquixo. Ripio. | Recoupes. | Recisamenta.
bossinêt, ô ***bocinêt.*** | Bocadillo. Pedacito. | Petit morceau. | Frustulum.
bot. | Brinco. | Saut. | Subsaltatio. Saltus.
bot. | Bote. | Bateau. Nacelle. Esquif. | Linter. Cymba.
bòta. | Cuba. Tonel. | Cuve. Tonneau. | Cuppa. Dolium.
botad. | Botado. | Bondi. | Saltum. Resultum.
botáda. | Botamen. | Provision de tonneaux. | Urceorum copia.
bòta de pèll. | Bota. | Botte. | Ocrea.
botafóc. | Botafuego. | Boute-feu. | Igniarius funiculus.[75]
botám. *V.* ***botáda.*** | Botamen. | Provision de tonneaux. | Urceorum copia.
botánic. | Botánico. | Botanique. | Herbarius.
botánica. | Botanica. | Botanique. | Ars herbaria.
botar. | Botar. | Bondir. | Salire. Resilire.
+botárga. *Óus de pèx.* | Cabial. Huevos de pescado. | Boutargue. Cavial. | Salsamenta piscium. Pulmentum ex ovis piscium.
botavánt. | Pica. | Pique. | Hasta.
botèlla. | Botella. | Bouteille. | Ampulla.
botèr. | Cubero. Tonelero. | Tonnelier. | Cupparum artifex.
botèr. | Barquero. | Batelier. | Navicularius.
botêt. | Saltillo. | Petit saut. | Brevis saltus.
botêta. | Cubeta. Cubetilla. | Petite cuve. Cuveau. | Doliolum. Minor cuppa.
bótg. | Loco. | Fou. Insensé. | Amens.
botí. | Botin. | Butin. | Manubiae. Praeda.
botifárra. | Morcilla. Morcon. | Boudin. Gros boudin. | Botulus. Botulus major.
botifarrò blánc. | Blanco de lechon. | Blanc de cochon. | Hilla.
botifarrò negre. | Morcilla. | Boudin. | Botellus.
botíga. | Tienda. | Boutique. | Taberna.
+botíga de marxándo. | Buhonería. | Boutique de mercier. | Merces rusticae.
botiguèr. | Tendero. | Marchand qui vend en détail. | Tabernarius.
bótil. | Botella. | Bouteille. | Lagena.
botílla. | Botija. | Jarre. | Doliolum.
botíns. | Botin. | Sorte de botine courte. | Ocrea.
bótja. | Loca. | Folle. Insensée. | Amens. Insana.[76]
botò. | Boton. | Bouton. | Globulus.
botò de la párra. | Boton. | Bouton. Bourgeon. | Gemma. Oculus.
botonáda. | Botonadura. | Garniture de boutons. | Globulorum numerus pro unaquaque veste.
botonar los ábres. | Abotonar. | Bourgeonner. | Germinare.
botonèr. | Botonero. | Boutonnier. | Globulorum opifex.
bòtxa. | . | . | .
bòtxas. | Fuelles. | Rides. | Tumidae rugae.
botxí. | Verdugo. | Bourreau. | Carnifex.
bóu. | Buey. | Boeuf. | Bos.
bouèr. | Boyera. | Étable à boeufs. | Bovile.

75. **botafóc**] botafóc *B* : botafóg *A*.
76. **botja**] *a B hi figura solament el lema.*

+**bouinder.** | Balcon cubierto. | Balcon couvert. | Praestegium.
bóuprês. | Baupres. | Beaupré. | Proclinatus ad proram malus.
bóva. | Espadaña. Enea. | Glaïeul. Flambe. | Gladiolus palustris.
bováda de forn. | . | . | .
bovèr. *Caragól.* | . | . | .
bovèr. *Guárda de bóus.* | Boyero. | Bouvier. | Bubuleus.
bovería. | Bobada. Boberia. | Fatuité. Sottise. | Fatuitas. Stoliditas.
bovetjad. | Bobeado. | Badiné. | Nugatus.
bovetjar. | Bobear. | Badiner. Dire ou faire des sottises. | Desipere. Nugari.
boví. | Vacuno. Boyal. Boyuno. | Ce qui concerne les boeufs. | Bovinus. Vaccinus.
bóvo. | Bobo. | Sot. Stupide. | Fatuus. Stultus.
bóvo de comédia. | Bobo. Bufon. | Bouffon. | Scenicus. Scurra.
box. | Mordaza. | Baîllon. Mordache. | Linguarium.
box. *Ábre.* | Box. | Buis. | Buxus.
+**bòxa.** *Tèrme de molí.* | . | . | .
boxadál. | Boxedal. Buxedo. | Lieu planté de buis. | Buxetum.
boxarud. | Desigual. | Inégal. | Inaequalis.
box de sabatèr. | Box. | Bouisse. | Bacillus ligneus assuendis calceis aptus.
box-grèvol. *V.* ***agrifòll.*** | Agrifolio. Acebo. | Houx. | Agrifolium. Aquifolium.

br

brác. *V.* ***matéria. Pus.*** | Pus. Materia. | Pus. Matiére. | Pus. Sanies.
brága. | Braga. Metedor. Pañal. | Braie. | Suppositorius pannus.
braguèr. | Braguero. | Brayer. Bandage pour les hernies. | Subligar. Fascia inguinalis.
braguèr. | Bragazas. | Haut-de-chausses fort ample. | Braccae ampliores.
braguêta. | Bragueta. | Brayette. | Braccarum antica pars.
brahò. | Muñon. | Les gros muscle du bras. | Brachii torus.
brám. | Bramido. Rebuzno. | Braiement. | Ruditus.
bramad. | Rebuznado. | Qui n'a fait que braine. | Ruditum editus.
bramáire. | Lloron. | Grand pleureur. | Lachrymosus.
bramar. | Rebuznar. | Braire. | Rudere.
bramúl. | Mugido. | Meuglement. Mugissement. | Mugitus.
bramulad. | Mugido. | Meuglé. Mugi. | Mugitum.
bramular. | Mugir. | Meugler. Mugir. | Mugire.
bránca. | Branca. Ramo. | Branche. | Ramus.
bránca ursína. *V.* ***carnèra.*** | Yerba gigante. Acanto. Branca ursina. | Acanthe. Branche ursine. | Acanthus.
bránda. | Cama suspendida en el aire. | Branle. | Pensilis lectus navalis.
brandad. | Agitado. | Branlé. | Motus. Agitatus.
brandáda. | Agitacion. | Branle. | Motus.
brandáda. | . | . | .
brandar. | Agitar. | Branler. | Movere. Agitare.
brándi. | Aguardiente. | Brandevin. | Vinum igne stillatum.
branquêta. | Ramito. | Petite branche. | Ramusculus.
brás. | Brazo. | Bras. | Brachium.
brása de fóg. | Brasa. Ascua. | Braise ardente. | Pruna.
brasèr. | Brasero. | Brasier. | Patinarius foculus.
braserêt. | Braserillo. Estufilla. | Petit brasier. Réchaud. | Prunarium. Ignitabulum.
brasíl. *Llèña.* | Brasil. | Bois de Brésil. | Brasiliae lignum.
brássa. | Braza. | Brasse. | Hexapeda.
brassad. | Brazado. Brazada. | Brasée. | Quantum capiunt ambae ulnae.
brassál. | Brazal. Brazalete. | Brassart. | Brachiale.
brassèr. | Gañan. Bracero. | Pionnier. Journalier. | Fossor. Operarius.
brasserólas. | Brazalete. | Brasselet. | Armilla. Brachiale.
brassetjad. | Braceado. |. | .
+**brassetjad.** *Marína.* | Braceado. |. | .
brassetjar. | Bracear. | Remuer les bras. | Brachia agitare.
+**brassetjar.** *Marína.* | Bracear. | . | Vela pandere.
+**brassóls.** *Tèrme de molí.* | . | . | .
bráu. | Toro padre madrigado. | Taureau. | Taurus admissarius.[77]
bráva. | Vaquilla. Novilla. | Taure. | Vacca juvencula.
braváda. | Tufo. Tufarada. | Exhalaison. Vapeur. | Gravis halitus.
brávamènt. | Bravamente. | Bravement. Vaillamment. | Egregiè. Abundè. Strenuè.
braváta. | Bravata. | Bravade. | Minae. Terror verborum.
bravatetjad. | Braveado. Amenazado. | Menacé. | Minatus.

77. **bráu**] Padre madrigado *solament a A*; Admissarius *solament a A*.

bravatetjar. | Bravear. Amenazar. | Faire le brave. Menacer. | Minas jactare.
bravêsa. | Bravura. Braveza. | Bravoure. | Ferocitas.
bravetjad. *V.* ***bravatetjad.*** | Braveado. Amenazado. | Menacé. | Minatus.
bravetjar. *V.* ***bravatetjar.*** | Bravear. Amenazar. | Faire le brave. Menacer. | Minas jactare.
bravetòn. | Valenton. | Rodomont. | Thraso.
brávo. *Adv.* | Bien. | Bien. | Benè. Rectè.
brazèras. | . | . | .
brêga. | Brega. | Querelle. Débat. | Contentio. Rixa.
bregadòr de cáñum. | Agramador. | Broyeur. | Tundendae cannabis opifex.
bregadòras. *V.* ***manganèll.*** | Agramadera. Espadilla. | Brisoir. Broye. | Tribulum. Instrumentum quo linum teritur.
bregar. *V.* ***trencar el cáñum.*** | Agramar. Espadar. | Broyer le chanvre. | Cannabem carminare.
brèña, ô ***brèñas.*** | Breña. Breñas. | Lieu scabreux. | Aspera et praerupta loca.
brês. | Cuna. Brizo. | Berceau. | Cunae. Cunabulum.
bresca de mél. | Panal de miel. | Rayon de miel. | Favus.
brescad. | Fofo. Esponjoso. | Mol ou mou. Spongieux. | Turgidus. Spongiosus.
brescár-se. | Hacerse esponjoso. | Devenir spongieux. | Turgescere.
⁺**bressar.** *V.* ***engronxar el brês.*** | Mecer. | Bercer. | Cunam agitare.[78]
brèsso. *V.* ***arítja.*** | Brezo. | Bruyére. Smilax. | Erica. Smilax aspera.
bressolí. | Cordelillo. | Cordelette. Petite ficelle. | Funiculus.
brètxa. | Brecha. | Bréche. | Pars muri diruta.
brèu. | Breve. | Bref. | Brevis.
brèumènt. | Brevemente. | Briévement. | Brevi. Brevitèr.
⁺**brèvê.** *Músic.* | Breve. | Brève. | Brevis.
brevedad. | Brevedad. | Briéveté. | Brevitas.
breveról. | Chichon. Coscorron. Tolondron. | Bosse. Tumeur à la tête. Horion. Contusion. | Tuber. Contusio.
breviári. | Breviario. | Breviaire. | Breviarium.
brevíssim. | Brevísimo. | Très bref. | Brevissimus.
brevissimamènt. | Brevisimamente. | Très briévement. | Brevissimè.
brevol. | Blando. Tierno. | Mol ou mou. Tendre. | Mollis. Tener.
bri. | Hebra. | Brin. | Filum.

78. **bressar**] *a A només hi figura el lema.*

bric. *Barco.* | Bergantin. | Brigantin. | Myoparo.[79]
brigacúl. | Bridecú. | Baudrier. Ceinturon. | Balteus.
brigáda. | Brigada. | Brigade. | Cohors. Manipulus.
brigadèr. | Brigadier. | Brigadier. | Manipularis Dux.
brigóla. | Brigola. | Espéce de bélier. | Machina quassandis muris serviens.
brílla. | Brida. Rienda. | Bride. | Fraenum.
brillad. | Brillado. | Brillé. | Scintillatus. Radiatus.
brillant. | Brillante. | Brillant. | Scintillans. Radians.
brillar. | Brillar. | Briller. | Scintillare. Radiare.
brillò. | Freno ligero. | Bridon. | Fraenum levius.
brincad. | Brincado. | Sauté. | Saltatus.
brincar. | Brincar. | Sauter. Cabrioler. | Saltare. Salire.
brínco. | Brinco. | Saut. | Saltus.
brindad. | Brindado. | Convié. Invité. | Invitatus.
brindad. | Brindado. | Qui a bu à la santé de quelqu'un. | Propinatus.
brindar. | Brindar. | Offrir, Inviter à une chose. | Offerre. Invitare.
brindar. | Brindar. | Boire à la santé de quelqu'un. | Propinare.
bríndis. | Brindis. | Brinde. | Propinatio.
brío. | Brio. | Courage. Valeur. | Robur. Fortitudo.
brióna. | Vid blanca. Nueza silvestre. | Brioine. Coulevrée. Plante qui porte la coloquinte. | Bryonia. Vitis alba.
bròs. | Brioso. | Courageux. Vaillant. | Strenuus. Fortis.
brísa. | Orujo. Casca. Brisa. | Le marc des raisins. | Vinacea.[80]
brivad. | Esforzado. | S'être efforcé. | Conatus.
briváda. | Brio. Esfuerzo. | Effort. | Conatus.
brivar. | Esforzarse. | Efforcer. S'efforcer. | Conari.
brivò. | Bribon. | Coquin. Fripon. | Improbus. Nequam.
brivonáda. | Bribonada. | Coquinerie. Friponnerie. | Nequitia. Calliditas.
brivonás. | Bribonazo. | Grand fripon. | Nequissimus.
brivonería. | Picardía. | Friponnerie. | Improbitas.
brivonêt. | Briboncillo. | Petit coquin. Petit fripon. | Vafellus.
brivonetjad. | Briboneado. | Maraudé. | Versutias exercítus.

79. **bric**] *aquest article figura solament a A.*
80. **brísa**] brisa *solament a A*; Vinacea *A* : Vinacia *B*.

brivonetjar. | Bribonear. | Marauder. | Versutias exercere.
bróc. | Pico. Gollete. | Petit siphon. | Siphunculus.
bróc de llumanèra. | Mechero. | Partie de la lampe qui porte le lumignon. | Myxus. Tubulus. Lychni rostrum.
bróca de carnissèr. | Eslabon. | Fuset. Fusil de bouchers. | Acuminatorius chalybs.
brocáda. | Pulgar. | Sarment taillé court au dessus du bourgeon. | Pollex.
brocál. | Garrafa. Bocal. | Caraffe. Bocal. | Lagena vitrea.
brocát. *Cérta róba.* | Brocado. | Brocart. | Textile sericum floribus pictum.
brócoli. | Bróculi. | Cymette. | Cyma. Cauliculus.
brodad. | Bordado. | Brodé. | Acu pictus.
brodad. *V.* ***brodadúra.*** | Bordadura. | Broderie. | Acu pictum opus.
brodadòr. | Bordador. | Brodeur. | Plumarius. Phrygio.
brodadúra. | Bordadura. | Broderie. | Acu pictum opus.
brodar. | Bordar. | Broder. | Acu pingere.
brodar de reĺèu. | Recamar. Bordar de realce. | Recamer. Broder en relief. | Eminenti labore acu pingere.
⁺**brógi.** | Brodio, ú bodrio. | Mauvais ragoût. Salmigondis. | Malè conditum obsonium.
bròĺla. *V.* ***boscarrò.*** | Matorral. | Terre couverte de buissons. | Dumetum. Frutetum.
broĺlad. | Chorreado. Manado. | Découlé. Émané. | Emanatum.
broĺladòr. | Surtidor. | Jet d'eau. | Aqua saliens.
broĺlar. | Chorrear. Manar. | Découler. Émaner. | Manare. Emanare.
bròll d'áigua. | Chorro de fuente. | Jet d'eau. | Aqua saliens.
brom. | Muermo. | Morve. | Crassior pituita.
bròma. | Riña. | Dispute. Querelle. | Rixa. Jurgium.
bròma. | Broma. | Teigne. | Teredo.
bromad. | Bromado. | Vermoulu. | Teredine corrosus.
bromár-se. | Bromarse. | Se vermouler. | Cariem contrahere.
bromèr. | Cebo. | Appât. | Esca.
brometjad. | Cebado. | Appâté. | Inescatus.
brometjar. | Cebar. | Appâter. | Inescare.
bronc. | Bronco. | Rude. Grossier. | Asper. Durus.
bronóla. *Róba.* | . | . | .
brònxa. *V.* ***brótxa.*** | Broza. Escobilla. | Brosse. Vergette. | Scopula.
⁺**bronzetjad.** | Bronceado. | Bronzé. | Aeratus.
brònzetjar. | Broncear. | Bronzer. | Aeris colore tingere.
bronzo. | Bronce. | Bronze. | Aes.
⁺**broquêt de pípa.** | . | . | .
⁺**broquêt de xerínga.** | Cañon de ayuda. | Canule d'une seringue. | Medicus siphon.
bróssa. | Broza. Maleza. | Brossailles. | Quisquiliae. Vepres.
brossát. | Requeson. | Fromage écrêmé. | Caseus secundarius.
⁺**brossèĺla.** *Crèma.* | Nata. | Crême. | Cremor.
bròsta. | Pasto. | Brout. | Brustus.
brot. | Renuevo. | Rejetton d'arbre. | Surculus.
brotad. | Brotado. | Poussé. Germé. | Emissus.
brotar. | Brotar. | Pousser des bourgeons. Germer. | Surculos emittere.
brotêt. | Ramito. Ramillo. | Petit rameau. | Ramusculus.
brotò. | Broton. Pimpollo. | Bourgeon. Germe. | Stollo. Sarculus. Germen.
brótxa. | Broza. Escobilla. | Brosse. Vergette. | Scopula.
bróu. | Caldo. | Bouillon. | Jus. Sorbitio.
⁺**bróu colad.** | Colado. | Coulis. | Jus carnium colatum.
bróu de pá. | Sustancia de pan. | Bouillon de pain. | Panis elixatura.
brú. | Bruno. Obscuro. | Brun. | Fuscus. Subniger.
bruc. | Brusco. Rusco. Mirto salvage. | Brusc. Myrte sauvage. | Ruscus.
brúfol. *Espécia de bóu.* | Búfalo. | Buffle. | Bufalus. Bos sylvestris.[81]
brugid. *Nóm.* | Zurrido. Zumbido. | Tintement d'oreilles. | Murmur. Bombus.
brugid. *Vèrb.* | Zurrido. Zumbado. | Bourdonné. Brui. | Susurratum. Tinnitum.
brugir. | Zurrir. Zumbar. | Bourdonner. Bruire. | Susurrare. Tinnire.
bruguèra. *V.* ***arítja.*** | Brezo. | Bruyére. | Erica. Smilax aspera.[82]
bruïa de blád. | Porrina. | Bled en herbe. | Messis virens.
bruĺlót. | Brulote. | Brulot. | Navis incendiaria.
brúma. *V.* ***bóira.*** | Niebla. | Brouillard épais. | Nebula.
brumèra. | Espuma. | Ecume. | Spuma.
brundèll de pá. | Mendrugo. | Quartier de pain. | Quadra panis.
bruñid. | Bruñido. | Bruni. | Politus.
bruñidòr. | Bruñidor. | Brunissoir. | Instrumentum quo poliuntur metalla.

81. **brúfol**] Espécia de bou *solament a B.*
82. **bruguèra**] Smilax aspera *solament a B.*

bruñir. | Bruñir. | Brunir. Polir. | Polire. Levigare.
brusc. | Bronco. Aspero. | Rude. Austère. | Asper. Durus. Austerus.
brusc. *Plánta.* | Laurel Alexandrino. Laureola. Chamedaphne. | Laurier Alexandrin. Laureole. Houx-frelon. | Carpophyllon. Hippoglossa. Chamaedaphne.
brúsca. *V.* ***plugína.*** | Llovizna. | Petite pluie en forme de brouillard. | Pluvia levis.
bruscaría. | Dureza de genio. | Austérité de génie. | Acerbitas indolis.
brusid. | Brugido. | Qui a égalé les verres avec le crochet. | Uncino vitreas laminas circumcisus.
brusidòr. | Brugidor. | Espéce de crochet pour égaler les verres. | Uncinus vitreis laminis circumcidendis.
brusir. | Brugir. | Égaler les verres avec le crochet. | Uncino vitreas laminas circumcidere.
brut. | Sucio. Puerco. | Sale. Vilain. | Immundus.
brutál. | Brutal. | Brutal. | Belluinus. Ferinus.
brutalidad. | Brutalidad. | Brutalité. | Obscoenitas.
brutêsa, ô ***brutícia.*** | Suciedad. Porquería. | Saleté. Ordure. | Sordes. Immunditia.
brutónica, ô ***ausinêta.*** | Camedrys. Camedreos. | Germandrée. | Chamaedrys. Trissago.
brúxa. | Bruxa. Hechizera. | Sorciére. Magicienne. | Venefica. Saga. Strix.
brúxa de cárc sec. | Escardillo. Milano. | Bourre des chardons secs. | Cardui flocculus. Pappus.
bruxería. | Bruxería. Hechizo. | Sortilége. Malefice. | Veneficium. Incantatio.
bruxót. | Bruxo. Hechizero. | Sorcier. | Veneficus.

bu

búa. | Bua. Pustula. | Pustule. Bouton. | Pustula.
bubò. | Bubon. | Bubon. | Grandior pustula.
buc. | Buque. | Creux d'un vaisseau. | Navis alveus.
budèll. | Tripa. | Boyau. Intestin. | Intestinum.
budèll cular. | Tripa del cagalar. | Boyau culier. | Intestinum coecum.
buf. | Soplo. | Souffle. | Flatus.
bufad. | Soplado. | Soufflé. | Inflatus. Accensus.
bufáda. | Soplo. | Souffle. | Flatus.
bufadòr. | Soplador. | Souffleur. | Flans. Flator.
bufáina. | Lilao. Bambolla. | Fanfarronade. Ostentation. | Pompa. Ostentatio.
⁺**búfalo.** *V.* ***brúfol.*** | Bufalo. | Buffle. | Bufalus. Bos sylvestris.[83]
bufar. | Soplar. | Souffler. | Perflare.

83. **búfalo**] Bos sylvestris *solament a A.*

⁺**bufar.** *En el jóg de dámas.* | Soplar. | Souffler. | Praeteritum latrunculum de medio tollere.
bufèra. | Albufera. | Lac, ou lagune. | Lacus.
bufètê. *V.* ***paradòr.*** | Bufete. | Buffet. | Abacus. Repositorium.
bufêta. | Vexiguela. Vexiguilla. | Petite vessie. | Vesicula.
bufóga. | Ampolla. | Ampoule. | Vesicula.
bufogad. | Ampollado. | Rempli d'ampoules. | Tumidus.
bufogar. | Ampollar. | Faire des ampoules. | Vesicis intumescere.
bufogár-se. | Ampollarse. | Se couvrir d'ampoules. | Ampullari.
bufòn. *V.* ***bóvo de comédia.*** | Bufon. | Bouffon. | Scurra.
bufonáda. | Bufonada. | Bouffonnerie. | Argutia.
bufonaría. | Bufonada. | Bouffonnerie. | Argutia.
bugáda. | Bogada. Colada. | Le linge imbibé de la lessive. | Lintea lixivio madida.
bugadèra. | Lavandera. | Lavandiére. Blanchisseuse. | Lotrix.
bugantèr. | Cernadero. | Charrier. | Lixivium linteum.
⁺**bugarám.** | Zangala. | Bougran. | Tela gummi oblita.
bugía. | Bugía. | Bougie. | Cereus.
buglósa. *V.* ***llèngua bovína.*** | Buglosa. | Buglosse. | Buglossus.
buid. | Vacío. | Vuide. | Vacuus.
buidad. | Vaciado. | Vuidé. | Evacuatus.
buidar. | Vaciar. | Vuider. | Vacuare.
buina de bóu. | Boñiga. | Bouse. Fiente de boeuf. | Bovinus fimus.
buiól. | Cubeto. | Cuveau. | Labellum. Alveus lignus.
buióla. | Cubeta. | Cuveau. Cuvette. | Labellum. Ligneum labrum.
buirác. | Aljaba. Carcax. | Carquois. | Pharetra.
bujaría. | Buxería. | Babioles de peu de prix. | Crepundia.
bujót. | Espantajo. | Epouvantail. | Terriculamentum.
bujót. | Botarate. | Sot. Étourdi. | Male sani capitis homo.
buldròi. *Pèx.* | . | . | .
buldròi. *Y en catalá trontòll.* | Traqueo. | Agitation. | Commotio. Agitatio.
buldroiad. | Traqueado. | Agité de côté et d'autre. | Hinc indè agitatus.
buldroiar. | Traquear. | Agiter de côté et d'autre. | Hinc indè agitare.
bull. | Hervor. | Bouillonnement. | Fervor. Ebullitio.

búĨla. | Chacota. | Joye. Bruit. Éclats de rire de gens assemblés. | Joculatio cum strepitu.
búlla. | Bula. | Bulle. Bref du Pape. | Bulla Apostolica.
bullári. | Bulario. | Recueil de Bulles. | Bullarium.
buĨlènt. | Herviente. Hirviente. | Bouillant. | Fervens. Aestuans.
buĨlícia. | Bullicio. | Bruit confus. | Murmur. Rumor.
buĨliciòs. | Bullicioso. | Inquiet. Remuant. | Inquies.
buĨlid. | Hervido. | Bouilli. | Fervefactus.
buĨlidòr. | Tragadero. Remolino de agua. | Tournant d'eau. | Vorago.
buĨlir. | Hervir. | Bouillir. Bouillonner. | Ebullire. Aestuare.
búlto. | Volumen. | Volume. | Corporis moles.
bumbúm. *V.* ***brugíd.*** | Zurrido. Zumbido. | Tintement d'oreilles. | Murmur. Bombus.
buñóls. | Buñuelos. | Beignets. | Leganum.
buquèt. | Ramillete de flores. | Bouquet. | Florum fasciculus. Sertum.
[+]**buráñas.** | Bueras. | Pustules. | Pustulae.
burbáias. | Ramas secas. Serojas. | Broutilles. Brossailles. | Cremium. Decidui rami.
búrbera. *Ábre.* | Grosella. Uva spina. | Groseillier. | Grossularia. Uva spinea.
búrberas. *Fruita.* | Grosella. | Groseilles. | Grossulariae acinus. Ribes.
burcáñ. | Garrancho. | Écharde. | Aculeus ligneus.
[+]**burcañad.** | . | . | .
[+]**burcañar.** | . | . | .
burèll. | Buriel. | Burat. | Solocis lanae pannus.
buríl. | Buril. | Burin à graver. | Caelum. Scalpellum.
burinót. | Abejarron. Abejorro. | Espéce de frelon. | Pseudomelissa.
burjò. | Pimpollo. | Bourgeon. | Stollo. Sarculus. Germen.
búrla. | Burla. | Dérision. | Irrisio.
burlad. | Burlado. | Trompé. | Deceptus.
burlar. | Burlar. | Tromper. | Decipere.
burlár-se. | Burlarse. | Se moquer. Se railler. | Irridere. Subsannare.
burlesc. | Burlesco. | Burlesque. Plaisant. | Jocosus. Facetus.
burót. | Palillo de barquillero. | . | Versatilis index lusorius.
búrra. | Burra. Borrica. | Bourrique. Ânesse. | Asina.
burráda. *En el jóg.* | Renuncio. | Renonce. | In chartarum ludo chartae classis expetitae reservatio.
burricáda. | Burrada. Borricada. | Anerie. Sottise. | Stultum dictum aut factum.
búrro. | Burro. Borrico. | Âne. | Asinus.
búrro qui máma, ô ***burrêt.*** | Burrucho. | Petit ânon qui suit encore sa mére. | Asinus pullus.
búrro. *En el jóg de l'ás.* | Burro. | Celui qui ne fait aucune levée à un certain jeu de cartes. | In chartarum ludo sortem amittens.
burrót. | Borricon. Borricote. | Grand âne. | Pergrandis asinus.
búsca. | Miaja de paja. | Fétu. | Festuca.
buscad. *V.* ***sercad.*** | Buscado. | Cherché. | Quaesitus.
buscái de llèña. | Rozo. | Copeaux du bois. | Lignorum reliquiae.
buscar. *V.* ***sercar.*** | Buscar. | Chercher. | Inquirere. Scrutari.
buscarêt. *Aucèll.* | Cagachin. Cagaropa. | Espéce de moucheron. | Culex.
búsca-ruïdos. | Pendenciero. | Querelleux. | Rixosus.
bústia. | Cepillo. Caxa. | Cassette. | Arcula stipi cogendae.
butxáca. | Faltriquera. | Poche. | Marsupium.
butxacò. | Faltriquereta. | Pochette. | Perula.
bútza. | Tripa. | Ventre. | Venter.
buxad. *V.* ***engañad.*** | Engañado. | Trompé. Dupé. | Deceptus. Delusus.
buxar. *V.* ***engañar.*** | Engañar. | Tromper. Duper. | Decipere. Deludere.
búxola. | Bruxula. | Boussole. | Pixis nautica.
buxola. | . | . | .
buxolad. | . | . | .
buxolar. | . | . | .
búxul. *Mesúra.* | Medida de carbon de tierra. | Mesure de charbon de tèrre. | Carbonis fossilis mensurae genus.

C

ca

cá. | Perro. | Chien. | Canis.
cá de bóu. | Alano. Dogo. Mastin. | Chien alan. Dogue. Mâtin. | Molossus.
cá de cunís. | Podenco. | Levrier pour casser les lapins. | Vertagus.
cá llebrèr. | Galgo. | Chien Levrier. | Canis gallicus.
+**cá marí.** *Pèx.* | Lixa. | Requin. Chien de mer. | Squalus. Galeos. Canis marinus.
cá mé. | Perro perdiguero. | Chien couchant. Clabaud. | Canis perdicum auceps. Plaudus.
cá nanèll. | Gozque. | Petit chien. | Canis gothicus.
cá pelad. | Chino. | Chien sans poil. | Canis sinicus.
cá pelud. | Perro de aguas. | Chien barbet. | Canis aquaticus.
cabál. | Cabal. | Juste. Parfait. | Exactus. Perfectus.
+**cabál.** | Caso. Estimacion. | Cas. Estime. | Pretium.
cabála. | Cabala. | Cabale. | Cabala.
cabálmènt. | Cabalmente. | Justement. | Precisè. Aequè. Integrè.
cabáls. | En paz. Igual à igual. | Quitte à quitte. | In discrimine aequalitas.
cabáña. | Cabaña. | Cabane. | Tugurium.
+**cabecèra.** | Cabecera. | Le commencement d'un acte, d'un écrit. | Scripti initium.[84]
cabecêt. | Capacete. | Cabasset. Salade. | Galea.
cabei. | Cabello. | Cheveu. | Capillus.
cabeièra. | Cabellera. | Chevelure. | Caesaries.

84. **cabecèra**] *a A hi figura només el lema.*

+**cabeis d'ángel.** *Confitúra.* | Cabellos de Angel. | Conserve de citre. | Dulcia in taeniolas instar capillorum dissecta.
cabeiud. | Cabelludo. | Chevelu. | Capillatus. Comatus.
cabessa. | Cebolla. Cebolleta. | Bulbe. | Bulbus.
+**cabessa.** | Cabeza. | Tête. | Caput.
+**cabessa d'áis.** | Dientes de ajo. Cabeza de ajo. | Gousse d'ail. | Allii nucleus, caput.
cabessáda. | Cabezada del freno. | Fêtiére. | Camus. Frontale.
cabessetjad. | Cabeceado. | Branlé. | Motatus.
cabessetjar. | Cabecear. | Branler la tête. | Caput motare.
cabessud. | Cabezudo. | Têtu. Opiniâtre. | Tenax sententiae.
cabessúda. *Pèx.* | Cabezuda. | . | Capito.
cábi. | Cabe. | Le coup d'une boule à l'autre au jeu de l'anneau. | Globi ad globum ictus.
+**cabiál.** *V.* ***botárga.*** | Cabial. | Cavial. | Pulmentum ex ovis piscium.
cabimènt. | Cabimiento. | Réception. | Receptio.
cabiról. | Cabra montés. Gamuza. | Chamois. | Rupicapra.
cabót. *Pèx.* | Capiton. | Muge, ou chabot. Goujon. | Capito. Gobius.
cabóta de cláu. | Cabeza de clavo. | Tête de clou. | Clavi caput.
cábra. | Cabra. | Chévre. | Capra.
cábra-figuèra. *Ábre.* | Cabrahigo. | Figuier mâle sauvage. | Caprificus. Ficus agrestis.
Cabrèĩlas. | Cabrillas. | Les Pleïades. | Pleiades. Virgiliae.
cabrer. *V.* ***quebrer.*** | Caber. | Y avoir lieu. | Contineri. Includi posse.

cabrèr. | Cabrero. | Chevrier. | Caprarius.
cabreste. ***Cabrestèll.*** | Cabezada. Camal. Ronzal. | Licou. | Frontale. Capistrum.
cabrestèr. | Cabestrero. | Celui qui fait des licous. | Capistrarius.
cabrêta. | Cabrilla. Caprita. | Petite chévre. | Capella.
cábrias. | Cabria. | Chévre. | Grus tractoria. Cochlea.
cabríd. | Cabrito. | Cabrit. Chevreau. | Haedus. Capreolus.
cabridêt. | Cabritillo. | Petit chevreau. | Haedulus. Capreolus.
cabrióla. | Cabriola. | Cabriole, ou capriole. | Saltus agilis.
cabrò. | Cabron. | Bouc. | Hircus admissarius.
cabrò. *Pèx.* | Esquila. | Squile. | Pagurus. Squilla.
cabronáda. | Cabronada. | Maquerelage. | Infamia. Dedecus.
cabud. *V.* ***quebud.*** | Cabido. | Contenu. | Complexus.
cabúda. *V.* ***quebúda.*** | Cabida. | Capacité d'une chose. | Capacitas.
cabussò. *Aucèll.* | Zaramagullon. Somorgujo. | Plongeon. | Mergus.
cáca. | Caca. | Caca. | Purgamenta ventris.
cacáu. | Cacao. | Cacao. | Amigdalus Indica.
cacofonía. | Cacofonía. | Cacophonie. | Cacophonia.
cacoquímia. | Cacochímia. | Cacochymie. | Cacochymia.
cacoquímic. | Cacochímico. | Cacochymique. | Cacochymicus.
cadáf. | Taceta. | Sebille. | Vas olearium.
cadárn. | Catarro. | Catarre. | Coryza. Catarrhus.
cadarnèra. | Xilguero. | Chardonneret. | Carduelis.
cadáver. | Cadáver. | Cadavre. | Cadaver.
cadavéric. | Cadavérico. | Cadavereux. | Cadavericus.
cadèll. | Cachorro. Gusano blanco. Gryllotalpa. | Courtilliére. | Catulus. Gryllo-talpa.
cadeĬlad. | Cundido. Multiplicado. | Multiplié. | Multiplicatus.
cadeĬlar. | Cundir. Multiplicar. | Multiplier. | Multiplicare.
cadèll de molí. | Citola de molino. | Traquet de moulin. | Pistrini crepitaculum.
cadêna. | Cadena. | Chaîne. | Catena.
cadéncia. | Cadencia. | Cadence. | Numerus. Mensura.
cadenêta. | Cadenilla. | Chaînette. | Catenula.
cadêt. | Cadete. | Cadet. | Nobilis in exercitu stipendia faciens.
cadíra. | Silla. | Chaise. | Sedile. Sella.
cadirát. | Sillería. | Suite de chaises rangées. | Sellarum series.
[+]**cadirát d'el cór de l'iglesia.** | Sillería. | Forme. | Scamnum.
cadirèr. | Sillero. | Ouvrier qui fait des chaises. | Sellarum artifex.
cadirêta. | Silleta. | Petite chaise. | Parva sella.
cadú. ***Cadún.*** | Cada uno. Cada qual. | Chacun. | Quisque.
caducad. | Caducado. | Radoté. | Insanitum. Deliratum.
caducar. | Caducar. | Radoter. | Insanire. Delirare.
caducèo. *La vára de Mercúrio.* | Caduceo. | Caducée. | Caduceus.
cadúco. | Caduco. | Caduc. Caduque. | Caducus.
cadúf. | Arcaduz. Cangilon. | Godèt. | Sitella.
[+]**cadufetjad.** | Tartamudeado. | Bégayé. | Balbutitum.
[+]**cadufetjar,** ô ***fer cadúfos.*** *V.* ***tartamussetjar.*** | Tartamudear. | Bégayer. | Balbutire.
caduquetjar. *V.* ***caducar.*** | Caducar. | Radoter. | Insanire. Delirare.
café. | Café. | Café. Féve de café. | Faba arabica. Cafaeum.
café. | Café. | Café. | Thermopolium.
cafetèr. *Ábre.* | Café. | Caffier. | Jasminum arabicum.
cafetèr. | Cafetero. | Caffetier. | Condendo cafaeo minister.
cafetèra. | Cafetera. | Cafetiére. | Cucumella.
cáfila. | Cáfila. | Caravane. | Mercatorum turma.
cagad. | Cagado. | Chié. | Cacatus.
cagáda. | Cagada. | L'action de chier. | Excrementum.
cagadòr. | Cagon. | Chieur. | Cacator.
cagadòras. | Cagadero. | Lieu commun. Latrine. | Cloaca.
cága-férro. | Herrumbre. Escoria del hierro. | Scorie de fer. Mâche-fer. | Scoria ferri.
cagaiò de cábra, *etc.* | Cagarruta. | Crotte de chévre, etc. | Fimus caprinus, vel ovinus.
cagáire. | Cagon. | Chieur. | Homo nihili.
cagar. | Cagar. | Chier. | Cacare.
cagaráda. | Cagada. | Étron. | Stercus.
cagarélla. | Cagalera. | Diarrhée. | Alvi profluvium.
cagarrót. | Excremento. | Étron. Excrément humain. | Struntus. Stercus humanum.
cagár-se. | Cagarse. | Se chier. | .
caguèra. | Gana de ir del cuerpo. | Envie d'aller à la selle. | Dejectionis appetitus.
caigud. | Caido. | Tombé. | Casus. Lapsus.
caigúda. | Caida. | Chûte. | Casus.

caimán. *Animál.* | Cayman. | Caiman. |.[85]
cairát. | Abitaque. Quartón. | Solive. Soliveau. | Tignum.
cáire, ô ***cairèll.*** *V.* ***cantèll.*** | Canto. Esquina. | Extrémité, bout d'une chose. | Angulus.
cála, ô ***caladòr.*** | Cala. Calador. | Sonde de chirurgien. | Specillum.
cála. | Cala. | Cale. Abri ou rade. | Sinus maris. Nautis tuta statio.
calabòsso. | Calabozo. | Cachot. | Ergastulum. Crypta.
calabrux. | Granizo. | Grêle. | Grando.
⁺**calabrux.** *Hèrba.* | . | . | .
calad. | Calado. Amainado. | Calé. Amené. | Contractus. Demissus.
caladòr, ô ***cála.*** | Calador. Cala. | Sonde de chirurgien. | Specillum.
calafát. | Calafate. | Calfat. | Navis stipator.
calafatad. | Calafeteado. | Calfaté. | Stipatus.
calafatar. | Calafetear. | Calfater. | Navem stipare.
calamándria. *Róba.* | Calamaco. | Calemandre. | Panni genus.
calamár. *Pèx.* | Calamar. | Calmar. | Calamarium. Loligo.
calamèns. *Hèrba.* | Calamento. | Calament. | Calamintha.
calamidad. | Calamidad. | Calamité. | Calamitas.
calamitòs. | Calamitoso. | Malheureux. | Calamitosus.
calamitosíssim. | Calamitosísimo. | Très malheureux. | Valdè calamitosus.
calándria. *Aucèll.* | Calandria. | Calandre. | Chalandra.
calándria. | Prensa. | Calandre. | Prelum laevigans.
⁺**caláña.** | Calaña. | Ressemblance en tout d'une chose avec une autre. | Similitudo.
calápet. | Escuerzo. Sapo. | Crapaud. | Bufo.
calar velas. | Calar. Amainar las velas. | Caler. | Vela demittere.
calár-se. | . | . | .
calavèra. | Calavera. | Tête de mort. | Calvarium.
calavèra. | Calavera. | Imprudent. Indiscret. | Caput vacuum. Homo insanae mentis.
calaveráda. | Calaverada. | Imprudence. Indiscrétion. | Imprudentis hominis factum.
caláx. | Gaveta. Caxon. | Écrin. Tiroir. Layette. | Capsula deductilis.
calaxèra. | Cómoda. Guardaropa. | Armoire. Garde-robe. | Vestiarium.
cálcas de tixidòr. | Cárcola. | Ensuble, ou ensouple. | Insubula.

85. **caimán**] caimán *A* : caiman *B.*

calcedónia. *Pèdra.* | Calcedonia. | Calcédoine. | Calcedonius lapis.
calcigad. | Pisado. Hollado. | Foulé. | Calcatus.
calcigáda. | Holladura. | L'action de fouler. | Obtritio. Calcatio.
calcigadòr. | Pisador. | Fouleur. | Calcator.
calcigar. | Pisar. Hollar. | Fouler. | Calcare.
cálcul. | Cálculo. | Calcul. Supputation. | Computum.
calculad. | Calculado. | Calculé. Supputé. | Computatus.
calculadòr. | Calculador. | Calculateur. | Computator.
calcular. | Calcular. | Calculer. Supputer. | Computare.
cálda. | Calda. | Chaude. | Calefactio.
cáldamènt. | Ardientemente. | Ardemment. | Ardentèr.
caldária. | Caldaria. | Épreuve par l'eau bouillante. | Lex caldaria.
caldèra. | Caldera. | Chaudiére. Chauderon. | Caldarium. Lebes.
calderáda. | Calderada. | Ce qui peut entrer dans un chauderon. | Quod caldarium capit.
calderèr. | Calderero. | Chauderonnier. | Caldariorum opifex.
calderêta. | Calderuela. | Petit chauderon. | Parvum caldarium.
calderò. | Calderilla. | Petit chauderon. | Caldariola.
caldetjad. | Caldeado. | Échaudé. Rougi au feu. | Calefactus. Excandefactus.
caldetjar el férro. | Caldear. | Rougir le fer au feu. | Excandefacere. Ferrum ignire.
calènda. | Calenda. | Leçon du Martyrologe Romain. | Lectio Martyrologii.
calendári. | Calendario. | Calendrier. | Calendarium.
calèndas. | Calendas. | Calendes. | Calendae.
calènt. | Caliente. | Chaud. | Calidus.
calèssa. | Calesa. | Caléche. Chaise de poste. | Rheda minor. Carpentum.
calessèr. | Calesero. | Caléchier. Postillon. | Carrucarius. Auriga.
calessí. | Calesin. | Carrosse coupé à deux places. | Carpentum velocius. Essedum.
calêt. *Pèx.* | . | . | .
calètre. | Caletre. | Jugement. | Mens. Ratio. Arbitrium.
calíbre. | Calibre. | Calibre. | Amplitudinis mensura.
calidad. | Calidad. | Qualité. | Qualitas.
calificaciò. | Calificacion. | Qualification. | Censura. Judicium.

calificad. | Calificado. | Qualifié. | Probatus.
calificadíssim. | Calificadísimo. | Très qualifié. | Valdè probatus.
calificadòr. | Calificador. | Qualificateur. | Probator.
calificar. | Calificar. | Qualifier. | Approbare.
cális. | Caliz. | Calice. | Calix.
calítja. | Calina. | Brouillard épais. | Caligo. Nebula.
calitjòs. | Caliginoso. | Obscur. Ténébreux. | Caliginosus.
calíu. | Pavesa. | Braises. | Favilla.
caliváda. | Carbonada. | Grillade. | Assatura.
cáll. | Callo. | Cor. Durillon. | Callum. Gemursa.
cáll de la má. | Palma. | La paume de la main. | Palma. Vola.
caÏlad. | Callado. | Tu. | Tacitus.
caÏládamènt. | Tacitamente. | Tacitement. Secrettement. | Tacitè. Sine strepitu.
caÏlar. | Callar. | Se taire. | Tacere. Silere.
caÏlòs. | Calloso. | Calleux. Qui a des cors. | Callosus.
cálma. | Calma. | Calme. | Malacia. Tranquillitas.
calmad. | Calmado. | Calmé. | Placatus. Sedatus.
calmár. | Calmar. | Devenir calme. Calmer. | Placare. Sedare.
calmár-se. | Calmar. | Devenir calme. Se calmer. | Placari. Sedari.
+**cálmas de janèr.** | Brisas de Enero. | Jours clairs et serains. | Sedum tempus.
calòr. | Calor. | Chaleur. | Aestus. Calor.
caloròs. | Caluroso. | Chaleureux. | Fervidus. Calidus.
+**calráda.** | . | . | .
cáls. | Cal. | Chaux. | Calx.
calsad. *Vèrb.* | Calzado. | Chaussé. | Calceatus.
calsad. *Nóm.* | Calzado. | Chaussure. | Calceamenta.
calsadòr. | Calzador. | Chausse-pied. | Talaris assula inducendis calceis subserviens.
calsar. | Calzar. | Chausser. | Calceare.
calsár-se. | Calzar. | Se chausser. | Tibialia, vel calceos induere.
cálsas. | Medias. | Bas. | Tibiale.
calsêta. | Calceta. | Chaussette. | Interius tibiale.
calsinaciò. | Calcinacion. | Calcination. | Exustio.
calsinad. | Calcinado. | Calciné. | Calcinatus.
calsinar. | Calcinar. | Calciner. | Calcinare.
calsòns. | Calzones. | Culottes. | Braccae. Femoralia.
calúmnia. | Calumnia. | Calomnie. | Calumnia.
calumniad. | Calumniado. | Calomnié. | Calumniâ impetitus.
calumniadòr. | Calumniador. | Calomniateur. | Calumniator.
calumniar. | Calumniar. | Calomnier. | Calumniari.
calúxos. | Chicoria dulce. | Chicorée blanche. | Intubus.
cálva. | Calva. Calvez. | Tête chauve. | Calvities.
Calvári. | Calvario. | Calvaire. | Mons calvariae.
calvêsa. *V. **cálva.*** | Calvez. | Tête chauve. | Calvities.
calvinísme. | Calvinismo. | Calvinisme. | Calvinismus.
calviníste. | Calvinista. | Calviniste. | Calvinista.
cálvo. | Calvo. | Chauve. | Calvus.
cáma. | Pierna. | Jambe. | Crus. Tibia.
camáda. | Pernada. | Coup donné avec la jambe. | Calcitratus.
camáda de víña. | Liños. | Files de seps de vigne. | Antes, antium.
camaféu. *Pèdra preciòsa.* | Camafeo. | Sardoine. | Sardonix.
camaiót. | Morcilla. | Boudin. | Botulus.
camaleò. | Camaleon. | Caméléon. | Chamaeleon.
camáli. | Ganapan. | Porte-faix. | Bajulus.
camamílla. *Hèrba.* | Manzanilla. | Camomille. | Anthemis. Chamaemelum.
camaráde. | Camarada. | Camarade. | Contubernalis.
camarèr. | Camarero. | Premier valet de chambre. | Camerarius. Cubicularius.
camaríl. | Camarin. | Cabinet. Petite chambre. | Interior cella.
camarísta. | Camarista. | Fille de chambre de la Reine. | Reginae à cubiculo foemina.
camaríste. | Camarista. | Conseiller de Castille. | Sanctionis consilii judex.
camarlenc. | Camarlengo. | Chambellan. | Regii cubiculi summus praefectus.
camarótja. | Chicoria. | Chicorée. | Cichoria. Intubus.
camaróto. | Camarote. | Petite chambre construite dans les vesseaux. | Nauticum cubiculum.
cámas-secas. | Setas. Hongo pequeño y fino. | Mousseron. | Parvus boletus.
cámas-tórtas. | Patituerto. | Qui a les pieds tortus. | Loripes.
camáure. | Papalina. Galocha. | Bonnet à l'Italienne. | Pileus ansatus.
cámbi. | Cambio. Trueque. | Troc. Échange. | Permutatio.
cambiad. | Cambiado. Trocado. | Troqué. Changé. | Permutatus.
cambiadòr. | Cambiador. | Troqueur. Changeur. | Permutator.

cambiar. | Cambiar. Trocar. | Troquer. Échanger. | Permutare.
cámbra. | Cámara. Aposento. | Chambre. Appartement. | Conclave.
cambrái. | Cambray. | Toile de Cambray. | Linteum cameracense.
cámbras. | Cámaras. | Flux de ventre. | Diarrhaea. Ventris fluxio.
cambux. | Cambux. Gambox. Cepillo. | Béguin. | Calantica.
camèll. | Camello. | Chameau. | Camelus.
camêta d'aráda. | Cama. | Piéce courbe d'une charrue. | Pars incurva aratri stivae conjuncta.
cametjad. | Perneado. | Gambadé. | Crura violentèr motus.
cametjar. | Pernear. | Gambader. | Crura violentèr movere.
camí. | Camino. | Chemin. | Via. Iter.
camía. | Camisa. | Chemise. | Indusium. Subucula.
caminad. | Caminado. | Marché. Voyagé. | Ambulatus.
caminádа. | Caminata. | Promenade un peu longue. | Deambulatio.
caminadòr. | Caminador. | Un bon marcheur. | Strenuus ambulator.
caminar. | Caminar. | Marcher. Voyager. | Ambulare. Iter facere.
caminêt. | Senda. Trocha. | Sentier. | Semita. Trames.
caminói. | Senda. Trocha. | Sentier. | Semita. Trames.
cámis. | Alba. | Aube. | Alba.
camòrra. | Camorra. Riña. | Querelle. Noise. Démélé. | Rixa.
camòsa. *Pòma.* | Camuesa. | Calville blanc. | Malum boeticum.
cámp. | Campo. | Champ. | Ager.
campad. | Acampado. | Campé. | Castrametatum.
campad. | Vivido. | Vêcu. | Victum.
campamènt. | Campamento. | Campement. | Castrorum metatio.
campána. | Campana. | Cloche. | Campana.
campanar. | Campanario. | Clocher. | Campanaria turris.
campanèr. | Campanero. | Sonneur de cloches. | Campanarum pulsator.
campanèr. | Campanero. | Fondeur de cloches. | Campanarum conflator.
campanêta. | Campanilla. | Clochette. | Campanula.
campanêta. | Cencerro. Esquila. | Sonnaille. | Pecuarium tintinnabulum.
campanetjad. | Campaneado. | Carillonné. | Campanam pulsatus.
campanetjar. | Campanear. | Carillonner. | Campanam pulsare.
⁺**campanílla.** *Flór.* | Campanilla. | Campanelle. | Campanula.
campanud. | Campanudo. | Enflé. Ampoulé. | Tumidus. Ampullatus.
campáña. | Campaña. | Campagne. | Planities.
campáña. | Campaña. | Campagne. | Militaris expeditio.
campar. | Acampar. | Camper. | Castrametari.
campar. | Vivir. | Vivre. | Vivere.
campár-se. | Vivir. | Vivre. | Vivere.
campeòn. | Campeon. | Champion. | Strenuus bellator.
campêt. | Campesico. Campillo. | Petit champ. | Ager exiguus.
campetjad. | Campado. Campeado. Vivido. | Vêcu. | Victum.[86]
campetjar. | Campar. Campear. Vivir. | Vivre. | Vivere.[87]
campetjár-se. | Vivir. | Vivre. | Vivere.
⁺**campètxe.** *Llèña.* | Campeche. | Campêche. | Lignum americanum coloratum.
camússa. | Camuza. | Peau de chamois. | Rupicaprina pellis.
cána. | Braza. | Brasse. | Hexapeda.
canad. | Vareado. Medido. | Mesuré à la vare. | Ulnâ mensus.
canadèl̃la. | Vinagera. | Burette. | Ampulla.
canál. | Canal. | Canal. Conduit. | Canalis.
canalêta. | Canalita. | Petit canal. | Canaliculus.
canál̃la. | Canalla. | Canaille. | Plebecula.
canalò. | Valle. | Vallée profonde. | Convallis.
canalóbre. | Candelero. | Chandelier. | Candelabrum.
canapé. | Canapé. | Canapé. | Bissellium.
canar. | Varear. Medir. | Mesurer à la vare. | Ulnâ metiri.
canári. | Canario. | Serin. | Achantis. Canarius passer.
canástra. | Canasta. | Manne. | Risca. Corbis.
canastrò. | Canastilla. Cestilla. | Petite manne. | Corbula.
cancèll. | Cancel. | Chancel. | Cancellus.
cancellaciò. | Cancelacion. Canceladura. | Rature. Effaçure. | Cancellatio. Oblitteratio.
cancellad. | Cancelado. | Cancellé. Rayé. Annullé. | Cancellatus.
cancellar. | Cancelar. | Canceller. Rayer. Annuller. | Cancellare.
cancel̃lèr. | Cancelario. | Chancelier. | Cancellarius.

86. **campetjad**] Campado. Campeado *solament a B*.
87. **campetjar**] Campar. Campear *solament a B*.

cancellería. | Chancillería. | Chancellerie. | Cancellaria.
Cáncêr. | Cáncer. | Cancer. | Cancer.
candêla. | Candela. Vela. | Chandelle. | Candela.
candelèra. | Candelaria. | Fête de la chandeleur. | Festa dies purificationis.
candelèro. *V.* ***canalóbre.*** | Candelero. | Chandelier. | Candelabrum.
candelêta. | Candelilla. Velilla. | Petite chandelle. | Exigua candela.
candèlls. *Plánta espinòsa.* | Abrojo. Tribulo. | Tribule. Chausse-trape. | Tribulus.[88]
candidát. | Candidato. | Candidat. | Candidatus.
candidêsa. | Candidez. | Blancheur parfaite. | Animi candor.
candióta. *Espécia de gérra.* | Candiota. | Grand vase de terre. | Cadus cretensis.[89]
candònga. | Candonga. | Caresse feinte. | Adulatio dolosa.
[+]**candòr.** | Candor. | Candeur. | Candor.
canêt. *Cért jóg de cártas.* | Sacanete. | Lansquenet. |.[90]
cánfora. | Alcanfor. | Camphre. | Camphora.
canforad. | Alcanforado. | Camphré. | Camphorâ immisitus.
cangrèna. | Gangrena. | Gangrène. | Gangraena.
cangrenad. | Gangrenado. | Gangrené. | Gangraenâ affectus.
cangrenár-se. | Gangrenarse. | Se gangrener. | Gangraenâ affici.
canícula. *Estaciò.* | Canícula. | Canicule. | Canicula.
Canícula. *Estrêlla.* | Canícula. | Canicule. | Syrius.
canicular. | Canicular. | Caniculaire. | Canicularis.
canò. | Cañon. | Canon. | Tubus.
canò d'agùias. | Alfiletero. | Étui à mettre des épingles. | Theca acicularis.
canò de cáña. | Cañuto. | Tuyau de roseau. | Tubus arundinis.
[+]**canò d'el llèu.** | . | . | .
cánon. | Cánon. | Canon. | Canon.
canonáda. | Cañonazo. | Coup de canon. | Bellici tormenti explosio.
canonáda. | Cañería. Encañado. | Tuyau. Conduit. Canal par où passe l'eau. | Aquaeductus.
canonèr. | Cañonero. | Canonnier. | Bellicorum tormentorum explosor.
canonêt. | Cañoncico. | Petit canon. | Tubulus.
canonetjad. | Cañoneado. | Canonné. | Tormentis bellicis quassus.
canonetjar. | Cañonear. | Canonner. Battre à coups de canon. | Tormentis bellicis quatere.
canónge. | Canónigo. | Chanoine. | Canonicus.
canongessa. | Canonesa. | Chanoinesse. | Canonica.
canongía. *V.* ***canonicát.*** | Canongía. | Canonicat. | Canonicatus.
canónic. | Canónico. | Canonique. Canonical. | Canonicus.
canónicamènt. | Canonicamente. | Canoniquement. Selon les Canons. | Canonicè. Ritè.
canonicát. | Canonicato. | Canonicat. | Canonicatus.
canonisaciò. | Canonizacion. | Canonisation. | Canonisatio.
canonisad. | Canonizado. | Canonisé. | In sanctorum numero adscriptus.
canonisar. | Canonizar. | Canoniser. | Sanctorum numero adscribere.
canoníste. | Canonista. | Canoniste. | Canonista.
canòns de tixidòr. | Canilla. | Bobine. | Fusus. Sucula.
cánsa. *Jóg de cártas. V.* ***secánsa.*** | Secansa. | Sécanse. | Ludus cartharum sic dictus.
cansad. *Nóm.* | Cansado. | Importun. Fâcheux. | Importunus. Molestus.
cansad. *Vèrb.* | Cansado. | Lassé. Fatigué. | Lassatus. Defatigatus.[91]
cansadíssim. | Cansadísimo. | Très fatigué. | Valdè fatigatus.
cansaláda. *V.* ***cárn saláda.*** | Cecina. Tocino. | Chair salée et sechée. | Sale et fumo indurata caro.
cansamènt. | Cansancio. | Lassitude. Fatigue. | Lassitudo.
cansar. | Cansar. | Lasser. Fatiguer. | Fatigare.
cansár-se. | Cansarse. | Se lasser. Se fatiguer. | Niti. Conari.
cansò. | Cancion. | Chanson. | Cantilena.
cansonêta. | Cancioncilla. | Chansonnette. | Cantiuncula.
cánt. | Canto. | Chant. | Cantus.
cantad. | Cantado. | Chanté. | Cantatus.
cantar. | Cantar. | Chanter. | Canere.
cántara. *Pèx.* | Cantara. | Espéce de poisson. | Cantharus.
[+]**cantaráno.** | Cómoda. | Garde-robe. | Vestiarium.
cantarèlla. | Tonillo. | . | Tonus loquendi.
cantáridas. | Cantárida. | Canthariде. | Cantharis.
cantarína. | Cantatriz. Cantarina. | Chanteuse. | Cantatrix.

88. **candèlls**] Plánta espinòsa *solament a A*.
89. **candióta**] Espécia de *solament a A*.
90. **canêt**] Cért *solament a A*.
91. **cansad**] Fatigué *A*: Fatiguer *(per error) a B*.

cantèll. | Canto. Esquina. | Extrêmité, bout d'une chose. | Angulus.
canteĪlud. | Esquinado. | Construit en angle. | In angulum institutus.
canteno. *Pèx.* | Escaro. | Scare. | Scarus.
cánter. | Cántaro. | Cruche. Broc. | Cantharus.
cántic. | Cántico. | Cantique. | Canticum.
cantidad. | Cantidad. | Quantité. | Quantitas. Summa.
cantimplóra. | Cantimplora. | Chantepleure. | Lagena.
cantò. | Canto. | Pierre de taille. | Saxum. Lapis quadratus.
cantonáda. | Esquina. | Angle extérieur. | Angulus exterior.
cantonèra. | Cantonera. | Tenon. | Angularis nexus.
cantòr. | Cantor. | Musicien. Chanteur. | Cantor.
cantòra. | Cantora. | Chanteuse. | Cantatrix.
canturía. | Canturía. | Musique. | Musice.
canúa. | Canoa. | Canot. | Cimba. Indicus linter.
canxalágua. *Hèrba.* | Canchelagua. | Herbe qui nous vient des Indes. | Herba Indica medicinalis.
cáña. | Caña. | Canne. Roseau. | Arundo. Canna.
cáña-dòlsa. | Caña dulce. Cañamiel. | Canne de sucre. | Canna mellita.
cáña-féllera. | Cañaheja. Férula. | Ferule. | Ferula.
cáña-fístola. | Cañafístola. | Casse. | Casia fistularis.
cáña-mél. | Cañamiel. Caña dulce. | Canne de sucre. | Canna mellita.
cañar. | Cañaveral. Cañar. | Lieu où croissent les roseaux. | Arundinetum.
cáña-xíula. | Carrizo. | Glaïeul. | Carex.
cañèĪla. | Canela. | Canelle. | Cassia. Cinnamomum.
cañêt. | Cañete. | Eau de vie de cannes de sucre. | Aqua ex sacchari arundinibus extracta vi ignis.
cañêta. | Cañuela. | Petit roseau. | Tenuis arundo.
cañís. | Cañizo. Zarzo. | Claie de roseaux. | Arundinea crates.
cañissáda. | Cañizo. | Claie de roseaux. | Cannarum compago.
cañò de la gargamèĪla. | Garganta. Gaznate. | Gosier. | Guttur. Fauces.
cañóta. *Cáña bòrda.* | Carrizo. | Glaïeul. | Carex.
cáñum. | Cañamo. | Chanvre. | Cannabis.
cáñum. *Róba.* | Cañamazo. | Canevas. | Cannabinum textum.
cañutíĪlo. | Cañutillo. | Canetille. | Spirae.
caóba. *V.* ***mógani.*** | Caoba. Caobana. | Espéce de Cédre. | Swietenia mahogani.
cáos. | Caos, ó chaos. | Chaos. | Chaos.
cáp. | Cabeza. | Tête. | Caput.
cáp. | Ninguno. | Aucun. Pas un. | Nullus.
cápa. | Capa. | Manteau. | Pallium.
capacidad. | Capacidad. | Capacité. | Capacitas.
capacíssim. | Capacísimo. | Très habile. | Capacissimus.
caparrás. | Cabezorro. Cabezudo. | Qui a la tête grosse. | Capito.
capárro. | Arras. | Arrhes. Denier-adieu. | Arrha, vel Arra.
caparrò. | Cabecilla. Cabezuela. | Insensé. | Insanum caput.
caparrós. | Caparrosa. | Couperose. | Chalcantum.
caparrót. | Cabezorro. Cabezudo. | Qui a la tête grosse. | Capito.
caparrud. | Cabezudo. Testarudo. | Têtu. Opiniâtre. | Capito. Cerebrosus.[92]
caparútxo. | Cresta. | Houppe. | Apex.
capás. | Capaz. | Capable. | Capax.
capatás. | Capataz. | Préposé. Chef. | Caput. Praefectus.
cáp-báx. | Cabizbaxo. Cabizcaido. | Qui a la tête penchée. | Demissus capite.
cáp-brèu. | Cabreo, ú becerro. | Registres cartulaires. | Acta.
cáp-brevad. | Registrado en el Cabreo, ó becerro. | Registré sur les registres cartulaires. | Clientelares fundos censum.
cáp-brevar. | Registrar en el Cabreo, ó becerro. | Registrer sur les registres cartulaires. | Clientelares fundos censêre.
capciòs. | Capcioso. | Captieux. | Capciosus.
capdèll. | Ovillo. | Peloton. | Glomus.
capdeĪlad. *V.* ***debanad.*** | Devanado. | Dévidé. | Glomeratus.
capdeĪlar. *V.* ***debanar.*** | Devanar. | Dévider. | Glomerare.
capdeĪlêt. | Ovillejo. | Petit peloton. | Glomulus.
capèll. | Sombrero. | Chapeau. | Pileus.
capèĪla. | Capilla. | Chapelle. | Capella. Sacellum.
capeĪlá. | Capellan. Clerigo. | Chapelain. | Capellanus.
capeĪlanía. | Capellanía. | Chapellenie. | Capellania.
capeĪlèr. | Sombrerero. | Chapelier. | Pileorum opifex et propola.
capeĪlêt. | Sombrerillo. | Petit chapeau. | Pileolus.
capeĪlêta. | Capillíta. | Petite chapelle. | Capillita.
capeĪlína. | Capellina. | Cabasset ou morion. | Galea. Cassis pars superior.
capéllo. | Capélo. | Chapeau de Cardinal. | Pileus cardinalitius.

92. **caparrud**] Testarudo *solament a A.*

+cáp-esgaveĨlad. | Madexa sin cuerda. Tolondron. | Étourdi. Imprudent. | Non sibi constans. Praeceps.
capêt. | Cabezuela. | Tête qui a peu de cervelle. | Insanum caput.
capêta. | Capíta. | Petit manteau. | Palliolum.
capetjad. | Cabeceado. | Branlé. | Motatus.
capetjar. | Cabecear. | Branler la tête. | Caput motare.
capetjar el bárco. | Arfar. | Rouler. | Fluctuare.
cáp-ficad. | Cabizbaxado. Cabizcaido. | Penché. Baissé. | Cervicem obstipatus.
cáp-ficar. | Cabizbaxar. | Baisser la tête. | Cervicem obstipare.
cáp-ficár-se. | Cabizbaxarse. | Baisser la tête. | Cervicem obstipare.
cáp-girad. | Volvido. | Tourné. | Conversus.
cáp-girar. | Dar una vuelta á las cosas. | Tourner. | Vertere. Invertere.
cáp-girár-se. | Volver, inclinar la cabeza hacia alguna parte. | Tourner la tête. | Se convertere.
capíĨla. | Capilla. | Capuchon. Capuche. | Monachalis cucullus.
capirót. | Capirote. | Capuce. Chaperon. | Eponis. Cucullus.
capirotáda. *Cérta sálsa.* | Capirotada. | Capilotade. | Moretum.
capiscól. *V.* ***xántre.*** | Capiscol. Chantre. | Capiscol. Chantre. | Chori praefectus.
capiscolía. | Capiscolía. Chantría. | Dignité de capiscol. | Chori praefectura.
capitá. | Capitan. | Capitaine. | Dux.[93]
capitál. | Capital. | Capital. | Capitalis.
capitána. | Capitana. | Capitaine. | Praetoria navis.
capitanía. | Capitanía. | Gouvernement militaire d'une province. | Praefectura militaris.
capitèll. | Capitel. Chapitel. | Le chapiteau d'une colonne. | Columnae capitulum.[94]
capítol. | Capítulo. Cabildo. | Chapitre de Chanoines, et de Religieux. | Capitulum.
capítol de llíbre. | Capitulo. | Chapitre d'un livre. | Libri caput.
capitólio. | Capitolio. | Capitole. | Capitolium.
capítols matrimoniáls. | Capitulos matrimoniales. | Conventions matrimoniales. | Pacta matrimonialia.
capítula. | Capítula. | Capitule. | Capitulum.
capitulaciò. | Capitulacion. | Convention. Capitulation. | Pactio. Conventio.
capitulad. | Capitulado. | Traité. Capitulé. | Pactiones transactae.

93. **capitá**] capitá *A*: capita *B*.
94. **capitell**] Chapiteau *B*: Chapeau *A*.

capitular. *Vèrb.* | Capitular. | Traiter. Capituler. | Pacisci. Pactum inire.
capitular. *Nóm.* | Capitular. | Capitulaire. | Capitularis.
capò. | Capon. | Chapon. | Capo.
+capò. | Capon. | Châtré. Eunuque. | Spado.
capolad. | Picado. | Haché. | Minutatim concisus.
capolamènt. | Quebrantamiento. | Lassitude. Épuisement de forces. | Corporis attritio. Lassitudo.
capolar. | Picar. | Hacher menu. | Minutatim concidere.
capòll de las flórs. | Cabezuela. | Le bouton des fleurs. | Gemma.
caponad. | Castrado. | Hongré. | Castratus.
caponadúra. | Castradura. | L'action de châtrer. | Castratio.
caponar. *V.* ***sanar.*** | Castrar. Capár. | Hongrer. | Castrare.
capót. | Capote. Gaban. | Gaban. | Capitium. Bardocucullus.
capót. *En el jóg de cártas.* | Capote. | Capot. | Omnia puncta tollere.
capót. *En el menjar.* | Capote. Dar capote. | Faire quelqu'un capot. | Impransum relinquere.
capotíĨlo, ô ***capotò.*** | Capotillo. | Petit manteau. | Brevis penula.
Capricórnio. | Capricornio. | Capricorne. | Capricornius.
capritxáda, ô ***caprítxo.*** | Capricho. | Caprice. | Morositas.
capritxòs. | Caprichoso. | Capricieux. Opiniâtre. | Pervicax. Morosus.
capritxòsamènt. | Caprichosamente. | Capricieusement. | Morosè.
capritxud. | Caprichudo. | Têtu. Obstiné. Opiniâtre. | Pertinax.
cap-rótg. *Pèx.* | . | . | .
cápsa. | Caxa. | Boîte. | Pyxis.
capsál. | Cabecera. | Le chevet du lit. Le traversin. | Cervical.
capsalèra. | Cabecera de la cama. | Le chevet du lit. | Caput lecti.
capsána. | Rodete. | Bourrelet. | Orbiculus. Cestillus.
capsêta. | Caxita. | Petite boîte. | Capsula. Pyxidula.
capsêta. *V.* ***xúcla-mél.*** | Veleño. Beleño. | Jusquiame. | Hyoscyamus.
cápta. | Demanda. Qüesto. | Quête. | Stipis conquisitio.
captad. | Mendigado. | Mendié. | Mendicatus.
captadòr. | Demandador. | Quêteur. | Stipis corrogator.

captar. | Pordiosear. Mendigar. | Mendier. | Mendicare.
captíri. *V.* ***cápta.*** | Demanda. Qüesto. | Quête. | Stipis conquisitio.
captíu. | Cautivo. Captivo. | Captif. | Captivus.
captivad. | Cautivado. Captivado. | Captivé. | In servitutem abductus.
captivar. | Cautivar. Captivar. | Captiver. | In captivitatem abducere.
captivéri, ô ***captividad.*** | Cautiverio. Cautividad. | Captivité. | Captivitas.
captúra. | Captura. | Capture. Prise. | Comprehensio.
capturad. | Capturado. | Arrêté. | Comprehensus.
capturamènt. | Captura. | Capture. | Comprehensio.
capturar. | Capturar. | Arrêter. Prendre quelqu'un. | Comprehendere.
capúl͠la. | Capucho. | Capuchon. | Cucullus.
capútxa. | Capucha. | Accent circonflexe. | Accentus circumflexus.
caputxí. | Capuchino. | Capucin. | Capuccinus. Monachus.
caputxína. | Capuchina. Capuchina. | Capucine. | Capuccina.
cáp-vèspre. | Tardecita. | Le soir. La brune. | Dies advesperascens.
cár. | Caro. | Cher. | Carus.
cára. | Cara. | Le visage. La face. | Facies. Vultus.
carabássa. | Calabaza. | Calebasse. Citrouille. | Cucurbita.
carabássa vinatèra. | Calabaza vinatera. Calabacino. | Gourde. Calebasse à mettre du vin. | Cucurbita.
carabassad. | Calabazate. | Conserve de calebasse. | Cucurbitae saccharo conditae.
carabassèra. | Calabaza. | Citrouille. | Cucurbita.
carabassêta. *V.* ***carabássa vinatèra.*** | Calabacino. | Gourde à mettre du vin. | Cucurbita.
carabassót. | Necio. Tonto. | Niais. Sot. | Stolidus.
carabassotáda. | Calabazada. | Coup de tête. | Capite impactus ictus.
carabína. | Carabina. | Carabine. | Catapulta.
carabinèr. | Carabinero. | Carabinier. | Catapultarius eques.
carácter. | Caracter. | Caractére. | Character.
caracterisad. | Caracterizado. | Caractérisé. | Designatus.
caracterisar. | Caracterizar. | Caractériser. | Notare. Designare.
característic. | Característico. | Caractéristique. | Characteristicus.
caracteristicamènt. | Caracteristicamente. | Evidemment. | Expressè. Manifestè.
cára-giráda. *V.* ***guixòns.*** | Judías de careta. | Faseole. | Phaseolus.
caragól. *V.* ***tornílĺo.*** | Tornillo. | Vis. | Cochlea. Exiguum torcular.
caragól. *Insécte.* | Caracol. | Colimaçon. | Limax. Cochlea.
caragól d'el már. | Caracol. | Coquille de mer. | Cochlea marina.
caragól de prèmsa. | Husillo. | Vis de pressoir. | Cylindrus in spiras excavatus.[95]
⁺**caragolíl͠lo.** *Plánta.* | Caracolillo. | Caracolle. | Phaseolus indicus cochleato flore.
carambóla. | Carambola. | Carambole. | Duorum globulorum collisio ex tertii collisione.
caramèll. | Carambano. Cerrion. | Glaçon. Verglas. | Congelata Stiria.
caramèl͠la. | Caramillo. Pipa. | Chalumeau. | Calamus. Avena.
⁺**caraméllo.** | Caramelo. | Caramel. | Saccharea crusta.
caramída. | Iman. | Aimant. | Magnes.
caramúll. | Colmo. | Comble. | Cumulus.
caramul͠lad. | Colmado. | Comblé. | Cumulatus.
caramul͠lar. | Colmar. | Combler. | Cumulare.
caramúxa. | Gamon. | Asphodèle. | Asphodelus.
carbò. | Carbon. | Charbon. | Carbo.
carbò de pèdra. | Carbon de tierra. | Houille. | Carbo fossilis.
carbonèr. | Carbonero. | Charbonnier. | Carbonarius.
carbonèra. | Carbonera. | Charbonniére. | Carbonaria apotheca.
carbúncle. *Pèdra preciòsa.* | Carbunclo. | Escarboucle. | Carbunculus.
carbúncle. *Grá.* | Carbunclo. | Charbon. Gros froncle. | Carbunculus.
cárc, ô ***cárd.*** | Cardo. | Chardon. | Carduus.
carcabóts. *V.* ***gargamèl͠la.*** | Garganta. | La gorge. Le gosier. | Guttur.
⁺**carcanáda.** | Caparazon. | Carcasse. | Avis ossea compago.
cárd-sánt. | Cardo santo. | Chardon-beni. | Carduus benedictus.
cárd-sigrèll. | Cabezuela. Cardo corredor. | Chardon à cent têtes. Panicaut. | Centum capita. Eringion.
cárda. *Hèrba.* | Cardencha. | Chardon à carder. | Veneris labrum.
cárda, *per cardar.* | Cardencha. | Carde pour carder la laine. | Pecten ferreus hamatus.
cardad. | Cardado. | Cardé. | Carminatus.

95. **caragól de prèmsa**] *aquest article figura solament a.*

cardadòr. | Cardador. | Cardeur de laine. | Carminator.
cardadúra. | Cardadura. | Cardage de laine. | Carminatio.
+**cardamomo.** | Cardamomo. | Cardamome. | Cardamomum.
cardar. | Cardar. | Carder la laine. | Carminare.
cardinál. | Cardenal. | Cardinal. | Ecclesiae Cardinalis.
cardinalát. | Cardenalato. | Cardinalat. | Cardinalitia dignitas.
cardússas. | Carduza. | Carde. | Ferreus pecten.
carêna de bastimènt. | Quilla. | Quille. | Carina.
carenad. | Carenado. | Carené. | Reparatus.
carenar. | Carenar. | Carener un vaisseau. | Navem reparare.
caréncia. | Carencia. | Défaut. Privation. | Penuria.
carestía. | Carestía. | Manque. Disette. | Penuria.
carêta. *V.* ***máscara.*** | Careta. Máscara. | Masque. | Larva. Persona.
caretg. | Careo. | Confrontation d'une chose avec une autre. | Comparatio.
caretjad. | Careado. | Confronté. | Collatus. Comparatus.
caretjar. | Carear. | Confronter. | Comparare.
caretjar. | . | . | .
carexer. | Carecer. | Manquer d'une chose. | Carere.
+**caricatúra.** | Caricatura. | Caricature. | Caricatura.
carícia, ô ***caríssia.*** | Carícia. | Caresses. Cajoleries. | Blanditiae.
cariciad. *V.* ***acariciad.*** | Acariciado. | Caressé. | Blanditus.
cariciar. *V.* ***acariciar.*** | Acariciar. | Caresser. | Blandiri.
caridad. | Caridad. | Charité. | Charitas.
caríño. | Cariño. | Tendresse. Bienvaillance. | Amor. Benevolentia.
cariñòs. | Cariñoso. | Tendre. Caressant. | Studiosus. Benevolus.
cariñòsamènt. | Cariñosamente. | D'une manière tendre et affectueuse. | Amicè. Benevolè.
caríssim. | Carísimo. | Très cher. Très couteux. | Charissimus.
caríssim. | Carísimo. | Très aimé. | Charissimus.
caritat. | Caridad. | Charité. Aumône. | Eleemosina.
caritatíu. | Caritativo. | Charitable. Bienfaisant. | Beneficus.
caritativamènt. | Caritativamente. | Charitablement. | Benignè.
carlína. *Plánta.* | Carlina. Cardo Aljonjero. | Carline. | Carduus Carolinus. Chamaeleon albus.
carmelíte. | Carmelita. | Carme. | Carmelitanus.
carmesí. | Carmesí, ó carmesin. | Cramoisi. | Purpureus.
carmí. | Carmin. | Carmin. | Purpurissum.
+**carminatíu.** *Remei. Cóntre flátos.* | Carminativo. | Carminatif. | Carminativus.
cárn. | Carne. | Chair. | Caro.
carnadúra. | Encarnadura. | Charnure. | Carnis temperies.
carnál. | Carnal. | Charnel. | Carnalis. Libidinosus.
carnálmènt. | Carnalmente. | Charnellement. | Libidinosè.
carnássa. | Carnaza. | L'envers des peaux. | Pellis latus infimum.
carnátge. | Carnicería. Estrago. | Carnage. | Strages.
carnátge. *V.* ***muladár.*** | Muladar. | Voierie. | Cloaca.
carnavál, ô ***carnestóltas.*** | Carnaval. Carnestolendas. | Carnaval. | Bacchanalia.
carnèra. *Hèrba.* | Yerba gigante. Acanto. Branca Ursina. | Acanthe. Branche Ursine. | Acanthus.
cárnestóltas, ô ***carnavál.*** | Carnestolendas. Carnaval. | Carnaval. | Bacchanalia.
carnicèr. | Carnicero. | Boucher. | Lanius.
carnicería. | Carnicería. | Boucherie. | Laniarium.
carnòs. | Pulposo. | Charnu. | Pulposus.
carnót. | Carnosidad. | Carnosité. | Carnositas.
cárn saláda. | Cecina. Tocino. | Chair salée et sechée. | Sale et fumo indurata caro.
caróta. *Monêda.* | Doblon. | Pistole. | Duplio hispanicus.
caróta de papèr. | Máscara. | Masque. | Larva. Persona.
cárpa. *Pèx.* | Carpa. | Carpe. | Cyprinus. Cyprius.
carpò. *V.* ***escarpò.*** | Rabadilla. Hueso sacro. | Croupion. | Os sacrum. Uropygium.
carrásca. *Ábre.* | Carrasca. | Chêne-verd. | Ilex.
cárreg. *V.* ***encárreg.*** | Cargo. Encargo. | Charge. Emploi. Commission. | Onus. Mandatum. Munus.
cárreg. | Cargo. | Chargement. Cargaison. | Mercium invectio.
+**cárreg.** | Reprension. | Reproche. | Exprobratio.
cárrega. | Carga. | Charge. | Pondus. Onus.
carregad. | Cargado. | Chargé. Rempli. | Oneratus. Plenus.
carregadíssim. | Cargadísimo. | Très chargé. | Valdè onustus.
carregadòr. | Cargadero. | Endroit destiné pour charger. | Locus ubi sarcinae imponuntur.
carregamènt. | Cargazon. | Cargaison. | Merces navi convehendae.

carregar. | Cargar. | Charger. | Onerare.
carregár-se. | Cargar. | Charger quelque chose sur son dos. | Sarcinas efferre.
carrèr. | Calle. | Rue. | Vicus.
carrèra. | Carrera. | Course à pied, ou à cheval. | Decursio ludrica.
carrèra. | Carrera. | État. Profession. | Institutum vitae.
+**carrerêtas.** | . | Videlle. | Massae sectorium.
carrerò. | Callejuela. | Rue étroite. | Viculus.
carrêta. | Carreta. Carro. | Charrette. | Carruca.
carretáda. | Carretada. | Charretée. | Vehes.
carretèll. | Cubeta. Cubetilla. | Petite cuve. Cuveau. | Doliolum. Minor cuppa.
carretèr. | Carretero. | Charretier. | Carrucarius.
carretèra. | Carretera. Carretera. | Grand chemin. | Via publica.
carretetg. | Acarreo. | L'action de charrier. | Advectio.
carretetjad. | Acarreado. | Charrié. Voituré. | Advectus.
carretetjar. | Acarrear. | Charrier. Transporter. | Convehere.
carretò. | Carreton. Brueta. | Brouette. | Vehiculum unius rotae.
+**carretò de cáxa.** | Chirrion. | Tombereau. | Plaustrum.
carríl. | Carril. | Orniére. | Rotae vestigium.
cárritx. | Carrizo. | Leche. | Carex.
cárro. | Carro. | Char. Charrette. Chariot. | Currus. Plaustrum.
carróssa. | Carroza. Coche. | Carrosse. | Carruca.
carróta. | . | . | .
cárt ô creu. *Cért jóg.* | Pan ó vino. | Croix ou pile. | Sorte ludus.
cárta. | Carta. | Lettre. | Epistola.
+**cartabò.** *V. escáire.* | Cartabon. | Équerre. | Norma.
cartapácio. | Cartapacio. | Porte-feuille d'écolier. | Cartaphorum.
cártas de jogar. | Cartas. | Cartes à jouer. | Folia lusoria.
cártas de matrimóni. | Carta de dote. | Contrat de mariage. | Nuptialis tabula.
cartélla. | Cartela. | Console. | Mensula.
cartèr. | Cartero. | Commis de la poste. | Tabellarius.
cartèra. | Cartera. | Porte-feuille de poche. | Scrinium.
cartetjad. | Barajado. | Mêlé. | Permixtus.
cartetjar las cártas. | Barajar. | Mêler. Battre les cartes. | Chartas lusorias miscere, versare.
cartetjár-se. | Cartearse. | Entretenir une correspondance par lettres. | Mutuas inter se litteras scribere.
cartilaginòs. | Cartilaginoso. | Cartilagineux. | Cartilaginosus.
cartíl̃las. | Cartilla. Testimoniales. | Testimoniaux. | Litterae testimoniales.
cartò. | Carton. | Carton. | Charta spissior.
cartutxèra. | Cartuchera. | Étui à cartouches. | Chartarum ferramentis infertarum theca.
cartútxo. | Cartucho. | Cartouche. | Charta ferramentis inferta.
cartúxa. | Cartuxa. | Ordre des Chartreux. | Carthusianus Ordo.
cartúxo. | Cartuxo. | Chartreux. | Carthusianus.
carxófa. | Alcachofa. | Artichaut, ou pomme d'artichaut. | Cinarae caput.
carxofar. | Alcachofal. | Champ planté d'artichauts. | Locus cinaris consitus.
carxofèra. | Alcachofa. | Artichaut. | Cinara.
cás. | Caso. | Cas. | Casus.
+**cás.** *V. cabál.* | Caso. Estimacion. | Cas. Estime. | Pretium.
cása. | Casa. Casa. | Maison. | Domus.
cása d'abeias. | Colmena. | Ruche à miel. | Alveus.
casad. | Casado. | Marié. | Maritatus.
casáda. | Casada. | Mariée. | Desponsata.
casadòr. | Casadero. | Mariable. Nubile. | Nubilis.
casadòra. | Casadera. | Mariable. Nubile. | Nubilis.
casamènt. | Casamiento. | Mariage. | Conjugium. Connubium.
casamentèr. | Casamentero. | Entremetteur de mariage. | Matrimonii conciliator.
casar. | Casar. | Marier. | Connubio jungere.
casár-se. | Casarse. | Se marier. | Uxorem ducere.
casát. | Casar. | Hameau. | Pagus.
cásca. | Casca. | Espéce de massepain. | Panis dulciarii genus.
cascad. | Cascado. | Battu. | Percussus.
cascáda. | Cascada. Cascada. | Cascade. | Praeceps aquae lapsus.
cascái. | Adormidera. | Pavot. | Papaver.
cascár. | Cascar. | Battre quelqu'un. | Percutere.
cascárro. | . | . | .
cascarrúl̃la. | Cazcarria. Zarpa. | Boue qui s'attache au bas des habits. | Lutum oris vestium adhaerens.
cascavèll. | Cascabel. | Grelot. | Crotalum.
cásco. *V. morriò.* | Casco. Casquete. Morion. | Casque. Morion. | Cassis. Galea.
casconía. | Colleja. | Mâches. Répons. Pissenlits. | Intybum erraticum.

cás d'aventúra. | Caso fortuito. | Cas fortuit. | Casus fortuitus.
casèr. | Casero. | Attaché à son menage. | Rei familiari intentus.
casería, ô ***casoláns.*** | Casería. Casar. Villorío. | Hameau. Bourg. | Pagulus. Domorum congeries.
casi. | Casi. | Presque. À peu près. | Ferè. Fermè.
casolá. | Quintero. | Metaier. | Villicus.
caspité! *Interj.* | Cáspita! | Há! | Papae!
cássa. | Caza. | Chasse. | Venatio. Aucupium.
cassaciò. | Casacion. | Cassation. | Abrogatio.
cassad. | Cazado. | Chassé. | Venatione captus.
cassadòr. | Cazador. | Chasseur. | Venator. Auceps.
cassar. | Cazar. | Chasser. | Venari.
⁺**cássaro d'un bastimènt.** | Alcazar. Castillo de popa. | Château de pouppe. | Castellum. Stega.
⁺**cassávê.** | Cazabe. | Cassave. | Cassava.
cássia. *V.* ***caña-fístola.*** | Casia. Cañafistola. | Casse. | Casia.
casseróla, ô ***cassóla.*** | Cazuela. | Casserole. | Aenea paropsis. Patiuncula.[96]
cassolêta. | Cazoleta. | Petit poélon. Petite casserole. | Paropsis.
cassolêta de fusèll. | Cazoleta. | Bassinet d'une arme à feu. | Sclopeti alveolus.
cásta. | Casta. | Race. Génération. | Genus. Progenies.
cástamènt. | Castamente. | Chastement. | Castè.
castáña. | Castaña. | Châtaigne. | Castanea.
⁺**castáña.** *Espécia d'ampollêta.* | Castaña. | Vaisseau en forme de chataigne. | Vas in castaneae formam redactum.[97]
⁺**castáña de las Índias.** | Castaña de las Indias. | Marron d'Inde. | Balanus Indicus.
castáña gróssa, ô ***empeltáda.*** | Castaña enxerta. | Marrons. | Balanus-Castanea.
castañar. | Castañar. | Châtaigneraie. | Castanetum.
castañèr. *Ábre.* | Castaño. | Châtaignier. | Castanea.
castañèr empeltad. | Castaño enxerto. | Marronnier. | Arbor balanitis.
castañèr de las Índias. | Castaño de Indias. | Marronier d'Inde. | Hippocastanum vulgare.
castañêta. | Castañeta. | Claquement des doigts. | Digitorum crepitus.
castañóla. *V.* ***júnsa.*** | Juncia. | Souchet. | Cyperus. Juncus quadratus.

96. **casseróla**] casseróla ô cassóla *B*: Cassóla *A*; Paiuncula sive aenea paropsis *A*: Aenea paropsis. Patiunula *B*.
97. **castáña**] Ampollêta *per* Ampollêta *(error).*

castañóla. *Pèx.* | . | . | .
castañólas. | Castañetas. | Castagnettes. | Crotalum ligneum.
castedad. | Castidad. | Chasteté. | Castitas.
castèll. | Castillo. | Château fort. | Castellum.
⁺**castèll de pròva d'un bastimènt.** | Castillo de proa. | Château de proue. | Castellum.
cástig. | Castigo. | Châtiment. | Castigatio.
castigad. | Castigado. | Châtié. | Castigatus.
castigadòr. | Castigador. | Celui qui châtie. | Castigator.
castigar. | Castigar. | Châtier. | Castigare.
castís. | Castizo. | Qui est de bonne race. | Nobili genere ortus.
castíssim. | Castísimo. | Très chaste. | Castissimus.
cásto. | Casto. | Chaste. | Castus.
castòr. *Animál.* | Castor. | Castor. | Castor.
castrad. | Castrado. | Châtré. | Castratus.
castradòr. | Castrador. | Châtreur. | Testium exsector.
castrar. | Castrar. | Châtrer. | Castrare.
castrènsê. | Castrense. | Militaire. | Castrensis.
casuál. | Casual. | Casuel. | Fortuitus.
casualidad. | Casualidad. | Casualité. | Casus.
casualmènt. | Casualmente. | Casuellement. | Fortuitò. Casù.
casuíste. | Casuista. | Casuiste. | Moralis Theologus.
casúlla. | Casulla. | Chasuble. | Casula.
catafál. | Cadahalso. | Echafaut. | Tabulatum.
catálogo. | Catalogo. | Catalogue. | Catalogus.
catalúfa. | Catalufa. | Sorte d'étoffe de soie, ou de peluche. | Tapes densior villosusque variegatus.
cataplásme. | Cataplasma. | Cataplâme. | Cataplasma.
catapúlta. | Catapulta. | Catapulte. | Catapulta.
catarácta. | Catarata. | Cataracte. | Oculi suffusio.
⁺**cataráctas.** | Cataratas. | Cataractes. | Cataracta.
cataráña. *Aucèll.* | Cataraña. | Oiseau qui ressemble à la cercelle. | Cataracta.
Catarína. | Catarina. | Catherine. | Catharina.
⁺**catárro.** *V.* ***cadárn.*** | Catarro. | Catarre. | Conyza. Catarrhus.
catástro. | Catastro. | Rôle. Taille. | Index. Catalogus. Vectigal commune.
catástrofa. | Catástrofe. | Catastrophe. | Catastrophe.
catecísme. | Catecismo. | Catéchisme. | Catechismus.
catecúmeno. | Catecumeno. | Cathéchuméne. | Catechumenus.
cátedra. | Cátedra. | Chaire. | Cathedra.

catedrál. | Catedral. | Cathédrale. | Cathedralis ecclesia.
catedrátic. | Catedrático. | Professeur. | In universitate professor.
categoría. | Categoría. | Catégorie. | Categoria.
categóric. | Categórico. | Catégorique. | Categoricus. Certus.
categóricamènt. | Categóricamente. | Catégoriquement. | Praecisè.
catequisad. | Catequizado. | Catéchisé. | Ad fidem christianam eruditus.
catequisar. | Catequizar. | Catéchiser. | Christianae fidei elementa docere.
catequíste. | Catequista. | Catéchiste. | Doctrinae christianae institutor.
catérva. | Caterva. | Troupe, foule de gens. | Caterva. Copia.
catífa. | Alcatifa. Alfombra. | Tapis de Turquie. | Tapes.
católic. | Católico. | Catholique. | Catholicus.
catolicísme. | Catolicismo. | Catholicisme. | Catholicae ecclesiae fides.
catolicíssim. | Catolicísimo. | Très catholique. | Valdè catholicus.
catóptrica. | Catóptrica. | Catoptrique. | Catoptrica.
catorze. | Catorce. | Quatorze. | Quatuordecim.
catorzê. | Catorceno. | Quatorziéme. | Decimus quartus.
cátre. | Catre. | Lit de camp. | Lectulus portabilis.
catxássa. | Cachaza. | Flegme. Lenteur. | Tranquillitas animi.
cátxo. | Cacho. | Jeu de cartes. | Ludi pagellarii genus.
cáu de cunís. | Madriguéra. | Terrier. Fanière. | Cuniculus. Cubile.[98]
cauciò. | Caucion. | Garantie. Assurance. | Cautio. Cautela.
caucionad. | Afianzado. | Garanti. | Praestitus.
caucionar. | Prestar caucion. | Garantir. | Pro aliquo spondere.
caudál. | Caudal. | Fonds. Capital. | Capitalis.
caudalòs. | Caudaloso. | Abondant. | Copiosus. Abundans.
caudalosíssim. | Caudalosísimo. | Très abondant. | Valdè copiosus.
cáurer. | Caer. | Tomber. | Cadere.
cáurer-hi. | Caer en ello. | Connoître la raison. | Aliquid comprehendere.
cáusa. | Causa. | Cause. | Causa.
causad. | Causado. | Causé. | Effectus.
causál. | Causal. | Motif sur lequel une chose est fondée. | Causalis ratio.
causar. | Causar. | Causer. | Causare. Efficere.
cáustic. | Cáustico. | Caustique. Corrosif. | Causticus.
cáutamènt. | Cautamente. | Avec précaution. | Cautè. Prudentèr.
cautéla. | Cautela. | Précaution. | Cautela. Cautio.
cautelad. | Cautelado. | Évité. | Cautè vitatus.
cautelar. | Cautelar. | Éviter. Prendre garde. | Cavere.
cautelòs. | Cauteloso. | Avisé. Circonspect. | Prudens. Cautus.
cautelòsamènt. | Cautelosamente. | Avec prévoyance et circonspection. | Prudentèr. Cautè.
cautelosíssimamènt. | Cautelosísimamente. | Très prudemment. | Prudentissimè. Astutissimè.
cautéri. | Cauterio. | Cautére. | Cauterium.
cauterisaciò. | Cauterizacion. | L'action de cauteriser. | Cauterizatio.
cauterisad. | Cauterizado. | Cautérisé. | Cauterio exustus.
cauterisar. | Cauterizar. | Cautériser. | Cauterio urere.
cáuto. | Cauto. | Avisé. Prévoyant. | Cautus.
cáva. *Vena.* | Cava. | Veine cave. | Vena cava.
cavad. | Cavado. | Creusé. | Cavatus.
caváda. | Cava. | Remuement de la terre avec la houe. | Cavatio. Fossio. Pastinatio.
cavadòr. | Cavador. | Celui qui travaille à la terre. | Cavator. Fossor.
+**cavadòr de rócas.** | El cavador que quebranta los terrones. | Herseur. | Occator.
cavaiò de blad. | . | Dizeau. | Frumentariorum fascium denarius.
caváll. | Caballo. | Cheval. | Equus.
+**caváll de frísa.** | Caballo de frisia. | Cheval de frise. | Ericius.
+**caváll marí.** | Caballo marino. | Cheval marin. | Hyppocampus.
+**caváll sumerí.** | Caballo macho para casta. | Étalon. | Equus emissarius.
cavallẽr. | Caballero. | Chevalier. | Eques.
cavallería. | Caballería. | Cavalerie. | Equitatus.
+**cavallêts entre solg y solg.** | Caballon. | Sillon. | Porca.
+**caválls per serrar llèña.** | Burro. Caballete. | Baudet. | Tigna.
cavar. | Cavar. | Creuser la terre. Bécher. | Fodere.
cáveg. | Azáda. Azadon. | Houe. Hoyeau. | Ligo.
caveguèll. | Almocrafe. | Sarcloir. | Sarculus.
cavérna. | Caverna. | Caverne. Antre. | Caverna. Antrum.

98. **cau de cunís**] Fanière *solament a A*.

cavidad. | Cavidad. | Cavité. Creux. | Cavum. Cavositas.
cavillaciò. | Cavilacion. | Cavillation. | Cavillatio.
cavillad. | Cavilado. | Raillé. Plaisanté. | Cavillatus.
cavillar. | Cavilar. | Railler. Plaisanter. | Cavillari. Dolo uti.
cavillòs. | Caviloso. | Railleur. Plaisant. | Cavillosus. Cavillator.
cáxa. | Arca. | Coffre. | Arca.
cáxa d'escopêta. | Caxa de arma de fuego. | Fût d'un fusil. | Fistulae amplitudo.
cáxa de mórt. | Ataud. Caxa. Feretro. | Biére. Cercueil. | Loculus. Sandapila. Feretrum.
caxál. | Muela. | Dent molaire. | Dens molaris.
caxál de vèia. | Diente de leon. | Dent de lyon. | Leontodon. Taraxacum.
caxaláda. | Mordisco. Mordiscon. | Morsure. Coup de dents. | Morsus.
caxaladêta. | Bocadillo. | Petite bouchée. | Buccella. Frustulum.
caxaĪletjad. | Mordiscado. | Censuré. Mordu. | Morsus.
caxaĪletjar. | Mordiscar. | Médire. Censurer. Mordre. | Mordere. Rodere.
caxèr. | Caxero. | Caissier. | Gazophylax.
caxêta. | Arquita. Arquilla. | Petit coffre. | Arcula.
caxíste. | Caxista. | . | Litterarum ordinator in arte typographica.

ce

ceba. | Cebolla. | Oignon. | Caepa.
ceba marína. | Albarrana. | Squille. | Squilla.
ceba porrèra. | Cebolleta. | Ciboule. | Caepula.
cebássa. | Cebollon. | Oignon fort gros. | Caepa grandis.
cebêt. | Cebollino. | Ciboulette. | Pellacana.
ceboĪlína. *Plánta.* | Gamon de hoja hueca. | Espéce d'asphodèle. | Asphodelus fistulosus.
cecína. | Cecina. | Chair salée et sechée. | Sale et fumo indurata caro.
cedás. | Cedazo. | Sas. Tamis. Bluteau. | Incerniculum. Cribrum.
cedassêt. | Cedacillo. | Petit sas. Petit tamis. | Incerniculum minus.
cedid. | Cedido. | Cedé. | Concessus.
cedir. | Ceder. | Ceder. Se rendre. | Cedere.
cèdro. *Ábre.* | Cedro. | Cédre. | Cedrus.
cédula. | Cédula. | Cédule. Billet. | Schedula.
cefálica. *Cérta vena.* | Cefálica. | Céphalique. | Vena cephalica.
cèga. *Aucèll.* | Becada. Chocha. | Beccasse. | Rusticula major.
cegad. | Cegado. | Aveuglé. | Caecatus.
cegái. | Cegajo. | Jeune bouc de deux ans. | Aeinnulus bimus.
cègamènt. | Ciegamente. | Aveuglément. | Caecè. Inconsultè.
cegar. | Cegar. | Aveugler quelqu'un. | Caecare.
cègo. | Ciego. | Aveugle. | Caecus.
ceguedad, ô ***ceguèra.*** | Ceguedad. Ceguera. | Aveuglement. | Caecitas.
cêĪla, ô ***ceia.*** | Ceja. | Sourcil. | Supercilium.
⁺**ceias de fávas.** |. | . | Hilum.
ceiud. | Ceñudo. Ceñoso. | Qui a l'air sombre. | Torvus vultu.
cél. | Cielo. | Ciel. | Coelum.
celáda. | Celada. | Salade. Embûche. | Cassis. Galea. Insidiae.
celebérrim. | Celebérrimo. | Très célébre. Très renommé. | Celeberrimus.
celebraciò. | Celebracion. | Célébration. | Celebratio.
celebrad. | Celebrado. | Célébré. | Celebratus.
celebradíssim. | Celebradísimo. | Très renommé. | Celeberrimus.
celebradòr. | Celebrador. | Qui donne des louanges. | Laudator.
celebránt. | Celebrante. | Célébrant. | Sacra faciens.
celebrar. | Celebrar. | Célébrer. | Celebrare.
cèlebre. | Celebre. | Célébre. | Celebris. Famosus.
celebridad. | Celebridad. | Célébrité. | Ostentatio. Celebritas.
celerad. | Malvado. | Scélerat. Pervers. | Sceleratus. Nefarius.
celeridad. | Celeridad. | Célérité. | Celeritas.
celèstê. | Celeste. | Céleste. | Coelestis.
celestiál. | Celestial. | Céleste. | Coelestis.
celibát. | Celibato. | Célibat. | Caelibatus.
cèlibê. | Célibe. | Célibataire. | Caelebs.
celidónia. *Plánta.* | Celidonia. | Éclaire. Chélidoine. | Chelidonia.
cella. | Celda. | Cellule. | Cella.
celĪèr. *V.* ***bodéga.*** | Bodega. | Cave. Caveau. Cellier. | Cella vinaria.
cél-obért. | Patio. | Cour où tombe l'eau des toits. | Impluvium.
cél-rás. | Cielo raso. | Plafond d'une chambre. | Laquear.
celsitut. | Celsitud. | Elévation. Sublimité. | Celsitudo.
cementéri. | Cementerio. | Cimetiére. | Caementerium.
⁺**cèna.** | Escena. Parte de un poema. | Scene. | Scena. Actus scenicus.
cêna. | Cena. | Souper. | Coena.

cenácle. | Cenáculo. | Cénacle. | Coenaculum.
cendál, ô ***sandál.*** | Saica. | Saïque. | Saica.
cendèra. | Capillo. | Poche de filet pour prendre les lapins. | Cassis.
cendèro. | Zaranda. Criba. Cribo. | Crible. | Cribrum.
céndra. | Ceniza. | Cendre. | Cinis.
céndra-calíu. | Rescoldo. | Cendre chaude. | Cineres prunarum reliquiis mixti.
cendráda. | Cernada. La ceniza de la colada. | Charrée. | Cinis ex lixivio remanens.
céndras blávas. | Cenizas azules. | Cendre bleue. | Lomentum.
cèndrer. | Cerner. | Bluter. Sasser la farine. | Farinam incernere.
cendrèr. | Cenicero. | Cendrier. | Cinerarium.
cendròs. | Ceniciento. | Cendré. | Cinereus.
cenéfa. | Cenefa. | Frange. Bordure. | Limbus. Fimbria. Instita.
cenobíte. | Cenobita. | Cénobite. | Coenobita.
cenotáfi. | Cenotafio. | Cénotaphe. | Cenotaphium.
censál. | Censo. | Cens. | Census. Adventitia pensio.[99]
censalíste. | Censualista. | Censier. | Censualis creditor.
censalíste. | Censatario. | Censitaire. | Censualis debitor.
censòr. | Censor. | Censeur. | Censor.
censúra. | Censura. | Censure. | Judicium. Censura.
censuráble. | Censurable. | Censurable. | Notâ dignus.
censurad. | Censurado. | Censuré. | Censurâ notatus.
censuradòr. | Censurador. | Censeur. | Detractor.
censurar. | Censurar. | Censurer. | Censurâ notare.
cènt. | Ciento. Cien. | Cent. | Centum.
centáura. *Hèrba.* | Centaurea. | Centaurée. | Centaurea.
centáuro. | Centauro. | Centaure. | Centaurus.
cènt-cáps. *V.* ***cárd-sigrèll. Penicált.*** | Cabezuela. Cardo corredor. | Chardon à plusieurs têtes. | Centum capita. Dracunculus.
cènt-nus. *Hèrba.* | Centinodia. Sanguinaria. | Renouée. Sanguine. | Sanguinaria.
centê. | Centesimo. Centeno. | Centiéme. Cent. | Centesimus. Centum.
centèÏla. *V.* ***espíra.*** | Chispa. Centella. | Etincelle. Bluette. | Scintilla.
centeÏletjad. | Chispeado. Centelleado. | Etincelé. Petillé. | Scintillatus.
centeÏletjar. | Chispear. Centellear. | Etinceler. Petiller. | Scintillare.
centêna. | Centena. | Centaine. | Centum.
centenár. | Centenar, ó centena. | Centaine. | Centum.
centenári. | Centenario. | Centenaire. | Centenarius.
centenèr. | Cuenda. | Centaine. | Loramentum. Fidicula.
centèno. *Espécia de blád.* | Centeno. | Seigle. | Secale.[100]
centésim. | Centesimo. | Centiéme. | Centesimus.
centinélla. | Centinela. | Sentinelle. | Speculator.
cènt-péus. *Insécte.* | Escolopendra. | Scolopendre. | Scolopendria.
centrál. | Central. | Central. | Centralis.
céntric. | Centrico. | Central. Centrical. | Centralis.
cèntro. | Centro. | Centre. | Centrum.
centúria. | Centuria. Siglo. | Centaine. Centurie. | Centuria.
centuriò. | Centurion. | Centurion. Centenier. | Centurio.
ceñid. | Ceñido. | Ceint. | Cinctus.
ceñidòr. | Ceñidor. | Ceinture. | Cinctorium. Zona.
ceñir. | Ceñir. | Ceindre. | Cingere.
ceñír-se. | Ceñírse. | Se restreindre. | Se cingere.
cep. | Cepa. Vid. | Sep de vigne. | Vitis.
cèptro. | Cetro. | Sceptre. | Sceptrum.
cèr. | Acero. | Acier. | Chalybs.
cera. | Cera. | Cire. | Cera.
cera-pêga. | Cerapez. | Cerat. | Ceratum.
cerbatána. | Cerbatana. | Sarbacane. | Tubulus flatu jaculatorius.
cerca. *V.* ***cápta.*** | Demanda. Qüesto. | Quête. | Conquisitio.
cercad. | Buscado. | Cherché. | Quaesitus.
cercadòr. *V.* ***captadòr.*** | Demandador. | Quêteur. | Stipis corrogator.
cercanía. | Cercanía. | Proximité. Voisinage. | Vicinitas.
cerca-pòus. | Rebañadera. | Crochet. Harpon. | Uncus. Harpago.
cercar. | Buscar. | Chercher. | Quaerere.
cercèÏla. | Negreta. | Espéce de cane de couleur fort obscure. | Boschis.
cercenad. | Cercenado. | Coupé. | Amputatus.
cercenar. | Cercenar. | Couper tout autour. | Resecare.
cercêta. | Cerceta. | Cercelle. | Querquedula. Fulix.
cerciorad. | Cerciorado. | Certifié. | Ratum factus.

99. **censál**] Adventitia pensio *solament a A.*

100. **centèno**] Espécia de *solament a A.*

cerciorar. | Cerciorar. | Certifier. | Ratum facere.
cèrcol. | Aro. Cerco. | Cercle. Cerceau. | Circulus.
cercolad. *V.* ***encercolad.*** | Enarcado. Arqueado. | Relié avec des cercles. | Circulis constrictus.
cercolar. *V.* ***encercolar.*** | Enarcar. | Relier avec des cercles. | Circulis dolia constringere.
ceremónia. | Ceremonia. | Cérémonie. | Coeremonia.
ceremoniál. | Ceremonial. | Cérémonial. | Ritus. Rituum liber.
ceremoniêr, ô ***ceremoniòs.*** | Ceremoniatico. Ceremonioso. | Cérémonieux. | Urbanitatis nimius consectator.
cerepòll, ô ***cerfull.*** | Perifollo. | Cerfeuil. | Coerefolium.
cerèr. | Cerero. | Cirier, ou ciergier. | Cerarius.
cerílla. | Cerilla. | Petite bougie. | Ceratum modicè filum.
cernedòr. | Cernidero. | Bluterie. | Secretionis cella.
cernud. | Cernido. | Bluté. Sassé. Tamisé. | Succretus.
cernúda. | . | . | .
cèro. | Ciervo. | Cerf. | Cervus.
ceroferári. | Ceroferario. | Qui porte le chandelier. | Ceroferarius.
ceról. | Cerote. | Poix de cordonnier. | Cerata pix.
cerót. | Ceroto. | Cérat. | Ceratum.
cèro-volánt. *V.* ***escarabát candelèr.*** | Escarabajo con cuernos. | Cerf-volant. | Scarabaeus lucanus.
cerra. | Cerda. | Crin. Soie de cochon. | Seta.
cérra. | Cerro. | Côteau. Éminence. Hauteur. | Collis.
cerrál. | Monton. | Tas. Monceau. | Acervus.
+**cerrál de montáñas.** | Cordillera. | Chaîne de montagnes. | Montes perpetui.[101]
cerralÏèr. | Cerrajero. | Serrurier. | Serarius faber.
cérro de llí, *etc.* | Cerro. | Poigneé de lin prêt à filer. | Lini textilis manipulus.
cerrud. | Velludo. Velloso. | Velu. Couvert de soies. | Setiger. Hirsutus.
cért. | Cierto. | Certain. | Certus.
certámên. | Certámen. | Dispute litteraire. | Certamen.
cértamènt. | Ciertamente. | Certainement. | Certê.
certêsa. | Certeza. | Certitude. | Certitudo.
certificaciò, ô ***certificad.*** | Certificacion. | Certification. Certificat. | Assertio. Scripta testificatio.
certificad. *Vèrb.* | Certificado. | Certifié. | Certior factus.

101. **cerrál de montáñas**] Montagnes *per* Montgnes *(error).*

certificar. | Certificar. | Certifier. Assurer. | Asserere.
certíssim. | Certísimo. | Très certain. | Certissimus.
certíssimamènt. | Certisimamente. | D'une maniére très certaine. | Certissimè.
certitud. *V.* ***certêsa.*** | Certidumbre. Certeza. | Certitude. | Certitudo. Securitas.
+**cerúleo.** | Azul celeste. | Azur céleste. | Coeruleus color.
cervèll. | Seso. Celebro. Cerebro. | Cerveau. | Cerebrum.
cervelÏèra. | Chichonera. Frentero. | Bourrelet, ou bourlet. | Frontale.
cès. *V.* ***cul.*** | Ano. | Anus. | Anus.
césar. | Cesar. | Cesar. | Caesar.
cesárea. *Operaciò.* | Operacion cesarea. | Opération césarienne. | Caessio ventris ad extrahendum foetum.
cesáreo. | Cesareo. | De cesar. | Caesareus.
cesólfaût. *Músic.* | Cesolfaut. | . | Signum musicae.
cessaciò. | Cesacion. | Cessation. | Cessatio.
cessad. | Cesado. | Cessé. | Cessatus.
cessar. | Cesar. | Cesser. | Cessare.
cessiò. | Cesion. | Cession. | Cessio.
cessionári. | Cesionario. | Cessionnaire. | Creditor, cui bonorum fit cessio.
cèsta. *V.* ***cistèlla.*** | Cesta. | Corbeille. Panier d'osier. | Corbis. Cista.
cesúra. | Cesura. | Césure. | Caesura.
cetrí d'óli. | Alcuza. Azeytera. | Buire. Huilier. | Olearia lagena. Lecythus. Guttus.
cetrí de vinágre. | Vinagrera. | . | Acetarium vasculum.
cetrinèra. | . | . | .
ceu. *V.* ***esca.*** | Cebo. | Appât. Amorce. | Esca.
cevèr. *Hèrba.* | Aloe avila. | Aloés. | Aloe.[102]

ci

ciad. | Ciado. | Sié. | Navem retrò inhibitus.
ciar. | Remar hácia atrás. Ciar. | Sier. Ramer en arriére. | Navem retrò inhibere.
ciática. | Ciática. Ceática. | Sciatique. | Ischias.
+**cía-vóga.** | Ciaboga. | Ramer d'un coté et sier de l'autre. | Navis inhibitio.
cicatrís. | Cicatriz. | Cicatrice. | Cicatrix.
cicatrisaciò. | Cicatrizacion. | Cicatrisation. | Vulneris obductio.
cicatrisad. | Cicatrizado. | Cicatrisé. | Cicatricibus obductus.

102. **cevèr**] Aloés *solament a B.*

cicatrisar. | Cicatrizar. | Cicatriser. | Vulneri cicatricem obducere.
cícero. | Ciceron. | Ciceron. | Cicero.
cícle. | Cyclo. | Cycle. | Cyclus.
cíclopê. | Cíclope. | Cyclope. | Cyclops.
cicúta. *Plánta.* | Cicuta. | Cigüe. | Cicuta.
cídro. | Cidro. | Citre. | Citrus.
ciéncia. | Ciencia. | Science. | Scientia.
cièntmènt. | Á sabiendas. | Sciemment. | Conscio animo. Scientèr.
+**cigadíÎla.** | Cebadilla. | Poudre de racine d'ellebore. | Hellebori pulvis.
cigála. | Cigarra. Chicharra. | Cigale. | Cicada.
cigála. *Pèx.* | . | . | .
cigárro. | Cigarro. | Rouleau de tabac. | Tabaci folia in tubum convoluta.
cigòña. | Cigueña. | Cicogne. | Ciconia.
cilíci. | Cilicio. | Cilice. | Cilicium.
cilíndric. | Cilíndrico. | Cylindrique. | Cylindricus.
cilíndro. | Cilindro. | Cylindre. | Cylindrus.
címa. | Cumbre. | Faîte. Sommet. | Fastigium. Culmen.
cimbèll. | Cimbel. | . | Restis venatoriae virgae.
címbol. *V.* ***clávi-címbol.*** | Clavicymbalo. | Clavessin. | Fidiculare organum majoris modi.
cimbóri. | Cimborio. | Petite coupole. | Tholus.
cimentad. | Cimentado. | Fondé. | Fundatus.
cimentar. | Cimentar. | Fonder. | Fundamenta ponere.
cimèra. | Cimera. | Cimier. | Galeae apex.
cimitárra. *V.* ***tacánt.*** | Cimitarra. | Sabre. Cimeterre. | Cimitarra. Acinaces.
cinamómo. | Cinamomo. | Cinnamome. | Cinnamomum.
cinc. | Cinco. | Cinq. | Quinque.
cinc-añál. | De cinco años. | Qui vient de cinq en cinq ans. | Quinquennalis.
cíndria. | Zandía. Melon de agua. | Melon d'eau. | Melopepo.
cíndria, ô ***címbria.*** | Cimbria. | Cintre. | Arcus ligneus fornici acommodatus.
cíngla. | Cincha. | Sangle. | Equi cingula.
cinglad. | Cimbrado. | Cinglé. | Virgâ concussus.
cingláda. | Vardascazo. | Coup de gaule, de houssine. | Virgae ictus. Verberatio.
cingladòr. | Vardasca. | Verge. Gaule. Houssine. | Virga. Verber.
cinglar. | Cimbrar. | Cingler. | Virgâ concutere.
cíngul. | Cíngulo. | Ceinture. | Cingulum.
cínia. | Noria. | Puits à roues. | Anthlia.
cínic. | Cinico. | Cynique. | Cynicus.
Cinosúra. | Cinosura. | La petite Ourse. Le Septentrion. | Cynosura.
cinquagême, ô ***cinquagésima.*** | Quinquagésima. | Quinquagesime. | Quinquagesima.
cinquánte. | Cinquenta. | Cinquante. | Quinquaginta.
cinquantê. | Cinquenteno. | Cinquantiéme. | Quinquagesimus.
cinquantêna. | Cinquentena. | Cinquantaine. | Quinquaginta.
cinquê. | Cinqueno. Quinto. | Cinquiéme. | Quintus.
cinquíÎlo. *Jog de l'hómê.* | Cinquillo. | Quinquille. | Ludus sic dictus.
cínta. | Cinta. | Ceinture. | Vitta. Zona.
cintèll. | . | . | .
cintèr. | Correero. | Ceinturier. | Zonarius.
cintúra. | Cintura. | Ceinture. | Cingulum. Zona.
cipèll. | Jara. Brezo. | Bruyére. | Erica, ae. Erice, es.
cípia, ô ***sípia.*** *Pèx.* | Xibia. | Séche. | Sepia.
ciprèr. | Cyprés. | Cyprès. | Cupressus.
Cipriá. | Cypriano. | Cyprien. | Cyprianus.
cíquia. | Azequia. | Rigole. Petit canal. | Incile.
ciquiad. | Azequiado. | Entouré d'un canal. | Incilibus frequens.
ciquiar. | Azequiar. | Faire des rigoles, des petits canaux. | Incilias facere.
circènsês. | Circenses. | Jeux du cirque. | Circenses.
círco. | Circo. | Cirque. | Circus.
circoncís. | Circunciso. | Circoncis. | Circumcisus.
circoncisad. | Circuncidado. | Circoncis. | Circumcisus.
circoncisar. | Circuncidar. | Circoncire. | Circumcidere.
circoncisiò. | Circuncision. | Circoncision. | Circumcisio.
circonferéncia. | Circunferencia. | Circonférence. | Circumferentia.
circonflécs. | Circunflexô. | Circonflexe. | Circumflexus.
circonlocuciò. | Circunlocucion. | Circonlocution. | Circumlocutio.
circonlóqui. | Circunloquio. | Circuit, détour de paroles. | Verborum circuitus. Ambages.
circonspecciò. | Circunspeccion. | Circonspection. | Circumspectio.
circonspécte. | Circunspecto. | Circonspect. | Circumspectus.
circonstáncia. | Circunstancia. | Circonstance. | Circumstantia.
circonstanciad. | Circunstanciado. | Circonstancié. | Recensitus.
circonstanciar. | Circunstanciar. | Circonstancier. | Rem, prout est gesta narrare.
circonstánts. | Circunstantes. | Presents. En personne. | Praesentes. Adstantes.

circonvallaciò. | Circunvalación. | Cercle. Circuit. Contour. Circonvallation. | Vallum.
circumvallad. | Circunvalado. | Entouré. Enceint. | Vallo cinctus.[103]
circumvallar. | Circunvalar. | Entourer. Enceindre. | Vallo munire.[104]
circonvenciò. | Engaño artificioso. | Circonvention. | Captio.
circonvengud. | Engañado con artificio. Enredado. | Circonvenu. | Circumventus.
circonvenir. | Engañar artificiosamente. Enredar. | Circonvenir. | Circumvenire.
circonvesí. | Circunvecino. | Circonvoisin. | Vicinus.
circuhid. *Vèrb.* | Circuido. | Entouré. | Cinctus. Circumdatus.
circuhid. *Nóm.* | Circuito. | Circuit. | Circuitus.
circuhir. | Circuir. | Entourer. Environner. | Ambire. Circumire.
círcul. | Circulo. | Cercle. | Circulus.
circulaciò. | Circulacion. | Circulation. | Circulatio.
circulad. | Circulado. | Circulé. | Circulatus.
circular. *Vèrb.* | Circular. | Circuler. | Circulari.
circular. *Adjectíu.* | Circular. | Circulaire. | Circularis.
circulármènt. | Circularmente. | Circulairement. | Circulatim. In orbem.
cirenéu. | Cirineo. | Compagnon. | Adjutor. Particeps.
cirèra. | Cereza. | Cerise. | Cerasum.
cirerar. | Cerezal. | Cerisaye. | Cerastum.
cirerèr. | Cerezo. | Cerisier. | Cerasus.
cirerêtas de pastòr. | Majuelas. | Fruit de l'aubépine. | Oxyacanthae fructus.
círi. | Cirio. | Cierge. | Cereus.
cirurgía. | Cirugía. | Chirurgie. | Chirurgia.
cirurgiá. | Cirujano. | Chirurgien. | Chirurgus.
cisèll. *V.* ***buríl.*** | Buril. Escoplo. Cincel. | Burin â graver. Ciseau. | Caelum. Scalpellum.[105]
ciselĨad. | Cincelado. | Ciselé. | Scalptus.
ciselĨar. | Cincelar. | Ciseler. | Scalpere.
cismátic. | Cismático. | Schismatique. | Schismaticus.
círsme. | Cisma. | Schisme. | Schisma.
círsno. *Aucèll.* | Cisne. Cysne. | Cigne. Cygne. | Cygnus. Cycnus.
cistèĨla. | Cesta. | Corbeille. Panier d'osier. | Corbis. Cista.
cisteĨlássa. | Ceston. | Grande corbeille. | Corbis.
cisteĨlêta. | Cestica. Cestilla. | Petite corbeille. | Corbula.
cistèr. | Cistel. Cister. | Ordre de Cîteaux. | Cisterciensis ordo.
cistèrciènsê. | Cisterciense. | Qui est de l'ordre de Cîteaux. | Cisterciensis.
cistérna. | Cisterna. Algibe. | Cîterne. Réservoir d'êau de pluie. | Cisterna.
cisternêta. | Cisternilla. | Petite cîterne. | Parva cisterna.
cisúra. | Cisura. | Petite fente ou ouverture. | Scissura.
cíta. | Cita. | Citation d'un passage. | Citatio.
citaciò. | Citacion. Emplazamiento. | Citation. Ajournement. | In jus vocatio.
citad. | Citado. | Cité. Ajourné. | Citatus. In jus vocatus.
citar. | Citar en juicio. Emplazar. | Citer. Ajourner. | Citare. Vadari. In jus vocare.
cítara. | Cítara. | Luth. | Cithara.
citaríste. | Citarista. | Celui qui joue du luth. | Citharaedus.
citatória. *V.* ***citaciò.*** | Citacion. Emplazamiento. | Citation. Ajournement. | In jus vocatio.
citeriòr. | Citerior. | Citérieur. | Citerior.
citrágo. *Hèrba.* | Cidronela. | Citronelle. | Melinum.
citramarí. | De acá del mar. | Au deçà de la mer. | Citra mare.
citramontá. | Citramontano. | Au deçà des montagnes. | Citramontanus.
ciurò. | Garbanzo. | Pois chiche. | Cicer.
ciutad. | Ciudad. | Cité. | Civitas. Urbs.
ciutadá. | Ciudadano. | Citoyen. | Civis.
ciutadèĨla. | Ciudadela. | Citadelle. | Arx.
civáda. | Avena. | Avoine. | Avena.
civadèra. | Saquillo de viandante. | Bougette. | Bulga.
civèll. | . | . | .
civèĨla. | Hebilla. | Boucle. | Fibula.
civèra. | Angarillas. Andas. | Civière. Boiard. | Brachiata crates.
civíl. | Civil. | Civil. | Civilis.
civilidad. | Civilidad. | Civilité. | Urbanitas.
civilmènt. | Civilmente. | Selon le droit civil. | Civilitèr. Jure civili.

cl

clamad. | Clamado. | Crié. | Clamatus.
clamadòr. | Clamador. | Crieur. | Clamator.
clamar. | Clamar. | Crier. | Clamare.
clamástecs. | Llares. | Croc. Crochet. Cremaillere. | Focarius cremaster. Climacteres.

103. **circumvallad**] circumvallad *B*: circonvallad *A*.
104. **cirvumvallar**] circumvallar *B*: circonvallar *A*.
105. **cisèll**] â graver *solament a A*.

clamor. | Clamor. | Cri. Clameur. | Clamor.
clandestinamènt. | Clandestinamente. | Clandestinement. | Clam. Furtim.
clandestíno. | Clandestino. | Clandestin. | Clandestinus.
clápa. | Mancha. | Tache. | Macula.
clapad. | Manchado. Pintado. | Taché. | Maculatus.
clapar. | Manchar. | Tacher. | Maculare.
+**clapid.** *V.* ***lladrad.*** | Latido. | Jappé. | Clamosè latratus.
+**clapid.** | Padecido una perdida. | Reçu un dommage. | Jacturam passus.
clapir. *V.* ***lladrar.*** | Latir. | Japper. Aboyer. | Clamosè latrare.
+**clapir.** | Padecer una perdida. | Recevoir un dommage. | Jacturam pati.
clapit. *V.* ***lládr.*** | Latido. | Jappement. Aboi. | Clamosus latratus.
clar. | Claro. | Clair. | Clarus.
clarabóia. | Tragaluz. Claraboya. | Oeil de beuf. | Fenestella rotunda.
cláramènt. | Claramente. | Clairement. | Clarè. Manifestè.
claréa. | Clarea. | Vin miellé. | Mulsum.
claredad. | Claridad. | Clarté. | Claritas.
clarêt. | Clarete. | Clairet. | Vinum helveolum.
claretjad. | Lucido. | Devenu clair. | Illuminatus.
claretjar. | Lucir. | Devenir clair. | Clarescere. Illuminare.
clarí. | Clarin. | Cor de chasse. Clairon. | Tuba.
clarificad. | Clarificado. | Clarifié. | Clarificatus.
clarificar. | Clarificar. | Clarifier. | Eliquare.
clarinêt. | Clarinete. | Clarinette. | Buccina.
claríssim. | Clarísimo. | Très clair. | Clarissimus.
claríssimamènt. | Clarísimamente. | Très clairement. | Clarissimè.
claròr, ô ***clarúra.*** | Claridad. | Clarté. Splendeur. | Claritas. Splendor.
clássa. | Clase. | Classe. Rang. Ordre. | Classis. Ordo.
clássic. | Clasico. | Classique. | Classicus.
cláu. *Dènt.* | Muela cordal. | Dents canines, ou oeillieres. | Dentes canini.
+**cláu.** *Grá.* | Divieso. | Clou. Froncle. | Furunculus.
+**cláu,** *de cabóta.* | Abysmates. | Clou à fiches. | Clavus capitatus.
cláu de pórta. | Llave. | Clef, ou clé. | Clavis.
+**cláu,** *en gánxo.* | Escarpia. | Clou à crochet. | Clavus uncinatus.
cláu per clavar. | Clavo. | Clou. | Clavus.
claudicar. | Claudicar. Coxear. | Boiter. Clocher. | Claudicare.
clauèr. | Llavero. | Clavier. | Clavium pendigo.
clauêt. | Clavillo. | Petit clou. | Claviculus.
claustrál. | Claustral. | Claustral. | Claustralis.
cláustro. | Claustro. | Cloître. | Claustrum.
cláusula. | Cláusula. | Clause. | Phrasis. Articulus.
clausúra. | Clausura. | Clôture. | Septum. Claustrum.
clavad. | Clavado. | Cloué. | Infixus. Defixus.
clavaguèra. | Albañar. | Cloaque. Égoût. | Cloaca.
clavaguerò. | Albañar. | Petit égoût. | Cloacula.
clavar. | Clavar. | Clouer. | Clavum figere, infigere.
clavári. | Clavero. | Clavier, ou tresorier, ou caissier. | Clavicularius.
clavár-la â tothóm. | No ahorrarse con nadie. | N'avoir égard à personne. | Nulli parcere.
clavár-se. | Zampar. | Manger goulument. Avaler tout d'un coup. | Edere. Absorbere. Deglutire.
clavazò. | Clavazon. | Garniture de clous. | Clavi.
clávê. | Clave. | Clef. | Clavis musica.
clavèll. *Flór.* | Clavel. | Oeillet. | Leucoion.
clavèll. *Pèx.* | . | . | Raja Aquila. Lin.[106]
clavèll de móro petit. | Damasquina. | Oeillet d'Inde. | Ocellus Indicus.
clavèll de móro grós. | Clavelon. | Oeillet d'Inde. | Ocellus Indicus.
clavellèr. | Clavel. | Oeillet. | Leucoion.
clavellína. | Clavellina. | Oillet simple. | Betonica coronaria.
clavèlls. *Espícias.* | Clavo. Clavillo. | Clous de girofle. | Caryophyllum.
clavía. | Clavija. Tarugo. | Cheville. | Fibula.
clavía de viulí, *etc.* | Clavija. | Clavette. Cheville. | Pinna organi fidibus intenti.
clávi-címbol, ô ***clávi-córt.*** | Clavicymbalo, ó clavicordio. | Clavessin. | Fidiculare organum majoris modi.
cleméncia. | Clemencia. | Clémence. | Clementia.
clemènt. | Clemente. | Clément. | Clemens.
clementínas. | Clementinas. | Clémentines. | Clementinae.
clementíssim. | Clementísimo. | Très clément. | Clementissimus.
clementíssimamènt. | Clementísimamente. | Très humainement. | Clementissimè.
clenxa. | Crencha. | Raye des cheveux. | Crinium discrimen.
clenxad. | Partido, separado los cabellos. | Qui a partagé les cheveux. | Crines discriminatus.
clenxadòr. | Partidor. | Aiguille de tête. | Crinale.
clenxar. | Partir, separar los cabellos. | Partager les cheveux. | Crines discriminare.

106. **clavèll**] Raja aquila. Lin *solament a A*.

clenxár-se. | Partir, separar sus propios cabellos. | Partager ses cheveux. | Crines suos discriminare.
clerecía. | Clerecía. | Clergé. | Clerus.
clericál. | Clerical. | Clérical. | Clericalis.
clérigo. | Clerigo. | Clerc. | Clericus.
cléro. | Clero. | Clergé. | Clerus.
clètxa. *V.* ***esquètxa.*** | Resquebradura. | Fente. Crevasse. | Rima. Fissura.
clièn t. | Cliente. | Client. | Cliens.
clientéla. | Clientela. | Clientelle. | Clientela.
clíma. | Clima. | Climat. | Clima.
climatéric. | Climatérico. | Climatérique. | Climatericus.
climènt. | Clemente. | Clément. Debonnaire. | Clemens.
+**clínca.** | . | . | .
clivèll, ô ***clivèl̃la.*** | Resquebradura. Grieta. | Ouverture. Fente. | Hiatus.
clivel̃lad. | Resquebrado. | Entr'ouvert. Fendu. | Fissus.
clivel̃lár-se. | Resquebrarse. | S'entr'ouvrir. Se fendre. | Findi.
clocar. *V.* ***cloquetjar.*** | Clocar. Cloquear. | Glousser. | Glocire. Glocitare.
cloènda. | Conclusion. Remate. | Conclusion. Fin. | Finis. Exitus.
cloquetjad. | Clocado. Cloqueado. | Gloussé. | Glocitum.
cloquetjar. | Clocar. Cloquear. | Glousser. | Glocire. Glocitare.
clós. | Cerrado. | Fermé. | Clausus.
clósca d'el cáp. | Casco. | Le têt de la tête. | Cranium. Calvaria.
clósca de tortúga. | Concha de tortuga. | Écaille de tortue. | Coclea. Concha.
clót. | Hoyo. | Creux. Cavité. | Cavus.
clotáda. | Hondonada. | Terrain plus bas que le reste de la campagne. | Imus.
clotèll. | Pescuézo. | Chignon. | Cervix.
clotel̃láda. | Pescozon. | Coup de poing sur le chignon. | Cervicis percussio.
clotêt. | Hoyuelo. | Petit creux dans la terre. | Arctus cavus. Scrobiculus.
+**clótxa.** ***Clotxêta.*** | Hoyuelo. | Fossette. | Scrobiculus.
clóurer. | Cerrar. | Fermer. Clorre. | Claudere. Obturare.
cloveia. | Cáscara. | Coquille. Écale. | Putamen. Festa.
cloveia d'óu. | Cascaron. | Coque d'oeuf. | Ovi putamen. Ovi testa.
+**cloveia de nóu moscáda.** | Cascaron de la nuez moscada. | Macis. | Macis.

co

coacciò. | Coaccion. | Violence qu'on fait à quelqu'un. | Coactio.
coactíu. | Coactivo. | Coactif. | Coactivus.
coadjutòr. | Coadjutor. | Aide. Coadjuteur. | Adjutor. Coadjutor.
coadjutoría. | Coadjutoría. | Coadjutorerie. | Coadjutoris dignitas.
coadjuvad. | Coadyuvado. | Aidé. Secondé. Assisté. | Adjutus.
coadjuvánt. | Coadyuvante. | Aidant. | Adjutans.
coadjuvar. | Coadyuvar. | Aider. | Adjuvare.
coadunaciò. | Coadunacion. | Assemblage. Réunion. | Adunatio.
coadunad. | Coadunado. | Amassé. Réuni en un. | Adunatus.
coadunar. | Coadunar. | Assembler. Réunir. | Adunare.
coadunár-se. | Coadunarse. | S'assembler. Se réunir. | Adunari.
coagulaciò. | Coagulacion. | Coagulation. | Coagulatio.
coagulad. | Coagulado. | Coagulé. | Coagulatus.
coagulánt. | Coagulante. | Coagulant. | Coagmentans.
coagular. | Coagular. | Coaguler. | Coagulare. Coagmentare.
coagulár-se. | Coagularse. | Se coaguler. | Coagulari.
coarrendatári. | Coarrendador. | . | Simul conductor.
coartad. | Coartado. | Resserré. Restreint. | Coarctatus.
coartar. | Coartar. | Resserrer. Restreindre. | Arctare. Coarctare.
cobért. | Cubierto. | Couvert. | Opertus.
cobért de táula. | Cubierto. | Couvert de table. | Ferculum.
cobérta. | Cubierta. Cobertura. | Couverture. | Tegmen.
+**cobérta d'un bastimènt.** | Cubierta. | Tillac. | Fori. Summum navigii tabulatum.
cobérta d'una cárta. | Sobrecarta. | Enveloppe d'une lettre. | Epistolae involucrum.
cobertòra. | Cobertera. | Couvercle. | Operculum.
cobértxo. | Cobertizo. | Halle. | Forum. Tectum.
còbla. | Copla. | Couplet. | Strophe.
cobombrèra. | Pepino. | Concombre. | Cucumis.
cobòmbro. | Pepino. | Concombre. | Cucumis.
cobòmbros amárgs. | Cohombrillo. | Concombre sauvage. | Cucumis silvestris.

+**cobòmbros petits.** | Pepinillo. | Cornichons. | Cornicula.
cobrad. | Cobrado. | Reçu. | Receptus.
cobradòr. | Cobrador. | Receveur. Collecteur. | Exactor.
cobránsa. | Cobranza. | Recouvrement. | Exactio.
cobrar. | Cobrar. | Recouvrer. | Recuperare.
cóbri-cális. | Paño de caliz. | Voile. | Calicis velum.
cóbri-cél. | Cielo de cama. | Ciel de lit. | Lecti coelum.
cóbri-llit. | Sobrecama. | Courte-pointe. | Stragulum.
cobrir. | Cubrir. | Couvrir. | Tegere. Operire.
cobrír-se. | Cubrirse. | Se couvrir. | Sese operire.
cóbri-táula. | Sobremesa. Carpeta. | Tapis de table. | Tapes.
cóbro. | Cobro. | Refuge. Asyle. Retraite. | Refugium. Asylus.
coc. | Mollete. | Pain mollet. | Mollior panis.
còca. | Torta. | Gâteau. | Placenta.
còca-calíu. | Xallullo. | Pâte cuite sur la braise. | Subcinericius panis.
cocárda. | Escarapela. | Cocarde, ou coquarde. | Tessera militaris.
cocaróis. | Monterei. | Pâte en forme de bâteau. | Artocreatis genus.
cocciò. | Coccion. | Coction. | Coctio.
cócil. *V.* ***cubèll.*** | Cocio. | Baquet. | Cuba minor. Labellum.
coco. | Coco. | Coco. | Cocus indicus.
cocodrílo. *V.* ***crocodílo.*** | Cocodrilo. Crocodilo. | Crocodile. | Crocodilus.
cocollís. *V.* ***coscòi.*** | Coscoja. | Yeuse. | Quisquilia. Cusculium.
codérn. *V.* ***quadérn.*** | Quaderno. | Cahier. | Quaternio.
codícia. | Codicia. | Convoitise. Cupidité. | Cupiditas.
codiciad. | Codiciado. | Convoité. | Appetitus.
codiciar. | Codiciar. | Convoiter. | Cupere.
codicíl. | Codicilo. | Codicille. | Codicillus.
codicillar. | Codicilar. | Faire un codicille. | Codicillum scribere.
codiciòs. | Codicioso. | Convoiteux. | Avidus. Cupidus.
codiciosíssim. | Codiciosísimo. | Très avide. Très passionné. | Avidissimus.
código. | Código. | Code. | Codex.
codíllo. | Codillo. | Codille. | Caudillus.
códol. | Piedra. | Pierre. | Petra. Lapis.
codoláda. | Juicio del año. | Prédictions pour le courant de l'année. | Conjectura judicialis.
codoláda. | Pedrada. | Coup de pierre. | Lapidis ictus.
codoñ. | Membrillo. | Coing. | Malum cydonium, cotoneum.
codoñad. | Conserva de membrillo. | Cotignac. | Cotonea saccharo condita.
codoñèr. | Membrillo. Membrillero. | Coignassier. | Malus cydonia.
coeczisténcia. | Coexistencia. | Existance avec, ensemble. | Rei simul cum alîâ existentia.
coeczistènt. | Coexistente. | Existant avec, ensemble. | Unâ cum alio existens.
coeczistir. | Coexistir. | Exister avec, ensemble. | Adesse simul cum alio.
coetáneo. | Coetáneo. | Contemporain. | Coaetaneus.
coévo. | Coévo. | Contemporain. | Coaevus.
còfa. *V.* ***senáia.*** | Espuerta. | Cabas. | Sporta. Fiscina.
cófa de capèll. | Copa de sombrero. | La forme d'un chapeau. | Galeri acumen.
+**cófas d'un bastimènt.** | Gavia. Tamboretes. | Hune. Gabie. | Carchesium.
cofí. | Cofin. Espuerta. | Coffin. | Cophinus.
cófia. *V.* ***escófia.*** | Cofia. Escofieta. | Coëffe. | Calantica.
cófre. | Cofre. | Coffre. | Arca camerata.
+**cofs,** ô ***giras de mánegas.*** | . | . | .
cohènt. | Picante. | Piquant. | Pungens. Acerbus.
cohentòr. | Escozor. Cocedura. | Cuisson. Démangeaison. | Uredo. Acer pruritus.
+**cohórta,** ô ***compañía de soldádo.*** | Cohorte. | Cohorte. | Cohors.
cól. | Col. | Chou. | Brassica.
cól-capdellláda. | Repollo. | Chou cabus, ou pommé. | Brassica apiana.
cól-flór. | Coliflor. | Chou-fleur. | Brassica florea.
cól-náb. | Colinabo. | Chou-navet. | Napo brassica.
cól-verda. | Berzas. | Espéce de chou verd. | Brassicae genus.
cóla. *V.* ***áigua-cuita.*** | Cola. | Colle. | Gluten.
cóla de pèx. | Cola pez. | Colle de poisson. | Gluten piscium.
colad. | Colado. | Coulé. | Colatus. Eliquatus.
+**colad.** *V.* ***xorriad.*** | Chorreado. | Coulé. | Stillatus.
coláda. | Cuajada. Leche cuajada. | Caillebotte. Lait caillé. | Concreti lactis massa. Lactis coagulum.
coladòr. | Colador. Coladero. | Couloire. | Colum.
colamènt. | Coladura. | L'action de couler, de filtrer. | Colatura.
colar. | Colar. | Couler. | Colare.
+**colar.** *V.* ***xorriar.*** | Chorrear. | Couler. | Stillare. Defluere.

+**colársega,** ô ***culársega.*** | Culata. | L'endroit le plus retiré d'un port. | Recessus.
colár-se. | Sumirse. | S'enfoncer. S'abymer. | Absumi.
cólcú, ô ***cólcún.*** | Alguno. | Quelqu'un. | Aliquis.
colèbra. *Animál.* | Culebra. | Couleuvre. | Coluber.
colèbra, ô ***percínta.*** | Pretina. | Ceinture. | Fibulata zona.
colebrína. | Culebrina. | Coulevrine. | Tormentum bellicum.
cólera. | Colera. | Colére. | Ira. Iracundia.
coléric. | Colerico. | Colérique. | Iracundus.
colêt. | Colleta. | Petit chou non transplanté. | Brassica tenuis. Cauliculus.
coletína. *V.* ***solidéo.*** | Solideo. | Calotte. | Pileolus.
colèto. | Coleto. | Sorte de dalmatique de Diacre. | Colobium.
còlga. | . | . | .
colgad. | Acostado. | Couché. | Jacens. In lecto collocatus.
colgad. | Cubierto. | Couvert. | Opertus.
colgar. | Cubrir. | Couvrir. | Operire.
colgár-se. | Acostarse. | Se coucher. | In lecto collocari.
cólic, ô ***dolòr-cólic.*** | Cólico. Dolor cólico. | Douleur colique. | Dolor colicus.
cólica. | Cólica. | Colique. | Morbus colicus.
colisséo. | Coliseo. | Colisée. | Scena. Amphitheatrum.
cóll. | Cuello. | Le cou. | Collum.
cóll. ***Montañêta.*** | Collado. | Colline. Coteau. | Collis.
cóll de camía. | Cabezon. Cuello de camisa. | Col, ou cou de chemise. | Collare indusii.
cóll. ***Camí estrêt.*** | Garganta. | Gorge. | Fauces. Angustiae.
cóll de colòm. *Flór.* | Coronilla. | Bluet. | Cyanus.
cóll de pòu. | Brocal de pozo. | Mardelle d'un puits. | Puteal.
cóll-en-púntas. | Escote. | Tour de gorge de dentelles. | Filorum reticulum indusii collare ornans.
cóll. *En el jóg de cártas. V.* **còssa.** | Palo. Manjar. | Chacune des couleurs d'un jeu de cartes. | Chartarum pictarum ordo, vel classis.
cóll. *En el vestid.* | Gorjal. | Le collet d'un pourpoint. | Vestis collare.
cóĪla. | Quadrilla. Mano. | Troupe. Bande. | Turma. Manus.
collaciò. | Colacion. | Collation. Souper leger. | Vespertina refectiuncula.
collaciò d'un bènefíci. | Colacion. | Collation. | Collatio.
collad. | Colado. Conferido. | Conféré. | Collatus.
coĪlada. | Runfla. | Quantité. Suite. | Series.
colladòr. | Colador. | Collateur. | Collator.
collár. | Colar. | Conférer un bénéfice. | Beneficium ecclesiasticum conferre.
coĪlár. | Collar. | Collier de femme. | Torques. Collare.
coĪlarêt. | Collarito. | Petit collier. | Parvus torques.
collaterál. | Colateral. | Collatéral. | Collateralis.
collatíu. | Colativo. | Collatif. | Collativus.
collecciò. | Coleccion. | Collection. | Collectio.
collécta. | Colectacion. Recaudacion. | Levée des taxes duës. | Exactio.
collécta. *Oraciò qu'es diu â la míssa.* | Colecta. | Collecte. | Collecta.
collectar. | Colectar. Recaudar. | Recueillir les taxes duës. | Exigere tributa.
collectíu. | Colectivo. | Collectif. | Collectivus.
collectivamènt. | Colectivamente. | Collectivement. | Conjunctè. Collectivè.
collectòr. | Colector. Recaudador. | Collecteur. | Exactor. Collector.
collégi. | Colegio. | Collége. | Collegium.
collegiál. | Colegial. | Collégial. | Collega.
collegiáta. | Colegiata. | Eglise collégiale. | Ecclesia collegiata.
collegid. | Colegido. | Inféré. Conclu. | Deductus.
collegir. | Colegir. | Inférer. Conclure. | Colligere. Deducere.
coĪlèra. | Collera. | Collier de bête qui tire. | Helcium.
coĪlerêt. | Collar. | Collier de femme. | Monile. Torques.
coĪlêt d'eclesiástic. | Alzacuello. Esclavina. | Collet des ecclesiastiques. | Collare ecclesiasticum.
colligaciò. | Coligacion. | Ligue. Alliance. | Foedus. Colligatio.
colligad. | Coligado. | Confédéré. Allié. | Foedere junctus.
colligár-se. | Coligarse. | S'allier. | Colligari. Foedere jungi.
collíri. | Colyrio. | Collyre. | Collyrium.
collisiò. | Colision. | Collision. | Collisio.
collitigánt. | Colitigante. | Collitigant. | Collitigans.
collocaciò. | Colocacion. | Arrangement. Situation. | Collocatio. Positio.
collocad. | Colocado. | Arrangé. Placé. Situé. | Collocatus.
collocar. | Colocar. | Arranger. Placer. Situer. | Collocare.
collóqui. | Coloquio. | Colloque. | Colloquium.
collusiò. | Colusion. | Collusion. | Collusio.

colofónia. *V.* ***pêga-grèga.*** | Colophonia. Pez griega. | Colophane. Poix grecque. | Colophonia. Pix graeca.
colòm. | Palomo. | Pigeon mâle. | Columbus.
colomar. | Palomar. | Pigeonnier. Colombier. | Columbarium.
colomássa. | Palomina. | Fiente de pigeon. | Fimus columbinus.
colomí. | Pichon. Palomino. | Pigeonneau. | Columbulus.
colónia. | Colonia. | Colonie. | Colonia.
colóno. | Poblador. | Habitant d'une colonie. | Colonus.
coloquínta. *Plánta.* | Coloquintida. | Coloquinte. | Colocynthis.
colòr. | Color. | Couleur. | Color.
colorad. | Colorado. Coloreado. | Coloré. | Coloratus.
colorar. | Colorear. Colorir. | Colorer. | Colorare.
colorid. | Colorido. | Coloris. | Colores.
colorir. | Colorir. | Colorier. | Colorare.
colossál. | Colosal. | Colossal. | Colosseus.
colósso. | Coloso. | Colosse. | Colossus.
colrad. | Corleado. | Vernissé. | Aureo colore infectus.
⁺**colrad.** | Asoleado. | Hâlé, brulé â l'ardeur du soleil. | Sole perustus.
colradúra. | Corladura. | Vernis doré. | Aurei coloris linimentum.
colrar. | Corlear. Corlar. | Vernisser. | Aureo colore inficere.
colrár-se. | Asolearse. | Se hâler. Se brûler à l'ardeur du soleil. | Sole peruri.
columbrína. | Culebrina. | Coulevrine. | Colubrinum.
colúmna. | Columna. Coluna. | Colonne. | Columna.
columnáda. | Colunata. Colunario. | Colonnade. | Columnarum ordo.
columnári. | Colunario. | Monnaie du Perou avec la devise de deux colonnes. | Nummus argenteus columnarius.
columnêta. | Colunita. | Petite colonne. | Columnella.
colúros. | Coluros. | Colures. | Coluri.
colxa. *V.* ***vánava.*** | Colcha. | Courte-pointe. | Lecti stragulum.
colxad. *V.* ***cotxad.*** | Tapujado. | Enveloppé. | Involutus.
colxádo. *Róba.* | Colchado. | Cotonné. | Intertexto gossipio fartus.
colxár-se. *V.* ***cotxár-se.*** | Tapujarse. | S'envelopper. | Sese involvere.
colzáda. | Recodo. | Coude. Angle. | Sinus. Angulus.
colzáda. | Codazo. | Coup de coude. | Ictus cubito impulsus.
colzetjad. | Codeado. | Coudoyé. | Cubito compulsus.
colzetjar. | Dar del codo. Codear. | Coudoyer. | Cubito compellere.
colzo. | Codo. | Coude. | Cubitus.
cóm. | Como. | Comment. | Quomodo.
còma. | Coma. | Virgule. | Virgula.
comanadòr. | Comendador. | Commandeur. | Commendator.
comanadòra. | Comendadora. | Supérieure d'un couvent. | Commendataria.
cománda. *V.* ***encomènda.*** | Encomienda. | Commanderie. | Commenda.
comandancía. | Comandancia. | Commandement. | Imperium.
comandánt. | Comandante. | Commandant. | Dux. Praefectus.
comára. *V.* ***padrína.*** | Comadre. Padrina. | Commére. | Mater lustralis.
comára. | Comadre. | Sage-femme. Accoucheuse. | Obstetrix.
comárca. | Comarca. | Voisinage. | Confinium.
còmas. *Músic.* | Comas. | Comma. | Toni musici divisio.
⁺**còmas.** *Gram.* | Virgulas. | Guillemet. | Nota citacionis.
combát. | Combate. | Combat. | Pugna. Certamen.
combatènt. | Combatiente. | Combattant. | Pugnans. Dimicans.
combátrer. | Combatir. | Combattre. | Pugnare. Dimicare.
combatud. | Combatido. | Combattu. | Pugnatus.
combináble. | Combinable. | Comparable. Qui a du rapport. | Concordabilis. Comparabilis.
combinaciò. | Combinacion. | Combinaison. | Combinatio.
combinad. | Combinado. | Combiné. | Connexus.
combinar. | Combinar. | Combiner. | Conferre. Comparare.
combói. | Convoy. | Convoi. | Praesidium.
comboiad. | Convoyado. | Convoyé. | Stipatus. Comitatus.
comboiar. | Convoyar. | Convoyer. | Stipare. Comitari.
combregad. | Comulgado. | Communié. | Eucharistiam administratus.
combregad. | Comulgado. | Communié. | Eucharistiam sumptus.

combregar, ô ***donar la comuniò.*** | Comulgar. | Communier. | Eucharistiam administrare.
combregar, ô ***rebrer la comuniò.*** | Comulgar. | Communier. | Eucharistiae sacramentum sumere.
combustíble. | Combustible. | Combustible. | Combustibilis.
combustiò. | Combustion. | Combustion. Brûlure. | Combustio.
comédia. | Comedia. | Comédie. | Comoedia. Fabula.
comediánt. | Comediante. | Comédien. | Histrio. Actor.
comedid. | Comedido. | Courtois. Civil. | Comis. Modestus.
comedidamènt. | Comedidamente. | Courtoisement. Civilement. | Comitèr.
comedimènt. | Comedimiento. | Courtoisie. Civilité. | Comitas. Urbanitas.
comedír-se. | Comedirse. | Se régler. Se modérer. | Moderari. Temperari.
comendaciòns. | Memorias. | Complimens. | Memoriae. Salutis missio.
comensad. | Empezado. | Commencé. | Inceptus.
comensál. | Commensal. | Commensal. | Contubernalis. Convivalis.
comensál. | Racionero. | Qui jouit d'une prébende. | Ecclesiae portionarius.
comensalía. | Racion. | Prébende. | Prebenda portionaria.
comensamènt. | Principio. | Commencement. | Initium. Principium.
comensar. | Empezar. | Commencer. | Incipere.
comènt. | Comento. | Glose. Exposition. | Explanatio. Commentum.
comentad. | Comentado. | Commenté. | Commentariis illustratus.
comentadòr. | Comentador. | Commentateur. | Explanator.
comentar. | Comentar. | Commenter. | Explanare.
comentári. | Comentario. | Commentaire. | Commentarius.
comerciáble. | Comerciable. | Commerçable. | Venalis.
comerciad. | Comerciado. | Négocié. Trafiqué. | Negotiatus.
comerciánt. | Comerciante. | Commerçant. Négociant. | Mercator. Negociator.
comerciar. | Comerciar. | Commercer. Négocier. | Mercaturam facere.
comérs. | Comercio. | Commerce. Négoce. | Commercium.
comês. | Cometido. | Commis. | Commissus. Patratus.
comestíbles. | Comestibles. | Vivres. Provisions de bouche. | Cibaria.
comêta. | Cometa. | Comete. | Cometa.
cometrer. | Cometer. | Commettre. | Committere.
comí. | Comino. | Cumin. | Cuminum.
cómic. | Cómico. | Comique. | Comicus.
comís. | Oficial de alguna tienda. | Commis. | Tabernae praefectus.
comís. *V.* ***confiscaciò.*** | Comiso. | Commise. Confiscation. | Confiscatio.
comissar. *V.* ***confiscar.*** | Dar de comiso. | Confisquer. | Confiscare.
comissári. | Comisario. | Comissaire. | Delegatus. Praefectus.
comissaría. | Comisaría. | La dignité de Commissaire. | Legati à Principe. Judicis munus.
comissiò. | Comision. | Commission. | Delegata jurisdictio.
comissionad. | Comisionado. | Délégué. | Delegatus.
comissionar. | Comisionar. | Déléguer. | Committere. Injungere. Delegare.
cómit de galéra. | Comitre. | Comite. | Celentes.
comitíva. | Comitiva. | Suite. Cortége. | Comitatus.
commemoraciò. | Conmemoracion. | Commémoration. | Commemoratio.
commemorar. | Conmemorar. | Faire mention d'une chose. | Commemorare.
commicstiò. | Conmixtion. Mezcla. | Mêlange. Mixtion. | Commixtio.
comminaciò. | Conminacion. | Commination. | Comminatio.
comminad. | Conminado. | Menacé. | Comminatus.
comminar. | Conminar. | Menacer fortement. | Comminari.
comminatóri. | Conminatorio. | Comminatoire. | Comminatorius.
commiseraciò. | Conmiseracion. | Commiseration. | Commiseratio.
commociò. | Conmocion. | Commotion. | Commotio.
commogud. | Conmovido. | Emu. Troublé. | Commotus.
commóurer. | Conmover. | Emouvoir. Troubler. | Excitare. Commovere.
commóurer-se. | Conmoverse. | S'emouvoir. Se troubler. | Excitari. Commoveri.
commutáble. | Conmutable. | Qu'on peut échanger. | Commutabilis.
commutaciò. | Conmutacion. | Commutation. | Commutatio.
commutad. | Conmutado. | Commué. Échangé. | Commutatus. Permutatus.

commutar. | Conmutar. | Commuer. Échanger. | Commutare. Permutare.
commutatíu. | Conmutativo. | Commutatif. | Commutativus.
cómodamènt. | Comodamente. | Commodément. | Commodè.
comodidad. | Comodidad. | Commodité. | Commoditas.
cómodo. | Cómodo. | Commode. | Commodus.
companátge. | Condumio. | Ce qu'on mange avec le pain. | Obsonium.
compáñ, ô ***compañèro.*** | Compañero. | Compagnon. | Comes. Socius.
compañía. | Compañía. | Compagnie. | Societas.
compañò. | Compañon. | Camarade. | Amicus.
comparáble. | Comparable. | Comparable. | Comparabilis. Comparandus.
comparaciò. | Comparacion. | Comparaison. | Comparatio.
comparad. | Comparado. | Comparé. | Comparatus.
comparánsa. | Comparanza. | Comparaison. | Comparatio.
comparar. | Comparar. | Comparer. | Comparare.
comparatíu. *En la gramática.* | Comparativo. | Comparatif. | Comparativus.
comparatíu. *V.* ***comparáble.*** | Comparativo. | Comparable. | Comparandus.
comparativamènt. | Comparativamente. | Comparativement. Relativement. | Comparatè. Relativè.
compáre. *V. padrí.* | Compadre. | Compére. | Patrinus.
compáre, ô ***comparêt.*** | Compadre. | Compére. | Amicus.
comparexer. | Comparecer. | Comparoître. | Comparere.
compariciò. | Comparecencia. Conparicion. | Comparition. Présentation en justice. | Comparitio. Vadimonii obitus.
compársa. | Comparsa. | Suite. Cortége. | Comitatus.
compartid. | Compartido. Repartido. | Distribué. Divisé en parties. | Partitus. Divisus.
compartimènt. | Compartimiento. | Partage. Division. | Partitio. Sectio.
compartir. | Compartir. Repartir. | Distribuer. Diviser. | Partiri. Dividere.
compassad. | Compasado. | Compassé. | Circinatus. Ordinatus.
compassar. | Compasar. | Compasser. | Circinare. Ordinare.
compás. | Compas. | Compas. | Circinus.
compás. *Música.* | Compas. | Tems. Intervalle. | Mensura temporis in musicâ.
compassíl̃lo. | Compasillo. | Petite mesure. | Mensura exigua in re musicâ.
compassiò. | Compasion. | Compassion. | Miseratio.
compassíu. | Compasivo. | Compatissant. | Misericors.
compatibilidad. | Compatibilidad. | Compatibilité. | Compatibilitas.
compatíble. | Compatible. | Compatible. | Compatibilis.
compatid. | Compadecido. | Attendri. | Miseratione commotus.
compatír-se. | Compadecerse. | Avoir pitié de quelqu'un. | Vicem alterius misereri.
compatríci, ô ***compatrióte.*** | Compatrióta. | Compatriote. | Eadem gente natus.
compatrò. | Compatron. | Celui qui jouit du même droit de patronage. | Compatronus.
compatronát. | Compatronato. | Patronage. | Compatronatus.
compellid. | Compelido. | Forcé. Contraint. | Compulsus.
compellir. | Compeler. | Forcer. Contraindre. | Compellere.
compéndi. | Compendio. | Abrégé. Sommaire. | Compendium.
compendiad. | Compendiado. | Abrégé. Rédigé. | In compendium redactus.
compendiadòr. | Compendiador. | Abreviateur. | In compendium redigens.
compendiar. | Compendiar. | Abréger. | Breviare. In compendium redigere.
compendiòs. | Compendioso. | Abrégé. Succinct. | Compendiarius.
compendiòsamènt. | Compendiosamente. | Briévement. Succinctement. | Brevitèr. Summatim.
compendrer. | Comprehender. | Comprendre. | Cogitatione assequi.
compensáble. | Compensable. | Digne de récompense. | Compensabilis.
compensaciò. | Compensacion. | Compensation. | Compensatio.
compensad. | Compensado. | Compensé. | Compensatus.
compensar. | Compensar. | Compenser. | Compensare.
compensár-se. | Compensarse. | Se compenser. | Compensari.
competéncia. | Competencia. | Compétence. | Legitima potestas.
competènt. | Competente. | Compétent. | Congruens. Idoneus.

competèntmènt. | Competentemente. | Compétemment. | Legitimè.
competid. | Competido. | Compété. Appartenu. | Competitum.
competidòr. | Competidor. | Compétiteur. | Competitor.
competir. | Competer. Pertenecer. | Compéter. Appartenir. | Competere. Pertinere.
compilaciò. | Compilacion. | Compilation. | Compilatio. Collectio.
compilad. | Compilado. | Compilé. | Collectus.
compilar. | Compilar. | Compiler. | Compilare. Colligere.
compixad. | Meado encima. | Uriné, pissé dessus. | Super aliquid mictus.
compixar. | Mear encima. | Pisser dessus. | Super aliquid meiere.
compixár-se. | Escomearse. | Lâcher son urine. | Urinam non tenere.
complacéncia. | Complacéncia. | Plaisir. Complaisance. | Voluptas. Delectatio.
complacènt. | Cortés. Atento. | Complaisant. | Obsequens.
compláurer. | Complacer. | Complaire. | Placere. Obsequi.
compláurer-se. | Complacerse. | Se complaire. | Sibi plaudere.
compleáñs. | Cumpleaños. | Le jour de la naissance. | Dies anniversaria.
complecsiò. | Complexîon. | Complexion. | Corporis habitus.
complemènt. | Complemento. | Complément. | Complementum.
complért. | Cumplido. | Accompli. | Perfectus. Exactus.
complèt. | Completo. | Complet. | Expletus. Perfectus.
completad. | Completado. | Complété. | Expletus. Perfectus.
complètamènt. | Completamente. | Entiérement. | Perfectè. Integrè.
completar. | Completar. | Compléter. Parfaire. | Perficere.
complètas. | Completas. | Complies. | Completorium.
complicaciò. | Complicacion. | Complication. | Complicatio.
complicad. | Complicado. | Compliqué. | Mixtus. Confusus. Implicatus.
complicar. | Complicar. | Compliquer. | Implicare.
cómplicê. | Cómplice. | Complice. | Complex. Sceleris consors.
complicidad. | Complicidad. | Complicité. | Ejusdem sceleris societas.
complid. | Cumplido. | Accompli. | Perfectus. Exactus.
complidamènt. | Cumplidamente. | Parfaitement. | Completè. Absolutè.
complidíssim. | Cumplidísimo. | Très parfait. | Completissimus.
complidissimamènt. | Cumplidísimamente. | Très parfaitement. | Completissimè.
complimènt. | Cumplimiento. | Compliment. | Obsequium. Urbanitas.
complimentad. | Cumplimentado. | Complimenté. | Gratulatus.
complimentadòr. | Cumplimentero. | Complimenteur. | Importunus adulator.
complimentar. | Cumplimentar. | Complimenter. | Gratulari. Obsequi.
complimentòs. | Cumplimentero. | Complimenteur. | Nimis officiosus.
complir. | Cumplir. | S'acquitter de son devoir. | Munus conficere.
complót. | Conspiracion. | Complot. | Conspiratio.
compóndrer. | Componer. | Orner. Décorer. | Ornare.
compóndrer. | Componer. | Réconcilier. Pacifier. | Componere. Conciliare.
compóndrer-se. | Componerse. | Se parer. S'ajuster. | Fucari.
compóndrer-se. | Componerse. | S'accommoder. | Controversiam componere.
componíble. | Componible. | Acommodable. | Concordabilis. Adaptabilis.
compórt. | Tolerancia. | Tolérance. | Tolerantia. Indulgentia.
comportáble. | Comportable. | Tolérable. | Tolerabilis.
comportad. | Comportado. | Souffri. Enduré. Supporté. | Passus.
comportar. | Comportar. Suportar. | Souffrir. Endurer. Supporter. | Tolerare. Pati.
comportár-se. | Comportarse. | Se comporter. | Se gerere.
composiciò. | Composicion. | Composition. | Pactio. Conventio.
composiciò. | Composicion. | Composition. | Compositio.
compositòr. | Compositor. | Compositeur. | Musicus.
compóst. | Compuesto. | Composé. | Conflatum opus.
compostúra. | Compostura. | Disposition. | Structura.
còmpra. | Compra. | Achat. Acquisition. | Emptio. Comparatio.

comprad. | Comprado. | Acheté. Acquis. | Emptus. Comparatus.
compradòr. | Comprador. | Acheteur. Acquereur. | Emptor.
compradòr. | Comprador. | Pourvoyeur. | Opsonator.
comprar. | Comprar. | Acheter. Acquerir. | Emere. Comparare.
comprehensíble. | Comprehensible. | Compréhensible. | Comprehensibilis.
comprehensiò. | Comprehension. | Compréhension. | Comprehensio.
comprehensíu. | Comprehensivo. | Qui includ. Qui comprend. | Comprehendens.
comprês. | Comprehendido. | Compris. | Comprehensus.
compressiò. | Compresion. | Compression. | Compressio.
comprimid. | Comprimido. | Comprimé. | Compressus.
comprimir. | Comprimir. | Comprimer. | Comprimere.
comprobaciò. | Comprobacion. | Vérification. Preuve. | Comprobatio.
comprobad. | Comprobado. | Confirmé. Assuré. | Comprobatus.
comprobar. | Comprobar. | Confirmer. Assurer. | Comprobare.
compromês. | Comprometido. | Compromis. | Compromissus.
comprometrer. | Comprometer. | Compromettre. | Compromittere.
comprometrer-se. | Comprometerse. | Se compromettre. | In periculum se adducere.
compromís. | Compromiso. | Compromis. | Compromissum.
compromissar. | Comprometer. | Passer un compromis. | Compromittere.
compromissári. | Compromisario. | Compromissaire. | Compromissarius. Arbiter.
compulsiò. | Compulsion. | Violence qu'on fait à quelqu'un. | Compulsio.
comú. | Comun. | Commun. | Communis.
comú. *V.* ***búlto.*** | Volumen. | Volume. | Corporis moles.
+**comúna.** *Térra.* | Baldío. | Champ en friche. | Vacans, incultus ager.
comunamènt. | Comunmente. | Communément. | Communi consensu.
comúnas. *V.* ***lióc comú.*** | Lugar comun. Necesária. | Lieu commun. Latrines. | Loca secreta. Latrina.
comunicabilidad. | Comunicabilidad. | La faculté de pouvoir se communiquer. | Communicabilitas.
comunicáble. | Comunicable. | Communicable. | Communicabilis.
comunicaciò. | Comunicacion. | Communication. | Communicatio.
comunicad. | Comunicado. | Communiqué. | Communicatus.
comunicar. | Comunicar. | Communiquer. | Communicare.
comunicár-se. | Comunicarse. | Se communiquer. | Inire foedus.
comunicatíu. | Comunicativo. | Communicatif. | Communicativus.
comunidad. | Comunidad. | Communauté. | Societas.
comuniò. | Comunion. | Communion. | Communio sacra.
comuníssim. | Comunísimo. | Très commun. | Valdè communis.
comuníssimamènt. | Comunísimamente. | Très communement. | Frequentissimè.
conáto. *V.* ***esfórs.*** | Conato. | Effort. Tentative. | Conatus.
cònca. | Hueco. Cavidad. | Creux. | Cavus.
concagad. | Ciscado. | Qui s'est sali. | Effusa alvo inquinatus.
concagar. | Ciscar. | Souiller. Salir. | Inquinare.
concagár-se. | Ciscarse. | Se salir. Faire dans ses chausses. | Alvum non tenere. Cunire.
concavidad. | Concavidad. | Concavité. Cavité. | Concavitas.
còncavo. | Cóncavo. | Concave. Creux. | Concavus.
concebrer. | Concebir. | Concevoir. Comprendre. | Concipere. Percipere.
concebud. | Concebido. | Conçu. Compris. | Conceptus. Perceptus.
concedid. | Concedido. | Concedé. Accordé. | Concessus.
concedir. | Conceder. | Conceder. Accorder. Octroyer. | Concedere.
concentrad. *V.* ***reconcentrad.*** | Concentrado. | Concentré. | In meditullio positus.
concéntric. | Concéntrico. | Concentrique. | Concentricus.
concepciò. | Concepcion. | Conception. | Conceptio.
concépte. | Concepto. | Concept. Pensée. | Conceptus.
conceptuad. | Conceptuado. | Jugé. Considéré. | Judicatum. Aestimatum.
conceptuar. | Conceptuar. | Juger. Considérer. | Judicare. Aestimare.
concernènt. | Concerniente. | Concernant. | Spectans. Attinens.

concernènt. *Adv.* | Tocante. | Concernant. | Dè. Quod attinet.
concernir. | Concernir. | Concerner. | Spectare. Attinere.
concért. | Concierto. | Ordre. Disposition. | Ordo. Dispositio.
concért de música. | Concierto. | Concert. | Concentus.
concertad. | Concertado. | Concerté. | Ordinatus.
concertádamènt. | Concertadamente. | En bon ordre. | Ordinatè.
concertadíssim. | Concertadísimo. | Très bien concerté. | Ordinatissimus.
concertar. | Concertar. | Concerter. | Ordinare.
concessiò. | Concesion. | Concession. | Concessio.
conciéncia. | Conciencia. | Conscience. | Conscientia.
concíli. | Concilio. | Concile. | Concilium.
conciliábulo. | Conciliábulo. | Conciliabule. | Conciliabulum.
conciliaciò. | Conciliacion. | Conciliation. Accord. | Conciliatio.
conciliad. | Conciliado. | Concilié. | Conciliatus.
conciliadòr. | Conciliador. | Conciliateur. Médiateur. | Conciliator.
conciliar. | Conciliar. | Concilier. | Conciliare.
conciliatíu. | Conciliativo. | Conciliant. | Concilians.
concís. | Conciso. | Concis. Bref. Succinct. | Concisus. Brevis.
concisamènt. | Concisamente. | Briévement. Succinctement. | Concisè. Brevitèr.
concisiò. | Concision. | Concision. | Concisio. Brevitas.
concitad. | Concitado. | Emu. Excité. Incité. | Concitatus. Commotus.
concitar. | Concitar. | Emouvoir. Exciter. Inciter. | Concitare. Commovere.
conciutadá. | Conciudadano. | Concitoyen. | Concivis.
conclávê. | Cónclave. | Conclave. | Conclave.
conclós. | Concluido. | Conclu. | Conclusus.
conclóurer. | Concluir. | Conclurre. Achever. | Concludere.
concluènt. | Concluyente. | Concluant. Convainquant. | Convincens.
concluhid. *V.* ***conclós.*** | Concluido. | Conclu. | Conclusus.
concluhir. *V.* ***conclóurer.*** | Concluir. | Conclurre. Achever. | Concludere.
conclusiò. | Conclusion. | Conclusion. | Conclusio.
conclusiòns. | Conclusiones. | Conclusions. | Conclusiones.
concomitáncia. | Concomitancia. | Concomitance. | Concomitantia.
concomitánt. | Concomitante. | Concomitant. | Concomitans.
concordad. | Concordado. | Accordé. | Conciliatus.
concordádamènt. | Concordamente. | Unanimement. | Communi consensu.
concordáncia. | Concordancia. | Concordance. | Rerum plurium consensio.
concordáncias. | Concordancias. | Concordances de la Bible. | Sacrorum Bibliorum concordantiae.
concordar. | Concordar. | Accorder. Mettre d'accord. | Concordare. Convenire.
concordát. | Concordato. | Concordat. | Pacta conventa.
concórdê. | Concorde. | Qui est d'accord. | Concors.
concórdia. | Concordia. | Concorde. | Concordia.
concorregud. | Concurrido. | Concouru. | Concursum.
concorrer. | Concurrir. | Concourir. | Juvare. Concurrere.
concrèt. | Concreto. | Concret. | Concretum.
concretad. | Concretado. | Borné. Limité. | Determinatum.
concretar. | Concretar. | Borner. Limiter. | Determinare.
concubína. | Concubina. | Concubine. | Concubina.
concubinári. | Concubinario. | Concubinaire. | Concubinus.
concubinát. | Concubinato. | Concubinage. | Concubinatus.
concúbit. | Concúbito. | Copulation. | Coïtio. Coïtus.
conculcad. | Conculcado. | Foulé aux pieds. | Conculcatus.
conculcar. | Conculcar. | Fouler aux pieds. | Conculcare.
concupiscéncia. | Concupiscencia. | Concupiscence. | Concupiscentia.
concupiscíble. | Concupiscible. | Concupiscible. | Appetitivus.
concurréncia. | Concurrencia. | Occurrence. | Concursus. Conventus.
concurrènt. | Concurrente. | Concurrent. | Competitor.
concurs. | Concurso. | Concours. | Concursus.
concursad. | Concursado. | Mis en sequestre. | Sequestro traditus.
concursar. | Concursar. | Déposer ses biens entre les mains de la justice. | Bonis cedere.

concussiò. | Concusion. | Ebranlement. Secousse. | Concussio. Commotio.
[+]**concussiò.** | . | Concussion. | Repetundarum crimen.
[+]**concussionári.** | . | Concussionnaire. | Pecuniarum ultrà fas iniquus exactor.
condad. | Condado. | Comté. | Comitatus.
cónde. | Conde. | Comte. | Comes.
condecènt. | Condecente. | Convenable. Propre. | Congruus.
condecoraciò. | Condecoracion. | Décoration. | Condecoratio. Ornatus.
condecorad. | Condecorado. | Décoré. | Decoratus. Ornatus.
condecorar. | Condecorar. | Orner. Parer. Embellir. | Condecorare. Ornare.
condèmna. | Condena. | Sentence. | Sententiae testimonium.
condemnáble. | Condenable. | Condamnable. | Condemnabilis. Damnabilis.
condemnaciò. | Condenacion. | Condamnation. | Damnatio.
condemnad. | Condenado. | Condamné. | Damnatus.
condemnar. | Condenar. | Condamner. | Damnare.
condemnár-se. | Condenarse. | Se condamner. | Se condemnare.
condemnatóri. | Condenatorio. | Sentence de condamnation. | Condemnatorius.
condensaciò. | Condensacion. | Condensation. | Spissatio. Densatio.
condensad. | Condensado. | Condensé. | Densatus. Stipatus.
condensar. | Condensar. | Condenser. | Densare. Condensare.
condescendéncia. | Condescendencia. | Condescendance. | Obsequium.
condescendid. | Condescendido. | Condescendu. | Obsecutus.
condescendir. | Condescender. | Condescendre. | Indulgere. Obsequi.
condêssa. | Condesa. | Comtesse. | Comitissa.
condestáble. | Condestable. | Connêtable. | Stabuli comes.
condexeble. | Condiscipulo. | Condisciple. | Condiscipulus.
condiciò. | Condicion. | Condition. | Indoles.
condicionad. | Condicionado. | Conditionné. | Conditioni adjunctus.
condicionál. | Condicional. | Conditionnel. | Conditione affectus.
condicionálmènt. | Condicionalmente. | Conditionnellement. | Sub conditione.
condignamènt. | Condignamente. | Dignement. | Condignè.
condígne. | Condigno. | Digne. Proportionné. | Condignus.
condignidad. | Condignidad. | Récompense proportionnée au mérite. | Condignitas.
condól. | Duelo. | Douleur. Chagrin. Affliction. | Miseratio. Questus.
condolid. | Condolido. | Affligé. | Miseratione tactus.
condólrer-se. | Condolerse. | Avoir compassion. | Condolere.
condonaciò. | Condonacion. | Pardon. Remission. | Condonatio.
condonad. *V.* ***perdonad.*** | Condonado. | Pardonné. | Condonatus.
condonar. *V.* ***perdonar.*** | Condonar. | Pardonner. Faire grace. | Condonare.
[+]**condrêt.** | . | . | .
conducciò. | Conduccion. | L'action de conduire. | Ductus.
conducènt. | Conducente. | Convenable à une chose. | Aptus. Idoneus.
conducentíssim. | Muy conducente. | Très convenable. Fort à propos. | Aptissimus.
condúcta. | Conducta. Proceder. | Conduite. | Vitae ordo. Methodus.
condúcto. | Conducto. | Conduit. | Aquarum ductus.
conductòr. | Conductor. | Conducteur. | Ductor.
conduhid. | Conducido. | Conduit. Guidé. | Ductus.
conduhir. | Conducir. | Conduire. | Conducere. Ducere.
conegud. | Conocido. | Connu. | Cognitus.
conegúda. | Conocimiento. | Discernement. | Causae cognitio.
conegudamènt. | Conocidamente. | Évidemment. | Perspicuè.
conegudíssim. | Conocidísimo. | Très connu. | Notissimus.
conegudíssimamènt. | Conocidísimamente. | Très évidemment. | Valdè perspicuè.
conexemènt, ô ***conexénsa.*** | Conocimiento. | Connoissance. | Cognitio.
conexer. | Conocer. | Connoître. | Cognoscere.
conexer-se. | Conocerse. | Se connoître. | Nosci.
confabulaciò. | Confabulacion. | Entretien secret. | Confabulatio.
confabulad. | Confabulado. | Discouru ensemble. | Confabulatus.
confabular. | Confabular. | Discourir, parler ensemble. | Confabulari.
confecciò. | Confeccion. | Confection. | Confectio.

confeccionad. | Confeccionado. | Préparé. | Medicè confectus.
confeccionar. | Confeccionar. | Préparer un medicament. | Pharmaca conficere.
confederaciò. | Confederacion. | Confédération. Ligue. | Foedus.
confederad. | Confederado. | Confédéré. | Foedere junctus.
confederár-se. | Confederarse. | Se confédérer. Se liguer. | Foedus inire.
confegid. | Deletreado. | Epelé. | Syllabatim expressus.
confegir. | Deletrear. | Epeler. | Litteras appellare.
conferéncia. | Conferencia. | Conférence. | Consultatio.
conferenciad. | Conferenciado. | Conféré. Délibéré. | Deliberatus.
conferenciar. | Conferenciar. | Conférer. Délibérer. | Deliberare.
conferid. | Conferido. | Conféré. | Comparatus.
conferir. | Conferir. | Conférer. | Conferre. Comparare.
confessad. | Confesado. | Confessé. | Confessus.
confessar. | Confesar. | Confesser. | Confiteri. Fateri.
confessiò. | Confesion. | Confession. | Confessio.
confessionári. | Confesionario. | Confessional. | Confessarii sella.
confessòr. | Confesor. | Confesseur. | Confessarius.
confí. | Confin. | Frontiére. Confins. | Confinium. Limites.
confiad. *Nóm.* | Confiado. | Présomptueux. Assuré. | Confidens.
confiad. *Vèrb.* | Confiado. | Confié. | Creditus. Confisus.
confiádamènt. | Confiadamente. | Confidemment. | Confidentèr.
confiadíssim. | Confiadísimo. | Très confié. | Valdè confisus.
confiánsa. | Confianza. | Confiance. | Confidentia. Fiducia.
confiar. | Confiar. | Se confier. Se fier. | Confidere.
confiar. | Confiar. | Confier. | Credere.
confidenciál. | Confidencial. | . | Quod inter fidos agitur.
confidenciálmènt. | Confidencialmente. | Confidemment. | Confidentèr.
confidènt. | Confidente. | Confident. | Arcanorum particeps.
confidentíssim. | Confidentísimo. | Très confident. | Conjunctissimus.
confidèntmènt. | Confidentemente. | Confidemment. | Arcanè.
configuraciò. | Configuracion. | Configuration. | Configuratio.
configurad. | Configurado. | Qui a donné la forme. | Configuratum.
configurar. | Configurar. | Donner la forme. | Configurare.
confinad. | Confinado. | Confiné. | Relegatus.
confinánt. | Confin. Confinante. | Voisin. Contigu. | Confinis. Vicinus.
confinar. | Confinar. | Confiner. | Relegare.
confinar. | Confinar. | Confiner. | Confinem esse.
confirmaciò. | Confirmacion. | Confirmation. | Confirmatio. Comprobatio.
confirmad. | Confirmado. | Confirmé. | Sacro chrismate unctus.
confirmad. | Confirmado. | Confirmé. Assuré. | Confirmatus. Comprobatus.
confirmar. | Confirmar. | Confirmer. Ratifier. | Confirmare. Comprobare.
confirmar. | Confirmar. | Confirmer. | Sacro chrismate ungere.
confirmár-se. | Confirmarse. | Se confirmer. S'assurer. | Firmari. Confirmari.
confirmatória. | Confirmatoria. | Sentence confirmative. | Sententia confirmatoria.
confiscaciò. | Confiscacion. | Confiscation. | Confiscatio.
confiscad. | Confiscado. | Confisqué. | Confiscatus.
confiscar. | Confiscar. | Confisquer. | Confiscare.
confit, ô ***confits.*** | Gragea. Confites. | Drageé. | Grana saccharo condita.
confitad. | Confitado. | Confit. | Saccharo conditus.
confitar. | Confitar. | Confire. | Saccharo condire.
confitár-se. | Confitarse. | Se confire. | Saccharo condiri.
confitèr. | Confitero. | Confiseur. Confiturier. | Bellarius.
confitúra. | Confitura. Dulce. | Confiture. | Bellaria.
conflícte. | Conflicto. | Conflict. | Conflictus.
confluènt. | Confluencia. | Confluent. | Confluens.
confluïr. | Confluir. | Affluer. Couler ensemble. | Confluere.
confòndrer. | Confundir. | Confondre. | Confundere.
confondrer-se. | Confundirse. | Se confondre. | Haerere.
conformaciò. | Conformacion. | Conformation. | Conformatio.
conformad. | Conformado. | Conformé. | Accommodatum.

conformar. | Conformar. | Être conforme. Quadrer. | Convenire.
conformár-se. | Conformarse. | Se conformer. | Sese accommodare alicui.
conforme. *Adv.* | Conforme. | Selon. Suivant. | Juxtâ. Secundùm.
conforme. *Nóm.* | Conforme. | Conforme. Égal. | Conformis.
conformidad. | Conformidad. | Conformité. | Similitudo.
confórt. | Confortacion. | Confortation. | Roboratio.
confortad. | Confortado. | Conforté. | Corroboratus.
confortar. | Confortar. | Conforter. Fortifier. | Corroborare. Confortare.
confortatíu. | Confortativo. | Confortatif. Corroboratif. | Corroborans.
confráre. | Cofrade. | Confrére. | Sodalis. Frater.
confrarêssa. | Cofrada. | Confrére. | Sodalis.
confraría. | Cofradía. | Confrairie. | Fraternitas.
confraternidad. | Confraternidad. | Confraternité. | Confraternitas.
confrontaciò. | Confrontacion. | Confrontation. | Commissio.
confrontad. | Confrontado. | Confronté. | Unâ commissus.
confrontar. | Confrontar. | Confronter. | Unâ committere.
confús. | Confuso. | Confus. | Indistinctus.
confús. | Confuso. | Confus. | Confusus. Anceps.
confusamènt. | Confusamente. | Confusément. | Confusè. Promiscuè.
confusiò. | Confusion. | Confusion. | Confusio. Perturbatio.
confusionèr. | Ambrollador. Enrededor. | Brouillon. Turbulent. | Turbator. Perturbator.
confusíssim. | Confusísimo. | Très confus. | Valdè confusus.
confutaciò. | Confutacion. | Confutation. Refutation. | Confutatio.
confutad. | Confutado. | Confuté. Refuté. | Confutatus.
confutar. | Confutar. | Confuter. Refuter. | Confutare.
congelaciò. | Congelacion. | Congélation. | Congelatio.
congelad. | Congelado. | Congélé. | Congelatus.
congelar. | Congelar. | Congéler. | Congelare.
congelár-se. | Congelarse. | Se congéler. | Congelari.
congeniar. | Congeniar. | Être de même génie. | Moribus et ingenio assimilare.
conglobaciò. | Conglobacion. | Conglobation. | Conglobatio.
conglobad. | Conglobado. | Assemblé en rond. | Conglobatus.
conglobár-se. | Conglobarse. | Prendre la figure d'un globe. | Conglobari.
congòxa. | Congoja. | Angoisse. Détresse. | Angor. Anxietas.
congoxadíssim. | Congojadísimo. | Très affligé. | Maximo angore confectus.
congoxár-se. | Congojarse. | S'affliger. | Anxietate premi.
congoxòs. | Congojoso. Acongojado. | Affligé. Triste. | Anxius.
congraciad. | Congraciado. | Qui a attrapé les bonnes graces de quelqu'un. | Gratiam alicujus aucupatus.
congraciár-se. | Congraciarse. | Attraper les bonnes graces de quelqu'un. | Gratiam alicujus aucupari.
congratulaciò. | Congratulacion. Parabien. | Congratulation. | Congratulatio.
congratulad. | Congratulado. | Congratulé. | Congratulatus.
congratular. | Congratular. Dar parabienes. | Feliciter. Congratuler. | Congratulari.
congratulár-se. | Congratularse. Holgarse. | Se rejouir. | Congratulari.
còngre. *Pèx.* | Congrio. | Congre. | Congrus. Conger.
congregaciò. | Congregacion. | Congrégation. | Coetus. Conventus.
congregad. | Congregado. | Assemblé. | Congregatus.
congregánt. | Congregante. | Membre d'une congregation. | Sodalis.
congregar. | Congregar. | Assembler. | Congregare.
congrès. | Congreso. | Congrès. | Coetus. Conventus. Congressus.
+**congrêts.** | Bizcocho. | Petit biscuit. | Dulciarium crustulum.
+**congriad.** | Procreado. Producido. | Produit. | Conceptus. Productus.
+**congriar.** | Procrear. Producir. | Produire. | Concipere. Producere.
+**congriár-se.** | Procrearse. | Se produire. | Concipi. Produci.
cóngrua. | Congrua. | Rente ecclésiastique. | Congrua.
cóngruamènt. | Congruamente. | D'une maniére convenable. | Convenientèr. Decentèr.
congruéncia. | Congruencia. | Convenance. Conformité. | Congruentia. Convenientia.

congruènt. | Congruente. | Congru. Convenable. | Congruens. Conveniens.
congruentíssim. | Congruentísimo. | Très congru. | Valdè congruens, conveniens.
congruentíssimamènt. | Congruentísimamente. | Très congruement. | Valdè convenientèr.
congruèntmènt. | Congruentemente. | D'une maniére convenable. | Congruentèr. Convenientèr.
cóngruo. | Congruo. | Congru. Convenable. | Congruens. Conveniens.
cónic. | Cónico. | Conique. | Conicus.
conjectúra. | Conjetura. | Conjecture. | Conjectura.
conjecturáble. | Conjeturable. | Conjectural. | Quod conjecturâ assequi potest.
conjecturad. | Conjeturado. | Conjecturé. | Conjecturâ assequutus.
conjecturál. | Conjetural. | Conjectural. | Conjecturabilis.
conjecturar. | Conjeturar. | Conjecturer. | Conjicere. Conjecturare.
conjugaciò. | Conjugacion. | Conjugaison. | Verbi conjugatio, inflexio.
conjugad. | Conjugado. | Conjugué. | Conjugatus. Comparatus.
conjugál. | Conjugal. Conyugal. | Conjugal. | Conjugalis.
conjugar. | Conjugar. | Conjuguer. | Conjugare.
cónjugês. | Conyuges. Consortes. | Conjoints. | Conjuges.
conjunciò. | Conjuncion. | Conjonction. | Conjunctio. Copulatio.
⁺**conjunciò.** *Gram.* | Conjuncion. | Conjonction. | Conjunctio.
conjunt. | Conjunto. | Conjoint. | Conjunctus.
⁺**conjunt.** | Conjunto. | Uni par les liens du sang ou de l'amitié. | Intimè conjunctus.
⁺**conjunt.** | Conjunto. Agregado. | Conjunto. | Conjunctus.
conjuntamènt. | Juntamente. | Conjointement. | Conjunctè.
conjuntíssim. | Conjuntísimo. | Très conjoint. | Conjunctissimus.
conjuntúra. | Coyuntura. | Conjoncture. | Occasio.
conjuraciò. | Conjuracion. | Conjuration. | Conjuratio.
conjurad. | Conjurado. | Conjuré. | Conjuratus.
conjurad. | Conjurado. | Conjuré. Exorcisé. | Adjuratus.
conjurar. | Conjurar. | Conjurer. | Conjurare.
conjurar. | Conjurar. | Conjurer. Exorciser. | Adjurare.
conjurár-se. | Conjurarse. | Se conféderer. | Conjurare.
conjúro. | Conjuro. | Conjuration. Exorcisme. | Exorcismus.
cònna de xuia. | Corteza de tocino. | Couenne. | Suis cutis.
connaturál. | Connatural. | Naturel. Inné avec nous. | Innatus. À naturâ insitus.
connaturalisad. | Connaturalizado. | Naturalisé. | Albo civium adscriptus.
connaturalisár-se. | Connaturalizarse. | S'accoutumer à une chose. | Assuefieri.
connaturalisár-se. | Connaturalizarse. | Se faire naturaliser. | Albo civium adscribi.
connaturálmènt. | Connaturalmente. | Naturellement. | Ex naturae legibus.
connecsiò. | Connexîon. | Connexion. | Connexio.
connivéncia. | Connivencia. | Connivence. Permission tacite. | Conniventia.
cono. | Cono. | Cone. | Conus.
conórt. | Conhorte. | Soulagement. Consolation. | Cohortatio. Confortatio.
conquísta. | Conquista. | Conquête. | Bello partum.
conquistad. | Conquistado. | Conquis. | Victus.
conquistadòr. | Conquistador. | Conquérant. | Populorum domitor.
conquistar. | Conquistar. | Conquérir. | Armis populos subigere.
conrad. | Labrado. Cultivado. | Travaillé. | Laboratus.
conradòr. | Labrador. | Laboureur. Villageois. | Agricola.
conradúra. | Labrantio. | Labourable. | Aratro idoneus.
conrar. | Labrar. Cultivar. | Cultiver la terre. | Terram arare.
conrò. | Labor. Cultivo. | Labeur. | Terrae aratio, vel cultura.
consagraciò. | Consagracion. | Consécration. | Consecratio.
consagrad. | Consagrado. | Consacré. | Consecratus.
consagránt. | Consagrante. | Consacrant. | Consecrans.
consagrar. | Consagrar. | Consacrer. | Consecrare.
consanguíneo. | Consanguineo. | Consanguin. | Consanguineus.
consanguinidad. | Consanguinidad. | Consanguinité. | Consanguinitas.
consectári. | Consectario. Corolario. | Corollaire. | Consectarium. Corollarium.
consecuciò. | Consecucion. | Acquisition de ce qu'on désiroit. | Consecutio.

consecutíu. | Consecutivo. | Consécutif. | Consequens. Subsequens.
consecutivamènt. | Consecutivamente. | Consécutivement. | Continenter.
conseguid. | Conseguido. | Obtenu. | Consecutus.
conseguimènt. *V.* ***consecuciò.*** | Conseguimiento. V. Consecucion. | Acquisition de ce qu'on désiroit. | Consecutio.
conseguir. | Conseguir. | Obtenir. | Consequi. Assequi.
consell, ô ***consei.*** | Consejo. | Conseil. | Consilium.
conselẽr, ô ***conseièr.*** | Consejero. | Conseiller. | Monitor. Consiliarius.
consemblánt. | Semejante. Parecido. | Semblable. | Consimilis.
consemblántmènt. | Semejantemente. | Semblablement. | Similitèr.
consenciènt. | Consenciente. | Consentant. | Consentiens.
consènt. *V.* ***cómplicê.*** | Consenciente. Cómplice. | Consentant. Complice. | Consentiens. Sceleris consors.
consentid. | Consentido. | Consenti. | Admissus.
consentid. | Cascado. | Fêlé. | Vitium passus.
consentimènt. | Consentimiento. | Consentement. | Consensus.
consentir. | Consentir. | Consentir. | Consentire.
consentír-se. | Sentirse. Cascarse. | Se fêler. | Vitium pati.
conseqùéncia. | Conseqüencia. | Conséquence. | Consequentia.
conseqùènt. | Conseqüente. | Conséquent. | Consequens. Subsequens.
conseqùèntmènt. | Conseqüentemente. | Conséquemment. | Consequentèr.
consèrva, *de confitúra.* | Conserva. | Conserve. | Salgama.
consèrva, *anar en consèrva.* | Conserva. | Conserve. | Mutuo sese tueri in viâ.
conservaciò. | Conservacion. | Conservation. | Conservatio.
conservad. | Conservado. | Conservé. Gardé. | Servatus. Conservatus.
conservadòr. | Conservador. | Conservateur. | Conservator.
conservar. | Conservar. | Conserver. Garder avec soin. | Servare. Conservare.
conservatíu. | Conservativo. | Qui conserve. | Conservans.
consideráblamènt. | Considerablemente. | Considérablement. | Notabilitèr. Valdè.
consideráble. | Considerable. | Considérable. | Considerandus. Conspicuus.
consideraciò. | Consideracion. | Considération. | Consideratio.
considerad. *Nóm.* | Considerado. | Prudent. Bien avisé. | Prudens. Attentus.
considerad. *Vèrb.* | Considerado. | Considéré. | Consideratus.
considerádamènt. | Consideradamente. | Considérément. | Consideratè. Consultò.
considerar. | Considerar. | Considérer. | Considerare.
consideratíu. | Pensativo. | Pensif. Qui pense. | Cogitabundus.
consígna. | Consignacion. | Consignation. | Consignatio.
consignad. | Consignado. | Consigné. | Consignatus.
consignadòr. | Consignador. | Consignateur. | Qui socio merces suas consignat.
consignar. | Consignar. | Consigner. | Consignare.
consignatári. | Consignatario. | Consignataire. Dépositaire. | Sequester.
consiliar. | Consiliario. | Conseiller. | Consiliarius.
consisténcia. | Consistencia. | Consistance. Solidité. | Stabilitas. Soliditas.
consistènt. | Consistente. | Consistant. Permanent. | Consistens. Stabilis.
consistid. | Consistido. | Consisté. | Constitum.
consistir. | Consistir. | Consister. | Constare. Consistere.
consistóri. | Consistorio. | Consistoire. | Senatus. Conclave.
consistoriál. | Consistorial. | Consistorial. | Ad consilium spectans.
consistoriálmènt. | Consistorialmente. | En consistoire. | Senatus consultò.
consól, ô ***consolaciò.*** | Consuelo. Solaz. Consolacion. | Consolation. | Solatium. Consolatio.
consolad. | Consolado. | Consolé. | Consolatus. Solatio affectus.
consoladíssim. | Consoladísimo. | Très consolé. | Valdè consolatus.
consoladòr. | Consolador. | Consolateur. | Consolator. Solator.
consolar. | Consolar. | Consoler. Soulager. | Solari. Consolari.
[+]**consólda.** *V.* ***consólva.*** | Consuelda. Consolida. | Consoude. | Consolida.
consolidaciò. | Consolidacion. | Consolidation. | Consolidatio.
consolidad. | Consolidado. | Consolidé. | Solidatus.
consolidar. | Consolidar. | Consolider. | Solidare. Firmare.
consolidár-se. | Consolidarse. | Se consolider. | Consolidari. Uniri.

consólva. *Plánta.* | Consolida. Consuelda. | Consoude. | Symphytum petraeum.
consonáncia. | Consonancia. | Consonance. Harmonie. | Concentus.
consonánt. | Consonante. | Consonnant. Correspondant. | Consonus.
consonánt. *Lletra.* | Consonante. | Consonne. | Consonans.
consonar. | Consonar. | Se rapporter. Quadrer. | Convenire. Quadrare.
cónsono. | Cónsono. | Qui est d'accord. | Consonus.
consórci. | Consorcio. | Société. Association. | Consortium.
consórt. | Consorte. | Participant. Associé. | Consors.
conspícuo. | Conspícuo. | Visible. Remarquable. | Conspicuus.
conspiració. | Conspiracion. | Conspiration. Conjuration. | Conspiratio. Conjuratio.
conspirad. | Conspirado. | Conspiré. Conjuré. | Conjuratus.
conspiradòr. | Conspirador. | Conspirateur. | Conjuratus.
conspirar. | Conspirar. | Conspirer. Conjurer. | Conspirare.
constad. | Constado. | Consté. | Constitum.
constáncia. | Constáncia. | Constance. Fermeté. | Constantia. Firmitas.
constánt. | Constante. | Constant. Ferme. | Constans. Firmus.
constánt. | Constante. | Constant. Certain. | Constans.
constantíssim. | Constantísimo. | Très constant. | Constantissimus.
constantíssimamènt. | Constantísimamente. | Très constamment. | Constantissimè.
constántmènt. | Constantemente. | Constamment. | Constantèr. Certò.
constar. | Constar. | Être certain. Conster. | Constare. Perspicuum esse.
constar. | Constar. | Être composé. | Constare.
constellació. | Constelacion. | Constellation. | Constellatio.
consternació. | Consternacion. | Consternation. | Consternatio.
consternad. | Consternado. | Consterné. | Consternatus.
consternar. | Consternar. | Consterner. | Consternare.
constipació. | Constipacion. | Constipation. | Cutis meatuum interclusio.
constipad. | Constipado. | Constipé. | Adstrictus.
constipár-se. | Constiparse. | Resserrer les pores. | Poros adstringere.
constitució. | Constitucion. | Constitution. | Statutum. Constitutio.
constituhid. | Constituido. | Constitué. | Constitutus.
constituhir. | Constituir. | Constituer. | Constituere.
constituhènt. | Constituyente. | Constituant. | Constituens.
constreñer. | Constreñir. | Contraindre. Obliger. | Cogere. Compellere.
constreñid. | Constreñido. | Contraint. Obligé. | Coactus. Adactus.
constreñír-se. | Constreñirse. | Se contraindre. | Sibi imperare.
constreñimènt. | Constreñimiento. | Contrainte. Violence. | Vis. Coactio.
construcció. | Construccion. | Construction. | Constructio.
construhid. | Construido. | Construit. Bâti. | Constructus.
construhir. | Construir. Labrar. | Construire. Bâtir. | Construere. Aedificare.
consubstanciál. | Consubstancial. | Consubstantiel. | Consubstantialis.
consubstancialidad. | Consubstancialidad. | Consubstantialité. | Consubstantialitas.
consuèta. *V.* ***apuntadòr.*** | Apuntador. | Soufleur. | Monitor. Admonitor.
consuetud. *V.* ***costúm.*** | Costumbre. | Coutume. | Consuetudo.
consuetudinári. | Consuetudinario. | Qui est de coutume. | Consuetudinarius.
cónsul. | Cónsul. | Consul. | Consul.
consular. | Consular. | Consulaire. | Consularis.
consulát. | Consulado. | Consulat. | Consulatus.
consúlta. | Consulta. | Consultation. | Consultatio.
consultad. | Consultado. | Consulté. | Deliberatus.
consultar. | Consultar. | Consulter. Prendre conseil. | Consultare. Consulere.
consultíu. | Consultivo. | Qui a voix consultive. | Consultans.
consultòr. | Consultor. | Consulteur. | Consultor.
consúm. | Consumo. | Consommation. | Consumptio.
consumació. | Consumacion. | Consommation. | Consummatio.
consumad. *Nóm.* | Consumado. | Consommé. | Consummatus.
consumádamènt. | Consumadamente. | Parfaitement. | Absolutè. Perfectè.
consumadíssim. | Consumadísimo. | Très consommé. | Perfectissimus.

consumadíssimamènt. | Consumadísimamente. | Très parfaitement. | Perfectissimè.
consumar. | Consumar. | Achever une chose. | Consummare.
consumciò. | Consuncion. | Consomption. | Consumptio.
consumid. | Consumido. | Consumé. | Consumptus.
consumidòr. | Consumidor. | Destructeur. | Consumptor.
consumir. | Consumir. | Consumer. Détruire. | Consumere.
consumír-se. | Consumirse. | Se consumer. Languir. | Confici. Tristari.
contácte. | Contacto. | Contact. | Contactus.
contad. | Contado. | Compté. | Numeratus. Narratus.
contadòr. | Contador. | Calculateur. | Computator. Calculator.
contaduría. | Contaduría. | Chambre des comptes. | Rationum officina.
contági. | Contagio. | Contagion. | Contagium. Lues.
contagiad. | Contagiado. | Infecté. | Lue infectum.
contagiar. | Contagiar. | Infecter. | Lue inficere.
contagiòs. | Contagioso. | Contagieux. | Contagiosus.
contaminaciò. | Contaminacion. | Contamination. | Contaminatio.
contaminad. | Contaminado. | Contaminé. Souillé. | Contaminatus.
contaminar. | Contaminar. | Contaminer. Souiller. | Contaminare.
conte. | Cuenta. | Compte. | Calculus.
contecstúra. | Contextura. | Tissu. Contexture. | Contextus. Textura.
contemplaciò. | Contemplacion. | Contemplation. | Contemplatio.
contemplad. | Contemplado. | Contemplé. | Consideratus.
contempladòr. | Contemplador. | Contemplateur. | Contemplator.
contemplar. | Contemplar. | Contempler. Considérer. | Contemplari. Speculari.
contemplatíu. | Contemplativo. | Contemplatif. | Contemplator.
contemporáneo. | Contemporaneo. | Contemporain. | Contemporaneus. Coaevus.
contemporisaciò. | Contemporizacion. | Délai. Temporisement. | Cunctatio.
contemporisad. | Contemporizado. | Temporisé. | Cunctatus.
+**contemporisadòr.** | Tardo. Moroso. | Temporiseur. | Cunctator.
contemporisar. | Contemporizar. | Temporiser. | Cunctari.
contenciò. | Contencion. | Contention. Débat. | Contentio.
contenciòs. | Contencioso. | Contentieux. Controversé. | Contentiosus.
contènda. | Contienda. | Contention. Débat. | Contentio.
contengud. | Contenido. | Contenu. | Contentus.
contenir. | Contener. | Contenir. | Continere.
contènt. | Contento. | Content. Satisfait. | Contentus.
contentad. | Contentado. | Contenté. | Contentus.
contentadís. | Contentadizo. | Aisé à contenter. | Facilis.
contentar. | Contentar. | Contenter. | Satisfacere.
contentár-se. | Contentarse. | Se contenter. | Contentum esse.
contentíssim. | Contentísimo. | Très content. | Valdè contentus.
contènto. | Contento. | Contentement. | Voluptas. Gaudium.
contèr, *per resar.* | Epactilla. Quadernillo. | Directoire. Ordo. | Ordo recitandi divinum officium.
contèra. | Contera. | Bouterolle. Le bout du fourreau d'une épée. | Vaginae contus.
contestaciò. | Contestacion. | Contestation. | Contestatio.
contestad. | Contestado. | Contesté. | Contestatus.
contestar. | Contestar. | Contester. | Contestari.
contèste. | Conteste. | Temoin dont la déclaration est conforme à celle d'un autre. | Contestificans.
contêt. | Cuentecilla. | Petit compte. | Supputatiuncula.
contiguamènt. | Contigüamente. | Tout proche. Contigu. | Contiguè.
contigùidad. | Contigüidad. | Contiguité. | Contiguitas.
contíguo. | Contigüo. | Immédiat. Contigu. | Contiguus.
continéncia. | Continencia. | Continence. | Continentia.
continènt. | Continente. | Continent. | Continens.
continentíssim. | Continentísimo. | Très continent. | Valdè continens.
contingènt. | Contingente. | Contingent. Casuel. | Fortuitus. Contingens.
contingéncia. | Contingencia. | Contingence. Casualité. | Casus. Res fortuita.
contingèntmènt. | Contingentemente. | Casuellement. | Casu. Fortuitò.

contingir. *V.* ***succehir.*** | Acaecer. Acontecer. | Succéder. Survenir. | Succedere. Casu accidere.
contingud. *V.* ***contengud.*** | Contenido. | Contenu. | Contentus.
continuaciò. | Continuacion. | Continuation. | Continuatio.
continuad. | Continuado. | Continué. | Continuatum.
continuádamènt. | Continuadamente. | Continuellement. | Continuè. Continuatè.
continuadòr. | Continuador. | Continuateur. | Continuator.
continuamènt. | Continuamente. | Continuellement. | Continuè.
continuar. | Continuar. | Continuer. | Continuare.
continuár-se. | Continuarse. | Continuer. | Continuari.
continuïdad. | Continuidad. | Continuité. | Continuitas.
contínuo. | Continuo. | Continu. Continuel. | Continuus.
contorn. | Contorno. | Contour. Circuit. | Ambitus. Circuitus.
contorsiò. | Contorsion. | Contorsion. | Contorsio.
contracciò. | Contraccion. | Contraction. | Contractio.
contractaciò. | Contratacion. | Commerce de marchandises entre personnes. | Negotiatio.
contractad. | Contratado. | Commercé. Négocié. | Pactus. Transactus.
contractar. | Contratar. | Commercer. Négocier. | Negociari. Pacisci.
contrácte. | Contrato. Contrata. | Contract. Convention. | Pactum. Pactio.
contralòr. | Contralor. | Controlleur. | Inspector.
cóntr'ált. | Contralto. | Haute-contre. | Sonus alter ab acuto.
contrári. | Contrario. | Contraire. | Contrarius.
contrariad. | Contrariado. | Contrarié. | Adversatus.
contrariar. | Contrariar. | Contrarier. | Adversari.
contrariedad. | Contrariedad. | Contrarieté. | Repugnantia.
contrariíssim. | Contrarísimo. | Très contraire. | Maximè pugnans.
contrást. | Contraste. | Contraste. | Controversia.
contrastad. | Contrastado. | Contredit. | Oppugnatus.
contrastar. | Contrastar. | S'opposer. Refuter. | Obsistere. Contradicere.
cóntre. | Contra. | Contre. | Contrà. Adversus.
cóntrebandíste. | Contrabandista. | Contrebandier. | Qui mercem interdictam vendit.
cóntrebándo. | Contrabando. | Contrebande. | Merces interdicta.
cóntre-báx. | Contrabaxo. | Basse-contre. | Vox gravis.
cóntre-cédula. | Contracedula. | Contre-lettre. Contre-billet. | Repromissio.
cóntre-claròr. | Trasluz. | Lumiére qu'on reçoit de coté. | Transversa lux.
cóntre-dánsa. | Contradanza. | Contre-danse. | Opposita saltatio.
cóntredicciò. | Contradiccion. | Contradiction. | Contradictio. Oppositio.
cóntredictòr. | Contradictor. | Contradicteur. | Contradictor.
cóntredictóri. | Contradictorio. | Contradictoire. | Contrarius. Importans contradictionem.
cóntredictóriamènt. | Contradictoriamente. | Contradictoirement. | Contrariè. Contradictoriè.
cóntredièn t. | Contradiciente. | Contredisant. | Contradicens.
cóntredir. | Contradecir. | Contredire. Contrarier. | Contradicere.
cóntredír-se. | Contradecirse. | Se contredire. | Secùm pugnare.
cóntredit. | Contradecido. | Contredit. | Secùm pugnatus.
cóntrefèr. | Contrahacer. | Contrefaire. | Imitari. Effingere.
cóntrefèt. | Contrahecho. | Contrefait. | Assimilatus. Informis.
cóntre-fósso. | Contrafoso. | Avant fossé. | Fossa fossae objecta.
contrehènt. | Contrayente. | Contractant. | Contrahens.
cóntreindicad. *Medic.* | Contraindicado. | . | Morbi inditium inditio adversatus.
cóntreindicánt. *Medic.* | Contraindicante. | . | Valetudinis inditium inditio adversum.
cóntreindicar. *Medic.* | Contraindicar. | . | Morbi inditium inditio adversari.
cóntre-márca. | Contramarca. | Contremarque. | Nota altera.
cóntremarcad. | Contramarcado. | Contremarqué. | Inscriptus.
cóntremarcar. | Contramarcar. | Contremarquer. | Iterùm obsignare.
cóntre-márxa. | Contramarcha. | Contremarche. | Retrogressio.
cóntreméstre. | Contramaestre. | Contre-Maître. | Rei nauticae praefectus.
cóntremína. | Contramina. | Contre-mine. | Cuniculo objecto cuniculus.

cóntreminad. | Contraminado. | Contre-miné. | Transversis cuniculis oppugnatus.
cóntreminar. | Contraminar. | Contre-miner. | Cuniculis cuniculos objicere.
cóntrenaturál. | Contranatural. | Contre la nature. | Naturae contrarium.
cóntr'orda. | Contraorden. | Contre-orde. | Jussio priori contraria.
cóntr'orde. | Contraorden. | Contre tout ordre. | Contra methodum.
cóntrepás. | Contrapas. | Contrepas. | Motus nonnihil gravior in saltatione.
cóntrepassad. | Propasado. | Outre-passé. | Praetergressus.
cóntrepassar. | Propasar. | Outre-passer. | Praetergredi.
⁺**cóntre-pêl.** *V.* ***repêl.*** | Contrapelo. Repelo. | Contrepoil. | Adversus pilus.
cóntrepês. | Contrapeso. | Contrepoids. | Aequipondium.
cóntreposad. | Contrapuesto. | Opposé. | Oppositus.
cóntreposar. | Contraponer. | Opposer une chose à une autre. | Opponere.
cóntreposiciò. | Contraposicion. | Opposition. Contrarieté. | Oppositio.
cóntrepunt. | Contrapunto. | Contrepoint. | Compositio adversa.
cóntrepuntad. | Contrapunteado. | Contrepointé. | Adversatus.
cóntrepuntánt. | Quien contradice. | Qui contredit. | Adversans.
cóntrepuntar. | Contrapuntearse. | Contrepointer. | Adversari.
cóntreréplica. | Contraréplica. | . | Objectio objectioni opposita.
cóntrerestad. | Contrarestado. | Resisté. Contredit. | Obstitum. Restitum.
contrerestar. | Contrarestar. | Resister. Contredire. | Obsistere. Resistere.
cóntre-rònda. | Contraronda. | Contreronde. | Altera vigiliarum lustratio.
cóntr'escárpa. | Contraescarpa. | Contrescarpe. | Intimae ad murum fossae munita crepido.
cóntre-sêña. | Contraseña. | Mot de guet. | Tessera militaris.
contrét. | Contraido. | Contracté. | Contractus.
cóntre-tèms. | Contratiempo. | Contre-temps. Malheur. | Infortunium. Calamitas.
contréurer. | Contraer. | Contracter. | Contrahere.
cóntrevenciò. | Contravencion. | Contravention. | Violatio. Transgressio.
cóntrevenir. | Contravenir. | Contrevenir. | Transgredi.
cóntreventòr. | Contraventor. | Infracteur. Transgresseur. | Transgressor.
cóntre-verí. | Contraveneno. | Contrepoison. Antidote. | Antidotus.
contribuciò. | Contribucion. | Contribution. | Contributio.
contribuènt. | Contribuyente. | Contribuant. | Portionem conferens.
contribuhid. | Contribuido. | Contribué. | Contributum.
contribuhidòr. | Contribuidor. | Celui qui contribue. | Tributarius.
contribuhir. | Contribuir. | Contribuer. | Contribuere.
contriciò. | Contricion. | Contrition. | Contritio.
contristad. | Contristado. | Contristé. | Contristatus.
contristar. | Contristar. | Contrister. | Contristare.
contrit. | Contrito. | Contrit. | Contritus.
controvérsia. | Controversia. | Controverse. | Controversia.
controvertíble. | Controvertible. | Contentieux. | Controversiosus.
controvertid. | Controvertido. | Controversé. Disputé. | Controversus.
controvertir. | Controvertir. | Débattre. Disputer. | Controvertere.
contumácia. | Contumacia. | Obstination. Contumace. | Contumacia.
contumás. | Contumaz. | Contumax. | Contumax.
contumélia. | Contumelia. | Injure. Affront. | Contumelia.
contumeliòs. | Contumelioso. | Offensant. Injurieux. | Contumeliosus.
contumeliòsamènt. | Contumeliosamente. | Ignominieusement. | Contumeliosè.
conturbaciò. | Conturbacion. | Trouble. Agitation. | Conturbatio.
conturbad. | Conturbado. | Troublé. | Turbatus. Conturbatus.
conturbar. | Conturbar. | Troubler. | Turbare. Conturbare.
contús. | Contuso. Magulado. | Écaché. Froissé. | Contusus.
contusiò. | Contusion. | Contusion. | Contusio.
contutòr. | Contutor. | Contuteur. | Contutor.
convalescéncia. | Convalecencia. | Convalescence. | Recreatio ex morbo.
convalescènt. | Convaleciente. | Convalescent. | Convalescens.
convalescud. | Convalecido. | Rétabli. | Ex morbo recreatus.
convalexer. | Convalecer. | Se rétablir. | Convalescere.

convecsidad. | Convexîdad. | Convexité. | Convexitas.
convécso. | Convexô. | Convexe. | Convexus.
convèncer. | Convencer. | Convaincre. | Convincere.
convèncer-se. | Convencerse. | Se convaincre. | Convinci.
convenciò. | Convencion. | Convention. | Conventio. Pactum.
convencionál. | Convencional. | Conventionnel. | Conventionalis. Pactitius.
convencionálmènt. | Convencionalmente. | . | Sub conventione.
convengud. | Convenido. | Convenu. | Consentiens.
convéni. | Convenio. | Convention. Pacte. | Conventio. Pactum.
conveniéncia. Conveniencia. | Utilité. Profit. | Commodum. Convenientia.
conveniéncias. | Conveniencias. | Revenus. Facultés. | Res. Divitiae.
convenièn t. | Conveniente. | Utile. Convenable. | Conveniens. Congruens.
convenientíssim. | Convenientísimo. | Très utile. | Aptissimus.
convenir. | Convenir. | Convenir. | Convenire. Expedire.
convenír-se. | Convenirse. | S'accorder. S'accommoder. | Convenire.
convensud. | Convencido. | Convaincu. | Convictus.
convènt. | Convento. | Couvent. Monastere. | Conventus. Monasterium.
conventículo. | Conventículo. | Conventicule. | Conventiculum.
conventuál. | Conventuál. | Conventuel. | Conventualis.
convergènts. | Convergentes. | Convergens. | Convergentes.
convérs. | Converso. | Converti. | Conversus.
convérsa, ô ***conversaciò.*** | Conversacion. | Conversation. | Colloquium.
conversad. | Conversado. | Conversé. | Conversatus.
conversar. | Conversar. | Converser. | Conversari.
conversiò. | Conversion. | Conversion. | Conversio.
convertíble. | Convertible. | Convertiblé, ou conversible. | Convertibilis.
convertid. | Convertido. | Converti. | Conversus.
convertir. | Convertir. | Convertir. | Convertere.
convicciò. | Conviccion. Convincimiento. | Conviction. | Convictio.
convictòr. | Convictor. Comensal. | Commensal. | Convictor.
convíd. | Convite. | Banquet. Festin. | Convivium.
convidad. *Vèrb.* | Convidado. | Convié. Invité. | Invitatus.
convidad. *Nóm.* | Convidado. | Convive. | Conviva.
convidar. | Convidar. | Convier. Inviter. | Invitare.
convidár-se. | Convidarse. | S'offrir sans en être prié. | Immiscere se.
convincènt. | Convincente. | Convaincant. | Evincens.
convincèntmènt. | Convincentemente. | Evidemment. | Evidentèr.
convocaciò. | Convocacion. | Convocation. | Convocatio.
convocad. | Convocado. | Convoqué. | Convocatus.
convocadòr. | Convocador. | Celui qui convoque. | Convocans.
convocar. | Convocar. | Convoquer. | Convocare.
convocatória. | Convocatoria. | Lettre de convocation. | Litterae invitatoriae.
convulsiò. | Convulsion. | Convulsion. | Convulsio.
convulsíu. | Convulsivo. | Convulsif. | Convulsivus.
cònxa. | Concha. Carey. | Écaille. | Concha marina testudinea.
cooperaciò. | Cooperacion. | Coopération. | Cooperatio.
cooperad. | Cooperado. | Coopéré. | Cooperatus.
cooperadòr. | Cooperador. | Coopérateur. | Cooperator.
cooperar. | Cooperar. | Coopérer. | Cooperari. Simul agere.
coordinaciò. | Coordinacion. | Arrangement. | Ordinatio.
coordinad. | Coordinado. | Arrangé. | Ordinatus.
coordinádamènt. | Coordinadamente. | En bon ordre. | Ordinatè.
coordinar. | Coordinar. | Arranger. | Ordinare.
cóp. | Golpe. | Coup. Contusion. | Ictus. Percussio.
còpa. *En los ábres.* | Copa. | Le sommet d'un arbre en forme de coupole. | Patula arbor.
còpa. *Per posar fóg.* | Copa. | Bassin pour mettre du feu. | Focaria trulla.
copáiba. | Copayba. | Cupayba, ou copaïba. | Balsamum copaybae.
còpas. *En el jóg de cártas.* | Copas. | Coupes, ou coeurs. | Carchesiorum folia lusoria.
cóp-bláu. | Cardenal. | Meurtrissure. Pinçon. | Macula livida. Vibex.

copernicá. | Copernicano. | De Copernic. | Copernicanus.
copêt. | Golpecillo. | Petit coup. | Levis ictus.
copêta. | Copita. Copilla. | Petit bassin pour mettre du feu. | Focarium vasculum.
copetjad. | Golpeado. Magullado. | Meurtri. Froisse. Coti. | Contusus. Suggillatus.
copetjamènt. | Golpeo. Golpeadura. Magulladura. | Meurtrissure. Froissure. Cotissure. | Contusio. Suggillatio.
copetjar. | Golpear. Magullar. | Meurtrir. Froisser. Cotir. | Contundere. Suggillare.
cópia. | Copia. Abundancia. | Abondance. | Copia.
cópia. | Copia. | Copie. | Exemplar.
copiad. | Copiado. | Copié. | Exscriptus.
copiadòr. | Copiante. Copiador. | Copiste. | Exscriptor. Imitator.
copiar. | Copiar. | Copier. Transcrire. | Exscribere. Transcribere.
copíña. | Pechina. | Coquille. | Concha.
copíña de peregrí. | Venera. | Coquille que portent les pelerins. | Concha peregrinorum.
copiòs. | Copioso. | Copieux. Abondant. | Copiosus.
copiòsamènt. | Copiosamente. | Copieusement. Abondamment. | Copiosè.
copiosíssim. | Copiosísimo. | Très copieux. Très abondant. | Copiosissimus.
copiosíssimamènt. | Copiosísimamente. | Très abondamment. | Copiosissimè.
cópula. | Cópula. | Lien. Copulation. | Nexus. Coïtus.
copulatíu. | Copulativo. | Copulatif. | Copulativus.
copulativamènt. | Copulativamente. | Conjointement. | Unà. Simul. Conjunction.
coquêtas de pared. | Ombligo de Venus. Orejas de abad. | Cotilédon. Nombril de Venus. | Cotyledon. Umbilicus Veneris.
coquí. | Mezquino. Pícaro. | Mesquin. Coquin. | Sordidus. Improbus. Nequam.
coquinamènt. | Mezquinamente. | Mesquinement. | Parcè. Sordidè. Avarè.
coquinería. | Picardía. | Coquinerie. | Indignum nefas.
cór. | Corazon. | Le coeur. | Cor.
cór, ô ***chór.*** | Choro. | Choeur. | Templi absis. Chorus.
corál. | Coral. | Corail. | Corallium.
corandèll. | Corondel. | Réglet, ou litel. | Typographicum dissepimentum.
corássa. | Coráza. | Cuirasse. | Lorica.
corassèr. | Coráza. | Cuirassier. | Loricatus.
corátge. | Corage. | Courage. | Virtus. Fortitudo. Animus.
coratjòs. | Animoso. | Courageux. | Animosus. Strenuus.
coratjòsamènt. | Animosamente. | Courageusement. | Magno animo.
córb. | Cuervo. | Corbeau. | Corvus.
còrba. | Curva. | Courbe. | Curvae trabes.
corbáta. | Corbata. | Cravate. | Virilis colli amiculi genus.
corbatí. | Corbatin. | Tour du col. | Virilis colli amiculi genus.
corbatò. | Curvaton. | Petite courbe. | .
[+]**corbêta.** *Náutic.* | Corbeta. | Corvette. | Navis levis.[107]
córb-marí. | Cuervo marino. | Cormoran. | Corvus aquaticus.
corc de lleñám. | Carcoma. | Artison. | Cossus.
corc de blat. *V.* ***morrud.*** | Gorgojo. | Calendre. Charanson. | Curculio.
corcad. | Carcomido. | Vermoulu. Mangé des vers. | Exesus.
corcár-se. | Carcomerse. | Se carier. Se pourrir. | Cariem contrahere.
corcò. | Pesadumbre. | Souci. Inquiétude. | Molestia. Taedium.
corçò. *Animál.* | Córzo. | Chevreuil. Chevre sauvage. | Subulo. Caprea.
córda. | Cuerda. | Corde. | Funis.
córda de baldúfa. | Zumbel. | Corde pour faire tourner les toupies. | Turbinis corda.
[+]**córda d'engarrotar.** | Baga. | . | Tomex ad sarcinam.
cordad. | Encordonado. | Cordé. | Nexum.
cordám. | Cordage. | Cordage. | Rudentes.
cordar. | Encordonar. | Corder. | Nectere.
córdas. | Cordage. | Cordage. | Rudentes.
cordèll. | Cordel. | Torcis de chanvre. | Funiculus.
cordèlla. | Cordelejo. | Ficelle. Cordelette. | Funiculus.
cordellát. | Cordellate. | Espéce d'étamine. | Panni lanei genus.
cordellína. | Cordelillo. | Petite ficelle. Cordelette. | Funiculus.
cordèr. | Soguero. | Cordier. | Funarius. Restiarius.
cordêta. | Soguilla. Cordezuela. | Petite corde. | Resticula.
cordiál. *Begúda.* | Cordial. | Cordial. | Cordiaca potio.
cordiál. | Cordial. | Cordial. | Cordiacus. Intimus.
cordialíssim. | Cordialísimo. | Très cordial. | Studiosissimus.

107. **corbêta**] Náutic *solament a A.*

cordialíssimamènt. | Cordialísimamente. | Très cordialement. | Ex animo.
cordiálmènt. | Cordialmente. | Cordialement. | Ex animo.
cordiÏlèra. *V.* ***cerrál de montáñas.*** | Cordillera. | Chaîne de montagnes. | Montes perpetui.[108]
cordò. | Cordon. | Cordon. | Resticulus.
cordò de fráre. | Cordon. | Cordon. | Cingulum.
cordonad. | Cordoncito. | Chainette. | Telae fila catenata.
cordonáda. | Cordonazo. | Coup de cordon. | Funis ictus.
cordonêt. | Cordoncito. | Petit cordon. | Resticulus.
cordová. | Cordoban. | Cordouan. | Caprina aluta.
cordúra. | Cordura. | Prudence. Modération. | Prudentia.
corêt. | Corillo. | Petit choeur. | Parvus chorus.
coriámbic. | Coriámbico. | Coriambe. | Choriambus.
coriámbo. | Coriambo. | Coriambe. | Choriambus pes.
coriféo. | Corifeo. | Coriphée. | Coriphaeus.
coríntio. | Corintio. | Corinthien. | Corinthiacus.
coríste. | Corista. | Choriste. | Chorista.
córn. | Caracol. Bocina. | Coquille de mer. | Cochlea marina.
[+]**córn de cornar.** | Bocina. | Lambis. | Cochlea major.
córna. | Cuerno. | Corne. | Cornu.
córnacópia. | Cornucopia. | Lustre, ou lampe suspendue. | Lychnucus pensilis.
cornad. | Tañido la bocina. | Corné. | .
cornáda. | Cornada. | Coup de corne. | Cornu ictus.
[+]**cornalòns d'un matelás.** | Cornijal. | Le coin d'un matelas. | Angulus.
[+]**cornalòns d'una sárria.** | Senos del Seron. | Cavité du cabas. | Sportae sinus.
cornamènta. | Cornamenta. | Cornes. | Cornua.
cornamússa. *V.* ***sác de gemègs.*** | Gaita. | Musette. | Tibia utricularia.
cornar. | Tañer la bocina. | Corner. | Buccinâ clangere.
cornária. *Pèdra fína.* | Cornerina. Corniola. | Cornaline. | Onyx corneola.
córnea. | Córnea. | Cornée. | Cornea.
cornèÏla. *Aucèll.* | Corneja. | Corneille. | Cornix.
cornèr. *Ábre.* | Corniso. Cornejo. | Cornouiller. | Cornus.
cornêt. | Caracolillo. | Espéce de coquillage. | Parva cochlea.

108. **cordiÏléra**] V. Cerrál de montañas *solament a B.*

cornêta. | Corneta. | Cornet. | Buccina.
cornetjad. | Corneado. | Qui a donné des coups de cornes. | Cornu petitus.
cornetjar. | Cornear. | Donner des coups de cornes. | Cornu petere.
cornicélis. *Hèrba.* | Yerba estrella. | Corne de cerf. | Coronopus.
cornísa. | Cornisa. Cornija. | Corniche. | Corona. Coronis.
cornud. | Cornudo. | Cornu. | Cornutus.
corografía. | Corografía. | Chorographie. | Corographia.
corográfic. | Corográfico. | Chorographique. | Corographicus.
corográficamènt. | Corográficamente. | Chorographiquement. | Corographicè.
corógrafo. | Corógrafo. | Chorographe. | Corographus.
corollári. | Corolario. | Corollaire. | Corollarium.
coròna. | Corona. | Couronne. | Corona.
coròna d'eclesiástic. | Corona. | Couronne. | Clericalis tonsura.
coronaciò. | Coronacion. | Couronnement. | Inauguratio.
coronad. | Coronado. | Couronné. | Coronatus.
coronar. | Coronar. | Couronner. | Diademate cingere.
coronèll. | Coronel. | Colonel. | Tribunus legionis.
coronêta. | Coronilla. | Petite couronne. | Exigua corona.
corporál. | Corporal. | Corporel. | Corporeus.
corporalidad. | Corporeidad. | Corporeité. | Corporeitas.
corporálmènt. | Corporalmente. | Corporellement. | Corporalitèr.
corporáls. | Corporales. | Corporaux. | Corporalia. Sacra lintea.
corpóreo. | Corporeo. | Corporel. | Corporeus.
corpuléncia. | Corpulencia. | Corpulence. | Obesitas. Corpulentia.
corpulènt. | Corpulento. | Corpulent. | Obesus. Corpulentus.
Córpus. *Fèsta.* | Corpus christi. | Fête-Dieu. | Corpus Christi.
corrál. | Corral. | Basse-cour. | Cors.
corrál. *En l'escriptúra.* | Corral. | Lacune. | Lacuna.
corrál. *Per pescar.* | Corral. | Clôture pour prendre le poisson. | Piscaria.
correcciò. | Correccion. | Correction. Reprimande. | Correctio.
corrécte. | Correcto. | Correct. | Emendatus.
correctíu. | Correctivo. | Correctif. | Temperamentum.

correctòr. | Corrector. | Correcteur. | Corrector.
corredemtòr. | Corredentor. | Qui rachête conjointement avec un autre. | Corredemptor.
corredíssa. | Carrerilla. | Course. | Curriculum.
corredòr. | Corredor. | Corridor. | Pergula.
corredòr. *Cirurg.* | Sedal. | Seton. | Setaceum.
corredòr d'oreia. | Corredor. | Courtier. | Proxeneta.
+**corredòr d'un bastimènt.** | . | Couradour. | .
corredorêt. | Corredorcillo. | Petite galerie. | Porticula.
corredoría. | Correduría. | Courtage. | Lenocinium.
corregíble. | Corregible. | Corrigible. | Emendationis capax.
corregid. | Corregido. | Corrigé. | Emendatus.
corregidòr. | Corregidor. | Correcteur. | Corrector.
corregidòr. | Corregidor. | Corregidor. Baillif. Sénéchal. | Praetor.
corregimènt. | Corregimiento. | L'office de Sénéchal. | Praetura. Praefectura.
corregir. | Corregir. | Corriger. | Corrigere. Emendare.
corregud. | Corrido. | Couru. | Cursum.
corregúda. | Corrida. Carrera. | Course. | Cursus.
correlaciò. | Correlacion. | Corrélation. | Comparatio. Collatio.
correlatíu. | Correlativo. | Corrélatif. | Correlativus.
correlativamènt. | Correlativamente. | Corrélativement. | Correlativè.
corrènt. | Corriente. | Courant. | Profluens. Vertens.
corrèntmènt. | Corrientemente. | Couramment. | Facilè. Expeditè.
correr. | Correr. | Courir. | Currere.
correría. | Correría. | Incursion. | Hostilis excursio.
correspondéncia. | Correspondencia. | Correspondance. | Mutua beneficii relatio.
correspóndrer. | Corresponder. | Correspondre. | Respondere.
correspóndrer-se. | Correspónderse. | Avoir correspondance. | Mutuâ benevolentiâ jungi.
corresponènt. | Correspondiente. | Correspondant. | Conveniens.
corresponsál. | Corresponsal. | Correspondant. | Absentis negotiorum procurator.
corretg. | Majuela. | Courroies de souliers. | Calcei corrigia.
corrêtja. | Correa. | Courroie. | Lorum.
corrêtja de trompítxol. | Zurriaga. | Ecourgée. Laniére. | Scutica.[109]
corretjáda. | Golpe de correa. | Coup de courroie. | Lori ictus.
corretjám. | Correage. | Amas de courroies. | Loramentum.
corrêtjas d'estrèb. | Arricises. | Étriviére. | Stapedis ligula.
corretgêta. | Correguela. | Petite courroie. | Lorum brevius.
corretgêtas. | Grafioles. | Gâteau tortillé. | Contortum crustulum. Spira.
corréu, y ***correuèr.*** | Correo. | Courier. | Tabellarius. Cursor.
corrióI. *Aucèll.* | Andarrios. | Espéce d'oiseau. | Avis sic dicta.
corrióla. | Garrucha. Polea. | Poulie. | Trochlea.
corritjól. | Correhuela. | Renouée. | Polygonum.
corrò. | Rodillo. | Rouleau. | Cylindrus.
corroboraciò. | Corroboracion. | Corroboration. | Corroboratio.
corroborad. | Corroborado. | Corroboré. | Corroboratus.
corroboránt. | Corroborante. | Corroboratif. | Corroborans.
corroborar. | Corroborar. | Corroborer. | Corroborare.
corromprer. | Corromper. | Corrompre. | Corrumpere.
corromprer-se. | Corromperse. | Se corrompre. | Corrumpi. Vitiari.
corrompud. | Corrompido. | Corrompu. | Corruptus.
corrompudamènt. | Corrompidamente. | D'une maniére dépravée. | Corruptè.
corrosiò. | Corrosion. Roedura. | Corrosion. | Rosio.
corrosíu. | Corrosivo. Corroyente. | Corrosif. | Rodens. Corrosivus.
corrupciò. | Corrupcion. | Corruption. | Corruptio.
corruptéla. | Corruptela. | Corruption. | Corruptio.
corruptibilidad. | Corruptibilidad. | Corruptibilité. | Corruptibilitas.
corruptíble. | Corruptible. | Corruptible. | Corruptibilis.
corruptíssim. | Corruptísimo. | Très corrompu. | Corruptissimus.
corruptòr. | Corruptor. Corrompedor. | Corrupteur. | Corruptor.

109. **corrêtja de trompítxol**] *aquest article figura solament a A.*

córso. | Corso. | Corse. | Corsinus. Corsicanus.
cort. | Corte. | La cour. | Aula.
cortês. | Cortés. Cortesano. | Civil. Poli. Honnête. | Urbanus. Comis.
cortesá. | Cortesano. | Courtisan. Homme de cour. | Aulicus.
cortesmènt. | Cortesmente. | Civilement. Honnêtement. | Urbanè. Comitèr.
cortesía. | Cortesía. | Courtoisie. Civilité. | Urbanitas.
cortetg. | Cortejo. | Cortége. | Obsequium.
cortetjad. | Cortejado. | Courtisé. | Ambítus.
cortetjadòr. | Cortejador. | Courtisan. | Aulicus.
cortetjar. | Cortejar. | Faire la cour à quelqu'un. | Observare.
cortína. | Cortina. | Rideau. Courtine. | Velum.
cortinátge. | Cortinage. | Assortiment de rideaux. | Velorum supellex.
cortò. | Resquebradura. | Fente. Ouverture. Crevasse. | Rima. Fissura.
cortonad. | Resquebrado. | Fendu. | Fissus.
cortonar. | Resquebrar. | Fendre. Entr'ouvrir. | Findere.
cortonár-se. | Resquebrarse. | Se fendre. S'entr'ouvrir. | Hiscere.
Corts. | Cortes. | Les États. | Regia comitia.
corvad. | Encorvado. | Courbé. | Incurvatus.
corvár-se. | Encorvarse. | Se courber. | Incurvescere.
còrvo. | Curvo. Corvo. | Courbe. Courbé. | Curvus.
[+]**corxéa.** *Músic.* | Corchea. | Croche. | Nota musica nigra.[110]
còs. | Corso. | Course. | Piratica.
còs d'agúia. | Ojo. | Le trou d'une aiguille. | Foramen.
còs de caválls. | Corredera. | Lice. Hippodrome. | Hippodromus.
cós. | Cuerpo. | Corps. | Corpus.
cósa. | Cosa. | Chose. | Res.
coscòi. *Ausína.* | Coscoja. | Yeuse. | Cusculium.
cosconál. | Coscojal. | Lieu planté d'yeuses. | Ilicetum.
cosêta. | Cosilla. Cosita. | Bagatelle. Babiole. | Res nihili.
cosmografía. | Cosmografía. | Cosmographie. | Cosmographia.
cosmógrafo. | Cosmógrafo. | Cosmographe. | Cosmographus.
còssa. | Coz. | Ruade. Coup de pied. | Calcitratus.
còssa. *En las cártas.* | Palo. Manjar. | Chacune des couleurs d'un jeu de cartes. | Chartarum pictarum ordo, vel classis.
cossári. | Corsario. | Corsaire. | Pirata.
cossêt. | Corpezuelo. | Petit corps. | Corpusculum.
cossetjad. | Coceado. | Rué. | Calcitratus.
cossetjar. | Cocear. | Ruer. Donner des ruades. | Calcitrare.
cossía. | Cruxía. Tilla. | Coursie. | Fori.
[+]**cossía d'un bastimènt.** | Cruxía. | Coursier. | Forus.
cossigóias. | Cosquillas. | Chatouillement. | Titillatio.
cossolêt. | Coselete. | Corselet. | Levis armatura.
cóst. *Plánta.* | Costo. | Coq des jardins. | Costus.
cósta. | Cuesta. | Côte. | Collis.
costad. | Costado. | Couté. | Constatum.
costar. | Costar. | Couter. | Constare.
costat. | Lado. Costado. | Le côté. Le flanc. | Latus.
costats. *En la geometría.* | Lados. | Côtés. | Latera.
costats. *En el triángul.* | Lados. | Côtés. | Crura.
costèl·las de bastimènt. | Costillas. | Varangues. | Trabes in navi.
costèl·las d'el cós. | Costillas. | Les côtes de l'homme, ou d'un animal. | Costa.[111]
costel·lêtas. | Costillas. | Cotelettes. | Costa.
costèr. | Loma. | Côteau. | Clivus.
costêta. | Cuestecita. | Petite côte. | Clivulus.
costetjad. | Costeado. | Cotoyé. | Navigio lectus.
costetjar. | Costear. | Cotoyer. Ranger la côte. | Oram legere.
costòs. | Costoso. | Couteux. | Sumptuosus.
costòsamènt. | Costosamente. | Chérement. À grands frais. | Magno sumptu.
costosíssim. | Costosísimo. | Très cher. | Sumptuosissimus.
costosíssimamènt. | Costosísimamente. | Très chèrement. | Valdè carè. Sumptuosè.
costúm. | Costumbre. | Coutume. | Mos.
costúms. | Costumbres. | Coutumes. | Mores.
costumar. *V.* ***acostumar.*** | Acostumbrar. | Accoutumer. | Assuefacere.
costúra. | Costura. | Couture. | Sutura.
costúra. | Escuela. | Ecóle pour les filles. | Puellarum schola.
costurèra. *Mestressa de costúra.* | Maestra. Amiga. | Maîtresse d'école. | Ludi Magistra.
costurèra. | Costurera. | Couturiére. | Sarcinatrix.
còt. *Pèdra.* | Piedra de amolar. | Queux. Pierre à aiguiser. | Cos.

110. **corxéa**] *a A hi figura solament el lema.*

111. **costèl·las d'el cós**] ou d'un animal *solament a A.*

cót. *Vestid.* | Sobretodo. Capa. | Redingote. | Penula.[112]
cóta. | Brial. Gabardina. | Jupon. Cotillon de femme. Petit justau-corps. | Semicinctium. Penula adstrictior.
cotad. *V.* ***cornetjad.*** | Corneado. | Qui a donné des coups de cornes. | Cornu-petitus.
cotadòr. | Corneador. Acorneador. | Qui frappe des cornes. | Cornupeta.
cóta de máia. | Cota. Loriga. | Cotte de maille. | Lorica hamis conserta.
cóta-maièr. | Mallero. | Celui qui fait des cottes de mailles. | Loricarius.
cotar. *V.* ***cornetjar.*** | Cornear. | Donner des coups de cornes. | Cornu-petere.
cotêta. | Brial pequeño. | Petit justau-corps. | Semicinctium.[113]
cotetg. | Cotejo. | Confrontation. Comparaison. | Collatio. Comparatio.
cotetjad. | Cotejado. | Comparé. | Collatus. Comparatus.
cotetjar. | Cotejar. | Confronter. Comparer. | Conferre. Comparare.
cotidiá. | Cotidiano, ú quotidiano. | Quotidien. | Quotidianus.
cotidiánamènt. | Cotidianamente. | Journellement. | Quotidiè.
cotílla. | Cotilla. | Corps de jupe, de baleine. | Muliebris thorax balaenatus.
cotò. | Algodon. | Coton. | Gossipium.
cotò d'el tintèr. | Algodones. | Ce qu'on met dans l'écritoire pour retenir l'encre. | Peniculus.
cotolíu. *Aucèll.* | Totovía. Galerita. | Alouette hupée. Cochevis. | Galerita.
cotonèra. | Algodon. Algodonal. | Cotonnier. | Xylon. Gossipium.
cotonína. | Cotonía. | Cotonnine. | Tela gossipina.
cotòrra. *Aucèll.* | Cotorra. | Perruche. | Psittaci foemina.
cotúrno. | Coturno, ó cothurno. | Cothurne. | Cothurnus.
cotxad, ô ***cotxufad.*** | Tapujado. | Enveloppé. | Involutus.
cotxár-se, ô ***cotxufár-se.*** | Tapujarse. | S'envelopper. | Sese involvere.
cotxèr. | Cochero. | Cocher. | Auriga.
cotxería. | Cochera. | Remise de carrosse. | Rhedarum cella reconditoria.
cotxêt. | Cochecillo. | Petit carrosse. | Rheda minor, parva.

112. **cót**] Capa *B*: *a A* Sobretodo *ratllat i escrit al damunt* Capote.
113. **cotêta**] Pequeño *A*: Pequeno *B.*

còtxo. | Coche. | Carrosse. | Rheda. Essedum.
cotxonílla. | Cochinilla. | Cochenille. | Coccus.
còua. | Cola. Rabo. | Queue. | Cauda.
còua de cavall. *Plánta.* | Cola de caballo. | Prêle. | Equisetum.
còua rótja. *Aucèll.* | . | . | .
couêta. | Colilla. | Petite queue. | Brevis cauda.
couetjad. | Coleado. | Qui a remué la queue. | Caudam agitatus.
couetjar. | Colear. | Branler, remuer la queue. | Caudam agitare.
cóurer. | Cocer. | Cuire. | Coquere.
cóurer-se. | Asolearse. | Se hâler. | Sole peruri.
cóva. | Cueva. | Caverne. Antre. Grotte. | Caverna. Spelunca.
covad. | Empollado. | Couvé. | Fotus.
cováda. | Nidada. Pollazon. | Couvée. Nichée. | Pullatio. Pullities.
covadòr. *V.* ***ponedòr.*** | Nidal. | Nid. | Nidus.
covar. | Empollar. | Couver. | Ovis incubare.
covárd. | Cobarde. | Couard. Lâche. Timide. | Ignavus. Timidus.
covárdamènt. | Cobardemente. | Lâchement. | Ignavè. Timidè.
covardía. | Cobardía. | Couardise. Lâcheté. | Ignavia. Timiditas.
covarò. | Nidal. | Oeuf qu'on laisse dans le nid d'une poule. | Requietum ovum in nido.
cóvo. | Cesto. Cuébano. | Mannequin. | Cista. Cophinus. Corbis.
covonêt. | Cestillo. Canastilla. | Petit mannequin. | Cistella. Corbula.
cox. ***Coxêt.*** | Coxo. Coxuelo. | Boiteux. | Claudus.
coxetjad. | Coxeado. | Boité. Cloché. | Claudicatus.
coxetjar. | Coxear. | Boiter. Clocher. | Claudicare.
coxí. | Almohada. | Coussin. Oreiller. | Cervical. Pulvinar.
coxinèra. | Funda de almohada. | . | Pulvinaris linteum.
coxinêt. | Almohadilla. | Petit coussin. Petit oreiller. | Pulvillus.

cr

cránc. *Malaltía.* | Cancer. Cancro. | Cancer. Tumeur maligne. | Cancer. Carcinoma.
cránc. *Pèx.* | Cangrejo. | Cancre. Écrevisse. | Cancer.
cránca. *Pèx.* | Especie de langosta. | Crevette. | Carabus.
cráneo. | Cranio. | Le crâne de la tête. | Cranium.
crás. | Craso. | Ignorant. Grossier. | Turpis.

crássa d'el cáp. | Caspa. | Crasse de la tête. | Porrigo.
crassíssim. | Crasísimo. | Très grossier. | Crassissimus.
crassitud. | Crasitud. Grosería. | Grossiéreté. | Crassitudo. Rusticitas.
crèa. *Róba.* | Crea. | Toile de Lyon. | Lugdunensis tela.
crèaciò. | Creacion. | Création. | Creatio.
crèad. | Creado. | Créé. | Creatus.
crèadòr. | Criador. | Créateur. | Creator.
crèar. | Crear. Criar. | Créer. | Creare.
crèatúra. | Criatura. | Créature. | Creatura.
credéncia. *V. aparadòr.* | Credencia. Aparador. | Buffet. Crédence. | Abacus. Repositorium.
credenciáls. | Credenciales. | Lettres de créance. | Fiduciariae litterae.
credibilidad. | Credibilidad. | Crédibilité. | Credibilitas.
crédit. | Credito. | Dette active. Fonds. | Creditum.
crédit. | Credito. | Foi. Croyance. | Fides.
crédo. | Credo. | Le Credo. | Fidei symbolum.
crédul. | Credulo. | Crédule. | Credulus.
credulidad. | Credulidad. | Crédulité. | Credulitas.
crehéncia. | Creencia. | Croyance, ou créance. | Fides.
crehènt. | Creyente. | Croyant. | Credens.
crehíble. | Creible. | Croyable. | Credibilis.
crèma. | Crema. Flaon. | Crême brûlée. | Lactea placenta saccharo ovisque condita.
cremad. | Quemado. | Brûlé. | Ustus. Crematus. Combustus.
cremadíssa. | Quemazon. | Brûlement. | Ustio. Adustio.
cremadúra. | Quemadura. | Brûlure. | Ustio. Adustio.
cremaiò. | Moco. | Champignon. | Fungus.
cremaiót. | Moco. | Champignon. | Fungus.
cremar. | Quemar. | Brûler. | Urere. Adurere.
cremár-se. | Quemarse. | Se brûler. | Aduri. Ardere.
cremenáda. *Cuc.* | . | . | .
crèmor de tártar. | Cremor de tártaro. | Crême de tartre. | Cremor tartari.
⁺**crepad.** | Reventado. | Crevé. | Ruptum.
⁺**crepar.** | Reventar. | Crever. | Rumpi.
crepúsculo. | Crepusculo. | Crépuscule. | Crepusculum.
crescud. | Crecido. | Cru. Devenu grand. | Auctus.
crescúda. | Crecida. | Crue. Débordement. | Exundatio. Eluvies.
crescúdas. | Crecidos. | Augmentation de mailles vers le mollet du bas. | Crescentes hami.
crèsp, ô ***crespadúra.*** | Encrespo. | Frisure. | Crispatio.
crèspa. *V.* ***crespò.*** | Espumilla. | Crêpe. | Tela spumea.
crespad. | Crespado. Encrespado. | Frisé. Crêpu. | Crispatus.
crespadòr. | Encrespador. | Fer à friser les cheveux. | Calamistrum.
crespar. | Encrespar. | Friser les cheveux. | Crispare. Calamistrare.
crespei. | . | . | .
crespèll. | Lasaña. | Espéce de gaufre. | Laganum.
crespeĪlêt. | Lasañita. | Petite gaufre. | Laganunculum.
crespinèll. *V. sempre-víva.* | Hierba puntera, ó siempre viva. | Joubarbe. | Sedum magnum.
crespò. | Espumilla. | Crêpe. | Bombycinus pannus tenuis et crispus.
cresta. | Cresta. | Crête. | Crista.
cresta de gáll. *Hèrba.* | Gallocresta. | Crête de coq. | Crista galli.
cresta de montáña. | Cima. | Cime. Sommet. | Cacumen. Apex.
crestad, ô ***castrad.*** | Cabron. Castrado. | Bouc châtré. | Caper.
crestêta. | Crestica. Crestilla. | Petite crête. | Cristula.
crétic. | Crético. | Pied de vers. | Creticus.
creu. | Cruz. | Croix. | Crux.
creu. ***Aflicciò.*** | Cruz. | Croix. | Crux. Molestia.
creuèr de camí. | Encrucijada. | Chemin fourchu. | Bivium.
⁺**creuèr d'una creu.** | Los brazos de una cruz. | Croisillon. | Transversum.
creuêta. | Crucecita. | Petite croix. | Parva crux.
creurer. | Creer. | Croire. | Credere.
crèxecs. | Berros. | Cresson d'eau. | Cressonium.
crexénsa. | Crecimiento. | Croissance. | Auctus.
crexènt de la lluna. | Creciente de la luna. | Le croissant de la lune. | Luna crescens.
crèxer. | Crecer. | Croître. | Crescere.
cría. | Cria. | Portée. Ventrée. | Proles. Genus.
criad. | Criado. | Nourri. Elevé. | Educatus. Instructus.
criad. | Criado. | Serviteur. Valet. Domestique. | Famulus.
criáda. | Criada. | Servante. | Famula.
criadêta. | Criadilla. Criaduela. | Petite servante. | Ancillula.
criadòr. | Criador. | Nourricier. | Nutritor. Nutricator.
criánsa. | Crianza. | Urbanité. Courtoisie. | Comitas.
criar. | Criar. | Nourrir. Elever. | Educare. Instruere.
criatúra. | Criatura. | Enfant. | Infans.

criaturêta. | Criaturilla. | Petit enfant. | Puellulus.
cric. *Máquina.* | Gato. | Cric. | Torculum uncinatum.
cric. | Mezquino. | Mesquin. Chiche. | Sordidè parcus.
crid. | Grito. | Cri. | Clamor.
crída. | Pregon. | Ban. Cri public. | Praeconium.
cridad. | Pregonado. | Publié. | Promulgatus.
cridad. | Llamado. | Appellé. | Vocatus. Accitus.
cridadòr, ô ***cridáire.*** | Gritador. Vocinglero. | Criailleur. Brailleur. | Vociferator. Clamator.
cridar. | Pregonar. | Crier. Annoncer la vente de quelque chose. | Merces publicare emptoribus.
cridar. | Llamar. | Appeller. | Vocare.
crim, ô ***crímên.*** | Crimen. | Crime. | Crimen.
criminad. *V.* ***acriminad.*** | Acriminado. | Imputé à crime. | Accusatus.
criminál. | Criminal. | Criminel. | Capitalis.
criminálmènt. | Criminalmente. | Criminellement. | Criminalitèr.
criminòs. | Criminoso. | Criminel. | Capitalis.
crin. | Crin. Pelote. | Crin. Bourre. | Crinis. Tomentum.
crinad. | Crinito. Crinado. | Chevelu. | Crinitus.
crísis. | Crisis. | Crise. | Crisis.
crísma. | Crisma. | Chrême. | Sacrum chrisma.
crismar. | Crismar. | Oindre du chrême. | Sacro chrismate ungere.
⁺**crisól.** | Crisol. | Creuset. | Catillus.
crisólita. *Pèdra.* | Crisólito. | Chrysolite. | Crysolithus.
cristáll, ô ***cristái.*** | Cristal. | Crystal. | Crystallus.
cristallí, ô ***cristahí.*** | Cristalino. | Crystallin. | Crystallinus.
cristái de róca. | Cristal de roca. | Crystal de roche. | Crystallus nativa.
cristalisaciò. | Cristalizacion. | Crystallisation. | Congelatio.
cristalisad. | Cristalizado. | Crystallisé. | Congelatus.
cristalisar. | Cristalizar. | Crystalliser. | Congelare.
cristalisár-se. | Cristalizarse. | Se crystalliser. | Congelari.
cristéri. *V.* ***ajúda. Serviciál.*** | Cristel. Crister. Ayuda. | Clystére. Lavement. | Clyster.
cristiá. | Christiano. | Chrétien. | Christianus.
cristiánamènt. | Christianamente. | Chretiennement. | Christianè.
cristiandad. | Christiandad. | Chrétienté. | Christianus orbis.
cristianísme. | Christianismo. | Christianisme. | Christiana religio.
cristianíssim. | Christianísimo. | Très chrétien. | Christianissimus.[114]
Crísto. | Christo. | Christ. | Christus.
Cristófol. | Christoval. | Christophe. | Christophorus.
crític. | Crítico. | Critique. | Criticus. Censor.
crítica. | Crítica. | Critique. | Critice.
criticad. | Criticado. | Critiqué. | Censoriâ virgulâ notatus.
criticar. | Criticar. | Critiquer. | Censere. Judicare. Carpere.
croc. *V.* ***gánxo. Garfí.*** | Cloque. Gancho. Garfío. | Crochet. | Harpago. Uncus.
⁺**crocodílo.** | Cocodrilo. Crocodilo. | Crocodile. | Crocodilus.
cromátic. | Chromático. | Chromatique. | Chromaticus.
cromórn. *Músic.* | . | Cromorne. | .
crónic. | Chronico. | Chronique. | Chronicus.
crónica. | Chronica. | Chronique. | Chronica.
cronicò. | Chronicon. | Abrégé des événements suivant l'ordre des tems. | Chronicon.
croníste. | Chronista. | Chronologiste. | Chronicorum scriptor.
cronografía. | Chronografía. | Chronographie. | Chronographia.
cronògrafo. | Chronógrafo. | Annaliste. | Chronographus.
cronología. | Chronología. | Chronologie. | Chronologia.
cronológic. | Chronológico. | Chronologique. | Chronologicus.
cronológicamènt. | Chronológicamente. | Chronologiquement. | Chronologicè.
cronologíste, ô ***cronólogo.*** | Chronologísta, ú chronólogo. | Chronologiste, ou chronologue. | Chronologus.
cróssa. | Muleta. | Bequille. | Scipio. Fulcrum.
crósta. | Costra. | Croûte. | Crusta.
⁺**cróstaparad.** | Incrustado. | Incrusté. Qui a formé une croûte. | Incrustatus.
⁺**cróstaparár-se.** | Incrustarse. | Former une croûte. | Incrustari.
crostèra. | Costra. | Croûte. | Crusta.
crostêta. | Costrilla. | Petite croûte. | Crustula.
croto. *Aucèll.* | Onocrótalo. | Onocrotale. | Onocrotalus. Butio.
cru. | Crudo. | Cru. | Crudus.
cruamènt. | Crudamente. | Cruellement. | Austerè. Crudelitèr.
cruciáda. *Plánta.* | Cruciata. | Petite gentiane. | Cruciaria. Gentiana minor.

114. **cristianíssim**] Très-chrétien *A* : Très chrétien *B.*

crucificad. | Crucificado. | Crucifié. | Crucifixus.
crucificar. | Crucificar. | Crucifier. | Crucifigere.
crucificsiò. | Crucifixîon. | Crucifiement. | Cruci affictio. Crucifixio.
crucifícso. | Crucifixo. | Crucifix. | Crucifixus.
cruél. | Cruel. | Cruel. | Crudelis. Immanis. Saevus.
crueldad. | Crueldad. | Cruauté. | Crudelitas. Immanitas.
cruelíssim. | Cruelísimo. | Très cruel. | Crudelissimus.
cruelíssimamènt. | Cruelísimamente. | Très cruellement. | Crudelissimè.
cruélmènt. | Cruelmente. | Cruellement. | Crudelitèr.
cruêsas. | Crudezas. | Crudité d'estomac. | Cruditas.
cruia de llum. | Candileja. | Partie de la lampe où l'on met l'huile et la méche. | Olearii lychni catillus.
crusad. | Cruzado. | Croisé. | Maria decursum.
crusáda. | Cruzada. | Croisade. | Cruciata.
crusádo. *Monêda.* | Cruzado. | Crusade. | Nummus crucifer.
crusar. | Cruzar. | Croiser. | Maria decurrere.
crusár-se. | Cruzarse. | Se croiser. | Confluere.
crusèro. | Crucero. | Croisiére. | Infestae piratis orae.
cruxid. *Nóm.* | Cruxido. | Craquement. | Crepitus.
cruxid. *Vèrb.* | Cruxido. | Craqué. | Crepitatum.
[+]**cruxid.** *Vèrb.* | Molido. | Lassé. Fatigué. | Attritus. Defatigatus.
cruxidèll. *Aucèll.* | Triguero. | Espéce d'oiseau. | Triticarius. Trugipeta.
cruxidòr. | Rechinador. | Qui craque. | Stridulus.
cruximènt. | Molimiento. Quebrantamiento. | Épuisement de forces. | Lassitudo. Corporis attritio.
cruxir. | Cruxir. | Craquer. | Crepitare.
cruxir. | Moler. | Lasser. Fatiguer. | Atterere.
cruxír-se. | Molerse. | Se lasser. Se fatiguer. | Sese atterere.

cu

cub. | Lagar. | Pressoir. | Torcular. Lacus.
cubèll. | Cocio. Cubo. Cubillo. | Bacquet, où baquet. | Cuba minor. Labellum.
cubeĬlêt. | Cubillete. | Petit pâté. | Artocreas fastigiatum.
cubertòra. *Hèrba. V.* ***coquêtas de pared.*** | Ombligo de Venus. Oreja de abad. | Nombril de Venus. | Umbilicus Veneris.
cúbic. | Cúbico. | Cubique. | Cubicus.
cúbo. | Cubo. | Cube. | Cubus.
cuc. *Jóg. V.* ***â cuc.*** | Juego del cuco ò contento de los naipes. | Hère. |.[115]
cuc de criatúra. | Lombriz. | Ver. | Lumbricus.
cuc de la térra. | Gusano. | Ver. Vermine. | Vermis.
cuc revoltò. | Gusano revolton. Coco. | Liset, où vercoquin. | Volvox. Volucra.
cúca. | Gusano de seda. | Ver à soie. | Bombyx.
[+]**cúca de St. Joan.** *V.* ***lluérna.*** | Luciernaga. Lucerniga. | Ver luisant. | Cicindela. Lampyris.
cucala. *V.* ***cornèĬla.*** | Corneja. | Corneille. | Cornix.
cucurucúĬla. | Cucurucho. | Capuchon. Capuce. | Capidulum acuminatum.
cucut. *Aucèll.* | Cuclillo. Cuquillo. Cucu. | Coucou. | Cuculus.
cuènto. | Cuento. | Conte. Histoire supposée. | Narratio. Fabula.
cuèra. | Cuchara. | Cuillier. | Cochlear.
cueráda. | Cucharada. | Cuillerée. | Cochlearium.
cuerèr. | Cucharetero. | Boisselier. | Cochlearius faber.
cuerêta. *Aucèll. V.* ***engáña-pastòrs.*** | Pezpita. Aguzanieve. | Bergeronnette. Hochequeue. | Motacilla. Caudâ tremula.
cuêt. | Cohete. | Fusée volante. | Pyrobolum in aere missile.
cúgul, *de cebas, áis, etc.* | Tallo. | Tige d'oignon. | Thallus.
cúgula. *Hèrba.* | Avena loca. Ballueca. | Folle avoine. Coquiole. | Avena sterilis. Aegilops.
cuguĬláda. *Aucèll. V.* ***torróllera.*** | Cugujada. Galerita. Totovia. | Alouette. | Galerita. Cassita. Corydalus.
cuĬlid, ô ***cuhid.*** | Cogido. | Amassé. Ramassé. | Collectus. Lectus.
cuĬlidòr, ô ***cuhidòr.*** | Cogedor. | Celui qui cueille. | Collector.[116]
cuĬlir, ô ***cuhir.*** | Coger. Recoger. | Amasser. Ramasser. | Colligere. Legere.
cuĬlíta, ô ***cuhíta.*** | Cosecha. | Recolte. Moisson. | Messis.
cuidad. | Cuidado. | Soigné. | Curatus.
cuidádo. | Cuidado. Esmero. | Soin. Attention. | Cura. Studium. Diligentia.
cuidadòs. | Cuidadoso. | Soigneux. Attentif. | Sedulus. Attentus.
cuidadosíssim. | Cuidadosísimo. | Très soigneux. Très attentif. | Diligentissimus. Studiosissimus.
cuidár-se. | Cuidar. | Soigner. | Curare.
cuina. | Cocina. | Cuisine. | Culina.
cuinad. *Vèrb.* | Cocinado. Guisado. | Cuit. Apprêté. | Coctus. Conditus.

115. **cuc**] *aquest article figura solament a A.*
116. **cuĬlidòr**] cuĬlidòr *A* : cuĬlidor *B.*

cuinad. *Nóm.* | Cocido. Menestra. Olla. | Potage. Soupe. | Olla. Pulmentum. Jus conditum.
cuinar. | Cocinar. Guisar. | Cuire. Apprêter les viandes. | Cibos condere.
cuinèr. | Cocinero. | Cuisinier. | Coquus.
cuinêta. | Cocinilla. Cocinita. | Petite cuisine. | Coquina exigua.
cuinêtas. | Juego de muchachos. | Jeu d'enfants. | Puerorum ludus.
cuirám. | Corambre. | Cuir. La peau des animaux. | Pellex. Corium.
cuiro. | Cuero. | Cuir. | Corium.
cuit. | Cocido. | Cuit. | Coctus.
cuita. | Cocedura. Hornada. | Cuisson. Cuite. | Coctio. Coctura.
cuitòs. | Cocedero. Cochio. | Qualité qui fait que les choses se cuisent aisément. | Res coctu facilis.
cul. | Culo. | Cul. | Culus. Clunes. Nates.
cul de candêla. | Cabo de vela. | Bout de chandelle. | Candelae extremum.
cul d'ólla. | Suelo. Asiento. | Le cul d'une marmite. | Pars inferior. Fundus.
culáda. | Culada. | Coup de cul. | In nates prolapsio.
culáta. | Culata. | La culasse d'un fusil. | Sclopeti postica pars.
cul-cusíd. | Culcusido. | Habit mal cousu. | Consarcinatus cento.
culís. *Hèrba.* | . | . | .
cúlpa. | Culpa. | Faute. | Culpa.
culpabilíssim. | Culpabilísimo. | Très coupable. | Valdè culpabilis.
culpáble. | Culpable. | Coupable. | Culpabilis.
culpáblamènt. | Culpablemente. | Coupablement. | Culpabilitèr.
culpad. *Vèrb.* | Culpado. | Blâmé. Repris. | Culpâ reus.[117]
[+]**culpad.** *Nóm.* | Culpado. Culpante. | Accusé. | Criminis reus.
culpar. | Culpar. | Blâmer. Reprendre. | Culpare.
cultamènt. | Cultamente. | Élégamment. Purement. | Cultè. Elegantèr.
cultíssim. | Cultísimo. | Très châtié. Très poli. | Cultissimus.
cultíu. | Cultivo. Cultura. | Culture. Labour. | Cultura.
cultivaciò. | Cultivacion. Cultura. | Culture. Labour. | Cultura.
cultivad. | Cultivado. | Cultivé. | Cultus.
cultivadòr. | Cultivador. | Celui qui cultive la terre. | Cultor.
cultivar. | Cultivar. Labrar. | Cultiver. | Terram colere.
cúlto. | Culto. | Culte. | Cultus.
cultúra. | Cultura. | Agriculture. Culture. | Cultura.
cumulad. *V.* ***acumulad.*** | Acumulado. | Accumulé. Entassé. | Cumulatus.
cúmulo. | Cumulo. | Tas. Monceau. | Cumulus.
cuní. | Conejo. | Lapin. | Cuniculus.
cunía. | Coneja. | Lapine. Hase. | Cuniculus foemina.
cunièra. | Conejera. Vivar. | Terrier. | Cuniculorum latebrae.
cuniêt. | Conejito. | Petit lapin. | Parvus cuniculus.
cuniêt amagad. *Jóg.* | Dormirlas. Escondite. | Cligne-Musette. | .
cúnxa. | Conchabanza. | Ligue. Complot. Cabale. | Conventio. Coitio. Conspiratio.
cunxad. | Machinado. | Comploté. | Conspiratus.
cunxar. | Machinar. | Comploter. | Conspirare.
cunxár-se. | Conchabarse. | Se liguer. Conspirer. | Coire. Conspirare.
cuñad. | Cuñado. | Beau-frere. | Levir.
cuñáda. | Cuñada. | Belle-soeur. | Glos.
cúño. | Cuño. | Coin. | Monetarius typus.[118]
cúpula. | Cupula. | Coupole. Dôme d'une église. | Tholus.
cúra. | Cura. | Cure. Guérison. | Curatio.
curáble. | Curable. | Curable. | Sanabilis.
curaciò. *V.* ***cúra.*** | Curacion. | Cure. | Curatio.
curad. | Curado. | Guéri. | Curatus.
curadòr. | Curador. | Curateur. | Bonorum curator.
curadorátge. | Curaduría. | Curatelle. Charge de curateur. | Curatoris munus.
curandèro. | Curandero. | Medecin empyrique. | Empyricus.
curar. | Curar. | Guérir. | Curare.
curár-se. | Curar. Sanar. | Guérir. Recouvrer la santé. | Sanescere.
curát. | Curato. | Cure. | Curiale beneficium.
cúre d'ánimas. | Cura de almas. | Charge d'ames. | Animarum cura.
curèña. | Cureña. Afuste. | Affût. | Tormenti bellici fulcimentum.
cúria. | Curia. | Cour. Palais. Barreau. | Curia. Forum.
curiál. | Curial. | Curial. | Curialis. Forensis.
curiòs. | Curioso. | Curieux. | Curiosus.
curiòsamènt. | Curiosamente. | Curieusement. | Curiosè.

117. **culpad**] Vèrb *solament a A*.

118. **cúño**] cúño *A*: cuño *B*.

curiosidad. | Curiosidad. | Curiosité. | Curiositas.
curiosíssim. | Curiosísimo. | Très curieux. | Curiosissimus.
curiosíssimamènt. | Curiosísimamente. | Très curieusement. | Curiosissimè.
curs. | Curso. | Cours. | Cursus. Rerum ordo.
cursivamènt. | A priesa. | Vîte. En peu de mots. | Celeritèr.
curt. | Corto. | Court. | Curtus. Brevis.
+**curt de gambáls.** | Corta pala. Corto Sastre. | Qui a peu d'esprit. | Exigui ingenii homo.
curt de vísta. | Corto de vista. | Qui a la vue courte. | Caecutiens.
curtedad. | Cortedad. | Petitesse d'esprit. | Ingenii exiguitas.
curtetjad. | Escaseado. | Manqué. | Defectum.
curtetjar. | Escasear. | Manquer. | Deficere.
curúca. *Aucèll.* | Curruca. | Verdon. Fauvette. | Curruca.
cúrva. | Curva. | Courbe. | Linea curva.
curvadúra. | Curvatura. | Courbure. | Curvatura.
curvilíneo. | Curvilineo. | Curviligne. | Curvilineus.
cúrvo. | Curvo. | Courbe. | Curvus.
cus. | Perro. | Chien. | Canis.
cuscuêta. *V. cuerêta. Engáña-pastòrs.* | Pezpita. Aguzanieve. | Bergeronnette. Hochequeua. | Motacilla. Caudâ tremula.
cuscussò. | Cuscuson. Alcuzcuz. | Grain de pâte faite avec de la farine crue. | Pulmentum gramilaneum.[119]
cusí. | Primo. | Cousin. | Consobrinus.
cusid. | Cosido. | Cousu. | Assutus.
cusidòra. | Costurera. | Couturiére. | Sarcinatrix.
cusidúra. | Costura. Cosedura. | Couture. | Sutura.
cusína. | Prima. | Cousine. | Consobrina.
cusin-germá. | Primo hermano. | Cousin germain. | Patruelis.
cusína-germána. | Prima hermana. | Cousine germaine. | Patruelis soror.
cusir. | Coser. | Coudre. | Suere. Consuere.
+**cússa.** | Perra. | Chienne. | Canis foemina.
custódi. | Custodio. | Custode. | Custos.
custódia. | Custódia. | Custode. | Sacra pyxis.
custódia. | Custodia. | Custode. | Custodia.
cutáneo. | Cutaneo. Cuticular. | Cutané. Cuticulaire. | Ad cutem pertinens.
cútis. | Cutis. | Peau du corps humain. | Cutis.
cúxa. | Muslo. | Cuisse. | Femur.
cuxál. | Quixote. | Cuissart. | Femorale.
cuxót. | Pernil. | Jambon. | Perna.

119. **cuscussò**] Alcuzcuz *solament a A*.

D

da

dabassèll d'áigua. | Turbion. Aguacero. | Ondée de pluie. | Nimbus. Alluvio.
dabassèll de paráulas. | Tropel, fluxo de palabras. | Torrent de paroles. | Verborum alluvio.
dáble. | Dable. | Aisé à faire. Possible. | Factu assequibilis.
dácêl. | Daca. Dame acá. | Donne ici. Donne moi ici. | Cedo. Da mihi.
Daciá. | Daciano. | Dacien. | Dacianus.
dáctil. | Dáctilo. | Dactyle. | Dactylus.
dactílic. | Dactílico. | Dactyle. | Dactylicus.
d'açá. | Del lado de acá. | Deçà. En deçà. | Cis. Citrà. Hinc.
dad, *de dar. V.* ***donad.*** | Dado. | Donné. | Datus.
dádiva. | Dádiva. | Don. Présent. | Munus. Donum.
dadivòs. | Dadivoso. | Génereux. Libéral. | Liberalis. Munificus.
dadòr. | Dador. | Donneur. Qui donne. | Donator.
dága. | Daga. | Dague. | Sica.
Dagobért. | Dagoberto. | Dagobert. | Dagobertus.
dái. | Dalle. Hocino. | Serpe de boucheron. | Falx sylvatica.
daiáda. | Golpe de hocino. | Coup de serpe. | Falcis ictus.
dáina. *Animál.* | Gamo. | Daim. | Dama.
dáli. | Dale. | Frappez. | Feri. Percute.
d'aĪlá. | De allá. | De-là. | Ex illa parte. Illinc.
dalmática. | Dalmática. | Dalmatique. | Dalmatica.
Dalmáu. | Dalmacio. | . | Dalmatius.
dált. | Arriba. | En haut. | Sursùm.
dáma. | Dama. | Dame. | Domina illustris.
dáma. *En el jóg de dámas.* | Dama. | Dame. | Regina in scruporum ludo.
dámas. *Jóg.* | Juego de damas. | Jeu de dames. | Scruporum ludus.
damêta. | Damita. | Demoiselle. | Virgo nobilis.
Damiá. | Damiano. | Damien. | Damianus.
dánsa. | Danza. Tripudio. | Danse. | Saltatio.
dansad. | Danzado. | Dansé. | Saltatus.
dansadòr. | Danzador. | Danseur. | Saltator.
dansar. | Danzar. | Danser. | Saltare.
dáñ. | Daño. | Dommage. | Damnum.
dañad. | Dañado. | Endommagé. | Laesus. Damno affectus.
dañadòr. | Dañador. | Nuisible. Dommageable. | Nocens. Noxius.
dañar. | Dañar. | Nuire. | Nocere.
dañár-se. | Dañarse. | S'endommager. | Damnum accipere.
dañòs. | Dañoso. | Nuisible. Dommageable. | Damnosus.
dañòsamènt. | Dañosamente. | D'une maniére nuisible. | Damnosè.
dañosíssim. | Dañosísimo. | Très nuisible. | Perniciosissimus.
dar. *V.* ***donar.*** | Dar. | Donner. | Dare.
dárd. | Dardo. | Dard. | Telum. Spiculum.
dardar. | Biltrotear. Callejear. | Battre le pavé. | Cursitare. Vagare.
dáta. | Data. | Date. | Adscripta litteris dies.
datári. | Datario. | Dataire. | Pontificiorum rescriptorum adscriptor diarius.
dataría. | Datería. | Daterie. | Tribunal pontificiis rescriptis expediendis.
dátil. | Dátil. | Datte. | Dactylus.
dátil d'el már. | Dátil del mar. | Couteau de mer. | Dactylus.
datilêt. | Datilillo. | Petite datte. | Dactylus exiguus.

datíu. | Dativo. | Datif. | Dativus.
dáus. | Dados. | Dé à jouer. | Tessera.
dauêt. | Dadillo. | Petit dé. | Taxillus. Talus minimus.
daurad. | Dorado. | Doré. | Auro illitus.
dauráda. *Pèx. V. **oráda.*** | Dorada. Orada. | Dorade. | Aurata.
dauradèÎla. *Hèrba.* | Doradilla. Escolopendra. | Ceterac. | Asplenium. Scolopendrium.
dauradòr. | Dorador. | Doreur. | Inaurator.
dauradúra. | Doradura. | Dorure. | Auratura. Inauratio.
daurar. | Dorar. | Dorer. | Inaurare.

de

d'áltra párt. | De otra parte. | D'autre part. | Ex alterâ parte.
d'amagad. | Á hurtadillas. | À la derobée. En cachette. | Furtim. Clanculùm.
debádas. | En vano. Inutilmente. | En vain. Inutilement. | In vanum. Frustrà.
debanad. | Devanado. | Dévidé. | Glomeratus.
debanadòras. | Devanadera. Argadillo. | Dévidoir. Tournette. | Rhombus. Girgillus.
debanái. | Devanador. | Chiffon pour dévider le fil. | Glomeratorium.
debanar. | Devanar. | Dévider. | Glomerare.
debát. | Debate. | Débat. | Contentio.
debátrer. | Debatir. | Débattre. Disputer. | Contendere. Altercari.
debatud. | Debatido. | Débattu. | Disceptatus.
de bát-en-bát. | De par en par. | De part en part. | Expansis januis.
débil. | Débil. | Débile. Foible. | Debilis. Infirmus.
debilidad. *Nóm.* | Debilidad. | Débilité. Foiblesse. | Debilitatio.
debilitaciò. | Debilitacion. | Débilitation. | Debilitatio.
debilitad. *Vèrb.* | Debilitado. | Débilité. Affoibli. | Debilitatus.
debilitadíssim. | Debilitadísimo. | Très débile. Très foible. | Maximè debilis.
debilitar. | Debilitar. | Débiliter. Affoiblir. | Debilitare.
debilitár-se. | Debilitarse. | Se debiliter. S'affoiblir. | Debilitari.
débilmènt. | Debilmente. | Foiblement. | Debilitèr.
débit. | Débito conjugal. | Devoir conjugal. | Debitum.
debitóri. | Debitorio. | Billet. Obligation par écrit. | Syngrapha.
decáda. | Década. | Décade. | Decas.
decadéncia. | Decadencia. | Décadence. | Labes.
decaigud. | Decaido. Descaecido. | Déchu. | Defectus.
decaïmènt. | Descaecimiento. | Langueur. Abattement. | Languor.
decampad. | Decampado. | Decampé. | Castra motum.
decampamènt. | Decampamento. | Decampement. | Castrorum motio.
decampar. | Decampar. Levantar el campo. | Decamper. | Castra movere.
decantad. | Decantado. | Decanté. | Inclinatus. Flexus.
decantamènt. | Torcimiento. | Decantation. | Inclinatio. Flexio.
decantar. | Decantar. | Decanter. | In latus inclinare.
decantár-se. | Ladearse. Torcerse. | Se détourner. | In latus inclinari. Vergere.
decáurer. | Decaer. Descaecer. | Decheoir. | Deficere.
décemvirát. | Decemvirato. | Decemvirat. | Decemviratus.
décemvirs. | Decémviros. | Les Decemvirs. | Decemviri.
decéncia. | Decencia. | Décence. | Decorum. Decentia.
decènt. | Decente. | Décent. | Decorus.
decentíssim. | Decentísimo. | Très décent. Très séant. | Decentissimus.
decèntmènt. | Decentemente. | Décemment. | Decentèr.
decidid. | Decidido. | Décidé. | Decisus.
decidir. | Decidir. | Décider. | Decidere.
decidír-se. | Decidirse. | Se résoudre. | Statuere. Decernere.
décima. | Décima. | Dizain. | Metrum denis constans versibus.
decisiò. | Decision. | Décision. | Decisio.
decisíu. | Decisivo. | Décisif. | Decretorius.
decisivamènt. | Decisivamente. | Décisivement. | Decretoriè.
declamaciò. | Declamacion. | Déclamation. | Oratio. Encomium.
declamad. *V. **perorad.*** | Declamado. | Déclamé. | Declamatus.
declamadòr. | Declamador. | Déclamateur. | Orator.
declamar. *V. **perorar.*** | Declamar. | Déclamer. | Dicere. Orare. Declamare.
declamatóri. | Declamatorio. | Déclamatoire. | Oratorius.
declaraciò. | Declaracion. | Déclaration. | Declaratio.

declarad. | Declarado. | Déclaré. | Declaratus.
declarádamènt. | Declaradamente. | Ouvertement. Clairement. | Apertè. Clarè.
declaradòr. | Declarador. | Interpréte. | Interpres.
declaránt. | Declarante. | Déclarant. | Testis. Testimonium dicens.
declarar. | Declarar. | Déclarer. | Declarare.
declarár-se. | Declararse. | Se déclarer. | Partes alicujus suscipere.
declaratóri. | Declaratorio. | Déclaratoire. | Declaratorius.
declináble. | Declinable. | Déclinable. | Declinabilis.
declinaciò. | Declinacion. | Déclinaison. | Declinatio.
declinad. | Declinado. | Décliné. | Declinatus.
declinar. | Declinar. | Décliner. | Declinare.
declívi. | Declive. Declivio. | Penchant. Pente. | Declivium. Clivus.
decocciò. | Decoccion. | Coction. | Decoctio.
de cóp descuid. *V.* ***d'improvís.*** | De improviso. | À l'improviste. Au dépourvu. | Improvisò.
decorad. | Decorado. | Décoré. | Insignitus. Decoratus.
decorad. | Dicho de memoria. | Dit de memoire. | Memoritèr recitatus.
decorar. | Decorar. | Décorer. | Insignire. Decorare.
decorar. | Decir de memoria. | Dire de memoire. | Memoritèr recitare.
decóro. | Decoro. | Honneur. Respect. | Honor. Decus. Dignitas.
decoròs. | Decoroso. | Décent. Bienséant. | Decens. Decorus.
decorosamènt. | Decorosamente. | Décemment. | Decentèr. Decorè.
decremènt. | Decremento. | Dépérissement. Déchet. | Imminutio.
decrépit. | Decrépito. | Décrépit. | Decrepitus.
decrepitud. | Decrepitud. | Décrépitude. | Extrema senectus.
decrêt. | Decreto. | Décret. | Decretum.
decretalíste. | Decretalista. | Interprête des Décrétales. | Decretalium interpres.
decretáls. | Decretales. | Décrétales. | Decretales.
decretíste. | Decretista. | Expositeur du livre qu'on appelle Décret. | Decreti interpres.
decrexènt. *V.* ***reflúcs.*** | Refluxo. | Reflux. | Recessus maris.
decúbit. | Decúbito. | Transport de la matiére morbifique d'une partie du corps dans une autre. | Gravedo. Decubitus.
décuplo. | Décuplo. | Dix fois plus, ou autant. | Decuplum. Decuplus.
decuriò. | Decurion. | Décurion. | Decurio.
decurs. | Decurso. | Cours. Écoulement. | Cursus.
dedicaciò. | Dedicacion. | Dédicace. | Dedicatio. Dicatio.
dedicad. | Dedicado. | Dédié. | Dicatus. Devotus. Addictus.
dedicánt. | Dedicante. | Dédiant. | Qui dicat.
dedicar. | Dedicar. | Dédier. | Dedicare.[120]
dedicár-se. | Dedicár-se. | Se dédier. | Alicui rei animum intendere.
dedicatória. | Dedicatoria. | Epître dédicatoire. | Epistola nuncupatoria.
deducciò. | Deduccion. | Déduction. | Deductio.
deduhid. | Deducido. | Déduit. | Deductus.
deduhir. | Deducir. | Deduire. | Deducere.
[+]**deesa.** *V.* ***diòsa.*** | Diosa. | Deesse. | Dea.
defécte. | Defecto. | Défaut. | Vitium.
defectíble. | Defectible. | Qui peut manquer. | Defectibilis.
defectíu. | Defectivo. | Défectueux. | Vitiosus.
defectuòs. | Defectuoso. | Défectueux. Imparfait. | Vitiosus.
defectuòsamènt. | Defectuosamente. | Imparfaitement. | Vitiosè.
defendènt. | Defendiente. | Défendant. | Defensor.
defénsa. | Defensa. | Défense. | Praesidium.
defensáble. | Defensable. | Qui peut se défendre. | Praesidio tutus.
defensad. | Defendido. | Défendu. | Defensus.
defensar. | Defender. | Défendre. | Defendere.
defensár-se. | Defenderse. | Se défendre. | Defendere se.
defensíu. | Defensivo. | Défensif. | Defendens.
defensòr. | Defensor. | Défenseur. | Protector.
deferènt. | Deferente. | Déférent. | Deferens.
deferènts. | Deferentes. | Déférents. | Deferentes.
deferid. | Deferido. | Déferé. | Obsequutus.
deferir. | Deferir. | Déferer. | Alicui obsequi.
deficiènt. | Deficiente. | Défectif. | Deficiens.
definiciò. | Definicion. | Définition. | Definitio.
definid. | Definido. | Défini. | Definitus.
definidòr. *Dignidad.* | Definidor. | Définiteur. | Definitor.
definidòr. | Definidor. | Celui qui définit. | Definitor.
definir. | Definir. | Définir. | Definire.
definitíu. | Definitivo. | Définitif. | Decretorius.
definitivamènt. | Definitivamente. | Définitivement. | Decretoriè.
definitóri. | Definitorio. | Définitoire. | Diffinitorum consessus.

120. **dedicar**] Dedicare *B*: Dicare *A*.

defóre. | Defuera. | Dehors. | Foris. Foràs. Forinsecùs.
de fòrma. *V. de módo.* | De forma. De modo. | De façon. De maniére. | Eo modo.[121]
defraudaciò. | Defraudacion. | Usurpation. Fraude. | Defraudatio.
defraudad. | Defraudado. | Usurpé. | Defraudatus.
defraudadòr. | Defraudador. | Usurpateur. | Defraudator.
defraudar. | Defraudar. | Frauder. Usurper. | Defraudare.
defugir. | Evadir. Huir. Escapar. | Évader. | Evadere.
defuit. | Evadido. Huido. Escapado. | Évadé. | Evasus.
defuita. | Evasion. Huida. Escape. | Evasion. | Fuga.
degá. | Decano. | Doyen. | Antiquior. Decanus.
deganat. | Deanato. Decanato. | Doyenné. Dignité du Doyen. | Decanatus.[122]
[+]**de gáña.** *V. de travès.* | De reojo. De sesgo. | De travers. | Obliquè. Transversè.
degenerad. | Degenerado. | Dégénéré. | Degeneratus.
degenerar. | Degenerar. | Dégénérer. | Degenerare. Deficere.
degoll̃aciò. | Degollacion. | Décollation. L'action de décapiter. | Capitis amputatio.
degoll̃ad. | Degollado. | Égorgé. Décapité. | Jugulatus. Capite plexus.
degoll̃adòr. | Degollador. | Celui qui décapite. | Carnifex.
degoll̃adòr, ô ***degoll̃adero.*** | Degolladero. | Le gosier. | Jugulum.
dególl̃amènt. | Deguello. | L'action d'égorger. | Jugulatio. Capitis amputatio.
degoll̃ar. | Degollar. | Égorger. Décapiter. | Jugulare. Capite plectere.
de gòm-â-gòm. | De bote en bote. | Plein. Comble. Bord à bord. | Ex omni parte, seu extremo.
degotad. | Destilado. Escurrido. | Distillé. Dégoutté. | Distillatus.
degotar. | Gotear. Destilar. Escurrir. | Dégoutter. Distiller. | Stillare.
degradaciò. | Degradacion. | Dégradation. | Depositio.
degradad. | Degradado. | Dégradé. | Depositus. Gradu dejectus.
degradar. | Degradar. | Dégrader. | Deponere. Gradu dejicere.
de grápet, ô ***de grápas.*** | Á gatas. | À quatre pattes. | Incurvè.
de grát, ô ***de bôn grát.*** | De grado. | De bon gré. | Libentèr. Spontè.
de mál grát. | De mal grado. Mal de su grado. | Malgre soi. À regret. | Invitè. Repugnantèr.[123]
degud. | Debido. | Du. | Debitus.
degudamènt. | Debidamente. | Duement. Légitimement. | Jurè. Meritò. Debitè.
deicíde. | Deicida. | Déicide. | Deicida.
deicídi. | Deicidio. | Déicide. | Deicidium.
deidad. | Deidad. | Divinité. | Deitas.
deificaciò. | Deificacion. | Déification. | Deificatio.
deificad. | Deificado. | Déifié. | Divinitate auctus.
deificar. | Deificar. | Diviniser. | Divinitatis facere participem.
d'improvís. | De improviso. | À l'improviste. Au dépourvu. | Improvisò.
deísme. | Deismo. | Déisme. | Deismus.
deíste. | Deista. | Déiste. | Deista.
de jonoiòns. *Adv.* | De rodillas. | À genoux. | Flexis genibus.
dejòrn. *Adv.* | Temprano. | De bonne heure. | Maturè.
dejú. | Ayuno. | Qui est à jeun. | Jejunus.
dejunad. | Ayunado. | Jeûné. | Cibo abstentum.
dejunar. | Ayunar. | Jeûner. | Jejunare. Cibo abstinere.
delaciò. | Delacion. | Délation. | Delatio.
delatable. | Delatable. | Qui mérite d'être déféré en justice. | Delatione dignus.
delatad. | Delatado. | Dénoncé. Accusé. | Ad judicem delatus.
delatadòr. | Delator. | Délateur. Dénonciateur. | Delator.
delatánt. | Delatante. | Accusant. Dénonçant. | Delator.
delatar. | Delatar. | Dénoncer. Accuser. | Deferre.
delegaciò. | Delegacion. | Délégation. | Delegatio.
delegad. | Delegado. | Délégué. | Delegatus.
delegánt. | Delegante. | Délégant. Qui délégue. | Delegans.
delegar. | Delegar. | Déléguer. Députer. | Delegare.
deleitaciò. | Deleitacion. | Délectation. | Delectatio.
deleitáble. | Deleitable. | Délectable. | Delectabilis.
deleitad. | Deleitado. | Délecté. | Delectatus.
deleitar. | Deleitar. | Délecter. | Delectare.
deleitár-se. | Deleitarse. | Se délecter. | Delectari.
delèite. | Deleite. | Plaisir. Volupté. | Delectamentum.

121. **de fòrma**] de fòrma *B*: de-fòrma *A*.
122. **deganat**] de Doyen *B*: du Doyen *A*.
123. **de mál grát**] mál grát *B*: mál-grát *A*.

deleitòs. | Deleitoso. | Delicieux. | Deliciosus.
delfí. | Delfin. | Dauphin. | Delphinus.
délfic. | Délfico. | Delphique. De Delphes. | Delphicus.
deliberaciò. | Deliberacion. | Déliberation. | Deliberatio.
deliberad. | Deliberado. | Délibéré. | Deliberatus.
deliberádamènt. | Deliberadamente. | Expressément. De dessein formé. | Consultò.
deliberar. | Deliberar. | Délibérer. Préméditer. | Deliberare.
deliberatíu. | Deliberativo. | Délibératif. | Deliberativus.
delicad. | Delicado. | Délicat. | Mollis. Suavis. Delicatus.
delicádamènt. | Delicadamente. | Délicatement. | Delicatè.
delicadês, ô ***delicadêsa.*** | Delicadez, ú delicadeza. | Delicatesse. | Debilitas. Suavitas. Subtilitas.
delicadíssim. | Delicadísimo. | Très délicat. | Suavissimus.
delícia. | Delicia. | Délice. Volupté. | Delitiae. Voluptas.
deliciòs. | Delicioso. | Délicieux. | Suavis. Jucundus. Amaenus.
deliciòsamènt. | Deliciosamente. | Delicieusement. | Suavitèr. Lautè.
deliciosíssim. | Deliciosísimo. | Très délicieux. | Jucundissimus.
delícte. | Delito. | Délit. Crime. | Delictum.
delid. | Penado. | Langui. | Fortum. Cruciatum.
delineaciò. | Delineacion. | Délinéation. Ébauche. | Delineatio.
delinead. | Delineado. | Dessiné. | Delineatus.
delineamènt. | Delineamiento. | Délinéation. | Delineatio.
delinear. | Delinear. | Dessiner. Ébaucher. | Delineare.
delinqùènt. | Delinqüente. | Délinquant. Criminel. | Delinquens. Reus.
delir. | Penar. | Languir. | Torqueri. Cruciari.
delír-se. | Penar. | Languir. | Torqueri. Cruciari.
delít. *V.* ***apetít.*** | Apetito. | Appetit. | Appetitus.
delitòs. | Apetitoso. | Appetissant. Désirable. | Optabilis. Desiderabilis.
delubí. | Diluvio. | Déluge. | Diluvium.
demá. *Adv.* | Mañana. | Demain. | Cras. Crastina dies.
demanad. | Pedido. | Demandé. | Petitus. Postulatus.
demanadòr. | Pedidor. | Demandeur. | Efflagitator. Petitor.
demanar. | Pedir. | Demander. | Postulare. Petere. Rogare.
demánda. | Demanda. Súplica. | Demande. | Postulatio. Petitio.
de manèra. *V.* ***de módo.*** | De manera. De modo. | De maniére. De façon. | Ita ut. Itaque.
demarcaciò. | Demarcacion. | Démarcation. | Finium descriptio.
demarcad. | Demarcado. Trazado. | Tracé. | Delineatus. Descriptus.
demarcadòr. | Demarcador. | Dessinateur. | Finium designator.
demarcar. | Demarcar. Trazar. | Tracer. | Delineare. Describere.
de matí. *Adv.* | Temprano. Al amanecer. | Au point du jour. | Diluculò.
dematináda. | De madrugada. | De grand matin. | Benè manè.
dematinêt. | Al reir del alba. | À la premiére pointe du jour. | Diluculùm.
demble. | Portante. | Amble. | Tolutarius gressus.
dembladòr. | Amblador. | Qui vá l'amble. | Tolutaris equus.
demblánt. | Amblando. | L'amble. Aller l'amble. | Tolutim.
demblar. | Amblar. Ir de portante. | Ambler. | Tolutim incedere.
deméncia. | Demencia. | Démence. | Dementia.
demènt. | Demente. | Fou. Insensé. | Demens.
demérit. | Demérito. | Démérite. | Demeritum.
demès. | Demasiado. | Trop. | Satis superque.
demês. | Renunciado. | Démis. | Abdicatus.
demetrer. | Deponer. | Démettre. | Demittere.
demetrer-se. | Renunciar. | Se démettre. | Abdicare.
democracía. | Democracía. | Démocratie. | Democratia.
democrátic. | Democrático. | Démocratique. | Democraticus.
de módo. | De modo. | De façon. | Ita ut. Itaque.
demoliciò. | Demolicion. | Démolition. | Demolitio. Eversio.
demolid. | Demolido. | Démoli. Abattu. | Demolitus. Eversus.
demolir. | Demoler. | Démolir. Abattre. | Demoliri. Evertere.
demòra. | Demora. | Retardement. Délai. | Mora. Dilatio.
demostráble. | Demonstrable. | Démonstrable. | Demonstrabilis.
demostraciò. | Demonstracion. | Démonstration. | Demonstratio.
demostrad. | Demonstrado. | Démontré. | Demonstratus.
demostradòr. | Demonstrador. | Celui qui démontre. | Demonstrator.

demostrar. | Demonstrar. | Démontrer. | Demonstrare.
demostratíu. | Demonstrativo. | Démonstratif. | Demonstrativus.
demostrativamènt. | Demonstrativamente. | Demonstrativement. | Persuasibilitèr.
denegaciò. | Denegacion. | Dénégation. | Denegatio.
denegad. | Denegado. | Dénié. Refusé. | Denegatus.
denegar. | Denegar. | Dénier. Refuser. | Denegare.
denegár-se. | Denegarse. | Dénier. | Abnegare.
dengòsa. | Dengosa. Denguera. | Femme dédaigneuse, précieuse, ridicule. | Exquisitioris disciplinae et fastidii mulier.
dengue. | Dengue. | Espéce de mantelet de femme. | Muliebre supparum formae concinnioris.
denigrad. | Denigrado. | Dénigré. | Infamiae notâ inustus.
denigrar. | Denigrar. | Dénigrer. | Ignominiae notam alicui inurere.
denigratíu. | Denigrativo. | Injurieux. Infamant. | Famosus.
denominaciò. | Denominacion. | Dénomination. | Denominatio.
denominad. | Denominado. | Nommé. | Cognominatus.
denominadòr. | Denominador. | Dénominateur. | Numerus denominator.
denominar. | Denominar. | Nommer. | Denominare.
denotad. | Denotado. | Dénoté. | Denotatus.
denotar. | Denotar. | Dénoter. | Denotare.
denotatíu. | Denotativo. | Dénotatif. | Denotans.
denóu. | Diez y nueve. | Dix-neuf. | Decem et novem.
densidad. | Densidad. | Densité. | Densitas.
densíssim. | Densísimo. | Très dense. Très épais. | Densissimus.
dénso. | Denso. | Dense. Épais. | Densus.
dènt. | Diente. | Dent. | Dens.
dentadúra. | Dentadura. | Denture. Dentier. | Dentium ordo.
dentál de l'aráda. | Dental. | Ce qui tient le coutre de la charrue. | Dentale.
dentel̃lò. | Dentellon. Dentículo. | Denticule. Dentelure. | Denticulus.
dentíste. | Dentista. | Dentiste. | Dentator. Dentista.
dèntol. *Pèx.* | Denton. | Dente. | Dentex.
dènts de cláu. | Dientes. Guardas. | Gardes. | Denticulatus clavîs limbus.
dènts de sérra. | Dientes. | Les dents d'une scie. | Dentes.
denúncia. | Denunciacion. | Dénonciation. | Denuntiatio. Delatio.
denunciáble. | Denunciable. | Qu'on peut dénoncer. | Quod denuntiari potest.
denunciad. | Denunciado. | Dénoncé. | Delatus.
denunciadòr. | Denunciador. | Dénonciateur. | Delator.
denunciánt. | Denunciante. | Dénonçant. | Delator.
denunciar. | Denunciar. | Dénoncer. | Nunciare.
departamènt. | Departamento. | Departement. | Praefecti rei nauticae territorium.
de pár-derrère. | Por detrás. | Par derrière. | À tergò.
de pár-devánt. | Por delante. | Par devant. | È regione. Ex adversò.
de pásso. | De páso. | En passant. | Obitèr.
dependéncia. | Dependencia. | Dépendance. | Servitus.
dependènt. | Dependiente. | Dépendant. | Obnoxius.
dependid. | Dependido. | Dépendu. | Ab aliquo pensum.
dependir. | Depender. | Dépendre. | Ab aliquo pendere.
dependrer. | Depender. Seguirse. Originarse. | Dépendre. S'ensuivre. | Procedere. Ex aliquâ re deduci.
dependrer-se. | Seguirse. Originarse. | S'ensuivre. | Ex aliquâ re deduci.
de péu-còx. *V. anar.* | Á la cox coxita. | À clochepied. | Altero sublato pede.
de péu-púntas. *V. anar.* | De puntillas. | Sur la pointe du pied. | Suspenso gradu.
deploráble. | Deplorable. | Déplorable. | Deplorabilis.
deplorad. | Deplorado. | Déploré. | Deploratus.
deplorar. | Deplorar. | Déplorer. | Deplorare.
deponènt. | Deponente. | Déponent. | Verbum deponens.
depórt. | Holganza. | Divertissement. Récréation. | Oblectatio.
deportaciò. | Deportacion. | Déportation. | Deportatio.
deportad. | Deportado. | Banni. | Deportatus.
deportar. | Deportar. | Exiler quelqu'un. | Deportare.
deposad. | Depuesto. | Déposé. | Depositus.
deposar. | Deponer. | Déposer. | Testificari.
deposar. | Deponer. | Déposer. | Dignitate privare.
deposiciò. | Deposicion. | Deposition. | Testimonium.
deposiciò. | Deposicion. | Deposition. | Muneris privatio.

depósit. | Depósito. | Dépôt. | Depositum.
depositad. | Depositado. | Déposé. | Depositus.
depositar. | Depositar. | Déposer. | Apud aliquem deponere.
depositári. | Depositario. | Dépositaire. | Depositarius.
depravaciò. | Depravacion. | Dépravation. | Depravatio.
depravad. | Depravado. | Dépravé. Corrompu. | Depravatus.
depravádamènt. | Depravadamente. | Méchamment. Injustement. | Pravè.
depravadíssim. | Depravadísimo. | Très dépravé. | Pessimus.
depravadòr. | Depravador. | Suborneur. Séducteur. | Depravator. Corruptor.
depravar. | Depravar. | Dépraver. Corrompre. | Depravare.
deprecaciò. | Deprecacion. | Priére. Demande. Déprécation. | Deprecatio.
deprecatíu. | Deprecativo. | Déprécatif. | Deprecativus.
deprecatóri. | Deprecatorio. | De supplication. | Deprecatorius.
deprês. | Haberse seguido, originado. | S'en être ensuivi. | Ex aliquâ re deductus.
deprèssa. | Apriesa. | Vîte. À la hâte. | Praestò.
depressiò. | Depresion. | Dépression. | Depressio.
deprimid. | Deprimido. | Déprimé. | Depressus.
deprimir. | Deprimir. | Déprimer. | Deprimere.
de promte. | De pronto. | D'abord. | Citò.
depuraciò. | Depuracion. | Dépuration. | Purificatio. Purgatio.
depurad. | Depurado. | Dépuré. | Purgatus.
depuradíssim. | Depuradísimo. | Très épuré. | Valdè purgatus, defaecatus.
depurar. | Depurar. | Épurer. Purifier. | Purgare.
derdeiò de sivèl̃la. | Chapa. Clavo de la hebilla. | Chape. Ardillon. | Fibula, vel fibulae claviculus.
+**de reculòns.** | Hácia atras. | À réculons. | Retrò.
de repènt, ô ***de repèntê.*** | De repente. | Sur le champ. | Repentè. Subitò.
de retèn. | De reten. | De réserve. | Ad cautelam. Ad subsidium.
derivaciò. | Derivacion. | Dérivation. | Derivatio. Origo.
derivad. | Derivado. | Dérivé. | Derivatus. Deductus.
derivar. | Derivar. | Descendre. Venir. | Genus deducere.
derivatíu. | Derivativo. | Dérivatif. | Deductus.
derogaciò. | Derogacion. | Dérogation. | Derogatio.
derogad. | Derogado. | Dérogé. | Derogatus.
derogar. | Derogar. | Déroger. | Derogare.
derogatóri. | Derogatorio. | Dérogatoire. | Derogatorius.
derrèr. | Postrer. Ultimo. | Dernier. | Ultimus.
derrère. *Adv.* | Detras. Tras. | Derriére. Après. | Post. Ponè.
derrère, ô ***el derrère.*** | Trasero. | Le cul. Le derriére. | Clunes. Nates.
derrería. | Fin. Ultimo. | Fin. Terme. | Finis. Terminus.
derrerías. | Postrimerías. Novísimos. | Les quatre fins de l'homme. | Hominis novissima.
desabrígo. | Desabrigo. | Nudité. Défaut d'habit ou de couvert. | Nuditas.
desabrigad. | Desabrigado. | Découvert. | Nudatus.
desabrigar. | Desabrigar. | Découvrir. | Nudare.
desabrigár-se. | Desabrigarse. | Se découvrir. | Nudari.
desacalorad. | Desacalorado. | Rafraîchi. | Sedatus. Refrigeratus.
desacalorár-se. | Desacalorarse. | Se rafraîchir. | Sedari. Auram captare. Refrigerari.
desacáto. | Desacato. Desacatamiento. | Manque de respect. | Irreverentia.
desacért. | Desacierto. Desacuerdo. | Erreur. Bévue. | Error.
desacertad. | Desacertado. | Égaré. Mépris. | Erroneè factus.
desacertádamènt. | Desacertadamente. | Inconsidérément. | Inconsideratè.
desacertar. | Desacertar. | S'égarer. Se méprendre. | Errare.
desacomodad. | Desacomodado. | Incommodé. | Incommodo affectus.
desacomodar. | Desacomodar. | Incommoder. | Incommodo afficere.
desacostumad. | Desacostumbrado. | Désaccoutumé. | Desuetus.
desacostumar. | Desacostumbrar. | Désaccoutumer. | À consuetudine adducere.
desacostumár-se. | Desacostumbrarse. | Se deshabituer. | Desuescere.
desafavorid. | Desfavorecido. | Disgracié. | Despectus.
desafavorir. | Desfavorecer. | Disgracier. | Gratiam alicui adimere.
desafécte. | Desafecto. | Mal affectionné. | Voluntate oppositus.
desafiad. | Desafiado. | Défié. | Provocatus. Lacessitus.
desafiánt, ô ***desafiadòr.*** | Desafiador. | Duelliste. | Duellator.

desafiar. | Desafiar. | Défier. Faire un appel. | Ad certamen provocare.
desafiár-se. | Desafiarse. | Défier. Faire un appel. | Ad certamen provocare.
desafinad. | Desafinado. | Dissonant. | Dissonus.
desafinar. | Desafinar. | Détonner. | Dissonare.
desafío. | Desafio. Duelo. | Duel. Défi. | Duellum.
desaforad. | Desaforado. | Imprudent. Effronté. | Insolens. Petulans.
desaforádamènt. | Desaforadamente. | Désordonnément. Effrontément. | Inordinatè. Petulantèr.
desafortunad. | Desafortunado. | Malheureux. Infortuné. | Infelix.
desagafad. | Desasido. Desprendido. | Détaché. Déssaisi. | Dimissus. Abalienatus.
desagafamènt. | Desasimiento. | Déssaisissement. | Demissio.
desagafadòr. | Desatador. | Celui qui détache. | Solutor.
desagafar. | Desasir. Desprender. | Détacher. Lâcher. | Solvere. Dimittere.
desagradáble. | Desagradable. | Désagréable. | Injucundus.
desagradáblamènt. | Desagradablemente. | Désagréablement. | Injucundè.
desagradad. | Desagradado. | Désagréé. | Injucundus. Displicentiâ affectus.
desagradar. | Desagradar. | Désagréer. Déplaire. | Displicere.
desagradár-se. | Disgustarse. | Se déplaire. | Offendi.
desagrádo. | Desagrado. | Désagrément. Déplaisir. | Offensio.
desagrahid. *Vèrb.* | Desagradecido. | Méconnu. | Ingratè acceptus.
desagrahid. *Nóm.* | Desagradecido. | Ingrat. Méconnoissant. | Immemor. Ingratus.
desagrahidamènt. | Desagradecidamente. | Sans reconnoissance. | Ingratè.
desagrahidíssim. | Desagradecidísimo. | Très ingrat. Très méconnoissant. | Ingratissimus.
desagrahimènt. | Desagradecimiento. | Ingratitude. | Ingratitudo.
desagrahir. | Desagradecer. | Méconnoître, oublier les bienfaits. | Ingratum esse.
desagrávi. | Desagravio. | Réparation d'une injure. | Ab injuriâ vindicatio.
desagraviad. | Desagraviado. | Vengé. | Ab injuriâ vindicatus.
desagraviar. | Desagraviar. | Réparer une injure. | Ab injuriâ vindicare.
desagraviár-se. | Desagraviarse. | Se venger de quelque injure. | Ab injuriâ se vindicare.[124]
desagrèst. | Desaliñado. | Sans agrément. | Inconcinnus.
desagrid. | Desacerbado. | Adouci. | Dulcoratus.
desagrir. | Desacerbar. | Adoucir une chose. | Dulcorare.
desahogad. | Desahogado. | Soulagé. Allégé. | Levatus.
desahogádamènt. | Desahogadamente. | Amplement. Librement. | Amplè. Liberè. Expeditè.
desahogar. | Desahogar. | Soulager. Consoler. | Levare. Sedare.
desahogár-se. | Desahogarse. | Se delasser. | Levamen captare.
desahògo. | Desahogo. | Soulagement. Allégement. | Levamen. Solatium.
desaiguad. | Desaguado. | Tari. | Exhaustus. Exoneratus.
desaiguar. | Desaguar. | Tarir. Vuider l'eau. | Aquas emittere.
desairad. | Desairado. | Méprisé. Dédaigné. | Pro nihilo habitus.
desairar. | Desairar. | Mépriser. Dédaigner une chose ou une personne. | Despicere.
desairár-se. | Desairarse. | Se dégoûter. Se fâcher. | Exacerbari.
desáire. | Desaire. | Mépris. | Despectus. Despicentia.
desalabad. | Desalabado. Desloado. | Méprisé. Blâmé. | Vituperatus. Improbatus.
desalabar. | Desalabar. Desloar. | Censurer. Blâmer. | Vituperare. Improbare.
desalabár-se. | Desalabarse. | Se censurer soi-même. | Seipsum improbare.
desalentad. | Desalentado. | Découragé. Qui a perdu haleine. | Fractus animo.
desalentar. | Desalentar. | Décourager quelqu'un. | Animos infringere.
desalentár-se. | Desalentarse. | Perdre haleine. | Deficere animo.
desalièntо. *V.* ***desencoratjamènt.*** | Desaliento. | Abattement d'esprit. | Animi defectio.
desaliñad. | Desaliñado. | Désagencé. Dérangé. | Inconcinnus.
desaliñar. | Desaliñar. | Désagencer. Déranger. | Fucos et ornamenta attrectare.
desalíño. | Desaliño. | Malpropreté. | Inconcinnitas.
desal͡laujad. | Desalojado. | Délogé. | Loco pulsus.

124. **desagraviár-se**] Ab injuriâ se vindicare *solament a A*.

desaĨlaujamènt. | Mudanza de casa. | Délogement. | Migratio.
desaĨlaujar. | Desalojar. | Déloger. | Sedes mutare.
desalterad. | Desalterado. | Désaltéré. | Extinctus.
desalterar. | Desalterar. | Désaltérer. | Sitim extinguere.
desalterár-se. | Desalterarse. | Se désaltérer. | Sitim extinguere.
desamòr. | Desamor. | Dégoût. Refroidissement. | Abalienatio.
desamparad. | Desamparado. | Abandonné. | Derelictus.
desamparar. | Desamparar. | Abandonner. | Deserere.
desampáro. | Desamparo. | Abandon. Délaissement. | Desertio. Derelictio.
desanimad. | Desanimado. | Découragé. | Exanimatus.
desanimar. | Desanimar. | Décourager. | Animum infringere.
desánimo. | Descaecimiento. | Abattement de courage. | Animi languor.
desanutg. | Desenojo. | Calme. Tranquillité. | Irae placatio.
desanutjad. | Desenojado. | Calmé. Appaisé. | Placatus. Sedatus.
desanutjar. | Desenojar. | Appaiser, calmer la colere. | Alicujus iram sedare.
desanutjár-se. | Desenojarse. | S'appaiser. Calmer sa colere. | Iram sedare. Stomachum deponere.
desapacibilidad. | Desapacibilidad. | Rudesse d'humeur. | Asperitas.
desapacíble. | Desapacible. | Désagréable. Déplaisant. | Asper. Durus. Insuavis.
desaparegud. | Desaparecido. | Disparu. | Repentè abreptus.
desaparexer. | Desaparecer. | Disparoître. | Subitò abire. Evanescere.
desapassionad. | Desapasionado. | Qui n'a plus de passion. | Affectione nimiâ liber.
desapassionádamènt. | Desapasionadamente. | Sans passion. | Ingenuè. Sine fuco.
desapegad. | Despegado. | Détaché. Dégoûté. | Abalienatus.
desapegadíssim. | Desasidísimo. | Très détaché. | Alienissimus.
desapegar. | Despegar. | Décoller. Détacher. | Deglutinare.
desapegár-se. | Desapegarse. | Se détacher des choses de ce monde. | Abalienari.
desapègo. | Desapego. | Dégoût. Indifference. | Abalienatio.
desapiedad. | Desapiadado. | Cruel. Inhumain. Sans pieté. | Inhumanus.
desapiedádamènt. | Desapiadadamente. | Cruellement. Inhumainement. | Impiè. Inhumanè.
[+]**desaplaudid.** | Desaprobado. Desestimado. | Désaprouvé. Déprisé. | Improbatus. Depressus.
[+]**desaplaudir.** | Desaprobar. Desestimar. | Désaprouver. Dépriser. | Improbare. Deprimere.
desaplicad. | Desaplicado. | Inappliqué. Négligent. | Iners. Ignavus.
desaplicár-se. | Desaplicarse. |. | .
desapoderad. | Desapoderado. | Dépossédé. Dépouillé. | À possessione dejectus.
desapoderár-se. | Desapropiarse. | Se dépouiller d'une chose. | Abalienare aliquid.
desaprovad. | Desaprobado. | Désaprouvé. | Improbatus.
desaprovar. | Desaprobar. | Désaprouver. | Improbare.
desarborad. | Desarbolado. | Démâté. | Malis nudatus.
desarborar. | Desarbolar. | Démâter. | Malis nudare.
desarmad. | Desarmado. | Désarmé. | Exarmatus.
desarmamènt. | Desarmamento. | Désarmement. | Ab armis discessio.
desarmar. | Desarmar. | Désarmer. | Exarmare.
desarrimad. | Desarrimado. | Écarté. Déplacé. | Amotus. Remotus.
desarrimar. | Desarrimar. | Écarter. Déplacer. | Amovere. Removere.
desassossegad. | Desasosegado. | Troublé. Inquiété. | Turbatus. Inquietus.
desassossegar. | Desasosegar. | Troubler. Inquiéter. | Turbare.
desassossègo. | Desasosiego. | Trouble. Inquiétude. | Turbatio.
desastrad. | Desastrado. | Malheureux. Infortuné. | Miser. Infaustus.
desastrádamènt. | Desastradamente. | Malheureusement. | Miserè. Infaustè.
desastradissimamènt. | Desastradisimamente. | Très malheureusement. | Miserabilitèr.
desástre. | Desastre. | Désastre. | Calamitas.
desataviad. | Desataviado. | Déparé. Désagencé. | Dedecoratus.
desataviar. | Desataviar. | Déparer. Désagencer. | Dedecorare.
desatavío. | Desatavío. | Défaut de parure. | Inconcinnitas.
desatenciò. | Desatencion. | Impolitesse. Manque d'égards. | Inurbanitas.
desatèndrer. | Desatender. | Mépriser. Dédaigner. | Despicere. Negligere.

desatènt. | Desatento. | Rustre. Grossier. Impoli. | Rusticus.
desatèntamènt. | Desatentamente. | Incivilement. | Inurbanè. Rusticè.
desatènto. | Desatiento. | Trouble. Étourdissement. | Turbatio. Perturbatio.
desatês. | Desatendido. | Méprisé. | Despectus.
desatinad. | Desatinado. | Troublé. Agité. | Turbatus.
desatinad. | Desatinado. | Rêvé. | Insanitus.
desatinádamènt. | Desatinadamente. | Inconsidérément. En étourdi. | Inconsideratè.
desatinar. | Desatinar. | Troubler quelqu'un l'étourdir. | Turbare.
desatinar. | Desatinar. | Rêver. Extravaguer. | Insanire.
desatíno. | Desatino. | Folie. Extravagance. Réverie. | Insania. Error.
desatontid. | Desatontado. | Éveillé. | Stuporem discussus.
desatontir. | Desatontar. | Éveiller. | Alicujus stuporem discutere.
desaubardad. | Desalbardado. | Débâté. | Clitellis exoneratus.
desaubardar. | Desalbardar. | Débâter une bête de charge. | Clitellis exonerare.
desautorisad. | Desautorisado. | Dégradé. | Exauctoratus.
desautorisar. | Desautorisar. | Dégrader quelqu'un de l'autorité dont il jouissoit. | Exauctorare.
desavenéncia. | Desavenencia. | Dissension. Désunion. | Discordia. Dissensio.
desavenír-se. | Desavenir. | Ne point s'accorder. | Discordare.
desavingud. | Desavenido. | Discordant. | Discors.
desavisad. | Desavisado. | Contremandé. | Revocatus.
desavisar. | Desavisar. | Contremander. | In contrarium monere.
desbaĪlestar. *V.* ***desatinar.*** | Desatinar. | Rêver. Extravaguer. | Insanire.
desbancad. | Desbancado. | Débanqué. | .
desbancar. | Desbancar. | Débanquer. | .
desbarát. | Disparate. | Disparate. Sottise. | Stultitia. Ineptia.
desbaratad. | Desbaratado. | Détruit. | Eversus. Dirutus.
desbaratádamènt. | Desbaratadamente. | En désordre. Mal à propos. | Praeposterè. Ineptè.
desbaratamènt. | Desbaratamiento. | Renversement. Destruction. | Eversio.
desbaratar. | Desbaratar. | Détruire. | Evertere. Diruere.
desbaratár-se. | Desbaratarse. | Se troubler. Se confondre. | Turbari.
desbarbad. | Lampiño. Desbarbado. | Ébarbé. | Barbâ abrasus.
desbarbar. | Desbarbar. | Ébarber. | Barbam radere.
desbarrad, ô ***desbarriad.*** | Descarriado. Extraviado. | Égaré. | Longè aberratus. Devius.
desbarrar, ô ***desbarriar.*** | Descarriar. Extraviar. | Égarer. | À viâ avertere.
desbarrár-se, ô ***desbarriár-se.*** | Descarriarse. Extraviarse. | S'égarer. | Longè aberrare.
⁺**desbarriamènt.** | Descarriamento. |. | .
desbastad. | Desbastado. | Uni avec la doloire. | Levigatus.
desbastar. | Desbastar. | Doler. Unir avec la doloire. | Dolare.
desbocad. | Desvergonzado. | Impudent. Effronté. | Impudens. Procax.
desbocamènt. | Desbocamiento. | Impudence. Effronterie. | Impudentia. Procacitas.
desbocar. | Decir desverguenzas. | Dire des impudences. | Impudentèr loqui.
desbocár-se. | Desbocarse. | S'emporter. Entrer en fureur. | Irâ efferri. Bilem effundere.
desbolcad. | Desempañado. | Démaillotté. | Cunis expeditus.
desbolcar. | Desempañar. | Démaillotter. | Cunis expedire.
desbrotxad. | Descobijado. Desabrochado. | Découvert. Débraillé. | Detectus. Nudatus.
desbrotxár-se. | Descobijarse. Desabrocharse. | Se débrailler. | Detegere. Nudare se.
descabeiad. | Descabellado. Desmelenado. | Echevelé. | Passis crinibus. Incomptus.
descabeiar. | Desmelenar. | Décheveler. | Crines perturbare.
descabeiár-se. | Desmelenarse. | Se décheveler. | .
descabessad. | Descabezado. | Fou. Insensé. | Demens. Furiosus.
descalabrad. *V.* ***escalabrad.*** | Descalabrado. | Qui a la tête cassée. | Capite percussus.
descalábro. | Descalabro. | Infortune. Échec. | Damnum.
descáls. | Descalzo. | Dechaux, ou déchaussé. | Nudipes. Discalceatus.
descalsad. | Descalzado. | Déchaussé. | Discalceatus.
descalsar. | Descalzar. | Déchausser. | Discalceare.
descalsár-se. | Descalzarse. | Se déchausser. | Discalceare se.
descáns. | Descanso. | Repos. | Quies. Solatium.
descansad. | Descansado. | Reposé. | Quietus.

descansádamènt. | Descansadamente. | Tranquillement. En repos. | Quietè. Placidè.
descansar. | Descansar. | Reposer. | Quiescere.
descansár-se. | Descansar. | Se reposer. | Animum remittere.
descapdeĨlad. | Desovillado. | Déplié. | Evolutus.
descapdeĨlar. | Desovillar. | Déplier du fil dévidé. | Evolvere.
descapdeĨlár-se. | Desovillarse. | Se déplier. | Evolvi.
descarad. | Descarado. | Impudent. Effronté. | Impudens. Audens.
descarádamènt. | Descaradamente. | Impudemment. Effrontément. | Impudentèr.
descarár-se. | Descararse. | Perdre toute honte. | Impudentèr agere.
descáro. | Descaro. | Impudence. Effronterie. | Impudentia. Audacia.
descárreg. | Descargo. | Décharge. Justification. | Purgatio.
descárrega d'artillería. | Descarga. | Décharge. | Tormentorum bellicorum displosio.
descarregad. | Descargado. | Déchargé. | Exoneratus.
descarregadòr. | Descargadero. | Lieu où l'on décharge les marchandises. | Apotheca publica.
descarregar. | Descargar. | Décharger. | Exonerare.
descarregár-se. | Descargarse. | Se purger d'un crime. Se justifier. | Purgare se.
descárt. | Descarte. | Écart. | Pagellae rejectaneae.
descartad. | Descartado. | Écarté. | Dimissus. Expulsus.
descartár-se. | Descartarse. | Écarter. | Rejectaneas pagellas dimittere.
descasad. | Descasado. | Démarié. | Divortio separatus.
descasamènt. *V. divórci.* | Divorcio. | Divorce. | Divortium.
descasar. | Descasar. | Démarier. | Matrimonium rescindere.
descasár-se. | Descasarse. | Se démarier. | Matrimonium rescindere.
descendéncia. | Descendencia. | Descendance. Origine. | Genus. Progenies.
descendènt. | Descendiente. | Descendant. Qui descend. | Genus, vel originem ducens.
descendir. | Descender. | Descendre. | Genus, vel originem ducere.
descensiò. | Descension. | Descente. Descension. | Descensus.
descensionál. | Descensional. | Qui appartient à la descension des astres. | Descensionalis.
descénso. | Descenso. | Descente. | Descensio.
desceñid. | Desceñido. | Déceint. | Discinctus.
desceñir. | Desceñir. | Déceindre. | Discingere.
desceñír-se. | Desceñirse. | Se déceindre. | Se discingere.
desclavad. *V. desenclavad.* | Desclavado. | Décloué. | Evulsus.
desclavar. | Desclavar. | Déclouer. Ôter les clous. | Clavos evellere.
desclós. | Abierto. Descogido. | Déplié. | Explicatus. Evolutus.
desclóurer. | Abrir. Descoger. | Déplier. | Explicare. Evolvere.
desclóurer-se. | Abrirse. Descogerse. | Se déplier. | Explicari.
descobért. | Descubierto. | Découvert. | Detectus.
descobérta, ô ***fèr la descobérta.*** | Descubierta. | Découverte. | Recognitio. Inspectio.
descobérta, ô ***â la descobérta.*** | Descubiertamente. Á descubierto. | À découvert. | In apertò. Palàm. Apertè.
descobértamènt. | Descubiertamente. | À découvert. | Palàm. Apertè.
descobridòr. | Descubridor. | Celui qui découvre une chose cachée. | Inventor.
descobrimènt. | Descubrimiento. | Découverte. | Rei alicujus inventio.
descobrir. | Descubrir. | Découvrir. | Detegere. Prospicere.
descobrír-se. | Descubrirse. | Se découvrir. | Caput nudare.
descoĨlad. | Desempulgado. | Débandé. | Remissus.
descoĨlar. | Desempulgar. | Débander un arc. | Balistam laxare.
descolorid. | Descolorido. | Décoloré. | Pallidus.
descolorimènt. | Descolorimiento. | Pâleur. Perte du coloris. | Pallor. Decolor.
descolorir. | Descolorir. | Amortir une couleur. | Decolorare.
descolorír-se. | Descolorirse. | Perdre la couleur. | Colorem amittere.
descomedid. | Descomedido. | Incivil. Grossier. | Inurbanus.
descomedimènt. | Descomedimiento. | Incivilité. Grossiéreté. | Inurbanitas.
descomedír-se. | Descomedirse. | Manquer de politesse. | Audaciùs agere cum aliquo.
descompassad. | Descompasado. | Outrepassé. | Modum excessus. Praetergressus.
descompassár-se. | Descompasarse. | Excéder. Outrepasser. | Modum excedere. Praetergredi.
descompóndrer. | Descomponer. | Déranger. | Turbare. Perturbare.
descompóndrer-se. | Descomponerse. | Se déranger. | Excandescere.

descomposiciò. | Descomposicion. | Dérangement. | Confusio. Perturbatio.
descompóst. | Descompuesto. | Dérangé. | Perturbatus.
descompóstamènt. | Descompuestamente. | Immodérément. Effrontément. | Immoderatè. Petulantèr.
descompostúra. | Descompostura. | Dérangement. | Disturbatio.
descomunál. | Descomunal. | Enorme. Excessif. | Immanis. Immodicus.
desconcért. | Desconcierto. | Désordre. Confusion. | Confusio. Perturbatio.
desconcertad. | Desconcertado. | Déconcerté. | Turbatus. Inversus.
desconcertádamènt. | Desconcertadamente. | Sans ordre. Irréguliérement. | Confusè. Inordinatè.
desconcertar. | Desconcertar. | Troubler. Renverser l'ordre. | Turbare. Vertere.
desconcertár-se. | Desconcertarse. | Ne point s'accorder. | Non convenire.
desconegud. *Vèrb.* | Desconocido. | Méconnu. | Ignotus.
desconegud. *Adj.* | Desconocido. | Méconnoissant. | Ingratus. Immemor.
desconexer. | Desconocer. | Méconnoître. | Non agnoscere.
desconfiad. | Desconfiado. | Méfié. | Diffisus.
desconfiádamènt. | Desconfiadamente. | Sans espérance, ou avec méfiance. | Diffidentèr.
desconfiánsa. | Desconfianza. | Méfiance. Défiance. | Diffidentia.
desconfiar. | Desconfiar. | Se défier. Se méfier de quelqu'un. | Diffidere.
desconforme. | Desconforme. | Qui n'est pas d'accord. Dissemblable. | Discors. Dissentiens. Dispar.
desconformidad. | Desconformidad. | Contrarieté. Disproportion. | Dissidium. Disparitas.
desconjuntad. | Descoyuntado. | Disloqué. | Luxatus.
desconjuntamènt. | Descoyuntamiento. | Luxation. Déboîtement des jointures. | Luxatio.
desconjuntar. | Descoyuntar. | Luxer. Disloquer. Déboîter. | Luxare.
desconsagrad. | Desconsagrado. | Rendu profane. | Exauguratus.
desconsagrar una iglesia. | Desconsagrar. | Rendre profane. | Aedem sacram exaugurare.
desconseĪlad, ô ***desconseiad.*** | Disuadido. | Disuadé. | Dissuasus.
desconseĪlar, ô ***desconseiar.*** | Disuadir. | Dissuader. | Dissuadere.
desconseĪlár-se, ô ***desconseiár-se.*** | Disuadirse. | Se dissuader. | Sese dissuadere.
desconsentid. | Desconsentido. | N'avoir point consenti. | Dissensum esse.
desconsentir. | Desconsentir. | Ne point consentir. | Dissentire.
desconsól. | Desconsuelo. | Chagrin. Tristesse. Désolation. | Moeror. Tristitia.
desconsolad. | Desconsolado. | Désolé. Attristé. | Moestus. Tristis. Afflictus.
desconsoládamènt. | Desconsoladamente. | Sans consolation. | Tristem in modum.
desconsoladíssim. | Desconsoladísimo. | Très affligé. | Tristissimus.
desconsolar. | Desconsolar. | Attrister. Affliger. | Tristitiâ, vel moerore afficere.
descontad. | Descontado. | Décompté. | Deductus.
descontar. | Descontar. | Décompter. | Deducere. Detrahere.
descontár-se. | Descontarse. | Se mécompter. | Malè calculum ponere.
descònte. | Descuento. | Acompte. | Debiti minoratio.
descontènt. | Descontento. | Mécontent. | Suboffensus.
descontentad. | Descontentado. | Mécontenté. | Offensus.
descontentar. | Descontentar. | Mécontenter. | Displicere.
descontentár-se. | Descontentarse. | Se fâcher. S'offenser. | Aliquâ re offendi.
descontentíssim. | Descontentísimo. | Très mécontent. | Offensissimus.
descontènto. | Descontento. | Mécontentement. | Taedium. Molestia.
descontinuad. | Descontinuado. | Interrompu. Discontinué. | Abruptus. Intermissus.
descontinuar. | Descontinuar. | Interrompre. Discontinuer. | Interrumpere. Intermittere.
descontínuo. | Descontinuo. | Interrompu. | Abruptus. Intermissus.
desconveniéncia. | Desconveniencia. | Tort. Désavantage. | Incommodum.
desconvenièntt. | Desconveniente. | Disconvenant. | Disconveniens.
desconvenir. | Disconvenir. | Disconvenir. Ne pas convenir. N'être pas à propos. | Disconvenire.
desconvidad. | Desconvidado. | . | Invitationem revocatus.
desconvidar. | Desconvidar. | . | Invitationem revocare.
desconvingud. | Desconvenido. | Qui disconvient. | Discors.

descordad. *V.* ***desembotonad.*** | Descordado. Desabotonado. | Déboutonné. | Globulis solutus.
descordar. *V.* ***desembotonar.*** | Descordar. Desabotonar. | Déboutonner. | Vestis globulos laxare.
descordár-se. | Desabotonarse. | Se déboutonner. | Vestis globulos laxare.
descordeĪlar una córda. | Descolchar. | Détordre un cable. | Funem detorquere.
descortês. | Descortés. | Incivil. Grossier. Impoli. | Inurbanus.
descortesamènt. | Descortesmente. | Incivilement. Impoliment. | Inurbanè.
descortesía. | Descortesía. | Incivilité. Impolitesse. | Inurbanitas.
descostúm. | Desuso. | Désaccoûtumance. | Desuetudo.
descostumad. *V.* ***desacostumad.*** | Desusado. Desacostumbrado. | Désaccoûtumé. | Desuefactus. Desuetus.
descostumar. | Desusar. Desacostumbrar. | Désaccoûtumer. | Desuefieri.
descostumár-se. | Desusarse. Desacostumbrarse. | Se deshabituer. | Desuescere.
descotxad. *V.* ***desbrotxad.*** | Descobijado. | Découvert. | Detectus.
descotxar. *V.* ***desbrotxar.*** | Descobijar. | Découvrir quelqu'un. | Detegere.
descouad. | Descolado. | Écourté. | Caudâ mutilus.
descouar. | Descolar. | Écourter. Couper la queue. | Caudâ mutilare.
descrédit. | Descredito. | Discrédit. | Infamiae nota.
descreditad. | Desacreditado. | Décrédité. | Turpi notâ affectus.
descreditar. | Desacreditar. | Décréditer. | Existimationem minuere.
descreditár-se. | Desacreditarse. | Perdre son crédit. | .
descregud. | Descreido. | Celui à qui personne n'ajoute foi. | Cui non habetur fides.
descreurer. | Descreer. | Ne pas croire. | Abnegare fidem.
descripciò. | Descripcion. | Description. | Descriptio.
descriptíu. | Descriptivo. | Qui décrit. | Descriptivus.
descrit. | Descrito. | Décrit. | Descriptus.
descriurer. | Describir. | Décrire. | Describere.
descrostad. | Descostrado. | Écroûté. | Detractus.
descrostar. | Descostrar. | Écrouter. | Crustam detrahere.
descrostár-se. | Descascararse. | S'écailler. Tomber par croutes. | Corticem resilire. In squammas abire.
descuid. | Descuido. | Omission. Oubli. | Negligentia. Oblivio.
descuidad. *Nóm.* | Descuidado. | Négligent. | Negligens.
descuidad. *Vèrb.* | Descuidado. | Négligé. | Neglectus.
descuidádamènt. | Descuidadamente. | Négligemment. | Negligentèr.
descuidar. | Descuidar. | Négliger. | Negligere.
descuidár-se. | Olvidarse. | S'oublier. | Obmittere. Praeterire.
descusid. | Descosido. | Décousu. | Dissutus.
descusidamènt. *Adv.* | Descosidamente. | Excessivement. Immodérément. | Immodicè. Supra modùm.[125]
descusir. | Descoser. | Découdre. | Dissuere.
descusidúra. | Descosedura. | Décousure. | Dissolutio.
desde. | Desde. | Dès. | E. Ex.
desdejunad. | Desayunado. | Déjeûné. Qui a déjeûné. | Jentatus.
desdejunár-se. | Desayunarse. | Déjeûner. | Jentare.
desdentad. | Desdentado. | Édenté. Qui n'a point de dents. | Edentulus.
desdentar. | Desdentar. | Édenter. Arracher les dents. | Dentes avellere.
desdeñ. | Desden. Desdeño. | Dédain. Mépris. Rebut. | Despectio. Despectus.
desdeñad. | Desdeñado. | Dédaigné. | Despectus.
desdeñar. | Desdeñar. | Dédaigner. Mépriser. | Contemnere.
desdeñár-se. | Desdeñarse. | Dédaigner de faire. | Dedignari.
desdeñòs. | Desdeñoso. | Dédaigneux. | Fastidiosus.
desdir. | Desdecir. | Dédire. Dégénerer. | Deficere. Degenerare.
desdír-se. | Desdecirse. | Se dédire. Se retracter. | Dicta revocare. Palinodiam cantare.
desdit. | Desdicho. | Dédit. | Retractus.
desdítxa. | Desdicha. | Malheur. Infortune. | Calamitas. Infortunium.
desditxad. | Desdichado. | Malheureux. Infortuné. | Infelix. Miser.
desditxádamènt. | Desdichadamente. | Malheureusement. | Infelicitèr.
desditxadíssim. | Desdichadísimo. | Très malheureux. | Misserrimus.[126]

125. **descusidamènt**] Adv. *solament a A*.
126. **desditxadíssim**] Miserrimus *solament a A*.

desdoblegad. | Desdoblado. | Dédoublé. Déployé. | Explicatus.
desdoblegar. | Desdoblar. | Dédoubler. Déployer. | Explicare. Evolvere.
desdóro. | Desdoro. | Atteinte au crédit. Tache. | Dedecus. Probrum.
desê. | Deceno. Décimo. | Dixiéme. | Decimus.
desedificaciò. | Desedificacion. | Démolition. | Destructio. Eversio.
desedificad. | Desedificado. | Détruit. Abattu. Scandalisé. | Destructus. Offensus.
desedificar. | Desedificar. | Détruire. Scandaliser. | Destruere. Offendere.
desembafad. | Desensebado. Desempalagado. | Qui a perdu le dégoût. | Fastidio levatus.
desembafar. | Desensebar. Desempalagar. | Faire revenir l'appetit. | Palatum abstergere.
desembahulad. | Desembaulado. | Tiré d'un bahut. | Ex arcâ eductus.
desembahular. | Desembaular. | Tirer d'un bahut. | Ex arcâ educere.
desembalad. | Desenfardelado. | Dépaqueté. | È sarcinis expositus.
desembalar. | Desenfardelar. | Déballer. Dépaqueter. | Sarcinas exponere.
desembarás. | Desembarazo. Despejo. | Liberté. Franchise. | Expeditio.
desembarassad. *Vèrb.* | Desembarazado. | Débarrassé. | Expeditus.
desembarassad. *Adj.* | Suelto. Despejado. | Débarrassé. Libre. Prompt. | Expeditus. Promptus.
desembarassádamènt. | Desembarazadamente. Despejadamente. | Librement. Sans embaras. | Expeditè.
desembarassar. | Desembarazar. | Débarasser. | Expedire.
desembarassár-se. | Desembarazarse. | Se débarasser. | Expedire se.
desembárc. | Desembarco. | Débarquement. | Excensio.
desembarcad. | Desembarcado. | Débarqué. | È navi extractus.
desembarcadòr. | Desembarcadéro. | Débarcadour. | Navale.
desembarcar. | Desembarcar. | Débarquer. | È navi educere.
desembarcár-se. | Desembarcarse. | Débarquer. | Descensionem facere.
desembárg. | Desembargo. | Main levée d'une saisie. | À sequestro liberatio.
desembargad. | Desembargado. | Saisie dont on a donné main levée. | À sequestro liberatus.
desembargar. | Desembargar. | Donner main levée d'une saisie. | À sequestro liberare.
desembastad. | Desapuntado. | Démarqué. Décousu. | Puncto dissutus.
desembastar. | Desapuntar. | Découdre ce qui étoit bâti. | Unita dissuere.
desembaulad. | Deslabonado. | Défait. | Solutus.
desembaular. | Deslabonar. | Défaire les chaînons d'une chaîne. | Catenae annulos solvere.
desembeinad. | Desenvainado. | Dégaîné. | Evaginatus.
desembeinar. | Desenvainar. | Dégaîner. Tirer l'épée du fourreau. | Evaginare.
desembenad. | Desvendado. | Débandé. | Fasciâ solutus.
desembenar. | Desvendar. | Débander. | Fasciam detrahere.
desembocad. | Desembocado. | Débouché. Surmonté. | Superatus.
desembocadúra. | Desembocadero. | Embouchure. | Os. Ostium.
desembocar. | Desembocar. | Déboucher. | Aditum vel angustias vincere.
desembolíc. | Desenredo. | Débrouillement. | Explicatio. Extricatio.
desembolicad. | Desenvuelto. Desdoblado. | Déplié. Déployé. | Explicatus. Evolutus.
desembolicar. | Desenvolver. Desdoblar. | Déplier. Déployer. | Explicare. Evolvere.
desembolicár-se. | Desenredarse. | Se tirer d'un embaras. Se dépétrer. | Se extricare.
desembols. | Desembolso. | Déboursement. | Pecuniae numeratio.
desembolsad. | Desembolsado. | Déboursé. | È crumenâ depromptus.
desembolsar. | Desembolsar. | Débourser. | È crumenâ depromere.
desemborbo͡llad. | Desenredado. | Débrouillé. | Explicatus.
desemborbo͡llar. | Desenredar. | Débrouiller. | Explicare.
desemborratxad. | Desembriagado. Desemborrachado. | Désenivré. | Ab ebrietate solutus.
desemborratxar. | Desembriagar. Desemborrachar. | Désenivrer. | Ebrietatem solvere.
desemborratxár-se. | Desembriagarse. Desemborracharse. | Se désenivrer. | Ab ebrietate solvi.
desembòs. | Desembozo. | L'action d'ecarter son manteau de dessus son nez. | Pallii remotio.
desembossad. | Desembozado. | Découvert. | Revelatus.
desembossár-se. | Desembozarse. | Ôter le manteau de dessus son nez. | Faciem nudare.
desembotad. | Vaciado los toneles. | Désempli les tonneaus. | Dolia depletus.

desembotar. | Vaciar los toneles. | Désemplir les tonneaus. | Dolia deplere.
desembotiĺlad. | Vaciado las botellas. | Désempli les bouteilles. | Lagenas depletus.
desembotiĺlar. | Vaciar las botellas. | Désemplir les bouteilles. | Lagenas deplere.[127]
desembotonad. | Desabotonado. | Déboutonné. | Globulis solutus.
desembotonar. | Desabotonar. | Déboutonner. | Vestis globulos laxare.
desembotonár-se. | Desabotonarse. | Se déboutonner. | Vestis globulos laxare.
desembotxacad. *V.* ***desembolsad.*** | Desembolsado. | Déboursé. | È crumenâ depromptus.
desembotxacar. *V.* ***desembolsar.*** | Desembolsar. | Débourser. | È crumenâ depromere.
desèmbre. | Diciembre. | Décembre. | December.
desembriagad. *V.* ***desemborratxad.*** | Desembriagado. | Désenivré. | Ab ebrietate solutus.
desembriagar. *V.* ***desemborratxar.*** | Desembriagar. | Désenivrer. | Ebrietatem solvere.
desembriĺlad. | Desfrenado. Desenfrenado. | Effréné. Débridé. | Effraenatus.
desembriĺlar. | Desfrenar. Desenfrenar. | Débrider. | Fraenum detrahere.
desembruxad. | Desencantado. | Désensorcelé. | Maleficio liberatus.
desembruxamènt. *V.* ***desencánt.*** | Desencanto. | Désensorcellement. | Fascinationis solutio.
desembruxar. | Desencantar. | Désensorceler. | Maleficio liberare.
desembui. | Desenredo. | Débrouillement. | Explicatio.
desembuiad. | Desenredado. | Démêlé. Débrouillé. | Explicatus.
desembuiar. | Desenredar. | Démêler. Débrouiller. | Explicare. Extricare.
desembuiár-se. | Desenredarse. | Se dépetrer. | Se extricare.
desembussad. | Desatrampado. | Nettoyé. Débouché. | Sordibus purgatus.
desembussadòr. | Desatrampador. |. | .
desembussar. | Desatrampar. | Nettoyer un conduit. Le déboucher. | Sordibus purgare.
desembussár-se. | Desatramparse. |. | .
desempacad. | Desempacado. | Dépaqueté. | Solutus.
desempacar. | Desempacar. | Dépaqueter. | Fasciculum solvere.
desempaperad. | Desempapelado. | Ce dont on a ôte l'enveloppe de papier. | Chartâ evolutus.
desempaperar. | Desempapelar. | Ôter le papier qui enveloppe une chose. | Chartâ evolvere.
desempatad. | Desempatado. | Qui a détruit l'égalité qu'il y a entre les choses. | Aequalitatem sublatus.
desempatar. | Desempatar. | Détruire l'égalité qu'il y a entre les choses. | Aequalitatem tollere.
desempátx. | Desempacho. | Hardiesse. Resolution. | Audacia.
desempatxad. | Desempachado. | Qui a pris de la hardiesse, de la resolution. | Expeditus. Audens.
desempatxamènt. | Desempacho. | Hardiesse. Resolution. | Audacia.
desempatxar. | Desempachar. |. | .
desempatxár-se. | Desempacharse. | Prendre de la hardiesse, de la resolution. | Pudorem deponere.
desempedrad. | Desempedrado. | Dépavé. | Elapidatus.
desempedradòr. | Desempedrador. | Celui qui dépave. | Elapidator.
desempedrar. | Desempedrar. | Dépaver. Ôter le pavé. | Elapidare.
desempeñad. | Desempeñado. | Dégagé. | Pignore absolutus.
desempeñadòr. | . | . | .
desempeñar. | Desempeñar. | Dégager. | Pignus redimere.
desempeñár-se. | Desempeñarse. | Se dégager. | Pensum susceptum cum laude absolvere.
desempèño. | Desempeño. | Dégagement. | Pignoris liberatio.
desempererid. | Desemperezado. | Délivré de sa paresse. | Socordiâ liberatus.
desempererír-se. | Desemperezar. | Chasser sa paresse. | Socordiam excutere.
desempostissad. | Desentablado. | Désassemblé. | Disturbatus. Dirutus.
desempostissar. | Desentablar. | Ôter les planches. | Tabulatum disturbare.
desêna. | Decena. | Dizaine. | Decas.
desenamorad. | Desenamorado. | Gueri de son amour. | Amoris oblitus.
desenamorar. | Desenamorar. | Faire perdre l'amour. | Amorem extinguere.
desenamorár-se. | Desenamorarse. | Se guerir de son amour. | Amoris oblivisci.
desencabrestad. | Desencabestrado. | Dépêtré. Déchevêtré. | Loris expeditus.
desencabrestar. | Desencabestrar. | Dépêtrer. Déchevêtrer. | Loris expedire. Jumento capistrum eximere.

127. **desembotiĺlar**] Lagenas *B*: Dolia *A*.

desencadenad. | Desencadenado. | Déchaîné. | Vinculis solutus.
desencadenamènt. | Cólera, ira contra alguno. | Déchaînement. | Effraenata maledicendi licentia.
desencadenar. | Desencadenar. | Déchaîner. | Vinculis solvere.
desencadenár-se. | Desencadenarse. | Se déchaîner. | Catenam abrumpere.
desencaĩlad. | Desencallado. | Remis à flot. | Vadis eductus.
desencaĩlar. | Desencallar. | Remettre à flot. | Navem illisam subducere.
desencaĩlár-se. | Desencallarse. | Se remettre à flot. | Vadis educi.
desencaminad. | Descaminado. | Égaré. | À viâ adductus.
desencaminamènt. | Descamino. | Égarement. | Error à viâ.
desencaminar. | Descaminar. | Détourner quelqu'un de son devoir. | Ab officio avertere.
desencaminár-se. | Ir descaminado. | Se perdre. S'égarer. | Aberrare.
desencánt. | Desencanto. | Désenchantement. | Incantamenti solutio.
desencantad. | Desencantado. | Désenchanté. | Ab incantationibus solutus.
desencantamènt. | Desencantamiento. Desencanto. | Désenchantement. | Incantamenti solutio.
desencantar. | Desencantar. | Désenchanter. | Ab incantationibus solvere.
desencapritxad. | Desencaprichado. | Désentêté. | À pertinaci dictamine deflexus.
desencapritxar. | Desencaprichar. | Désentêter. | Pervicaciam alicujus vincere.
desencaragolad. | Desentornillado. | . | Deductus.
desencaragoladòr. | Destornillador. | . | .
desencaragolar. | Desentornillar. | . | Verticulum deducere.
desencaragolár-se. | Desentornillarse. | . | Deduci.
desencarnad. | Descarnado. | Décharné. | Carnibus nudatus.
desencarnadòr. | Descarnador. | Déchaussoir. | Uncus denudandis dentibus aptus.
desencarnadúra. | Descarnadura. | L'action de décharner. | Nudatio, carnium detractio.
desencarnar. | Descarnar. | Decharner. | Ossa detegere.
desencarnár-se. | Descarnarse. | Se décharner. | Carnibus nudari.
desencarregad. | Descargado. | Déchargé. | Exoneratus.
desencarregar. | Descargar. | Décharger. | Exonerare.
desencarregár-se. | Descargarse. | Se reposer sur quelqu'un de ce qu'on a à faire. | Onus in alium transferre.
desencátx. | Desencaxamiento. | Luxation. Déboîtement d'un membre. | Luxatio.
desencatxad. | Desencaxado. Desensortijado. | Disloqué. Désassemblé. | Luxatus.
desencatxar. | Desencaxar. | Disloquer. Désassembler. | Luxare.
desencaxad. | Desencaxonado. | Tiré d'un coffre. | È capsâ extractus.
desencaxalad. | Desencaxado. | Disloqué. | Luxatus.
desencaxalamènt. | Desencaxamiento. | Luxation. | Luxatio.
desencaxalar. | Desencaxar. | Disloquer. | Luxare.
desencaxalár-se. | Desencaxarse. | Se disloquer. | Luxare.
desencaxamènt. | Desencaxamiento. | Luxation. | Luxatio.
desencaxar. | Desencaxonar. | Tirer d'un coffre. | È capsâ extrahere.
desencaxonad. | Desencaxonado. | Tiré d'un coffre. | È capsâ extractus.
desencaxonar. | Desencaxonar. | Sortir, tirer d'un coffre. | È capsâ extrahere.
desencinglad. | Descinchado. | Dessanglé. | Solutus.
desencinglar. | Descinchar. | Dessangler. | Equi cingulum solvere.
desenclavad. | Desclavado. | Déclоué. | Evulsus.
desenclavar. | Desclavar. | Déclouer. | Clavos evellere.
desenclotxad. | Desencaxado. | Disloqué. | Luxatus.
desenclotxar. | Desencaxar. | Disloquer. | Luxare.
desencodernad. *V. **desenquadernad.*** | Desquadernado. Desenquadernado. | Défait. | Dissolutus.
desencodernar. *V. **desenquadernar.*** | Desquadernar. Desenquadernar. | Défaire la reliure d'un livre. | Compactum dissolvere.
desencoratjad. | Desalentado. | Découragé. | Fractus animo.
desencoratjamènt. | Desaliento. | Abattement d'esprit. | Animi defectio.
desencoratjar. | Desalentar. | Décourager. | Animos infringere.
desencordad. | Desencordado. | Ce dont on a ôté les cordes. | Chordis vacuus.
desencordar. | Desencordar. | Ôter les cordes. | Chordas detrahere.

desencorvad. | Desencorvado. | Redressé. | Rectus.
desencorvar. | Desencorvar. | Redresser ce qui est courbe. | Curvatum corrigere.
desencovonad. | Desembanastado. | Tiré d'un panier. | Extractus.
desencovonar. | Desembanastar. | Tirer d'un panier. | È cophino extrahere.
desencreuad. | Descruzado. | Décroisé. | Decussis disturbata.
desencreuar. | Descruzar. | Décroiser. | Decussis figuram disturbare.
desencrostad. | Descostrado. | Écrouté. | Detractus.
desencrostar. | Descostrar. | Écrouter. | Crustam detrahere.
desendeutad. | Desadeudado. | Celui qui a payé ses dettes. | Debito solutus.
desendeutar. | Desadeudar. | Acquitter les dettes de quelqu'un. | Debita alicujus solvere.
desendeutár-se. | Desadeudar. | Acquitter ses dettes. | Debita persolvere.
desendolad. | Desenlutado. | Qui a quitté le deuil. | Lugubri veste exutus.
desendolar. | Desenlutar. | Quitter le deuil. | Lugubrem vestem deponere.
desenfadad. | Desenfadado. | Désennuyé. | Recreatus.
desenfadar. | Desenfadar. | Désennuyer. | Taedium levare.
desenfadár-se. | Desenfadarse. | Se désennuyer. | Spatiari. Oblectari.
desenfádo. | Desenfado. Desenojo. | Calme qui prend la place de la colère. | Irae placatio.
desenfal͡lonid. | Desatufado. Desenojado. | Appaisé. Calmé. | Placatus.
desenfal͡lonír-se. | Desatufarse. Desenojarse. | Appaiser. Calmer sa colère. | Iram ponere.
desenfangad. | Desembarrado. | Débourbé. | È coeno eductus.
desenfangar. | Desembarrar. | Débourber. | Coeno educere.
desenfardad. | Desenfardelado. | Dépaqueté. | È sarcinis expositus.
desenfardar. | Desenfardelar. | Déballer. Dépaqueter. | Sarcinas exponere.
+**desenfatuad.** | Desembebecido. | Revenu à soi. | Ad se reversus.
desenfatuar. | Desembebecer. | Revenir à soi. | Ad se redire.[128]
+**desenfatuár-se.** | Desembebecer. | Revenir à soi. | Ad se revertere.

128. **desenfatuar**] *aquest article figura solament a A.*

desenfilad. | Desenhebrado. | Défilé. | Ab acu extractus.
desenfilar. | Desenhebrar. | Défiler une aiguille. | Filum acu extrahere.
desenfilár-se. | Desenhebrarse. |. | .
desenfitad. | Desahitado. Desempalagado. | Qui a perdu le dégoût. | Fastidio levatus.
desenfitar. | Desahitar. Desempalagar. | Faire revenir l'appetit. | Palatum abstergere.
desenfitár-se. | Desahitarse. | Perdre le dégoût. | Fastidio levari.
desenfornad. | Desenhornado. Deshornado. | Tiré du four. Défourné. | Furno extractus.
desenfornar. | Desenhornar. Deshornar. | Tirer du four. Défourner. | Furno extrahere.
desenfrenad. | Desenfrenado. | Effréné. | Effraenatus.
desenfrenádamènt. | Desenfrenadamente. | Sans frein. | Effraenatè.
desenfrenamènt. | Desenfrenamiento. | Déréglement. | Effraenatio.
desenfrenar. | Desfrenar. Desenfrenar. | Débrider. | Fraenum detrahere.
desenfrenár-se. | Desenfrenarse. | Se plonger dans le débordement. | Effraenari.
desenfrèno. | Desenfreno. | Déréglement. | Effraenatio.
desengabiad. | Desenjaulado. | Tiré de la cage. | È caveâ eductus.
desengabiar. | Desenjaular. | Tirer de la cage. | È caveâ educere.
desengafetad. | Desabrochado. | Dégraffé. | Fibulis solutus.
desengafetar. | Desabrochar. | Dégraffer. | Fibulas solvere.
desengafetár-se. | Desabrocharse. | Se dégraffer. | Fibulis solvi.
desengajad. | Desempeñado. | Dégagé. | Liberatus.
desengajamènt. | Desempeño. | Dégagement. | Libertas.
desengajar. | Desempeñar. | Dégager. | Liberare.
desengajár-se. | Desempeñarse. | Se dégager. | Se liberare.
desenganxad. | Desenganchado. | Décroché. | Exemtus.
desenganxar. | Desenganchar. | Décrocher. | Uncino eximere.
desenganxár-se. | Desengancharse. | . | Se ab aliquâ re expedire.
desengáñ. | Desengaño. | Désabusement. | Erroris depulsio.
desengañad. | Desengañado. | Désabusé. | Ab errore deductus.

desengañar. | Desengañar. | Désabuser. Détromper. | Aliquem ab errore avertere.
desengañár-se. | Desengañarse. | Se désabuser. | .
desengastad. | Desengastado. | Démonté de son chatton. | Avulsus.
desengastar. | Desengastar. | Démonter de son chatton. | Incastratum avellere.
desengrexad. | Desengrasado. | Dégraissé. | À pinguedine purgatus.
desengrexar. | Desengrasar. | Dégraisser. | À pinguedine purgare.
desengrut. | Desengrudamiento. | L'action de décoller. | Deglutinatio.
desengrutad. | Desengrudado. | Décollé. | Deglutinatus.
desengrutar. | Desengrudar. | Décoller. | Deglutinare.
desengruxid. | Desengrosado. | Dégrossi. | Imminutus.
desengruxir. | Desengrosar. | Dégrossir. | Minuere. Extenuare.
desengruxír-se. *V.* ***enmagrir.*** | Enmagrecer. | Maigrir. | Macrefacere. Macescere.
desengugid. | Desencogido. | Étendu. Déroulé. | Explicatus.
desengugimènt. | Desencogimiento. | Hardiesse. Air aisé. | Expeditio. Alacritas.
desengugír-se. | Desencogerse. |. | .
desenl̃lás. | Deslazo. Deslazamiento. | L'action de délacer. | Nexûs solutio.
desenl̃lassad. | Deslazado. Desenlazado. | Délacé. | Nexu solutus.
desenl̃lassar. | Deslazar. Desenlazar. | Délacer. | Nexus solvere.
desenl̃lassár-se. | Deslazarse. Desenlazarse. | Se délacer. | Solvi.
desenl̃losad. | Desenlosado. | Dépavé. | Elapidatus.
desenl̃losar. | Desenlosar. | Dépaver. | Elapidare.
desenmarañad. | Desenmarañado. Desmarañado. | Débrouillé. | Extricatus. Explicatus.
desenmarañar. | Desenmarañar. Desmarañar. | Débrouiller. | Extricare. Expedire.
desenmarañár-se. | Desenmarañarse. | Se débrouiller. | Extricari.
desenquadernad. | Desquadernado. Desenquadernado. | Défait. | Dissolutus.
desenquadernar. | Desquadernar. Desenquadernar. | Défaire la reliure d'un livre. | Compactum dissolvere.
desenquimerad. | Desatufado. | Calmé. Appaisé. | Sedatus. Placatus.
desenquimerar. | Desatufar. | Calmer. Appaiser. | Sedare. Placare.
desenquimerár-se. | Desatufarse. Desenojarse. | Calmer. Appaiser sa colère. | Iram ponere.
desenredad. | Desenredado. | Dépétré. Débrouillé. | Expeditus. Explicatus.
desenredar. | Desenredar. | Dépétrer. Débrouiller. | Expedire. Explicare.
desenredár-se. | Desenredarse. | Se tirer d'embaras. | Expedire se.
desenretjolad. | Desenladrillado. Desladrillado. | Décarrelé. | Lateribus nudatus.
desenretjolar. | Desenladrillar. Desladrillar. | Décarreler. | Lateribus solum nudare.
desenrocad. | Derrocado. | Démoli. | Dirutus. Demolitus.
desenrocar. | Derrocar. | Démolir. | Diruere. Evertere. Demoliri.
desenrocár-se. | Derrocarse. | S'écrouler. | Ruere. Labi.
desenrol̃lad. | Desenrollado. Desarrollado. | Déroulé. | Explicatus.
desenrol̃lar. | Desenrollar. Desarrollar. | Dérouler. | Evolvere. Explicare.
desenrol̃lár-se. | Desarrollarse. | Se dérouler. | Evolvi.
desensel̃lad. | Desensillado. | Désellé. | Ephippio nudatus.
desensel̃lar. | Desensillar. | Déseller un cheval. | Ephippio nudare.[129]
desenseñad. | Desenseñado. | Celui qui a oublié ce qu'il avoit appris. | Dedoctus.
desenseñar. | Desenseñar. | Faire oublier ce qu'on a appris. | Dedocere.
desenseñár-se. | Desenseñárse. | Oublier ce qu'on a appris. | Dedoceri.
desenseñorid. | Enagenado. Desapropiado. | Désapropié. Démis. | Abdicatus.
desenseñorír-se. | Enagenarse. Desapropiarse. | Se démettre de quelque chose. | Aliquo se abdicare.
desentelad. | Desempañado. | Nettoyé. | Detersus. Purgatus.
desentelar. | Desempañar. | Nettoyer un miroir, une glace. | Speculum halitu purgare.
desentelár-se. | Desempañarse. | . | .[130]
desentèndrer-se. | Desentenderse. | Feindre d'ignorer une chose. | Ignorantiam simulare.
desenterrad. | Desenterrado. | Déterré. Exhumé. | Exhumatus.
desenterrar. | Desenterrar. | Déterrer. Exhumer. | Exhumare.
desentês. | Desentendido. | Dissimulé. | Ignorantiam simulans.

129. **desensel̃lar**] desensellar *A*: desensellar *B*.
130. **desentelár-se**] Desempañarse *solament a B*.

desentonad. | Desentonado. | Détonné. | Dissonans.
desentonádamènt. | Desentonadamente. | Hors du ton naturel. | Dissonè.
desentonamènt. | Desentonamiento. | Dissonance. | Vocis dissonantia.
desentonar. | Desentonar. | Détonner. | Dissonare.
desentontid. | Desatontado. | Débourré. | Expergefactus. È stupore excitatus.
desentontír-se. | Desatontarse. | Se débourrer. | Expergefieri. È stupore excitari.
desentorpid. | Desentorpecido. | Dégourdi. | Torpore liberatus.
desentorpír-se. | Desentorpecerse. | Se dégourdir. | Torpore liberari.
desentortoĺligad. | Desenroscado. | Détortillé. | Evolutus.
desentortoĺligar. | Desenroscar. | Détortiller. | Inspiras ductum evolvere.
desentortoĺligár-se. | Desenroscarse. | Se détortiller. | Evolvi.
desentrañad. | Desentrañado. | Approfondi. | Scrutatus.
desentrañad. | Desentrañado. | Eventré. | Exenteratus.
desentrañar. | Desentrañar. | Approfondir une matiére. | Intima disquirere. Scrutari.
desentrañar. | Desentrañar. | Eventrer. | Exenterare. Eviscerare.
desentrañár-se. | Desentrañárse. | Aimer passionnément. | Ex corde diligere.
desentravessad. | Desatravesado. | Ôté ce qui est mis en travers. | Transversa sublatum.
desentravessar. | Desatravesar. | Ôter ce qui est mis en travers. | Transversa tollere.
+**desentreviad.** *V.* ***desenredad.*** | Desenredado. | Dépétré. Débrouillé. | Expeditus. Explicatus.
+**desentreviar.** *V.* ***desenredar.*** | Desenredar. | Dépétrer. Débrouiller. | Expedire. Explicare.
desentrincad. | Desenredado. | Démêlé. Débrouillé. | Explicatus. Extricatus.
desentrincar. | Desenredar. | Démêler. Débrouiller. | Explicare. Extricare.
+**desenvelad.** | . | . | .
+**desenvelar.** | . | . | .
desenverinad. | Desemponzoñado. | Guéri du poison. | À veneno liberatus.
desenverinar. | Desemponzoñar. | Guérir du poison. | Veneno infectum sanare.
deserciò. | Desercion. | Désertion. | Desertio.
desért. | Desierto. | Désert. | Desertum.
desertad. | Desertado. | Déserté. | Desertus.
desertar. | Desertar. | Déserter. | À castris discedere.
desertòr. | Desertor. | Déserteur. | Desertor.
desesperaciò. | Desesperacion. | Désespoir. | Desperatio.
desesperad. | Desesperado. | Désespéré. | Desperatus. Furens.
desesperádamènt. | Desesperádamente. | En désespéré. | Desperatè.
desesperar. | Desesperar. | Désespérer. | Desperare.
desesperár-se. | Desesperarse. | Se désespérer. | In desesperationem delabi. Excandescere.
desestañad. | . | . | .
desestañar. | . | . | .
desestimad. | Desestimado. | Méprisé. | Contemptus.
desestimar. | Desestimar. | Mépriser. Faire peu de cas. | Contemnere.
desestorad. | Desesterado. | Dénatté. | Storeis nudatus.
desestorar. | Desesterar. | Dénatter. | Storeis nudare.
dé-sét. | Diez y siete. | Dix-sept. | Decem et septem.
desfálc. | Desfalco. | Rabais. | Detractio. Deductio.
desfalcad. | Desfalcado. | Défalqué. Rabattu. | Detractus.
desfalcar. | Desfalcar. | Défalquer. Rabattre. | Detrahere.
desfaĺlid. | Desfallecido. | Défailli. Tombé en défaillance. | Defectum.
desfaĺlimènt. | Desfallecimiento. | Défaillance. | Langor. Deliquium.
desfaĺlir. | Desfallecer. | Defaillir. | Deficere.
desfavòr. | Disfavor. | Disgrace. Défaveur. | Gratiae denegatio.
desfaxad. | Desfaxado. | Démaillotté. | Fasciis solutus.
desfaxar. | Desfaxar. | Démaillotter. | Fascias solvere.
desfèr. | Deshacer. Desatar. | Défaire. Délier. | Solvere. Dissolvere.
desfèr-se. | Deshacerse. | Se délier. | Solvi. Dissolvi.
desfermad. | Desatado. | Détaché. | Solutus. Dissolutus.
desfermar. | Desatar. | Détacher. | Solvere. Dissolvere.
desfermár-se. | Desatarse. | Se détacher. | Solvi. Dissolvi.
desferrad. | Desherrado. | Déferré. | Discalceatus.
desferrad. | Despegado. | Détaché. Décollé. | Deglutinatus. Solutus.
desferrar. | Desherrar. Desferrar. | Déferrer un cheval. | Discalceare.

desferrar. | Despegar. | Détacher. Décoller. | Deglutinare. Solvere.
desferrár-se. | Despegarse. | Se détacher. | Solvi.
desfèt. | Deshecho. Desatado. | Défait. Délié. | Solutus. Dissolutus.
desfíci. | Desasosiego. | Inquiétude. Trouble. | Turbatio.
desficiad. | Desasosegado. | Inquiété. Troublé. | Inquietus. Turbatus.
desficiar. | Desasosegar. | Inquiéter quelqu'un. | Turbare.
desficiár-se. | Desasosegarse. | S'inquiéter. Se troubler. | Curâ vel desiderio conteri.
desfigurad. | Desfigurado. | Défiguré. | Deformatus.
desfiguramènt. | Desfiguracion. | L'action de défigurer. | Deformatio.
desfigurar. | Desfigurar. | Défigurer. | Deformare.
desfigurár-se. | Desfigurarse. | Se rendre difforme. | Deformari. Turpari.
desfilad. | Desfilado. | Défilé. | Retextum.
⁺**desfilad.** *Milic.* | Desfilado. | Filé. | .
⁺**desfiladèro.** | Desfiladero. | Défilé. | Fauces.
desfilar. | Desfilar. | Défiler. | Telam filatim retexere.
⁺**desfilar.** *Milic.* | Desfilar. | Filer. | Longo agmine incedere.
desfílas. | Hilas. | De la charpie. | Tomentum. Dissuta fila.
desflorad. | Desflorado. | Défloré. | Desfloratus. Violatus.
desfloramènt. | Desfloramiento. | Défloration. | Desfloratio. Violatio.
desflorar. | Desflorar. | Déflorer. | Violare.
desfogad. | Desfogado. | Exhalé. | Manifestatus.
desfogar. | Desfogar. | Exhaler. | Manifestare. Evomere.
desfogár-se. | Desfogarse. | Calmer son chagrin. | Temperare.
desfogonad. | Desfogonado. | Evasé. | Foculis disruptus.
desfogonar. | Desfogonar. | Evaser la lumiére d'un canon. | Sclopeti focum disrumpere.
desfogonár-se. | Desfogonarse. | S'évaser. | Disrumpi.
desforohid. | Desaforado. | Enorme. Difforme. | Enormis. Deformis.
desforrad. | Desaforrado. | Dédoublé. | Telâ assutâ exutus.
desforrar. | Desaforrar. | Dédoubler. | Telam alteri assutam dissuere.
desfrês. *V.* ***dissimúlo.*** | Disfraz. Disimulo. | Dissimulation. | Dissimulatio.
desfrês. *V.* ***máscara.*** | Máscara. Disfraz. | Masque. Déguisement. | Persona. Larva.
desfressad. | Disfrazado. | Deguisé. Masqué. | Velatus. Larvatus.
desfressad. *V.* ***dissimulad.*** | Disfrazado. Disimulado. | Dissimulé. | Dissimulatus.
desfressádamènt. *V.* ***dissimuládamènt.*** | Disimuladamente. | Avec dissimulation. | Simulatè.
desfressar. | Disfrazar. | Déguiser. Masquer. | Velare.
desfressar. *V.* ***dissimular.*** | Disimular. | Dissimuler. | Dissimulare.
desgabèll. *V.* ***desconcért.*** | Desconcierto. | Desordre. Dérangement. | Perturbatio. Confusio.
desgairad. | Desairado. Desmadejado. | Qui n'a ni force ni grace. Maussade. | Iners. Languidus. Inconcinnus.
desgairadíssim. | Desairadísimo. | De très mauvaise grace. | Valdè inconcinnus.
desgáire. | Desgaire. Desmadejamiento. | Abattement. Mauvaise grace. | Inconcinnitas.
desgána. | Desgana. | Dégoût. Défaut d'appetit. | Cibi taedium.
desganad. | Desganado. | Dégoûté. | Taedio affectus.
desganár-se. | Desganarse. | Se dégoûter. | Fastidire.
desgarrad. | Desgarrado. | Déchiré. | Avulsus. Discissus.
desgarrar. | Desgarrar. | Déchirer. | Disrumpere.
desgél, ô ***desglás.*** | Desheladura. | Dégel. | Gelu liquatio.
desgelad, ô ***desglassad.*** | Deshelado. | Dégelé. | Glacie vel gelu solutus.
desgelar, ô ***desglassar.*** | Deshelar. | Dégeler. | Glaciatum solvere.
desgovérn. | Desgobierno. | Mauvais gouvernement. | Inordinata administratio.
desgrácia. | Desgracia. | Disgrace. Malheur. | Infortunium. Infelicitas.
desgraciad. | Desgraciado. | Infortuné. Malheureux. | Infelix.
desgraciádamènt. | Desgraciádamente. | Malheureusement. | Infelicitèr.
desgraciar. | Desgraciar. | Fâcher quelqu'un. | Offendere.
desgraciár-se. | Desgraciarse. | Se brouiller avec quelqu'un. | Amicitiam dimittere.
desguarnid. | Desguarnecido. | Dégarni. | Ornamentis nudatus.
desguarnir. | Desguarnecer. | Dégarnir. | Ornamentis nudare.
deshabilitad. *V.* ***inhabilitad.*** | Inhabilitado. | Déclaré inhabile. | Inhabilis declaratus.

deshabilitar. *V.* ***inhabilitar.*** | Inhabilitar. | Déclarer quelqu'un inhabile. | Inhabilem declarare.
deshabitad. | Deshabitado. | Deshabité. | Incolis vacuus.
deshabitar. | Deshabitar. | Deshabiter. | Sedes deserere.
deshabituad. | Deshabituado. | Deshabitué. | Desuefactus.
deshabituar. | Deshabituar. | Deshabituer. | Desuefacere.
desheredaciò. | Desheredacion. | Exhérédation. | Exhaeredatio.
desheredad. | Desheredado. | Exhérédé. | Exhaeredatus.
desheredar. | Desheredar. | Exhéréder. | Exhaeredare.
desetxís. | Desencanto. | Désenchantement. | Recantatio. Incantamenti solutio.
desetxisad. | Desencantado. | Désenchanté. | Ab incantationibus solutus.
desetxisar. | Desencantar. | Désenchanter. | Ab incantationibus solvere.
deshonèst. | Deshonesto. | Deshonnête. | Turpis. Impudicus. Inhonestus.
deshonèstamènt. | Deshonestamente. | Deshonnêtement. | Turpitèr. Inhonestè.
deshonestedad. | Deshonestidad. | Deshonnêteté. | Turpitudo.
deshonestíssim. | Deshonestísimo. | Fort deshonnête. | Turpissimus.
deshonòr, ô ***deshònra.*** | Deshonor, ú deshonra. | Deshonneur. | Dedecus. Nota.
deshonrad. | Deshonrado. | Deshonoré. | Dedecoratus.
deshonradòr. | Deshonrador. | Celui qui deshonore. | Infamator.
deshonrar. | Deshonrar. | Deshonorer. | Dedecorare.
deshonrár-se. | Deshonrarse. |. | .
deshonròs. | Deshonroso. | Deshonorable. Indécent. | Indecens. Indecorus.
deshóra. | Deshora. | Heure indue. | Intempestas.
Desidério. | Desiderio. | Didier. | Desiderium.
designaciò. | Designacion. | Désignation. | Designatio.
designad. | Designado. | Désigné. | Designatus.
designar. | Designar. | Désigner. | Designare.
desígne. | Designio. | Dessein. Pensée. Déliberation. | Consilium. Deliberatio.
desigual. | Desigual. | Inégal. | Invius. Inaequalis.
desigualad. | Desigualado. | Dépareillé. | Dispar effectus.
desigualar. | Desigualar. | Rendre inégal. | Aequalitatem tollere.
desigualdad. | Desigualdad. | Inégalité. | Inaequalitas.
desigualíssim. | Desigualísimo. | Très inégal. | Dissimillimus.
desiguálmènt. | Desigualmente. | Inégalement. | Inaequalitèr.
desimbólt. | Desenvuelto. | Effronté. Impudent. | Procax. Impudens.
desimbóltamènt. | Desenvueltamente. | Effrontément. Impudemment. | Indecorè. Impudentèr.
desimboltúra. | Desenvoltura. | Effronterie. Impudence. | Procacitas. Impudentia.
desimpressiò. | Desengaño. | Désabusement. | Erroris depositio.
desimpressionad. | Desimpresionado. | Désabusé. | Ab errore deductus.
desimpressionar. | Desimpresionar. | Désabuser quelqu'un. | Ab errore deducere.
desimpressionár-se. | Desimpresionarse. | Se désabuser. | Errorem deponere.
desincorporad. | Desincorporado. | Désincorporé. | Segregatus.
desincorporar. | Desincorporar. | Désincorporer. | Segregare.
desincorporár-se. | Desincorporarse. | Se désincorporer. | Segregari.
desinfectad. | Desinficionado. | Désinfecté. | Pestilentiâ purgatus.
desinfectar. | Desinficionar. | Désinfecter. | Pestilentiâ purgare.
desinflad. | Deshinchado. | Désenflé. | Tumore liberatus.
desinflamad. | Desinflamado. | Guéri d'une inflammation. | Ab inflammatione levatus.
desinflamar. | Desinflamar. | Appaiser l'inflammation. | Ab inflammatione levare.
desinflamènt. | Deshinchadura. | Désenflure. | Tumoris solutio.
desinflar. | Deshinchar. | Désenfler. | Tumorem discutere.
desinflár-se. | Deshincharse. | Se désenfler. | Detumescere.
desinsaculaciò. | Desinsaculacion. | . | Extractio á sacculo.
desinsaculad. | Desencantarado. | . | Extractus á sacculo.
desinsacular. | Desencantarar. | . | À sacculo extrahere.
desinterès. | Desinteres. | Désintéressement. | Quaestus vel lucri despectio.
desinteressad. | Desinteresado. | Désintéressé. | Integer. Incorruptus.
desinteressádamènt. | Desinteresadamente. | Gratuitement. | Gratis. Gratuitò.

desinteressar. | . | . | .
desistid. | Desistido. | Désisté. | Cessus.
desistimènt. | Desistimiento. | Désistement. | Cessio.
desistir. | Desistir. | Se désister. | Desistere.
desitg. | Deseo. | Désir. Souhait. | Desiderium.
desitjáble. | Deseable. | Désirable. Souhaitable. | Desiderabilis.
desitjad. | Deseado. | Désiré. Souhaité. | Desideratus.
desitjadíssim. | Deseadísimo. | Très désiré. | .
desitjar. | Desear. | Désirer. Souhaiter. | Desiderare.
desitjòs. | Deseoso. | Désireux. | Cupidus.
desitjosíssim. | Deseosísimo. | Très désireux. | Cupidissimus.
desixid. | . | . | .
desixír-se. | . | . | .
desjectad. *V. **disfamad.*** | Disfamado. | Diffamé. | Infamatus.
desjectar. *V. **disfamar.*** | Disfamar. Difamar. | Diffamer. | Infamare.
desjuntad. | Desunido. | Désuni. | Separatus. Disjunctus.
desjuntamènt. | Desunion. | Désunion. | Separatio.
desjuntar. | Desunir. | Désunir. Déjoindre. | Separare. Disjungere.
desjuntár-se. | Desunirse. | Se déjoindre. | Disjungi.
desjuñid. | Desuncido. | Dételé. | Jugo solutus.
desjuñir. | Desuncir. Desyuncir. | Dételer. | Jugo solvere.
desleál. | Desleal. | Déloyal. Perfide. | Perfidus. Infidus.
deslealdad. | Deslealtad. | Déloyauté. Perfidie. | Perfidia.
desleálmènt. | Deslealmente. | Déloyalement. | Perfidè.
deslindad. | Deslindado. | Borné. Limité. | Terminis definitus.
deslindar. | Deslindar. | Marquer les limites. | Terminos definire.
deslirad, ô ***delirad.*** | Delirado. | Rêvé. | Deliratus.
deslirar, ô ***delirar.*** | Delirar. | Rêver. Tomber dans le délire. | Delirare.
deslíri, ô ***delíri.*** | Delirio. | Délire. | Delirium.
desl͂apissad. | Desprendido. | Défait. | Dimissum.
desl͂apissár-se. | Desprenderse. | Se défaire d'une chose. | Dimittere.
desl͂enguad. | Deslenguado. | Effronté. Médisant. | Loquax. Maledicus.
desl͂igad. | Desliado. Desligado. | Délié. Détaché. | Solutus.
desl͂igamènt. | Desligadura. | Déliement. | Solutio.
desl͂igar. | Desligar. Desatar. Soltar. | Délier. Détacher. | Solvere.
desl͂igár-se. | Desatarse. Soltarse. | Se délier. Se détacher. | Solvi.
desl͂ís. *V. **llenegáda.*** | Desliz. | Glissade. | Lapsus.
desl͂isar. *V. **llenegar.*** | Deslizar. Resbalar. | Glisser. | Labi.
desl͂iurad. *V. **all͂iberad.*** | Libertado. | Délivré. | Liberatus.
desl͂iuramènt. | Libramiento. | Délivrance. | Liberatio.
desl͂origad. | Desconcertado. Descoyuntado. | Déboîté. | Luxatus.
desl͂origadòr. | Coyuntura. | Jointure. | Ossium commissura. Articulatio.
desl͂origar. | Desconcertar. Descoyuntar. | Déboîter. | Luxare.
desl͂origár-se. | Desconcertarse. Descoyuntarse. | Se déboîter. | Ossa luxari.
desl͂uhid. | Deslucido. | Obscurci. Terni. | Obscuratus. Decoloratus.
desl͂uhimènt. | Deslucimiento. | Obscurité. | Obscuritas. Dedecus.
desl͂uhir. | Deslucir. | Obscurcir. Ternir. | Obscurare. Decolorare.
desl͂ustrad. | Deslustrado. | Obscurci. Terni. | Obscuratus. Deturpatus.
desl͂ustrar. | Deslustrar. | Obscurcir. Ternir. | Obscurare. Deturpare.
desmái. | Desmayo. | Evanoüissement. Pâmoison. | Deliquium. Animi defectio.
desmái. *Ábre.* | Sauce de Babilonia. | . | Salix babilonica.
desmaiad. | Desmayado. | Evanoüi. Pâmé. | Exanimatus.
desmaiádamènt. | Desmayadamente. | Négligemment. | Languidè. Segnitèr.
desmaiadíssim. | Desmayadísimo. | Très foible. | Valdè exanimatus.
desmaiar. | Desmayar. | Manquer de force et de courage. | Animo deficere.
desmaiár-se. | Desmayarse. | S'évanoüir. Se pâmer. | Deliquium pati.
desmaiêt. | Desmayuelo. | Défaillance. | Deliquium leve.
desmamad. | Destetado. | Sevré. | Ablactatus.
desmamar. | Destetar. Desmamar. | Sevrer. | Ablactare.
desmandad. | Desmandado. Desmedido. | Qui s'est oublié. | À justo discessum.
desmandár-se. | Desmandarse. Desmedirse. | S'oublier. | À justo discedere.

desmanegad. | Desmangorreado. | Démanché. | Manubrio exarmatus.
desmanegar. | Desmangorrear. | Démancher. | Manubrio exarmare.
desmañad. | Desmañado. | Mal adroit. Mal habile. | Tardus. Ignavus.
desmarcad. | Deseñalado. | Démarqué. | Notam ademptus.
desmarcar. | Deseñalar. Quitar la marca. | Démarquer. Quitter la marque. | Notam adimere.
desmedrad. | Desmedrado. | Déchu. | Decretum. Defectum.
desmedrar. | Desmedrar. | Déchoir. | Decrescere. Deficere.
desmembrad. | Desmembrado. | Démembré. | Membratim divisus.
desmembramènt. | Desmembracion. | Démembrement. | Membrorum divisio.
desmembrar. | Desmembrar. | Démembrer. | In partes dividere, discerpere.
desmenjad. | Desganado. | Dégoûté. | Taedio affectus.
desmenjamènt. | Desgana. Descomimiento. | Dégoût. | Cibi taedium.
desmenjár-se. | Desganarse. | Se dégoûter. | Fastidire.
desmentid. | Desmentido. | Démenti. | Mendacii argutus.
desmentimènt. | Desmentida. | Démenti. | Mendacii redargutio.
desmentir. | Desmentir. | Démentir. | Mendacii arguere.
desmentír-se. | Desmentirse. | Se démentir. | Non sibi constare.
desmenussáble. | Desmenuzable. | Friable. | Friabilis.
desmenussad. | Desmenuzado. | Brisé. Débroüillé. | Contritus. Enucleatus.
desmenussadòr. | Desmenuzador. | Éplucheur. | Enucleator.
desmenussar. | Desmenuzar. | Briser. Débroüiller. | Friare. Enucleare.
desmerescud. | Desmerecido. | Démérité. | Immeritus.
desmerexedòr. | Desmerecedor. | Qui démérite. | Indignus. Immeritus.
desmerexer. | Desmerecer. | Déméríter. | Immereri.
desmesía. | Demasía. | Excès. Superfluité. | Redundantia. Superfluitas.
desmesiad. *Adv.* | Demasiado. | Assez. Suffisamment. Trop. | Satis superque.
desmesiádamènt. | Demasiadamente. | Excessivement. | Nimis. Nimium.
desmesúra. | Desmesura. | Excès desordonné. | Immoderatio.
desmesurad. | Desmedido. | Démesuré. Excessif. | Nimius. Immodicus.
desmesurádamènt. | Desmedidamente. | Démesurément. Excessivement. | Immodicè. Suprà modum.
desmesurár-se. | Desmesurarse. | Parler avec insolence. | Procacitèr loqui.
desmoblad. | Desalhajado. | Démeublé. | Nudatus.
desmoblar. | Desalhajar. Desmueblar. | Démeubler. | Nudare.
desmollad. | Desamoldado. | Défiguré. | Deformatus.
desmolladúra. | La accion de desamoldar. | L'action de défigurer. | Deformatio.
desmollar. | Desamoldar. | Défigurer. | Deformare.
desmollár-se. | Desamoldarse. | Se defigurer. | Deformari.
desmuntad. | Desmontado. | Démonté. | Dissolutus.
desmuntar. | Desmontar. | Démonter. | Dissolvere.
desnaturalisad. | Desnaturalizado. | Dénaturalisé. | Jure patriae privatus.
desnaturalisar. | Desnaturalizar. | Dénaturaliser. | Jure patriae privare.
desnaturalisár-se. | Desnaturalizarse. |. | .
desnivèll. | Desnivel. | Éloignement du vrai niveau. | À perpendiculo deflexio.
desnivellad. | Desnivelado. | Éloigné du vrai niveau. | À perpendiculo deflexus.
desnivellar. | Desnivelar. | Éloigner du vrai niveau. | À perpendiculo deflectere.
desnú. | Desnudo. | Nud. | Nudus.
desnuad. | Desanudado. Desañudado. | Dénoüé. | Enodatus. Solutus.
desnuadúra. | Desañudadura. | Dénoüement. | Enodatio. Solutio.
desnuar. | Desanudar. Desañudar. | Dénoüer. | Enodare.
desnuár-se. | Desañudarse. | Se dénoüer. | Enodari.
desnudad. | Desnudado. | Deshabillé. Dépouillé. | Nudatus.
desnudar. | Desnudar. | Dévêtir. Dépouiller. | Nudare.
desnudár-se. | Desnudarse. | Se dépouiller. | Ponere.
desnudêsa. | Desnudez. | Nudité. | Nuditas.
desobediéncia. | Desobediencia. | Désobéissance. | Inobedientia.
desobediènt. | Desobediente. | Désobéissant. | Inobediens.

desobehid. | Desobedecido. | Désobéi. | Non obeditus.
desobehir. | Desobedecer. | Désobéir. | Non obedire.
desobligad. | Desobligado. | Désobligé. | Obligatione solutus.
desobligar. | Desobligar. | Liberer d'une obligation. | Obligatione solvere.
desobligár-se. | Desobligarse. | Se désobliger. | Obligatione solvi.
de-sobre. | Encima. | Dessus. Sur. | Super. Suprà.
desocupaciò. | Desocupacion. | Désoccupation. | Otium.
desocupad. | Desocupado. | Désoccupé. | Expeditus.
desocupar. | Desocupar. | Évacuer un lieu. | Evacuare.
desocupár-se. | Desocuparse. | Se désoccuper. | À negotiis se expedire.
desolaciò. | Desolacion. | Désolation. Destruction. | Vastatio.
desolad. | Desolado. | Desolé. Ravagé. | Vastatus.
desolar. | Desolar. | Désoler. Ravager. | Vastare.
desólit. | Desolacion. | Désolation. Affliction extrême. | Moestitia.
desopilad. | Desopilado. | Désopilé. | Obstructionibus liberatus.
desopilar. | Desopilar. | Désopiler. | Obstructionibus liberare.
desorde. | Desórden. | Désordre. | Perturbatio. Abusus.
desordenad. | Desordenado. | Desordonné. | Turbatus.
desordenádamènt. | Desordenadamente. | Confusément. Sans ordre. | Perturbatè. Confusè.
desordenadíssim. | Desordenadísimo. | Très désordonné. | Perturbatissimus.
desordenar. | Desordenar. | Mettre en désordre. | Turbare.
desordenár-se. | Desordenarse. | Se déranger. | Ultrà modum progredi.
desossad. | Desosado. Deshuesado. | Désossé. | Exossatus.
desossar. | Desosar. Deshuesar. | Désosser. | Exossare.
de-sòta. | Debaxo. | Sous. Dessous. | Subtùs. Sub. Subtèr.
d'espái. | Despacio. | Lentement. Peu à peu. | Paulatim. Sensim.
despampolad. | Despampanado. | Épampré. | Pampinatus.
despampoladòr. | Despampanador. | Qui épampre la vigne. | Pampinator.
despampolamènt. | Despampanadura. | L'action d'épamprer. | Pampinatio.
despampolar. | Despampanar. | Épamprer. | Pampinare.
desparad. | Disparado. | Tiré. Lancé. Jetté. | Displosus. Jactus. Emissus.
desparamènt. | Disparo. | Décharge. | Emissio.
desparar. | Disparar. | Tirer. Lancer. Jetter. | Displodere.
desparár-se. | Dispararse. | Se lâcher. S'échapper. | Remitti.
despartid. | Despartido. | Séparé. | Partitus.
despartidòr. | Despartidor. | Celui qui sépare des gens qui se battent. | Pacificator.
despartir. | Despartir. | Séparer des gens qui se battent. | Pacare. Sedare.
despartír-se. | Despartirse. Separarse. | Se séparer. | Sejungi. Abstrahi.
despassad. | Desensartado. | Défilé. | Solutus.
despassar. | Desensartar. | Défiler. Ôter le fil passé dans quelque chose. | Sartum solvere.
despátx. | Despacho. | Dépêche. | Expeditio.
despátxa-camíns. | Gazpacho. | Soupe des gens de la campagne. | Pulmenti genus.
despatxad. | Despachado. | Dépêché. | Expeditus.
despatxar. | Despachar. | Dépêcher. | Expedire.
despatxár-se. | Despacharse. | Se dépêcher. Se hâter. | Se expedire. Festinari.
despedassad. | Despedazado. | Dépécé. Déchiré. | Dilaceratus. Laceratus.
despedassadòr. | Despedazador. | Déchirant. Qui déchire. | Lacerans. Discerpens.
despedassamènt. | Despedazamiento. | Dépécement. | Dilaceratio.
despedassar. | Despedazar. | Dépécer. Déchirer. | Dilaniare. Lacerare.
despedassár-se. | Despedazarse. | Se déchirer. | Se dilaniare, lacerare.
despedid. | Despedido. Despachado. | Congédié. | Dimissus.
despedída. | Despedida. | Départ. Adieu. | Discessus.
despellissad, ô ***espellissad.*** | Andrajoso. | Couvert de chiffons. | Pannosus. Sordidus.
despedimènt. | Despedimiento. | Congé. | Commeatus.
despedir. | Despedir. | Congédier. | Dimittere.
despedír-se. | Despedirse. | Prendre congé de quelqu'un. | Discedere. Valedicere.
despendrer-se. | Desprenderse. | Se désister. Se déporter. | Re aliquâ absistere.
despenjad. | Descolgado. | Dépendu. Détendu. | Demissus. Depositus.
despenjar. | Descolgar. | Dépéndre. | Demittere.

despenjár-se. | Descolgarse. Desprenderse. | Se détacher. | Delabi.
despénsa. *V.* ***rebóst.*** | Despensa. | Dépense. | Cella penaria.
despeñad. | Despeñado. | Précipité. | Praeceps actus.
despeñadèro. | Despeñadero. | Précipice. | Praecipitium. Anfractus.
despeñar. | Despeñar. | Précipiter. | Praecipitare.
despeñár-se. | Despeñarse. | Se précipiter. | In praeceps ruere.
desperdíci. | Desperdicio. | Dissipation. Profusion. | Profusio. Dilapidatio.
desperdiciad. | Desperdiciado. | Dissipé. Prodigué. | Dilapidatus.
desperdiciadòr. | Desperdiciador. | Dissipateur. Prodigue. | Prodigus.
desperdiciar. | Desperdiciar. | Dissiper. Prodiguer. | Dilapidare.
desperdiciár-se. | Desperdiciarse. Gastarse. | Se gâter. | Vitiari.
despért. | Despierto. | Eveillé. | Vigil. Solers.
despertadòr. | Despertador. | Réveil, sorte d'horloge. | Excitatorium horologium.
despertar. | Despertar. | Éveiller quelqu'un. | Expergefacere.
despertár-se. | Despertar. | S'éveiller. | Evigilare.
despêsa. | Despensa. | Dépense. Frais. | Sumptus.
despeuad. | Despeado. | Foulé. | Pedibus subtritus.
despeuadúra. | Despeadura. | Foulure aux pieds. | Pedum subtritio.
despeuár-se. | Despearse. | Se fouler les pieds en marchant. | Pedes subterere.
despic. | Despique. | Vengeance d'une offense. | Ultio.
despicad. | Despicado. | Revanché. Vengé. | Ultus.
despicár-se. | Despicarse. | Décharger sa colere. | Aliquem pungere.
despintad. | Despintado. | Dépeint. | Deletus.
despintar. | Despintar. | Arriver tout autrement qu'on ne pensoit. | Rerum faciem mutare.
despintár-se. | Despintarse. | Prendre une carte pour une autre. | In ludo chartas fallere.
despit. | Despecho. Desabrimiento. | Rage. Fureur. Dépit. | Rabies. Ira. Furor.
despitad. | Despechado. Desabrido. | Dépité. | In rabiem actus.
despitar. | Despechar. Desabrir. | Dépiter. Fâcher. | Iram concitare.
despitár-se. | Despecharse. | Se dépiter. Se fâcher. | Stomachari.
despitòs. | Desazonado. | Rigoureux. Fâcheux. | Molestus. Durus. Asper.
despleèr, ô ***despler.*** | Desplacer. | Déplaisir. Dégoût. | Molestia.
desplegad. | Desplegado. Descogido. Desdoblado. | Déployé. Déplié. | Evolutus.
desplegar. | Desplegar. Descoger. Desdoblar. | Déployer. Déplier. | Pandere. Explicare.
desplegár-se. | Desplegarse. | Se déplier. | Sese pandere.
desplomad. | Desplomado. | Qui a perdu son aplomb. | Vitium faciens.
desplomad. *V.* ***plomad.*** | Desplumado. | Déplumé. | Plumis nudatus.
desplomar. *V.* ***plomar.*** | Desplumar. Pelar. | Déplumer. | Plumis nudare.
desplomár-se. | Desplomarse. | Tomber à plomb. | Corruere.
despoblad. *Vèrb.* | Despoblado. | Dépeuplé. | Incolis nudatus.
despoblad. *Nóm.* | Despoblado. | Désert. Lieu inhabité. | Solitudo.
despoblar. | Despoblar. | Dépeupler. | Vastare. Incolis nudare.
despoblár-se. | Despoblarse. | Se dépeupler. | Incolis nudari.
despoderamènts. *V.* ***dissentería.*** | Dysentería. | Dysenterie. | Dysenteria. Tormina.
desposad. | Desposado. | Marié. Fiancé. | Desponsatus.
desposar. | Desposar. | Marier. Fiancer. | Desponsare.
desposár-se. | Desposarse. | Se marier. Se fiancer. | Matrimonium contrahere.
desposóris. | Desposorios. | Fiançailles. Épousailles. | Sponsio. Matrimonium.
despossehid. | Desposeido. | Dépossedé. | Possessione dejectus.
despossehir. | Desposeer. | Déposseder. | Possessione dejicere.
despossehír-se. | Desposeerse. |. | .
despóta. | Despota. Despoto. | Despote. Seigneur. | Despota.
despótic. | Despótico. | Despotique. Absolu. | Despoticus. Summus.
despóticamènt. | Despoticamente. | Despotiquement. | Despoticè. Summo cum imperio.
despotísme. | Despotismo. | Despotisme. | Audendi quidlibet potestas.
despréci. | Desprecio. | Mépris. | Contemptus.
despreciáble. | Despreciable. | Méprisable. | Contemptibilis.
despreciad. | Despreciado. | Méprisé. | Spretus.
despreciadòr. | Despreciador. | Dédaigneux. Méprisant. | Contemptor.
despreciar. | Despreciar. | Mépriser. | Spernere.
desprês. | Desprendido. | Détaché. | Delapsus. Abstitus.

desprès. *Adv.* | Despues. | Depuis. Après. Ci-après. | Post. Postea.
desprevenciò. | Desprevencion. | Défaut de prévoyance. | Incuria.
desprevingud. | Desprevenido. | Dépourvu. Qui manque de prévoyance. | Improvidus.
desproporciò. | Desproporcion. | Disproportion. | Inaequalitas.
desproporcionad. | Desproporcionado. | Disproportionné. | Mensuram excedens.
desproporcionádamènt. | Desproporcionadamente. | Sans proportion. | Inaequalitèr.
desproporcionar. | Desproporcionar. | Disproportionner. | Proportionem tollere.
despropósit. | Despropósito. | Absurdité. Sottise. | Ineptia.
desprovehid. | Desproveido. | Dépourvu. Dégarni. | Necessariis carens.
desprovehir. | Desproveer. | Dépourvoir. Dégarnir des choses necessaires. | Necessaria non subministrare.
despuĺlad, ô ***despuiad.*** | Despojado. | Dépouillé. | Spoliatus.
despuĺlar, ô ***despuiar.*** | Despojar. | Dépouiller. | Spoliare.
despuĺlár-se, ô ***despuiár-se.*** | Despojarse. | Se dépouiller. | Privari.
despúĺlas, ô ***despuias de róba vèia.*** | Despojos. | Depouille. | Spolium.
despúĺlas, ô ***despuias lo prês sobre los inimígs.*** | Despojos. | Depouilles. Butin. | Spolia.
despuntad. | Despuntado. | Épointé. | Obtusus.
despuntalad. | Desapuntalado. | La chose dont on a ôté les étaies. | À fulcris semotus.
despuntalar. | Desapuntalar. | Ôter les étaies. | Fulcimentis nudare.
despuntar. | Despuntar. | Épointer. | Obtundere. Hebetare.
despuntár-se. | Despuntarse. | N'avoir plus de pointe. | Hebescere.
desqualcad. | Apeado. | Descendu d'un cheval. | Equo desultum.
desqualcar. | Apearse. | Descendre d'un cheval. | Equo desilire.
+**desrahonáble.** | Desrazonable. | Déraisonnable. | Injustus. Rationis expers.
desramad. | Derramado. | Répandu. | Effusus.
desramadòr. | Derramador. | Dépensier. Prodigue. | Prodigus.
desramamènt. | Derramamiento. | Effusion. Profusion. | Profusio.
desramar. | Derramar. | Répandre. Verser. | Effundere.
desramár-se. | Derramarse. | S'épandre. Se répandre. | Dispergi. Dissipari.
desreglad. | Desreglado. Desarreglado. | Déréglé. Débauché. | Intemperatus.
desregládamènt. | Desarregladamente. | Sans régle ni ordre. | Inordinatè. Perturbatè.
desreglamènt. | Desarreglo. Desreglamiento. | Déréglement. | Perturbatio.
desreglár-se. | Desreglarse. Desarreglarse. | Se dérégler. | À normâ deficere.
desrelad. | Desarraigado. | Déraciné. | Extirpatus. Eradicatus.
desrélamènt. | Desarraigo. | Déracinement. | Extirpatio. Eradicatio.
desrelar. | Desarraigar. | Déraciner. | Extirpare. Eradicare.
desrelár-se. | Desarraigarse. | Se déraciner. | Extirpari. Eradicari.
desrenclid. | Evadido. Huido. Escapado. | Évadé. | Evasum.
desrenclir. | Evadir. Huir. Escapar. | Évader. S'évader. | Evadere.
desritid. | Derretido. | Fondu. | Liquatus.
desritimènt. | Derretimiento. | Liquéfaction. Fusion. | Liquefactio. Liquatio.
desritir. | Derretir. | Liquéfier. | Liquefacere. Liquare.
desritír-se. | Derretirse. | Se liquéfier. | Liquescere.
desrobad. | Desarropado. | Dépouillé de ses habits. | Stragulis detectus.
desròta. | Derrota. | Déroute. | Clades.
desrotad. | Derrotado. | Défait. | Profligatus.
desrotar. | Derrotar. | Mettre en déroute. | Hostes fundere.
desruad. | Desarrugado. | Déplissé. Déridé. | Erugatus.
desruamènt. | Desarrugadura. | L'action de déplisser. | Rugarum explicatio.
desruar. | Desarrugar. | Déplisser. Ôter les plis. | Erugare.
desruár-se. | Desarrugarse. | Se déplisser. | Erugari.
desruhid. | Derruido. | Détruit. Ruiné. | Dirutus. Eversus.
desruhir. | Derruir. | Détruire. Ruiner. | Diruere. Evertere.
desruhír-se. | Destruirse. | Tomber en ruine. | Labi.
dessaborid. | Desazonado. | Affadi. Sans goût. Insipide. | Insulsus. Insipidus.
dessaborimènt. | Desazon. Desabrimiento. | Insipidité. Défaut de goût. | Insulsitas. Saporis defectio.

dessaborir. | Desazonar. | Affadir. Ôter le goût. | Insulsum reddere.
dessaborír-se. | Desazonarse. | Perdre le goût. | Insulsum fieri.
dessabrid. | Desabrido. | Insipide. Sans goût. | Insipidus.
dessalad. | Desalado. | Dessalé. | Salsugine purgatus.
dessalar. | Desalar. | Dessaler. | Salsugine purgare.
dessangrad. | Desangrado. | Saigné. | Exanguis.
dessangrar. | Desangrar. | Saigner jusqu'à defaillance. | Sanguinis nimium detrahere.
dessangrár-se. | Desangrarse. |. | .
desseparad. *V.* ***separad.*** | Separado. | Séparé. | Separatus. Disjunctus.
desseparar. | Separar. | Séparer. | Separare.
desseparár-se. | Separarse. | Se séparer. | Separari. Disjungi.
desservíci. | Deservicio. | Desservice. | Offensio.
+**dessoldad.** | Desoldado. | Dessoudé. | Replumbatus.
+**dessoldar.** | Desoldar. | Dessouder. | Replumbare.
dessossègo. | Desasosiego. | Inquiétude. Trouble. | Turbatio. Conturbatio.
dessucad. | Desxugado. | Qui a tiré le suc d'une chose. | Exsuctum.
dessucar. | Desxugar. | Tirer le suc d'une chose. | Exsugere.
dessucár-se. | Desxugarse. | Perdre le suc. | Succum amittere.
destacad. | Destacado. | Détaché. | Ab exercitu sejunctus.
destacamènt. | Destacamento. | Détachement. | Militum manus ab exercitu sejuncta.
destacar. | Destacar. | Détacher. | Ab exercitu sejungere.
destapad. | Destapado. | Découvert. | Detectus.
destapadúra. | Destapo. | L'action de découvrir. | Detectio.
destapar. | Destapar. Desatapar. | Déboucher. Découvrir. | Detegere.
destapár-se. | Destaparse. | Se découvrir. | Faciem revelare.
destemplad. | Destemplado. | Déréglé. | Intemperatus.
destempládamènt. | Destempladamente. | D'une maniére déréglée. | Intemperantèr.
destemplánsa. | Destemplanza. | Déréglement de moeurs. | Intemperantia.
destemplár-se. | Destemplarse. | Se dérégler. | Inordinatè se gerere.
destentad. | Desatinado. Desatentado. | Troublé. | Perturbatus. Confusus.
destentar. | Desatinar. Desatentar. | Troubler quelqu'un. | Perturbare. Confundere.
desterrad. | Desterrado. | Banni. Exilé. | Amandatus.
desterrar. | Desterrar. | Reléguer. Bannir. Exiler. | Amandare.
destérro. | Destierro. | Bannissement. Exil. | Exilium.
destillar. *V.* ***distillar.*** | Destilar. | Distiller. | Stillare. Distillare.
destinad. | Destinado. | Destiné. | Destinatus.
destinar. | Destinar. | Destiner. | Destinare.
destíno. | Destino. | Destin. | Providentia. Fatum.
destiñid. | Desteñido. | Déteint. | Decoloratus.
destiñir. | Desteñir. | Déteindre. | Decolorare.
destiñír-se. | Desteñirse. | Se déteindre. | Decolorari.
destituciò. | Destitucion. | Destitution. | Destitutio.
destituhid. | Destituido. | Destitué. | Destitutus.
destituhir. | Destituir. | Destituer. | Destituere.
destixid. | Destexido. | Désourdi. | Detextus.
destixid. | Apresurado. | Empressé. | Properatus.
destixir. | Destexer. | Désourdir. | Detexere.
destixír-se. | Apresurarse. | S'empresser. | Properare.
destorb. | Estorbo. | Obstacle. Empêchement. | Obex.
destorbad. | Estorbado. | Empêché. Traversé. | Impeditus.
destorbar. | Estorbar. | Empêcher. | Impedire. Obstare.
destórcer. | Destorcer. | Détordre. | Distorquere. Evolvere.
destorsud. | Destorcido. | Détors. | Directus. Evolutus.
destrál. | Hacha. Destral. | Hache. Cognée. | Securis. Ascia.
destralêta. | Destraleja. | Hachereau. | Parva securis. Ascicula.
destraletjad. | Desvariado. | Radoté. | Insanitum. Deliratum.
destraletjar. | Desvariar. | Radoter. Extravaguer. | Insanire. Delirare.
dèstramènt. | Diestramente. | Adroitement. | Solertèr.
dèstre. | Diestro. | Adroit. | Solers.
destrempad. | Destemplado. | Indisposé. | Malè affectus.
destrempádamènt. | Destempladamente. | Immodérément. | Intemperantèr.
destrempamènt. | Destemple. | Indisposition. | Invaletudo.
destrempar. | Destemplar. | Indisposer. | Malè afficere.

destrempár-se. | Destemplarse. | . | De recto cursu deflectere.
destrêsa. | Destreza. | Adresse. Habileté. | Dexteritas.
destríssim. | Destrísimo. Diestrísimo. | Très adroit. | Solertissimus.
destronad. | Destronado. | Détroné. | Dejectus.
destronar. | Destronar. | Détroner. | Aliquem de solio dejicere.
destróssa. | Destrozo. | Destruction. Ruine. | Clades. Strages.
destrossad. | Destrozado. | Rompu. Brisé. Détruit. | Destructus. Dirutus.
destrossadòr. | Destrozador. | Destructeur. | Destructor.
destrossar. | Destrozar. | Rompre. Briser. Détruire. | Destruere.
destrucciò. | Destruccion. | Destruction. | Destructio.
destructíu. | Destructivo. | Destructif. | Destructivus.
destructòr. | Destruidor. | Destructeur. | Destructor. Depopulator.
destruhíble. | Destruible. | Ce qu'on peut détruire. | Destructioni obnoxius.
destruhid. | Destruido. | Détruit. | Destructus.
destruhir. | Destruir. | Détruire. | Destruere.
destruhír-se. | Destruirse. | Se détruire. Se ruiner. | Fortunis everti.
destrumfad. | . | . | .
destrumfár-se. | Destriunfar. |. | .
desunid. | Desunido. | Désuni. | Separatus. Sejunctus.
desuniò. | Desunion. | Désunion. | Dissentio.
desunir. | Desunir. | Désunir. | Separare.
desunír-se. | Desunirse. | Se désunir. | Dissociari.
desvalgud. | Desvalido. | Délaissé. Abandonné. | Desertus. Destitutus.
desvanescud. | Desvanecido. | Évanoui. | Evanidus.
desvanexemènt. | Desvanecimiento. | Vanité. Présomption. | Superbia. Elatio.
desvanexemènt de cáp. | Desvanecimiento de cabeza. | Vertige. Defaillance. | Vertigo.
desvanexer. | Desvanecer. | Faire évanouir. | Ad nihilum redigere.
desvanexer-se. | Envanecerse. | S'énorgueillir. | Inanitèr se efferre.
desvanexer-se. | Disiparse. Desvanecerse. | S'évanouir. | Evanescere.
desvehid. | Entresacado. | Ébranché. Élagué. | Interlucatus.
desvehir. | Entresacar. | Ébrancher. Élaguer. | Interlucare.
desvellad. | Desvelado. | Eveillé. Qui ne dort point. | Vigil. Insomnis.
desvelládamènt. | Desveladamente. | Soigneusement. | Vigilantèr. Attentè.
desvelladíssim. | Desveladísimo. | Qui veille beaucoup. | Pervigil. Valdè insomnis.
desvellamènt. | Desvelo. | Veille. Insomnie. | Vigilia. Somni privatio.
desvellar. | Desvelar. | Eveiller. Empêcher de dormir. | Somnum obrumpere.
desvellár-se. | Desvelarse. | Veiller. | Vigilare. Attendere.
desventúra. | Desventura. | Disgrace. Infortune. | Infortunium.
desventurad. | Desventurado. | Malheureux. Infortuné. | Infortunatus. Infelix.
desventurádamènt. | Desventuradamente. | Malheureusement. | Infortunatè. Infelicitèr.
desvergòña. | Desverguenza. | Effronterie. Impudence. | Impudentia. Probrum.
desvergoñid. | Desvergonzado. | Effronté. Impudent. | Impudens.
desvergoñidamènt. | Desvergonzadamente. | Effrontément. Impudemment. | Impudentèr.
desvergoñimènt. | Desverguenza. | Effronterie. Impudence. | Impudentia. Probrum.
desvergoñír-se. | Desvergonzarse. | Perdre la honte, la pudeur. | Impudentèr se gerere.
desvéri. | Desvarío. Delirio. | Délire. Rêverie. | Deliratio. Delirium.
desverietjad. | Desvariado. | Déliré. | Deliratus.
desverietjar. | Desvariar. | Délirer. Rêver. | Delirare.
desvesad. | Desacostumbrado. | Désaccoutumé. | Desuetus.
desvesar. | Desacostumbrar. | Désaccoutumer. | À consuetudine adducere.
desvesár-se. | Desacostumbrarse. | Se desaccoutumer. | À consuetudine recedere.
desvestid. *V. **despuiad.*** | Despojado. | Dépouillé. | Spoliatus.
desvestir. | Despojar. | Dépouiller. | Spoliare.
desvestír-se. | Despojarse. | Se dépouiller. | Privari.
desviad. | Desviado. | Détourné. Écarté. Dévoyé. | Dissitus. Devius. Declinatus.
desviamènt. | Desvío. | Déviation. | Deflexio. Separatio.
desviar. | Desviar. | Détourner. Écarter. | Aliquem à viâ deflectere.
desviár-se. | Desviarse. | Dévoyer. Se dévoyer. | Declinare de viâ.
desvío. | Desavío. | Égarement. | Error. Aberratio.

desvuler. | Desquerer. Dexar de querer. | Cesser de vouloir. | À voluntate recedere.
desvulgud. | Desquerido. | Cessé de vouloir. | À voluntate recessum.
desxifrad. | Descifrado. | Déchiffré. | Explicatus.
desxifrar. | Descifrar. | Déchiffrer. | Explicare.
desxondid. | Despabilado. | Éveillé. | Expergefactus.
desxondir. | Despertar. | Éveiller. | Expergefacere.
desxondír-se. | Despabilarse. | S'éveiller. | Expergefieri.
detáll. | Por menor. | Détail. | Res singulae.
detaĺlad. | Cortado, ó relatado por menor. | Détaillé. | Singula expensus.
detaĺlar. | Cortar, ó relatar por menor. | Détailler. | Singula expendere.
detenciò. | Detencion. | Délai. Retardement. | Cunctatio. Mora.
detengud. | Detenido. | Arrêté. Retenu. Retardé. | Detentus.
detenimènt. | Detencion. Estaría. | Délai. Retardement. | Mora. Mansio.
detenir. | Detener. | Arrêter. Retenir. Retarder. | Morari. Retardare.
detenír-se. | Detenerse. | S'arrêter. S'amuser. | Morari. Cunctari.
deteriòr. | Deterior. | Plus mauvais. Pire. | Deterior.
deterioraciò. | Deterioracion. | Détérioration. | Deterioratio.
deteriorad. | Deteriorado. Menoscabado. | Détérioré. Gâté. | Deterior.
deteriorar. | Deteriorar. Menoscabar. | Détériorer. Gâter. | Facere deteriorem.
deteriorár-se. | Deteriorarse. | Se gâter. | Vitiari.
determinaciò. | Determinacion. | Détermination. | Determinatio.
determinad. | Determinado. | Déterminé. | Definitus.
determinádamènt. | Determinadamente. | Déterminément. Expressement. | Praecisè. Definitè.
determinadíssim. | Determinadísimo. | Très déterminé. Très resolu. | Animosissimus.
determinánt. | Determinante. | Determinant. | Determinans.
determinar. | Determinar. | Déterminer. | Determinare. Decernere.
determinár-se. | Determinarse. Decidirse. | Se résoudre. | Constitutum esse alicui.
detestáble. | Detestable. | Détestable. | Detestabilis.
detestaciò. | Detestacion. | Détestation. | Detestatio.
detestad. | Detestado. | Détesté. | Detestatus.
detestar. | Detestar. | Détester. | Detestari.
detracciò. | Detraccion. | Détraction. | Detractio.
detractòr. | Detractor. | Détracteur. | Obtrectator.
detrás. | Detras. Tras. | Derriére. Après. | Post. Ponè.
+de travès. | De reojo. De sesgo. | De travers. | Obliquè. Transversè.
detréurer. | Sacar. Deducir. Descontar. | Décompter. Deduire. | Tollere. Detrahere.
detrimènt. | Detrimento. | Détriment. | Detrimentum.
déu. | Diez. | Dix. | Decem.
Dèu. | Dios. | Dieu. | Deus.
Dèudát. *Nóm d'hómê.* | Adeodado. Diosdado. | Dieu-donné. | Deusdedit. Adeodatus.
deumad. | Dezmado. | Dîmé. | Decimatus.
deumadòr. | Dezmero. | Dîmeur. | Decimarum exactor.
deumar. | Dezmar. | Dîmer. | Decimare.
deumári. | Dezmeño. | Décimable. | Decimalia. Decumanus.
déume. | Diezmo. | Dîme. | Decima. Decimae.
deute. | Deuda. | Dette. | Debitum.
deutòr. | Deudor. | Débiteur. | Debitor.
deváll. | Debaxo. | Sous. Dessous. | Sub. Subter. Infrà.
devaĺlad. | Baxado. Descendido. | Descendu. | Depressus.
devaĺláda. | Baxada. Declivio. | Descente. | Clivus. Dessensus.
devaĺlamènt. | Descendimiento. | Descente. | Dessensus.
devaĺlar. | Baxar. Descender. | Descendre. | Descendere.
devánt. | Delante. Frente. | Devant. | Antè. Coràm.
devantál. | Delantal. Avantal. | Tablier. | Semicinctum. Ventrale.
devantaláda. | . | . | .
devastaciò. | Devastacion. | Dévastation. | Vastatio. Devastatio.
devastad. | Devastado. | Dévasté. | Devastatus.
devastar. | Devastar. | Dévaster. Ravager. | Devastare.
deveras. | Deveras. | Vraiment. | Verè.
devès. | Hácia. | Envers. | Ergà.
devociò. | Devocion. | Dévotion. | Devotio.
devoluciò. | Devolucion. | Dévolution. | Devolutio.
devolut. | Devuelto. | Renvoyé. | Devolutus.
devolutíu. | Devolutivo. | Dévolutif. | Devolutivus.
devorad. | Devorado. | Dévoré. | Voratus.

devoradòr. | Devorador. Voraz. | Dévorateur. | Vorator.
devorar. | Devorar. | Dévorer. | Vorare.
devót. | Devoto. | Dévot. | Devotus.
devótamènt. | Devotamente. | Dévotement. | Devotè.
devotíssim. | Devotísimo. | Très dévot. | Devotissimus.
dévuit. | Diez y ocho. | Dix-huit. | Octodecim.
dévuitê. | Diez y ocheno. | Dix-huitiéme. | Duodevicesimus.
dèxa. *V.* ***llegad.*** | Manda. Legado. | Legs testamentaire. | Legatum.
dexad. | Dexado. Prestado. | Prêté. | Commodatus.
dexar. | Dexar. Prestar. | Prêter. | Commodare.
dexár-se de cuèntos. | Dexarse de cuentos. | Quitter la bagatelle. | Mittere nugas.
dexeble. | Discípulo. | Disciple. | Discipulus.
dexebles. *Músic.* | Discípulos. | . | Subalterni toni.

di

diáble. | Diablo. | Diable. | Diabolus.
diáble-boiêt. | Duende. | Lutin. Esprit follet. | Larva. Lemures.[131]
diabólic. | Diabólico. | Diabolique. | Diabolicus.
diaconál. | Diaconal. | Qui appartient au Diacre. | Diaconalis.
diaconát. | Diaconato. | Diaconat. | Diaconatus.
diaconía. | Diaconía. | Diaconie. | Diaconia.
diaconíssa. | Diaconísa. | Diaconesse. | Diaconissa.
diáda. *V.* ***díe.*** | Dia. | Jour. | Dies.
diadèma. | Diadema. | Diadême. | Diadema.
diafanidad. | Diafanidad. | Diaphanéité. | Pellucidas.
diáfano. | Diáfano. | Diaphane. | Translucidus. Pellucidus.
diaforétic. | Diaforético. | Diaphoretique. | Diaphoreticus.
diafrágme. | Diafragma. | Diaphragme. | Diaphragma.
diagonál. | Diagonal. | Diagonale. | Diagonalis.
diagonálmènt. | Diagonalmente. | Diagonalement. | Ex transversò.
diágono. | Diágono. | Diagonal. | Diagonios.
dialéctic. | Dialéctico. | Dialecticien. | Dialecticus.
dialéctica. | Dialéctica. | Dialectique. | Dialectica.
dialécto. | Dialécto. | Dialecte. | Idioma.
dialogía. | Dialogía. | Dialogie. | Dialogía.
dialogísme. | Dialogísmo. | Dialogisme. | Dialogismus.

131. **diáble-boiêt**] Lemures *A*: Lamures *B*.

diálogo. | Diálogo. | Dialogue. | Dialogus.
dialtéa. *Ungùènt.* | Dialtea. | Dialthea. | Dialthea.
diamánt. | Diamante. | Diamant. | Adamas.
diamantí. | Diamantino. | De diamant. | Adamantinus.
diametrál. | Diametral. | Diamétral. | Diametralis.
diametrálmènt. | Diametralmente. | Diamétralement. | Ex diametro.
diámetro. | Diámetro. | Diametre. | Diameter.
diána. | Alborada. Diana. | Diane. | Ultimae vigiliae signum.
diántre. | Diantre. Dianche. | Diantre. | Daemon.
diapasòn. *Músic.* | Diapason. | Diapason. | Diapason.
diapente. *Músic.* | Diapente. | Diapente. | Diapente.
diáque. | Diácono. | Diacre. | Diaconus.
diaquilon. *Emplásta.* | Diachylon. | Diachylon. | Diachylon.
diári. | Diario. | Quotidien. Journal. | Quotidianus. Diarium.
diáriamènt. | Diariamente. | Chaque jour. | Quotidiè.
diarréa. | Diarrea. | Diarrhée. | Diarrhaea.
diástolê. | Diástole. | Diastole. | Diastole.
diastradúra. | Diablura. Travesura. | Diablerie. | Temerè factum. Irrequieta actio.
diástre. | Diablo. Travieso. | Diable. | Irrequietus. Versutus.
diatesaron. *Músic.* | Diatesaron. | Diatessaron. | Diatessaron.
diatónic. | Diatónico. | Diatonique. | Diatonicus.
dibux. | Dibuxo. | Dessein. | Ars graphica.
dibuxad. | Dibuxado. | Dessiné. | Delineatus.
dibuxánt. | Dibuxante. | Dessinateur. | Delineator.
dibuxar. | Dibuxar. | Dessiner. | Delineare.
+**dic.** *Marin.* | Dique. | Digue. | Moles.
dicacidad. | Dicacidad. | Inclination à railler. | Dicacitas.
dicciò. | Diccion. | Diction. | Dictio.
diccionári. | Diccionario. | Dictionnaire. | Dictionarium.
dictad. | Dictado. | Dicté. | Dictatus.
dictadòr. | Dictador. | Dictateur. | Dictator.
dictadúra. | Dictadura. | Dictature. | Dictatura.
dictámên. | Dictámen. | Opinion. Dictamen. | Dictamen. Mentis sensus.
díctamo. *Plánta.* | Díctamo. Fresnillo. | Dictame. | Dictamnus. Dictamus.
dictar. | Dictar. | Dicter. | Dictare.
dictéri. | Dicterio. | Mot piquant. Raillerie. | Dicterium.

dída. | Nodriza. Ama de leche. | Nourrice. | Lactans. Nutrix.
didál. | Dedal. | Dé pour coudre. | Digitale.
didalèra. *Hèrba.* | Campanilla. | Liseron, ou liset. Herbe aux cloches. | Digitalis. Campanula silvestris. Helxine.
didascálic. | Didascálico. | Didactique. | Didascalicus.
didót. | Marido de la nodriza. | Mari de la nourrice. | Nutricis maritus.
díe. | Dia. | Jour. | Dies.
diégo de la notxe. | Diego de la noche. | Belle de nuit. | Noctiflos.
diéresis. | Diéresis. | Diérése. | Diaeresis.
diésis. *Músic.* | Diesi. | Diése. | Diaesis.
diêta, *en el menjar.* | Dieta. | Diéte. | Diaeta. Victus ratio.
diêta, *salári d'un díe.* | Dieta. | Salaire par jour. | Stipendium unius diei.
diêta, *en los estats d'Alemáña.* | Dieta. | Diéte. | Comitia.
diferéncia. | Diferencia. | Différence. | Differentia.
diferenciad. | Diferenciado. | Différencié. | Distinctus.
diferenciar. | Diferenciar. | Distinguer. | Distinguere.
diferenciár-se. | Diferenciarse. | Se distinguer. | Differre.
diferènt. | Diferente. | Différent. | Differens. Dispar.
diferentíssim. | Diferentísimo. | Très différent. | Dissimillimus.
diferèntmènt. | Diferentemente. | Différemment. | Alitèr. Secùs.
diferid. | Diferido. | Différé. | Dilatus.
diferir. | Diferir. | Différer. | Differre.
difícil. | Difícil. | Difficile. | Difficilis.
dificilíssim. | Dificilísimo. | Très difficile. | Difficillimus.
dificilmènt. | Dificilmente. | Difficilement. | Difficilè.
dificultad. *Nóm.* | Dificultad. | Difficulté. | Difficultas.
dificultad. *Vèrb.* | Dificultado. | Qui a fait naître des difficultés. | Difficultates positus.
dificultar. | Dificultar. | Faire naître des difficultés. | Difficultates ponere.
dificultòs. | Dificultoso. | Difficile. Mal-aisé. | Difficilis. Arduus.
dificultòsamènt. | Dificultosamente. | Difficilement. | Difficilè. Aegrè.
dificultosíssim. | Dificultosísimo. | Très difficile. | Difficillimus.
difidéncia. | Difidencia. | Défiance. | Diffidentia.
difidènt. | Difidente. | Déloyal. Perfide. | Infidus.
diftóngo. | Diftongo. | Diphtongue. | Diphthongus.
difundid. | Difundido. | Épanché. Divulgué. | Diffusus. Pervulgatus.
difundir. | Difundir. | Épancher. Divulguer. | Diffundere.
difunt. | Difunto. | Défunt. | Defunctus.
difús. | Difuso. | Diffus. | Diffusus. Prolixus.
difusamènt. | Difusamente. | Diffusément. | Diffusè.
difusiò. | Difusion. | Diffusion. | Diffusio.
difusíu. | Difusivo. | Qui se repand. Fluide. | Diffusilis.
digerid. | Digerido. Digesto. | Digéré. | Coctus. Digestus.
digerir. | Digerir. | Digérer. | Coquere. Digerere.
digèst. *V.* ***pandéctas.*** | Digesto. | Digeste. | Digestum. Pandectes.
digestiò. | Digestion. | Digestion. | Coctio. Digestio.
digestíu. | Digestivo. | Digestif. | Digestivus.
dignaciò. | Dignacion. | Condescendance. | Dignatio.
dignad. | Dignado. | Daigné. | Dignatus.
dignamènt. | Dignamente. | Dignement. | Dignè.
dignár-se. | Dignarse. | Daigner. Avoir la bonté. | Dignari.
dígne. | Digno. | Digne. | Dignus.
dignidad. | Dignidad. | Dignité. | Dignitas.
digníssim. | Dignísimo. | Très digne. | Dignissimus.
dignissimamènt. | Dignísimamente. | Très dignement. | Dignissimè.
digressiò. | Digresion. | Digression. | Digressio.
dijóus. | Jueves. | Jeudi. | Dies Jovis.
dijúni. | Ayuno. | Jeûne. | Jejunium.
dilaciò. | Dilacion. | Délai. Remise. | Dilatio.
dilataciò. | Dilatacion. | Dilatation. | Dilatatio.
dilatad. *Nóm.* | Dilatado. | Nombreux. | Amplus.
dilatad. *Vèrb.* | Dilatado. | Dilaté. | Dilatatus.
dilatádamènt. | Dilatadamente. | Largement. Diffusément. | Diffusè. Latè.
dilatadòr. | Dilatador. | Temporiseur. | Dilator.
dilatadíssim. | Dilatadísimo. | Très ample. Très étendu. | Amplissimus. Vastissimus.
dilatar. | Dilatar. Diferir. | Dilater. Dilayer. | Dilatare. Differre.
dilatár-se. | Dilatarse. | S'étendre. | Fusiùs explicare. Exponere.
dilatóri. | Dilatorio. | Dilatoire. | Dilatorius.
dilecciò. | Dileccion. | Dilection. Amour. | Dilectio.
dilectíssim. | Dilectísimo. | Très chéri. Très aimé. | Dilectissimus.

dilèmma. | Dilema. | Dilemme. | Dilemma.
diligéncia. | Diligencia. | Diligence. | Diligentia.
diligéncias. | Diligencias. | Diligences. | Negotia forensia.
diligènt. | Diligente. | Diligent. Exact. Actif. | Diligens.
diligentíssim. | Diligentísimo. | Très diligent. Très actif. | Diligentissimus.
diligentíssimamènt. | Diligentísimamente. | Très diligemment. | Diligentissimè.
diligèntmènt. | Diligentemente. | Diligemment. | Diligentèr. Celeritèr.
diĩluns. | Lunes. | Lundi. | Lunae dies.
dilucidaciò. | Dilucidacion. | Éclaircissement. | Dilucidatio.
dilucidad. | Dilucidado. | Éclairci. Expliqué. | Dilucidatus.
dilucidar. | Dilucidar. | Éclaircir. | Dilucidare.
diluènt. | Diluente. | Dissolvant. | Diluens.
dilúvi. | Diluvio. | Déluge. | Diluvium.
dimanad. | Dimanado. | Émané. | Ortus.
dimanar. | Dimanar. | Dériver. Émaner. | Manare. Originem ducere.
dimárs. | Martes. | Mardi. | Dies Martis.
dimècres. | Miercoles. | Mécredi. | Dies Mercurii.
dimensiò. | Dimension. | Dimension. | Dimensio.
dimidiad. | Dimidiado. Demediado. | Partagé par la moitié. | Dimidiatus.
dimidiar. | Dimidiar. Demediar. | Partager par la moitié. | Dividere in duas partes.
diminuciò. | Diminucion. Disminucion. | Diminution. | Imminutio.
diminut. | Diminuto. | Diminué. | Imminutus.
diminutíu. | Diminutivo. | Diminutif. | Diminutivum.
dimissiò. | Dimision. | Démission. | Dimissio.
dimissórias. | Dimisorias. | Dimissoire. | Dimissoriae litterae.
dimóni. | Demonio. | Démon. | Daemon.
dimóntre. | Dimoño. | Démon. | Daemon.
d'improvís. | De improviso. Improvisadamente. | À l'improviste. Au dépourvu. | Improvisò.
dinad. | Comido. | Diné. | Pransus.
dinádas. | . | Effouil. | Reditus ex pecore.
dinar. *Vèrb.* | Comer. | Diner. | Prandere.
dinar. *Nóm.* | Comida. | Diner. | Prandium.
dinèr. | Dinero. | Argent. | Pecunia.
dinèr. | Ochavo. | Liard. Denier. | Teruncius. Denarius.
dinerêt. | Dineruelo. | Petite somme d'argent. | Pecuniae aliquid.
dinèrs. | Dineros. | Argent. | Pecunia.
dingolendetjad. | Bamboleado. | Branlé. Dandiné. | Nutatus. Vacillatus.
dingolendetjar. | Bambolear. | Branler. Dandiner. | Nutare. Vacillare.
dingolondíngo. | Bamboleo. | Branle. Dandin. | Nutatio. Vacillatio.
dins, ô ***díntre.*** | Dentro. Adentro. | Dedans. Au dedans. En dedans. | Intrà. Intrò. Intùs.
diocesá. | Diocesano. | Diocésain. | Diaecesanus.
diócesis. | Diócesis. | Diocése. | Diaecesis.
Dionís. | Dionisio. | Denys. | Dionysius.
dionússia. | Dionysia. | Pierre noire tachetée de rouge. | Dionysia.
dióptric. | Dióptrico. | Qui appartient à la dioptrique. | Dioptricus.
dióptrica. | Dióptrica. | Dioptrique. | Dioptrica.
+diòsa. | Diosa. | Deesse. | Dea.
diplòma. | Diploma. | Diplome. | Diploma.
diplomátic. | Diplomático. | Diplomatique. | Diplomaticus.
diplomática. | Diplomática. | Diplomatique. | Ars diplomatica.
diputaciò. | Diputacion. | Députation. | Legatio.
diputad. *Nóm.* | Diputado. | Député. | Deputatus. Commissarius.
diputad. *Vèrb.* | Diputado. | Député. Délégué. | Deputatus.
diputar. | Diputar. | Députer. Déléguer. | Legare.
dir. | Decir. | Dire. | Dicere. Loqui.
dír-se. | Decirse. | Se dire. | Vulgari.
direcciò. | Direccion. | Direction. | Directio.
diréctamènt. | Directamente. | Directement. | Directè.
dirécte. | Directo. | Direct. | Directus. Rectus.
directíu. | Directivo. | Qui dirige. | Dirigens.
directòr. | Director. | Directeur. | Director.
directóri. | Directorio. | Directoire. | Directorium.
dirigid. | Dirigido. | Dirigé. | Directus. Dicatus.
dirigir. | Dirigir. | Diriger. | Dirigere.
dirimènt. | Dirimente. | Dirimant. | Dirimens.
dirimid. | Dirimido. | Séparé. Rompu. Divisé. | Diremptus.
dirimir. | Dirimir. | Séparer. Rompre. Diviser. | Dirimere.
disceptaciò. | Disceptacion. | Disceptation. | Disceptatio.
disceptad. *Vèrb.* | Disceptado. | Disputé. Débattu. | Disceptatus.
disceptar. | Disceptar. | Disputer. Débattre. | Disceptare.
disceptat. *Nóm.* | Disceptacion. | Contestation. | Disceptatio.
discernid. | Discernido. | Discerné. | Discretus. Dijudicatus.
discernimènt. | Discernimiento. | Discernement. | Dijudicatio.

discernir. | Discernir. | Discerner. | Discernere.
disciplína. | Disciplina. | Discipline. | Disciplina.
disciplinad. | Disciplinado. | Discipliné. | Institutus. Flagellatus.
disciplinánt. | Disciplinante. | Disciplinant. | Qui se flagellis verberat.
disciplinar. | Disciplinar. Diciplinar. | Discipliner. | Instruere. Flagellis caedere.
disciplinár-se. | Disciplinarse. | Se discipliner. | Sese flagellis caedere.
disciplínas. | Disciplina. | Discipline. | Flagellum.
dísco. | Disco. | Disque. | Discus.
díscolo. | Díscolo. | Mutin. Perturbateur. | Dyscolus.
discórd. | Discorde. | Qui n'est point d'accord. | Discors. Dissentiens.
discordáncia. | Discordancia. | Discorde. Dissension. | Discordia. Dissentio.
discordánt, ô ***discórdê.*** | Discorde. | Dissonant. Discordant. | Dissonus.
discórdia. | Discordia. | Discorde. Mésintelligence. | Discordia. Dissentio.
discorregud. | Discurrido. | Examiné. Discuté. | Cogitatus.
discorrer. | Discurrir. | Discourir. | Excogitare. Discutere.
discreciò. | Discrecion. | Discrétion. | Prudentia. Judicium.
discrepad. | Discrepado. | . | Discrepitum.
discrepáncia. | Discrepancia. | Différence. Inégalité. | Discrepantia. Differentia.
discrepánt. | Discrepante. | Différent. Qui ne s'accorde point. | Discrepans.
discrepar. | Discrepar. | Être différent. Ne point s'accorder. | Discrepare. Differre.
discrèt. | Discreto. | Discret. Prudent. Disert. | Prudens. Solers. Disertus.
discrèt, *en alguns convènts.* | Discreto. | Discret. | Discretus.
discrètamènt. | Discretamente. | Discrettement. | Consideratè. Prudentèr.
discretíssim. | . | Disposer. | Disponere.
dispóndrer-se. | Disponerse. | Se disposer. | Parare se.
disposad. *V.* ***dispóst.*** | Dispuesto. | Disposé. | Dispositus. Paratus.
disposar. *V.* ***dispóndrer.*** | Disponer. | Disposer. | Disponere.
disposár-se. *V.* ***dispóndrer-se.*** | Disponerse. | Se disposer. | Parare se.
disposiciò. | Disposicion. | Disposition. | Dispositio.
dispositíu. | Dispositivo. | Dispositif. | Disponens.
dispositivamènt. | Dispositivamente. | Avec ordre et disposition. | Dispositivè.
dispóst. | Dispuesto. | Disposé. | Dispositus. Paratus.
dispúta. | Disputa. | Dispute. | Disputatio.
disputáble. | Disputable. | Disputable. | Disputabilis.
disputad. | Disputado. | Disputé. | Disceptatus. Controversus.
disputadòr. | Disputador. | Disputeur. Qui dispute. | Disputator.
disputar. | Disputar. | Disputer. | Disputare.
dissápte. | Sábado. | Samedi. | Sabbathum. Dies Sabbathi.
dissecad. | Disecado. Desecado. | Disséqué. Desséché. | Dissectus. Exsiccatus.
dissecánt. | Desecante. | Desséchant. | Exsiccans.
dissecar. | Disecar. Desecar. | Disséquer. | Dissecare. Exsiccare.
dissecár-se. | Disecarse. Desecarse. | Se dessécher. | Exsiccari.
dissecciò. | Diseccion. | Dissection. | Dissectio.
dissectòr. | Disector. | Dissecteur. | Dissector.
dissemblánsa. | Desemejanza. | Dissemblance. | Dissimilitudo.
dissemblánt. | Desemejante. | Dissemblable. | Dispar.
dissemblar. | Desemejar. | Ne pas ressembler. | Dissimilem esse.
dissemblár-se. | Desemejar. Desparecerse. | N'être pas semblable. | Dissimilem esse.
dissensiò. | Disension. | Dissention. | Dissensio.
dissénso. | Disénso. | Dissension. | Dissensus.
dissentería. | Dysentería. | Dyssenterie. | Dysenteria. Tormina.
dissentid. | Disentido. | Qui n'a pas été d'un même avis. | Dissensum.
dissentimènt. | Disentimiento. | Dissension. | Dissensus.
dissentir. | Disentir. | N'être pas d'un même avis. | Dissentire.
dissertaciò. | Disertacion. | Dissertation. | Dissertatio.
dissertad. | Disertado. | Disputé. Raisonné. | Dissertatum.
dissertar. | Disertar. | Raisonner sur quelque matiére. | Dissertare.
dissíllabo. | Disillabo. | Dissyllabe. | Dissyllabus.
dissímil. | Disímil. | Dissemblable. | Dissimilis.
dissimilitud. | Disimilitud. | Dissemblance. | Dissimilitudo.
dissimulable. | Cosa disimulable. | Qu'on peut dissimuler. | Dissimulabilis.

dissimulaciò. | Disimulacion. | Dissimulation. | Dissimulatio.
dissimulad. | Disimulado. | Dissimulé. | Dissimulatus.
dissimuládamènt. | Disimuladamente. | Avec dissimulation. | Simulatè.
dissimuladòr. | Disimulador. | Qui dissimule. | Dissimulator.
dissimular. | Disimular. | Dissimuler. | Dissimulare.
dissimúlo. | Disimulo. | Dissimulation. | Dissimulatio.
dissipaciò. | Disipacion. | Dissipation. | Dissipatio. Profusio.
dissipad. | Disipado. | Dissipé. | Dissipatus.
dissipadòr. | Disipador. | Dissipateur. | Prodigus.
dissipar. | Disipar. | Dissiper. | Dissipare.
dissóldrer. | Disolver. | Dissoudre. | Dissolvere. Liquefacere.
dissóldrer-se. | Disolverse. | Se dissoudre. | Dissolvi. Liquefieri.
dissólt. | Disuelto. | Dissous. | Solutus. Liquefactus.
dissolúble. | Disoluble. | Dissoluble. | Dissolubilis.
dissoluciò. | Disolucion. | Dissolution. | Dissolutio.
dissolud. | Disoluto. | Dissolu. | Dissolutus.
dissoludamènt. | Disolutamente. | Dissolument. | Dissolutè.
dissolvènt. | Disolvente. | Dissolvant. | Dissolvens.
dissonáncia. | Disonancia. | Dissonance. | Dissonantia.
dissonánt. | Disonante. Dísono. | Dissonant. | Dissonans.
dissonar. | Disonar. | Discorder. | Dissonare.
dissuadid. | Disuadido. | Dissuadé. | Dissuasus.
dissuadir. | Disuadir. | Dissuader. | Dissuadere.
dissuasiò. | Disuasion. | Dissuasion. | Dissuasio.
distáncia. | Distancia. | Distance. | Distantia.
distánt. | Distante. Lexano. | Distant. Éloigné. | Distans.
distantíssim. | Distantísimo. | Très distánt. Très éloigné. | Remotissimus.
distántmènt. | Distantemente. | Loin. De loin. Au loin. | Longè. Procul.
distar. | Distar. | Être distant. Être éloigné. | Distare.
dístic. | Dístico. | Distique. | Distichum.
distillaciò. | Destilacion. Distilacion. | Distillation. | Distillatio. Instillatio.
distillad. | Destilado. | Distillé. | Distillatus.
distilladòr. | Destilador. | Distillateur. | Distillarius.
distillar. | Destilar. | Distiller. | Stillare. Distillare.
distinciò. | Distincion. | Distinction. | Distinctio.
distingíble, ô ***distinguíble.*** | Distinguible. | Qui peut se distinguer. | Quod distingui potest.
distingid, ô ***distinguid.*** | Distinguido. | Distingué. | Distinctus.
distingir, ô ***distinguir.*** | Distinguir. | Distinguer. | Distinguere.
distingír-se, ô ***distinguír-se.*** | Distinguirse. | Se distinguer. | Excellere. Eminere.
distint. | Distinto. | Distinc. Différent. | Distinctus.
distintamènt. | Distintamente. | Distinctement. | Distinctè. Clarè.
distintíu. | Distintivo. | Distinctif. | Distinctivus.
distracciò. | Distraccion. Distraimiento. | Distraction. | Distractio.
distrét. | Distraido. | Distrait. | Distractus.
distréurer. | Distraer. | Distraire. | Distrahere. Avocare.
distréurer-se. | Distraerse. | Se distraire. | Distrahi.
distribuciò. | Distribucion. | Distribution. | Distributio.
distribuhid. | Distribuido. | Distribué. | Distributus.
distribuhidòr. | Distribuidor. | Distributeur. | Distributor.
distribuhir. | Distribuir. | Distribuer. | Distribuere.
distributíu. | Distributivo. | Distributif. | Distributivus.
distrícte. | Distrito. | Territoire. | Regio.
distúrbi. | Disturbio. | Trouble. | Discordia. Rixa.
dit. *Nóm.* | Dedo. | Doigt. | Digitus.
dit. *Vèrb.* | Dicho. | Dit. | Dictus.
díta. | Postura. | Prix qu'on met à une chose. | Praetii praescriptio.
ditáda. | Dedada. | Ce qu'on prend avec le doigt. | Intinctus. Quod digito colligi potest.
ditêt. | Dedillo. | Petit doigt. | Digitulus.
ditirámbic. | Ditirámbico. | Dithyrambique. | Carmen Dithyrambicum.
ditirámbo. | Ditirámbo. | Dithyrambe. | Dithyrambus.
ditono. | Ditono. | Diton. | Ditonus.
dítxa. | Dicha. | Bonheur. Félicité. | Felicitas.
dítxo. | Dicho. | Dit. Bon mot. | Dictum.
ditxòs. | Dichoso. | Heureux. Fortuné. | Felix. Fortunatus.
[+]**ditxòs.** *V.* ***facecìos. Facèto.*** | Facecioso. Chistoso. | Facétieux. | Facetus. Lepidus.

ditxòsamènt. | Dichosamente. | Heureusement. | Felicitèr.
ditxosíssim. | Dichosísimo. | Très heureux. | Fortunatissimus.
diumenge. | Domingo. | Dimanche. | Dies Dominica.
diürétic. | Diurético. | Diurétique. | Diureticus.
diúrno. | Diurno. | Diurnal. | Horae diurnae.
divagaciò. | Divagacion. | Course çà et là. | Vagatio.
divagad. | Divagado. Vagado. | Vagué. Couru le monde. | Vagatus.
divagánt. | Vagante. Errático. | Errant. Vagabond. | Vagans.
divagar. | Divagar. Vagar. | Vaguer. Courir le monde. | Vagari.
diván. | Divan. | Divan. | Turcorum supremum consilium.
divéndres. | Viernes. | Vendredi. | Dies Veneris.
divergéncia. | Divergencia. | Divergence. | Divergentia.
divergènt. | Divergente. | Divergent. | Divergens.
divérs. | Diverso. | Divers. | Diversus.
divérsamènt. | Diversamente. | Diversement. | Diversè.
diversidad. | Diversidad. | Diversité. | Diversitas.
diversificad. | Diversificado. Variado. | Diversifié. | Variatus.
diversificar. | Diversificar. Variar. | Diversifier. | Variare.
diversiò. | Diversion. | Diversion. | Hostis avocatio.
diversiò. | Diversion. | Divertissement. | Animi relaxatio.
diversíssim. | Diversísimo. | Fort divers. | Valdè diversus.
divertid. *Nóm.* | Placentero. Chistoso. | Plaisant. | Lepidus. Festivus.
divertid. *Vèrb.* | Divertido. | Diverti. | Recreatus.
divertimènt. | Divertimiento. | Divertissement. | Animi relaxatio.
divertir. | Divertir. | Divertir. | Recreare.
divertír-se. | Divertirse. | Se divertir. | Animum relaxare.
divinamènt. | Divinamente. | Divinement. | Divinè.
divinidad. | Divinidad. | Divinité. | Divinitas.
divino. | Divino. | Divin. | Divinus.
divísa. | Divísa. | Dévise. | Stemma. Inscriptio.
divisad. | Divisado. | Entrevu. | Dispectus.
divisar. | Divisar. | Entrevoir. | Dispicere.
divisibilidad. | Divisibilidad. | Divisibilité. | Quod dividi potest.
divisíble. | Divisible. | Divisible. | Dividuus. Divisibilis.
divisiò. | Division. | Division. | Divisio. Partitio.
divisòr. | Divisor. | Diviseur. | Divisor.
divisóri. | Divisorio. | Divisoire. | Divisorius.
divórci. | Divorcio. | Divorce. | Divortium.
divorciad. | Divorciado. | Qui a fait divorce. | Separatus.
divorciar. | Divorciar. | Prononcer une sentence de divorce. | Divortium pronunciare.
divorciár-se. | Divorciarse. | Faire divorce. | Divortium facere.
divulgaciò. | Divulgacion. | Divulgation. | Divulgatio.
divulgad. | Divulgado. | Divulgué. | Divulgatus.
divulgadíssim. | Divulgadísimo. | Très divulgué. Très public. | Divulgatissimus.
divulgadòr. | Divulgador. | Qui divulgue. Qui publie. | Divulgator.
divulgar. | Divulgar. | Divulguer. | Divulgare.
divulgár-se. | Divulgarse. | Se divulguer. | Divulgari.

do

dò. | Don. | Don. | Donum.
dòbla. | Dobla. Doblon. | Double. | Nummus aureus.
doblad. | Doblado. Doble. | Doublé. | Duplicatus.
dobládamènt. | Dobladamente. | Doublement. | Duplicitèr. Geminatè.
dobladúra. *V.* ***doblegadúra.*** | Dobladura. | Ride. Pli. | Ruga.
doblamènt. | Doblamente. | Doublement. | Duplicitèr.
doblar. | Doblar. | Doubler. | Duplicare. Geminare.
dòble. | Doble. | Double. | Duplus.
doblêg. | Doblez. | Ride. Pli. | Ruga.
doblegad. | Doblado. | Doublé. | Duplicatus.
doblegadúra. | Dobladura. | Ride. Pli. | Ruga.
doblegar. | Doblar. | Doubler. | Duplicare.
doblegár-se. | Cimbrarse. | Se courber. Se voûter. | Flecti. Curvari.
docènts. | Ducientos. | Deux cents. | Ducenti.
docèr. | Dosel. | Dais. | Honoraria umbella.
dócil. | Dócil. | Docile. | Docilis.
docilidad. | Docilidad. | Docilité. | Docilitas.
docilíssim. | Docilísimo. | Très docile. | Ad disciplinam aptissimus.
dócilmènt. | Docilmente. | Docilement. | Lenitèr. Facilè.
dóctamènt. | Doctamente. | Doctement. | Doctè.
dócte. | Docto. | Docte. | Doctus.

doctíssim. | Doctísimo. | Très docte. Très sçavant. | Doctissimus.
doctissimamènt. | Doctísimamente. | Très sçavamment. | Doctissimè.
doctòr. | Doctor. | Docteur. | Doctor.
doctorál. | Doctoral. | Doctoral. | Doctoralis.
doctorát. | Grado de Doctor. | Doctorat. | Doctoris gradus.
doctrína. | Doctrina. Dotrina. | Doctrine. | Doctrina.
doctrinál. | Doctrinal. | Qui appartient à la doctrine. | Doctrinalis.
doctrinèr. | Doctrinero. | Catéchiste. | Catechista.
documènt. | Documento. | Document. | Documentum.
dòga. | Duela. | Douve. | Doliaris tabula.
dogál. | Dogal. Cordel. | Cordeau. | Laqueus.
dogál. *V.* ***cabreste.*** | Cabestro. | Licou. | Capistrum.
dogmátic. | Dogmático. | Dogmatique. | Dogmaticus.
dogmatisad. | Dogmatizado. | Dogmatisé. | Erroneis dogmatibus imbutus.
dogmatisar. | Dogmatizar. | Dogmatiser. | Erronea dogmata disseminare.
dogmatíste. | Dogmatista. | Dogmatiseur. | Novator.
dògme. | Dogma. | Dogme. | Dogma.
dojo. | Dux. | Doge. | Venetorum Dux.
dól. *Dolòr.* | Duelo. | Douleur. Chagrin. | Questus.
dól. | Luto. | Deuil. | Vestis funebris.
doléncia. | Dolencia. | Maladie. Foiblesse. | Infirmitas. Languor.
dolènt. | Malo. | Mauvais. | Malus. Pravus.
dolentía. | Maldad. Malícia. Picardía. | Méchanceté. Malignité. | Malignitas. Improbitas.
dólo. *V.* ***fráu.*** | Dolo. | Dol. Tromperie. Fraude. | Dolus.
dolòr. | Dolor. | Douleur. | Dolor.
[+]**dolòr-cólic,** *ô* ***dolòr de vèntre.*** | Retortijon. | Tranchée. | Tormen.
dolorêt. | Dolorcillo. | Un peu de douleur. | Tenuis dolor.
dolorífic. | Dolorífico. | Qui cause douleur. | Dolorem excitans.
doloròs. | Doloroso. | Douloureux. | Dolendus.
dolorosíssim. | Dolorosísimo. | Très douloureux. | Acerbissimus.
dolòs. | Doloso. | Fourbe. Trompeur. | Dolosus. Subdolus.
dolòsamènt. | Dolosamente. | Frauduleusement. | Dolosè. Per dolum.
dólrer. | Doler. | Avoir de la douleur. | Dolere.
dólrer-se. | Dolerse. Lamentarse. | Se lamenter. Se plaindre. | Lamentari. Conqueri.
dols. | Dulce. | Doux. | Dulcis.
dólsa de bescuit. | Un bizcocho. | Un biscuit. | Cocta dulciaria.
dolsáina. | Dulzaina. | Espèce de petite trompette. | Tubae Africanae genus.
dolsamára. *Plánta.* | Dulcamara. Dulciamarga. | Douce-amère. | Solanum dulcamara.
dolsamènt. | Dulcemente. | Doucement. | Suavitèr. Jucundè.
dólsas de gallína, *etc.* | Enxundia. | Graisse du croupion d'une poule. | Axundia. Adeps.
dolsificad. | Dulcificado. | Adouci. | Dulcoratus.
dolsificánt. | Dulcificante. | Adoucissant. | Dulcorans.
dolsificar. | Dulcificar. | Adoucir. | Dulcorare.
dolsíssim. | Dulcísimo. | Très doux. | Dulcissimus.
dolsòr, ô ***dolsúra.*** | Dulzura. | Douceur. | Dulcedo.
dòma. | . | . | .
domáble. | Domable. | Domptable. Facile à dompter. | Domabilis.
domad. | Domado. | Dompté. | Domitus.
domadári. *V.* ***domèr.*** | Hebdomadario. | Semainier. | Hebdomadarius.
domadòr. | Domador. | Dompteur. | Domitor.
domar. | Domar. | Dompter. | Domare.
domás. | Damasco. | Damas. | Damascenum sericum.
domèr. | Hebdomadario. | Semainier. | Hebdomadarius.
doméstic. | Domestico. | Domestique. | Domesticus.
domesticáble. | Domesticable. | Domptable. | Domabilis.
domesticad. | Domesticado. | Apprivoisé. | Cicuratus.
domesticar. | Domesticar. | Adoucir. Apprivoiser. | Cicurare.
domesticár-se. | Amansarse. | S'apprivoiser. | Mansuefieri.
domicíli. | Domicilio. | Domicile. | Domicilium.
domiciliad. | Domiciliado. | Domicilié. | Incola.
domiciliári. | Domiciliario. | Qui fait son domicile dans un endroit. | Incola.
domiciliár-se. | Domiciliarse. | Se domicilier. | Certam sedem habere.
dominaciò. | Dominacion. | Domination. | Dominatio.
dominaciòns. | Dominaciones. | Dominations. | Dominationes.
dominad. | Dominado. | Dominé. | Dominatus.
dominánt. | Dominante. | Dominant. | Dominans.

dominar. | Dominar. | Dominer. | Dominari.
domíni. | Dominio. | Domination. Domaine. | Dominium.
dominíca. | Dominíca. | Dimanche. | Dies Dominica.
dominicá. | Dominicano. | Dominicain. | Dominicanus.
dominicál. | Dominical. | Dominicale. | Dominicalis.
dominíco. | Dominíco. | Dominicain. | È Sancti Dominici familiâ.
dóna. | Muger. | Femme. | Mulier.
donaciò. | Donacion. | Donation. | Donatio.
donad. | Dado. | Donné. | Datus.
donadòr. | Donador. | Donateur. | Donator.
donáire. | Donayre. | Enjouement. Bonne grace. | Lepos. Festivitas. Venustas.
donar. | Dar. | Donner. | Dare. Donare.
donar fòndo. | Echar áncoras. | Ancrer. | Anchoram jacere.
donár-se. | Darse. | S'adonner. | Indulgere.
donar vólta de garrót. *V.* ***estrangolar.*** | Dar garrote. | Étrangler. | Strangulatio.
donar palêta. | Revocar. Embarrar. | Enjoliver. Crépir. | Parieti caementum inducere. Trullissare.
donát de mónjas, *etc.* | Demandadero. | Domestique d'un couvent de religieuses. | Minister à mandatis sanctimonialium.
donatári. | Donatario. | Donataire. | Donatarius.
donatíu. | Donativo. | Don volontaire. | Donum.
donívol. *V.* ***femeníl.*** | Mugeril. | De femme. | Muliebris.
donòs. | Donoso. | Agréable. Galant. Plaisant. | Bellus. Lepidus. Facetus.
donòsamènt. | Donosamente. | Poliment. De bonne grace. | Bellè. Lepidè.
donosíssim. | Donosísimo. | Très poli. Très plaisant. | Lepidissimus.
donosidad. | Donosidad. | Enjouement. | Lepiditas. Festivitas.
dóns. *Conjunciò.* | Pues. | Donc. | Ergò.
donzell. *Hèrba.* | Axenjo. | Absynthe. | Absynthium.
donzell. | Doncel. | Gentilhomme. | Domicellus.
donzêl̃la. | Doncella. | Pucelle. | Virgo.
donzêl̃la. *Pèx.* | Doncella. | Pucelle. | Ophidion. Ophidium.
donzel̃lêta. | Doncellita. | Petite Pucelle. | Puellula.
Dóñ. | Don. | Don, ou Dom. | Dominus.
Dóña. | Doña. | Madame. | Domina.
dóric. | Dórico. | Dorique. | Doricus.
dormid. | Dormido. | Dormi. | Dormitum.
dormída. | Dormidura. Dormida. | Sommeil. | Dormitio.
dormidòr, ô ***dormiléga.*** | Dormidor. Dormilon. | Dormeur. Grand dormeur. | Somnolentus.
dormir. | Dormir. | Dormir. | Dormire. Obdormire.
dormitóri. | Dormitorio. | Dortoir. | Dormitorium.
dos. | Dos. | Deux. | Duo.
dósis. | Dósis. | Dose. | Dosis.
dót. | Dote. | Dot. | Dos.
dotaciò. | Dotacion. | Dotation. | Annuorum redituum constitutio.
dotad. | Dotado. | Doté. | Dotatus. Ornatus.
dotál. | Dotal. | Dotal. | Dotalis.
dotar. | Dotar. | Doter. | Dotare.
dóts. | Dotes. | Dons. | Dotes.
dotze. | Doce. | Douze. | Duodecim.
dotzê. | Doceno. Dozavo. | Douziéme. | Duodecimus. Duodecima rei pars.
dotzêna. | Docena. | Douzaine. | Duodenarius. Duodenus.

dr

drág. | Dragon. | Dragon. | Draco.
drágma. | Dracma. | Dragme. | Drachma.
dragò. | Dragon. | Dragon. | Draco.
dragonária. *Hèrba.* | Dragontea. Taracontia mayor. | Coulevrée. Serpentine. | Dracontium. Vitis alba.
dragonêt. *Hèrba.* | Dragontea. Taracontia menor. | Petite coulevrée. | Draco hortensis.
dragòns. *Pèx.* | Dragon marino. | La vive. | Draco marinus.
dráma. | Drama. | Drame. | Drama.
dramátic. | Dramático. | Dramatique. | Dramaticus.
dráp. | Lienzo. | Toile. | Tela.
drapêt. | . | . | .
drassána. | Tarasana. Atarazana. | Arsenal. | Navale.
drassanál. *V.* ***arsenál.*** | Arsenal. | Arsenal. | Navale. Armamentarium.[132]
dressár-se els cabeis. | Erizarse los cabellos. | Se hérisser les cheveux. | Surrectis pilis inhorrescere.
dressár-se el cávall. | Empinarse el caballo. | Se cabrer. | Pectus arrigere.
dressèra. | Atajo. Deresera. | Sentier qui abrége le chemin. | Semita, trames compendiaria.
dret. | Derecho. | Droit. | Rectus.

132. **drassanál**] drassánal *B*: drassenál *A.*

+dret. | Derechos. Tributo. Carga. | Impôt. Tribut. | Vectigal. Tributum.
dretíssim. | Derechísimo. | Très droit. | Rectissimus.
dretúra. | Derechura. | Droiture. | Rectâ.
driádas. | Driades. | Dryades. | Dryades.
dróga. | Droga. | Drogue. | Aroma.
drógas. | Lilaila. | Bagatelle. | Nenia. Trica.
droguêt. | Droguete. | Droguet. | Pannus lanâ, linoque contextus.
droguêtas. | Lilailas. | Bagatelles. | Nugae.
dromedári. | Dromedario. | Dromadaire. | Dromas.
dropería. | Haraganeria. | Fainéantise. Vie poltrone. | Ignavia. Desidia.
dropetjad. | Haraganeado. | Qui a mené une vie fainéante. | Desidem vitam actus.
dropetjar. | Haraganear. | Mener une vie fainéante. | Desidem vitam agere.
drópo. | Haragan. | Fainéant. | Deses. Ignavus.

du

duál. | Dual. Cosa de dos. | De deux. | Dualis.
duána. | Aduana. | Douane. | Diribitorium.
duanèr. | Aduanero. | Douanier. | Publicanus. Portitor.
dubitaciò. | Dubitacion. Dubio. | Dubitation. | Dubitatio.
dubtad. | Dudado. | Douté. | Dubitatum.
dubtar. | Dudar. | Douter. | Dubitare.
dúbte. | Duda. | Doute. | Dubium.
dubtòs. | Dudoso. | Douteux. | Anceps. Dubius.
dubtosíssim. | Dudosísimo. | Très douteux. | Valdè dubius.
duc. | Duque. | Duc. | Dux.
ducál. | Ducal. | Ducal. | Ad Ducem pertinens.
ducát. | Ducado. | Duché. | Ducatus.
ducát. *Monêda.* | Ducado. | Ducat. | Ducatus.
dúctil. | Ductil. | Ductile. | Ductilis.
ductilidad. | Ductilidad. | Ductilité. | Ductilitas.
duèndê. | Duende. | Lutin. Esprit follet. | Larva. Lemures.
duit. ***Portad.*** | Llevado. Traido. | Porté. | Ductus.
dula. | Dula. | L'assemblée des bestiaux d'une ville. | Commune armentum.
dulcamára. *V.* ***dolsamára.*** | Dulcamara. Dulciamarga. | Douce-amère. | Solanum dulcamara.
dulía. | Dulía. | Dulie. | Dulia.
duo. *Músic.* | Duo. | Duo. | Duorum vocum concentus.
duodécim. | Duodecimo. | Douziéme. | Duodecimus.
duplicaciò. | Duplicacion. | Duplication. | Duplicatio.
duplicad. | Duplicado. | Doublé. | Duplicatus.
duplicádamènt. | Duplicadamente. | Doublement. | Duplicitèr.
duplicar. | Duplicar. | Doubler. | Duplicare.
duplicidad. | Duplicidad. | Duplicité. | Duplicitas.
dúplo. | Duplo. | Double. | Duplus. Duplex.
duquêsa. | Duquesa. | Duchesse. | Ducissa.
dur. ***Portar.*** | Llevar. Traer. | Porter. | Portare.
dur. | Duro. | Dur. | Durus.
duráble. | Durable. | Durable. | Durabilis.
duraciò. | Duracion. | Durée. | Diuturnitas.
durad. | Durado. | Duré. | Duratum.
duráda. | Durada. | Durée. | Diuturnitas.
duradòr. | Duradero. Durador. | Durable. | Diuturnus.
duránt. *Prep.* | Durante. | Durant. Pendant. | Per.
durar. | Durar. | Durer. | Durare.
durêsa. | Solidesa. Dureza. | Dureté. | Durities.
durêt. | Durillo. | Un peu dur. | Duriusculus.
durêt d'ór. *Monêda.* | Durillo. | Écu d'or. | Nummus aureus.
durícia. | Dureza. | Dureté. | Durities.
duríssim. | Durísimo. | Très dur. | Durissimus.
dúro de pláta. *Monêda.* | Peso. | Écu d'argent. | Nummus argenteus uncialis.

E

eb

ébano. | Ébano. | Ébéne. | Ebenus.
ébol. *Hèrba.* | Yezgo. | Hieble. | Ebulus.
ebulliciò. | Ebullicion. | Ébullition. | Ebullitio.

ec

Eclesiástês. | Eclesiastes. | Ecclésiaste. | Ecclesiastes.
eclesiástic. | Eclesiástico. | Ecclésiastique. | Ecclesiasticus.
eclipsad. | Eclipsado. | Eclipsé. | Obscuratus.
eclipsar. | Eclipsar. | Eclipser. | Obscurare.
eclipsár-se. | Eclipsarse. | S'eclipser. | Obscurari.
eclípse. | Eclipse. | Eclipse. | Eclipsis.
eclípsis. | Eclipsis. | Ellypse. | Ellipsis.
eclíptica. | Ecliptica. | Eclyptique. | Ecliptica.
écloga, ô ***egloga.*** | Ecloga. Egloga. | Eglogue. | Ecloga.
éco. | Eco. | Echo. | Echo.
economía. | Economía. | Économie. | Aeconomia.
económic. | Economico. | Économique. | Aeconomicus.
economicamènt. | Económicamente. | Économiquement. | Aeconomicè.
ecónomo. | Ecónomo. | Économe. | Aeconomus.
ecscavaciò. | Excavacion. | Cavement. | Excavatio.
ecscavad. | Excavado. | Creusé. Cavé. | Excavatus.
ecscavar. | Excavar. | Creuser. Caver. | Excavare.
ecscedènt. | Excedente. | Excédent. | Quod excedit.
ecscedid. | Excedido. | Excédé. | Excessus.
ecscedir. | Exceder. | Excéder. | Excedere.
ecscedír-se. | Excederse. | Se surpasser soi-même. | Se ipsum superare.
ecscelléncia. | Excelencia. | Excellence. | Excellentia.
ecscellènt. | Excelente. | Excellent. | Excellens. Praestans.
ecscellentíssim. | Excelentísimo. | Très excellent. | Excellentissimus.
ecscellèntmènt. | Excelentemente. | Excellemment. | Egregiè. Eximiè.
ecscellir. *V.* ***avantatjar.*** | Aventajarse. | Exceller. | Excellere.
ecscéls. | Excelso. | Haut. Eminent. | Excelsus. Eminens.
ecscélsamènt. | Excelsamente. | Hautement. Souverainement. | Altè. Excelsè.
ecscéntric. | Excéntrico. | Excentrique. | Excentricus.
ecscentricidad. | Excentricidad. | Excentricité. | Excentricitas.
ecscepciò. | Excepcion. | Exception. | Exceptio.
ecsceptad. | Exceptuado. | Excepté. | Exceptus.
ecsceptar. | Exceptuar. | Excepter. | Excipere.
ecscèpte. | Excepto. | Excepté. Hormis. | Praetèr.
ecscès. | Exceso. | Excès. | Excessus.
ecscessíu. | Excesivo. | Excessif. | Immodicus. Nimius.
ecscessivamènt. | Excesivamente. | Excessivement. | Immodicè. Extra modum. Nimiùm.
ecscitad. | Excitado. | Excité. | Excitatus.
ecscitar. | Excitar. | Exciter. | Excitare.
ecscitár-se. | Excitarse. | S'exciter. | Excitari.
ecscitatíu. | Excitativo. | Excitatif. | Excitans.
ecscrecéncia. | Excrecencia. | Excrescense. | Excrescentia.
ecscussiò. | Excusion. | Sequestre de biens. | Excussio.
[+]**ecspiáble.** | Expiable. | Expiable. | Expiabilis.

ecspiaciò. | Expiacion. | Expiation. | Expiatio.
ecspiad. | Expiado. | Expié. | Expiatus. Purgatus.
ecspiar. | Expiar. | Expier. | Expiare. Purgare.
ecsploraciò. | Exploracion. | Perquisition. Recherche. | Exploratio. Inquisitio.
ecsplorad. | Explorado. | Épié. | Exploratus. Investigatus.
ecsploradòr. | Explorador. | Explorateur. Enquêteur. | Explorator.
ecsplorar. | Explorar. | Épier. S'enquêter. | Explorare.
ecsplosiò. *V.* ***esplosiò.*** | Explosion. | Explosion. | Explosio.
ecspoliciò. | Expolicion. | Expolition. | Expolitio.
ecspúls. | Expulso. | Chassé. | Expulsus.
ecspulsiò. | Expulsion. | Expulsion. | Expulsio.
ecspulsíu. | Expulsivo. | Expulsif. | Expulsivus.
ecstasiad. | Arrebatado. | Extasié. | Raptus.
ecstasiár-se. | Arrebatarse. | S'extasier. | In extasim rapi.
écstasis. | Éxtasi. Éxtasis. | Extase. | Extasis.
ecstátic. | Extático. | Extatique. | À sensibus alienatus.
ecstemporaneamènt. | Extemporáneamente. | Sur le champ. Tout d'un coup. | Extemporè.
ecstemporáneo. | Extemporal. | Qui se fait tout d'un coup. | Extemporalis.
ecstrejudiciál. | Extrajudicial. | Extrajudiciaire. | Extrajudicialis.
ecstrejudiciálmènt. | Extrajudicialmente. | Extrajudiciairement. | Extra judicium.
éctasis. *Fig. Poet.* | Ectasis. | . | Ectasis.
ecuménic. | Ecuménico. | Ecumenique. | Aecumenicus.
eczacciò. | Exâccion. | Levée de deniers royaux. | Exactio.
eczacerbad. | Exâcerbado. | Aigri. Irrité. | Exacerbatus.
eczacerbar. | Exâcerbar. | Aigrir. Irriter. | Exacerbare.
eczácte. | Exâcto. | Exact. | Diligens. Accuratus.
eczáctamènt. | Exâctamente. | Exactement. | Diligentèr. Accuratè.
eczactíssim. | Exâctísimo. | Très exact. | Accuratissimus.
eczactissimamènt. | Exâctísimamente. | Très exactement. | Accuratissimè.
eczactitud. | Exâctitud. | Exactitude. | Diligentia. Cura.
eczactòr. | Exâctor. | Exacteur. | Exactor.
eczageraciò. | Exâgeracion. | Exagération. | Exageratio.
eczagerad. | Exâgerado. | Exagéré. | Exageratus.
eczagerádamènt. | Exâgerativamente. | D'une maniére exagerative. | Exagerantèr.
eczageradòr. | Exâgerador. | Exagérateur. | Exagerator.
eczagerar. | Exâgerar. | Exagérer. | Exagerare.
eczageratíu. | Exâgerador. | Exagératif. | Amplificator.
eczaltaciò. | Exâltacion. | Exaltation. | Exaltatio.
eczaltad. | Exâltado. | Exalté. | Exaltatus.
eczaltar. | Exâltar. | Exalter. | Exaltare.
eczaltár-se. | Exâltarse. | S'exalter. | Exaltari.
eczámên. | Exámen. | Examen. | Examen.
eczaminad. | Exâminado. | Examiné. | Examinatus.
eczaminadòr. | Exâminador. | Examinateur. | Examinator.
eczaminar. | Exâminar. | Examiner. | Examinare.
eczángulo. | Exángulo. | Qui a six angles. | Sex angulis constans.
eczánimê. | Exánime. | Consterné. Découragé. | Exanimis.
eczasperad. | Exâsperado. | Aigri. Irrité. | Exasperatus.
eczasperar. | Exâsperar. | Aigrir. Irriter. | Exasperare.
eczecráble. | Exêcrable. | Exécrable. | Execrabilis.
eczecraciò. | Exêcracion. | Exécration. | Execratio.
eczecrad. | Exêcrado. | Abhorré. Détesté. Maudit. | Execratus. Diris devotus.
eczecrar. | Exêcrar. | Détester. Maudire. | Execrari. Diris devovere.
eczecuciò. | Execucion. | Exécution. | Executio.
eczecutáble. | Executable. | Ce qui peut s'exécuter. | Quod exequi potest.
eczecutad. | Executado. | Exécuté. | Exequutus.
eczecutánt. | Executante. | Qui execute. | Exequens.
eczecutar. | Executar. | Exécuter. | Exequi.
eczecutíu. | Executivo. | Pressant. | Instans. Urgens. Promptus.
eczecutòr. | Executor. | Exécuteur. | Executor.
eczecutória. | Executoria. | Exécutoire. | Executoriae litterae.
eczecutoriáls. | Executoriales. | Dépêches de Rome qui portent sentence. | Executoriales litterae.
eczemciò. | Exêncion. | Exemption. | Exemptio. Immunitas.
eczemplár. | Exemplar. | Exemplaire. | Exemplar.
eczemplármènt. | Exemplarmente. | Exemplairement. | In exemplum.
eczèmple. | Exemplo. | Exemple. | Exemplum.
eczemplificaciò. | Exemplificacion. | . | In exemplum adductio.

eczemplificad. | Exemplificado. | Appuié par des exemples. | Exemplis illustratus.
eczemplificar. | Exemplificar. | Citer des exemples. | Exemplis illustrare.
eczèmt. | Exênto. | Exempté. | Exemptus. Exceptus.
eczéquias. | Exêquias. | Obséques. Funérailles. | Exequiae. Funus.
eczequíble. | Exêquible. | Ce qui peut s'obtenir. | Comparabilis.
eczercíci. | Exercicio. | Exercice. | Exercitatio. Exercitium.
eczercid. | Exercido. | Exercé. | Exercítus.
eczercir. | Exercer. | Exercer. | Exercere.
eczércit. | Exército. | Armée de terre. | Exercitus.
eczercitaciò. | Exercitacion. | Exercitation. | Exercitatio.
eczercitad. | Exercitado. | Exercé. | Exercítus. Instructus.
eczercitánt. | Exercitante. | Celui qui exerce. | Exercitor.
eczercitar. | Exercitar. | Exercer. | Exercere. Instruere.
eczercitár-se. | Exercitarse. | S'exercer. | Se exercere.
eczhalaciò. | Exhalacion. | Exhalaison. | Exhalatio.
eczhalad. | Exhalado. | Exhalé. | Exhalatus. Evaporatus.
eczhalar. | Exhalar. | Exhaler. | Exhalare.
eczhalár-se. | Exhalarse. | S'exhaler. | Exhalari. Evaporari.
eczháusto. | Exhausto. | Epuisé. | Exhaustus.
eczhibiciò. | Exhibicion. | Exhibition. | Exhibitio.
eczhibid. | Exhibido. | Exhibé. | Exhibitus.
eczhibir. | Exhibir. | Exhiber. | Exhibere.
eczhortaciò. | Exhortacion. | Exhortation. | Adhortatio.[133]
eczhortad. | Exhortado. | Exhorté. | Exhortatus.
eczhortadòr. | Exhortador. | Celui qui exhorte. | Hortator.
eczhortar. | Exhortar. | Exhorter. | Adhortari.
eczhortár-se. | Exhortarse. | S'exhorter soi-même. | Se adhortari.
eczhórto. | Exhorto. | Commission rogatoire. | Exhortatio. Admonitio.
eczigíble. | Exîgible. | Exigible. | Quod exigi potest.
eczigéncia. | Exîgencia. | Exigence. | Exigentia.
eczigid. | Exîgido. | Exigé. | Exactus.
eczigir. | Exîgir. | Exiger. | Exigere.
eczíguo. | Exîguo. | Petit. | Exiguus.

133. **eczortaciò**] Adhortatio *B*: Adhortacio *A*.

eczimid. | Exîmido. | Exempté. Excepté. | Exemptus.
eczímio. | Exîmio. | Excellent. Exquis. | Eximius. Egregius.
eczimir. | Exîmir. | Exempter. Excepter. | Eximere.
eczimír-se. | Exîmirse. | S'exempter. | Sese eximere.
eczisténcia. | Exîstencia. | Existence. | Existentia.
eczistènt. | Exîstente. | Existant. Qui existe. | Existens.
eczistid. | Exîstido. | Existé. | Extitum.
eczistir. | Exîstir. | Exister. | Existere.
éczit. | Éxîto. | Issue. Réussite. | Exitus. Eventus.
éczodo. | Éxôdo. | Exode. | Exodus.
eczoneraciò. | Exôneracion. | Décharge. Délivrance. | Exoneratio.
eczonerad. | Exônerado. | Déchargé. | Exoneratus.
eczonerar. | Exônerar. | Décharger. Soulager. | Exonerare.
eczorbitáncia. | Exôrbitancia. | Excès. Superfluité. | Excessus.
eczorbitánt. | Exôrbitante. | Exorbitant. Excessif. | Immoderatus. Exorbitans.
eczorcisad. | Exôrcizado. | Exorcisé. | Adjuratus.
eczorcisar. | Exôrcisar. | Exorciser. | Adjurare.
eczorcísme. | Exôrcismo. | Exorcisme. | Exorcismus.
eczorcíste. | Exôrcista. | Exorciste. | Exorcista.
eczórdi. | Exôrdio. | Exorde. | Exordium.
eczornaciò. | Exôrnacion. | Ornement. | Exornatio.
eczótic. | Exótico. | Exotique. Étranger. | Exoticus.
eczuberáncia. | Exûberancia. | Exuberance. | Exuberantia.
eczuberánt. | Exûberante. | Exuberant. Surabondant. | Exuberans.

ed

edad. | Edad. | Age. | Aetas.
edecán. | Edecan. | Aide de camp. | Ferendis Ducum imperiis praefectus.
edema. | Edema. | Edeme. | Edema.
edematòs. | Edematoso. | Edemateux. | Edematicus.
ediciò. | Edicion. | Edition. | Editio.
edícte. | Edicto. | Edit. | Edictum.
edificaciò. | Edificacion. | Edification. | Aedificatio.
edificad. | Edificado. | Bâti. Edifié. | Aedificatus.
edificánt. | Edificativo. | Edifiant. | Exemplaris.
edificar. | Edificar. | Bâtir. Edifier. | Aedificare.
edificatíu. | Edificativo. | Edifiant. | Exemplaris.
edifíci. | Edificio. | Edifice. | Aedificium.
edíl. | Edil. | Edile. | Aedilis.
edilidad. | Edilidad. | Edilité. | Aedilitas.
editòr. | Editor. | Editeur. | Editor.

educaciò. | Educacion. | Education. | Educatio.
educad. | Educado. | Élevé. Instruit. | Educatus.
educar. | Educar. | Élever. Instruire. | Educare. Instruere.
educciò. | Educcion. | L'action de séparer une chose d'une autre. | Eductio.

ef

efécte. | Efecto. | Effet. | Effectus.
efectíu. | Efectivo. | Effectif. | Certus. Verus.
efectivamènt. | Efectivamente. | Effectivement. | Verè. Re ipsâ.
efectuaciò. | Efectuacion. | Exécution. | Executio.
efectuad. | Efectuado. | Effectué. | Effectus. Confectus.
efectuar. | Efectuar. | Effectuer. | Efficere. Conficere.
efectuár-se. | Efectuarse. | S'effectuer. | Effici.
efemérides. | Efemérides. | Ephemerides. | Ephemerides.
efeminaciò. | Afeminacion. | Effémination. | Effeminatio.
efeminad. | Afeminado. | Efféminé. | Enervis. Effeminatus.
efeminádamènt. | Afeminadamente. | D'une maniére efféminée, molle, lâche. | Effeminatè.
efeminar. | Afeminar. | Efféminer. | Effeminare.
efeminár-se. | Afeminarse. | S'efféminer. | Effeminari.
efervescéncia. | Efervescencia. | Effervescence. | Effervescentia.
eficácia. | Eficacia. | Efficace. | Efficax.
eficacíssim. | Eficasísimo. | Très efficace. | Efficacissimus.
eficacissimamènt. | Eficasísimamente. | Très efficacement. | Efficacissimè.
eficás. | Eficaz. | Efficace. Actif. | Efficax.
eficásmènt. | Efícazmente. | Efficacement. | Efficacitèr.
eficiènt. | Eficiente. | Efficient. | Efficiens.
efígia. | Efigie. | Effigie. | Effigies.
eflúvi. | Efluvio. | Ecoulement. | Effluvium.
⁺**éforo.** | Eforo. | Ephore. | Ephorus.
efúgi. | Efugio. | Subterfuge. Echappatoire. | Effugium.
efusiò. | Efusion. | Effusion. | Effusio.

eg

egipcíaco. | Egipcíaco. | Egyptien. | Egyptius.
egrefin. *Pèx.* | Egrefin. | Aigrefin. | Jecorius. Jecorarius.
ègua. | Yegua. | Cavale. Jument. | Equa.

ei

éi. | Oyes. | Hé. Hola hé. | Heus. Heus tu.
éi-éi! | Hola! | Quoi! Comment! Ha! | Quid! Oh!
eima. | Tino. | Discrétion. Discernement. | Judicium. Prudentia.
eina, ô ***einas.*** | Trevesos. Utiles. | Ustencile. Instrument. | Utensile. Instrumentum.

el

elébor. | Eléboro. | Ellébore. | Helleborum. Veratrum.
elecciò. | Eleccion. | Élection. | Electio.
electíu. | Electivo. | Électif. | Electivus.
electòr. | Elector. | Électeur. | Elector.
electorál. | Electoral. | Électoral. | Electoralis.
electorát. | Electorado. | Électorat. | Electoratus.
eléctre. *V. ambár.* | Electro. Ambar. | Ambre. | Electrum.
eléctric. | Eléctrico. | Électrique. | Electri vim habens.
electricidad. | Electricidad. | Électricité. | Electricitas.
electrís. | Electriz. | Électrice. | Electrix.
electrisáble. | Electrizable. | Qu'on peut électriser. | Electrisationis capax.
electrisaciò. | Electrizacion. | Électrisation. | Electrisatio.
electrisad. | Electrizado. | Électrisé. | Electrisatus.
electrisar. | Electrizar. | Électriser. | Electrisare.
electuári. | Electuario. | Électuaire. | Electuarium.
elefáncia. *Malaltía.* | Elefancia. | Éléphantiasis. | Elephantiasis.
elefánt. | Elefante. | Éléphant. | Elephans.
elefantí. | Elefantino. | Éléphantin. | Elephantinus.
elegáncia. | Elegancia. | Élégance. | Elegantia.
elegánt. | Elegante. | Élégant. | Elegans.
elegantíssim. | Elegantísimo. | Très élégant. | Valdè elegans.
elegantissimamènt. | Elegantísimamente. | Très élégamment. | Elegantissimè.
elegantmènt. | Elegantemente. | Élégamment. | Elegantèr.
elegía. | Elegía. | Élégie. | Elegia.
elegíaco. | Elegíaco. | Élégiaque. | Elegiacus.
elemènt. | Elemento. | Élément. | Elementum.
elemènts. | Elementos. | Élémens. | Elementa.
elementar. | Elemental. | Élémentaire. | Elementalis.
elenco. | Elenco. | Indice. | Elenchus.
elêt. *V. eligid.* | Elegido. | Élu. | Electus.

elevaciò. | Elevacion. | Élévation. | Elevatio. Dignitas.
elevad. | Elevado. | Élevé. | Elevatus. Elatus.
elevar. | Elevar. | Élever. | Elevare. Attollere.
elevár-se. | Elevarse. | S'énorgueillir. | Efferri.
elícsir. | Elixîr. | Élixir. | Elixir.
Elionór, ô ***Elionò.*** | Eleonor. Leonor. | Leonore. | Eleonor. Leonarda.
eligíble. | Elegible. | Éligible. | Qui eligi potest.
eligid. | Elegido. | Élu. Choisi. | Electus.
eligir. | Elegir. | Élire. Choisir. | Eligere.
elípse. | Elipse. | Ellipse. | Ellypsis.
elíptic. | Elíptico. | Elliptique. | Ellypticus.
èll. ***Èlla.*** | El. Ella. | Il. Elle. | Ille. Illa.
èlm. | Yelmo. | Heaume. Casque. | Galea. Cassis.
elocuciò. | Elocucion. | Élocution. | Elocutio.
elógi. | Elogio. | Éloge. | Elogium.
elogiad. | Elogiado. | Loué. Célébré. | Laudatus. Celebratus.
elogiar. | Elogiar. | Louer. Célébrer. | Laudare. Celebrare.
eloqùéncia. | Eloqüencia. | Éloquence. | Eloquentia.
eloqùènt. | Eloqüente. | Éloquent. | Eloquens. Facundus.
eloqùentíssim. | Eloqüentísimo. | Très éloquent. | Eloquentissimus.
eloqùentíssimamènt. | Eloqüentísimamente. | Très éloquemment. | Eloquentissimè.
eloqùèntmènt. | Eloqüentemente. | Éloquemment. | Facundè. Disertè.
elú-elú. | Dar vaya á alguno. | Faire une huée après quelqu'un. | Pipulo aliquem differre.
eludid. | Eludido. | Éludé. | Elusus.
eludir. | Eludir. | Éluder. | Eludere.

em

em. *V.* ***me.*** | Me. | Me. | Me, vel mihi.
emanaciò. | Emanacion. | Émanation. | Emanatio.
emanad. | Emanado. | Émané. | Ortus.
emanar. | Emanar. | Émaner. | Manare.
emancipaciò. | Emancipacion. | Émancipation. | Emancipatio.
emancipad. | Emancipado. | Émancipé. | Emancipatus.
emancipar. | Emancipar. | Émanciper. | Emancipare.
embadocad. | Embelesado. Embebecido. | Ravi. Transporté. | Obstupefactus.
embadocár-se. | Embelesarse. Embebecerse. | Se ravir. | Obstupefieri.
embafad. | Empalagado. | Dégoûté. | Fastidio affectus.
embafar. | Empalagar. | Dégoûter. | Fastidium creare.
embafár-se. | Empalagarse. | Concevoir du dégoût. | Fastidire. Dedignari.
embahulad. | Embaulado. | Encoffré. | Arcâ inclusus.
embahular. | Embaular. | Encoffrer. | Arcâ recondere.
embajanid. | Embobecido. | Tombé en démence. | Stupidus. Mente captus.
embajanimènt. | Embobecimiento. | Démence. Stupidité. | Stupor.
embajanír-se. | Embobecerse. | Devenir stupide. | Stupidum fieri. Mente capi.
embalad. | Embalado. | Emballé. | In fasces compositus.
embalar. | Embalar. | Emballer. | Sarcinas componere.
embalsamad. | Embalsamado. | Embaumé. | Unguentis conditus.
embalsamar. | Embalsamar. | Embaumer. | Unguentis condire.
embalum. | Balumba. | Volume que forment plusieurs choses. | Volumen.
embalumad. | Embalumado. Abultado. | Bouchonné. | Inconcinnè coacervatus.
embalumar. | Embalumar. Abultar. | Bouchonner. | Inconcinnè coacervare.
[+]**embáns.** | Saladizo. Colgadizo. | Angar. Appentis. | Aedis appendiculum.
embarás. | Embarazo. | Embarras. | Impedimentum.
embarassad. | Embarazado. | Embarrassé. | Impeditus.
embarassadòr. | Embarazador. | Qui embarrasse. | Impeditor.
embarassar. | Embarazar. | Embarrasser. | Impedire.
embarassár-se. | Embarazarse. | S'embarrasser. | Implicare se.
embarassòs. | Embarazoso. | Embarrassant. | Molestus. Implicatus.
embaratid. | Abaratado. | Rabaissé. | Vilius emptus, venundatus.
embaratir. | Abaratar. | Rabaisser. | Pretium rerum minuere.
embaratír-se. | Disminuir de precio. | Diminuer de prix. | Pretio minui.
embárc. | Embarco. Embarque. | Embarquement. | In navi impositio.
embarcaciò. *V.* ***bastimènt.*** | Embarcacion. | Bâtiment. | Navigium. Navis.
embarcad. | Embarcado. | Embarqué. | Navibus impositus.

embarcar. | Embarcar. | Embarquer. | In navim imponere.
embarcár-se. | Embarcarse. | S'embarquer. | Navem conscendere.
+**embardissad.** | Encambronado. | Fermé d'une haie. | Spinis vallatus.
+**embardissar.** | Encambronar. | Fermer d'une haie. | Spinis vallare.
embargad. | Embargado. | Arrêté. Séquestré. | Sequestratus.
embargar. | Embargar. | Séquestrer. | Sequestrare.
embárgo. | Embargo. Embargo. | Séquestre. | Sequestratio.
embarrancad. | Abarrancado. | Tombé dans un mauvais pas. | In laqueos conjectus.
embarrancar. | Abarrancar. | Tomber dans un mauvais pas. | In laqueos conjicere.
embarrancár-se. | Abarrancarse. | Se jetter dans un mauvais pas. | Implicari.
embarrad. | Atrancado. | Fermé. | Pessulo occlusus.
embarrar. | Atrancar. Trancar. | Barrer une porte. | Pessulo occludere.
embassad. | Rebalsado. | Croupi. | Detentus. Stagnatus.
embassar. | Rebalsar. | Faire croupir. | Stagnare.
embassár-se. | Rebalsarse. | Croupir. | Stagnare.
embastad. | Hilvanado. | Bâti. Faux-filé. | Contextus.
embastar. | Hilvanar. | Bâtir. Faux-filer. | Filo suturam notare.
embastardid. *V.* ***degenerad.*** | Degenerado. | Dégénéré. | Degeneratus.
embastardir. *V.* ***degenerar.*** | Degenerar. | Dégénérer. | Degenerare.
embastardír-se. | Degenerar. | Dégénérer. S'abâtardir. | Degenerare.
embástas. *V.* ***básta.*** | Pasos. Hilvanes. | Grands points qu'on fait pour faux-filer. | Acûs puncta protensa.
embát, ô ***embatól.*** | Embate. | Vent doux et frais qui régne pendant l'été. | Mollis aura.
embaulad. | Eslabonado. | Attaché les chaînons. | Concatenatus.
embaular. | Eslabonar. | Attacher les chaînons les uns avec les autres. | Concatenare.
embaulár-se. | . | . | .
embavaiad. | Embobado. | Ébahi. Étonné. | Stupefactus.
embavaïmènt. | Embobamiento. | Ébahissement. | Stupor.
embavaiár-se. | Embobarse. | S'ébahir. S'étonner. | Stupere.
embaxáda. | Embaxada. | Ambassade. | Legatio.
embaxadòr. | Embaxador. | Ambassadeur. | Legatus.
embeinad. | Envaynado. | Mis dans le fourreau. | In vaginam reconditus.
embeinar. | Envaynar. | Mettre dans le fourreau. | In vaginam recondere.
embelecad. | Embelecado. | Trompé. Séduit. | Deceptus.
embelecadòr. | Embelecador. Embaidor. | Trompeur. Séducteur. | Mendax. Seductor. Elusor.
embelecar. | Embelecar. Trapacear. | Tromper. Séduire. | Mentiri. Fallere. Deludere.
embelecár-se. | Enredarse. | S'embrouiller. | Se implicare.
embeléco. | Embeleco. Trapaza. | Tromperie. Fourberie. | Techna. Dolus. Fallacia.
embenad. | Vendado. | Bandé. | Fasciâ involutus.
embenadúra. | Vendage. Venda. | Bandage. | Fascia.
embenar. | Vendar. | Bander. | Fasciâ involvere.
embetumad. | Embetunado. Betunado. | Enduit de bitume. | Bitumine illitus.
embetumar. | Embetunar. Betunar. | Enduire de bitume. | Bitumine illinire.
embigad. | Envigado. | Charpenté. | Contignatum.
embigar. | Envigar. | Poser des solives. | Contignare.
emblancad, ô ***emblanquinad.*** | Enjalbegado. | Blanchi. | Dealbatus.
emblancadòr, ô ***emblanquinadòr.*** | Enjalbegador. | Qui blanchit les murailles. | Dealbator.
emblancamènt, ô ***emblanquinamènt.*** | Blanqueo. Jalbegue. | Blanchissage. | Dealbatio.
emblancar, ô ***emblanquinar.*** | Enjalbegar. Blanquear. | Blanchir une muraille. | Dealbare parietes.
emblanquid. | Emblanquecido. | Blanchi. | Dealbatus.
emblanquir. | Emblanquecer. | Blanchir. Rendre blanc. | Dealbare.
emblanquír-se. | Emblanquecerse. | Blanchir. Devenir blanc. | Albescere.
emblèma. | Emblema. | Embléme. | Emblema.
embocad. | Embocado. Engullido. | Englouti. | Voratus.
embocadòr. | Embocadero. | Embouchure. | Ostium.
embocar. | Embocar. Engullir. | Engloutir. | Vorare. Ori inferre.
embocár-se. | Embocar la calle, etc. | Emboucher. | Intrare.
embol. | Émbolo. Macho. | Le piston d'une pompe. | Embolus.

embolíc. | Envoltorio. | Paquet de linge, de hardes. | Fascis.
embolicad. | Envuelto. | Enveloppé. | Involutus.
embolicadòr. | Enredador. | Brouillon. Imposteur. | Mendax. Impostor.
embolicar. | Envolver. | Envelopper. | Involvere.
embolicár-se. | Enredarse. | S'embrouiller. | Se implicare.
embolísme. | Embolismo. | Embolisme. | Embolismus.
embols. | Embolso. | Emboursement. | Pecuniarum in crumenam immissio.
embolsad. | Embolsado. | Emboursé. | In crumenam immissus.
embolsar. | Embolsar. | Embourser. | Crumenâ recondere.
emborbòll. *V.* ***borbòll.*** | Trapaza. Enredo. | Dol. Mauvaise foi. | Dolus. Fallacia.
emborboĩlar. *V.* ***borboĩlar.*** | Trapacear. | Fourber. Tromper. | Deludere. Dolosè agere.
embornáls. *V.* ***ambòns.*** | Embornales. | Dalots. | In navis lateribus foramina.[134]
emborrad. | Atiborrado. Emborrado. | Bourré. | Tomento fartus.
emborrar. | Atiborrar. Emborrar. | Bourrer. | Tomento farcire.
emborratxad. | Emborrachado. | Enivré. | Inebriatus.
emborratxar. | Emborrachar. | Enivrer. | Inebriare.
emborratxár-se. | Emborracharse. | S'enivrer. | Inebriari.
emborrissad. ***Cardad.*** | Emborrizado. Cardado. | Cardé. | Carminatus.
emborrissar. ***Cardar.*** | Emborrizar. Cardar. | Carder. | Carminare.
embòs. | Embozo. Tapujo. | L'action de se couvrir le visage avec son manteau. | Velamen. Faciei obtectio.
emboscad. | Emboscado. | Embusqué. | In insidias paratus.
emboscáda. | Emboscada. | Embuscade. | Insidiae.
emboscár-se. | Emboscarse. | S'embusquer. | In insidias stare.
embossad. | Embozado. Tapujado. | Enveloppé. | Opertus.
embossar. *V.* ***embolsar.*** | Embolsar. | Embourser. | Crumenâ recondere.
embossár-se. | Embozarse. Tapujarse. | Mettre son manteau sur son nez. | Faciem obtegere.
embotad. | Encubado. Envasado. | Encuvé. | Cupis infusus.
embotar. | Encubar. Envasar. | Encuver. | Cupis infundere.
embotiĩlad. | Envasado. | Entonné. Versé dans une bouteille. | Lagenâ infusus.[135]
embotiĩlar. | Envasar. | Entonner. Verser une liqueur dans une bouteille. | Lagenâ infundere.[136]
embotinad. | . | . | .
embotinár-se. | . | . | .
embotonad. | Abotonado. | Boutonné. | Globulis commixus.
embotonar. | Abotonar. | Boutonner. | Vestem globulis committere.
embotonár-se. | Abotonarse. | Se boutonner. | Vestem globulis committere.
embotxacad. | Puesto en la faltriquera. | Pocheté. | In perâ servatus.
embotxacár-se. | Poner en la faltriquera. | Pocheter. | In perâ servare.
embotxad. | Atontado. Embobecido. | Rassoté. | Stupefactum.
⁺**embotxar.** | Atontar. Embobecer. | Rassoter. | Stupefacere.
embotxár-se. | Atontarse. Embobecerse. | Se pâmer. | Stupefieri.
embovad. *V.* ***embavaiad.*** | Embobado. | Ébahi. Étonné. | Stupefactus.
embovamènt. | Embobamiento. | Ébahissement. | Stupor.
embovár-se. | Embobarse. | S'ébahir. S'étonner. | Stupere.
embravid. | Embravecido. | Irrité. | Irâ inflammatus.
embravimènt. | Embravecimiento. | Fureur. Transport. | Furor.
embravír-se. | Embravecerse. | Devenir furieux. | Irritari.
embriág. | Embriago. Borracho. | Yvre. Yvrogne. | Ebriosus.
embriagad. | Embriagado. | Enivré. | Inebriatus.
embriagar. | Embriagar. | Enivrer. | Inebriare.
embriagár-se. | Embriagarse. | S'enivrer. | Inebriari.
embriaguêsa. | Embriaguez. | Yvresse. | Ebrietas.
embriĩlad. | Embridado. | Bridé. | Frenatus.
embriĩlar. | Embridar. | Brider. | Frenare.
embriò. | Embrion. | Embrion. Foetus. | Foetus.
embròll. | Ambrolla. | Embrouillement. | Dolus. Fraus. Confusio.
embroĩlad. | Ambrollado. | Embrouillé. | Turbatus.
embroĩladòr. | Ambrollador. Ambrollon. | Brouillon. | Implicator. Perturbator.

134. **embornáls**] V. Ambòns *solament a A*.
135. **embotiĩlad**] Versé *solament a B*.
136. **embotiĩlar**] une liqueur *solament a A*.

embrollar. | Ambrollar. | Embrouiller. | Implicare. Confundere.
embromad. | Embromado. Embaucado. | Trompé. Séduit. | Deceptus. Delusus.
embromar. | Embromar. Embaucar. | Tromper. Séduire. | Decipere. Deludere.
embromár-se el tèms. | Anublarse. Nublarse. | S'obscurcir. | Obscurari.
embroncad. | . | . | .
embroncar. | . | . | .
embroncár-se. | . | . | .
embrutad. | Ensuciado. Emporcado. | Souillé. Sali. Taché. | Contaminatus. Foedatus.
embrutar. | Ensuciar. Emporcar. | Souiller. Salir. Tacher. | Maculare. Conspurcare.
embrutár-se. | Ensuciarse. | Se souiller. Se salir. | Conspurcari.
embrutid. | Embrutecido. | Abrouti. | Hebes. Stupidus.
embrutír-se. | Embrutecerse. | S'abroutir. | Stupefieri.
embruxad. | Hechizado. | Ensorcelé. | Fascinatus.
embruxadòr. | Hechicero. | Sorcier. | Veneficus. Maleficus.
embruxamènt. | Hechiceria. | Sorcellerie. | Fascinum. Fascinatio.
embruxar. | Hechizar. | Ensorceler. | Fascinare.
embruxár-se. | Hechizarse. | S'ensorceler. | Fascinari.
embui. | Maraña. | Confusion. Désordre. | Confusio. Implicatio.
embuiad. | Enmarañado. Enredado. | Entortillé. Embrouillé. | Intricatus.
embuiadòr. | Enredador. | Brouillon. | Intricator.
embuiar. | Enmarañar. Enredar. | Embrouiller. | Intricare. Confundere.
embuiár-se. | Emmarañarse. Enredarse. | S'embrouiller. | Se implicare.
embussad. | Atrampado. Asolvado. | Bouché. | Obstructus.
embussar. | Atrampar. Asolvar. | Boucher. | Obstruere.
embussár-se. | Atramparse. Asolvarse. | Se boucher. | Obstrui.
embusteretjad. | Embusteado. | Menti. Trompé. | Dolos fabricatus.
embusteretjar. | Embustear. | Mentir. Tromper. | Dolos fabricare.
embustería. | Embuste. | Mensonge. Tromperie. | Dolus. Fallacia.
embustèro. | Embustero. | Menteur. Trompeur. | Impostor.
embút. | Embudo. | Entonnoir. | Infundibulum.
embutêt. | Embudito. | Petit entonnoir. | Parvum infundibulum.
embutid. *Vèrb.* | Ataraceado. | Marqueté. | Variegatus.
embutir. | Ataracear. | Marqueter. | Variegare.
embutít. *Nóm.* | Ataracea. | Ouvrage marqueté. | Variegatum opus.
emergènt. | Emergente. | Emergent. | Emergens.
émeri, ô ***esmeríl.*** | Esmeril. | Emeril, ou emeri. | Smyris.
emétic. | Emético. Vomitivo. | Émétique. | Emeticum.
émfasis. | Énfasis. | Emphase. | Emphasis.
emfátic. | Enfático. | Emphatique. | Emphaticus.
emfáticamènt. | Enfáticamente. | Emphatiquement. | Emphaticè.
emfitéusis. | Enfiteusis. | Emphytéose. | Emphyteusis.
emfitéutic. | Enfitéutico. | Emphytéotique. | Emphyteuticus.
emfiteuticári. | Enfiteuticario. | Emphytéotique. | Emphyteuticarius.
emigraciò. | Emigracion. | Emigration. | Emigratio. Migratio.
emigrad. | Emigrado. | Emigré. | Emigratus.
emigránt. | Emigrante. | Emigrant. | Emigrans.
emigrar. | Emigrar. | Emigrer. | Emigrare.
eminéncia. | Eminencia. | Eminence. | Eminentia.
eminènt. | Eminente. | Eminent. | Eminens. Egregius.
eminentíssim. | Eminentísimo. | Très eminent. | Eminentissimus.
eminèntmènt. | Eminentemente. | Eminemment. | Eminentèr. Egregiè.
emissári. | Emisario. | Emissaire. | Emissarius.
emoliènt. | Emoliente. | Emollient. | Emolliens.
emolumènt. | Emolumento. | Emolument. | Emolumentum.
empalad. | Empalado. | Empalé. | Sude medius perforatus.
empalar. | Empalar. | Empaler. | Sude medium perforare.
empanáda. *V. **panáda.*** | Empanada. | Pâté. Tourte. | Artocreas crustatum.
empantanegad. | Empantanado. | Arrêté. | Retentus.[137]
empantanegár-se. | Empantanarse. | S'arreter. | Consistere.[138]
empanxad. *V. **enfitad.*** | Ahitado. | Surchargé de viandes. | Cibis gravatus.

137. **empantanegad**] Arreté *solament a B*; Retentus *solament a B*.
138. **empantanegár-se**] S'arreter *solament a B*; Consistere *solament a B*.

empapad. | Empapado. | Imbibé. | Imbutus.
empapar. | Empapar. | Imbiber. | Imbuere.
empapár-se. | Empaparse. | S'imbiber. | Imbui.
empaperad. | Empapelado. | Enveloppé dans du papier. | Papyro involutus.
empaperar. | Empapelar. | Envelopper dans du papier. | Papyro involvere.
empaquetad. | Empacado. Empaquetado. | Empaqueté. | Capsâ inclusus. In fasces collectus.
empaquetar. | Empacar. Empaquetar. | Empaqueter. | Capsâ includere. In fasces colligere.
emparrad. *Nóm.* | Emparrado. | Treille de vigne. | Vitibus instructa pergula.
emparrad. *Vèrb.* | Enrejado. | Treillissé. | Clathratus.
emparrar. | Enrejar. | Treillisser. | Clathrare.
empastissad. | Emplastado. Embarrado. Embadurnado. | Crépi. Enduit. Incrusté. | Incrustatus. Inquinatus.
empastissar. | Embarrar. Embadurnar. | Crépir. Enduire. Incruster. | Incrustare. Inquinare.
empastissár-se. | Emplastarse. Embadurnarse. | Se crépir. S'induire. S'incruster. | Incrustari. Inquinari.
empát. | Empate. | Égalité. Détention. | Aequalitas. Detentio.
empatad. | Empatado. | Égalé. Détenu. | Aequatus.
empatar. | Empatar. | Égaler. Être pair. | Aequare.
empátx. | Empacho. Embarazo. | Mauvaise honte. | Pudor. Erubescentia.
empatxad. | Empachado. |. | .
empatxar. | Empachar. |. | .
empatxár-se. | Empacharse. |. | .
empebrad. | . | . | .
empebrar. | . | . | .
empedèr. | Estítico. Estíptico. | Styptique. Astringent. | Stypticus.[139]
empedernid. | Empedernido. | Obstiné. | Obduratus.
empedernimènt. | Obstinacion. | Obstination. | Obstinatio.
empedernir. | Empedernir. | Obstiner. | Indurare.
empedernír-se. | Empedernirse. | S'obstiner. | Obdurari.
empedrad. *Vèrb.* | Empedrado. | Pavé. | Lapidibus stratus.
empedrad. *Nóm.* | Empedrado. | Pavé. | Pavimentum lapidibus stratum.
empedradòr. | Empedrador. | Paveur. | Strator.
empedrar. | Empedrar. | Paver. | Lapidibus sternere.

139. **empèder**] Astringent *solament a A*.

empeguehid. | Corrido. | Honteux. | Verecundatus.
empeguehimènt. | Corrimiento. | Honte que l'on a de quelque chose. | Pudor. Rubor. Verecundia.
empeguehir. | Correr. | Faire hontè a quelqu'un. | Aliquem pudore suffundere.
empeguehír-se. | Correrse. | Avoir honte. | Erubescere. Verecundari.
empeguntad. | Empegado. | Poissé. | Impicatus.
empeguntar. | Empegar. | Poisser. | Impicare.
empeguntár-se. | . | . | .
empélt. | Enxerto. Inxerto. Pua. | Ente. Greffe. | Insitio.
empeltad. | Enxerido. Inxerido. | Greffé. Enté. Inséré. | Insertus.
empeltamènt. | Enxerimiento. Enxertacion. | Greffe. Enture. Entement. | Insitio.
empeltar. | Enxerir. Inxerir. Enxertar. | Greffer. Enter. Insérer. | Inserere.
empeltrehid. | Apelmazado. | Endurci. | Nimis condensatus.
empeltrehimènt. | Condensacion. | Condensation. Endurcissement. | Condensatio.
empeltrehir. | Apelmazar. | Endurcir. | Nimis condensare.
empeltrehír-se. | Apelmazarse. | S'endurcir. | Nimis condensari.
empêna. | Empeine. Pala. | Empeigne d'un soulier. | Obstragulum.
empendrer. | Emprender. | Entreprendre. | Aggredi.
empênta. | Empellon. Empujon. | Heurt. Choc. | Impulsus.
empeñad. | Empeñado. | Engagé. | Pignori datus.
empeñar. | Empeñar. | Engager. | Pignori dare.
empeñár-se. | Empeñarse. | S'endetter. | Aere alieno gravari.
empeñer. | Empujar. Rempujar. | Pousser avec violence. | Impellere.
empèño. | Empeño. | Engagement. Obligation. | Fides. Obligatio.
emperadòr. | Emperador. | Empereur. | Imperator.
emperatrís. | Emperatriz. | Impératrice. | Imperatrix.
empererid. | Emperezado. | Qui est devenu paresseux. | Pigrefactus.
empererír-se. | Emperezarse. | Dévenir paresseux. | Pigrefieri.
empês. | Empujado. | Poussé avec violence. | Impulsus. Depulsus.
empestad. | Apestado. | Empesté. | Infectus. Corruptus.

empestar. | Apestar. | Empester. | Infectare. Inficere.
empinad. | Empinado. | Elévé. | Erectus.
empinar. | Empinar. | Eléver. | Extollere. Erigere.
empinár-se. | Empinarse. | S'eléver. | Supereminere.
empíreo. | Empireo. | Le ciel empyrée. | Empyreum coelum.
empíric. | Empírico. | Empirique. | Empiricus.
emplástre. | Emplasto. | Emplâtre. | Emplastrum.
emplatead. | Plateado. | Argenté. | Deargentatus.
emplatear. | Platear. | Argenter. | Deargentare.
emplead. | Empleado. | Employé. | Impensus. Insumptus.
emplear. | Emplear. | Employer. | Impendere. Insumere.
empleár-se. | Emplearse. | S'employer. S'adonner. | Operam dare.
emplèo. | Empleo. | Emploi. | Officium. Munus.
emplomad. | Emplomado. | Plombé. | Plumbatus.
emplomad. | Emplumado. | Emplumé. | Plumis vestitus.
emplomad. | . | . | .
emplomar. | Emplomar. | Plomber. | Plumbare.
emplomar. | Emplumar. | Emplumer. | Plumis vestire.
emplomar. | . | . | .
empobrid. | Empobrecido. | Appauvri. | In egestatem redactus.
empobrir. | Empobrecer. | Appauvrir. | Depauperare. Pauperem facere.
empobrír-se. | Empobrecerse. | S'appauvrir. | In egestatem redigi.
empolainad. | Emperegilado. | Paré. Ajusté avec soin. | Comptus. Ornatus.
empolainár-se. | Emperegilarse. | Se parer. S'ajuster avec soin. | Comi. Ornari.
empoltronid. | Apoltronado. Empoltronecido. | Adonné à la fainéantise. | Deses.
empoltronimènt. | Poltronería. Holgazanería. | Fainéantise. | Desidia.
empoltronír-se. | Apoltronarse. Empoltronecerse. | S'adonner à la fainéantise. | Desidem vitam agere.
empolvorisad. | Empolvorado. | Couvert de poussiére. | Pulverulentus.
empolvorisar. | Empolvorar. | Couvrir de poussiére. | Pulvere inficere.
empório. | Emporio. | Foire, marché public. | Emporium.
empostissad. *Vèrb.* | Entablado. | Plancheyé. | Contabulatus.
empostissamènt. | Entabladura. | Cloison de planches. | Contabulatio. Contignatio.
empostissar. | Entablar. | Plancheyer. | Contabulare.
empostissát. *Nóm.* | Entablado. Entablamento. | Plancher. | Tabulatum.
empotad. | Envasado. Puesto en vasos. | Empoté. | Infusus. Immisus. In vas sepositus.
empotar. | Envasar. Poner en vasos. | Empoter. | Infundere. Immittere. In vas seponere.
empotingad. | Xaropado. Xaropeado. | Celui à qui l'on a donné de potions medicinales. | Medicis potionibus impletus.
empotingar. | Xaropar. Xaropear. | Donner beaucoup de potions medicinales. | Medicis potionibus aliquem implere.
empotrad. | Empotrado. | Enclavé dans la muraille. | In murum immissus.
empotrar. | Empotrar. | Enclaver dans la muraille. | In murum immittere.
empouad. | Empozado. | Mis dans un puits. | In puteum demissus.
empouar. | Empozar. | Mettre dans un puits. | In puteum demittere.
emprad. | Usado. | Usé. | Usus.
emprar. | Usar. | User. | Uti.
emprês. | Emprendido. | Entrepris. | Aggressus.
emprêsa. | Empresa. | Entreprise. | Aggressio. Conatus.
emprestad. | Prestado. | Prêté. | Commodatus.
emprestar. | Prestar. | Prêter. | Commodare. Mutuo dare.
[+]**empriu.** | Derecho. | Droit. | Jus ad rem.
empudegad. | Apestado. | Empesté. | Infectus.
empudegar. | Apestar. | Empester. | Infectare.
empuñad. | Empuñado. | Empoigné. | Comprehensus. Adeptus.
empuñadúra. | Empuñadura. Puño. | La poignée d'une epée. | Capulum. Manubrium.
empuñar. | Empuñar. | Empoigner. | Comprehendere.
empurpurad. | Purpurado. | Teint en pourpre. | Murice tinctus.
empurpurar. | Purpurar. | Teindre en pourpre. | Murice tingere.
emulaciò. | Emulacion. | Emulation. | Aemulatio.
émulo. | Émulo. | Emule. Rival. | Aemulus.

en

en. | En. | En. Dans. | In.
enagenáble. *V. **alienáble.*** | Enajenable. | Aliénable. | Quod alienari potest.

enagenaciò. *V. alienaciò.* | Enajenacion. | Aliénation. | Alienatio.[140]
enagenad. *V. alienad.* | Enajenado. | Aliéné. | Alienatus.
enagenamènt. *V. alienaciò.* | Enajenamiento. Enajenacion. | Aliénation. | Alienatio.
enagenar. *V. alienar.* | Enajenar. | Aliéner. | Alienare.
enagenár-se. *V. alienar-se.* | Enajenarse. | S'aliéner. | Alienari.
enágos, ô ***enáguas.*** | Enaguas. | Espéce de jupon. | Muliebris interior alba stola.
enállage. | Enalage. | Enallage. | Enallage.
enamorad. | Enamorado. | Amant. | Amasius. Amator.
enamoráda. | Enamorada. | Amante. | Amasia. Amatrix.
enamoradís. | Enamoradizo. | Enclin à l'amour. | In amorem pronus.
enamoradíssim. | Enamoradísimo. | Très amoureux. | Amantissimus.
enamoradòr. | Enamorador. | Qui inspire de l'amour. | Procus. Ad amorem allector.
enamoramènt. | Enamoramiento. | L'effet qu'on éprouve lors qu'on est amoureux. | Ad amorem allectio.
enamorar. | Enamorar. | Inspirer de l'amour. | Ad amorem allicere.
enamorár-se. | Enamorarse. | Se rendre amoureux. | Amore affici.
en-amunt. | Arriba. | En-haut. | Super. Suprà.
enarbolad, ô ***enarborad.*** | Enarbolado. | Arboré. | Erectus.
enarbolar, ô ***enarborar.*** | Enarbolar. | Arborer. | Erigere.
enardid. | Enardecido. | Embrasé. Enflammé. | Incensus. Inflammatus.
enardir. | Enardecer. | Embraser. Enflammer. | Incendere. Inflammare.
enardír-se. | Enardecerse. | S'enflammer. | Inflammari. Exardere.
enarmónic. | Enharmónico. | Enharmonique. | Enharmonicus.
en-aváll. | Abaxo. | En-bas. | Infrà. Deorsùm.
encabacetad. | Encapacetado. | Couvert d'un cabasset. | Galeatus.
encabrestad. | Encabestrado. | Enchevétré. | Capistro illaqueatus.
encabrestar. | Encabestrar. | Enchevétrer. | Capistrare.
encabrestár-se. | Encabestrarse. | S'enchevétrer. | Capistro illaqueari.
encacad. | . | . | .
encacar. | . | . | .
encadarnad. | Acatarrado. | Enrhumé. | Fluxu capitis affectus.
encadarnár-se. | Acatarrarse. | S'enrhumer. | Corripi capitis pituitâ.
encadenad. | Encadenado. | Enchaîné. | Catenis vinctus.
encadenamènt. | Encadenamiento. | Enchaînement. | Connexio.
encadenar. | Encadenar. | Enchaîner. | In vincula conjicere.
encalcinad. | Encalado. | Recrépi avec de la chaux. | Calce dealbatus.
encalcinar. | Encalar. | Recrépir avec de la chaux. | Calce dealbare.
encalentid. | Abochornado. | Échauffé. | Calefactus. Irritatus.
encalentir. | Abochornar. | Échauffer. | Calefacere. Irritare.
encalentír-se. | Abochornarse. | S'échauffer. | Calefieri. Irritari.
encal̃lad. | Encallado. Atascado. | Embourbi. | Demersus.
encal̃ladòr. *V. encal̃lò.* | Atascadero. | Bourbier. | Palus. Lacuna caenosa.
encal̃lar. | Atascar. | Embourber. | In luto demergere.
encal̃lár-se. | Encallar. Atascarse. | S'embourber. | In luto demergi.
encal̃lò. | Atascadero. | Bourbier. | Palus. Lacuna caenosa.
encalsad. | Acosado. | Poursuivi. | Insectatus.
encalsar. | Acosar. Seguir el alcance. | Poursuivre. | Persequi. Insectari.
encalsár-se. | Acosarse. | Se poursuivre. | Persequi. Insectari.
encalsò. | Acosamiento. | Poursuite. | Insectatio.
encalvid. | Encalvecido. | Devenu chauve. | Calvus factus.
encalvimènt. | Calvez. Calveza. | Manque de cheveux. | Calvities.
encalvír-se. | Encalvecer. | Devenir chauve. | Calvescere.
encaminad. | Encaminado. | Acheminé. | In viam directus.
encaminar. | Encaminar. | Conduire. Acheminer. | Viam mostrare.
encaminár-se. | Encaminar. Dirigirse. | S'acheminer. | Tendere. Pergere.
encánt. | Encante. Almoneda. | Encan. | Subhastatio.
encánt. | Encanto. | Echantement. | Incantatio.

140. **enagenaciò**] Alienaciò *A*: Alienació *B.*

encantad. | Almonedado. | Subhasté. | Auctionatus.
encantad. | Encantado. | Enchanté. | Incantatus.
encantamènt. | Encantamiento. | Enchantement. | Praestigiae. Incantamentum.
encantar. | Almonedar. | Subhaster. | Auctionari.
encantar. | Encantar. | Enchanter. | Incantare.
encantár-se. | Embebecerse. Embelesarse. | Se pâmer. S'arreter à regarder. | Stupefieri. Extra se rapi.
encañeĺlad. | Entablillado. | Clissé. | Cratitus.[141]
encañeĺlar. | Entablillar. | Clisser. | Cratire.[142]
encañissad. | Encañado. | Treillissé. | Arundineâ crate vestitus.
encañissar. | Encañar. | Treillisser. | Arundineâ crate vestire.
encapad. | Encaprichado. | Opiniâtré. | Obfirmatus.
encapár-se. | Encapricharse. | S'opiniâtrer. | Animum obfirmare.
encapritxad. | Encaprichado. | Opiniâtré. | Obfirmatus.
encapritxár-se. | Encapricharse. | S'opiniâtrer. | Animum obfirmare.
encapsad. *V. encaxonad.* | Encaxonado. | Encoffré. | Arcâ inclusus.
encaptivad. | Cautivado. | Captivé. | In servitutem abductus.
encaptivar. | Cautivar. | Captiver. | Aliquem sibi devincire.
encaptivár-se. | Cautivarse. | Devenir amoureux. | Amore capi.
encaputxad. | Encapuchado. | Couvert d'un capuchon. | Cucullo tectus.
encaputxar. | Encapuchar. | Couvrir avec un capuchon. | Cucullo tegere.
encarad. | Porfiado. | Opiniâtré. | Obfirmatus.
encaragolad. | Entornillado. |. | .
encaragoladòr. | . | . | .
encaragolar. | Entornillar. |. | .
encaragolár-se. | . | . | .
encarár-se. | Porfiar. Obstinarse. | S'opiniâtrer. | Obfirmare se.
encarcaxad. | Encarcaxado. | Armé d'un carquois. | Pharetratus.
encarcerad. | Encarcelado. | Emprisonné. | In carcerem conjectus.
encarcerar. | Encarcelar. | Emprisonner. | In carcerem conjicere.
encáre. | Aun. Todavía. | Encore. | Adhuc.
encarid. | Encarecido. | Enchéri. | Pretio auctus.
encaridamènt. | Encarecidamente. | Grandement. Instamment. | Summè. Nimiè.
encarir. | Encarecer. | Enchérir. | Rerum pretium augere.
encarír-se. | Encarecer. | Enchérir. | Carius fieri.
encarnaciò. | Encarnacion. | Incarnation. | Incarnatio.
encarnad. | Encarnado. | Incarné. | Incarnatus.
encarnadúra. | Encarnadura. | Charnure. | Carnis temperies.
encarnar. | Encarnar. | Donner une couleur de chair. | Carnes pingere.
encarnár-se. | Encarnar. | S'incarner. | Incarnari.
encárreg. | Encargo. | Charge. Commission. | Munus. Mandatum.
encarregad. | Encargado. | Chargé. | Commissus.
encarregar. | Encargar. | Charger quelqu'un d'une chose. | Committere.
encarregár-se. | Encargarse. | Se charger d'une chose. | Aliquid suscipere.
encartad. | Encartado. Matriculado. | Enrôlé. Immatriculé. | Conscriptus. In album relatus.
encartar. | Encartar. Matricular. | Enrôler. Immatriculer. | Aliquem conscribere. In album referre.
encartár-se. | Encartarse. Matricularse. | S'enrôler. S'immatriculer. | Alicui nomen dare.
encascad. | Encasquetado. | S'avoir mis dans la tête. | Persuasus.
encascár-se. | Encasquetarse. | S'opiniâtrer dans son sentiment. | Obfirmare animum.
encasteĺlad. | Encastillado. | Opiniâtré. | Obfirmatus. Pertentus.
encasteĺlár-se. | Encastillarse. | S'opiniâtrer. | Animum obfirmare.
encatifad. | Alfombrado. | Couvert de tapis. | Tapetibus instratus.
encatifar. | Alfombrar. | Couvrir avec des tapis de Turquie. | Tapetibus insternere.
encatx. | Cotana. Muesca. | Mortaise. | Cavus.
encatxad. | Encaxado. | Enchassé. Emboité. | Insertus. Intrusus.
encatxar. | Encaxar. | Enchasser. Emboiter. | Inserere. Intrudere.
encatxár-se. | Encaxarse. | S'enchasser. S'emboiter. | Inseri.
encauad. | Amadrigado. Encavado. | Qui est entré dans un terrier. | In caveam receptus.
encauar. | Obligar un conejo á amadrigarse. | Pousser un lapin jusque dans son terrier. | In caveam redigere.
encauár-se. | Amadrigarse. Encavarse. | Entrer dans un terrier. | In caveam se recipere.

141. **encañeĺlad**] encañeflad *B*: encañelad *A*.
142. **encañeĺlar**] encañeflar *B*: encañelar *A*.

encaxad. | Encaxonado. | Encoffré. | Arcâ inclusus.
encaxar. | Encaxonar. | Encoffrer. | Arcâ includere.
encaxár-se. | . | . | .
encaxonad. | Encaxonado. | Encoffré. | Arcâ inclusus.
encaxonar. | Encaxonar. | Encoffrer. | Arcâ includere.
encegad. | Cegado. | Aveuglé. | Coecatus.
encègamènt. | Ceguedad. | Aveuglement. | Coecitas.
encegár-se. | Cegar. | Devenir aveugle. | Coecare.
encèndrer. | Encender. | Allumer. | Incendere.
encèndrer-se. | Encenderse. | S'enflammer. | Inardere. Inflammari.
encens. | Incienso. | Encens. | Thus.
encensad. | Incensado. | Encensé. | Thure cultus.
encensáda. | Incensacion. | Encensement. | Thuris suffitus.
encensadòr. | Turiferario. | Thuriferaire. | Thurifer.
encensamènt. | Incensacion. | Encensement. | Thuris suffitus.
encensar. | Incensar. | Encenser. | Thus offerre.
encensar. | Incensar. | Encenser. Flatter. | Adulari. Laudare.
encensèr. | Incensario. Turíbulo. | Encensoir. | Thuribulum.
encerad. *Vèrb.* | Encerado. | Ciré. | Inceratus.
encerar. | Encerar. | Cirer. | Cerâ illinire.
encerát. *Nóm.* | Encerado. | Toile cirée. | Inceratum.
encercolad. | Enarcado. | Relié avec des cercles. | Circulis constrictus.
encercoladòr. | Tonelero. | Tonnelier. | Doliaris victor.
encercolar. | Enarcar. | Relier avec des cercles. | Circulis dolia constringere.
encerolad. | Encerotado. | Ciré avec de la poix. | Ceroto illitus.
encerolar. | Encerotar. | Cirer avec de la poix. | Ceroto oblinire.
encerrad. | Enrocado. | . | Pensum, vellus colo aptatum.
encerráda. | Copo. | Quenouillée. | Pensum, vellus colo appositum.
encerrar. | Enrocar. | . | Pensum, vellus colo aptare.
encért. | Acierto. Acaso. | Hazard. Casualité. | Casus. Sors.
encertad. | Acertado. | Réussi. | Peritè comparatus.
encertar. | Acertar. | Réussir. | Scopum attingere.
encertár-se. | Acaecer. | Succéder. | Succedere.
encês. | Encendido. | Allumé. | Accensus.
encêsa. | . | . | .
enciám. | Ensalada. | Salade. | Acetarium.
⁺enciamáda. | . | . | .
encíclic. | Encíclico. Circular. | Circulaire. | Enciclicus.
enciclopedía. | Enciclopedia. | Encyclopedie. | Encyclopedia.
encinglad. | Cinchado. | Sanglé. | Cingulâ substrictus.
encinglar. | Cinchar. | Sangler. | Cingulâ substringere.
encinglar. *V. **pigar.*** | Pegar. Herir. | Frapper. | Percutere.
encinglár-se. | . | . | .
enciriad. *V. **empinad.*** | Empinado. | Elévé. | Erectus.
encistad. | Encestado. | Mis dans un panier. | Cestâ inclusus.
encistar. | Encestar. | Mettre dans un panier, ou dans une corbeille. | Cestâ includere.
enclitá. | Brea. Alquitran. | Goudron. Bray. | Navalis pix.
enclitanad. | Alquitranado. | Goudronné. | Pice linitus.
enclitanar. | Alquitranar. | Goudronner. | Pice linire.
enclós. | Incluido. Encerrado. | Enfermé. | Inclusus.
enclotad. | Hondo. | Terrain bas, profond. | Imus. Profundus.
enclótxa. | Boche. | Fossette. | Scrobs.
enclotxad. | . | . | .
enclotxadòr. | . | . | .
enclotxar. | . | . | .
enclotxár-se. | . | . | .
enclóurer. | Incluir. | Enfermer. | Includere.
enclóurer-se. | Incluirse. | Se réduire. | Redigi.
enclúsa. | Ayunque. Yunque. | Enclume. | Incus.
encodernaciò. *V. **enquadernaciò.*** | Enquadernacion. | Reliure. | Compactio.
encodernad. *V. **enquadernad.*** | Enquadernado. | Relié. | Compactus.
encodernadòr. *V. **enquadernadòr.*** | Enquadernador. | Relieur. | Librorum compactor.
encodernar. *V. **enquadernar.*** | Enquadernar. | Relier. | Librum compingere.
encofrad. *V. **embahulad.*** | Embaulado. | Encoffré. | Arcâ inclusus.
encolerisad. | Encolerizado. | Irrité. Courroucé. | Iratus.
encolerisar. | Encolerizar. | Irriter. | Irritare.
encolerisár-se. | Encolerizarse. | Se mettre en colère. | Irasci. Excandescere.

encòĨla. | Cántaro. Parra. | Cruche. Pot de terre à deux anses. | Urceus ansatus.
encoĨlad. | Envasado. Puesto en vasos. | Empoté. | Infusus. Immissus. In vas sepositus.
encoĨlad. *V. juñid.* | Uncido. | Attelé. Mis au joug. | Jugo vinctus.
encoĨlar. | Envasar. Poner en vasos. | Empoter. | Infundere. Immittere. In vas seponere.
encoĨlar. *V. juñir.* | Uncir. | Atteler. Mettre au joug. | Jugo vincire.
encolxad. | Colchado. Acolchado. | Cotonné. | Intertexto gossipio fartus.
encolxar. | Colchar. Acolchar. | Cotonner. | Intertexto gossipio farcire.
encomanad. | Encomendado. | Recommandé. | Commendatus.
encomanadís. | Pegadizo. | . | .
encomanar. | Encomendar. | Recommander. | Commendare.
encomanár-se. | Encomendarse. | Se recommander. | Ad aliquem confugere.
encombrad. | Encumbrado. | Haut. Élevé. | Altus.
encomènda. | Encomienda. | Commanderie. | Commenda.
encómio. | Encomio. Alabanza. | Louange. Éloge. | Laus.
enconad. | Encunado. | . | .
enconar. | Encunar. | . | Primum lac dare nato.[143]
encontinènt. | Incontinente. | Incontinent. Sur l'heure. | Statim. Continuò. Mox.
encontorn. | En contorno. | Aux environs. À l'entour. | Circùm.
encontrad. | Encontrado. | Rencontré. | Obvius. Adversus.
encontráda. | Contorno. | Contour. | Confinium. Ambitus.
encontradís. | Encontradizo. | Homme prévenant. | Obvius homo.
encontradòr. | Hallador. | Inventeur. | Inventor.
encontrar. | Encontrar. Hallar. | Rencontrer. | Obviare. Occurrere.
encontrár-se. | Encontrarse. | Se rencontrer. | Obviam fieri.
+**encontrár-se las béstias.** | Rozarse. | Se donner une atteinte. | Pedem pede colludere.
encóntre. | Encuentro. | Rencontre. | Occursus.
encorassad. | Encorazado. | Cuirassé. | Loricatus.
encorassar. | Encorazar. | Cuirasser. | Loricare.
encoratjad. | Animado. Alentado. | Encouragé. | Excitatus. Confortatus.

143. **enconar**] Primum lac dare nato *solament a A.*

encoratjar. | Aimar. Alentar. | Encourager. | Animos facere. Confortare.
encoratjár-se. | Animarse. | Prendre courage. | Excitari.
encordad. | Ensogado. Encordado. | Cordé. | Restibus circumvolutus.
encordar. | Ensogar. | Corder. | Restibus circumvolvere.
encorralad. | Acorralado. Encorralado. | Enfermé dans une basse-cour. | Conclusus.
encorralar. | Acorralar. Encorralar. | Enfermer dans une basse-cour. | Intra septa concludere.
encorregud. | Corrido. | Courru. | Pudore suffusus.
encorrer-se. | Correrse. | Être honteux. | Pudore affici.
encortinad. | Encortinado. | Encourtiné. | Cortinis instructus.
encortinar. | Encortinar. | Encourtiner. | Cortinis instruere.
encorvad. | Encorvado. | Courbé. | Incurvatus.
encorvamènt. | Encorvamiento. Encorvadura. | Courbure. | Curvitas.
encorvar. | Encorvar. | Courber. | Incurvare.
encotonad. | Algodonado. | Cotonné. Garni de coton. | Gossypio fartus.
encotonar. | Algodonar. | Cotonner. | Gossypio farcire.
+**encoturnad.** | Hinchado. | Enflé. | Inflatus.
encotxad. | . | . | .
encotxár-se. | Montar en el coche. | . | Rhedam conscendere.
encovonad. | Embanastado. | Mis dans un panier. | In sportis immissus.
encovonar. | Embanastar. | Mettre quelque chose dans un panier. | In sportis immittere.
encoxinad. | . | . | .
encoxináda. | Tendido. | . | .
encoxinar. | . | . | .
encreuad. | Cruzado. | Croisé. Disposé en forme de croix. | Decussatus.
encreuar. | Cruzar. | Croiser. Disposer en forme de croix. | Decussare.
encreuár-se. | . | . | .
encruelid. | Encruelecido. | Irrité. Plein de fureur, et de cruauté. | Saevitiâ plenus.
encruelír-se. | Encruelecerse. | Se montrer cruel. S'emporter avec fureur. | Saeviri.
encuhid. | Encogido. | Etréci. | Contractus.
encuhimènt. | Encogimiento. | Rétrécissement. | Contractio.
encuhir. | Encoger. | Etrécir. | Contrahere.
encuhír-se. | Encogerse. | Se retrécir. | Se contrahere.

encuirad. | Encorado. | Couvert de cuir. | Corio coopertus.
encuirar. | Encorar. | Couvrir de cuir. | Corio tegere.
endead. | Vagado. | Vagué. | Vagatus.
endear. | Vagar. | Vaguer. | Vagari.
endecassíllabo. | Endecasílabo. | Endécasyllabe. | Endecasyllabus.
enderrère. | Atras. | En arriére. | Post. Retrò. À tergò.
enderrerenc. | Tardio. | Tardif. | Serotinus.
enderrerid. | Atrasado. Adeudado. | Arriéré. | Pignoribus obligatus.
enderrerimènt. | Atraso. | Retardement. | Retardatio.
enderrerir. | Atrasar. | Arriérer. | Retrò movere.
enderrerír-se. | Atrasarse. | S'arriérer. | À longè sequi. Aere alieno obrui.
enderrocad. | Derrocado. Demolido. | Démoli. | Demolitus. Eversus.
enderrocamènt. | Demolicion. Derribo. | Démolicion. | Demolitio. Eversio.
enderrocar. | Derrocar. Demoler. Derribar. | Démolir. | Demoliri. Evertere.
enderrocár-se. | Derribarse. | Tomber. | Cadere.
[+]**enderrossái.** | Derribo. | Renversement. | Demolitio. Eversio.
endeutad. | Adeudado. | Endetté. | Aere alieno pressus.
endeutar. | Adeudar. | Endetter. | Aes alienum cogere.
endeutár-se. | Adeudarse. | S'endetter. | Aere alieno gravari.
en-devánt. | Adelante. | En avant. | Antè. Ultrà.
endeví. | Adivino. Agorero. | Dévin. Augure. | Augur.
endevinaciò. | Adivinacion. | Divination. | Divinatio.
endevinad. | Adivinado. | Deviné. | Vaticinio praedictus.
endevinadòr. | Adivinador. Adivino. | Devin. | Hariolus. Vates.
endevinái. | Acertijo. Adivinanza. | Divination. | Divinatio. Aenigma.
endevína qui t'há ferid. *Jóg.* | Gallina ciega. | Frappe-main. Main chaude. | Apodidrascinda.
endevinar. | Adivinar. | Deviner. | Divinari.
endiablad. | Endemoniado. | Démoniaque. Pervers. | À daemone obsessus. Perversus.
endiabladúra. | Diablura. | Diablerie. | Diabolica audacia.
endiablár-se. | Darse al diablo. | Se mettre en colére. | Prae irâ furere.
endiána. *Róba.* | Indianas. Pintados. Cotones. | Indienne. Toile de coton peinte. | Depicta tela. Gossipina tela.
endiána. *Plánta.* | . | . | .
endiána. *Confitúra. V.* ***cabeis d'ángel.*** | Cabellos de Angel. | Conserve de citre. | Dulcia in taeniolas instar capillorum dissecta.[144]
endiastrad. | Travieso. | Inquiet. Turbulent. | Inquietus. Turbulentus.
endiastradúra. | Diablura. | Diablerie. | Diabolica audacia.
endiastrár-se. | Darse al diablo. | Se mettre en colére. | Prae irâ furere.
endimoniad. | Endemoniado. | Démoniaque. | À daemone obsessus.
endimoniadúra. | Diablura. | Diablerie. | Diabolica audacia.
endimoniár-se. | Darse al diablo. | Se mettre en colére. | Prae irâ furere.
endins, ô ***endíntre.*** | Adentro. | Dedans. Au dedans. | Intrò. Intus.
endívia. | Endivia. Escarola. | Endive. | Intybus.
endolad. | Enlutado. | Couvert de deuil. | Attratus.
endolar. | Enlutar. | Couvrir de noir. | Lugubri apparatu vestire.
endolsehid. | Enjuagado. | Rincé. | Elutus.
endolsehimènt. | Enjuagadura. | Rinçure. | Lotio. Proluvies.
endolsehir. | Enjuagar. | Rincer. | Eluere.
endolsid. | Endulzado. | Adouci. | Dulcoratus.
endolsir. | Endulzar. | Adoucir. | Dulcorare.
endomassad. | Entapizado de damasco. | Tapissé de damas. |.
endomassar. | Entapizar de damasco. | Tapisser de damas. |.
endós. | Endoso. | Endossement. | Syngraphae in favorem alterius resignatio.
endossad. | Endosado. | Endossé. | Syngrapham rescriptus.
endossar. | Endosar. | Endosser. | Syngrapham rescribere.
endrapad. | Batanado. | Foulé au moulin à foulon. | Calcatus.
endrapar. | Batanar. | Fouler les draps. | Pannos calcare stipare.
endrapár-se. | Espesarse. | S'épaissir. | Crassescere. Densari.
endressa. | Desgracia. | Disgrace. Malheur. | Infortunium. Infelicitas.
endrêt. | Haz. | Face. | Facies.
endropid. | Emperezado. | Devenu paresseux. | Pigratus.

144. **endiána**] V. Cabeis d'ángel *solament a B.*

endropír-se. | Emperezarse. | Devenir paresseux. | Pigrescere. Pigrari.
endurid. | Endurecido. | Endurci. | Induratus.
endurimènt. | Endurecimiento. | Endurcissement. | Induratio.
endurir. | Endurecer. | Endurcir. | Indurare.
endurír-se. | Endurecerse. | S'endurcir. | Durescere.
energía. | Energía. | Energie. | Energia.
enérgic. | Enérgico. | Energique. | Nervosus.
enérgicamènt. | Enérgicamente. | Energiquement. | Validè.
energúmeno. | Energúmeno. | Energumene. | Energumenus.
enervad. | Enervado. | Enervé. | Enervatus.
enervar. | Enervar. | Enerver. | Enervare.
enfadad. | Enfadado. | Ennuyé. Fâché. | Taedio vel molestiâ affectus.
enfadar. | Enfadar. | Ennuyer. Fâcher. | Molestiam inferre.
enfadár-se. | Enfadarse. | S'ennuyer. Se fâcher. | Taedio affici.
enfádo. | Enfado. | Ennui. Dégoût. | Molestia. Taedium.
enfadòs. | Enfadoso. | Ennuyant. Fâcheux. | Molestus.
enfadosíssim. | Enfadosísimo. | Très ennuyeux. | Molestissimus.
enfaĪlonid. *V. enutjad.* | Enojado. | Fâché. | Taedio affectus.
enfaĪlonimènt. | Enojo. | Ennui. Chagrin. | Taedium.
enfaĪlonir. | Enojar. | Fâcher quelqu'un. | Taedium afferre.
enfaĪlonír-se. | Enojarse. | Se fâcher. | Taedio affici.
enfangad. | Enlodado. Embarrado. | Crotté. | Luto conspersus.
enfangar. | Enlodar. Embarrar. | Crotter. | Luto conspergere.
enfangár-se. | Atollar. | Embourber. | Luto demergi.
⁺**enfangár-se en algun negóci.** | Atollarse. | S'embourber. | Negotiis implicari.
enfardeĪlad. | Enfardelado. | Emballé. Empaqueté. | In fasces collectus.
enfardeĪlar. | Enfardelar. | Emballer. Empaqueter. | In fasces colligere.
enfarinuad. | Enharinado. | Enfariné. | Farinâ conspersus.
enfarinuar. | Enharinar. | Enfariner. | Farinâ conspergere.
enfarinuár-se. | Enharinarse. | S'enfariner. | Farinâ sese conspergere.
enfartad. | Hartado. | Rassassié. Saoulé. | Expletus. Ingurgitatus.
enfartar. | Hartar. | Rassassier. Saoulér. | Explere.
enfartár-se. | Hartarse. | Se remplir le ventre avec excès. | Ingurgitare.
enfatuad. | Embobecido. | Amusé. Pâmé. | Stupefactum.
⁺**enfatuar.** | Embobecer. | Amuser quelqu'un. | Stupefacere.
enfatuár-se. | Embobecerse. | Se pâmer. | Stupefieri.
enfervorid. | Enfervorisado. | Animé. Encouragé. | Incitatus. Stimulatus.
enfervorir. | Enfervorisar. | Animer. Encourager. | Incitare. Stimulare.
enfervorír-se. | Enfervorisarse. | S'animer. S'encourager. | Stomachari.
enfeudaciò. | Enfeudacion. | Inféodation. | Feudi impositio.
enfeudad. | Enfeudado. | Inféodé. | Feudo gravatus.
enfeudar. | Enfeudar. | Inféoder. | Feudum imponere.
enfí. | En fin. Por fin. | Enfin. | Tandem. Denique.
enfilad. | Enhilado. Enhebrado. Ensartado. | Enfilé. | Filo insertum.
enfiláda. | Sarta. Sartal. | Cordon de choses enfilées. | Resticula. Sertum.
enfilar. | Enhilar. Enhebrar. Ensartar. | Enfiler. | Filo calculos inserere.
enfilár-se. | Encaramarse. Trepar. | Grimper. S'elever. | Ascendere. Repere.
enfit. | Ahito. | Indigestion. Crudité d'estomac. | Cruditas.
enfitad. | Ahitado. | Surchargé de viandes. | Cibis gravatus.
enfitar. | Ahitar. | Surcharger l'estomac. | Cibis ingurgitare.
enfitár-se. | Ahitarse. | Se surcharger l'estomac. | Cibis gravari.
enflaquid. | Enflaquecido. | Exténué. | Attenuatus. Debilitatus.
enflaquir. | Enflaquecer. | Exténuer. | Attenuare. Debilitare.
enflaquír-se. | Enflaquecerse. | Maigrir. Devenir maigre. | Attenuari. Macescere.
enflocad. | Laceado. Encintado. | Garni de rubans. | Taeniis ornatus.
enflocar. | Lacear. Encintar. | Garnir de rubans. | Taeniis ornare.
enflocár-se. | Engalanarse. | S'orner. Se parer. | Ornari. Decorari.

enfondid. | Profundado. | Creusé. Approfondi. | Altè fossus, penetratus.
enfondir. | Profundar. Ahondar. | Creuser. Approfondir. | Altè penetrare. Effodere.
enfondír-se. | Profundarse. | S'enfoncer. | Evanescere.
enfòñ. | Cabo. Profundo. | Enfoncement. | Recessus.
enfoñad. | Hundido. | Enfoncé. | Adactus.
enfoñamènt. | Hundimiento. | Enfoncement. | Depressio.
enfoñar. | Hundir. | Enfoncer. | Adigere.
enfoñár-se. | Hundirse. | S'enfoncer. | Ruere.
enforcad. | Ahorquillado. | Etayé. | Furcillis sustentatus.
enforcar. | Ahorquillar. | Etayer un arbre. | Furcillis sustinere.
enfóre. *Prep.* | Hácia fuera. | Au dela. | Extrà.
en-fòrma. *Adv.* | En forma. | En forme. | Specie.
enformatjad. | . | . | .
enformatjár-se. | . | . | .
enfornad. | Enhornado. Espetado. | Enfourné. | In furnum immissus.
enfornar. | Enhornar. | Enfourner. | In furnum immittere.
enfornár-se las sabátas. | Enchancletar. | Mettre ses souliers en pantoufles. | Crepidas induere.
enforquil̃ad. | Hincado. | Fiché. | Fixus.
enforquil̃ar. | Hincar. | Ficher. Faire entrer par la pointe. | Figere. Infigere.
enfórro. | Forro. Aforro. | Fourrure. Doublure. | Pannus alteri insutus.
enfortid. | Fortalecido. | Fortifié. | Roboratus.
enfortir. | Fortalecer. | Fortifier. | Roborare.
enfortír-se. | Fortalecerse. | Se fortifier. | Roborari.
enfosquid. | Obscurecido. Enfoscado. | Obscurci. | Obscuratus.
enfosquir. | Obscurecer. Ofuscar. | Obscurcir. | Obscurare.
enfosquír-se. | Obscurecerse. | S'obscurcir. | Nubibus obduci.
enfrenad. | Enfrenado. | Bridé. Réfréné. | Fraenatus. Refraenatus.
enfrenar. | Enfrenar. | Brider un cheval. Réfréner. | Fraenare. Refraenare.
enfròmt. | Frente. Fachada. Frontispicio. | Façade. Face d'un bâtiment. | Frons. Facies.
enfurid. | Enfurecido. | Irrité. | Iratus. Commotus.
enfurimènt. | Furia. | Furie. | Furor. Rabies.
enfurír-se. | Enfurecerse. | Devenir furieux. | Furere.
engabiad. | Enjaulado. | Encagé. | Caveâ inclusus.
engabiar. | Enjaular. | Encager. | Caveâ claudere.
engabiár-se. | Enjaularse. | . | .
engafetad. | Encorchetado. Abrochado. | Agraffé. | Fibulâ subnexus.
engafetar. | Encorchetar. Abrochar. | Agraffer. | Vestem fibulare.
engafetár-se. | Abrochar. | Agraffer. | Fibulâ nectere.
engajad. | Empeñado. Obligado. | Engagé. | Pigneratus.
engajamènt. | Empeño. | Engagement. | Pignoris obligatio.
engajar. | Empeñar. Obligar. | Engager. | Inducere.
engajár-se. | Empeñarse. Obligarse. | S'engager. | Fidem dare.
engalad. | Engalanado. | Orné. Paré. | Ornatus. Concinnus.
engalar. | Engalanar. | Orner. Parer. | Ornare. Concinnare.
engalavernad. | Torcido. | Démis. | Luxatus.
engalavernár-se. | Torcerse. | Se démettre. | Luxari.
engalipad. | Embaucado. Engaytado. | Trompé. Séduit. | Deceptus.
engalipáire. | Embaucador. Engaytador. | Trompeur. Séducteur. | Seductor. Elusor.
engalipar. | Embaucar. Engaytar. | Tromper. Séduire. | Decipere. Deludere.
engalonad. | Galoneado. | Galonné. | Fasciis ornatus.
engalonar. | Galonear. | Galonner. Garnir de galons. | Fasciis ornare.
engalonár-se. | Adornarse. Engalanarse. | Se parer. | Se ornare.
enganxad. | Enganchado. | Accroché. | Unco attractus.
enganxar. | Enganchar. | Accrocher. | Unco attrahere.
enganxár-se. | Agarrarse. | Accrocher. | Uncis sese vincire.
engáñ. | Engaño. | Tromperie. Fraude. | Dolus. Fallacia.
engáña-bóvos. | Espantavillanos. | Marchandises contrefaites. | Merx fucosa. Fallax pellex.
engáña-pastòrs. *Aucèll.* | Pezpita. Aguzanieve. | Bergeronnette. Hochequeue. | Motacilla. Caudâ tremula.
engañad. | Engañado. | Trompé. Dupé. | Deceptus. Delusus.
engañadòr. | Engañador. | Trompeur. Fourbe. | Deceptor.
engañar. | Engañar. | Tromper. Duper. | Decipere. Deludere.

engañár-se. | Engañár-se. | Se tromper. | Falli. Errare.
engañífla. | Engañifa. | Tour d'adresse. Ruse. | Subdulenta fraus.
engañòs. | Engañoso. | Fourbe. Rusé. | Fallax. Dolosus.
engañòsamènt. | Engañosamente. | Frauduleusement. | Subdolè. Dolosè.
engarrotad. | Agarrotado. | Garroté. | Constrictus.
engarrotar. | Agarrotar. | Garroter. | Astringere.
engást. | Engaste. Engastadura. | Enchassure. | Incastratura.
engastad. | Engastado. | Enchassé. | Auro vel argento inclusus.
engastadòr. | Engastador. | Metteur en oeuvre. | Caelator. Inclusor.
engastamènt. | Engaste. Engastadura. | Enchassure. | Incastratura.
engastar. | Engastar. | Enchasser. | Auro vel argento inserere.
[+]**engastò d'un anèll.** | . | Chatton. | Pala funda.
engegad. | Despedido. | Congédié. | Dimissus.
engegar. | Despedir. | Congédier. | Dimittere.
engelosid. | . | . | .
engelosír-se. | . | . | .
engendrad. | Engendrado. | Engendré. | Genitus. Generatus.
engendradòr. | Engendrador. | Celui qui engendre. | Genitor. Generator.
engendrar. | Engendrar. | Engendrer. | Gignere. Generare.
engendrár-se. | Originarse. | Provenir. | Originem ducere.
engiñ. | Ingenio. Maña. | Machine. Engin. | Machina.
engiñad. | Ingeniado. | Inventé ingénieusement. | Ingenio vel industriâ inventus.
engiñar. | Ingeniar. | Inventer ingénieusement. | Ingenio vel industriâ invenire.
engiñár-se. | Ingeniarse. | S'intriguer. | Ingenio vel industriâ quaerere.
engiñer. | Ingeniero. | Ingénieur. | Machinarius.
engiñòs. | Ingenioso. | Ingénieux. | Machinator. Solers.
englantína. | Jazmin real. | Jasmin d'Espagne. | Jasminum hispanicum.
engolfad. | Engolfado. | Embarrassé dans des affaires difficiles. | Negotiis immersus.
engolfad en álta már. | Engolfado. | Qui est en pleine mer. | In altum evectus.
engolfár-se en algun negóci. | Engolfarse. | S'embarrasser dans des affaires difficiles. | Negotiis immergi.
engolfár-se en álta már. | Engolfar. | Gagner la pleine mer. | In altum vela dare.
engolid. | Engullido. Tragado. | Englouti. Avalé. | Deglutitus. Voratus.
engolir. | Engullir. Tragar. | Engloutir. Avaler. | Deglutire. Vorare.
engolír-se. | Engullirse. Tragarse. | S'avaler. | Vorare.
engolosinad. *V.* ***enÑepolid.*** | Engolosinado. Arregostado. | Affriandé. Alleché. | Escae voluptate captus.
engolosinar. | Engolosinar. | Affriander. | Inescare. Allicere.
engolosinár-se. | Engolosinarse. | S'affriander. | Adescari. Inescari.
engomad. | Engomado. | Gommé. | Gummi illitus.
engomamènt. | Engomadura. | L'action de gommer. | Gummitio.
engomar. | Engomar. | Gommer. | Gummi linire.
engordid. *V.* ***engrexad.*** | Engordado. | Engraissé. | Obesatus.
engordimènt. | Gordura. | Embonpoint excessif. | Crassities. Obesitas.
engordir. | Engordar. | Engraisser. | Obesare.
engordír-se. | Engordar. Engordarse. | S'engraisser. | Pinguescere.
engòrro. | Engorro. | Embarras. | Retentio. Obstaculum.
engorròs. | Engorroso. | Embarrassant. | Difficilis. Molestus.
engranái. | Cebadero. Cebo. | Amorce. | Esca. Illicium.
engranaiad. | Cebado. | Amorcé. | Illectus. Inescatus.
engranaiar. | Cebar. | Amorcer. | Esca illicere.
engrandid. | Engrandecido. | Aggrandi. | Auctus. Amplificatus.
engrandimènt. | Engrandecimiento. | Aggrandissement. | Dilatatio. Magnificatio.
engrandir. | Engrandecer. | Aggrandir. | Augere. Dilatare.
engrandír-se. | Engrandecerse. | S'aggrandir. | Augeri.
engrexad. | Engordado. Cebado. | Engraissé. | Obesatus. Saginatus.
engrexar. | Engordar. Cebar. | Engraisser. | Saginare.
engrexár-se. | Engordar. | S'engraisser. | Pinguescere.
engronad. | . | . | .
engronar. | . | . | .
engronár-se. | . | . | .
engronxad. | Bambaleado. | Branlé. | Agitatus. Succussus.

engronxadòr. | Columpio. Tambesco. | Brandilloire. Escarpolette. | Oscillatio.
engronxamènt. | Tambaléo. | Branlement. | Titubatio. Nutatio.
engronxar. | Bambalear. | Branler. | Nutare. Succutere.
engronxar el brês. | Mecer. | Bercer. | Infantis cunas agitare.
engronxár-se. | Tambalearse. | Se branler. | Vacillare. Nutare.
engruñad. | . | . | .
engruñár-se. | . | . | .
engrut. | Sarro. | Crasse. Ordure. | Situs. Sordes.
engrutad. | Ensuciado. | Souillé. | Inquinatus. Spurcatus.
engrutadòr. | Engrutador. | Qui cole. | Conglutinator.
engrutar. | Ensuciar. | Souiller. | Inquinare. Spurcare.
engrutár-se. | Ensuciarse. | Se souiller. | Inquinari.
engualdrapad. | Engualdrapado. | Caparaçonné. | Stragulo instructus.
engualdrapar. | Engualdrapar. | Caparaçonner un cheval. | Stragulo instruere.
enguáñ. | Hogaño. Este año. | Cette année. | Hoc anno.
en guísa. | Á manera. | En guise. | More. Modo.
enguixad. | Enyesado. | Plâtré. | Gypso illitus.
enguixar. | Enyesar. | Plâtrer. | Gypso linire.
⁺**en hóra bóna,** ô ***â la bóna hóra.*** *Adv.* | Enhorabuena. | À la bonne heure. | Benè.
en-hóra-bóna. | Enhorabuena. Norabuena. | En bonne heure. | Congratulatio.
en-hóra-mála. *Adv.* | Enhoramala. | À la malheure. | Abi in malam crucem.
enígma. | Enigma. | Enigme. | Aenigma.
enigmátic. | Enigmatico. | Enigmatique. | Aenigmaticus.
enjoiad. | Enjoyado. | Paré. | Monilibus ornatus.
enjoiar. | Enjoyar. | Parer de joyaux. | Monilibus ornare.
enjunclad. | Trahido á la gamella. | Persuadé. | Adactus. Persuasus.
enjunclar. | Traher, hacer venir á la gamella. | Persuader. | Adigere. Persuadere.
enÎlá. *Adv.* | Allá. Hácia allá. | Au-delà. | Ultrà.
enÎlardad. | Lardeado. | Flambé. | Lardo oblinitus.
enÎlardadòr. | Mechera. | Lardoire. | Acus ad carnes lardo transfigendas.
enÎlardar. | Lardar. Lardear. | Flamber. | Lardo ungere.
enÎlás. | Enlace. | Liaison. Enchaînement. | Nexus. Connexio.
enÎlassad. | Enlazado. | Entrelacé. | Nexus. Connexus.
enÎlassar. | Enlazar. | Lier. Entrelacer. | Nectere. Connectere.
enÎlassár-se. | Enlazarse. | S'entrelacer. | Se implicare alicui rei.
enÎlebehid. | . | . | .
enÎlebehír-se. | . | . | .
enÎlefernad. | Pringado. | Graissé. | Pinguedine illitus.
enÎlefernar. | Pringar. | Graisser. | Pinguedine intingere.
enÎlefernár-se. | Pringarse. | Se graisser. | Pinguedine foedari.
enÎlepolid. | Engolosinado. Arregostado. | Affriandé. Alleché. | Escae voluptate captus.
enÎlepolimènt. | Regosto. Golosina. | Friandise. Gourmandise. | Regustandi appetitus.
enÎlepolir. | Engolosinar. | Affriander. | Inescare. Allicere.
enÎlepolír-se. | Engolosinarse. | S'affriander. | Adescari. Inescari.
enÎlestid. | Despachado. | Dépêché. Expédié. | Expeditus.
enÎlestir. | Despachar. | Dépêcher. Expédier. | Expedire. Perficere.
enÎlestír-se. | Despachar. | Se dépêcher. Se hâter. | Expedire. Properare.
enÎletgid. | Afeado. | Enlaidi. Défiguré. | Deformatus.
enÎletgir. | Afear. | Enlaidir. Défigurer. | Deformare.
enÎlomad. | Derrengado. Deslomado. | Éreinté. | Delumbatus.
enÎlomadúra. | Deslomadura. | Rupture des reins. | Delumbatio. Lumbifragium.
enÎlomar. | Derrengar. Deslomar. | Éreinter. | Delumbare. Elumbare.
enÎlomár-se. | Derrengarse. Deslomarse. | S'éreinter. | Delumbari.
enÎlosad. | Enlosado. Losado. | Pavé. Carrelé. | Pavimentatum.
enÎlosar. | Enlosar. Losar. | Paver. Carreler. | Pavimentare.
enÎluernad. | Deslumbrado. | Éblouï. Offusqué. | Oculis perstrictus.
enÎluérnamènt. | Deslumbramiento. | Éblouïssement. | Oculorum obscuratio.
enÎluernar. | Deslumbrar. | Éblouïr. | Oculos perstringere.
enÎluernár-se. | Deslumbrarse. | S'éblouïr. | Oculis perstringi.

enl̃ustrad. | Alustrado. Enlustrecido. | Lustré. Poli. | Splendidus.
enl̃ustrar. | Alustrar. Enlustrecer. | Lustrer. Donner du lustre. | Nitorem addere.
enmagatzemad. | Almazenado. Entroxado. | Amassé dans un magazin. | In apothecâ reconditus.
enmagatzemar. | Almazenar. Entroxar. | Amasser dans un magazin. | In apothecâ recondere.
enmagrid. | Enmagrecido. | Maigri. | Emaciatus. Extenuatus.
enmagrir. | Enmagrecer. | Maigrir. | Macescere.
enmagrír-se. | Enmagrecer. Enmagrecerse. | Maigrir. Devenir maigre. | Macescere. Extenuari.
enmalaltid. | Enfermado. | Tombé malade. | Infirmatus.
enmalaltir. | Enfermar. | Rendre malade. | Morbum inferre.
enmalaltír-se. | Enfermar. Caer enfermo. | Tomber malade. | Infirmari.
enmaliciad. | Ensañado. Amostazado. | Irrité. Fâché. | Irritatus. Exacerbatus.
enmaliciár-se. | Ensañarse. Amostazarse. | Se fâcher. Se mettre en colére. | Irasci.
enmangrad. | Almagrado. | Teint avec de l'ocre rouge. | Rubricâ infectus.
enmangrar. | Almagrar. | Teindre avec de l'ocre. | Rubricâ inficere.
enmanil̃ad. | Desposado. | Qui a des menotes. | Vinctus.
enmanil̃ar. | Desposar. | Mettre des menotes. | Vincire.
enmarañad. | Enmarañado. | Embrouillé. | Intricatus.
enmarañár-se. | Enmarañarse. | S'embrouiller. | Intricari.
enmatzinad. | Envenenado. | Empoisonné. | Veneno infectus.
enmatzinadòr. | Envenenador. Atosigador. | Empoisonneur. | Veneficus.
enmatzinar. | Envenenar. Atosigar. | Empoisonner. | Veneno inficere.
enmatzinár-se. | Envenenarse. | S'empoisonner. | Veneno infici.
enmidonad. | Almidonado. | Empesé. | Amylo tinctus.
enmidonar. | Almidonar. | Empeser. | Amylo tingere.
enmodorrid. | Amodorrado. | Assoupi. | Somno sopitus.
enmodorrír-se. | Amodorrarse. | S'assoupir. | Somno sopiri.
enmortaiad. | Amortajado. | Enseveli, enveloppé dans un drap. | Sudario involutus.[145]
enmortaiar. | Amortajar. | Ensevelir, envelopper un corps mort dans un drap. | Sudario involvere.
ennegrid. | Ennegrecido. Negrecido. | Noirci. | Obscuratus. Denigratus.
ennegrir. | Ennegrecer. Negrecer. | Noircir. | Obscurare. Denigrare.
ennegrír-se. | Ennegrecerse. | Devenir noir. | Nigrescere.
ennoblid. | Ennoblecido. | Ennobli. | Nobilitatus.
ennoblir. | Ennoblecer. | Ennoblir. | Nobilitare.
ennuagad. | Añusgado. Atragantado. | Étranglé. | Interclusus.
ennuagár-se. | Añusgar. Atragantarse. | S'étrangler. | Intercludi fauces.
ennuvolad. | Anublado. | Obscurci. | Obscuratus.
ennuvolár-se. | Anublarse. Nublarse. | S'obscurcir. | Coelum nubibus obduci.
[+]**énola,** ô *ála.* | Ala, ó enula campana. | Aunée, ou enule. | Helenium. Enula campana.
enorgul̃id. *V. ensuperbid.* | Ensoberbecido. | Énorgueilli. | Superbus.
enorgul̃ír-se. | Ensoberbecerse. | S'énorgueillir. | Superbire.
enòrmê. | Enorme. | Énorme. | Enormis.
enòrmemènt. | Enormemente. | Énormement. | Enormitèr.
enormidad. | Enormidad. | Énormité. | Enormitas.
enormíssim. | Enormísimo. | Très énorme. | Valdè enormis.
en-órri. | Al estricote. | Pêle-mêle. | Permixtè. Confusè.
en-plándo. | . | . | .
en-prímis. | Principalmente. | Principalement. | Maximè. In primis.
en pró y en cóntre. | En favor y en contra. | Pour et contre. | In utramque partem.
enquadernaciò. | Enquadernacion. | Reliure. | Compactio.
enquadernad. | Enquadernado. | Relié. | Compactus.
enquadernadòr. | Enquadernador. | Relieur. | Librorum compactor.
enquadernar. | Enquadernar. | Relier. | Librum compingere.
enquimerad. | Ensañado. Amostazado. Encaprichado. | Dépité. Opiniâtré. | Iratus. Obfirmatus.
enquimerár-se. | Ensañarse. Amostazarse. Encapricharse. | Se dépiter. S'opiniâtrer. | Irasci. Animum obfirmare.

145. **enmortaiad**] Enveloppé dans un drap *solament a B.*

enramad. | Enramado. | Couvert de rameaux. | Ramis obtectus.
enramáda. | Enramada. Feston. | Feston. | Encarpus.
enramar. | Enramar. | Couvrir de rameaux. | Ramis obtegere.
enramár-se. | . | . | .
enravenad. | Yerto. Tieso. | Roide. Inflexible. | Rigidus.
enravenar. | Envarar. | Roidir. | Rigidum efficere.
enravenár-se. | Quedarse yerto. Envararse. | Rester roide. Se roidir. | Rigescere.
enredad. | Enredado. | Embrouillé. | Confusus.
enredadòr. | Enredador. | Brouillon. | Homo inquies.
enredamènt. *V.* ***enrédo.*** | Enredo. | Embrouillement. | Implicatio. Intricatio.
enredar. | Enredar. | Embrouiller. | Confundere.
enredár-se. | Enredarse. | S'embrouiller. | Se implicare.
enrédo. | Enredo. | Embrouillement. | Implicatio. Intricatio.
en-redò. *Adv.* | En redondo. | En rond. | In circuitu.
enredonid. | Redondeado. | Arrondi. | Rotundatus.
enredonir. | Redondear. | Arrondir. | Rotundare.
enredonír-se. | Tomar una figura redonda. | S'arrondir. | Rotundari.
enredòs. | Enredoso. | Embarassant. | Perplexus. Implicatus.
enrère. *Adv.* | Detrás. Atrás. | Derriére. En arriére. | Post. Retrò. À tergò.
enretjolad. | Enladrillado. | Carrelé. Pavé de briques. | Lateribus stratus.
enretjolar. | Enladrillar. | Carreler. Paver de briques. | Lateribus sternere.
enrevoltad. | Enroscado. | Entortillé. | Sinuatus.
enrevoltar. | Enroscar. | Entortiller. | Sinuare.
enrevoltár-se. | Enroscarse. | S'entortiller. | Sinuari.
enriquid. | Enriquecido. | Enrichi. | Ditatus. Locupletatus.
enriquir. | Enriquecer. | Enrichir. | Ditare. Locupletare.
enriquír-se. | Enriquecerse. | S'enrichir. | Ditescere.
enrocad. | Enredado. | Embarrassé. | Irretitus. Implicatus.
enrocar. | Enredar. | Embarrasser. | Irretire. Implicare.
enrocár-se. | Enredarse. | S'embarrasser. | Irretiri. Implicari.
enrogaiad. | Ronco. Enronquecido. | Enroüé. | Raucus.
enrogaiár-se. | Enronquecerse. | S'enroüer. | Raucescere.
enroĨlad. | Arrollado. | Roulé. | Volutus.
enroĨlar. | Arrollar. | Rouler. Faire un rouleau. | Convolvere.
ensá. *Adv.* | Acá. Hácia acá. | Ça. Ença. Deça. Ici. | Hîc. Hâc. Hûc. Hinc.
ensabonad. | Enxabonado. | Savonné. | Sapone detersus.
ensabonáda. | Enxabonadura. Xabonado. | Savonnage. | Sapone detersio.
ensabonar. | Enxabonar. | Savonner. | Sapone detergere.
ensabonár-se. | . | . | .
ensaborid. | Saboreado. | Savouré. | Degustatus.
ensaborir. | Saborearse. | Savourer. | Degustare. Ligurire.
ensacad. | Ensacado. Entalegado. | Ensaché. | In saccum immissus.
ensacar. | Ensacar. Entalegar. | Ensacher. | In saccum immittere.
ensafranad. | Azafranado. | Safrané. | Crocatus.
ensafranar. | Azafranar. | Safraner. | Croco tingere.
ensáit. | Ensaye. | Essai. Épreuve. | Probatio.
ensaláda. *V.* ***enciám.*** | Ensalada. | Salade. | Acetarium.
ensangrentad. | Ensangrentado. | Ensanglanté. | Cruentatus.
ensangrentar. | Ensangrentar. | Ensanglanter. | Cruentare.
ensangrentár-se. | Ensangrentarse. | S'ensanglanter. | Cruentari.
ensatad. | Decentado. | Entamé. | Probatus.
ensatái. | Decentadura. | Entamure. | Primum frustum.
ensatar. | Decentar. | Entamer. | Delibare.
ensatár-se. | Decentarse. | S'ulcerer. S'entamer. | Exulcerari.
ensátg. *V.* ***assátg.*** | Ensayo. | Essai. Épreuve. | Probatio.
ensatinad. | Raso sencillo. | Satinade. | Sericus pannus levior et densus.
ensatò. | Decentadura. | Entamure. | Primum frustum.
enseĨlad. | Ensillado. | Sellé. | Ephippio status.
enseĨlar. | Ensillar. | Seller. Mettre la selle. | Ephippio sternere.
enseñad. | Enseñado. | Enseigné. | Doctus. Eruditus.
enseñánsa. | Enseñansa. | Instruction. | Doctrina. Instructio.

enseñar. | Enseñar. | Enseigner. | Docere. Erudire.
enseñorid. | Enseñoreado. | Maîtrisé. | Imperatus. Dominatus.
enseñorír-se. | Enseñorearse. | Maîtriser. | Imperare. Dominari.
⁺**enserrad.** | Encerrado. | Enfermé. Serré. | Reclusus.
⁺**enserrar.** | Encerrar. | Enfermer. Serrer. | Recludere.
enseuad. | Encebado. | Suivé. Enduit de suif. | Sebo illitus. Sebatus.
enseuar. | Encebar. | Suiver. Enduire de suif. | Sebo illinere. Sebare.
ensitjad. | Ensilado. | Mis dans des puits. | In syris defossus.
ensitjar. | Ensilar. | Mettre dans des puits. | In syris defodere.
ensofrad. | Azufrado. | Soufré. | Sulphure suffitus.
ensofrar. | Azufrar. | Soufrer. | Sulphure suffire.
ensorrad. | Lastrado. | Lesté. | Saburrâ oneratus.
ensorrar. | Lastrar. | Lester. | Saburrare.
ensucrad. | Azucarado. | Sucré. | Saccharo conditus.
ensucrar. | Azucarar. | Sucrer. | Saccharo condire.
ensumad. | Husmeado. | Flairé. | Redolitus.
ensumar. | Husmear. Oliscar. | Odorer. Flairer. | Redolere. Odore investigare.
ensuperbid. | Ensoberbecido. | Énorgueilli. | Superbus.
ensuperbir. | Ensoberbecer. | Rendre orgueilleux. | Superbiâ inflare.
ensuperbír-se. | Ensoberbecerse. | S'énorgueillir. | Superbire.
entabanad. | Encalabrinado. | Entêté par quelque odeur forte. | Cerebro laesus.
entabanar. | Encalabrinar. | Entêter par quelque odeur forte. | Cerebrum laedere.
entáll. | Entalle. | Ouvrage de sculpture ciselure, etc. | Sculptura. Caelatura.
entaĺlad. | Entallado. | Sculpté. Ciselé. | Sculptus. Caelatus.
entaĺlar. | Entallar. | Sculpter. Ciseler. | Sculpere. Caelare.
entapissad. | Entapizado. | Tapissé. | Aulaeis ornatus.
entapissar. | Entapizar. Tapizar. | Tapisser. | Aulaeis ornare.
entaulad. | Entablado. | Préparé. Disposé. | Paratus. Dispositus.
entaulamènt. | Entablado. | Disposition. | Dispositio. Praeparatio.
entaular. | Entablar. | Préparer. Disposer. | Parare. Disponere.
entaulát. *V.* ***empostissát.*** | Entablado. Entablamento. | Plancher. | Tabulatum.[146]
⁺**éntê.** | Ente. | Être. | Ens.
entelad. | Empañado. Vidriado. | Terni. Obscurci. | Obscuratus. Obnubilatus.
entelar. | Empañar. | Ternir. | Obnubilare.
entelár-se. | Empañarse. | Se ternir. | Obscurari.
entèndrer. | Entender. | Entendre. | Intelligere. Percipere.
entèndrer-se. | Entenderse. | Avoir ses raisons pour agir. | Cur hoc agat, aliquem scire.
entendrid. *V.* ***enternid.*** | Enternecido. | Attendri. | Mollitus. Commotus.
entendrimènt. *V.* ***enternimènt.*** | Enternecimiento. | Attendrissement. | Commotio.
entendrir. *V.* ***enternir.*** | Enternecer. | Attendrir. | Mollire.
entendrír-se. *V.* ***enternír-se.*** | Enternecerse. | S'attendrir. | Flecti. Moveri.
entenedòr. | Entendedor. | Entendeur. | Intelligens.
entenènt. *V.* ***intelligènt.*** | Inteligente. | Intelligent. | Intelligens.
entenimènt. | Entendimiento. | Entendement. | Intellectus.
entèr. | Entero. Enterizo. | Entier. | Integer.
enterad. | Enterado. | Informé. Instruit. | Instructus. Eruditus.
entèramènt. *Adv.* | Enteramente. | Entiérement. | Omninò. Penitùs.
enterar. | Enterar. | Informer. Instruire. | Instruere. Erudire.
enterár-se. | Enterarse. | S'informer. S'instruire. | Erudiri.
enterbolid. | Enturbiado. | Troublé. | Turbatus. Confusus.
enterbolir. | Enturbiar. | Troubler. Rendre trouble. | Turbare.
enterbolír-se. | Enturbiarse. | Se troubler. | Turbari.
enterêsa. | Entereza. | Intégrité. Droiture. | Integritas. Probitas.
enteríssim. | Enterísimo. | Très entier. | Perfectissimus.
enternid. | Enternecido. | Attendri. | Mollitus. Commotus.
enternimènt. | Enternecimiento. | Attendrissement. | Commotio.
enternir. | Enternecer. | Attendrir. | Mollire.
enternír-se. | Enternecerse. | S'attendrir. | Flecti. Moveri.
enterrad. | Enterrado. | Enterré. Enfoui. | Sepultus. Defossus.

146. **entaulát**] Empostissad *B*: Empostissát *A*

enterrar. | Enterrar. | Enterrer. Enfouir. | Sepelire. Defodere.
enterrár-se. | Enterrarse. | S'enfouir. | Sese obruere.
entérro. | Entierro. | Enterrement. | Funus. Humatio.
entês. *Nóm.* | Entendido. | Intelligent. Habile. | Intelligens. Eruditus.
entês. *Vèrb.* | Entendido. | Entendu. | Intellectus.
entibiad. | Entibiado. | Attiédi. | Tepefactus.
entibiar. | Entibiar. | Attiédir. | Tepefacere.
entibiár-se. | Entibiarse. | Se rallentir. Se refroidir. | Tepescere.
entidad. | Entidad. | Entité. Essence. | Entitas.
entíma. | Intimacion. | Intimation. | Intimatio.
entimad. *V.* ***intimad.*** | Intimado. | Intimé. | Intimatus.
entimèmma. | Entimema. | Enthyméme. | Enthimema.
entoldad. | Entoldado. | Couvert avec de la toile. | Velis coopertus.
entoldar. | Entoldar. | Couvrir avec de la toile. | Velis cooperire.
⁺**entoll̃ad.** | . | Epissé. |.
⁺**entoll̃adúra.** | . | Epissure. |.
⁺**entoll̃ar.** | . | Episser. |.
entonaciò. | Entonacion. Entono. | Intonation. | Intonatio.
entonad. | Entonado. | Entonné. | Cantatus.
entonadòr. | Entonador. | Celui qui entonne. | Cantûs ductor.
entonamènt. | Entono. | Intonation. | Intonatio.
entonar. | Entonar. | Entonner. | Aptè canere.
entonár-se. | Entonarse. | S'énorgueillir. | Superbire.
entontid. | Entontecido. | Tombé en démence. | Stupefactus.
entontír-se. | Entontecerse. | Tomber en démence. | Stupefieri.
entorn. | Contorno. | Autour. À l'entour. | Circùm.
entornár-s'en. | Volverse. | S'en retourner. | Se recipere.
entornpéu. | Rodapié. | Soubassement. Lambris à haliteur d'appui. | Fimbria parietis. Circum ductum tegumentum.
entorpid. | Entorpecido. | Hébété. | Hebetatus.
entorpimènt. | Entorpecimiento. | Stupidité. | Stupiditas.
entorpir. | Entorpecer. | Hébéter. | Hebetare.
entorpír-se. | Entorpecerse. | S'abrutir. | Obbrutescere.
entortoll̃igad. | Enroscado. | Tortillé. Entortillé. | Sinuatus.
entortoll̃igamènt. | Enroscadura. | Entortillement. | Sinuatio. Spira.
entortoll̃igar. | Enroscar. | Tortiller. Entortiller. | Sinuare.
entortoll̃igár-se. | Enroscarse. | S'entortiller. | Sinuari.
entorxad. | Entorchado. | Tors. Tortillé. | Intortus.
entorxar. | Entorchar. | Tordre. Tortiller. | Torquere.
entrad. | Entrado. | Entré. | Ingressus.
entráda. | Entrada. | Entrée. | Introitus. Aditus.
entráda de nit. | Á boca de noche. | Sur la brune. | Vesperè.
entrañáble. | Entrañable. | Affectueux. Intime. | Ardens. Intimus.
entrañáblamènt. | Entrañablemente. | Cordialement. Intimément. | Ardentèr. Intimè.
entráñas. | Entrañas. | Entrailles. | Viscera.
entrar. | Entrar. | Entrer. | Introire. Ingredi.
entrár-s'en. | Hundirse. | S'enfoncer. | Deprimi.
entravessad. | Atravesado. | Traversé. | In transversum positus.
entravessar. | Atravesar. | Mettre une chose en travers. | Transversum ponere.
entravessár-se. | Atravesarse. | Se jetter à la traverse. | Sese interponere.
entre. | Entre. | Entre. | Inter.
entreceias. | Entrecejo. | Entresourcils. | Intercilium.
entrecavad. | Entrecavado. | Creusé à demi. | Levitèr excavatus.
entrecavar. | Entrecavar. | Creuser à demi. Béquiller. | Levitèr excavare.
entrecuhid. | Entrecogido. | Cueilli par-ci par-là. | Interceptus.
entrecuhir. | Entrecoger. | Cueillir par-ci par-là. | Intercipere.
entredir. | Entredecir. | Interdire. Defendre. | Interdicere. Vetare.
entredit. *Vèrb.* | Entredicho. | Interdit. | Interdictus. Prohibitus.
entredit. *Nóm.* | Entredicho. | Interdit. | Interdictum ecclesiasticum.
entreferid. | Chocado. | Entre-blessé. | Se invicem vulneratus.
entreferír-se. | Chocarse. Encontrarse. | S'entre-blesser. | Se invicem vulnerare.
entrefí. | Entrefino. | Qui n'est ni fin ni grossier. | Medius.
entrèga. | Entrega. | Livraison. | Traditio. Deditio.
entregad. | Entregado. | Livré. | Datus.
entregar. | Entregar. | Livrer. | Tradere.

entregár-se. | Entregarse. | Se livrer à quelqu'un. | Se dedere.
entre-guárd. | Codales. | Equèrre. | Ancones.
entre-línea. | Entre renglon. Entrelinea. | Entreligne. | Interlinea.
entreÑlassad. | Entrelazado. | Entrelassé. | Innexus.
entreÑlassar. | Entrelazar. | Entrelasser. | Innectere.
entreÑluhid. | Entrelucido. | Brillé. | Interluxit.
entreÑluhir. | Entrelucir. | Entre-luire. Briller. | Interlucescere.
entremaliad. | Travieso. | Vif. Inquiet. Remuant. | Irrequietus.
entremaliadúra. | Travesura. | Méchanceté. Insolence. | Irrequieta actio. Petulantia.
entremaliatjar. | Travesear. | Se trémousser. | Irrequietè agere.
entremês. *Nóm.* | Entremes. | Interméde. | Intermedium.
entremês. *Vèrb.* | Entremetido. | Entremis. | Interpositus.
entremesclad. | Entremezclado. Entreverado. | Entremêlé. | Intermixtus.
entremesclar. | Entremezclar. | Entremêler. | Intermiscere.
entremesclár-se. | Entremezclarse. | S'entremêler. | Se immiscere.
entremetrer. | Entremeter. | Entremettre. | Interponere.
entremetrer-se. | Entremeterse. | S'entremettre. | Sese alicujus negotiis immiscere.[147]
entremirad. | . | . | .
entremirar. | . | . | .
entremirár-se. | Mirarse unos á otros. | S'entre-regarder. | Se mutuò contueri.
entremitg. | Entremedias. | Entre-deux. | Inter.
entrenad. | Trenzado. | Tressé. | Textus.
entrenar. | Trenzar. Entrenzar. | Tresser. | Fasciolas texere.
entr'obért. | Entreabierto. | Entr'ouvert. | Semiapertus.
entr'obrir. | Entreabrir. | Entr'ouvrir. | Semiaperire.
entr'obrír-se. | Abrirse un poco. | S'entr'ouvrir. | Hiare.
entr'ohid. | Entreoido. | Entr'ouï. | Subauditus.
entr'ohir. | Entreoir. | Entr'ouïr. | Subaudire.
entrepicad. | Entrepunzado. | Piqué. | Interpunctum.
entrepicar. | Entrepunzar. | Piquer. | Interpungere.
entrepicár-se. | Picotearse. | Se picoter. | Mutuâ contentione rixari.

147. **entremetrer-se**] alicujus *B*: alienis *A*.

entre-retxa. | Entrerenglon. Entrelinea. | Entreligne. | Interlinea.
entre-seña. | Seña. | Signe. Marque. Indice. | Indicium.
entre-seguid. | . | . | .
entre-seguír-se. | Seguirse. | S'entre-suivre. | Continentèr sequi.
entre-sól. | Entresuelo. | Entre-sol. | Tristega. Intertabulatum.
entre-suad. | Resudado. | Couvert de sueur. | Resudatus.
entre-suar. | Resudar. | Suer légérement. | Resudare.
entre-suèlo. *V.* ***entre-sól.*** | Entresuelo. | Entre-sol. | Intertabulatum.
entre-suòr. | Resudacion. | Transpiration. Espèce de sueur. | Resudatio.
entretái. | Entalladura. Trepado. | Sculpture à demi-relief. | Sculptura.
entretaiad. | Entretallado. | Sculpté. Ciselé. | Sculptus. Intersectus.
entretaiar. | Entretallar. | Sculpter. Ciseler. | Sculpere. Caelare.
entretánt. | Entretanto. | Pendant que. En attendant que. | Intereà. Interim.
entretèms. | Entretiempo. | Entre-temps. | Tempus medium.
entretenimènt. | Entretenimiento. | Divertissement. | Recreatio.
entretenir. | Entretener. | Entretenir. | Tenere. Retinere.
entretenír-se. | Entretenerse. | S'entretenir. | Animum recreare.
entretingud. | Entretenido. | Entretenu. | Detentus.
entretixid. | Entretexido. | Tissu. Broché. | Intertextus.
entretixidúra. | Entretexedura. | Entretissu. | Intertextum.
entretixir. | Entretexer. | Faire un tissu. Brocher. | Intertexere.
entretóc. | Toque. | Essai. | Experimentum. Tentatio.
entretrét. | Entresacado. | Choisi d'entre plusieurs choses. | Interceptus.
entretréurer. | Entresacar. | Choisir d'entre plusieurs choses. | Intercipere.
entreveurer. | Entrever. | Entre-voir. | In transcursu videre.
entreveurer-se. | Entreverse. | S'entre-voir. | Mutuò congredi.
entreví. *V.* ***sagí.*** | Entresijo. Mesenterio. | Mésentere. | Mesenterium.
entrevist. | Entrevisto. | Entre-vu. | In transcursu visus.

entrevísta. | Entrevista. | Entre-vue. | Congressus. Colloquium.
entristid. | Entristecido. | Attristé. | Contristatus.
entristir. | Entristecer. | Attrister. | Contristare.
entristír-se. | Entristecerse. | S'affliger. | Contristari.
entronisad. | Entronizado. | Placé sur le trône. | Super solium collocatus.
entronisar. | Entronizar. | Placer sur le trône. | Super solium collocare.
entroñeĺlad. *V.* ***entrenad.*** | Trenzado. | Tressé. | Textus.
enturiòns. *Plánta.* | Reseda. | . | Reseda.[148]
entusiásme. | Entusiasmo. | Enthousiasme. | Animi motus, impetus.
entusiasmad. | Entusiasmado. | Enthousiasmé. | Afflatus.
entusiasmár-se. | Entusiasmarse. | S'enthousiasmer. | Afflari.
enumeraciò. | Enumeracion. | Énumeration. Détail. | Enumeratio.
enumerad. | Enumerado. | Détaillé. | Enumeratus.
enumerar. | Enumerar. | Dénombrer. Détailler. | Enumerare.
enunciaciò. | Enunciacion. | Proposition par laquelle on assure, ou l'on nie. | Enunciatio.
enunciad. | Enunciado. | Déclaré. Énoncé. | Enunciatus.
enunciar. | Enunciar. | Déclarer. Énoncer. | Enunciare.
enunciatíu. | Enunciativo. | Expressif. Déclaratif. | Enunciativus.
enutg. | Enojo. | Ennui. Chagrin. | Taedium.
enutjad. | Enojado. | Ennuyé. | Taedio affectus.
enutjadíssim. | Enojadísimo. | Très ennuyé. | Magno taedio affectus.
enutjar. | Enojar. | Ennuyer. | Taedium afferre.
enutjár-se. | Enojarse. | S'ennuyer. | Taedio affici.
enutjòs. | Enojoso. | Ennuyeux. | Taediosus.
envá. | En vano. | En vain. | Frustrà.
envanid. | Envanecido. | Énorgueilli. | Superbiâ inflatus.
envanír-se. | Envanecerse. | S'énorgueillir. | Superbiâ inflari.
envehid. | Envejecido. | Vieilli. | Veteratus.
envehimènt. | Envejecimiento. | Vieillesse. | Inveteratio. Senium.
envehir. | Envejecer. | Vieillir. Rendre vieux. | Veterare.
envehír-se. | Envejecerse. | Vieillir. Devenir vieux. | Senescere.

148. **enturiòns**] Reseda *solament a A.*

envêja. | Envidia. | Envie. | Invidia.
envejáble. | Envidiable. | Souhaitable. | Optandus.
envejad. | Envidiado. | Envié. | Invidiâ prosequutus.
envejar. | Envidiar. | Envier. | Invidere.
envejòs. | Envidioso. | Envieux. | Invidus.
envelad. | Envergado. | Envergué. | Antennis vela innexus.
envelar. | Envergar. | Enverguer. | Antennis vela innectere.
enventreiad. *V.* ***empanxad. Enfitad.*** | Ahitado. | Surchargé de viandes. | Cibis gravatus.
envergoñid. | Avergonzado. Corrido. | Honteux. | Pudore suffusus.
envergoñír-se. | Avergonzarse. Correrse. | Être honteux. Avoir honte. | Pudere. Pudore affici.
enverinad. *V.* ***enmatzinad.*** | Envenenado. | Empoisonné. | Veneno infectus.
enverinar. | Envenenar. | Empoisonner. | Veneno inficere.
enverinár-se. | Envenenarse. | S'empoisonner. | Veneno infici.
envermehid. | Enroxado. | Rougi. | Rubore suffusus.
envermehir. | Enroxar. Enroxecer. | Rougir. | Rubore suffundere.
envermehír-se. | Enroxar. | Devenir rouge. | Rubore suffundere.
envernissad. | Embarnizado. Vidriado. | Vernissé. | Vernice illitus.
envernissar. | Embarnizar. Vidriar. | Vernisser. | Vernice illinere.
envès. *Adv.* | Hácia. | Vers. Du côté de. | Versùs.
envestid. | Embestido. Acometido. | Attaqué. | Invasus.
envestída. | Embestida. Acometimiento. | Attaque. | Impetus. Aggressio.
envestir. | Embestir. Acometer. | Attaquer. | Irruere. Aggredi.
envestír-se. | Embestirse. | S'attaquer. | Lacessere. Aggredi.
enviad. *Nóm.* | Enviado. | Envoyé. Député. | Legatus.
enviad. *Vèrb.* | Enviado. | Envoyé. | Missus.
enviad. | Tragado. | Avalé. Englouti. | Deglutitus. Absortus.
enviamènt. *V.* ***missiò.*** | Envío. Mision. | Mission. | Missus. Missio.
enviar. | Enviar. | Envoyer. | Mittere.
enviár-se. | Tragar. | Avaler. Engloutir. | Deglutire.
envid. | Envite. | Envi. | Provocatio.

envidad. | Envidado. | Envié. | Provocatus.
envidadòr. | Envidador. | Celui qui envie au jeu. | Provocator.
envidar. | Envidar. | Envier. | Provocare.
envidár-se. | . | . | .
envidriad. | . | . | .
envidriár-se. | . | . | .
envinagrad. | Envinagrado. | Vinaigré. | Aceto perfusus.
envinagrar. | Envinagrar. | Vinaigrer. | Aceto perfundere.
enviscad. | Enviscado. Enligado. | Englué. | Visco illitus.
enviscar. | Enviscar. Untar con liga. | Engluer. | Visco illinire.
enviscár-se. | Enviscarse. | S'engluer. | Visco implicari. Viscari.
enviudad. | Enviudado. | Devenu veuf, ou veuve. | Viduus.
enviudar. | Enviudar. | Devenir veuf, ou veuve. | Viduari.
enxarcad. | Encharcado. | Inondé d'eau. | Exundans.
enxarcár-se. | Encharcarse. | Se remplir d'eau. | Exundare.
enxordadèra. *Espíga de mill.* | Panoja. Mazorca. | L'épi du panis, du millet. | Panicula.

eo

eo. *V. ô.* | O. | O. | O.

ep

epa. | Oyes. | Hé. Hola hé. | Heus. Heus tu.
epácta. | Epacta. | Épacte. | Epacta.
épic. | Épico. | Épique. | Epicus. Heroïcus.
epicèno. | Epicèno. | Epicéne. | Epicenus. Promiscuus.
epicícle. | Epiciclo. | Épicycle. | Epicyclus.
epicíclic. | Epicíclico. | Qui appartient à l'épicycle. | Epicyclicus.
epidémia. | Epidemia. | Épidémie. | Epidemia.
epidémic. | Epidémico. | Épidémique. | Epidemicus.
epifanía. | Epifanía. | Épiphanie. | Epiphania.
Epifánio. | Epifanio. | Épiphane. | Epiphanius.
epifonèma. | Epifonema. | Épiphonéme. | Epiphonema.
epiglótis. | Epiglótis. | Épiglotte. | Epiglottis.
epígrafê. | Epígrafe. | Épigraphe. | Epigraphe.
epigrámma. | Epigrama. | Épigramme. | Epigramma.
epilépsia. | Epilepsia. | Épilepsie. | Epilepsia.
epiléctic. | Epiléptico. | Épileptique. | Epilepticus.
epilobi-palústre. *Hèrba.* | Adelfilla de lagunas. | . | Epilobium palustre.[149]
epilobi-pelud. | Adelfilla peluda. | . | Epilobium hirsutum.
epilogad. | Epilogado. | Résumé. | Resumptus.
epilogar. | Epilogar. | Résumer. | Resumere.
epílogo. | Epílogo. | Épilogue. | Epilogus.
epiquéia. | Epicheya. | Interpretation de la loi. | Epicheia.
episcopál. | Episcopal. Obispal. | Épiscopal. | Episcopalis.
episcopológi. | Episcopologio. | Catalogue et suite d'Évêques. | Episcoporum catalogus.
episódi. | Episodio. | Épisode. | Episodium. Digressio.
epístola. | Epístola. | Épître. | Epistola.
epístola. ***Subdiaconát.*** | Orden de Epistola. | Soudiaconat. | Subdiaconatus.
epistolar. | Epistolar. | Épistolaire. | Epistolaris.
epitáfi. | Epitafio. | Épitaphe. | Epitaphium.
epitalámio. | Epitalamio. | Épithalame. | Carmen nuptiale.
epitèto. | Epíteto. | Épithète. | Epitheton.
epítima. | Epítima. | Épithême. | Epithyma.
epítomê. | Epítome. | Epitome. | Epitome.
epitríto. | Epitrito. | Épitrite. | Epitritus.[150]
epitropê. | Epítrope. | Épitrope. | Epitrope.
época. | Época. | Époque. | Epocha.
epoda. | Epoda. | Épode. | Epoda.
epopéa. | Epopeya. | Épopée. | Epos.

eq

equáble. | Equable. | Égal. Uniforme. | Par.[151]
equaciò. | Equacion. | Équation. | Aequatio.
equadòr. | Equador. Equator. | Équateur. | Aequator.
eqùestre. | Eqüestre. | Équestre. | Equester.
equiángulo. | Equiángulo. | Équiangle. | Aequiangulus.
equidad. | Equidad. | Équité. | Aequitas.
equidistánt. | Equidistante. | Équidistant. | Aequalitèr distans.
equilátero. | Equilátero. | Équilateral. | Aequilateralis.
equilibrad. | Equilibrado. | Mis en équilibre. | Libratus.
equilibrar. | Equilibrar. | Mettre en équilibre. | Librare.

149. **epilobi-palústre**] palustre *B*: Palustre *A*.
150. **epitríto**] Epitritus *solament a B*.
151. **equáble**] Égal *A*: Egal *B*.

equilíbri. | Equilibrio. | Équilibre. | Aequilibrium.
equinócci. | Equinoccio. | Équinoxe. | Aequinoctium.
equinocciál. | Equinoccial. | Équinoxial. | Aequinoctialis.
equipad. | Equipado. | Équipé. | Paratus. Instructus.
equipar. | Equipar. | Équiper. | Instruere.
equiparaciò. | Equiparacion. | Égalité. Comparaison. | Aequiparatio. Comparatio.
equiparad. | Equiparado. | Égalé. Comparé. | Aequiparatus.
equiparar. | Equiparar. | Égaler. Comparer. | Aequiparare.
equipátge. | Equipage. | Équipage. | Sarcinae.
equipolléncia. | Equipolencia. | Équipollence. | Aequipollentia.
equipollènt. | Equipolente. | Équipollent. | Aequipollens.
equitatíu. | Equitativo. Razonable. | Équitable. Raisonnable. | Aequus.
equitativamènt. | Por equidad. Razonablemente. | Équitablement. | Aequè.
equivaléncia. | Equivalencia. | Compensation. | Compensatio.
equivalènt. | Equivalente. | Équivalent. | Aequivalens.
equivaler. | Equivaler. | Équivaloir. | Aequivalere. Aequipollere.
equívoc. | Equívoco. | Équivoque. | Aequivocus.
equivocad. | Equivocado. | Equivoqué. | Falsus. Deceptus.
equivocádamènt. | Equivocadamente. | D'une maniére équivoque. | Aequivocè.
equivocar. | Equivocar. | Équivoquer. | Falli. Decipi.
equivocár-se. | Equivocarse. | S'équivoquer. | Errare. Aberrare.

er

ér. *Plánta.* | Yervo. Alcarceña. | Ers. Vesse noire. | Ervum.
ér. *Llavòr.* | Ervilla. Alcarceña. | Ers. Vesse noire. | Ervorum semen.
èra. *V. época.* | Época. | Époque. | Aera. Epocha.
èra per bátrer. | Era. | Aire. | Area.
èra per plantèr. | Era. | Couche. | Pulvinus. Areola.
eráble. *V. ács.* | Arce. | Érable. | Oxia. Acer.
erári. | Erario. | Trésor royal. | Aerarium.
Erásme. | Erasmo. | Érasme. | Erasmus.
erecciò. | Ereccion. | Érection. | Erectio.
erectòr. | Erector. | Celui qui érige. | Erector.
+**erèr.** | Bieldo. | Van. | Vannus.
+**ererad.** | Aventado con el bieldo. | Vanné. | Ventilatus.
+**ererar.** | Aventar con el bieldo. | Vanner. | Frumentum ventilare.
erigid. | Erigido. | Érigé. | Erectus.
erigir. | Erigir. | Ériger. | Erigere.
erissad. | Erizado. Despeluzado. | Hérissé. | Crispatus. Arrectus. Hirsutus.
erissamènt. | Erizamiento. Despeluzo. | Hérissement. | Horripilatio.
erissar. | Erizar. Despeluzar. | Hérisser. | Crispare. Arrigere.
erissár-se. | Erizarse. Despeluzarse. | Se hérisser. | Horripilare. Horrere.
erissipélla. *V. **sipélla.*** | Erisipela. | Érésipelle. | Erysipelas.
erissò. | Erizo. | Hérisson. | Herinaceus. Echinus.
erm. | Yermo. | Qui est en friche. Inculte. | Incultus.
ermás. | Erial. | Inculte. | Incultus.
errad. | Errado. | Erré. | Deceptus.
erráda. | Error. | Erreur. | Error. Erratum.
errádamènt. | Erradamente. | Faussement. Par erreur. | Falsò.
errar. | Errar. | Errer. | Errare.
errár-se. | Equivocarse. | S'équivoquer. | Falli.
érro. | Yerro. Error. | Erreur. | Error. Erratum.
erróneo. | Erroneo. | Erroné. | Erroneus.
erròr. | Error. | Erreur. | Error.
erudiciò. | Erudicion. | Érudition. | Eruditio.
erudít. | Erudito. | Docte. Savant. | Litteris perpolitus. Eruditus.
eruditamènt. | Eruditamente. | D'une maniére savante. | Eruditè.
eruditíssim. | Eruditísimo. | Très savant. | Eruditissimus.
erúga. *V. **roquêta.*** | Ruqueta. Oruga. Xaramago. | Roquette. | Eruca.

es

es. *Partícula. En llóc de l'artícle el, els.* | El. Los. | Le. Les. |.
esbadalid. | Asombrado. Pasmado. | Ébahi. | Obstupefactus. Attonitus.
esbadalimènt. | Asombro. Pasmo. | Ébahissement. | Miratio.
esbadalir. | Asombrar. Pasmar. | Ébahir. | Obstupefacere.
esbadalír-se. | Asombrarse. Pasmarse. | S'ébahir. | Mirari. Obstupescere.

esbaltid. | Adormecido. | Assoupi. | Sopitus.
esbaltír-se. | Adormecerse. | S'assoupir. | Dormitare.
+esbárt d'animáls. | Tropa de venados. | Harde. | Ferarum armentum.
esblanquehid. | Pálido. Descolorido. | Pâle. Blême. | Pallidus. Pallens.
esblanquehír-se. | Ponerse pálido, descolorido. | Pâlir. Blêmir. | Pallescere.
esblenad. | Greñudo. Desmelenado. | Echevelé. | Incomptus.
esblenar. | Desmelenar. | Décheveler. | Crines perturbare.
esblenár-se. | Desmelenarse. | Se décheveler. | Crines perturbare.
esborrad. | Borrado. | Rayé. Effacé. | Deletus.
esborradòr. | Borrador. | Brouillon. | Prima scripti ratio.
esborrar. | Borrar. | Rayer. Effacer. | Delere.
esborrár-se. | Borrarse. | S'effacer. | Oblivisci. Deleri.
esborrò. | Borron. | Effaçure. | Macula ex atramento.
esborronad. *V.* ***erissad.*** | Despeluzado. | Hérissé. | Hirsutus.
esborronár-se. *V.* ***erissár-se.*** | Despeluzarse. | Se hérisser. | Horripilare. Horrere.
esbrahonad. | . | . | .
esbrahonar. | . | . | .
esbrahonár-se. | . | . | .
esbrancad. | Desmochado. | Ébranché. | Mutilatus. Truncatus.
esbrancar. | Desmochar. | Ébrancher. | Mutilare. Truncare.
esbrancár-se. | . | . | .
esbravad. | Desbrevado. | Éventé. Affaibli. | Effaetus.
esbravár-se. | Desbrevarse. | S'éventer. S'affaiblir. | Effaetum fieri.
esbrecad. | Descantillado. | Écorné. Ébréché. | Decurtatus. Fractus.
esbrecar. | Descantillar. | Écorner. Ébrécher. | Decurtare. Infringere.
esbrecár-se. | Descantillarse. | S'ébrécher. | Infringi.
esbrèll. | Rasgon. | Déchirure. Eraillure. | Scissura. Laceratio.
esbreÎlad. | Rasgado. | Déchiré. Éraillé. | Scissus. Divaricatus.
esbreÎladòr. | Rasgador. | Déchirant. Qui déchire. | Scissor.
esbreÎlar. | Rasgar. | Déchirer. Érailler. | Scindere. Divaricare.
esbreÎlár-se. | Rasgarse. | Se déchirer. | Scindi.
esbrinad. | Desmenuzado. Desbriznado. | Dépécé. | In frusta scissus.
esbrinadòr. | Desmenuzador. | Éplucheur. | Inquisitor.
esbrinar. | Desmenuzar. Desbriznar. | Dépécer. | In frusta scindere.
esbrocad. | Desgolletado. | Égueulé. | Ruptum.
esbrocar. | Desgolletar. | Égueuler. | Vasis labrum rumpere.
esbrocár-se. | Desgolletarse. | S'égueuler. | Rumpi.
esbrostad. | Deslechugado. | Ébourgeonné. | Pampinatus.
esbrostar. | Deslechugar. | Ébourgeonner. | Pampinare.
esbruf. | Rociada. | Aspersion. Arrosement. | Aspersio. Roratio.
esbrufad. | Espurriado. Rociado. | Arrosé. | Aspersus. Roratus.
esbrufar. | Bufar. Espurriar. Rociar. | Repandre de l'eau avec la bouche. | Buccis inflatis inspergere.[152]
esbrufár-se. | Espurriarse. Rociarse. | S'arroser. | Sese inspergere.
esbutzad. | Destripado. | Étripé. | Exenteratus.
esbutzar. | Destripar. | Étriper. | Exenterare.
esca. | Yesca. | Amadou. | Fomes.
esca. | Cebo. | Appât. Amorce. | Esca.
escabei. | Dispersion. | Dispersion. Éparpillement. | Dispersio.
escabeiad. | Esparcido. | Dispersé. Éparpillé. | Dispersus.
escabeiad. | Descabellado. Desmelenado. | Échevelé. Déchevelé. | Crinibus passis.
escabeiar. | Esparcir. | Disperser. Éparpiller. | Dispergere.
escabeiar. | Descabellar. Desmelenar. | Décheveler. | Crines perturbare.
escabeiár-se. | Mesarse los cabellos. Desgreñarse. | Se décheveler. | Crines sibi evellere.
escabetxad. | Escabechado. | Mis dans la saumure. Mariné. | Muriâ conditus.
escabetxar. | Escabechar. | Mettre dans la saumure. Mariner. | Muriâ condire.
escabètxo. | Escaveche. | Marinade. | Embamma nauticum. Muria.
escabiòsa. *Plánta.* | Escabiosa. | Scabieuse. | Scabiosa.
escabròs. | Escabroso. | Âpre. Rude. Scabreux. | Durus. Scaber.
escabrosidad. | Escabrosidad. | Âpreté. | Asperitas.
escács. *V.* ***dámas.*** | Escaques. | Carreaux d'un damier. | Tessella.

152. **esbrufar**] Rociar *solament a A*.

escafid. | Encogido. | Étréci. | Contractus.
escafimènt. | Encogimiento. | Étrécissement. | Contractio.
escafir. | Encoger. | Étrécir. | Contrahere.
escaióla. | Alpiste. | Alpiste. Queue de Renard. | Vulpina cauda.
escáire. | Baivel. Cartabon. Esquadra. | Buveau. Équerre. | Amussis. Norma.
escála físca. | Escalera. | Escalier. | Scala.
escála portátil. | Escala. | Échelle. | Scala.
escála de caragól. | Escalera de ojo. Caracol. | Caracol. | Verticalis scala.
escalabrad. | Descalabrado. | Qui a la tête cassée. | Capite percussus.
escalabramènt. *V.* ***mérxa.*** | Descalabradura. | Blessure faite à la tête. | Inflictum capiti vulnus.
escalabrar. | Descalabrar. | Blesser quelqu'un à la tête. | Caput infringere.
escalabrár-se. | Descalabrarse. | Se blesser. | Aliquam corporis partem offendere.
escalábro. *V.* ***descalábro.*** | Descalabro. | Infortune. Échec. | Damnum.
escalaburnar. *V.* ***escantel̃lar.*** | Descantear. Descantillar. Mellar. | Écorner. | Angulos complanare, infringere.
escalad. | Escalado. | Escaladé. | Scalis expugnatus.
escaláda. | Escalada. | Escalade. | Muris scalarum admotio.
escalar. | Escalar. | Escalader. | Scalis expugnare.
escaldad. | Escaldado. | Échaudé. | Calidâ perfusus.
escaldadúra. | Escalentamiento. | Échauffaison. | Fervor.
escaldar. | Escaldar. | Échauder. | Calidâ perfundere.
escaldár-se. | Escaldarse. | S'échauder. | Calidâ perfundi.
escaldufad. | Soassado. | Rôti légérement, ou à demi. | Levitèr assatus.
escaldufar. | Soassar. | Rôtir légérement, ou à demi. | Levitèr assare.
escaldufár-se. | Soassarse. | Se rôtir légérement, ou à demi. | Levitèr assari.
escalèno. | Escaleno. | Scaléne. | Scalenus.
escalèra. | Escalera. | Escalier. | Scala.
escalêta. | Escalerita. | Petit escalier. | Angusta scala.
escalêtas de bístia. | Taja. | . | Fustis clitellarum armarius.
escalivad. | Escarmenado. Escarmentado. | Châtié. Corrigé. | Plexus. Increpatus.
escalivar. | Escarmenar. Escarmentar. | Châtier. Corriger. | Plectere. Increpare.
escalò. | Grada. Escalon. | Degré. | Gradus.
escalò d'el còtxo. | Zanjadera. | Marchepied servant à monter en carrosse. | Rhedae scabellum.
escalò d'el portál. | Umbral. | Seuil d'une porte. | Limen.
escalonáda. | Graderia. | Assemblage de plusieurs degrés. | Graduum ordo.
escálum. | Escalamo. Tolete. | Tolette. Eschome, ou scalme. | Scalamus.
escalúñas. | Ascalonia. | Échalotte. | Bulbus esculentus. Caepa setina. Ascalonia.
escamad. *V.* ***escapad.*** | Escapado. | Échappé. | Elapsus.
escamár-se. | Escapar. | S'échapper. | Abire. Fugere.
escambèll. | Escabelo. Banqueta. | Escabeau, ou escabelle. | Scabellum.
escambel̃lêt. | Escabelillo. Banquillo. | Petit escabeau. | Scabellum.
escambríls. *Cért jóg.* | Brisca. | Certain jeu de cartes. | Ludus cartharum sic dictus.
escamel̃lad. | . | . | .
escamnad. *V.* ***escannad.*** | Escarmentado. | Châtié. | Offensus. Malè mulctatus.
escamnar. *V.* ***escannar.*** | Escarmentar. | Châtier. | Offendere. Malè mulctare.
escamonea. *Hèrba.* | Escamonea. | Scammonée. | Scammonea. Scammononia.
escamót. | Peloton. | Troupe de gens assemblés. | Turba.
escampad. | Esparcido. | Répandu. Éparpillé. | Sparsus. Dispersus.
escampamènt. | Derramamiento. | Dispersion. Éparpillement. | Effusio. Diffusio.
escampar. | Esparcir. | Répandre. Éparpiller. | Spargere. Dispergere.
escampár-se. | Cundir. Derramarse. | Se répandre. | Diffundi.
escandái. | Escandallo. Sonda. | Sonde. | Contus. Bolis.
escandaiad. | Sondado. Sondeado. | Sondé. | Tentatus.
escandaiar. | Sondar. Sondear. | Sonder. | Tentare.
escandalári. *Róba.* | . | . | .
escandalisad. | Escandalizado. | Scandalisé. | Offensus.
escandalisar. | Escandalizar. | Scandaliser. | Scandalum praebere.
escandalisár-se. | Escandalizarse. | Être scandalisé. | Scandalum pati.
escandalòs. | Escandaloso. | Scandaleux. | Scandalum praebens.
escandalòsamènt. | Escandalosamente. | Scandaleusement. | Turpitèr. Procacitèr.

escándia. *Espécia de blát.* | Escanda. Escandia. | Froment pur et fort blane. | Scandia. Far. Ador.
escandid. | Escandido. | Scandé. | Metitus.
escandir. | Escandir. | Scander. | Carmina metiri.
escándol. | Escándalo. | Scandale. | Scandalum.
escanéncia. | Esquinencia. Angina. | Squinance. | Angina.
escannad. | Escarmentado. | Châtié. | Offensus. Malè mulctatus.
escannar. | Escarmentar. | Châtier. | Offendere. Malè mulctare.
⁺**escantad.** *V.* ***divulgad.*** | Divulgado. | Divulgué. | Divulgatus.
⁺**escantar.** *V.* ***divulgar.*** | Divulgar. | Divulguér. | Divulgare.
escantel̃lad. | Descantillado. | Écorné. | Angulos infractus.
escantel̃lar. | Descantear. Descantillar. | Écorner. | Angulos complanare, infringere.
escañad. | Ahogado. | Étouffé. Suffoqué. | Suffocatus.
escáña-llobs. *V.* ***acónit.*** | Acónito. | Aconit. | Aconitum.
escañar. | Ahogar. | Étouffer. Suffoquer. | Suffocare.
escañár-se. | Ahogarse. | S'étouffer. Se suffoquer. | Suffocari.
escáña-vèias. *Hèrba.* | . | . | .
escañussad. | Atragantado. | Engoué. | Praefocatio.
escañussár-se. | Atragantarse. | S'engouer. | Haerere faucibus.
escapad. | Escapado. | Échappé. | Elapsus.
escapáda, ô ***escapadèro.*** | Escapada. Escape. | Escapade. | Fuga. Evasio.
escapar. | Escapar. | Échapper. | Evadere.
escapár-se. | Escapar. | S'échapper. | Abire. Fugere.
escaparáta. | Escaparate. | Écrin. | Scrinium. Armarium.
escapatóri. | Escapatoria. | Échappatoire. | Effugium.
escapsad. | Descabezado. | Décapité. | Capite truncatus.
escapsamènt. | Descabezamiento. | . | Capitis amputatio.
escapsar. | Descabezar. | Décapiter. | Capite truncare.
escapsar cártas. | Alzar, cortar el naype. | Couper les cartes. | Folia lusoria dividere.
escapulári. | Escapulario. | Scapulaire. | Scapulare.
escapul̃lid. | Escabullido. Descabullido. | Échappé. Évadé. | Elapsus.
escapul̃lír-se. | Escabullirse. Descabullirse. | S'échapper. | Disparere. Elabi.
escapulò. | Retal. | Retaille. | Telae extremum segmentum.
escarabát. | Escarabajo. | Escarbot. | Scarabaeus.
escarabát-candelèr. | Escarabajo con cuernos. | Cerf-volant. | Scarabaeus lucanus.
escarabatêt. | Escarabajillo. | Petit escarbot. | Parvus scarabaeus.
escaráda. | Destajo. | Forfait. Entreprise de quelque ouvrage. | Operis conventio, locatio.
escaradèr. | Destajero. | Entrepreneur. | Operis locator.
escaramússa. | Escaramuza. | Escarmouche. | Velitatio.
escaramussad. | Escaramuzado. | Escarmouché. | Velitatus.
escaramussadòr. | Escaramuzador. | Escarmoucheur. | Veles. Velitaris miles.
escaramussar. | Escaramuzar. | Escarmoucher. | Velitari.
escaramussár-se. | Escaramuzar. | Escarmoucher. | Velitari.
escarapélla. *V.* ***cocárda.*** | Escarapela. | Cocarde. | Tessera militaris.
escaravatetjad. | Escarabajeado. | Griffonné. | Malè scriptus.
escaravatetjar. | Escarabajear. | Griffonner. | Malè scribere.
escaraváts. | Escarabajos. Garambaynas. | Pieds de mouches. | Malè efformatae littera.
escaravit. | . | . | .
escarcel̃látge. | Carcelage. | Géolage. | Ostiarium carceris vectigal.
escarcel̃lèr. | Carcelero. Alcayde. | Géolier. | Carceris custos.
escarláta. | Escarlata. | Écarlate. | Purpura.
escarlatína. *Róba.* | Escarlatin. | Serge fine de couleur d'écarlate. | Purpura ignobilior.
escarlatína. *Malaltía.* | . | . | .
escarmènt. | Escarmiento. | Châtiment. Amende. | Paena. Mulcta.
escarmentad. | Escarmentado. | Châtié. Amendé. | Increpatus. Objurgatus.
escarmentar. | Escarmentar. | Châtier. Amender. | Increpare. Objurgare.
escarmentár-se. | Escarmentar. | S'amender. | Usu sapere.
escárni. | Escarnio. | Dérision. Risée. | Derisio.
escarnid. | Remedado. Escarnecido. | Moqué. Raillé. | Derisus. Subsannatus.
escarnidòr. | Escarnecedor. | Moqueur. Railleur. | Derisor.
escarnir, ô ***escarnír-se.*** | Remedar. Escarnecer. | Se moquer. | Deridere. Subsannare.
escaróla. | Escarola. Endivia. | Endive. | Intybus. Intubus.
escárpara. | Cincel. | Ciseau. | Scalprum.

escarpèll. | Escarpelo. | Scalpel. | Scalpellum.
escarpí. | Zapato de suela delgada. | Escarpin. | Crepida.
escarpid. | Escarmenado. | Démêlé. | Extricatus. Explicatus.
escarpidòr. | Escarpidor. Escarmenador. | Peigne à larges dents. | Pecten.
escarpir. | Escarmenar. | Démêler ce qui est embrouillé. | Extricare. Explicare.
escarpò. | Rabadilla. Hueso sacro. | Croupion. | Os sacrum. Uropygium.
escarrinx, ô ***esgarrinx.*** | Rasguño. | Égratignure. | Laceratio.
escarrinxad, ô ***esgarrinxad.*** | Rasguñado. | Égratigné. | Laniatus.
escarrinxar, ô ***esgarrinxar.*** | Rasguñar. | Égratigner. | Laniare.
escarrinxár-se, ô ***esgarrinxár-se.*** | Rasguñarse. | S'égratigner. | Se laniare.
escarrufad. | Llenado de horror. | Saisi d'horreur. | Horrore percussus.
escarrufamènt. | Grima. Horror. | Tremblement. | Horror.
escarrufar. | Dar grima, horror. | Faire trembler. | Horrorem incutere.
escarrufár-se. | Temblar las carnes. | Trembler. Être dans la crainte. | Toto corpore contremiscere.
[+]**escárt.** | Astillero. | Forme ou l'on bâtit les vaisseaux. | Navale.
escarxèl͡la. | Escarcela. | Escarcelle. | Pasceolus.
escás. | Escaso. | Limité. Modique. | Parcus. Modicus.
escássa. | . | . | .
escássamènt. | Escasamente. | Avec épargne. Chichement. | Parcè. Modicè.
escassêsa. | Escasez. | Épargne. Chicheté. | Parcitas. Parsimonia.
escassetjad. | Escaseado. | Épargné. | Parcè largitus.
escassetjar. | Escasear. | Épargner. Donner chichement. | Parcè, invitè largiri.
escassíssim. | Escasísimo. | Très mesquin. Très chiche. | Valdè parcus. Parcissimus.
escassíssimamènt. | Escasísimamente. | Très chichement. | Nimiâ parcitate. Parcissimè.
escát. *Pèx.* | Angel. Angelote. | Ange. | Squatina.
escáta. | Escama. | Écaille. | Squama.
escatad. | Escamado. | Écaillé. | Squamis purgatus.
escatar. | Escamar. | Écailler. | Squamis purgare.
escatár-se. | . | . | .
escatòs. | Escamoso. | Écailleux. | Squamosus.
escaufad. | Calentado. | Chauffé. | Calefactus.
escaufadòr. | Calentador. | Bassinoire. | Calefactorium.
escaufahid. | Pasado. | Passé. Pourri. | Putrefactus.
escaufahimènt. | Calentamiento. | Putrefaction. | Putrefactio.
escaufahír-se. | Pasarse. | Se passer. Se pourrir. | Putrescere.
[+]**escáufa-llíts.** | Calentador. | Bassinoire. | Vas excalfactorium.[153]
escáufa-máns. *Jóg.* | Gallina ciega. | Frappemain. Main-chaude. | Apodidrascinda.
escaufamènt. | Calentamiento. | L'action de chauffer. | Calefactio.
escáufa-pánxas. | Chimenea. | Cheminée. | Caminus.
escaufar. | Calentar. | Chauffer. | Calefacere.
escaufár-se. | Calentarse. | Se chauffer. | Calefieri.
escavaciò. | Excavacion. | Cavement. L'action de creuser. | Excavatio.
escavad. | Excavado. | Creusé. | Excavatus.
escavar. | Excavar. | Creuser. | Excavare.
escaxalad. | Desmolado. | Endenté. | Dentibus molaribus destitutus.
escaxalár-se. | . | . | .
esclafad. | Quebrantado. Machacado. | Écrasé. | Contritus.
esclafadòr. | Quebrantador. | Briseur. | Effractor.
esclafamènt. | Quebramiento. Machacadura. | Écachement. | Contritio. Contusio.
esclafar. | Quebrantar. Machacar. | Écraser. Écacher. | Conterere. Contundere.
esclafár-se. | Quebrantarse. | S'écraser. | Contundi. Elidi.
esclafid. *Vèrb.* | Estallido. | Éclaté. | Eruptus.
esclafidòr. | Chasco. | Le bout d'une fronde, ou d'un fouet. | Fundae vel flagelli extremitas.[154]
esclafir. | Restallar. | Éclater. | Crepitare. Stridere.
esclafir de riurer, *de plorar.* | Soltar la risa, el llanto. | . | In risum, in fletum prorumpere.
esclafít. *Nóm.* | Estallido. Estampido. | Éclat. | Crepitus. Fragor.
esclamaciò. | Exclamacion. | Exclamation. | Exclamatio.
esclamad. | Exclamado. | Écrié. | Exclamatus.
esclamar. | Exclamar. | S'écrier. | Exclamare.
esclarid. | Desenredado. | Débrouillé. | Extricatus.
esclarir. | Desenredar. | Débrouiller. | Extricare.
esclarir els cabeis. | Desenredar el pelo. | Débrouiller les cheveux. | Capillos extricare.
esclát. ***Caigúda.*** | Batacazo. | Grande chûte donnée contre terre. | Lapsus.

153. **escáufa-llíts**] Excalfactorium *A* : Excalfatorium *Ap*.
154. **esclafidòr**] Fouet *B*: Fuet *A*.

esclát. | Estallido. | Éclat. | Crepitus. Fragor.
esclatad. | Rebentado. | Crevé. | Ruptus.
esclatadúra. | . | . | .
esclatar. | Rebentar. | Crever. | Rumpi. Crepere.
esclatár-se de riurer. | Descoyuntarse de risa. | Crever de rire. | Risu disrumpi.
escláta-sáng. *(En catalá:* ***rovellò****).* | Seta. Hongo. | Morille. | Boletus. Fungus pumicosus et cavernosus.
escláu. | Esclavo. | Esclave. | Captivus. Servus.
esclavína. | Esclavina. | Esclavine. | Penula.
esclavitud. | Esclavitud. | Esclavage. | Captivitas. Servitus.
esclóp. | Almadreña. Zueco. | Sabot. | Calceus ligneus. Soccus.
esclós. | Excluido. | Exclus. | Exclusus.
esclóurer. | Excluir. | Exclurre. | Excludere.
escloveiad. | Descascarado. | Écorcé. | Decorticatus.
escloveiar. | Descascarar. Desvaynar. | Écorcer. | Decorticare.
esclusiò. | Exclusion. | Exclusion. | Exclusio.
esclusíu. | Exclusivo. | Exclusif. | Exclusorius.
esclusíva. | Exclusiva. | Exclusion. | Repulsa. Exclusio.
esclusivamènt. | Exclusivamente. | Exclusivement. | Exclusivè.
esclutifad. | Pálido. Atericiado. | Blême. | Pallidus. Pallens.
esclutifár-se. | Ponerse pálido. Atericiarse. | Blêmir. | Pallescere.
escòda. | Escoda. Pico. | Marteau bretté. | Malleus denticulatus.
escodáda. | Golpe de escoda. | Coup de marteau bretté. | Mallei denticulati ictus.
[+]**escodriñar.** *V.* ***esquadriñar.*** | Escudriñar. | Enquêter. | Scrutari.
escófia. | Cofia. Escofieta. | Coëffe. | Calantica.
escóla. | Escuela. Aula. | École. | Schola.
escolá. | Monacillo. | Celui qui sert à la sacristie. | Monachellus.
escolad. | Escurrido. Descorrido. | Égoutté. | Siccatus. Exhaustus.
escoladúras. | Escurriduras. | Féces. Lie. | Fex.
escolamènt. | Corrimiento. | Dégouttement. | Stillatus.
escolar. | Escurrir. | Égoutter. | Siccare. Exhaurire.
escolár-se. | Escurrir. Descorrerse. | S'écouler. | Fluere.
escolástic. | Escolástico. | Scholastique. | Scholasticus.
escólio. | Escolio. | Scholie. | Scholium.
escolopéndra. *V.* ***cènt-péus.*** | Escolopendra. Cientopiés. | Scolopendre. | Scolopendria.
escoltad. | Escuchado. | Écouté. | Auscultatus.
escoltar. | Escuchar. | Écouter. | Auscultare.
escoltár-se. | Escucharse. | Se complaire dans ce qu'on dit. | Sibi blandiri, plaudere.
escòmbra per funamentar. | Zanja. Zanjar. | Tranchée. Faire une tranchée. | Fossa. Fundamenta jacere.[155]
escombrad. | Barrido. | Balayé. | Scopis mundatus.
escombráda. | Escobada. Barredura. | Balayure. | Scoparum ductus.
escombradòr. | Barrendero. | Balayeur. | Scoparius.
escombrái. | Barredero. Escobajo. | Écouvillon. | Everriculum. Scopa.
escombrar. | Escobar. Barrer. | Balayer. | Scopis mundare.
escòmbros. *V.* ***peltrètg.*** | Escombros. Broza. | Décombres. | Rudera.
escomês. | Saludado. | Salué. | Salutatus.
escometimènt. | Salutacion. | Salutation. | Salutatio.
escometrer. | Saludar. | Saluer. | Salutare.
escomunicad. *Nóm.* | Excomulgado. | Excommunié. | Excommunicatus.
escomunicad. *Vèrb.* | Descomulgado. Excomulgado. | Excommunié. | Excommunicatus.
escomunicar. | Descomulgar. Excomulgar. | Excommunier. | Excommunicare.
escomuniò. | Descomunion. | Excommunication. | Excommunicatio.
escondid. | Escondido. | Caché. | Absconditus.
escondidamènt. | Escondidamente. | Secrettement. | Clam. Occultè.
escondir. | Esconder. | Cacher. | Abscondere.
escondír-se. | Esconderse. | Se cacher. | Se abscondere.
escopêta. | Escopeta. | Fusil. | Sclopetum.
escopetáda. | Escopetazo. | Coup de fusil. | Sclopeti ictus.
escopetetjad. | Escopeteado. | Joué à coups de fusil. | Sclopetis pugnatus.
escopetetjar. | Escopetear. | Jouer à coups de fusil. | Sclopetis pugnare.
escopetetjár-se. | Escopetearse. | Se tirer des coups de fusil. | Sclopeti ictibus certare.
escopíña. *V.* ***copíña.*** | Pechina. | Coquille. | Concha.
escorbáis. | . | . | .
escorbáis. *Pèx.* | Corvina. | Espéce de congre. | Coracinus.
escorbút. | Escorbuto. | Scorbut. | Scorbutum.

155. **escòmbra per funamentar**] Faire una tranchée *solament a B.*

escorbútic. | Lo que pertenece al escorbuto. | Scorbutique. | Scorbuticus.
escória. | Escoria. | Lie. Crasse. | Faec. Fex. Scoria.
escoriaciò. | Excoriacion. Desolladura. | Excoriation. Écorchure. | Excoriatio.
escoriár-se. | Excoriarse. | S'écorcher. | Excoriari.
escornad. | Descornado. | Qui a les cornes arrachées. | Cornibus mutilus.
escornar. | Descornar. | Arracher les cornes. | Cornua evellere.
escornár-se. | Darse de las hastas. Descornarse. | S'arracher les cornes. | Cornua sese invicem evellere.
escorpí. | Alacran. Escorpion. | Scorpion. | Scorpio.
escòrpara. *Pèx. V.* ***ráscla.*** | Escórpora. Escorpina. | Scorpion marin. Sorte de poisson. | Scorpena.
escorredòr. | Tixera. | Rigole pour faire écouler l'eau. | Incile.
⁺**escorredòr de pláts.** | . | Herisson. Egouttoir. | Stillatoria tabula.
escorregud. | Escurrido. | Égoutté. | Siccatus.
escorrer. | Escurrir. | Vuider jusqu'à la derniére goutte. | Siccare.
escorrer-se. | Escurrir. Descorrerse. | S'écouler. | Fluere.
escorsána. *Pèx.* | . | . | .
escorsò. | Vibora. | Vipére. | Vipera.
escorsonèra. *Hèrba.* | Escorzonera. | Scorsonere. | Herba viperina. Alcibium.
escórxa. | Corteza. | Écorce. | Cortex.
escorxad. | Desollado. | Écorché. | Excoriatus.
escorxad. | Sahornado. | Écorché. Excorié. | Excoriatus. Ulceratus.
escorxadòr. | Desollador. | Écorcheur. | Excoriator. Injustus exactor.
escorxadúra. | Desolladura. | Écorchure. Excoriation. | Excoriatio. Intertrigo.
escorxamènt. | Desolladura. | Excoriation. | Excoriatio. Corii vulsura.
escórxapins. | Desollador. | Écorcheur. | Injustus exactor.
escorxar. | Sahornar. | Écorcher. Excorier. | Excoriare. Ulcerare.
escorxar. | Desollar. | Écorcher. | Excoriare.
escorxár-se. | Sahornarse. | S'écorcher. S'excorier. | Excoriari. Ulcerari.
escót. | Escote. | Écot. | Symbolum.
escóta. | Escota. | Couet. | Versoria.
escotad. | Escotado. | Échancré. | Incisus.
escotadúra. | Escotadura. | Échancrure. | Decollatio.
escotar. | Escotar. | Échancrer. | Introrsum incidere.
escotár-se. | Escotar. | Payer son écot. | Symbolum dare.
⁺**escotiĺlò.** *Marin.* | Escutas. Escutillas. | Écoutilles. | Valvulae.
escotxinad. | Cuchichiado. | Cacabé. | Cacabatum.
escotxinar. | Cuchichiar. | Cacaber. | Cacabare.
escouad. | Descolado. | Écourté. | Caudâ mutilus.
escouar. | Descolar. | Écourter. | Caudâ mutilare.
escremènt. | Excremento. | Excrément. | Excrementum.
escrementíci. | Excrementicio. | Excrémenteux. | Excrementitius.
escríba. | Escriba. | Scribe. | Scriba.
escriptòr. | Escritor. | Écrivain. | Scriptor. Auctor.
escriptóri. | Escritorio. | Écrin. | Scrinium.
escriptúra. | Escritura. | Écriture. | Scriptura.
escripturári. | Escriturario. | Qui concerne les actes. | Scripturarius.
escrismad. | Rabiado. | Enragé. | Rabidus.
escrismar. | Quitar la crisma. | Battre quelqu'un. | Malè mulctare.
escrismár-se. | Rabiar. | S'enrager. | Uri. Rabire.
escrit. *Nóm.* | Escrito. | Écrit. | Scriptum.
escrit. *Vèrb.* | Escrito. | Écrit. | Scriptus.
escriurer. | Escribir. | Écrire. | Scribere.
escriurer-se. | Escribirse. | S'inscrire. | Adscribi.
escrostad. | Descostrado. | Écrouté. | Detractus.
escrostar. | Descostrar. | Écrouter. | Crustam detrahere.
escrostár-se. | Descascararse. | Tomber par croutes. | In squamas abire.
escrúpol. *Pês.* | Escrúpulo. | Scrupule. | Scrupulum.
escrúpol de conciéncia. | Escrúpulo. | Scrupule. | Nimia sollicitudo, anxietas.
escrupuletjar. | Escrupulizar. | Avoir des scrupules. | Scrupulis angi.
escrupulòs. | Escrupuloso. | Scrupuleux. | Anxiè religiosus.
escrupulòs. ***Eczácte.*** | Escrupuloso. Puntual. | Exact. Ponctuel. | Fidelis. Exactus.
escrupulòsamènt. | Escrupulosamente. | Scrupuleusement. | Scrupulosè. Religiosè.
escrupulosidad. | Escrupulosidad. | Scrupule. | Accurata diligentia.
⁺**escrús.** | Clavo abierto en muescas espirales. | Clou à vis. | Versatilis clavus.
escrutíni. | Escrutinio. | Scrutin. | Scrutinium.
escudèĬla. | Escudilla. Taza. | Écuelle. | Scutella. Scutula.
escudèĬla. *Viánda.* | Potage. Sopa. | Soupe. | Offa.
escudeĬlad. | Escudillado. | Servi dans des écuelles. | Jus in scutellas infusum.

escudelĺar. | Escudillar. | Verser du bouillon dans des écuelles. | Jus in scutellas infundere.
escudelĺèr. | Vasar. Poyata. Anden. | Buffet de cuisine. | Vasarium.
escudèr. | Escudero. | Écuyer. | Scutarius famulus.
escudêt. *Hèrba. V.* ***nenúfar.*** | Nenufar. | Nenuphar. | Nymphaea.[156]
escudêt. | Escudete. | Écusson. | Scutula.
escui. | Escollo. | Écueil. | Scopulus.
esculpid. | Esculpido. | Sculpté. | Sculptus.
esculpir. | Esculpir. | Sculpter. | Sculpere.
escultòr. | Escultor. | Sculpteur. | Sculptor.
escultúra. | Escultura. | Sculpture. | Sculptura.
escúma, ô ***escumèra.*** | Espuma. | Écume. | Spuma.
escumad. | Despumado. Espumado. | Écumé. | Despumatus.
escumadòra. | Espumadera. | Écumoire. | Rudicula.
escumar. | Despumar. Espumar. | Écumer. | Despumare.
escumílla. *Cérta róba. V.* ***crèspa.*** | Espumilla. | Crêpe. | Tela spumea.[157]
escumiĺlòn. *Cérta róba. V.* ***crespò.*** | Espumillon. | Crépon. | Tela serica stipata.[158]
escunèllas. | Horca. | Fourche. | Collaris furca.
escupid. | Escupido. | Craché. | Sputum.
escupída. | Escupidura. | Crachat. | Sputum.
escupidòra. | Escupidera. | Crachoir. | Vas salivarium.
escupináda. *V.* ***escupída.*** | Escupidura. | Crachat. | Sputum.
escupir. | Escupir. | Cracher. | Spuere.
escuráda. | Limpia. Monda. | Nettoyement. | Mundatio. Purgatio.
escúra-dènts. | Mondadientes. | Cure-dent. | Dentiscalpium.
escúra-oreias. | Monda orejas. Escarvaorejas. | Cure-oreilles. | Auriscalpium.
escurad. | Limpiado. Mondado. | Écuré. | Tersum. Elutus.
escurar. | Limpiar. Mondar. | Écurer. | Purgare. Tergere. Eluere.
escursiò. | Excursion. | Excursion. | Incursio. Excursio.
escúsa. | Escusa. Excusa. | Excuse. | Excusatio.
escusáble. | Excusable. | Excusable. | Condonandus.
escusad. | Excusado. | Excusé. | Excusatus.
escusar. | Excusar. | Excuser. | Excusare.

156. **escudêt**] Hèrba *solament a B.*
157. **escumílla**] Cérta róba *solament a A.*
158. **escumiĺlòn**] Cérta róba *solament a A.*

escusár-se. | Excusarse. | S'excuser. | Recusare.
escút. *Árma defensíva.* | Escudo. | Écu. Bouclier. | Scutum. Clypeus.
escút. *Monêda.* | Escudo. | Écu. | Nummus aureus.
escút d'ármas. | Escudo. | Écu. Écusson. | Stemma.
escút de sípia. | Xibion. | Os de séche. | Xibium.
escutiadòra. | Despinzadera. | Éplucheuse. | Flocculos volsellis detrahens.
escutiadòras. | Pinzas. Despinzadera. | Pincettes. | Volsellae.
escutiad. | Despinzado. | Épluché. | Flocculos volsellis detractus.
escutiar. | Despinzar. | Éplucher. | Flocculos volsellis detrahere.
esdentegad. | Desdentado. | Édenté. | Edentulus.
esdentegar. | Desdentar. | Édenter. | Dentes evellere.
esdevenir. *V.* ***succehir.*** | Acaecer. Acontecer. | Succéder. Survenir. | Succedere. Casu accidere.
esdrúcul. *V.* ***dáctil.*** | Esdrúxulo. | Dactyle. | Dactylus.
esfèra. | Esfera. | Sphère. | Sphaera.
esféric. | Esférico. | Sphèrique. | Sphaericus.
esferóïda. | Esferoide. | Sphéroïde. | Spheroides.
esfilarsagad. | Deshilachado. | Effilé. | In fila deductus.
esfilarsagar. | Deshilachar. Desfilachar. | Effiler. | In fila deducere.
esfincs. | Esfinge. | Sphinx. | Sphinx.
esflocad. | Desflocado. | Effilé. | In floccos distractus.
esflocar. | Desflocar. | Effiler une étoffe. | In floccos distrahere.
esfondrad. | Derribado. | Démoli. Abattu. | Dirutus. Eversus.
esfondrar. | Derribar. | Démolir. Abattre. | Diruere. Evertere.
esfondrár-se. | Derribarse. Derrocar. | S'écrouler. Tomber de soi-même. | Ruere. Labi.
esfórs. | Esfuerzo. | Effort. | Conatus.
esforsad. *Nóm.* | Esforzado. | Fort. Vigoureux. | Fortis. Strenuus.
esforsad. *Vèrb.* | Esforzado. | Efforcé. | Conatus. Enixus.
esforsádamènt. | Esforzadamente. | Vigoureusement. | Strenuè. Fortitèr.
esforsadíssim. | Esforzadísimo. | Très vigoureux. Très vaillant. | Strenuissimus. Fortissimus.
esforsar. | Esforzar. | Efforcer. | Conari.
esforsár-se. | Esforzarse. | S'efforcer. | Niti. Eniti.
esfuiad. | Deshojado. | Effeuillé. | Frondatus.
esfuiadòr. | Deshojador. | Qui effeuille les arbres. | Frondator.

esfuiamènt. | Deshojadura. | L'action d'effeuiller. | Frondatio.
esfuiar. | Deshojar. | Effeuiller. | Frondare.
esfuiár-se. | Deshojarse. | S'effeuiller. | Exfoliari.
esgañad. | Desgañitado. | Égosillé. | Vociferando raucus.
esgañar. | Desgargantar. Sufocar. | Étrangler. | Elidere fauces.
esgañár-se. | Desgañitarse. | S'égosiller. | Vociferando raucere.
esgargameĺlad. | Desgargantado. Desgañitado. | Égosillé. Enroué. | Vociferando raucus.
esgargameĺlar. | Desgargantar. Sufocar. | Étrangler. | Elidere fauces.
esgargameĺlár-se. | Desgargantarse. Desgañitarse. | S'égosiller. S'enrouer. | Vociferando raucescere.
esgarrinx. *V.* ***escarrinx.*** | Rasguño. | Égratignure. | Laceratio.
esgarronad. | Desjarretado. Despernado. | Éjarreté. | Subnervatus. Subpernatus.
esgarronar. | Desjarretar. Despernar. | Éjarreter. | Subnervare. Subpernare.
esgarronár-se. | Desjarretarse. Despernarse. | S'éjarreter. | Subnervari.
esgaveĺlad. | Descompuesto. | Dérangé. Désagencé. | Perturbatus. Inordinatus.
esgaveĺlamènt. | Descompostura. | Dérangement. | Disturbatio. Ordinis inversio.
esgaveĺlar. | Descomponer. | Déranger. Désagencer. | Perturbare. Ordinem invertere.
esgaveĺlár-se. | Descomponerse. | Se déranger. | Minus benè valere.
esglái. | Susto. Assombro. Aglayo. | Étonnement. Pâmoîson. | Admiratio. Stupor.
esglaiad. *Nóm.* | Asustado. | Effrayé. | Perterritus.
esglaiad. *Vèrb.* | Pasmado. Aglayado. | Pâmé. | Stupefactus.
esglaiadòr. *V.* ***espánta-llócas.*** | Espantador. | Celui qui se plait à épouvanter. | Perterrefaciens.
esglaiar. | Absortar. Pasmar. | Pâmer. | Terrore percellere.
esglaiár-se. | Pasmarse. Aglayarse. | Se pâmer. | Metu percelli. Stupere.
esgotad. *V.* ***agotad.*** | Agotado. | Égouté. Épuisé. | Exhaustus.
esgranad. | Desgranado. | Égrené. | Grana excussus.[159]
esgranar. | Desgranar. | Égrener. | Grana excutere.
esgranár-se. | Desgranarse. | S'égrener. | Excuti.
esgríma. | Esgrima. | Escrime. | Ars gladiatoria.
esgrimad. | Esgrimido. | Escrimé. | Strictus.
esgrimadòr. | Esgrimidor. | Escrimeur. | Gladiator.
esgrimar. | Esgrimir. | Escrimer. | Rudibus velitare.
esgrimár-se. | Esgrimir. | Escrimer. | Rudibus inter se digladiari.
esguerrad. | Estropeado. Lisiado. | Estropié. | Laesus. Mutilatus.
esguerrad. | Echado á perder. | Gâté. | Non rectè factum.
esguerrar. | Estropear. Lisiar. | Estropier. | Laedere. Mutilare.
esguerrar. | Echar á perder. | Gâter. | Non rectè facere.
esguerrár-se. | Estropearse. Lisiarse. | S'estropier. | Laedi. Mutilari.
esguérro. | Yerro. Error. | Erreur. Méprise. | Error.
esĺlemenad. | Deslendrado. | Qui a ôté les lentes. | Lendibus purgatus.
esĺlemenar. | Deslendrar. | Ôter les lentes. | Lendibus purgare.
es llit, *parlánt de las partèras.* | Secundina. | Secondines. Arriére-faix. | Secundina.
esmaraveĺlad. | Pasmado. | Pâmé. | Stupefactus.
esmaraveĺlár-se. | Pasmarse. | Se pâmer. S'étonner. | Obstupescere.
esmélt. | Esmalte. | Émail. | Encaustum.
esmeltad. | Esmaltado. | Émaillé. | Encausto pictus.
esmeltar. | Esmaltar. | Émailler. | Encausto pingere.
esmèna. | Enmienda. | Amendement. Réforme. | Emendatio. Correctio.
esmenad. | Enmendado. | Amendé. Corrigé. | Emendatus.
esmenar. | Enmendar. | Amender. Corriger. | Emendare.
esmenár-se. | Enmendarse. | Se corriger. | Se corrigere.
esmerad. | Esmerado. | Efforsé. | Conatus.
esmerálda. | Esmeralda. | Émeraude. | Smaragdus.
esmerár-se. | Esmerarse. | S'efforser. | Totis viribus conari.
esmereñon. *Aucèll.* | Esmerejon. | Émerillon. | Haliaetes. Smerla.
esmeríl, ô ***émeri.*** | Esmeril. | Émeril. Émeri. | Smyris.
esmèro. *V.* ***cuidádo.*** | Esmero. Cuidado. | Soin. Attention. | Cura. Studium. Diligentia.
esmérs. | Empleo. | Emploi d'argent. Emplette. | Emptio. Comparatio.
esmersad. | Empleado. | Dépensé. Employé. | Impensus. Insumptus.

159. **esgranad**] Grana *solament a A.*

esmersar. | Emplear. | Dépenser. Employer. | Impendere. Insumere.
esmicad. | Despizcado. Destrizado. Desmigajado. | Émietté. | In micas comminutus.
esmicar. | Despizcar. Destrizar. Desmigajar. | Émier. | In micas comminuere.
esmicár-se. | Desmigajarse. | S'émier. | In micas comminui.
esmitjad. *V.* ***mitg-partid.*** | Dividido en dos. | Mi-parti. | Aequalitèr divisus.
esmitjar. | Partir por en medio. | Mi-partir. | Aequalitèr dividere.
esmitjár-se. | Partirse por en medio. | Se mi-partir. | Se aequalitèr dividere.
esmocad. | Destripado. | Étripe. | Exenteratus.
esmocadòras. | Despabiladeras. | Mouchettes. | Emunctoria fercula.
esmocar. | Destripar. | Etriper. | Exenterare.
esmolad. | Amolado. | Aiguisé. Emoulu. | Acutus.
esmoladòr. | Amolador. | Emouleur. | Ferri exacutor.
esmoladòra. | Piedra de amolar. | Pierre à aiguiser. | Cos.
esmolar. | Amolar. | Aiguiser. Émoudre. | Acuere.
esmolár-se. | Gastarse. Escomerse. | . | .
esmollad. | Amoldado. Moldado. | Moulé. | In formam fusus.
esmolladúra. | Moldura. | Moulure. | Torus. Caelatura.
esmollar. | Amoldar. Moldar. | Mouler. | In formam fundere.
esmorreĨlad. | Descantillado. | Écorné. Ébréché. | Decurtatus. Fractus.
esmorreĨlar. | Descantillar. | Écorner. Ébrécher. | Decurtare. Infringere.
esmortid. | Amortecido. Demudado. | Évanoui. | Exanguis.
esmortimènt. *V.* ***desmái.*** | Amortecimiento. Desmayo. | Évanouïssement. | Deliquium.
esmortir. | Amortiguar. | Amortir. | Sopire.
esmortír-se. | Amortecerse. | S'évanouïr. | Animo deficere.
esmotxad. | Desmochado. | Mutilé. | Mutilatus. Truncatus.
esmotxadúra. | Sacadura. Desmocha. | Mutilation. | Mutilatio.
esmotxar. | Desmochar. | Mutiler. | Mutilare. Truncare.
esmussad. | Exasperado. Embotado. | Agacé. Émoussé. | Exasperatus. Hebetatus.
esmussamènt. | Dentera. | Agacement. | Dentium hebetatio.
esmussar. | Dar dentera. Embotar. | Agacer. Émousser. | Dentes, vel aciem hebetare.
esmussár-se. | Embotarse. | S'émousser. | Hebescere.
esmustehid. | Marchito. | Flétri. Fané. | Marcidus. Languidus.
esmustehir. | Marchitar. | Flétrir. Faner. | Marcidum facere.
esmustehír-se. | Marchitarse. | Se flétrir. Se faner. | Marcescere.
esófago. | Esófago. | Oesophage. | Aesophagus.
espadad. | Desgargolado. | Égraîné. | Excussus.
espadar, *cañum, etc.* | Desgargolar. | Égraîner le chanvre. | Cannabem excutere.
espái. | Espacio. | Espace. | Spatium.
espaiad. | Recreado. | Recréé. | Recreatus. Oblectatus.
espaiar. | Recrear. | Recréer. | Recreare. Oblectare.
espaiár-se. | Espaciarse. Recrearse. | Se promener. Se recréer. | Spatiari. Animum relaxare.
espaiòs. | Espacioso. | Spacieux. | Amplus. Vastus.
espaiòsamènt. | Espaciosamente. | Spacieusement. | Spatiosè.
espaiosíssim. | Espaciosísimo. | Très spacieux. | Spatiosissimus.
espálla. | Espalda. | Épaule. | Scapula. Dorsum.
espallèr. | Respaldo. Espaldar. | . | Reclinatorium.[160]
espallud. | Espaldudo. | Qui a de larges épaules. | Amplis humeris pollens.
espampolad. | Despampanado. | Épampré. | Pampinatus.
espampoladòr. | Despampanador. | Celui qui épampre. | Pampinator.
espampolamènt. | Despampanadura. | L'action d'épamprer. | Pampinatio.
espampolar. | Despampanar. | Épamprer. | Pampinos evellere.
espánt. | Espanto. | Épouvante. Frayeur. | Terror.
espantad. | Espantado. | Épouvanté. | Territus. Perterritus.
espantadís. | Espantadizo. Asombradizo. | Qui s'épouvante aisément. | Timidus. Pavidus.
espánta-llócas. | Espantador. | Celui qui se plait à épouvanter. | Perterrefaciens.
espantar. | Espantar. | Épouvanter. | Terrere.
espantár-se. | Espantarse. | S'étonner. Être surpris. | Mirari.
espantòs. | Espantoso. | Épouvantable. | Terribilis. Terrificus.
españad. | Estropeado. | Estropié. | Laesus.
españar. | Estropear. | Estropier. | Laedere.
españár-se. | Estropearse. | S'estropier. | Laedi.
españól. | Español. | Espagnol. | Hispanus.

160. **espallèr**] Reclinatorium *solament a A.*

espardêña. | Alpargata. | Soulier de chanvre, ou de jonc. | Sculponeae.
espardeñèr. | Alpargatero. | Qui fait des souliers de chanvre, ou de jonc. | Sculponearum sartor.
espáreg. | Espárrago. | Asperge. | Asparagus.
espáreg de gát. | Marica. | Asperge mince, sauvage. | Exilis asparagus. Corruda.
espareguèra. | Esparraguera. | La tige de l'asperge. | Asparagus. Corruda.
esparel·lon. *V. esparrái.* | Esparo. | Sorte de poisson. | Sparus. Spatula.
espargid. | Esparcido. | Répandu. Éparpillé. | Sparsus.
espargimènt. | Esparcimiento. | Éparpillement. | Diffusio. Dispersio.
espargir. | Esparcir. | Répandre. Éparpiller. | Spargere. Dispergere.
espargír-se. | Esparcirse. | Se répandre. | Spargi.
esparò. | Espuela. | Éperon. | Calcar.
esparò de cavall·èr. *Flór.* | Espuela de caballero. | Consoude royale. Pied d'aloüette. | Consolida regalis.
esparò de gáll. | Espolon. | Ergot. | Calcar.
esparò de gáll. *Rèm.* | . | . | .
esparonáda. | Espolada. Espolazo. | Coup d'éperon. | Calcaris ictus.
esparonèr. | Espuelero. | Éperonnier. | Calcariarum artifex.
esparonetjad. | Espoleado. | Piqué des éperons. | Stimulatus.
esparonetjar. | Espolear. | Donner de l'éperon. | Calcaria admovere.
esparpil·lad. | Desparpajado. | Éparpillé. | Sparsus.
esparpil·lar. | Desparpajar. | Éparpiller. | Spargere. Distendere.
esparrái. *Pèx.* | Esparo. | Sorte de poisson. | Sparus. Spatula.
esparramad. | Desparramado. | Répandu. Éparpillé. | Sparsus.
esparramar. | Desparramar. | Repandre. Éparpiller. | Spargere. Dispergere.
espárt. | Atocha. Esparto. | Genêt. | Spartum.
espartèr. | Espartero. | Ouvrier en jonc. | Sparteus textor.
espartería. | Espartería. | Lieu où l'on travaille en jonc. | Spartaria officina.
esparverenc. | Esparavan. | Éparvin. | Jumentorum popletarius morbus.
espása. | Espada. | Épée. | Ensis.
espásas, *en el jóg de cártas.* | Espadas. | Piques. | Enses.
espasêta, *en el matèx jóg.* | Espadilla. | L'as de piques. | Carta lusoria omnium victrix.
espasêta. | Espadilla. | Petite épée. | Ensiculus.
espasêta. *Hèrba.* | Espadilla. Gladiolo. | Glayeul. | Gladiolus.
+espassad. | . | . | .
+espassar. | . | . | .
+espassár-se. | . | . | .
espátula. | Espatula. | Espatule. | Spatha. Spathula.
espáuma. | Alferécia. | Épilepsie. | Epilepsia.
espaumad. | Acepillado. | Brossé. | Scopulâ tersus.
espaumadòr. | Cepillo. | Vergette. Brosse. | Scopula.
espaumar. | Acepillar. | Brosser. | Scopulâ tergere.
espaumár-se. | Acepillarse. | Se brosser. | Sese scopulâ tergere.
espécia. | Especie. | Espéce. | Species.
especiál. | Especial. | Spécial. | Specialis.
especialidad. | Especialidad. | Spécialité. | Singularitas.
especiálmènt. *Adv.* | Especialmente. | Spécialement. | Praesertim.
específic. | Específico. | Spécifique. | Specificus.
especificaciò. | Especificacion. | Spécification. | Designatio.
especificad. | Especificado. | Spécifié. | Distinctè expressus.
especificádamènt. | Especificadamente. | Expressement. | Expressè. Distinctè.
especificar. | Especificar. | Spécifier. | Rem designare.
especificatíu. | Especificativo. | Spécifique. | Specificativus.
especiòs. | Especioso. | Spécieux. | Speciosus.
espectaciò. | Expectacion. | Expectation. | Expectatio.
espectácle. | Espectáculo. | Spectacle. | Spectaculum.
espectad. | Pertenecido. | Regardé. | Attactum. Spectatum.
espectadòr. | Espectador. | Spectateur. | Spectator.
espectar. | Pertenecer. | Appartenir. Regarder. | Pertinere. Attingere. Spectare.
espectatíva. | Expectativa. | Expectative. | Expectativa.
espectorad. | Expectorado. | Expectoré. | Expectoratus.
espectorar. | Expectorar. | Expectorer. | Expectorare.
espéctre. | Espectro. | Spectre. | Spectrum.
especulaciò. | Especulacion. | Spéculation. | Speculatio.
especulad. | Especulado. | Épié. Contemplé. | Consideratus.

especuladòr. | Especulador. | Spéculateur. | Speculator. Contemplator.
especular. | Especular. | Spéculer. Contempler. | Speculari. Contemplari.
especulatíu. | Especulativo. | Spéculatif. | Specullativus.
especulatíva. | Especulativa. | Compréhension. | Comprehensio. Apprehensio.
especulativamènt. | Especulativamente. | Avec soin et application. | Speculativè.
espediciò. *Militar.* | Expedicion. | Expédition. | Expeditio.
espediciò. | Expedicion. | Expédition. Diligence. | Expeditio. Celeritas.
espedid. | Expedido. | Expédié. | Expeditus.
espedièn t. | Expediente. | Expédient. | Via. Modus.
espedir. | Expedir. | Expédier. | Expedire.
espedít. | Expedito. | Expéditif. Prompt. | Expeditus. Promptus.
espeditamènt. | Expeditamente. | Aisément. Sans embarras. | Expeditè. Facilè. Celeritèr.
espedregad. | Despedrado. | Épierré. | Elapidatus.
espedregar. | Despedregar. Despedrar. | Épierrer. | Elapidare.
espellid. | Expelido. | Chassé. Repoussé. | Ejectus. Expulsus.
espellir. | Expeler. | Chasser. Repousser. | Ejicere. Expellere.
espeĺlissad. *V.* ***despeĺlissad.*** | Andrajoso. | Couvert de chiffons. | Pannosus. Sordidus.
espeĺlofad. | Desvainado. | Écossé. | Glumis purgatus.
espeĺlofar. | Desvainar. | Écosser. | Folliculis purgare.
espèlta. *Espécia de fromènt.* | Cea. Espelta. Alaga. | Épeautre. | Arinca. Zea. Spalta.
espénsas. | Expensas. | Dépens. | Expensa. Sumptus.
espèra. | Espera. | Délai. | Dilatio.
esperad. | Esperado. | Espéré. Attendu. | Speratus. Expectatus.
esperánsa. | Esperanza. | Espérance. | Spes.
esperansad. | Esperanzado. | Flatté d'espérance. | Spe erectus.
esperar. | Esperar. | Espérer. | Sperare. Confidere.
esperiéncia. | Experiencia. | Expérience. | Experientia.
esperimènt. | Experimento. | Épreuve. Essai. | Experimentum. Probatio.
esperimentad. *Nóm.* | Experimentado. | Expert. Versé. | Usu peritus. Expertus.
esperimentad. *Vèrb.* | Experimentado. | Expérimenté. | Probatus.
esperimentál. | Experimental. | Expérimental. | Experimentalis.
esperimentar. | Experimentar. | Expérimenter. Essayer. | Experiri. Probare.
esperít. | Espíritu. | Esprit. | Spiritus.
esperitát. | Espiritado. | Possedé de l'esprit malin. | À daemone vexatus.
esperitòs. | Espiritoso. Espirituoso. | Spiriteux. | Spiritibus abundans.
esperituál. | Espiritual. | Spirituel. | Spiritualis.
esperitualidad. | Espiritualidad. | Spiritualité. | Spiritualitas.
esperituálmènt. | Espiritualmente. | Spirituellement. | Ingeniosè. Acutè.
espèrma. | Esperma. | Sperme. | Sperma. Semen.
espèrmáceti. | Esperma de ballena. | Sperme de baleine. | Sperma ceti.[161]
espért. | Experto. | Expert. | Expertus.
espervèr. *V.* ***gavilá.*** | Gavilan. | Épervier. | Accipitex.
espês. | Espeso. | Épais. Touffu. | Densus. Spissus.
espês. *Adv. V.* ***suvínt.*** | Á menudo. | Souvent. | Saepè. Frequentèr.
espessid. | Condensado. Espesado. | Épaissi. | Densatus. Spissatus.
espessir. | Condensar. Espesar. | Épaissir. | Densare. Spissare.
espessír-se. | Condensarse. Espesarse. | S'épaissir. | Densari. Spissari.
espessòr, ô ***espessúra.*** | Espesura. | Épaisseur. | Densitas. Spissitudo.
espestañad. | Despestañado. | Qui regarde fixement. | Defixis oculis inspiciens.
espestañár-se. | Despestañarse. | Regarder fixement. | Defixis oculis inspicere.
espêt. *Pèx.* | Espeton. | Aiguille. | Belone. Acus. Raphis.
espeuad. | Despeado. | Foulé. | Pedibus subtritus.
espeuár-se. | Despearse. | Se fouler les pieds en marchant. | Pedes subterere.
espía. | Espia. | Espion. | Explorator.
espiad. | Espiado. | Épié. | Exploratus.
espiar. | Espiar. | Épier. | Speculari. Scrutari.
espícias. | Especias. | Épice. | Aromata.
espicièr. | Especiero. | Épicier. | Aromatopola. Aromatarius.
espiciería. | Especiería. Especería. | Épicerie. | Aromatopolium.
espíga. | Espiga. | Épi de froment. | Spica.
espíga de blád de las Índias. | Mazorca de maiz. | Épi de mayz. | Glomus spiceus.

161. **espèrmáceti**] espèrmáceti *B*: espèrmacéti *A*.

espigad. | Espigado. | Monté en épi. | Spicis onustus.
espigar. | Espigar. | Monter en épi. | In spicas abire.
espigár-se. | Espigar. | Croître. Grandir. | Crescere. Corpore augeri.
espigò. | Espigon. | La pointe d'un épi. | Spiculum.
espígol. | Espliego. Alhuzema. | Lavande. | Lavendula.
espigolad. | Respigado. | Glané. | Spicas lectum.
espigoladòr. | Respigador. | Glaneur. | Spicilegus.
espigolar. | Respigar. | Glaner. | Spicas legere.
espiguêta. | Espiguilla. | Un petit épi. | Spica parva.
espína. | Espina. | Aréte. | Spina.
espinács. | Espinaca. | Épinard. | Spinaceum.
espinacál. *V.* ***penicált.*** | Cardo corredor. | Panicaut. | Eringium.
espinad. | Espinado. | Piqué avec une épine. | Punctus.
espináda. | Espinazo. Espina. | L'épine du dos. | Dorsi spina.
espinál. *Árbre.* | Espino blanco. Majuelo. | Épinevinette. | Sentis. Spinus. Oxyacantha.
espinar. | Espinar. | Piquer avec une épine. | Pungere.
espinélla. | . | . | .
espinêta. *Músic.* | Espineta. | Épinette. Espéce de clavecin. | Fidiculare organum minoris modi.
espingárt. | Tagarote. | Homme de haute taille et mince. | Corpore longus et exilis.
espinòs. | Espinoso. | Épineux. | Spinosus.
espíra. | Chispa. Centella. | Étincelle. Bluette. | Scintilla.
espirái. | Respiradero. | Soupirail. | Spiraculum.
espirad. | Espirado. | Expiré. | Spiratus.
espirál. | Espiral. | Fait en forme de spirale. | Spiralis.
espirar. | Espirar. | Expirer. | Emittere spiritum.
espiretjad. | Chispeado. | Étincellé. | Scintillatus.
espiretjar. | Chispear. | Étinceller. | Scintillare.
espitl͡èra. | Tronera. | Embrasure. | Muri apertura.
espitra͡ad. | Despechugado. | Qui a le sein ouvert. | Pectore nudus.
espitra͡ár-se. | Despechugarse. | Découvrir sa poitrine. Se débrailler. | Pectus nudare.
esplána. *Instrumènt de candelèr de cera.* | Alisador. | . | Instrumentum quo candelae poliuntur.
esplanaciò. | Explanacion. | Explication. Éclaircissement. | Explanatio.
esplanad. | Explanado. | Expliqué. Éclairci. | Explanatus.
esplanar. | Explanar. | Expliquer. Éclaircir. | Explanare.
espléndid. | Espléndido. | Splendide. | Splendidus.
[+]**espléndid.** *Nóm.* | . | . | .
espléndidamènt. | Esplendidamente. | Somptueusement. | Splendidè. Magnificè.
esplendidês. | Esplendidez. | Splendeur. Somptuosité. | Splendor. Magnificentia.
esplendidíssim. | Esplendidísimo. | Très somptueux. | Splendidissimus.
esplendòr. | Esplendor. | Splendeur. | Splendor. Nitor.
esplêt. | Cosecha. | Recolte. | Messis.
esplicaciò. | Explicacion. | Explication. | Explicatio. Enodatio.
esplicad. | Explicado. | Expliqué. | Explicatus. Enodatus.
esplicar. | Explicar. | Expliquer. | Explicare. Enodare.
esplicár-se. | Explicarse. | S'expliquer. | Aptè loqui. Verbis se explicare.
esplícit. | Explícito. | Explicite. Clair. | Explicitus. Clarus.
esplicitamènt. | Explicitamente. | Explicitement. | Explicitè. Clarè.
esplomissad. | Quitado el plumon. | Ôté le duvet. | Lanugine exemptus.
esplomissar. | Quitar el plumon. | Ôter le duvet. | Avium lanuginem tollere.
esplosiò. | Explosion. | Explosion. | Explosio.
esplúga-bóu. *Aucèll.* | Chorlito comun. | Crex. | Crex.
esplugad. | Espulgado. | Épouillé. | Pediculis purgatus.
esplugar. | Espulgar. | Épouiller. Ôter les poux. | Pediculos venari.
esplugár-se. | Espulgarse. | S'épouiller. | Pediculos venari.
espoliad. | Despojado. | Dépouillé. | Spoliatus.
espoliar. | Despojar. | Dépouiller. | Spoliare.
espólio. | Espolio. Despojo. | Dépouille. | Spolium.
espolsad. | Despolvoreado. Sacudido. | Epoussété. | Pulvere purgatus.
espolsadòr. | Quita polvo. Sacudidor. | Epoussette. | Excussorium.
espolsar. | Despolvorear. Quitar el polvo. | Épousseter. | Pulvere purgare.
espolsár-se. | Sacudir el polvo. | Secouer la poussiére. | Pulverem ex cutere.
espondèo. | Espondeo. | Spondée. | Spondeus.
esponènt. | Exponente. | Exposant. | Exponens numerus.
espónja. | Esponja. | Éponge. | Spongia.
esponjad. | Esponjado. | Raréfié. | Rarefactus.

esponjar. | Esponjar. | Raréfier. | Rarefacere. Spongiosum reddere.
esponjòs. | Esponjoso. | Spongieux. | Spongiosus.
esponsáls. | Esponsales. | Fiançailles. | Sponsalia.
espontáneamènt. | Espontaneamente. | Volontairement. De plein gré. | Spontè.
espontáneo. | Espontaneo. | Volontaire. Spontané. | Spontaneus.
espontò. | Esponton. | Esponton. | Hasta militaris.
espontonáda. | Espontonada. | Coup d'esponton. | Hastae ictus.
esporgad. | Mondado. Escamondado. | Émondé. Élagué. | Mundatus. Collucatus.
esporgáda. | Monda. | Élaguement. Taille des arbres. | Mundatio. Collucatio.
esporgar. | Mondar. Escamondar. | Émonder. Élaguer. | Mundare. Collucare.
esportí. | Capacho. | Cabas. | Fiscina. Olearius qualus.
espós. | Esposo. | Époux. | Conjux. Maritus. Sponsus.
espósa. | Esposa. | Épouse. | Conjux. Uxor. Sponsa.
esposad. | Expuesto. | Exposé. | Expositus.
esposar. | Exponer. | Exposer. Risquer. | Discrimini committere.
esposár-se. | Exponerse. | S'exposer. | Discrimini se committere.
esposiciò. | Exposicion. | Exposition. | Expositio.
espósit. | Expósito. | Exposé. | Expositus.
espositad. | Expuesto. | Exposé. Expliqué. | Expositus. Explicatus.
espositar. | Exponer. | Exposer. Expliquer. | Exponere. Explicare.
espositíu. | Expositivo. | Qui explique, qui éclaircit une difficulté. | Expositivus.
espositòr. | Expositor. | Commentateur. | Explanator.
esprèmer. | Exprimir. | Exprimer. | Exprimere.
espremud. | Exprimido. | Exprimé. | Expressus.
esprès. ***Corréu.*** | Expreso. | Exprès. Courier extraordinaire. | Nuntius.
esprès. ***Especificad.*** | Expreso. | Exprès. Clair. | Expressus. Manifestus.
espressad. | Expresado. | Exprimé. | Expressus. Expositus.
esprèssamènt. | Expresamente. | Expressément. | Expressè. Apertè.
espressar. | Expresar. | Exprimer. | Exprimere. Exponere.
espressár-se. | Expresarse. | S'exprimer. | Eloqui.
espressiò. | Expresion. | Expression. | Expressio.
espressíu. | Expresivo. | Expressif. | Expressivus.
esprimid. *V.* ***espremud***, ô ***espressad.*** | Exprimido. Expresado. | Exprimé. | Expressus.
esprimir. *V.* ***esprèmer***, ô ***espressar.*** | Exprimir. Expresar. | Exprimer. | Exprimere.
esprimír-se. *V.* ***espressár-se.*** | Expresarse. | S'exprimer. | Eloqui.
espúma. *V.* ***sabonèra.*** | Espuma. Espumajos. | Écume. | Spuma.
espuntad. | Despuntado. | Épointé. | Obtusus.
espuntar. | Despuntar. | Épointer. | Obtundere.
espurgad. | Expurgado. | Nettoyé. Purifié. | Expurgatus.
espurgadòr. | . | . | .
espurgar. | Expurgar. | Nettoyer. Purifier. | Expurgare.
espurgatóri. | Expurgatorio. | Indice des livres défendus par l'Inquisition. | Expurgatorius Index.
espúrgo. | Expurgo. | . | .
espúrio. | Espurio. | Bâtard. | Spurius. Nothus.
espúto. | Esputo. | Crachat. | Sputum.
esquádra. | Esquadra. | Escadre. | Classis navalis.
esquadriñad. | Escudriñado. | Enquêté. | Scrutatus.
esquadriñadòr. | Escudriñador. | Enquêteur. | Scrutator.
esquadriñar. | Escudriñar. | Enquêter. | Scrutari.
esquadrò. | Esquadron. | Escadron. | Cohors. Turma.
esquarterad. | Desquartizado. | Écartelé. | In quatuor partes sectus.
esquarterar. | Desquartizar. | Écarteler. | In quatuor partes secare.
[+]**esqueinar.** *V.* ***cloquetjar.*** | Clocar. Cloquear. | Glousser. | Glocire. Glocitare.
esquèla. | Esquela. | Billet. | Schedula.
esquèl̃la. | Esquila. | Sonnette. | Tintinnabulum.
esquel̃èr. | Manso. | Belier d'un troupeau. | Sectarius. Vervex.
esquel̃êta. | Esquileta. | Petite sonnette. | Tintinnabulum.
esquel̃ót. | Cencerro. | Sonnaille. | Pecuarium tintinnabulum.
esquêna. | Espaldas. | Épaule. | Dorsum.
esquerda. | Raja. Hastilla. | Éclat. Écharde. | Assula.
esquerdad. | Hendido. | Fendu. | Scissus. Fissus.
esquerdar. | Hender. | Fendre. | Scindere. Findere.
esquerdár-se. | Henderse. | S'éclater. | In assulas frangi.
esquérra. | Izquierdo. | Gauche. | Laevus.
esquerrá. | Zurdo. | Gaucher. | Scaevola.

esquètx, ô ***esquètxa.*** | Resquebradura. | Fente. Crevasse. | Rima. Fissura.
esquèx. | Esquexe. | Oeilleton. | Ocelli surculus.
esquexad. | Hendido. Abierto. | Fendu. | Fissus.
esquexar. | Hender. Abrir. Rajar. | Fendre. | Findere.
esquexár-se. | Henderse. Abrirse. | Se fendre. | Rimas agere.
esquif. | Esquife. | Esquif. Chaloupe. Canot. | Scapha. Cymba.
esquillad. | Escarmentado. | Châtié. | Offensus. Malè mulctatus.
esquillar. | Escarmentar. | Châtier. | Offendere. Malè mulctare.
esquillár-se. | Evadir. Huir. Escapar. | Evader. | Evadere. Effugere.
esquinx. | Rasgon. | Accroc. Déchirure. | Scissura. Laceratio.
esquinxad. | Rasgado. | Déchiré. | Scissus.
esquinxar. | Rasgar. | Déchirer. | Scindere.
esquinxár-se. | Rasgarse. | Se déchirer. | Scindi.
esquiról. | Arda. Ardilla. | Écureuil. | Sciurus.
esquisid. | Exquisito. | Exquis. | Exquisitus.
esquisidamènt. | Exquisitamente. | D'une maniére exquise. | Exquisitè.
esquisidíssim. | Exquisitísimo. | Très exquis. | Exquisitissimus.
esquitx. | Salpicadura. | Éclaboussure. | Luti, vel aquae aspersio.
esquitxad. | Salpicado. | Éclaboussé. | Luto, vel aquâ perfusus.
esquitxadòr. | Salpicador. | Éclissoire. | Syrinx. Clepsydra.
esquitxar. | Salpicar. | Éclabousser. Éclisser. | Luto, vel aquâ perfundere.[162]
esquitxár-se. | Salpicarse. | S'eclabousser. | Luto, vel aquâ sese perfundere.
esquiu. | Esquivo. | Dédaigneux. | Asper. Fastosus.
esquivad. | Esquivado. | Esquivé. | Recusatus. Rejectus.
[+]**esquivad.** | Atemorisado. | Intimidé. | Territus.
esquivar. | Esquivar. | Esquiver. Éluder. | Fugere. Vitare.
[+]**esquivar.** | Atemorisar. Oxear. | Intimider. | Terrere. Abigere.
esquivár-se. | Esquivarse. | S'esquiver. | Dedignari.
[+]**esquivár-se.** | Acortarse. | S'intimider. | Perturbari.
esquivêsa. | Esquivez. | Dédain. | Dedignatio.
esséncia. | Esencia. | Essence. | Essentia.
essenciál. | Esencial. | Essentiel. | Essentialis.
essenciálmènt. | Esencialmente. | Essentiellement. | Essentialitèr.
esser. | Ser. | Être. | Esse.
ést, ô ***llevánt.*** | Este. | Est. | Eurus.
estabilidad. | Estabilidad. | Stabilité. | Stabilitas.
estábla. | Establo. Caballeriza. | Écurie. Étable. | Stabulum.
estáblamènt. | Establemente. | D'une maniére stable, ferme. Avec fermeté. | Firmitèr.
estáble. | Estable. | Stable. Permanent. | Stabilis. Permanens.
establért. | Establecido. | Établi. | Stabilitus.
establimènt. | Establecimiento. | Établissement. | Statutum. Sanctio.
establir. | Establecer. | Établir. | Statuere. Stabilire.
establír-se. | Establecerse. Avecindarse. | S'établir en quelque lieu. | In aliquo loco sedem figere.
estáca. | Estaca. | Pieu. | Pabus. Stipes. Talea.
estacad. | Estacado. | Attaché à un pieu. | Ad palum ligatus.
estacáda. | Estacada. Empalizada. | Palissade. Estacade. | Opus vallatum. Palorum defixorum ordo.
estacar. | Estacar. | Attacher à un pieu. | Ad palum ligare.
estaciò. | Estacion. | État present. | Status. Tempus.
estad. *Vèrb.* | Estado. | Été. | Fuit.
estáda. | Estado. Estancia. | Séjour. | Statio. Mansio.
estadá. | Inquilino. | Locataire. | Inquilinus.
estadál. | Estadal. | Espéce de mesure. | Mensurae genus.
estádio. | Estadio. | Stade. | Stadium.
estadíste. | Estadista. | Homme d'état. Politique. | Politicus.
estáfa. | Estafa. | Escroquerie. Tromperie. | Fraus.
estafad. | Estafado. | Escroqué. | Defraudatus.
estafadòr. | Estafador. | Escroqueur. | Subdolus defraudator.
estafar. | Estafar. | Escroquer. | Dolo, astu defraudare.
estafár-se. | Estafarse. Pasmarse. | Se pâmer. | Animo deficere. Stupere.
estafêta. | Estafeta. | La poste. | Tabellariorum statio.
estaĪlído. *V. esclát. Esclafit.* | Estallido. | Éclat. | Crepitus. Fragor.
estám. | Estambre. | Estame. | Stamen.
estamènt. *V. están.* | Estado. Estamiento. | État. | Status.

162. **esquitxar**] Éclisser *solament a A.*

estamêña. | Estameña. | Étamine. | Textum cilicinum.
estámpa. | Estampa. | Estampe. | Imago.
estampad. | Estampado. Impreso. | Estampé. Imprimé. | Typis excussus. Impressus.
estampar. | Estampar. Imprimir. | Estamper. Imprimer. | Typis excudere.
estampár-se. | Imprimirse. | S'imprimer. | In animo figi.
estampèr. | Estampero. | Celui qui fait et vend les estampes. | Imaginum excussor, venditor.
estampèr. *V.* ***impressòr.*** | Impresor. | Imprimeur. | Typographus.
estampería. *V.* ***imprènta.*** | Imprenta. | Imprimerie. | Ars typographica.
estampêta. | Estampilla. Estampita. | Petite estampe. | Imaguncula.
estampíl̃la. | Estampilla. | Seing gravé en métal. | Chyrographum coelatum.
estampid. | Abollado. | Bosselé. | Umbonibus ornatus.
estampir. | Abollar. | Bosseler. | Umbones ducere.
estanc. *V.* ***estáñ.*** | Estanco. | Bureau. | Monopolium. Emporium.
estancad. | Estancado. | Étanché. Arrêté. | Cohibitus. Detentus.
estancar. | Estancar. Restañar. | Étancher. Arrêter. | Cohibere. Detinere.
estancár-se. | . | . | .
estánca-sáng. *V.* ***hematitês.*** | Hematites. | Hématite. | Haemathytes.
estáncia. | Estancia. | Séjour. Demeure. | Mansio. Habitatio.
estáncia. *Llogarêt.* | Alquería. Senara. | Metairie. Mas. | Villa. Mansula. Mansus.
estandárt. | Estandarte. | Étendart. | Vexillum.
estantís. | Estantío. Asentado. | Rassis. | Detentus. Non recens.
estáñ. *Metáll.* | Estaño. | Étain. | Stannum.
estáñ. | Lago. Laguna. Estanque. | Lac. Marais. Étang. | Stagnum.
estáñ. | Estanco. | Bureau. | Monopolium. Emporium.
estañad. | Estañado. | Étamé. | Stanno illitus.
estañad. | Estancado. | Interdit. | Interdictus.
estañar. | Estañar. | Étamer. | Stanno illinere.
estañar. | Estancar. | Interdire. | Interdicere.
estañèr. | Estanquero. | Fermier. | Monopola.
estaquêta. | Estaquilla. | Petit pieu. Piquet. | Clavellus ligneus. Paxillus.
estar. | Estar. | Être dans tel ou tel endroit. | Esse. Adesse.
estar de plantò. | Estar de planton. | Attendre long temps dans un endroit sans bouger. | Stare.
estár-se. | Estarse. | S'arrêter. | Morari.
estargid. | Estarcido. | Poncé. | Perfricatus.
estargir. | Estarcir. | Poncer. | Perfricare.
⁺**estarías.** | . | . | .
estarót. | Estafermo. | Faquin. | Statuae modo immobilis.
estát. | Estado. | État. | Status. Conditio. Ditio.
estátge. | Estancia. | Étage. | Contabulatio.
estática. | Estática. | Statique. | Statica.
estátua. | Estatua. | Statue. | Statua.
estatuári. | Estatuario. | Statuaire. | Statuarius.
estatuária. | Estatuaria. | Statuaire. | Statuaria.
estatuhid. | Estatuido. | Statué. | Statutus.
estatuhir. | Estatuir. | Statuer. | Statuere.
estatúra. | Estatura. | Stature. | Statura.
estatút. | Estatuto. | Statut. | Statutum.
estêl. *V.* ***estrêl̃la.*** | Estrella. | Étoile. | Stella. Sidus.
estelad. *V.* ***estrel̃lad.*** | Estrellado. | Étoilé. Semé d'étoiles. | Stellatus.
estelionát. | Estelionato. | Stellionat. | Stellionatus.
estèl̃la. | Astilla. Raja. | Éclat de bois. Copeau. | Assula.
estèl̃la d'ós rompud. | Estilla de hueso. | Esquille. | Ossis fragmentum.
estel̃lad. | Astillado. Rajado. | Fendu. | Scissus. Fissus.
estel̃lar. | Astillar. Rajar. | Fendre. | Scindere. Findere.
estel̃lár-se. | Estallar. Henderse. | S'éclater. | In assulas frangi.
estel̃lêta. | Astillita. Rajuela. | Petit éclat. Écharde. | Assula.
estemanetjad. | Manoseado. | Tâtonné. | Manibus attrectatus.
estemanetjar. | Manosear. | Tâtonner. | Manibus attrectare.
estemordid. | Aturdido. | Étourdi. | Obtusus.
estemordir. | Aturdir. | Étourdir. | Caput obtundere.
estemordír-se. | Aturdirse. | S'étourdir. | Obtundi.
estenáias. | Tenazas. | Tenaille. | Forceps.
⁺**estenáias en púnta.** | Alicates. | Pincettes qui ont les pointes aigües. | Forcipes ad fila aerea torquenda.
estèndrer. | Extender. Tender. | Étendre. | Extendere.
estèndrer-se. | Extenderse. | S'étendre. | Distendi. Extendi.
estenedòr. | Tendal. Tendedero. | Endroit où l'on étend le linge pour sécher. | Locus in quo aliqua extenduntur.

esténs. | Extenso. | Étendu. Spacieux. | Extensus. Dilatatus.
esténsamènt. | Extensamente. | Diffusément. | Latè. Fusè.
estensiò. | Extension. | Extension. | Extensio.
estensíu. | Extensivo. | Qui peut être étendu. | Extensionis capax.
estensivamènt. | Extensivamente. | Largement. | Amplè. Latè. Fusè.
estenuaciò. | Extenuacion. | Exténuation. | Extenuatio.
estenuad. | Extenuado. | Exténué. | Extenuatus.
estenuadíssim. | Extenuadísimo. | Très exténué. | Extenuatissimus.
estenuar. | Extenuar. | Exténuer. | Extenuare.
estenuár-se. | Extenuarse. | S'exténuer. | Extenuari.[163]
estepera. | Estepa. | Ciste. | Cistus.
estéril. | Estéril. | Stérile. | Sterilis. Infecundus.
esterilidad. | Esterilidad. | Stérilité. | Sterilitas. Infecunditas.
esterilisad. | Esterilizado. | Rendu stérile. | Sterilis factus.
esterilisar. | Esterilizar. | Rendre stérile. | Sterilem reddere.
esteriòr. | Exterior. | Extérieur. | Exterior.
esterioridad. | Exterioridad. | Apparence extérieure. | Species.
esteriormènt. | Exteriormente. | Extérieurement. | Exteriùs.
esterminaciò. *V.* ***estermíni.*** | Exterminio. | Extermination. | Exterminatio.
esterminad. | Exterminado. | Exterminé. | Exterminatus.
esterminadòr. | Exterminador. | Exterminateur. | Exterminator.
esterminàr. | Exterminar. | Exterminer. | Exterminare.
estermíni. | Exterminio. | Extermination. | Exterminatio.
estérn. | Externo. | Externe. Étranger. | Externus. Extraneus.
esternud. | Estornudo. | Éternuement. | Sternutatio.
esternudad. | Estornudado. | Éternué. | Sternutatus.
esternudar. | Estornudar. | Éternuer. | Sternutare.
esterrossad. | Desterronado. | Émotté. | Occatus.
esterrossadòr. *V.* ***cavadòr de rócas.*** | El cavador que quebranta los terrones. | Herseur. | Occator.

163. **estenuár-se**] Extenuari *solament a B*.

esterrossar. | Desterronar. | Émotter. | Occare.
esterrossár-se. | Desterronarse. | S'émotter. | Comminui.
estertafead. | Machacado groseramente. | Pilé grossièrement. Concassé. | Tunsus. Pinsitus.
estertafear. | Machacar groseramente. | Piler grossièrement. Concasser. | Tundere. Pinsere.
estês. | Extendido. Tendido. | Étendu. | Extensus.
estêsa. | Tendalera. Tendido. | Choses étendues par terre sans ordre. | Dispersio inordinata.
estétic. | Estíptico. Estítico. | Styptique. Astringent. | Stypticus.
estèva, *pàrt de l'aráda.* | Esteva. | Le manche de la charrüe. | Stiva.
estevad. | Estevado. | Cagneux. | Varus.
Estève. *Nóm d'hómê.* | Esteban. | Étienne. | Stephanus.
estíba. | Cala. | Fond de cale. | Pars navis inferior.
estibad. | Estivado. | Entassé. | Stipatus.
estibar. | Estivar. | Entasser les marchandises dans le fond de cale. | Stipare.
estíl. | Estilo. | Usage. Coutume. | Modus. Mos. Consuetudo.
estilad. | Estilado. | Usé. Pratiqué. | Solitus.
estilar. | Estilar. | User. Pratiquer. | Solere.
estilár-se. | Estilarse. | Se pratiquer. | Assuescere.
+estillêt. | Puñal. | Stilet. | Pugio. Sica.
estim. | Estimacion. | Estimation. | Aestimatio. Pretium.
estimáble. | Estimable. | Estimable. | Existimatione dignus.
eestimaciò. | Estimacion. | Estime. | Existimatio.
estimad. | Estimado. | Estimé. | Aestimatus.
estimadíssim. | Estimadísimo. | Très estimé. | Summo pretio habitus.
estimadòr. | Estimador. Apreciador. | Apprétiateur. | Aestimator.
estimar. | Estimar. | Estimer. | Aestimare.
estimár-se. | Estimarse. | S'estimer. |.
estimatíva. | Estimativa. | Estimative. | Judicium.
estimulad. | Estimulado. | Aiguillonné. | Stimulatus.
estimular. | Estimular. | Aiguillonner. | Stimulare.
estímulo. | Estímulo. | Aiguillon. | Stimulus.
estinciò. | Extincion. | Extinction. | Extinctio.
estinguíble. | Extinguible. | Qui peut s'éteindre. | Extinguibilis.
estinguid. | Extinguido. | Éteint. | Extinctus.
estinguir. | Extinguir. | Éteindre. | Extinguere. Abolere.
estinguír-se. | Extinguirse. | S'éteindre. | Extingui.
estipéndi. | Estipendio. | Solde. Gage. | Merces. Stipendium.

estipendiad. | Estipendiado. | Gagé. | Stipendio conductus.
estipendiar. | Estipendiar. | Gager. Donner des gages. | Stipendio conducere.
estipulaciò. | Estipulacion. | Stipulation. | Stipulatio.
estipulad. | Estipulado. | Stipulé. | Stipulatus.
estipuladòr, ô ***estipulánt.*** | Estipulante. El que estipula. | Stipulant. Celui qui stipule. | Stipulator. Stipulans.
estipular. | Estipular. | Stipuler. | Stipulare.
estíra-cabeis. | Rebatiña. Pelamesa. | Dispute dans laquelle on s'arrache les cheveux. | Rixa usque ad depilationem.
estirad. | Estirado. | Étiré. Allongé. | Extensus.
estiráda, ô ***estiragassáda.*** | Tiron. Estiron. | Tiraillement. | Succussus.
estiramènt. | Esperezo. Desperezo. | L'action de s'étendre, de s'allonger. | Pandiculatio.
estirar. | Estirar. | Étirer. Allonger. | Tendere. Distendere.
estirár-se. | Esperezarse. Desperezarse. | S'étirer. S'allonger par paresse, ou par lassitude. | Pandiculari.
estiritx. | . | . | .
estirpaciò. | Extirpacion. | Extirpation. | Extirpatio.
estirpad. | Extirpado. | Extirpé. | Extirpatus.
estirpar. | Extirpar. | Extirper. | Extirpare.
estisoráda. | Tixerada. Tixeretada. | Coup de ciseaux. | Forficis incisio.
estisòras. | Tixeras. | Ciseaux. | Forfex. Forfices.
estisorêtas. | Tixeretas. | Petits ciseaux. | Forficillae.
estisoretjad. | Tixereteado. | Coupé avec des ciseaux. | Forficibus incisus.
estisoretjar. | Tixeretear. | Donner des coups de ciseaux. | Forficibus incidere.
estític. *V.* ***estétic.*** | Estíptico. Estítico. | Styptique. | Stypticus.
estíu. | Estío. Verano. | Été. | Aestas.[164]
estiuêt. | Veranico. Veranillo. | Petit été. | Brevis aestas.
estiváda. | Veraniego. | Ce qui est propre à la saison de l'été. | Vernus. Aestivus.
estivál. | Estival. Estivo. | Qui appartient à l'été. | Aestivalis. Aestivus.
estivenc. | Veraniego. | Celui que l'été abat et rend malade. | Aestivo tempore languens.
estiveról. | Fringilago. Monge. | Pinson. | Fringilla.
estóc. | Estoque. | Estoc. | Verutum. Gladius.
estocáda. | Estocada. | Estocade. | Ensis ictus punctim inflictus.
estocatjad. | Estoqueado. | Estocadé. | Punctim aliquem incessitus.
estocatjár-se. | Estoquear. | Estocader. | Punctim aliquem incessere.
estócfix. *Pèx sec.* | Abadejo. | Merlus. Merluche. | Asellus marinus. Oniscus.
estóïc. | Estóico. | Stoïcien. | Stoïcus.
estojad. | Alzado. Guardado. | Gardé. Mis en réserve. | Custoditus. Reconditus.
estojar. | Alzar. Guardar. | Garder. Mettre en réserve. | Abdere. Recondere.
estóla. | Estola. | Étole. | Stola.
estomác. *V.* ***pit. Ventrei.*** | Estómago. | Estomac. | Stomachus.
estomacál. *V.* ***pectorál.*** | Estomacal. Estomatical. | Stomacal. | Stomachalis.
[+]**estomátic.** | Estomatico. | Stomachique. | Stomaticus.
estòna. | Rato. | Temps. Durée de temps. | Spatium.
estòpa. | Estopa. | Étoupe. | Stupa.
[+]**estòpa.** *Róba. V.* ***xarpallèra.*** | Razago. Malacuenda. | Toile d'étoupe. | Tela stupea.
estopáda, ô ***estopináda.*** | Estopada. | Flocon d'étoupe. | Emplastrum stupeum.
estopí. | Tarugo. Tapon de filastica. | Estoupin. | Obturamentum.
estòra. | Estera. | Natte. | Matta. Storea. Teges.
estorác. *Ábre,* y *gòma.* | Estoraque. | Storax. | Storax. Styrax.[165]
estorad. | Esterado. | Natté. | Storeis stratus.
estorar. | Esterar. | Natter. Couvrir de nattes. | Storeis sternere.
estorbad. | Tardado. | Tardé. | Cunctatus.
estorbar, ô ***estorbár-se.*** | Tardar. Tardarse. | Tarder. | Cunctari.
estorèll. | . | . | .
estorèr. | Esterero. | Nattier. | Storearius.
estorêt. | Ruedo. | Natte ronde. | Storea in spiras ducta.
estorêta. | Esterilla. | Petite natte. | Parva storea.
estormía. | Serijo. Serillo. | Cabas pour mettre des figues, des raisins secs. | Fiscella.
estornèll. | Estornino. | Étourneau. Sansonnet. | Sturnus.
estorsiò. | Extorsion. | Extorsion. | Extorsio.
estossêg. *Tos afectáda.* | Tosecilla. | Toux affectée. | Ficta tussis. Tussicula.
estossegad. | Destocido. | Qui a toussé avec affectation. | Tussim simulatus.

164. **estiu**] estiu *B*: estíu *A.*

165. **estorác**] Ábre *solament a A.*

estossegar. | Destocerse. | Feindre de tousser. | Tussim affectare.
estotg. | Estuche. | Étui. | Theca. Capsa.
estovad. | Ablandado. | Amolli. | Mollitum.
estováias. | Manteles. | Nappes de table. | Mappae.
estováias d'altár. | Sabanilla. Sabana. | Nappe d'autel. | Altaris linteum tegmen.
estovar. | Ablandar. | Amollir. | Mollire.
estracciò. *Químic.* | Extraccion. | Extraction. | Extractio.
estracciò de monêda, *etc.* | Extraccion. | Exportation. | Exportatio.[166]
estrafolári. | Estrafalario. | Homme de néant. | Nullius pretii.
estrafolaría. | Estrafalería. Futilidad. | Futilité. | Futilitas. Res nihili.
estragad. | Estragado. | Ruiné. Dépravé. | Destructus. Corruptus.
estragar. | Estragar. | Ruiner. Dépraver. | Destruere. Depravare.
estragár-se. | Estragarse. | Se ruiner. | Depravari.
estrágo. | Estrago. | Dégât. | Ruina. Strages.
estrambótic. | Estrambótico. | Extravagant. | Irregularis. Alienus.
+**estramóni.** | Estramonium. | Methel. Stramonium. | Stramonium.
estráñ. | Extraño. Raro. | Étranger. | Extraneus.
estrañad. | Extrañado. | Banni. | Regno pulsus.
estráñamènt. | Extrañamente. | Étrangement. | Mirè. Inusitatè.
estrañar. | Extrañar. | S'étonner. Être surpris d'une chose. | Demirari.
estrañêsa. | Extrañeza. | Singularité. | Singularitas.
estrangèr. | Extrangero. | Étranger. | Extraneus.
estrángol. *Jóg.* | Tangano. | Jeu du palet. | Disci ludus.
estrángol. | Tangano. | Ce qui sert de but au palet. | Scopus.
estrangolad. | Ahogado. | Étranglé. | Strangulatus.
estrangolar. | Dar garrote. | Étrangler. | Strangulare.
estrangolár-se. | Ahogarse. | S'étrangler. | Suffocari.
estratagèma. | Estratagema. | Stratagème. | Stratagema.
estravagáncia. | Extravagancia. | Extravagance. | Irregularitas.
estravagánt. | Extravagante. | Extravagant. | Irregularis.

166. **estracciò de monêda**] etc. *solament a A.*

estrèb. | Estribo. | Étrier. | Stapeda.
estrebad. | Estribado. | Appuyé. | Fultum.
estrebádas. | . | . | .
estrebar. | Estribar. | Appuyer. | Fulcire.
estrêĪla. | Estrella. | Étoile. | Stella. Sidus.
estrêĪlad. | Estrellado. | Étoilé. | Stellatus.
estrêĪlár-se. | . | . | .
estrèm. | Extremo. | Extrême. | Extremus.
estremad. | Extremado. | Extrême. Eminent. | Summus. Eximius.
estremádamènt. | Extremadamente. | Extrêmement bien. | Perfectè. Absolutè.
estrèmamènt. | Extremamente. | Extrêmement. | Suprà modum.
estremèr. | Postrero. Postrimero. | Dernier. | Extremus. Postremus.
estremidad. | Extremidad. | Extrêmité. | Extremum.
estremunciad. | Oleado. | Celui qui a reçu l'extrême-oncion. | Oleo sancto unctus.
estremunciadòr. | . | . | .
estremunciar. | Olear. Dar la santa uncion. | Donner l'extrême-onction. | Oleo sancto ungere.
estremunciò. | Extrema-uncion. | Extrême-onction. | Extrema-unctio.
estrêna. | Estrena. | Étrêne. | Delibatio.
estrenad. | Estrenado. | Étrêné. | Delibatus.
estrenar. | Estrenar. | Étrêner. | Delibare.
estrenár-se. | Estrenarse. | Commencer à faire quelque chose. | Munus delibare.
estrênas. | Estrenas. | Étrêne. Présent. | Strenae. Munusculum.
estrêña-roba. *Jóg.* | Salga la parida. | . | .
estreñemènt. | Apretura. | Pression. L'action de presser. | Pressura.
estreñer. | Apretar. | Serrer. Presser. | Premere.
estreñer-se. | Estrecharse. | Se serrer. Se restreindre. | Coarctari. Contrahi.
estreñinad. | . | . | .
estreñinadòr. | . | . | .
estreñinar. | Quitar las telarañas. | . | Aranearum telas excutere.
estreordinári. | Extraordinario. | Extraordinaire. | Insuetus. Inusitatus.
estreordináriamènt. | Extraordinariamente. | Extraordinairement. | Inusitatè. Novo modo.
estrépit. | Estrépito. | Bruit. Fracas. Vacarme. | Strepitus.
estrét. | Extrahido. Extracto. | Extrait. | Extractum. Extractus.
estrêt. *Vèrb.* | Estrechado. | Resserré. Pressé. | Coarctatus. Contractus.
estrêt. *Nóm.* | Estrecho. | Étroit. Serré. | Justus. Strictus.

estrêt. | Estrecho. | Détroit. | Fretum.
estretamènt. | Estrechamente. | Étroitement. | Arctè. Strictè.
estretíssim. | Estrechísimo. | Très étroit. Très serré. | Arctissimus.
estretúra, ô ***estretxúra.*** | Estrechez. Estrechura. | Lieu étroit et serré. | Angustiae.
estréurer. | Extraher. | Extraire. | Extrahere.
estreviad. | Extraviado. | Égaré. | À viâ deductus. Devius.
estreviar. | Extraviar. | Égarer. | Extra viam deducere.
estreviár-se. | Extraviarse. | S'égarer. | À recto discedere. Aberrare.
estría. | Estria. | Canelure d'une colonne. | Stria.
estriad. | Estriado. | Canelé. | Striatus.
estriar. | Estriar. | Caneler une colonne. | Striare.
estríbo. | Estribo. | Arcboutant. | Fulcrum. Scandula.
estribollad. | Desatentado. | Étourdi. | Imprudens. Inconsideratus.
estricad. | Estirado. | Détiré. | Extensum.
estricadòr, ô ***estiradòr d'els páños.*** | Rama. | . | Extendendis pannis machina.
estricar, ô ***estirar els páños.*** | Estirar. | Détirer. | Extendere.
estríjol. | Almohaza. | Étrille. | Strigilis.
estrijolad. | Almohazado. | Étrillé. | Strigili defricatus.
estrijolar. | Almohazar. | Étriller un cheval. | Strigili defricare.
estrínsec. | Extrínseco. | Extrinséque. Externe. | Exterior. Externus.
estrinsecamènt. | Extrinsecamente. | Extérieurement. Au dehors. | Extrinsecus.
estripad. | Destripado. | Étripé. | Exenteratus. Occatus.
estripar. | Destripar. Sacar las tripas. | Étriper. | Exenterare.
estripár-se. | Destriparse. | S'étriper. | Sese exenterare.
estrivíl̃lo. | Estribillo. | Refrain. | Versus intercalaris.
estrófa. | Estrofa. | Strophe. | Stropha.
estroncad. | Destroncado. | Coupé par le tronc. | Truncatus.
estroncar. | Destroncar. | Couper par le tronc. | Truncare.
estropiad. | Estropeado. | Estropié. | Conculcatus. Mutilatus.
estropiar. | Estropear. | Estropier. | Conculcare. Mutilare.
estropiár-se. | Estropearse. | S'estropier. | Mutilare se.
estructúra. | Estructura. | Structure. | Structura. Aedificium.
estúba. | Estufa. | Étuve. | Thermae.
estúc, ô ***estúco.*** | Estuco. Estuque. | Stuc. | Marmor fictitium.
estucad. | Trabajado de estuco. | Qui est de stuc. | Albarius.
estucadòr. | Oficial que trabaja de estuco. | Stucateur. | Marmorati opifex.
estucar. | . | . | .
estúdi. | Estudio. | Étude. Application d'esprit. | Studium.
estúdi. | Quarto. Aposento. | Chambre. | Camera.
estudiad. | Estudiado. | Étudié. | Studio comparatus.
estudiadòr. | Estudiador. | Studieux. Qui étudie. | Litteris addictus.
estudiánt. | Estudiante. | Étudiant. Écolier. | Scholasticus.
estudiar. | Estudiar. | Étudier. | Studere.
estudiòs. | Estudioso. | Studieux. Appliqué. | Studiosus.
estudiòsamènt. | Estudiosamente. | Studieusement. Avec application. | Studiosè. Attentè.
estudiosidad. | Estudiosidad. | Desir de savoir. | Studii amor.
estuf. | . | . | .
estufad. | Ahuecado. Engrifado. | Hérissé de colère. | Crispatus.
estufad. | Fofo. | Enflé. Spongieux. | Turgidus. Spongiosus.
estufadòrs. | Verdugado. | Vertugadin. | Palla tumida.
estufamènt. | Engreimiento. | Présomption. | Elatio.
estufar. | Ahuecar. | . | .
estufár-se. | Ahuecarse. Engrifarse. | S'énorgueillir. Se hérisser de colère. | Inflari. Tumescere. Crispari.
estufat, ô ***estofat.*** | Estofado. | Étuvée. | Caro lento igne cocta.
estugòs. | Desdeñoso. | Dédaigneux. | Fastidiosus.
estupèndamènt. | Estupendamente. | Merveilleusement. | Mirè. Mirum in modum.
estupèndo. | Estupendo. | Merveilleux. Surprenant. | Mirus. Mirabilis.
estúpid. | Estúpido. | Stupide. Hébété. Lourd. | Stupidus.
estupididad, ô ***estupidêsa.*** | Estupidez. | Stupidité. Sottise. | Stupiditas. Stoliditas.
estupòr. | Estupor. | Engourdissement des nerfs. | Stupor.

estúpro. | Estupro. | Violement. | Stuprum.
esturiò. *Pèx.* | Sollo. Esturion. | Esturgeon. | Sturio. Sollo.
+**estútxa.** *En el jóg de l'hómê.* | Estuche. | C'est avoir en main les trois matadors. | Pagellarum lusoriarum prima series.
estuviad. | Ahorrado. | Épargné. | Sumptibus moderatus.
estuviadòr. | Ahorrativo. | Épargnant. | Sumptui parcens.
estuviamènt. | Ahorro. | Épargne. | Sumptûs moderatio.
estuviánt. | Ahorrativo. | Épargnant. | Sumptui parcens.
estuviar. | Ahorrar. | Épargner. | Moderari sumptibus.
estuviár-se. | Ahorrarse. | S'épargner. | Moderari sumptibus.
esvalót. *V.* ***alborót.*** | Alboroto. | Tumulte. Bruit confus. | Tumultus. Murmur.
esvalotad. *V.* ***alborotad.*** | Alborotado. | Ameuté. | Turbatus. Commotus.
esvalotádamènt. | Alborotadamente. | Avec confusion. Séditieusement. | Confusè. Seditiosè.
esvalotadòr. | Alborotador. | Perturbateur. Séditieux. | Seditiosus.
esvalotar. | Alborotar. | Troubler. Ameuter. | Turbas excitare.
esvalotár-se. | Alborotarse. | S'altérer. Se troubler. | Commoveri.
esversad. | Versado. | Versé. Savant. | Versatus.
esversár-se. | Versarse. | S'habituer. | Versari.
esvinclad. | Doblado. | Plié. | Flexus.
esvinclar. | Doblar. | Plier. | Flectere.
esvinclár-se. | Doblarse. Doblarse. | Plier. | Flectere.

et

etérn. | Eterno. | Éternel. | Aeternus.
etérnamènt. | Eternamente. | Éternellement. | In aeternum.
eternidad. | Eternidad. | Éternité. | Aeternitas.
eternisad. | Eternizado. | Éternisé. | Aeternus.
eternisar. | Eternizar. | Éterniser. | Aeternitati mandare.
eternisár-se. | Eternizarse. | S'immortaliser. | Immortalitati nomen commendare.
étic. | Ético. Hético. | Étique. | Hecticus.
ética. | Ética. | Éthique. | Ethica.
etimología. | Etimología. | Étymologie. | Etymologia.
etíopê. | Etíope. | Éthiopien. | Aethiops.
etiquêsa. | Hética. Hetisía. | Étisie. | Hectica.
etiquêta. | Etiqueta. | Étiquette. | Coeremonialis.
Étna. *Montáña qui tréu fóg.* | Etna. | Etna. | Aetna.
étnic. | Étnico. Gentil. | Païen. Gentil. | Ethnicus.
etopéa. | Etopeya. | Representation des moeurs. | Ethopoeia.
etsequeiad. | Muerto. | Tué. | Occisus.
etsequeiar. | Matar. | Tuer. | Occidere.

eu

eu. | Lo. | Le. | Hoc.
eubólia. | Eubolia. | Qualité de l'esprit qui consiste à ne dire que ce qui convient. | Eubolia.
eucaristía. | Eucaristía. | Eucharistie. | Eucharistia.
eucarístic. | Eucarístico. | Eucharistique. | Eucharisticus.
eufrásia. *Hèrba.* | Eufrasia. | Euphraise. | Euphrasia.
eunúco. *V.* ***capò.*** | Eunuco. | Eunuque. | Eunucus.
éuro. *Vènt de llevánt.* | Eudro. Solano. | Le vent de Levant. | Eurus.
eus. *V.* ***vos.*** | Os. | Vous. | Tibi. Vobis.
Eusébia. | Eusebia. | Eusebie. | Eusebia.
Eustáquio. | Eustaquio. | Eustache. | Eustachius.
Eutérpê. | Euterpe. | Euterpe. | Euterpe.
eutrapelía. | Eutrapelia. | Eutrapelie. | Eutrapelia.

ev

evacuaciò. | Evacuacion. | Évacuation. | Evacuatio.
evacuad. | Evacuado. | Évacué. | Evacuatus.
evacuamènt. | Evacuacion. | Évacuation. | Evacuatio.
evacuar. | Evacuar. | Évacuer. | Evacuare.
evadid. | Evadido. | Évadé. | Evasus.
evadir. | Evadir. | Évader. | Evadere.
Evangéli. | Evangelio. | Évangile. | Evangelium.
evangélic. | Evangélico. | Évangelique. | Evangelicus.
evangelisad. | Evangelizado. | Évangelisé. | Evangelisatus.
evangelisar. | Evangelizar. | Évangeliser. | Evangelisare.
evangelíste. | Evangelista. | Évangeliste. | Evangelista.

evaporaciò. | Evaporacion. | Évaporation. | Evaporatio.
evaporáble. | Evaporable. | Qui se peut évaporer. | Facilis evaporari.
evaporad. | Evaporado. | Évaporé. | Evaporatum.
evaporar. | Evaporar. | Évaporer. | Evaporare.
evaporár-se. | Evaporarse. | S'evaporer. | Humorem exhalare.
evasiò. | Evasion. | Évasion. | Evasio. Effugium.
evicciò. | Eviccion. | Éviction. | Evictio.
evidéncia. | Evidencia. | Évidence. | Evidentia.
evidenciad. | Evidenciado. | Démontré. | Demonstratus.
evidenciar. | Evidenciar. | Démontrer. | Demonstrare.
evidènt. | Evidente. | Évident. | Evidens.
evidentíssim. | Evidentísimo. | Très évident. | Evidentissimus.
evidèntmènt. | Evidentemente. | Évidemment. | Evidentèr.
evitáble. | Evitable. | Évitable. | Evitabilis.
evitad. | Evitado. | Évité. | Evitatus.
evitar. | Evitar. | Eviter. | Evitare. Effugere.

F

fa

fá. *Músic.* | Fa. | Fa. | Fa.
fabiól. | Caramillo. Flautilla. | Flageolet. | Fistula.
fábrica. | Fábrica. | Fabrique. | Fabrica.
fabricad. | Fabricado. | Fabriqué. | Fabricatus.
fabricadòr. | Fabricador. | Fabricateur. | Machinator.
fabricánt. | Fabricante. | Fabriquant. | Fabricator. Faber.
fabricar. | Fabricar. | Fabriquer. Bâtir. | Fabricare. Construere.
fábula. | Fabula. | Fable. | Fabula.
fabulêta. | Fabulilla. Fabulita. | Petite fable. | Fabella.
fabulòs. | Fabuloso. | Fabuleux. | Fabulosus.
faça. | . | . | .[167]
facciò. | Faccion. | Faction. | Factio.
facciòs. | Faccioso. | Factieux. | Factiosus.
facécia. | Facecia. | Facétie. | Facetiae.
faceciòs, ô *facèto.* | Facecioso. Chistoso. | Facétieux. | Facetus. Lepidus.
[+]**facètamènt.** | Graciosamente. Con chiste. Con donaire. | Facetieusement. Plaisamment. | Facetè. Festivè. Lepidè.
fácil. | Facil. | Facile. | Facilis.
facilidad. *Nóm.* | Facilidad. | Facilité. | Facilitas.
facilitad. *Vèrb.* | Facilitado. | Facilité. Rendu facile. | Facilis. Expeditus.
facilitar. | Facilitar. | Faciliter. Rendre facile. | Facile quid reddere.
fácilmènt. | Facilmente. | Facilement. | Facilè.
facineròs. | Facineroso. Facinoroso. | Méchant. Scélerat. | Facinorosus.
factíble. | Factible. | Faisable. | Quod fieri potest.
factòr. | Factor. | Facteur. | Mercatoris procurator.
factoría. | Factoría. | Factorerie. | Mercium procuratio.
factúra. | Factura. | Facture. | Mercium ratio.
facultad. | Facultad. | Faculté. | Facultas.
facultads. | Facultades. | Facultés. | Opes.
facultatíu. | Facultativo. | Qui appartient à une faculté. | Ad facultatem pertinens.
facundía. | Facundia. | Éloquence. | Facundia.
facúndo. | Facundo. | Éloquent. | Facundus.
fád. | Empalagoso. Insulso. | Insipide. Fade. | Insipidus. Insulsus.
fadrí. | Mancebo. Mozo. | Jeune homme. | Adolescens. Juvenis.
fadrinêt. | Garzon. | Garçon. | Adolescens.
fagína. *Gát sauvátge. V.* ***márt.*** | Marta. | Marte. | Martes.[168]
fagót. *Músic.* | Fagot. | Fagot. Basse de hautbois. | Lituus musicus.
fáias. | . | . | .
faisá. | Faisan. | Faisan. | Phasianus.
fajál. | Hayal. | Lieu planté de hêtres. | Locus fagis consitus.
falaguèr. | Ligero. Inconstante. | Volage. | Levis. Inconstans.
fálca. | Cuña. | Coin. | Cuneus.
falcad d'aucèlls. | Bandada. | Bande d'oiseaux. | Avium turma.
falcídia. | Falcidia. | Falcidie. | Falcidia.
falcò. | Halcon. | Faucon. | Falco. Buteo.
falconèr. | Halconero. | Fauconnier. | Falconarius.

167. **faça**] faça *solament a A.*

168. **fagína**] Gát sauvátge *solament a A.*

falconèra. | Halconera. | Fauconnerie. | Falconarium.
falconêt. | Falconete. | Fauconneau. | Falcunculus.
fálda. | Regazo. Falda. | Giron. | Gremium.
fálda de montáña. | Falda. | Pente d'une montagne. | Montis declive.
faldáda. | Haldada. | Plein une jupe. | Quantum sinus capit.
faldar, ô *faldarêt de camía.* | Falda. El faldon de la camisa. | Bas d'une chemise. Le pan de la chemise. | Lacinia indusii.
faldeĪlí. | Brial. Basquiña. | Jupon. Cotillon de femme. | Semicinctium.
faldèr de bísbe. | Caudatario. | Caudataire. | Caudatarius.
fáldas de sáio. | Falda. | Le pan d'une robe. | Vestis lacinia.
faldêtas. | Faldellin. | Cotillon de femme. | Interior tunica muliebris.
faldíĪlas. | Faldeta. | Petite jupe. | Lacinia.
faldò. | Faldillas. | Jupe. Les basques d'une jupe, d'un pourpoint. | Scutula. Scutulata plagula.
falguèra. | Helecho. | Fougére. | Filix.
fáll. | Fallo. | Sentence. Arrêt. | Decretum.
fáĪla. | Falta. | Défaut. | Culpa. Vitium.
fallácia. | Falacia. | Tromperie. Fraude. | Fallacia.
faĪlad. | Fallado. | Coupé avec un atout. | Charta lusoria aliâ triumphali victa.
faĪlar. | Fallar. Triumfar. | Couper une carte avec un atout. | Chartam lusoriam aliâ triumphali vincere.
fallás. | Falaz. | Faux. Trompeur. | Fallax.
faĪlir. *V. faltar.* | Faltar. | Manquer. | Deesse. Fallere.
faĪlò. | Enojado. Airado. | Fâché. | Taedio affectus.
faĪlonía. | Enojo. Ira. | Fâcherie. Ennui. | Molestia. Taedium.
falórnia. | Embuste. Bola. Gazapa. Frusleria. | Mensonge. Futilité. | Mendacium. Nugae.
fáls. | Falso. | Faux. | Falsus.
fálsamènt. | Falsamente. | Faussement. | Falsò. Dolosè.
falsári. | Falsario. | Faussaire. | Falsarius.
falsedad. | Falsedad. | Fausseté. | Falsitas.
falsêt. | Falsete. | Fausset. | Vox ficta.
falsetjad. | Falseado. | Falsifié. | Fictus. Adulteratus.
falsetjar. | Falsear. | Falsifier. | Adulterare.
falsificaciò. | Falsificacion. | Falsification. | Adulteratio.
falsificad. | Falsificado. | Falsifié. | Fictus. Adulteratus.
falsificadòr. | Falsificador. | Falsificateur. | Adulterator.
falsificar. | Falsificar. | Falsifier. | Adulterare.
fálta. | Falta. | Faute. Crime. Disette. | Defectus. Culpa. Inopia.
faltad. | Faltado. | Manqué. | Defuit.
faltar. | Faltar. | Manquer. | Deesse. Fallere.
faltêta. | Faltilla. | Faute legere. | Levis culpa.
falúa. | Faluca. Falua. | Felouque. | Phasellus.
fám. | Hambre. | Faim. | Fames.
fáma. | Fama. | Renommée. | Fama.
famélic. *V. afamad.* | Hambriento. | Famelique. | Famelicus.
família. | Familia. | Famille. | Familia.
familiar. | Familiar. | Ami. | Familiaris.
familiaridad. | Familiaridad. | Familiarité. | Familiaritas.
familiarisad. | Familiarisado. | Familiarisé. | Familiaris.
familiarisár-se. | Familiarisarse. | Se familiariser. | Familiaritèr aliquo uti.
familiaríssim. | Familiarísimo. | Très familier. | Familiarissimus.
familiármènt. | Familiarmente. | Familiérement. | Familiaritèr.
famòs. | Famoso. | Fameux. | Famosus. Clarus.
famòsamènt. | Famosamente. | Admirablement. | Praeclarè. Egregiè.
famosíssim. | Famosísimo. | Très fameux. | Famosissimus.
fanál. | Farol. Fanal. | Lanterne de verre. | Pharus. Laterna.
fanalêt. | Farolillo. | Petite lanterne. | Parvula laterna.[169]
fanátic. | Fanático. | Fanatique. | Fanaticus.
fanatísme. | Fanatismo. | Fanatisme. | Fanatismus.
fanèga. | Fanega. | Fanégue. | Medimnum.
fanfarrò. | Fanfarron. | Fanfaron. | Jactator. Ostentator.
fanfarronáda. | Fanfarronada. | Fanfaronade. | Jactatio. Ostentatio.
fáng. | Lodo. Cieno. Barro. | Fange. Limon. Bouë. | Coenum. Lutum.
fangar. | Lodazal. | Bourbier. | Lutulentus locus.
fangòs. | Lodoso. Barroso. | Boueux. Bourbeux. | Limosus. Coenosus.
fanguetjad. | Zancajeado. Patullado. | Patrouillé. | In luto trepidatus.
fanguetjar. | Zancajear. Patullar. | Patrouiller. | In luto trepidare.
fantasía. | Fantasía. | Fantaisie. | Phantasia.

169. **fanalêt**] Farolillo *B*: Forolillo *A*.

fantasiòs. | Pisaverde. Galancete. | Dameret. Plumet. | Politulus. Cultus juvenis.
fantásma. | Fantasma. | Fantôme. | Spectrum. Larva. Phantasma.
fantástic. | Fantástico. | Fantastique. | Phantasticus.
faquí. | Faquin. Ganapan. | Faquin. | Homo infimus.
faramálla. | Faramalla. | Caquet. Fatras. | Garrulitas. Res parvi momenti.
farbalá. | Falbalá. Farfalá. | Falbalá. | Rugata instita.
farcid. | Rellenado. Relleno. | Farci. | Repletus. Refertus.
farcimènt. | Relleno. | Farce. | Farcimen.
farcináda. | Baturrillo. | Salmigondis. | Promiscuae dapes.
farcir. | Rellenar. | Farcir. | Refercire.
fardèll. | Lio. Envoltorio. | Paquet. Ballot. | Fascis. Sarcina.
fardellêt. | Atadijo. | Ballot. | Fasciculus.
fárdo. | Fardo. | Fardeau. | Sarcina.
farína. | Harina. | Farine. | Farina.
farinèr. | Harinero. | Farinier. | Farinae venditor.
farinèra. | Harinero. | Farinier. | Farinarium.
farinêtas. | Puches. Gachas. | Bouillie. | Puls.
farisáïc. | Farisáico. | Pharisaïque. | Pharisaicus.
fariséu. | Fariseo. | Pharisien. | Pharisaeus.
faristól. | Atril. Facistol. | Pupitre. Lutrin. | Pluteus. Pulpitum.
farjalót. | . | . | .
+**farmacéutic.** | Pharmaceutico. | Pharmaceutique. Pharmacien. | Pharmaceuticus. Pharmacopola.
+**farmácia.** | Pharmacia. | Pharmacie. | Pharmacia.
+**farmacopéa.** | Pharmacopea. | Pharmacopée. | Pharmacopoea.
fáro. *V. fanál.* | Farol. Faro. | Phare. | Pharus.
farrássa. *Pèx.* | . | . | Raja Pastinaca. Lin.[170]
farrátja. | Alcacel. Herren. Forrage. | Fourrage. | Hordeum viride.
farratjad. | Forrageado. | Fourragé. | Demessus. Pabulo vastatus.
farratjar. | Forragear. | Fourrager. | Pabulari.
farrutg. | Alexijas. Farro. | Orge mondé dont on fait de la tisanne. | Far, farris.
fársa. | Farsa. | Farce. Comédie. | Comaedia.
fárt. | Harto. Hartazgo. | Rassassiement. | Saturatio. Satietas.
fárt de bastonádas. | Manta de palos. | Une volée de coups de bâton. | Ampla fustigatio.

170. **farrássa**] Raja pastinaca. Lin. *solament a B.*

farúm. | Husmo. | Odeur que repandent les viandes un peu passées. | Foetor. Odor.
fás. | Tinieblas. | Ténebres. | Nocturni in hebdomada sancta.
fás. | Faz. | Visage. | Facies.
fás. *Bránca de fassèr.* | Rama de la palma. | Branche de palmier. | Palma.
+**fás de formiga.** *Hèrba.* | . | . | .
fasól. | Guisante. Alverjon. | Pois. | Pisum. Ervum.
fasól de garrovêta. | Guisante mollar. | . | .
fasól d'olòr. | Galbana. Guisante de olor. | Cicerole. | Cicera.
fassar. | . | . | .
fassèr. | Palma. Palmera. | Palmier. | Palma.
fastídi, ô ***fástitg.*** | Fastidio. Hastío. | Dégoût. | Fastidium.
fastidiòs, ô ***fastitjòs.*** | Fastidioso. Hastioso. | Fastidieux. Déplaisant. | Fastidiosus.
fástos. *V. annáls.* | Fastos. | Fastes. | Fasti.
fát. | Hado. | Destin. Destinée. | Fatum.
fatál. | Fatal. | Fatal. | Fatalis.
fatalidad. | Fatalidad. | Malheur. Fatalité. | Fatum. Sors.
fatálmènt. | Fatalmente. | Fatalement. | Fatò. Infelicitèr.
fátg. *Ábre.* | Haya. | Hêtre. | Fagus.
fatíga. | Fatiga. | Fatigue. | Defatigatio. Labor.
fatigad. | Fatigado. | Fatigué. | Defatigatus. Vexatus.
fatigánt. | Cansado. Penoso. | Fatigant. | Onerosus.
fatigar. | Fatigar. | Fatiguer. | Fatigare.
fatigár-se. | Fatigarse. | Se fatiguer. | Defatigari.
fatuidad. | Fatuidad. | Stupidité. | Fatuitas.
fátuo. | Fatuo. | Insensé. Imbécille. | Fatuus.
+**fátxa.** | Facha. Cara. | Face. Présence d'une personne. | Facies. Vultus.
fatxáda. | Fachada. | Façade. | Facies. Frons.
fáus de segar blád. | Hoz. | Faucille. | Falx.
fáus de segar hèrba. | Guadaña. | Faulx à faucher l'herbe. | Falx messoria.
fausía. | Culantrillo de pozo. | Capillaires. | Adiantum. Linaria. Capillus Veneris.
fáusto. | Fausto. Fasto. | Faste. Orgueil. | Pompa. Fastus.
faustuòs. | Faustuoso. | Fastueux. | Superbus. Fastosus.
fautòr. | Fautor. | Fauteur. | Fautor. Adjutor.
fáva. | Haba. | Feve. | Faba.
faváda. | Tontería. Necedad. | Bétise. | Stoliditas. Inscitia.
favár. | Habar. | Champ semé de feves. | Fabarium. Fabale.

fávas. *Malaltía.* | Haba. | Feve. | Vibex fabarius.
favèra. | Haba. | Feve. | Faba.
favêt, ô ***favolí.*** | Haba panosa. | Féveroles. | Faba rudior. Phaseoli.
favòr. | Favor. | Faveur. | Favor.
favoráble. | Favorable. | Favorable. | Favorabilis.
favoráblamènt. | Favorablemente. | Favorablement. | Gratè. Benignè.
favorid. *V. afavorid.* | Favorecido. | Favorisé. | Adjutus. Protectus.
favoridòr. | Favorecedor. | Fauteur. | Fautor. Adjutor.
favorir. | Favorecer. | Favoriser. | Favere. Juvare.
favulls. | La cicercha. Galbana. Legumbre. | Cicerole. | Cicer. Cicera.[171]
fáxa. | Faxa. | Bande. | Fascia.
faxad. | Faxado. | Emmailloté. | Fasciis involutus.
faxar. | Faxar. | Emmailloter. | Fasciis involvere.
faxár-se. | . | . | .

fe

fe. | Fe. | Foi. | Fides. Fiducia.
fealdad. | Fealdad. | Laideur. Difformité. | Foeditas.
féamènt. | Feamente. | Honteusement. | Turpitèr. Pravè.
fèbra. | Fiebre. Calentura. | Fievre. | Febris.
febrifúgo. | Febrífugo. | Fébrifuge. | Febrifugus.
febròs. | Calenturiento. | Fébricitant. | Febre laborans.
fècês. | Heces. | Féces. Lie. Marc. | Fex.
fecundad. | Fecundado. | Fertilisé. | Fecundatus.
fecundamènt. | Fecundamente. | Abondamment. | Fecundè. Ubertim.
fecundar. | Fecundar. | Fertiliser. | Fecundare.
fecundidad. | Fecundidad. | Fécondité. | Fecunditas.
fecundisat. *V. fecundad.* | Fecundado. | Fertilisé. | Fecundatus.
fecundisar. *V. fecundar.* | Fecundar. | Fertiliser. | Fecundare.
fecúndo. | Fecundo. | Fécond. Fertile. | Fecundus. Uber.
feél. | Fiel. | Fidelle. | Fidelis.
feélmènt. | Fielmente. | Fidellement. | Exactè. Fidelitèr.
fehedòr. *V. factòr.* | Factor. | Facteur. | Mercatoris procurator.
feina. | Trabajo. Labor. | Travail. | Opera. Labor.
feinèr. | Trabajador. | Laborieux. | Laboriosus.
feinêta. | Hacendilla. | Ouvrage de peu d'importance. | Levis opera.
feíssim. | Feísimo. | Très laid. Très difforme. | Foedissimus.
fél. | Hiel. | Fiel. | Fel.
+fél de bòta. | Hez. | Lie du vin. | Fex.
fél sobrexid. | Ictericia. Tiricia. | Ictere. Jaunisse. | Icterus.
felicidad. | Felicidad. | Félicité. | Felicitas.
felicíssim. | Felicísimo. | Très heureux. | Felicissimus.
felicitad. | Felicitado. | Félicité. | Felicitatus.
felicitar. | Felicitar. | Féliciter. | Gratulari.
feligrês. | Feligres. | Paroissien. | Parochianus.
feligresía. | Feligresía. | District d'une paroisse. | Paraecia.
felís. | Feliz. Felice. | Heureux. | Felix. Fortunatus.
felismènt. | Felizmente. | Heureusement. | Felicitèr.
felòn. | Felon. Fementido. | Trompeur. Fourbe. | Fallax. Mendax.
felonía. | Felonía. | Félonie. | Perfidia. Infidelitas.
fèlpa. | Felpa. | Peluche. | Pannus sericus villosus.
fèltre. | Fieltro. | Feutre. | Lana coacta.
femar. *V. afemar.* | Estercolar. | Fumer les terres. | Stercorare.
fembra. | . | . | .
femèlla. | Hembra. | Fémelle. | Foemina.
femení. | Femenino. | Féminin. | Faemininus.
femeníl. | Femenil. Mugeril. | De femme. | Muliebris.
femèr. | Muladar. Estercolero. | Fumier. | Sterquilinium.
fèmna. | Excremento. | Fiente d'animaux. Excrément humain. | Stercus.
+femoráda. | Mantillo. | Terreau. | Stercus. Fimus.
fèms. | Estiercol. | Fumier. | Fimus.
fenás sec. | Heno. | Foin. | Foenum.
fenás verd, ô ***en hèrba.*** | Mielga. | Sain-foin. | Onobrychis.
feneánt. *V. putifeina.* | Holgazan. | Faineant. | Iners.
fenèr. | Diligente. Activo. | Diligent. Actif. Agissant. | Diligens. Celer. Impiger.
fénics. | Fenix. | Phaenix. | Phaenix.
fenigreg. | Fenegreco. Alholba. | Senégré. Fénugrec. | Foenum graecum.
fenómeno. | Fenómeno. | Phénomene. | Phaenomenum.
feñedòr. | . | . | .
fèo. | Feo. | Laid. Difforme. | Foedus. Deformis.
fèr. | Hacer. | Faire. | Facere.

171. **favulls**] *a B solament hi figura el lema.*

fèra. | Fiera. | Bête sauvage, féroce. | Bellua. Fera.
feracidad. | Feracidad. | Fertilité. Fécondité. | Feracitas. Faecunditas.
ferás. | Feraz. | Fertile. Abondant. | Ferax.
fer búscas, ô *paiêtas.* | Echar pajas. | Tirer à la courte-paille. | Stipulis sortem quaerere.
feredad. | Grima. | Horreur. Frayeur. | Horror. Pavor.
fèr el nó-ni-nó. | Hacer el mu. | Faire le dodo. | Somnum capere.
fèr el peterrèll. | Hacer pucheritos. | Faire la mouë, ou des mines. | Vagire velle. Fletum cieri.
fèr embuts. *V. tartamussetjar.* | Tartamudear. | Bégayer. | Balbutire.
ferêsa. | Fiereza. | Férocité. | Feritas.
+**fèr fígas.** | Hacer la higa. Burlarse de alguno. | Faire la figue. | Digito ostendere.
féria. | Feria. | Férie. | Feria.
feriad. | Feriado. | Jour de férie. | Dies festus.
ferid. | Herido. | Blessé. | Percussus.
ferída. | Herida. | Blessure. | Vulnus.
ferir. | Herir. | Blesser. | Ferire.
ferír-se. | Herirse. | Se blesser. | Vulnus sibi impingere.
fèr l'oiástre. | Ponerse de cabeza. | . | Innitente capite terrae reliquum corpus sursùm protendere.
fèr la gíra-campána. | Dar tumbas. | . | Capite terrae innitente corpus volvere.
fèr la travêta. | Dar un paspié. | Donner le croc-en-jambe. | Supplantare.
ferm. *V. fírmê.* | Firme. | Ferme. | Firmus. Stabilis.
ferm. *V. molt.* | Mucho. | Beaucoup. Grandement. | Valdè. Vehementèr.
fermemènt. *V. firmemènt.* | Firmemente. | Fermement. | Firmitèr. Constantèr.
fermad. | Atado. | Lié. | Ligatus.
fèr malbè. | Echar á perder. Malbaratar. | Gâter. | Vitiare.
fermar. | Atar. Afirmar. | Lier. | Ligare.
fermár-se. | Atarse. | Se lier. | Ligare se.
fèr mastatxíns. | Hacer melindres. | Faire des simagrées. | Oris vultusque inepta mutatio.
fèr mélla. | Hacer mella. | Faire bréche. | Percellere.
fermènt. | Fermento. | Ferment. | Fermentum.
fermentaciò. | Fermentacion. | Fermentation. | Fermentatio.
fermentad. | Fermentado. | Fermenté. | Fermentatus.
fermentar. | Fermentar. | Fermenter. | Fermentare.
fèr nóna. | . | . | .
fèr nósa. | Embarazar. Estorbar. | Embarrasser. | Impedire.
ferocidad. | Ferocidad. | Férocité. | Ferocitas.
fèr ohíssos. | Estornudar. | Éternuer. | Sternutare.
feròs. | Feroz. | Féroce. | Ferox.
ferótja. | Feroz. | Féroce. | Ferox.
ferrad. | Herrado. | Ferré. | Ferro instructus.
ferráda. | Tarro. Zapito. Colodra. | Jatte de bois. | Mulctra.
ferradúra. | Herradura. | Fer de cheval. | Solea ferrea.
ferramènta. | Herramienta. | Ferremens. | Instructura ferrea.
ferrar. | Herrar. Ferrar. | Ferrer. | Soleas ferreas infigere.
ferrèr. | Herrero. | Forgeron. | Faber ferrarius.
ferrería. | Herreria. | Forge. | Ferraria taberna.
+**fèr revóls.** | Luchar. | Lutter. | Luctári.
férro. | Hierro. | Fer. | Ferrum.
+**férro-pared.** *V. gáxa.* | Cerradero. | Gache. Chape dans laquelle entre la pêne d'une serrure. | Serae fibula.
+**fèr se popoia.** | . | . | .
fèr tastarínas. | Hacer pinicos. Bambalear. | Dandiner. Marcher en chancelant. | Titubeare. Praetentando vestigia figere.
fértil. | Fertil. | Fertile. | Fertilis.
fertilidad. | Fertilidad. | Fertilité. | Fertilitas.
fertilisad. | Fertilizado. | Rendu fertile. | Faecundatus.
fertilisar. | Fertilizar. | Fertiliser. Rendre fertile. | Faecundare.
férula. | Ferula. | Férule. | Ferula.
fervènt. | Ferviente. | Bouillant. Fervent. | Fervidus.
fervòr. | Fervor. | Ardeur. Chaleur ardente. | Fervor.
fervoròs. | Fervoroso. | Fervent. | Fervidus.
fervoròsamènt. | Fervorosamente. | Ardemment. | Fervidè.
fês. | Hendido. | Fendu. | Fissus.
fesomía. *V. fisonomía.* | Fisonomía. | Physionomie. | Vultus.
fèsta. | Fiesta. | Fête. | Dies festus.
festèr. | Hoguera. | Bûcher. | Rogus. Pyra.
festèr de férro. | Tedero. Almenara. | Réchaud de fer. | Craticula taegifera.
festetg. | Festejo. Galanteo. | Galanterie. | Obsequium. Blanditiae.
festetjad. | Festejado. Galanteado. | Courtisé. | Sollicitatus. Captatus.
festetjadòr, ô *festetjánt.* | Galan. Galanteador. | Amant. Galant. | Procus. Amosius.
festetjar. | Festejar. Galantear. | Courtiser. | Mulierem allicere.

festí. *V.* ***convíd.*** | Festin. | Festin. | Convivium.
festíu. | Festivo. | De fête. | Festus.
festíu. | Festivo. Placentero. | Gai. Enjoué. | Hilaris. Festivus.
festividad. | Festividad. | Fête. De fête. | Festivitas.
festò. | Feston. | Feston. | Serta. Corollae.
festúg. *V.* ***pistátxo.*** | Alfonsigo. | Pistache. | Pistachium.
fèt. | Hecho. | Fait. | Factum.
fèta. | Hazaña buena ó mala. Fechoría. | Action. Fait. | Facinus.
fètge. | Higado. | Foie. | Hepar. Jecur.
féto. | Feto. | Foetus. | Foetum.
fetòr. | Hedor. | Puanteur. | Foetor.
fetxènda. | Vanidad. | Vanité. Ostentation. | Jactantia.
fetxendèro. | Vano. | Vain. Présomptueux. | Jactator.
feudál. | Feudal. | Féodal. | Feudalis.
feudatári. | Feudatario. | Feudataire. | Feudatarius.
féudo. | Feudo. | Fief. | Feudum.
fèx. | Haz. | Faisceau. | Fascis.
fexêt. | Hacecito. | Petit faisceau. | Fasciculus.
fexína. | Fagina. | Fascine. Fagot. | Fascis.
fexúg. | Pesado. | Pesant. | Onerosus.

fi

Fi. | Fin. | Fin. | Finis. Terminus.
Fi. | Fino. | Fin. | Primus. Tenuis.
fi. *V.* ***fill.*** | Hijo. | Fils. | Filius.
fía. *V.* ***fílla.*** | Hija. | Fille. | Filia.
fiad. | Fiado. | Fié. Confié. | Creditus.
fiadòr. | Fiador. | Garant. Caution. | Sponsor. Fidejussor.
fiámbra. | Fiambre. | Viande froide. | Caro assa, coctave frigida.
fiánsa. | Fianza. | Garantie. Caution. | Fidejussio. Vadimonium.
fiar. | Fiar. | Cautionner. | Vadem pro aliquo fieri.
fiár-se. | Fiarse. | Se fier à quelqu'un. | Alicui fidere.
fiástre. | Hijastro. | Beau-fils. | Privignus.
fíbla. | Alcantarilla. | Petit pont étroit. | Aquaelicuum.
fiblad. | Aguijado. Picado. | Piqué. Aiguillonné. | Stimulatus.
fibláda. | Picada. | Piquure. | Punctio. Punctura.
fiblar. | Aguijar. Picar. | Piquer. Aiguillonner. | Stimulare.
+**fiblò.** | Manga. Bomba marina. | Trompe de mèr. | Aereus vertex.
fiblò d'abeia. | Aguijon. | Aiguillon de l'abeille. | Aculeus.[172]
+**fiblò de fuêt.** | Aguijon. | Aiguillon. Fleau. | Aculeus. Spiculum. Cuspis.
fiblò de moscárt. | Trompetilla. | Trompe des cousins. | Proboscis.
fíbra. | Fibra. | Fibre. | Fibra.
fic. *Mál grá.* | Higo. Enfermedad. | Fic. | Sarcoma.
ficciò. | Ficcion. | Fiction. | Fictio.
ficsaciò. | Fixacion. | Fixation. | Fixatio.
ficsad. | Fijado. | Fixé. | Fixus. Stabilitus.
ficsamènt. | Fixamente. | Fixement. | Fixè.
ficsar. | Fijar. | Fixer. | Figere. Stabilire.
ficsár-se. | Fijarse. | Se fixer. | Defigi.
fícso. | Fixo. | Fixe. | Firmus. Stabilis.
fidedígne. | Fidedigno. | Digne de foi. | Fide dignus.
fideicommís. | Fideicomiso. | Fideicommis. | Fideicommissum.
fideicommissári. | Fideicomisario. | Fideicommissaire. | Fideicommissarius.
fidelidad. | Fidelidad. | Fidélité. | Fides. Fidelitas.
fidéus. | Aletría. Fideos. | Vermicelles. Vermicelli. | Subactae farinae fila vermiculata.
fiduciári. | Heredero confidenciario. | Fideicommissaire. | Haeres fiduciarius.
fiêt. *V.* ***fillêt.*** | Hijuelo. Hijito. | Petit garçon. | Filiolus.
+**fiêtas de padás.** | Muñeca. | Une poupée d'enfant. | Pupa.[173]
fíga. | Higo. | Figue. | Ficus.
fíga-agostenca. | . | . | .
fíga-flór. | Breva. | Figue-fleur. | Grossus.
fíga-de-móro. | Tuna. | Tuna. Pomme de raquette. | Ficus indica.
fíga-seca. | Higo paso. | Figue séche. | Ficus arida, passa.
figuèra. | Higuera. | Figuier. | Ficus.
figuèra borda. | Cabrahigo. | Figuier mâle sauvage. | Caprificus.
figuèra infernál. | Higuera infernal. Palma christi. | Palma christi. Ricin. Grande catapuce. | Palma christi.
figuerál. | Higueral. Figueral. | Lieu planté de figuiers. | Ficetum.
figúra. | Figura. | Figure. | Figura.
figurad. | Figurado. | Figuré. | Figuratus.
figurádamènt. | Figuradamente. | Figurément. | Figuratè.
figurar. | Figurar. | Figurer. | Figurare.
figurár-se. | Figurarse. | Se figurer. | Fingere.

172. **fiblò d'abeia**] abeia *B* : abêĺla *A*.
173. **fiêtas de padás**] padás *Ap* : pedás *A*.

figurèr. | Figurero. | Gesticulateur. | Mimus. Gesticulator.
figurêta. | Figurilla. | Petite figure. | Figura vilis et exigua.
fil. | Hilo. | Fil. | Filum.
fil d'ampalomár. | Hilo bramante. | Ficelle. | Funiculus. Resticula.
fíla, ô ***filèra.*** | Hila. Hilera. | File. | Series. Ordo.
filad. *Vèrb.* | Hilado. | Filé. | Netus. Textus.
filad. *Nóm.* | Hilado. | Filure. | Fili ductus.
filáda de cantòns, *pèdras, etc.* | Hilada de ladrillos en la pared. Alducar. | Assises. | Coria. Lapidum ordines.
filadís. | Filadiz. Filaiz. | Filatrice. Filoselle. Fleuret. Padouë. | Ex diruptis bombycis folliculis sericum.
filadòra. | Hilandera. | Fileuse. | Foemina fuso dicata.
⁺**fíla fíla bárba.** *Jóg.* | Gallina ciega. | Frappemain. Main chaude. | Apodidrascinda.
filar. | Hilar. | Filer. | Nere.
filársaga. | Filastica. | Fil de carret. | Fila ex funibus retexta.
filáts. | Red. | Rets. Filet à prendre des oiseaux. | Rete. Reticulum.
filempua. | Estopilla. | Sorte de toile fort claire. | Stupea tela subtilior.
filèra, ô ***fíla.*** | Hilera. Hila. | File. | Series. Ordo.
filiaciò. | Filiacion. | Filiation. | Filiatio.
filiad. | Filiado. | . | .
filiál. | Filial. | Filial. | Filialis.
filiar. | Filiar. | . | .
filigrána. | Filigrana. | Filigrane. | Auri vel argenti tenuis bractea.
filipetxí. | Filipichin. | Espéce de camelot. | Pannus praelo floribus distinctus.
fílis. ***Habilidad. Grácia.*** | Filis. | Talent. Habilité. | Venustas. Primor.
fill, ô ***fi.*** | Hijo. | Fils. | Filius.
fíl̃la, ô ***fía.*** | Hija. | Fille. | Filia.
fil̃lêt, ô ***fiêt.*** | Hijuelo. Hijito. | Petit garçon. | Filiolus.
filología. | Filología. Filologica. | Philologie. | Philologia.
filológic. | Filológico. | Philologique. | Philologicus.
filòsa. | Rueca. | Quenouille. | Colus.
filosáda. | Copo. | Quenouillée. | Pensum. Vellus colo appositum.
filoséllo. | Hiladillo. | Filoselle. Fleuret. | Vilior bombix.
filosóf. | Filósofo. | Philosophe. | Philosophus.
filosofía. | Filosofía. | Philosophie. | Philosophia.
filosófic. | Filosófico. | Philosophique. | Philosophicus.
filosóficamènt. | Filosoficamente. | Philosophiquement. | Philosophicè.
filtraciò. | Filtracion. | Filtration. | Purificatio.
filtrad. | Filtrado. | Filtré. | Liquatus.
filtrar. | Filtrar. | Filtrer. | Aliquid colare.
finál. | Final. | Final. | Finalis.
finalisad. | Finalizado. | Fini. Terminé. | Finitus. Absolutus.
finalisar. | Finalizar. | Finir. Terminer. | Finire. Perficere.
finálmènt. | Finalmente. | Enfin. | Tandem. Denique.
finamènt. | Finamente. | Finement. | Apprimè.
finêsa, ô ***astúcia.*** | Sutiléza. Astucia. | Finesse. | Astutia.
finêsa. | Fineza. | Finesse. Caresse. | Puritas. Amoris pignus.
finèstra. | Ventana. | Fenêtre. | Fenestra.
finestrêta. | Ventanilla. | Petite fenêtre. | Fenestrella.
finestrò. | Ventanillo. Postigo. | Petit volet de fenêtre. | Valvula.
fingid. | Fingido. Ficto. | Feint. Apparent. | Fictus. Simulatus.
fingidamènt. | Fingidamente. | D'une maniére feinte. | Fictè. Simulatè.
fingidòr. | Fingidor. | Celui qui use de feinte. | Simulator.
fingimènt. *V.* ***ficciò.*** | Fingimiento. | Feinte. Déguisement. | Simulatio.
fingir. | Fingir. | Feindre. | Fingere. Simulare.
fingír-se. | Fingirse. | Feindre. | Fingere.
finid. *Vèrb.* | Fenecido. Finido. | Fini. Achevé. | Finitus. Absolutus.
finid. *Nóm.* | Finito. | Fini. Limité. | Finitus.
finir. *V.* ***acabar.*** | Fenecer. Acabar. | Finir. Achever. | Perficere. Finire.
finíssim. | Finísimo. | Très fin. | Valdè tenuis.
finítim. | Finítimo. | Voisin. Contigu. | Finitimus.
finòr, ô ***finúra.*** | Fineza. Finura. | Finesse. Pureté. | Puritas. Defaecatio.
fins. | Hasta. | Jusqu'à. Jusques à. | Usque. Tenùs.
fins y tánt. | Hasta que. | Jusques à ce que. | Usque.
finúra. | Fineza. Finura. | Finesse. | Subtilitas. Venustas.
fiól. | Ahijado. | Filleul. | Levatus à fonte baptismatis. Filiolus spiritualis.
fióla. | Ahijada. | Filleule. | Filiola spiritualis.
fíra. | Feria. | Foire. | Nundinae.
fírma. | Firma. | Seing. Signature. | Chirographum.
firmad. | Firmado. | Signé. | Chirographo firmatus.

firmamènt . | Firmamente. | Firmament. | Firmamentum.
firmar. | Firmar. | Signer. Mettre son seing. | Chirographo firmare.
firmár-se. | Firmarse. | Se signer. | Chirographo firmare.
fírmê. | Firme. | Ferme. | Firmus. Stabilis.
firmêmènt. | Firmemente. | Fermement. | Firmitèr. Constantèr.
firmêsa. | Firmeza. | Fermeté. | Firmitas. Constantia.
firmíssim. | Firmísimo. | Très ferme. | Firmissimus.
firmissimamènt. | Firmísimamente. | Très fermement. | Firmissimè.
fisc. | Fisco. | Fisc. | Fiscus.
fiscál. | Fiscal. | Procureur général. | Fisci procurator.
fiscalisad. | Fiscalizado. | Accusé. | Accusatus.
fiscalisar. | Fiscalizar. | Accuser quelqu'un. | Accusare.
físic. | Físico. | Physique. | Physicus.
física. | Física. | Physique. | Physica.
fisicamènt. | Fisicamente. | Physiquement. | Physicè.
fisonomía. | Fisonomía. | Physionomie. | Vultus.
fístula. | Fístola. | Fistule. | Fistula.
fíta. | Mojon. | Borne. Limite. | Limes. Terminus.
fitaciò. | Amojonamiento. Mojona. | Bornage. | Metatio.
fitad. | Amojonado. | Borné. Limité. | Limitibus circumscriptus.
fitadòr. | Amojonador. | Arpenteur. | Terminorum arbiter.
fitar. | Amojonar. | Borner. Marquer les limites. | Limites ponere.
fitòra. | Fisga. | Harpon à trois pointes. Trident. | Fuscina. Tridens.
fitorad. | Punzado. | Piqué. | Punctus. Stimulatus.
fitoráda. | Punzada. | Piquure. | Punctio.
fitoradòr. | Aguijador. | Boute-feu. | Stimulator.
fitorar. | Punzar. | Piquer. | Pungere. Stimulare.
fitorár-se. | Punzarse. | Se piquer. | Sese pungere.
fíxa. | . | Fiche. | Fibula.
fixár-se. | No hacer caso. | Se ficher. Ne faire aucun cas. | Nihilopendere.

fl

flác. | Flaco. | Faible. Languissant. | Debilis. Imbecillis.
fláca. | Feble. | Faible. | Fragilitas.
flácamènt. | Flacamente. | Faiblement. | Languidè. Imbecillitèr.
flagellaciò. | Flagelacion. | Flagellation. | Flagellatio.
flahò en formátge. | Quesadilla. | Talmouse. | Artocreas caseo delibutus.
flairad. | Olido. | Flairé. | Olfactus.
flairar. | Oler. Husmear. Oliscar. | Flairer. | Olfacere.
fláire. | Olor. | Flaire. | Odor.
fláma. *V. **lláma.*** | Llama. | Flamme. | Flamma.
flamánt. | Flamante. | Neuf. Qui n'a jamais servi. | Recens. Illibatus.
flamaráda. | Llamarada. | Grande flamme passagére. | Rapida flamma.
flamenc. *Aucèll.* | Flamenco. | Flaman. | Phoenicopterus.
flametjad. | Arrojado llamas. | Flamboyé. | Rutilatum.
flametjánt. | Flamante. | Brillant. Etincelant. Flamboyant. | Splendens. Flammeus.
flametjar. | Arrojar llamas. | Flamboyer. | Flammas emittere. Rutilare.
flámora. | Flamula. Grimpola. | Flammes. | Flammulae. Vexilla partita in navibus.
flámora. *Pèx.* | . | . | .
flánc. | Flanco. | Flanc. | Latus.
flaquêsa. | Flaqueza. | Faiblesse. | Imbecillitas.
flaquetjad. | Flaqueado. | Vacillé. Chancelé. | Vacillatus. Titubatus.
flaquetjar. | Flaquear. | Vaciller. Chanceler. N'être pas ferme. | Labare. Animo vacillare.
flaquíssim. | Flaquísimo. | Très faible. | Valdè debilis.
flásco. | Frasco. | Flacon. | Lagena. Oenophorum.
flásco de fóg. | Polvorin. Frasco. | Poulevrin. | Pulveris nitrati theca.
flasquèra. | Cantina. | Cantine. | Arcula in cellulas divisa.
flassáda. | Manta. Frazada. | Courte-pointe à longs poils. | Lodix.
flassadêta. | Frazadilla. | Petite courte-pointe. | Lodicula.
flastomad. *V. **blasfemad.*** | Blasfemado. | Blasphémé. | Blasphematus.
flastomadòr. *V. **blasfémo.*** | Blasfemo. | Blasphémateur. | Blasphemus.
flastomar. *V. **blasfemar.*** | Blasfemar. | Blasphémer. | Blasphemare.
flastomía. *V. **blasfémia.*** | Blasfemia. | Blasphême. | Blasphemia.
fláto. | Flato. | Flatuosité. | Flatus.
flatòs, ô ***flatulènt.*** | Flatulento. Flatuoso. | Ce qui cause des flatuosités. | Flatuosus.
fláuta. | Flauta. | Flûte. | Fistula.

flautát. | Flautado. | Jeu d'orgue qui imite la flûte. | Organi sonus modulatior.
flecsibilidad. | Flexîbilidad. | Flexibilité. | Flexibilitas.
flecsíble. | Flexîble. | Flexible. | Flexilis. Docilis.
flequèr. | Panadero. | Boulanger. | Pistor.
flètxa. | Flecha. | Fléche. | Sagitta.
flètxa de reḷlótge. | Mano. | Aiguille de montre. | Index.
flètxa de reḷlótge de sól. | Gnomom. | Gnomon. | Gnomon.
fléuma. | Flema. | Flegme. | Pigritia. Tarditas.
fleumátic. | Flemático. Flegmático. | Flegmatique. | Piger. Tardus.
flóc. | Lazo. | Noeud. | Tenia in nodum copulata.
flóc de cabeis. | Remeson. | Poignée de cheveux qu'on a arrachée. | Capillorum glomus evulsus.
flóc de llána. | Vedija. | Floccon de laine cruë. | Succida.
flóc. *Vela de vaxèll.* | Foque. | Voile triangulaire. | Triangulare velum.
flocad. | Ostentado. | Qui a fait parade. | Ostentatus.
flocadúra. | Flocadura. | Garniture de franges. | Fimbriarum apparatus.
flocar. | Ostentar. | Faire parade. | Ostentare.
⁺**floquêts.** *Flór. V.* ***campaníḷḷas.*** | Campanilla. | Campanelle. | Campanula.
flór. | Flor. | Fleur. | Flos.
flór d'amòr. *V.* ***veḷḷutèras.*** | Flor de amor. Amaranto. | Amaranthe. Passevelours. | Amaranthus.
flór de farína. | Adutáque. Adárgama. | La pure fleur de farine. | Similago.
flór de magranèr, ô ***badócs.*** | Balaustra. | Balauste. Fleur du grenadier. | Balaustium.
flór de passionèra. | Pasionaria. Granadilla. | Grenadille. Fleur de la passion. | Flos passionarius.
flór de tarongèr. | Azahar. | Fleur d'oranger. | Citrius flos.
florèra. | Ramilletero. | Vase garni de fleurs artificielles. | Florum fasciculus.
florèsta. | Floresta. | Bocage. | Nemus. Silvula.
florêt. | Florete. Espada negra. | Fleuret. | Gladius praepilatus.
florêt. | . | . | .
florêta. | Florecita. | Petite fleur. | Flosculus.
floretjad. | Floreado. | Orné de fleurs. | Floribus ornatus.
floretjar. | Florear. | Orner de fleurs. | Floribus ornare.
florí. | Florin. | Florin. | Florenus.
florid. *Vèrb.* | Florecido. | Fleuri. | Floridus.
florid. *Nóm.* | Florido. | Fleuri. | Floridus.
florid. *Nóm.* | Mohoso. Enmohecido. | Moisi. Chanci. | Mucidus.
floridúra en el pá, *etc.* | Moho. | Moississure. Chancissure. | Mucor.
florir. | Florecer. | Fleurir. | Florere.
florir las plántas. | Cerner. Florecer. | Fleurir. | Florere.
florír-se. | Enmohecerse. | Se moisir. Se chancir. | Mucorem contrahere.
floríste. | Florero. | Celui qui fait de fleurs. | Fictorum florum artifex.
florò. | Floron. | Fleuron. | Voluta floribus ornata.
floròn co. | Divieso. | Froncle. | Furunculus.
flóta. *V.* ***esquádra.*** | Flota. | Flotte. | Classis.
flotánt, ô ***fluctuánt.*** | Fluctuante. | Flottant. | Fluctuans.
flotêta. | Flotilla. | Petite flotte. | Classicula.
flóvias en el vi. | Lapa. | La fleur qui se forme sur le vin. | Flos.
flucs. | Fluxo. | Flux. | Fluxus.
flucsiò. | Fluxîon. | Fluxion. | Humoris fluxio.
fluctuaciò. | Fluctuacion. | État flottant. | Fluctuatio. Haesitatio.
fluctuant, ô ***flotánt.*** | Fluctuante. | Flottant. | Fluctuans.
fluctuar. | Fluctuar. | Flotter. | Fluctuare.
fluïdo. | Fluido. | Fluide. | Fluidus.
flux. | Floxo. | Souple. Lâche. | Laxus. Segnis.
⁺**flux.** *En el jóg de cártas.* | Parejas. | Tricon. | Tria folia lusoria similia.
fluxamènt. | Floxamente. | Lâchement. | Languidè.
fluxedad. | Floquedad. Floxera. | Lâcheté. | Debilitas. Ignavia.
fluxedad d'orína. | Estangurria. | Etrangurie. | Stranguria.
fluxetjad. | Floxeado. Flaqueado. | . | .
fluxetjar. | Floxear. Flaquear. | . | .

fo

fóco. | Foco. | Foyer. | Focus.
fóg. | Fuego. | Feu. | Ignis.
fóg de St. Antóni. | Fuego de S. Anton. | Feu Saint Antoine. | Ignis sacer.
fogaráda. | Hervor de sangre. | Ébullition de sang. | Sanguinis effervescentia.
fogaráda. | Lumbrada. | Grand feu. | Ingens ignis.
fogássa. | Queso. | Fromage. | Caseus. Massa coacti lactis.
fogassáda. | Necedad. | Sottise. | Ineptia.
fogassèr. | Molde. | Éclisse. | Forma.
fogátge. | Fogage. | Fouage. | Focarium vectigal.

fogò. | Fogon. Hornilla. | Fourneau. | Fornacula.
fogòs. | Fogoso. | Fougueux. | Ardens. Aestuosus.
fogosidad. | Fogosidad. | Fougue. | Ardor. Impetus.
foguèr. | Eslabon. | Briquet. | Igniarium.
foguèra. *V. festèr.* | Hoguera. | Bûcher. | Rogus. Pyra.
foguetjad. | Fogueado. | Celui qui a reçu le feu. | Ferro candenti inustus.
foguetjar. | Foguear. Labrar á fuego. | Donner le feu. | Ferro candenti inurere.
folga. | Chanza. Chanzoneta. | Badinage. | Jocus.
folgad. | Holgado. | Reposé. Réjoui. | Quietus. À labore refectus.
folgánsa. | Holganza. | Quiétude. Recréation. | Quies. Animi recreatio.
folgar. | Holgar. | Se reposer. Se réjouir. | Quiescere. Animum recreare.
folgár-se. | Holgar. | Se réjouir. | Animum recreare.
foĺlêt. | Duende. Trasgo. | Lutin. Esprit-follet. | Lemur.
+**foltre.** | Fieltro. | Feutre. | Lana coacta.
fomènt. | Fomento. | Fomentation. | Fomentum.
fomentad. | Fomentado. | Fomenté. | Fomentatus.
fomentadòr. | Fomentador. | Celui qui fomente. | Fomentator.
fomentar. | Fomentar. | Fomenter. | Fomentare. Fovere.
fòna. | Vuelo. | Grandeur. | Vestis amplitudo.
fònda. *V. **aubérja.*** | Fonda. | Hôtellerie. Auberge. | Diversorium.
fondál. | Hondo. Hondonada. | Creux. Profond. | Profundum. Cavum.
fondária. | Profundidad. Hondura. | Profondeur. | Altitudo.
fondead. | Fondeado. Ancorado. | Ancré. | Anchoratus.
fondear. | Fondear. Ancorar. Echar áncoras. | Ancrer. | Anchoram jacere.
fondiciò. | Fundicion. | Fonte. Fusion. | Fusio.
fòndo. | Fondo. | Fond. | Imum. Fundum.
fòndo. *V. **donar fòndo.*** | Echar áncoras. | Ancrer. | Anchoram jacere.
fòndos, *en los diamánts.* | Fondos. | Éclat d'un diamant. | Adamantinus fulgor.
fondrer. | Fundir. Derritir. | Fondre. | Fundere.
fondrer-se. | Derritirse. | Se fondre. | Liquescere. Liquefieri. Fundi.
fonedòr. | Fundidor. | Fondeur. | Fusor.
fonòi. | Hinojo. | Fenouil. | Feniculum.
fonòi-marí. | Hinojo marino. | Bacille, ou crêta marine, ou fenouil marin. | Crithmum. Creta marina.[174]
fonòi-sauvátge. | Hinojo silvestre. | Fenouil sauvage. | Hippomarathrum.
fons. | Fondo. | Fond. | Profundum.
fónt. | Fuente. | Fontaine. | Fons.
+**fónt.** *Cirúrg.* | Fuente. | Cautere. | Cauterium.
fónt d'el baptísme. | Pila de bautismo. | Les fonts baptismaux. | Baptisterium.
fontêta. | Fuentecilla. | Petite fontaine. | Fonticulus.
foquêt. | Fueguecillo. | Petit feu. | Igniculus.
fór. | Fuero. | For. Jurisdiction. | Forum. Jus.
forad. | Agujero. | Trou. Pertuis. Ouverture. | Rima. Foramen.
foradad. | Agujerado. | Troué. Percé. | Foratus. Perforatus.
foradar. | Agujerear. Horadar. | Trouer. Percer. | Forare. Perforare.
foradêt. | Agujerillo. | Petit trou. | Parvum foramen.
foragid. | Foragido. | Brigand. Voleur de grand chemin. | Grassator.
forastèr. | Forastero. | Etranger. | Exterus. Peregrinus.
forc. | Xeme. | Demi-pied. | Semipes.
forc d'áis. | Ristra. Horca. | Botte d'ail. | Restis.
fòrca. | Horca. | Potence. Gibet. | Furca. Patibulum.
fòrca de ventar la páia. | Horca. Bieldo. | Fourche. | Furca. Ventilabrum.
forcái. | Arrexaque. Horca. | Fourche. Etançon fourchu. | Furca.
fóre. | Fuera. Afuera. | Dehors. Outre. | Extrà. Foras. Praeter.
forènsê. | Forense. | Du barreau. | Forensis.
forèst. | Salvage. | Sauvage. | Agrestis.
forgad. | Hozado. | Fouillé avec le groin, ou museau. | Rostro inversus.
forgar. | Hozar. | Fouiller avec le groin. | Terram rostro invertere.
fórja. | Fragua. | Forge. | Ferraria fabrica.
forjad. | Forjado. Fraguado. | Forgé. | Fabricatus. Conflatus.
forjadòr. | Fraguador. | Forgeur. | Ferrarius faber. Conflator.
forjar. | Forjar. Fraguar. | Forger. | Fabricare.
fòrma. | Forma. | Forme. | Forma. Species.
+**fòrma de fèr formátge.** | . | Faisel. | Casei formella.
fòrma de sabatèr. | Horma. | Forme de soulier. | Forma. Norma. Mustricola.

174. **fonòi-marí**] ou crêta marine, ou *solament a A*.

formaciò. | Formacion. | Formation. | Conformatio.
formad. | Formado. | Formé. | Formatus.
formál. | Formal. | Formel. | Proprius.
formalidad. | Formalidad. | Formalité. Étiquette. | Rectitudo. Ceremonia.
formalisad. | Formalizado. | Formalisé. | Efformatus. Compositus.
formalisar. | Formalizar. | Donner la forme à une chose. | Efformare. Componere.
formalisár-se. | Formalizarse. | Se formaliser. | Offendi.
formálmènt. | Formalmente. | Formellement. | Formalitèr. Expressè.
formar. | Formar. | Former. | Formare. Informare.
formár-se. | Formarse. | . | .
formátge. | Queso. | Fromage. | Caseus.
formatgêt. | Quesillo. | Petit fromage. | Exiguus caseus.
formatjad. | Queseado. | Qui a fait un fromage. | Caseum conformatus.
formatjáda. *V.* ***flahò.*** | Quesadilla. | Talmouse. | Artocreas caseo delibutus.
formatjar. | Quesear. | Faire un fromage. | Caseum fingere, formare.
formatjud. | Testarudo. | Têtu. | Capitosus. Cerebrosus.
formidáble. | Formidable. | Formidable. | Formidandus.
formidolòs. | Formidoloso. | Craintif. Redoutable. | Formidolosus. Formidandus.
formíga. | Hormiga. | Fourmi. | Formica.
formíga ab álas. | Aluda. | Fourmi aîlée. | Alata formica.
formigò. | . | . | .
formiguèr. | Hormiguero. | Fourmilliére. | Formicarum cubile.
formiguèrs. | . | . | .
formiguêta. | Hormiguilla. | Petite fourmi. | Parva formica.
fórmula. | Fórmula. | Formule. | Formula.
formulári. | Formulario. | Formulaire. | Formularium.
forn. | Horno. | Four. | Furnus.
forn de cáls. | Calera. | Chaufour. | Calcaria fornax.
fornáda. | Hornada. | Fournée. | Panes unà furno illati.
fornál. | Fragua. Hornaza. | Fourneau. Forge. | Fornax. Ferraria officina.
fornèr. | Hornero. | Fournier. | Furnarius. Fornacator.
fornêt. | Hornillo. | Fourneau. | Furnaculus.
fornicaciò. | Fornicacion. | Fornication. | Fornicatio.
fornicad. | Fornicado. | Qui a commis le péché de fornication. | Fornicatus.
fornicadòr. | Fornicador. | Fornicateur. | Fornicator.
fornicar. | Fornicar. | Commettre le péché de fornication. | Fornicari.
fornicári. | Fornicario. | Impudique. Lascif. | Fornicarius.
fornid. | Provehido. | Fourni. | Suppeditatus.
fornimènt. | Provision de alguna cosa. | Fourniture. | Suppeditatio.
fornir. | Proveer. | Fournir. | Suppeditare.
forquêta. | Horquilla. | Petite fourche. | Furcilla.
forquíl̃la. | Tenedor. | Fourchette. | Furcicula ad capiendos cibos.
forrad. | Aforrado. | Fourré. Doublé. | Altero panno intextus.
forrar. | Aforrar. | Fourrer. Doubler. | Pannum alteri insuere.
forrár-se. | Aforrarse. | Se fourrer. |.
fórro. *V.* ***enfórro.*** | Aforro. | Fourrure. Doublure. | Pannus alteri insutus.
forreiad. | Cerrojo. Pestillo. | Verrouil. Verrou. | Pessulus.
forròi. | Badil. | Petite pêle à feu. | Batillum.
fórsa. | Fuerza. | Force. | Vis. Potentia.
forsad. | Forzado. | Forcé. | Coactus.
forsad de galéra. | Forzado. | Forçat. | Remo addictus.
forsádamènt. *V.* ***per fórsa.*** | Forzadamente. | Par force. | Per vim.
forsar. | Forzar. | Forcer. | Vim facere.
[+]**fórse.** *Adv. V.* ***molt.*** | Mucho. | Beaucoup. | Multùm. Valdè.
forsêta. | Fuercecilla. | Force peu considerable. | Levis vis.
forsetjad. | Forcejado. | Tâché. Fait des efforts. | Nisus.
forsetjar. | Forcejar. | Faire des efforts. | Niti. Conari.
forsòs. | Forzoso. | Necessaire. Indispensable. | Necessarius. Inevitabilis.
forsòsamènt. | Forzosamente. | Indispensablement. | Necessariò.
fórt. | Fuerte. | Fort. | Fortis.
fortalesa. | Fortaleza. | Forteresse. Force. | Arx. Fortitudo.
fórtamènt. | Fuertemente. | Fortement. | Fortitèr. Strenuè.
[+]**forte-piáno.** *Músic.* | . | Forte-Piano. |.[175]
fortí. | Fortin. | Fortin. | Propugnaculum.

175. **forte-piáno**] forte-piano *solament a A.*

fortificaciò. | Fortificacion. | Fortification. | Vallatio. Munimen.
fortificad. | Fortificado. | Fortifié. | Fulcitus. Munitus.
fortificar. | Fortificar. | Fortifier. | Fulcire. Munire.
fortificár-se. | Fortificarse. | Se fortifier. | Se vallo cingere.
fortíssim. | Fortísimo. | Très fort. | Fortissimus.
fortissimamènt. | Fortisimamente. | Très fortement. | Fortissimè.
fortuhid. | Fortúito. | Fortuit. Inopiné. | Fortuitus. Inopinatus.
fortúna. | Fortuna. | Fortune. | Fortuna. Sors.
fortunad. *V.* ***afortunad.*** | Afortunado. | Heureux. Fortuné. | Fortunatus.
fortunál. | Fortuna. Borrasca. | Fortune. | Tempestas.
fortunêta. | Fortunilla. | Petite fortune. | Tenuis fortuna.
fosc. | Obscuro. Escuro. | Obscur. | Obscurus.
fòsca. | Obscuridad. | Obscurité. | Obscuritas.
foscòr, ô ***foscúra.*** | Obscuridad. | Obscurité. | Obscuritas.
fósforo. | Fósforo. | Phosphore. | Phosphorus.
fosquetjad. | Obscurecido. | . | .
fosquetjar. | Obscurecer. | Se faire tard. | Advesperascere.
fóssa. | Fosa. Huesa. | Fosse. | Sepulchrum effossum.
fossár. *V.* ***cementéri.*** | Cementerio. Fossal. | Cimetiére. | Caementerium.
fossèr. | Sepulturero. | Fossoyeur. | Vespillo.
⁺**fóssil.** | . | Fossile. | Fossilis.
fósso. | Hoyo. | Fosse. Creux. | Scrobs. Cavus.
fótil. | Espigon. | La pointe d'un épi. | Spiculum.
fótja. | Foxa. Cerceta. | Macreuse. | Anas torquatus. Fulica.

fr

frá. *V.* ***fráre.*** | Frai. | Frére. | Frater.
fracás. | Fracaso. | Fracas. | Casus. Infortunium.
fracciò. | Fraccion. | Fraction. | Fractio.
fractúra. | Fractura. | Fracture. | Fractura.
fragáncia. | Fragrancia. | Odeur. | Fragrancia.
fragánt. | Fragrante. | Odoriférant. | Fragrans. Odorifer.
fragáta. | Fragata. | Fregate. | Liburnica.
frágil. | Fragil. | Fragile. | Fragilis.
fragilidad. | Fragilidad. | Fragilité. | Fragilitas.
frágilmènt. | Fragilmente. | Foiblement. | Debilitèr.
fragmènt. | Fragmento. | Fragment. | Fragmentum.
fragòs. | Fragoso. | Âpre. Rude. | Asper. Arduus. Salebrosus.
fragosidad. | Fragosidad. | Âpreté. | Asperitas. Salebrae.
fránc. | Franco. Horro. | Franc. | Liber. Immunis.
fránc. *Monêda.* | Un franco. | Un franc. | Francus argenteus.
fráncamènt. | Francamente. | Franchement. | Liberè.
Francesc. | Francisco. | François. | Franciscus.
franciscáno. | Franciscano. | Cordelier. | Franciscanus.
francolí. *Aucèll.* | Francolin. | Francolin. | Attagen.
franélla. | Franela. | Flanelle. | Tela lanea defaecata.
fránja. *V.* ***sarrèll.*** | Franja. Flueco. | Frange. | Fimbria.
frangêta. | Franjita. Franjuela. | Petite frange. | Minor fimbria.
franquêsa. | Franquicia. Franqueza. | Franchise. | Immunitas. Privilegium.
franquetjad. | Franqueado. | Exempté. Dispensé. Affranchi. | Exemptus. Liberatus.
franquetjar. | Franquear. | Exempter. Dispenser. Affranchir. | Immunem facere. Liberare.
franquetjár-se. | Desquitarse. | Se décharger de quelque dette. | Se à debito liberare.
fráre. | Fraile. | Moine. Religieux. | Frater. Religiosus. Monachus.
fráre-cugót. | Yaro. | Pied de veau. | Arum.
frarêt. | Frailecito. | Petit Religieux. | Bonus Monachus.
frása. | Frase. | Phrase. | Phrasis. Periodus.
fratérn, ô ***fraternál.*** | Fraternal. | Fraternel. | Fraternus.
fraternálmènt. | Fraternalmente. | Fraternellement. | Fraternè.
fraternidad. | Fraternidad. | Fraternité. | Fraternitas.
fratérno. | Fraterno. | Fraternel. | Fraternus.
fratricídi. | Fratricidio. | Fratricide. | Fratricidium.
fráu. | Fraude. | Fraude. | Fraus. Dolus.
frauduléncia. | Fraudulencia. | Fraude. Fourberie. | Fraus. Fallacia.
fraudulènt. | Fraudulento. | Frauduleux. | Fraudulentus.
fraudulèntmènt. | Fraudulentamente. | Frauduleusement. | Fraudulentèr.
fraudulòs. | Fraudulento. | Frauduleux. | Fraudulentus.
fraudulòsamènt. | Fraudulentamente. | Frauduleusement. | Fraudulentèr.
frê. | Freno. | Frein. | Frenum.

fred. | Frio. | Froid. | Frigus.
fredamènt. | Friamente. | Froidement. | Lentè. Negligentèr.
fredoléc. | Friolento. Friolero. | Sensible au froid. | Frigoris impatiens.
fredòr. | Frialdad. | Froideur. | Frigiditas.
freg-â-freg. | Ras con ras. | Tout proche. | Juxta. Levi tactu.
frêga. *V.* ***fricciò.*** | Friega. Friccion. | Friction. Frottement. | Fricatio.
fregad. | Refregado. Rozado. | Frotté. | Fricatus.
fregáda. | Fregadura. Raboseada. | L'action de frotter. | Frictio.
fregái. | Estropajo. Fregador. | Lavette. Torchon de cuisine. | Scrutum. Scopae.
fregar. | Refregar. Rozar. | Frotter. | Refricare.
fregár-se. | Estregarse. | Se frotter. | Fricare.
fregid. *V.* ***frit.*** | Frito. Freido. | Frit. | Frixus.
fregir. | Freir. | Frire. | Frigere.
fregír-la. | Freírsela. | Duper quelqu'un. | Aliquem deludere.
fregò. | Galopin. Sollastre. | Marmiton de cuisine. | Culinae servus.
fregòna. | Fregona. Fregatriz. | Servante de cuisine. | Culinaria famula.
frenèr. | Frenero. | Éperonnier. | Frenorum artifex.
frenería. | Frenería. | Boutique d'éperonnier. | Locus ubi frena venduntur.
frenesía. | Frenesí. | Frénésie. | Phrenesis.
frenétic. | Frenético. | Frénétique. | Phreneticus.
freqùéncia. | Freqüencia. | Foule. Concours. | Frequentia.
freqùènt. | Freqüente. | Fréquent. | Creber. Frequens.
freqùentaciò. | Freqüentacion. | Fréquentation. | Frequentatio.
freqùentad. | Freqüentado. | Fréquenté. | Frequentatus.
freqùentar. | Freqüentar. | Fréquenter. | Frequentare.
freqùentatíu. | Freqüentativo. | Fréquentatif. | Frequentativus.
freqùentíssim. | Freqüentísimo. | Très fréquent. | Frequentissimus.
freqùentíssimamènt. | Freqüentísimamente. | Très fréquemment. | Frequentissimè.
freqùèntmènt. | Freqüentemente. | Fréquemment. | Frequentèr. Crebrò.
frèsas. *V.* ***mandúxas.*** | Frésas. | Fraises. | Fraga.
fresc. | Fresco. | Frais. Récent. | Subfrigidus. Recens.
fresca. | Fresco. Frescura. | Frais. Fraîcheur. | Subfrigidus aer. Aura levis.
frescamènt. *Adv.* | Frescamente. | Fraîchement. | Recentèr.
frescòr, ô ***frescúra.*** | Frescor. Frescura. | Fraîcheur. | Aura lenis.
fresquêt. | Fresquecito. Fresquito. | Médiocrement frais. | Subfrigidus.
fresquêta. | Fresquita. | Médiocrement frais. | Subfrigidus.
fressa. | . | . | .
fressería, ô ***fressa.*** | Fruslería. Chuchería. | . | Res nullius momenti.
fressêta. | Chisgaravis. | Petit homme. Pauvre homme. | Homuncio.
fressetjad. | . | . | .
fressetjar. | Hacer que hacemos. | Faire l'empressé. | Ardelionem agere.
fressòs. | Faramalla. Bulle-bulle. | Entremetteur. Intrigant. | Ardelio.
fretúra. | Falta. | Disette. Besoin. | Defectus. Inopia.
freturòs. | Falto. | Indigent. Nécessiteux. | Destitutus. Inops.
⁺**fréu.** | Estrecho. | Détroit. | Fretum.
frèx. *Àbre.* | Fresno. | Frêne. | Fraxinus.
frexedar. | Fresneda. | Lieu planté de frênes. | Fraxinetum.
frexúra, ô ***frexurát.*** | Pulmon. Bofes. Livianos. | Fressure. | Exta.
fricciò. | Friega. Friccion. | Friction. Frottement. | Fricatio.
frígula. *Espécia de tem.* | Tomillo. | Espéce de thym. | Thymus.
fris. | Friso. | Frise. | Zophorus.
frisad. | Rizado. | Frisé. | Crispatus.
frisadòr. | Peinador. | Peignoir. | Pectendis crinibus linteum deserviens.
frisar. | Rizar. | Friser. | Crispare.
frisár-se. | Peinarse. | Se peigner. | Se concinnare.
frisêta. | Frisa. | Frise. | Crispatus pannus.
frisò. *Caváll.* | Frison. | Frison. | Phrygius.
frit. | Frito. Freido. | Frit. | Frixus.
fritáda. | Fritura. Fritada. | Fricassée. | Frixarum carnium condimentum.
frívol. | Frívolo. | Frivole. | Frivolus.
frondòs. | Frondoso. | Feuillu. Touffu. | Frondosus.
frondosidad. | Frondosidad. | Touffe. | Frondositas.
front. | Frente. | Front. | Frons.
frontèra. | Frontera. | Frontiére. | Fines.
fronteretjar. | Confinar. | Confiner. | Attinere. Pertingere.
fronterís. | Fronterizo. | Limitrophe. | Conterminus.
fróntis. | Fróntis. | Face. Façade. | Frons.

frontispíci. | Frontispicio. | Frontispice. | Frons.
frontíssa. | Bisagra. Gozne. | Gond. Pivot. | Cardo. Vertebra ferrea.
fructífero. | Fructifero. | Qui porte du fruit. | Fructifer.
fructificad. | Fructificado. | Fructifié. | Fructum datus.
fructificar. | Fructificar. | Fructifier. | Fructum dare.
Fructuòs. | Fructuoso. | Fructueux. | Fructuosus.
fructuòsamènt. | Fructuosamente. | Fructueusement. | Fructuosè. Utilitèr.
frugál. | Frugal. | Frugal. | Sobrius. Parcus.
frugalidad. | Frugalidad. | Frugalité. | Frugalitas.
fruïciò. | Fruicion. | Jouissance. | Fruitio.
fruïr. *V.* ***gosar.*** | Gozar. | Jouir. | Re aliquâ frui.
fruit. | Fruto. | Fruit. | Fructus.
fruita. | Fruta. | Fruit. | Fructus.
fruitál. | Frutal. | Fruitier. | Fructifer. Pomarium.
fruitèr. | Frutal. | Fruitier. | Fructifer.
fruitèra. | Frutero. Ataifor. | Bassin. Assiette. | Lanx.
frumènt. | Trigo candeal. | Froment. | Triticum.
fruncid. | Fruncido. | Froncé. | Corrugatus.
fruncir. | Fruncir. | Froncer. | In rugas contrahere.
frustrad. | Frustrado. | Frustré. | Frustratus.
frustrar. | Frustrar. | Frustrer. | Frustrare.
frustrár-se. | Frustrarse. | Se frustrer. | Frustrari.

fu

fuáda de fil. | Mazorca. | Fusée de fil. | Fusi glomus.
fuêt. | Látigo. | Fuet. | Flagellum. Scutica.
fuetáda. | Latigazo. | Coup de fuet. Claquement du fuet. | Flagellis ictus, vel sonitus.
fugir. | Huir. Huirse. | Fuir. S'enfuir. | Fugere.
fugitíu. | Fugitivo. | Fugitif. | Fugitivus.
fui de llíbre. | Hoja. | Feuille d'un livre. | Folium.
fui de papèr. | Pliego. | Feuille de papier entiére. | Plagula papyracea.
fuia. | Hoja. | Feuille. | Folium.
fuiáca. | Hojarasca. Seroja. | Les feuilles qui tombent des arbres. | Strata folia.
fuiátge. | Follage. | Feuillage. | Folia sculpta, vel acu picta.
fuiêta. | Hojuela. | Petite feuille. | Folium exiguum.
fuietjad. | Hojeado. | Feuilleté. | Evolutus.
fuietjar. | Hojear. | Feuilleter un livre. | Evolvere.
fuit. | Huido. | Fui. Enfui. | Fugitivus. Evitatus.
fuita. | Huida. | Fuite. | Fuga.
fuláno. | Fulano. | Un tel. | Ille.
full. *V.* ***fui.*** | Pliego. | Feuille. | Folium.
fulminaciò. | Fulminacion. | Fulmination. | Fulminatio.
fulminad. | Fulminado. | Fulminé. Foudroyé. | Fulminatus.
fulminar. | Fulminar. | Fulminer. Foudroyer. | Fulminare.
fum. | Humo. | Fumée. | Fumus.
fum d'estámpa. *V.* ***negre-fum.*** | Tizna. | Noir de fumée. | Fuligo.
fumad. *Vèrb.* | Fumado. | Fumé. | Tabacum expiratus.
fumad. *Nóm.* | Ahumado. Denegrido. | Enfumé. | Fumosus.
fumáda. | Ahumada. | Signal donné par le moyen de la fumée. | Fumo datum signum.
fumáda de tabác. | Fumada. | Une pipe de tabac. | Tabaci fumaria portio.
fumadòr. | Fumador. | Fumeur. | Qui tabacum expirat.
fumái. | Tizo. Carbon mal quemado. | Flambart. | Carbo semiustus.
fumar tabác. | Fumar. Fumar. | Fumer du tabac. | Tabacum expirare.
fúmas-térra. | Fumaria. Palomina. | Fumeterre. | Fumaria.
fumássa, ô ***fumèra.*** | Humareda. | Grande fumée. | Fumus vehemens.
fumerál. | Humero. | Tuyau d'une cheminée. | Fumarium.
fumòs. | Humoso. Fumoso. | Fumeux. | Fumosus.
fums. | Humos. Humos. | Vanité. Présomption. | Superbia.
funámbulo. | Funámbulo. | Funambule. | Funambulus.
funamènt. | Cimiento. Fundamento. | Fondement. | Fundamentum.
funamentad. | Fundamentado. Fundamentado. | Fondé. Établi. | Fundatus.
funamentál. | Fundamental. | Fondamental. | Fundamentalis.
funamentar. | Fundamentar. | Fonder. Établir. | Fundare. Fundamenta mittere.
funciò. | Funcion. | Fonction. | Functio. Celebritas.
fúnda, ô ***fúndas.*** | Funda. | Fourreau de pistolet. | Theca.
fundaciò. | Fundacion. | Fondation. | Fundatio.
fundad. | Fundado. | Fondé. | Fundatus.
fundádamènt. | Fundadamente. | Avec fondement. | Fundamentalitèr.
fundadòr. | Fundador. | Fondateur. | Fundator.
fundar. | Fundar. | Fonder. | Fundare.
fundár-se. | Fundarse. | Se fonder. | Stabilire. Confirmare.
fúnebre. | Fúnebre. | Funebre. | Funebris.

funerál. | Funeral. | Funérailles. | Funus. Funebris pompa.
funerária. | Funeral. | Funeraire. | Funerarius.
funèst. | Funesto. | Funeste. | Funestus.
fúra. | Huron. | Furet. | Viverra.
furatetjad. | Huroneado. | Fureté. | Scrutatus.
furatetjar. | Huronear. | Fureter. | Scrutari. Rimari.
fúria. | Furia. | Furie. | Furor. Rabies.
furiòs. | Furioso. | Furieux. | Furens. Furiosus.
furiòsamènt. | Furiosamente. | Furieusement. | Furentèr. Furiosè.
furòr. | Furor. | Fureur. | Furor.
furt. *V.* ***róbo.*** | Hurto. | Vol. | Furtum.
furtad. *V.* ***robad.*** | Hurtado. | Dérobé. | Furto abreptus.
furtíu. | Furtivo. | Furtif. | Furtivus.
furtivamènt. | Furtivamente. | Furtivement. | Furtim. Clanculùm.
fus. *Nóm.* | Huso. | Fuseau. | Fusus.
fus. *Vèrb.* | Fundido. | Fondu. | Fusus. Conflatus.
fúsa. | Fundicion. | Fonte. | Fusio.
fúsea. *Músic.* | Fusa. | . | Signum musicum.
fusèll. | Fusil. | Fusil. | Fistula ferrea.
fusèll de cárro. | Exe. | Aissieu. | Axis.
fuselÏèr. | Fusilero. | Fusilier. | Sclopetarius.
fústa. | Novedad. | Nouveauté. | Novitas.
fústa. | Madera. | Du bois. | Lignum.
fustáina. | Fustan. | Futaine. | Xilinum textum.
fustèr. | Carpintero. | Charpentier. | Materiarius.
fustería. | Carpintería. | Charpenterie. | Materiatura.
fustêta. | Maderillo. | Morceau de bois. | Parvum lignum.
fútil. | Fútil. | Futile. | Futilis.
futilidad. | Futilidad. | Futilité. | Futilitas.
futur. | Futuro. | Futur. | Futurus.

G

ga

gabadál. *V. gavêta.* | Dornajo. Arteson. | Auge de maçon. | Mactra gypso subigendo.
gabardína. *V. cóta.* | Gabardina. | Jupon. Cotillon de femme. Petit justau-corps. | Semicinctum. Penula adstrictior.
gabárra. | Gabarra. | Gabare. | Scapha vectoria.
gabarrót. | Tachuela. | Broquette. Petit clou à tête ronde. | Clavellus. Clavulus umbellatus.
gábia. | Jaula. | Cage. | Cavea.
+**gábia enganadòra.** | Jaula. Trampa. Garlito. | Trébuchet. | Decipulum.
gabiáire, ô ***gabièr.*** | Jaulero. | Celui qui fait ou qui vend des cages. | Cavearum artifex.
gábias d'un bastimènt. | Gavia. Tamboretes. | Hune. Gabie. | Carchesium. Mali specula.
gabièr. | Gabiero. | Gabier. | Speculator navis.[176]
gabiêta. | Jaulilla. | Petite cage. | Parva cavea.
gabinèt. | Apartadizo. Retrete. | Bouge. Petite chambre. | Recessus.
gabiò. | Gavion. | Gabion. | Fartus terrâ corbis.
gáfa. | Laña. | Crampon. | Fibula. Ferreus nexus.
gafarrò. *Aucèll. V.* ***oriól.*** | Verdecillo. Chamariz. | Loriot. | Galbulus.[177]
gafêt. ***Gafêta.*** | Corchete. | Crochet. Agraffe. Porte et agraffe. | Fibula. Uncinus.
gahòns. *Hèrba.* | Detiene buey. | Arrête-boeuf. Bou-grande. | Anonis. Ononis. Aresta bovis.
gáia. | Giron. Nesga. | Lambeau. | Vestium appendix triangularis.
gaiatèll, ô ***guivitèll.*** | Boya. | Bouée. | Anchorale.
gaiáto. | Cayado. | Bâton. Houlette. | Baculus. Pedum.
gaiêta. *V.* ***adzebêja.*** | Azabache. | Jayet. Jais. | Gagates.
gáire. | Poco. Pocas veces. Casi nada. | Guéres. | Parùm. Non multùm.
gáita. | Gaita. | Musette. | Uter symphoniacus.
gála. | Gala. | Élégance. Bonne grace. | Elegantia.
galamò. | Papada. Papadilla. | . | Guttur obessum.
galán. | Galán. Bizarro. | Galant. | Festivus. Venustus.
galanêt. | Galancete. | Mignon. Dameret. | Bellulus. Politulus.
galánja. *Plánta.* | Galanga. | Galanga. | Galanga.
galantèo. | Galanteo. | Galanterie. | Affectus. Allectio.
galantería. | Galantería. | Galanterie. | Urbanitas.
galantetjad. | Galanteado. | Courtisé. | Sollicitatus. Captatus.
galantetjadòr. | Galanteador. | Galant. | Procus. Amosius.
galantetjar. | Galantear. | Courtiser les dames. | Mulierem allicere.
galántmènt. | Bonitamente. Galantemente. Con gracia. | Tout doucement. Galamment. | Cautè. Providè. Elegantèr.
gálas. ***Fèsta.*** | Galas. Dia de gala. | Jour de fête. | Festus dies.
gálas de fèr tínta. | Agallas. | Galles. | Galla.
galbána. | Galbana. | Cicerole. | Cicera.
galbano. | Galbano. | Galbanum. | Galbanum.
gálda, ô ***guálda.*** *Hèrba.* | Gualda. | Gaude. | Lutea herba. Luteola.
galdòs. | Lindo. Bonito. | Joli. Gentil. Mignon. | Bellus.

176. **gabièr**] navi *solament a A.*
177. **gafarrò**] Aucèll *solament a A.*

galéra. | Galera. | Galere. | Triremis.
galería. | Galería. | Galerie. | Porticus.
galêt. *V.* ***beurer â galêt.*** | Beber á gallete. | Boire à tire-larigot. | Hiante ore haurire.
galêta. | Biscocho. Galleta. | Biscuit de mer. | Biscoctus panis nauticus.
galetjad. | . | . | .
galetjár-se. | . | . | .
gálga. | Galga. | Piquets. | Anchorale fulcrum.
+**gálga.** | Gargol. | Vuide. | Cavitas. Canalisulus.
galgad. | . | . | .
galgar. | . | . | .
gálgo. | Galgo. | Levrier. | Canis gallicus.
galiássa. | Galeaza. | Galéasse. | Maior triremis.
galindáina. | Lilaila. | Babiole. Bagatelle. | Nugae. Res frivolae.
galiò. | Galeon. | Galion. | Navis oneraria.
galióta. | Galeota. | Galiotte. | Minor triremis.
gáll. *Aucèll.* | Gallo. | Coq. | Gallus.
Gáll. *Nóm d'hómê.* | Gallo. | Gal. | Gallus.
gáll. *Pèx.* | Gallo. | Coq. | Gallus piscis.
gáll d'Índia. | Pavo. | Coq d'Inde. | Gallus indicus.
gallárd. | Gallardo. | Gaillard. | Elegans. Venustus.
gallárda. *Cért báll.* | Gallarda. | Gaillarde. | Elegans tripudium.
gallárdamènt. | Gallardamente. | Gaillardement. | Alacritèr. Lepidè.
gallardêt. | Gallardete. | Gaillardet. | Aplustre.
gallardía. | Gallardía. | Bonne grace. Air galant. | Elegantia. Speciositas.
gallardò. | Galardon. | Récompense. | Merces. Proemium.
gallardonad. | Galardonado. | Récompensé. | Remuneratus.
gallardonar. | Galardonar. | Récompenser. | Remunerare.
gallarêt. | Gallito. | Jeune homme impudent. | Petulans juvenis.
galletjad. | Galleado. | Enorgueilli. | Superbitus.
galletjar. | Gallear. | Vouloir primer. S'énorgueillir. | Inter caeteros sese efferre.
gallí. | . | Grelin. | Funiculus minimus nauticus.
gallína. | Gallina. | Poule. | Gallina.
gallína-cèga. *Aucèll. V.* ***cèga.*** | Gallina ciega. Chocha. Becada. | Beccasse. | Gallinago. Rusticula major.[178]
gallinássa. | Gallinaza. | Fiente de poule. | Fimus gallinaceus.
gallinèr. | Gallinero. | Poulaillier. Juchoir. | Gallinarium.
gallinêtas. *Pèx.* | Rubio. Rubio. | . | Piscis marinae hirundini similis.
gallófa. | Gallofa. | Historiette. | Fabella. Narratiuncula.
gallofería. | Follonería. | Poltronerie. Fainéantise. | Ignavia. Segnities.
gallófo. | Hobachon. Follon. | Poltron. Fainéant. | Ignavus. Segnis.
galmòn. *Aucèll.* | Calamon. Porfirion. | Porphyrion. | Porphyris.
galò. | Galon. Galon. | Galon. | Fasciola aurea, vel serica.
galò. *Cérta mesúra.* | . | . | .[179]
galóp. | Galope. | Galop. | Equi concitatus gradus.
galopad. | Galopeado. Galopeado. | Galopé. | Folutim incessus.
galopar. | Galopear. | Galoper. | Folutim incedere.
galótxa. | Galocha. | Sabot. Galoche. | Solea gallica. Calo.
galsadòr. | Argallera. | . | Serrula curva, falcata.
gálsê. | Rebaxo. Rebaxo. Muesca. | Cran. Entaille. | Incisio.
gálta. | Mexilla. Carrillo. | Joue. | Gena.
galtáda. *V.* ***bofetáda.*** | Bofeton. | Soufflet. | Colaphus. Alapa.
galtèras. *V.* ***humòr fred.*** | Paperas. | Goître. | Gutturis tumor.
galtud. | Carrilludo. | Joufflu. | Bucculentus.
gálzer. *V.* ***cális.*** | Caliz. | Calice. | Calix. Patera.
gámba. *Pèx.* | Gámbaro. | Crabe. | Stacus. Gambarus.
gámba. *V.* ***cáma.*** | Gamba. Pierna. | Jambe. | Crus.
gambáda. | Gambata. Pernada. | Gambade. | Jactatio.
gambáls. *V.* ***corrêtjas d'estrèb.*** | Arricises. | Étriviére. | Stapedis ligula.
+**gambanèr.** | Suerte de red. | Vervex. | Everriculum.
gambèra. | Greva. | Gréve. | Ocrea.
gambirot. | Salta bardales. | Turbulent. | Irrequietus.
gambux. | Gambox. Capillo. | Béguin d'enfant. | Puerorum pileolus.
gámma. *Músic.* | Gamma. | Gamme. | Notarum musicarum tabula.
gámo. *V.* ***dáina.*** | Gamo. | Daim. | Dama.
gamonêt. *Hèrba. V.* ***aubò. Caramúxa.*** | Gamon. | Asphodèle. | Asphodelus.[180]
gána. | Gana. | Envie. Appetit. | Appetitus.

178. **gallína-cèga**] Aucèll *solament a A.*
179. **galò**] Cérta *solament a A.*
180. **gamonêt**] Hèrba *solament a A.*

ganáncia. | Ganancia. | Gain. Profit. | Quaestus. Lucrum.
gangrèna. | Gangrena. | Gangrene. | Gangraena.
gangrenad. | Gangrenado. | Gangrené. | Gangraenâ affectus.
gangrenár-se. | Gangrenarse. | Se gangrener. | Gangraenâ affici.
gánguil. *Bárco.* | Gánguil. | Gros bateau à un seul mât. | Cymba navis.[181]
ganivêt. | Cuchillo. | Couteau. | Culter.
ganivêta. | Cuchilla. | Couperet. Grand couteau. | Ascia. Lanionius culter.
ganivetáda. | Cuchillada. | Coup de couteau. | Cultri ictus.
ganivetèra. | Cuchillera. | Couteliére. | Cultrorum theca.
ganivetêt. | Cuchillito. | Petit couteau. | Cultellus.
ganòs. | Ganoso. | Avide. Desireux. | Avidus. Cupidus.
gánsa. | Presilla. | Ganse. | Fibula.
gansería. | Zorrería. | Finesse. Ruse. | Calliditas.
gánso. | Zorra. Zorrica. | Fin. Rusé. | Callidus. Vafer.
ganxêt. | Garabatillo. | Petit crochet. | Uncus tenuis.
gánxo. | Gancho. Garfío. | Crochet. | Uncus. Harpago.
ganxud. | Ganchoso. | Crochu. | Uncinatus. Aduncus.
ganzúa. | Ganzúa. | Rossignol, espèce de crochet. | Clavis adunca. Uncus seris aperiendis.
gáña. | Agalla. Agallas. | Ouïes des poissons. | Branchiae.
gañáda. | Chirlo. | Balafre. Estafilade. | Cicatrix oblonga in facie.
garaváto. *V.* ***escaraváts.*** | Escarabajos. Garambaynas. | Pieds de mouches. | Malè efformatae litterae.
gárba. | Garba. Gavilla. | Gerbe de bled. | Frumenti fascis.
garbèll. | Harnero. Criba. Zaranda. | Crible. | Cribrum.
garbeĺlad. | Cribado. Acribado. | Criblé. | Cribratus.
garbeĺladòr. | Garbillador. Zarandero. | Vanneur. Cribleur. | Cribrarius agitator.
garbeĺlar. | Cribar. Acribar. Garbillar. | Cribler. | Cribrare.
garbeò. | Palmito. | Palmiste. | Palma agrestis.
garbeò de sarmènts. | Mostela. Mostela. | Fagot de sarmens. | Sarmentorum strues.
garbèra. | Hacina. Gavillero. | Monceau de gerbes. | Fascium strues.
garberad. | Hacinado. | Amoncelé. Engerbé. | Coacervatus.
garberar. | Hacinar. | Engerber. | Fasciculos in struem ponere.
garbetjad. | Sacado. | Qui a porté les gerbes dans l'aire. | Messes ab agro ad eram delatum.
[+]**garbetjadòr.** | . | . | .
garbetjar. | Sacar. | Porter les gerbes dans l'aire. | Messes ab agro ad eram deferre.
garbí. *Vènt. V.* ***llebetx.*** | Garbino. | Garbin. | Subauster. Africus.[182]
gárbo. | Garbo. | Bonne façon. Bon air. | Elegantia. Perfectio.
garbòs. ***Lliberál.*** | Galante. | Généreux. Libéral. | Liberalis. Magnificus.
garbòs. | Garboso. | Qui a bonne grace. | Elegans. Venustus.
garbosidad. | Garbosidad. | Générosité. Libéralité. | Liberalitas. Magnificentia.
gardòn. *Pèx.* | Leucisco. | Sorte de poisson. | Leuciscus. Luciscus.
garfí. | Garfío. | Crochet, ou croc. | Harpago.
gargái. | Gargajo. | Crachat. | Conglobatum sputum.
gargaiáda. | Gargajazo. | Crachat qu'on jette sur quelqu'un. | Conglobati sputi jactus.
gargaietjad. | Gargajeado. | Craché. | Sputatum.
gargaietjadòr. | Gargajoso. | Celui qui crache sans cesse. | Sputator.
gargaietjar. | Gargajear. | Cracher. | Sputare.
gargamèĺla. | Garganta. | La gorge. Le gosier. | Guttur.
gargameĺlò. *V.* ***neulèĺla.*** | Gallillo. Epiglottis. | Luette. Epiglotte. | Epiglottis.
gargarisad. | Gargarizado. | Gargarisé. | Gargarizatus.
gargarisar. | Gargarizar. | Gargariser. | Gargarizare.
gargarísme, ô ***gargolí.*** | Gargarismo. | Gargarisme. | Gargarizatus.
garíta. | Garita. Garita. | Guérite. | Specula.
garlópa. | Garlopa. | Varlope. | Longum laevigatorium.
garnátxa. *V.* ***gramáia.*** | Garnacha. Gramalla. Toga. | Robe de conseiller. Toge. | Chamys. Toga.
garnéu. | Marrajo. Martagon. | Fin. Rusé. | Vafer. Callidus. Astutus.
gárra. | Garra. | Griffe. | Adunca manus.
garráfa. | Garrafa. | Caraffe. | Lagena.

181. **gánguil**] Bárco *solament a A.*

182. **garbí**] Vènt *solament a A.*

garrafál. | Garrafal. | Excessif. | Ingens. Praegrandis.
garrafèr. | . | . | .
garrafò. | Corchera. | Seau d'ecorce de liege. | Vas subereum.
+**garráma.** | Garrama. | Tribut que payent les maures. | Maurorum vectigal.
garrid. | Garrido. | Joli. Qui a bonne grace. | Pulcher. Venustus.
garridêt, ô ***garridói.*** | Graciosito. | Mignon. Mignard. | Venustulus.
garríga. *V.* ***andròna. Boscarrò.*** | Matorral. | Champ couvert de buissons. | Dumetum. Frutetum.
garrigói, ô ***garrigól.*** | Matorral. | Champ couvert de buissons. | Dumetum. Frutetum.
garrò. | Calcañar. Zancajo. | Talon. | Talus. Calx.
garrót. | Garrote. | Garrot. Bâton. | Fustis.
garrotáda. | Garrotazo. | Coup de garrot, ou de bâton. | Fustis ictus.
garróva. | Algarroba. Garroba. | Carouge. | Siliqua.
garrovar. | Algarrobal. | Lieu planté de carougiers. | Ager siliquis consitus.
garrovèr. | Algarrobo. Algarrobo. Garrobo. | Carougier. | Siliqua arbor.
garrovèr bord. | Anagyris. | Anagyris. Bois puant. | Anagyris.
garroví. | Arvejon. | Semence du carougier. | Pisum.
garrul̃lad. | Charlado. | Babillé. | Garritus. Blateratus.
garrul̃lar. | Charlar. | Babiller. | Garrire. Blaterare.
garrul̃lár-se. | Charlar. | Babiller. | Garrire. Blaterare.
gársa. *Aucèll.* | Picaza. Marica. Urraca. | Pie. | Ardea. Pica.
gársa. *Róba.* | Gasa. | Gaze. | Rarior et subtilior tela.
gársa reál. | Garza real. | Héron. | Ardea stellaris.
garsòn. | Garzon. | Garçon. | Juvenis. Adolescens.
gás. | Gas. | Gas. | Gas.
gastad. | Gastado. | Gâté. | Attritus. Vitiatus.
gastad. | Gastado. | Dépensé. | Insumptus.
gastadòr. | Gastador. | Dissipateur. | Consumptor.
gastar. | Gastar. | Dépenser. | Impendere. Insumere.
gastár-se. | Gastarse. | Se gâter. | Atteri. Vitiari.
gásto. | Gasto. | Dépense. | Sumptus. Dispendium.
gát. ***Gáta.*** | Gato. Gata. | Chat. Chatte. | Felis. Felis faemina.
gát. ***Borrátxo.*** | Pellejo. Mona. Borracho. | Yvrogne. | Ebrius.
gát. *Pèx.* | Gato marino. Tollo. | Chat de mer. | Galeus. Squalus.
gát d'Algália. | Gato de Algalia. | Civette. | Feles odorata.
gát maimò. | Gato paul. | Guenon. | Cercopithecus.
gatáda. | Gazafaton. | Sottise. Impertinence. | Cacophaton.
gatássas. *Hèrba.* | Gatas. Gatuñas. | . | .
+**gatèll.** *V.* ***oiástre d'áse.*** | Carpe. Carpino. | Charme. | Carpinus betulus.
gatèra. *V.* ***borratxèra.*** | Borrachera. Embriaguez. | Yvresse. | Ebrietas.
gatêt. | Gatillo. | Petit chat. | Catulus.
gatetjad. | Gateado. | Rampé. | Reptum. Serptum.
gatetjar. | Gatear. | Ramper. | Repere. Serpere.
gátg. *Aucèll.* | Pigazo. | . | Tynx.
gatíl̃lo-cásto. *Plánta.* | Agno casto. Sauzo gatillo. | Agnus castus. | Vitex. Salix amerina.
gatiñad. | Escarapelado. | Querellé. | Rixatus.
gatiñar. | Escarapelar. | Quereller. | Rixare.
gatiñár-se. | Escarapelarse. Palotearse. | Querelle r. | Rixari.
gatonèra. | Gatera. | Chatiére. | Foramen per quod subire felis possit.
gatòns. *Pèx.* | Peusa-roja. | . | .[183]
gát-váire. | . | . | .
gatzoll. ***Trinxêt.*** | Bodollo. | Serpe. | Scirpicula.
gavarrèra, ô ***madrisèlva.*** | Madreselva. | Chevrefeuille. | Caprifolium.
gavátg d'animál. | Papo. Buche. | Jabot. Poche. | Ingluvies.
gavèl̃la. | Gavilla. | Javelle. | Fascis.
gavêta. | Dornajo. Arteson. Cuezo. | Auge de maçon. | Mactra gypso subigendo.
gavína. | Gaviota. | Mouette. | Gavia.
gaudid. | Gozado. | Joui. | Potitus.
gaudimènt. | Goce. | Jouissance. | Possessio.
gaudir. | Gozar. | Jouir. | Frui. Potiri.
gaufò. | Bisagra. Quicio. Gozne. | Gond. Pivot. | Cardo. Ferrea compago.
gáus. *Aucèll.* | Alucon. Gavilan macho. | Mouchet. Emouchet. | Alluco. Muscetus.
+**gavilá.** | Gavilan. | Epervier. | Accipiter.
+**gáxa.** *Férro ahònt entra el piu de la tancadúra.* | Cerradero. | Gache. Chape dans laquelle entre la pêne d'une serrure. | Serae fibula.
gazêta. | Gazeta. | Gazette. | Gazeta.
gazetèr. | Gazetero. | Gazetier. | Nuntiorum scriptor.

183. **gatòns**] Peusa-roja *solament a A.*

gazetíste. | Gazetista. | Nouveliste. | Novitatum studiosus.
gazofiláci. | Gazofilazio. | Lieu où l'on garde le tresor. | Gazophilacium.

ge

gél. | Hiélo. Yelo. | Glace. | Glacies. Gelu.
gelad. | Helado. | Gelé. Glacé. | Congelatus.
gelad. *Áigua geláda.* | Frio. | Liqueurs glacées. | Potus congelatus.
geláda. | Helada. Escarcha. | Gelée blanche. | Pruina.
gelar. | Helar. | Geler. | Gelare.
gelár-se. | Helarse. | Se geler. Se glacer. | Rigere.
gelatína. | Gelatina. Jalea. | Gelée. | Succus gelatus.
gelosía. ***Retxads.*** | Celosía. Gelosía. | Jalousie. Treillage. | Cancelli. Transenna.
gemèg. | Gemido. | Gémissement. | Gemitus.
gemegad. | Gemido. | Plaint. Gémi. | Gemitibus expressus.
gemegadòr, ô ***gemegáire.*** | Gemidor. | Celui qui gémit. | Gemens.
gemegar. | Gemir. | Gémir. | Gemere.
Géminis. | Géminis. | Les Gemeaux. | Geminis.
genciána. *Hèrba.* | Genciana. | Gentiane. | Gentiana.
géndre. | Yerno. | Gendre. | Gener.
genealogía. | Genealogía. | Généalogie. | Genealogia.
genealógic. | Genealógico. | Généalogique. | Genealogicus.
generaciò. | Generacion. | Génération. | Generatio.
generaciò. *V.* ***multitud.*** | Gentío. | Foule. | Turba.
generál. *Substantíu.* | General. | Général. | Dux.
generál. *Adjectíu.* | General. | Général. | Generalis. Universalis.
generála. | Generala. | Générale. | Generale signum.
generalát. | Generalato. | Généralat. | Ducis dignitas.
generalidad. | Generalidad. | Généralité. | Universalitas.
generalíssim. *Subs.* | Generalísimo. | Généralissime. | Dux supremus.
generalíssim. *Adj.* | Generalísimo. | Très général. | Generalissimus.
generálmènt. | Generalmente. | En général. | Generatim. In genere.
generánt. | Generante. | Engendrant. | Generans.
genéric. | Genérico. | Générique. | Genericus.
genéricamènt. | Genéricamente. | Universellement. | Genericè.
género. | Género. | Genre. | Genus.
generòs. | Generoso. | Généreux. Libéral. | Munificus. Liberalis.
generòsamènt. | Generosamente. | Généreusement. | Munificè. Liberalitèr.
generosidad. | Generosidad. | Générosité. | Magnanimitas.
Génesis. | Génesis. | Genèse. | Genesis.
genetliaco. | Genetlíaco. | Genethliogique. | Genethliacus.
géni. ***Naturál.*** | Genio. | Génie. | Genium.
geniál. | Genial. | Conforme au génie. | Genialis.
genitíu. | Genitivo. | Génitif. | Genitivus.
genívas. | Encias. | Les gencives. | Gingivae.
genivót. | Haba. | Lampas. Féve. | Fabarius tumor.
genovêsos. *Pèx.* | . | . | .
gèns. *Afirmatíu.* | Algun. Algo. | Quelque peu. | Aliquid.
gèns. *Negatíu.* | Ningun. Nada. | Aucun. Rien. | Nullus. Nihil.
gènt. | Gente. | Gens. | Gens.
gentêta. | Gentecilla. | Petites gens. | Plebecula.
gentíl. ***Pagá.*** | Gentil. | Gentil. Payen. | Gentilis. Ethnicus.
gentíl. ***Ecscellènt.*** | Gentil. | Gentil. Excellent. | Eximius. Elegans.
gentilêsa. | Gentileza. | Gentillesse. | Elegantia.
gentílic. | Gentílico. | Payen. | Gentilicus.
gentilidad. | Gentilidad. | Gentilité. Paganisme. | Gentium falsa religio.
gentilísme. | Gentilismo. | Paganisme. | Gentium falsa religio.
gentilmènt. | Gentilmente. | Gentiment. | Elegantèr. Lepidè.
gentóta. | Gentalla. Gentualla. | La populace. | Plebis sordes.
genuflecsiò. | Genuflexîon. | Génuflexion. | Genuflexio.
genuflectóri. | Genuflexôrio. | . | .
genuíno. | Genuino. | Naturel. Sans mêlange. | Genuinus.[184]
geografía. | Geografía. | Géographie. | Geographia.
geográfic. | Geográfico. | Geógraphique. | Geographicus.
geògrafo. | Geógrafo. | Géographe. | Geographus.
geometría. | Geometría. | Géométrie. | Geometria.
geométric. | Geométrico. | Géométrique. | Geometricus.

184. **genuíno**] Naturel. *A*: Naturel *B.*

geométricamènt. | Geométricamente. | Géométriquement. | Geometricè.
geòmetro. | Geómetra. | Géometre. | Geometra.
gèp. | Corcova. | Bosse. | Gibbus.
geperud. | Corcovado. | Bossu. | Gibbus. Gibbosus.
gèrga. | Gerigonza. | Jargon. | Inordinatus sermo.
germá. | Hermano. | Frére. | Frater. Germanus.
germá-bassò, ô ***bassòns.*** | Mellizo. Gemelos. | Jumeaux. | Gemelli.
germána. | Hermana. | Soeur. | Soror.
germandad. | Hermandad. | Fraternité. | Fraternitas.
germandad. | Hermandad. | Confrairie. | Sodalitium.
germinaciò. | Germinacion. | L'action de germer. | Germinatio.
germinad. | Brotado. | Poussé. Germé. | Germinatum.
germinar. | Brotar. | Pousser. Germer. | Germinare.
⁺**gérna.** *Pèx.* | . | . | .
geroglífic. | Geroglífico. | Hiéroglyphe. | Symbolum hieroglyphicum.
Geróni. | Gerónimo. | Hierome. | Hieronymus.
gérra. | Tinaja. Jarra. | Jarre. Hydrie. Cruche. | Dolium. Hydria.
gerrèr. | Zafariche. | Buffet. | Urnarium.
gerrèr. | Alfaharero. | Potier de terre. | Figulus.
gerrería. *V.* ***teulèra.*** | Alfahar. | Boutique de potier. | Figulina officina.
gerrêt. *Pèx.* | Caramel. | Espéce de petite sardine. | Gerres. Sardiniae genus.
gerrêta. | Tinajilla. | Petite cruche. | Doliolum.
gérro. | Jarro. | Pot de terre à une anse. | Urceus.
gérs. | Frambuésa. Zarzamora. | Framboise. | Morum Idaeum.
gerundíu. | Gerundio. | Gérondif. | Gerundium.
gés. *Esclamaciò per fèr aturar una bístia.* | Alto aquí. | Hola. Hola hé. | Heus.
gesólreut. | Gesolreut. | Le premier des signes de la musique. | Primum musicae signum.
gèsto. | Gesto. | Geste. Mine. Air. | Gestus. Facies.
gèstos. | Gestos. | Grimaces. | Mimum agere.
géurer. | Yacer. | Être couché. Reposer. | Jacere.

gi

gigánt. | Gigante. | Géant. | Gigas.
gigánta. | Giganta. | Géante. | Gigas.
gigantí. | Agigantado. | Gigantesque. | Gigantaeus.
gigantína. | Agigantada. | Gigantesque. | Gigantaea.
⁺**Gil.** *Nóm d'hómê.* | Gil. | Gilles. | Aegidius.
gin. *Licòr.* | Rosoli de Enebrina. | Ratafia de geniévre. | Rosasolium juniperi.
gin. *Róba.* | . | . | .
ginèbre. *Ábre.* | Enebro. | Genevrier. | Juniperus.
ginebrèda. | Enebral. | Lieu planté de genevriers. | Locus juniperis consitus.
ginebrò. | Nebrina. | Geniévre. | Juniperi bacca.
gingèbre. | Gengibre. | Gingembre. | Zingiber.
ginjól. *V.* ***grejol. Llíri bláu.*** | Lirio cardeno. Acoro. | Flambe. | Lilium. Iris.
gínjol. | Azufayfa. | Gingeole. Jujube. | Ziziphum.
⁺**ginjólas.** *Aucèll.* | Avion. | Espéce de Martinet. | Cypsellus Apus.
ginjolèr. | Azufayfo. | Gingeolier. Jujubier. | Ziziphus.
ginèsta. | Ginesta. Retama. | Genêt. | Genista. Genesta.
ginestar. | Retamal. Retamera. | Lieu planté de genêts. | Locus genistis consitus.
ginêta. *Llánsa cúrta.* | Gineta. | Espéce de lance courte. | Hasta exilis.
ginètê. | Ginete. | Cavalier. | Eques.
giñóla. | Cordel. Tendel. | Cordeau. | Amussis. Linea.
gipò, ô ***súrra.*** | Zamanza. | Étriviéres. | Castigatio.
gipò. | Jubon. | Pourpoint. | Thorax.
giponêt. | Juboncillo. | Petit pourpoint. | Parvus thorax.
gíra. | Vuelta. | . | .
girad. | Vuelto. | Tourné. | Versus.
giráda. | Vuelta. | . | .
giránt de llúna. | Girante. Novilunio. | Nouvelle lune. | Novilunium.
girar. | Volver. | Tourner. | Vertere.
girár-se. | Volverse. | Se retourner. | Se vertere.
gíra-sól. | Girasol. Gigantea. Tornasol. Heliotropis. | Tournesol. | Heliotropium.
gíra-vólta. | Revuelta. Recoveo. | Tour en rond. | Gyrus.
gírgola. | . | . | .
girifált. *Espécia de falcò.* | Girifalte. Gerifalte. | Gerfaut. | Hierofalco.
gíro. | Giro. | Tour. | Gyrus.
gíro de comérs. | Giro. | Transport d'argent, ou d'une lettre de change. | Pecuniae, vel syngraphae translatio.
girò. *Rèm.* | Uva negra y dulce. | Morillon. | Nigella uva.
gitad. | Vomitado. | Vomi. | Vomitus. Evomitus.
gitáda. | Vomito. | Vomissement. | Vomitus.
gitar. | Vomitar. | Vomir. | Vomere. Evomere.
gitat. | Vomito. | Ce qu'on a vomi. | Vomitus.

gl

gladiadòr. | Gladiador. | Gladiateur. | Gladiator.
glándula. | Glandula. | Glandule. | Glandula.
glás. *V. gél.* | Yelo. | Glace. | Gelu. Glacies.
glatir. | Hambrear. | . | Cibos à comedentis ore expetere.
gleva. | Gleba. Cesped. | Motte de terre. | Gleba.
glòbo. | Globo. | Globe. | Globus.
glòbo. | Copon. Píxîde. | Ciboire. | Ciborium.
glop. | Sorbo. | Trait. Coup. | Sorbillum.
glopáda. | Bocanada. | Coup. Gorgée. | Haustus.
glopêt. | Sorbito. | Petit trait. Petit coup. | Parvus haustus.
glopetjad. | Enjuagado. | Rincé. | Collutus.
glopetjar. | Enjuagar. | Rincer sa bouche. | Os colluere.
glória. | Gloria. | Gloire. | Gloria.
gloriad. | Gloriado. | Glorifié. | Laudatus. Jactatus.
gloriár-se. | Gloriarse. | Se glorifier. | Jactare se.
gloriêta. | Glorieta. | Berceau de verdure. | Arcella. Pergula.
glorificaciò. | Glorificacion. | Glorification. | Glorificatio.
glorificad. | Glorificado. | Glorifié. | Glorificatus.
glorificadòr. | Glorificador. | Glorificateur. | Glorificator.
glorificar. | Glorificar. | Glorifier. | Glorificare.
glorificár-se. | Glorificarse. | Se glorifier. | Gloriari.
gloriòs. | Glorioso. | Glorieux. | Gloriosus.
gloriòsamènt. | Gloriosamente. | Glorieusement. | Gloriosè.
glósa. ***Comènt.*** | Glosa. | Glose. Commentaire. | Glossa. Commentum.
glósa. ***Poesía.*** | Glosa. | Glose. Espéce de poesie. |.
glosad. *Nóm.* | Poesia. | Poesie. | Poema.
glosad. *Vèrb.* | Glosado. | Glosé. | Glossâ illustratus.
glosadòr. | Glosador. | Glossateur. | Glossator.
glosar. | Glosar. | Gloser. | Glossam edere.
glotò. | Gloton. | Glouton. Gourmand. | Helluo.
glotonería. | Glotonería. | Gloutonnerie. | Helluatio. Ingluvies.
glotonetjad. | Glotoneado. | Mangé goulument. | Helluatus.
glotonetjar. | Glotonear. | Manger goulument. | Helluari.
glutinòs. | Glutinoso. | Glutineux. | Glutinosus.

gn

gnomon. | Gnomon. | Gnomon. | Gnomon.

go

gobelêt. | Cubillete. | Gobelet. | Caliculus.
gobía. | Gubia. | Rabot. | Cavatus scalper.
gobiò. *Pèx.* | Gobio. Albur. | Goujon. Bouillerot. | Gobius.
gojòs. | Gozoso. | Joyeux. | Laetus. Gaudens.
gòla. | Gola. | Gourmandise. | Gula. Ingluvies.
gòla. *V. gòrg.* | Olla. | Gouffre. | Gurges.
goláfre. | Gloton. Fragon. | Glouton. Gourmand. | Helluo. Barathro. Edax.
golafrería. | Glotonería. Tragazon. | Gloutonnerie. | Voracitas. Ingurgitatio.
golad. | Apetecido. | Désiré. Souhaité. | Appetitus.
golar. | Apetecer. | Désirer. Souhaiter. | Appetere.
golf. | Golfo. | Golfe. | Sinus.
golílla. | Golilla. | Golille. | Spirale colli ornamentum.
gòll. | Papo. Papera. | Goître. | Gutturis tumor.[185]
golòs. | Goloso. | Goulu. Glouton. | Helluo. Liguritor.
golosía. | Golosina. | Gourmandise. | Gula. Helluatio.
gòma. | Goma. | Gomme. | Gummi.
gòma-arábica. | Goma arábica. | Gomme arabique. | Acatiae gummi.[186]
gòma de ginèbre. | Grasa. | Gomme de genevrier. | Vernix.
gonèlla. | Saya. Tunica. | Gonelle. Gonéle. | Tunica.
gòngola. *Pèx.* | Petúnculo. | Pétoncle. | Petungulus.[187]
gorg. | Olla. | Gouffre. | Gurges.
górga. | Gorja. Garguero. Garganta. | Gorge. | Guttur. Faux.
gorguèo. | Gorgeo. Garganteo. | Fredon. Roulade. | Vocis modulatio.
gorguetjad. | Gorgeado. Garganteado. | Fredonné. | Variis inflexionibus modulatus.
gorguetjar. *V. trinar.* | Gorgear. Gargantear. | Fredonner. Faire des roulades. | Variis inflexionibus vocem modulari.
gòrra. | Gorro. | Bonnet rond. | Rotundus galerus.
gòrra. *V. pintar gòrra.* | Gorra. Entrarse de gorra. | Aller à un festin sans qu'on l'en prie. | Furtiva immixtio conviviis.
gorradúra. | Sarpullido. | Dartre. | Lichen.
gosad. | Atrevido. | Avoir eu la hardiesse. | Ausus.
gosad. | Gozado. | Joui. Posséde. | Possessus.

185. **gòll**] Gutturis *solament a A*.
186. **gòma-arábica**] arábica[2] *B*: arábiga *A*.
187. **gòngola**] Pèx *solament a A*.

gosar. | Atreverse. Osar. | Avoir la hardiesse. | Audere.
gosar. | Gozar. | Jouir. Posséder. | Potiri. Frui. Possidere.
gosár. *Nóm. **Atrevimènt.*** | Osadía. | Hardiesse. | Audacia.[188]
gót. | Vaso. | Verre. | Vitreus calix.
gòta. | Gota. | Goutte. | Gutta.
gòta. *Malaltía.* | Apoplexîa. | Apoplexie. | Apoplexia.
gòta-corál. | Gota coral. | Épilepsie. Mal caduc. | Epilepsia.
gòta-gámba. | Gutabamba. Gutiambar. | . | Gutta ambaro similis.
gòta-serèna. | Gota serena. | Goutte sereine. | Gutta serena.
gotèra. | Gotera. | Gouttiére. | Stillicidium.
gotêt. | Vasillo. Vasito. | Petit verre. | Parvus calix.
gotêta. | Gotita. | Gouttelette. | Guttula.
gótg. | Gozo. | Joie. Contentement. | Gaudium.
gótic. | Gótico. | Gothique. | Gothicus.
gotitjad. | Goteado. | Dégoutté. | Stillatus.
gotitjar. | Gotear. | Dégoutter. | Stillare.
govérn. | Gobierno. | Gouvernement. | Gubernatio.
governad. | Gobernado. | Gouverné. | Gubernatus.
governadòr. | Gobernador. | Gouverneur. | Gubernator.
governar. | Gobernar. | Gouverner. | Regere. Gubernare.
góx. | Macolla. | Amas d'épis. | Manipulus.
goxad. | Ahijado. Mateado. | Pullulé. Germé. | Pullulatum. Germinatum.
goxar. | Ahijar. Matear. | Pulluler. Germer. | Pullulare. Germinare.

gr

grá. | Grano. | Grain. | Granum.
grá d'ái. | Diente de ajo. | Gousse d'ail. | Allii denticulus.
grá. *Pústula.* | Grano. | Cloud. Pustule. | Pustula.
grácia. *Perfecciò.* | Gracia. | Grace. Bonne grace. | Elegantia. Pulchritudo.
grácia. *Benevoléncia.* | Gracia. | Grace. | Favor. Gratia.
grácias. *Agrahimènt.* | Gracias. | Graces. Actions de grace. | Gratiae. Grates.
graciòs. *Hermòs.* | Gracioso. | Agréable. Gracieux. | Venustus. Elegans.
graciòs. *Agud en dítxos.* | Gracioso. Chistoso. | Facetieux. Plaisant. | Lepidus. Facetus.
graciòsamènt. | Graciosamente. | Gracieusement. | Lepidè. Festivè.
graciòsamènt. | Graciosamente. Gratamente. | Gratuitement. | Gratis.
graciosêt. | Graciosico. | Joli. Mignon. Mignard. | Festivus. Venustulus.
graciosidad. | Graciosidad. | Agrément. Bonne grace. | Venustas. Elegantia.
graciosidad. | Gracejo. Chiste. | Plaisanterie. | Facetiae.
gráda. | Grada. | Le marchepied d'un autel. | Altaris suppedaneum.
gradería. | Gradería. | Assemblage de plusieurs degrés. | Graduum ordo.
gradêta. | Gradilla. | Petit degré. | Parvus gradus.
graduaciò. | Graduacion. | Graduation. | Rerum per gradus dimensio.
graduad. | Graduado. | Gradué. | Graduatus.
graduál. | Gradual. | Graduel. | Graduale.
graduándo. | Graduando. Laureando. | Qui est à la veille d'être gradué. | Gradu initiandus.
graduar. | Graduar. | Graduer. | Gradibus notare.
grafómetro. | Grafómetro. | Graphometre. | Graphometrum.
grahò. | Escalon. Grada. Paso. | Degré. | Gradus.
gráia. *Aucèll.* | Graja. Corneja. | Choucas. Corneille. Geai. | Gracula. Cornix.
grám. | Alesta. Grama de olor. | Chiendent. | Gramen.
gramáia. | Gramalla. Toga. | Toge. | Chlamys. Toga.
gramanèra. *Corc de blád.* | Mordihui. Gorgojo. | Calandre. | Curculio. Insectum subnigrum mordicans.
gramaní. *Hèrba.* | . | . | .
gramátic. | Gramático. | Grammairien. | Grammaticus.
gramática. | Gramática. | Grammaire. | Grammatica.
gramaticál. | Gramatical. | Grammatical. | Grammaticus.
+grámpa. | Fixa. | Fiche. | Bractea.
grán. | Grande. | Grand. | Grandis. Magnus.
grána. *Róba.* | Grana. | Ecarlate. | Pannus coccineus.
grána. *Tintúra.* | Grana. | Cochenille. | Murex. Coccus.
granad. | Granado. | Grené. Monté en graine. | Seminibus refertus.
granáda. | Granada. | Grenade. | Bolis igniaria missilis.

188. **gosár**] Nóm *solament a A.*

granadèr. | Granadero. | Grenadier. | Granatarius miles.
granar. | Granar. | Grener. Monter en graine. | Sementare.
granát. *Pèdra.* | Granate. | Grenat. | Carbunculus. Lapillus garamanticus.
granátxa. *Rèm.* | Garnacha. | Grenache. C'est un gros raisin de couleur violette. | Uva violacei coloris.
gran-cánon. | Grancanon. | Gros canon. | Littera typographica major.
grandária. | Grandeza. Grandor. | Grandeur. Étendue. | Magnitudo.
grandêsa. | Grandeza. | Grandeur. Majesté. | Magnificentia. Splendor.
grandêt. | Grandecillo. | Un peu grand. | Grandiculus.
grandót. | Grandillon. | Fort grand. | Pergrandis.
granèr. | Granero. Trox. Troxe. | Grenier. | Granarium. Horreum.
granèra. | Escoba. | Balai. | Scopae.
granêt. | Granico. Granillo. | Petit grain. | Granulus.
granís. | Granizo. | Grêle. | Grando.
granít. *Pèdra.* | Granito. | Granit. | Granites.
gránja. | Granja. | Grange. Métairie. Ferme. | Villa.
granò. | Granazon. | L'action de produire de la graine. | Sementatio.
granóta. | Rana. | Grenouille. | Rana.
granotêta. | Ranilla. | Petite grenouille. | Rana exigua.
gránsa. *Plánta. V.* ***rotgêta.*** | Rubia. | Garence. | Rubia. Sandix.
grápa. | Garra. Zarpa. | Griffe d'un animal. | Unguis.
grápa de rèm. | Racimo de uvas. | Grappe de raisin. | Uva.
grapad, ô ***grapáda.*** | Puñado. | Poignée. | Manipulus.
grapiñad. | Garapiñado. | Glacé. | Glaciatus. Congelatus.
grapiñar. | Garapiñar. | Glacer. | Glaciare. Congelare.
grapiñèra. | Garapiñera. | Flaçon dans lequel on met glacer les liqueurs. | Vas congelandis liquoribus aptum.
graponetjad. | Manoseado. | Fâtonné. | Manibus attrectatus.
graponetjar. | Manosear. | Fâtonner. | Manibus aliquid attrectare.
grás. | Graso. Gordo. | Gras. | Pinguis.
grassalêta. | Buxeta. Buxetilla. | Cassolette. | Odorifera pyxis.
grát. | Grato. | Agréable. Qui plait. | Gratus.
gráta-cul. | Escaramujo. | Gratte-cu. | Cynorrhodon.
gratad. | Rascado. | Gratté. | Rasus. Scalptus.
gratáda. | Rascadura. Rasguño. | Égratignure. | Cutis laceratio.
gratar. | Rascar. | Gratter. | Scabere. Scalpere.
gratar la térra. | Escarvar. | Gratter, fouiller la terre. | Terram unguibus scalpere.
gratár-se. | Rascarse. | Se gratter. | Se scalpere.
gratificaciò. | Gratificacion. | Gratification. | Ultrà stipendium proemium.
gratificad. | Gratificado. | Gratifié. | Remuneratus.
gratificadòr. | Gratificador. | Celui qui gratifie. | Remunerator.
gratificar. | Gratificar. | Gratifier. | Remunerari.
gratitud. *V.* ***agrahimènt.*** | Gratitud. | Gratitude. | Gratus animus.
gratuhid. | Gratúito. | Gratuit. | Gratuitus.
gratuhidamènt. | Gratuitamente. | Gratuitement. | Gratis.
gratulaciò. | Gratulacion. | Congratulation. | Gratulatio.
gratulatóri. | Gratulatorio. | De congratulation. | Gratulatorius.
gráu. | Grado. | Degré. | Gradus.
Gráu. *Nóm d'hómê.* | Gerardo. | Gerard. | Gerardus.
gráva. | Cascajo. Arena de rio. | Gravier. | Glarea.
gravad. | Gravado. | Gravé. | Sculptus. Coelatus. Gravatus.
gravadòr. | Gravador. | Graveur. | Sculptor. Coelator.
gravadúra. | Gravazon. | Gravure. | Sculptura. Coelatura.
gravámên. | Gravámen. | Obligation. Servitude. | Onus.
gravar. | Gravar. | Graver. | Sculpere. Coelare.
grávê. | Grave. | Grave. | Gravis.
gravedad. | Gravedad. | Gravité. | Gravitas. Modestia.
grávemènt. | Gravemente. | Gravement. | Gravitèr.
gravíssim. | Gravísimo. | Très grave. | Gravissimus.
gravitad. | Gravitado. | Pesé. | Gravitatum.
gravitar. | Gravitar. | Peser legerement sur une chose. | Gravitare.
gravòs. | Gravoso. | Facheux. Incommode. | Gravis. Molestus.
grèda. | Greda. | Craie. | Creta.
grèg. | Griego. | Grec. | Graecus.
gregál. | Gregal. Galerno. | Vent grec. Nord-Est. | Ventus graecus.

gregári. | Gregario. | Simple soldat. | Gregarius.
grejol. *V.* ***ginjól. Llíri bláu.*** | Lirio cardeno. Acoro. | Flambe. | Lilium. Iris.
grèll. | Casco. | Côte. | Frugum folliculus. Segmentum.
greÎlad. | Pululado. | Germé. Bourgeonné. | Germinatus.
greÎlar. | Pulular. | Germer. Bourgeonner. | Germinare.
greÎlár-se. | Grillarse. Estallecerse. | Pulluler. | Pullulare.
grèÎlas. | Parrillas. | Gril pour rotir. | Craticula.
greÎláts. | Reja. | Treillis. Grille. | Clathrum.
grèlls d'els dits. | Respigon. Padastro. | Envie. | Reduvia.
grémi. | Gremio. | Corps. Communauté. | Coetus. Status.
gremiál. | Gremiál. | Grémial. | Gremiale.
greñál. | Prematuro. | Prématuré. | Praematurus.
gresól, *per fèr llum.* | Candileja. | Partie de la lampe où l'on met l'huile. | Olearii lychni catillus.
gresól, *per fondrer metálls. V.* ***crisól.*** | Crisol. | Creuset. | Catillus.
grèu. *V.* ***sebrer grèu.*** | Sentir. Saber mal. | Être fâché. | Dolere.
grevas. | Grevas. | Greves. | Ocreae.
grevol. *Ábre.* | Liga. Muérdago. | Gui. Plante qui porte le gui, ou la glu. | Viscus.[189]
grèx. | Grasa. Gordura. Enxundia. | Graisse. | Pinguedo. Adeps.
grèx de balêna. *V.* ***espermacéti.*** | Espermaceti. | Blanc de baleine. | Sperma ceti.
grèx de gallína. | Enxundia. | Graisse d'une poule. | Acundia. Adeps.
grexèra. | Cazuela. | Casserole de terre. | Fictile pultarium.
grexèra, ô ***grexonèra.*** | Cazuela. | Ragoût fait dans un poélon de terre. | Pulmentum.
grifò. *Animál.* | Grifo. | Griffon. | Gryphs.
grifò. | Canilla. Espita. | Cannule. Fausset. | Fistula. Veruculum doliare.
grífol d'áigua. | Borbollon. | Gros bouillon. | Salientis aquae impetus.
griÎlò. | Gryllos. | Menottes. | Compedes.
+gríma. | Grima. | Horreur. Frayeur. Effroi. | Horror. Pavor.
griñòl. | Gañido. | Glapissement. | Gannitus.
griñolad. | Gañido. | Glapi. | Gannitum.
griñolar. | Gañir. | Glapir. | Gannire.
gris, ô ***grisenc.*** | Gris. | Gris de maure. | Leucophaeus color.

189. **grevol**] Ábre *solament a A.*

griu. | Gryllo. | Grillon. Grillet. Grillot. | Gryllus.
grívias. *Pèx.* | . | . | .
grofoÎlud. | Zoquetudo. | Stupide. Balourd. | Rudis. Bardus.
gróg. | Amarillo. Gualdo. | Jaune. | Pallidus.
grogòr. | Amarillez. | Pâleur. | Pallor.
groguenc. | Amarillazo. Algun tanto amarillo. | Un peu pâle. | Subpallidus.
groguetjad. | Puesto amarillo. | Pâli. | Pallidus.
groguetjar. | Amarillear. | Jaunir. Pâlir. | Pallescere.
groÎlèr. ***Mál fèt.*** | Chanflon. | Grossier. Mal fait. | Rudis.
groÎlèr. ***Básto.*** | Burdo. Basto. | Brut. Grossier. | Crassus. Impolitus.
grop. | Nudo. | Noeud. | Nodus. Centrum.
gropáda d'áigua. | Nubada. Nubarrada. | Ondée. Nuage épais. | Nimbus.
gropáda de gènt. | Nubada. | Grand concours. | Copia.
grós. | Grueso. | Gros. | Magnus. Ingens.
gróssa, ô ***estar gróssa.*** | Estar en cinta. | Être enceinte. | Gravidam esse.
gróssa, ô ***una gróssa.*** | Gruesa. | Grosse. | Duodecies duodeni.
grossária. | Groseza. Grosor. Grueso. | Grosseur. | Crassities.
grossèr. ***Básto.*** | Grosero. | Brut. Grossier. | Rudis.
grossèr. ***Descortês.*** | Grosero. | Grossier. Impoli. | Inurbanus. Rusticus.
grossèramènt. | Groseramente. | Grossiérement. | Rusticè. Impolitè.
grossería. | Grosería. | Grossiéreté. | Rusticitas. Inurbanitas.
grossíssim. | Grosísimo. Gruesísimo. | Très gros. | Crassissimus.
grúa. *Aucèll.* | Grulla. | Grue. | Grus.
grúa. *Máquina.* | Grua. | Grue. | Grus Architectonica.
+gruad. | . | . | .
+gruar. | . | . | .
grum. *V.* ***grumeiò.*** | Grumo. | Grumeau. | Grumus.
grumáns. *Pèx.* | . | . | .
grumeiad. | Cuajado. Engrumecido. | Grumelé. | In grumos coagulatus.
grumeiár-se. | Engrumecerse. | Se grumeler. | In grumos coagulari.
grumeiò. | Grumo. | Grumeau. | Grumus.
grumeiòs. | Grumoso. | Grumeleux. | Grumosus.
gruñ. | Gruñido. | Grognement. | Grunnitus.
gruñid. | Gruñido. | Grogné. | Grunnitus.
gruñidòr. | Gruñidor. | Grogneur. | Mussans.

gruñimènt d'oreias. | Tumbido de las orejas. | Tintouin. | Aurium tinnitus.[190]
gruñir. | Gruñir. | Grogner. | Grunnire.
grúpa. | Grupa. | Croupe. | Coxa. Clunes.
grupèra. *V.* ***retránga.*** | Grupera. | Croupiére. | Postilena.
grúpia. *V.* ***bóia.*** | Boya. | Bouée. Balise. | Signum. Anchorale.
+grúpo, ô ***conjunt.*** | Grupo. | Grouppe. | Cumulus verrucatus.
grúta. *V.* ***cóva.*** | Gruta. Cueva. | Grotte. | Crypta. Spelunca.
grutesc. | Grutesco. | Grotesque. | Herbis, foliis, scrupis ornatus.
grux. ***Grúxa.*** | Grueso. Gordor. Grosor. Groseza. | Grosseur. Épaisseur. | Crassities.
gruxad. | Doble. | Épais. | Crassus.

gu

guacamáio. *Aucèll.* | Guacamayo. | Espéce de perroquet. | Pseudopsittacus.
guadamacil. | Guadamacil. | Espéce de cuir doré. | Aluta picta.
guál. *V.* ***vádo.*** | Vado. Esguazo. | Gué. | Vadum.
gualdrápa. | Gualdrapa. | Housse. | Equi stragulum.
guállara. | Codorniz. | Caille. | Coturnix.
guant. | Guante. | Gant. | Chirotheca.
guantèr. | Guantero. | Gantier. | Chirothecarum opifex, venditor.
guáñ. | Logro. Lucro. Ganancia. | Gain. Profit. | Lucrum. Quaestus.
guañad. ***Adquirid.*** | Ganado. | Gagné. | Comparatus. Lucratus.
guañad. ***Vensud.*** | Vencido. | Vaincu. | Superatus.
guañadòr. | Ganador. | Gagneur. | Lucrator.
guañar. ***Adquirir.*** | Ganar. | Gagner. | Lucrari. Quaestus facere.
guañar. ***Vèncer.*** | Vencer. | Vaincre. | Vincere. Superare.
guápo. | Guapo. Lindo. Bello. Excelente. | Beau. Galant. | Elegans. Pulcher.
guápo. | Guapo. | Brave. Vaillant. | Strenuus.
guárda. | Guarda. | Garde. Gardien. | Custos.
guárda. | Guardia. | Garde. | Custodia militaris.
guárda-cós. | Guardias de corps. | Gardes du corps. | Stipatores corporis regii.
guardad. | Guardado. | Gardé. | Servatus. Reconditus. Custoditus.
guardadòr. | Guardador. | Gardien. | Servator. Custos.

190. **gruñimènt d'oreias**] oreias *B*: orêllas *A*.

guárda-má de sabatèr. | Manopla. | Manique. | Manica sutoria.
guardar. | Guardar. Guarecer. | Garder. | Servare. Recondere. Custodire.
guárda-róba. | Guardaropa. | Garde-robe. | Vestiarium.
guárda-ródas. | Recanton. | Borne. | Saxum ad januam. Meta.
guardár-se. | Guardarse. | Se garantir. S'empêcher. | Cavere. Praecavere.
guárdas d'el páñ. | Guardas. | Gardes. | Serae repagula.
guardiá. | Guardian. | Gardien. | Custos. Guardianus.
guardianía. | Guardianía. | Gardianat. | Guardiani munus.
guarísme. | Guarismo. | Chiffre. | Nota numerica.
guarniciò. | Guarnicion. | Garnison. | Militare praesidium.
guarnid. | Guarnecido. | Garni. | Adornatus.
guarnimènt. | Guarnicion. | Garniture. | Ornatus.
guarnir. | Guarnecer. | Garnir. | Ornare.
guáspa. | Contera. | Bouterolle. | Contus.
gubía. | Gubia. | Rabot. | Cavatus scalper.
gubiáda. | Gubiada. Golpe de gubia. | Coup de rabot. | Scalpri ictus.
guérra. | Guerra. | Guerre. | Bellum.
guerrèr. | Guerrero. | Guerrier. | Bellicosus.
guerxêsa. | Alabeo. Comba. | Courbure. Cambrure. | Curvamen. Curvatura.
guérxo. | Bizco. Bisojo. | Bigle. Louche. | Strabo.
guètas. *V.* ***borceguí.*** | Borceguí. | Brodequin. Botine. | Cothurnus. Caliga.
guía. | Guia. | Guide. | Ductor.
guía de l'aduána. | Guia. | Billet de Douane. | Telonaria syngrapha.
guiad. | Guiado. | Guidé. | Ductus. Directus.
guiadòr. | Guiador. | Directeur. | Ductor.
guiar. | Guiar. | Guider. | Ducere.
Guièm. | Guillermo. | Guillaume. | Guillelmus.
guínda. *Cirèra.* | Guinda. | Griote. | Cerasum acre.
guindar los ábres. | Guindar. | Guinder. | Funibus attollere.
guindèr. | Guindo. | Griotier. | Cerasus acidula.
guinéu. *V.* ***rabòsa.*** | Zorro. Zorra. Raposa. | Renard. | Vulpes.
guínxa. | . | . | .
guiñáda. | Guiño. Guiñada. | Oeillade. Coup d'oeil. | Oculi nictus.
guiñar. | Guiñar. | Faire signe de l'oeil. | Oculis annuere.
guiò. | Guion. | Croix qu'on porte devant une communauté. | Signum.

guipad. | Atisbado. | Guetté. Épié. | Scrutatus. Observatus.
guipar. | Avizorar. Atisbar. | Guetter. Épier. Observer. | Scrutari. Speculari.
guirlánda. | Guirnalda. | Guirlande. | Sertum.
guísa. | Guisa. Modo. Manera. | Guise. Maniére. | Modus. Ratio.
guisad. *Nóm.* | Guisado. Guiso. | Ragoût. Fricassée. | Condimentum.
guisad. *Vèrb.* | Guisado. | Apprêté. | Conditus. Paratus.
guisadòr. | Guisandero. Guisador. | Cuisinier. Fricasseur. | Coquus.
guisar. | Guisar. | Apprêter les viandes. | Cibos condere.
guiscad. | Rechinado. | Qui a fait un bruit perçant. | Stridorem emissus.
guiscar. | Rechinar. | Bruire. | Stridere.
guiscar els cunís. | Chillar. | Clapir. | Gannire.
[+]**guisco.** | Estridor. | Bruit aigu et perçant. | Stridor.
guitérra. | Guitarra. Viguela. | Guitarre. | Fidicula. Chelys.
guiterrèr. | Guitarrero. | Celui qui joue de la guitarre. | Fidicen.
guiterrêta. | Guitarrilla. | Petite guitarre. | Parva chelys.
[+]**guiterrò.** | Guitarrillo. | Petite guitarre. | Parva chelys.
guix. | Hyeso. Algez. | Plâtre. | Gypsum.
guíxa. | Almortas. Guijas. Tito. | Espéce de haricot quarré. | Pisum. Quadratus phaseolus.
guixèr. | Hyesero. | Plâtrier. | Gypsarius.
guixèra. | Hyesal. Hyesera. | Plâtriére. | Gypsi fodina.
guixería. | Hyeseria. | Endroit où on fait cuire le plâtre. | Gypsi fabrica.
guix-mát. | Hyeso mate. | Plâtre fin et fort blanc. | Gypsum album restinctum.
guixòns. | Judías de careta. | Faseole. | Phaseolus.
gúmena, ô ***gúmera.*** | Gúmena. | Guménes. Gumes. | Rudens. Anchorale.
gurèt. | Barbecho. | La premiére labour. Terre en jachére. | Vervactum.
guretad. | Barbechado. | Jacheré. | Exaratus.
guretar. | Barbechar. | Donner la premiére labour. Jachérer. | Agrum incultum arare. Exarare.
gurrumí. | Gurrumino. | Celui qui aime sa femme avec excès. | Uxorius.
gust. | Gusto. | Goût. | Gustus.
gustad. | Gustado. | Goûté. | Degustatus. Delibatus.
gustar. | Gustar. | Goûter. | Degustare. Delibare.
gustêt. | Gustillo. | Petit goût. | Levis complacentia.
gustòs. | Gustoso. | Joyeux. Plaisant. | Jucundus.
gustòs. ***Saboròs.*** | Sabroso. | Savoureux. | Sapidus.
gustòsamènt. | Gustosamente. | Volontairement. De plein gré. | Spontè. Gratè. Jucundè.
gutturál. | Gutural. | Guttural. | Gutturalis.

H

ha

hábil. | Habil. | Habile. | Habilis. Aptus.
habilidad. | Habilidad. | Habileté. Adresse. | Agilitas. Dexteritas.
habilíssim. | Habilísimo. | Très habile. Très adroit. | Peritissimus.
habilitaciò. | Habilitacion. | . | Habilitatio.
habilitad. | Habilitado. | Habilité. | Habilitatus.
habilitar. | Habilitar. | Habiliter. | Habilitare.
hábit. | Habito. | Habit de Religieux. | Vestis.
hábit. ***Costúm.*** | Habito. | Habitude. Coutume. | Habitus. Consuetudo.
habitáble. | Habitable. | Habitable. | Habitabilis.
habitaciò. | Habitacion. Morada. | Habitation. Logement. | Sedes. Domicilium.
habitad. | Habitado. | Habité. Demeuré. | Habitatus.
habitadòr. | Habitador. | Habitant. | Incola.
habitánt. | Habitador. Morador. | Habitant. | Habitator. Incola.
habitar. | Habitar. Morar. | Habiter. Demeurer. | Habitare. Incolere.
habituaciò. | Habituacion. | Habitude. | Consuetudo.
habituad. | Habituado. | Habitué. | Assuetus.
habituál. | Habitual. | Habituel. | Habitualis.
habituar. | Habituar. | Habituer. | Assuefacere.
habituár-se. | Habituarse. | S'habituer. | Assuescere.
háca. | Haca. | Bidet. | Mannus.
hacanèa. | Hacanea. | Haquenée. Double bidet. | Asturco.
hagud. | Habido. | Eu. Possedé. | Habitus.
halágo. *V.* ***carícia.*** | Caricia. | Caresses. Cajoleries. | Blanditiae.
halê. | Aliento. Vaho. Hálito. | Haleine. Souffle. | Halitus.
halenad. | Respirado. | Respiré. | Respiratum.
halenar. | Alentar. Vahar. Vahear. | Respirer. Reprendre haleine. | Respirare. Anhelare.
halenèlls d'el nás. | Las ventanas de la nariz. | Les narines. | Nares.
haliènto. | Aliento. | Courage et valeur. | Virtus.
hám. | Anzuelo. | Hameçon. | Hamus.
hamadriádas. | Hamadríades. | Hamadryades. | Hamadryades.
hárdas. | Muebles portatiles. | Hardes. | Sarcinae.
harmonía. | Harmonía. | Harmonie. | Harmonia.
harmónic. | Harmónico. | Harmonique. | Harmonicus.
harmoniòs. | Harmonioso. | Harmonieux. | Sonorus. Canorus.
harmoniòsamènt. | Harmoniosamente. | Harmonieusement. | Modulatè.
hárpa. | Harpa. | Harpe. | Cithara.
hárpa. | Garra. Zarpa. | Griffe d'un animal. | Unguis.
harpáda. | Garfada. Garfiada. | Coup de griffe. Egratignure. | Unguium ictus.
hasiènda. | Hacienda. | Biens. Richesses. | Bona. Divitiae.
hásta. | Hasta. | La hampe d'une lance, etc. | Hastile.
haver. | Haber. | Avoir. | Habere.
haver-las. | . | Avoir affaire. | Cum aliquo negotium habere.
hazáña. | Hazaña. | Belle action. Prouesse. | Facinus.
hazár. | Acaso. | Hasard. | Fortuna.

he

hebráïc. | Hebráico. | Hébraique. | Hebraicus.
hebraísme. | Hebraismo. | Hébraisme. | Hebraismus.
hebrèo. | Hebreo. | Hébreux. | Hebraeus.
hecatombe. | Hecatombe. | Hécatombe. | Hecatombe.
heczacórdo. | Hexâcordo. | Héxacorde. | Hexachordum.
heczaedro. | Hexâedro. | Héxaèdre. | Hexaedron.
heczagono. | Exâgono. | Héxagone. | Hexagonus.
heczámetro. | Hexâmetro. | Hexamètre. | Hexameter.
heczapeda. | Hexapeda. | Mesure de six pieds, comme la toise. | Hexapeda.
hegíra. | Hégira. | Hégire. | Hegira. Epocha Arabica.
héi. | Hola. Oyes. | Hola. | Heus.
hemisféri. | Hemisferio. | Hémisphère. | Hemisphaerium.
hemístic. | Hemistiquio. | Hémistiche. | Hemistichium.
hemorragía. | Hemorragia. | Hémorragie. | Sanguinis profusio.
heráldo. *V.* ***rèi d'ármas.*** | Heraldo. Rei de armas. | Héraut. | Fecialis.
heráldic. | Heraldico. | Héraldique. | Fecialis. Heraldicus.
hèrba. | Hierba. | Herbe. | Herba.
hèrba-angélica. | Angélica. | Angélique. | Smirnium. Angelica.
hèrba de ballestèr. *V.* ***elébor.*** | Hierba de ballestero. | Ellebore. | Elleborum. Veratrum.
hèrba de St. Joán. *V.* ***hipericò.*** | Cori. Hyperico. Corazoncillo. | Mille-pertius. | Coris. Hypericon.
hèrba-cól, ô ***colèra.*** | Hierba de cuajo. | Caillelait. | Flos cardi. Herba coagulans.
hèrba gatèra. | Hierba gatera. | Cataire. Herbe aux chats. | Cataria major vulgaris. Nepeta manifolia.
hèrba cuquèra. | Abrotano. Lombriguera. | Auronne. Abrotone. | Abrotanum. Abrotonum.
hèrba de la Mára de Dèu. *V.* ***xúcla-mél.*** | Beleño. | Jusquiame. | Hyoscyamus.
⁺**hèrba morenèra.** | Gnaphalion. | Gnaphalium. | Gnaphalium.
hèrba pudènta. | Escrofularia. | Scrofulaire. | Scrophularia.
hèrba puntèra. *V.* ***sèmpre-víva.*** | Hierba puntera, ó siempre viva. | Joubarbe. | Sedum magnum.
hèrba sabonèra. | Xabonera. | Savonniére. | Saponaria. Herba fullonum.
hèrba-sána. | Hierba buena. | Mente. | Mentha.
hèrba-sána bòrda. | Mastranzo. | Mente sauvage. | Menthastrum.
herbátge. | Herbage. | Herbage. | Pabulatio. Olus.
herbêta. | Hierbecilla. | Petite herbe. Herbette. | Herbula.
herbetjad. | Quitado las hierbas. | Ôté les herbes. | Eruncatus.
herbetjar. | Quitar las hierbas. | Ôter les herbes. | Eruncare.
herbolám. *V.* ***hortalíssa.*** | Hortaliza. | Toutes sortes d'herbes potagéres. | Olus.
herbolári. | Herbolario. | Herboriste. | Herbarius. Botanicus.
herborisar. | Buscar las hierbas y raices para medicinas. | Herboriser. | Medicas herbas perquirere.
heredad. *Vèrb.* | Heredado. | Hérité. | Haereditatem acquisitus.
heredamènt. | Heredamiento. | Héritage. | Oblatus fundus.
heredar. | Heredar. | Hériter. | Haereditatem adire.
hèreditári. | Hereditario. | Héréditaire. | Haereditarius.
heregía. | Heregía. | Hérésie. | Haeresis.
heréncia. | Herencia. | Héritage. | Haereditas.
heresiárque. | Heresiarca. | Hérésiarque. | Haeresiarcha.
heretad. *Nóm.* | Heredad. | Héritage. | Fundus. Praedium. Ager.
herètge. | Herege. | Hérétique. | Haereticus.
herétic. | Herético. | Hérétique. | Haereticus.
hereticál. | Heretical. | Hérétique. | Haereticalis.
heretjót. | Herejote. | Grand hérétique. | Vilissimus haereticus.
herêu. ***Herêva.*** | Heredero. Heredera. | Héritier. | Haeres.
herissad. | Erizado. | Hérissé. | Arrectus.
herissar. | Erizar. | Hérisser. | Arrigere.
herissár-se. | Erizarse. | Se hérisser. | Horrere.
herissò. | Erizo. | Hérisson. | Echinus. Herinaceus.
hermafrodíte. | Hermafrodita. | Hermaphrodite. | Hermafroditus. Androginus.
hermíta. | Ermita. | Hermitage. | Solitudo.
hermitá. | Ermitaño. | Hermite. | Eremita.
hermòs. | Hermoso. | Beau. Joli. | Pulcher. Formosus.
hermòsamènt. | Hermosamente. | Joliment. En perfection. | Egregiè. Formosè.

hermosead. | Hermoseado. | Embelli. Orné. | Decoratus.
hermosear. | Hermosear. | Embellir. Orner. | Decorare.
hermosíssim. | Hermosísimo. | Très beau. Très joli. | Formosissimus.
hermosúra. | Hermosura. | Beauté. | Pulchritudo.
hérnia. | Hernia. Potra. | Hernie. | Hernia.
héroê. | Héroe. | Héros. | Heros.
heróïc. | Heróico. | Héroïque. | Heroïcus.
heróïcamènt. | Heroicamente. | Héroïquement. | Heroïcè.
heroïcidad. | Heroicidad. | Héroïsme. | Magnanimitas.
heroína. | Heroina. | Héroïne. | Heroïs.
heroísme. | Heroicidad. | Héroïsme. | Magnanimitas.
héterodócso. | Heterodoxô. | Hétérodoxe. | Heterodoxus.
heterogéneo. | Heterogéneo. | Hétérogène. | Heterogeneus.
hetxís. | Hechizo. | Ensorcellement. Charme. | Fascinatio. Incantamentum.
hetxisad. | Hechizado. | Ensorcelé. Enchanté. | Fascinatus.
hetxisar. | Hechizar. | Ensorceler. Enchanter. | Fascinare.
hetxisèr. | Hechicero. | Sorcier. Enchanteur. | Veneficus. Maleficus.
hèura. | Hiedra. | Lierre. | Hedera.
[+]**hèura terrèstre.** | . | Lierre terrestre. |.

hi

hídra. | Hydra. | Hydre. | Hydra.
hidráulic. | Hidraulico. | Hidraulique. | Hydraulicus.
hídria. | Hidria. | Hydrie. Cruche. | Hydria. Urna.
hidrióla. | Alcancia. | Tire-lire. | Fictilis crumena.
hidrióta. | . | . | .
hidrografía. | Hidrografía. | Hydrographie. | Hydrographia.
hidrográfic. | Hidrografico. | Hydrographique. | Hydrographicus.
hidrománcia. | Hidromancia. | Hydromancie. | Hydromantia.
hidromántic. | Hidromántico. | Qui professe l'hydromancie. | Hydromanticus.
hidromél. | Aguamiel. Aloja. | Hydromel. | Aqua mulsa. Hydromeli.
hidrometría. | Hidrometría. | L'art de mesurer les eaux. | Hydrometria.
hidropesía. | Hidropesía. | Hydropisie. | Hydropisis.
hidrópic. | Hidrópico. | Hydropique. | Hydrops.
hidrostática. | Hidrostática. | Hydrostatique. | Hydrostatica.
hidrotécnia. | Hidrotecnia. | Science qui enseigne d'elever les eaux. | Hydrotechnia.
hièna. | Hiena. | Hyene. | Hyaena.
higrómetro. | Higrómetro. | Hygrometre. | Hygrometrum.
hímne. | Himno. | Hymne. | Hymnus.
hinad. | Relinchado. | Henni. | Hinnitum.
hináda. | Relincho. | Hennissement. | Hinnitus.
hinar. | Relinchar. | Hennir. | Hinnire.
hipérbaton. | Hipérbaton. | Hyperbate. | Hyperbaton.
hipérbola. | Hipérbola. | Hyperbole. | Hyperbola.
hipérbolê. | Hipérbole. | Hyperbole. | Hyperbole.
hiperbólic. | Hiperbólico. | Hyperbolique. | Hyperbolicus.
hiperdulía. | Hiperdulía. | Hyperdulie. | Hyperdulia.
hipericò. *Hèrba.* | Cori. Hyperico. Corazoncillo. | Mille-pertuis. | Coris. Hypericon.
hipocentáuro. | Hipocentauro. | Hippocentaure. | Hippocentaurus.
hipocondría. | Hipocondría. | Affection hypocondriaque. | Hypochondria.
hipocóndric. | Hipocóndrico. | Hypocondriaque. | Hypochondriacus.
hipocresía. | Hipocresía. | Hypocrisie. | Hypocrisis.
hipócrit. | Hipocrita. | Hypocrite. | Hypocrita.
Hipolíto. | Hipólito. | Hyppolyte. | Hyppolytus.
hipostátic. | Hipostático. | Hypostatique. | Hypostaticus.
hipostáticamènt. | Hipostaticamente. | Hypostatiquement. | Hypostaticè.
hipostasis. | Hipóstasis. | Hypostase. | Hypostasis.
hipotéca. | Hipoteca. | Hypothéque. | Hypotheca.
hipotecad. | Hipotecado. | Hypothéqué. | Oppignoratus.
hipotecar. | Hipotecar. | Hypothéquer. | Oppignorare.
hipotecári. | Hipotecario. | Hypothécaire. | Hypothecarius.
hipótesis. | Hipótesis. | Hypothese. | Hypothesis.
hipotétic. | Hipotético. | Hypothetique. | Hypotheticus.
hipotipósis. | Hipotipósis. | Hypotypose. | Hypotyposis.

hisóp. *Hèrba.* | Hisopo. | Hyssope. | Hyssopus.
hissad. | Izado. | Hissé. | Sublatum.
hissáda. | La accion de levantar. | L'action d'enlever en haut. | Sublatio.
hissar. | Izar. | Hisser. | Attollere. Vela levare.
história. | Historia. | Histoire. | Historia.
historiadòr. | Historiadòr. | Historien. | Historicus.
historiál. | Historial. | Historial. | Historicus.
históric. | Histórico. | Historique. | Historicus.
historiêta. | Historieta. | Petite histoire. | Historia.
hivérn. | Invierno. | Hiver. | Hiems.
hivernad. | Invernado. | Hiverné. | Hiematus.
hivernáda. | Invernada. | Tout le temps de l'hiver. | Tempus hiemale.
hivernar. | Invernar. | Hiverner. | Hiemare.
hivernenc. | Invernizo. | Qui est d'hiver. | Hibernus. Hiemalis.

ho

ho. *Pronóm.* | Lo. | Le. | Illud.
hói. | Nausea. | Nausée. | Nausea.
hóla. *Interj.* | Hola. | Hola. | Heus.
holánda. *Tela.* | Holanda. | Toile de Hollande. | Carbassus hollandicus.
holocáusto. | Holocausto. | Holocauste. | Holocaustum.
homá. | Humano. | Humain. | Humanus.
homá. ***Compassíu.*** | Humano. | Humain. | Humanus. Misericors.
homanad. | Humanado. | Humanisé. | Homo factus.
hománamènt. | Humanamente. | Humainement. | Viribus humanis.
hománamènt. | Humanamente. | Humainement. | Humanitèr. Benignè.
homanidad. | Humanidad. | Humanité. | Humanitas. Humana natura.
homanidad. | Humanidad. | Humanité. | Humanitas. Benignitas.
hóme, ô ***hómo.*** | Hombre. | Homme. | Homo.
homenás. | Hombron. Hombracho. | Gros homme. | Homo procerus.
homenátge, ô ***homanátge.*** | Homenage. | Hommage. | Homagium.
homenêt. | Hombrecillo. Hombrezuelo. | Homme de petite taille. | Homuncio.
homicíde. | Homicida. | Homicide. | Homicida.
homicídi. | Homicidio. | Homicide. | Homicidium.
homília. | Homilía. | Homélie. | Homilia.
homogeneidad. | Homogeneidad. | Uniformité des parties. | Homogeneitas.
homogéneo. | Homogéneo. | Homogène. | Homogenus.
honèst. | Honesto. | Honnête. | Honestus. Pudicus.
honèstamènt. | Honestamente. | Honnêtement. | Honestè. Decorè.
honestedad. | Honestidad. | Honnêteté. | Honestas. Pudor. Pudicitia.
honòr. | Honor. | Honneur. | Honos. Honor.
honoráble. | Honorable. | Honorable. | Honorandus.
honoráblamènt. | Honorablemente. | Honorablement. | Honorificè.
honorári. | Honorario. | Honoraire. | Honorarius.
honorári. *V.* ***salári.*** | Salario. | Gages. Salaire. | Stipendium. Merces.
honorífic. | Honorífico. | Honorifique. | Honorificus.
honorificamènt. | Honorificamente. | Honorablement. | Honorificè.
honorificéncia. | Honorificencia. | L'action d'honorer. | Honor. Honorificentia.
hònra. | Honra. | Honneur. | Honor. Decus. Fama.
honrad. *Vèrb.* | Honrado. | Honoré. | Honore affectus.
honrad. *Nóm.* | Honroso. | Honorable. Honnête. | Honoris tenax.
honrádamènt. | Honradamente. | Honorablement. | Honoratè. Honorificè.
⁺**honradêsa.** | Honradez. | Point d'honneur. | Nativa probitas.
honradíssim. | Honradísimo. | Très honnête. | Honorificentissimus.
honrar. | Honrar. | Honorer. | Revereri. Venerari.
honròs. | Honroso. | Honorable. Honorifique. | Honorificus.
honròsamènt. | Honrosamente. | Honorablement. | Honorificè.
honrosíssim. | Honrosísimo. | Très honorable. | Honorificentissimus.
hóra. | Hora. | Heure. | Hora.
horisontál. | Horizontal. | Horisontal. | Horizontalis.
horisontálmènt. | Horizontalmente. | Horisontalement. | Rectè ad horizontem.
horisòntê. | Horizonte. | Horison. | Horizon.
horonèl̈la. *Aucèll.* | Golondrina. | Hirondelle. | Hirundo.
horrèndo. | Horrendo. | Horrible. | Horrendus.
horríble. | Horrible. | Horrible. Affreux. | Horribilis.

horriblamènt. | Horriblemente. | Horriblement. | Horridè. Terribilitèr.
horròr. | Horror. | Horreur. | Horror.
horrorisad. | Llenado de horror. | Saisi d'horreur. | Horrore percussus.
horrorisar. | Causar horror. | Causer de l'horreur. | Horrorem infundere.
horrorisár-se. | Llenarse de horror. | Être saisi d'horreur. | Horrere.
horroròs. | Horroroso. | Horrible. Affreux. | Horridus. Horrificus.
horroròsamènt. | Horrorosamente. | Horriblement. | Horridè.
hórt. | Huerto. | Jardin fruitier. | Hortus.
hórta. | Huerta. | Espace de terrein qu'on peut arroser. | Horti.
hortál. | Hortal. | Jardin potager attenant à une maison. | Hortus.
hortêt. | Huertecito. | Petit jardin. | Hortulus.
hortolá. | Hortelano. | Jardinier. | Hortulanus.
hortolíssa. | Hortaliza. | Toutes sortes d'herbes potagéres. | Olus.
hósca de fús. | Muesca. | Entaille. Mortaise. | Incisio. Crena.
hósca de guinavêt, *etc.* | Mella. | Bréche de couteau. | Decurtatio.
hoscad. | Mellado. | Ebréché. | Decurtatus.
hoscar. | Mellar. | Ebrécher. | Decurtare.
hospedad. | Hospedado. | Hébergé. Logé. | Hospitio exceptus.
hospedar. | Hospedar. | Héberger. | Hospitio excipere.
hospedaría. | Hospedería. | Hospice. | Hospitium.
hospedár-se. | Hospedarse. | Se loger. | Diversari.
hospedátge. | Hospedage. | Hospitalité. | Hospitalitas.
hospíci. | Hospicio. | Hospice. | Hospitium.
hospitál. | Hospital. | Hopital. | Nosocomium.
+hospitalèr. | Hospitalero. | Hospitalier. | Nosocomii curator.
hospitalidad. | Hospitalidad. | Hospitalité. | Hospitalitas.
hostál. | Venta. | Hôtellerie. | Diversorium.
hostalèr. | Ventero. | Hôtelier. | Stabularius. Caupo.
hostalería. | Posada. | Hôtellerie. Auberge. | Diversorium.
hostátge. | Rehen. | Otage. | Obses.
hóste. | Huésped. | Hôte. | Hospes.
hóstia. | Hostia. | Hostie. | Hostia. Victima.
hostíl. | Hostil. | Contraire. Concernant l'ennemi. | Hostilis.
hostilidad. | Hostilidad. | Hostilité. | Hostilitas.
hostilisad. | Hostilizado. | Qui a commis des hostilités. | Hostilia exercitus.
hostilisar. | Hostilizar. | Commettre des hostilités. | Hostilia exercere.

hu

hublòn. *Hèrba.* | Lupulo. Hombrecillo. | Houblon. | Lupus salictarius.
Húgo. *Nóm d'hómê.* | Hugo. | Hugues. | Hugo.
hugonáu. | Hugonote. | Huguenot. | Calvinianis erroribus infectus.
humíd. | Húmedo. | Humide. | Humidus.
humíl. | Humilde. | Humble. | Humilis.
humildad. | Humildad. | Humilité. | Humilitas.
humiliaciò. | Humillacion. | Humiliation. | Humiliatio.
humiliad. | Humillado. | Humilié. | Humiliatus.
humiliar. | Humillar. | Humilier. | Humiliare.
humiliár-se. | Humillarse. | S'humilier. | Humiliari. Superbiam ponere.
humilíssim. | Humildísimo. | Très humble. | Humillimus.
humilmènt. | Humildemente. | Humblement. | Humilitèr. Demissè.
humitad. | Humedad. | Humidité. | Humiditas.
humòr. | Humor. | Humeur. | Humor.
humòr fred. | Paperas. | Goître. | Gutturis tumor.
humorad. | Humorada. | Qui a des humeurs bonnes ou mauvaises. | Benè vel malè affectus.

I

ib

ibis. *Aucèll.* | Ibis. | Ibis. | Ibis.

ic

icneumon. | Icneumon. | Ichneumon. | Ichneumon.
icnografía. | Icnografía. | Ichnographie. | Ichnographia.
icnográfic. | Icnográfico. | Ichnographique. | Ichnographicus.
iconoclásta. | Iconoclasta. | Iconoclaste. Briseur d'images. | Iconoclasta.
iconología. | Iconología. | Iconologie. | Iconologia.
icosaedro. | Icosaedro. | Icosaedre. | Icosaedrus.
icterícia. *V. **fél sobrexid.*** | Ictericia. | Ictere. Jaunisse. | Icterities.

id

idéa. | Idea. | Idée. | Idea.
idead. | Ideado. | Qui a conçu l'idée de quelque chose. | Animo conceptus.
ideál. | Ideal. | Idéal. | Idealis.
idear. | Idear. | Concevoir l'idée de quelque chose. | Ideam concipere.
idéntic. | Idéntico. | Identique. | Identicus.
identidad. | Identidad. | Identité. | Identitas.
identificad. | Identificado. | Identifié. | Identificatus.
identificar. | Identificar. | Idendifier. | Identificare.
idílio. | Idilio. | Idylle. | Idyllium.
idiòme. | Idioma. | Idiome. | Idioma.
idiopatía. | Idiopatia. | Idiopathie. | Idiopathia.
idióte. | Idiota. | Idiot. | Idiota.
idiotísme. | Idiotismo. | Idiotisme. | Idiotismus.
ídol. | Ídolo. | Idole. | Idolum. Simulacrum.
idolatrad. | Idolatrado. | Idolâtré. | Idolum cultum persecutum.
idolatrar. | Idolatrar. | Idolâtrer. | Idola colere.
idólatre. | Idólatra. | Idolâtre. | Idolatra.
idolatría. | Idolatría. | Idolatrie. | Idolatria.
idóneamènt. | Idoneamente. | D'une maniére propre. | Idoneè.
idoneïdad. | Idoneidad. | Aptitude. Capacité. | Idoneitas. Capacitas.
idóneo. | Idóneo. | Propre â quelque chose. | Idoneus. Aptus.
idus. | Idus. | Ides. | Idus.

ig

iglesia. | Iglesia. | Eglise. | Ecclesia.
ignóble. | Innoble. | Ignoble. Bas. | Ignobilis.
ignomínia. | Ignominia. | Ignominie. | Ignominia.
ignominiòs. | Ignominioso. | Ignominieux. | Ignominiosus.
ignominiòsamènt. | Ignominiosamente. | Ignominieusement. | Ignominiosè.
ignorad. | Ignorado. | Ignoré. | Ignoratus.
ignoráncia. | Ignorancia. | Ignorance. | Ignorantia.
ignoránt. | Ignorante. | Ignorant. | Ignorans. Imperitus.
ignorántmènt. | Ignorantemente. | Ignorament. | Ignorantèr.
ignorantíssim. | Ignorantísimo. | Très ignorant. | Valdè ignorans.
ignorar. | Ignorar. | Ignorer. | Ignorare.
iguál. | Igual. | Égal. | Aequalis.
igualad. | Igualado. | Égalé. | Aequatus.

igualamènt. | Igualacion. | Égalisation. | Aequatio.
igualar. | Igualar. | Égaler. | Aequare.
igualár-se. | Igualarse. | S'égaler. | Aequiparare.
igualdad. | Igualdad. | Égalité. | Aequalitas.
igualmènt. | Igualmente. | Également. | Aequalitèr. Aequè.

ill

ílla. | Isla. | Isle. | Insula.
illaciò. | Ilacion. | Conséquence. | Consequentia. Illatio.
illad. | Aislado. | Isolé. | Separatus.
illegál. | Ilegal. | Contraire à la loi. Illicite. | Illegalis. Illicitus.
illegalidad. | Ilegalidad. | Injustice. Iniquité. | Illegalitas.
illegalmènt. | Ilegalmente. | Contre la loi. Injustement. | Iniquè. Illicitè.
illegítim. | Ilegítimo. | Illégitime. | Illegitimus.
illegitimamènt. | Ilegitimamente. | Illégitimement. | Illegitimè.
illegitimidad. | Ilegitimidad. | . | Illegitimitas.
illès. | Ileso. | Sain et sauf. | Incolumis. Illaesus.
illeta. | Isleta. | Petite île. | Insula parva.
illícit. | Ilícito. | Illicite. Défendu. | Illicitus.
illicitamènt. | Ilicitamente. | Illicitement. | Illicitè.
illimitad. | Ilimitado. | Illimité. | Illimitatus.
illót. | Islote. | Petite île dépeuplée. | Insula parva saxosa.
illuminaciò. | Iluminacion. | Illumination. | Illuminatio.
illuminad. | Iluminado. | Illuminé. | Illuminatus.
illuminar. | Iluminar. | Illuminer. | Illuminare.
illuminatíu. | Iluminativo. | Illuminatif. | Illuminativus.
illús. | Iluso. | Trompé. Séduit. | Deceptus. Illusus.
illusiò. | Ilusion. | Illusion. | Illusio.
illusíu. | Ilusivo. | Faux. Trompeur. | Illusorius.
illusóri. | Ilusorio. | Illusoire. | Illusorius.
illustraciò. | Ilustracion. | Illustration. | Illustratio.
illustrad. | Ilustrado. | Illustré. | Illustratus.
illustrar. | Ilustrar. | Illustrer. Éclaircir. | Illustrare.
illústre. | Ilustre. | Illustre. Fameux. | Illustris.
illustríssim. | Ilustrísimo. | Illustrissime. Qui est très illustre. | Illustrissimus.

im

imaginável. | Imaginable. | Imaginable. | Imaginabilis.
imaginaciò. | Imaginacion. | Imagination. | Imaginatio.
imaginad. | Imaginado. | Imaginé. | Imaginatus. Mente fictus.
imaginar. | Imaginar. | Imaginer. | Cogitare. Mente figere.
imaginári. | Imaginario. | Imaginaire. | Imaginarius.
imaginár-se. | Imaginarse. | S'imaginer. | Sibi persuadere.
imaginatíu. | Imaginativo. | Imaginatif. | Imaginabundus.
imaginatíva. | Imaginativa. | Imaginative. | Facultas imaginativa.
imán. | Iman. | Aimant. | Magnes.
imátja. | Imágen. | Image. | Imago. Icon.
imbecíl. | Imbecil. | Imbécile. | Imbecillus.
imbecilidad. | Imbecilidad. | Imbécillité. | Imbecillitas.
imbuhid. | Imbuido. | Imbu. | Imbutus.
imbuhir. | Imbuir. | Persuader. Convaincre. | Imbuere.
imitáble. | Imitable. | Imitable. | Imitabilis.
imitaciò. | Imitacion. | Imitation. | Imitatio.
imitad. | Imitado. | Imité. | Imitatus.
imitadòr. | Imitador. | Imitateur. | Imitator.
imitar. | Imitar. | Imiter. | Imitari.
immaculad. | Immaculado. | Immaculé. | Immaculatus.
immanènt. | Immanente. | Immanent. | Immanens.
immateriál. | Immaterial. | Immatériel. | Immaterialis.
immaterialidad. | Immaterialidad. | Immaterialité. | Immaterialitas. Materiae defectus.
immediaciò. | Immediacion. | Contiguïté. | Contiguïtas.
immediát. | Immediato. | Immédiat. | Immediatus.
immediátamènt. | Immediatamente. | Immédiatement. | Immediatè. Statim.
immemoriál. | Immemorial. | Immémorial. | Immemorabilis.
imméns. | Immenso. | Immense. | Immensus.
immensidad. | Immensidad. | Immensité. | Immensitas.
imminènt. | Imminente. | Imminent. | Imminens.
immóbil. | Immoble. | Immobile. | Immobilis.
immobilidad. | Immobilidad. | Immobilité. | Immobilitas.
immóble. | Immoble. | Immobile. | Immobilis.
immoderaciò. | Immoderacion. | Immodération. | Immoderatio.
immoderad. | Immoderado. | Immodéré. | Immoderatus.
immoderádamènt. | Immoderadamente. | Immodérément. | Immoderatè.

immodèst. | Immodesto. | Immodeste. | Immodestus.
immodèstamènt. | Immodestamente. | Immodestement. | Immodestè.
immodéstia. | Immodestia. | Immodestie. | Immodestia.
immolaciò. | Immolacion. | Immolation. | Immolatio.
immolad. | Immolado. | Immolé. | Immolatus.
immolar. | Immolar. | Immoler. | Immolare.
immorál. | Immoral. | Sans moralité. Immoderé. Déréglé. | Immodestus. Immoderatus.
immortál. | Immortál. | Immortel. | Immortalis.
immortalidad. | Immortalidad. | Immortalité. | Immortalitas.
immortalisad. | Immortalizado. | Immortalisé. | Immortalitati consecratus.
immortalisar. | Immortalizar. | Immortaliser. | Immortalitati consecrare.
immortalisár-se. | Immortalizarse. | S'immortaliser. | Immortalitati nomen commendare.
immortificaciò. | Immortificacion. | Immortification. | Animi immoderatio.
immortificad. | Immortificado. | Immortifié. | Immoderatus.
immovíble. *V. **immóbil.*** | Immoble. | Immobile. | Immobilis.
immundícia. | Immundicia. | Immondice. | Sordes.
immundíssim. | Immundísimo. | Très immonde. Très sale. | Valdè immundus.
immúndo. | Immundo. | Immonde. Sale. | Immundus. Sordidus.
immúnê. | Immune. | Exempt. | Immunis.
immunidad. | Immunidad. | Immunité. | Immunitas.
immutabilidad. | Immutabilidad. | Immutabilité. | Immutabilitas.
immutáble. | Immutable. Immudable. | Immuable. | Immutabilis.
immutaciò. | Immutacion. | Changement. | Immutatio.
immutad. | Immutado. | Changé. Altéré. | Immutatus. Alteratus.
immutar. | Immutar. | Changer. Altérer. | Immutare. Alterare.
immutár-se. | Immutarse. | S'altérer. | Mutari.
impaciéncia. | Impaciencia. | Impatience. | Impatientia.
impacièn't. | Impaciente. | Impatient. | Impatiens.
impacientad. | Impacientado. | Impatienté. | Impatiens.
impacientar. | Impacientar. | Faire perdre la patience. | Alicujus patientiam exacerbare.
impacientár-se. | Impacientarse. | S'impatienter. | Impatientèr ferre.
impacientíssim. | Impacientísimo. | Très impatient. | Valdè impatiens.
impacièntmènt. | Impacientemente. | Avec impatience. | Impatientèr.
impár. | Impar. | Impair. | Impar.
imparciál. | Imparcial. | Impartial. | Impartialis.
imparcialidad. | Imparcialidad. | Impartialité. | Qui nulli parti favet.
impassibilidad. | Impasibilidad. | Impassibilité. | Dolorum immunitas.
impassíble. | Impasible. | Impassible. | Impassibilis.
impecabilidad. | Impecabilidad. | Impeccabilité. | Impeccabilitas.
impecáble. | Impecable. | Impeccable. | Impeccabilis.
impedid. | Impedido. | Empêché. | Impeditus.
impedièn't. | Impediente. | Empêchant. | Impediens.
impedimènt. | Impedimento. | Empêchement. | Impedimentum.
impedir. | Impedir. | Empêcher. | Impedire.
impeditíu. | Impeditivo. | Qui empêche. | Impediens.
impellid. | Impelido. | Poussé. | Impulsus.
impellir. | Impeler. | Pousser. | Impellere.
impenetrabilidad. | Impenetrabilidad. | Impénétrabilité. | Impenetrabilitas.
impenetráble. | Impenetrable. | Impénétrable. | Impenetrabilis.
impenetráble. | Impenetrable. | Incompréhensible. | Inscrutabilis.
impeniténcia. | Impenitencia. | Impénitence. | Impaenitentia.
impenitent. | Impenitente. | Impénitent. | Impaenitens.
impensad. | Impensado. | Imprévu. Inopiné. | Inopinatus. Improvisus.
impensádamènt. | Impensadamente. | Sans y penser. À l'improviste. | Inopinatè. Improvisò.
imperad. | Imperado. | Commandé. | Imperatus.
imperar. | Imperar. | Commander. | Imperare.
imperatíu. | Imperativo. | Qui commande avec autorité. | Imperativus.
imperatíu. *Gram.* | Imperativo. | Impératif. | Imperativus modus.
imperceptíble. | Imperceptible. | Imperceptible. | Imperceptibilis.
imperceptíblamènt. | Imperceptiblemente. | Imperceptiblement. | Sensim.
imperfecciò. | Imperfeccion. | Imperfection. | Imperfectio.
imperfèt. | Imperfecto. | Imparfait. | Imperfectus.

imperfèt. *Gram.* | Imperfecto. | Imparfait. | Imperfectum tempus.
imperi. | Imperio. | Empire. | Imperium.
imperiál. | Imperial. | Impérial. | Imperialis.
⁺**imperiál.** *Plánta.* | Imperatoria. | Imperatoire. | Imperatoria.
imperícia. | Impericia. | Inexpérience. | Imperitia.
imperiòs. | Imperioso. | Impérieux. | Imperiosus.
imperiòsamènt. | Imperiosamente. | Impérieusement. | Imperiosè.
imperíto. | Imperito. | Qui n'a point d'expérience. | Imperitus.
impersonál. *Gram.* | Impersonal. | Impersonnel. | Impersonalis modus.
impertinéncia. | Impertinencia. | Impertinence. | Absurditas.
impertinènt. | Impertinente. | Impertinent. | Importunus. Molestus.
impertinentíssim. | Impertinentísimo. | Très impertinent. | Valdè importunus.
impertinèntmènt. | Impertinentemente. | Impertinemment. | Importunè. Molestè.
imperturbáble. | Imperturbable. | Imperturbable. | Imperterritus.
impetraciò. | Impetracion. | Impétration. | Impetratio.
impetrad. | Impetrado. | Impétré. Obtenu. | Impetratus.
impetránt. | Impetrante. | Impêtrant. | Impetrans.
impetrar. | Impetrar. | Impétrer. | Impetrare.
ímpetu. | Ímpetu. | Impétuosité. | Impetus.
impetuòs. | Impetuoso. | Impétueux. | Impetuosus. Violentus.
impetuòsamènt. | Impetuosamente. | Impétueusement. | Impetuosè.
impiamènt. | Impiamente. | D'une maniére impie. | Impiè. Sceleratè.
impiedad. | Impiedad. | Impiété. | Impietas.
ímpio. | Impio. | Impie. | Impius.
implacáble. | Implacable. | Implacable. | Implacabilis.
implacáblamènt. | Implacablemente. | Implacablement. | Implacabilitèr.
implicaciò. | Implicacion. Implicancia. | Implication. | Implicatio.
implicad. | Implicado. | Impliqué. | Implicatus.
implicáncia. *V.* ***implicaciò.*** | Implicancia. Implicacion. | Implication. | Implicatio.
implicánt. | Implicante. | Implicant. | Implicans.
implicar. | Implicar. | Impliquer. | Implicare.
implícit. | Implícito. | Implicite. Sous entendu. | Implicitus.
implicitamènt. | Implicitamente. | Implicitement. | Implicitè.
imploraciò. | Imploracion. | Imploration. | Imploratio.
implorad. | Implorado. | Imploré. | Imploratus.
implorar. | Implorar. | Implorer. | Implorare.
impolític. | Impolítico. | Impoli. Grossier. | Impolitus.
impollut. | Impoluto. | Pur. Sans tâche. | Impollutus.
imponderáble. | Imponderable. | Incroyable. Inexprimable. | Quod exprimi non potest.
importad. | Importado. | Importé. | Interfuit.
importáncia. | Importancia. | Importance. | Momentum. Pondus.
importánt. | Importante. | Important. | Quod est magni momenti.
importantíssim. | Importantísimo. | Très important. | Valdè gravis. Utilissimus.
importar. | Importar. | Importer. | Interesse. Referre.
importunaciò. | Importunacion. | Importunité. | Importunitas.
importunad. | Importunado. | Importuné. | Importunitate vexatus.
importunamènt. | Importunamente. | Importunément. | Importunè. Intempestivè.
importunar. | Importunar. | Importuner. | Importunare. Vexare.
importunidad. | Importunidad. | Importunité. | Importunitas.
importúno. | Importuno. | Importun. | Importunus.
imposad. | Impuesto. | Imposé. | Impositus.
imposánt. | Cosa que impone. | Imposant. | Gravis.
imposar. | Imponer. | Imposer. | Imponere.
imposar. | Acusar falsamente. | Accuser faussement. | Accusare. Calumniari.
imposiciò. | Imposicion. | Imposition. | Impositio.
impósit. | Impuesto. | Impôt. Tribut. | Vectigal. Tributum.
impossibilidad. | Imposibilidad. | Impossibilité. | Impossibilitas.
impossibilitad. | Imposibilitado. | Rendu impossible. | Impos factus.
impossibilitar. | Imposibilitar. | Rendre impossible. | Impossibile aliquid reddere.
impossíble. | Imposible. | Impossible. | Impossibilis.
impósta. | Imposta. | Imposte. | Incumba.
impostòr. | Impostor. | Imposteur. | Impostor. Calumniator.

impostúra. | Impostura. | Imposture. | Impostura.
impoténcia. | Impotencia. | Impuissance. | Impotentia.
impotènt. | Impotente. | Impuissant. | Impos. Impotens.
impracticáble. | Impracticable. | Impracticable. | Invius.
imprecaciò. | Imprecacion. | Imprécation. | Imprecatio.
imprecad. | Maldito. | Maudit. | Imprecatus.
imprecar. | Desear y pedir que á otro le suceda mal. | Faire des imprécations. | Imprecari.
impregnaciò. | Impregnacion. | Imprégnation. | Impraegnatio.
impregnad. | Impregnado. | Imprégné. | Impraegnatus.
impregnár-se. | Impregnarse. | S'imprégner. | Impraegnari.
imprèmta. | Imprenta. | Imprimerie. | Ars typographica.
imprês. *Vèrb.* | Impreso. | Imprimé. | Impressus.
imprès. *Nóm.* | Impreso. | Écrit imprimé. | Scriptum typis editum.
imprescindíble. | Imprescindible. | Inséparable. | Impraescindibilis.
imprescriptíble. | Imprescriptible. | Imprescriptible. | Impraescriptibilis.
impressiò. | Impresion. | Impression. | Impressio. Vestigium.
impressiò. | Impresion. | Impression. | Editio.
impressionad. | Impresionado. | Imprimé. | Suasus. Menti infixus.
impressionar. | Impresionar. | Imprimer quelque chose dans l'esprit de quelqu'un. | Menti infigere.
impressionár-se. | Impresionarse. | Se mettre dans l'esprit. | Animo infigere.
impressòr. | Impresor. | Imprimeur. | Typographus.
imprevist. | Improvisto. Improviso. | Imprévu. | Improvisus. Inopinatus.
imprimid. | Impreso. | Imprimé. | Impressus.
imprimir. | Imprimir. | Imprimer. | Typis mandare.
improbáble. | Improbable. | Improbable. | Improbabilis.
ímprobo. | Improbo. | Méchant. Scélérat. | Improbus.
improperad. | Improperado. | Reproché. | Improperatus.
improperar. | Improperar. | Reprocher. | Improperare.
impropéri. | Improperio. | Reproche. | Improperium.
imprópi. | Improprio. | Impropre. Messéant. | Improprius.
imprópiamènt. | Impropriamente. | Impropre-ment. | Impropriè.
impropiedad. | Impropriedad. | Improprieté. | Improprietas.
improporciò. | Improporcion. | Disproportion. | Improportio.
improvís. | Improviso. | Imprévu. | Improvisus.
improvisamènt. | Improvisamente. | À l'improviste. | Improvisò.
imprudéncia. | Imprudencia. | Imprudence. | Imprudentia.
imprudènt. | Imprudente. | Imprudent. | Imprudens.
imprudèntmènt. | Imprudentemente. | Imprudemment. | Imprudentèr.
impúdic. | Impúdico. | Impudique. | Impudicus.
impudicamènt. | Impudicamente. | Impudiquement. | Impudicè.
impudicícia. | Impudicicia. | Impudicité. | Impudicitia.
impugnaciò. | Impugnacion. | Contradiction. | Impugnatio.
impugnad. | Impugnado. | Impugné. | Impugnatus.
impugnadòr. | Impugnador. | Celui qui contredit, qui réfute. | Impugnator.
impugnar. | Impugnar. | Impugner. | Impugnare.
impuls. | Impulso. | Instigation. | Impulsus.
impulsiò. | Impulsion. | Impulsion. | Impulsus.
impulsíu. | Impulsivo. | Impulsif. | Impulsivus.
impúnê. | Impune. | Impuni. | Impunis.
impunemènt. | Impunemente. | Impunement. | Impunè.
impunidad. | Impunidad. | Impunité. | Impunitas.
impur. | Impuro. | Impur. | Impurus.
impurêsa. | Impureza. | Impureté. | Impuritas.
impuridad. | Impuridad. | Impureté. | Impuritas. Impuritia.
imputáble. | Imputable. | Qui peut être justement imputé. | Imputabilis.
imputaciò. | Imputacion. | Imputation. | Imputatio.
imputad. | Imputado. | Imputé. | Imputatus.
imputar. | Imputar. | Imputer. | Imputare.

in

inaccessibilidad. | Inaccesibilidad. | Qualité qui rend une chose inaccessible. | Inaccessibilitas.
inaccessíble. | Inaccesible. | Inaccessible. | Inaccessus. Impervius.

inacciò. | Inaccion. | Inaction. | Inertia. Actionis cessatio.
inadverténcia. | Inadvertencia. | Inadvertence. Méprise. | Imprudentia.
inadvertid. | Inadvertido. | Échappé à la vue. | Inobservatus.
inadvertidamènt. | Inadvertidamente. | Inconsidérément. | Inconsideratè.
inagenáble. | Inagenable. | Inaliénable. | Inalienabilis.
inagotáble. | Inagotable. | Inépuisable. | Inexhauribilis.
inaguantáble. | Inaguantable. | Insupportable. | Intolerabilis.
inalienáble. | Inalienable. | Inaliénable. | Inalienabilis.
inalteráble. | Inalterable. | Inaltérable. | Inalterabilis.
inamistad. | Enemistad. | Inimitié. | Inimicitia.
inanimad. | Inanimado. | Inanimé. | Inanimatus. Inanimis.
inánimê. | Inánimê. | Inanimé. | Inanimis.
inapeáble. | Inapeable. | Incompréhensible. | Incomprehensibilis.
inapellável. | Inapelable. | Qui est sans appel. | Inappellabilis.
inapeténcia. | Inapetencia. | Dégoût. Faute d'appetit. | Inappetentia.
inaplicaciò. | Inaplicacion. | Inapplication. | Negligentia. Desidia.
inaplicad. | Inaplicado. | Inappliqué. | Negligens. Desidiosus.
ináptamènt. | Ineptamente. | Mal-à-propos. Sottement. | Ineptè.
inápte. | Inepto. | Sot. Inepte. | Ineptus.
inaptitud. | Ineptitud. | Défaut d'aptitude. | Ineptitudo.
inaudit. | Inaudito. | Inoui. | Inauditus.
inauguraciò. | Inauguracion. | Inauguration. | Inauguratio.
inaveriguáble. | Inaveriguable. | Qui ne se peut verifier. | Inexplorabilis.
incansáble. | Incansable. | Infatigable. | Infatigabilis.
incansáblamènt. | Incansablemente. | Infatigablement. | Infatigabilitèr.
incapacidad. | Incapacidad. | Incapacité. | Incapacitas.
incapás. | Incapaz. | Incapable. | Ineptus. Stultus.
incasáble. | Incasable. | Qui ne peut se marier. | Conjugio ineptus.
incáutamènt. | Incautamente. | Inconsidérément. | Incautè.
incáuto. | Incauto. | Inconsidéré. | Incautus.
incéndi. | Incendio. | Incendie. | Incendium.
incendiad. | Incendiado. | Embrasé. | Incensus.
incendiar. | Incendiar. | Embraser. | Incendere.
incendiári. | Incendiario. | Incendiaire. | Incendiarius.
incentíu. | Incentivo. | Aiguillon. | Stimulus. Fomes.
incért. | Incierto. | Incertain. | Labilis. Incertus.
incértamènt. | Inciertamente. | Incertainement. | Incertò. Dubiè.
incertitud. | Incertidumbre. | Incertitude. | Dubium. Animi fluctuatio.
incessáble. | Incesable. | Qui ne cesse point. | Incessabilis.
incessáblamènt. | Incesablemente. | Incessamment. Sans cesse. | Incessantèr.
incessánt. | Incesante. | Qui ne cesse point. | Incessabilis.
incessántmènt. | Incesantemente. | Incessamment. Sans cesse. | Incessantèr.
incésto. | Incesto. | Inceste. | Incestus. Incestum.
incestuòs. | Incestuoso. | Incestueux. | Incestus.
incestuòsamènt. | Incestuosamente. | Incestueusement. | Incestuosè.
incidéncia. | Incidencia. | Incidence. | Incidentia. Eventus.
incidènt. | Incidente. | Incident. | Incidens.
incidèntmènt. | Incidentemente. | Incidemment. | Incidentèr.
incidid. | Incidido. | Tombé dans. | Incasum.
incidir. | Incidir. | Tomber dans. | Incidere.
incirconcís. | Incircunciso. | Incirconcis. | Incircumcisus.
incirconscrit. | Incircunscripto. | Qui n'a ni bornes ni limites. | Incircumscriptus.
incisiò. | Incision. | Incision. | Incisio.
incisíu. | Incisivo. | Incisif. | Incisivus.
incitad. | Incitado. | Incité. | Incitatus. Instigatus.
incitadòr. | Incitador. | Instigateur. | Incitator. Instigator.
incitamènt. | Incitamento. Incitamiento. | Incitation. Instigation. | Incitamentum.
incitar. | Incitar. | Inciter. | Incitare.
incivíl. | Villano. Descortés. | Incivil. | Inurbanus.
incivilidad. | Villanía. Descortesía. | Incivilité. | Inurbanitas.
incleméncia. | Inclemencia. | Inclemence. | Coeli inclementia, intemperies.
inclemènt. | Inclemente. | Denué de clemence. | Inclemens.
inclinaciò. | Inclinacion. | Inclination. | Inclinatio. Propensio.
inclinad. | Inclinado. | Incliné. Penché. | Inclinatus. Propensus.

inclinadíssim. | Inclinadísimo. | Très porté. Très enclin. | Propentissimus.
inclinar. | Inclinar. | Incliner. Pencher. | Inclinare.
inclinár-se. | Inclinarse. | S'incliner. | Propendere.
ínclito. | Ínclito. | Illustre. Fameux. | Inclytus.
inclusiò. | Inclusion. | . | Inclusio.
inclusivamènt. | Inclusivamente. | Inclusivement. | Inclusivè.
incoatíu. | Incoativo. | Inchoatif. | Inchoativus.
incobráble. | Incobrable. | Qui ne se peut recouvrer. | Inexigibilis.
incógnit. | Incógnito. | Inconnu. | Ignotus.
incombustíble. | Incombustible. | Incombustible. | Incombustibilis.
incommutáble. | Incomutable. | Incommutable. | Incommutabilis.
incomodad. | Incomodado. | Incommodé. | Incommodatus.
incómodamènt. | Incomodamente. | Incommodément. | Incommodè.
incomodar. | Incomodar. | Incommoder. | Incommodare.
incomodár-se. | Incomodarse. | S'incommoder. |.
incomodidad. | Incomodidad. | Incommodité. | Incommodum.
incómodo. | Incómodo. | Incommode. | Incommodus.
incomparáble. | Incomparable. | Incomparable. | Incomparabilis.
incomparáblamènt. | Incomparablemente. | Incomparablement. | Incomparabilitèr.
incompatibilidad. | Incompatibilidad. | Incompatibilité. | Incompatibilitas.
incompatíble. | Incompatible. | Incompatible. | Incompatibilis.
incompeténcia. | Incompetencia. | Incompétence. | Jurisdictionis defectus.
incompetènt. | Incompetente. | Incompétent. | Incompetens.
incomponíble. | Incomponible. | Qui ne peut s'accorder. | Incompossibilis.
incomprehensibilidad. | Incomprehensibilidad. | Incompréhensibilité. | Incomprehensibilitas.
incomprehensíble. | Incomprehensible. | Incompréhensible. | Incomprehensibilis.
incomunicáble. | Incomunicáble. | Incommunicable. | Incommunicabilis.[191]
inconcús. | Inconcuso. | Indubitable. | Inconcussus.
inconcussamènt. | Inconcusamente. | Sant doute. | Inconcussè.

191. **incomunicáble**] Incomunicáble[2] *B* : Incomunicable *A*.

inconegud. | Inconocido. | Inconnu. | Incognitus.
incongruéncia. | Incongruencia. | Incongruité. Défaut de proportion. | Incongruentia.
incongruènt. | Incongruente. | Incongru. Impropre. | Incongruus.
incongruèntmènt. | Incongruentemente. | Incongruement. | Incongruè.
incongruidad. | Incongruidad. | Incongruité. Défaut de proportion. | Incongruentia.
incóngruo. | Incongruo. | Incongru. Impropre. | Incongruus.
inconnecsiò. | Inconexîon. | Défaut de conformité. | Inconnexio. Discrepantia.
inconnécso. | Inconexô. | Qui n'est ni uni ni lié. | Discrepans. Sine nexu.
inconquistáble. | Inconquistable. | Inexpugnable. | Inexpugnabilis.
inconseqùéncia. | Inconseqüencia. | Inconséquence. | Inconsequentia.
inconseqùènt. | Inconseqüente. | Inconséquent. | Inconsequens.
inconsideraciò. | Inconsideracion. | Inconsidération. | Inconsiderantia.
inconsiderad. | Inconsiderado. | Inconsidéré. | Inconsideratus. Imprudens.
inconsiderádamènt. | Inconsideradamente. | Inconsidérément. | Inconsideratè.
inconsoláble. | Inconsolable. | Inconsolable. | Inconsolabilis.
inconsoláblamènt. | Inconsolablemente. | Inconsolablement. | Inconsolabilitèr.
inconstáncia. | Inconstancia. | Inconstance. | Inconstantia.
inconstánt. | Inconstante. | Inconstant. | Inconstans. Levis.
inconsútil. | Inconsútil. | Qui est sans coûture. | Inconsutilis.
incontaminad. | Incontaminado. | Exempt de tâche. | Incontaminatus.
incontestáble. | Incontestable. | Incontestable. | Certissimus.
incontinènt. | Incontinente. | Incontinent. | Incontinens.
incontrastáble. | Incontrastable. | Insurmontable. | Insuperabilis.
incontrovertíble. | Incontrovertible. | Incontestable. | Certus. Minimè dubius.
inconvenièn. *Adj.* | Desconveniente. | Incommode. | Incommodus.
inconvenièn. *Subs.* | Inconveniente. | Inconvénient. | Incommodum. Obex.
inconvertíble. | Inconvertible. | Qu'on ne peut convertir. | Quod converti, vel reduci nequit.

incorporaciò. | Incorporacion. | Incorporation. | Incorporatio.
incorporad. | Incorporado. | Incorporé. | Incorporatus.
incorporar. | Incorporar. | Incorporer. | Incorporare.
incorporár-se. | Incorporarse. | S'incorporer. | Incorporari.
incorporeidad. | Incorporeidad. | Incorporalité. | Incorporalitas.
incorpóreo. | Incorpóreo. | Incorporel. | Incorporeus.
incorregíble. | Incorregible. | Incorrigible. | Inemendabilis.
incorregud. | Incurso. | Encouru. | Incursus.
incorrer. | Incurrir. | Encourir. | Incurrere.
incorrupciò. | Incorrupcion. | Incorruption. | Incorruptio.
incorruptibilidad. | Incorruptibilidad. | Incorruptibilité. | Incorruptibilitas.
incorruptíble. | Incorruptible. | Incorruptible. | Incorruptibilis.
incorrúpto. | Incorrupto. | Incorrompu. | Incorruptus. Integer.
incrassad. | Incrasado. | Incrassé. | Spissatum. Densatum.
incrassar. | Incrasar. | Incrasser. | Spissare. Densare.
incread. | Increado. | Incréé. | Increatus.
incredibilidad. | Incredibilidad. | Incrédibilité. | Incredibilitas.
incrédul. | Incrédulo. | Incrédule. | Incredulus.
incredulidad. | Incredulidad. | Incrédulité. | Incredulitas.
increhíble. | Increible. | Incroyable. | Incredibilis.
incremènt. | Incremento. | Accroissement. | Incrementum.
increpaciò. | Increpacion. | Censure. Réprimande. | Increpatio.
increpad. | Increpado. | Blâmé. Réprimandé. | Increpatum.
increpar. | Increpar. | Blâmer. Reprendre sévérement. | Increpare.
incruènt. | Incruento. | Non sanglant. | Incruentus.
incúbo. | Incubo. | Incube. | Incubus.
inculpáble. | Inculpable. | Qui est sans tâche. | Inculpabilis.
inculpáblamènt. | Inculpablemente. | Irréprochablement. | Inculpabilitèr.
incult. | Inculto. | Inculte. | Incultus.
incumbéncia. | Incumbencia. | Charge. Devoir. | Cura. Obligatio.
incumbir. | Incumbir. | Toucher. Regarder. | Incumbere.
incuráble. | Incurable. Insanable. | Incurable. | Insanabilis. Inemendabilis.
incúria. | Incuria. | Négligence. | Negligentia. Incuria.
incursiò. | Incursion. | Incursion. | Incursio.
indagaciò. | Indagacion. | Recherche. Perquisition. | Indagatio.
indagad. | Indagado. | Cherché avec soin. | Indagatum.
indagar. | Indagar. | Chercher avec soin. | Indagare.
indecéncia. | Indecencia. | Indécence. | Indecentia.
indecènt. | Indecente. | Indécent. | Indecens. Indecorus.
indecèntmènt. | Indecentemente. | Indécemment. | Indecentèr.
indecís. | Indeciso. | Indécis. | Dubius. Haesitabundus.
indecisiò. | Indecision. | Indécision. Doute. | Dubium. Haesitatio.
indeclináble. | Indeclinable. | Indéclinable. | Indeclinabilis.
indecoròs. | Indecoroso. | Indécent. Messéant. | Indecorus.
indecoròsamènt. | Indecorosamente. | Indécemment. | Indecorè.
indeféns. | Indefenso. | Qui est sans défense. | Indefensus.
indefiníble. | Indefinible. | Qui ne se peut définir. | Quod definiri non potest.
indefinid. | Indefinido. | Indéfini. | Indefinitus.
indegud. | Indebido. | Qui n'est point dû. Illicite. | Indebitus. Illicitus.
indegudamènt. | Indebidamente. | Injustement. | Indebitè.
indelèble. | Indeleble. | Indélébile. Ineffaçable. | Indelebilis.
indelèblemènt. | Indeleblemente. | D'une manière ineffaçable. | Indelebilitèr.
indeliberaciò. | Indeliberacion. | Irrésolution. Inadvertence. | Indeliberatio.
indeliberad. | Indeliberado. | Indélibéré. | Indeliberatus.
indeliberádamènt. | Indeliberadamente. | Inconsidérément. | Indeliberatè.
indemnidad. | Indemnidad. | Indemnité. | Indemnitas.
indemnisaciò. | Indemnisacion. | Dédommagement. | Damni compensatio.
indemnisad. | Indemnizado. | Indemnisé. | Compensatus.
indemnisar. | Indemnizar. | Indemniser. | Indemnem praestare.

indemnisár-se. | Indemnizarse. | Se dédommager. | Damnum acceptum resarcire.
independéncia. | Independencia. | Indépendance. | Independentia.
independènt. | Independente. | Indépendant. | Liber. À nullo pendens.
independèntmènt. | Independente. Independentemente. | Indépendamment. | Independentèr.
indeterminável. | Indeterminable. | Qui ne peut se déterminer. | Quod determinari non potest.
indeterminaciò. | Indeterminacion. | Indétermination. | Dubium.
indeterminad. | Indeterminado. | Indéterminé. | Dubius. Incertus.
indeterminádamènt. | Indeterminadamente. | Indéterminément. | Dubiè. Incertè.
indevociò. | Indevocion. | Indévotion. | Religionis defectus.
indevót. | Indevoto. | Indévot. | In rebus piis tepidus.
índia. | Añil. Indico. | Indigo. Guéde. Pastel. | Glastum.
indiáno. | Indiano. Indio. | Indien. | Indicus.
indicaciò. | Indicacion. | Indication. | Indicatio.
indicad. | Indicado. | Indiqué. | Indicatus.
indicánt. | Indicante. | Indice. Marque. | Indicium.
indicar. | Indicar. | Indiquer. | Indicare.
indicatíu. *Adjec.* | Indicativo. | Indicatif. | Quod indicat. Indicativus.
indicatíu. *Módo.* | Indicativo. | Indicatif. | Indicativus modus.
indicciò. | Indiccion. | Indiction. | Indictio.
índicê. | Índice. | Index. Indice. | Index.
índicê. *El dit segòn.* | Índice. | Index. Indice. | Digitus index.
indíci. | Indicio. | Indice. Conjecture. | Indicium.
indiferéncia. | Indiferencia. | Indifférence. | Indifferentia.
indiferènt. | Indiferente. | Indifférent. | Indifferens.
indiferèntmènt. | Indiferentemente. | Indifféremment. | Indifferentèr.
indigéncia. | Indigencia. | Indigence. | Indigentia. Inopia. Egestas.
indigènt. | Indigente. | Indigent. | Indigens. Inops.
indigèst. | Indigesto. | Indigeste. | Crudus. Indigestus.
indigestiò. | Indigestion. | Indigestion. | Cruditas.
indignaciò. | Indignacion. | Indignation. | Indignatio.
indignad. | Indignado. | Indigné. | Indignatus.
indignadíssim. | Indignadísimo. | Très indigné. | Iratissimus.
indignamènt. | Indignamente. | Indignement. | Indignè.
indignar. | Indignar. | Fâcher. Irriter. | Indignationem movere.
indignár-se. | Indignarse. | S'indigner. Se fâcher. | Stomachari. Irasci.
indígne. | Indigno. | Indigne. | Indignus.
indignidad. | Indignidad. | Indignité. | Indignitas.
indigníssim. | Indignísimo. | Très indigne. | Valdè indignus.
indigníssimamènt. | Indignísimamente. | Très indignement. | Valdè indignè.
índigo. *V.* ***índia.*** | Añil. Indico. | Indigo. Guéde. Pastel. | Glastum.
índio. | Indio. | Indien. | Indus.
indiót. *V.* ***gáll d'Índia.*** | Pavo. | Coq d'Inde. | Gallus Indicus.
indirécta. | Indirecta. | Indirecte. | Obliqua locutio.
indiréctamènt. | Indirectamente. | Indirectement. | Indirectè. Obliquè.
indisciplinad. | Indisciplinado. | Indiscipliné. | Disciplinae expers.
indiscreciò. | Indiscrecion. | Indiscrétion. | Imprudentia.
indiscrèt. | Indiscreto. | Indiscret. | Imprudens. Inconsideratus.
indiscrètamènt. | Indiscretamente. | Indiscrettement. | Inconsideratè.
indispensáble. | Indispensable. | Indispensable. | Necessarius.
indispensáblamènt. | Indispensablemente. | Indispensablement. | Necessariò.
indispóndrer. | Indisponer. | Indisposer. | Impotem facere. Alienare.
indispóndrer-se. | Indisponerse. | S'indisposer. | Alienari.
indisposiciò. | Indisposicion. | Indisposition. | Invaletudo.
indispóst. | Indispuesto. | Indisposé. | Malè affectus.
indisputáblamènt. | Indisputablemente. | Incontestablement. | Sine controversiâ.
indisputáble. | Indisputable. | Incontestable. | Controversiae expers.
indissolúble. | Indisoluble. | Indissoluble. | Indissolubilis.
indissolúblemènt. | Indisolublemente. | Indissolublement. | Indissolubili nexu, vel nodo.
indistint. | Indistinto. | Confus. Obscur. | Indistinctus.
indistintamènt. | Indistintamente. | Indistinctement. | Indistinctè.

individuaciò. | Individuacion. | Spécification. | Rei specificatio.
individuál. | Individuál. | Individuel. | Individualis.
individualidad. | Individualidad. Individuacion. | Spécification. | Rei specificatio.
individualisad. | Individuado. | Spécifié. | Singulatim tractatus.
individualisar. | Individuar. | Spécifier. | Singulatim agere.
individuálmènt. | Individualmente. | Individuellement. | Individualitèr.
indivíduo. | Individuo. | Individu. | Individuum.
indivís. | Indiviso. | Indivis. | Indivisus.
indivisíble. | Indivisible. | Indivisible. | Indivisibilis.
indócil. | Indócil. | Indocile. | Indocilis.
indocilidad. | Indocilidad. | Indocilité. | Indocilitas.
indócte. | Indocto. | Ignorant. | Indoctus.
indoctíssim. | Indoctísimo. | Très ignorant. | Indoctissimus.
índolê. | Índole. | Le naturel de chacun. | Indoles.
indoléncia. | Indolencia. | Indolence. | Indolentia. Apathia.
indolènt. | Indolente. | Indolent. | Apathicus.
indomáble. | Indomable. | Indomptable. | Indomabilis.
indómit. | Indómito. | Indomptable. | Indomabilis.
indotaciò. | Indotacion. | Sans dot. | Indotatio.
indotáda. | Indotada. | Qui n'a point de dot. | Indotata.
indubitáble. | Indubitable. | Indubitable. | Indubitabilis.
indubitáblamènt. | Indubitablemente. | Indubitablement. | Indubitantèr. Certissimè.
indubitad. | Indubitado. | Dont on ne peut douter. | Indubitatus. Certus.
inducciò. | Induccion. | Induction. | Inductio.
inductíu. | Inductivo. | Qui induit. | Inductivus.
induhid. | Inducido. | Induit. | Inductus.
induhimènt. | Inducimiento. | Persuasion. | Inductio. Persuasio.
induhir. | Inducir. | Induire. | Inducere. Suadere.
indulgéncia. | Indulgencia. | Indulgence. | Indulgentia.
indulgènt. | Indulgente. | Indulgent. | Indulgens.
indultad. | Indultado. | Pardonné. | Condonatus.
indultar. | Indultar. | Pardonner. | Indulgere. Condonare.
indúlto. | Indulto. | Indult. Pardon. | Indulgentia.
indústria. | Industria. | Industrie. | Industria. Solertia.
industriad. | Industriado. | Instruit. Enseigné. | Instructus. Informatus.
industriál. | Industrial. | Qui appartient à l'industrie. | Industrialis.
industriar. | Industriar. | Instruire. Enseigner. | Instruere. Informare.
industriár-se. *V.* ***engiñár-se.*** | Ingeniarse. | S'intriguer. | Ingenio vel industriâ invenire.
industriòs. | Industrioso. | Industrieux. | Industrius. Gnarus.
industriòsamènt. | Industriosamente. | Industrieusement. | Industriè.
⁺**inecspiáble.** | Inexpiable. | Inexpiable. | Inexpiabilis.
ineczháusto. | Inexhausto. | Inépuisable. | Inexhaustus.
ineczisténcia. | Inexîstencia. | Existence d'une chose avec une autre par une union intime. | Inexistentia.
ineczistènt. | Inexîstente. | Ce qui existe intimément uni à une autre chose. | Inexistens.
ineczoráble. | Inexôrable. | Inexorable. | Inexorabilis.
inédit. | Inédito. | Qu'on n'a point publié. | Ineditus.
inefáble. | Inefable. | Ineffable. | Ineffabilis.
inefáblamènt. | Inefablemente. | D'une maniére ineffable. | Ineffabilitèr.
ineficácia. | Ineficacia. | Inefficacité. | Inefficacia.
ineficás. | Ineficaz. | Inefficace. | Inefficax.
inenarráble. | Inenarrable. | Inenarrable. | Inenarrabilis.
inépte. *V.* ***inápte.*** | Inepto. | Inepte. | Ineptus.
inércia. | Inercia. | Paresse. Inaction. | Inertia.
inescrutáble. | Inescrutable. Imperscrutable. | Inscrutable. | Inscrutabilis.
inescusáble. | Inexcusable. | Inexcusable. | Inexcusabilis.
inesperad. | Inesperado. | Inopiné. Imprévu. | Insperatus.
inesperádamènt. | Inesperadamente. | Inopinément. | Insperatè.
inespért. | Inexperto. | Inexpérimenté. | Inexpertus.
inesplicáble. | Inexplicable. | Inexplicable. | Inexplicabilis.
inespugnáble. | Inexpugnable. | Inexpugnable. | Inexpugnabilis.
inestimáble. | Inestimable. | Inestimable. | Inaestimabilis.
inestinguíble. | Inextinguible. | Inextinguible. | Inextinguibilis.
inevitáble. | Inevitable. | Inévitable. | Inevitabilis.

inevitáblamènt. | Inevitablemente. | Inévitablement. | Inevitabilitèr. Certò.
infallibilidad. | Infalibilidad. | Infaillibilité. | Infallibilitas.
infallíble. | Infalible. | Infaillible. | Infallibilis.
infallíblamènt. | Infaliblemente. | Infaillíblement. | Infallibilitèr.
infamaciò. | Infamacion. | Diffamation. Note d'infamie. | Infamatio. Infamia.
infamad. | Infamado. | Diffamé. | Infamatus.
infamar. | Infamar. | Diffamer. | Infamare.
infamatóri. | Infamatorio. | Diffamatoire. | Infamatorius.
infámê. | Infame. | Infame. | Infamis.
infámemènt. | Infamemente. | D'une maniére infame. | Foedè. Vilitèr.
infámia. | Infamia. | Infamie. | Infamia.
infáncia. | Infancia. | Enfance. | Infantia.
infansò. | Infanzon. | Gentilhomme de noble extraction. | Infancio. Genere nobilis.
infánt. | Infante. | Infant. | Infans.
infánta. | Infanta. | Infant. | Infans regius.
infantería. | Infanteria. | Infanterie. | Pedites. Pedestres copiae.[192]
infantò. | Infantillo. | Petit enfant. | Infantulus.
infatigáble. | Infatigable. | Infatigable. | Infatigabilis.
infatigáblamènt. | Infatigablemente. | Infatigablement. | Indefessè.
infáustamènt. | Infaustamente. | Malheureusement. | Infaustè.
infaustíssim. | Infaustísimo. | Très malheureux. | Infaustissimus.
infáusto. | Infausto. | Malheureux. | Infaustus.
infecciò. | Infeccion. | Infection. | Infectio.
infeccionad. *V.* ***inficionad.*** | Indificionado. | Infecté. | Infectus.
infeccionar. *V.* ***inficionar.*** | Inficionar. | Infecter. | Inficere.
infectad. | Infectado. Infecto. | Infecté. | Infectus.
infectar. | Infectar. | Infecter. | Inficere.
infécte. | Infecto. | Infecté. | Infectus.
infecundidad. | Infecundidad. | Infécondité. Stérilité. | Infecunditas. Sterilitas.
infecundisad. | Hecho estéril. | Rendu stérile. | Sterilefactum.
infecundisar. | Hacer estéril. | Rendre stérile. | Sterilefacere.
infecundisár-se. | Hacerse estéril. | Devenir stérile. | Sterilescere.
infecúndo. | Infecundo. | Infécond. Stérile. | Infecundus. Sterilis.

192. **infantería**] infantería *A*: infanteria *B.*

infeél. | Infiel. | Qui n'est pas dans la vraie Réligion. | Infidelis.
infeél. | Infiel. Infiel. | Infidelle. Perfide. | Infidus. Perfidus.
infeélmènt. | Infielmente. | Infidélement. | Infidè. Perfidè.
infelicidad. | Infelicidad. | Infélicité. | Infelicitas.
infelicíssim. | Infelicísimo. | Très malheureux. | Infelicissimus.
infelís. | Infeliz. | Malheureux. | Infelix.
infelísmènt. | Infelizmente. | Malheureusement. | Infelicitèr.
inferid. | Inferido. | Inféré. Conclu. | Illatus.
inferiòr. | Inferior. | Inférieur. | Inferior.
inferioridad. | Inferioridad. | Infériorité. | Inferioritas.
inferir. | Inferir. | Inférer. Conclure. | Inferre.
infermèr. | Enfermero. | Infirmier. | Aegrorum curator.
infermería. | Enfermería. | Infirmerie. | Nosocomium.
inférn. | Infierno. | Enfer. | Infernus.
infernál. | Infernal. | Infernal. | Infernalis.
infestaciò. | Infestacion. | Dégât. Ravage. | Infestatio.
infestad. | Infestado. | Infesté. | Infestatus. Vexatus.
infestar. | Infestar. | Infester. | Infestare. Vexare.
infestár-se. | Inficionarse. | S'infecter. | Infici.
inficionad. | Inficionado. | Infecté. | Infectus.
inficionar. | Inficionar. | Infecter. | Inficere.
inficionár-se. | Inficionarse. | S'infecter. | Infici.
infidelidad. | Infidelidad. | Infidélité. | Infidelitas.
infinid. | Infinito. | Infini. | Infinitus.
infinidad. | Infinidad. | Infinité. | Infinitas. Innumerabilitas.
infinidamènt. | Infinitamente. | Infiniment. | Infinitè.
infinitíu. *Gram.* | Infinitivo. | Infinitif. | Infinitivus modus.
inflad. | Inflado. | Enflé. | Inflatus.
inflad. | Hinchado. | Enflé. Énorgueilli. | Inflatus. Tumidus. Elatus.
inflamáble. | Inflamable. | Inflammable. | Inflammabilis.
inflamaciò. | Inflamacion. | Inflammation. | Inflammatio.
inflamad. | Inflamado. | Enflammé. | Inflammatus.
inflamar. | Inflamar. | Enflammer. | Inflammare.
inflamár-se. | Inflamarse. | S'enflammer. | Inflammari.
inflar. | Inflar. | Enfler. | Inflare.
inflar. | Hinchar. | Enfler. Énorgueillir. | Inflare. Efferre.

inflár-se. | Hincharse. | S'enfler. S'énorgueillir. | Inflari.
inflecsibilidad. | Inflexîbilidad. | Inflexibilité. | Inflexibilitas.
inflecsíble. | Inflexîble. | Inflexible. | Inflexibilis.
inflecsiò. | Inflexîon. | Inflexion. | Inflexio.
inflòr. | Hinchazon. | Enflure. | Tumor.
inflúcs. | Influxo. | Influence. | Influxus.
influéncia. | Influencia. | Influence. | Influxus.
influhid. | Influido. | Influé. | Influxus.
influhir. | Influir. | Influer. | Influere.
inforciad. | Inforciado. | Infortiat. | Infortiatum.
informaciò. | Informacion. | Information. | Informatio.
informad. | Informado. | Informé. | Informatus. Instructus.
informadòr. | Informante. Pesquisidor. | Celui qui informe. Enquêteur. | Inquisitor.
informar. | Informar. | Informer. | Informare.
informár-se. | Informarse. | S'informer. | Inquirere.
infòrmê. | Informe. | Information. | Inquisitio.
infòrmê. | Informe. | Informe. | Informis. Rudis.
infortunad. | Infortunado. | Infortuné. Malheureux. | Infelix.
infortunádamènt. | Infortunadamente. | Malheureusement. | Infaustè.
infortúnio. | Infortunio. | Infortune. Malheur. | Infortunium.
infracciò. | Infraccion. | Infraction. | Infractio. Violatio.
infractòr. | Infractor. | Infracteur. | Violator.
infra-octáva. | Infraoctava. | Les six jours entre celui d'une fête, et de son octave. | Dies infra octavam.
infrascrit. | Infrascripto. | Souscrit. Soussigné. | Infrascriptus.
infructuòs. | Infructuoso. | Infructueux. | Infructuosus.
infructuòsamènt. | Infructuosamente. | Infructueusement. | Infructuosè.
ínfulas. | Infulas. | Mitre Turban. | Infulae.
infundid. | Infundido. | Infusé. | Infusus.
infundir. | Infundir. | Infuser. | Infundere.
infús. | Infuso. | Infus. | Infusus.
infusiò. | Infusion. | Infusion. | Infusio.
ingecciò. | Inyeccion. | Injection. | Injectio.
ingeneráble. | Ingenerable. | Qui ne peut être engendré. | Ingenerabilis.
ingéni. | Ingenio. | Génie. | Ingenium.
ingeniòs. | Ingenioso. | Ingénieux. | Ingeniosus. Solers.
ingeniòsamènt. | Ingeniosamente. | Ingénieusement. | Ingeniosè.
ingeniosíssim. | Ingeniosísimo. | Très ingénieux. | Ingeniosissimus.
ingénit. | Ingénito. | Non engendré. | Ingenitus.
ingénuamènt. | Ingenuamente. | Ingénument. Sincérement. | Ingenuè.
ingenuïdad. | Ingenuidad. | Ingénuité. Sincérité. | Ingenuitas. Candor.
ingénuo. | Ingenuo. | Ingénu. Sincére. | Ingenuus.
ingerid. | Ingerido. Inxerido. | Entremis. | Insertus.
ingerir. | Ingerir. Enxerir. | Insérer. | Inserere.
ingerír-se. | Ingerirse. Inxerirse. | S'ingerer. S'entremettre. | Immiscere se.
inglês. | Ingles. | Anglais. | Anglicus.
ingrát. | Ingrato. | Ingrat. | Ingratus.
ingrátamènt. | Ingratamente. | Avec ingratitude. | Ingratè.
ingratíssim. | Ingratísimo. | Très ingrat. | Valdè ingratus.
ingratitud. | Ingratitud. | Ingratitude. | Ingratus animus.
ingrediènt. | Ingrediente. | Ingrédient. | Conditura.
ingrès. | Ingreso. Entrada. | Entrée. | Portorium. Ingressus.
inhábil. | Inhábil. | Inhabile. | Inhabilis. Ineptus.
inhabilitaciò. | Inhabilitacion. | L'action de déclarer quelqu'un inhabile. | Ineptitudinis declaratio.
inhabilitad. | Inhabilitado. | Déclaré inhabile. | Inhabilis declaratus.
inhabilitar. | Inhabilitar. | Déclarer quelqu'un inhabile. | Inhabilem declarare.
inhabitáble. | Inhabitable. | Inhabitable. | Inhabitabilis.
inhabitad. | Inhabitado. | Inhabité. | Inhabitatus.
inheréncia. | Inherencia. | Inhérence. | Inhaerentia.
inherènt. | Inherente. | Inhérent. | Inhaerens.
inhibiciò. | Inhibicion. | Inhibition. | Inhibitio. Prohibitio.
inhibid. | Inhibido. | Inhibé. | Inhibitus. Prohibitus.
inhibir. | Inhibir. | Inhiber. | Inhibere.
inhibitóri. | Inhibitorio. | Qui empêche. Qui deffend. | Inhibitorius.
inhomá. | Inhumano. | Inhumain. Cruel. | Inhumanus.
inhománamènt. | Inhumanamente. | Inhumainement. | Inhumanè.
inhomanidad. | Inhumanidad. | Inhumanité. Cruauté. | Inhumanitas.
iniciad. | Iniciado. | Initié. | Initiatus.
iniciál. | Inicial. | Initial. | Initialis.

iniciár-se. | Iniciarse. | Recevoir les premieres ordres. | Initiari.
inimíg. | Enemigo. | Ennemi. | Inimicus. Hostis.
inimitáble. | Inimitable. | Inimitable. | Inimitabilis.
inintelligíble. | Ininteligible. | Inintelligible. | Inintelligibilis.
iniquamènt. | Iniquamente. | Iniquement. | Iniquè.
iniquidad. | Iniquidad. | Iniquité. Méchanteté. | Iniquitas.
iniquíssim. | Iniquísimo. | Très inique. Très injuste. | Valdè iniquus.
iníquo. | Iniquo. | Inique. Méchant. | Iniquus.
injunciò. *V.* ***manamènt.*** | Mandamiento. | Commandement. | Mandatum.
injungid. | Mandado. | Commandé. Enjoint. | Injunctus.
injungir. | Imponer. Mandar. | Commander. Enjoindre. | Injungere.
injúria. | Injuria. | Injure. | Injuria.
injuriad. | Injuriado. | Injurié. | Convitiis affectus.
injuriadòr. | Injuriador. | Qui dit des injures. | Injuriosus.
injuriar. | Injuriar. | Injurier. | Injuriari. Convitio afficere.
injuriòs. | Injurioso. | Injurieux. | Injuriosus.
injuriòsamènt. | Injuriosamente. | Injurieusement. | Injuriosè.
injust. | Injusto. | Injuste. | Iniquus. Injustus.
injustamènt. | Injustamente. | Injustement. | Iniquè. Injustè.
injustícia. | Injusticia. | Injustice. | Injustitia.
injustíssim. | Injustísimo. | Très injuste. | Iniquissimus.
innad. | Innato. | Inné. | Innatus.
innavegáble. | Innavegable. | Innavigable. | Innavigabilis.
innegáble. | Innegable. | Qui ne se peut nier. | Innegabilis.
innocéncia. | Inocencia. | Innocence. | Innocentia.
innocènt. | Inocente. | Innocent. | Innocens.
innocentíssim. | Inocentísimo. | Très innocent. | Innocentissimus.
innocèntmènt. | Inocentemente. | Innocemment. | Innocuè.
innominad. | Innominado. | Qui ne se nomme pas. | Innominatus.
innovaciò. | Innovacion. | Innovation. | Novatio.
innovad. | Innovado. | Innové. | Novatus. Innovatus.
innovadòr. | Innovador. | Innovateur. | Novator.
innovar. | Innovar. | Innover. | Novare. Innovare.
innumeráble. | Innumerable. | Innombrable. | Innumerabilis.
innumeráblamènt. | Innumerablemente. | Innombrablement. | Innumerabilitèr.
inobediéncia. | Inobediencia. | Désobéissance. | Inobedientia.
inobediènt. | Inobediente. | Désobéissant. | Inobediens.
inobserváncia. | Inobservancia. | Inobservation. | Inobedientia.
inobservánt. | Inobservante. | Infracteur. Désobéissant aux loix. | Legum contemptor.
inoficiòs. | Inoficioso. | Inofficieux. | Inofficiosus.
inohid. | Inaudito. | Inoui. | Inauditus.
⁺inpromtu. | Inpromptu. | Inpromptu. | Extemporalis.
inquièt. | Inquieto. | Inquiet. | Inquies. Irrequietus.
inquietad. | Inquietado. | Inquiété. | Inquietatus. Vexatus.
inquietadòr. | Inquietador. | Celui qui inquiéte. | Perturbator.
inquietar. | Inquietar. | Inquiéter. | Vexare. Angere.
inquietár-se. | Inquietarse. | Se fâcher. | Irasci.
inquietud. | Inquietud. | Inquiétude. | Anxietas.
inquirid. | Inquirido. | Enquis. | Inquisitus.
inquirir. | Inquirir. | S'enquerir. | Inquirere.
inquisiciò. | Inquisicion. | Inquisition. Enquête. | Inquisitio.
inquisidòr. | Inquisidor. | Inquisiteur. | Fidei inquisitor.
insaciáble. | Insaciable. | Insatiable. | Insatiabilis.
insaciáblamènt. | Insaciablemente. | Insatiablement. | Insatiabilitèr.
insaculaciò. | Insaculacion. | L'action de mettre dans la cruche, dans le sac. | In saccum missio.
insaculad. | Insaculado. | Mis dans la cruche, dans le sac. | In saccum missus.
insacular. | Insacular. | Mettre dans la cruche, dans le sac. | In saccum mittere.
inscripciò. | Inscripcion. | Inscription. | Inscriptio.
insécte. | Insecto. | Insecte. | Insectum.
insensad. | Insensato. | Insensé. | Insanus. Insensatus.
insensibilidad. | Insensibilidad. | Insensibilité. | Nullius rei sensus. Stupor.
insensiblamènt. | Insensiblemente. | Insensiblement. | Sensim. Sine sensu.
insensíble. | Insensible. | Insensible. | Insensibilis.
inseparáble. | Inseparable. | Inséparable. | Inseparabilis.
inseparáblamènt. | Inseparablemente. | Inséparablement. | Inseparabilitèr.
inserciò. | Insercion. | Insertion. | Insertio.

inserid, ô ***insertad.*** | Inserido. Inserto. | Inséré. | Insertus.
inserir, ô ***insertar.*** | Inserir. | Insérer. | Inserere.
insidiad. | Insidiado. | Qui a dressé des embuches. | Insidiatus.
insidiar. | Insidiar. | Dresser des embuches. | Insidiari.
insidiòs. | Insidioso. | Insidieux. | Insidiosus.
insígne. | Insigne. | Insigne. | Insignis.
insignamènt. | Insignemente. | Parfaitement. | Insignitèr. Egregiè.
insígnia. | Insignia. | Marque distinctive. | Insignia.
insigníssim. | Insignísimo. | Très insigne. | Valdè insignis.
insinuaciò. | Insinuacion. | Insinuation. | Insinuatio.
insinuad. | Insinuado. | Insinué. | Insinuatus.
insinuar. | Insinuar. | Insinuer. | Instillare in animum.
insinuár-se. | Insinuarse. | S'insinuer. | Insinuare se.
insípid. | Insípido. | Insipide. | Insulsus. Saporis expers.
insisténcia. | Insistencia. | Instance. | Instantia. Urgentia.
insistid. | Insistido. | Insisté. | Institum.
insistir. | Insistir. | Insister. | Instare. Insistere.
insociáble. | Insociable. | Insociable. | Insociabilis.
insoléncia. | Insolencia. | Insolence. | Insolentia. Procacitas.
insolènt. | Insolente. | Insolent. | Impudens. Procax.
insolentíssim. | Insolentísimo. | Très insolent. | Nimis insolens.
insolèntmènt. | Insolentemente. | Isolemment. | Impudentèr. Procacitèr.
insólit. | Insólito. | Inusité. | Insolitus. Inusitatus.
insolvènt. | Insolvente. | Insolvable. | Solvendo impar.
inspecciò. | Inspeccion. | Inspection. | Inspectio.
inspectòr. | Inspector. | Inspecteur. | Inspector.
inspiraciò. | Inspiracion. | Inspiration. | Inspiratio.
inspirad. | Inspirado. | Inspiré. | Inspiratus. Afflatus.
inspirar. | Inspirar. | Inspirer. | Inspirare. Afflare.
instabilidad. | Instabilidad. | Instabilité. | Instabilitas.
instáble. | Instable. | Inconstant. Volage. | Mobilis. Instabilis.
instad. | Instado. | Pressé, prié instamment. | Instantèr rogatus.
instáncia. | Instancia. | Instance. | Instantia.
instánt. | Instante. | Instant. | Temporis punctum. Momentum.
instantáneamènt. | Instantaneamente. | À l'instant. Incontinent. | Statim. Illicò.
instantáneo. | Instantaneo. | Momentané. | Momentaneus.
instántmènt. | Instantemente. | Instamment. | Vehementèr.
instar. | Instar. | Presser. | Instare.
instauraciò. | Instauracion. | Instauration. | Instauratio.
instaurad. | Instaurado. | Renouvellé. Rétabli. | Instauratus.
instaurar. | Instaurar. | Renouveller. Rétablir. | Instaurare.
instigaciò. | Instigacion. | Instigation. | Instigatio.
instigad. | Instigado. | Instigué. | Instigatus.
instigadòr. | Instigador. | Instigateur. | Instigator.
instigar. | Instigar. | Instiguer. | Instigare.
instint. | Instinto. | Instinct. | Instinctus.
instituciò. | Institucion. | Institution. | Institutio. Constitutio.
instituhid. | Instituido. | Institué. | Institutus.
instituhidòr. | Instituidor. | Instituteur. | Fundator. Institutor.
instituhir. | Instituir. | Instituer. | Fundare. Instituere.
institut. | Instituto. | Institut. | Institutum.
institúta. | Instituta. | Institutes. | Instituta. Juris Institutiones.
instrucciò. | Instruccion. | Instruction. | Praeceptum. Documentum.
instructòr. | Instructor. | Celui qui instruit. | Formator. Instructor.
instruhid. | Instruido. | Instruit. | Institutus. Eruditus.
instruhir. | Instruir. | Instruire. | Erudire. Informare.
instrumènt. | Instrumento. | Instrument. | Instrumentum.
instrumentál. | Instrumental. | Instrumental. | Instrumentalis.
instrumentálmènt. | Instrumentalmente. | Par instrument. | Instrumentalitèr.
insuávê. | Insuave. | Sans agrément. | Insuavis.
insubsistènt. | Insubsistente. | Qui ne peut subsister. | Instabilis. Non subsistens.
insuficiéncia. | Insuficiencia. | Insuffisance. | Incapacitas. Imperitia.
insuficiènt. | Insuficiente. | Insuffisant. | Impotens. Ignarus.
insufríble. | Insufrible. | Insupportable. | Intolerabilis.

insufrid. | Poco sufrido. | Impacient. | Minimè patiens.
insulár. | Insulano. Insular. | Insulaire. | Insularis.
insúls. | Insulso. | Insipide. | Insulsus.
insulsamènt. | Insulsamente. | Sottement. | Insulsè. Ineptè.
insult. | Insulto. | Insulte. | Insultatio.
insultad. | Insultado. | Insulté. | Insultatus.
insultadòr. | Insolente. | Insolent. | Insolens.
insultar. | Insultar. | Insulter. | Insultare.
insuperáble. | Insuperable. | Insurmontable. | Insuperabilis.
insuportáble. | Insoportable. | Insupportable. | Intolerabilis.
intácte. | Intacto. | Entier. À quoi on n'a pas touché. | Intactus.
integérrim. | Integérrimo. | Très intégre. | Integerrimus.
integrál. | Integrante. Integral. | Intégrant. | Integralis.
integramènt. | Integramente. Enteramente. | Avec intégrité. | Integrè.
integránt. | Integrante. Integral. | Intégrant. | Integrans. Integralis.
integridad. | Integridad. | Intégrité. | Integritas.
íntegro. | Íntegro. | Entier. Intégre. | Integer.
intellectíu. | Intelectivo. | Intellectif. | Intellectivus.
intellectuál. | Intelectual. | Intellectuel. | Intellectualis.
intellectuálmènt. | Intelectualmente. | Par l'opération seule de l'entendement. | Per intellectum.
intelligéncia. | Inteligencia. | Intelligence. | Intelligentia.
intelligènt. | Inteligente. | Intelligent. | Intelligens.
intelligíble. | Inteligible. | Intelligible. | Intelligibilis.
intelligíblamènt. | Inteligiblemente. | Intelligiblement. | Intelligentèr.
intemperad. | Destemplado. | Intempéré. Déréglé. | Intemperatus.
intemperádamènt. | Destempladamente. | D'une maniére déréglée. | Intemperantèr.
intemperáncia. | Intemperancia. | Intempérance. | Intemperantia.
intempéri. | Intemperie. | Intempérie. | Imtemperies.
intempestíu. | Intempestivo. | Qui est hors de saison. | Intempestivus.
intempestivamènt. | Intempestivamente. | À contretemps. | Intempestivè.
intenciò. | Intencion. | Intention. | Intentum. Intentio.
intencionad. | Intencionado. | Intentionné. | Affectus. Intentus.
intencionál. | Intencional. | Intentionnel. | Intentionalis.
intendánt, ô ***intendènt.*** | Intendente. | Intendant. | Praetor.
intendéncia. | Intendencia. | Intendance. | Praefectura.
inténs. | Intenso. | Efficace. | Intensus. Efficax.
inténsamènt. | Intensamente. | Efficacement. | Intensè.
intensiò. | Intension. | Intension. | Intensio.
intensíu. | Intensivo. | Efficace. | Intensus. Efficax.
intènt. | Intento. | Intension. | Intentum. Finis.
intentad. | Intentado. | Prétendu. Tâché. | Intentus.
intentar. | Intentar. | Prétendre. Tâcher. | Intendere.
intentár-se. | Intentar. | Avoir dessein de faire quelque chose. | Intentare.
intentòna. | Intentona. | Entreprise téméraire. | Arrogans intentio.
intercadéncia. | Intercadencia. | Velléité. Inconstance. | Mutabilitas. Varietas.
intercadènt. | Intercadente. | Changeant. Variable. | Inaequalis. Varius.
intercalaciò. | Intercalacion. | Intercalation. | Intercalatio.
intercalad. | Intercalado. | Intercalé. | Intercalatus.
intercalar. *Vèrb.* | Intercalar. | Intercaler. | Intercalare.
intercalar. *Nóm.* | Intercalar. | Intercalaire. | Intercalaris.
intercedid. | Intercedido. | Intercedé. | Deprecatus.
intercedir. | Interceder. | Interceder. | Deprecare.
interceptad. | Interceptado. | Intercepté. | Interceptus.
interceptar. | Interceptar. | Intercepter. | Intercipere.
intercessiò. | Intercesion. | Intercession. | Intercessio.
intercessòr. | Intercesor. | Intercesseur. | Deprecator.
interès. | Interese. Interes. | Intérêt. | Quaestus. Lucrum.
interessad. | Interesado. | Intéressé. | Commodo ductus.
interessánt. | Interesante. Importante. | Intéressant. Important. | Quod est magni momenti.
interessar. | Interesar. | Intéresser. | Ad aliquid conducere.
interessár-se. | Interesarse. | S'interesser pour quelqu'un. | Alicujus commodis inservire.

interim. | Interin. | Provisoirement. | Dùm. Intereà.
interinamènt. | Interinamente. | Provisionellement. | Interim.
interíno. | Interino. | Subrogé. | Interim subrogatus.
interiòr. | Interior. | Intérieur. | Interior.
interiòrmènt. | Interiormente. | Intérieurement. | Intùs.
interjecciò. | Interjeccion. | Interjection. | Interjectio.
interlineál. | Interlineal. | Interlinaire. | Interlinearis.
interlocutòr. | Interlocutor. | Interlocuteur. | Interlocutor.
interlocutóri. | Interlocutorio. | Interlocutoire. | Interlocutorius.
intermédi. | Intermedio. | Intervalle. Intermede. | Intervallum. Scenae intermedium.
interminável. | Interminable. | Interminable. | Quod absolvi nequit.
intermissiò. | Intermision. | Intermission. | Intermissio.
intermiténcia. | Intermitencia. | Intermittence. | Intermissio.
intermitènt. | Intermitente. | Intermittent. | Intermittens.
intérn. | Interno. | Interne. | Internus.
internad. | Internado. | Entré. Pénétré. | Introductus. Penetratus.
internar. | Internar. | Entrer. Pénétrer. | Intrare. Penetrare.
internár-se. | Internarse. | S'introduire. S'insinuer. | Introduci. Insinuare se.
interpellaciò. | Interpelacion. | Interpellation. | Interpellatio.
interpellad. | Interpelado. | Interpellé. | Interpellatus.
interpellar. | Interpelar. | Interpeller. | Interpellare.
interpolaciò. | Interpolacion. | Interpolation. | Interpolatio.
interpolad. | Interpolado. | Interpolé. | Interpolatus.
interpolar. | Interpolar. | Interpoler. | Interpolare.
interposad. | Interpuesto. | Interposé. | Interpositus.
interposar. | Interponer. | Interposer. | Interponere.
interposiciò. | Interposicion. | Interposition. | Interpositio.
interpretaciò. | Interpretacion. | Interprétation. | Interpretatio.
interpretad. | Interpretado. | Interprété. | Explicatus.
interpretadòr. | Intérprete. | Interpréte. | Interpres.
interpretar. | Interpretar. | Interpréter. | Interpretari.
interpretatíu. | Interpretativo. | Ce qui se peut interpréter. | Interpretativus.
intérpretê. | Intérprete. | Interpréte. | Interpres.
interrèine. | Interregno. | Interregne. | Interregnum.
interrogaciò. | Interrogacion. | Interrogation. | Interrogatio.
interrogad. | Interrogado. | Interrogé. | Interrogatus.
interrogánt. | Interrogante. | Interrogeant. | Interrogans.
interrogar. | Interrogar. | Interroger. | Interrogare. Percontari.
interrogatóri. | Interrogatorio. | Interrogatoire. | Quaestio. Interrogatum.
interromprer. | Interrumpir. | Interrompre. | Interrumpere.
interrompud. | Interrumpido. | Interrompu. | Interruptus.
interrompudamènt. | Interrumpidamente. | Avec interruption. | Interruptè.
interrupciò. | Interrupcion. | Interruption. | Interruptio.
intersecciò. | Interseccion. | Intersection. Entrecoupure. | Intersectio.
interstíci. | Intersticio. | Interstice. | Interstitium.
intervállo. | Intervalo. | Intervalle. | Intervallum.
intervenciò. | Intervencion. | Intervention. | Interventus.
intervenir. | Entrevenir. Intervenir. | Intervenir. | Intervenire. Interponere.
interventòr. | Interventor. | Médiateur. Entremetteur. | Mediator. Conciliator.
intervingud. | Entrevenido. | Entremis. | Interpositus.
intestad. | Intestado. | Intestat. | Intestatus.
intestíno. | Intestino. | Intestin. | Intestinum.
íntim. | Íntimo. | Intime. | Intimus.
intimaciò. *V.* ***entíma.*** | Intimacion. | Intimation. | Intimatio.
intimad. | Intimado. | Intimé. | Intimatus.
intimadòr. | Intimador. Notificador. | Celui qui notifie un intimé. | Intimator.
intimamènt. | Intimamente. | Intimément. | Intimè.
intimar. | Intimar. | Intimer. | Intimare.
intimidad. *Nóm.* | Intimidad. | Amitié intime. Union étroite. | Amicitia intima.

intimidad. *Vèrb.* | Intimidado. | Intimidé. | Perterritus.
intimidar. | Intimidar. | Intimider. | Terrorem incutere.
intitulad. | Intitulado. | Intitulé. | Inscriptus.
intitular. | Intitular. | Intituler. | Inscribere.
intitulár-se. | Intitularse. | S'intituler. | Adscribere.
intoleráble. | Intolerable. | Intolérable. | Intolerabilis.
intoleráncia. | Intolerancia. | Intolérance. | Intolerantia.
intoleránt. | Intolerante. | Intolérant. | Non tolerans.
intractáble. | Intratable. | Intraitable. | Intractabilis.
intransitáble. | Intransitable. | Par où l'on ne peut passer. | Impervius.
intrépid. | Intrépido. | Intrépide. | Intrepidus.
intrépidamènt. | Intrépidamente. | Hardiment. Avec intrepidité. | Intrepidè. Impavidè.
intrepididad. | Intrepidez. | Intrépidité. | Strenuitas.
intríga. | Entremetimiento de cosas. | Intrigue. | Occultae artes.
intrigad. | Intrincado. | Intrigué. | Immixtus.
intrigánt. | Entremetido. Sagaz. | Intrigant. | Factiosus.
intrigar. | Enredar. Meterse en muchos negocios. | Intriguer. | Se inferre.
intrincad. | Intrincado. | Embrouillé. | Implexus. Implicitus.
intrincádamènt. | Intrincadamente. | D'une maniére embrouillée. | Perplexè. Implicatè.
intrínsec. | Intrínseco. | Intrinséque. | Intrinsecus.
intrinsecamènt. | Intrínsecamente. | Essentiellement. | Internè. Intrinsecè.
introducciò. | Introduccion. | Introduction. | Introductio.
introductòr. | Introductor. | Introducteur. | Introductor.
introduhid. | Introducido. | Introduit. | Introductus.
introduhir. | Introducir. | Introduire. | Introducere.
introduhír-se. | Introducirse. Entremeterse. | S'introduire. | Se immiscere.
intróït. | Intróito. | Introït. | Introitus.
intrus. | Intruso. | Intrus. | Intrusus.
intrusiò. | Intrusion. | Intrusion. | Intrusio.
intuïciò. | Intuicion. | Intuition. | Intuitio.
intuïtíu. | Intuitivo. | Intuitif. | Intuitivus.
intuïtivamènt. | Intuitivamente. | Intuitivement. | Intuitivè.
inundaciò. | Inundacion. | Inondation. | Inundatio.
inundad. | Inundado. | Inondé. | Inundatus.
inundar. | Inundar. | Inonder. | Inundare.
inundár-se. | Inundarse. | S'inonder. | Inundari.
inusitad. | Inusitado. | Inusité. | Inusitatus.
inútil. | Inutil. | Inutile. | Inutilis.
inutilidad. | Inutilidad. | Inutilité. | Inutilitas.
inutilisad. | Inutilizado. | Rendu inutile. | Inutilis factus.
inutilisar. | Inutilizar. | Rendre une chose inutile. | Inutilem facere.
inutilmènt. | Inutilmente. | Inutilement. | Inutilitèr. Frustrà.
invadid. | Invadido. | Envahi. | Invasus.
invadir. | Invadir. | Envahir. | Invadere.
inválid. | Inválido. | Invalide. | Invalidus. Irritus.
inválidamènt. | Invalidamente. | Invalidement. | Invalidè. Irritè.
invariáble. | Invariable. | Invariable. | Constans. Immutabilis.
invariáblamènt. | Invariablemente. | Invariablement. | Constantèr. Immutabilitèr.
invasiò. | Invasion. | Invasion. | Invasio.
invasòr. | Invasor. | Usurpateur. | Invasor.
invectíva. | Invectiva. | Invective. | Invectiva.
invencíble. | Invencible. | Invincible. | Invincibilis.
invenciò. | Invencion. | Invention. | Inventio.
inventad. | Inventado. | Inventé. | Inventus.
inventar. | Inventar. | Inventer. | Invenire. Excogitare.
inventári. | Inventario. | Inventaire. | Inventarium.
inventariad. | Inventariado. | Inventorié. | Recensitus.
inventariar. | Inventariar. | Inventorier. | Recensere.
inventíva. | Inventiva. | Génie. Talent. | Ingenium.
inventòr. | Inventor. | Inventeur. | Inventor. Auctor.
inverossímil. | Inverosimil. Inverisímil. | Qui n'est pas vraisemblable. | Inverisimilis.
inverossimilitud. | Inverisimilitud. | Défaut de vraisemblance. | Inverisimilitudo.
invérs. | Inverso. Invertido. | Renversé. | Inversus.
inversiò. | Inversion. | Inversion. | Inversio.
invertid. | Invertido. | Transposé. | Inversus.
invertir. | Invertir. | Renverser. | Invertere.
investidúra. | Envestidura. | Investiture. | Dominii concessio.
investigaciò. | Investigacion. | Recherche. Perquisition. | Investigatio.
investigad. | Investigado. | Recherché. Examiné. | Investigatus.

investigadòr. | Investigador. | Perquisiteur. | Investigator.
investigar. | Investigar. | Rechercher. Examiner. | Investigare.
inveterad. | Inveterado. | Invétéré. | Inveteratus.
inveterár-se. | Inveterarse. | S'invétérer. | Inveterari. Veterascere.
invictíssim. | Invictísimo. | Très invincible. | Invictissimus.
invícto. | Invicto. | Invincible. | Invictus.
invigilad. | Invigilado. | Surveillé. Observé. | Invigilatus.
invigilar. | Invigilar. | Surveiller. Observer. | Invigilare.
invioláble. | Inviolable. | Inviolable. | Inviolabilis.
invioláblamènt. | Inviolablemente. | Inviolablement. | Inviolatè.
invisíble. | Invisible. | Invisible. | Invisibilis.
invisíblamènt. | Invisiblemente. | Invisiblement. | Invisibilitèr.
invitatóri. | Invitatorio. | Invitatoire. | Invitatorium.
invocaciò. | Invocacion. | Invocation. | Invocatio.
invocad. | Invocado. | Invoqué. | Invocatus.
invocar. | Invocar. | Invoquer. | Invocare.
involuntári. | Involuntario. | Involontaire. | Involuntarius.
involuntáriamènt. | Involuntariamente. | Involontairement. | Involuntariè. Coactè.
involuntariedad. | Involuntariedad. | L'action de faire les choses malgré nous. | Coactio. Voluntatis defectus.
invulneráble. | Invulnerable. | Invulnerable. | Invulnerabilis.
inxad. | Provocado. | Provoqué. | Provocatus.
inxar. | Provocar. | Provoquer. | Provocare.
ínxas. | Provocacion. | Provocation. | Provocatio.

ir

íra. | Ira. | Ire. Colère. | Ira.
iracúndia. | Iracundia. | Colère excessive. Fureur. | Iracundia.
iracúndo. | Iracundo. | Colérique. Emporté. | Iracundus.
irad. | Irado. Airado. | Irrité. Fâché. | Iratus.
irádamènt. | Airadamente. | Avec fureur. | Iracundè.
irár-se. | Airarse. | S'irriter. | Irasci.
irascíble. | Irascible. | Irascible. | Irascibilis.
íris. *V. árc de St. Martí.* | Arco Iris. | Iris. Arc-en-ciel. | Iris.
ironía. | Ironía. | Ironie. | Ironia.
irónic. | Irónico. | Ironique. | Ironicus.
irónicamènt. | Irónicamente. | Ironiquement. | Ironicè.
irracionál. | Irracional. | Irraisonnable. | Irrationalis.
irracionalidad. | Bestialidad. Accion de un irracional. | Bestialité. | Stupiditas. Bestialitas.
irreconciliáble. | Irreconciliable. | Irréconciliable. | Implacabilis. Inexorabilis.
irreconciliáblamènt. | Irreconciliablemente. | Irréconciliablement. | Implacabilitèr.
irrecuperáble. | Irrecuperable. | Qui ne peut se recouvrer. | Quod recuperari nequit.
irrefragáble. | Irrefragable. | Irréfragable. | Irrefragabilis.
irrefragáblamènt. | Irrefragablemente. | D'une maniére irréfragable. | Absque controversiâ.
irregular. | Irregular. | Irrégulier. | Irregularis.
irregularidad. | Irregularidad. | Irrégularité. | Irregularitas.
irregularmènt. | Irregularmente. | Irréguliérement. | Irregularitèr.
irreligiò. | Irreligion. | Irréligion. | Impietas.
irreligiòs. | Irreligioso. | Irréligieux. | Impius. Irreligiosus.
irreligiòsamènt. | Irreligiosamente. | Irréligieusement. | Impiè.
irremediáble. | Irremediable. | Irrémédiable. | Irremediabilis.
irremediáblamènt. | Irremediablemente. | Irrémédiablement. | Irremediabilitèr.
irremisiblamènt. | Irremisiblemente. | Irrémissiblement. | Absque veniâ.
irremisíble. | Irremisible. | Irrémissible. | Cui nullus veniae locus.
irreparáble. | Irreparable. | Irréparable. | Irreparabilis.
irreparáblamènt. | Irreparablemente. | Irréparablement. | Irreparabilitèr.
irreprehensiblamènt. | Irreprehensiblemente. | Irrépréhensiblement. | Irreprehensibilitèr.
irreprehensíble. | Irreprehensible. | Irrépréhensible. | Irreprehensibilis.
irresistíble. | Irresistible. | Irrésistible. | Cui resisti non potest.
irresólt. | Irresoluto. Irresoluble. | Irrésolu. | Incertus. Haesitans.
irresoluciò. | Irresolucion. | Irrésolution. | Dubium. Haesitatio.
irreveréncia. | Irreverencia. | Irrévérence. | Irreverentia.
irreverènt. | Irreverente. | Irrévérent. | Irreverens. Impudens.

irreverèntmènt. | Irreverentemente. | Irrévéremment. | Irreverentèr.
irrevocáble. | Irrevocable. | Irrévocable. | Irrevocabilis.
irrevocáblamènt. | Irrevocablemente. | Irrévocablement. | Irrevocabilitèr.
irrisiò. | Irrision. | Irrision. | Irrisio. Derisio.
irrisóri. | Irrisorio. | Risible. Qui fait rire. | Irrisorius.
irritáble. | Irritable. | Sujet à s'emporter. | Irritabilis.
irritaciò. | Irritacion. | Irritation. | Irritatio.
irritad. | Irritado. | Irrité. | Irritatus.
irritadíssim. | Irritadísimo. | Très irrité. | Iratissimus.
irritánt. | Irritante. | Irritant. | Irritans.
irritar. | Irritar. | Irriter. | Irritare.
irritár-se. | Irritarse. | Se mettre en colère. | Irritari.
írrito. | Írrito. | Nul. Annullé. | Irritus.
irrupciò. | Irrupcion. | Irruption. | Irruptio.

is

isárt. | Cabra montés. Rupicabra. | Chamois. | Rupicapra.
islèño. | Isleño. | Insulaire. | Insulanus.
isógono. | Isógono. | Equiangle. | Isogonum.
isoperímetro. | Isoperímetro. | Isopérimetre. | Isoperimetrus.
isopleuro. | Isopleuro. | Triangle équilatéral. | Isopleurus.
isósceles. | Isósceles. | Isoscele. | Isosceles.
+**istáncia.** | Pegujal. | Petite quantité de terre ensemencée. | Exiguus ager.
+**istancièr.** | Pegujalero. | Laboureur en petite quantité. | Agricola non ita dives.
ístme. | Istmo. | Isthme. | Isthmus.

it

item. | Item. | Item. Plus. | Item. Praeterèa.
iteráble. | Iterable. | Qui peut se réitérer. | Iterabilis.
iteraciò. | Iteracion. | Réitération. Répétition. | Iteratio.
iterad. | Iterado. | Réitéré. | Iteratus.
iterar. | Iterar. | Réitérer. Répéter. | Iterare.
itinerári. | Itinerario. | Itinéraire. | Itinerarium.

iv

iva. *Hèrba.* | Iva. | Ive, ou chamaepitus. | Iva.

ix

ixid. | Salido. | Sorti. | Profectus.
ixída. | Salida. | Sortie. | Exitus. Egressio.
ixir. | Salir. | Sortir. | Exire. Egredere.
ixír-se. | Escaparse. | S'échapper. | Exire. Abire.

J

ja

já. | Ya. | Déja. | Jam.
jácera. | Xácera. | Poutre. | Trabs. Grandior Trabs.
jacínto. *Flór.* | Jacînto. | Jacinte. | Hyacinthus.
jacínto. *Pèdra.* | Jacinto. | Hyacinthe. | Hyacinthus.
jactáncia. | Jactancia. | Vanterie. | Jactantia.
jactanciòs. | Jactancioso. | Orgueilleux. Vain. | Jactabundus.
jactár-se. | Jactarse. | Se vanter. | Jactare se. Gloriari.
jaculatória. | Jaculatoria. | Jaculatoire. | Jaculatoria.
jái. | Abuelo. Anciano. | Ancien. Agé. | Senex. Vetulus.
jáia. | Abuela. Anciana. | Vieille. | Anus. Vetula.
jaléco. | Chaleo. | Juste-au-corps. | Chlamydula.
jalòs. | Zeloso. | Jaloux. | Zelotes. Zelotypus.
jalosía. | Zelos. | Jalousie. | Zelus. Zelotypia.
jamái. | Jamas. | Jamais. | Nunquam.
jámbic. | Yámbico. | Iambique. | Jambicus.
jámbo. | Yambo. | Pied iambique. | Jambus.
jamès. | Jamas. | Jamais. | Nunquam. Non ampliùs.
Ján. *Dim. de Joán.* | Juan. | Jean. | Joannes.
janèr. | Enero. | Janvier. | Januarius.
Janêt. *Dim.* | Juanito. | Jean. | Joannes.
jaquêt. *Cért jóg.* | Chaquete. Tablas reales. | Tric-trac. | Scruporum et tesserarum mixtus ludus.
jaquêta. | Xaqueta. | Jacquette. | Brevior lacerna.
jaquetêta. | Xaquetilla. | Jacquette plus courte. | Breve sagulum.
jardí. | Jardin. | Jardin. | Viridarium. Hortus.
jardinèr. | Jardinero. | Jardinier. | Topiarius.
jardinería. | Jardinería. | Jardinage. | Res topiaria.
jardinêt. | Jardinito. Jardinillo. | Petit jardin. | Hortulus.
jás. | Toma. | Tiens. | Accipe.
jasmí. | Jazmin. | Jasmin. | Jasminum.
jáspê. | Jaspe. | Jaspe. | Jaspis.
jaspead. | Jaspeado. | Jaspé. | Jaspidis coloribus infectus.
jaspear. | Jaspear. | Jasper. | Jaspidis coloribus inficere.
Jáume. | Jayme. Santiago. | Jaques. | Jacobus.

je

Jerusalém. | Jerusalen. | Jerusalem. | Jerusalem.
Jesu-Crist. | Jesu-Christo. | Jésus-Christ. | Jesus Christus.
jesuíte. | Jesuita. | Jésuite. | Jesuita.
jesuític. | Jesuítico. | Qui appartient à l'ordre des Jésuites. | Jesuiticus.
Jesus. | Jesus. | Jésus. | Jesus.

jo

jó. | Yo. | Je. Moi. | Ego.
Joán. | Juan. | Jean. | Joannes.
Joanêt. | Juanito. Juanillo. | Jean. | Joannes.
jocòs. | Jocoso. | Enjoué. | Jocosus.
jocòsamènt. | Jocosamente. | En plaisantant. | Jocosè.
Joél. | Joel. | Joel. | Joel.
Jófre. | Guifredo. | Vilfrid. | Wifredus.
jóg. | Juego. | Jeu. | Ludus.
jóg de máns, ***jóg de villáns.*** | Burlas de manos, burlas de villanos. | Jeu de mains, jeu de vilains. |.

jogad. | Jugado. | Joué. | Lusus.
jogáda. | Jugada. | L'action de jouer, ou le coup qui decide au jeu. | Lusio.
jogadòr. | Jugador. | Joueur. | Lusor.
jogar, ô ***jugar.*** | Jugar. | Jouer. | Ludere.
jogár-se. | Jugarse. Burlarse. | Jouer quelqu'un. | Deludificari.
joguína. | Juguete. | Joüet d'enfans. | Crepundia.
jóïa. | Joya. | Joyau. | Gemma.
jonc. | Junco. | Jonc. | Juncus.
joncar. | Juncal. Juncar. | Jonchaie. | Juncetum.
jónic. | Jónico. | Ionique. | Ionicus.
jonòi. | Rodilla. | Genou. | Genu.
jonquèra. | Junco. | Jonc. | Juncus.
jonquêt. | Junco marino. | Espéce de jonc plus petit que l'ordinaire. | Acutus juncus.
jonquíl̃lo. *Flór.* | Junquillo. | Jonquille. | Narcissus iberus.
jornáda. | Jornada. | Journée. | Iter diurnum.
jornál. | Jornal. | Journée. | Diurnum stipendium.
jornalèr. | Jornalero. | Journalier. | Mercenarius.
jou. | Yugo. | Joug. | Jugum.
jouáda. | Huebra. Obrada. | Journal. Arpent. | Jugerum.
jòva. ***Jòve.*** | Joven. | Jeune. | Juvenis.
joveníl. | Juvenil. | Qui appartient à la jeunesse. | Juvenilis.
jovènt. | Juventud. | Jeunesse. | Juventus.
joviál. | Jovial. | Jovial. Enjoué. Gai. | Festivus. Jovialis.

ju

jubilaciò. | Jubilacion. | Jubilation. | Jubilatio.
jubilad. | Jubilado. | Exempté. Jubilé. | Emeritus. Veteranus.
jubilar. | Jubilar. | Obtenir le rang de Jubilé. | Emeritum fieri.
jubiléu. | Jubileo. | Jubilé. | Jubilaeus.
júbilo. | Jubilo. | Joie. Contentement. | Jubilum.
jucundidad. | Gusto. Placer. | Agrément. Plaisir. | Jucunditas.
judáïc. | Judáico. Judío. | Judaïque. | Judaicus.
judaïsad. | Judaizado. | Judaïsé. | Judaicos ritus sequutus.
judaïsar. | Judaizar. | Judaïser. | Judaicos ritus sequi.
judaísme. | Judaismo. | Judaïsme. | Judaismus.
judicad. | Juzgado. | Jugé. | Existimatus. Judicatus.
judicar. | Juzgar. | Juger. | Existimare. Judicare.
judicatúra. | Judicatura. | Judicature. | Judicandi potestas. Judiciarium munus.
judíci. | Juicio. | Jugement. | Judicium.
judiciál. | Judicial. | Judiciaire. | Judicialis.
judiciálmènt. | Judicialmente. | En jugement. Par sentence. | Juridicè.
judiciári. | Judiciario. | Judiciaire. | Judiciarius.
judiciòs. | Judicioso. Juicioso. | Judicieux. | Prudens. Sapiens.
judiciòsamènt. | Juiciosamente. | Judicieusement. | Prudentèr. Sapientèr.
judíu, ô ***juèu.*** | Judío. | Juif. | Judaeus.
judía, ô ***juèva.*** | Judía. | Juive. | Judaea.
judge. | Juez. | Juge. | Judex.
juevert. | Peregil. | Persil. Ache. | Apium sativum.
jugláns. *Pèx.* | . | . | .
jui. ***Judíci.*** | Juicio. | Jugement. | Judicium.
jui. *Llavòr.* | Bállico. Zizaña. | Yvraie. Zizanie. | Lolium. Zizania.
[+]**juia.** *Aucèll.* | . | . | .
[+]**julép.** *Begúda.* | Julepe. Xarope. Lamedor. | Julep. | Julepus.
jumènt. | Jumento. | Bête de somme. Un âne. | Jumentum. Asinus.
junciò. | Union. | Liaison. | Unio. Nexus.
junquèti. *Pèx.* | Yunquete. | . | .
júnsa. *Plánta.* | Juncia. Junco oloroso. | Souchet. | Cyperus. Juncus quadratus.
junt. | Junto. | Joint. | Junctus.
junt. *Adv.* | Juntamente. | Conjointement. | Unà. Simul. Conjunctim.
júnta. | Junta. | Assemblée. | Concilium. Concessus.
juntamènt. *Adv. V.* ***junt.*** | Juntamente. | Conjointement. | Unà. Simul. Conjunctim.
juntar. *V.* ***ajuntar.*** | Juntar. | Joindre. | Jungere. Conjungere.
juntúra. | Juntura. | Jointure. | Commissura.
juñ. | Junio. | Juin. | Junius.
juñid. | Uncido. | Attelé. Mis au joug. | Jugo vinctus.
juñir. | Uncir. | Atteler. Mettre au joug. | Jugo vincire.
júpa. | Chupa. | Veste. | Tunica. Sagulum strictius.
jupêta. | Chupeta. Chupilla. | Petite veste. | Brevius sagulum.
jupetí. | Chupetin. | Veste sans manches. | Sagulum sine manicis.
Júpitêr. | Júpiter. | Jupiter. | Jupiter.
júra. | Jura. | Serment de fidélité. | Publicum fidelitatis juramentum.
jurad. *Vèrb.* | Jurado. | Juré. | Juratus.
jurad. *Nóm.* | Jurado. | Jurat. | Juratus. Tribunus plebis.
juradòr. | Jurador. | Jureur. | Jurator.
juramènt. | Juramento. Jura. | Serment. | Juramentum.

juramentad. | Juramentado. | Assermenté. | Sacramento obstrictus.
juramentar. | Juramentar. | Assermenter quelqu'un. | Aliquem juramento obstringere.
juramentár-se. | Juramentarse. | S'obliger par serment. | Sacramento se obstringere.
jurar. | Jurar. | Jurer. | Jurare.
jurídic. | Jurídico. | Juridique. | Juridicus.
juridicamènt. | Juridicamente. | Juridiquement. | Juridicè.
juriól. | Julio. | Juillet. | Julius.
jurisconsúlto. | Jurisconsulto. | Jurisconsulte. | Jurisconsultus.
jurisdicciò. | Jurisdiccion. | Jurisdiction. | Jurisdictio.
jurisdiccionál. | Jurisdiccional. | Qui appartient à la jurisdiction. | Jurisdictionalis.
jurisperíto, ô ***juríste.*** | Jurisperito. Jurista. | Jurisconsulte. Juriste. | Jurisperitus. Juris professor.
jurisprudéncia. | Jurisprudencia. | Jurisprudence. | Jurisprudentia.
juríste. *V.* ***jurisperíto.*** | Jurista. | Jurisconsulte. Juriste. | Jurisperitus. Juris professor.
jústa. | Justa. | Joûte. | Ludrica equitum pugna.
justacós. | Justacor. | Justaucorps. | Sagum. Strictior thorax.
justamènt. *Adv.* | Justamente. | Justement. | Meritò. Rectè.
justícia. | Justícia. | Justice. | Justitia.
justiciar. *V.* ***ajusticiar.*** | Ajusticiar. | Justicier. Exécuter. | Capitali supplicio afficere.
justicièr. | Justiciero. | Qui aime à rendre justice. | Justus. Integer.
justificaciò. | Justificacion. | Justification. | Justificatio.
justificad. | Justificado. | Justifié. | Justificatus. Probatus.
justificádamènt. | Justificadamente. | Justement. Avec équité. | Rectè. Justè.
justificánt. | Justificante. | Justifiant. | Justificans.
justificar. | Justificar. | Justifier. | Justificare. Probare.
justificár-se. | Justificarse. | Se justifier. | Purgare se.
justificatíu. | Justificativo. | Justificatif. | Justificativus.
[+]**justína.** | Medalla. | Médaille. | Sacrum numisma.
justíssim. | Justísimo. | Très juste. | Justissimus. Aequissimus.
justissimamènt. | Justísimamente. | Très justement. | Justissimè. Aequissimè.

K

ke

kèrmês. | Kérmes. | Kermes. | Coccus. Kermes.

ki

kíriê. | Kírie. | Kyrie. | Kyrie.

L

la

la. *Artícle.* | La. | La. |...
lá. *Músic.* | La. | La. | La.
lábaro. | Lábaro. | Labarum. | Labarum.
laberínto. | Laberinto. | Labyrinthe. | Labyrinthus.
laboratóri. | Laboratorio. | Laboratoire. | Laboratorium.
laboriòs. | Laborioso. | Laborieux. | Laboriosus.
láca. *Espécia de gòma.* | Laca. | Laque. | Lacca.[193]
lacónic. | Lacónico. | Laconique. Concis. | Laconicus.
lacónicamènt. | Lacónicamente. | Laconiquement. | Laconicè.
laconísme. | Laconismo. | Laconisme. | Laconismus.
lácra. *V.* ***nácra.*** | Lacre. | Cire d'Espagne. | Cera signatoria.
lacsatíu. | Laxativo. | Laxatif. | Alvum solvens.
lactáncia. | Lactancia. | Le temps qu'un enfant tette. | Lactationis tempus.
lacticíni. | Lacticinio. | Laitage. | Lacticinia.
ládano. *Pèx.* | Atilo. | Grand poisson du Pô. | Attilus.
ládano. *Cérta gòma.* | Ladano. | Ladanum. | Ladanum.[194]
lágo. | Lago. | Lac. | Lacus.
láïc. | Lego. | Laïque. | Laïcus.
laïcál. | Laical. | Qui appartient aux laïques. | Laïcalis.
láma. *Cérta róba.* | Lama. Restaño. | Etoffe d'or ou d'argent. | Tela serica auro vel argento texta.
lámia. *Pèx.* | Lamia. | Lamie. Monstre marin. | Lamia. Canis carcharius.
lámina. | Lámina. | Lame. | Lamina.
laminêta. | Laminica. | Petite lame. | Lamella.
lámo. | Quintero. | Fermier. Métayer. | Villicus. Colonus.
láncê. | Lance. | Événement. | Eventus. Casus.
lánguidamènt. | Con languidez. | Languissamment. | Languidè.
lánguido. | Lánguido. | Languissant. | Languidus.
lápa. *V.* ***flóvias.*** | Lapa. | La fleur qui se forme sur le vin. | Flos.
lápida. | Lápida. | Table de pierre qui sert pour les inscriptions. | Lapis.
lapidári. | Lapidario. | Lapidaire. | Gemmarius.
lapidèra. | Lapicero. | Porte-crayon. | Stilus delineatorius.
lápis. | Lapiz. | Crayon. | Lapis carbo.
lápislázuli. | Lapislázuli. | Lapislazuli. | Stellatus lapis. Cyaneus.[195]
lár, ô ***lárês.*** | Lares. Hogar. | Lares. Maison où l'on fait sa demeure. | Lares. Foci.
lascíu. | Lascivo. | Lascif. | Lascivus.
lascivamènt. | Lascivamente. | Lascivement. | Lascivè.
lascívia. | Lascivia. | Lasciveté. | Lascivia.
laterál. | Lateral. | Latéral. | Lateralis.
latitud. | Latitud. | Latitude. | Latitudo.
latría. | Latría. | Latrie. | Latria.
laudáble. | Laudable. | Louable. | Laudabilis.
láudano. ***Estrét d'ópi.*** | Laudano. | Laudanum. | Laudanum.
láudes. | Láudes. | Laudes. | Laudes.

193. **láca**] Espécia de *solament a A*.
194. **ládano**] Cérta *solament a A*.
195. **lápislázuli**] Lazuli *solament a A*.

laureóla. | Lauréola. | Auréole. | Laureola.
laureóla. *Hèrba.* | Lauréola. | Lauréole. | Laureola. Chamaedaphne.
láuro. | Lauro. Laurel. | Gloire. Victoire. Triomphe. | Laurus.
lavábo. | Lavabo. Lavatorio. | Lavabo. | Lavabo.
lavatóri. | Lavatorio. | Lavement des pieds. | Lotio caeremonialis pedum.

le

lectòr. | Lector. | Lecteur. | Lector.
lectorál. | Lectoral. | Chanoine dont l'emploi est d'expliquer l'ecriture. | Canonicus lectoralis.
lectúra. | Lectura. | Lecture. | Lectio.
lectúra. ***Gráu de lectòr.*** | Lectoría. | Chaire, ou grade de Lecteur. | Lectoris munus.
legál. | Legal. | Légal. | Legalis.
legalidad. | Legalidad. | Légalité. | Fidelitas. Aequitas.
legalisaciò. | Legalizacion. | Légalisation. | Fides publica scripto signata.
legalisad. | Legalizado. | Légalisé. | Fide publicâ firmatus.
legalisar. | Legalizar. | Légaliser. | Fide publicâ firmare, signare.
legálmènt. | Legalmente. | Légalement. | Legitimè. Juxtà legem.
legiò. | Legion. | Légion. | Legio.
legionári. | Legionario. | Légionnaire. | Legionarius.
lélo. | Lelo. | Simple. Idiot. Imbécille. | Fatuus.
lèma. | Lemma. | Titre d'une pièce de poësie. | Lemma.
l'endemá. | Al otro dia. Al dia despues. | Le lendemain. | Crastina dies.
lenitíu. | Lenitivo. | Lénitif. | Leniens. Lenimentum.
lèntamènt. | Lentamente. | Lentement. | Lentè.
lèntê. | Lente. | Lentille. | Lens.
lentitud. | Lentitud. | Lenteur. | Lentitudo.
lènto. | Lento. | Lent. Tardif. | Lentus. Tardus.
Leonard. *Nóm d'hóme.* | Leonardo. | Léonard. | Leonardus.
lèpra. | Lepra. | Lépre. | Lepra.
lepròs. | Leproso. | Lépreux. | Leprosus.
lesiad. | Lisiado. | Estropié. | Laesus. Elisus.
lesiar. | Lisiar. | Estropier. | Laedere. Elidere.
lesiár-se. | Lisiarse. | S'estropier. | Laedi.
lesiò. | Lesion. | Lésion. | Laesio.
l'esperánsa. *Náutic.* | Áncora de la esperanza. | Maitre câble. | Ancora magna. Rudens.
letárgo. | Letargo. | Léthargie. | Lethargus. Lethargia.
lèvê. | Leve. | Léger. | Levis.
lèvemènt. | Levemente. | Légérement. | Levitèr.
levíssim. | Levísimo. | Très léger. | Levissimus.
levíte. | Levita. | Lévite. | Levita.
levític. | Levítico. | Lévitique. | Leviticus.

li

libéllo. | Libelo. | Libelle. | Libellus.
Libóri. | Liborio. | Liboire. | Liborius.
+licenciádo. | Licenciado. | Habillé en étudiant. | Scholaris.
licèo. | Liceo. | Licée. | Lycaeum. Gymnasium.
lícit. | Lícito. | Licite. | Licitus.
lícitamènt. | Lícitamente. | Licitement. | Licitè.
licòr. | Licor. Liquor. | Liqueur. | Liquor.
lilá. *Ábre.* | Lila. Floripondio. | Lilas. | Liliacum. Floripondium.
liláina. *V.* ***drógas.*** | Lilaila. | Bagatelle. | Nenia. Trica.
límfa. | Linfa. | Lymphe. | Lympha.
limfátic. | Linfático. | Lymphatique. | Lymphaticus.
límit. | Límite. | Limite. Borne. | Limes. Fines.
limitaciò. | Limitacion. | Limitation. | Limitatio.
limitad. | Limitado. | Limité. | Limitatus. Restrictus.
limitádamènt. | Limitadamente. | D'une maniére limitée. | Definitè. Modicè.
limitar. | Limitar. | Limiter. Restreindre. | Limitari. Coarctare.
limitár-se. | Limitarse. | Se limiter. Se restreindre. | Limitari. Se coarctare.
limítrofê. | Fronterizo. | Limitrophe. | Finitimus.
limpiad. | Limpiado. | Nettoyé. | Purgatus. Mundatus.
limpiar. | Limpiar. | Nettoyer. | Purgare. Mundare.
limpiár-se. | Limpiarse. | Se purger de quelque accusation. | Purgare se.
limpiêsa. | Limpieza. | Netteté. Propreté. | Munditia.
límpio. | Limpio. | Net. Propre. | Nitidus. Mundus.
líncê. *Animál.* | Lince. | Lynx. | Lynx.
línea. | Linea. | Ligne. | Linea.
linead. | Lineado. | Marqué avec des lignes. | Lineatus.
lineál. | Lineal. | Qui appartient à la ligne. | Linealis.
linear. | Linear. | Marquer avec des lignes. | Lineare.
liqùefacciò. | Liquacion. | Liquéfaction. | Liquefactio.

líquid. | Líquido. | Liquide. | Liquidus.
liquidaciò. | Liquidacion. | Liquidation. | Liquidatio.
liquidad. | Liquidado. | Liquidé. | Liquatus. Explicatus.
liquidar. | Liquidar. | Liquider. | Explicare. Explanare.
líra. | Lira. | Lyre. | Lyra.
líric. | Lírico. | Lyrique. | Lyricus.
litárge. | Almártaga. Litargirio. | Litharge. | Lithargyrus.
litterál. | Literal. | Littéral. | Litteralis.

lla

llacsò. *Plánta.* | Cerraja. | Laiteron. | Sonchus.
lladèl͡las. | Ladillas. | Morpion. | Ricinus pedicularis.
lladí. | Ladino. | Fin. Rusé. Madré. | Callidus. Promptus.
lladò. | Almeza. | Alise. | Loti bacca.
lladonèr. *Ábre.* | Almez. Almezo. Aliso. | Alisier. | Lotus.
lládr. | Ladrido. Ladra. | Aboi. Aboyement. | Latratus.
lladrad. | Ladrado. Latido. | Aboyé. Jappé. | Latratus.[196]
lladradòr. | Ladrador. | Aboyeur. | Latrator.
lladrar. | Ladrar. Latir. | Aboyer. Japper. | Latrare.[197]
lládre. | Ladron. | Larron. Voleur. | Latro. Fur.
lladregás. | Ladron famoso. | Grand voleur. | Latro famosus.
lladrêt. *Lladrò.* | Ladroncillo. | Petit larron. Filou. | Fur. Rapax.
lladronèra. | Ladronera. | Retraite de voleurs. | Latronum latebra.
lladronería. | Ladronicio. | Larcin. Vol. | Latrocinium.
lladronêt. | Ladroncillo. | Petit larron. Filou. | Fur. Rapax.
lladrocíni. | Latrocinio. Ladronicio. | Larcin. Vol. | Latrocinium.
lladrót. | Ratero. Gato. Ladroncillo. | Petit larron. Filou. | Furunculus.
llága. | Llaga. | Plaie. Blessure. | Vulnus. Ulcus.
llagad. | Llagado. | Blessé. | Vulneratus.
llagáña. | Lagaña. Pitarra. | Chassie. | Gramia. Lemae.
llagañòs. | Lagañoso. Pitarroso. | Chassieux. | Oculis pituitosus. Lippus.

196. **lladrad**] Jappé *B*: Japé *A*.
197. **lladrar**] Japper *B*: Japer *A*.

llagar. | Llagar. | Blesser. | Vulnerare. Sauciare.
llágas. *Flór.* | Capuchina. | Capucine. | Cardamindum. Nasturtium indicum.
llagásta. *V.* ***papárra.*** | Garrapata. | Tique. | Ricinus.
llagòst. | Langosta. | Langouste. Sauterelle. | Locusta.
llagòsta. *Pèx.* | Langosta. | Homard. | Locusta marina. Astacus.
llágrima. | Lágrima. | Larme. | Lacryma.
llagrimál. | Lagrimal. | Le grand angle de l'oeil. | Angulus oculi.
[+]**llágrimas de viuda,** ô ***gráns de rosári.*** | Calamo aromatico. | Balisier. | Coix lacryma Jobi. Canacorus. Clamus odoratus.
llagrimêta. | Lagrimilla. | Petite larme. | Lacrymula.
llagrimetjad. | Lagrimado. | Pleuré. | Lacrymatus.
llagrimetjar. | Lagrimar. | Pleurer. Verser des larmes. | Lacrymari.
llagrimòs. | Lagrimoso. | Qui pleure. Qui fait pleurer. | Lacrymosus.
lláma. | Llama. | Flamme. | Flamma.
llamáda. | Llamada. | Appel. | Advocatio. Appellatio.
llamaráda. | Llamarada. | Grande flamme passagère. | Rapida flamma.
llambòrda. | Los traveseros sobre que descansan las vigas. | Lambourde. | Laquearium.
llámbre. | Relumbron. | Lueur. Splendeur. | Fulgetrum. Splendor. Fulgor.
llambretjad. | Relumbrado. | Brillé. |.
llambretjánt. | Relumbrante. | Brillant. Reluisant. | Lucens. Micens. Splendens.
llambretjar. | Relumbrar. | Briller. Reluire. | Lucere. Micare. Splendere.
llambròx. | Pujavante. | Boutoir. | Scalprum mulomedici.
llambrúsca. *Párra borda.* | Labrusca. | Lambrusque. Lambruche. | Labrusca.
llamentáble. | Lamentable. | Lamentable. | Lamentabilis.
llamentaciò. | Lamentacion. | Lamentation. | Lamentatio.
llamentad. | Lamentado. | Lamenté. | Lamentatus.
llamentadòr. | Lamentador. | Celui qui se lamente. Qui gémit. | Lamentator.
llamentar. | Lamentar. | Lamenter. | Lamentari. Plangere.
llamentár-se. | Lamentarse. | Se lamenter. | Lamentari.
llamènto. | Lamento. | Lamentation. Plainte. | Lamentum.

llámp. | Rayo. Relampago. | Éclair. Foudre. | Fulmen. Fulgur.
llampetjad. | Relampagueado. | Éclairé. | Fulguratus.
llampetjar. | Relampaguear. | Éclairer. Faire des éclairs. | Fulgurare.
llampíño. | Lampiño. | Qui n'a point de barbe. | Imberbis.
llamprèa. *Pèx.* | Lamprea. | Lamproie. | Muraena. Lampreda.
llampúga. *Ábre.* | Fustete. | Fustet. | Cotinus coriaria. Coccygria.
llampúga. *Pèx.* | Lampuga. | Poisson semblable à la langouste. | Hippurus.
llána. | Lana. | Laine. | Lana.
llanáda per els canons. | Lanada. | Écouvillon. | Scopa.
llanáda per els bárcos. | Escoperos. | Guispon. | Picatorii baculi.
llancèr. | Lancero. | Lancier. | Lancearius.
llancêta. | Lanceta. | Lancette. | Phlebotomum.
llanêsa. | Llaneza. | Franchise. Sincérité. | Ingenuitas. Sinceritas.
llangoníssa. | Longaniza. | Espèce de saucisse. | Lucanica.
llanílla. | Lanilla. | Droguet. | Lanea tela subtilis.
llanòs. | Lanuginoso. | Cotonneux. | Lanuginosus.
llánsa. | Lanza. | Lance. | Hasta. Lancea.
llansad. | Lanzado. Echado. | Lancé. | Jactus. Ejectus.
llansad. *V.* ***vomitad.*** | Vomitado. | Vomi. | Vomitatus. Evomitus.
llansáda. | Lanzada. | Coup de lance. | Lanceae ictus.
llansadòr. *V.* ***vomitadòr.*** | Vomitador. | Qui vomit. | Vomens. Evomens.
llansadòra. | Lanzadera. | Navette de tisserand. | Radius.
llansar. | Lanzar. | Lancer. | Jacere. Jaculari.
llansar. *V.* ***vomitar.*** | Vomitar. | Vomir. | Vomitare. Evomere.
llansár-se. | Abalanzarse. Echarse. | S'élancer. Fondre sur. | Impetum facere.
llantérna. | Linterna. | Lanterne. | Laterna.
llanternèr. | Linternero. | Lanternier. | Laternarius.
llanternò. | Linterna. | Lanterne. | Tholus fenestratus.
llántia. | Lámpara. | Lampe. | Lampas.
llántia. ***Táca d'óli.*** | Lámpara. | Tache d'huile. | Macula olearis.
llantiássa. | Lámpara muy grande. | Une grande lampe. | Magna lampas.
llantiêta. | Lamparilla. | Petite lampe. | Lampas exigua.
llantiò. | Lamparin. | Cercle sur lequel porte le verre d'une lampe. | Bractea circularis vas lampadis sustinens.
llánto. | Llanto. | Pleurs. Gemissements. | Ploratus.
+llantò. | Lampion. | Grosse lampe. | Lampas. Lucerna.
llanud. | Lanudo. Lanar. | Qui a beaucoup de laine. | Lanaris. Lanatus.
llapassèra. *Hèrba.* | Lampazo. Cinoglosa. | Glouteron. Cinoglosse. | Arcium. Verbascum cinoglossum.
llárd. | Lardo. Unto. | Lard. | Lardum. Laridum.
llardèr. | Lardero. | Jeudi gras. | Feria quinta in sexagesima.
llardò. | Mecha. | Lardon. | Suillus peniculus.
llardòs. | Lardosillo. Grasiento. | Gras. Sale. Mal-propre. | Crassus. Sordidus.
llárg. | Largo. | Long. | Longus.
llárgamènt. *Adv.* | Largamente. | Longuement. | Largitèr. Copiosè.
llargandáx. *V.* ***sargantána.*** | Lagarto. | Lésard. | Lacerta.
llargária. | Longuitud. Largueza. | Longueur. | Longitudo.
llargarud. | Largo. | Long. | Longus. Oblongus.
llarguêsa. | Largueza. | Largesse. Libéralité. | Liberalitas. Munificentia.
llarguíssim. | Larguísimo. | Très long. | Longissimus.
llás. *V.* ***trámpa.*** | Lazo. | Laqs. | Laqueus.
llassèra. | Oncejera. | Petit laqs. | Laqueus.
llástima. | Lástima. | Pitié. Compassion. | Miseratio.
llastimòs. | Lastimoso. Lastimero. | Pitoyable. | Miserandus. Miserabilis.
llastimòsamènt. | Lastimosamente. | Pitoyablement. | Miserè. Miserabilitèr.
lláta. | Pleita. | Tresse de jonc. | Storea fascia.
llátas. | Latas. | Perches plates. Lates. | Assula. Tegula.
llátas. | Latas. | Madriers. Poutres. | Tigna.
llatí. | Latino. Latin. | Latin. | Latinus. Latina lingua.
llatináda. | Latinajo. | Latin barbare. | Inconditus sermo latinus.
llatinidad. | Latinidad. | Latinité. | Latinitas.
llatinisad. | Latinizado. | Latinisé. | In latinum versus.
llatinisar. | Latinizar. | Latiniser. | In latinum vertere sermonem.
llátze. | Lázaro. | Lazare. | Lazarus. Mendicus.

llaüd. | Laüd. | Espéce de chebec long et etroit. | Navicula.
lláuna. | Hoja de lata. | Feuille de fer blanc. | Ferrea bractea.
llaunèr. | Hojalatero. | Ferblantier. | Ferri stanno illiti opifex.
llaurad. | Arado. | Labouré. | Aratus.
llauráda. | Aradura. | Labourage. Labour. | Agricultura.
llauradòr. | Labrador. Arador. | Laboureur. | Agricola. Agricultor.
llaurar. | Arar. | Labourer. | Arare.
llaurar el bastimènt. | Garrar. | Chasser. | Navem retrocedere.
llaurò. | Labor. | Labeur. | Terrae aratio, cultura.
llautò. | Alaton. Laton. Azofar. | Laiton. | Orichalcum.
llavòr. | Semilla. Simiente. | Semence. | Semen.
llavòr de cáñum. | Cañamon. | Chenevis. | Semen cannabinum.
llavòr de lli. | Linaza. | Graine de lin. | Lini semen.
llavorad. | Labrado. | Dégrossi. | Deformatus. Elaboratus.
llavorar. | Labrar. | Dégrossir. | Elaborare.
llavorêta. | Granilla. | Petite graine. | Parva semina.
llavóras. | Entónces. | Alors. | Tunc.

lle

lleál. | Leal. | Loyal. | Fidelis. Fidus.
lleálmènt. | Lealmente. | Loyalement. | Fidelitèr.
llealtad. | Lealtad. | Loyauté. | Fidelitas.
llebetx. *Vènt.* | Lebeche. Ábrego. | Lebeche. Sud-Ouest. | Africus.
llebetxad. | Desmoronado. | Dégradé. Ruiné. | Detritus. Incisus.
llebetxár-se. | Desmoronarse. | Tomber en ruine. | Incidi.
llèbra. | Liebre. | Liévre. | Lepus.
llebráda. | Lebrada. Junglada. | Civé. | Pulmentum leporinum.
llèbra de sáng. | Cuajaron de sangre. | Grumeau de sang. | Grumulus ex sanguine concretus.
llebrèr. | Lebrel. | Levrier. | Canis leporarius.
llebrêta. | Lebratillo. Liebraston. | Levraut. Jeune liévre. | Lepusculus.
llèfre. | Pringon. Grasiento. Lechon. | Graisseux. Mal-propre. | Sordidus. Spurcus.
llèg. *V. laïc.* | Lego. | Laï. Laïque. | Laïcus frater.
llegacía. | Legacía. | Ambassade. Légation. | Legatio.
llegad. | Legado. | Legs testamentaire. | Legatum.
llegar. | Legar. | Léguer. | Legare.
llegatári. | Legatario. | Légataire. | Legatarius.
llegènda. | Leyenda. | Lecture. Légende. | Legenda.
llegisladòr. | Legislador. | Législateur. | Legislator.
llegítim. | Legítimo. | Légitime. | Legitimus.
llegítima. | Legítima. | Légitime. | Haereditatis pars legitima.
llegitimaciò. | Legitimacion. | Légitimation. | Legitimatio.
llegitimad. | Legitimado. | Légitimé. | Legitimatus.
llegitimamènt. | Legítimamente. | Légitimement. | Legitimè. Justè.
llegitimar. | Legitimar. | Légitimer. | Legitimare.
llegitimár-se. | Legitimarse. | . | .
llegitimidad. | Legitimidad. | Légitimité. | Legitimitas.
llègua. | Legua. | Licue. | Leuca.
llegúm. | Legumbre. | Légume. | Legumen.
llèi. | Ley. | Loi. | Lex.
llèma. | Liendre. | Lente. | Lens.
llemenòs. | Lendroso. | Plein de lentes. | Lendiginosus.
llemisc. | Mucilago. Viscosidad. | Mucilage. | Mucilago.
llemiscòs. | Mucilaginoso. Viscoso. | Mucilagineux. | Glutinosus.
llemosí. | Lemosin. | Limosin. | Lemovicencis.
llenca. | Lista. Tira. | Bande de toile, etc. | Fasciola. Taenia.
llenegad. | Resbalado. | Glissé. | Elapsus.
llenegáda. | Resbalon. Desliz. | Glissade. Faux pas. | Lapsûs.
llenegadís. | Resbaladizo. Deslizadizo. | Glissant. | Labilis. Lubricus.
llenegadòr, ô ***llenegái.*** | Resbaladero. | Glissoire. Lieu glissant. | Lubricus locus.
llenegar. | Resbalar. Deslizarse. | Glisser. Faire un faux pas. | Elabi.
llengarud. | Hablador. Parlero. | Hableur. Babillard. | Loquax. Garrulus.
llèngua. | Lengua. | Langue. Langage. | Lingua. Idioma.
llèngua bovína. *Hèrba.* | Lengua de buey. | Langue de boeuf. | Lingua bubula. Echium. Buglosa.
llèngua de cá. *Hèrba.* | Lengua de perro. | Langue de chien. | Cynoglossa. Lingua canina.
llèngua de cèro. *Hèrba.* | Lengua de ciervo. | Langue de cerf. | Phyllitis. Lingua cervina.

+**llèngua de passarèll.** *Hèrba.* | Poleo. | Polium. | Polium montanum.
llèngua de sèrp. | Lengua de vibora. | Langue de vipere. | Lingua viperina.
llenguádo, ô ***llengádo.*** | Lenguado. | Sole, poisson de mer plat. | Solea.[198]
llenguátge. | Lenguage. | Langage. | Lingua. Idioma.
llenguêta. | Lenguecilla. Lengueta. | Petite langue. | Lingula.
llensól. | Sabana. | Drap de lit. | Sindon. Lintea.
llensolêt. | Sabanilla. | Petit drap de lit. | Parva sindon. Linteolum.
llentía. *Plánta.* | Lenteja. | Lentille. | Lenticula.
llentías. *Grá de díta plánta.* | Lenteja. | Lentille. | Lens. Lenticula.
llentías d'áigua. | Pamplina. | Lentille aquatique. | Lens palustris.
llentrísca. | Fruto del lentisco. | Fruit du lentisque. | Lentisci fructus.
llénxa. | Lancha. | Nacelle. Chaloupe. | Cymba.
llenxáda. | Lanchada. | La charge d'une chaloupe. | Vectura cymbae.
llèña. | Leña. | Bois à brûler. | Lignum.
lleñám. | Madera. | Toute sorte de bois de charpente. | Lignum.
lleñatèr. | Leñador. | Bucheron. | Lignator.
lleñèr. | Leñero. Leñera. | Bûcher. Lieu où l'on serre le bois. | Lignaria apotheca.
lleñòs. | Leñoso. | Ligneux. Qui est comme du bois. | Lignosus.
lleò. | Leon. | Lion. | Leo.
lleòna. | Leona. | Lionne. | Leaena.
lleonèra. | Leonera. | Loge où l'on tient les lions enfermés. | Leonum cavea.
lleonêt. | Leoncillo. | Lionceau. | Leoninus catulus.
lleopárdo. *Animál.* | Leopardo. | Léopard. | Leopardus.
llepad. | Lamido. | Léché. | Linctus.
llepáda. | Lenguetada. | Lapement. | Linctus.
llepadòr. | Lamedor. | Celui qui léche. | Lambens. Lingens.
llepar. | Lamer. | Lécher. | Lingere.
llepár-se. | Relamerse. | Se lécher. | Labia lingere.
+**llepissòs.** *V.* ***glutinòs.*** | Glutinoso. | Glutineux. | Glutinosus.
llèpol. | Goloso. | Goulu. Friand. | Liguritor.
llepolería. | Golosina. Golosía. | Gourmandise. Friandise. | Cupedia. Liguritio.
llepoletjad. | Golosmeado. Golosinado. | Qui a mangé des friandises. | Liguritus.
llepoletjar. | Golosmear. Golosinar. | Manger des friandises. | Ligurire.
llèsca. | Rebanada. | Tranche de pain. | Frustum.
llescad. | Rebanado. | Coupé en tranches. | In frusta sectus.
llescar. | Rebanar. | Couper par tranches. | In frusta secare.
llesquêta. | Rebanadilla. | Petite tranche. | Frustulum.
llèst. | Listo. Acabado. | Prompt. Achevé. Fini. | Promptus. Perfectus.
llèstamènt. | Listamente. Expeditamente. | Aisément. Sans embarras. | Expeditè.
llestêsa. | Presteza. | Promptitude. Diligence. | Celeritas. Velocitas.
llèt. | Leche. | Lait. | Lac.
llèt d'amellas. | Almendrada. | Lait d'amandes. | Potio ex amygdalis.
llèt de gallína. *Hèrba.* | Leche de gallina. | Scille. Ornithogale. | Ornithogalum.
lletáda. | Lechecillas. | Ris de veau, d'agneau. | Lacteae glandulae.
lletanía. | Letanía. | Litanie. | Litaniae.
llètg. | Feo. | Laid. | Deformis.
lletgêsa. | Fealdad. | Laideur. | Foeditas.
lletra. | Letra. | Lettre. | Littera.
lletrad. | Letrado. | Lettré. Qui a étudié. | Litteratus.
lletrèra. *Hèrba.* | Lechetrezna. Titymalo. | Tithymale. | Lactaria.
lletrèro. | Letrero. | Inscription. | Titulus. Inscriptio.
lletras hománas. | Letras humanas. | Les belles lettres. | Humaniores litterae.
lletras remissoriáls. | Letras remisorias. | Acte par lequel le juge renvoie une cause à un autre tribunal. | Remissoriae litterae.
lletrêta. | Letra pequeña. | Petite lettre. | Minutula littera.
lletrud. | Letrado. | Lettré. Qui a étudié. | Litteratus.
+**llèts de pèx.** | Leche de pescado. | Laitance. | Lactes, lactium.
lletúga. | Lechuga. | Laitue. | Lactuca.
llèu. | Bofe. Pulmon. | Poumon. | Pulmo.
llèu. *Pèx.* | . | . | .
lleugèr. | Ligero. | Léger. Expéditif. Volage. | Levis. Celer. Mobilis.
lleugèramènt. | Ligeramente. | Légérement. | Celeritèr. Levitèr.
lleugerêsa. | Ligereza. | Légéreté. Inconstance. | Levitas. Inconstantia.
lleugeríssim. | Ligerísimo. | Très léger. | Velocissimus. Levissimus.

198. **llenguádo**] Poisson de mer plat *solament a A.*

lleuja. *Bárco.* | . | . | .[199]
llèva. | Leva. | Levée. | Conscriptio.
llevad. | Quitado. Levantado. | Ôté. | Ablatus. Subreptus.
llevadís. | Levadizo. | Levis. | Arrectarius.
llevadòra. | Comadre. Partera. | Sage-femme. | Obstetrix.
llevadòrs. | Garabato. | Crochet. | Uncinus. Harpago.
llèva-má. *Plánta y flór.* | Calendula. | Souci. | Caltha. Calendula.
llevánt. *V.* ***orièn***t. | Levante. Oriente. | Levant. Orient. | Oriens.
llevánt. *Vènt d'orièn*t. | Levante. | Le vent d'orient. | Ventus orientalis.
llevánt de táula. | Postres. | Dessert. | Bellaria.
llevar. | Quitar. | Ôter. | Auferre. Tollere.
llevár-se. | Quitarse. Retirarse. | Se retirer. S'en aller. | Cedere.
llevat. | Fermento. | Ferment. Levain. | Fermentum.

lli

lli. | Lino. | Lin. | Linum.
llibánt. | Guindaleta. | . | Funis quintuplex.
lliberál. | Liberal. | Libéral. | Liberalis.
lliberalidad. | Liberalidad. | Libéralité. | Liberalitas.
lliberalíssim. | Liberalísimo. | Très libéral. | Munificentissimus.
lliberalíssimamènt. | Liberalísimamente. | Très libéralement. | Munificentissimè.
lliberálmènt. | Liberalmente. | Libéralement. | Liberalitèr. Munificè.
llíbero. | Libre. | Libre. | Liber.
llibért. | Liberto. | Affranchi. | Libertus.
llibertad. | Libertad. | Liberté. | Libertas.
llibertadòr. | Libertador. Librador. | Libérateur. | Liberator.
llibertí. | Licencioso. Indevoto. | Libertin. | Licentiosus. Parcus Dei cultor.
llibránsa. | Libramiento. Libranza. | Ordre par écrit pour recevoir de l'argent. | Pecuniae solvendae syngrapha.
llíbre. | Libro. | Livre. | Liber.
llibréa. | Librea. | Livrée. | Polymita vestis.
llibremènt. | Libremente. | Librement. | Liberè.
llibrería. | Librería. | Bibliotheque. | Bibliotheca.
llibrêt. | Librillo. Librito. | Petit livre. | Libellus.
llibrêta. | Quaderno. Quadernillo. | Cahier. | Codex.
llibretèr. | Librero. | Libraire. | Bibliopola.
llicéncia. | Licencia. | Licence. | Licentia.
llicenciad. | Licenciado. | Licencié. | Missus. Dimissus.
llicenciar. | Licenciar. | Licencier. Congédier. | Mittere. Dimittere.
llicenciòs. | Licencioso. | Licencieux. | Licentiosus.
llíga. | Liga. | Ligue. Union. | Foedus. Sodalitas.
lligad. | Ligado. Atado. | Lié. | Ligatus.
lligáda. | Ligadura. | Ligament. Lien. | Ligamen.
lligadòr. | Atador. | Lieur. | Qui faces alligat.
+**lligadòrs de pared.** | Dientes. | Pierres d'attente. | Denticuli.
lligadúra. | Ligadura. Atadura. | Ligature. Lien. | Nexus.
lligái, ô ***lligáda.*** | Cosido. Atado. | Paquet de linge. | Fascis.
lligám. | Atadero. | Ce qui sert à attacher une chose. | Ligula.
lligamènt. | Ligadura. Ligamento. | Ligament. Lien. | Ligamen.
lligar. | Atar. | Lier. | Ligare.
lligár-se. | Ligarse. | Se lier. S'engager. | Foedus inire. Constringi.
lligíble. | Legible. | Lisible. | Legibilis.
lligid. | Leido. | Lu. Qui a beaucoup de lecture. | Lectus. Doctus.
lligir. | Leer. | Lire. | Legere.
llíma. | Lima. | Lime. | Lima.
llimác. | Babosa. Babaza. | Limace. Limaçon. | Limax. Cochlea.
llimad. | Limado. | Limé. | Limatus.
llimadúras. | Limaduras. | Limaille. | Scobs. Ramentum.
llimar. | Limar. | Limer. | Limare.
llimò, ô ***llimòna.*** | Limon. | Citron. | Malum citreum.
llimòna de St. Geróni. | Cidra. | Citre. | Malum citreum.
llimonáda. | Limonada. | Limonade. | Potio ex saccharo et citro composita.
llimonèra. | Limon. | Citronnier. | Malus citrus.
llimonêta. | Limoncillo. | Petit citron. | Citrum exiguum.
llims. | Limbos. | Limbes. | Limbi.
llinátge. | Linage. | Lignage. Parenté. | Genus. Stirps.
llínda. | Lintel. Dintel. | Linteau. | Limen.
llindár. | Umbral. | Seuil d'une porte. | Limen.
llíña. | Sedal. | Ligne de pêcheur. | Seta piscatoria.

199. **lleuja**] Barco *B* : Náutic *A*.

llíri blánc. *V.* ***assucèna.*** | Azucena. | Lis. | Lilium.
llíri bláu. *V.* ***ginjól. Grejol.*** | Lirio cardeno. Acoro. | Flambe. | Lilium. Iris.
llis. | Liso. | Lisse. | Levis.
llisamènt. | Lisamente. | Ingénument. | Apertè. Sincerè.
llíssa. *Pèx.* | Liza. | Chabot. | Capito.
llissò. | Leccion. | Leçon. | Lectio. Documentum.
llíssos. | Lizos. | Lisse. Chaîne. Trame. | Subtemen.
llísta. | Lista. | Liste. | Syllabus. Album.
llísta. *Róba.* | Alistado. | Rayé. | Variegatus.
llistad. | Alistado. | Rayé. | Variegatus.
llistò. | Liston. | Listeau. | Taenia lignea.[200]
llisúra. | Lisura. | Lissure. | Laevitas.
llit. | Lecho. Cama. | Lit. | Lectus. Cubile.
llitèra. | Litera. | Litiére. | Straticulum.
llitèra. | Camilla. | Petit lit portatif. | Lectulus portatorius.
llitêt. | Camita. | Petit lit. | Lectulus.
llíura. | Libra. | Livre. | Libra.
lliurad. | Rematado. | Adjugé au plus offrant. | Postremo licitanti rem addictum.
lliurar. | Rematar. | Adjuger au plus offrant. | Postremo licitanti rem addicere.
lliviandad. | Liviandad. | Légéreté. | Levitas.
lliviánamènt. | Livianamente. | Légérement. | Levitèr.
llixíu, ô ***llixiváda.*** | Lexía. | Lessive. | Lixivia. Lixivium.

llo

llob. *Animál terrèste.* | Lobo. | Loup. | Lupus.
llob. *Pèx.* | Lobo marino. | Loup marin. | Lupus marinus.
llob. *Malaltía.* | Lobado. | Loup. | Carcinoma. Cancer crurum.
llòba. | Loba. | Louve. | Lupa.
llobí. | Lobuno. Lupino. | Qui appartient au loup. | Lupinus.
lló́c. | Lugar. | Lieu. | Locus.
lló́c-comú. | Lugar comun. Necesaria. | Lieu commun. Latrines. | Loca secreta. Latrina.
llóca. | Cluéca. | Couveuse. | Gallina matrix.
llocáda. | Pollazon. | Couvée. | Pullatio.
lló́ctinènt. | Lugarteniente. | Lieutenant. | Locum tenens.
llogad. | Alquilado. | Loué. | Locatus. Conductus.
llogar. | Alquilar. | Louer. | Locare. Conducere.
llogarêt. | Lugarcillo. | Petit village. Hameau. | Viculus. Villula.
llogarrás. | Lugaron. | Gros village. Bourg. | Pagus magnus.
llogár-se. | Alquilarse. | Se louer. | Locare se.
llogatèr. | Alquilador. | Loueur. | Conductor.
lloguèr. | Alquiler. | Louage. | Merces ex locatione.
lloísme. | Laudemio. | Lods. | Laudemium.
llom. | Lomo. | Lombe. | Lumbus.
llom de pórc. | Almilla. Lomo de puerco. | Échinée. | Imbrex porci. Lumbi suilli.
llombrígol. | Ombligo. | Nombril. | Umbilicus.
llomíl̃lo. | Lomillo. Solomillo. | Petite échinée. | Exilis lumbus.
llòndro. | Londro. | . | .
llónja. | Lonja. | Loge. Bourse. Change. | Emporium.
llonza. | . | Poulpeton. |.
llór. | Laurel. | Laurier. | Laurus.
llord. | Torpe. Puerco. | Grossier. Mal-propre. | Sordidus.
lloredar. | Lauredal. | Lieu planté de lauriers. | Lauretum.
Lloréns. | Lorenzo. | Laurent. | Laurentius.
llorèr. | Laurel. | Laurier. | Laurus.
llorèr reál. *Ábre.* | Adelfa. | Rosagine. Laurier-rose. | Nerium. Rododaphne.
llóriga. | Loriga. | Cuirasse. | Lorica.
llorigáda. | Ventregada. Camada. | Ventrée. Portée. | Foetus uno nixu effusi.
lloriguèra. | Gazapera. | Clapier. | Structile cubiculum.
llóro. | Loro. | Perroquet. | Psittacus.
llósa. | Losa. | Cadette. | Lapis planus et quadratus.
llósa. | Losa. Losilla. | Trappe. | Decipula.
llòsco. | Ciego. | Aveugle. | Coecus.
llosèl̃la. | Pizarra. | Ardoise. | Lamella saxea.
llosêta. | Losilla. | Petite cadette. | Parvus lapis quadratus.

llu

llúba, ô ***llubáda.*** | Pece. Loba. | Sillon. | Scamnum. Porca.
llubí. | Altramuz. Chocho. | Lupin. | Lupinum.
Lluc. *Nóm d'hómê.* | Lúcas. | Luc. | Lucas.
Llucía. *Nóm de dóna.* | Lucia. | Lucie. | Lucia.
Lluciá. *Nóm d'hómê.* | Luciano. | Lucien. | Lutianus.
lluènt. | Luciente. Reluciente. | Reluisant. | Lucens. Micans. Splendens.

200. **llistò**] Listeau *solament a A.*

lluèr. *Aucèll. V.* ***cadarnèra.*** | Lugano. Xilguero. | Chardonneret. | Ligurinus. Carduelis.[201]
lluérna, ô ***cúca de St. Joán.*** *Insécte.* | Luciérnaga. Lucerniga. | Ver luisant. | Cicindela. Lampyris.
lluérna. *Pèx.* | Lucerna. | Sorte de poisson. | Milvus.
llúfa. ***Ventosidad.*** *V.* ***xíl̃la.*** | Zullon. | Vesse. | Ventris flatus sine strepitu.[202]
llúfa. | Maza. Rabo. | Chiffon qu'on met derrière l'habit des passans. | Cauda à tergo apposita.
lluhid. *Nóm.* | Lucido. | Brillant. Reluisant. | Lucens.
lluhid. *Vèrb.* | Lucido. | Relui. Brillé. | Effulsit.
lluhidíssim. | Lucidísimo. | Très brillant. | Valdè lucidus.
lluhimènt. | Lucimiento. | Éclat. Lustre. | Lumen. Splendor.
lluhir. | Lucir. Relucir. | Briller. Reluire. | Effulgere. Relucere.
llum. | Luz. | Lumiére. | Lux. Lumen.
llum. | Candil. | Lampe de cuisine. | Lychnus pensilis.
llumenèra. | Velon. | Lampe à plusieurs méches. | Lychnus. Lampas.
lluminária. | Iluminacion. | Illumination. | Illuminatio.
lluminòs. | Luminoso. | Lumineux. | Luminosus.
llúna. | Luna. | Lune. | Luna.
llúna de mirái. | Luna. | Glace de miroir. | Crystallina lamina.
llunár. | Lunar. | Lunaire. | Lunarius.
llunári. | Lunario. | Calendrier qui compte les années par lunes. | Lunarium Calendarium.
llunátic. | Lunático. | Lunatique. | Lunaticus.
llunêta de teátro. | Luneta. | Lunette. Parquet. | Lunata sedes in spectaculis.
llunêtas. | Ojuela. | Paillette. | Paleola.
lluñ. | Lexano. Lexos. | Loin. | Longè.
llupía. | Lobanillo. Lupia. | Loupe. | Ganglion. Lupia.
llupols. *V.* ***hublòn.*** | Lupulo. Hombrecillo. | Houblon. | Lupus salictarius.
lluquêt. | Cañamiza. | Chenevotte. | Cannabinus calamus.
lluquêt en sòfre. | Pajuela. | Allumette. | Sulphuratus calamus.
llur. *Pronóm.* | Su. Sus. | Son. | Suus.
llus. *Pèx.* | Merluza. | Merlus. Merluche. | Merlus. Asellus.

201. **lluèr**] Aucèll *solament a A.*
202. **llúfa**] Ventosidad *solament a A.*

llustre. | Lustre. | Lustre. | Splendor. Nitor.
llustròs. | Lustroso. | Brillant. Luisant. | Lucidus. Nitidus.

lo

lo. *Artícle.* | El. | Le. |...
lo. *Pronóm.* | Lo. | Le. | Ille. Illa. Illud.
loa. | Loa. | Louange. Éloge. | Laus.
locádo. | Loco. | Fou. Extravagant. | Insanus. Imprudens.
locál. | Local. | Local. | Localis.
lociò. | Locion. Lavatorio. | Lavage. Action de laver. | Lotio.
lóco. | Loco. | Fou. Insensé. | Insanus. Demens.
locuciò. | Locucion. | Locution. | Loquutio.
locúra. | Locura. | Folie. Démence. | Insania. Dementia.
locutóri. | Locutorio. | Parloir des Religieuses. | Clathri.
logarítmes. | Logaritmos. | Logarithmes. | Logarithmi.
logarítmic. | Logarítmico. | Qui appartient aux logarithmes. | Logarithmicus.
lógic. | Lógico. | Logicien. | Logicus. Dialecticus.
lógica. | Lógica. Dialectica. | Logique. Dialectique. | Logica. Dialectica.
lograd. | Logrado. | Obtenu. | Obtentus. Comparatus.
lograr. | Lograr. | Obtenir. Acquerir. | Obtinere. Consequi.
logrèr. *V.* ***usurèr.*** | Logrero. | Usurier. | Foenerator.
lógro. | Logro. | Gain. Profit. | Lucrum.
lòna. *V.* ***alòna.*** | Lona. | Cotonnine. | Crassior tela linea et gossypina.
lónga. *Músic.* | Longa. | Longue. | Nota musica longa dicta.
longanimidad. | Longanimidad. | Longanimité. | Longanimitas.
Longárda. *Nóm de dóna.* | Lutgárdis. | . | Luthgardis.
longimetría. | Longimetría. | Longimétrie. | Longimetria.
longitud. | Longitud. | Longitude. | Longitudo.
+lót. | Parte de un todo. | Lot. | Pars. Portio.
lotería. | Lotería. Rifa. | Loterie. | Pittacia.

lu

lúbric. *V.* ***llenegadís.*** | Resbaladizo. | Glissant. | Lubricus.
lucratíu. | Lucrativo. | Lucratif. | Lucrativus.

lúcro. | Lucro. | Lucre. Gain. Profit. | Lucrum.
lúcso. | Luxo. | Luxe. Dépense superflue. | Luxus.
lucsúria. | Luxuria. | Luxure. | Luxuria.
lucsuriòs. | Luxurioso. | Luxurieux. Impudique. | Luxuriosus. Impudicus.
lucsuriòsamènt. | Luxuriosamente. | D'une maniére impudique. | Luxuriosè.
luçá. | Lozano. | Gai. Vigoureux. | Vigens. Luxurians.
luçanía. | Lozanía. | Gaieté. Vigueur. | Vigor. Elegantia.
lúda. *V.* ***alúda.*** | Alcartaz. Cucurucho. | Cornet de papier. | Chartaceus cucullus.
ludíbri. | Ludibrio. | Jouet. Risée. | Ludibrium.
luègo. | Luego. | Aussi-tôt. Sur le champ. | Statim. Illicò.
[+]**lúgara.** *Aucèll.* | . | . | .
lúgubre. | Lúgubre. | Lugubre. | Lugubris.
lújula. *Hèrba.* | Acederilla. Acetosa. Aleluya. | Oseille. | Acetosa pratensis. Rumex.
lústro. | Lustro. | Lustre. | Lustrum.
[+]**lut.** | Laud. | Luth. | Cithara. Testudo.
lútria. *Animál.* | Nutria. | Loutre. | Lutra.

M

ma

+ma. *Pronóm pos.* | Mi. | Ma. | Mea.
má. | Mano. | Main. | Manus.
mábres. *Pèx.* | Mabres. | Sorte de poisson. | Sparus Mormirus. (Lin.)
mác. | Guija. | Caillou. | Lapillus.
máca. | . | . | .
macadèro. | Majadero. | Lourdaut. | Stultus. Molestus.
macadúra. | Machucadura. Magulladura. | Meurtrissure. | Suggillatio.
macarrò. | Macarron. | Macaron. | Massula ex amygdalis et saccharo.
macarrónic. | Macarrónico. | Macaronique. | Macaronicus.
macarròns. | Macarrones. | Macaroni. | Tyrotarichi.
maceraciò. | Maceracion. | Maceration. | Maceratio.
macerad. | Macerado. | Maceré. | Maceratus.
macerar. | Macerar. | Macerer. | Macerare.
+macerína. | Macerina. | Soucoupe qui a un creux au milieu. | Patina cavo distincta.
Maciá. *Nóm d'hómê.* | Matías. | Mathias. | Mathias.
macilènt. | Macilento. | Exténué. | Macilentus. Attenuatus.
macís. | Macizo. | Massif. Solide. | Solidus.
macisad. | Macizado. | Rendu solide. | Solidatus.
macisamènt. | Macizamente. | Massivement. Solidement. | Solidè. Firmitèr.
macisar. | Macizar. | Rendre solide. | Solidare.
mácsim. | Máxîmo. | Très grand. | Maximus.
mácsima. | Máxîma. | Maxime. | Axioma. Sententia.
mácsima. *Músic.* | Máxîma. | Maxime. | Maxima.
mácsimamènt. | Máxîmamente. | Principalement. | Maximè.
mácula. | Mácula. | Tâche. | Macula.
maculad. | Manchado. Maculado. | Tâché. | Maculatus.
macular. | Manchar. Macular. | Tâcher. | Maculare. Foedare.
maculár-se. | Mancharse. | Se tâcher. Se souiller. | Maculari. Contaminari.
madáma. | Madama. | Madame. | Domina.
madamêta. | Madamisela. | Mademoiselle. | Juvenis foemina compta.
madástra. | Madastra. | Marâtre. | Noverca.
Madí. *Nóm d'hómê.* | Emeterio. | Madir. Emétère. | Hemeterius.
madóna. | Señora. | Maitresse. | Domina.
madrigál. | Madrigal. | Madrigal. | Mandrale carmen.
madri-sélva, ô ***gavarrèra.*** | Madreselva. | Chevre-feuille. | Caprifolium.
madúr. | Maduro. | Mûr. | Maturus.
madurad. | Madurado. | Mûri. | Maturatus.
maduramènt. | Maduracion. | Maturité. | Maturatio.
madurar. | Madurar. | Mûrir. | Maturescere.
madurêsa. | Madurez. | Maturité. | Maturitas.
magáña. | Maca. | Meurtrissure. | Noxa. Laesio.
magañad. | Macado. Empezado á gastarse. | Entiché. | Vitiosus.
magañar. | Macar. Empezar á gastarse. | Enticher. | Vitiari.
magarrúfa. | Carantoñas. | Flatterie pour tromper. | Blanditiae.
magássa. *Hèrba.* | Magarza. | Pariétaire. | Parthenium. Solis oculus.

magatzêm. | Almacen. | Magazin. | Apotheca.
magestad. | Magestad. | Majesté. | Majestas.
magestuòs. | Magestuoso. | Majestueux. | Augustus. Majestate venerandus.
magestuòsamènt. | Magestuosamente. | Majestueusement. | Splendidè. Magnificè.
mágic. | Mágico. | Magicien. Enchanteur. | Magus.
mágica. | Magía. | Magie. | Magia.
magistéri. | Magisterio. | Maîtrise. | Magisterium.
magistrad. | Magistrado. | Magistrat. | Magistratus.
magistradúra. | Magistratúra. | Magistrature. | Magistratus.
magistrál. | Magistral. | Magistral. | Magistralis.
mágna. *V.* ***mánna.*** | Mana. | Manne. | Manna. Ros Syriacus.
magnánim. | Magnánimo. | Magnanime. | Magnanimus.
magnánimamènt. | Magnanimamente. | Magnanimement. | Magnanimitèr.
magnanimidad. | Magnanimidad. | Magnanimité. | Magnanimitas.
magnát. | Magnate. | Grand. | Magnas.
magnétic. | Magnético. | Magnétique. | Magneticus.
magnetísme. | Magnetismo. | Magnétisme. | Magnetismus.
magnífic. | Magnífico. | Magnifique. | Magnificus.
magnificamènt. | Magnificamente. | Magnifiquement. | Magnificè.
magnificéncia. | Magnificencia. | Magnificence. | Magnificentia.
magnitud. | Magnitud. | Grandeur. | Magnitudo.
mágo. | Mago. | Mage. | Magus.
magrána. | Granada. | Grenade. | Malum punicum.
⁺**magrána aubar.** | Granada caxin. |. | Malum punicum purpureum.
magranèr. | Granado. | Grenadier. | Malus punica.
mágre. | Flaco. Magro. | Maigre. | Macer.
magrêsa, y ***magròr.*** | Flaqueza. | Maigreur. | Macies.
mái. *Adv.* | Nunca. Jamas. | Jamais. | Nunquam.
mái. *Instrumènt.* | Mallo. | Maillet. Mailloche. | Malleus.
máia. | Malla. | Maille de réseau, de filet. | Macula.
maiáda. | Golpe de mallo. | Coup de maillet. | Mallei ictus.
máias. *Hèrba.* | Pilosilla. Albahaquilla. Parietaria. | Pariétaire. | Parietaria.
maimò. | Pachon. | Homme lent et flegmatique. | Lentus. Morosus.
maimò. *Plánta.* |. |. |.
maiól. | Majuelo. | Crossette. Plant de vigne. | Novelletum. Malleolus.
⁺**maiól de l'universidad.** | Bedel. | Bedeau. | Bidellus. Apparitor.
maióla. | Majuelo. | Une jeune vigne. | Vitis nova.
majòr. | Mayor. | Majeur. Plus grand. | Major.
majorál. | Mayoral. Cachican. | Maître valet d'un gros fermier. | Villicus.
majordóm. | Mayordomo. | Majordome. | Administrator. Oeconomus.
majordomía. | Mayordomía. | Emploi de majordome. | Oeconomia.
majoría. | Mayoría. | Prééminence. | Excellentia. Praestantia.
majormènt. | Mayormente. | Principalement. | Maximè. Praecipuè.
majúscula. | Mayuscula. | Majuscule. | Major littera.
mál. | Mal. Malo. | Mal. | Malum.
malabéstia. | Malabestia. | Malebéte. | Nequam.
malafortunad. | Malaventurado. | Malheureux. | Infelix. Miser.
málagána. | Desgana. Inapetencia. | Dégoût. | Cibi taedium. Inappetentia.
málagraciad. | Mal hecho. Mal compuesto. | Mal-bati. | Malè constructus.
malagradòs. | Arisco. | Dédaigneux. | Ferox. Insuavis.
malált. | Enfermo. Malo. | Malade. | Aeger. Infirmus.
malaltía. | Enfermedad. | Maladie. | Aegritudo. Infirmitas.
malaltís. | Enfermizo. | Valétudinaire. | Valetudinarius.
málamènt. | Mal. Siniestramente. | Méchamment. | Sinistrè. Pravè.
maláñ, ô ***malaveráñ.*** | Travieso. Turbulento. | Turbulent. | Irrequietus.
malanad. | Dasgraciado. Desdichado. | Malecontreux. | Infelix. Miser.
malavetjad. | Esforsado. | Qui a fait ses efforts. | Nisus.
malavetjar. | Esforsarse. | Faire ses efforts. | Niti.
málavingud. | Mal avenido. | Brouillon. Chicaneur. | Contentiosus. Animo discors.
málbaratad. | Malbaratado. | Dissipé. Prodigué. | Dissipatus. Perturbatus.
málbaratar. | Malbaratar. | Dissiper. Prodiguer. | Dissipare. Destruere.
málcasad. | Malcasado. | Mal marié. | Conjugii pertaesus.
málcompóst. | Desaliñado. Descompuesto. | Désagencé. Dérangé. | Inconcinnus.

málcorátges. *Hèrba.* | Mercurial. | Mercuriale. | Mercurialis. Parthenium.
málcriad. *Nóm.* | Malcriado. | Mal élevé. | Malè educatus. Indocilis.
málcriad. *Vèrb.* | Malcriado. | Mal élevé. | Malè educatus. Indocilis.
málcriar. | Malcriar. | Mal élever. | Malè educare.
málcriár-se. | Malcriarse. | . | .
maldad. *Nóm.* | Maldad. | Méchanceté. | Malignitas. Improbitas.
maldad. *Vèrb.* | Procurado. | Procuré. Tâché. | Conatus.
máldamènt. *Adv.* | Bien. | Bien. | Benè.
maldar. | Procurar. | Procurer. Tâcher. | Contendere. Conari.
máldiènt. | Maldiciente. | Médisant. Détracteur. | Mordax. Detractor.
maledicciò. | Maldicion. | Malédiction. | Maledictum.
maledicéncia. | Maledicencia. | Médisance. | Maledicentia.
malefíci. | Maleficio. | Maléfice. | Maleficium.
malehid. | Maldecido. Maldito. | Maudit. | Maledictus.
malehidòr. | Maldiciente. | Maudissant. | Maledicus.
malehir. | Maldecir. | Maudire. | Maledicere.
málendressad. | Desaliñado. Desaseado. | Désagencé. Dérangé. | Inconcinnus.
malendrí. | Malandrin. | Brigand. Bandit. | Grassator. Insidiator.
málentèndrer. | Trasoir. | Mal entendre ce qu'on nous dit. | Auditionis errore decipi.
málentenedòr. | . | . | .
mál-entês. | Mal entendido. Trasoido. | Mal entendu. | Malè acceptus.
malêsa. | Maleza. Maldad. | Méchanceté. | Malignitas. Improbitas.
malêta. | Candado. | Cadenas, ou cadenat. | Exemptilis sera.
malêta. | Maleta. Balija. | Valise. | Hippopera. Bulga.
málévol. | Malévolo. | Malveillant. | Malevolus.
málevoléncia. | Malevolencia. | Malveillance. | Malevolentia.
málfactòr. | Malhechor. | Malfaiteur. Scélérat. | Facinorosus. Scelestus.
málferid. | Malherido. | Blessé dangereusement. | Gravitèr sauciatus.
málferir. | Herir gravemente. | Blesser dangereusement. | Gravitèr sauciare.
málfèt, ô ***málganòs.*** | Desazonado. Desabrido. | Indisposé. | Malè affectus.
málgastad. | Malgastado. | Dépensé mal à propos. | Dissipatus.
málgastar. | Malgastar. | Dépenser mal à propos. | Dissipare.
málgrá. *V.* ***carbúncle.*** | Carbúnclo. | Charbon. Gros froncle. | Carbunculus.
málgrát, ô ***de málgrát.*** | Malgrado. Á pesar. | Malgré. | Invité.
malícia. | Malicia. | Malice. | Malitia.
maliciad. | Maliciado. | Soupçonné. | In malam partem acceptum.
maliciar. | Maliciar. | Soupçonner. | In malam partem accipere.
maliciòs. | Malicioso. | Malicieux. | Malitiosus. Malignus.
maliciòsamènt. | Maliciosamente. | Malicieusement. | Malitiosè. Malignè.
malignamènt. | Malignamente. | Malignement. | Malitiosè. Malignè.
malignánt. | Malignante. | Malin. | Malignus. Malevolus.
malígne. | Maligno. | Malin. Méchant. | Malignus.
malignidad. | Malignidad. | Malignité. | Malignitas.
malíssim. | Malísimo. | Très méchant. | Pessimus.
malíssimamènt. | Malísimamente. | Très méchamment. | Pessimè.
malÏarenga xíca. | Herreruelo. |. | Passerculus.
málligrad. | Malogrado. | Frustré. | Perditus.
málligrar. | Malograr. | Faire échouer quelque entreprise. | Perdere.
málligrár-se. | Malograrse. | Échouer dans ses entreprises. | Improsperè cadere.
málmenjad. | Malcomido. | Famélique. Affamé. | Famelicus.
málmenjar. | Malcomer. | . | .
málmês. *V.* ***lesiad.*** | Lisiado. | Estropié. | Laesus. Elisus.
málmetrer. *V.* ***lesiar.*** | Lisiar. | Estropier. | Laedere. Elidere.
málmirad. | Malmirado. | Indiscret. Mal élevé. | Imprudens. Inurbanus.
málmirar. *V.* ***uipendrer.*** | Aojar. | Fasciner. | Fascinare.
málparad. | Malparado. | Détruit. Terni. | Attritum. Perditum.
málparar. | Malparar. | Détruire. Ternir l'éclat d'une chose. | Atterere. Perdere. Corrumpere.
málparid. | Malparido. | Né avant terme. | Intempestivè ejectus.
málparir. | Malparir. Abortar. | Avorter. | Abortire.
málpárt. | Malparto. Aborto. | Avortement. Fausse couche. | Abortus. Immaturus partus.
málplacènt. | Enfadoso. | Malplaisant. | Injucundus. Inurbanus.

málposad. | Malparado. | Offensé. Maltraité. | Malè multatus.
málposar. | Malparar. | Offenser. Maltraiter. | Malè multare.
málquist. *V.* ***málvulgud.*** | Malquisto. | Malvoulu. | Odio habitus. Invisus.
málquistad. | Malquistado. | Malvenu. Abhorré. Détesté. | Odiosus. Invisus. Malè habitus.
málquistar. | Malquistar. | Brouiller deux personnes ensemble. | Abalienare. Serere discordias.
málquistár-se. | Malquistarse. | Se rendre insuportable. | Malè haberi.
málrubíns. *Hèrba.* | Marrubio. | Marrube. | Marrubium.
málsatisfèt. | Mal satisfecho. | Mal satisfait. | Non contentus.
málsufrid. | Impaciente. | Impatient. | Impatiens.
máltractad. | Maltratado. | Maltraité. | Malè habitus. Vexatus.
máltractar. | Maltratar. | Maltraiter. | Acerbè aliquem tractare.
máltractár-se. | Lastimarse. Lisiarse. | Être endommagé. | Detrimentum capere.
máltrácto. | Maltrato. Maltratamiento. | Mauvais traitement. | Vexatio.
+malúcs. *Óssos de derrère las espállas.* | Omoplatos. | Omoplates. | Omoplatae. Scoptula operta.
malúra. | Constelacion. Desdicha. | Malheur. Infortune. | Epidemia. Aerumna.
málvad. | Malvado. | Méchant. Scélerat. | Improbus. Nefarius.
málvádamènt. | Malvadamente. | Méchamment. | Nequitèr.
málvasía. | Malvasía. | Malvoisie. Vin de Candie. | Arvisium vinum.
málviátge. *Adv.* | Maldito. | . | .
málvist. | Malvisto. Malquerido. | Haï. | Odio habitus.
málvulêr. | Malquerer. | Haïr quelqu'un. | Odio habere. Malè velle.
málvulgud. | Malquisto. | Malvoulu. | Odio habitus. Invisus.
mámá. | Mama. | Maman. | Mater. Mamma.
mamad. | Mamado. | Tetté. | Suctus.
mamadòr. | Mamoso. | Qui tette avec appetit. | Avidè lactens.
mamalúco. | Mamaluco. | Sot. Niais. Imbécille. | Stolidus. Incultus.
mamar. | Mamar. | Tetter. | Lactere.
mamèl̃la. | Teta. Pecho. Mamila. | Mammelle. | Mamma. Uber.
mamel̃lêta. | Tetilla. | Petite mammelle. | Mammilla.
mamel̃lò. | Pezon de la teta. | Mamelon. | Papilla.
mámpara. *V.* ***páravènt.*** | Mámpara. | Paravent d'une porte. | Diatyrum.
manad. *Vèrb.* | Mandado. | Commandé. | Jussus.
manad. *Nóm,* ô ***manáda.*** | Manada. | Poignée d'herbe. | Manipulus.
manáda de bestiar. *V.* ***rebáño.*** | Manada. Hato. | Troupeau de bêtes à laine. | Grex.
manadêta. | Manojo. | Poignée. | Manipulus. Fasciculus.
managóts. | . | . | .
manamènt. | Mandamiento. | Commandement. | Mandatum.
mananciál. | Manantial. | Source. | Scaturigo. Fons. Origo.
manar. | Mandar. | Commander. | Mandare. Imperare.
mancad. *V.* ***faltad.*** | Faltado. | Manqué. | Defectum.
mancar. *V.* ***faltar.*** | Faltar. | Manquer. | Deesse. Deficere.
mánco. *V.* ***manxól.*** | Manco. | Manchot. | Mancus.
mánco. *V.* ***mènos.*** | Menos. | Moins. | Minus.
máncomunad. | Mancomunado. | Uni. | Societate conjunctus.
mancomunár-se. | Mancomunarse. | Agir d'un commun accord. | Societatem inire.
mandáto. | Mandato. | Ordre. Précepte. | Mandatum.
mandáto. | Mandato. | Le lavement des pieds. | Mandatum.
mándo. | Mando. | Commandement. | Imperium. Jus.
mandrágora. *Plánta.* | Mandrágora. | Mandragore. | Mandragora.
mándria. | Mandria. | Lâche. Sans coeur. | Pusillanimis. Timidus.
mandúxas. | Frésas. | Fraises. | Fraga.
manduxèra. | Fresa. Fresal. | Fraises. | Fragaria.
máneg. | Mango. Hastil. | Manche. | Manubrium.
mánega. | Manga. | Manche. | Manica.
+mánega per filtrar licors. | Capucho de estameña. | Chausse. | Saccus.
manegáda. | . | . | .
maneguêtas. | . | . | .
maneguíns. | Vueltas. | Manchettes. | Subuculae pugno additus limbus.
manèra. | Manera. Suerte. | Maniére. Façon. | Modus. Ratio.
manescál. | Albeytar. | Maréchal. | Veterinarius.
manêta. | Manecilla. | . | .
manetg. | Manejo. | Conduite des affaires. | Directio. Administratio.

manetjáble. | Manejable. | Maniable. | Manu tractabilis.
manetjad. | Manejado. | Manié. | Tractatus.
manetjamènt. | Manoseo. | Tâtonnement. Maniement. | Attrectatio.
manetjar. | Manejar. | Manier. | Tractare.
manetjár-se. | Manejarse. Mandarse. | . | .
manganèll. | Espadilla. Agramadera. | Brisoir. Broye. | Tribulum. Instrumentum quo linum teritur.
manganêsa. *Pèdra.* | Manganesa. Alabandina. | Magnésie. | Lapis alabandicus.
manganêta. | Manganilla. | Tour d'adresse. | Praestigiae.
mangencad. | Entrecavado. | Creusé à demi. | Levitèr excavatus.
mangencar. | Entrecavar. | Creuser à demi. Béquiller. | Levitèr excavare.
manguitèr. | Manguitero. | Manchonnier. | Pellitarum manicarum opifex.
manguíto. | Manguito. | Manchon. | Pellita manica hiberna.
manía. | Manía. | Manie. | Furor. Insania.
maniátic. | Maniático. | Maniaque. | Furens. Insanus.
manifèst. *Adjectíu.* | Manifiesto. | Manifeste. Clair. | Manifestus.
manifèst. *Substantíu.* | Manifiesto. | Manifeste. Déclaration. | Vulgatum scriptum pro alicujus facti defensione.
manifestaciò. | Manifestacion. | Manifestation. | Manifestatio. Declaratio.
manifestad. | Manifestado. | Manifesté. | Manifestatus.
manifèstamènt. | Manifiestamente. | Manifestement. | Manifestè. Clarè.
manifestar. | Manifestar. | Manifester. | Manifestare. Declarare.
manifestár-se. | Hacerse ver y conocer. | Manifester. | Se ostendere.
manílla. | Malilla. | Jeu de Manille. | Ludus chartarum.
manílas. | Manilla. | Menotes. | Manica ferrea.
manílas. | Manilla. | Bracelet de femmes. | Armilla. Dextrocherium.
manióbra. | Maniobra. Xarcia. | Manoeuvre. | Nauticae operae.
maniobrad. | Maniobrado. | Manoeuvré. | Nauticos funes versatus.
maniobrar. | Maniobrar. | Manoeuvrer. | Nauticos funes versare.
maníple. | Manípulo. | Manipule. | Manipulus.
manllèu. | Empréstito. Préstamo. | Prêt. Emprunt. | Mutuum.
manllevad. | Prestado. | Prêté. Emprunté. | Commodatus.
manllevadís. | Postizo. | Postiche. | Adscititius.
manllevadòr. | El que pide, ó toma prestado. | Emprunteur. | Mutuatarius.
manllevar. | Pedir prestado. | Emprunter. | Mutuum postulare, vel commodatum.
mánna. | Mana. | Manne. | Manna.
manná. | Maná. | Manne. | Manna.
manóbre. | Manobre. Peon de albañil. | Manoeuvre. Aidemaçon. | Mercenarius. Operarius.
manoi. *V. g. de joncs.* | Manojo. | Poignée. | Manipulus. Fasciculus.
manópla. | Manopla. | Gantelet de fer. | Ferrea chirotheca.
manotáda. | Manotada. | Coup donné avec la main. | Manus ictus.
manotetjad. | Manoseado. | Tâtonné. | Manibus attrectatus.
manotetjar. | Manosear. | Tâtonner. | Manibus aliquid attrectare.
mánsamènt. | Mansamente. | Doucement. | Blandè. Mansuetè.
mansiò. | Mansion. | Séjour. Demeure. | Mansiò.
mansíssim. | Mansísimo. | Très doux. Très humain. | Mitissimus.
mánso. | Manso. | Doux. Paisible. | Mitis. Mansuetus.
mansuetud. | Mansedumbre. | Mansuétude. Douceur. | Mansuetudo. Lenitas.
mánta. | Manta. | Couverture. | Stragulum. Lodix.
mantèga. | Manteca. | Du beurre. | Butyrum.
mantegáda. | Mantecado. Almojabana. | Brioche. | Libum.
mantegadíllas. | Mantecada. | Tartine au beurre. | Scriblita.
mantèll, y ***mantellláda.*** | Manto. | Mante. | Palla serica.
mantellína. | Mantilla. Mantellina. | Mante. | Anabolagium.
mantenimènt. | Mantenimiento. | Aliment. Nourriture. | Alimentum. Victus.
mantenir. | Mantener. | Maintenir. | Sustentare.
mantenír-se. | Mantenerse. | Se maintenir. | Se sustentare.
mantêta. | Mantilla. | Petite mante. | Palla.
mantèu. | Mánteo. | Manteau. | Epitogium.
mantí de l'aráda. | Mancera. | Manche de la charrue. | Stivae capulus. Stiva.
mantingud. | Mantenido. | Maintenu. | Sustentatus. Alitus.
mánto. | Manto. | Manteau. | Pallium talare.
manuál. | Manual. | Manuel. | Manualis.
manuèlla. | Palanca. | Levier. | Vectis.

manuènsê. | Amanuense. | Copiste. | Scriba.
manufactúra. | Manifactura. | Manufacture. | Fabrica. Officina.
manufacturar. | Trabajar manualmente. | Manufacturer. | Varia opera conficere.
manufacturèr. | Oficial que trabaja en una manifactura. | Manufacturier. | Operarius.
manumissiò. | Manumision. | Manumission. | Manumissio.
manumitid. | Manumiso. | Affranchi. | Manumissus.
manumitir. | Manumitir. | Affranchir un esclave. | Manumittere.
manuscrit. | Manuscrito. | Manuscrit. | Manuscriptum.
manutenciò. | Manutencion. | Manutention. | Victus.
mánxa. | Fuelle. | Souffet à souffler. | Follis.
manxad. | Afollado. Soplado. | Soufflé. | Excitatus.
manxadòr. | Soplador. | Souffleur. | Flans. Flator.
manxar. | Afollar. Soplar. | Souffler. | Ignem excitare.
manxól. | Manco. | Manchot. | Mancus.
máña. | Maña. | Adresse. Ruse. | Dexteritas. Calliditas.
mañá. | . | . | .
mañág. | Mego. | Doux. Paisible. | Placidus. Mansuetus.
mañéfle. | Muñidor. | Bedeau d'une confrairie. | Monitor.
mañêta. | Mañuela. | Finesse. Ruse. | Dolus. Astutia.
mañòs. | Mañero. Mañoso. | Adroit. Rusé. | Dexter. Solers.
mañuclad. | Manoseado. | Tâtonné. | Manibus attrectatus.
mañuclar. | Manosear. | Tâtonner. | Manibus attrectare.
mápa. | Mapa. | Carte géographique. | Tabula geographica.
maquêts d'el már. | Guija. | Cailloux. | Silex. Lapillus.
máquina. | Máquina. | Machine. | Machina.
maquinaciò. | Maquinacion. | Machination. | Machinatio. Molitio.
maquinad. | Maquinado. | Machiné. | Machinatus.
maquinadòr. | Maquinador. | Machinateur. | Machinator.
maquinar. | Maquinar. | Machiner. Tramer. | Contechnari.
maquinária. | Maquinaria. | Méchanique. | Ars mechanica.
maquinár-se. | Maquinarse. | Machiner. Tramer. | Machinari.
maquiníste. | Maquinista. | Machiniste. | Mechanicus.
már. | Mar. | Mer. | Mare.
mára. | Madre. | Mère. | Mater.
mára, ô ***la mára.*** | Madre. Matriz. | Matrice. | Matrix. Uterus. Vulva.
maráña. | Maraña. | Désordre. Supercherie. | Fraus. Dolus.
mára-pérla. | Madreperla. | Mere-perle. Nacre de perle. | Concha margaritifera.
maravedís. | Maravedi. | Maravédis. | Marabotinus.
maravêÏla. | Maravilla. | Merveille. | Res mira. Miraculum.
maravêÏòs. | Maravilloso. | Merveilleux. | Mirabilis. Mirandus.
maravêÏòsamènt. | Maravillosamente. | Merveilleusement. | Mirè. Mirum in modum.
marbrad. *V.* ***jaspead.*** | Jaspeado. | Jaspé. | Jaspidis coloribus infectus.
Márc. *Nóm d'hómê.* | Márcos. | Marc. | Marcus.
márc. *Cért pês.* | Marco. | Marc. | Selibra.
márca. | Marca. | Marque. | Nota.
marcad. | Marcado. | Marqué. | Signatus. Notatus.
marcadòr. | Marcador. | Marqueur. | Signator.
marcar. | Marcar. | Marquer. | Signare. Notare.
Marcéllo. *Nóm d'hómê.* | Marcelo. |. | Marcellus.
marcelína. *V.* ***macerína.*** | Macerina. | Soucoupe avec un creux au milieu. | Patina cavo distincta.
marciál. | Marcial. | Martial. | Martius. Bellicus.
maréa. | Marea. | Vent doux qui s'eléve de la mer. | Placidus è mari flatus.
maréa. *Flucs y reflucs.* | Marea. | Marée. | Maris aestus reciprocus.
marénge. *Aucèll.* | Paro ceruleo. | Mésange. | Parus ceruleus. Aegithalus.
+**marês.** *Pèdra.* | . | . | .[203]
+**maresenc**. | . | . | .
marêta. | Madrecilla. | Petite mère. | Matercula.
maretg. | Mareamiento. | Nausées que la mer cause. | Maris aestu nausea.
maretjad. | Mareado. | Atteint de nausée. | Nauseâ affectus.
maretjar. | Marear. | Causer de nausées. | Nauseam movere.
maretjár-se. | Marearse. | Avoir des envies de vomir. | Nauseare.
márfaga. | Xergon. | Paillasse. | Straminea culcitra.
márfil. | Marfil. | Marfil. Ivoire. | Ebur.
Margarída. | Margarita. | Marguerite. | Margarita.

203. **marês**] Pèdra *solament a A.*

margaridêta. *Hèrba.* | Margarita. Maya. | Marguerite. | Bellis.
margaríta. *Pérla.* | Margarita. Perla. | Marguerite. Perle. | Margarita.
márgê. | Margen. | Marge d'un livre. | Margo. Ora.
margenáda. | Ribazo. | Pente d'un tertre d'une éminence. | Clivus.
marginál. | Marginal. | Marginal. | Marginalis.
marí. | Marino. | Marin. | Marinus.
María. | Maria. | Marie. | Maria.
maría, ô ***la marílla.*** | Maria. | La bougie du milieu du chandelier triangulaire. | Cercus albus medius in tenebrario.
mariáno. | Mariano. | Qui appartient à la vierge Marie. | Ad virginem Mariam spectans.
marid. | Marido. | Mari. | Maritus.
maridáble. | Maridable. | Conjugal. | Maritalis. Connubialis.
maridêt. | Maridillo. | Chaufferette. | Foculus suppositorius.
mariêta. | . | . | .
marína. | Marina. | Marine. | Ora maritima.
marináda. | Escaveche. | Marinade. | Embamma nauticum.
marinèr. | Marinero. | Marinier. | Nauta.
marinería. | Marinería. | Le corps des mariniers. | Nautae.
maripósa. *V.* ***papaiò.*** | Mariposa. Palomilla. | Papillon. | Papilio.
mariscál. | Mariscal. | Maréchal. | Marescallus.
marítim. | Marítimo. | Maritime. | Maritimus.
marjál. | Marjal. | Pré ou vallée maré. Cageuse. | Locus caeconus.
marlêt. | Almena. | Crenau. | Pinna.
marlóta. | Marlota. | Capote à la moresque. | Maurorum cucullatum pallium.
marmañèr. | Regaton. Regatero. | Regrattier. | Propola.
marmessòr. | Albacea. | Exécuteur testamentaire. | Testamenti curator.
marmessoría. | Albaceazgo. | Charge d'un exécuteur testamentaire. | Postremae voluntatis exequendae munus.
marmíta. *V.* ***ólla.*** | Marmita. | Marmite. | Olla.
marmitò. | Marmiton. Galopin. | Marmiton. | Culinarius famulus.
mármol. | Marmol. | Marbre. | Marmor.
marmóta. | Marmota. | Marmote. | Glys. Mus alpinus.
márna. | Marga. | Marne. | Creta fossilia.
marquês. | Marques. | Marquis. | Marchio.
marquêsa. | Marquesa. | Marquise. | Marchionissa.
marquesad. | Marquesado. | Marquisat. | Marchionatus.
marquesêt. | Marquesito. | Petit Marquis. | Marchio.
marquesêta. *Pèdra minerál.* | Marquesita. | Marcassite. | Pyrites.
marrá. | Marrano. Cochino. | Pourceau. | Porcus.
marráda. | Rodeo. Vuelta. Marro. | Tour. Détour. | Effugium. Parva declinatio.
marránxa. *V.* ***marriquínca.*** | Taba. Carnicol. | Le jeu des osselets. | Talus. Talorum ludus.
marranxò. | . | . | .
marrátxa. | Almarraja. Almarraza. | Espéce d'arrosoir. | Hydria irrigua vitrea.
marratxáda. | . | . | .
marriquínca. *Jóg.* | Taba. Carnicol. | Le jeu des osselets. | Talorum ludus.
márro. *Cért jóg.* | Castro. Alquerque. | Jeu des mérelles. | Calculorum ludus.
marrò. | Marron. | Mot du guet tracé sur un monceau de métal. | Tesserae genus.
marroquí. | Marroquí. | Marroquin. | Marocanus.
marruquetjad. | Galanteado. Cortejado. | Courtisé. Cajolé. | Procatus. Blanditus.
marruquetjar. | Galantear. Cortejar. | Courtiser. Cajoler. | Procari. Blandiri.
márs. | Marzo. | Mars. | Martius.
Marsál. | Marzal. | Martial. | Martialis.
márs apá. | Mazapan. | Massepain. | Saccharei panis massa.
márt. *Animál.* | Marta. | Marte. Martre. | Mus ponticus. Martes.
martèll. | Martillo. | Marteau. | Malleus.
martelláda. | Martillada. | Coup de marteau. | Mallei ictus.
martellêt. | Martillito. | Petit marteau. | Tenuis malleus.
martelletjad. | Martillado. | Battu à coups de marteau. | Malleo contusus.
martelletjar. | Martillar. | Battre à coups de marteau. | Malleo tundere.
Martí. *Nóm d'hómê.* | Martin. | Martin. | Martinus.
martinêt. | Martinete. | Sautereau d'un Clavecin. | Pinnula.
mártir. | Mártir. | Martyr. | Martyr.
martíri. | Martirio. | Martyre. | Martyrium.
martirisad. | Martirizado. | Martyrisé. | Martyrio affectus.
martirisar. | Martirizar. | Martyriser. | Martyrio afficere.
martirológi. | Martirologio. | Martyrologe. | Martyrologium.
márxa. | Marcha. | Marche. | Iter. Progressus.

marxad. | Marchado. | Marché. | Ingressus. Incessus.
+**marxándo.** | Buhonero. | Petit mercier. Mercerot. | Minutiae mercis propola.
marxar. | Marchar. | Marcher. | Ingredi. Incedere.
más de fil, *etc.* | Mazo. | Paquet de menues merceries. | Mercium fasciculus.
mas de tabác. | Rollo de tabaco. | Rouleau de tabac. | Cylindrus.
máscara. | Máscara. | Masque. | Persona. Larva.
mascára. | Tizne. Tiznon. | Tache de noir. | Fuliginosa macula.
mascarad. | Emmascarado. | Masqué. | Larvatus. Fucatus.
mascarar. | Emmascarar. | Déguiser. Masquer. | Dissimulare. Fucare.
mascarár-se. | Emmascararse. | Se masquer. | Personam induere.
+**mascarèll.** | Niebla. | Nieille. Rouille des bleds. | Rubigo.
máscle. | Macho. | Mâle. | Masculus.
máscle. | Morterete. | Petite piéce d'artillerie. | Bellicum mortariolum.
masclêt. | Pera. | Toupe de barbe a l'extrémité du menton. | Barbae floccus.
masculí. | Masculino. | Masculin. | Masculinus.
masèll. | Sorayo. Leproso. | Lépreux. | Leprosus.
masmòrra. | Mazmorra. | Cachot. Prison souterraine. | Ergastulum.
masovèr. *V.* ***lámo.*** | Colono. Quintero. | Fermier. Métayer. | Villicus. Colonus.
mássa. | Mazo. | Maillet. Marteau de bois. | Tudes.
massáda. | Mazada. | Coup de masse. | Mallei ictus.
massamòrro. | Mazamorro. | Machemourre. Masse-morre. | Biscoctum marinum tritum.
massaníl̃las. *Flór.* | Perpetua. | Immortelle. | Heliochrysum.
másse. *V.* ***demès.*** | Demasiado. | Trop. | Nimis. Extramodum.
massèr. | Macero. | Massier. | Claviger.
massètas de fèr ránda. | Palillos. | Fuseaux. | Fusi.
massóla. *Pèx.* | . | . | .
massólas. | Matraca. Carraca. | Cresselle. | Ligneum crepitaculum.
massóts. *Pèx.* | . | . | .
mastatxíns. *V.* ***fèr mastatxíns.*** | Melindres. | Simagrées. | Oris vultusque inepta mutatio.
másteg, ô ***mástic.*** | Almaciga. | Mastic. | Mastix. Mastiche.
mastegad. | Mascado. | Mâché. | Mansus. Dentibus tritus.
mastegar. | Mascar. | Mâcher. | Mandere. Dentibus terere.
mastegót. | . | . | .
mastí. | Mastin. | Mâtin. Gros chien. | Molossus.
máta. | Mata. Lentisco. | Lentisque. | Lentiscus. Schinus.[204]
mátacá. | Matacan. Zarazas. | Poison pour tuer les chiens. | Offa venefica.
matadòr. | Matador. | Meurtrier. | Interfector. Occisor.
matadúra. | Matadura. | Blessure. Plaie. | Petimen. Ulcus in jumentis.
matafalúga. *V.* ***batafalúga. Anís.*** | Anis. Matalahuga. | Anis. | Anisum.
matalás. | Colchon. | Matelas. | Culcitra. Matta lanea.
matalassèr. | Colchonero. | Matelassier. | Culcitrarum sartor.
matalassêt. | Colchoncillo. | Petit matelas. | Parva culcitra.
matalót. *V.* ***marinèr.*** | Marinero. | Matelot. Marinier. | Nauta.
matánsa. | Mortandad. | Mortalité. | Strages. Exitium.
mátapòi. *V.* ***papárra. Hèrba.*** | Abatrar. Yerba piojera. | Herbe aux poux. | Staphisagria. Pituitaria.
matar. | Matar. | Tuer. | Necare. Occidere.
matár-se. | Matarse. | Se tuer. | Anxiè eniti.
matemátic. | Matemático. | Mathématicien. | Mathematicus.
matemática. | Matemática. | Mathématique. | Mathesis.
matemáticamènt. | Matemáticamente. | Mathématiquement. | Mathematicè.
matéria. | Materia. | Matiére. | Materia.
matéria. | Materia. | Pus que rendent les abscès. | Sanies.
materiál. | Material. | Matériel. | Materialis.
materialidad. | Materialidad. | Matérialité. | Materialitas.
materiálmènt. | Materialmente. | Matériellement. | Materialitèr.
matérn, ô ***maternál.*** | Maternal. | Maternel. | Maternus.
maternidad. | Maternidad. | Maternité. | Maternitas.
matérno. | Materno. Maternal. | Maternel. | Maternus.
Matèu. *Nóm d'hómê.* | Mateo. | Mathieu. | Mathaeus.
matèx. | Mismo. | Même. | Ipse. Idem.
matí. | Mañana. | Matin. | Manè.
matináda. | Madrugada. | La pointe du jour. | Diluculum.

204. **máta**] Schinus *solament a A.*

matinál. | Matutinal. Matutino. | Matutinal. | Matutinus.
matínas. | Maytines. | Matines. | Horae matutinae.
matinèr. | Madrugador. Madrugon. | Matineux. Qui se léve matin. | Matutinus. Antelucanus.
matinêt. | De mañanita. | De bon matin. | Diluculum.
matinetjad. | Madrugado. | Levé de bon matin. | Primo mane surrectus.
matinetjar. | Madrugar. | Se lever matin. | Primo mane surgere.
matís. | Matiz. | Nuance de couleurs. | Umbrae colorum commissura.
matisad. | Matizado. | Nuancé. | Coloribus variatus.
matisar. | Matizar. | Nuancer. | Coloribus variare.
matò. | Quesillo. | Fromage moux. | Concreti lactis massa.[205]
matráca. | Matraca. Carraca. | Tarabat. | Crepitaculum ligneum.
matracáda. | Matraca. Pulla. | Brocard. | Scomma.
matricária. *Hèrba.* | Matricaria. | Matricaire. | Matricaria.
matrícula. | Matrícula. | Matricule. | Album. Catalogus.
matriculad. | Matriculado. | Immatriculé. | In album relatus.
matricular. | Matricular. | Immatriculer. | In album referre.
matriculár-se. | Matricularse. | S'immatriculer. | In album se conscribere.
matrimóni. | Matrimonio. | Mariage. | Matrimonium. Conjugium.
matrimoniál. | Matrimonial. | Matrimonial. | Matrimonialis.
matrís. | Matriz. | Eglise matrice. | Metropolis.
matròna. | Matrona. | Matrone. | Matrona.
mátx. | Mayo. | May. | Maius.
mátx. | Mayo. | May. | Maialis arbor, vel ramus.
matxacá. | Machaca. Machacon. | Homme fâcheux, importun. | Homo molestus, importunus.
matxáda. | Tonteria. Necedad. | Bétise. | Stoliditas. Inscitia.
matxèr. | Mulatero. Muletero. | Muletier. | Mulio.
matxêt. | Machuelo. | Petit mulet. | Pusillus mulus.
matxína. | Machina. | Machine. | Machina.
mátxo. | Mulo. Macho. | Mulet. | Mulus.
matxucad. | Ajado. Apañuscado. | Gâté. Flétri. | Detritus.
matxucar. | Ajar. Apañuscar. | Gâter. Flétrir. | Deterere.

205. **matò**] moux *B*: mou *A*.

matzínas. | Veneno. | Poison. Venin. | Venenum.
+máula, ô ***méula.*** | Maula. | Ruse. Stratageme. | Fraus.
maurad. | Heñido. Sobado. | Pêtri. | Subactus.
mauradòr. | Amasador. | Celui qui pêtrit la pâte. | Massae subactor.
maurar. | Heñir. Sobar. | Pêtrir. | Massam subigere.
mausolèo. | Mausoleo. | Mausolée. | Mausoleum.
máuva. | Malva. | Mauve. | Malva.
mauvar. | Malvar. | Lieu planté de mauves. | Malvarium.
mauví. | Malvavisco. | Guimauve. | Hibiscus.
mazò. | Ladrillo doble. Adobe. | Brique de terre cuite au soleil. | Later duplex, crudus.[206]

me

me. | Me. | Me. | Me, vel mihi.
mecánic. | Mecánico. | Méchanique. | Mechanicus.
mecánica. | Maquinaria. | Méchanique. | Mechanica.
mecánicamènt. | Mecánicamente. | Méchaniquement. | Mechanicè.
+mecanísme. | Mecanismo. | Mécanisme. | Mechanismus.
mecénas. | Mecénas. | Mécénas. | Mecaenas.
medáĪla. | Medalla. | Médaille. | Numisma.
medaĪlò. | Medallon. | Médaillon. | Anaglyphum.
mèdge. | Medico. | Médecin. | Medicus.
médi. | Medio. | Moyen. | Via. Ratio. Modus.
mediaciò. | Mediacion. | Médiation. | Mediatio.
mediad. | Mediado. | Intervenu. | Interventus.
mediadòr. | Mediador. Medianero. | Médiateur. | Mediator. Intercessor.
mediánamènt. | Medianamente. | Médiocrement. | Mediocritèr. Modicè.
medianèr. | Mediador. Medianero. | Médiateur. | Mediator. Intercessor.
medianía. | Medianía. | Médiocrité. | Mediocritas. Moderatio.
mediáno. | Mediano. | Médiocre. Moyen. | Medius.
mediánt. *Adv.* | Mediante. | Moyennant. | Mediante.
mediar. | Mediar. | Intervenir. | Intercedere. Interloqui.
mediátamènt. | Mediátamente. | Médiatement. | Mediatè.
mediatòr. *Jóg.* | . | . | .

206. **mazò**] Ladrillo doble *solament a B*; Duplex *solament a B*.

médic. | Médico. | Qui appartient à la médecine. | Medicus.
medicad. | Medicado. | Médicamenté. | Curatus. Medicatus.
medicamènt. | Medicamento. | Médicament. | Medicamentum.
medicar. | Medicar. | Medicamenter. | Medicari.
medicár-se. | Medicarse. | . | .
medicína. | Medicina. | Médecine. | Medicina.
medicináble. | Medicable. | Qu'on peut guérir. | Medicabilis. Sanabilis.
medicinál. | Medicinal. | Medicinal. | Medicinalis.
+**medíocre.** *V.* ***mediáno.*** | Mediano. | Médiocre. Moyen. | Medius.
+**mediocremènt.** *V.* ***mediánamènt.*** | Medianamente. | Médiocrement. | Mediocritèr. Modicè.
+**mediocridad.** *V.* ***medianía.*** | Mediania. | Médiocrité. | Mediocritas. Moderatio.
meditabúndo. | Meditabundo. | Méditatif. | Meditabundus. Cogitabundus.
meditaciò. | Meditacion. | Méditation. | Meditatio.
meditad. | Meditado. | Médité. | Mente volutus.
meditadòr. | El que medíta. | Méditatif. | Meditans.
meditar. | Meditar. | Méditer. | Meditari.
meditatíu. | Meditativo. | Méditatif. | Meditationi deditus.
mediterráneo. | Mediterraneo. | Méditerranée. | Mediterraneus.
mèdra. | Medra. | Progrès. | Progressus.
medrad. | Medrado. | Cru. Augmenté. | Auctus. Provectus.
medrar. | Medrar. | Croître. Augmenter. | Proficere. Progressum facere.
mél. | Miel. | Miel. | Mel.
melancolía. | Melancolía. | Mélancolie. | Melancholia.
melancólic. | Melancólico. | Mélancolique. | Melancholicus.
melancólicamènt. | Melancólicamente. | Affligé. Attristé. | Moerore affectus.
melancolisad. | Melancolizado. | Affligé. Attristé. | Moerore affectus.
melancolisar. | Melancolizar. | Affliger quelqu'un. | Moerore afficere.
+**melássa.** | Melote. | Miolée. | Mellatium.
Mélción. *Nóm d'hómê.* | Melchior. | Melchior. | Melchior.
mélicotò. | Melocoton. | Mirlicoton. | Chrysomelum. Malum persicum.
mélilót. | Meliloto. Corona de Rey. | Mélilot. | Melilotus.
melíndro. | Bizcocho. Melindre. | Espéce de beignet. | Dulciarius panis.
melíndro. | Melindre. | Minauderie. | Fastidium.
melindròs. | Melindroso. | Minaudier. | Delicatus. Fastidiosus.
mella. | Almendra. | Amande. | Amygdalum.
méllara. *Aucèll.* | Mierla. Mirlo. | Merle. | Merula.
mellarót. *Aucèll.* | Mirlo. | Merle. | Merula mas.
méllífluo. | Melífluo. | Mielleux. Doux. | Mellifluus.
mélmeláda, ô ***mermeláda.*** | Mermelada. | Marmelade. Cotignac. | Fructuum conditorum pulpa.
melò. | Melon. | Melon. | Pepo.
melodía. | Melodía. | Mélodie. | Melodia.
melodráma. | Melodrama. | Dialogue en musique. | Melodrama.
melonár. | Melonar. | Melonniére. | Melopeponarium.
melonêt. | Meloncete. | Petit melon. | Melopepo exiguus.
melòs. | Meloso. | Mielleux. | Melleus. Suavis.
+**méls de la cára.** | Carrillo. | Joue. | Gena.
mélsa. | Bazo. | Rate. | Splen.
mélvera. *Pèx.* | . | . | .
membrána. | Membrana. | Membrane. | Membrana.
membranòs. | Membranoso. | Membraneux. | Membranaceus.
mèmbre. | Miembro. | Membre. | Membrum.
membrud. | Membrudo. | Membru. | Nervosus. Torosus.
meméntos. | Meméntos. | Memento. | Memento.
memoráble. | Memorable. | Mémorable. | Memorandus.
memória. | Memoria. | Mémoire. | Memoria.
memoriál. | Memorial. | Placet. | Supplex libellus.
memórias. | Memorias. | Complimens. | Memoriae. Salutis missio.
memoriássa. | Memorion. | Grande mémoire. | Felix memoria.
mena. *V.* ***vena.*** | Vena. | Veine. | Vena.
menássa. *V.* ***amenássa.*** | Amenaza. | Menace. | Minae. Comminatio.
menciò. | Mencion. | Mention. | Mentio. Commemoratio.
mencionad. | Mencionado. | Mentionné. | Commemoratus.
mencionar. | Mencionar. | Mentionner. | Commemorare.
mendástra. *Hèrba.* | Mastranzo. | Mente sauvage. | Mentastrum.
mendicad. | Mendigado. | Mendié. | Mendicatus.
mendicánt. | Mendicante. Mendigo. | Mendiant. | Mendicus.
mendicar. | Mendigar. | Mendier. | Mendicare.

mendicidad. | Mendicidad. Mendiguez. | Mendicité. | Mendicitas.
menèr. | Manso. | Belier ou Boeuf qui va à la tête du troupeau. | Dux gregis.
menestèr. | Menester. | Besoin. | Necessitas. Opus.
menesteròs. | Menesteroso. | Indigent. | Pauper. Inops.
menestrál. | Menestral. | Ouvrier. Artisan. | Opifex.
mengívol. | De buen comer. | Bon à manger. | Edulis.
mèngua. | Mengua. | Défaut. Disette. Honte. | Defectus. Inopia. Dedecus.
menguánt. | Menguante. | Déclin de la Lune. | Lunae senium.
menjablánc. | Manjar blanco. | Blanc manger. | Leucophagum. Mattya.
menjad. | Comido. | Mangé. | Comesus. Exesus.
menjadòr. | Comedor. | Salle à manger. | Triclinium.
menjadòr. | Tragon. Comedor. Comilon. | Grand mangeur. Goinfre. | Edax. Helluo.
menjadòra. | Pesebre. | Creche. | Praesepe.
menjadòras. | Pesebrera. | Mangeoires òu l'on met le foin. | Praesepium series et ordo.
menjar. *Vèrb.* | Comer. | Manger. | Comedere.
menjar. *Nóm.* | Manjar. Vianda. | Viande. Nourriture. | Esca. Cibus.
menjarêt. | Comidilla. | Leger repas. | Escula.
menjarót. | Comilitona. Comilona. | Repas où il y a beaucoup de plats. | Commessatio.
menjár-se. | Escomerse. Gastarse. | S'user à force de servir. | Usu consumi.
menjár-se. | Comer. Consumir comiendo. | Jouir de quelque chose. | Frui. Potiri.
menjúa. | Condumio. | Abondance de viandes. | Escae.
menológi. | Menologio. | Ménologe. | Menologium.
menòr. | Menor. | Moindre. Mineur. | Minor. Pupillus.
mènos. | Menos. Excepto. | Moins. Excepté. | Minùs. Praeter.
mènoscáb. | Menoscabo. | Dommage. Déchet. | Jactura. Detrimentum.
mènoscabad. | Menoscabado. | Détérioré. Dégradé. | Imminutus. Detritus.
mènoscabar. | Menoscabar. | Amoindrir. Détériorer. | Imminuere. Deterere.
mènospréci. *V.* ***despréci.*** | Menosprecio. | Mépris. Dédain. | Despectus. Contemptus.
ménsa episcopál. | Mensa. | Mense. | Redituum summa.
ménstruo. | Menstruo. | Menstruel. | Menstruus.
mensuál. | Mensual. | Qui revient tous les mois. | Menstrualis.
mensuálmènt. | Mensualmente. | Tous les mois. Chaque mois. | Menstrualitèr. Quoto mense.
mentál. | Mental. | Mental. | Mentalis.
mentálmènt. | Mentalmente. | Mentalement. | Mente. Per mentem.
mèntecáto. | Mentecato. | Fou. Insensé. Extravagant. | Vecors. Stultus. Stolidus.
mentid. | Mentido. | Menti. | Ementitus.
mentída. | Mentira. | Mensonge. | Mendacium.
mentidèr. | Mentiroso. | Menteur. | Mendax.
mentiderás. | Mentirosísimo. | Très grand menteur. | Mendacissimus.
mentidêta. | Mentirilla. | Mensonge leger. | Mendaciunculum.
mentir. | Mentir. | Mentir. | Mentiri.
mèntres. | Miéntras. | Tandis. Jusqu'à ceque. | Dùm. Quandò.
mèntrestánt. *V.* ***entretánt.*** | Miéntras tanto. Entretanto. | Pendant que. En attendant que. | Intereà. Interìm.
menud. | Menudo. | Menu. Mince. | Tenuis. Exilis. Minutus.
menudái. | Pañales. | Maillot. | Pannis infantium involucra.
menudéncias. | Menudencias. Minucias. | Minuties. Babioles. | Minutiae. Fricae.
menudêt. | Menudito. | Très menu. | Minutulus.
menudíssim. | Menudísimo. | Très menu. | Tenuissimus. Minutissimus.
menúdos. | Pepitorias. Menudillos. | Abbatis. Menu de volaille. | Avium exta. Quisquiliae.
mér. | Mero. | Pur. Simple. Sans mélange. | Merus.
méramènt. | Meramente. | Purement. Simplement. | Merè.
mercadèr. | Mercante. Mercader. | Marchand. | Mercator.
mercadería. | Mercaduría. Mercancía. | Marchandise. | Merx.
mercadetjad. | Mercadeado. Regateado. | Marchandé. | Mercatus.
mercadetjar. | Mercadear. Regatear. | Marchander. | Mercari.
mercánt. | Mercante. Mercader. | Marchand. | Mercator.
mercantívol. | Mercantil. | Dont on peut faire commerce. | Mercabilis.
mercát. | Mercado. | Marché. | Mercatus.
mercê. | Merced. | Service. Grace. Plaisir. | Beneficium. Benemeritum.
mercenári. | Mercenario. | Religieux de la Merci. | Mercedarius Religiosus.

mercenári. | Mercenario. | Mercenaire. | Mercenarius. Operarius.
mercúri. | Mercurio. | Mercure. | Mercurius.
mercuriál. | Mercurial. | Mercurial. | Mercurialis.
mérda. | Mierda. | Merde. | Merda.
mérda de diáble, ô ***assa fetida.*** | Asa fetida. | Suc ou larme du Laser, ou assa foetida. | Assa foetida. Silphion.
merdá. | Moruéco. | Bélier. | Aries admissarius.
merdòs. | Merdoso. | Merdeux. | Spurcus. Merdâ inquinatus.
merescud. | Merecido. | Mérité. | Meritus.
merexedòr. | Merecedor. | Digne de châtiment ou de récompense. | Homo dignus.
merexer. | Merecer. | Mériter. | Mereri.
meridiáno. | Meridiano. | Méridien. | Meridianus circulus.
meridionál. | Meridional. | Méridional. | Meridionalis.
mérit. | Merito. Merecimiento. | Mérite. | Meritum.
meritóri. | Meritorio. | Méritoire. | Meritorius.
merlá. *Pèx.* | Merlan. | Merlan. | Asellus minor. Apua.
merlússa. *Pèx.* | Merluza. | Merlus. Merluche. | Merlus. Asellus.
mérma. | Merma. | Déchet. Tare. Diminution. | Diminutio. Intertrimentum.
mermad. | Mermado. | Décru. | Imminutus.
mermar. | Mermar. | Décroître. | Imminui. Decrescere.
mérvels. | Pitones. | Petits cailloux ronds. | Calculi.
mérxa. | Descalabradura. | Blessure faite à la tête. | Inflictum capiti vulnus.
mès. | Mes. | Mois. | Mensis.
mès. *Adv.* | Mas. | Plus. Davantage. | Magis. Plus.
mesáda. | Mesada. | Gage, salaire d'un mois. | Menstrua pensio.
mescla. | Mezcla. | Mêlange. | Mixtio. Unio.
mesclad. | Mezclado. | Mêlé. | Mixtus.
mescládamènt. | Mezcladamente. | Pêle-mêle. | Unà. Simul.
mesclar. | Mezclar. | Mêler. | Permiscere.
mesclár-se. | Mezclarse. | Se confondre. | Permisceri.
mèsdièn̄t. | Mayor postor. Pujador. | Encherisseur. | Licitator.
mesquí. | Mezquino. | Pauvre. Indigent. | Pauper. Egenus.
mesquí. | Mezquino. | Mesquin. | Avarus. Sordidè parcus.
mesquínamènt. | Mezquinamente. | Mesquinement. | Parcè. Sordidè. Avarè.
mesquinaría. | Mezquindad. | Mesquinerie. | Sordida parcimonia.
mesquíta. | Mezquita. | Mosquée. | Mahumetanum templum.
mèssa d'altar. | Mesa del altar. | La sainte table. | Mensa sacra.
mèssa de bil̄lar. | Mesa de trucos. | Un Billard. | Trudicularis tabula.
messías. | Mesías. | Messie. | Messias.
messiòns. | Apuesta. | Gageure. | Sponsio.
mestái. | Mezcladizo. Mestura. Mixtura. | Méteil. | Triticum secali mixtum.[207]
mestèr. *V.* ***menestèr.*** | Menester. | Besoin. | Necessitas. Opus.
mestrál. | Nord-oeste. Maestral. | Nord-Ouest. Maestral. | Caurus.
mestránsa. | Maestranza. | Arsenal de marine. | Navale.
méstre. | Maestro. | Maître. | Magister.
méstre d'áxa. | Carpintero de ribera. | Ouvrier qui travaille à la construction des vaisseaux. | Faber navalis.
mestressa. | Ama. Dueña. | Maîtresse. | Domina.
mestría. | Maestría. | Adresse. Habileté. | Ars. Dexteritas.
mesúra. | Medida. | Mesure. | Mensura.
mesurad. | Medido. | Mesuré. | Mensus. Mensuratus.
mesurádas. | Medida. | Mesure. Mesurage. | Mensura. Mensio.
mesuradòr. | Medidor. | Mesureur. | Mensor.
mesurar. | Medir. | Mesurer. | Metiri. Mensurare.
mètafísic. | Metafísico. | Métaphysique. | Metaphysicus.
mètafísica. | Metafísica. | Métaphysique. | Metaphysica.
mètáfora. | Metáfora. | Métaphore. | Metaphora.
mètafóric. | Metafórico. | Métaphorique. | Metaphoricus.
mètafóricamènt. | Metafóricamente. | Métaphoriquement. | Metaphoricè.
mètágogê. | Metagoge. | Figure de Rhétorique. | Metagoge.
mètalépsis. | Metalépsis. | Métalepse. | Metalepsis.
metáll. | Metal. | Métal. | Metallum.
metállic. | Metálico. | Métallique. | Metallicus.
mètamórfosis. | Metamorfósis. | Métamorphose. | Metamorphosis.
mètanea. | Metanea. | Correction, figure de Rhétorique. | Correctio.
mètátesis. | Metatésis. | Métathese. | Metathesis.

207. **mestái**] Mestura. Mixtura *solament a A.*

mètemsícosis. | Metempsicosis. | Métempsycose. | Metempsychosis.
mètèoro. | Metéoro. | Météore. | Meteorum.
mètèorológic. | Meteorológico. | Météorologique. | Meteorologicus.
mètódic. | Metódico. | Méthodique. | Methodicus.
mètódicamènt. | Metódicamente. | Méthodiquement. | Methodicè.
método. | Método. | Méthodo. | Methodus.
mètonímia. | Metonimia. | Métonymie. | Metonymia.
mètopa. | Metopa. | Métope. | Metopa.
metrálla. | Metralla. | Mitraille. | Scruta. Ferrea fragmenta.
métric. | Métrico. | Métrique. | Metricus.
métricamènt. | Métricamente. | En vers. | Metricè.
métro. | Metro. | Vers. Poesie. | Metrum. Carmen.
mètrópoli. | Metrópoli. | Métropole. | Metropolis.
mètropolitá. | Metropolitano. | Métropolitain. | Metropolitanus.
mètxa. | Mecha. | Mêche. | Ellychnium.
mètxa. *V.* ***clavía.*** | Clavija. Tarugo. | Cheville. | Fibula.
mèu. ***Mèua.*** | Mio. Mia. | Mien. Mienne. | Meus. Mea.
méu. | Máu. | Miau. | Vox felina.
mèuca. *Aucèll.* | Meauca. | Espéce de canard marin. | Anatis genus.
mèuca. *Plánta.* | Alcandía. | Froment le plus excellent. | Siligo.
méula, ô ***máula.*** | Maula. | Ruse. Stratageme. | Fraus.
meulad. | Maullado. | Miaulé. | Gannitus.
meuladòr. | Maullador. | Qui ne fait que miauler. | Gannitor.
meular. | Maullar. | Miauler. | Gannire.
méulo. | Maullido. | Miaulement. | Gannitus.

mi

mi. *Pronóm.* | Mi. | Moi. | Mihi. Mei. Me.
mía. *Pronóm.* | Mia. | Moi. | Mea.
míca. | Migaja. Miaja. | Miette. | Mica.
mícas de pá. *Marísc.* | . | . | .
míco. | Mico. | Singe à longue queue. | Simius caudatus.
microcósmos. | Microcósmos. | Microcosme. | Microcosmus.
microscópi. | Microscopio. | Microscope. | Microscopium.
micstilíneo. | Mixtilineo. | Mixtiligne. | Mixtilineus.
micstiò. | Mixtion. | Mixtion. | Mixtio.
mícsto. | Mixto. | Mixte. Mêlé. | Mixtum.
micstúra. | Mixtura. | Mêlange. | Mixtura.
micsturad. | Mixturado. | Mêlangé. | Mixtus.
micsturar. | Mixturar. | Mêler. Mêlanger. | Miscere.
migráña. | Jaqueca. Xaqueca. | Migraine. | Hemicrania.
mil. | Mil. | Mille. | Mille.
mil fuias. *Hèrba.* | Mil en rama. | Mille-feuille. | Millefolium.
milá. *Aucèll.* | Milano. | Milan. | Milvus.
milá. *Pèx.* | Milano. | Milan. | Milago. Milvus piscis.
milenár. | Millar. | Millier. | Mille.
milícia. | Milicia. | Milice. | Militia.
miliò. | Millon. Cuento. | Million. | Decies centena millia.
milionári. | Milionario. | Millionaire. | Praedives.
militad. | Militado. | Servi à la guerre. | Militatum.
militánt. | Militante. | Militant. | Militans.
militar. *Vèrb.* | Militar. | Servir à la guerre. | Militare.
militar. *Nóm.* | Militar. | Militaire. | Militaris.
militármènt. | Militarmente. | Militairement. | Militari modo.
mill. *Hèrba.* | Mijo. | Mil ou millet. | Milium.
míl·la. | Milla. | Mille. | Milliarium.
mil·lár. | Millar. | Millier. | Mille.
millésim. | Milésimo. | Milliéme. | Millesimus.
mil·lòr. *Adjectíu.* | Mejor. | Meilleur. | Melior.
mil·lòr. *Advérbi.* | Mejor. | Mieux. | Meliùs.
mil·lorad. | Mejorado. | Amelioré. | Melioratus.
mil·loramènt, ô ***mil·lòras.*** | Mejoramiento. | Amélioration. | Incrementum.
mil·loránt. *V.* ***convalescènt.*** | Convaleciente. | Convalescent. | Convalescens.
mil·lorar. | Mejorar. | Améliorer. | Meliorare.
mil·lorár-se. | Mejorar. | Se rétablir. | Meliùs se habere.
mil·loría. | Mejoría. | Soulagement dans les maux. | Morbi remissio.
milóca. | Cometa. Milocha. Bilocha. | Cerf-volant. | Draco. Cometa.
milórd. | Milor. | Milord. | Dominus.
mína. | Mina. | Mine. | Cuniculus.
mína de metáll. | Mina. Minera. | Mine. | Fodina.
minad. | Minado. | Miné. | Cuniculis perfosus.
minadòr. | Minero. Minador. | Mineur. | Fossor. Cunicularius.
minar. | Minar. | Miner. | Cuniculos agere.
minerál. | Mineral. | Mineral. | Minerale.
míni. *V.* ***adzarcò.*** | Minio. | Minium. | Minium.
miniatúra. | Miniatura. | Miniature. | Miniata pictura.

mínim. | Mínimo. | Le moindre de tous. | Minimus.
mínima. *Músic.* | Mínima. | Minime. | Minima.
ministéri. | Ministerio. | Ministére. | Ministerium.
ministrad. | Ministrado. | Servi. | Ministratus.
ministrar. | Ministrar. | Servir. | Ministrare.
minístre. | Ministro. | Ministre. | Minister. Magistratus.
ministríls. | Ministriles. | Instruments à vent. | Canorae fistulae.
minoridad. | Minoridad. Menor edad. | Minorité. | Minoritas. Pupilli aetas.
minóva. *Malaltía.* | Seca. | Loupe. | Adenes.
minúscula. | Minúscula. | Minuscule. | Minuscula.
minut. | Minuto. | Minute. | Minutum.
minúta. ***Apuntamènt.*** | Minuta. | Minute. Brouillon. | Autographum.
minutad. | Minutado. | Minuté. | Summatim notatus.
minutar. | Minutar. | Minuter. | Summatim notare.
mínvas. | Seca. Landre. Lamparones. | Écrouelles. Glande. | Adenes. Struma. Glandula.
miñò. | Muchacho. | Petit garçon. | Puer.
miñòna. | Muchacha. | Petite fille. | Puella.
miñonería. | Niñería. | Enfantise. | Nugae. Neniae.
miñonêsa. | Muchachez. | Enfance. Puérilité. | Puerilitas.
miñonêt. | Mocito. | Jeune garçon. | Puellus.
Miquél. *Nóm d'hómê.* | Miguel. | Michel. | Michaël.
Miquéla. *Nóm de dóna.* | Micaela. | Michelle. | Michaëlia.
miquelêt. | Miquelete. | Miquelet. | Montanus miles.
miquêta. | Migajuela. | Petite miette. | Mica minuta.
míra. | Mira. | Vue. Respect. Égard. | Respectus.
miraboláns. *Fruita.* | Mirabolanos. | Myrabolan. | Myrabolanum.
mirácle. | Milagro. | Miracle. | Miraculum.
miraculòs. | Milagroso. Miraculoso. | Miraculeux. | Prodigiosus.
miraculòsamènt. | Milagrosamente. Miraculosamente. | Miraculeusement. | Divinitùs.
mirad. | Mirado. | Regardé. | Visus. Aspectus.
miráda. | Mirada. Miradura. | Regard. | Intuïtus.
miradòr. | Mirador. Miradero. | Lieu d'où l'on regarde. | Specula.
mirái. | Espejo. | Miroir. | Speculum.
miraiêt. | Espejuelo. Espejillo. | Petit miroir. | Specillum.
mirambèll. *Flór.* | Mirabel. | Sorte de fleur jaune. | Flos multifolius auratus.
mirambèll. *Plánta.* | Mirabel. | Cyprès nain. | Cyparissus.
miramènt. | Miramiento. | Respect. Égard. | Consideratio. Reverentia.
miránda. | Mirador. Miradero. | Lieu d'où l'on regarde. | Specula.
mirar. | Mirar. | Regarder. | Aspicere. Intueri.
mírra. | Mirra. | Myrrhe. | Myrrha.
miscellánea. | Miscelánea. | Mêlange de littérature. | Miscellanea.
miseráble. | Miserable. Mísero. | Misérable. | Miser.
miseráblamènt. | Miserablemente. | Misérablement. | Miserè.
miséria. | Miseria. | Misére. | Miseria.
misericórdia. | Misericórdia. | Miséricorde. | Misericordia.
misericordiòs. | Misericordioso. | Miséricordieux. | Misericors. Clemens.
misericordiòsamènt. | Misericordiosamente. | Miséricordieusement. | Misericorditèr.
misericordiosíssim. | Misericordiosísimo. | Très miséricordieux. | Valdè misericors.
míssa. | Misa. | Messe. | Missa.
missál. | Misal. | Missel. | Missale.
missátge. | Mensage. | Message. | Mandatum. Nuntius.
missátge de pagês. | Masovero. Mozo de labranza. | . | .
missatgèr. | Mensagero. | Messager. | Nuntius.
missèr. *V.* ***advocad.*** | Abogado. | Avocat. | Advocatus. Causidicus.
missiò. | Mision. | Mission. | Missio.
missioníste. | Misionero. Misionario. | Missionnaire. | Apostolicus Concinnator.
missíva, ô ***cárta missíva.*** | Carta misiva y familiar. | Lettre missive. | Litterae missivae.
mistéri. | Misterio. | Mystére. | Mysterium.
misteriòs. | Misterioso. | Mystérieux. | Mysteriosus.
misteriòsamènt. | Misteriosamente. | Mystérieusement. | Mysteriosè.
místic. | Místico. | Mystique. | Mysticus.
mística. | Mística. | Théologie mystique. | Mystica.
místicamènt. | Misticamente. | Mystiquement. | Mysticè.
mitad. | Mitad. | Moitié. | Dimidium.
mitg. ***Mitja.*** | Medio. Media. | Demi. Demie. | Dimidius. Dimidia.
mitg-díe. | Medio dia. | Midi. | Meridies.
mitg-fi. *V.* ***entrefí.*** | Entrefino. | Qui n'est ni fin, ni grossier. | Medius.
mitg-partid. | Dividido en dos. | Mi-parti. | Aequalitèr divisus.

mitg-partir. | Partir por medio. | Mi-partir. | Aequalitèr dividere.
mitigaciò. | Mitigacion. | Mitigation. | Mitigatio.
mitigad. | Mitigado. | Mitigé. Adouci. | Mitigatus. Lenitus.
mitigánt. | Mitigativo. | Lénitif. | Mitigans. Leniens.
mitigar. | Mitigar. | Mitiger. Adoucir. | Mitigare. Lenire.
mitigár-se. | Mitigarse. | S'adoucir. | Mitescere. Sedari.
mitjá. ***Mitjána.*** | Mediano. Mediana. | Médiocre. Moyen. | Medius.
[+]**mitjanáda.** | Tabique. | Mur de refend. | Murus intergerinus.
mitjanía. | Medianía. | Médiocrité. Modération. | Mediocritas. Moderatio.
mitja-nit. | Media noche. | Minuit. | Media nox.
mitjáns. | Moyuelo. | Recoupe. | Furfur subtilior.
mitjansèr. | Mediano. Mediocre. | Médiocre. Moyen. | Medius.
mítja-trónja. ***Cúpula.*** | Cupúla. Media naranja. | Coupole. Dôme. | Cupula. Tholus.
mitjòrn. | Mediodia. | Midi. | Meridies.
mitjòrn. *Vènt.* | Austro. Noto. Sud. | Le vent du midi, ou du sud. | Auster. Notus.[208]
mitjornáda. | Noto tempestuoso. | Vent du midi orageux. | Notus procellosus.
mitología. | Mitología. | Mythologie. | Mythologia.
mitológic. | Mitológico. | Mythologique. | Mythologicus.
mítra. | Mitra. | Mitre. | Mitra.
mitrad. | Mitrado. | Mitré. | Mitratus.
mix-mix. | Miz-Miz. | Minon-Minette. | Felis. Vox ad vocandum felem.[209]

mo

móbil. | Móbil. | Mobile. | Mobilis.
mobilidad. | Mobilidad. | Mobilité. | Mobilitas.
moblad. | Alhajado. | Meublé. | Supellectili instructus.
moblar. ***Moblár-se.*** | Alhajar. | Meubler. | Domum instruere.
móble. | Alhaja. | Meuble. | Supellex.
móc. | Bote. | Pot. | Vas.
moc. | Moco. | Morve. | Mucus.
mocadòr. | Pañuelo. | Mouchoir. | Emunctorium.
mocadòr d'el cóll. | Gregorillo. | Mouchoir de gorge. | Linteum obtegendo collo.
mocadorêt. | Pañizuelo. | Petit mouchoir. | Emunctorium.
mociò. | Mocion. | Motion. | Motio.
mocòs. | Mocoso. | Morveux. | Mucosus.
móda. | Moda. Modo. | Mode. Coutume. Usage. | Ritus. Modus. Usus.
modáls. | Modales. | Maniére d'agir propre à un sujet. | Modus. Proprietas.
modélo. | Modelo. | Modele. | Archetypus. Exemplar.
moderaciò. | Moderacion. | Modération. | Moderatio.
moderad. | Moderado. | Modéré. | Moderatus.
moderádamènt. | Moderadamente. | Modérément. | Moderatè.
moderadíssim. | Moderadísimo. | Très modéré. | Valdè modicus.
moderadòr. | Moderador. | Modérateur. | Moderator.
moderar. | Moderar. | Modérer. | Moderari.
moderár-se. | Moderarse. | Se modérer. | Temperari.
modérn. | Moderno. | Moderne. | Nuperus.
modérnamènt. | Modernamente. | Récemment. | Nuper. Recens.
modèst. | Modesto. | Modeste. | Modestus.
modèstamènt. | Modestamente. | Modestement. | Modestè. Moderatè.
modéstia. | Modestia. | Modestie. | Modestia.
modestíssim. | Modestísimo. | Très modeste. | Modestissimus.
modestíssimamènt. | Modestísimamente. | Très modestement. | Modestissimè.
[+]**módic.** | Moderado. Mediano. | Modique. | Modicus.
[+]**módicamènt.** | Medianamente. Escasamente. | Modiquement. | Modicè. Parce.
modificaciò. | Modificacion. | Modification. | Modificatio.
modificad. | Modificado. | Modifié. | Modificatus.
modificar. | Modificar. | Modifier. | Modificari.
modíste. | Modista. | Modiste. | Novos modos appetens.
módo. | Modo. | Mode. | Modus.
modorría. | Modorra. | Assoupissement. | Vetternus. Lethargus.
modòrro. | Modorro. | Léthargique. Assoupi. | Lethargicus.
modulaciò. | Modulacion. | Modulation. | Modulatio.
modulad. | Modulado. | Chanté avec harmonie. | Modulatus.

208. **mitjòrn**] du sud *A*: le sud *B*.
209. **mix-mix**] ad vocandum felem *B*: ad felem evocandum *A*.

modular. | Modular. | Chanter avec harmonie. | Modulari.
mófa. *V.* ***béfa.*** | Mofa. Befa. | Moquerie. Raillerie. | Irrisio. Derisus.
mofad. | Mofado. | Moqué. | Derisus. Subsannatus.
mofadòr. | Mofador. | Moqueur. | Irrisor. Sannio.
mofar. | Mofar. | Se moquer. | Deridere. Subsannare.
mofár-se. | Burlarse. Mofarse. | Se moquer. | Aliquem deridere.
mógani. | Caoba. Caóbana. | Espéce de Cédre. | Swietenia mahogani.
mogud. | Movido. | Mû. | Motus.
mogúda. | Movimiento. | Mouvement. | Motus.
mohátra. | Mohatra. | Mohatra. | Versura in venditione.
mohimènt. *V.* ***movimènt.*** | Movimiento. | Mouvement. | Motus.
móla d'áigua. | Muela de agua. | Quantité d'eau pour faire tourner un moulin. | Aqua ad molam necessaria.
móla de pèx. | Cardume. Cardumen. |. | Piscium examen.
móla d'esmolar. | Muela. | Meule à aiguiser. | Cos.
móla de molí. | Muela. | Meule de moulin. | Mola.
móla de trui. | Galga. Volandera. | Meule d'un moulin d'huile. | Trapes. Mola olearia.
móldrer. | Moler. | Moudre. | Terere. Conterere.
moledúras. | Maquila. | Mouture. | Molitura. Molitoris merces.
molèst. | Molesto. | Fâcheux. Importun. | Molestus. Importunus.
molestad. | Molestado. | Molesté. Inquiété. | Vexatus. Molestiâ affectus.
molestadíssim. | Molestadísimo. | Très molesté, tourmenté. | Vexatissimus.
molèstamènt. | Molestamente. | D'une maniére fâcheuse. | Molestè. Aegrè.
molestar. | Molestar. | Molester. Inquiéter. | Vexare. Molestiâ afferre.
moléstia. | Molestia. | Ennui. Chagrin. | Molestia.
molestíssim. | Molestísimo. | Très fâcheux. | Molestissimus.
molí. | Molino. | Moulin. | Molendinum. Moletrina.
molí d'áigua. | Azeña. | Moulin à eau. | Moletrina aquaria.
molí de sáng. | Molino de sangre. | Moulin à bras. | Mola quae animalibus versatur.
molí de vènt. | Molino de viento. | Moulin à vent. | Mola alata.
molí drapèr. | Batan. | Moulin à foulon. | Fullonica taberna.
molináda. | Cisco. | Poussiére de charbon. | Carbonis analecta.
molinèr. | Molinero. | Meunier. | Molendinarius.
molinêt. | Molinete. | Virevaut. | Arrectoria vectis. Ergata anchoralis.
[+]**molinêt.** *Náutic.* |. | Lok. | Lignum oneratum plumbo.
[+]**molinêt de pescadòr.** | Carrete. | Bobine. | Rhombus.
molinêt per bátrer el xocolátê. | Molinillo. | Moulinet. | Globulus striatus et trusatilis.
móll. | Muelle. Blando. | Mou. Tendre. | Mollis.
móll. ***Ríba.*** | Muelle. | Mole. | Angiportus. Moles.
mól͂la. | Muelle. | Ressort. | Automatum.
mól͂la de pá. | Molla, miga de pan. | Mie de pain. | Medulla panis.
mól͂las. | Tenazas. | Pincettes. | Forcipes focariae.
mol͂lás. | Mollar. | Tendre. Facile à rompre. | Mollis. Tener.
mol͂lèra. | Mollera. | Le devant de la tête. | Sinciput.
mól͂lera. *Pèx.* | . | . | Blenius phycis. Lin.[210]
mol͂lêt. | Blandujo. | Mollet. Mollasse. | Molliculus.
mol͂lêtas. | . | . | .
mollificad. | Molificado. | Amolli. | Mollificatus.
mollificar. | Molificar. | Amollir. | Mollificare.
móllo. | Molde. | Moule. | Typus. Forma.
mólls. *Pèx.* | Salmonete. | Mulet. | Mullus.
mollúra. | Moldura. | Moulure. | Torus.
mòlsa. | Moho. Musgo. Musco. | Mousse. | Muscus.
mólt. | Molido. | Moulu. | Molitus. Attritus.
molt. *Adv.* | Mucho. | Beaucoup. | Multùm. Valdè.
moltíssim. | Muchísimo. | Extrêmement. | Multùm. Valdiùs.
moltò. | Carnero. | Mouton. | Aries. Vervex.
moltò. | Aríete. | Belier. | Aries.
momènt. | Momento. | Moment. | Momentum.
momentáneamènt. | Momentaneamente. | En un instant. En un moment. | Brevi. Momentò.
momentáneo. | Momentaneo. | Momentané. | Momentaneus.
mómia. | Momia. | Momie. | Mummia.
mómo. *Bóvo de comédia.* | Momo. | Momus. | Mimus. Momus.[211]
mon. | Mundo. | Monde. | Mundus.
mon. *Pronom poss.* | Mi. | Mon. | Meus.
mòna. | Mona. | Guenon. Singe. | Simia.
monacál. | Monacal. | Monacal. | Monachalis.
monáda. | Monada. Monería. | Singerie. | Mimicus gestus.
monárque. | Monarca. | Monarque. | Monarcha.

210. **mól͂lera**] Blenius. Lin. *solament a A.*
211. **mómo**] de comédia *solament a A.*

monarquía. | Monarquía. | Monarchie. | Monarchia.
monárquic. | Monárquico. | Monarchique. | Monarchicus.
monastí. | Monasterio. | Monastere. | Monasterium.
monástic. | Monástico. | Monastique. | Monasticus.
mondá. | Mundano. | Mondain. | Mundanus.
mondòngo. | Mondongo. | Tripes. Intestins. | Botelli.
monêda. | Moneda. | Monnaie. | Nummus. Moneta.
monedèr. | Monedero. | Monnoyeur. | Monetae, vel nummorum cusor.
monería. | Momería. Monería. | Singerie. | Gesticulatio.
monêta. | Monilla. |. | Scitus puer. Scita puella.
monetári. | Monetario. | Cabinet d'anciennes monnaies. | Monetarium.
mongêtas. *Llegúm.* | Judias. Habichuelas. | Haricot. | Phaseolus major.
mongía. | Mongía. | Prébende qu'un Moine occupe dans son couvent. | Monachalis praebenda.
moniciò. | Monicion. | Monition. | Monitio.
monipódi. *V.* ***monopóli.*** | Monipodio. | Monopole. | Monopolium.
monitóri. | Monitorio. | Monitorial. | Monitorius.
mónja. | Monja. | Religieuse. | Monialis.
mónjo. | Monge. | Moine. | Monachus.
monopóli. | Monopolio. | Monopole. | Monopolium.
monopolíste. | Monopolista. | Monopoleur. | Qui monopolium exercet.
monossíllaba. | Monosílaba. | Monosyllabe. | Monosyllaba.
monossíllabo. | Monosílabo. | Monosyllabe. | Monosyllabus.
monót. | Mono. | Singe. | Simius.
[+]**monotó.** | Monotono. | Monotone. | Monotonus.
[+]**monotonía.** | Monotonia. | Monotonie. | Nimia uniformitas.
Monseñòr. | Monseñor. | Monseigneur. | Clarissimus Dominus.
mónstruo. | Monstruo. | Monstre. | Monstrum.
monstruòs. | Monstruoso. | Monstrueux. | Monstruosus.
monstruòsamènt. | Monstruosamente. | Monstrueusement. | Mirè. Portentosè.
monstruosidad. | Monstruosidad. | Monstre. | Monstrum.
montanêta. | Montañuela. Montecillo. | Petite montagne. | Collis. Monticulus.
montáña. | Montaña. | Montagne. | Mons.
montañês. | Montañés. | Montagnard. | Montanus.
montañòs. | Montuoso. | Montueux. | Montuosus.
montánt. | Montante. | Montant. | Ascendens.
monteia. | Montea. | Coupe. Art qui enseigne la coupe des pierres. | Scenographia.
montèr. | Montero. | Veneur. | Venator.
montèra. | Montera. | Bonnet de drap. | Pileum. Galerus.
montería. | Montería. | Vénerie. | Venatio.
monumènt. | Monumento. | Monument. | Monumentum.
mòño. | Moño. Rodete. | Hupe de cheveux. | Caliendrum. Comae suggestus.
moñót. | . | . | .
moquêtas. *V.* ***esmocadòras.*** | Despabiladeras. | Mouchettes. | Emunctoria fercula.
móra. *Pèx.* | . | . | .
móra. | Mora. Negra. | Mauresse. | Maurus.
mòra d'abetzèr. | Zarzamora. | Mûre de buisson. | Morum rubi.
mòra de morèra. | Mora. | Meure. | Morum.
morad. | Morado. | Violet. | Violaceus.
moradux. | Almoradux. Mejorana. | Marjolaine. | Amaracus.
morál. | Moral. | Morale. | Ethica.
moralidad. | Moralidad. | Moralité. | Moralitas.
moralisad. | Moralisado. | Moralisé. | Moralitèr explicatus.
moralisar. | Moralisar. | Moraliser. | Moralitèr explicare.
moralíste. | Moralista. | Moraliste. | Scientiae moralis scriptor, vel studiosus.
morálmènt. | Moralmente. | Moralement. | Moralitèr.
moratória. | Moratoria. | Délai. Remise. | Prorogatio.
mordacidad. | Mordacidad. | Mordacité. | Mordacitas.
mordálas de cránc. | Brazuelos de cangrejo. | Braques. | Cancrorum forcipes.
mordás. | Mordaz. | Mordant. | Mordax.
mordássas. | Mordaza. | Mordache. | Lingularium.
mordènt. *Espécia de vernís.* | Mordiente. | Mordant. | Vernix tenax.
morèĪla roquèra. *V.* ***máias.*** | Parietaria. Caña roya. | Pariétaire. | Parietaria.
morèĪla vera. | Yerba mora. | Morelle. | Solanum. Oxa.
morênas. *Malaltía.* | Almorranas. | Hémorrhoïdes. | Marisca. Haemorrhois.

morenêt. | Morenito. | Brunet. | Subniger.
morèno. | Moreno. | Brun. | Subniger. Fuscus.
morèr. | Moral. | Meurier. | Morus.
morèra. | Morera. | Meurier blanc. | Morus alba.
morêt. | Morillo. | Petit maure. | Puer maurus.
morêts. *Pèx.* |. |. |.
moribúndo. | Moribundo. | Moribond. | Moribundus.
morigerad. | Morigerado. | Morigené. | Morigeratus.
morir. ***Morír-se.*** | Morir. Morirse. | Mourir. | Mori.
morisc. | Morisco. | Moresque. | Maurus.
morísme. | Morisma. | Secte des maures. | Maurorum secta.
mòrma. *V.* ***revès.*** | Torniscon. Revés. | Soufflet donné du revers de la main. | Colaphus.
móro. | Moro. | Maure. | Maurus.
moròs. | Moroso. | Tardif. Paresseux. | Morosus. Tardus.
morosidad. | Morosidad. | Retardement. Délai. | Mora. Tarditas.
mòrra. *Cért jóg.* | Morra. | Mourre. | Ludus per numeros digitis signatos.
morrál. | Badal. Bozal. | Muselière. | Buccula. Fiscella.
morrál. | Morral. | Moreau. | Sacculus pro equis cibandis.
morretjad. | Mamujado. Mamullado. | Qui a pris le tetton sans envie de tetter. | Aegrè suctum.
morretjar. | Mamujar. Mamullar. | Prendre le tetton sans envie de tetter. | Aegrè sugere.
morriò. | Casco. Casquete. Morrion. | Casque. Morion. | Cassis. Galea.
morrissá. | Mastuerzo. | Cresson alénois. | Nasturtium.
morrissá bord. | Mastuerzo silvestre. | Passerage. | Lepidium. Iberis.
mòrro. | Labio. | Lévre. | Labium.
morrud. | Bezudo. Morrudo. | Lippu. | Labeo.
morrut. *Corc d'el blát.* | Gorgojo. | Calendre. Charenson. | Curculio.
mórt. *Vèrb.* | Muerto. | Mort. | Mortuus.
mórt. *Nóm.* | Muerte. | Mort. Trépas. | Mors.
mortáia. | Mortaja. Sudario. | Suaire. | Sindon. Cadaveris involucrum.
mortál. | Mortal. | Mortel. | Mortalis.
mortaldad. | Mortandad. | Mortalité. | Strages. Internecio.
mortalidad. | Mortalidad. | Mortalité. | Mortalitas.
mortálmènt. | Mortalmente. | Mortellement. | Mortalitèr.
mortèr. ***Argamássa.*** | Mortero. | Mortier. | Coementum. Arenatum mortarium.
mortèr, *per picar.* | Mortero. | Mortier à piler. | Mortarium.
mortèr de brònzo. | Almirez. | Mortier de bronze. | Aereum mortarium.
mortèr, *per tirar bòmbas.* | Mortero. | Mortier à jetter des bombes. | Mortarium bellicum.
morteráda. | Morterada. | Sauce à l'ail qu'on fait dans un mortier. | Moretum.
morterêt. | Morteruelo. | Petit mortier. | Morteriolum.
mortífero. | Mortífero. | Mortifere. | Lethifer.
mortificaciò. | Mortificacion. | Mortification. | Mortificatio.
mortificad. | Mortificado. | Mortifié. | Mortificatus.
mortificánt. | Lo que mortifíca. | Mortifiant. | Molestiam exhibens.
mortificar. | Mortificar. | Mortifier. | Mortificare.
mortificár-se. | Mortificarse. | Se mortifier. | Corpus suum affligere.
mortuóri. | Mortuorio. | Pompe funebre. Funérailles. | Funus. Exequiae.
mos. *En lloc de nosáltres.* | Nos. | Nous. | Nos.
mós. | Mordedura. | Morsure. | Morsus.
mós. | Bocado. Mordisco. | Un morceau. Une bouchée. | Frustum morsu excissum.
mosáïc. | Mosáyco. | Mosaïque. | Opus musivum.
mòsca. | Mosca. | Mouche. | Musca.
mòsca d'áse. | Tábano. | Taon. | Asilus. Tabanus. Oestrum.
mòsca d'áse. *Flór.* | Matamoscas. | Double feuille. | Ophrys insectifera. Myodes.
mòsca bovína. | Moscarda. | Taon. | Oestrus.
moscárt. | Zenzalo. Mosquito. | Cousin. Moucheron. | Culex. Conops.
moscartèra. | Mosquitero. | Tour de lit pour se deffendre des cousins. | Conopeum.
moscatèll. *Rèm,* y *vi.* | Moscatel. | Muscat. | Uva apiaria. Vinum apiarium.
mosquèr. | Mosquero. | Emouchoir. | Muscarium.
mosquèra. *Máta grósa.* | Lentisco. | Lentisque. | Lentiscus.
mosquêt. | Mosquete. | Mousquet. | Sclopetum.
mosquetáda. | Mosquetazo. | Coup de mousquet. | Sclopeti ictus.
mosquetèr. | Mosquetero. | Mousquetaire. | Sclopetarius.
mosquetería. | Mosquetería. | Mousquetterie. | Sclopetarii.
mosquít. | Mosquito. | Moucheron. | Culex.
mòssa. | Moza. | Servante. | Serva.
móssa. | Muesca. | Entaille. | Crena.
mossegad. | Mordido. | Mordu. | Morsus.

mossegáda. | Mordedura. Dentellada. | Morsure. | Morsus.
mossegadêta. | Dentelladita. | Petite morsure. | Exiguus morsus.
mossegadòr. | Mordedor. | Mordant. Qui mord. | Mordens.
mossegar. | Morder. | Mordre. | Mordere.
mossegár-se. | Morderse. | Se mordre. | Sese mordere.
mossegár-se la llèngua. | Morderse la lengua. | Se mordre la langue. | Linguam fraenare.
mossêt. | Bocadillo. | Petite bouchée. | Frustulum.
mòsso. | Aprendiz. | Apprentif. | Tiro. Discipulus.
mòst. | Mosto. | Moût. | Mustum.
mostárda. *Plánta.* | Mostaza. | Sénevé. | Sinapi.
mostárda. *Sálsa.* | Mostaza. | Moutarde. | Sinapi. Ex sinapi conditura.
mostassáf. | Almotazen. | Edile. | Aedilis.
mostassafería. | Almotacenazgo. | Edilité. | Aedilitas.
móstra. | Muestra. | Montre. | Specimen.
mostrad. | Mostrado. | Montré. | Demonstratus.
mostrar. | Mostrar. | Montrer. | Demonstrare.
mostrár-se. | Mostrarse. | Se montrer. Se comporter. | Se praebere.
mot. | Vocablo. | Mot. | Vocabulum.
móta, *de bestiár.* |. | Chepteil. | Locatio pecorum salvâ sorte, et mediâ lucri parte.
móta, *de térra.* | Cesped. | Motte. | Cespes.
motêt. | Motete. | Motet. | Canticum.
motetjad. | Motejado. | Raillé. Brocardé. | Dicteriis impetitus.
motetjadòr. | Motejador. | Railleur. Moqueur. | Acerbus irrisor.
motetjar. | Motejar. | Railler. Brocarder. | Dicteriis aliquem petere.
motí. | Motin. | Mutinerie. | Seditio.
motíu. | Motivo. | Motif. | Causa. Ratio.
motivad. | Motivado. | Motivé. | Causatus.
motivar. | Motivar. | Motiver. | Causare.
motòr. | Motor. Movedor. | Moteur. | Motor.
motrís. | Motriz. | Motrice. | Motrix.
motxílla. | Mochila. | Havresac de soldat. | Pera. Saccus.[212]
mòtxo. | Mustío. Taciturno. | Morne. Taciturne. | Moestus. Taciturnus.
móurer. | Mover. | Mouvoir. | Movere.
móurer-se. | Moverse. | Se mouvoir. | Moveri.
movedís. | Movedizo. | Mouvant. | Mobilis.
movíble. | Movible. | Mobile. | Mobilis.
movimènt. | Movimiento. | Mouvement. | Motus.
mox. | Gato. | Chat. | Felis.
moxèll. | Copo. | Quenouillée de filasse. | Pensum.
moxigánga. | Mogiganga. | Mascarade à cheval. | Larvata pompa.
moxò. *Pèx.* | Mielga. | Chat de mer. | Felis vel Catus marinus.
+moxonías. | Halagos. | Caresses. | Blanditiae.
moxúma. | Mojama. Almojama. | Thon salé, ou desséché. | Tynnina caro salita.

mu

muára. *Cérta róba.* | Mué, ó muer. Tabí. | Moire. | Sericus pannus undulatus.[213]
múça, ô ***mucêta.*** | Muceta. | Camail. | Humerale.
mud. ***Múda.*** | Mudo. Muda. | Muet. Muette. | Mutus. Muta.
múda, ô ***lletra múda.*** | Muda. | Muette. | Littera muta.
mudáble. | Mudable. | Muable. Changeant. | Mutabilis.
mudad. | Mudado. | Changé. | Mutatus.
mudáda. | Muda. | Changement de linge. | Mutatio.
mudamènt. *V. **â las múdas.*** | Mudamente. | À la muette. | Silentèr. Tacitè.
mudánsa. | Mudanza. | Changement. | Mutatio. Immutatio.
mudar. | Mudar. | Changer. | Mutare.
mudár-se. | Mudarse. | Changer d'habits. | Vestes mutare.
mudêsa. | Mudez. | Privation de l'usage de la parole. | Vocis privatio.
muèr, ô ***mullèr.*** | Muger. | Femme mariée. | Uxor.
múgara. *V. **cagaráda.*** | Cagada. | Etron. | Stercus.
mugid. | Mugido. | Meuglé. Mugi. | Mugitum.
mugimènt. | Mugido. | Meuglement. Mugissement. | Mugitus.
mugir. | Mugir. | Meugler. Mugir. | Mugire.
mugorò. | Pezon. | Mamelon. Trayon. | Papilla.
mugoronèra. | Pezonera. |. | Papillarum munimen.
muiad. | Mojado. | Mouillé. | Madefactus.
muiar. | Mojar. | Mouiller. | Madefacere.
mújol. *Pèx.* | Mugil. Mujol. | Mulet. | Mugil. Capito. Cephalus.
múl. *V. **mátxo.*** | Mulo. Macho. | Mulet. | Mulus.
múla. | Mula. | Mule. | Mula.
muladar. | Muladar. | Voierie. | Cloaca.
múlas. *V. **hérnia.*** | Hernia. Potra. | Hernie. | Hernia.

212. **motxílla**] de soldat *solament a A*.

213. **muára**] Cérta *solament a A*; Tabi *solament a B*.

mulát. | Muleto. | Petit mulet. | Mulus anniculus.
mulatèr. *V. **matxèr.*** | Mulatero. Muletero. | Muletier. | Mulio.
muláto. | Mulato. | Mulâtre. | Hybrida.
mulêta. *Párt de la pánxa.* | Cuajar. | Caillette de veau, de mouton. | Ventriculus.
mulêtas. *V. **cróssa.*** | Muleta. | Bequilles. | Scipio. Fulcrum.
múlta. | Multa. | Amende pécuniaire. | Mulcta.
multad. | Multado. | Condamné à une amende. | Mulctatus.
multar. | Multar. | Condamner à une amende. | Mulctare.
multiplicáble. | Multiplicable. | Multiplicable. | Multiplicabilis.
multiplicaciò. | Multiplicacion. | Multiplication. | Multiplicatio.
multiplicad. | Multiplicado. | Multiplié. | Multiplicatus.
multiplicadòr. | Multiplicador. | Multiplicateur. | Multiplicator.
multiplicar. | Multiplicar. | Multiplier. | Multiplicare.
multiplicár-se. | Multiplicarse. | Multiplier. | Multiplicare.
multiplicidad. | Multiplicidad. | Multiplicité. | Multiplicitas.
multitud. | Muchedumbre. Multitud. | Multitude. | Multitudo.
municiò. | Municion. | Munition. | Annona. Munitio.
municipál. | Municipal. | Municipal. | Municipalis.
municípi. | Municipio. | Ville municipale. | Municipium.
munífic. | Munífico. | Libéral. | Liberalis. Munificus.
munificéncia. | Munificencia. | Munificence. | Munificentia.
munt. | Monton. | Tas. Amas. Monceau. | Acervus.
munt de térra. | Moron. | Motte. Élévation de terre. | Monticulus.
muntad. | Montado. Subido. | Monté. | Ascensus. Conscensus.
muntáda. | Subida. | Montée. | Ascensus. Clivus.
muntadòr. | Montadero. Montador. | Montoir. | Podium ad ascendendum in equum.
muntánt. | Gamba. | . | .
muntar. | Montar. Subir. | Monter. | Ascendere. Conscendere.
muntò. | Monton. | Tas. Amas. Monceau. | Acervus.
muñid. | Ordeñado. | Trait. | Mulsus.
muñidòr. | Ordeñador. | Celui qui trait les vaches et les brebis. | Emulgens.
muñidòra. *V. **ferráda.*** | Tarro. Colodra. | Terrine. | Mulctra.
muñir. | Ordeñar. | Traire. | Mulgere.
muráda. | Muralla. Muro. | Mur. Muraille. | Murus.
murál. | Mural. | Murale. | Muralis.
muráÏla. *V. **muráda.*** | Muralla. Muro. | Mur. Muraille. | Murus.
muraÏlad. | Murado. | Muré. | Muris cinctus.
muraÏlar. | Murar. | Murer. Entourer d'un mur. | Muris cingere.
murca. | Alpechin. Amurca. Morga. | Lie, ou marc d'huile. | Olei fex. Amurca.
murêna. *Pèx.* | Lamprea. Murena. | Lamproie. Murene. | Muraena.
múrgula. | Cagarria. | Espéce de champignon. | Fungi species.
múrmur. | Murmullo. Mormullo. | Murmure. | Murmur.
murmuraciò. | Murmuracion. | Médisance. | Detractio.
murmurad. | Murmurado. | Calomnié. | Detractus.
murmuradòr. | Murmurador. | Médisant. Calomniateur. | Detractor. Calumniator.
murmurar. | Murmurar. | Médire. | Detrahere. Calumniari.
murmurár-se. | Susurrarse. Rugirse. | Se répandre sourdement dans le public. | Insusurrari.
murrúdas. *Pèx.* | . | . | .
múrta. | Arrayan. Murta. Mirto. | Myrthe. | Myrtus.
murtèra. | Arrayan. Murta. Mirto. | Myrthe. | Myrtus.
murtòns. | Murtones. | Bayes de myrthe. | Myrtea bacca.
Mus. *Nóm d'hómê.* | Mucio. | Mucius. | Mucius.
músa. | Musa. | Muse. | Musa.
musc. *Colòr de castáña.* | Musco. Amusco. | Couleur châtain. | Castaneus color.
múscle. | Hombro. | L'épaule. | Humerus.
musclèra. | Hombrillo. | Épaulette. | Subuculae humeris assuta bractea.
muscletjar. | Encoger los hombros. | Serrer les épaules. | Humeros contrahere.
músclos. *Marísc.* | Musculo. | Moule. | Mittulus.
musèo. | Museo. Museo. | Cabinet de curiosités. | Musaeum.
músic. | Músico. | Musicien. | Musicus.
música. *Árt liberál.* | Música. | Musique. | Musica.
música. *Concért.* | Música. | Musique. | Vocum chordarumque concentus.

musíca. | Música. | Charivari. | Dissonantia.
+**musicál.** |. | Musical. |.[214]
mussól. | Buho. Mochuelo. | Hibou. Duc. | Bubo. Asio.
mussóla. *Pèx.* | . | . | .
mustatxèras. | Bigotera. | Bourse à enfermer la moustache. | Vaginula quâ mystaces involvuntur.
mustátxos. | Bigote. | Moustache. | Mystax.
mustatxud. | Abigotado. | Qui a de grandes moustaches. | Grandis mostacibus instructus.
mustêl. ***Mustêla.*** | Comadreja. | Belette. | Mustella.
mustêla. *Pèx.* | Mustela. | Lamproie. | Mustela marina.
mustís. | Mustio. Marchito. | Flétri. Fané. | Marcidus.
mutabilidad. | Mutabilidad. | Mutabilité. | Levitas. Inconstantia.
mutaciò. | Mutacion. | Changement. | Mutatio.
mutilaciò. | Mutilacion. | Mutilation. | Mutilatio.
mutilad. | Mutilado. | Mutilé. | Mutilatus.
mutilar. | Mutilar. | Mutiler. | Mutilare.
mutuad. *V.* ***motivad.*** | Motivado. | Motivé. | Causatus.
mutuamènt. | Mutuamente. | Mutuellement. | Mutuò. Invicèm.
mutuar. *V.* ***motivar.*** | Motivar. | Motiver. | Causari.
mútuo. | Mutuo. | Mutuel. | Mutuus.
muxína. | Bacin. Servicio. | Pot de chambre. | Scaphium. Matula.
muxinèr. | Cagon. | Chieur. | Homo nihili.

214. **musicál**] Musical[3] *solament a Ap*.

N

na

naciò. | Nacion. | Nation. | Natio.
nacionál. | Nacional. | National. | Nationalis.
nácra. | Lacre. | Cire d'espagne. | Cera sigillaris.
nacrad. | Sellado. | Cacheté. Scellé. | Signatus. Signo munitus.
nacrar. | Sellar. | Cacheter. Sceller. | Signare. Signo munire.
nácre. *Marísc.* | Nacar. | Nacre. | Concha margaritarum.
nad. | Nacido. | Né. | Ortus.
nadad. | Nadado. | Nagé. | Natum.
nadáda. | Nadadura. | Nage. L'action de nager. | Natatio.
nadadòr. | Nadador. Nadadero. | Nageur. | Natator.
Nadál. | Navidad. | La Noël. | Nativitas Domini.
nadár. | Nadar. | Nager. | Nare. Natare.
nadir. | Nadir. | Nadir. | Nadir.
nafil. | Añafil. | Trompette dont se servent les Maures. | Fistula. Punica tuba.
náfra. | Llaga. Matadura. | Blessure. Plaie. | Vulnus. Ulcus. Petimen.
nafrad. | Herido. Llagado. | Blessé. | Vulneratus. Sauciatus.
nafrar. | Herir. Llagar. Matar. | Blesser. | Vulnerare. Sauciare.
nafrár-se. | Herirse. Llagarse. | Se blesser. | Vulnus sibi impingere.
⁺**náfta.** *Betúm.* | Nafta. | Nafte. | Naphtha.
náia, ô ***corredòr.*** | Corredor. | Corridor. | Porticus. Pergula.
naiádas. | Nayades. | Nayades. | Naiades.
nánsa. | Nasa. Butron. Buytron. | Nasse. | Nassa.
náp. | Nabo. | Navet. | Napus.
napár. | Nabal. Nabar. | Terre plantée de navets. | Napetum.
napèas. | Napeas. | Napées. | Napeae.
napêt. | Nabillo. | Petit navet. | Napus exilis.
Narcís. *Nóm d'hómê.* | Narciso. | Narcisse. | Narcissus.
narcíso. *Flór.* | Narciso. | Narcisse. | Narcissus.
narcótic. | Narcótico. | Narcotique. | Narcoticus.
nárdo. | Nardo. | Nard. | Nardus.
nárdo sauvátge. *V. ásaro.* | Asaro. Asarabácara. | Asarum, ou cabaret. | Asarum.
narraciò. | Narracion. Enarracion. | Narration. | Narratio.
narratíva. | Narrativa. | L'art de bien narrer. | Narrandi facultas.
nás. | Nariz. | Nez. | Nasus.
nasarèno. | Nazareno. Nazareo. | Nazaréen. | Nazarenus.
Nassári. *Nóm d'hómê.* | Nazario. |. | Nazarius.
⁺**nasseretjad.** | Refunfuñado. | Grondé. | Mussatus.
⁺**nasseretjar.** | Refunfuñar. | Gronder entre ses dents. | Mussare.
nassót. | Narigon. | Grand nez. | Nasus insignis.
nassud. | Narigudo. | Qui a un grand nez. | Nasutus.
natál. | Natal. | Natal. | Natalis. Genialis.
natalíci. | Natalicio. | Natal. | Natalitius.
natíu. | Nativo. | Naturel. | Nativus.
natividad. | Natividad. Nacimiento. | Nativité. | Nativitas.
naturál. | Natural. | Natif. | Ortus. Natus.
naturalêsa. | Naturaleza. | Nature. | Natura.
naturalidad. | Naturalidad. | Naturalité. | Naturalis ordo.

naturalisad. | Naturalizado. | Naturalisé. | Civitate donatus.
naturalisar. | Naturalizar. | Naturaliser. | Civitate donare.
naturalisár-se. | Naturalizarse. | S'accoutumer. | Assuefieri.
naturalíssim. | Naturalísimo. | Très naturel. | Valdè naturalis.
naturalíste. | Naturalista. | Naturaliste. | Naturae speculator.
naturálmènt. | Naturalmente. | Naturellement. | Naturalitèr.
náu. | Nao. Nave. | Navire. | Navis.
naufragad. | Naufragado. | Qui a fait naufrage. | Naufragatus.
naufragánt. | Naufragante. | Qui fait naufrage. | Naufragans.
naufragar. | Naufragar. | Faire naufrage. | Naufragari.
náufrago. | Náufrago. | Qui a fait naufrage. | Naufragus.
naufrátg. | Naufragio. | Naufrage. | Naufragium.
naumáquia. | Naumaquia. | Naumachie. | Naumachia.
náutic. | Náutico. | De marine. Qui concerne la navigation. | Nauticus.
náutica. | Náutica. | L'art de la navigation. | Ars nautica.
naval. | Naval. | Naval. | Navalis.
navegáble. | Navegable. | Navigable. | Navigabilis.
navegaciò. | Navegacion. | Navigation. | Navigatio.
navegad. | Navegado. | Navigé. | Navigatus.
navegánt. | Navegante. | Navigeant. Navigateur. | Navigans. Navigator.
navegar. | Navegar. | Naviger. | Navigare.
navêta. *V.* ***barquêta.*** | Naveta. | Navette. | Acerra.

ne

ne, ô *en.* |... |... |...
nebod. ***Nebòda.*** | Sobrino. Sobrina. | Neveu. Niéce. | Nepos. Neptis.
nebodèr. | Sobrino segundo. | Fils de cousin germain. | Consobrini filius.
necedad. | Necedad. | Sottise. | Ineptia.
necessári. | Necesario. | Nécessaire. | Necessarius.
necessáriamènt. | Necesariamente. | Nécessairement. | Necessariò.
necessaríssim. | Necesarísimo. | Très nécessaire. | Valdè necessarius.
necessárias. | Latrina. Letrina. | Latrine. Lieu commun. | Latrina.
necessidad. *Nóm.* | Necesidad. | Nécessité. | Necessitas.
necessitad. *Vèrb.* | Necesitado. | Nécessité. Obligé. | Coactus.
necessitadíssim. | Necesitadísimo. | Très nécessiteux. | Summè indigens.
necessitar. | Necesitar. | Nécessiter. Avoir besoin. | Opus habere. Egere.
necessitár-se. | Necesitarse. | Avoir besoin. | Opus habere.
néciamènt. | Neciamente. | Sottement. | Stultè. Ineptè.
nécio. | Necio. | Ignorant. | Ignarus.
néctar. | Néctar. | Nectar. | Nectar.
nefándo. | Nefando. | Honteux. Abominable. | Nefandus.
nefástos. | Nefastos. | Néfastes. | Nefastus.
nefrític. | Nefrítico. | Néphrétique. | Nephriticus.
negáble. | Negable. | Ce qu'on peut nier. | Quod negari potest.
negaciò. | Negacion. | Négation. | Negatio.
negad. | Negado. | Nié. | Negatus.
negadòr. | Negador. | Celui qui nie. | Negator.
negar. | Negar. | Nier. | Negare.
negár-se. | Negarse. | Se refuser à une chose. | Recusare. Renuere.
negár-se. | Ahogarse. | Se noyer. | Suffocari.
negatíu. | Negativo. | Négatif. | Negativus.
negatíva. | Negacion. | Négation. | Negatio.
negatívamènt. | Negativamente. | Négativement. | Negativè.
negligéncia. | Negligencia. | Négligence. | Negligentia. Incuria.
negligènt. | Negligente. | Négligent. | Negligens.
negligèntmènt. | Negligentemente. | Négligemment. | Negligentèr.
negóci. | Negocio. | Affaire. | Negotium.
negociaciò. | Negociacion. | Négociation. | Negotiatio.
negociad. | Negociado. | Négocié. | Negotiatus.
negociadòr. | Negociador. | Négociateur. | Negotiator.
negociánt. | Negociante. | Négociant. | Mercator.
negociar. | Negociar. | Négocier. | Mercari. Negotiari.
negociêt. | Negozuelo. | Petit négoce. | Leve negotium.
negre. | Negro. | Noir. | Niger.
negre-ból. | . | . | .
negre-d'ós. |. | Noir d'ivoire. |.
negre-fúm. | Tizna. | Noir de fumée. | Fuligo.
negrenc. | Negrusco. | Qui tire sur le noir. | Nigellus. Fuscus.
negrêt. | Negrillo. | Noirâtre. | Nigellus.

negretjad. | Ennegrecido. | Noirci. | Obscuratus.
negretjar. | Negrear. | Tirer sur le noir. | Nigricare. Nigrescere.
negríssim. | Negrísimo. | Très noir. | Nigerrimus.
negròr, ô ***negrúra.*** | Negrura. | Noirceur. | Nigrities. Nigredo.
negròr de tèms. | Cerrazon. | Obscurité qui précéde les orages. | Caligo.
néno. | Enano. | Nain. | Nanus.
nenêt. | Enanito. | Fort nain. | Valdè nanus.
nenúfar. *Hèrba,* ô ***nimfèa.*** | Nenufar. Escudete. | Nenuphar. | Nymphaea.[215]
neófito. | Neófito. | Neóphyte. | Neophytus.
neoménia. | Neomenia. | Néoménie. | Novilunium.
nèpta. *Hèrba.* | Nébeda. Nevada. | Calamente. | Nepeta.
neréïdas. | Nereidas. | Néréïdes. | Nereïdes.
nèspla. | Nispera. Níspola. | Néfle. | Mespilus.
nesplèr. | Níspero. | Néflier. | Mespilus.
nèt. ***Nèta.*** | Nieto. Nieta. | Petit-fils. Petite-fille. | Nepos. Neptis.
net. | Limpio. | Net. Propre. | Mundus. Nitidus.
netedad. | Limpieza. | Netteté. Propreté. | Munditia.
netetjad. | Limpiado. | Nettoyé. | Mundatus.
netetjamènt. | Limpia. Limpiadura. | Nettoyement. | Mundatio.
netetjar. | Limpiar. | Nettoyer. | Mundare.
netetjár-se. *V.* ***limpiár-se.*** | Limpiarse. | Se purger de quelque accusation. | Purgare se.
nèu. | Nieve. | Neige. | Nix.
nèula. | Barquillo. Alegria. | Oublie. Gauffre. | Obelius.
neulèl̃la. | Gallillo. Epiglottis. | Luette. Epiglotte. | Epiglottis.
neulèrs. | Barquillero. | Gauffrier. | Forma.
neumátic. | Pneumatico. | Pneumatique. | Pneumaticus.
neutrál. | Neutral. | Neutre. | Neuter.
neutralidad. | Neutralidad. | Neutralité. | Neuter animus.
nèutre. | Neutro. | Neutre. | Neuter.
nevad. | Nevado. | Couvert de neige. | Nivosus. Dealbatus.
neváda. | Nevada. | Une tombée de neige. | Copiosa nix.
nevar. | Nevar. | Neiger. | Ningere.
nevatèr. | Nevero. | Celui qui vend la neige. | Nivis venditor.
nevòs. | Nevoso. | Neigeux. | Nivosus.

215. **nenúfar**] ô nimfea *solament a A.*

nexemènt. | Nacimiento. | Naissance. | Nativitas.
nexénsa. | Nacimiento. | Naissance. | Nativitas.
nèxer. | Nacer. | Naître. | Nasci.

ni

ni. *Conjunciò.* | Ni. | Ni. | Nec. Neque.
niál. | Empollado. | Couvi. | Ovum vitiatum.
niar. | Anidar. | Nicher. | Nidulari.
niaráda. | Nidada. | Nichée. | Pullities.
Nicásio. | Nicasio. | Nicaise. | Nicasius.
Nicodémus. | Nicodemo. | Nicodéme. | Nicodemus.
Nicoláu. | Nicolas. | Nicolas. | Nicolaus.
nicosiána. *V.* ***tabác.*** | Nicociana. Tabaco. | Nicotiana. Tabac. | Tabacum.
nièl̃la. | Neguilla. Agenuz. | Nielle. | Nigella.
nigrománcia. | Nigromancia. | Nécromancie. | Necromantia.
nigromántic. | Nigromantico. | Nécromancien. | Necromanticus.
nímfa. | Ninfa. | Nymphe. | Nympha.
nin. | Muchacho. Niño. | Petit garçon. | Puer. Puellus.
nína. | Muchacha. Niña. | Petite fille. | Puella.
ninêta de l'ui. | Niña. | Prunelle de l'oeil. | Pupilla.
ningú. | Nadie. Ninguno. | Aucun. Personne. | Nemo. Nullus.
ningun. | Ningun. Ninguno. | Aucun. Pas un. | Nullus.
ninót. | Muñeco. | Marionette. | Automatum.
+niñería. | Niñeria. | Infantise. Bagatelle. | Nugae.
nírvi. | Nervio. | Nerf. | Nervus.
nírvi de bóu. | Corbacho. | Nerf de boeuf. | Sentica.
nirviêt. | Nervecico. | Petit nerf. | Nervulus.
nirviòs. | Nervoso. Nervioso. Nervudo. | Nerveux. | Nervosus.
nirviosidad. | Nerviosidad. | Vigueur des nerfs. | Nervositas.
nirviud. | Nervioso. Nervudo. | Nerveux. | Nervosus.
nissága. | Ralea. Raza. | Race. Lignée. | Genus. Stirps. Soboles.
nit. | Noche. | Nuit. | Nox.
nítre. | Nitro. | Nitre, ou salpêtre. | Nitrum.
nitròs. | Nitroso. | Nitreux. | Nitrosus.
nítxo. | Nicho. | Niche. | Loculus.
niu. | Nido. | Nid. | Nidus.
nivèll. | Nivel. | Niveau. | Libella. Planum.
nivel̃lad. | Nivelado. | Nivelé. | Ad libellam compositus.

niveĺladòr. | Nivelador. | Niveleur. | Librator.
niveĺlar. | Nivelar. | Niveler. | Ad libellam componere.

no

no. | No. | Non. Ne. | Non.
nobilíssim. | Nobilísimo. | Très noble. | Nobilissimus.
nóblamènt. | Noblemente. | Noblement. | Nobilitèr. Egregiè.
nóble. | Noble. | Noble. | Nobilis.
noblêsa. | Nobleza. | Noblesse. | Nobilitas.
nóc. *V.* ***batán.*** | Batan. | Moulin à foulon. | Machina fullonis.
nociò. | Nocion. | Notion. | Notio.
nocionál. | Nocional. | Qui concerne la notion. | Notionalis.
⁺**nocíu.** | Nocivo. | Nuisible. | Nocivus.
noctúrn. | Nocturno. | Nocturne. | Nocturnum.
noctúrnal, ô ***nocturno.*** | Nocturno. | Nocturne. | Nocturnus.
noguèr. | Nogal. Noguera. | Noyer. | Nux.
noguerar. | Nogueral. | Lieu planté de noyers. | Nucetum.
nói. *V.* ***allót.*** | Niño. | Petit garçon. | Puer.
noliciò. | Nolicion. | Acte par lequel la volonté refuse une chose. | Nolitio.
nolietjad. | Fletado. | Freté. | Conductus.
nolietjamènt. | Fletamiento. | Fret. | Navis conductio.
nolietjar. | Fletar. | Freter. | Navem conducere.
nolietjár-se. | Fletar. | Freter. | Navem locare.
nólits. | Flete. | Fret. | Naulum.
nóm. | Nombre. | Nom. | Nomen.
nombrad. | Nombrado. | Nommé. | Nominatus. Electus.
nombrar. | Nombrar. | Nommer. | Nominare. Eligere.
nombre. | Numero. | Nombre. | Numerus.
nominaciò. | Nominacion. Nombramiento. | Nomination. | Nominatio.
nominatíu. | Nominativo. | Nominatif. | Nominativus.
nóna. | Nona. | None. | Nona.
nóna. *V.* ***fèr nóna.*** | . | . | .
nonagenári. | Nonagenario. | Nonagénaire. | Nonagenarius.
nonagésim. | Nonagésimo. | Quatre-vingt-dixiéme. | Nonagesimus.
nonad. | Nonnato. |. | Nonnatus.
nónas. | Nonas. | Nones. | Nonae.
nó-ni-nó. *V.* ***fèr el nó-ni-nó.*** | Hacer el mu. | Faire le dodo. | Somnum capere.
no obstánt. | No obstante. | Non obstant. | Non obstante.
nóra. | Nuera. | Bru. Belle-fille. | Nurus.
noránte. | Noventa. | Quatre-vingt-dix. | Nonaginta.
nórd, ô ***tramontána.*** | Norte. | Nord. | Septentrio.
nos. | Nos. | Nous. | Nos.
nós. | Nos. | Nous. | Nos.
nósa. *V.* ***embarás.*** | Embarazo. Estorbo. | Embarras. | Impedimentum.
nósa. *V.* ***fèr nósa.*** | Embarazar. Estorbar. | Embarrasser. | Impedire.
nosáltras. | Nosotras. | Nous. Nous autres. | Nos.
nosáltres. | Nosotros. | Nous. Nous autres. | Nos.
nóssas. | Nupcias. | Noces. | Nuptiae.
nóstra. | Nuestra. | Nôtre. | Nostra.
nostrámo. | Contramaestre. | Contre-Maître. | Rei nauticae praefectus.
nóstro, ô ***nóstron.*** | Nuestro. | Nôtre. | Noster.
nóta. | Nota. | Note. | Nota.
notabilíssim. | Notabilísimo. | Très notable. | Valdè notabilis.
notabilíssimamènt. | Notabilísimamente. Notabilísimamente. | Très notablement. | Valdè notabilitèr.
notáble. | Notable. | Notable. | Notabilis.
notáblamènt. | Notablemente. | Notablement. | Notabilitèr.
notaciò. | Nota. | Note. | Nota.
notad. | Notado. | Noté. Observé. | Notatus. Observatus.
notar. | Notar. | Noter. Observer. | Notare. Observare.
notári. | Escribano. Notario. | Notaire. | Notarius.
notaría. | Escribanía. Notaría. | Notariat. | Scribae munus.
notícia. | Notícia. | Nouvelle. Avis. Connaissance. | Notio. Notitia.
noticiad. | Noticiado. | Notifié. | Denunciatus. Declaratus.
noticiar. | Noticiar. | Notifier. Faire savoir. | Notificare. Denunciare.
noticiòs. | Noticioso. | Instruit. Informé. | Conscius. Certior factus.
notificaciò. | Notificacion. | Notification. | Notificatio.
notificad. | Notificado. | Notifié. | Notificatus. In jus vocatus.
notificar. | Notificar. | Notifier. | Notificare. Juridicè monere.
notóri. | Notorio. | Notoire. Évident. | Notus. Notorius.
notóriamènt. | Notoriamente. | Notoirement. | Notoriè. Manifestè.

notoriedad. | Notoriedad. | Notorieté. | Notorietas. Notitia.
nóu. | Nuevo. | Neuf. | Novus.
nóu-cènts. | Novecientos. | Neuf-cent. | Nongenti.
nóu. *Fruita.* | Nuez. | Noix. | Nux.
nóu-moscáda. | Nuez moscada. | Noix muscade. | Nux aromatica.
nóu. *Nombre.* | Nueve. | Neuf. | Novem.
nóva. | Nueva. | Neuve. | Nova.
nóva. ***Notícia.*** | Nueva. | Nouvelle. | Novum.
novàls. ***Térra nóva.*** | Novales. | Novale. | Novalis.
nóvamènt. | Nuevamente. | Nouvellement. | Novitèr. Nupèr.
novê. | Noveno. | Neuviéme. | Nonus.
novedad. | Novedad. | Nouveauté. | Novitas.
novèll. ***Novèl͞la.*** | Nuevo. Nueva. | Nouveau, ou nouvel. Nouvelle. | Novus. Nova.
novélla. | Novela. | Nouvelle. | Fabella scitè conficta.
novèmbre. | Noviembre. | Novembre. | November.
novêna. | Novena. | Neuvaine. | Novendiales supplicationes.
novenári. | Novenario. | Neuvaine. | Novendialis.
noví. | Novio. | Nouveau marié. | Sponsus.
novía. | Novia. | Nouvelle mariée. | Nova nupta. Sponsa.
novíci. | Novicio. | Novice. | Novitius.
noviciad. | Noviciado. | Noviciat. | Probationis tempus.
novíssim. | Novísimo. | Très nouveau. | Novissimus.

nu

nú. *V.* ***desnú.*** | Nudo. Desnudo. | Nud. | Nudus.
nu. | Nudo. | Noeud. | Nodus. Vinculum.
nu d'el dit. | Artejo. Nudillo. | Noeud. Jointure des doigts. | Articulus. Nodus.
nuad. | Anudado. | Noué. Lié. | Nexus.
nuamènt. *Adv.* | Nudamente. | Clairement. | Apertè. Ingenuè.
nuar. | Anudar. | Nouër. Lier. | Nodare. Nectere.
nuár-se. | Anudarse. | Se nouër. Se lier. | Necti.
nudidad. *V.* ***desnudêsa.*** | Desnudez. | Nudité. | Nuditas.
nudriciò. | Nutricion. | Nutrition. | Nutritio.
nudrid. | Nutrido. | Nourri. | Nutritus.
nudrimènt. | Nutrimento. | Nourriture. Aliment. | Nutrimentum.
nudrir. | Nutrir. | Nourrir. | Nutrire. Alere.
nudrír-se. | Nutrirse. | Se nourrir. | Ali.
nullidad. | Nulidad. | Nullité. | Nullitas.
núllo. | Nulo. | Nul. | Nullus.
númên. | Númen. | Esprit. Génie. | Mens. Numen.
numeráble. | Numerable. | Nombrable. | Numerabilis.
numeradòr. | Numerador. | Numérateur. | Numerator.
numerál. | Numeral. | Numéral. | Numeralis.
numéric. | Numérico. | Numérique. | Numericus.
número. | Número. | Nombre. | Numerus.
numeròs. | Numeroso. | Nombreux. | Numerosus.
nunciatúra. | Nunciatura. | Nonciature. | Nuntii tribunal, vel munus.
núncio. | Nuncio. | Nonce. | Nuntius Pontificius.
nuncupatíu. | Nuncupativo. | Noncupatif. | Nuncupativus.
nupciál. | Nupcial. | Nuptial. | Nuptialis.
núpcias. *V.* ***nóssas.*** | Nupcias. | Noces. | Nuptiae.
nutritíu. | Nutritivo. | Nutritif. | Nutritivus.
núvol, ô ***nuvolad.*** | Nube. | Nuée. Nuage. | Nubes.
nuvoláda. | Nublado. | Nuage. | Nubes.
nuvolêt. | Nubecilla. | Petit nuage. | Nubecula.
nuvolòs. | Nubloso. Nebuloso. | Nébuleux. | Nebulosus. Nubilus.

Ñ

ñe. ñi

ñéfa, ô *ñefêta. V. mofadòr.* | Mofador. | Moqueur. Railleur. | Irrisor. Sannio. Cavillator.

ñéño. | Chichon. Tolondron. | Contusion. | Tuberculum. Contusio.

ñic-ñác. | Ñiquiñaque. | Chose de peu de valeur. Futilité. | Res nihili.

O

o

ô. *Conjunciò.* | O. | Ou. | Aut. Vel. Sive. Seu.
ô. *Interjecciò.* | O. | O. | O.

ob

obcecad. | Obcecado. | Aveuglé. Offusqué. | Obcoecatus.
obduraciò. | Obduracion. | Entêtement. Opiniâtreté. | Obduratio. Obstinatio.
obediéncia. | Obediencia. | Obéissance. | Obtemperantia.
obedienciál. | Obediencial. | Obédientiel. | Obedientialis.
obedièn t. | Obediente. | Obéissant. | Obediens. Obtemperans.
obedientíssim. | Obedientísimo. | Très obéissant. | Obedientissimus.
obehid. | Obedecido. | Obéi. | Obtemperatus.
obehir. | Obedecer. | Obéir. | Obtemperare.
obelísco. | Obelisco. Obelo. | Obélisque. | Obeliscus.
obért. | Abierto. | Ouvert. | Apertus. Patens.
obértamènt. *Adv.* | Abiertamente. | Ouvertement. | Palàm.
obertúra. | Abertura. Hendedura. | Ouverture. | Apertio. Hiatus. Fisura.
óbit. | Muerte. | Mort. | Obitus.
objecciò. | Objeccion. | Objection. | Objectio.
objectad. | Objectado. | Objecté. | Objectus.
objectar. | Objetar. | Objecter. | Objicere. Opponere.
objécte. | Objeto. | Objet. | Objectum.
objectíu. | Objetivo. | Objectif. | Objectivus.
oblaciò. | Oblacion. | Oblation. | Oblatio.
obláda. *Pèx.* | Rodaballo. | Turbot. | Rhombus.
obláta. | Oblata. | Oblation. | Oblata. Oblatum.
obléa. | Oblea. | Oublie. | Laganum.
obligaciò. | Obligacion. | Obligation. | Obligatio.
obligad. *Vèrb.* | Obligado. | Obligé. | Obligatus. Adstrictus.
obligad. *Nóm.* | Obligado. | Entrepreneur. | Annonae conductor.
obligadíssim. | Obligadísimo. | Très obligé. | Adstrictissimus.
obligadòr. | Obligante. | Obligeant. | Obligans.
obligar. | Obligar. | Obliger. | Adstringere. Cogere.
obligár-se. | Obligarse. | S'obliger. | Se obligare.
obligatóri. | Obligatorio. | Obligatoire. | Obligatorius.
obliquamènt. | Obliquamente. | Obliquement. | Obliquè.
obliqùidad. | Obliquidad. | Obliquité. | Obliquitas.
oblíquo. | Obliqüo. | Oblique. | Obliquus.
oboé. | Oboé. | Hautbois. | Tibia major.
óbolês. *Monêda.* | Óbolo. | Obole. | Obolus.
óbra. | Obra. | Oeuvre. Ouvrage. | Opus.
[+]**óbra de pípa.** *V.* ***terrálla.*** | Loza. | Fayance. | Faventia.
obrad. | Obrado. | Travaillé. Agi. Operé. | Operatus. Actus.
obradòr. | Obrador. | Attelier. Laboratoire. | Officina.
obrar. | Obrar. | Travailler. Agir. | Operari. Agere.
obrepciò. | Obrepcion. | Obreption. | Obreptio.
obreptíci. | Obrepticio. | Obreptice. | Obreptitius.
obrèr. | Obrero. | Marguillier. | Fabricae administrator.

obrêta. | Obrilla. | Petit ouvrage. | Opusculum.
obrir. | Abrir. | Ouvrir. | Aperire.
obrír-se. | Abrirse. Henderse. | S'ouvrir. S'entr'ouvrir. | Fundi. Dehiscere.
obscènamènt. | Obscenamente. | D'une maniére obscéne. | Obscoenè. Turpitèr.
obscenidad. | Obscenidad. | Obscénité. | Obscoenitas.
obscèno. | Obsceno. | Obscéne. | Obscoenus.
obscur. | Obscuro. | Obscur. | Obscurus.
obscuramènt. | Obscuramente. | Obscurément. | Obscurè.
obscuridad. | Obscuridad. | Obscurité. | Obscuritas.
obscurir. | Obscurecer. | Obscurcir. | Obscurare.
obscurír-se. | Obscurecerse. | S'obscurir. | Caligare.
obscuríssim. | Obscurísimo. | Très obscur. | Valdè obscurus.
obseqùènt. | Obseqüente. | Obéissant. Condescendant. | Obsequens.
obseqùentíssim. | Obseqüentísimo. | Très obéissant. | Obsequentissimus.
obséqui. | Obsequio. | Soumission. Bon office. | Obsequium.
obsequiad. | Obsequiado. | Courtisé. | Obsequio prosecutus.
obsequiar. | Obsequiar. | Courtiser. | Obsequiis prosequi.
obsequiòs. | Obsequioso. | Soumis. Officieux. | Obsequiosus.
obsequiòsamènt. | Obsequiosamente. | Officieusement. | Obsequiosè.
observaciò. | Observacion. | Observation. | Observatio.
observad. | Observado. | Observé. | Observatus. Speculatus.
observadòr. | Observador. | Observateur. | Observator.
observáncia. | Observance. | Observance. | Observantia.
observánt. | Observante. | Observant. | Observans. Obediens.
observantíssim. | Observantísimo. | Très ponctuel. | Observantissimus.
observar. | Observar. | Observer. | Observare.
observatóri. | Observatorio. | Observatoire. | Specula observatoria.
obsès. | Obseso. | Obsédé des Esprits malins. | Obsessus.
obsidionál. *Coròna de grám.* | Obsidional. Corona de grama. | Obsidionale. | Corona obsidionalis.
obstácle. | Obstáculo. | Obstacle. | Impedimentum. Obex.
obstánt. | Obstante. | Qui met obstacle. | Obstans.
obstar. | Obstar. | S'opposer. Mettre obstacle. | Obstare. Obsistere.
obstinaciò. | Obstinacion. | Obstination. | Obstinatio.
obstinad. | Obstinado. | Obstiné. | Obstinatus. Pertinax.
obstinádamènt. | Obstinadamente. | Opiniâtrement. | Pertinacitèr.
obstinadíssim. | Obstinadísimo. | Très obstiné. | Pertinacissimus.
obstinár-se. | Obstinarse. | S'obstiner. | Animo obstinare.
obstrucciò. | Obstruccion. | Obstruction. | Obstructio.
obstruhid. | Obstruido. | Bouché. | Obstructus.
obstruhir. | Obstruir. | Boucher. Obstruer. | Obstruere.
obtenciò. | Obtencion. | Obtention. | Obtentio.
obtengud. | Obtenido. | Obtenu. | Obtentus.
obtenir. | Obtener. | Obtenir. | Obtinere. Consequi.
obtús. | Obtuso. | Obtus. | Obtusus.
obvenciò. | Obvencion. | Bien qui arrive sans qu'on s'y attende. | Obventio.
obviad. | Obviado. | Obvié. | Vitatus.
obviar. | Obviar. | Obvier. Prévenir. | Vitare. Obviare.
óbvio. | Obvio. | Présent. Qui est à portée. | Obvius.
obús. | Obuso. | Obus. | Mortarium horisontale.

oc

óca. *Animál.* | Ganso. Ansar. | Oye. | Anser.
óca. *Cért jóg.* | Auca. Oca. | Oye. | Ludus anserinus.
ocás. *V.* ***pósta de sól.*** | Ocaso. | Occase. Couchant. | Occasus. Occidens.
ocasiò. | Ocasion. | Occasion. | Occasio.
ocasionad. | Ocasionado. | Occasionné. | Causatus.
ocasionar. | Ocasionar. | Occasionner. | Ansam praebere. Occasionem dare.
ocasionár-se. | Ocasionarse. | Occasionner. | In discrimen adducere.
occidènt. *V.* ***ponènt.*** | Occidente. | Occident. | Occidens.
occidentál. | Occidental. | Occidental. | Occidentalis.
ocèano. | Océano. | Océan. | Oceanus.

ócio. | Ocio. | Loisir. Repos. Oisiveté. | Otium.
ociòs. | Ocioso. | Oisif. | Otiosus.
ociòsamènt. | Ociosamente. | Oisivement. | Otiosè.
ociosidad. | Ociosidad. | Oisiveté. | Desidia. Otium.
ocorrer. | Ocurrir. | Arriver. Survenir. | Accidere. Contingere.
ócra. | Ocre. | Ocre, ou ochre. | Ochra. Terra flava.
ócsimél. | Oxîmel. | Oxymel. | Oxymeli.
octágono. *V.* ***octavad.*** | Octágono. | Octogone. | Octogonum.
octáu. | Octavo. | Huitiéme. | Octavus.
octáva, ô ***vuitáda.*** | Octava. | Octave. | Octava.
octáva. *Poesía.* | Octava. | Huitain. | Octo versibus conclusum carmen.
octavad. *V.* ***vuitavad.*** | Ochavado. | Octogone. | Octogonus.
octavar. | Octavar. | . | .
octavári. | Octavario. | Fête dont on fait l'octave. | Octo dierum celebritas.
octogenári. | Octogenario. Ochenton. | Octogenaire. | Octogenarius.
octúbre. | Octubre. | Octobre. | October.
oculár. | Ocular. | Oculaire. | Ocularis.
oculármènt. | Ocularmente. | Oculairement. | Ipsis oculis.
oculíste. | Oculista. | Oculiste. | Oculista.
ocult. | Oculto. | Occulte. Caché. | Occultus.
ocultaciò. | Ocultacion. | Recélement. | Occultatio.
ocultad. | Ocultado. | Caché. | Occultatus. Absconditus.
ocultadòr. | Encubridor. | Receleur. | Receptor. Occultator.
ocultamènt. | Ocultamente. | Secrétement. | Occultè. Clàm.
ocultar. | Ocultar. | Cacher. | Occultare. Abscondere.
ocultár-se. | Ocultarse. | Se cacher. | Occultare se.
ocultíssim. | Ocultísimo. | Très secret. Très caché. | Occultissimus.
ocupaciò. | Ocupacion. | Occupation. | Negotium.
ocupad. *Vèrb.* | Ocupado. | Occupé. | Occupatus.
ocupad. *Nóm.* | Ocupado. | Occupé. | Occupatus. Negotiis impeditus.
ocupadíssim. | Ocupadísimo. | Très occupé. | Negotiis implicatissimus.
ocupadòr. | Ocupador. | Occupant. | Occupator.
ocupar. ***Apoderár-se.*** | Ocupar. | Occuper. | Occupare.
ocupar. ***Donar feina.*** | Ocupar. | Occuper. | Laborem imponere.
ocupár-se. | Ocuparse. | S'occuper. | In aliquo negotio se occupare.
ocurréncia. | Ocurrencia. | Occurrence. | Occasio. Casus.[216]
ocurrènt. | Ocurrente. | Occurrent. | Obvius.

od

óda. | Oda. | Ode. | Ode.
ódi. | Odio. | Haine. Aversion. | Odium.
odiad. *V.* ***avorrid.*** | Odiado. | Haï. | Odio habitus.
odiar. *V.* ***avorrir.*** | Odiar. | Haïr. | Odio habere.
odiòs. | Odioso. | Odieux. Haïssable. | Odiosus.
odiosíssim. | Odiosísimo. | Très odieux. | Odiosissimus.
odorífero. | Odorífero. | Odoriférant. | Odoriferus.
odra. | Cuero. Pellejo. Odre. | Outre. | Uter. Pellis.

oe

ôest. *Vènt de ponènt.* | Oeste. | Ouest. | Zephyrus. Favonius.[217]

of

ofegad. | Ahogado. | Étouffé. Suffoqué. | Suffocatus.
ofegar. | Ahogar. | Étouffer. Étrangler. | Suffocare.
ofegár-se. | Ahogarse. Sufocarse. | S'étouffer. Se suffoquer. | Suffocari.
ofegòr. | Ahoguío. Sufocacion. | Suffocation. | Suffocatio.
ofèndrer. | Ofender. | Offenser. | Offendere.
ofèndrer-se. | Ofenderse. | S'offenser. Se piquer. | Stomachari.
ofénsa. | Ofensa. | Offense. | Offensio. Injuria.
ofensíu. | Ofensivo. | Offensif. | Offensivus.
ofensivamènt. | Ofensivamente. | Offensivement. | Offensivè.
ofensòr. | Ofensor. | Offenseur. | Offensòr.
oferid, ô ***ofért.*** | Ofrecido. | Offert. | Promissus. Oblatus.
oferidòr. | Ofrecedor. | Celui qui offre. | Offerens.
oferimènt. | Ofrecimiento. | Offre. Promesse. | Oblatio. Oblatum. Promissum.
oferir. | Ofrecer. | Offrir. | Offerre.
oferír-se. | Ofrecerse. | S'offrir. | Ultrò se offerre.
ofért. *V.* ***oferid.*** | Ofrecido. | Offert. | Promissus. Oblatus.

216. **ocurréncia**] ocurréncia *A*: ocurencia *B*.
217. **oest**] Vènt de ponènt *B*: Ponènt. Vènt. *A*.

oférta. | Oferta. Ofrecimiento. | Offre. Promesse. | Oblatio. Promissum.
ofertóri. | Ofertorio. | Offerte. Offertoire. | Offertorium.
ofês. | Ofendido. | Offensé. | Offensus.
ofíci. | Oficio. | Office. Profession. | Officium.
oficiad. | Oficiado. | Officié. | Sacrum celebratus.
oficiál. | Oficial. | Officier de guerre. | Praefectus castrensis.
oficiánt. | El preste que preside al oficio divino. | Officiant. | Qui rem sacram agit.
oficiar. | Oficiar. Celebrar de preste. | Officier. | Rem divinam facere.
oficína. | Oficina. | Laboratoire. | Officina.
oficiòs. | Oficioso. | Officieux. Obligeant. | Officiosus.
oficiòsamènt. | Oficiosamente. | Officieusement. | Officiosè.
oficiosidad. | Oficiosidad. | Empressement à obliger. | Officiositas.
oftalmía. | Oftalmia. | Ophtalmie. | Ophthalmia.
oftálmic. | Oftálmico. | Ophtalmique. | Opthalmicus.
ofuscaciò. | Ofuscacion. | Éblouïssement. | Caligatio.
ofuscad. | Ofuscado. | Offusqué. | Obscuratus.
ofuscar. | Ofuscar. | Offusquer. | Obscurare.

oh

ohènt. | Oyente. | Écoutant. Auditeur. | Auditor. Audiens.
ohid. | Oido. | Ouï. | Auditus.
ohído. | Oido. | Ouïe. | Auditus.
ohidòr. | Oidor. | Auditeur. | Auditor.
ohir. | Oir. | Ouïr. | Audire.
ohís. | Estornudo. | Éternuement. | Sternutamentum.

oi

oiástre. | Azebuche. | Olivier sauvage. | Oleaster.
oiástre d'áse. *V.* ***gatèll.*** | Carpe. Carpino. | Charme. | Carpinus betulus.

ol

olfáto. | Olfato. | Odorat. | Odoratus. Olfactus.
óli. | Azeite. | Huile. | Oleum.
oliar. | Azeitar. | Huiler. | Oleo ungere.
óliba. | Lechuza. | Chat-huant. | Nóctua. Nycticorax.
olièra. | Azeitera. Alcuza. | Huilier. | Lecythus.
oligarquía. | Oligarquía. | Oligarchie. | Oligarchia.
oligárquic. | Oligarquico. | Oligarchique. | Oligarchicus.
olimpíada. | Olimpiada. | Olympiade. | Olympias.
olímpic. | Olimpico. | Olympique. | Olympicus. Olympiacus.
oliòs. | Oleoso. Azeitoso. | Huileux. | Oleosus.
olíva. | Azeituna. | Olive. | Olea.
olivárda. | Zaragatona. | Herbe aux puces. | Psyllion.
olivèÎla. *V.* ***aledérn.*** | Alheña. | Troësne. | Ligustrum.
olivèra. | Olivo. Azeituno. | Olivier. | Olea.
oliverar. | Olivar. | Olivet. | Oletum. Olivetum.
+ólla, ô ***óllas d'un bastimènt.*** | Borde. | Bord. | Navis margo.[218]
óÎla. | Olla. | Marmite. | Olla.
oÎlássa. | Ollaza. | Grande marmite. | Olla grandis.
oÎlèr. | Ollero. | Potier de terre. | Figulus.
oÎlêta. | Ollica. Olluela. | Petite marmite. | Ollula.
olm. *V.* ***om.*** *Ábre.* | Olmo. | Orme. | Ulmus.
olòr. | Olor. | Odeur. | Odor.
olorad. | Olido. | Senti. Flairé. | Odoratus. Olfactus.
olorar. | Oler. | Sentir. Flairer. | Odorare. Olfacere.
olorêt. | Olorcillo. | Odeur faible. | Odor tenuis.
oloròs. | Oloroso. | Odoriférant. | Odorifer. Odorus.
olorosíssim. | Olorosísimo. | Très odoriférant. | Valdè odorus.
olvid. | Olvido. | Oubli. | Oblivio.
olvidad. *Vèrb.* | Olvidado. | Oublié. | Oblivioni datus.
olvidad. *Nóm.* | Olvidado. | Oublieux. | Obliviosus. Immemor.
olvidadís, ô ***olvidadòr.*** | Olvidadizo. | Oublieux. | Obliviosus.
olvidar. | Olvidar. | Oublier. | Oblivisci.
olvidár-se. | Olvidarse. | S'oublier. Perdre le souvenir. | Praeterire. Oblivisci.

om

om. *Ábre.* | Olmo. | Orme. | Ulmus.
ombra. | Sombra. | Ombre. | Umbra.
ombrívol. | Sombrío. | Sombre. | Umbrosus. Opacus.
oméga. | Omega. | L'O long des Gregs. | Omega.
omês, ô ***omitid.*** | Omitido. Omiso. | Omis. | Omissus.
ometrer, ô ***omitir.*** | Omitir. | Omettre. | Omittere.
ómicron. | Ómicron. | L'O bref des Gregs. | Omicron.

218. **óllas d'un bastimènt**] ólla ô *solament a A.*

omís. | Omiso. | Paresseux. Négligent. | Omissus. Iners.
omissiò. | Omision. | Omission. | Omissio.
omitid, ô ***omês.*** | Omitido. | Omis. | Omissus.
omitir, ô ***ometrer.*** | Omitir. | Omettre. | Omittere.
omnipoténcia. | Omnipotencia. | Toute-puissance. | Omnipotentia.
omnipotènt. | Omnipotente. | Tout-puissant. | Omnipotens.

on

ona. | Onda. | Onde. | Fluctus. Unda.
onad. ***Ònas.*** | Orondado. | Ondé. Tabisé. | Undulatus.
onclo. | Tio. | Oncle. | Avunculus. Patruus.
oneròs. | Oneroso. | Onereux. Fâcheux. | Onerosus.
oniquel, ô ***ónics.*** *Pèdra preciòsa.* | Onique. | Onix. | Onyx.
onománcia. | Onomancia. | Onomancie. | Onomantia.
onomástic. | Onomástico. | Qui est composé de noms. | Onomasticus.
onomatopèa. | Onomatopeya. | Onomatopée. | Onomatopaeia.
onsa. | Osa. | Ourse. | Ursa.
onso. | Oso. | Ours. | Ursus.
onze. | Once. | Onze. | Undecim.
onzê. | Onceno. | Onziéme. | Undecimus.
onzêt. | Medio. | Monnaie d'argent qui vaut onze quartos. | Nummus argenteus sic dictus.

op

opacidad. | Opacidad. | Opacité. | Opacitas.
opáco. | Opaco. | Opaque. | Opacus.
opciò. | Opcion. | Option. | Optio.
ópalo. *Pèdra preciòsa.* | Ópalo. Piedra Iris. | Opale. | Opalus.
ópera. | Ópera. | Opéra. | Melodrama.
operaciò. | Operacion. | Opération. | Operatio.
operári. | Operario. | Ouvrier. | Operarius.
operatíu. | Operativo. | Actif. | Operativus.
opiáta. | Opiata. | Opiat, ou opiate. | Opiata.
opilaciò. | Opilacion. | Oppilation. | Oppilatio.
opilad. | Opilado. | Oppilé. | Oppilatus. Obstructus.
opilar. | Opilar. | Oppiler. | Obstruere.
opilatíu. | Opilativo. Obstructivo. | Obstructif. | Quod obstructiones facit.
opináble. | Opinable. | Probable. | Opinabilis.
opinad. | Opinado. | Opiné. | Opinatus.
opinar. | Opinar. | Opiner. | Opinari. Existimare.
opiniò. | Opinion. | Opinion. | Opinio.
ópio. | Opio. | Opium. | Opium. Meconium.
opíparo. | Opiparo. | Somptueux. Splendide. | Opiparus.
oportunamènt. | Oportunamente. | À temps. À propos. | Opportunè. Commodè.
oportunidad. | Oportunidad. | Opportunité. | Opportunitas.
oportunízsim. | Oportunísimo. | Très opportun. | Valdè opportunus.
oportúno. | Oportuno. | Opportun. Favorable. | Opportunus.
oposad. | Opuesto. | Opposé. | Oppositus. Adversus.
oposar. | Oponer. | Opposer. | Opponere.
oposár-se. | Oponerse. | S'opposer. | Opponi. Repugnare.
oposiciò. | Oposicion. | Opposition. | Oppositio. Repugnantia.
opósit, ô ***al opósit.*** | En frente. | Vis-à-vis. | È regione. Ex adversò.
opositòr. | Opositor. | Compétiteur. Concurrent. | Competitor.
opressiò. | Opresion. | Oppression. | Oppressio.
opressòr. | Opresor. | Oppresseur. | Oppressor.
oprimid. | Oprimido. Opreso. | Opprimé. | Oppressus.
oprimir. | Oprimir. | Opprimer. | Opprimere.
opróbi. | Oprobio. | Opprobre. | Opprobrium.
optad. | Optado. | Opté. | Electus.
optant. | Astrolabio. | Astrolabe. | Astrolabium.
optar. | Optar. | Opter. | Eligere.
optatíu. | Optativo. | Optatif. | Optativus.
óptic. | Óptico. | Optique. | Opticus.
óptica. | Óptica. | Optique. | Optica.
opuléncia. | Opulencia. | Opulence. | Opulentia.
opulènt. | Opulento. | Opulent. | Opulentus.
opulentíssim. | Opulentísimo. | Très opulent. | Opulentissimus.
opulèntmènt. | Opulentamente. | Opulemment. | Opulentèr. Opiparè.
opúsculo. | Opúsculo. | Opuscule. | Opusculum.

or

ór. | Oro. | Or. | Aurum.
ór barbarí. *V.* ***oripèll.*** | Oropel. Hoja berberisca. | Oripeau. | Aurichalci lamina.
oraciò. | Oracion. | Oraison. | Oratio.
orácle. | Oráculo. | Oracle. | Oraculum.
orad. | Orado. Rezado. | Prié. | Oratus. Precatus.
oráda. *Pèx.* | Dorada. Orada. | Dorade. | Aurata.

oradèĨla. *Pèx.* | Doradilla. | Dorade. | Aurata.
oradòr. | Orador. | Orateur. | Orator.
orar. | Orar. | Prier. | Orare. Precare.
orát. | Orate. | Fou. Insensé. | Demens.
orátge. | Oreo. | Vent doux. | Aura.
oratjad. | Oreado. | Aéré. | Liberiori aurae expositus.
oratjar. | Orear. | Aérer. | Aeri exponere.
oratjár-se. | Orearse. | Prendre le frais. | Liberiori aurâ frui.
oratóri. | Oratorio. | Oratoire. | Sacellum.
oratóri. *Dráma.* | Oratorio. | Oratoire. | Canticum.
oratória. | Oratoria. | L'art Oratoire. | Oratoria ars.
órb. *V.* ***cègo.*** | Ciego. | Aveugle. | Caecus.
orbad. | Privado. Despojado. | Privé. Dépouillé. | Privatus. Spoliatus. Orbatus.
orbar. | Privar. Despojar. | Priver. Dépouiller. | Privare. Spoliare. Orbare.
órbê. | Orbe. | Le monde. | Orbis.
orbecína. *Aucèll.* | Paro. | Mésange. | Parus. Aegithalus.
orbicular. | Orbicular. | Orbiculaire. | Orbicularis.
órbita. | Órbita. | Orbite. | Orbita.
orda. ***Manamènt.*** | Orden. | Ordre. Commandement. | Jussum. Praeceptum.
orde. ***Disposiciò.*** | Orden. | Ordre. | Ordo.
ordenad. | Ordenado. | Ordonné. | Ordinatus. Dispositus.
ordenádamènt. | Ordenadamente. | Avec ordre. | Ordinatè.
ordenadòr. | Ordenador. | Ordonnateur. | Ordinator.
ordenándo. | Ordenando. Ordenante. | Ordinant. | Ad ordines promovendus.
ordenánsa. | Ordenanza. | Ordonnance. | Statutum.
ordenar. | Ordenar. | Ordonner. | Ordinare. Disponere.
ordenár-se. | Ordenarse. | Recevoir les ordres. | Sacris initiari.
órdi. | Cebada. | Orge. | Hordeum.
ordid. | Urdido. | Ourdi. | Textus. Orsus.
ordidòr. | Urdidera. | Ourdissoir. | Instrumentum quo tela ordiuntur.
ordidòr. | Urdidor. | Celui qui ourdit. | Qui telas orditur.
ordidúra. | Urdidura. | Ourdissure. | Orsus. Textura.
ordinaciò. | Ordenacion. | Ordre. Disposition. | Ordinatio. Praeceptum.
ordinál. | Ordinal. | Ordinal. | Ordinalis.
ordinári. | Ordinario. | Ordinaire. | Frequens. Communis.
ordináriamènt. | Ordinariamente. | Ordinairement. | Vulgò. Frequentèr.
ordir. | Urdir. | Ourdir. | Ordiri.
orèadês. | Oréades. | Oréades. | Oreades.
oreia. | Oreja. | Oreille. | Auris.
oreiánas. | Orejas de abad. | Espéce de gaufre. | Laganum.
oreiêta. | Orejita. | Petite oreille. | Auricula.
oreiòns de l'aráda. | Orejones. | Oreilles de charrue. | Aratri appendices.
oreiud. | Orejudo. | Qui a de grandes oreilles. | Prolixis auribus insignis.
orênga, ô ***moradux bastard.*** | Orégano. | Origan. | Origanum.
orfanidad. | Orfandad. | État d'orphelin. | Orbitas.
órfano. | Huérfano. | Orphelin. | Orphanus.
orgánic. | Orgánico. | Organique. | Organicus.
organisaciò. | Organizacion. | Organisation. | Organorum corporis dispositio.
organisad. | Organizado. | Organisé. | Organicè dispositus.
organisar. | Organizar. | Organiser. | Organa corporis compingere.
organíste. | Organista. | Organiste. | Psaltes.
órgano. | Órgano. | Organe. | Organum.
órgue. | Órgano. | Orgue. | Pneumaticum organum.
orguèr, ô ***organèr.*** | Organero. | Facteur d'orgues. | Organorum faber.
orguêt. | Organillo. | Petite orgue. | Organum minus.
orgull. | Orgullo. | Orgueil. | Superbia.
orgulĨòs. | Orgulloso. | Orgueilleux. | Superbus.
orgulĨòsamènt. | Orgullosamente. | Orgueuilleusement. | Arrogantèr.
oriènt. | Oriente. | Orient. | Oriens.
orientál. | Oriental. | Oriental. | Orientalis.
orifíci. | Orificio. | Orifice. | Orificium.
orígên. | Origen. | Origine. | Origo.
originad. | Originado. | Produit. Occasionné. | Ortus.
originál. | Original. | Original. | Originalis.
originálmènt. | Originalmente. | Originairement. | Ab origine.
originar. | Originar. | Être la cause, l'origine. | Causare. Efficere.
originári. | Originario. Oriundo. | Originaire. | Originarius. Oriundus.
originár-se. | Originarse. | Tirer son origine. | Originem ducere.

orína. | Orina. | Urine. | Urina.
orinad. | Meado. | Pissé. | Mictus.
orinadòr. *V.* ***pixadòr.*** | Meadero. | Pissoir. | Locus urinatorius.
orinál. | Orinal. | Urinal. | Matula. Matella.
orinalêt. | Jarrillo. | Petit urinal. | Matella. Urceolus.
orinar. | Orinar. Mear. | Uriner. Pisser. | Meiere. Mingere.
oriól. *Aucèll.* | Oropéndola. Oriol. | Loriot. | Galbula. Icterus.
oriólas. *Pèx.* |. |. |.
Orion. *Constellaciò.* | Orion. | Orion. | Orion.
oripèll. | Oropel. | Oripeau. | Aurichalci lamina.
oriúndo. | Oriundo. | Originaire. | Oriundus. Originarius.
ormetg. | Aperos. Utiles. Arreos. | Appareil. Apprêt. | Apparatus.
ormetjad. | Aparejado. | Appareillé. Apprêté. | Apparatus.
ormetjar. | Aparejar. | Appareiller. Apprêter. | Apparare.
ormetjár-se. | Aparejar. | Appareiller. | Omnia ad navigandum comparare.
ornamènts. | Ornamentos. | Ornemens. | Ornamenta.
óros. *En el jóg de cártas.* | Oros. | Carreaux. | Punctum quadratum.
órpimènt. | Orpimente. | Orpiment, ou orpin. | Auripigmentum.
orquèstra. | Orquestra. | Orchestre. | Orchestra.
órri. *V.* ***en órri.*** | Al estricote. | Pêle-mêle. | Permixtè. Confusè.
órsa. | Orza. | Orse. | Inflexè ad latus.
orsad, ô ***orsetjad.*** | Orzado. | Orsé. |.
orsáda. |. |. |.
orsar, ô ***orsetjar.*** | Orzar. | Orser. Aller à orse. | Sinistrorsum navigare.
orsól, ô ***ursól.*** | Orzuelo. | Orgelet. | Ordeolum.
ortíga. *Hèrba.* | Ortiga. | Ortie. | Urtica.
ortígas. *Marísc.* | Ortiga. | Ortie de mer. | Urtica.
ortodócso. | Ortodoxo. | Orthodoxe. | Orthodoxus.
ortografía. | Ortografía. | Orthographe. | Orthographia.
ortográfic. | Ortográfico. | Qui appartient à l'orthographe. | Orthographicus.
ortógrafo. | Ortógrafo. | Qui sait l'orthographe. | Orthographus.
orúga. | Oruga. | Chenille. Insecte. | Bruchus. Campe. Eruca.[219]

[+]**orvál.** | Gallocresta. Salvia transmontana. | Orvale. Toute bonne. | Horminum.
orviêta. | Orviatan. | Orvictan. | Antidotum.
orxáta. | Orchata. | Orgeat. Orgeade. | Aqua cum hordeo cocta.

os

ós. | Hueso. | Os. | Os.
ósca. *V.* ***bósca.*** | Mella. | Bréche. | Decurtatio.
oscillaciò. | Oscilacion. | Oscillation. | Vibratio.
ósculo. *V.* ***besáda.*** | Ósculo. Beso. | Baiser. | Osculum.
óssa. | Osamenta. | Ossement. | Ossea compages.
ossári. | Osario. Osero. | Charnier. | Ossuarium.
ossêt. | Huesecito. | Petit os. | Parvum os.[220]
ossud. | Osudo. | Ossu. | Ossibus pollens.
ostensiò. | Ostension. | Manifestation. | Ostensio.
ostensíu. | Ostensivo. | Ostensif. | Ostentosus.
ostentaciò. | Ostentacion. | Ostentation. | Jactantia.
ostentad. | Ostentado. | Montré. Vanté. | Ostentatus.
ostentar. | Ostentar. | Faire parade d'une chose. | Ostentare.
osteología. | Osteología. | Ostéologie. | Osteologia.
óstias. *Marísc.* | Ostra. | Huitre. | Ostrea.
ostiári. | Ostiario. | Portier. | Ostiarius.
ostiariát. | Ostiariado. | L'office, ou l'Ordre de Portier. | Ostiariatus.
ostracísme. | Ostracismo. | Ostracisme. | Ostracismus.

ot

otòño. | Otoño. | Automne. | Autumnus.
otorgad. | Otorgado. | Octroyé. | Concessus. Permissus.
otorgamènt. | Otorgamiento. | Octroi. | Concessio. Permissio.
otorgar. | Otorgar. | Octroyer. | Concedere.
otxávo. *Es un dinèr.* | Ochavo. | Liard. | Dimidium assis hispanici. Teruncius.

ou

óu. | Huevo. | Oeuf. | Ovum.
óu niál. | Huevo huero. | Oeuf couvis et gâté. | Ovum urinum.
ouèra. | Ovario. Huevera. | Ovaire. | Ovarium.

219. **orúga**] Insecte *solament a A.*

220. **ossêt**] Parvum os *solament a A.*

ouêt. | Huevecico. Ovecico. | Petit oeuf. | Parvum ovum.

ov

ovaciò. | Ovacion. | Ovation. | Ovatio.
ovad, ô *ovál.* | Oval. | Qui est de figure ovale. | Ovalis.
oveia. | Oveja. | Brebis. | Ovis.
oveiêta. | Ovejuela. | Petite brebis. | Ovicula.
ovíparo. | Ovíparo. | Ovipare. | Oviparus.
ovirad. | Divisado. Vislumbrado. | Entrevu. | Obscurè visus.
ovirar. | Divisar. Columbrar. Vislumbrar. | Entrevoir. | Obscurè videre.
ovirár-se. | Divisarse. Vislumbrarse. | Conjecturer par indice. | Dubiè cognoscere.
óvol. | Ovalo. | Ovale. | Ovalus.

P

pa

pá. | Pan. | Pain. | Panis.
pá alís. | Pan cenceño, azimo. | Pain azyme, sans levain. | Panis azymus.
+**pá de pórc.** *Plánta.* | Pan porcino. | Pain de pourceau. | Porcinus panis.
pá tou. | Pan leudo. | Pain en état d'être mis au four. | Panis fermentatus.
pábulo. | Pábulo. | Pâture. | Pabulum.
pácaro. | Pavon. | Paon, ou pan. | Pavo.
Paciá. *Nóm d'hómê.* | Paciano. |. | Pacianus.
paciéncia. | Paciencia. | Patience. | Patientia.
pacièn̈t. | Paciente. | Patient. | Patiens.
pacientíssim. | Pacientísimo. | Très patient. | Patientissimus.
pacientíssimamènt. | Pacientísimamente. | Très patiemment. | Patientissimè.
pacièntmènt. | Pacientemente. | Patiemment. | Patientèr.
pacífic. | Pacífico. | Pacifique. | Pacificus.
pacificaciò. | Pacificacion. | Pacification. | Pacificatio.
pacificad. | Pacificado. | Pacifié. | Pacatus. Sedatus.
pacificadòr. | Pacificador. | Pacificateur. | Pacator.
pacificamènt. | Pacificamente. | Pacifiquement. | Pacificè.
pacificar. | Pacificar. | Pacifier. | Pacare. Sedare.
pactad. | Pactado. Paccionado. | Convenu. | Pactus.
pactar. | Pactar. Paccionar. | Faire un pacte. | Pacisci.
pactár-se. | Ponerse de acuerdo. Acordarse. | S'accorder. | Convenire. Concordare.
pácte. | Pacto. | Pacte. | Pactum. Conventum.
pacutílla, ô ***picutílla.*** | Lo que se permite comerciar por si proprio. | Pacotille. |.
pádas. *Marísc.* |. |. |.
padás. | Pedazo. Remiendo. | Piéce, morceau de drap. | Sarcimen. Frustum.
padassêt. | Pedazuelo. | Petit morceau de drap. | Frustulum.
padássos. *Pèx.* |. |. |.
padassót. | Trapo. Andrajo. | Chiffon. Haillon. | Panniculus. Pannus detritus.
padástre. | Padastro. | Beau-pere. | Vitricus.
padrí. | Padrino. | Parrain. | Patrinus.
padrína. | Madrina. | Marraine. | Matrina.
padrò. | Padron. | Cadastre. | Catalogus.
paèl̈la. | Sarten. | Poële. | Sartago.
pael̈láda. | Sartenada. | Poëlée. | Frixura.
pael̈lêta. | Padilla. | Petite poële. Poélon. | Patella.
pagá. | Pagano. | Payen. | Paganus.
pága. | Paga. | Paie. | Solutio.
pagáble. | Pagadero. | Payable. | Solubilis.
pagad. | Pagado. | Payé. | Solutus.
pagadòr. | Pagadero. Pagador. | Payable. Payeur. | Solubilis. Solutor.
pagamènt. | Pagamento. Paga. | Paie. | Solutio.
paganísme. | Paganismo. | Paganisme. | Gentes. Ethnici.
pagar. | Pagar. | Payer. | Solvere.
pagár-se. | Pagarse por su mano. | Se payer de ses propres mains. | Sibi ipsi per se aes alienum solvere.
pagèll. *Pèx.* | Pagel. Besuguete. | Rouget. | Rubellio. Erythinus.
pagês. | Labrador. | Laboureur. Villageois. Paysan. | Agricola. Rusticus.
pagêsa. | Labradora. | Villageoise. Paysane. | Rustica.
pagesesc. | Labradoresco. | Rustique. Champêtre. | Rusticus.

pagesía. | La gente del campo. | Les gens des champs. | Rusticani homines.
página. | Página. | Page. | Pagina.
págo. | Pago. Pago. | Payement. | Solutio.
págre. *Pèx.* | Pagel. | Pagre. | Pagrus.
pahid. | Digerido. | Digéré. | Coctus. Digestus.
pahir. | Digerir. | Digérer. | Coquere.
páia. | Paja. | Paille. | Palea.
paièr. | Almiar. Niara. | Meule, monceau de paille. | Meta.
paiêta. | Pajita. Pajuela. | Petite paille. | Stipula.
páio. | Payo. | Grossier. Stupide. | Rusticus. Agrestis.
país. | Pais. | Pays. | Regio.
país. | Pais. | Paysage. | Tabella rura exhibens.
paisá. | Paisano. | Compatriote. | Conterraneus.
paisanátge. | Paisanage. | Les habitans d'un pays. | Incolae.
paisátge. | Paisage. | Paysage. | Subdialis.
paíssa. | Pajar. | Paillier. | Palearium.
paiús. | Pajuz. | Menue paille. | Stramen paleatum.
pála. | Pala. | Pelle. | Pala lignea.
pála per remenar el fóg. | Badil. | Petite pêle à feu. | Batillum.
palácio. | Palacio. | Palais. | Aula. Palatium.
paláda. | Palada. | Pellée, ou pellerée. | Quod palâ capi potest.
paladár. | Paladar. | Palais. | Palatus.
palafánga. | Pala. | Pelle. | Ferrea pala.
palafrê. | Palafren. | Paléfroi. | Equus phaleratus.
palamái. *Jóg.* | Palamallo. | Palemail. | Pila malleus.
palamènta. | Palamenta. | Palamentes. | Remi.
palánca. | Palanca. | Levier. | Vectis.
palánca. | Palanca. | Barre de portefaix. | Palus.
palangrána. | Palangana. | Plat de parade. Bassin. | Pelvis. Mazonomus.
[+]**palanquêta.** | Palanqueta. | Barre de fer à deux têtes. | Ferrea virgula utrimque capitata.
palanquetjad. | Titubeado. | Hésité. Balancé. | Haesitatus.
palanquetjar. | Titubear. | Hésiter. Balancer. | Haesitare. In dubio esse.
palánqui. | Palanca. | Palan. | Rudens velorum arrectorius.
palatí. | Palatino. | Palatin. | Palatinus.
palatína. | Palatina. | Palatine. | Fascia palatina.
palatinát. | Palatinado. | Palatinat. | Palatinatus.
palatrèca. | Embrollon. Embrollador. | Brouillon. | Rerum implicator.
paláu. *V.* ***palácio.*** | Palacio. | Palais. | Aula. Palatium.
paláu de llèbras. *V.* ***casconía. Llacsò.*** | Cerraja. | Laiteron. | Sonchus.
pálcos de teátro. | Aposentos de comedias. | Loge de comedie. | Cubiculum.
palenc. | Palenque. Palenque. | Barriére. | Cavea.
palèstra. | Palestra. | Lutte. Carriére. | Palaestra.
palêt. *V.* ***estrángol.*** *Jóg.* ***Teia.*** *Jóg.* | Tejo. | Palet. | Disci ludus.
palêta. | Paleta. Paletilla. | Petite pelle. | Parva pala.
palêta de picapedrèr. | Llana de albañil. | Truelle. | Trulla.
palêta de méstre d'escóla. | Palmatoria. Palmeta. | Férule. | Ferula.
paletáda. | Palmeta. | Coup de férule sur la main. | Ferulae ictus.
paletjad. | Traspalado. | Remué avec une pêle. | Palatus. Transmutatus.
paletjar. | Traspalar. | Remuer avec une pêle. | Palare.
pália. | Hijuela. Palia. | Pale. | Palla.
paliaciò. | Paliacion. | Palliation. | Speciosa dissimulatio.
paliad. | Paliado. | Pallié. | Speciosè dissimulatus.
paliádamènt. | Paliadamente. | Avec déguisement. | Simulatè.
paliar. | Paliar. | Pallier. | Speciosè dissimulare.
paliatíu. | Paliativo. Paliatorio. | Palliatif. | Excusatorius.
palidêsa. | Palidez. Palor. | Pâleur. | Pallor.
pálido. | Pálido. | Blême. Pâle. | Pallidus.
palièra. | Frontalera. | Les bandes dont est garni le devant d'un autel. | Frontalis ornatus.
palinódia. | Palinodia. | Palinodie. | Palinodia.
pálio. *Adòrno pontificál.* | Pálio. | Pallium. | Pallium.
pális. | Frontal. | Parement d'autel. | Frontale.
paĨlíssa. | Paliza. | Bastonnade. | Fustibus vapulatio.
paĨlissáda. *V.* ***estacáda.*** | Palizada. Estacada. | Palissade. | Vallum.
pálma, ô ***páuma.*** | Palma. | Palme. | Palma.
palmáda, ô ***paumáda.*** | Palmada. | Coup de plat de la main. | Palmae ictus.
pálmas, ô ***páumas.*** | Palma. | Feuilles du palmier. | Palma.
palmatória. | Palmatoria. | Bougeoir. | Cerarium.
palmèll, ô ***páuma de la má.*** | Palma. | La paume de la main. | Vola. Palma.
palòma. *Aucèll. Colòm femèĨla.* | Paloma. | Pigeon. Colombe. | Columba.[221]
palomída. *Pèx.* | Pelamide. | Pélamide. | Pelamis.
pálo-sánto. *Ábre.* | Palo santo. | Espéce de Gayac. | Arbor Indica.

221. **palòma**] Aucèll *solament a A.*

palót. *Llèña.* | Palo campeche. | Campeche. | Lignum sic dictum.
palpitaciò. | Palpitacion. | Palpitation. | Palpitatio.
palpitad. | Palpitado. | Palpite. | Palpitatus.
palpitar. | Palpitar. | Palpiter. | Palpitare.
palúrdo. *V. tòsco.* | Palurdo. Tosco. | Paltoquet. | Bardus. Rusticus.
pám. | Palmo. | Palme. Empan, ou pan. | Palmus. Spithama.
pamad. | Medido á palmos. | Mesuré à palmes. | Palmo mensus.
pamár. | Medir á palmos. | Mesurer à palmes. | Palmo metiri.
pampaĪlúgas. | Telerañas en los ojos. | Avoir la vue couverte de brouillards. | Oculorum caligo.
pamparruána. | Vagamundo. | Vagabond. | Vagabundus.
pámpol. | Pampana. | Pampre. | Pampinus.
pámpol. *Pèx.* | . | . | Pompilus.
pampolína. | Papelina. | Papeline. | Tela subtilissima.
panáda. | Empanada. | Pâté. Tourte. | Artocreas crustatum.
panaróla. *V. patrenostrèra.* | Cochinilla. Cucaracha. | Pourcelet. Cloporte. | Blatta. Porcellio. Multipeda.
panárra, ô *panarráda.* | Pampirolada. | Sottise. Niaiserie. | Ineptia.[222]
panárro. | Panarra. | Stupide. Lourdaut. | Bardus.
panárt. | Cimitarra. | Sabre. Cimeterre. | Acinaces.
panátxo. | Penacho. | Panache. | Crista.
Pancrás. *Nóm d'hómê.* | Pancracio. |. | Pancratius.
páncuit. | Papas. | Bouillie qu'on donne aux enfans. | Panarium pulmentum.
pandéctas. | Pandectas. | Pandectes. | Pandectae.
pandèro. | Pandero. Adufe. | Tambour de basque. | Tympanum. Naulium.
panegíric. | Panegírico. | Panégyrique. | Panegyricus.
panegiríste. | Panegirista. | Panégyriste. | Panegyrista.
panèll. | Veleta. | Girouette. | Ventorum index.
panèr. | Canasto. Cesto. | Panier. Corbeille. | Calathus.
panèra. | Panera. Cesta. | Corbeille. | Corbis.
panèra. *Animál.* | . | . | .
panerêt. | Tabaque. | Petit panier. | Fiscella.
panestátges. | Estantes. | Armoires. Tablettes. | Pluteus. Foruli.
pánic. | Panico. | Panique. | Panicus.
panís. *V. ácsia.* | Panizo. | Panis. | Panicum.
pánna. | Tempano. |. | Tympanum.[223]
panò. | Peñol. | Le bout des vergues. | Antennarum extremum.
pánrás. | Panetela. | Panade. | Jusculum ex friato pane.
pánsas. | Pasas. | Raisin sechéau soleil. | Uva passa.
pansid. | Arrugado. Avellanado. | Séché. | Exarefactus.
pansir. | Pasar. | Sécher. | Exarescere.
pansír-se. | Pasarse. | Se sécher. | Marcessere. Exarescere.
pantáx. | Resuello. | Respiration, haleine violente. | Anhelitus.
pantaxad. | Resollado. | Exhalé avec peiné. Haleté. | Anhelatus.
pantaxar. | Resollar. Hipar. Jadear. | Haleter. | Anhelare.
panteòn. | Panteon. | Panthéon. | Pantheon.
pántera. *FemèĪla d'el lleopárdo.* | Pantera. | Panthere. | Panthera.
pantómetra. | Pantómetra. | Pantometre. | Pantometra.
pantomíma. | Pantomima. | Pantomime. | Pantomima.
pantomímo. | Pantomimo. | Pantomime. | Pantomimus.
pantúfla. | Pantuflo. | Pantoufle. | Crepida.
pánxa. | Panza. Barriga. | Panse. Ventre. | Venter.
panxáda. | Panzada. | Réplétion. | Ventris repletio.
pánxa en glória. | Panza en gloria. | Homme flegmatique et lent. | Placidissimus homo.
panxássa. | Barrigon. | Grosse panse. Gros ventre. | Ingens venter.
panxêta. | Barriguilla. | Petite panse. | Exiguus venter.
panxò. | Hartazgo. | Rassassiement. | Saturatio. Satietas.
panxud. | Panzudo. Barrigudo. | Ventru. Qui a un gros ventre. | Ventrosus. Ventro obesus.
páñ de muráda de róba. | Parte del lienzo de una pared, de la falda de un vestido. | Pan de muraille, d'une robe. | Pars.
páñ d'escopêta. | Llave. | Clef d'un fusil. | Tormentorum clavis.
páño. | Paño. | Drap. | Pannus laneus.
páp. *V. gavátg. Ventrei.* | Papo. Buche. Estomago. | Jabot. Poche. | Ingluvies.
pápa. | . | . | .
[+]**papács.** *Especia d'escarabát.* |. |. |.[224]

222. **panárra**] ô panarráda *solament a B.*
223. **pánna**] Tympanum *solament a A.*
224. **papács**] Espécia d' *solament a A.*

papáda. | Papada. | Double menton. | Paleare. Guttur obesum.
pápafígas. *Aucèll. V.* ***tord.*** | Papafigo. Papahigo. | Becfigue. | Ficedula.
pápafígo. | . | . | .
papagáï. | Papagayo. | Perroquet. | Psittacus.
papaiò. | Mariposa. Palomilla. | Papillon. | Papilio.
papaiò de llum. | Mariposa. | Papillon. | Papilio. Hipiolus pyrausta.
papál. | Papal. | Papal. | Pontificius.
papárra. | Garrapata. | Tique. | Ricinus.
papárra. *Hèrba*, ô ***matapòi.*** | Abatrar. Yerba piojera. | Herbe aux poux. | Staphisagria. Pituitaria. Uva silvestris.
pápas. | . | . | .
papás. | Papaz. | Papas. | Sacerdos.
papát. | Papado. Papazgo. | Papat. Papauté. | Papatus.
papáu. *V.* ***babáu.*** | Coco. | Grimace pour épouvanter les enfans. | Phantasma. Puerorum terriculum.
papaurèl͡la. *Insécte.* | Gusano del oido. Tixereta. | Perce-oreille. | Auricularia.
pápe. | Papa. | Pape. | Papa. Summus Pontifex.
papèr. | Papel. | Papier. | Papyrus. Charta.
[+]**papèra**. | . | . | .
paperáda. | Papeleria. | Paperasses. | Chartarum acervus.
paperèr. | Papelero. | Papetier. | Chartarum opifex.
paperêt. | Papelillo. | Morceau de papier. | Chartula.
paperína. | . | . | .
paperót. | Papelon. | Écrit diffus et prolixe. | Prolixum scriptum.
papissót. *V.* ***tartamús.*** | Ceceoso. | Bégue. | Blaesus.
paquebót. | Paquebot. | Paquebot. | Tabellaria navis.
paquêt. | Paquete. | Paquet. | Sarcina.
pár, ô ***de pár.*** *Preposiciò.* | Por. | Par. | A. Ab. E. Ex.
pará, ô ***parár.*** *Jóg.* | Parar. | Lansquenet. Pari. | Ludi genus.
parabánda. | Barandas. | Garde-fou. | Repagulum.
parábola. | Parábola. | Parabole. | Parabola.
parabólic. | Parabólico. | Parabolique. | Parabolicus.
parad. *Nóm.* | Aparado. | Tendu. | Paratus.
parad. *Vèrb.* | Parado. | Arrêté. | Paratus. Sistens.
paráda. | Parada. | Levée de terre pour resserrer l'eau. | Agger. Cataracta.
paráda, *per flórs.* | Arriate. | Plate-bande. | Pulvillus floribus consitus.
paradèl͡la bòrda. | Romaza. | Parelle. | Rumex.
paradèl͡la hortènse. | Lapato. | Patience des jardins. | Lapathum hortense.
paradêta. | Pared. Paredilla. | Palissade autour des parterres. | Septum.
paradís. | Paraiso. | Paradis. | Paradisus.
paradócsa. | Paradoxa. | Paradoxe. | Paradoxum.
paradòr. | Credencia. Aparador. | Buffet. Crédence. | Abacus. Repositorium.
parafrasetjad. | Parafraseado. | Paraphrasé. | Paraphrasim adhibitus.
parafrasetjar. | Parafrasear. | Paraphraser. | Paraphrasim adhibere.
parafrásis. | Paráfrasis. | Paraphrase. | Paraphrasis.
parafrástic. | Parafrástico. | Qui concerne la paraphrase. | Paraphrasticus.
parafrásticamènt. | Parafrásticamente. | Par paraphrase. | Paraphrasticè.
parágogê. | Paragoge. | Paragoge. | Paragoge.
paragógic. | Paragógico. | Paragogique. | Paragogicus.
paragráf. | Parágrafo. Párrafo. | Paragraphe. | Paragraphus.
paráigua. *V.* ***pára-plúja.*** | Parasol. | Parapluie. | Umbella.
paráire. | Pelaire. Cardador. | Cardeur. | Carminarius. Carminator.[225]
paralácsis. | Paralaxe. Paralaxis. | Parallaxe. | Parallaxis.
paraláctic. | Paralactico. | Parallactique. | Parallacticus.
paralelepípedo. | Paralelepípedo. | Parallélépipède. | Parallelepipedus.
paralelísme. | Paralelismo. | Parallélisme. | Parallelismus.
paralèlo. | Paralelo. | Parallele. | Parallelus.
paralelogramo. | Paralelogramo. | Parallélogramme. | Parallelogrammum.
paralipómenon. | Paralipoménon. | Paralipomenes. | Paralipomenon liber.
paralísia. | Paralisis. Perlesía. | Paralysie. | Paralysis.
paralític. | Paralítico. Perlático. | Paralytique. | Paralyticus.
paraliticad. | Paraliticado. | Partie affectée de paralysie. | Paralyticus.
paralogisad. | Paralogisado. | Séduit par de fausses raisons. | Paralogismis deceptus.
paralogisar. | Paralogisar. | Persuader par de fausses raisons. | Paralogismis uti.
paralogísme. | Paralogismo. | Paralogisme. | Paralogismus.

225. **paráire**] Carminator *solament a B.*

paramènt. | Paramento. | Ornement. Parure. | Ornatus.
paramènt de cása. | Axuar. Menage de casa. | Meubles d'une maison. | Supellex.
páramo. | Páramo. | Campagne deserte, rase. | Solitudo. Eremus.
paranímfo. | Paranimfo. | Paranymphe. | Paranymphus.
paráñ. | Armadijo. Armadija. | Piége que l'on tend aux animaux. | Laqueus. Decipula.
parapèto. | Parapeto. | Parapet. | Peribolus. Lorica.
pára-plúja. | Parasol. | Parapluie. | Umbella.
parar. | Aparar. | Tendre la main pour recevoir. | Manibus appetere. Parare.
⁺**parar.** | Parar. | Arrêter. | Cohibere. Reprimere.
parár-se. | Pararse. | S'arrêter. | Stare. Sistere.
parascèvê. | Parasceve. | Préparation. | Parasceve.
parasísme. | Parasismo. Paroxîsmo. | Paroxysme. | Paroxysmus.
parasíto. | Gorrero. Comiliton. Pegote. | Parasite. | Parasitus.
pára-sól. | Quitasol. Parasol. | Parasol. | Umbella.
parátge. | Parage. | Parage. | Situs. Statio.
paráula. | Palabra. | Parole. | Verbum.
parauláda. | Palabrada. | Parole injurieuse. | Verbum contumeliosum.
paraulêta. | Palabrita. | Parole qui ne signifie rien. | Verbum parvi momenti.
pára-vènt. | Mámpara. | Paravent. | Diatyrum.
párca. | Parca. | Parque. | Parca.
párcamènt. | Parcamente. | Chichement. | Parcè.
párcê. | Parce. Parco. | Exemption. Parco. | Immunitas.
parciál. | Parcial. | Partiel. | Partialis.
parcialidad. | Parcialidad. | Partialité. | Partes. Factio.
párco. | Parco. | Avare. Mesquin. Et aussi Sobre-Modéré. | Parcus. Avarus.
pardál. | Pardal. Gorrion. | Moineau. Passereau. | Passer.
párdo. *V.* ***lleopárdo.*** | Pardo. | Léopard. | Leopardus.
párdo. *Colòr.* | Pardo. | Sombre. Obscur. | Fuscus.
páre. | Padre. | Pére. | Pater.
pared. | Pared. | Mur. Muraille. | Paries. Murus.
pared d'argamássa. | Tabique. | Muraille de brique. | Cratitius paries.
pared seca. | Jorfe. Pared de piedra seca. | Muraille de pierre séche. | Maceria. Paries saxeus.
paredad. | Cegado. Tabicado. | Fermé. Bouché. | Clausus. Obturatus.
⁺**paredadòr.** | Tapiador. | Ouvrier qui fait des murailles. | Parietis artifex.
paredar. | Cegar. Tabicar. | Fermer avec une cloison de briques. | Cratitio pariete claudere.
paredássa. | Paredon. | Grande muraille. | Crassior, celsior paries.
paredêta. | Paredilla. | Petite muraille. | Paries humilis, levis.
parei. | Par. | Paire. | Par.
pareia. | Pareja. | Paire. | Par.
pareias. *En el jóg.* | Parejas. | Deux points égaux. | Pares.
parénesis. | Parénesis. | Exhortation. | Paraenesis.
parénsa. | Apariencia. | Apparence. | Exterior species.
parènt. | Pariente. Deudo. | Parent. | Cognatus.
parentélla. | Parentela. | Parentage. | Cognatio.
parentesc. | Parentezco. | Parenté. | Consanguinitas.
paréntesis. | Paréntesis. | Parenthese. | Parenthesis.
parer. | Parecer. | Sentiment. Avis. Opinion. | Sententia. Opinio.
parhélio. | Parhelio. Paraselene. | Parélie. | Parhelius.
parid. | Parido. | Mis au jour. | Partus. Editus.
paridad. | Paridad. | Parité. | Paritas.
parificad. | Parificado. | Prouvé par des exemples. | Paritate probatus.
parificar. | Parificar. | Prouver par des exemples. | Paritate probare.
parir. | Parir. | Accoucher. Enfanter. | Parere.
parisiènsê. | Parisiense. | Parisien. | Parisiensis. Lutetianus.
parlad. | Hablado. | Dit. Parlé. | Dictus. Fatus. Loquutus.
parladòr. *V.* ***xerradòr***, ô ***xerraire.*** | Hablador. | Hableur. Grand parleur. | Loquax.[226]
parladòrs de mónjas. | Locutorio. | Parloir des Religieuses. | Clathri.
parlamènt. | Parlamento. | Parlement. | Senatus. Curia.
parlamènta. | Parla. Parlería. | Parlerie. | Loquacitas.
parlamentad. | Parlamentado. | Parlementé. | Collocutus. Confabulatus.
parlamentar. | Parlamentar. | Parlementer. | Colloqui. Confabulari.
parlamentári. | Parlamentario. | Parlementaire. | Ad colloquium spectans.
parlar. | Hablar. | Parler. | Fari. Loqui.
parlar entre dènts. | Musitar. | Marmoter. Parler bas. | Mussitare. Mutire.
parlár-se. | Hablarse. | Se parler. | Sese compellare.

226. **parladòr**] ô xerraire *solament a A.*

parlería. | Labia. | Grace dans le discours. | Facundia. Loquela.
parnásso. | Parnaso. | Parnasse. | Parnassus.
paronomásia. | Paronomasia. | Paronomase. Jeu de mots. | Paronomasia.
parótiga. | Parotida. | Parotide. | Parotis.
parpaióla. *Monêda.* | Parpalla. Parpasola. | Monnaie qui vaut deux quartos. | As duplex.
parpál. | Palanca. Barra. | Pied de chevre. | Vectis.
párra. | Parra. | Treille. Sep de vigne élevé. | Vitis pergulana.
parrál. | Emparrado. | Treille de vigne. | Vitibus instructa pergula.
parrèll. | Hyeso. | Plâtre. | Gypsum.
parricíde. | Parricida. | Parricide. | Parricida.
parricídi. | Parricidio. | Parricide. | Parricidium.
párroco. | Párroco. Cura Párroco. | Curé de Paroisse. | Parochus.
parróquia. | Parroquia. | Paroisse. | Paraecia.
parroquiá. | Parroquiano. | Paroissien. | Paraecianus.
parroquiál. | Parroquial. | Paroissial. | Parochialis.
parsimónia. | Parsimonia. | Économie. Épargne. | Parsimonia.
párt. | Parto. | Accouchement. | Partus.
párt. | Parte. | Partie. Portion. | Pars.
parténsa. | Partida. | Départ. | Profectio. Discessus.
partèra. | Parida. | Accouchée. | Puerpera. Enixa.
parterátge. | Tiempo del parto. | Le temps des couches. | Puerperium.
particiò. | Particion. | Partage. | Partitio.
particíp. | Participio. | Participe. | Participium.
participaciò. | Participacion. | Participation. | Participatio.
participad. | Participado. | Participé. | Participatus.
participánt. | Participante. | Participant. | Particeps.
participar. | Participar. | Participer. | Participare.
partícipê. | Partícipe. | Participant. | Particeps.
partícula. | Partícula. | Particule. | Particula.
particulár. | Particular. | Particulier. | Singularis. Specialis.
particularidad. | Particularidad. | Particularité. | Speciale quoddam.
particularisad. | Particularizado. | Particularisé. | Sigillatim enunciatus.
particularisar. | Particularizar. | Particulariser. | Sigillatim enunciare.
particularisár-se. | Particularizarse. | Se particulariser. | Primas ferre. À vulgo se secernere.
particularíssim. | Particularísimo. | Très particulier. | Valdè specialis.
particularíssimamènt. | Particularísimamente. | Très particuliérement. | Speciatim. Maximè.
particulármènt. | Particularmente. | Particuliérement. | Speciatim.
partid. | Partido. | Parti. | Discessus. Profectus.
partid. | Partido. Dividido. | Partagé. | Partitus. Divisus.
partid. ***Facciò.*** | Partido. | Parti. Faction. Ligue. | Partes. Factio.
partída. | Parte. | Partie. Portion. | Pars.
partidári. | Partidario. | Partisan. | Sectator.
partidòr. *V.* ***divisòr.*** | Partidor. Divisor. | Diviseur. | Divisor.
partidòra. | . | . | .
partiò. | Particion. | Partage. | Partitio.
partir. | Partir. | Partir. | Discedere. Proficisci.
partir. | Partir. | Partager. | Partiri.
partír-se. | Partirse. | . | .
parvedad. | Parvedad. | Petitesse. | Parvitas.
pás. | Paso. | Pas. | Gressus.
Pascásio. *Nóm d'hómê.* | Pascasio. |. | Paschasius.
pasmad. | Pasmado. | Pâmé. | Stupefactus.
pasmar. | Pasmar. | Étonner. Rendre interdit. | Obstupefacere.
pasmár-se. | Pasmarse. | Se pâmer. S'étonner. | Obstupescere.
pásmo. | Pasmo. | Pâmoison. | Spasmus. Stupor.
pasmòs. | Pasmoso. | Merveilleux. | Mirus. Stupore dignus.
pasmòsamènt. | Pasmosamente. | Avec admiration. | Mirè.
Pásqua. | Pascua. | Pâque. | Pascha.
pasquál. | Pascual. | Pascal. | Paschalis.
Pasquál. *Nóm d'hómê.* | Pasqual. | Paschal. | Pascharius.[227]
pasquí. | Libelo. Pasquin. | Libelle. | Famosus libellus.
pasquí infamatóri. | Perque. | Libelle diffamatoire. | Infamis libellus.
pássa. | Paso. | Pas. | Passus.
passáble. | Pasable. Pasadero. | Passable. Supportable. | Tolerabilis.
passad. | Pasado. | Passé. | Praeteritus.
passáda. | Pasada. | Passade. | Transitus.
passadís. | Pasadizo. | Passage de traverse. Corridor. | Pervius per domos transitus.
passadòr. | Pasadero. | Passable. Supportable. | Tolerabilis.
passadòra. | Pasadera. | Pierre de passage. | Lapis pro ponticulo deserviens.
pássamá. | Mainel. Pasamano. | Rampe d'escalier. | Scalare manûs adminiculum.

227. **Pasquál**] Pascharius *solament a A.*

pássamanèr. | Pasamanero. Cordonero. | Passementier. | Taeniarum opifex.
passánt. | Pasante. | Sous-Maître. | Hypodidascalius. Repetitor.
pássapórt. | Pasaporte. | Passeport. | Fides publica.
passar. | Pasar. | Passer. | Transire.
pássara solitária. | Alcion. | Alcyon. | Alcyon. Alcedo.
passarèll. | Pardillo. | Linotte. | Passerculus fuscus.
passarèll reál. | Cardenal. |. | Purpuratus Passerculus.
passár-se. | Pasar. | . | .
pássa-tèms. | Pasatiempo. | Passetemps. | Oblectamentum.
passátge. | Pasage. Paso. | Passage. | Transitus.
passatgèr. *Adjectíu.* | Pasagero. | Passager. | Fugax. Transitorius.
passatgèr. *Substantíu.* | Pasagero. | Passager. Voyageur. | Viator.
passetg. *Acciò de passetjár-se.* | Paseo. | Promenade. | Ambulatio.
passetg. *Lóc per passetjár-se.* | Paseo. Paseador. | Promenade. Promenoir. | Ambulacrum.
passetjad. | Paseado. | Promené. | Deambulatus.
passetjáda. | Paseo. | Promenade. | Deambulatio.
passetjadòr. | Paseador. | Celui qui se promene beaucoup. | Deambulator.
passetjar. | Pasear. | Se promener. | Deambulare.
passetjár-se. | Pasear. Pasearse. | Se promener. | Spatiari.
Pássia, ô ***passiò.*** | Pasion. | La passion de J. C. | Passio Domini.
passibilidad. | Pasibilidad. | Passibilité. | Patibilitas.
passíble. | Pasible. | Passible. | Patibilis.
passiò d'ánimo. | Pasion. | Passion. | Amor. Cupido.
passiò. *V.* ***flór de passionèra.*** | Pasionaria. Granadilla. | Grenadille, ou fleur de la passion. | Flos passionarius.
passionèr. | Pasionero. | Prêtre qui chante la Passion. | Qui Passionem in Evangelio canit.
passionèra. | Pasionaria. Granadilla. | Grenadille, ou fleur de la passion. | Flos passionarius.
passíu. | Pasivo. | Passif. | Passivus.
pásso. *V.* ***de pásso.*** | De paso. | Chemin faisant. À la hâte. | Obitèr. Cursim.
passól. | Cadillos. | Pêne de tisserand. | Orsa.
pást. | Pasto. | Pâture. Pâturage. | Pastus.
pásta. | Pasta. Masa. | Pâte. | Massa.
pásta de fulls, ô ***de fuis.*** | Hojaldre. | Poupelin. | Placenta.[228]

228. **pásta de fulls**] de fulls *solament a A.*

pásta reál. | Piñonata. | Espéce de nogat. | Massa ex tritis amygdalis et saccharo condita.
pastad. | Amasado. | Pêtri. | Subactus.
pastadòr. *El qui pásta.* | Amasador. | Celui qui pêtrit. | Pistor.
pastadòr. *Lóc per pastar.* | Panadería. | Boulangerie. | Pistrina.
pastanága. *V.* ***bastanága.*** | Zanahoria. | Panais, ou pastenade. | Pastinaca.
pastar. | Amasar. | Pêtrir. | Farinam depsere.
+**pástas d'els rèms.** | Lias. Orujo. | Marc de raisin. | Pasca. Vini mucor.
pastèra. | Artesa. Amasadera. | Huche à pêtrir le pain. | Mactra.
pasteráda. | Amasijo. | Pâte pour faire du pain. | Massa farinacea.
pastêta. | Engrudo. | Colle faite avec de la farine et de l'eau. | Gluten.
pastílla. | Pastilla. | Pastille. | Pastillus.
pastís. | Pastel. | Pâté. | Artocreas.
pastís en cárn, ô ***confitúra.*** | Tortada. | Grande tourte. Pâté. | Artocreatis genus.
pastissèr. | Pastelero. | Patissier. | Pistor. Crustularius.
pastissería. | Pasteleria. | Patisserie. | Pistoriae dapes.
+**pastonar.** | Dar de comer à la mano â un pácaro. | Abbecher. | Cibum avi ingerere.
pastòr. | Pastor. | Berger. Pasteur. Pâtre. | Pastor.
pastòra. | Pastora. | Bergére. | Mulier pecoris custos.
pastorál. | Pastoral. | Pastoral. | Pastoralis.
pastorélla. | Pastorela. | Pastorale. | Bucolicum poëma.
pastorêt. | Pastorcico. Zagal. | Petit berger. | Pastor.
pastorêta. | Pastorcica. Zagala. | Petite bergére. | Pastrix.
pastoríl. | Pastoril. Pastoricio. | Pastoral. | Pastoralis.
pastorilmènt. | Pastoralmente. | Pastoralement. | Pastorum more.
pastòs. | Viscoso. Glutinoso. | Visqueux. Pâteux. | Viscosus. Glutinosus.
pastúra. | Pastura. Apacentamiento. | Pâture. | Pabulum. Pastus.
pasturad. | Apacentado. Pastado. | Pû. | Pastus.
pasturar. | Apacentar. Pastar. | Paître. | Pasci.
páta. *V.* ***póta.*** | Pata. Pié. | Patte. | Ungula. Pes.
patapláf. | Zaparrada. Zaparrazo. | Chûte et bruit qu'on fait en tombant. | Fragor. Lapsus.
pataráta. | Patarata. | Mensonge. Sornette. | Commentum.

patárra. | Gazapa. Paxarota. | Mensonge. Imposture. | Mendacium.
patarrássos. | Patarraez. | Galauban. | Funis nauticus.
patárt. | Petardo. | Pétard. | Pyloclastrum.
pátas. *V. empát.* | Empate. | Égalité. Détention. | Detentio.
patátxa. | Patache. | Patache. | Modicus gaulus.
patêna. | Patena. Patera. | Patene. | Patena.
patènt. *Substantíu.* | Patente. | Brevet. Patente. | Diploma Regium.
patènt. *Adjectíu.* | Patente. | Manifeste. Évident. | Patens.
patentíssim. | Patentísimo. | Très évident. | Patentissimus.
patèntmènt. | Patentemente. | Évidemment. | Patentèr. Apertè.
patérn, ô ***paternál.*** | Paternal. | Paternel. | Paternus.
paternálmènt. | Paternalmente. | Paternellement. | Paterno animo.
paternidad. | Paternidad. | Paternité. | Paternitas.
patérno. | Paterno. | Paternel. | Paternus.
patétic. | Patético. | Pathetique. | Patheticus.
patéu. | Pastel. Pastelon. | Pâté. | Artocreas.
pátge. | Page. | Page. | Puer assecla.
patgèll. | Muestra. Modelo. | Échantillon. | Exemplum. Specimen.
patgel͟lad. | Conferido. Cotejado. | Échantillonné. | Collectus, exactus ad exemplum.[229]
patgel͟lar. | Cotejar un peso, una medida con su original. | Échantillonner. | Ad exemplar exigere.
patgêt. | Pagecito. Pagecillo. | Petit page. | Puerulus assecla.
páti. | Patio. | Cour de maison. | Impluvium. Area.
patíbulo. | Patíbulo. | Potence. Gibet. | Patibulum.
patid. | Padecido. | Souffert. | Toleratus.
patiêt. | Patin. Patinillo. | Petite cour d'une maison. | Impluvium.
patir. | Padecer. | Souffrir. | Pati.
patología. | Patología. | Pathologie. | Pathologia.
patráña. | Patraña. | Mensonge. Bourde. | Commentum.
patrenostrèra. *Animál.* | Cochinilla. Cucaracha. | Pourcelet. Cloporte. | Blatta. Porcellio. Multipeda.
pátria. | Patria. | Patrie. | Patria.
patriarcál. | Patriarcal. | Patriarchal. | Patriarchalis.
patriarcát. | Patriarcado. | Patriarchat. | Patriarchalis ditio.

229. **patgel͟lad**] Collectus, exactus ad exemplum *solament a B.*

patriárque. | Patriarca. | Patriarche. | Patriarcha.
patrício. | Patricio. | Patrice. | Patritius.
patrimóni. | Patrimonio. | Patrimoine. | Patrimonium.
patrimoniál. | Patrimonial. | Patrimonial. | Patrimonialis.
pátrio. | Patrio. | Qui appartient au Pere, ou à la Patrie. | Patrius.
patrióte. | Patriota. Compatriota. | Compatriote. | Eadem gente natus.
patrò, *de már.* | Patron. | Patron. | Nauclerus. Magister navis.
patrò. ***Protectòr.*** | Patron. | Patron. Défenseur. | Patronus.
patrò. ***Modélo.*** | Patron. | Patron. Modéle. | Exemplar. Prototypus.
patrocinad. | Patrocinado. | Protégé. Défendu. | Protectus.
patrocinar. | Patrocinar. | Protéger. Défendre. | Patrocinari.
patrocíni. | Patrocinio. | Protection. | Festum patrocinii B. M. V.
patròna. | Patrona. | Patrone. | Patrona.
patronát. | Patronato. Patronazgo. | Patronage. | Patronatus.
patronímic. | Patronímico. | Patronymique. | Patronymicum nomen.
patrúl͟la. | Patrulla. | Patrouille. | Exploratorae excubiae.
patxòrra. | Flema. Pachorra. | Flegme. Lenteur. Indolence. | Lentitudo. Tarditas.
páu. | Paz. | Paix. | Pax.
Páu. *Nóm d'hómê.* | Pablo. | Paul. | Paulus.
páuma. | Palma. | Palme. | Palma.
páuma de la má. | Palma. | La paume de la main. | Vola. Palma.
paumáda. | . | . | .
páumas. | Palma. | Feuille du palmier. | Palma.
Paulí. | Paulino. | Paulin. | Paulinus.
paupáble. | Palpable. | Palpable. | Palpabilis. Evidens.
paupáblamènt. | Palpablemente. | Palpablement. | Manifestè. Evidentèr.
paupad. | Palpado. Tentado. | Tâtonné. | Palpatus.
paupad. | Tardado. | Tardé. | Cunctatus.
paupar. | Palpar. Tentar. | Tâtonner. | Palpare.
paupar. | Tardar. | Tarder. | Morari. Cunctari.
paupèra. | Tardanza. | Délai. Lenteur. | Mora. Cunctatio.
páusa. | Pausa. | Pause. | Pausa. Requies.
pausad. | Pausado. | Posé. Paisible. Modéré. | Lentus. Placidus.
pausádamènt. | Pausadamente. | Doucement. Sans précipitation. | Lentè. Placidè.

páuta. | Pauta. | Régle. | Regula. Norma.
pautad. | Pautado. | Réglé. | Regulâ obsignatus.
pautar. | Pautar. | Régler. | Regulam praebere.
pavána. *Cért báll.* | Pavana. | Pavane. | Tripudium quoddam serium.
pavelÎò. | Pabellon. | Pavillon. | Tentorium.
pavês. | Paves. | Pavois. | Scutum oblongum.
pávido. | Pávido. | Peureux. Craintif. | Pavidus.
pavimènt. | Pavimiento. | Pavé d'une maison. | Pavimentum.
pavióta. *Aucèll.* | Paviota. | Alcyon. | Alcyon.
pavòr. | Pavor. | Peur. Effroi. Frayeur. | Pavor.
pavoròs. | Pavoroso. | Peureux. | Pavidus.
pavoròsamènt. | Pavorosamente. | Avec frayeur. | Pavidè.

pe

peál. | Peal. | Ce qui couvre le pied. | Pedulis.
peáña. | Peana. Peaña. | Escabeau. Escabelle. | Scabellum.
peátge. | Peage. | Péage. | Portorium.
pebráda. | Pebrada. Pebre. | Poivrade. | Piperatum condimentum.
pebre bó. | Pimienta. | Poivre. | Piper.
pebre bord. | Pimenton. | Gros poivre. | Piperis pulvis.
pebrèr. | Pimiento. | Poivrier. | Piper.
pebrèra. | Pimentero. | Poivriére. | Piperis vasculum.
pebrêt. *Aucèll.* | Ave fria. | Vaneau. | Silvestris columbae genus. Vanellus.
pebrót. | Pimiento. | Poivre d'espagne. | Piperitis.
pècad. *Vèrb.* | Pecado. | Péché. | Peccatum.
pècad. *Nóm.* | Pecado. | Péché. | Peccatum.
pècadòr. | Pecador. | Pécheur. | Peccator.
pècadòra. | Pecadora. | Pécheresse. | Peccatrix.
pècaminòs. | Pecaminoso. | Qui conduit au péché. | Peccato obnoxius.
pècar. | Pecar. | Pécher. | Peccare.
pectorál. | Pectoral. | Pectoral. | Pectoralis.
pectorál de bísbe. | Pectoral. | Croix que les Evêques portent sur la poitrine. | Crux pectoralis.
peculát. | Peculado. | Péculat. | Peculatus.
peculiar. | Peculiar. | Propre. Particulier. Spécial. | Peculiaris.
pecúlio. | Peculio. Pegujal. | Pécule. | Peculium.
pedagóg. | Pedagogo. | Pédagogue. Régent. | Paedagogus.
pedáneo. | Pedáneo. | Juge de village. | Pedaneus Judex.
pedernál. *V.* ***pèdra foguèra.*** | Pedernal. | Caillou. | Silex.
pedestál. | Pedestal. | Piédestal. | Stylobates.
pedèstre. | Pedestre. | Qui va à pied. | Pedestris.
pèdra. | Piedra. | Pierre. | Lapis. Petra.
pèdra bláva. *V.* ***llosèÎla.*** | Pizarra. | Ardoise. | Lamella saxea.
pèdra, *qui cáu d'el cél.* | Piedra. | Grêle. | Grando.[230]
pèdra de la bofêta. | Piedra. Cálculo. | Calcul. Gravelle. | Calculus.
pèdra d'escopêta. | Pedernal. | Pierre à fusil. | Silex politus. Pyrites.
pèdra de tóc. | Piedra de toque. | Pierre de touche. | Lydius lapis.
pèdra foguèra. | Pedernal. | Caillou. | Silex.
pèdra imán. | Piedra iman. | Pierre d'aimant. | Magnes lapis.
pèdra infernál. | Piedra infernal. | Pierre infernale. | Lapis causticus.
pèdra tòsca. | Piedra pómez. | Pierre ponce. | Pumex.
pedráda. | Pedrada. | Coup de pierre. | Lapidis ictus.
pedrádas. | Petrera. | Combat à coups de pierre. | Petricosa rixa.
pedregár. | Pedregal. | Lieu pierreux. | Saxetum.
pedregòs. | Pedregoso. | Pierreux. Rempli de pierres. | Lapidosus.
pedreñ. *Conjunt de pèdras.* | Pedriza. Pedrizal. | Amas de pierres détachées. | Lapidum copia.
pedrèr. | Pedrero. | Pierrier. Petite piéce d'artillerie. | Tormentum minus nauticum.
pedrèra. | Cantera. Pedrera. | Carriére. | Lapidicina.
pedrèra de guix. | Hyesal. Hyesar. | Plâtriere. | Gypsi fodina.
pedrería. | Pedrería. | Pierreries. | Gemmae.
pedrêta. | Piedrecilla. | Petite pierre. | Lapillus.
pedrís. | Poyo. | Banc de pierre. | Podium.
pedrissáda. | . | . | .
pedrúsca, ô ***gráva.*** | Cascajo. Rocalla. | Gravier. Rocaille. | Glarea.
pêga. | Pez. | Poix. | Pix.
[+]**pêga-grèga.** | Pez griega. | Poix grecque. | Pix graeca.
Pègásio. *Caváll.* | Pegasio. | Pégase. Cheval aîlé. | Pegasus.
pegat. | Parche. Pegado. | Emplâtre. | Splenium.
pel. | Pelo. | Poil. | Pilus.
[+]**pel de cuca.** | Hijuela. |. | Corda ex ventriculis bombycis contorta.
pelacáñas. | Pelafustan. | Négligent. | Incuriosus.
pelad. | Pelado. | Pelé. | Pilatus. Depilis.
peladíÎla. *V.* ***alopecía.*** | Pelonía. Alopecía. | Pelade. Alopécie. | Alopecia.

230. **pèdra qui caú d'el cél**] qui cáu *solament a B*.

peladúras. | Raeduras. Mondaduras. | Pelures des fruits. | Putamina. Purgamenta.
Pelágio. *Nóm d'hómê.* | Pelagio. | Pélage. | Pelagius.
peláia. *Pèx.* | Platija. Suela. Acedía. | Plie. | Solea. Linguncula.
pelar. | Pelar. | Peler. | Pilare.
pelár-se. | Pelarse. | Se peler. | Pilis denudari.
pelèa. | Pelea. | Combat. Bataille. | Pugna.
pelead. | Peleado. | Combattu. | Dimicatus.
peleadòr. | Peleador. Peleante. | Combattant. | Pugnator. Dimicans.
pelear. | Pelear. | Combattre. | Pugnare. Dimicare.
pelêt. | Pelillo. Pelito. | Petit poil. | Pilus brevis.
pèlfa. | Felpa. | Peluche. Panne de soie. | Pannus sericus villosus.
pelicáno. *Aucèll.* | Pelicano. | Pélican. | Pelicanus.
pelítre. *Hèrba.* | Pelitre. | Pyretre. | Pyrethrum.
pèll. | Piel. | Peau. | Pellis.
[+]**pèll envel̃utáda.** | Badana de color y velluda. | Alude. | Aluta.
pel̃arênga. | Piltrafa. | Viande maigre qui n'est que peau. | Carnea pellis.
pel̃aríngo. | Calandrajo. | Guenille. Haillon. Chiffon. | Pannus. Pannucia.
pel̃êta. | Pelicula. Pellejina. | Petite peau mince et déliée. | Pellicula.
pel̃íssa. | Pellico. | Vêtement fait de peaux avec le poil. | Melota.
pel̃ófa. | Cascarilla. Hollejo. | Pellicule qui couvre les fruits et les legumes. | Folliculus. Cuticula.
pelosèl̃la. *Hèrba.* | Oreja de raton. Paplina. | Oreille de souris. | Auricula muris.
[+]**peltrètg.** | Escombros. Broza. | Décombres. | Rudera.
pelud. | Peludo. Peloso. | Velu. Couvert de poil. | Pilosus.
pèna. | Pena. | Peine. | Paena.
penad. | Pesaroso. | Chagrin. Affligé. | Dolens. Paenitens.
penad. | Penado. | Châtié. Puni. | Mulctatus. Castigatus.
penadís. | Panadizo. | Panaris. | Paronichium.
penál. | Penal. | Pénal. | Paenalis.
penalidad. | Penalidad. | Souffrance. Affliction. | Molestia. Labor.
penar. | Penar. | Pâtir. Souffrir. Peiner. | Pati.
[+]**penar.** | Penar. | Châtier. Punir. | Poenam imponere.
penátês. | Penates. | Pénates. | Penates.
penca. | Penca. | La côte d'un pied de cardes, d'artichaux. | Cardui folium.
pendéncia. | Pendencia. | Querelle. Dispute. | Rixa. Jurgium. Contentio.
pendènt. | Pendiente. | Pendant. Dépendant. | Pendens. Haerens.
pendò. | Pendon. | Enseigne. Guidon. | Signum. Vexillum.
péndola. | Péndola. | Balancier d'une montre. | Libramentum.
pendrer. | Tomar. Coger. Prender. | Prendre. | Capere. Apprehendere.
penedid. | Arrepentido. | Repenti. | Poenitens.
penedimènt. *V.* ***arrepentimènt.*** | Arrepentimiento. | Repentir. Repentance. | Poenitentia.
penedír-se. | Arrepentirse. | Se repentir. | Poenitere.
pènel. | Entrepaño. | Compartiment. Petit panneau. | Quadrata tabula.
penetrabilidad. | Penetrabilidad. | Pénétrabilité. | Penetrabilitas.
penetráble. | Penetrable. | Pénétrable. | Penetrabilis.
penetraciò. | Penetracion. | Pénétration. | Penetratio.
penetrad. | Penetrado. | Pénétré. | Penetratus.
penetránt. | Penetrante. | Pénétrant. | Penetrans.
penetrar. | Penetrar. | Pénétrer. | Penetrare.
penetratíu. | Penetrativo. | Pénétratif. | Penetrandi vim habens.
pènible. *V.* ***penòs.*** | Penoso. | Pénible. | Acerbus. Molestus.
penicált. *Plánta. V.* ***cárd-sigrèll.*** | Cardo corredor. Cabezuela. | Panicaut. Chardon à plusieurs têtes. | Eringion. Centum capita.[231]
península. | Peninsula. | Péninsule. Presqu'île. | Peninsula.
peniténcia. | Penitencia. | Pénitence. | Poenitentia.
penitenciad. | Penitenciado. | . | .
penitenciál. | Penitencial. | Pénitentiel. | Poenitentialis.
penitenciar. | Penitenciar. | Imposer une pénitence. | Poenam indicere.
penitenciaría. | Penitenciaría. | Pénitencerie. | Poenitentiaria.
penitencièr. | Penitenciario. | Pénitencier. | Summus Poenitentiarius.
penitènt. | Penitente. | Pénitent. | Poenitens.
penitentíssim. | Penitentísimo. | Très pénitent. | Valdè poenitens.
penjad. | Ahorcado. Colgado. | Pendu. | Strangulatus. Suspensus.
penjadís. | Pendiente. Pendulo. | Pendant. Qui pend. | Pendens.

231. **penicált**] Plánta *solament a A.*

penjamènt. | Suspension. | L'action de pendre, de suspendre. | Suspendium.
penjar. | Ahorcar. Colgar. | Pendre. Suspendre. | In crucem tollere. Suspendere.
penjár-se. | Ahorcarse. Colgarse. | Se pendre. | Vitam finire suspendio.
penjói de rèms. | Colgajo de uvas. | Moissine. Grappes de raisins pendues. | Uvarum pensum. Uvae pensiles.
penòs. | Penoso. | Pénible. | Acerbus. Molestus.
penòsamènt. | Penosamente. | Péniblement. | Acerbè. Molestè.
penosíssim. | Penosísimo. | Très pénible. | Acerbissimus. Molestissimus.
pensad. | Pensado. | Pensé. | Cogitatus.
pensamènt. | Pensamiento. | Pensée. | Cogitatio.
pensamènts. *Flór.* | Trinitaria. Pensier. | Pensée. Espéce de violette. | Viola tricolor, flammea.
pensar. | Pensar. | Penser. | Cogitare. Meditari.
pensár-se. | Creerse. | Croire. | Credere.
pensatíu. | Pensativo. | Pensif. | Cogitabundus.
pensiò. | Pension. | Pension. | Census. Pensio.
pensionad. | Pensionado. | Chargé d'une pension. | Pensione gravatus.
pensionar. | Pensionar. | Charger quelque chose d'une pension. | Pensionem imponere.
pensionári. | Pensionario. | Pensionnaire. | Pensionarius.
pensioníste. | Pensionista. | Pensionnaire. | Qui pensione gaudet.
pentágono. | Pentágono. | Pentagone. | Pentagonus.
pentagrama. | Pentagramma. | Les lignes qui servent à noter la musique. | Pentagramma.
pentámetro. | Pentámetro. | Pentametre. | Pentameter.
Pentatéuco. | Pentateuco. | Pentateuque. | Pentateucum.
Pentecóstes. | Pentecostes. | Pentecôte. | Pentecoste.
pentinad. | Peinado. | Peigné. | Comptus.
pentináda. | Peinada. Peinadura. | L'action de se peigner. | Crinium discriminatio.
pentinadòr. | Peinador. | Peignoir. | Pectendis crinibus linteum deserviens.
pentinadòr de cáñum. | Rastrillador. | Celui qui serance. | Qui linum pectit.
pentinar. | Peinar. | Peigner. | Pectere.
pentinar cáñum. | Rastrillar. | Serancer. | Linum pectere.
pentinár-se. | Peinarse. | Se peigner. | Se pectere.
penúltim. | Penúltimo. | Pénultiéme. | Penultimus.
penúria. | Penuria. | Disette. | Penuria. Inopia.
peña. | Peña. | Roche. Rocher. Roc. | Rupes. Saxum.
peñòra. | Prenda. | Gage. | Pignus.
peñorad. | Multado. | Condamné à une amende. | Mulctatus.
peñoramènt. | Multa. | Amende. | Mulcta.
peñorar. | Multar. | Condamner à une amende. | Mulctare.
peò. | Peon. | Manoeuvre. Aidemaçon. | Operarius.
peón. *Prosódia.* | Peon. | Pied de quatre sillabes. | Poeon.
peónia. *Plánta.* | Peonía. | Pivoine. | Poeonia.
per. *Advérbi de llóc.* | Por. | Par. | Per.
per. *Preposiciò.* | Por. | À cause de. | Propter. Ob. Per. Pro.
pera. *Fruita.* | Pera. | Poire. | Pyrum.
pera. *Preposiciò.* | Para. Por. | Pour. Par. | Pro. Ut. Ad.
perabè. | Parabien. | Félicitation. | Gratulatio.
⁺**peras de la náu.** | Mosqueruelas. | Poires muscadelles. | Moschatura pira.
percál. *Róba.* | . | . | .
percebrer. ***Compendrer.*** | Percibir. | Connaître. Comprendre. | Intelligere.
percebrer. ***Reculli̇r.*** | Percebir. | Percevoir. | Percipere.
percebud. ***Comprês.*** | Percibido. | Compris. Apperçu. | Intellectus.
percebud. ***Reculli̇d.*** | Percebido. | Perçu. | Perceptus.
percepciò. | Percepcion. | Perception. | Perceptio.
perceptíble. | Perceptible. | Qui peut être apperçu. | Quod percipi potest.
percínta. *V.* ***cintúra.*** | Cintura. Pretina. | Ceinture. Courroie de cuir. | Cingulum. Zona.
perçó. | Por tanto. | C'est pourquoi. | Ideò. Idcircò.
percucièn t. | Percuciente. | Frappant. Qui frappe. | Percutiens.
percussiò. | Percusion. | Percussion. | Percussio.
percussòr. | Percusor. | Celui qui frappe. | Percussor.
perdiciò. | Perdicion. | Perdition. | Perditio. Ruina.
perdigòns. | Perdigones. | Dragée. | Globulus plumbeus.
perdigót. *Aucèll.* | Perdigon. | Perdrix mâle. | Perdix mas.
perdíu. *Aucèll.* | Perdiz. | Perdrix. | Perdix.
perdiuêta. | Perdigon. | Perdreau. Jeune perdrix. | Perdicis pullus.
perdò. | Perdon. | Pardon. Grace. | Venia. Remissio.
perdonáble. | Remisible. Perdonable. | Pardonnable. | Remissibilis.

perdonad. | Perdonado. | Pardonné. | Remissus.
perdonar. | Perdonar. | Pardonner. | Ignoscere. Remittere.
pérdrer. | Perder. | Perdre. | Perdere. Amittere.
pérdua. | Pérdida. | Perte. | Jactura. Damnum.
perdud. | Perdido. | Perdu. | Perditus. Amissus.
perdudamènt. | Perdidamente. | Éperdument. | Perditè. Efflictim.
perdudíssim. | Perdidísimo. | Très perdu. | Profligatissimus.
perdulári. | Perdulario. | Négligent. | Incuriosus.
perduráble. | Perdurable. | Qui doit toujours durer. | Perpetuus.
Père. *Nóm d'hómê.* | Pedro. | Pierre. | Petrus.
per eczèmple. *Adv.* | Por exemplo. | Par exemple. | Exempli causâ.
peregrí. | Peregrino. | Pélérin. | Peregrinus.
peregrinaciò. | Peregrinacion. | Pélérinage. | Peregrinatio.
peregrinad. | Peregrinado. | Voyagé hors de son pays. | Peregrinatus.
peregrinánt. | Peregrinante. | Voyageant. Qui voyage. | Peregrinans.
peregrinar. | Peregrinar. | Voyager hors de son pays. | Peregrinari.
peremtóri. | Perentorio. | Peremptoire. | Peremptorius.
peremtóriamènt. | Precisamente. | Précisément. | Praecisè.
perènnê. | Perenne. | Perpétuel. | Perennis.
perèra. *Ábre.* | Peral. | Poirier. | Pyrus.
pereròs. | Perezoso. | Paresseux. | Piger. Segnis.
pereròsamènt. | Perezosamente. | Nonchalamment. | Pigrè. Lentè.
perêsa. | Pereza. | Paresse. | Pigritia. Segnities.
perêta. | Perilla. | Petite poire. | Exiguum pyrum.
perfecciò. | Perfeccion. | Perfection. | Perfectio.
perfeccionad. *V.* ***perficionad.*** | Perfeccionado. Perficionado. | Perfectionné. | Perfectus. Absolutus.
perfectíssim. | Perfectísimo. | Très parfait. | Perfectissimus.
perfectíssimamènt. | Perfectísimamente. | Très parfaitement. | Perfectissimè.
perfectíu. | Perfectivo. | Ce qui peut donner la perfection. | Perfectivus.
perfèt. | Perfecto. | Parfait. | Perfectus.
perfètamènt. | Perfectamente. | Parfaitement. | Perfectè. Egregiè.
perficionad. | Perficionado. | Perfectionné. | Perfectus. Absolutus.
perficionar. | Perficionar. | Perfectionner. | Perficere. Absolvere.
perfídia. | Perfidia. | Perfidie. Infidélité. | Perfidia.
pérfido. | Perfido. | Perfide. | Perfidus.
perfíl. | Perfil. Perfiladura. | Profil. | Catagraphum.
perfilad. | Perfilado. | Profilé. | Delineatus. Obliquatus.
perfilar. | Perfilar. | Profiler. | Delineare.
per-fórsa. | Por fuerza. Forzadamente. | Par force. | Per vim.
perfúm. | Perfume. Sahumerio. | Parfum. | Suffimentum.
perfumad. | Perfumado. | Parfumé. | Suffitus.
perfumáda. | Sahumadura. | L'action de parfumer. | Suffimentum.
perfumadòr. | Perfumador. Sahumador. | Parfumeur. | Suffitor.
perfumar. | Perfumar. Sahumar. | Parfumer. | Suffire.
perfuntóri. | Perfunctorio. | Qui se fait par manière d'acquit. | Perfunctorius.
pergirar. | Revolver. | Remuer une chose de côté et d'autre. | Revolvere.
periámbo. | Periambo. | Périambe. | Periambus.
perícia. | Pericia. | Adresse. Habileté. | Peritia.
periécos. | Periecos. | Périéciens. | Perieci.
periféria. | Periferia. | Périphérie. | Peripheria.
perifoll̃os. | Perifollos. | Ornements que les femmes mettent à leur tête. | Capitis muliebris speciosi ornatus.
perífrasis. | Perifrasis. | Périphrase. | Periphrasis.
perigèo. | Perigeo. | Périgée. | Perigoeum.
perigùèla. | . | . | .
perihelio. | Perihelio. | Périhélie. | Perihelium.
perill. | Peligro. | Danger. Péril. | Periculum. Discrimen.
periĺlad. | Peligrado. | Péri. | Peritus.
periĺlar. | Peligrar. | Risquer. Être en danger. | Periclitari.
periĺlòs. | Peligroso. | Périlleux. | Periculosus.
periĺlòsamènt. | Peligrosamente. | Périlleusement. | Periculosè.
periĺlosíssim. | Peligrosísimo. | Très dangereux. | Periculosissimus.
periódic. | Periódico. | Périodique. | Periodicus.
período. | Período. | Période. | Periodus.
peripatétic. | Peripatetico. | Péripatéticien. | Peripateticus.
periscios. | Periscios. | Habitants du cercle Arctique. | Periscii.
peritíssim. | Peritísimo. | Très habile. | Peritissimus.
períto. | Perito. | Habile. | Peritus.
perjudicad. | Perjudicado. | Qui a causé du dommage. | Depravatus.

perjudicar. | Perjudicar. | Causer du dommage. | Nocere.
perjudíci. | Perjuicio. Menoscabo. | Préjudice. | Damnum.
perjudiciál. | Perjudicial. | Préjudiciable. Nuisible. | Noxius.
perjudicialíssim. | Perjudicialísimo. | Très nuisible. | Damnosissimus.
perjurad. | Perjurado. | Qui a juré à faux. | Perjuratus.
perjurar. | Perjurar. Jurar falso. | Parjurer. | Pejerare. Perjurare.
perjúrio. | Perjurio. | Parjure. | Perjurium.
perjúro. | Perjuro. | Parjure. | Perjurus.
pérla. | Perla. | Perle. | Margarita.
permanéncia. | Permanencia. | Persévérance. Stabilité. | Permansio.
permanènt. | Permanente. | Permanent. Stable. | Permanens. Constans.
permanescud. | Permanecido. | Persévéré. Duré. | Permansum.
permanexer. | Permanecer. | Persévérer. Durer. | Permanere.
permês. | Permitido. | Permis. | Permissus.
permetrer. | Permitir. | Permettre. | Permittere.
permís, ô ***permissiò.*** | Permiso. Permision. | Permission. | Permissio. Licentia.
permissíu. | Permisivo. | Qui renferme le pouvoir de faire une chose. | Permissivus.
permódol. | Can. Modillon. | Modillon. | Mutulus. Telamon.
permúta, ô ***permutaciò.*** | Permuta. Permutacion. | Permutation. Troc. | Permutatio.
permutad. | Permutado. | Changé. Troqué. | Permutatus.
permutar. | Permutar. | Changer. Troquer. | Permutare.
pérn. | Perno. | Gros clou à tête ronde. | Clavus rotundus.
pérna. | Pierna. | Jambe. | Tibia.
pernetjad. | Perneado. | Gambadé. | Crura crebrò motus.
pernetjar. | Pernear. | Gambader. | Crura crebrò movere.
perniciòs. | Pernicioso. | Pernicieux. | Perniciosus.
perniciòsamènt. | Perniciosamente. | Pernicieusement. | Perniciosè.
perniciosíssim. | Perniciosísimo. | Très pernicieux. | Perniciosissimus.
perníl. | Pernil. Jamon. | Jambon. | Perna.
peró. *Conjunciò.* | Pero. | Mais. | At. Ast. Sed.
peról. | Perol. | Poële à faire des confitures. | Ahenum. Cacabus. Nasiterna.
peroraciò. | Peroracion. | Peroraison. | Peroratio.
perorad. | Perorado. | Déclamé. | Declamatus.
perorar. | Perorar. | Déclamer. | Dicere. Orare. Declamare.
perpendiculár. | Perpendicular. | Perpendiculaire. | Perpendicularis.
perpendiculármènt. | Perpendicularmente. | Perpendiculairement. | Perpendicularitèr.
perpetraciò. | Perpetracion. | L'action de commettre un crime. | Perpetratio.
perpetrad. | Perpetrado. | Commis. | Perpetratus.
perpetradòr. | Perpetrador. | Celui qui commet un crime. | Perpetrator.
perpetrar. | Perpetrar. | Commettre un crime. | Perpetrare.
perpetuaciò. | Perpetuacion. | Perpétuité. Continuité. | Perpetuitas. Continuatio.
perpetuad. | Perpetuado. | Perpétué. | Perpetuatus.
perpétuamènt. | Perpetuamente. | Perpétuellement. | Perpetuò.
perpetuar. | Perpetuar. | Perpétuer. | Perpetuare.
perpetuïdad. | Perpetuidad. | Perpétuité. | Perpetuitas.
perpétuo. | Perpetuo. | Perpétuel. | Perpetuus.
perplécs. | Perplexô. | Perplexe. | Perplexus. Haesitans.
perplecsidad. | Perplexîdad. | Perplexité. | Perplexitas.
perque. | Porque. | Pourquoi. Parce que. | Quare. Quia.
perrúca. | Peluca. | Perruque. | Supposititia caesaries.
perruquèr. | Peluquero. | Perruquier. | Comarum exemptilium concinnator.
persecuciò. | Persecucion. | Persécution. | Persecutio.
pérsega. *Pèx.* | Perga. Perca. | Perche. | Perca.
perseguid. | Perseguido. | Poursuivi. Persécuté. | Persecutus. Vexatus.
perseguidòr. | Perseguidor. | Persécuteur. | Persecutor.
perseguir. | Perseguir. | Poursuivre. Persécuter. | Persequi. Vexare.
perseveráncia. | Perseverancia. | Persévérance. | Perseverantia.
perseverad. | Perseverado. | Persévéré. | Perseveratus.
perseveránt. | Perseverante. | Persévérant. | Perseverans.
perseverar. | Perseverar. | Persévérer. | Perseverare.
persiána. | Persiana. | Jalousie. | Transenna.
persignad. | Persignado. | Qui a fait le signe de la croix avec le pouce. | Signo crucis munitus.

persignar. | Persignar. | Faire sur autrui le signe de la croix avec le pouce. | Signo crucis munire.
persignár-se. | Persignarse. | Faire le signe de la croix avec le pouce. | Signo crucis se munire.
persisténcia. | Persistencia. | Persévérance. Fermeté. | Perseverantia.
persistènt. | Persistente. | Persistant. Ferme. | Persistens. Permanens.
persistid. | Persistido. | Persisté. | Institum.
persistir. | Persistir. | Persister. | Persistere. Insistere.
persòna. | Persona. | Personne. | Persona.
personál. | Personal. | Personnel. | Personalis.
personalidad. | Personalidad. | Personnalité. | Personalitas.
personálmènt. | Personalmente. | Personnellement. | Propriâ personâ. Coràm.
personát. | Personado. Personage. | Personnat. | Personatus.
personátge. | Personage. | Personnage. | Persona. Vir insignis.
personèr. | Personero. | Procureur. | Procurator.
perspectíva. | Perspectiva. | Perspective. | Perspectiva.
perspicácia. | Perspicacia. | Pénétration d'esprit. | Perspicacia.
perspicás. | Perspicaz. | Clairvoyant. Éclairé. | Perspicax.
perspicuïdad. | Perspicuidad. | Clarté. Évidence. | Perspicuitas.
perspícuo. | Perspícuo. | Clair. Évident. | Perspicuus.
persuadíble. | Persuadible. | Persuasible. | Persuasibilis.
persuadid. | Persuadido. | Persuadé. | Suasus. Persuasus.
persuadir. | Persuadir. | Persuader. | Suadere. Persuadere.
persuadír-se. | Persuadirse. | Se persuader. | Suaderi. Credere.
persuasiò. | Persuasion. | Persuasion. | Suasio. Persuasio.
persuasíu. | Persuasivo. | Persuasif. | Persuasorius.
persuasíva. | Persuasiva. | Le talent de persuader. | Eloquentiae vis.
pertangud. | Pertenecido. | Appartenu. | Attentum.
pertañènt. | Perteneciente. | Appartenant. | Pertinens. Attinens.
pertáñer. | Pertenecer. | Appartenir. | Pertinere. Attinere.[232]

232. **pertáñer**] Attinere *solament a B.*

pertinácia. | Pertinacia. | Opiniâtreté. Obstination. | Pertinacia.
pertinás. | Pertinaz. | Opiniâtre. Obstiné. | Pertinax. Pervicax.
pertinásmènt. | Pertinazmente. | Opiniâtrement. | Pertinacitèr.
pertocad. | Pertenecido. | Appartenu. | Attentum.
pertocar. | Pertenecer. | Appartenir. | Pertinere. Attinere.
per tot tèms. | Para siempre. | Toujours. En tout temps. | Semper.
pertrèt. | Escombro. | Décombres. | Rudera.
pertrètxos. | Pertrecho. Apresto. | Munition. Préparatif. | Munitio. Apparatus.
perturbaciò. | Perturbacion. | Trouble. | Perturbatio.
perturbad. | Perturbado. Turbado. | Troublé. | Perturbatus.
perturbádamènt. | Perturbadamente. | Avec trouble. | Perturbatè.
perturbadòr. | Perturbador. | Perturbateur. | Perturbator.
perturbar. | Perturbar. | Troubler. | Perturbare.
perturbár-se. | Turbarse. | Se troubler. | Timore implicari.
pervenir. *V. arribar.* | Llegar. | Parvenir. | Pervenire. Aliquid assequi.
per ventúra. | Tal vez. Acaso. Por ventura. | Peut-être. | Fortassis.
pervérs. | Perverso. | Pervers. | Perversus.
pervérsamènt. | Perversamente. | Méchamment. | Perversè. Improbè.
perversidad. | Perversidad. | Pervérsité. | Perversitas.
perversiò. | Perversion. | Perversion. | Perversio.
pervertid. | Pervertido. | Perverti. | Perversus. Corruptus.
pervertidòr. | Pervertidor. Perversor. | Séducteur. | Perversor. Seductor.
pervertir. | Pervertir. | Pervertir. | Pervertere.
pérxa. | Percha. Pértiga. | Perche. | Pertica.
perxad. | Aporreado. Cascado. | Battu. Frappé. | Verberatus.
perxadòr. | Aporreante. | Frappant. Qui bat. | Percutiens.
perxancáda. | Aporreadura. | L'action de battre quelqu'un. | Percussio.
perxar. | Aporrear. Cascar. | Battre. Donner des coups. | Verberare.
perxár-se. | Aporrearse. | Se battre. Se donner des coups. | Cruciare se.
pês. | Peso. | Poids. | Pondus.
pesad. | Pesado. | Pesé. | Ponderatus.

pesáda. | Peso. | Poids. | Pondus sancitum.
pesádamènt. | Pesadamente. | Pesamment. | Gravitèr.
pesadêsa. | Pesadez. Peso. | Pesanteur. | Gravitas. Onus.
pesadíssim. | Pesadísimo. | Très pesant. | Gravissimus.
pesadíssimamènt. | Pesadísimamente. | Très pesamment. | Gravissimè.
pesadòr. | Pesador. | Peseur. | Libripens.
pèsamê. | Pesame. | Compliment de condoleance. | Officiosa doloris significatio.
pesánt. | Pesado. | Pesant. | Onerosus. Gravis.
pesantòr. | Pesadez. Peso. | Pesanteur. | Gravitas. Onus.
pesar. | Pesar. | Peser. | Ponderare.
pèsár. | Pesar. Pesadumbre. | Chagrin. Regret. | Aegritudo animi.
pêsca. | Pesca. | Pêche. | Piscatio. Pisces.
pescad. | Pescado. | Pêché. | Piscatus.
pescáda. | Pesca. | Pêche. | Piscatus.
pescadòr. | Pescador. | Pêcheur. | Piscator.
pescar. | Pescar. | Pêcher. | Piscari.
pescatería. | Pescadería. | Poissonnerie. | Piscarium forum.
[+]**pesèbre.** *V.* ***menjadòra.*** | Pesebre. | Creche. | Praesepe.
pesquèra. | Pesquera. Pesquería. | Pêcherie. | Piscaria.
pesquerèll. *Pèx.* | Breca. Breque. | Able. Ablette. | Alburnus.
pesquíssa. | Pesquisa. | Perquisition. | Inquisitio.
pesquissadòr. | Pesquisidor. | Enquêteur. | Inquisitor.
pèssa. | Pieza. | Piéce. | Pars. Portio.
pessebrò. | Pesebron. | Le fond d'un carrosse. | Rhedae tabulatum.
pessêta. | Peseta. | Un franc. Une livre. | Didrachmum argenteum.
pessíg. | Pellizco. Pizco. Repizco. | Pincement. | Vellicatio.
pessíg, ô ***pessigáda.*** | Pizco. Pellico. | Pincée. | Digitorum captus.
pessigad. | Pellizcado. Repizcado. | Pincé. | Vellicatus.
pessigar. | Pellizcar. Repizcar. | Pincer. | Vellicare.
pessigóias. *V.* ***cossigóias.*** | Cosquillas. | Chatouillement. | Titillatio.
péssim. | Pésimo. | Très méchant. | Pessimus.
péssimamènt. | Pésimamente. | Très mal. | Pessimè.
pésta. | Peste. | Peste. | Pestis.
pestáña. | Pestaña. | Cil, poil des paupiéres. | Cilia.
pestèll de pórta. | Pestillo. | Targette. Loquet. | Sera. Cadivus pessulus.
pestífero. | Pestífero. | Pestiferé. Pestilentiel. | Pestiferus.
pestiléncia. | Pestilencia. | Peste. | Pestis.
pestilenciál. | Pestilencial. | Pestilentiel. | Pestilens.
pestilènt. | Pestilente. | Pestilent. | Pestilens.
pestilentíssim. | Pestilentísimo. | Très pestilent. | Pestilentissimus.
pet. | Pedo. Cuesco. | Pet. | Crepitus ventris.
pet de veia. *Espécia de bolêt.* |. | Vesse de loup. | Lycoperdon.
peterrèll. *V.* ***fèr el peterrèll.*** | Hacer pucheritos. | Faire la mouë, ou des mines. | Vagire velle. Fletum cieri.
petetjad. | Que ha hecho un pedo. | Peté. | Pepedit.
petetjar. | Peer. | Peter. | Pedere.
petgellídas. | Lapa. Ladilla. | Lepas. | Concha striata saxis adhaerens.
peticiò. | Peticion. | Demande. Petition. | Petitio.
petimètre. | Petimetre. | Petit-maître. | Concinnus juvenis.
petit. | Pequeño. | Petit. | Parvus. Modicus.
petit-cánon. *Carácter de lletra.* | Peticano. Peticánon. | Petit-canon. | Tipographicae caracteres.
petitêsa. | Pequeñez. | Petitesse. | Parvitas. Exiguitas.
petitêt, ô ***petitò,*** ô ***petitonêt.*** | Pequeñito. Pequeñuelo. | Petit. | Pusillus. Parvulus.
petitóri. | Petitorio. | Pétitoire. | Petitorius.
petrificaciò. | Petrificacion. | Pétrification. | In lapidem conversio.
petrificad. | Petrificado. | Pétrifié. | In lapidem conversus.
petrificánt. | Petrificante. | Pétrifiant. Lapifidique. | In lapidem convertens. Lapidescens.
petrificar. | Petrificar. | Pétrifier. | In lapidem convertere.
petrificár-se. | Petrificarse. | Se pétrifier. | Lapidescere.
petróleo. | Petroleo. | Pétrole. | Petroleum.
Petronílla. *Nóm de dóna.* | Petronila. | Petronille. | Petronilla.
petuláncia. | Petulancia. | Pétulance. | Petulantia.
péu. | Pié. | Pied. | Pes.
péu d'ánada. *Hèrba.* | Pié de anade. | Pied d'oie. | Chenopodium. Chenopus.
péu de córb. *Hèrba.* | Yerba estrella. | Corne de cerf. Chiendent. | Coronopus. Gramen aculeatum.

péu de Crist. *Hèrba.* | Cinco en rama. | Quinte feuille. | Quinque folium. Pentafolium.[233]
péu de llèbre. *Hèrba.* | Pié de liebre. | Pied de lievre. | Lagopus.[234]
péu de pórc. *Instrumènt.* | Pié de cabra. | Pied de chevre. | Vectis ferreus.
peuáda. | Patada. | Coup de pied. | Pedis ictus.
peúc. | Escarpin. | Escarpin. Chausson de laine. | Udo.
péus. | Jumelas. | Jumelles. | Fulcra.
péus de cabrid. *Marísc.* | . | . | .
peuêt. | Piececillo. Piececito. | Petit pied. | Pediculus.
pevêt. | Pebete. | Oiselets de Chypre. | Suffimentum.
pèx. Pez. | Pescado. | Poisson. | Piscis.
pèx-espása. | Espada. Pez espada. | Espadon. | Xiphias.
pexêt. | Pececillo. Pescadillo. | Petit poisson. | Pisciculus.
pexetèr. | Abundante de pescado. | Poissonneux. | Piscosus.
pexetò. | Pececillo. Pescadillo. | Petit poisson. Blanchaille. | Pisciculus. Viles pisciculi.

pi

pi. *Ábre.* | Pino. | Pin. | Pinus.
pi-abêt. *Ábre.* | Pinabete. | Sapin. | Abies.
piamènt. | Piamente. | Pieusement. | Piè.
piatánsa. | Pitanza. | Pintance. | Diarium stipendium.
pic. | Picadura. Picada. | Piquure. | Punctio.
pic, ô ***xáda en púnta.*** | Pico. Piqueta. | Pic. | Vectis aduncа.
píca. *Espécia de llánsa.* | Pica. | Pique. | Hasta.
píca. | Pila. | Pile. Auge. | Labrum. Crater.
picad. *Vèrb.* | Picado. | Piqué. | Punctus.
picad. *Nóm.* | Picadillo. Gigote. | Hachis. | Minutal.
picáda. | Picadura. | Piquure. | Punctio.
píca d'áigua beneita. | Pila del agua bendita. | Bénitier. | Amula.
picadòr. | Picador. Picadero. | Manege. | Hippodromus.
píca-novías. *Insécte.* | Tajamocos. Cortapicos. | Perce-oreille. | Forficula.
picánt. | Picante. | Picant. | Pungens. Acutus.
picapedrèr. | Albañil. | Maçon. | Caementarius.
picapòll, ô ***pic de gallína. V. anagálls.*** | Anagalide. | Mourron. | Anagallis.
picapòll. *Rèm.* | Albillas. | Raisin blanc précoce. | Uva praecox.
picapórta. | Aldaba. Picaporte. | Heurtoir. Marteau ou loquet d'une porte. | Manulus ferreus. Pessulus.
picar. | Picar. Morder. | Piquer. | Pungere.
picar ab paráulas. | Picar. | Piquer. Choquer. | Scommatibus pungere.
picardía. | Picardía. | Fripponnerie. | Nequitia. Scelus. Fraus.
pícaro. | Pícaro. Picaño. | Frippon. | Improbus. Nequam.
picaról. | Cencerro. Esquila. | Sonnaille. | Pecuarium tintinnabulum.
picár-se. | Picarse. | Se piquer. | Stomachari.
píca-sál. | Pelafustan. | Négligent. | Incuriosus.
picássa. | Almadána. | Gros maillet de fer. | Marra.
píco. ***Trencad.*** | Pico. Fraccion. | Fraction. | Numerorum particulae.
picòr. | Picazon. | Démangeaison. | Prurigo.
picót. | . | . | .
pidóx. | . | . | .
piedad. | Piedad. | Piété. | Pietas.
piedòs. | Piadoso. | Pieux. Dévot. | Pius.
piedòsamènt. | Piadosamente. | Pieusement. | Piè. Religiosè.
piedosíssim. | Piadosísimo. | Très pieux. | Piissimus.
pífol. *V.* ***siulêt.*** | Pífano. Pífaro. | Fifre. | Militaris fistula.
pifolèr. *V.* ***siuletèr.*** | Pífano. Pífaro. | Fifre. | Militaris fistularius.
píga, ô ***pígas.*** | Peca. Pinta. | Lentille. Rousseur au visage. | Macula. Lentigo.
pigad. *Qui tè pígas.* | Pecoso. | Picoté. | Lentiginosus.
pigad. | Pegado. | Frappé. | Verberatus.
pigar. | Pegar. Herir. | Frapper. | Percutere.[235]
pigár-se. | Herirse. | Se frapper. | Se percutere.
pigmèo. | Pigmeo. | Pigmée. | Pigmaeus.
pigót. *Aucèll.* | Pico. Picoverde. | Pic-vert. | Picus.
pigóta. | Viruelas. | Petite verole. | Variolae.
pigotòs. | Virolento. | Qui est marqué de la petite verole. | Variolarum cicatricibus impressum os.
piguêta. | Pintilla. | Petite tache. | Levis macula.
piíssim. | Piísimo. | Très pieux. | Piissimus.
píla. | Pila. Monton. | Pile. | Acervus. Cumulus. Strues.
pilár. | Pilar. | Pilier. | Pila. Columna.
pilarêt. | Pilarejo. | Petit pilier. | Pila exigua.
pilástra. | Pilastra. Coluna ática. | Pilastre. | Columna Attica.

233. **péu de Crist**] Hèrba *B*: Pláta *A*.
234. **péu de llèbre**] llèbre *B*: llèbra *B*; Hèrba *B*: Planta *A*.
235. **pigar**] Herir *solament a A*.

pilastrássa. | Pilastron. | Gros pilastre. | Parastata magna.
pilastrêta. | Pilastrilla. | Petit pilastre. | Parastata parva.
pi[l]látge. | Pillage. | Pillage. | Praedatio.
pí[l]lo. | Pillo. Pícaro. | Frippon. | Improbus. Nequam.
pilò. | Tajon. Tajadero. | Billot. Tranchoir. | Brevior ligni truncus.
pilót. | Piloto. | Pilote. | Nauclerus. Navarchus.
pilóta. | Pelota. | Balle pour jouer à la paume. | Pila.
pilotáda. | Pelotazo. | Coup de pelote, ou de balle. | Pilae ictus.
pilótas, *de picad.* | Albondigas. | Andouillettes. Boulettes de chair hachée. | Offae.
pilotássa. | Peloton. | Grosse balle de jeu de paume. | Globus major.
pilotátge. | Pilotage. | Pilotage. | Ars nautica.
pilotêta. | Pelotilla. | Petite balle. Petite pelote. | Globulus.
pimpinélla. *Hèrba.* | Pimpinela. | Pimprenelle. | Pimpinella. Sanguisorba.
pimpòll. | Pimpollo. | Jet. | Stolo. Surculus.
pináculo. | Pinaculo. | Pinacle. | Pinaculum.
pinár. | Pinal. Pinar. | Lieu planté de pins. | Pinetum.
pínco. | Pingüe. | Pinque. | Limbus.
píndola. | Pildora. | Pillule. | Catapotium. Pilula.
pingèll. *V.* ***hipericò.*** | Cori. Hyperico. Corazoncillo. | Mille-pertuis. | Coris. Hypericon.
pínguê. | Pingüe. | Abondant. Fertile. | Abundans. Pinguis.
pinílo. *Hèrba.* | Pinillo. | Ive muscatte. | Abiga. Chamaepitys.
pinsá. *Aucèll.* | Pinzon. | Pinçon royal. | Passer versicolor. Fringilla.
pínsas. | Pinzas. | Tenette. | Volsella.
pínta. | Peine. | Peigne. | Pecten.
pínta. *En las cártas.* | Manjares. | Les 4 couleurs d'un jeu de cartes. | Chartarum pictarum classes.
pintad. | Pintado. | Peint. | Pictus. Depictus.
pintar. | Pintar. | Peindre. | Pingere.
pintar gòrra. | Entrarse de gorra. | Aller à un festin sans qu'on l'en prie. | Furtiva immixtio conviviis.
pintár-se. | Pintarse. | . | .
píntas. *Per pentinar cáñum.* | Rastrillo. | Serans. | Lini pecten.
⁺**píntas de tixidòr.** | Viadera. Peine de texedores. | Peigne de tisserand. | Pecten textorius.
pintòr. | Pintor. | Peintre. | Pictor.
pintoresc. | Pintoresco. | Pictoresque. | Pictoricus.
pintúra. | Pintura. | Peinture. | Pictura. Tabula picta.
pínxas. *Pèx.* | Arengada. | Sardine salée. | Muriatica halex.
pinzèll. | Pincel. | Pinceau. | Penicillus.
pinzel[l]áda. | Pincelada. | Coup de pinceau. | Penicilli ductus.
píña. | Piña. | Pomme de pin. | Pinea nux.
piñò. | Piñon. | Pignon. | Pineus nucleus.
piñól de fruita. | Cuesco. | Noyau de fruit. | Nucleus.
piñolêt. | Cuesquillo. | Petit noyau. | Nucleus exiguus.
piñonêt. | Piñoncillo. | Petit pignon. | Nucleus pineus exiguus.
Pío. *Nóm d'hómê.* | Pio. | Pie. | Pius.
pío. | Pio. Benigno. | Doux. Humain. | Pius. Misericors.
⁺**piótxas.** | Chanza. | Plaisanterie. | Jocus. Nugae.
pípa per fumar. | Pipa. | Pipe à fumer. | Siphunculus quo tabaci fumus excipitur.
pípa per posar vi. | Pipa. | Pipe. Tonneau. | Dolium. Cadus.
pipad. | . | . | .
pipáda. | Fumarada. | Une pipe de tabac. | Tabaci foliacei fumaria portio.
pipar. | . | . | .
pipèl[l]as. | Párpado. | Paupiere. | Palpebra.
pipèr. | . | . | .
pipída. | Pepita. | Pepin. | Semen.
pipída. *Malaltía.* | Gabarro. Pepita. | Pepie. | Gallinarum pituita.
piquèr. | Piquero. | Piquier. | Hastatus.
piquêt. | Piquete. | Piquet. | Stataria cohors.
piquêta. | Pileta. Pilica. | Petit bénitier. | Aquae lustralis vasculum.
píra. | Pira. | Bûcher. | Pyra.
pirámida. | Pirámide. | Pyramide. | Pyramis.
piramidál. | Piramidal. | Pyramidal. | Pyramidalis.
piráte. | Pirata. | Pirate. | Pirata.
piratería. | Piratería. | Piraterie. | Piratica.
piratetjad. | Pirateado. | Piraté. | Piraticam exercitus.
piratetjar. | Piratear. | Pirater. | Piraticam exercere.
pirománcia. | Piromancia. | Pyromancie. | Pyromantia.
piromántic. | Piromántico. | Pyromancien. | Pyromanticus.
pirotécnia. | Pirotecnia. | Pyrotechnie. | Pyrotechnia.
pirríquio. | Pirriquio. | Pyrrique. | Pyrrhichius.
písa. | Loza. | Fayance. | Fictilia vasa Faventina.
pisáda. | Pisada. Huella. | Trace. Vestige. | Vestigium.

pisavèrdê. | Pisaverde. | Damaret. Plumet. | Politulus. Cultus juvenis.
píso. | Alto. Huello. Altos. | Sol. Étages. | Solum. Caenacula.
pisò. | Pison. | Hie. | Tudes. Fistuca.
pisonad. | Apisonado. | Battu avec la hie. | Paviculâ aequatus.
pisonar. | Apisonar. | Battre avec la hie. | Paviculâ aequare.
piscína. | Piscina. | Piscine. | Piscina.
Piscis. *Constellaciò.* | Piscis. | Les Poissons. | Pisces.
pispad. | Sonsacado. | Volé avec adresse. | Callidè extortus.
pispar. | Sonsacar. | Voler avec adresse. | Callidè extorquere.
pistatxèr. | Alhocigo. Alfonsigo. | Pistachier. | Pistacia.
pistátxo. | Alhocigo. Alfonsigo. | Pistache. | Pistacium.
pistóla. | Pistola. | Pistolet. | Sclopetus brevior.
pistolêta. | Pistolete. | Pistolet de poche. | Brevissimi modi sclopetus.
pit. | Pecho. | Poitrine. | Pectus.
píta. | Pita. | Pite. | Pita.
pitagóric. | Pitagórico. | Pythagoricien. | Pythagoricus.
pitíllo. | Petillo. | Petite cuirasse. | Pectoris ornatus.
pítja. | . | . | .
pitjad. | Apretado. | Pressé. | Pressus.
pitjáda. | Apreton. Apretamiento. | Pression. | Pressio.
pitjar. | Apretar. | Presser. | Premere.
pitjòr. | Peor. | Pire. | Peior.
pitjorad. | Empeorado. | Empiré. Devenu pire. | Deterior factus.
pitjorar. | Empeorar. | Empirer. Aller de mal en pis. | In pejus ruere.
pitjoría. | Peoría. Empeoramiento. | Augmentation de mal. | Deterioratio.
pitráda. | Pechugon. | Coup qu'on se donne à l'estomac. | Pectoris ictus.
pitrál. | Petral. Pretal. | Poitrail. | Antilena.
pitrèra. | Pechuga. | Estomac. | Pectus.
pituïta. | Pituïta. | Pituite. | Pituita.
pituïtòs. | Pituïtoso. | Pituiteux. | Pituitosus.
pitxáu. | Recaton. | Douille. | Tubulus ferreus.
pitxèr. | Pichel. Aguamanil. | Aiguiére. | Aquarius urceus.
pitxòns. *Marísc.* | . | . | .
piu-piu. | Pio-pio. | Cri des poussins. | Piatus. Pipitus.
píula. | Trabuca. | Serpenteau. | Pyrobolum serpens.
piulad. | Pipiado. | Piolé. | Pipitum. Pipilatum.
piuladòr. | Piador. | Piailleur. | Pipiator.
piular. | Piar. Pipiar. | Pioler. | Pipire. Pipilare.
píulo de la veu. | Chillido. | Piaillerie. | Acutus vocis sonus.
píulo de los aucèlls. | Pio. Piada. | Piaillerie. | Pipitus.
píxa-cáns. | . | . | .
pixad. *Vèrb.* | Meado. | Pissé. | Mictus.
pixad. *Nóm.* | Meado. Orina. | Pissat. Urine. | Lotium. Urina.
pixadòr. | Meadero. | Pissoir. | Locus urinatorius.
pixadòr. | Meon. | Pisseur. | Micturiens.
píxa-llits. | Meon. | Pissenlit. | Submeiulus.
pixar. | Mear. | Pisser. Uriner. | Meiere.
pixaráda. | Meada. | La quantité d'urine qu'on rend d'une seule fois. | Urina.
pixarélla. *Vi flác.* | Agua chirle. | Piscantine. Piquette. | Vilis liquor. Posca.
pix-béc. *V.* ***tumbága. Similór.*** | Tumbága. | Tombac. | Aes sinicum.
pixèra. | Gana de mear. | Avoir envie de pisser. | Micturire.

pl

plá. | Llano. | Plat. | Planus.
+pláca. | Chapa. | Plaque. | Lamina.
placènt. | Placiente. Placible. | Agréable. Qui plait. | Placens. Gratus.
placentèr. | Placentero. | Gai. Joyeux. | Festivus. Jucundus.
placévol. | Placiente. Placible. | Agréable. Qui plait. | Placens. Gratus.
plácia â Dèu. *V.* ***vúlguie Dèu.*** | Oxala. Quiera Dios. Plegue á Dios. | Plut-à-Dieu. | Utinam.
placidíssim. | Placidísimo. | Très paisible. | Placidissimus.
plácido. | Plácido. | Doux. Paisible. | Placidus.
plága. | Plaga. | Fleau. Calamité. | Plaga.
plagiári. | Plagiario. | Plagiaire. | Plagiarius.
plagiát. | Plagiato. | Plagiat. | Plagiarii crimen.
plagud. | Placído. | Plu. | Placitum.
plána de llíbre. | Plana. Llana. | Page d'un livre. | Pagina.[236]
plána de fustèr. | Cepillo. | Rabot. | Runcina.
planáda. | Esplanada. Llanada. | Plaine. | Planities.
planetári. | Planetario. | Planétaire. | Planetarius.
planête. | Planeta. | Planete. | Planeta.
planetjad. | Acepillado. | Raboté. | Runcinâ expolitus.

236. **plána de llíbre**] de llíbre *solament a B*.

planetjar. | Acepillar. | Raboter. | Runcinâ laevigare.
planisféri. | Planisferio. | Planisphere. | Planispherium.
planometría. | Planometría. | Planimétrie. | Planimetria.
plánt. | Llanto. | Plainte. | Gemitus. Plangor.
plánta. | Planta. | Plante. | Planta.
plantad. | Plantado. | Planté. | Satus. Plantatus.
plantáda. | Plantacion. Plantío. | Plantage. Plantation. | Plantatio.
plantadòr. | Plantador. | Planteur. | Plantator.
plantar. | Plantar. | Planter. | Serere. Plantare.
plantár-se. | Plantarse. | Se planter. | Stare.
plantátge. | Llanten. | Plantain. | Plantago.
plantèr. | Plantel. | Pepiniére. | Seminarium.
plantèr de pórro. | Porrino. | Jeune porreau. | Porrina.
plantêta. | Plantecica. | Petite plante. | Tenera planta.
plantificaciò. | Plantificacion. | Plan. Disposition. | Institutio.
plantificad. | Plantificado. | Exécuté. | Ad actum reductus.
plantificar. | Plantificar. Plantar. | Exécuter un plan, une idée. | Ad actum reducere.
plantíl͡la. | Plantilla. | Semelle qu'on met à un bas. | Caligae solea lintea.
plantò. *V.* ***estar de plantò.*** | Estar de planton. | Attendre long temps dans un endroit sans bouger. | Stare.
planúra. | Llanura. Planada. Nava. | Plaine. Rase campagne. | Planities.
plánxa. | Plancha. | Lame. Feuille de métal. | Lamina.
plánxa de planxar. | Plancha. | Fer à repasser le linge. | Lamina linteis perpoliendis deserviens.[237]
planxad. | Planchado. Aplanchado. | Repassé. | Aereâ laminâ perpolitus.
planxadòra. | Aplanchadora. | Celle qui repasse le linge. | Aereâ laminâ lintea complanans.
planxar. | Planchar. Aplanchar. | Repasser du linge. | Aereâ laminâ perpolire.
planxêta. | Planchuela. | Petite lame. | Lamella.
pláñer. | Tener lástima. Lastimarse. | Plaindre. | Sortem alicujus lugere.
pláñer-se. | Lamentarse. Quejarse. | Se plaindre. | Lamentari. Queri.
plássa. | Plaza. | Place. | Forum.
plassad. | Puesto en su lugar. | Placé. | Positus. Collocatus.
plassar. | Poner en su lugar. | Placer. | Ponere. Collocare.
plassár-se. | . | . | .
plassêta. | Plazuela. Placeta. | Petite place. | Area.
plát. | Plato. | Plat. | Catinus. Lanx.
pláta. | Plata. | Argent. | Argentum.
pláta-bánda. | Faxa de la corniza. | Plate-bande. | Taenia.
pláta-fòrma. | Plataforma. | Plate-forme. | Agger.
plátano. *Ábre.* | Plátano. | Plane, ou platane. | Platanus.
platêt. | Platillo. | Assiette. Petit plat. | Catillus. Patella.
plática. | Plática. | Entretien. Exhortation. | Concio.
platicad. | Platicado. | Parlé. Conversé. | Colloquutus.
platicar. | Platicar. | Parler. Converser. | Colloqui.
platíl͡la. *Róba.* | Platilla. Bocadillo. | Espéce de toile déliée. | Lintei tenuis genus.
platíllo. | Guisadillo. | Petite fricassée. | Leve condimentum.
platína. *Metáll.* | Platina. | Platine. | Platina.
plátja. | Playa. | Plage. | Littus. Ora maritima.
platónic. | Platónico. | Platonique. | Platonicus.
pláurer. | Placer. Gustar. Agradar. | Plaire. | Placere.
plausíble. | Plausible. | Plausible. | Plausibilis.
plausíblamènt. | Plausiblemente. | Avec applaudissement. | Plausibilitèr.
plázo. | Plazo. | Temps. Délai. | Dies definitus.
plê. | Lleno. | Plein. | Plenus.
plebèo. | Plebeyo. | Plébéien. | Plebeius.
plèctre. | Plectro. | Archet d'instrument de musique à cordes. | Plectrum.
plèd. | Pleito. | Procès. | Lis.
pledetjad. | Pleiteado. | Plaidé. | Lite quoesitus. Litigatus.
pledetjadòr. | Pleiteador. | Plaideur. | Litigator.
pledetjánt. | Pleiteante. | Plaidant. | Litigans.
pledetjar. | Pleitear. | Plaider. | Litigare.
pleg de papèr. | Pliego. | Feuille de papier entiére. | Plagula papyracea.
pleg de róba. | Doblez. Dobladura. Pliegue. | Pli. | Plicatura.
plegáble. | Plegable. | Pliable. | Plicabilis.
plegad. | Plegado. Doblado. | Plié. | Plicatus.
plegadòr. | Plegador. | Plieur. | Plicator.
plegamènt. | Plegadura. | Plissure. | Plicatura.
plegamí. | Pergamino. | Parchemin. | Membrana. Pergamena charta.
plegar. | Plegar. Doblar. | Plier. | Plicare.
plegár-se. | Doblarse. | Se plier. | Plicari. Complicari.

237. **plánxa de planxar**] de *B*: per *A*.

pleguêta de resar. | Quadernillo. | Ordo. Guid'âne. | Ordo recitandi divinum officium.
Pleiádas. *V. **Cabrèlas.*** | Pleiades. Cabrillas. | Les Pleïades. | Pleiades. Virgiliae.
plenamènt. | Plenamente. | Pleinement. | Plenè.
plenári. | Plenario. | Plénier. | Plenarius.
plenilúnio. | Plenilunio. | Pleine Lune. | Plenilunium.
plenipoténcia. | Plenipotencia. | Pouvoir absolu. | Plena potestas.
plenipotenciári. | Plenipotenciario. | Plénipotentiaire. | Legatus plenâ potestate instructus.
pleníssim. | Plenísimo. | Très plein. | Plenissimus.
plenitud. | Plenitud. | Plénitude. | Plenitudo.
pleonásmo. | Pleonasmo. | Pléonasme. | Pleonasmus.
pler, ô ***pleèr.*** | Placer. | Plaisir. | Voluptas. Gaudium.
plêta. | Cercado. | Enclos. | Clausus.
pletónic. | Pletorico. | Qui est plein d'humeurs. | Plethoricus.
pleuresía. *Mál de costad.* | Pleuresía. | Pleuresie. | Pleuritis.
pleurític. | Pleurítico. | Qui concerne la pleure. | Pleuriticus.
plínto. | Plinto. | Tailloir ou plinthe. | Soccus. Plinthis.
plogud. | Llovido. | Plu. | Plutum.
plohiscad. | Lloviznado. | Plu à petites gouttes. | Levitèr plutum.
plohiscar. | Lloviznar. | Pleuvoir à petites gouttes. | Levitèr pluere. Substillare.
plom. | Plomo. | Plomb. | Plumbum.
plòma. | Pluma. | Plume. | Pluma. Penna.
plomad. | Desplumado. Pelado. | Déplumé. | Plumis nudatus.
plomái. | Plumage. | Plumet de chapeau. Panache de plumes. | Plumea crista.
plomár. | Desplumar. | Déplumer. | Plumis nudare.
plomátge. | Plumage. | Plumage. | Plumae.
plomátxo. | Plumage. | Panache de plumes. | Plumea crista.
plomêta. | Plumilla. | Petite plume. | Pennula.
plomissól. | Plumon. Plumion. | Duvet des oiseaux. | Lanugo.
plomíste. | Plumista. | Homme de plume. | Scriba. Scriptor.
plór. ***Plórs.*** | Lloro. Llanto. | Pleurs. | Fletus. Ploratus.
plorad. | Llorado. | Pleuré. | Defletus.
ploradòr. | Lloron. | Pleureur. | Plorator.
ploradòrs. | . | . | .
ploráias. | Lloro. Llanto. | Pleurs. | Fletus. Ploratus.
ploráire, ô ***ploròn.*** | Lloron. | Pleureur. | Plorator.
plorar. | Llorar. | Pleurer. | Flere.
ploròs. | Lloroso. | Pleureux. | Lachrymosus.
plóurer. | Llover. | Pleuvoir. | Pluere.
plugêta, ô ***plugína.*** | Llovizna. | Petite pluie en forme de brouillard. | Levis et tenuis pluvia.
plúja. | Lluvia. | Pluie. | Pluvia. Imber.
plurál. | Plural. | Pluriel. | Pluralis.
pluralidad. | Pluralidad. | Pluralité. | Pluralitas.
pluviál. *Cápa.* | Capa pluvial. | Pluvial. | Penula.
pluviòs. | Lluvioso. Pluvioso. | Pluvieux. | Pluviosus.

po

poad. *V. **pouad.*** | Sacado agua. | Puisé. | Haustus.
poál. *V. **pouál.*** | Pozal. | Seau. | Situla.
poblaciò. | Poblacion. | Ville. Village. Peuplade. | Colonia. Incolae.
poblad. *Vèrb.* | Poblado. | Peuplé. | Frequentatus.
poblad. *Nóm.* | Poblado. | Ville. Village. | Oppidum. Pagus.
pobladíssim. | Pobladísimo. | Très peuplé. | Incolis frequentissimus.
pobladòr. | Poblador. | Fondateur de colonie. | Coloniarum fundator.
poblar. | Poblar. | Peupler. | Civibus frequentare.
póble. | Pueblo. Poblacion. | Peuple. | Populus. Natio.
pobordía. | Pavordía. | Prévôté. | Ecclesiae praepositura.
pobórdo. | Pavorde. | Prévôt. | Ecclesiae praepositus.
póbramènt. | Pobremente. | Pauvrement. | Miserè.
póbre. | Pobre. | Pauvre. | Pauper. Mendicus.
pobréa. | Gente pobre. Pobrería. | Les gens pauvres. | Mendicorum turba.
pobrêsa. | Pobreza. | Pauvreté. | Paupertas.
pobrêt. | Pobrecillo. Pobrecito. | Pauvret. | Pauperculus.
pobríssim. | Pobrísimo. | Très pauvre. | Pauperrimus.
pobrót. | Pobrete. | Malheureux. Infortuné. | Misellus. Pauperculus.
póc. *Adjectíu.* | Poco. | Peu. En petite quantité. | Paucus.
póc. *Advérbi.* | Poco. | Peu. | Parum. Parcè.
póc-â-póc. *Adverbiál.* | Poco á poco. | Peu-à-peu. | Paulatim. Sensim.
póc-â-póc. *Interjecciò.* | Poco á poco. | Hola. Tout doux. | Heus. Cave.
pòda. | Poda. | Taille de la vigne. | Putatio.
podad. | Podado. | Taillé. Émondé. | Putatus.

podadòr. | Podador. | Celui qui taille, qui émonde. | Putator.
podadòra. | Podadera. | Serpette. | Putatoria falx. Vineatica falx.
podar. | Podar. | Tailler. Émonder. | Putare.
poder. *Nóm.* | Poderío. | Pouvoir. Puissance. | Potestas.
poder. *Vèrb.* | Poder. | Pouvoir. | Posse. Valere.
poderòs. | Poderoso. | Puissant. | Potens.
poderòsamènt. | Poderosamente. | Puissamment. | Potentèr. Virilitèr.
poderosíssim. | Poderosísimo. | Très puissant. | Potentissimus.
poderosíssimamènt. | Poderosísimamente. | Très puissamment. | Potentissimè.
poème. | Poema. | Poëme. | Poëma.
poesía. | Poesía. | Poésie. | Poëma. Poësis.
poète. | Poeta. | Poëte. | Poëta.
poétic. | Poético. | Poétique. | Poëticus.
poéticamènt. | Poeticamente. | Poétiquement. | Poëticè.
poetísa. | Poetisa. | Femme qui versifie. | Poëta faemina.
pogud. | Podido. | Pu. | Potuit.
pohím d'estòpa, *etc.* | Alrota. | Bourre d'étoupe. | Stupa deterior.
pòi. | Piojo. | Pou. | Pediculus.
[+]**pòi de favár.** | Pulgon. | Vercoquin. | Volvox. Convolvulus.
[+]**poi donad â una baldúfa.** | Cachada. | Gniole. | Turbinis ictus.
poiòs. | Piojoso. | Pouilleux. | Pediculosus.
poláinas. *V.* ***maneguíns.*** | Vueltas. | Manchettes. | Subuculae pugno additus limbus.
polár. | Polar. | Polaire. | Polaris.
polémica. | Polémica. | L'art d'attaquer et de défendre les places. | Ars Polemica.
poliantèa. | Poliantea. | Polyanthea. | Polyanthea.
poliarquía. | Poliarquía. | Gouvernement de plusieurs Etats ensemble. | Polyarchia.
poliárquic. | Poliárquico. | Qui concerne le gouvernement de plusieurs Etats. | Polyarchicus.
polícia. | Policía. | Police. | Civilis disciplina.
polid. | Pulido. | Joli. | Concinnus. Pulcher.
polidamènt. | Pulidamente. | Poliment. | Concinnè. Pulchrè.
polidêsa. | Policia. | Politesse. | Urbanitas. Comitas.
polidòr. | Pulidor. Pulidero. | Peau entre laquelle on passe le fil pour devider. | Expolitorius pannus.
poligámia. | Poligamia. | Polygamie. | Polygamia.
polígamo. | Polígamo. | Polygame. | Polygamus.
poliglóta. | Poliglota. | Polyglotte. | Polyglotta.
polígono. | Polígono. | Polygone. | Polygonus.
poligrafía. | Poligrafía. | Polygraphie. | Polygraphia.
polimènt. | Pulimento. | Poliment. Lustre. | Nitor. Politura.
polipódi. *Hèrba.* | Polipodio. | Polypode. | Polypodium. Silicula.
polir. ***Repolir.*** | Pulir. | Polir. | Ornare. Pulire.
pólissa, ô ***polissò.*** | Gazapo. Perillan. Tuno. | Fripon. | Versutus. Callidus.
pólissa de la sála. | Poliza. | Billet de change. | Tessera nummaria.
polissíllaba. | Polisílaba. | Polysyllabe. | Polysyllaba.
polissíllabo. | Polisílabo. | Polysyllabe. | Polysyllabus.
polissindeton. | Polisíndeton. | Polysyndeton. | Polysyndeton.
polític. | Político. | Politique. | Politicus.
politicamènt. | Politicamente. | Politiquement. | Politicè.
polítja. | Polea. Garrucha. | Poulie. | Trochlea.
politjò. | Rodrigon. | Échalas. | Pedamen.
poll. *Ábre.* | Chopo. | Aulne. | Alnus.
poll. *Animál.* | Pollo. | Poulet. Poussin. | Pullus.
pòĩla. | Polla. | Poulette. | Pullastra.
pòĩla d'áigua. | Zarceta. Avucasta. | Foulque. Poule d'eau. | Fulica. Gallina aquatilis.
poĩláca. | Polacre. | Polacre. | Navis vectoriae genus.
poĩlad. | Empollado. | Couvé. Prêt à éclorre. | Fotus. Pullescens.
poĩláda. | Pollazon. | Couvée. | Pullatio.
poĩlaguèra. | Quicio. Quicial. | Gond. Pivot. | Cardo.
poĩlar. | Empollar. | Pulluler. | Pullescere.
poĩlár-se. | Empollar. | Pulluler. | Pullescere.
poĩlástre. | Pollo. Pollastro. | Gros poulet. | Pullaster.
poĩlastrêt. | Polluelo. Pollito. | Petit poussin. | Pullus gallinaceus.
poĩlèra. | Pollera. Pollera. | Poussinière. Cage pour mettre la poule avec ses poulets. | Pullarium.[238]
poĩlêt. | Polluelo. Pollito. Pollico. | Petit poussin. | Pullulus.
poĩlí. *V.* ***pòtro. Ruc.*** | Pollino. Potro. | Poulain. Ânon. | Pullus asinae. Equi pullus.
poĩlína, ô ***rúca.*** | Pollina. | Petite ânesse. | Pulla asinina.
poĩlinar. | Parir la burra. | Anonner. | Asinam edere.

238. **poĩlèra**] Poussinière *solament a A.*

polĨinêt, ô ***potrêt. Ruquêt.*** | Pollineco. Potrico. | Petit ânon. Petit poulain. | Pullus asininus, vel equinus.
polluciò. | Polucion. | Pollution. | Pollutio.
polluhid. | Poluto. | Pollu. | Pollutus.
polluhir. | Profanar. Contaminar. | Polluer. | Polluere. Contaminare.
pólo. | Polo. | Pole. | Polus.
pols. | Polvo. | Poudre. | Pulvis.
pols. | Sien. | Tempe. | Tempus. Tempora.
pols. | Pulso. | Pouls. | Pulsus.
polsaguèra. | Polvareda. | Tourbillon de poussiére. | Pulveris turbo.
polsad. | Pulsado. | Tâté le pouls. | Pulsum tactu exploratus.
polsar. | Pulsar. | Tâter le pouls. | Pulsum tactu explorare.
polsèras. | Pulsera. Garceta. | Cheveux qui tombent sur les tempes. | Temporum capilli penduli.
polsína. | Polvillo. | Poussiére menue. | Minutissimus pulvis.
pòlsos. | Sienes. | Tempes. | Tempora.
poltrò. | Poltron. | Poltron. | Segnis. Desidiosus.
poltronería. | Poltronería. | Poltronnerie. | Segnitia. Desidia.
poltrú. | Mondejo. | Panse de porc farcie. | Farcimen in majori intestino.
pòlvora. | Polvora. | Poudre à canon. | Pulvis pyrius.
polvorí. | Fogon. | La lumiére d'une arme à feu. | Igni immittendo foramen.
polvorisad. | Reducido á polvos. | Pulvérisé. | In pulverem redactus.
polvorisar. | Polvificar. Reducir á polvos. | Pulvériser. | In pulverem redigere.
pòlvos. | Polvos para el pelo. | Poudre à poudrer les cheveux. | Pulvis odoratus.
polzáda. | Pulgada. | Une pouce. | Pollex.
pom. | Manzanillas. | Pommes de carrosse, de balcon, etc. | Extrema rotunda.
pòma. | Manzana. | Pomme. | Malum.
pomáda. | Pomada. | Pommade. | Odorarium unguentum.
pomèra. | Manzano. | Pommier. | Malus.
pomerar. | Manzanal. Manzanar. | Verger rempli de pommiers. | Pomarium.
pòmpa. | Pompa. Bambolla. | Pompe. | Pompa. Fastus.
pompòs. | Pomposo. | Pompeux. | Pomposus.
pompòsamènt. | Pomposamente. | Pompeusement. | Pomposè.
poncèĨla de flór. | Boton. Capullo. | Bouton de fleur. Calice. | Calyx.
poncèĨla de rósa. | Pimpollo. | Rose en bouton. | Rosae calyx.
poncelĨêta. | Donsella. Poncela. | Pucelle. | Virgo.
poncíg. *Fruita.* | Cidra. Poncil. | Citre. Poncire. | Citreum malum. Poncile.
ponciguèr. *Ábre.* | Citro. | Citre. | Malus citrea. Citrus.
ponderáble. | Ponderativo. | Exagératif. | Amplificans.
ponderaciò. | Ponderacion. | Exagération. | Amplificatio.
ponderad. | Ponderado. | Exagéré. | Amplificatus.
ponderadòr. | Ponderador. | Exagérateur. | Exaggerator.
ponderar. | Ponderar. | Exagérer. | Exaggerare.
ponderatíu. | Ponderativo. | Exagératif. | Amplificans.
póndrer. | Poner. | Pondre. | Ponere.
póndrer-se el sól. | Ponerse. Trasponerse. | Se coucher. | Occidere.
ponedòr. *Óu per póndrer.* | Ponedero. Nidal. | Oeuf qu'on met pour faire pondre. | Requietum ovum.
ponedòr. *Lióc per póndrer.* | Ponedero. Nidal. | Nid. Endroit ou la poule pond. | Nidus. Nidamentum.
ponedòra. ***GaĨlína ponedòra.*** | Ponedera. Ponedora. | Qui pond. | Ova ponens.
ponènt, ô ***occidènt.*** | Poniente. | Ponant ou ponent. | Occidens.
ponènt. *Vènt de ponènt.* | Poniente. | Vent du couchant. | Ventus occidentalis. Zephirus.
Póns. *Nóm d'hómê.* | Poncio. | Ponce. | Pontius.
pónt. | Puente. | Pont. | Pons.
pontátge. | Pontage. Pontazgo. | Pontenage. Pontage. | Vectigal pro pontis transmeatione.
pontêt. | Puentecilla. | Petit pont. | Ponticulus.
pontificál. | Pontifical. | Pontifical. | Pontificius.
pontificál, ô ***cerimoniál.*** | Pontifical. | Pontifical, ou ceremonial. | Pontificale.
pontificálmènt. | Pontificalmente. | Pontificalement. | More Pontificio.
pontificát. | Pontificado. | Pontificat. | Pontificatus.
pontíficê. | Pontífice. | Pontife. | Pontifex.
pontifício. | Pontificio. | Pontifical. | Pontificius.
pontòna. | Ponton. | Ponton. | Ponto.
ponx. | Ponche. | Ponche. | Potionis Anglicae genus.
pòp. *Malaltía.* | Polipo. | Polype. | Polypus.
pòp. *Pèx.* | Pulpo. | Poulpe, ou polype. | Polypus.
pòpa. | Pulpa. | Poulpe. | Pulpa.
popís d'els dits. | Pulpejo. Hiema. | Le bout des doigts. | Digitorum pulpa.

populár. | Popular. | Populaire. | Popularis.
populármènt. | Popularmente. | Populairement. | Popularitèr.
+**populátxo.** | Poblacho. Populazo. | Menu peuple. Populace. | Plebecula.
populòs. | Populoso. | Peuplé. | Incolis frequens.
populosíssim. | Populosísimo. | Très peuplé. | Incolarum multitudine valdè frequens.
poquedad. | Poquedad. | Lâcheté. Manque de courage. | Pusillanimitas. Timiditas.
poquêt. | Poquillo. Poquito. | Fort peu. | Pauxillus.
poquíssim. | Poquísimo. | Très peu. | Paucissimus.
pór. | Miedo. | Peur. Crainte. | Metus. Timor.
pórc. | Puerco. Cochino. Lechon. Cerdo. | Porc. Cochon. | Porcus. Sus.
pórc-espí. | Espin. Puerco espin. | Porc-épi. | Histrix.
pórc-senglar. | Jabalí. | Sanglier. | Aper.
porcatás. | Cerdazo. | Grand-porc. | Porcaster.
porcèll. | Porcino. Porcel. | Petit cochon. | Porculus. Porcellus.
porcel̃lána. | Porcelana. | Porcelaine. | Porcellana.
porcel̃lêt. | Lechoncillo. | Cochon de lait. | Lactens porcellus.
porciò. | Porcion. | Portion. | Pars. Portio.
porcionèr. | Porcionista. | Qui a droit de portion. | Portionarius.
porcionêta. | Porcioncica. | Petite portion. | Portiuncula.
porciúncula. | Porciúncula. | Portioncule. | Jubilaeus Portiunculâ dictus.
+**pórcs.** *Pèx.* | Marsopa. | Marsouin. | Tursio.
porfía. | Porfía. | Obstination. | Pervicacia.
porfiad. | Porfiado. | Obstiné. | Pertinax.
porfiádamènt. | Porfiadamente. | Opiniâtrément. | Pertinacitèr.
porfiadíssim. | Porfiadísimo. | Très opiniâtre. | Pertinacissimus.
porfiar. | Porfiar. | S'opiniâtrer. S'obstiner. | Pertinacitèr contendere.
pórfido. | Pórfido. | Porphyre. | Porphyrus.
porgad. | Cribado. Acribado. | Criblé. | Cribro purgatus.
porgadòr. | Aechador. Zarandero. | Cribleur. | Frumenti purgator.
porgar. | Cribar. Acribar. | Cribler. | Cribro secernere.
porguèras. | Granzas. | Criblure. | Cribro excreta.
porió l. *Animál.* | Chinche del campo. | Punaise des jardins. | Cimex ornatus.
porió l. *Plánta.* | Poleo. | Pouliot. | Pulegium.
póros. | Poros. | Pores. | Pori.
poròs. | Poroso. | Poreux. | Porosus.
porosidad. | Porosidad. | Porosité. | Porositas.
porquèr. | Porquerizo. Porquero. | Porcher. Gardeur de cochons. | Subulcus.
porquería. | Porquería. | Ordure. Saleté. | Sordes.
pórra. | Pelmazo. Pachon. | Lourd. Stupide. Indolent. | Molestus homo. Morosus.
pòrra. | Maza. Porra. | Massue. | Clava.
porráda. | Porrada. Porrazo. | Coup de massue. | Clavae ictus.
porradèlls. | Ajo de viñas. | Ail-poreau. | Allium vineale.
porrássa. *Plánta.* | Gamon. | Asphodèle. Afroidille. Ache royale. | Asphodelus. Hastula regia.
pórro. | Puerro. | Porreau. | Porrum.
porrò. | Porron. | Vase à goulot. | Vitreus urceus. Amystis.
pórt. | Puerto. | Port. | Portus.
pórt. | Porte. | Port. | Modus vivendi.
pórta. | Puerta. | Porte. | Janua. Ostium.
portad. | Llevado. Traido. | Porté. | Ductus.
portáda. | Portazo. | Coup d'une porte. | Januae strepitus.
portadòr. | Portador. Llevador. | Porteur. | Portitor.
portadòras. | Aportaderas. | Espéce de cuvettes. | Vectacula.
pórta-encensèr. | Turiferario. | Thuriferaire. | Thurifer.
pórta fálsa. | Puerta trasera. | Porte dérobée. | Posticum.
portál. | Puerta. Portal. | Dessous de porte. | Vestibulum.
portaláda. | Portada. | Le portail d'un édifice. | Aedium facies, frons.
portalèra d'el còtxo. | Portezuela del coche. | La porte d'un carosse. | Cellae rhedarum receptoriae foris.
portalêt. | Puertezuela. | Petite porte. Guichet. | Ostium. Valvula.
pórta-nóvas. | Correvedile. | Semeur de faux rapports. | Internuntius.
portánt-veus. | Vicegerente. Portan-veces. | Vicegérent. | Vicarius.
pórta-páu. | Portapaz. | Paix. | Pax.
portar. | Llevar. Traer. | Porter. | Ducere.
portár-se. | Portarse. | Se comporter. | Se gerere.
portár-s'en. | Llevarse. | S'en emporter. | Auferre.
portátil. | Portátil. | Portatif. | Gestatorius.
+**portê.** *V. postúra.* | Porte. | Port. Maintien. | Status. Habitus.
portèll. | Portillo. | Ouverture qu'on fait dans un mur. | Aditus. Portula.
portèl̃la. | Postigo. | Petite porte. | Ostiolum. Posticum.

porteÏláda. | Portillo. | Ouverture qu'on fait dans un mur. | Aditus. Portula.
porteÏlêta. | Portillo. | Petite porte. | Ostiolum. Posticum.
portènto. | Portento. | Prodige. | Portentum.
portentòs. | Portentoso. | Prodigieux. | Portentosus.
portèr. | Portero. | Portier. Huissier. | Janitor.
portèra. | Portera. | Portière de communauté religieuse. | Janitrix.
portería. | Portería. | La principale porte d'un couvent. | Clausurae janua.
portêta. | Portezuela. Puertecica. | Petite porte. | Ostium. Valvula.
pórtico. | Pórtico. | Portique. | Porticus.
portiÏlò. | Postigo. | Petite porte. Guichet. | Ostiolum. Posticum.
porúg. | Medroso. | Peureux. Craintif. | Timidus.
porxáda. | Pórtico. Soportal. | Portique. | Porticus. Xistus.
pórxo. | Desvan, ó sobrado. | Galetas. | Summa contignatio.
pós. | Poso. | Repos. | Quies.
posad. | Puesto. | Mis. | Positus.
posáda. | Posada. Morada. | Hôtellerie. | Diversorium.
posadòr. | Huesped. | Hôte. | Hospes.
posar. | Poner. | Mettre. | Ponere.
posar llevát. | Lleudar. | Mettre du levain. | Fermentare.
posár-se. | Ponerse. | Se mettre. | Operam dare.
posiciò. | Posicion. Postura. | Position. | Positio. Situs.
pósit. | Pósito. | Magasin de reserve. | Horreum publicum.
positíu. | Positivo. | Positif. | Positivus. Certus.
positivamènt. | Positivamente. | Positivement. | Reipsâ. Reverâ.
positúra. | Positura. Postura. | Situation. | Positio. Situs.
posposad. | Pospuesto. | Mis après. Estimé moins. | Postpositus.
posposar. | Posponer. | Mettre après. Faire moins de cas. | Postponere.
possehid. | Poseido. | Possédé. | Possessus.
possehidòr. | Poseedor. | Possesseur. | Possessor.
possehir. | Poseer. | Posséder. | Possidere.
possessiò. | Posesion. | Possession. | Possessio.
possessiò. | Hacienda. | Champ. Héritage. | Agri. Rura. Arva.
possessíu. | Posesivo. | Possessif. | Possessivus.
possessòr. | Posesor. Poseedor. | Possesseur. | Possessor.
possessóri. | Posesorio. | Possessoire. | Possessorius.
possibilidad. | Posibilidad. | Possibilité. | Possibilitas.
possíble. | Posible. | Possible. | Possibilis.
póst. | Tabla. | Planche. Ais. | Tabula.
pósta, ô ***corréu.*** | Correo. | Courier. | Tabellarius.
pósta. *V.* ***messiòns.*** | Apuesta. | Gageure. | Sponsio.
⁺**pósta,** ô ***pòÏla.*** *En el jóg.* | Posta. Polla. | Enjeu. | Pignus.
pósta de sól. | Al poner del sol. | Au coucher du soleil. | Solis ad occasum.
postad. *V.* ***apostad.*** | Apostado. | Posté. | Collocatus.
postár-se. *V.* ***apostár-se.*** | Apostarse. Ponerse de planton. | Poster. Se poster. | Locum occupare.
posteridad. | Posteridad. | Postérité. | Posteritas.
posteriòr. | Posterior. | Postérieur. | Posterior.
posteriòrmènt. | Posteriormente. | Postérieurement. | Posteriùs.
postèrma. | Apostema. | Postume. | Vomica.
postêta. | Tablilla. | Tablette. Petite planche. | Tabella.
postíÏla. | Postilla. Apostilla. | Apostille. | Postilla.
postiÏlò. | Postillon. | Postillon. | Veredarius famulus.
postís. | Postizo. | Postiche. | Adscititius.
postlimínio. | Postliminio. | Retour au lieu d'où l'on a été enlevé. | Postliminium.
postòr. | Postor. Ponedor. | Enchérisseur aux encans. | Licitator.
postrèr. | Postrero. | Dernier. | Postremus.
postrimerías. | Novisimos. Postrimerias. | Les quatre fins de l'homme. | Novissima.
postuláts. | Postulados. | Axiomes, ou demandes. | Postulata.
póstumo. | Póstumo. | Posthume. | Posthumus.
postúra. | Postura. | Posture. | Status.
posturèr. | Titere. | Marjolet. | Ridiculus homo.
pót. | Bote. | Pot. | Vas.
pót envernissad. | Orza. | Pot de fayance sans anses. | Orca.
póta. | Pata. Pié. | Patte. | Ungula. Pes.
póta de caváll. *Hèrba.* | Fárfara. Uña de caballo. | Tussilage. | Tussilago.
potáble. | Potable. | Potable. | Potabilis.
potáda. | Patada. | Coup de pied. | Pedis ictus, vel vestigium.
potássa. | Potasa. | Potasse. Vedasse. | Sal erutus è vegetantibus.
potátge. | Potage. | Potage. Legumes. | Jusculum. Legumina condita.
⁺**potèa.** |. | Potée, ou chaux d'étain. |.

poténcia. ***Memória.*** | Memoria. | Memoire. Souvenir. | Memoria.
poténcia. ***Poder.*** | Potencia. | Puissance. | Potentia.
potenciál. | Potencial. | Potentiel. | Potentialis.
potencialidad. | Potencialidad. | La puissance independante de l'acte. | Potentia.
potenciálmènt. | Potencialmente. | Potentiellement. | Potentialitèr.
poténcias de l'ánima. | Potencias. | Puissances, facultés de l'ame. | Potentiae. Facultates.
potentát. | Potentado. | Potentat. | Rex. Princeps. Dynasta.
potestad. | Potestad. | Pouvoir. Autorité. | Potestas.
potêt. | Botecico. Botecillo. | Petit pot. | Vasculum.
potetjad. | Pateado. | Trépigné. | Tripudiatus.
potetjar. | Patear. | Trépigner. | Pedibus obstrepere. Tripudiare.
poticári. | Boticario. | Apothicaire. | Pharmacopola.
poticaría. | Botica. | Boutique d'apothicaire. | Apotheca.
potíngos. | Medicamento. | Médicament. | Remedium.
potipóti. | Comistrajo. Cuezo. |. | Epulae exoticae ex variis ferculis.
potòns. | Zapatilla. Carnicol. | Ongle des animaux qui ont le pied fourchu. | Bestiarum unguis.
potrêt. | Potrico. | Petit poulain. | Pullus equinus.
pòtro. | Potro. | Poulain. | Equi pullus.
pòu. | Pozo. | Puits. | Puteus.
pouad. | Sacado agua. | Puisé. | Haustus.
pouál. | Pozal. | Seau. | Situla.
pouar. | Sacar agua del pozo. | Puiser. | È puteo aquam haurire.
pouens. | Polvos de cartas. Grasilla. | Poudre à mettre sur le papier. | Pulvis exsiccatorius. Gummi genus.
pouêt. | Pozuelo. | Petit puits. | Puteolus.

pr

práctic. | Práctico. Prático. | Expérimenté. | Practicus. Versatus.
práctica. | Práctica. Plática. Práxîs. | Pratique. | Praxis.
practicáble. | Practicable. Platicable. | Praticable. | Quod ad praxim reduci potest.
practicad. | Practicado. | Pratiqué. | Tractatus. Ad praxim reductus.
prácticamènt. | Prácticamente. | Par pratique. | Practicè.
practicánt. | Practicante. Platicante. | Celui qui pratique, qui exerce. | Exercitator.
practicar. | Practicar. | Pratiquer. | Tractare. Exercere.
prád. | Prado. | Pré. | Pratum.
pradería. | Pradera. Pradería. | Prairie. | Pratum.
pradêt. | Pradico. Pradillo. | Petit pré. | Pratulum.
pragmática. | Pragmática. Premática. | Pragmatique. | Pragmatica.
pratiquêsa. *V.* ***práctica.*** | Práctica. | Pratique. | Praxis.
prè. | Pré. | Pret. | Stipendium militare diarium.
preámbulo. | Preámbulo. | Préambule. | Proloquium. Praefatio.
prebènda. | Prebenda. | Prébende. | Praebenda.
prebendad. | Prebendado. | Prébendé. Dignitaire. | Praebendâ praeditus.
precári. | Precario. | Précaire. | Precarius.
precauciò. | Precaucion. | Précaution. | Cautio. Praevisio.
precaucionad. | Precavido. Precautelado. | Prévu. Prévenu. Précautionne. | Praecautus. Praevisus.
precaucionar. | Precaver. Precautelar. | Prévoir. Se précautionner. | Praevidere. Praecavere.
precedéncia. | Precedencia. | Préséance. | Praecessio.
precedènt. | Precedente. | Précédent. | Praecedens.
precedèntmènt. *V.* ***antecedèntmènt.*** | Antecedentemente. | Antécédemment. | Antecedentèr.
precehid. | Precedido. | Précédé. | Praepositus.
precehimènt. *V.* ***precedéncia.*** | Precedencia. | Préséance. | Praecessio.
precehir. | Preceder. | Précéder. | Praeire.
precèpte. | Precepto. | Précepte. | Praeceptum.
preceptíu. | Preceptivo. | Qui renferme un précepte. | Praeceptivus.
preceptòr. | Preceptor. | Précepteur. | Praeceptor.
prècês. | Preces. | Prières. Supplications. | Preces.
preciar. *V.* ***apreciar.*** | Apreciar. | Apprécier. | Pretium statuere.
preciòs. | Precioso. | Précieux. | Pretiosus.
preciòsamènt. | Preciosamente. | Précieusement. | Magnificè.
preciosidad. | Preciosidad. | Excellence. Qualité précieuse. | Pretiositas.
preciosíssim. | Preciosísimo. | Très précieux. | Pretiosissimus.
precipíci. | Precipicio. | Précipice. | Praecipitium.
precipitaciò. | Precipitacion. | Précipitation. | Nimia festinatio.
precipitad. | Precipitado. | Précipité. | Praecipitatus.

precipitádamènt. | Precipitadamente. | Précipitamment. | Inconsideratè. Praeproperè.
precipitar. | Precipitar. | Précipiter. | Praecipitare.
precipitár-se. | Precipitarse. | Se hasarder inconsidérément. | Temerè agere.
precís. | Preciso. | Précis. Nécessaire. | Praecisus. Necessarius.
precisad. | Precisado. | Obligé. Contraint. | Coactus.
precísamènt. | Precisamente. | Précisément. | Praecisè. Necessariò.
precisar. | Precisar. | Obliger. Contraindre. | Cogere.
precisiò. | Precision. | Précision. | Accurata diligentia.
preconisaciò. | Preconizacion. | Préconisation. | Praeconisatio.
preconisad. | Preconizado. | Préconisé. | Praeconisatus.
preconisar. | Preconizar. | Préconiser. | Praeconisare.
precursòr. | Precursor. | Précurseur. | Praecursor.
predecessòr. | Predecesor. | Prédécesseur. | Antecessor.
predestinaciò. | Predestinacion. | Prédestination. | Praedestinatio.
predestinad. | Predestinado. | Prédestiné. | Praedestinatus.
predestinar. | Predestinar. | Prédestiner. | Praedestinare.
predeterminaciò. | Predeterminacion. Predeterminacion. | Prédetermination. | Praedeterminatio.
predeterminad. | Predeterminado. | Déterminé d'avance. | Praedeterminatus.
predeterminar. | Predeterminar. | Déterminer par avance. | Praedeterminare.
prédica, ô ***sermò.*** | Sermon. | Sermon. | Objurgatio. Increpatio.
predicáble. | Predicable. | Prédicable. | Praedicabilis.
predicad. | Predicado. | Prêché. | Praedicatus.
predicadòr. | Predicador. | Prédicateur. | Concionator.
predicamènt. | Predicamento. | Prédicament. | Praedicamentum.
predicamentál. | Predicamental. | Qui concerne les Prédicamens. | Praedicamentalis.
predicar. | Predicar. | Prêcher. | Praedicare. Concionari.
prediccìò. | Prediccion. | Prédiction. | Praedictio. Praevisio.
predilecciò. | Predileccion. | Prédilection. | Praedilectio.
predilécte. | Predilecto. | Chéri par préférence. | Praedilectus.
predir. | Predecir. | Prédire. | Praedicere.
predit. | Predicho. | Prédit. | Praedictus.
predominad. | Predominado. | Prédominé. | Dominatus.
predominánt. | Predominante. | Prédominant. | Dominans. Praevalens.
predominar. | Predominar. | Prédominer. | Praevalere.
predomíni. | Predominio. | Empire. Domination. | Dominium.
preeczisténcia. | Preexîstencia. | Préexistence. | Praeexistentia.
preeczistènt. | Preexîstente. | Préexistent. | Praeexistens.
preeczistid. | Preexîstido. | Préexisté. |.
preeczistir. | Preexîstir. | Préexister. | Praeexistere.
preeminéncia. | Preeminencia. | Prééminence. | Praestantia. Excellentia.
preeminènt. | Preeminente. | Prééminent. | Praestans. Excellens.
prefáci, *de la míssa.* | Prefacio. | Préface. | Praefatio.
prefáci, *de llíbre.* | Prefacio. Prefacion. | Préface. | Praefatio. Proemium.
prefécto. | Prefecto. | Préfet. | Praefectus.
prefectúra. | Prefectura. | Préfecture. | Praefectura.
preferéncia. | Preferencia. | Préférence. | Primae partes.
preferíble. | Preferible. | Préférable. | Anteponendus.
preferid. | Preferido. | Préféré. | Antepositus. Praelatus.
preferir. | Preferir. | Préférer. | Praeferre. Anteponere.
preferír-se. | Preferirse. | Se préférer. | Sese anteponere.
prèga-Dèu. | Oxala. Plegue á Dios. | Plut-à-Dieu. | Utinam.
pregad. | Rogado. | Prié. | Rogatus.
pregadòr. | Rogador. | Celui qui prie. | Rogator. Precator.
pregar. | Rogar. | Prier. Supplier. | Rogare.
pregária. | Plegaria. Ruego. Súplica. | Priére. | Obtestatio.
pregárias. | Rogativas. | Priéres publiques. | Deprecatio ad Deum.
pregò. | Pregon. Bando. | Ban. Cri public. | Praeconium. Edictum.
pregonad. | Pregonado. | Publié. | Promulgatus.
pregonar. | Pregonar. | Publier. | Promulgare.

prègs. | Ruegos. Rogativas. | Priére. Supplication. | Rogatio. Precatio. Preces.
pregúnta. | Pregunta. | Demande. | Percontatio. Interrogatio.
preguntad. | Preguntado. | Interrogé. | Interrogatus.
preguntadòr. | Preguntador. Pregunton. | Demandeur importun. | Importunus percontator.
preguntar. | Preguntar. | Interroger. | Percontari. Interrogare.
prelacía. | Prelacía. | Prélature. | Praelatura.
prelaciò. | Prelacion. | Préference. | Primae partes. Antepositio.
preláda. | Prelada. | Supérieure. | Antistita.
prelát. | Prelado. | Prélat. Supérieur. | Praesul. Antistes.
preliminár. | Preliminar. | Préliminaire. | Praeparatorius. Praevius.
prelúdi. | Preludio. | Prélude. | Praeludium.
premeditaciò. | Premeditacion. | Préméditation. | Praemeditatio.
premeditad. | Premeditado. | Prémédité. | Praevisus.
premeditar. | Premeditar. | Préméditer. | Meditari. Praevidere.
prèmer. | Comprimir. | Comprimer. Presser. | Comprimere.
prémi. | Premio. | Prix. Récompense. | Praemium.
premiad. | Premiado. | Récompensé. | Praemio donatus.
premiadòr. | Premiador. | Rémunérateur. | Remunerator.
premiar. | Premiar. | Récompenser. | Remunerari.
premíssa. ***Indíci.*** | Premisa. | Indice. | Indicium. Specimen.
premociò. | Premocion. | Prémotion. | Praemotio.
premonstratènsê. | Premonstratense. | Prémonstré. | Praemonstratensis.
premorir. | Premorir. | Mourir avant le temps. | Praemori.
prèmsa d'imprènta. | Prensa. | Presse. | Prelum typographicum.
prèmsa de fèr vi. | Prensa. | Pressoir. | Torcular.
premsad. | Prensado. Aprensado. | Pressé. Calandré. | Pressus.
premsáda. | Prensadura. | Pression. | Pressio.
premsadòr d'imprènta. | Prensista. | Pressier. | In prelo artifex.
premsar. | Prensar. Aprensar. | Presser. Calandrer. | Textum premere.
premud. | Comprimido. | Comprimé. | Compressus.
premúda. | Compresion. | Compression. | Compressio.
prènda. | Prenda. | Gage. | Pignus.
prendad. | Prendado. | Captivé. | Dotibus captus.
prendár-se. | Prendarse. | Se captiver. | Dotibus capi.
prèndas. | Prendas. | Bonnes qualités. | Praeclarae dotes.
prenociò. | Prenocion. | Prénotion. | Praenotio.
prenunciad. | Prenunciado. | Prédit. Pronostiqué. | Praenuntiatus.
prenunciar. | Prenunciar. | Prédire. Présager. Pronostiquer. | Praenuntiare.
prenúncio. | Prenuncio. | Présage. | Omen.
preñad. | Preñado. Preñez. | Grossesse de femme. | Praegnatio. Graviditas.
preñáda, ô ***preñs.*** | Preñada. | Enceinte. | Praegnans. Gravida.
preocupaciò. | Preocupacion. | Préoccupation. Préjugé. | Praeoccupatio.
preocupad. | Preocupado. | Préoccupé. | Praeoccupatus.
preocupar. | Preocupar. | Préoccuper. | Praeoccupare.
preocupár-se. | Preocuparse. | Se préoccuper. | Praeoccupari.
preordinaciò. | Preordinacion. | Prédétermination. | Praeordinatio.
preordinad. | Preordinado. | Déterminé. | Praeordinatus.
preordinar. | Preordinar. | Déterminer. | Praeordinare.
preparaciò. | Preparacion. | Préparation. | Praeparatio.
preparad. | Preparado. | Préparé. Apprêté. | Paratus. Praeparatus.
preparar. | Preparar. | Préparer. Apprêter. | Parare. Praeparare.
preparár-se. | Prepararse. | Se préparer. | Parare se.
preparatíu. | Preparativo. Apresto. | Préparatif. Appareil. | Apparatus.
preparatóri. | Preparativo. | Préparatoire. | Praeparans.
preponderad. | Preponderado. | Prévalu. | Praeponderatus.
preponderar. | Preponderar. | Prévaloir. | Praeponderare.
preposad. | Prepuesto. | Préposé. | Praefectus.
preposar. | Preponer. | Préposer. | Praeponere. Praeficere.
preposiciò. | Preposicion. | Préposition. | Praepositio.
prepósit. | Prepósito. | Prévôt. | Praepositus.

prepositúra. | Prepositura. | Prévôté. | Praepositi dignitas.
prepotènt. | Prepotente. | Fort puissant. | Praepotens.
prepúci. | Prepucio. | Prépuce. | Praeputium.
prerogatíva. | Prerogativa. | Prérogative. | Praerogativa.
prês. *Vèrb de pendrer.* | Tomado. | Pris. | Captus. Acceptus.[239]
prês. *Nóm.* | Preso. | Prisonnier. | In carcere detentus.
prêsa. | Presa. | Proye. Butin. | Praeda.
prêsa. *Begúda.* | . | . | .
presági. | Presagio. | Présage. | Praesagium. Omen.
presbiteriál. | Presbiteral. | Presbytéral. | Presbyteralis.
presbiteriát. | Presbiterato. | Prêtrise. | Presbyteratus.
presbitéri. | Presbiterio. | Sanctuaire. | Presbyterium.
presciéncia. | Preciencia. | Préscience. | Praescientia.
prescindid. | Prescindido. Abstrahido. | Abstrait. | Abstractus.
prescindir. | Prescindir. Abstraher. | Abstraire. | Praescindere. Abstrahere.
prescripciò. | Prescripcion. | Prescription. | Praescriptio.
prescriptíble. | Prescriptible. | Prescriptible. | Praescriptioni obnoxius.
prescrit. | Prescrito. | Prescrit. | Praescriptus.
prescriurer. | Prescribir. | Prescrire. | Praescribere.
preséncia. | Presencia. | Présence. | Praesentia.
presènt. | Presente. | Présent. | Praesens.
presènt. ***Regálo.*** | Presente. | Présent. Don. | Munus. Donum.
presentaciò. | Presentacion. | Présentation. | Praesentatio.
presentad. *Títol.* | Presentado. | Celui qui attend le grade de Maître. | Ad magisterium praesentatus.
presentad. *Vèrb.* | Presentado. | Présenté. | Praesentatus.
presentadòr. | Presentador. | Présentateur. | Praesentator. Nominator.
presentar. | Presentar. | Présenter. | Offerre. Dono dare.
presentár-se. | Presentarse. | Se présenter. | Comparere in judicio.
pre-sentid. | Presentido. | Pressenti. | Praesagiatus. Praesensus.
pre-sentimènt. | Presentimiento. | Pressentiment. | Praesensio. Admonitio.
pre-sentir. | Presentir. | Pressentir. | Praesagire. Praesentire.
preservad. | Preservado. | Préservé. Garanti. | Praeservatus.
preservadòr. | Preservador. | Celui qui préserve. Protecteur. | Praeservator.
preservar. | Preservar. | Préserver. Garantir. | Praeservare.
preservár-se. | Preservarse. | Se préserver. Se garantir. | Se praeservare.
preservatíu. | Preservativo. | Préservatif. | Praeservativus.
presidéncia. | Presidencia. | Présidence. | Praesidis dignitas, vel munus.
presidènt. | Presidente. | Président. | Praeses.
presídi. | Presidio. | Place où l'on a mis garnison. | Arx praesidio munita.
presidiári. | Presidiario. | Condamné à servir dans une place. | Praesidiarius.
presidid. | Presidido. | Présidé. | Praefuit.
presidir. | Presidir. | Présider. | Praeesse.
presílla. *V.* ***gánsa.*** | Presilla. | Ganse. Petit cordon de soie. | Fibula.
presò. | Prision. Carcel. | Prison. | Carcer.
presonèr. | Prisionero. | Prisonnier. | Captus. Captivus.
prèssa. | Priésa. | Foule. | Concursus.
prèsseg. | Prisco. Pérsico. | Pêche. Presse. | Malum persicum.
presseguèr. | Prisco. | Pêcher. | Persicus.
pressiò. | Presion. | Pression. | Pressio.
pressuròs. | Presuroso. | Actif. Diligent. | Festinus. Celer.
pressuròsamènt. | Presurosamente. | Promptement. Vîte. | Celeritèr. Citò.
prèst. *Adv.* | Presto. | Promptement. | Praestò. Citò.
prestad. | Afloxado. | Relâché. | Distentus.
prestar. ***Estirár-se.*** | Dar de si. Afloxar. | Relâcher. Se relâcher. | Distendi.
prestár-se. | Ofrecerse. | S'offrir. | Ultrò se offerre.
prèstê. | Preste. | Prêtre. | Sacerdos celebrans.
prestêsa. | Presteza. | Promptitude. Vîtesse. | Celeritas. Velocitas.
prestígi. | Prestigio. | Prestige. | Praestigiae.
prestíssim. | Prestísimo. | Très vîte. Très prompt. | Velocissimus. Celerrimus.
presumciò. ***Suspíta.*** | Presuncion. | Présomption. Soupçon. | Praesumptio. Suspicio.
presumciò. ***Supérbia.*** | Presuncion. | Présomption. Orgueil. | Nimia confidentia. Arrogantia.

239. **prês**] de pendrer *solament a A.*

presumid. *Nóm.* | Presumido. | Vain. Présomptueux. | Nimis confidens. Arrogans.
presumid. *Vèrb.* | Presumido. Presunto. | Présumé. | Praesumptus. Conjectus.
presumir. | Presumir. | Présumer. Soupçonner. | Conjicere. Suspicari.
presumir, ô ***presumír-se.*** | Presumir. Presumirse. | Présumer. Avoir trop bonne opinion de soi. | Nimium sibi sumere, vel arrogare.
presumtíu. | Presuntivo. | Présomptif. | Conjecturalis.
presumtivamènt. | Presuntivamente. | Avec présomption. | Praesumptivè.
presumtuòs. *V.* ***presumid.*** | Presuntuoso. | Vain. Présomptueux. | Nimis confidens. Arrogans.
presumtuòsamènt. | Presuntuosamente. | Présomptueusement. | Confidentèr. Arrogantèr.
pre-suposad. | Presupuesto. | Supposé. | Positus. Suppositus.
pre-suposar. | Presuponer. | Présupposer. Supposer. | Ponere. Supponere.
pre-supósit. | Presuposicion. Presupuesto. | Supposition. | Suppositio.
pretècsta. | Pretexta. | Prétexte. | Praetexta.
pretecstad. | Pretextado. | Prétexté. | Praetextibus obumbratus.
pretecstar. | Pretextar. | Prétexter. | Causari.
pretècsto. | Pretexto. | Prétexte. Motif. | Praetextus.
pretenciò. | Pretension. | Prétention. | Jus. Actio.
pretendènt. | Pretendiente. | Prétendant. | Petitor. Candidatus.
pretèndrer. | Pretender. | Prétendre. | Intendere. Conari.
pretensòr. *V.* ***pretendènt.*** | Pretensor. | Prétendant. | Petitor. Candidatus.
pretericiò. | Pretericion. | Prétérition. | Praeteritio.
preteríd. | Preterído. | Celui dont on ne fait point de mention dans un testament. | Praeteritus.
preterir. | Preterir. | Omettre l'institution d'héritiers dans un testament. | Praeterire.
pretérit. | Pretérito. | Préterit. Passé. | Praeteritum tempus.
preternaturál. | Preternatural. | Surnaturel. | Supernaturalis.
pretês. | Pretenso. Pretendido. | Prétendu. | Sollicitatus. Intentus.
pretòr. | Pretor. | Préteur. | Praetor.
pretóri. | Pretorio. | Prétoire. | Praetorium.
pretoriá. | Pretoriano. Pretorial. | Prétorien. | Praetorius.
pretúra. | Pretura. | Préture. | Praetura.
préu. | Precio. | Prix. | Pretium.
prevalescud. | Prevalecido. | Prévalu. | Praevalens.
prevalexer. | Prevalecer. | Prévaloir. | Praevalere.
prevaricaciò. | Prevaricacion. | Prévarication. | Praevaricatio.
prevaricad. | Prevaricado. | Prévariqué. | Praevaricatus.
prevaricadòr. | Prevaricador. | Prévaricateur. | Praevaricator.
prevaricar. | Prevaricar. Prevaricar. | Prévariquer. | Praevaricare.
prevenciò. | Prevencion. | Précaution. | Cautio.
prevengud. | Prevenido. | Préparé. | Paratus.
prevenir. | Prevenir. | Préparer. | Parare. Praeparare.
prevenír-se. | Prevenirse. | Se préparer d'avance. | Prospicere. Praevidere.
preventíu. | Preventivo. | Par prevention. | Praeventivus.
prevere. | Presbitero. | Prêtre. | Presbyter.
preveurer. | Prever. | Prévoir. | Praevidere.
prévio. | Previo. | Qui va devant. Qui precède. | Praevius.
previsiò. | Prevision. | Prévision. | Praevisio.
previst. | Previsto. | Prévu. | Praevisus.
prim. | Delgado. | Mince. Délié. | Exilis. Tenuis.
príma. | Prima. | Prime. | Prima.
primacía. | Primacía. | Primauté. | Primatus.
primári. | Primario. | Principal. | Primarius.
primária. | Delgadeza. | Délicatesse. | Tenuitas.
primát. | Primado. | Primat. | Primatus.
primavèra. | Primavera. | Printems. | Ver.
primavèra. *Flór.* | Primavera. Vellorita. | Primevere. | Primula veris. Arthetica.
primèr. | Primer. Primero. | Premier. | Primus.
[+]**primèra.** *Jóg de cártas.* | Primera. | Prime. | Ludi chartarum genus.
primèramènt. | Primeramente. | Premiérement. | Primò.
primerenc. | Temprano. Precoz. | Précoce. Anticipé. | Praematurus. Praecox.
primería. | Principio. | Principe. | Initium.
primêt. | Delgadito. | Mince. Délié. | Tenuiculus.
primícia. | Primicia. | Prémices. | Primitiae.
[+]**primiciál.** | Primicial. | Primitial. | Primitialis.
primicièr, ô ***primetxèr.*** | Primicerio. | Primicier. Chantre. | Primicerius.[240]
primíssim. | Delgadísimo. | Très mince. Très délié. | Subtilissimus.
primitíu. | Primitivo. | Primitif. | Primitivus.
primogénit. | Primogénito. | Aîné. Premier-né. | Primogenitus.

240. **primicièr**] ô primetxèr *solament a A.*

primogenitúra. | Primogenitura. | Primogéniture. | Primogenitura.
primòr. | Primor. | Beauté. Excellence d'un ouvrage. | Elegantia. Concinnitas.
primordiál. | Primordial. | Primordial. Original. | Primordialis.
primoròs. | Primoroso. | Excellent. Beau. Parfait. | Egregius. Eximius.
primoròsamènt. | Primorosamente. | Ingénieusement. En perfection. | Egregiè. Eximiè.
primorosíssim. | Primorosísimo. | Très excellent. Très beau. | Praestantissimus.
prims. | Azemite. Moyuelo. | Recoupe. Son gras. | Furfur subtilior.
príncep. | Príncipe. | Prince. | Princeps.
princêsa. | Princesa. | Princesse. | Princeps foemina.
principál. | Principal. | Principal. | Praecipuus. Principalis.
principalíssim. | Principalísimo. | Très considérable. | Praecipuus valdè.
principálmènt. | Principalmente. | Principalement. | Praecipuè. Praesertim.
principát. | Principado. | Principauté. | Principatus.
princípi. | Principio. | Principe. | Principium.
principiad. | Principiado. | Commencé. | Incoeptus.
principiánt. | Principiante. | Apprentif. Novice. | Tyro. Incipiens.
principiar. | Principiar. | Commencer. | Incipere.
priñonèr. | Endrino. | Prunier de damas noire. | Prunus sylvestris.
priñòns. | Arañon. Endrina. | Prune de damas noire. | Prunum sylvestre.
priòr. | Prior. | Prieur. | Prior.
priòra. | Priora. | Prieure. | Antistita.
priorál. | Prioral. | Qui appartient au Prieur, ou à la Prieure. | Prioralis.
priorát. | Priorato. | Prieuré. | Prioratus.
prioridad. | Prioridad. | Priorité. | Prioritas.
prisad. | Preciado. | Prisé. | Gloriâ ductus.
prisar. | Garbear. | Affecter de la delicatesse. | Elegantiam ostentare.
prisár-se. | Preciarse. | Se priser. Se vanter. | Gloriari. Jactare se.
prísme. | Prisma. | Prisme. | Prisma.
privaciò. | Privacion. | Privation. | Privatio.
privad. | Privado. | Privé. | Privatus. Spoliatus.
privádamènt. | Privadamente. | Privément. En particulier. | Seorsim.
privánsa. | Privanza. | Privauté. | Familiaritas.
privar. | Privar. | Priver. | Privare. Orbare.
privár-se. | Privarse. | Se priver. | Privare se.
privatíu. | Privativo. | Privatif. | Privativus.
privativamènt. | Privativamente. | Privativement. | Privativè.
privilégi. | Privilegio. | Privilége. | Privilegium.
privilegiad. | Privilegiado. | Privilégié. | Privilegio exceptus.
privilegiar. | Privilegiar. | Donner un privilége. | Privilegio donare.
pró. *V. **en pró y en cóntre.*** | En pro y en contra. | Pour et contre. | Pro et contra.
proága. | Gota. Podagra. | Goutte aux pieds. Podagre. | Podagra.
proagòs. | Gotoso. | Goutteux. | Podagrosus.
probabilidad. | Probabilidad. | Probabilité. | Probabilitas.
probabilíssim. | Probabilísimo. | Très probable. | Valdè probabilis.
probabilíssimamènt. | Probabilísimamente. | Très probablement. | Valdè probabilitèr.
probabilísme. | Probabilismo. | La secte des Probabilistes. | Probabilismus.
probabilíste. | Probabilista. | Probabiliste. | Probabilitatis sectator.
probáble. | Probable. | Probable. | Probabilis.
probáblamènt. | Probablemente. | Probablement. Vraisemblablement. | Probabilitèr.
probaciò. | Probacion. | Probation. Épreuve. | Probatio.
probidad. *V. **equidad.*** | Probidad. Equidad. | Probité. | Probitas. Integritas.
probóst, ô ***prebost.*** | Proboste. | Prevôt. | Praepositus.
problème. | Problema. | Problême. | Problema.
problemátic. | Problemático. | Problématique. | Problematicus.
problemáticamènt. | Problematicamente. | Problématiquement. | Problematicè.
procehid. | Procedido. | Procédé. | Actum.
procehimènt. | Procedimiento. | Émanation. Dérivation. | Processio.
procehimènt. | Proceder. | Procédé. | Vitae modus, vel tenor.
procehir. | Proceder. | Procéder. | Agere. Se gerere.
proceleusmátic. | Proceleusmático. | Proceleumatique. | Pes proceleusmaticus.
procès. *V. **plèd.*** | Proceso. Pleito. | Procès. | Lis.
processad. | Procesado. | Intenté, parlant d'un procès. | Acta instructa.
processál. | Procesal. | Judiciaire. | Judicialis.
processar. | Procesar. | Intenter un procès. | Actionem capitis instituere.
processiò. | Procesion. | Procession. | Processio.
processò. *V. **professò.*** | Procesion. | Procession. | Processio.

procláma. | Proclama. | Proclamation. | Proclamatio.
proclamaciò. | Proclamacion. | Proclamation. | Proclamatio. Promulgatio.
proclamad. | Proclamado. | Proclamé. | Proclamatus.
proclamar. | Proclamar. | Proclamer. | Proclamare.
procónsul. | Procónsul. | Proconsul. | Proconsul.
proconsulár. | Proconsular. | Proconsulaire. | Proconsularis.
proconsulát. | Proconsulado. | Proconsulat. | Proconsulatus.
procreaciò. | Procreacion. | Procréation. | Procreatio.
procread. | Procreado. | Procréé. | Procreatus.
procreadòr. | Procreador. | Celui qui procrée. | Procreator.
procrear. | Procrear. | Procréer. | Procreare.
prócsim. ***Próp.*** | Próxîmo. Cerca. | Prochain. Proche. | Proximus.
prócsim, ô ***prohísme.*** | Próximo. | Le prochain. | Proximus.
prócsimamènt. | Proxîmamente. | Recemment. | Proximè.
procsimidad. | Proxîmidad. | Proximité. | Proximitas.
procúra. | Poder. Procura. | Procuration. Pouvoir. | Potestas ad agendum.
procurad. | Procurado. | Procuré. | Procuratus.
procuradòr. | Procurador. | Procureur. | Procurator.
procurar. | Procurar. | Procurer. | Procurare.
procurár-se. | Procurar. | Faire en sorte d'obtenir ce qu'on désire. | Procurare.
pródig. | Pródigo. | Prodigue. | Prodigus.
prodigalidad. | Prodigalidad. | Prodigalité. | Prodigalitas.
pródigamènt. | Prodigamente. Profusamente. | Prodigalement. | Profusè.
prodigar. | Prodigar. Desperdiciar. | Prodiguer. | Prodigere. Effundere.
prodígi. | Prodigio. | Prodige. | Prodigium.
prodigiòs. | Prodigioso. | Prodigieux. | Portentosus. Prodigiosus.
prodigiòsamènt. | Prodigiosamente. | Prodigieusement. | Prodigiosè.
producciò. | Produccion. | Production. | Productio.
productíu. | Productivo. | Qui a la vertu de produire. | Productivus.
producto. | Producto. | Produit. | Reditus.
produhid. | Producido. | Produit. | Productus.
produhir. | Producir. | Produire. | Producere.
proémi. | Proemio. | Préface. Avant-propos. | Prooemium.
proemiál. | Proemial. | Préliminaire. | Prooemialis.
proenga. | La yerba enredadera. | Pervenche. | Vinca pervinca.
proèr. *V.* ***prouèr.*** | Proel. | Matelot qui travaille à la proue. | Proreta.
proêsa. | Proeza. | Prouesse. Action de valeur. | Gestum praeclarum.
profá. | Profano. | Profane. | Profanus.
profanaciò. | Profanacion. | Profanation. | Profanatio.
profanad. | Profanado. | Profané. | Profanatus.
profánamènt. | Profanamente. | Avec profanation. | Profanè.
profanar. | Profanar. | Profaner. | Profanare.
profecía. | Profecía. | Prophétie. | Prophetia.
proferid. | Proferido. | Proféré. | Prolatus.
proferimènt. | Prolacion. | Prononciation. | Prolatio. Pronunciatio.
proferir. | Proferir. | Proférer. | Proferre.
profès. | Profeso. | Profès. | Professus.
professad. | Profesado. | Professé. | Professus.
professar. | Profesar. | Faire profession. | Religionis vota emittere.
professiò. | Profesion. | Profession. | Professio. Officium.
professò. *V.* ***processò.*** | Procesion. | Procession. | Processio.
professòr. | Profesor. | Professeur. | Professor.
profète. | Profeta. | Prophête. | Propheta.
profétic. | Profético. | Prophétique. | Propheticus.
profèticamènt. | Profeticamente. | Prophétiquement. | Propheticè.
profetisad. | Profetizado. | Prophétisé. | Praedictus.
profetisar. | Profetizar. Profetar. | Prophétiser. | Prophetisare.
profetíssa. | Profetísa. | Prophétesse. | Prophetissa.
profít. | Provecho. | Profit. Utilité. Gain. | Commodum. Utilitas.
profitòs. | Provechoso. | Utile. Avantageux. | Utilis. Proficuus.
profitòsamènt. | Provechosamente. | Avantageusement. | Utilitèr. Proficuè.
profitosíssim. | Provechosísimo. | Très utile. Très avantageux. | Utilissimus.
prófugo. | Prófugo. | Fugitif. Vagabond. | Profugus.
profundamènt. | Profundamente. | Profondément. | Profundè. Altè.
profundidad. | Profundidad. | Profondeur. | Altitudo.

profundisad. | Profundizado. | Creusé. Approfondi. | Altè fossus, penetratus.
profundisar. | Profundar. Profundizar. | Creuser. | Fodere. Altè penetrare.
profundisár-se. | Profundarse. | S'enfoncer. | Evanescere.
profundíssim. | Profundísimo. | Très profond. | Altissimus.
profundíssimamènt. | Profundísimamente. | Très profondément. | Altissimè.
profúndo. | Profundo. | Profond. | Profundus. Altus.
profusamènt. | Profusamente. | Profusément. | Profusè.
profusiò. | Profusion. | Profusion. | Profusio. Prodigalitas.
progénia. | Progenie. Prole. | Race. Lignée. | Progenies. Proles.
progenitòr. | Progenitor. | Ancêtre. Ascendant. | Progenitor.
progimnásme. | Progimnasma. | Essai, Epreuve d'une chose. | Progymnasma.
prográmme. | Programa. | Inscription. | Programma.
progrès. | Proceso. Progreso. | Progrès. | Progressus.
progressiò. | Progresion. | Progression. | Progressio.
progressíu. | Progresivo. | Progressif. | Progressivus.
progressívamènt. | Progresivamente. | Par dégrés. | Progressivè. Gradatim.
prohibiciò. | Prohibicion. | Prohibition. | Prohibitio.
prohibid. | Prohibido. | Prohibé. | Prohibitus. Vetitus.
prohibir. | Prohibir. | Prohiber. | Prohibere. Vetare.
prohibitíu, ô ***prohibitóri.*** | Prohibitivo. Prohibitorio. | Qui fait défense. Qui empêche. | Prohibitivus. | Prohibitorius.
prohísme. *V.* ***prócsim.*** | Próximo. | Le prochain. | Proximus.
prohóm. | Hombre bueno. | . | .
prois. *V.* ***l'esperánsa.*** | Prois. Áncora de la esperanza. | Maitre câble. | Rudens. Ancora magna.
projectad. | Proyectado. | Projetté. | Propositus.
projectar. | Proyectar. | Projetter. | Proponere.
projécte. | Proyecto. | Projet. | Institutum.
projectíste. | Proyectista. | Inventeur. | Instituti excogitator.
prolaciò. | Prolacion. | Prononciation. | Prolatio.
prólê. *V.* ***descendéncia. Progénia.*** | Prole. | Race. Lignée. | Proles.
próleg. | Prólogo. | Prologue. | Prologus. Praefatio.
prolegómeno. | Prolegómeno. | Prolégomène. | Prolegomenon.
prolicsamènt. | Prolixamente. | Prolixement. Diffusément. | Prolixè.
prolicsidad. | Prolixidad. | Prolixité. | Prolixitas.
prolícso. | Prolixo. | Prolixe. Long. | Prolixus.
prolongaciò. | Prolongacion. | Prolongation. | Prorogatio.
prolongad. | Prolongado. | Prolongé. | Prorogatus.
prolongádamènt. | Prolongadamente. | Plus longtems. | Diutiùs. Nimis longè.
prolongamènt. | Prolongamiento. | Prolongation. | Prorogatio.
prolongar. | Prolongar. | Prolonger. | Prorogare.
prolóqui. | Proloquio. | Proposition. | Proloquium.
prolusiò. | Prolusion. Prelusion. | Prélude. | Prolusio.
promediar. | Promediar. | Intervenir. | Se interponere.
promês. *Vèrb.* | Prometido. | Promis. | Promissus.
promês. *Nóm.* | Prometido. Desposado. | Fiancé. | Desponsus.
promêsa. | Promesa. Promision. | Promesse. | Promissus. Sponsio.
promêsa. | Prometida. Desposada. | Fiancée. | Desponsa.
prometénsa. | Promesa. Desposorios. | Fiançailles. | Sponsalia.
prometrer. | Prometer. | Promettre. | Promittere. Spondere.
prometrer-se. | Prometerse. | Se promettre. | Sperare. Confidere.
promiscuamènt. | Promiscuamente. | Pêle-mêle. Confusément. | Promiscuè.
promiscuar. | Mezclar. Promiscuar. | Mêler. | Miscere. Permiscere.
promíscuo. | Promiscuo. | Mêlé. Confus. | Promiscuus.
promissóri. | Promisorio. | Qui enferme une promesse. | Promissorius.
promociò. | Promocion. | Promotion. | Promotio.
promogud. | Promovido. | Promu. | Promotus.
promontóri. | Promontorio. | Promontoire. | Promontorium.
promotòr. | Promotor. Promovedor. | Promoteur. | Promotor.
promóurer. | Promover. | Promouvoir. | Promovere.
promtamènt, ô ***promte.*** *Adv.* | Prontamente. | Promptement. | Celeritèr. Citò.
promte. | Pronto. | Prompt. | Promptus.

promtíssim. | Prontísimo. | Très prompt. | Celerrimus.
promtíssimamènt. | Prontísimamente. | Très promptement. | Citissimè.
promtitud. | Prontitud. Pronteza. | Promptitude. | Celeritas.
promtuári. | Prontuario. | Agenda. Mémoire. | Promptuarium.
promulgaciò. | Promulgacion. | Promulgation. | Promulgatio.
promulgad. | Promulgado. | Publié. | Promulgatus.
promulgadòr. | Promulgador. | Celui qui publie une chose. | Promulgator.
promulgar. | Promulgar. | Publier solemnellement. | Promulgare.
pronóm. | Pronombre. | Pronom. | Pronomen.
pronóstic. | Pronóstico. | Pronostic. | Prognosticum.
pronosticaciò. | Pronosticacion. | Pronostication. | Prognosticum.
pronosticad. | Pronosticado. | Pronostiqué. | Praenuntiatus.
pronosticadòr. | Pronosticador. | Qui pronostique. | Praenuntius.
pronosticar. | Pronosticar. | Pronostiquer. | Praenuntiare.
pronúncia, ô ***pronunciaciò.*** | Pronunciacion. | Prononciation. | Pronuntiatio.
pronunciad. | Pronunciado. | Prononcé. | Pronuntiatus.
pronunciar. | Pronunciar. | Prononcer. | Pronuntiare.
próp. | Cerca. Junto. Al pié. | Auprès. Près. Proche. | Circa.
propagaciò. | Propagacion. | Propagation. | Propagatio.
propagad. | Propagado. | Multiplié. | Propagatus.
propagadòr. | Propagador. | Celui qui accroit les bornes. | Propagator.
propagar. | Propagar. | Multiplier. | Propagare.
propalad. | Propalado. | Publié. Divulgué. | Promulgatus.
propalar. | Propalar. | Publier. Divulguer. | Promulgare.
propassad. | Propasado. | Outrepassé. | Transgressus.
propassar. | Propasar. | Outrepasser. | Transgredi.
propassár-se. | Propasarse. | Outrepasser les bornes. | Metas transgredi.
propéns. | Propenso. | Enclin. | Propensus.
propensiò. | Propension. | Propension. Penchant. | Propensio.
propêt. | Cerquita. | Fort près. Tout contre. | Proximè.
própi. *Substantíu.* | Proprio. | Exprès. Messager. | Tabellarius particularitèr missus.
própi. *Adjectíu.* | Proprio. | Propre. | Proprius.
própiamènt. | Propriamente. | Proprement. | Propriè.
propíci. | Propicio. | Propice. | Propitius.
propiciaciò. | Propiciacion. | Propiciation. | Propitiatio.
propiciatóri. | Propiciatorio. | Propiciatoire. | Propitiatorium.
propiedad. | Propriedad. | Proprieté. | Dominium. Bona immobilia.
propietári. | Proprietario. | Proprietaire. | Proprietarius.
propiíssim. | Propriísimo. | Très propre. | Propriissimus.
propiíssimamènt. | Propriísimamente. | Très proprement. | Valdè propriè.
propína. | Propina. | Honoraire. | Munus honorarium.
propinqùidad. | Propinqüidad. | Parenté. Voisinage. | Propinquitas.
propínquo. | Propinqüo. | Parent. Voisin. | Propinquus.
proporciò. | Proporcion. | Proportion. | Proportio.
proporcionad. | Proporcionado. | Proportionné. | Aptus. Congruens.
proporcionádamènt. | Proporcionadamente. | Proportionnément. | Proportionalitèr.
proporcionál. | Proporcional. | Proportionnel. | Proportionalis.
proporcionálmènt. | Proporcionalmente. | Proportionnément. | Proportionalitèr.
proporcionar. | Proporcionar. | Proportionner. | Ad proportionem componere.
proporcionár-se. | Proporcionarse. | Se proportionner. | Comparare, aptare se.
proposad. | Propuesto. | Proposé. | Propositus.
proposar. | Proponer. | Proposer. | Proponere.
proposár-se. | Proponerse. | Se proposer. Avoir dessein. | Animo aliquid proponere.
proposiciò. | Proposicion. | Proposition. | Propositio.
propósit. | Propósito. | Propos. | Propositum.
propretòr. | Propretor. | Propréteur. | Propraetor.
proráta. | Prorata. | Prorata. | Rata pars vel portio.
proratetg. | Prorateo. Rateo. | Répartition au prorata. | Pro ratâ parte distributio.
proratetjad. | Prorateado. Rateado. | Partagé au prorata. | Pro ratâ parte distributus.

proratetjar. | Proratear. Ratear. | Partager au prorata. | Pro ratâ parte distribuere.
próroga. | Próroga. | Prorogation. | Prorogatio.
prorogad. | Prorogado. | Prorogé. | Prorogatus.
prorogar. | Prorogar. | Proroger. | Prorogare.
prorompper en plórs. | Prorumpir. | Éclater en pleurs. | Prorumpere.
prorompud. | Prorumpido. | Éclaté. | Prorumptum.
prósa. | Prosa. | Prose. | Sermo solutus.
proscripciò. | Proscripcion. | Proscription. | Proscriptio.
proscrit. | Proscripto. | Proscrit. | Proscriptus.
proscriurer. | Proscribir. | Proscrire. | Proscribere.
prosódia. | Prosodia. | Prosodie. | Prosodia.
prosopopéa. | Prosopopeya. | Prosopopée. | Prosopopoeia.
prosperad. | Prosperado. | Prospéré. | Secundatus.
prósperamènt. | Prosperamente. | Heureusement. | Prosperè. Faustè.
prosperar. | Prosperar. | Prospérer. | Prosperum esse.
prosperidad. | Prosperidad. | Prospérité. | Prosperitas.
próspero. | Próspero. | Prospère. | Prosper. Faustus.
prossápia. | Prosapia. | Race. Lignée. | Prosapia.
prossecuciò. | Prosecucion. | L'action de poursuivre. | Prosequutio.
prosseguid. | Proseguido. | Poursuivi. Continué. | Prosequutus.
prosseguir. | Proseguir. | Poursuivre. Continuer. | Prosequi.
prossélit. | Prosélito. | Proselyte. Néophyte. | Proselytus.
prostad. | Postrado. | Prosterné. | Prostratus.
prostar. | Postrar. | Humilier. Subjuguer. | Prosternere.
prostár-se. | Postrarse. | Se prosterner. | Se prosternere.
próstas. | Postres. | Dessert. | Bellaria.
prostituciò. | Prostitucion. | Prostitution. | Prostitutio.
prostituhid. | Prostituido. Prostituto. | Prostitué. | Prostitutus.
prostituhir. | Prostituir. | Prostituer. | Prostituere.
prostituhír-se. | Prostituirse. | Se prostituer. | Se prostituere.
protecciò. | Proteccion. | Protection. | Protectio.
protectòr. | Protector. | Protecteur. | Protector.
protectòra. | Protectora. Protectriz. | Protectrice. | Protectrix.
protegid. | Protegido. | Protégé. | Protectus.
protegir. | Proteger. | Protéger. | Protegere.
protérvamènt. | Protervamente. | Insolemment. Audacieusement. | Protervè.
protérvia. | Protervia. Protervidad. | Insolence. Opiniâtreté. | Protervia.
protérvo. | Protervo. | Insolent. Opiniâtre. | Protervus.
protèsta. | Protesta. | Protestation. | Protestatio. Declamatio.
protestaciò. | Protestacion. | Protestation. | Protestatio.
protestad. | Protestado. | Protesté. | Reclamatus.
protestánt. | Protestante. | Protestant. | Protestans.
protestar. | Protestar. | Protester. | Protestari.
protocól. | Protócolo. | Protocolle. | Protocollum.
protomártir. | Protomártir. | Premier martyr. | Protomartyr.
protomédic. | Protomédico. | Le premier médecin. | Protomedicus.
protomedicát. | Protomedicato. | Tribunal composé des premiers membres de la faculté. | Regiorum medicorum tribunal.
protonotári. | Protonotario. | Protonotaire. | Protonotarius.
prototipo. | Prototipo. | Prototype. | Prototypus.
próu. *Adv.* | Bastante. | Prou. Assez. | Sat. Satis.
próu. ***Profít.*** | Provecho. | Profit. | Commodum. Utilitas.
[+]**prouèr.** *Marin.* | Proel. | Matelot qui travaille à la proue. | Proreta.
pròva. | Proa. | Prouë. | Prora.
próva. | Prueba. | Preuve. | Probatio.
provad. *V.* ***aprovad.*** | Aprobado. | Approuvé. | Approbatus.
provécto. | Provecto. | Agé. Avancé en âge. | Provectus.
provehid. | Proveido. Provisto. | Pourvu. | Instructus. Munitus.
provehidòr. | Proveedor. Provisor. | Pourvoyeur. | Provisor. Obsonator.
provehimènt. | Proveimiento. | L'action de pourvoir. | Provisio. Munitio.
provehir. | Proveer. | Pourvoir. | Instruere. Munire.
provehír-se. | Proveerse. | Se pourvoir. |.
provenir. | Provenir. | Provenir. | Provenire. Procedere.
provérbi. | Proverbio. | Proverbe. | Proverbium.
proverbiál. | Proverbial. | Proverbial. | Proverbialis.
proverbiálmènt. | Proverbialmente. | Proverbialement. | In modum proverbii.
providéncia. | Providencia. | Providence. | Providentia.

próvido. | Próvido. Providente. | Prévoyant. | Providus.
província. | Provincia. | Province. | Provincia.
provinciál. | Provincial. | Provincial. | Provincialis.
provincialát. | Provincialato. | Provincialat. | Provincialatus.
provingud. | Provenido. | Provenu. | Proventus.
provisiò. | Provision. | Provision. | Annonae provisio.
provisòr. | Provisor. | Pourvoyeur. | Provisor.
provocaciò. | Provocacion. | Provocation. | Provocatio.
provocad. | Provocado. | Provoqué. | Provocatus.
provocadòr. | Provocador. | Boute-feu. Qui provoque. | Provocator.
provocánt. | Provocante. | Provocant. | Provocans.
provocar. | Provocar. | Provoquer. | Provocare.
provocatíu. | Provocativo. | Ce qui a la vertu de provoquer. | Provocans.
prudéncia. | Prudencia. | Prudence. | Prudentia.
prudenciál. | Prudencial. | Qui appartient à la prudence. | Ad prudentiam pertinens.
prudenciálmènt. | Prudencialmente. | Prudemment. | Prudentèr.
prudènt. | Prudente. | Prudent. | Prudens.
prudentíssim. | Prudentísimo. | Très prudent. | Prudentissimus.
prudentíssimamènt. | Prudentísimamente. | Très prudemment. | Prudentissimè.
prudèntmènt. | Prudentemente. | Prudemment. | Prudentèr.
pruítja. | Comezon. Picazon. | Démangeaison. | Prurigo.
pruítja. | Prurito. | Prurit. | Immoderata cupiditas.
prúna. | Ciruela. | Prune. | Prunum.
prúna bòrda. *V. **arañò. Priñòns.*** | Endrina. | Prune de damas noire. | Prunum sylvestre.
prunèra. | Ciruelo. | Prunier. | Prunus.
prunerêta. | Ciruelillo. Ciruelito. | Petit prunier. | Prunus parvus.
prunêta. | Ciruelilla. Ciruelita. | Petite prune. | Prunum tenue.
pruxinéllos. | . | . | .

pu

púa. | Pua. Rancajo. | Echarde. Pointe. | Aculeus. Cuspis.[241]
puát, *de pentinar cáñum.* | Rastrillo. | Serans. | Lini pecten.

241. **púa**] Rancajo *solament a A*; Cuspis *solament a A*.

pubertad. | Pubertad. | Puberté. | Pubertas.
pubil. *Fill únic.* | Heredero. | Héritier. | Haeres.
pubíla. *Fílla única.* | Heredera. | Héritiére. | Haeres.
pubilátge. | Herencia. | Héritage. | Haereditas.
públic. | Público. | Public. | Publicus.
publicá. | Publicano. | Publicain. | Publicanus.
publicaciò. | Publicacion. | Publication. | Publicatio. Promulgatio.
publicad. | Publicado. | Publié. | Promulgatus.
publicadòr. | Publicador. | Celui qui publie. | Publicator.
publicamènt. | Publicamente. | Publiquement. | Publicè. Palàm.
publicar. | Publicar. | Publier. | Promulgare.
publicáta. | Publicata. | Extrait de publication. | Promulgationis testimonium.
publicidad. | Publicidad. | Publicité. | Notorietas.
pudènt. | Hediondo. Fétido. | Puant. | Faetidus. Putidus.
pudentíssim. | Hediondísimo. | Très puant. | Valdè faetidus.
púdic. | Púdico. Casto. Honesto. | Pudique. | Pudicus. Castus.
pudicícia. | Pudicicia. | Pudicité. | Pudicitia.
púdin. | Pudin. | . | .
pudir. | Oler. Heder. Oler mal. | Puer. Sentir mauvais. | Faetere.
pudòr. | Hedor. Mal olor. | Puanteur. | Faetor.
pudrid. | Pudrido. Podrido. | Pourri. | Putrefactus.
pudridúra. | Podredumbre. | Pourriture. | Putredo.
pudrimenèr. | Cochambrería. | Monton de pourriture. | Rerum spurcarum congeries.
pudrir. | Pudrir. Podrir. | Pourrir. | Putrescere.
pudrír-se. | Pudrirse. | Se pourrir. | Putrescere.
+**pudrír-se la fruita copetjáda.** | Macarse. | Se gâter. Se pourrir. | Ictu laedi, corrumpi.
puerícia. | Puericia. | Enfance. | Pueritia.
pueríl. | Pueril. | Puéril. | Puerilis.
puerilidad. | Puerilidad. | Puérilité. | Puerilitas.
puerilmènt. | Puerilmente. | Puérilement. | Puerilitèr.
puès. *Partícula.* | Pues. | Donc. | Igitur. Ergò.
puèsto. | Puesto. | Lieu. Place. | Situs. Locus.
pugíl. *Atlèto qui es batía â puñádas.* | Pugil. | Athléte. | Pugil.
pugò. | Pulgon. | Vercoquin. Liset. | Volvox. Convolvulus.
puis. | Pues. | Puisque. | Siquidem.
púja. | Puja. | Enchère. | Licitatio.
pujad. | Subido. | Monté. | Scansus. Ascensus.
pujáda. | Subida. | Montée. | Ascensus. Clivus.
pujadòr. | Montador. Montadero. | Montoir. | Podium ad ascendendum in equum.

pujánsa. | Pujanza. | Force. Vigueur. | Potentia. Vires.
pujar. | Subir. | Monter. | Ascendere.
pujól. | Altozano. Cerrillo. | Hauteur. Colline. | Monticellus.
pullulad. | Pululado. | Pullulé. | Pullulatum.
pullular. | Pulular. | Pulluler. | Pullulare.
pulmò. | Pulmon. | Poumon. | Pulmo.
pulmonía. | Pulmonía. | Pulmonie. | Peripneumonia.
púlpit. | Púlpito. | Pupitre. Chaire à prêcher. | Pulpitum. Suggestus.
pulsaciò. | Pulsacion. Pulsada. | Pulsation. | Pulsatio.
punt. | Punto. | Point. | Punctum.
púnta. | Punta. | Pointe. | Cuspis. Mucro.
puntacorrènt. | Escoplo. | Fermoir. | Scalprum.
puntáda. | Puntada. | Pont d'aiguille. | Acûs punctum.
puntáda de péu. | Puntapié. Puntillon. | Coup donné avec la pointe du pied. | Pedis ictus.
puntagud. | Puntiagudo. | Pointu. Aigu. | Acutus. Cuspidatus.
puntál. | Puntal. | Étaie. Étançon. | Fulcrum. Sustentaculum.
puntèr. *De sabatèr.* | Marco. | Compas de cordonnier. | Calceatoria mensura.
⁺**puntèr.** | Puntero. | Touche. | Stylus. Radius.
puntèra. *Hèrba.* | Puntera. Siempre viva mayor. | Joubarbe. | Sedum. Sempervivum. Jovis barba.
puntería. | Puntería. | Visée. | Collimatio. Collineatio.
puntêt. | Puntico. | Petit point. |.
puntêta. | Puntilla. | Petite pointe. | Mucro. Acumen.
puntetjad. | Punteado. | Pince. | Citharae chordas carptim percussus.
puntetjar la guitérra. | Puntear. | Pincer la guitarre. | Citharae chordas carptim percutere.
puntíl̃la. | Puntilla. | Picot. Petite dentelle. | Plagula.
puntòs. | Puntoso. | Jaloux du point d'honneur. | Honoris tenax.
puntuaciò. | Puntuacion. | Ponctuation. | Apicum notatio.
puntuad. | Puntuado. Apuntado. | Ponctué. | Apicibus notatus.
puntuál. | Puntual. | Ponctuel. Exact. | Exactus. Diligens.
puntualidad. | Puntualidad. | Ponctualité. Exactitude. | Attentio. Diligentia. Cura.
puntualíssim. | Puntualísimo. | Très ponctuel. | Exactissimus.
puntualíssimamènt. | Puntualísimamente. | Très ponctuellement. | Exactissimè.
puntuálmènt. | Puntualmente. | Ponctuellement. | Accuratè. Exactè.
puntuar. | Puntuar. Apuntar. | Ponctuer. | Apicibus notare.
púnxa. | Punta. Pua. | Pointe. | Cuspis. Mucro.
punxad. | Punzado. | Piqué. | Punctus. Stimulatus.
punxáda. | Punzada. Pinzadura. | Piquure. | Punctio.
punxar. | Punzar. | Piquer. | Pungere.
punxid. | Punzado. | Piqué. | Punctus. Stimulatus.
punxída. | Punzada. | Piquure. | Punctio.
punxir. | Punzar. | Piquer. | Pungere.
punxò. | Punzon. | Poinçon. | Pugiunculus.
puñ. | Puño. | Poing. | Pugnus.
puñad. | Puñado. Puño. | Poignée. | Pugillus. Manipulus.
puñáda. | Puñada. | Coup de poing. | Pugni ictus.
puñál. | Puñal. | Poignard. | Sica. Pugio.
puñaláda. | Puñalada. | Coup de poignard. | Pugionis ictus.
pupillár. | Pupilar. | Pupillaire. | Pupillaris.
pupíllo, ô ***pupílo.*** | Pupilo. | Pupille. | Pupillus.
puput. | Abubilla. | Huppe. | Upupa. Epops.
pur. | Puro. | Pur. | Purus. Merus.
puramènt. | Puramente. | Purement. | Purè. Merè.
purêsa. | Pureza. | Pureté. | Integritas. Puritas.
púrga. | Purga. | Purgation. | Purgatio.
purgaciò. | Purgacion. | Purgation. | Purgatio.
purgad. | Purgado. | Purgé. | Purgatus.
purgánt. | Purgante. | Qui purge. | Purgans.
purgar. | Purgar. | Purger. | Purgare.
purgár-se. | Purgar. Purgarse. | Purger. Se justifier. | Purgare. Se justificare.
purgatíu. | Purgativo. | Purgatif. | Purgans. Catharticus.
purgatóri. | Purgatorio. | Purgatoire. | Purgatorium.
purificaciò. | Purificacion. | Purification. | Purificatio. Purgatio.
purificad. | Purificado. | Purifié. | Purificatus. Purgatus.
purificadòr. | Purificador. | Purificatoire. | Purificatorium.
purificar. | Purificar. | Purifier. | Purificare. Purgare.
purificár-se. | Purificarse. | Se purifier. | Se purificare.
puríssim. | Purísimo. | Très pur. | Purissimus.
púrpura. | Púrpura. | Pourpre. | Purpura.
púrpura. *Pèx.* | Púrpura. | Pourpre. | Murex.
purpurát. ***Cardinál.*** | Purpurado. | Cardinal. | Purpuratus. Cardinalis.

purpúreo. | Purpureo. | Pourpré. | Purpureus.
pus. *V. brác. Matéria.* | Pus. Materia. | Pus. Matiére. | Pus. Sanies.
pusillánim. | Pusilánime. | Pusillanime. | Pusillanimus.
pusillanimidad. | Pusilanimidad. | Pusillanimité. | Pusillanimitas.
pússa. | Pulga. | Puce. | Pulex.
pussèra. *V. olivárda.* | Pulguera. Zaragatona. Zargatona. | Herbe aux puces. | Psyllion. Pulicaria. Cunila. Cunilago.[242]
pussêta. | Pulguilla. | Petite puce. | Pulex.
pústula. | Pustula. | Pustule. | Pustula.
púta, ô ***putána.*** | Puta. | Putain. | Meretrix.
putatíu. | Putativo. | Putatif. | Putativus.
[+]**putifeina.** | Holgazan. | Faineant. | Iners.
putrefacciò. | Putrefaccion. | Putréfaction. | Putrefactio.
pútrido. | Pútrido. | Putride. Pourri. | Putridus.
putx. | Collado. Colina. | Colline. Côteau. | Collis.
puxánsa. | . | . | .[243]

242. **pussèra**] Zargatona *solament a A*.

243. **puxánsa**] *aquest article figura solament a A*.

Q

qua

quadérn. | Quaderno. | Cahier. | Codex. Quaternio.
quadernílło. | Quadernillo. | Cahier de cinc feuilles. | Quinque foliorum codex.
quádra. | Quadra. | Salle, ou chambre de compagnie. | Aula quadra.
quadrad. *Vèrb.* | Quadrado. | Agréé. | Placitum.
quadrad. *Nóm.* | Quadrado. | Quarré. | Quadratum.
quadragenári. | Quadragenario. | Quadragenaire. | Quadragenarius.
quadrángul. | Quadrángulo. | Quadrangle. | Quadrangulus.
quadrangular. | Quadrangular. | Quadrangulaire. | Quadrangularis.
quadránt. | Quadrante. | Cadran solaire. | Solare horologium.
quadrar. *V. **agradar.*** | Quadrar. | Agréer. | Placere.
quadrar. *V. **quadretjar.*** | Quadrar. | Quarrer. | Quadrare.
quadratúra. | Quadratura. | Quadrature. | Quadratura.
quadrèll. *V. **flètxa.*** | Flecha. | Fléche. | Sagitta.
quadrêt. | Quadrete. Quadrillo. | Petit quarré. | Quadriculus.
quadretjad. | Quadrado. | Quarré. Quadré. | Quadratus.
quadretjar. | Quadrar. | Quarrer. Équarrir. | Quadrare.
quadrienniál. | Quadrienal. | Quadriennal. | Quadriennalis.
quadriénni. | Quadrienio. | Espace de quatre ans. | Quadriennium.
quadrilátero. | Quadrilátero. | Quadrilatére. | Quadrilaterus.
quadrílla. | Quadrilla. | Quadrille. | Sodalium turma.
quadrílło de cálsas. | Quadrado. | Coin de bas. | Tibialium conus.
quadrilòngo. | Quadrilongo. | Figure d'un quarré long. | Quadrilongus.
quadrissíllabo. | Quadrisílabo. | Composé de quatre syllabes. | Quadrisyllabus.
quadrimèstre. | Quadrimestre. | Espace de quatre moïs. | Quatuor menses.
quádro. | Quadro. Quadrado. | Quarré. | Quadrum.
quadrúpedo. | Quadrúpedo. | Quadrupéde. | Quadrupes.
quadruplicaciò. | Quadruplicacion. | Multiplication par quatre. | Per quatuor multiplicatio.
quadruplicad. | Quadruplicado. | Quadruplé. | Per quatuor multiplicatus.
quadruplicar. | Quadruplicar. | Quadrupler. | Per quatuor multiplicare.
quadrúplo. | Quádruplo. | Quadruple. | Quadruplus.
quál. | Qual. | Quel. Quelle. | Qualis.
qualcad. | Cabalgado. | Monté à cheval. | Equitatum.
qualcáda. | Cabalgada. | Cavalcade. | Solemnis equitatio.
qualcadòr. | Cabalgador. | Qui monte un cheval. | Eques.
qualcadúra. | Cabalgadura. | Monture. | Jumentum vectorium.
qualcar. | Cabalgar. | Monter à cheval. | Equum conscendere. Equitare.

quálsevól. | Qualquier. Qualquiera. | Quiconque. Quelconque. | Quivis. Quilibet.
qualsevúlla. | Qualquiera. | Quiconque. Quelconque. | Quivis. Quilibet.
quán. *Adv.* | Quan. | Que. Combien. | Quàm.
quand. | Quando. | Quand. Lorsque. | Quando. Cum.
quant. | Quanto. | Combien. | Quantus.
quantiòs. | Quantioso. | Grand. Considérable. | Numerosus. Magnus.
quaránte. | Quarenta. | Quarante. | Quadraginta.
quarantê. | Quadragésimo. Quarenteno. | Quarantiéme. | Quadragesimus.
quarantêna. | Quarentena. | Quarantaine. | Quadraginta dies publico abstinere.
quaresma. | Quaresma. | Carême. | Quadragesima.
quaresmál. | Quaresmal. Quadragesimal. | Qui appartient au Carême. | Quadragesimalis.
quárt. | Quarto. | Un quart. | Quarta pars.
quárt d'hóra. | Quarto. | Un quart. | Horae quadrans.
quartá. | Quarteron. | Quarteron. | Modius. Quadrans.
quárta trebelliánica. | Trebelianica. | Trébellianique. | Trebellianica.
quartána. | Quartana. | Fiévre quarte. | Quartana.
quartanári. | Quartanario. | Sujet à la fiévre quarte. | Quartanâ febre laborans.
quartáu. *Caváll.* | Quartago. | Cheval ragot. | Asturco.
quartèr. | Quartel. | Quartier. | Quadrans. Quarta pars.
quartèr de bé, *de bóu, etc.* | Quarto. | Quartier de mouton, de boeuf, etc. | Armus. Coxa.
quartèra. | Quartera. | Mesure de grain. | Modius. Modium.
quartèrs-d'hivérn. | Quartel de invierno. | Quartier d'hiver. | Hibernacula.
quartèto. | Quarteto. Quartete. | L'un des deux premiers quatrains d'un sonnet. | Tetrastichon.
quartílla. | Quarteta. | Quatrain. | Tetrastichon.
quartíllo. | Quartillo. | Chopine. Demi-sextier. | Hemina. Quadrans.
quárto. | Quarto. Aposento. | Chambre. | Camera.
quártos. | Quartos. | De l'argent. | Pecunia.
quátre. | Quatro. | Quatre. | Quatuor.
quátre-cènts. | Quatrocientos. | Quatre cent. | Quadringenti.
quatríni. | Quatrin. | De l'argent. | Pecunia.

que

que. *Pronóm relatíu.* | Que. | Que, ou lequel. | Quis, vel qui, quae, quod.
que? *Interrogatíu.* | Que? | Que? | Quid?
québ. | Cepillo. | Béguin. | Calantica.
quebrer. | Caber. | Contenir. | Continere. Includi posse.
quebud. | Cabido. | Contenu. | Complexus.
quebúda. | Cabida. | Capacité d'une chose. | Capacitas.
quèda. | Queda. | Retraite. | Recessûs signum campanâ datum.
quedad. | Dado la retreta. | Sonné la retraite. | Recessûs signum campanâ datum.
quedad. | Quedado. | Resté. | Restitum.
quedar. | Dar la retreta. | Sonner la retraite. | Recessûs signum campanâ dare.
quedar. | Quedar. | Rester. | Superesse. Restare.
quedár-se. | Quedarse. | Rester. | Haerere.
que fèr. | Que hacer. | Que faire. | Quid faciendum.
quèra. | Carcoma. | Vermoulure. | Caries.
quérn. | Quatro. | Quatre. | Quatuor.
querubí. | Querubin. | Cherubin. | Cherubim.
questiò. | Qüestion. | Question. | Quaestio.
questionári. | Qüestionario. | Recueil de questions. | Quaestionum collectio.
qùestòr. | Qüestor. | Questeur. | Quaestor.
qùestúra. | Qüestura. | Questure. | Quaestura.
que-viurers. | Viveres. | Vivres. | Cibaria.
quèxa. | Queja. Querella. | Plainte. | Querela. Questus.
quexad. | Quejado. | Plaint. | Questus.
quexár-se. | Quejarse. Querellarse. | Se plaindre. | Conqueri. Lamentari.
quexòs. | Quejoso. | Plaintif. | Querulus. Queribundus.
quexosíssim. | Quejosísimo. | Très mécontent. | Valdè queribundus.

qui

qui. | Quien. | Qui. Quel, quelle. | Qui, quae, quod.
quiçá. | Quiza, ó quizas. | Peut-être. | Fortassè. Forsan.
quidam. | Quidam. | Quidam. | Quidam.
quid pro quo. | Quid pro quo. | Qui pro quo. | Quid pro quo.
quièt. | Quieto. | Paisible. Tranquille. | Quietus. Tranquillus.
quiètamènt. | Quietamente. | Paisiblement. Tranquillement. | Quietè. Tranquillè.
quietud. | Quietud. | Quietude. Tranquillité. | Quies.
quilát. | Quilate. | Carat. | Gradus. Praestantia.
quílo. | Quilo. | Chyle. | Chylus.

quimèra. | Quimera. | Chimere. | Figmenta.
+químia. *V.* ***alquímia.*** | Alchimia. | Chymie. | Chymia.
+químic. *V.* ***alquímic.*** | Alchimista. | Alchymiste. Chymiste. | Chymicus.
quin. | Qual. Que. | Quel. | Qualis.
quína. | Qual. | Quelle. | Qualis.
quína, ô ***quínaquína.*** | Quina. Quinaquina. | Quinquina. | Cortex febrilis.
quinári. | Quinario. | Nombre composé de cinc unités. | Quinarius numerus.
quínas, *en los dáus.* | Quinas. | Quines. | Quina puncta in taxillis.
quincál̃la. | Quinquillería. Buhonería. | Quincaillerie. | Minutae merces.
qui no en tè n'axèca. *Jóg.* | Chilindron. | Espéce de jeu de cartes. | In foliis lusoriis ludi genus.
quinquagenári. | Quinquagenario. | Quinquagénaire. | Quinquagenarius.
quinqùénni. | Quinquenio. | Espace de cinc ans. | Quinquennium.
quinquil̃láire. | Quinquillero. Buhonero. | Quincaillier. | Minutarum mercium propola.
quinquil̃laría. | Quinquillería. Buhonería. | Quincaillerie. | Minutae merces.
quint. | Quinto. | Quint. La cinquième partie. | Quintum. Quinta pars.
quínta. *Músic.* | Quinta. | Quinte. | Diapente.
quintá. | Quintal. | Quintal. | Centumpondium.
quintad. | Quintado. | Le cinquiéme homme tiré pour le service du Roi. | Quintus selectus.
quintamènt. *Adv.* | Quintamente. | Cinquiémement. | Quintò.
quintána. | . | . | .
quintár. | Quintar. | Tirer au cinquiéme. | Quintum quemque sorte elegere.
Quintí. *Nóm d'hómê.* | Quintin. | Quintin. | Quintinus.
quintíl̃la. | Quintilla. | Couplet de cinc vers. | Pentastichum.
quíntuplo. | Quíntuplo. | Quintuple. | Quintuplus.
quínze. | Quince. | Quinze. | Quindecim.
quinzê. | Quinceno. | Quinziéme. | Quindenus.
quinzêna. | Quincena. | Quinzaine. | Quindecim.
quinzenári. | Quincena. | Quinzaine. | Spatium quindecim dierum.
Quirc. *Nóm d'hómê.* | Quirico. | Quirc. | Quiricus.
quirúrgic. | Quirúrgico. | Chirurgical. | Chirurgicus.
quiscú. *V.* ***cadú.*** | Cada uno. | Chacun. | Quisque.
quist. | Quisto. | Aimé. Cheri. | Benè, vel malè acceptus.
quistar. *V.* ***captar.*** | Mendigar. | Mendier. | Colligere ostiatim.
quitad. | Descargado. | Déchargé. | Exoneratus.
quitamènt. | Quita. Quitanza. | Quittance. | Solutionis apocha.
quitar. | Quitar. | Retirer ce qu'on avait mis en gage. | Pignus redimere.

quo

quocièn̂t. | Quociente. | Quotient. | Quotiens.
quóta. | Quota. | Quote-part. | Quota pars.

R

ra

rabáda. | Maceta. | Bout de l'épine du dos du mouton. | Spinae extremum.
rabadá. | Zagal. | Jeune berger. | Pastoris famulus.
rabássa. | Cepa. | Souche. | Stipes. Truncus.
rabassèll. | Tangano. | Ce qui sert de but au palet. | Scopus.
rabassèll. *Jóg. V. **teia**. Jóg.* | Tejo. Tangano. | Jeu du palet. | Disci ludus.
rabassò. | Cepita. | Petite souche. | Tenuis stipes.
rabassóla. *V. **múrgula**.* | Cagarria. |. | Fungus, vel Boletus.
rabassud. | Rehecho. Rebelludo. | Homme de moyenne taille, mais gros, charnu. | Torosus. Lacertosus.
rabbí. | Rabí. Rabino. | Rabbin. | Rabbi. Magister.
rabetg. | Agitacion. | Agitation. | Agitatio.
rabetjad. | Revuelto. | Retourné. Agité. Rémué. | Revolutus. Convolutus.
rabetjar. | Revolver. | Rémuer de côté et d'autre. | Revolvere.
rábia. | Rabia. | Rage. | Rabies.
rabiad. | Rabiado. | Enragé. | Iratus.
rabiar. | Rabiar. | Enrager. | Rabie corripi.
rabiár-se. | Rabiar. | Enrager. S'impatienter. | Irasci.
rabiêta. | Rabieta. | Impacience. Colère. Dépit. | Iracundia ex levi causâ.
rabiòs. | Rabioso. | Enragé. | Rabiosus. Rabidus.
rabiosíssim. | Rabiosísimo. | Très enragé. | Valdè rabidus.
rabòsa, ô ***amòr d'hortolá.*** *Plánta.* | Amor de hortelano. | Grateron. Aparine. | Aparine.
rabòsas. *Pèx.* | . | . | .
raç. *Liquòr.* | . | . | .[244]
racáda. *V. **arracádas**.* | Arracadas. Pendientes. | Pendans d'oreilles. | Inaures.
racciò. | Racion. | Ration. | Portio.
raccionêta. | Racioncita. | Petite ration. | Parva portio.
raciocinaciò. | Raciocinacion. | Raisonnement. | Ratiocinatio.
raciocinad. | Raciocinado. | Raisonné. | Ratiocinatus.
raciocinar. | Raciocinar. | Raisonner. | Ratiocinari.
raciocíni. | Raciocinio. | Raisonnement. | Ratiocinium.
racionál. | Racional. | Raisonnable. | Rationalis.
racionalidad. | Racionalidad. | Qualité qui distingue l'homme de la brute. | Rationalitas.
racionálmènt. | Racionalmente. | Raisonnablement. | Modo rationi consentaneo.
racò, ô ***rincò***. | Rincon. | Coin. | Angulus.
raconáda, ô ***rinconáda.*** | Rinconada. | Coin. | Angulus.
raconêt, ô ***rinconêt.*** | Rinconcillo. | Petit coin. Lieu retiré. | Angulus. Latebra.
rádio. *V. **ráio**.* | Radio. | Rayon. | Radius.
ráfag. | Alero. Rafe. | Severonde. | Suggrunda. Subgrunda.
ráfaga de vènt. *V. **rátxa**.* | Rafaga. | Bouffée violente de vent. | Venti afflatus vehemens.[245]
Rafél. *Nóm d'hómê.* | Rafael. | Raphael. | Raphael.
ragátxo. | Rodrigon. | Page. | Pedissequus.
rahò. | Razon. | Raison. | Ratio.
rahò de fèr la bárba. | Navaja. | Rasoir. | Novacula.

244. **ráç**] *aquest article figura solament a A.*
245. **ráfaga de vènt**] Rátxa *B*: Retxáda *A*.

rahonáble. | Razonable. | Raisonnable. | Rationalis. Aequus.
rahonáblamènt. | Razonablemente. | Raisonnablement. | Jurè.
rahonamènt. | Razonamiento. | Raisonnement. | Ratiocinatio. Concio.
rahonetjad. | Charlado. | Babillé. Causé. | Garritum.
rahonetjadòr. | Charlador. Hablador. Garlador. | Babillard. Causeur. | Garrulus.
rahonetjar. | Charlar. Garlar. | Babiller. Causer. | Garrire.
rahòns. *Pèx.* | . | . | .
rái, *per pescar.* | Atarraya. | Tramail. | Everriculum.
rái, *qu'es fá de la llèt.* | . | . | .
ráia. ***Tèrme,*** ô ***confí.*** | Raya. | Limite. Confins. | Confinium.
ráia. | Rallo. Raspa. | Rape. | Radula.
raiad. | Rallado. | Rapé. | Rasus.
raiáda. | Redada. | Coup de filet. | Retis jactus.
raiadòra de la pastèra. | Raedera. | Racloir. Ratissoire. | Radula.
raiadúra. | Ralladura. Raedura. | Raclure. Ratissure. | Ramentum.
raiar. | Rallar. Raspar. Raer. | Raper. | Radere.
raiêta. | . | . | .
ráima, *de papèr.* | Resma. | Rame de papier. | Chartarum quingentenarium.
ráio. | Rayo. | Rayon. | Radius.
ráll. | Habla. | Raisonnement. | Sermo.
ral̃lad. | Hablado. | Parlé. | Collocutus.
ral̃ladòr. | Hablador. | Grand parleur. | Loquax.
ral̃lar. | Hablar. | Parler. | Colloqui.
rám. | Ramo. | Rameau. | Ramus.
rám de fil. | Madexa. | Écheveau. | Fila in longum convoluta.
ráma. | Rama. | Branche. Rameau. | Ramus.
Ramadá. | Ramadan. | Ramadan. |.
ramál. | Ramal. | Bout de corde qui pend. | Funiculus pendens.
ramát. | Monton. | Multitude. | Turba. Copia.
ramát, *de bestiar. V.* ***rebáño.*** | Rebaño. | Troupeau. | Grex.
ramátge. | Ramage. | Ramage. | Arborum rami.
rambladòr d'escála. | Mainel. | Rampe d'escalier. | Scalare manûs adminiculum.
ramèll. *V.* ***flór.*** | Flor. | Fleur. | Flos.
ramèll, ô ***ramel̃lêt.*** *V.* ***buquèt.*** | Ramillete. | Bouquet. | Florum fasciculus. Sertum.
ramèr. | . | . | .
ramèra. | Ramera. | Femme publique. | Scortum. Meretrix.
ramêt. | Ramito. Ramillo. | Petit rameau. | Ramusculus.
ramêta. | Ramita. | Ramille. Petite branche. | Ramulus.
ramificaciò. | Ramificacion. | Ramification. | Ramificatio.
ramificad. | Ramificado. | Ramifié. | In ramos extensus.
ramificár-se. | Ramificarse. | S'étendre en plusieurs rameaux. | Ramificari. In ramos extendi.
Ramòn. *Nóm d'hómê.* | Raymundo. | Raymond. | Raymundus.
ramòs. | Ramoso. | Branchu. | Ramosus.
rámpa. | Calambre. | Crampe. | Nervorum stupor.
rampèll. | Arranque. Vena. Idea. | Fougue. Veine. Verve. | Impetus.
rampí. | Bielda. | Râteau. | Rastellum.
rampóina. | Zarandaja. | Collection. Recueil. | Analecta.
ránci. | Rancio. | Rance. | Rancidus.
rancietjar. | Ranciar. Saber á rancio. | Rancir. | Rancidum fieri.
ránda. | Randa. | Reseau. | Reticulum.
⁺**ráng.** | Orden. Fila. Clase. | Rang. | Ordo. Locus.
rán-rán. | Acercen. | Tout ras. | Penitùs.
ranúncula. | Ranunculo. | Renoncule. | Ranunculus.
ranxèro. | Ranchero. | Pourvoyeur d'une chambrée de soldads. | Contubernii provisor.
ránxo. | Rancho. | Nombre de personnes qui font bande à part. | Conventus. Contubernium.
⁺**rápa.** *V.* ***bárba d'Aarón.*** | Yaro. Barba de Aaron. | Pied de veau. | Dracontium. Aron.
rápa de rèm. | Escobajo. Raspa. | Raffle d'une grappe de raisin. | Scapus.
rapacidad. | Rapacidad. | Rapacité. | Rapacitas.
rapás. | Rapaz. | Petit garçon. | Puer.
rapé. *Espécia de tabác.* | Rapé. | Rapé. | Tabacum rasile.
rápidamènt. | Rapidamente. | Rapidement. | Rapidè.
rapidêsa. | Rapidez. | Rapidité. | Rapiditas.
rapididad. | Rapidez. | Rapidité. | Rapiditas.
rápido. | Rápido. | Rapide. | Rapidus.
rapíña. | Rapiña. | Rapine. | Rapina.
rapiñad. | Rapiñado. | Rapiné. | Raptus. Furatus.
rapiñar. | Rapiñar. | Rapiner. | Rapere. Furari.
rápto. | Rapto. | Extase. | Extasis.
raptòr. | Raptor. | Ravisseur. | Raptor.
raquêta. | Raqueta. | Raquette. | Reticulata pelta.
raquític. | Raquítico. | Noué. Atteint du rachitis. | Rhachiticus.
ráramènt. | Raramente. | Rarement. | Rarò.
rarefacciò. | Rarefaccion. | Raréfaction. | Rarefactio.

rárefèr. | Enrarecer. Rarefacer. | Raréfier. | Rarefacere.
rárefèr-se. | Rarefacerse. | Se raréfier. | Rarefieri.
rárefèt. | Rarefacto. | Raréfié. | Rarefactus.
rarêsa. | Raresa. Raridad. | Rareté. | Raritas.
raríssim. | Rarísimo. | Très rare. | Perrarus.
ráro. | Raro. | Rare. | Rarus.
rás. | Raso. | Ras. | Planus. Aequus.
rasad. | Rasado. | Raclé. | Hostitus.
rasadòra. | Rasero. | Racloire. Radoire. | Radius. Rutellum. Hostorium.
rasar. | Rasar. | Racler. | Hostire. Radio adequare.
rascad. | Raido. Raspado. | Raclé. Ratissé. | Rasus.
rascadúra. | Rascadura. Raedura. | Ratissure. | Ramentum.
rascar. | Raer. Raspar. | Racler. Ratisser. | Radere. Distringere.
rascár-se. | Raerse. | Se ratisser. | Radere se.
ráscla. *Pèx.* | Escórpora. Escorpina. | Scorpion marin. | Scorpaena.
rásgo. | Rasgo. | Trait de plume. | Liberior calami ductus.
ráspa. | Escofina. | Râpe. Escouenne. | Scobina.
raspad. | Raspado. | Râpé. Ratissé. | Rasus.
raspar. | Raspar. | Râper. Ratisser. | Radere.
rássa. | Raza. | Race. | Genus. Stirps.
rastèll. | Rastrillo. | Rateau. | Rastrum.
rastèll d'els páñs. | Rastrillo. | . | .
rastel͡ladòr. | Compuerta. | Contre-porte. | Cataracta.
rastel͡lèra. | Rastrillo. | Herse. Sarrasine. | Cataracta.
rastiñòs. | Carrasqueño. | Âpre. Rude. | Asper.
rásto, ô *rástro.* | Rastro. | Piste. | Vestigium.
rastretjad. | Rastreado. | Cherché. | Inquisitus. Investigatus.
rastretjar. | Rastrear. | Chercher. | Inquirere. Investigare.
rasúra. | Rasura. | Rasure. | Rasura.
ráta. | Raton. | Souris. | Mus.
rátafiá. | Ratafia. | Ratafia. | Rosasolium delicatum.
rátapiñáda. | Murciélago. | Chauve-souris. | Vespertilio.
ráta-porciò. | Rata por cantidad. | Au prorata. À proportion. | Pro ratâ portione.
ratèra. | Ratonera. | Souriciére. | Muscipula.
ratêta. | Ratoncillo. | Souris. Petit rat. | Parvulus mus.
rátg. | Chorro. | Chûte d'eau. | Rivus.
ratgêt. | Chorrillo. | Petit coulant d'eau. | Rivulus.
ratificaciò. | Ratificacion. | Ratification. | Ratificatio.
ratificad. | Ratificado. | Ratifié. | Ratihabitus.
ratificar. | Ratificar. | Ratifier. | Ratificare.
ratína. *Róba.* | Ratina. | Ratine. | Panni lanei villosi genus.
ratjad. | Chorreado. Manado. | Coulé. | Manatum.
ratjáda. *Pèx.* | Raya. | Raye. | Battis. Raia.
ratjar. | Chorrear. Manar. | Couler. | Manare. Fluere.
ratjolí. | Hilo. | Fil. | Rectum flumen.
ráto. | Rato. | Un moment. | Temporis momentum.
ratolí. | Ratoncillo. | Souris. Petit rat. | Parvulus mus.
ratonèr. | Mezquino. | Chiche. | Parcus.
ratonería. | Mezquindad. | Chicheté. | Sordes.
rátxa, ô ***ratxáda de vènt.*** | Ráfaga. Bocanada de viento. | Bouffée violente de vent. | Venti afflatus vehemens.
ráurer. | Raer. | Racler. | Radere.
ráuxa. | Venida. Arranque. | Fougue. | Impetus.
ravál. *V. **arravál.*** | Arrabal. | Fauxbourg. | Suburbium.
ráveg. | Rábano. | Rave. | Raphanus.
ravenêt. | Rabanillo. | Petite rave. | Rapulum.
raveníssa. | . | . | .
ravexinad. *V. **arrevexinad.*** | Erizado. Arrugado. | Hérissé. Froncé. Ridé. | Rugatus.
ravexinamènt. *V. **arrevexinamènt.*** | Arruga. | Froncement. | Contractio.
ravexinar. *V. **arrevexinar.*** | Erizar. Arrugar. | Hérisser, dresser le poil. Froncer. Rider. | Rugare.
ravexinár-se. *V. **arrevexinár-se.*** | Espetarse. Erguirse. Arrugarse. | Se rider. | Frontem corrugare.

re

re. *Insécte.* | Rezno. | Grosse tique. | Ricinus.
ré. *Músic.* | Re. | Re. | Secundus in musicâ tonus.
réa. | Rea. | Criminelle. | Reus. Sons.
reacciò. | Reaccion. | Réaction. | Reactio.
reál. | Real. | Réel. | Realis.
reál. *Monêda.* | Real. | Réale. |.
realenc. | Realengo. | Royal. | Regius.
realidad. | Realidad. | Réalité. | Realitas.
realíste. | Realista. | Royaliste. | Regiarum partium sectator.
reálmènt. | Realmente. | Réellement. | Realitèr. Verè.
reáls. | Realce. | Relief. | Splendor. Praestantia.
realsad. | Realzado. | Rehaussé. | Elatus. Illustratus.
realsar. | Realzar. | Rehausser. | Extollere.

reassumciò. | Reasuncion. | Reprise. | Resumptio.
reassumid. | Reasumido. | Repris. | Resumptus.
reassumir. | Reasumir. | Reprendre. | Resumere.
reáto. | Reato. | L'état d'un criminel. | Reatus.
rebáño. | Rebaño. | Troupeau. | Grex.
rebáto. | Rebato. | Tumulte. | Motus. Impetus.
rebátrer. | Remachar. | Rabattre. River. | Retundere.
rebátrer. | Arrojar. | Jetter. | Jacere.
rebatud. | Remachado. | Rabattu. Rivé. | Retusus.
rebatud. | Arrojado. | Jetté. | Jactus.
rebáx. | Rebaxa. | Rabais. | Diminutio.
rebaxad. | Rebaxado. Baxado. | Rabaissé. | Diminutus.
rebaxar. | Rebaxar. Baxar. | Rabaisser. | Diminuere.
rebblad. | Mamposteado. | Bloqué. | Caementitio opere extructum.
rebblar. | Mampostear. | Bloquer. | Caementitium opus extruere.
rebble. | Mampuesto. | Blocage. Blocaille. | Caementum. Fartura.
rebblért, y ***rebblid.*** | Llenado. | Rempli. | Repletus.
rebblimènt. | Trama. | Trame. | Subtemen.
rebblir. | Llenar. | Remplir. | Replere.
rebblír-se. | Llenarse. | Se remplir. | Repleri.
rebéc. *Músic.* | Rabel. | Rebec. | Lyra rustica. Barbiton.
rebedòr. | Ser de recibo. | Être de recette. | Juxta legem recipi posse.
rebeinèt. *V.* ***rebisnèt.*** | Rebisnieto. Tataranieto. | Arriére-petit-fils. | Abnepos.
rebellad. | Rebelado. | Révolté. | Rebellis.
rebellar. | Rebelar. | Révolter. |.
rebellár-se. | Rebelarse. | Se révolter. | Rebellare.
rebellía. | Rebeldía. | Contumace. | Contumacia.
rebelliò. | Rebelion. | Rebellion. Révolte. | Rebellio.
rebéllo. | Rebelde. | Rebelle. | Rebellis.
rebènt. *Adv.* | A priésa. | Vite. | Citò. Citiùs.[246]
rebentad. | Reventado. | Crevé. | Ruptum.
rebentar. | Reventar. | Crever. | Rumpere.
rebentár-se. | Reventar. | Crever. | Rumpi.
rebifár-se. | Respingar. | Regimber. | Recalcitrare.
rebisávi. | Rebisabuelo. Tatarabuelo. | Trisayeul. | Abavus.
rebisávia. | Rebisabuela. Tatarabuela. | Trisayeule. | Abavia.
rebisnèt. | Rebisnieto. Tataranieto. | Arriére-petit-fils. | Abnepos.

246. **rebènt**] A priésa *B*: Apriésa *A*.

rebisnèta. | Rebisnieta. Tataranieta. | Arriére-petite-fille. | Abneptis.
reblanid. | Emblandecido. | Amolli. | Temperatus. Mollitus.
reblanir. | Emblandecer. | Amollir. | Mollire.
reblanír-se. | Emblandecerse. | Amollir. Adoucir. | Mitigare. Emollire.
rebombóri. *V.* ***alboród.*** | Alboroto. | Tumulte. Bruit confus. | Tumultus. Murmur.
rebordonid. | Degenerado. | Dégénéré. | Degeneratus.
rebordonir. | Degenerar. | Dégénérer. | Degenerare.
rebosíl̃lo. | Rebociño. | Petite mantille. | Muliebre amiculum.
rebóst. | Despensa. | Dépense. Office. | Cella penaria.
rebostèr. | Repostero. | Cellerier. | Promus condus.
rebostería. | Repostería. | Office. | Cella.
rebòt. | Resalto. Rebote. | Rebondissement. | Reflexio. Resaltus.
rebotid. | Resaltado. Rebotado. | Rebondi. | Resultum.
rebotir. | Resaltar. Rebotar. | Rebondir. | Resilire.
rebrer. | Recibir. | Recevoir. | Recipere. Accipere.
rebròll, ô ***rebròt.*** | Retoño. Renuevo. Retallo. | Rejeton. | Cauliculus. Surculus.
rebrotad. | Retoñado. | Rebourgeonné. | Repullulatus.
rebrotar. | Retoñar. | Rebourgeonner. | Repullulare.
rebud. | Recibido. | Reçu. | Acceptus.
rebúda. | Recibo. | Reçu. Acquit. Quittance. | Apocha.
rebúf. *En el jóg de dámas.* | . | . | .
rebul̃lid. | Rehervido. | Rebouilli. Fermenté. | Recoctus. Fermentatus.
rebul̃lir. | Rehervir. | Rebouillir. Fermenter. | Fermentescere.
rebutg. | Rebusca. Desecho. | Rebut. | Quisquiliae. Rejectanea.
rebutjad. | Desechado. | Rebuté. | Rejectum.
rebutjar. | Desechar. | Rebuter. | Rejicere.
recabalad. | Compensado. | Récompensé. | Compensatus.
recabalar. | Compensar. | Récompenser. | Compensare.
recabalár-se. | Compensar. | Récompenser. | Compensare.
recádo. | Recado. | Commission. | Mandatum.
recaigud. | Recaido. | Rechu. Retombé. | Recasum. Relapsus.

recaigúda. | Recaida. | Rechûte. | Reincidentia. Morbi repetitio.
recalcáda. | Tropezon. Traspié. | Bronchade. | Offensio.
recámera. | Recámara. | Garderobe. Chambre qui sert à garder les habits. | Conclave. Armarium.
recanad. | Recanado. Remedido. | Remesuré à la vare. | Ulnâ remensus.
recanar. | Remedir. | Remesurer à la vare. | Ulnâ remetiri.
recapacitad. | Recapacitado. | Repeté. | In memoriam reversus.
recapacitar. | Recapacitar. | Rappeller. Repeter. | Recolere. Reminisci.
recapitulaciò. | Recapitulacion. | Récatipulation. | Epilogus.
recapitulad. | Recapitulado. | Récapitulé. | Resumptus.
recapitular. | Recapitular. | Récapituler. | Resumere.
recápte. | Recado. | Provision des choses nécessaires. | Necessaria.
recatad. *Nóm.* | Recatado. | Modeste. | Honestus. Pudicus.
recatádamènt. | Recatadamente. | Prudemment. Avec circonspection. | Cautè. Prudentèr.
recatár-se. | Recatarse. | Agir avec circonspection. | Cavere. Cautè agere.
recáto. | Recato. | Pudeur. Modestie. | Pudicitia. Modestia.
recaudad. | Recaudado. | Perçu. Recouvré. | Exactus.
recaudadòr. | Recaudador. | Receveur. Exacteur. | Exactor.
recaudar. | Recaudar. | Percevoir. Exiger. | Exigere.
recáurer. | Recaer. | Recheoir. Retomber. | Recidere. Relabi.
recêl. | Rezelo. | Peur. Soupçon. Défiance. | Timor. Formido.
recelad. | Rezelado. | Craint. Méfié. | Veritus.
recelar. | Rezelar. | Craindre. Se méfier. | Timere. Vereri.
recelòs. | Rezeloso. | Soupçonneux. Méfiant. | Timidus. Pavidus.
recènt. | Reciente. | Récent. Nouveau. | Recens. Nuperus.
recèntmènt. | Recientemente. | Récemment. | Recentèr. Nupèr.
recepciò. | Recepcion. | Réception. | Receptio.
recèpta. | Receta. | Recette. | Medicamenti praescriptio.
receptáculo. | Receptáculo. | Réceptacle. | Receptaculum.
receptad. | Recetado. | Ordonné. | Praescriptus.
receptadòr. | Acogedor. | Recéleur. Qui donne retraite. | Receptator.
receptar. | Recetar. | Faire une ordonnance en médecine. | Medicamenta praescribere.
receptári. | Recetario. | Livret des ordonnances des médecins. | Medicaminum praescriptorum codex.
receptêta. | Recetica. Recetilla. | Une legere recette. | Rescriptio modici medicamenti.
receptòr. | Receptor. | Receveur. | Quaestor.
receptoría. | Receptoría. | La caisse des receveurs. | Aerarium.
recerad. | Abrigado. | Qui s'est mis à l'abri. | Apricatus.
recerár-se. | Abrigarse. | Se mettre à l'abri du vent. | Apricari.
receròs. | Abrigo. | Lieu à l'abri du vent. | Apricus locus.
recès. | Abrigo. | Lieu à l'abri du vent. | Apricus locus.
recibidèro. | Recibimiento. Pieza de recibo. | Antichambre. | Anterior pars domus.
recibidòr. | Recibidor. | Receveur. | Quaestor.
recíngle. | Derrumbadero. Risco. | Lieu élévé et fort escarpé. | Locus praeceps, praeruptus.
recínto. | Recinto. | Circuit. Enceinte. | Circuitus. Septum.
récipê. | Récipe. | Recipé. | Medicaminis praescriptio.
recipiênt. | Recipiente. | Récipient. | Recipiens. Recipulum.
reciprocaciò. | Reciprocacion. | Retour au même endroit. | Reciprocatio.
reciprocad. | Reciprocado. | Réciproqué. | Reciprocatus.
reciprocamènt. | Reciprocamente. | Réciproquement. | Mutuò. Invicem. Reciprocè.
reciprocar. | Reciprocar. | Réciproquer. | Reciprocare.
reciprocár-se. | Reciprocarse. | Réciproquer. | Reciprocari.
recíproco. | Recíproco. | Réciproque. | Reciprocus.
recitad. *Nóm.* | Recitado. | Récitatif. | Compositio musica recitativa.
recitad. *Vèrb.* | Recitado. | Récité. Raconté. | Recitatus. Relatus.
recitar. | Recitar. | Réciter. Raconter. | Recitare. Referre.
reclám. | Reclamo. Señuelo. | Pipeau. | Illex avium calamus.
reclám de guállaras. | Reclamo de codorniz. | Courcaillet. | Coturnicis sibilus.

reclamaciò. | Reclamacion. | Réclamation. | Reclamatio.
reclamad. | Reclamado. | Réclamé. | Advocatus.
reclamar. | Reclamar. Reclamar. | Réclamer. | Reclamare.
recláu. | Esconce. Recodo. | Coude. Sinuosité. | Angulus. Sinus.
reclinad. | Reclinado. Apoyado. | Incliné. Appuyé. | Reclinatus. Nixus.
reclinar. | Reclinar. Apoyar. | Incliner. Appuyer. | Reclinare.
reclinár-se. | Apoyarse. | S'appuyer. | Niti. Alicui rei incumbere.
reclinatóri. | Reclinatorio. | Accottoir. | Reclinatorium.
reclós. | Cerrado. Recluido. | Fermé. Clos. | Occlusus.
reclóurer. | Recluir. | Fermer. Clore. | Occludere.
reclús. | Recluso. | Reclus. | Reclusus.
reclusiò. | Reclusion. | Réclusion. | Occlusio.
reclúta. | Recluta. | Recrue. | Miles collectitius.
reclutad. | Reclutado. | Recruté. | Supplemento additus.
reclutar. | Reclutar. | Recruter. | Legiones supplere.
recobrad. | Recobrado. | Recouvré. | Recuperatus.
recobrar. | Recobrar. | Recouvrer. | Recuperare.
recobrár-se. | Recuperarse. | Se rétablir. Se remettre. | Restaurari.
recóbro. | Recobro. | Recouvrement. | Recuperatio.
[+]**recóbros de seps.** | Esforroncinos. | Sarments bâtards. | Focanei palmites.
recollecciò. | Recoleccion. Recopilacion. | Recueil. Compilation. | Collectio.
recolzáda. | Recodo. | Coude. Angle. Sinuosité. | Angulus. Sinus.
recolzadòr. | Recodadero. |. | Cubitale fulcrum.
recolzár-se. | Recodarse. Recostarse. |. | Cubito inniti.
recomanad. | Recomendado. | Recommandé. | Commendatus.
recomanar. | Recomendar. | Recommander. | Commendare.
recománda. | Recomendacion. | Recommandation. | Commendatio.
recomendáble. | Recomendable. | Recommandable. | Commendabilis.
recomendaciò. | Recomendacion. | Recommandation. | Commendatio.
recompénsa. | Recompensa. | Récompense. | Remuneratio. Merces.
recompénsa, ô ***recompensaciò.*** | Recompensacion. | Compensation. | Compensatio.
recompensad. | Recompensado. | Récompensé. Compensé. | Remuneratus. Compensatus.
recompensar. | Recompensar. | Récompenser. Compenser. | Remunerare. Compensare.
recompensár-se. | Indemnisarse. | Sé dédommager. | Damnum resarcire.
reconcentrad. | Reconcentrado. | Concentré. | Ad intima perductus.
reconcentrar. | Reconcentrar. | Concentrer. | Ad intima perducere.
reconcentrár-se. | Reconcentrarse. | Se fixer bien avant dans l'esprit. | Intimè haerere.
reconciliaciò. | Reconciliacion. | Réconciliation. | Reconciliatio.
reconciliad. | Reconciliado. | Réconcilié. | Reconciliatus.
reconciliadòr. | Reconciliador. | Réconciliateur. | Reconciliator.
reconciliar. | Reconciliar. | Réconcilier. | Reconciliare.
reconciliár-se. | Reconciliarse. | Se réconcilier. | Culpas per confessionem expiare.
recondid. *Nóm.* | Recóndito. | Fort caché. Fort reservé. | Reconditus.[247]
[+]**recondid.** *Vèrb. V.* ***ocultad.*** | Ocultado. | Caché. | Reconditus.
recondídamènt. *V.* ***ocultamènt.*** | Ocultamente. | Secrétement. | Occultè. Clàm.
recondir. *V.* ***ocultar.*** | Ocultar. | Cacher. | Abscondere. Occultare.
recontad. | Recontado. | Reconté. Recompté. | Recensitus.
recontar. | Referir. Contar. | Reconter. Recompter. | Recensere.
reconvalescud. | Reconvalecido. | Retabli. | Viribus instauratus.
reconvalexer. | Reconvalecer. | Recouvrer la santé. | Revalescere.
reconvenciò. | Reconvencion. | Reconvention. | Reconventio.
reconvengud. | Reconvenido. | Refuté. | Refutatus. Redargutus.
reconvenir. | Reconvenir. | Refuter. | Redarguere.
recopilaciò. | Recopilacion. | Recueil. Compilation. | Collectio.
recopilad. | Recopilado. | Compilé. | In compendium redactus.
recopiladòr. | Recopilador. | Compilateur. | Compilator.
recopilar. | Recopilar. | Compiler. | In compedium redigere.
recórd. | Novillo. | Jeune taureau. | Juvencus.

247. **recòndid**] Nóm *solament a A.*

recórd. | Recuerdo. Recordacion. | Mémoire. Souvenir. | Recordatio.
recordad. | Recordado. | Souvenu. | Recordatus.
recordar. | Recordar. | Faire ressouvenir quelqu'un. | In memoriam revocare.
recordár-se. | Recordarse. | Se ressouvenir. | Reminisci.
recorregud. | Recorrido. | Repassé. Parcouru. | Perspectus. Perlectus.
recorrer. | Recurrir. | Repasser. Parcourir. | Perspicere. Perlegere.
recósta de montáña. | Recuesto. | Penchant d'une montagne. | Clivus.
recóurer. | Recocer. | Recuire. | Recoquere.
recreaciò. | Recreacion. | Recréation. | Animi recreatio.
recread. | Recreado. | Recréé. | Recreatus. Oblectatus.
recrear. | Recrear. | Recréer. | Recreare. Oblectare.
recreár-se. | Recrearse. | Se recréer. Se réjouir. | Oblectare se. Laetari.
recremad. | Requemado. | Brulé. | Tostus. Adustus.
recremar. | Requemar. | Bruler. Faire trop cuire. | Torrere. Adurere.
recremár-se. | Requemarse. | Se consumer intérieurement. | Aduri.
recrèo. | Recreo. | Recréation. | Animi recreatio.
recrexemènt. | Recrecimiento. | Accroissement. | Incrementum.
recrèxer. | Recrecer. | Recroître. | Recrescere.
réctamènt. | Rectamente. | Avec droiture. | Rectè.
rectángul. | Rectángulo. | Rectangle. | Rectangulus.
récte. | Recto. | Recte. | Rectus.
rectificaciò. | Rectificacion. | Rectification. | Rectificatio.
rectificad. | Rectificado. | Rectifié. | Rectificatus.
rectificar. | Rectificar. | Rectifier. | Rectificare.
rectilíneo. | Rectilíneo. | Rectiligne. | Rectilineus.
rectitud. | Rectitud. | Droiture. | Rectitudo.
rectòr. | Rector. | Recteur. Curé. | Rector.
rectorál. | Rectoral. | Qui concerne le Recteur. | Rectoralis.
rectorát. | Rectorado. Rectoría. | Rectorat. | Rectoris dignitas, munus.
rectoría. | Rectoría. | Rectorerie. | Paraecia.
recuhid. | Recogido. | Recueilli. | Recollectus.
recuhimènt. | Recogimiento. | Recueillement. | Animi recessus.
recuhir. | Recoger. | Recueillir. | Recolligere.
recuhír-se. | Recogerse. | Se recueillir. | Sibi ipsi ac Deo vacare.
recuit. | Recocido. | Recuit. | Recoctus.
reculad. | Reculado. | Reculé. | Retrogressus.
reculáda. | Reculada. | Recul. | Retroïtus.
recular. | Cejar. Recular. | Reculer. | Retrogredi.
recuperáble. | Recuperable. | Récouvrable. | Recuperabilis.
recuperaciò. | Recuperacion. | Recouvrement. | Recuperatio.
recuperad. | Recuperado. | Recouvré. | Recuperatus.
recuperar. | Recuperar. | Recouvrer. | Recuperare.
recurs. | Recurso. | Recours. | Recursus.
recusaciò. | Recusacion. | Récusation. | Recusatio.
recusad. | Recusado. | Récusé. | Recusatus.
recusar. | Recusar. | Récuser. | Recusare.
recusid. | Recosido. | Recousu. | Denuò sutus.
recusir. | Recoser. | Recoudre. | Denuò suere.
rèd, ô ***rèt.*** | Redecilla. Red. | Rets. | Reticulum. Rete.
redarguciò. | Redargucion. | Répréhension. | Redargutio.
redarguhid. | Redarguido. | Refuté. | Redargutus.
redarguhir. | Redarguir. | Refuter. | Redarguere.
réddit. | Rédito. | Revenu. | Reditus.
reddituad. | Redituado. | Rapporté. | Redditus. Proventus.
reddituar. | Redituar. | Rapporter. Rendre du revenu. | Fructum ferre.
rededòr. *V.* ***alrededòr.*** | Al rededor. | Autour. À l'entour. | Circùm. Circà.
redemciò. | Redencion. | Rédemption. | Redemptio.
redemtòr. | Redentor. | Rédempteur. | Redemptor.
redicaciò. | Radicacion. | Radication. | Radicum actio.
redicad. | Radicado. Arraigado. | Enraciné. | Radicibus nixus.
redicál. | Radical. | Radical. | Radicalis.
redicálmènt. | Radicalmente. | Radicalement. | Radicitùs.
redicár-se. | Radicarse. | S'enraciner. | Radices agere.
redimid. | Redimido. | Racheté. | Redemptus.
redimir. | Redimir. | Racheter. | Redimere.
redir. | Redecir. Repetir. | Redire. Repeter. | Repetere.
redít. | Repetido. | Redit. Repeté. | Repetitus.
redò. | Redondo. | Rond. | Rotundus.
redònamènt. *V.* ***en redò.*** | En redondo. | En rond. | In circuitu.
redoblad. | Redoblado. | Redoublé. | Duplicatus.
redoblamènt. | Redoblamiento. | Redoublement. | Reduplicatio.
redoblar. | Redoblar. | Redoubler. | Duplicare.

redòble. | Redoble. | Second coup sur la corde d'un instrument. | Ictûs reduplicatio.
redondês, ô ***redondêsa.*** | Redondez. Redondeza. | Rondeur. | Rotunditas.
redóssa. | Abrigo. | Abri. | Apricus locus.
redrês. | Reforma. | Réformation. | Correctio.
redressad. | Reformado. Aderezado. | Redressé. | Correctus.
redressar. | Reformar. Aderezar. | Redresser. | Corrigere.
reducciò. | Reduccion. | Réduction. | Reductio.
redúcte. | Reducto. | Redoute. | Munimentum parvum.
reduhíble. | Reducible. | Réductible. | Quod reduci potest.
reduhid. | Reducido. | Réduit. | Reductus.
reduhir. | Reducir. | Réduire. | Reducere. Minuere.
reduhír-se. | Reducirse. | Se résoudre. | Cogi. Adigi.
redundáncia. | Redundancia. | Excès. Superfluité. | Redundantia.
redundad. | Redundado. | Tourné en profit. | Redundatus.
redundánt. | Redundante. | Superflu. | Redundans.
redundar. | Redundar. | Tourner au profit. | Redundare.
reduplicaciò. | Reduplicacion. | Reduplication. | Reduplicatio.
reduplicad. | Reduplicado. | Redoublé. Repété. | Duplicatus. Iteratus.
reduplicar. | Reduplicar. | Redoubler. Repéter. | Duplicare. Iterare.
reduplicár-se. | . | . | .
reedificaciò. | Reedificacion. | Réédification. | Instauratio. Reaedificatio.
reedificad. | Reedificado. | Réédifié. | Instauratus. Reaedificatus.
reedificadòr. | Reedificador. | Réédificateur. | Reaedificator.
reedificar. | Reedificar. | Réédifier. Rebâtir. | Instaurare. Reaedificare.
[+]**reelecciò.** | Reeleccion. | Nouvelle election. | Iterata electio.
reelegid. | Reelecto. Reelegido. | Nouvellement élu. | Rursùm electus.
reelegir. | Reelegir. | Nouvellement élire. | Rursùm eligere.
reemplás. | Reemplazo. | Remplacement. | Suppletio.
reemplassad. | Reemplazado. | Remplacé. | Suppletus.
reemplassar. | Reemplazar. | Remplacer. | Supplere.
reengendrad. | Reengendrado. | Regénéré. | Regeneratus.
reengendrar. | Reengendrar. | Regénérer. | Regenerare.
refecciò. | Refeccion. | Réfection. | Refectio.
refegid. | Añadido. Rehenchido. | Rempli de nouveau. | Repletus.
refegir. | Rehenchir. | Remplir de nouveau. | Iterùm implere.
refèr. | Rehacer. | Refaire. | Reficere. Reparare.
referènt. | Referente. | Qui a rapport à un autre. | Referens.
referid. | Referido. | Rapporté. | Relatus.
referir. | Referir. | Rapporter. | Referre.
referír-se. | Referirse. | Se rapporter. | Remittere.
refermad. | Afirmado. | Affermi. | Assertus. Firmatus.
refermar. | Refirmar. | Raffermir. | Confirmare.
refermár-se. | Afirmarse. | S'affermir. | Ratum habere.
refèr-se. | Rehacerse. | Se refaire. | Ex morbo se reficere.
refèt. | Rehecho. | Refait. | Refectus. Reparatus.
refetonèr. | Refitolero. | Dépensier d'un couvent. | Architriclinus.
refetòr. | Refitorio. | Réfectoire. | Triclinium. Caenaculum.
refilad. | Garganteado. | Fredonné. | Variis inflexionibus modulatus.
refilar. | Gargantear. | Fredonner. Faire des roulades. | Variis inflexionibus vocem modulari.
refinad. | Refinado. | Affiné. Épuré. | Purgatus. Defaecatus.
refinadòr. | Refinador. | Affineur. | Purificator.
refinar. | Refinar. | Affiner. Raffiner. | Purificare. Defaecare.
refinêt. | Garganteo. | Fredon. Roulade. | Modulatio. Vocis variata inflexio.
reflecsiò. | Reflexîon. | Réflexion. | Reflexio.
reflecsiò. | Reflexîon. | Réflexion. Méditation. | Consideratio.
reflecsionad. | Reflexîonado. | Réfléchi. Médité. | Consideratus.
reflecsionar. | Reflexîonar. | Réfléchir. Méditer. | Considerare.
reflecsíu. | Reflexîvo. | Qui réfléchit. | Reflexivus.
reflécso. | Reflexo. | Ce qui réfléchit. | Reflexus.
reflectid. | Reflectido. Reflexîonado. | Réfléchi. | Consideratus.
reflectir. | Reflectir. Reflexîonar. | Réfléchir. | Considerare.
reflorid. | Reflorecido. | Refleuri. | Quod denuò refloruit.
reflorir. | Reflorecer. | Refleurir. | Reflorescere.

reflúcs. | Refluxo. | Reflux. | Refluxus.
refondrer. | Refundir. | Refondre. | Iteratò fundere.
refòrma. | Reforma. | Réforme. | Reformatio. Correctio.
reformaciò. | Reformacion. | Réformation. | Reformatio.
reformad. | Reformado. | Réformé. | Reformatus.
reformadòr. | Reformador. | Réformateur. | Reformator.
reformar. | Reformar. | Réformer. | Instaurare. Emendare.
reformár-se. | Reformarse. | Se réformer. | Moderari. Temperari.
refórs. | Refuerzo. | Renfort. | Fulcimen.
reforsad. | Reforzado. | Renforcé. | Firmatus. Corroboratus.
reforsar. | Reforzar. | Renforcer. | Firmare. Corroborare.
reforsár-se. | Reforzarse. | Se rétablir. | Refici.
refracciò. | Refraccion. | Refraction. | Refractio.
refractári. | Refractario. | Refractaire. | Refractarius.
refrácto. | Refracto. | Rompu. | Refractus.
refráñ. | Refran. | Proverbe. | Proverbium. Adagium.
refráñ. *V.* ***estrivíl̃lo.*** | Estribillo. | Refrain. | Versus intercalaris.
refredad. | Resfriado. Enfriado. | Refroidi. | Refrigeratus.
refredad. | Resfriado. | Enrhumé. | Gravedine tentatus.
refredamènt. | Resfriado. | Obstruction des pores. | Obstructio ex frigore.
refredar. | Resfriar. Enfriar. | Rafraîchir. | Refrigerare.
refredár-se. | Enfriarse. | Se refroidir. | Refrigescere.
refredár-se. | Resfriarse. | S'enrhumer. | Frigore obstrui.
refrêga. | Refriega. | Contestation. Querelle. | Contentio. Rixa.
refregad. | Refregado. | Frotté. | Fricatus.
refregar. | Refregar. | Frotter. | Refricare.
refrenad. | Refrenado. | Refréné. | Refraenatus.
refrenamènt. | Refrenamiento. | L'action de refréner. | Refraenatio.
refrenar. | Refrenar. | Refréner. | Refraenare. Fraenare.
refrenár-se. | Refrenar. | Refréner, reprimer les passions. | Refraenare.
refrendad. | Refrendado. | Contresigné. | Sigillo firmatus.
refrendári. | Refrendario. | Référendaire. | Cancellarius. Subscriptor.
refrendar. | Refrendar. | Contresigner. | Sigillo firmare.
refresc. | Refresco. | Rafraîchissement. | Merenda.
refrescad. | Refrescado. | Rafraîchi. | Refrigeratus.
refrescánt. | Refrigerante. | Rafraîchissant. | Refrigerans.
refrescar. | Refrescar. | Rafraîchir. | Refrigerare.
refrescár-se. | Refrescar. Tomar refrescos. | Boire frais. | Frigidum bibere.
refrigéri. | Refrigerio. | Soulagement. | Refrigerium. Solatium.
refringír-se. | Refringirse. | Se réfléchir. | Refringi.[248]
refúgi. | Refugio. | Refuge. | Refugium.
refugiad. | Refugiado. | Réfugié. | Asylo munitus.
refugiar. | Refugiar. | Donner asyle. | Refugium praebere.
refugiár-se. | Refugiarse. | Se refugier. | Confugere.
refulgènt. | Refulgente. | Brillant. Éclatant. | Refulgens.
refulgentíssim. | Refulgentísimo. | Très brillant. | Fulgentissimus.
refús. | Refundido. | Refondu. | Iteratò fusus.
refutaciò. | Refutacion. | Réfutation. | Refutatio.
refutad. | Refutado. | Réfuté. | Refutatus.
refutar. | Refutar. | Réfuter. | Refutare.
regad. | Regado. | Arrosé. | Rigatus.
regáda. | Regadura. Riego. | Arrosement. | Irrigatio.
regadíu. | Regadizo. | Qui peut être arrosé. | Irriguus.
regadòra. | Regadera. | Arrosoir. | Vas rorarium.
regalad. *Vèrb.* | Regalado. | Régalé. Caressé. | Lautè acceptus.
regalad. *Nóm.* | Regalado. | Accommodé. Charmant. | Suavissimus. Delicatus.
regaládamènt. | Regaladamente. | Délicieusement. | Lautè. Opiparè.
regaladíssim. | Regaladísimo. | Très splendide. Très délicat. | Lautissimus.
regalar. | Regalar. | Régaler. | Donis prosequi. Lautè accipere.
regalár-se. | Regalarse. | Se régaler. | Sibi nimis indulgere.
regaléssia. | Orozuz. Palo dulce. | Réglisse. | Glycyrrhiza.
regalêt. | Regalillo. | Petit present. | Munusculum.

248. **refringír-se**] Se réfléchir *solament a B*.

regalía. | Regalía. | Prérogative d'un Souverain. | Jus regiùm. Regia potestas.
regalím. | Reguero. | Traînée que forme une liqueur quise répand. | Effuae rei irrigua linea.
regálo. | Regalo. | Régal. Présent. | Donum. Ferculum. Munus.
regána. | . | . | .
regáñ. *V.* ***arregáñ.*** | Regaño. | Gronderie. | Obmurmuratio.
regañóls. | Virutas. | Copeaux. | Ligni foliculum runcinâ exsectum.
regar. | Regar. | Arroser. | Rigare. Irrigare.
regáta. | Regata. | Petite tranchée. | Incile.
[+]**regáta de cárro.** | Carril. | Orniére. | Orbita. Rotae vestigium.[249]
regatetjad. | Regateado. | Marchandé. | Difficultèr concessus.
regatetjar. | Regatear. | Marchander sou à sou. | De pretio aegrè rixari.
regatonèr. | Regaton. | Marchandeur. | Pretii altercator.
regéncia. | Regencia. | Régence. | Regni administratio.
regeneraciò. | Regeneracion. | Régénération. | Regeneratio.
regenerad. | Regenerado. | Régénéré. | Regeneratus.
regenerar. | Regenerar. | Régénérer. | Regenerare.
regènt. | Regente. | Régent. | Professor.
regènt. | Regente. | Régent. | Regni administrator.
regentad. | Regentado. | Régenté. | Administratus.
regentar. | Regentar. | Régenter. | Regentis munus exercere.
regid. *Vèrb.* | Regido. | Régi. | Rectus. Directus.
regid. *Nóm.* | Regimen. Direccion. | Régime. Ordre. | Regimen. Directio.
regidòr. | Regidor. | Consul. Échevin. | Aedilis.
regidorát. | Regimiento. Regidoría. | Échevinage. | Aedilitas.
regímên. | Régimen. | Façon de se gouverner. | Rectio. Regimen.
regimènt. | Regimiento. | Régiment. | Legio.
régio. | Regio. | Royal. | Regius.
regiò. | Region. | Région. | Regio. Plaga.
regir. | Regir. | Régir. Diriger. | Regere. Dirigere.
regirad. | Revuelto. | Retourné. Agité. | Revolutus. Convolutus.
regirar. | Revolver. | Rouler. | Revolvere.
registrad. | Registrado. | Examiné. Enregistré. | Inspectus. Adnotatus.
registradòr. | Registrador. | Visiteur. | Mercium importandarum recensor.

249. **regáta de cárro**] de *Ap*: d'el *A*.

registramènt. | Registro. | Enregistrement. | In acta relatio.
registrar. | Registrar. | Régistrer. | In acta referre.
regístre. | Registro. | Registre. | Censûs codex.
règla. | Regla. | Régle. | Regula.
règle. | Regla. | Régle. | Regula. Norma.
regnícola. | Regnícola. | Regnicole. | Regnicola.
regò. | Riego. Regadura. | Arrosement. | Irrigatio.
regòlf. | Regolfo. | Choc des vents. Repercussion. | Ventorum repercussus.
regolfad. | Regolfado. | Réfléchi. | Repercussum.
regolfar. | Regolfar. | Réfléchir. | Repercutere.
regonegud. *Vèrb.* | Reconocido. | Reconnu. | Recognitus.
regonegud. *Nóm.* | Reconocido. | Reconnoissant. | Beneficii memor.
regonexemènt. | Reconocimiento. | Reconnoissance. | Beneficii memoria.
regonexénsa. | Reconocimiento. | Reconnoissance. | Recognitio. Agnitio.
regonexer. | Reconocer. | Reconnoître. | Recognoscere.
regonexer. | Agradecer. | Reconnoître. | Remunerare.
regonexer-se. | Reconocerse. | Se reconnoître. | Redire ad se.
regositg. | Regocijo. | Contentement. Joie. | Gaudium. Laetitia.
regositjad. | Regocijado. | Réjoüi. | Exhilaratus.
regositjar. | Regocijar. | Réjoüir. | Exhilarare. Laetificare.
regositjár-se. | Regocijarse. | Se réjoüir. | Exhilarare. Laetari.
regrès. | Regresion. | Retour. | Regressus.
regressad. | Regresado. | Retourné. | Regressus.
regressar. | Regresar. | Retourner. | Regredi.
reguitzèll. | Retahila. | File. | Series longa.
régula. | Recua. Retahila. | File. | Agmen. Series.
regulaciò. | Regulacion. | Supputation. | Computatio.
regulad. | Regulado. | Réglé. Supputé. | Computatus.
regular. *Vèrb.* | Regular. | Régler. | Computare.
regular. *Nóm.* | Regular. | Régulier. | Regularis.
regularidad. | Regularidad. | Régularité. | Proportio.
regulármènt. | Regularmente. | Réguliérement. | Plerumque.
regulár-se. | Recogerse. | Reformer sa dépense. | Sumptus minuere.
régulo. | Régulo. | Roitelet. | Regulus.
rehabilitaciò. | Rehabilitacion. | Réhabilitation. | Restitutio in pristinum statum.

rehabilitad. | Rehabilitado. | Réhabilité. | Restitutus in pristinum statum.
rehabilitar. | Rehabilitar. | Réhabiliter. | Restituere in pristinum statum.
rehixid. | Acertado. | Réussi. | Peritè comparatus.
rehixir. | Salir bien. Acertar. | Réussir. | Scopum attingere.
rehusad. | Rehusado. | Refusé. | Recusatus.
rehusar. | Rehusar. | Refuser. | Recusare.
rèi. | Rey. | Roi. | Rex.
rèi d'ármas. | Rey de armas. | Roi d'armes. | Caduceator. Fecialis.
rèi de guállaras. | Rey de las codornices. | Roi des cailles. | Glottis.
reia. | Reja. | Soc d'une charrue. | Vomer.
reietò. | Reyezuelo. | Roitelet. | Regulus.
rèina. | Reina. | Reine. | Regina.
reinad. *Vèrb.* | Reinado. | Régné. | Regnatus.
reinad. *Nóm.* | Reinado. | Régne. | Regnum.
reinánt. | Reinante. | Régnant. | Regnans.
reinar. | Reinar. | Régner. | Regnare.
⁺**rèinas d'una briĪla.** | Riendas. | Rénes d'une bride. | Habenae.
rèine. | Reino. | Royaume. | Regnum.
reinêta. *Espécia de pòma.* | Reineta. | Reinette. | Pomum renetinum.
reïncidéncia. | Reincidencia. | Rechûte. Recidive. | Reincidentia.
reïncidènt. | Reincidente. | Qui retombe. | Recidens. Recidivus.
reïncidid. | Reincidido. | Retombé. | Recasum.
reïncidir. | Reincidir. | Retomber dans la même faute. | Recidere.
reïntegraciò. | Reintegracion. | Réintégration. | Redintegratio.
reïntegrad. | Reintegrado. | Réintégré. | Redintegratus.
reïntegrar. | Reintegrar. | Réintégrer. | Redintegrare.
reïntegrár-se. | Reintegrarse. | Se rétablir. | Redintegrari.
reïntègro. | Reintegro. | Réintégration. | Redintegratio.
reïteraciò. | Reiteracion. | Réitération. | Reiteratio. Iteratio.
reïterad. | Reiterado. | Réitéré. | Reiteratus.
reïterar. | Reiterar. | Réitérer. | Reiterare. Iterare.
rèl. | Raiz. | Racine. | Radix.
relaciò. | Relacion. | Rélation. | Relatio. Narratio.
relacsaciò. | Relaxacion. | Relaxation. | Relaxatio.
relacsad. *Nóm.* | Disoluto. | Dissolu. Débauché. | Dissolutus.
relacsad. *Vèrb.* | Relaxado. | Relâché. | Relaxatus.
relacsar. | Relaxar. | Relâcher. | Relaxare.
relacsár-se. | Relaxarse. | Se relâcher. | Licentiùs agere.
relad. *V.* ***arrelad.*** | Arraigado. | Enraciné. | Radicibus nixus.
relápso. | Relapso. | Relaps. | Relapsus.
relar. *V.* ***arrelar.*** | Arraigar. Echar raices. | Pousser des racines. | Radices agere.
relássa. | Raigon. | Grosse racine. | Radix vetus.
relatad. | Relatado. | Raconté. | Relatus. Narratus.
relatadòr. | Relator. | Rapporteur. | Relator.
relatar. | Relatar. | Raconter. | Referre. Narrare.
relatíu. | Relativo. | Rélatif. | Relativus.
relativamènt. *Adv.* | Relativamente. | Rélativement. | Relativè.
relatòr. | Relator. | Rapporteur. | Relator.
relatoría. | Relatoría. | L'office de Rapporteur. | Relatoris munus.
relegaciò. | Relegacion. | Relégation. | Relegatio.
relegad. ***Desterrad.*** | Relegado. | Relégué. | Relegatus.
relegar. | Relegar. | Reléguer. | Relegare.
relêta. | Raicilla. | Petite racine. | Radicula. Exigua radix.
relevad. | Relevado. | Relevé. | Relevatus.
relevánt. | Relevante. | Grand. Éminent. | Eminens. Prominens.
relevar. | Relevar. | Relever. | Levare. Remittere.
religiò. | Religion. | Religion. | Religio.
religionári. | Religionario. | Religionnaire. | Religionarius.
religiòs. | Religioso. | Religieux. | Religiosus.
religiòsamènt. | Religiosamente. | Religieusement. | Religiosè. Piè.
religiosidad. | Religiosidad. | Pratique des vertus chrétiennes. | Religio. Pietas.
religiosíssim. | Religiosísimo. | Très religieux. | Valdè religiosus. Piissimus.
relíquia. | Reliquia. | Relique. | Reliquiae.
reliquiári. | Relicario. | Reliquaire. | Reliquiarum capsa.
reĪlepad. | Relamido. | Léché. | Linctus.
reĪlepar. | Relamerse. | Se lécher. | Lingere.
reĪlèu. | Relieve. | Relief. | Anaglypha.
reĪlevad. | Relevado. | Relevé. | Relevatus.
reĪlevar. | Relevar. | Relever. Soulager. | Remittere. Exonerare.
reĪlevár-se. | Relevarse. | Se relever. | Refici.
reĪligad. | Religado. | Relié. | Religatus.
reĪligar. | Religar. | Relier. | Religare.
reĪlótge. | Relox. | Horloge. | Horologium.
reĪlótge d'áigua. | Clepsidra. | Clepsydre. Horloge d'eau. | Clepsydra.
reĪlótge de botxáca. | Muestra. | Montre. | Horologium manuale.

relo̲tgèr. | Reloxero. | Horloger. | Horologiorum faber, vel moderator.
relu̲hènt. | Reluciente. | Reluisant. | Lucens. Micans.
relu̲hid. | Relucido. | Brillé. | Fulguratum.
relu̲hir. | Relucir. | Reluire. Briller. | Relucere.
rem. | Remo. | Rame. Aviron. | Remus.
rèm. | Racimo. Uva. | Raisin. | Racemus. Uva.
rematad. | Rematado. | Achevé. Conclu. | Absolutus. Perfectus.
rematar. | Rematar. | Achever. Conclure. | Absolvere. Perficere.
remáto. | Remate. | Fin. Tèrme. | Finis. Exitus.
remediad. | Remediado. | Remédié. | Curatus. Adjutus.
remediadòr. | Remediador. | Remédiateur. | Remedium afferens. Curator.
remediar. | Remediar. | Remédier. | Remedium afferre.
remediár-se. | Remediarse. | Se refaire. | Refici.
remei. | Remedio. | Remede. | Remedium. Medicina.
[+]**reméls d'el már.** *V. **rissága.*** | Resaca. | Ressac. | Refluentis maris motus.
remenad. | Meneado. Revuelto. | Remué. | Agitatus.
remenadòr. | Meneador. | . | .
remenamènt. | Meneo. | Remuement. | Agitatio.
remenar. | Menear. Revolver. | Remuer. | Agitare.
remenár-se. | Cernerse. Cerner el cuerpo. | Se remuer. | Corpus motare.
remendad. | Remendado. | Rapiécé. Rapetassé. | Emendatus.
remendar. | Remendar. | Rapiécer. Rapetasser. | Emendare.
remendár-se. | Remendarse. | Se corriger. | In meliùs mutari.
remèndo. | Remiendo. | Réparation. | Opus parvum.
remèr. | Remero. | Rameur. | Remex.
remês. | Remitido. | Remis. | Remissus.
remêsa. | Remesa. | Remise. | Remissum.
remetrer. | Remitir. | Remettre. | Remittere.
remetrer-se. | Remitirse. | Se remettre. | In probationem rem aliquam vocare.
Remígio. *Nóm d'hómê.* | Remigio. | Remy. | Remigius.
reminiscéncia. | Reminiscencia. | Réminiscence. | Reminiscentia.
remirad. *Vèrb.* | Remirado. | Regardé. Considéré. | Recensitus.
remirad. *Nóm.* | Remirado. | Prudent. Circonspect. | Prudens. Circonspectus.
remirar. | Remirar. | Regarder plusieurs fois. | Respicere iterùm atque iterùm.
remirár-se. | Remirarse. Esmerarse. | S'efforcer. | Summâ ope niti.
remís. | Remiso. | Négligent. | Remissus.
remisíble. | Remisible. | Rémissible. | Condonatione dignus.
remissamènt. | Remisamente. | Négligemment. | Remissè.
remissiò. | Remision. | Rémission. | Condonatio. Venia.
remissoriáls. *V. **lletras.*** | Letras remisorias. | Acte par lequel le juge renvoie une cause à un autre tribunal. | Remissoriae litterae.
remociò. | Remocion. | Eloignement. | Remotio.
remogud. | Removido. | Remué. | Remotus. Commotus.
remolátxa. *V. **betarráva.*** | Remolacha. Betarraga. | Betterave. | Radix betae.
remolc. | Remolque. | Remorque. | Remulcus.
remolcad. | Remolcado. | Remorqué. | Remulcatus.
remolcad. *V. **revolcad.*** | Revolcado. | Veautré. | Volutatus.
remolcar. | Remolcar. | Remorquer. | Remulcare.
remolcar. *V. **revolcar.*** | Revolcar. | Veautrer. | Volutare.
remolcár-se. *V. **revolcár-se.*** | Revolcarse. | Se veautrer. | Se volvere. Volutari.
remóldrer. | Volver á moler. | Remoudre. | Rursùs molâ conterere.
remolí de pols. | Tolvanera. | Tourbillon de poussiére. | Pulveris turbo.
remolí de vènt. | Remolino. | Tourbillon. | Turbo.
remolinad. | Remolinado. | Attroupé. | Circumactus. Adunatus.
remolináda. | Tolvanera. | Tourbillon de poussiére. | Pulveris turbo.
remolinar. | Remolinar. | Tourner en rond. | Circumagi.
remolinár-se. | Remolinarse. | S'attrouper. | Adunari.
remólt. | Vuelto á moler. | Remoulu. | Rursùs molâ contritus.
remólta. | Maquila. | Mouture. | Frumentum mollitum.
rémora. *Pèx.* | Remora. | Remore. | Remora.
remordid. | Remordido. | Chagriné intérieurement. | Remorsus.
remordimènt. | Remordimiento. | Remords. | Remorsus. Animi angor.
remordir. | Remorder. | Causer des remords. | Remordere. Stimulare.
remót. | Remoto. | Éloigné. Distant. | Remotus.

remotíssim. | Remotísimo. | Très éloigné. | Remotissimus.
remórurer. | Remover. | Remuer. | Removere. Commovere.
remugad. | Rumiado. | Ruminé. | Ruminatus.
remugadòr. | Rumiador. | Qui rumine. | Ruminans.
remugar. | Rumiar. | Ruminer. | Ruminare.
remui. | Mojado. | Mouillé. | Madefactus.
remuiad. | Remojado. Mojado. | Remouillé. | Madefactus.
remuiar. | Remojar. Mojar. | Remouiller. | Madefacere.
remuiár-se. | Mojarse. | Se mouiller. | Madefieri.
remuneraciò. | Remuneracion. | Rémunération. Récompense. | Remuneratio.
remunerad. | Remunerado. | Récompensé. | Remuneratus.
remuneradòr. | Remunerador. | Rémunérateur. | Remunerator.
remunerar. | Remunerar. | Rémunérer. Récompenser. | Remunerare.
remúnta. | Remonta. | Remonte. | Equorum supplementum.
remuntad. | Remontado. | Haut. Élevé. | Sublimis. Altus.
remuntar. | Remontar. | Faire une remonte. | Equos supplere.
remuntár-se. | Remontarse. | S'élever. | Alta petere.
renad. | Renacido. | René. | Renatus.
renáxemènt. *V.* ***renèxemènt.*** | Renacimiento. | Renaissance. | Regeneratio.
renáxer. *V.* ***renèxer.*** | Renacer. | Renaître. | Renasci.
renclíns. | Rizos. Tufos. | Criniére. | Cincinni. Juba.
rencóntra. | Reencuentro. Coyuntura. | Rencontre. | Casus. Concursio.
rencòr. | Rencor. | Rancune. | Rancor.
rènda. | Renta. | Rente. | Proventus.
rendêta. | Rentilla. | Petite rente. | Tenuis proventus.
rendiciò. | Rendicion. | Reddition. | Redditio.
rendid. | Rendido. | Rendu. | Subjectus. Deditus.
rendidamènt. | Rendidamente. | Humblement. | Submissè. Abjectè.
rendidíssim. | Rendidísimo. | Très humble. Très soumis. | Valdè subjectus.
rendimènt. | Rendimiento. | Soumission. Sujétion. | Submissio. Subordinatio.
rendir. | Rendir. | Soumettre. Assujettir. | Subjicere. Subjugare.
rendír-se. | Rendirse. | Se rendre. Ceder. | Cedere.
renebod. | Resobrino. Sobrino segundo. | Fils de cousin germain. | Consobrini filius.
renegad. *Nóm.* | Renegado. | Renégat. | Apostata.
renegad. *Jóg de l'hómê.* | Renegado. | Jeu de l'homme à trois. | Ludus chartarum sic dictus.
⁺**renegad.** *Vèrb.* | Renegado. | Renié. | Blasphematus.
renegadòr. | Renegador. | Renieur. | Ejurator.
renegamènt. | Reniego. | Reniement. | Execratio. Blasphemia.
renegar. | Renegar. | Renier. | Blasphemare.
renèxemènt. | Renacimiento. | Renaissance. | Regeneratio.
renèxer. | Renacer. | Renaître. | Renasci.
rengle. *V.* ***ringlèra.*** | Ringlera. Hilera. | File. | Series. Ordo.
renglò. | Renglon. | Ligne. | Verborum linea.
réngo. | Renco. Rengo. | Éreinté. Dehanché. | Delumbis.
renguetjad. | Renqueado. Ranqueado. | Cloché. Gauchi. | Claudicatus.
renguetjar. | Renquear. Ranquear. | Clocher. Gauchir. | Claudicare.
reniténcia. | Renitencia. | Résistance. | Reluctantia.
renitènt. | Renitente. | Résistant. | Reluctans.
renóm. | Renombre. | Surnom. | Agnomen.
renóu. | Ruido. | Bruit. | Strepitus. Fragor.
renovaciò. | Renovacion. | Rénovation. | Renovatio.
renovad. | Renovado. | Renouvellé. | Renovatus.
renovar. | Renovar. | Renouveller. | Renovare.
rentad. | Lavado. | Lavé. | Lotus. Ablutus.
rentáda. | Lavadura. | Lavage. | Lotio.
rentadòr. | Lavadero. | Lavoir. | Lavacrum.
rentadòra. | Lavandera. | Lavandiére. | Lotrix.
rèntamáns. | Lavamanos. | Lavemains. | Malluvium.
rentar. | Lavar. | Laver. | Lavare.
rentár-se. | Lavarse. | Se laver. | Lavare se.
renúncia. | Renuncia. Renunciacion. | Renonciation. | Renunciatio.
renunciad. | Renunciado. | Renoncé. | Renunciatus. Abdicatus.
renunciar. | Renunciar. | Renoncer. | Renunciare. Abdicare.
reñ. | Regaño. | Reprimande. | Increpatio. Objurgatio.
reñad. | Reñido. Regañado. | Grondé. Reprimandé. | Increpatus. Objurgatus.

reñadòr. | Regañon. | Grondeur. | Morosus.
reñar. | Reñir. Regañar. | Gronder. Reprimander. | Increpare. Objurgare.
reñid. | Reñido. | Querellé. | Jurgatus.
reñidíssim. | Reñidísimo. | Très chaud. Très vif. | Acerrimus. Valdè contentiosus.
reñína. | Riña. Rencilla. | Querelle. Dispute. | Rixa. Jurgium.
reñir. | Reñir. | Se quereller. | Rixari. Jurgari.
réo. | Reo. | Criminel. | Reus.
reparáble. | Reparable. | Reparable. | Reparabilis. Notabilis.
reparaciò. | Reparacion. | Réparation. | Refectio. Instauratio.
reparad. | Reparado. | Réparé. | Refectus. Restauratus.
reparadòr. | Reparador. | Réparateur. | Reparator. Restaurator.
reparar. | Reparar. | Réparer. | Reficere.
reparar. | Reparar. | Observer. Considérer. | Animadvertere.
reparár-se. | Resguardarse. | Se garantir. Se défendre. | Cavere.
repáro. | Reparo. | Doute. Difficulté. | Obex. Impedimentum.
reparticiò. | Reparticion. | Répartition. | Distributio. Partitio.
repartid. | Repartido. | Reparti. Distribué. | Distributus. Partitus.
repartidòr. | Repartidor. | Distributeur. | Distributor. Partitor.
repartimènt. | Repartimiento. | Répartition. | Distributio. Partitio.
repartir. | Repartir. | Repartir. | Distribuere. Partire.
repás. | Repaso. | L'action de repasser. | Recensio. Relectio.
repassad. | Repasado. | Repassé. | Recensitus. Relectus.
repassadòr. | Repasador. | Reviseur. | Recognitor.
repassar. | Repasar. | Repasser. | Recensere. Relegere.
repassiò. | Repasion. | Réaction. | Reactio.
repassò. | Repaso. | Correction. Reprimande. | Animadversio.
repêl. | Contrapelo. Repelo. | Contrepoil. | Adversus pilus.
repelad. | Repelado. | Pelé. | Vellicatus.
repelar. | Repelar. | Peler. | Evellere. Vellicare.
repellènt. | Repelente. | Repoussant. Rejettant. | Repellens. Rejiciens.
repellid. | Repelido. | Repoussé. | Repulsus. Rejectus.
repellir. | Repeler. | Repousser. | Repellere.
rependrer, ô ***reprendrer.*** | Reprehender. | Reprendre. Blâmer. | Arguere. Increpare.
repenedid. *V.* ***penedid.*** | Arrepentido. | Repenti. | Poenitens.
repenedimènt. *V.* ***penedimènt.*** | Arrepentimiento. | Repentir. Repentance. | Paenitentia.
repenedír-se. *V.* ***penedír-se.*** | Arrepentirse. | Se repentir. | Paenitere.
repensad. | Repensado. | Examiné avec soin. | Perpensum.
repensar. | Repensar. | Examiner avec soin. | Perpendere.
repènt, ô ***repèntê.*** | Repente. | Mouvement subit. | Subitus motus.
repentinamènt. | Repentinamente. | Subitement. | Ex improvisò.
repentíno. | Repentino. | Imprévu. Soudain. | Repentinus.
repercussiò. | Repercusion. | Repercussion. Réverbération. | Repercussio.
repercutid. | Repercutido. | Réverbéré. | Repercussus.
repercutir. | Repercutir. | Réverbérer. | Repercutere.
repertóri. | Repertorio. Reportorio. | Répertoire. | Repertorium.
repeticiò. | Repeticion. | Répétition. | Repetitio. Iteratio.
repetid. | Repetido. | Répété. | Repetitus. Iteratus.
repetidamènt. | Repetidamente. | Derechef. Souvent. | Iterùm atque iterùm.
repetidòr. | Repetidor. | Répétiteur. | Repetitor.
repetir. | Repetir. | Répéter. | Repetere. Iterare.
repíc. | Repique. | Sonnerie. Carrillon. | Festivus campanarum pulsus.
repicad. | Repicado. | Carrillonné. | Aes campanum modulatè pulsatus.
repicar. | Repicar. | Carrillonner. | Aes campanum modulatè pulsare.
repicò, ô ***repiquêt.*** | Repiquete. | Carrillon de cloches. | Campanarum festiva pulsatio.
repísa. *V.* ***reprêsa.*** | Repisa. | Appui. Corbeau. Modillon. | Mutulus.
replá d'escála. | Mesa. Meseta. Descanso. | Paillier. | Scalarum areola.
replanad. *V.* ***aplanad.*** | Allanado. | Applani. | Explanatus.
replanar. *V.* ***aplanar.*** | Allanar. | Applanir. | Aequare.
replantad. | Replantado. | Replanté. | Resatum.
replantar. | Replantar. | Replanter. | Reserere.

replê. | Rellenado. Relleno. | Rempli. | Repletus. Refertus.
replê. | Repleto. | Replet. | Pinguis.
repleciò. | Replecion. | Replétion. | Copia.
replêg. | Monton. Coleccion de muchas cosas. | Amas. Ramas. | Congeries. Collectio.
replegad. | Cogido. Recogido. | Recueilli. Ramassé. | Congregatus.
replegadòr. | Colector. | Collecteur. | Collector.
replegar. | Coger. Recoger. | Recueillir. Ramasser. | Congregare.
replegár-se. | Juntarse. | S'assembler. | Convenire. Congregari.
réplica. | Réplica. | Replique. | Objectum.
replicad. | Replicado. | Repliqué. | Objectus.
replicadòr. | Replicon. | Disputeur. | Contentiosus.
replicar. | Replicar. | Repliquer. | Reponere. Objicere.
repolid. | Pulido. | Poli. | Expolitus.
repolir. | Pulir. | Polir. | Ornare. Pulire.
repolír-se. | Pulirse. | Se polir. | Urbanitatem acquirere.
[+]**repols.** | . | . | Repoussoir. Depulsatorius.[250]
reportad. | Soplado. | Dénoncé. | Denuntiatus.
reportadòr. | Soplon. | Délateur. Dénonciateur. | Delator. Susurro.
reportar. | Soplar. | Dénoncer. | Denuntiare.
reportár-se. | Reportarse. | Se réfréner. | Se continere.
repós. | Reposo. | Repos. | Quies. Requies.
reposad. | Reposado. | Reposé. | Quietus.
reposádamènt. | Reposadamente. | Paisiblement. | Quietè.
reposar. | Reposar. | Reposer. | Quiescere.
reposár-se. | Sosegar. | Se reposer. | Quiescere.
reposiciò. | Reposicion. | L'action de remettre une chose dans son premier état. | Repositio.
reprehensíble. | Reprehensible. | Répréhensible. | Reprehensibilis.
reprehensiò. | Reprehension. | Répréhension. Reprimande. | Increpatio.
reprehensòr. | Reprehensor. | Repreneur. | Reprehensor. Censor.
reprendrer. | Reprehender. | Reprendre. Blâmer. | Arguere. Increpare.[251]
reprês. *Vèrb.* | Reprehendido. | Repris. Reprimandé. | Increpatus.
reprês. *Nóm.* | Represado. Recobrado. | Repris. | Resumtus.
reprêsa. | Repisa. | Appui. Corbeau. Modillon. | Mutulus.
representaciò. | Representacion. | Représentation. | Repraesentatio.
representad. | Representado. | Representé. | Repraesentatus.
representánt. | Representante. | Représentant. | Repraesentans.
representar. | Representar. | Représenter. | Repraesentare.
representár-se. | Representarse. | Se représenter. | In mentem subire.
representatíu. | Representativo. | Représentatif. | Effingens. Referens.
represállas. | Represalia. | Réprésailles. | Clarigatio.
reprimid. | Reprimido. | Réprimé. | Cohibitus.
reprimir. | Reprimir. | Réprimer. | Cohibere.
reproducciò. | Reproduccion. | Reproduction. | Reproductio.
reproduhid. | Reproducido. | Reproduit. | Reproductus.
reproduhir. | Reproducir. | Reproduire. | Reproducere.
[+]**reprópi.** | Bronco. Aspero. Malsufrido. | Brusque. Rebarbatif. | Truculentus.
reprovaciò. | Reprobacion. | Reprobation. | Reprobatio.
reprovad. | Reprobado. | Reprouvé. | Reprobatus.
reprovar. | Reprobar. | Reprouver. | Reprobare.
réprovo. | Réprobo. | Reprouvé. | Reprobus.
réptil. | Réptil. | Reptile. | Animal repens.
república. | República. | République. | Respublica.
republicá. | Republicano. | Républicain. | Reipublicae studiosus.
repúdi. | Repudio. | Répudiation. | Repudium.
repudiad. | Repudiado. | Répudié. | Repudiatus.
repudiar. | Repudiar. | Répudier. | Repudiare.
repuèsto. | Repuesto. | Provisions. | Penus.
repugnad. | Repugnado. | Répugné. | Repugnatus.
repugnáncia. | Repugnancia. | Répugnance. Dégoût. | Repugnantia.
repugnánt. | Repugnante. | Répugnant. | Repugnans.
repugnar. | Repugnar. | Répugner. | Repugnare.
repúlsa. | Repulsa. | Refus. | Repulsa.
repunt. | Pespunte. | Arriére-point. | Elegans sutura.
repuntad. | Pespuntado. | Cousu à arriére-points. | Acu retracta concinnatus.
repuntar. | Pespuntar. | Contrepointer. | Acu retracta concinnare.

250. **repols**] repols a *A* i *Ap*; Reupossoir *solament a A*; Depulsatorius *solament a A*.
251. **reprendrer**] *aquest article figura solament a A*.

repunxò. *Espécia de ráveg.* | Ruiponce. Riponce. | Raiponce. | Rapunculus.
reputaciò. | Reputacion. | Réputation. | Existimatio.
reputad. | Reputado. | Réputé. | Existimatus.
reputar. | Reputar. | Réputer. | Existimare.
requèsta. | Requesta. | Requête. Réquisition. | Requisitio.
requestad. | Requestado. | Demandé. | Requisitum.
requestar. | Requestar. | Demander. S'enquerir. | Requirere.
requirid. | Requerido. | Requis. | Requisitus.
requirimènt. | Requerimiento. | Intimation. Réquisition. | Monitio juridica. Denuntiatio.
requirir. | Requerir. | Requerir. | Requirere.
requisít. | Requisito. | Circonstance requise. | Requisitum.
requisitória. | Requisitoria. | Réquisitoire. | Requisitoria.
res. *Interrogatíu.* | Algo. | Quelque chose. | Aliquid.
res. *Negatíu.* | Nada. | Rien. | Nihil.
resad. | Rezado. | Prié. Récité. | Precatus. Recitatus.
resáiguas. | Aguapié. Torceduras. | Piquette. | Lora.
resar. | Rezar. | Prier. Réciter. | Precari. Recitare.
rescát. | Rescate. | Rachat. Rançon. | Redemptio.
rescatad. | Rescatado. | Racheté. | Redemptus.
rescatar. | Rescatar. | Racheter. | Redimere.
rescatár-se. | Rescatarse. | Se racheter. | Se redimere.
rescaufad. | Recalentado. | Réchauffé. | Recalfactus.
rescaufar. | Recalentar. | Réchauffer. | Recalfacere.
rescindid. | Recindido. | Rétranché. | Rescissum.
rescindir. | Recindir. | Rétrancher. | Rescindere.
rescisiò. | Recision. | Rescision. | Rescisio.
resclósa. | Presa. | Digue. Batardeau. | Agger. Cataracta.
resclús. | Moho. | Remugle. Relent. | Situs. Mucor.
rescrit. | Rescripto. | Rescript. | Rescriptum.
resèrva. | Reserva. | Réserve. | Reservatio.
resèrva. | Reserva. | Retenue. Prudence. | Prudentia. Cautela.
reservad. *Vèrb.* | Reservado. | Réservé. | Reservatus.
reservad. *Nóm.* | Reservado. | Circonspect. Prudent. | Cautus.
reservar. | Reservar. | Réserver. | Reservare. Excipere.
reservár-se. | Reservarse. | Se réserver. | Sese reservare.
resguárd. | Resguardo. | Caution. Garantie. | Cautio.
resguardad. | Resguardado. | Garanti. | Praemunitus.
resguardar. | Resguardar. | Garantir. | Praemunire.
resguardár-se. | Resguardarse. | Se garantir. | Cavere.
residéncia. | Residencia. | Résidence. | Mansio.
residenciad. | Residenciado. | Celui à qui l'on a fait rendre compte. | Inquisitus. Perquisitus.
residenciar. | Residenciar. | Faire rendre compte à quelqu'un de sa charge. | Rationem petere. Inquirere.
residènt. | Residente. | Résident. | Incola. Commorans.
residid. | Residido. | Résidé. | Commoratus.
residir. | Residir. | Résider. | Commorari.
resíduo. | Residuo. | Résidu. Reste. | Residuum.
resígna. | Resigna. | Résignation. | Resignatio.
resignaciò. | Resignacion. | Résignation. Déférence. | Resignatio.
resignad. | Resignado. | Résigné. | Resignatus.
resignánt. | Resignante. | Résignant. | Resignans.
resignar. | Resignar. | Résigner. | Resignare.
resignár-se. | Resignarse. | Se résigner. | Se devovere.
resína. | Resina. | Résine. | Resina.
resinòs. | Resinoso. | Résineux. | Resinosus.
resisténcia. | Resistencia. | Resistance. | Resistentia.
resistènt. | Cosa que resiste. | Qui résiste. | Resistens.
resistid. | Resistido. | Résisté. | Restitum.
resistir. | Resistir. | Résister. | Resistere.
rèso. | Rezo. | L'office de l'Eglise. | Divinum officium.
resóldrer. | Resolver. | Résoudre. | Resolvere.
resóldrer-se. | Resolverse. | Se résoudre. | Apud se statuere.
resóldrer-se. | Resolverse. | Se résoudre. | Resolvi. Dissolvi.
resólt. *Vèrb.* | Resuelto. | Résolu. | Resolutus. Solutus.
resólt. *Nóm.* | Resuelto. | Résolu. Hardi. Prompt. | Animosus. Expeditus.
resoluciò. | Resolucion. | Résolution. | Resolutio. Consilium.
resoluciò. | Resolucion. | Résolution. Courage. | Animositas.
resolutíu. | Resolutivo. | Résolutif. | Resolutivus.
resonad. | Resonado. | Résonné. Retenti. | Resonitum.
resonánt. | Resonante. Retumbante. | Résonnant. Retentissant. | Resonans.

resonar. | Resonar. Retumbar. | Résonner. Retentir. | Resonare.
respectáble. | Respetable. | Respectable. | Venerabilis.
respectad. | Respetado. | Respecté. | Reveritus. Veneratus.
respectar. | Respetar. | Respecter. | Revereri. Venerari.
respécte. *Adv.* | Respecto. | Eu égard. | Prout.
respécte. | Respecto. | Rapport. Rélation. | Respectus.
respécte. | Respeto. | Respect. | Reverentia.
respectíu. | Respectivo. | Respectif. | Respectivus.
respectívamènt. | Respectivamente. | Respectivement. | Respectivè. Comparatè.
respectuòs. | Respetuoso. Respetoso. | Respectueux. | Observans. Reverens.
respectuòsamènt. | Respetuosamente. Respetosamente. | Respectueusement. | Reverentèr. Obsequiosè.
respiraciò. | Respiracion. | Respiration. | Anima. Spiritus.
respirad. | Respirado. | Respiré. | Respiratus.
respirar. | Respirar. | Respirer. | Respirare.
resplandènt. | Resplandeciente. | Resplendissant. | Splendens. Fulgens.
resplandid. | Resplandecido. | Brillé. | Fulguratum.
resplandir. | Resplandecer. | Luire. Briller. | Resplendere. Micare.
resplandòr. | Resplandor. | Splendeur. Éclat. | Splendor. Fulgor.
respóndrer. | Responder. | Répondre. | Respondere.
respóns. | Responso. | Répons. | Responsorium.
responsáble. | Responsable. | Responsable. | Qui tenetur ad.
responsóri. | Responsorio. | Répons. | Responsorium.
respóst. | Respondido. | Répondu. | Responsus.
respósta. | Respuesta. | Réponse. | Responsio.
resquíci. | Resquicio. | Ouverture. | Rima.
resquillad. | Resbalado. Deslizado. | Glissé. | Elapsus.
resquilláda. | Resbalon. Desliz. | Glissade. | Lapsus.
resquillar. | Resbalar. Deslizarse. | Glisser. | Elabi.
ressábi. | Resabio. | Saveur désagréable. | Ingratus sapor.
ressápia. | Rezago. Resto. | Reste. Résidu. | Residuum. Reliquum.
ressált. | Resalte. | Saillie. | Prominentia.
ressált. | Resalto. | Bond. Petit saut. | Subsultus.
ressaltad. | Resaltado. | Bondi. Rebondi. | Subsultum.
ressaltar. | Resaltar. | Bondir. Rebondir. | Resilire. Subsilire.
ressaltar. | Resaltar. | Saillir. | Extare. Protendi.
ressalud. | Resalutacion. | Salut qu'on rend. | Resalutatio.
ressaludad. | Resaludado. | Résalué. | Resalutatum.
ressaludar. | Resaludar. | Résaluer. | Resalutare.
ressarzid. | Resarcido. | Réparé quelque perte. Dédommagé quelqu'un. | Resartum.
ressarzimènt. | Resarcimiento. | Dédommagement. | Compensatio.
ressarzir. | Resarcir. | Réparer quelque perte. Dédommager quelqu'un. | Resarcire. Compensare.
ressentid. | Resentido. | Resenti. | Sensus.
ressentidíssim. | Resentidísimo. | Très fâché. | Valdè indignatus.
ressentimènt. | Resentimiento. | Ressentiment. | Animi exacerbatio.
ressentír-se. | Resentirse. | Se ressentir. | Exacerbari.
ressó. | Resonancia. | Son produit par répercussion. | Sonus repercutiens.
ressól. | Resol. | Reverbération du soleil. | Solis reverberatio.
ressuscitad. | Resucitado. | Ressuscité. | À mortuis suscitatus.
ressuscitar. | Resucitar. | Ressusciter. | Resurgere.
rèst. | Maroma. Soga. | Cable. | Restis.
restablért. | Restablecido. | Rétabli. | Restauratus.
restablimènt. | Restablecimiento. | Rétablissement. | Restauratio.
restablir. | Restablecer. | Rétablir. | Restaurare.
restablír-se. | Restablecerse. | Se rétablir. | Refici.
restad. | Restado. | Resté. | Restitum.
restad. | Restado. | Soustrait. | Deductus.
restánt. | Restante. | Restant. | Residuus.
restar. | Restar. Quedar. | Rester. | Restare. Superesse.
restar. | Restar. | Soustraire. | Deducere.
restauraciò. | Restauracion. | Restauration. | Instauratio. Restitutio.
restaurad. | Restaurado. | Restauré. | Restauratus. Restitutus.
restauradòr. | Restaurador. | Restaurateur. | Instaurator.
restaurar. | Restaurar. | Restaurer. Rétablir. | Restaurare. Restituere.
restituhid. | Restituido. | Restitué. | Restitutus.
restituhir. | Restituir. | Restituer. | Restituere.
restituhír-se. | Restituirse. | Retourner. | Redire.
rèsto. | Resto. | Reste. | Residuum. Reliquum.

restreñer. | Restriñir. | Serrer étroitement. | Restringere.
restreñer-se. | Estreñirse. | Se rétreindre. | Sibi moderari. Se arctare.
restreñimènt de vèntre. | Estreñimiento. | Resserrement du ventre. | Alvi adstrictio.
restrêt. | Estreñido. | Etreint. | Strictus.
restrêta. | Apreton. | Compression. | Pressura. Compressio.
restricciò. | Restriccion. | Restriction. | Restrictio.
restringènt. | Astringente. | Astringent. | Astringens.
restringid. | Restringido. | Restraint. | Restrictus.
restringir. | Restringir. | Restraindre. | Restringere.
resúlta. | Resulta. | Résultat. Suite. | Summa.
resultad. | Resultado. | Résulté. | Ortum. Proventum.
resultar. | Resultar. | Résulter. | Oriri. Provenire.
resúmên. | Resúmen. | Sommaire. Abregé. | Summarium. Compendium.
resumid. | Resumido. | Resumé. | Resumptus.
resumidamènt. | Resumidamente. | Sommairement. | Summatim.
resumir. | Resumir. | Resumer. | Resumere.
resumír-se. | Resumirse. | Déduire. Conclure. | Deducere.
resurrecciò. | Resurreccion. | Résurrection. | Resurrectio.
rèt. | Redecilla. Red. | Rets. Petit filet. | Reticulum. Rete.
retaguárdia. | Retaguardia. | Arriére garde. | Exercitûs tergum.
retái. *V.* ***retalò.*** | Retal. | Retaille. | Panni segmenta.
retaiad. | Recortado. | Découpé. | Recisus.
retaiadúras. | Cortaduras. | Rognures. | Segmina.
retaiar. | Recortar. | Découper. | Recidere.
retalò. | Retal. | Retaille. | Panni segmenta.
retárd. | Retardacion. | Retardement. | Cunctatio. Mora.
retardad. | Retardado. | Retardé. | Retardatus.
retardar. | Retardar. | Retarder. | Retardare. Morari.
retáule. | Retablo. | Tableau. | Tabula variis imaginibus depicta.
retaulêt. | Milagro. Voto. | Ex voto. | Miraculi tabella.
retèn. *V.* ***de retèn.*** | De reten. | De réserve. | Ad cautelam. Ad subsidium.
retenciò. | Retencion. | Retention. | Retentio.
retengud. | Retenido. | Retenu. | Retentus.
retenir. | Retener. | Retenir. | Retinere.
retentíva. | Retentiva. | Modération. Retenue. | Prudentia. Consilium.
retgirad. | Asustado. | Effrayé. Épouvanté. | Territus.
retgiradòr. | Espantador. | Qui se plait à épouvanter. | Perterrefaciens.
retgirar. | Asustar. | Effrayer. Épouvanter. | Terrere.
retgirár-se. | Asustarse. | S'effrayer. S'épouvanter. | Terreri.
retgirò. | Susto. | Frayeur. Épouvante. | Pavor. Terror.
reticéncia. | Reticencia. | Réticence. | Reticentia.
retiñid. | Reteñido. | Reteint. | Retinctus.
retiñir. | Reteñir. | Reteindre. | Retingere.
retiraciò. | Retiracion. | Retiration. | Secundae paginae typis subjectio.
retirad. | Retirado. | Retiré. | Amotus. Remotus.
retiráda. | Retirada. | Retraite. | Recessus. Receptus.
retirar. | Retirar. | Retirer. | Amovere. Removere.
retirár-se. | Retirarse. | Se retirer. | Recedere.
retíro. | Retiro. | Retraite. Recueillement. | Secessus. À negotiis abstractio.
retjóla. | Ladrillo. | Brique. | Later.
[+]retjóla fína envernissáda. | Baldosa. | Carreau de poterie fine. | Quadratus later.
retjolêta. | Ladrillejo. | Petite brique. | Laterculus.
retóc. | Retoque. | Derniére main qu'on donne à un ouvrage. | Perfectio. Perpolitio.
retocad. | Retocado. | Retouché. Perfectionné. | Perfectus. Perpolitus.
retocar. | Retocar. | Retoucher. Perfectionner. | Perficere.
rétol. | Rótulo. | Inscription. | Titulus.
retorcedòr. | Torcedor. Retorcedor. | Fuseau qui sert à tordre du fil. | Fusus torcularius.
retórcer. | Retorcer. | Retordre. Retorquer. | Retorquere.
retóric. | Retórico. | Rhétoricien. | Rhetor.
retórica. | Retórica. | Rhétorique. | Rhetorica.
retòrn. | Retorno. | Retour. | Reditus.
retornad. | Retornado. | Retourné. | Restitutus. Redditus.
retornar. | Retornar. | Retourner. | Redire.
retornár-s'en. | Volverse. | S'en retourner. | Se recipere.
retórt. | Retorcido. | Retors. | Retortus. Contortus.
retórta de vídre. | Retorta. | Retorte. | Retorta.
retórta. | Retorcedura. | L'action de retordre. | Retorsio.
retractaciò. | Retratacion. | Rétractation. | Retractatio.
retractad. | Retratado. | Retracté. | Revocatus.
retractar. | Retratar. | Retracter. | Retractare. Revocare.

retractár-se. | Retratarse. | Se retracter. | Palinodiam canere.
retránga. | Grupera. Retranca. | Croupiére. | Postilena.
retratad. | Retratado. | Portrait. | Effictus. Imitatus.
retratar. | Retratar. | Portraire. | Effingere. Pingere.
retratár-se. | Retratarse. | . | .
retráto. | Retrato. | Portrait. | Effigies.
rètrer. | Abandonar. | Dexar. | Abandonner. Laisser. | Derelinquere.
retrét. *Nóm.* | Retoño. Renuevo. Pimpollo. | Bourgeon. Rejetton. | Coliculus. Germen.
retrét. *Vèrb.* | Retoñado. | Rebourgeonné. | Repullulatus.
retréurer. | Retoñar. | Rebourgeonner. | Repullulare.
retribuciò. | Retribucion. | Rétribution. | Retributio.
retribuhid. | Retribuido. | Donné en récompense. | Retributus.
retribuhir. | Retribuir. | Donner en récompense. | Retribuere.
retrinxad. | Escatimado. Cercenado. | Retranché. | Resecatus.
retrinxar. | Escatimar. Cercenar. | Retrancher. | Resecare.
retró. | Retumbo. | Retentissement. | Soni repercussio.
retrocedid. | Retrocedido. | Qui a rebroussé chemin. | Retrocessus.
retrocedir. | Retroceder. | Rebrousser chemin. | Retrocedere.
retrocès. | Retroceso. | Rétrocession. | Retrocessus. Retrocessio.
retrogradaciò. | Retrogradacion. | Rétrogradation. | Retrogradatio.
retrogradid. | Retrogradado. | Rétrogradé. | Retrogressus.
retrogradir. | Retrogradar. | Rétrograder. | Retrogredi.
retròg rado. | Retrógado. | Rétrograde. | Retrogradus.
retronad. | Retumbado. | Retenti. | Resonitum.
retronar. | Retumbar. | Retentir. | Resonare.
retrovendiciò. | Retrovendicion. |. | Retrovenditio.
retrúc. *En el jóg de trúc.* | Retruque. | Paroli. | Iterata provocatio.
retrucad. | Retrucado. | Encheri. | Iterùm contrà provocatus.
retrucar. | Retrucar. | Encherir sur quelqu'un. | Iterùm contrà provocare.
retud. | Abandonado. Dexado. | Abandonné. Laissé. | Derelictus.
retumbáncia. | Retumbancia. | Retentissement. | Resonantia.
retumbánt. | Retumbante. | Retentissant. | Resonans. Reboans.
retúmbo. | Retumbo. | Retentissement. | Soni repercussio.
retxa. | Raya. | Raye. Ligne. | Linea.
retxad. | Rayado. | Rayé. | Lineis distinctus.
retxar. | Rayar. | Rayer. | Lineas ducere.
retxáts. | Red. | Grille. | Clathri.
retxêta. | Rayuela. | Petite raye. | Lineola.
réuma. | Reuma. | Rhume. Fluxion. | Fluxus humoris.
reumátic. | Reumático. | Qui est attaqué d'une fluxion. | Rheumaticus.
reumatísme. | Reumatismo. | Rhumatisme. | Rheumatismus.
reümplért. | Rehenchido. | Rempli de nouveau. | Repletus.
reümplir. | Rehenchir. | Remplir de nouveau. | Iterùm implere.
reünid. | Reunido. | Réuni. | Iterùm conjunctus.
reüniò. | Reunion. | Réunion. | Iterata conjunctio.
reünir. | Reunir. | Réunir. | Iterùm conjungere.
reura. *Àbre,* ô *llèña.* | Roble. | Roble. | Robur.
revalidaciò. | Revalidacion. | Ratification. | Revalidatio.
revalidad. | Revalidado. | Ratifié. | Revalidatus.
revalidar. | Revalidar. | Ratifier. | Revalidare.
revalidár-se. | Revalidarse. | Se faire approuver dans un tribunal supérieur. | Denuò approbari.
revehid. | Desmedrado. | Déchu. | Decretus. Diminutus.
revehír-se. | Desmedrar. | Décheoir. | Decrescere. Diminui.
revelaciò. | Revelacion. | Révélation. | Revelatio.
revelad. | Revelado. | Révelé. | Revelatus.
revelar. | Revelar. | Réveler. | Revelare.
revenda. | Reventa. | Revente. | Iterata venditio.
revendrer. | Revender. | Revendre. | Revendere. Mangonizare.
revenedòr. | Revendedor. | Revendeur. | Propola.
revengud. | Recobrado. | Rétabli. | Refectus.
revenir. | Recobrarse. Rehacerse. | Se rétablir. | Reficere se.
revénja. | Desquite. | Revanche. | Vindicatio.
revenjad. | Desquitado. | Revanché. | Defensus.
revenjar. | Desquitar. | Revancher. | Referire aliquem contrà.
revenjár-se. | Desquitarse. | Revancher. | Par pari referre.

reverberaciò. | Reverberacion. | Réverbération. | Reflexio. Repercussio.
reverberad. | Reverberado. | Réverbére. | Reverberatus. Repercussus.
reverberar. | Reverberar. | Réverbérer. | Reverberare. Repercutere.
reverdid. | Reverdecido. Retoñado. | Reverdi. | Ad virorem reditus.
reverdir. | Reverdecer. Retoñar. | Reverdir. | Revirescere.
reveréncia. | Reverencia. | Révérence. Vénération. | Reverentia.
reverenciad. | Reverenciado. | Réveré. Vénéré. | Cultus. Obsecratus.
reverenciál. | Reverencial. | Révérentiel. | Reverentialis.
reverenciálmènt. | Respetosamente. | Respectueusement. | Reverentèr. Obsequiosè.
reverenciar. | Reverenciar. | Révérer. Respecter. | Colere. Observare.
reverèndas. *V.* ***dimissórias.*** | Reverendas. | Dimissoire. | Litterae dimissoriae.
reverendíssim. | Reverendísimo. | Révérendissime. | Reverendissimus.
reverènt. | Reverendo. | Révérend. | Reverendus.
reverènt. | Reverente. | Respectueux. Modeste. | Reverens. Modestus.
reverèntmènt. | Reverentemente. | Révéremment. | Reverentèr.
revès. | Torniscon. Revés. | Coup qu'on donne d'un revers de la main. | Colaphus. Aversâ manu percussio.
revès. | Revés. | Revers. | Aversa facies, vel pars.
revès. | Revés. | Revers. Disgrace. | Adversitas.
revessí. *Jóg de cártas.* | Reversino. | Reversi. | Reversus.
revessòs. | Nudoso. | Noueux. | Nudosus.[252]
revestid. | Revestido. | Revêtu. | Superindutus.
revestimènts. | Paramentos. | Ornements Sacerdotaux. | Sacrae vestes.
revestir. | Revestir. | Revêtir. | Superinduere.
revestír-se. | Revestirse. | Se revêtir. | Se superinduere.
reveurer. | Rever. | Revoir. Repasser. | Respicere. Recognoscere.
revid. | Reenvite. | Renvi. | Licitatio.
revidad. | Reenvidado. | Renvié. | Excessus.
revidar. | Reenvidar. | Renvier. | Excedere. Superare.
revindicaciò. | Revindicacion. | Revendication. | Revindicatio.

252. **revessòs**] *a A només hi figura el lema.*

revindicad. | Revindicado. | Revendiqué. | Rem vindicatus.
revindicar. | Revindicar. | Revendiquer. | Rem vindicare.
revingud. | Redito. | Revenu. Rente. | Reditus.
reviscud. | Revivido. | Revifié. | Vivificatus.
revisiò. | Revision. | Révision. | Recognitio.
revisòr. | Revisor. | Reviseur. | Recognitor.
revist. | Revisto. | Revu. | Recognitus.
revísta. | Revista. | Revue. | Recensio.
reviurer. | Revivir. | Revivre. | Reviviscere.
revocáble. | Revocable. | Révocable. | Revocabilis.
revocaciò. | Revocacion. | Révocation. | Revocatio.
revocad. | Revocado. | Révoqué. | Revocatus.
revocar. | Revocar. | Révoquer. | Revocare.
revogid. | Revuelto. | Retourné. | Reversus.
revogída. | Revuelta. | Retour. | Reversio.
revogir. | Revolver. | Faire volte-face. Retourner. | Revenire.
revól d'el pá. | Zarzo. | Clayon. | Cratitius orbis.
revola. *Hèrba.* | . | . | .
revólt. | Agitacion. | Agitation. | Agitatio.
revolcad. | Revolcado. | Veautré. | Volutatus.
revolcar. | Revolcar. | Veautrer. | Volutare.
revolcár-se. | Revolcarse. | Se veautrer. | Se volutare.
[+]**revóls.** *V.* ***fèr revóls.*** | Lucha. | Lutte. | Lucta.
revólta, ô ***revoltaciò.*** | Rebelion. | Révolte. | Rebellatio.
revoltad. | Solevado. Sublevado. | Révolté. | Rebellatus.
revoltar. | Solevar. Sublevar. | Révolter. | Ad rebellionem excitare.
revoltár-se. | Rebelarse. Sublevarse. | Se révolter. | Rebellare.
revoltò. | Bovedilla. | Petite voute. | Parvus fornix.
revoltòs. | Revoltoso. | Séditieux. | Seditiosus.
revoluciò. | Revolucion. | Revolution. | Revolutio.
revull. | Bucle. Rizo del cabello. | Boucle. | Cincinnus.
revulÏad. | Rizado. | Bouclé. | Cincinnatus.
revulÏar. | Rizar. Encrespar el cabello. | Boucler. | Crispare. Cincinnare.

ri

riáia. | Risa. | Ris. | Risus.
riaiássa. | Risada. Carcajada. | Risée. Éclat de rire. | Cachinnus.
riaiêta. | Risita. | Souris. | Risus suppressus.
riaióta. | Risada. | Risée. | Cachinnus.
ríba. | Ribera. | Rivage. Rive. | Ripa. Ora. Littus.

ribás. | Ribazo. | Penchant d'une colline. | Clivus.
ribèll. | Lebrillo. | Jatte de faïance. | Labrum.
ribèÎla. | Lebrillo. Aljofayna. | Bassin. | Pelvis fictilis.
ribeÎlêta. | Lebrillo pequeño. | Petit bassin. | Parva pelvis fictilis.
ribèra. | Ribera. | Rivage. Bord de la mer. | Ora. Littus.
riberenc. | Ribereño. | Qui appartient au rivage. | Riparius.
ribót. *V. **plána de fustèr.*** | Cepillo. | Rabot. | Runcina.
ribotetjar. *V. **planetjar.*** | Acepillar. | Raboter. | Runcinâ levigare.
ric. ***Rica.*** | Rico. Rica. | Riche. | Dives. Locuples.
ricamènt. | Ricamente. | Richement. Opulemment. | Sumptuosè. Opulentèr.
ricás. | Ricazo. | Très riche. | Ditissimus.
ridícul. | Ridículo. | Ridicule. | Ridiculus.
ridiculêsa. | Ridiculez. | Ridiculité. | Ridiculum.
ridiculisad. | Ridiculizado. | Ridiculisé. | Ridiculus.
ridiculisar. | Ridiculizar. | Ridiculiser. | Ridiculum reddere.
ridiculíssim. | Ridiculísimo. | Très ridicule. | Ridiculissimus.
ridiculíssimamènt. | Ridiculísimamente. | Très ridiculement. | Ridiculissimè.
ridiculmènt. | Ridiculamente. | Ridiculement. | Ridiculè.
rièll. | Riel. | Lingot d'or ou d'argent brut. | Aurea vel argentea massa.
rièra, ô ***torrènt.*** | Torrente. | Torrent. | Torrens.
rífa. | Rifa. | Sort. | Sors.
rifad. | Rifado. | Tiré au sort. | Sortitus.
rifar. | Rifar. | Tirer au sort. | Sortiri.
rígidamènt. | De un modo rígido. | Rigidement. | Austerè. Severè.
rigidêsa. | Rigidez. | Rigidité. | Rigor. Severitas.
rígido. | Rígido. | Rigide. | Austerus. Severus.
rigòr. | Rigor. | Rigueur. | Rigor.
rigoríste. | Rigorista. | Rigoriste. | Austerus.
rigoròs. | Riguroso. | Rigoureux. | Durus. Asper. Severus.
rigoròsamènt. | Rigurosamente. | Rigoureusement. | Duritèr. Asperè.
rigorosíssim. | Rigurosísimo. | Très rigoureux. | Durissimus.
ríma. | Rima. | Rime. | Rhythmus.
rimad. | Rimado. Versificado. | Rimé. | Versificatus.
rimadòr. | Versista bronco. | Rimailleur. | Poeta non bonus.
rimar. | Rimar. Versificar. | Rimer. Faire des vers. | Versificare.
rincò. *V. **racò.*** | Rincon. | Coin. | Angulus.
ringlèra. | Ringlera. Hilera. | File. | Series. Ordo.
rinoceròntt. | Rinoceronte. | Rhinoceros. | Rhinoceros.
rínxo-rínxo. | Escasamente. | Médiocrement. Difficilement. | Modicè. Difficilè.
rínxos. *V. **renclíns.*** | Rizos. Tufos. | Criniére. | Cincinni. Juba.
ríña. | Riña. Rencilla. | Querelle. | Rixa. Jurgium.
riquêsa. | Riqueza. | Richesse. | Divitiae.
riquíssim. | Riquísimo. | Très riche. | Ditissimus.
riquíssimamènt. | Riquísimamente. | Très richement. | Opulentissimè.
rísa. | Risa. | Ris. | Risus.
risc. *V. **arrisc.*** | Riesgo. | Risque. Hasard. | Discrimen. Periculum.
ríscla, *de cedás.* | Aro. | Cercle de bois. | Circulus ligneus.
risíble. | Risible. | Risible. | Risibilis.
rissága. ***Rissagáda.*** | Resaca. | Ressac. | Refluentis maris motus.
risuèño. | Risueño. | Riant. | Ridens. Arridens.
rítu. | Rito. | Rit. | Ritus.
rituál. | Ritual. | Rituel. | Rituale.
riu. | Rio. | Riviére. | Flumen. Fluvius. Amnis.
riuáda. | Avenida. Rebosadura. | Débordement. | Effluvium.
riubárbaro. *V. **rubárba.*** | Ruibarbo. | Rhubarbe. | Rhocomo radix pontica.
riuêt. | Riachuelo. | Petite riviére. | Rivulus.
riurer. | Reir. | Rire. | Ridere.
riurer-se. | Reirse. | Se moquer de quelqu'un. | Irridere.
rivál. | Rival. Competidor. | Rival. | Rivalis. Aemulus.
rivalidad. | Rivalidad. | Rivalité. | Rivalitas.
rivêt. | Ribete. | Bordure. | Limbus. Ora.

ro

roagad. | Roido. | Rongé. | Corrosus. Rosus.
roagáda. | Roedura. | L'action de ronger. | Rosio.
roagar. | Roer. | Ronger. | Rodere.
roagár-se. | Morderse. | Se mordre. | Morsibus dolorem explicare.
roagò. | Zoquete. Mendrugo. Zato. | Morceau, ou bribe de pain. | Panis frustum.
róba. | Ropa. | Toute sorte de drap, de toile. | Omne telarum genus.
róba. *Pês de 26 llíuras.* | Arroba. | Arrobe. | Arroba.
robad. | Robado. Hurtado. | Dérobé. Volé. | Raptus.
robadòr. | Robador. | Voleur. | Raptor.
robar. | Robar. Hurtar. | Voler. | Rapere.

robatóri. | Latrocinio. Ladrocinio. | Larcin. | Latrocinium.
róbo. | Hurto. | Vol. | Furtum.
robust. | Robusto. | Robuste. | Robustus.
robustamènt. | Robustamente. | Robustement. | Robustè.
robustêsa. | Robustez. | Force. Vigueur. | Robur. Valetudo firma.
robustíssim. | Robustísimo. | Très robuste. | Robustissimus.
Róc. *Nóm d'hómê.* | Roque. | Roch. | Rochus.
róca. | Roca. | Roche. Rocher. | Rupes. Scopulus.
rocí. | Rocin. | Rosse. Haridelle. | Caballus.
rocío. | Rocío. | Rosée. | Ros.
róda. | Rueda. | Rouë. | Rota.
rodad. | Rodado. | Roulé. | Rotatus. Versatus.
rodáda. | Rotacion. | Rotation. | Rotatio.
rodamènt de cáp. *V.* ***vertígo.*** | Vertigo. Vaguido. | Vertige. Tournement de tête. | Vertigo.
rodar. | Rodar. | Rouler. | Rotare. Versare.
rodèĪla. | Rodela. | Rondache. | Clypeus rotundus.
rodêt. | Carrete. | Bobine. | Trochlea filis obsolvendis.
rodêt de molí. | Rodete. Rodezno. | Rouë d'un moulin à eau. | Moletrina trochlea.
rodêt de trui. | Volandera. | Meule courante. | Mola volubilis supra aliam stans.
rodêta. | Ruedecilla. | Petite rouë. | Rotula.
rodetjad. | Rodeado. | Entouré. Environné. | Circumdatus. Cinctus.
rodetjar. | Rodear. | Tournoyer. Roder. | Circumire. Cingere.
rodêts. *V.* ***abriulls. Candèlls.*** | Abrojo. Tribulo. | Tribule. Chausse-trape. | Tribulus.
rodíĪla. | Blanco. | Blanc. But. | Scopus.
rodolad. | Rodado. | Roulé. | Rotatus. Versatus.
rodolar. | Rodar. | Rouler. | Volvi. Devolvi.
rodolí. | Cedula. Suerte. | Billet de loterie. | Alea. Aleatoria schedula.
rodolò. | Rodadura. | Roulement. | Rotatio.
rodolòns. *V.* ***anar de rodolòns.*** | Rodar. | Rouler. | Humum verrere. Volvi.
rófils. | Bobillo. Chorrera. | Jabot. | Indusii ornamentum.
rogaciòns. | Rogaciones. | Rogations. | Rogationes, preces publicae.
rogái. | Sarrillo. | Râlement. | Morientis faucium sonus.
rogatíva. | Rogativa. | Priéres publiques qu'on fait à Dieu. | Supplicatio.
⁺**roiad.** | Sofrito. | Frit légérement. | Levitèr frixus.
⁺**roiar.** | Sofreir. | Frire légérement. | Levitèr frigere.
roias. | Chicharron. | Creton. | Cremium.
Roís. *Nóm d'hómê.* | Rodrigo. | Rodrigue. | Rodericus.
⁺**ról.** | Oficio. Deber. | Rôle. | Pars.
roĪlad. | Arrollado. | Roulé. | Volutus.
rollána. | Rodaja. | Roulette d'une poulie. | Rotula.
rollána d'el jonòi. | Choquezuela. | La rotule. | Rotula.
roĪlar. | Arrollar. | Rouler. | Convolvere.
ròĪlo. | Rosca. | Gâteau tortillé. | Spira. Libum spirale.
⁺**ròĪlo de tabác.** | Coracha. | Sac de cuir dans lequel on transporte le tabac. | Coriaceus saccus.
róllo. | Circulo. | Cercle. | Orbis. Circulus.
róllo de campánas. | Clave. | Carillon de cloches. | Harmonicus campanarum numerosus ordo.
rom. | Romo. | Émoussé. | Obtusus.
romaguèra. | Zarza. | Buisson. | Rubus.
romána. | Romana. | Romaine. Balance. | Statera.
romancíste. | Romancista. | Celui qui ne sait que la langue vulgaire. | Vernaculae linguae tantùm scius.
romándrer. *V.* ***quedar.*** | Quedar. Quedarse. Restar. | Rester. | Remanere.
romaní. | Romero. | Romarin. | Rosmarinus.
⁺**Romanía.** | . | . | .
románso. | Romance. | Roman. | Poeticae compositionis genus.
romás. *V.* ***quedad.*** | Quedado. | Resté. | Remansum.
romássa. *V.* ***paradèĪla bòrda.*** | Romaza. | Parelle. | Rumex. Rhumex.
romèras. *Marísc.* | . | . | .
romería. | Romería. | Pélérinage. | Sacra peregrinatio.
rompedòr. | Rompedor. | Brise-tout. | Detritor.
⁺**rompènts.** | Escollo. | Brisans. | Scopulus.
romprer. | Romper. | Rompre. | Rumpere. Scindere.
romprer-se. | Romperse. Quebrarse. | Se rompre. | Frangi.
rompud. | Rompido. Roto. | Rompu. | Ruptus. Effractus.
rompudúra. | Quebradura. | Descente de boyau. Hernie. | Hernia.
roncad. | Roncado. | Ronflé. |.
roncadòr. *V.* ***massólas.*** | Matraca. Carraca. | Cresselle. | Ligneum crepitaculum.
⁺**roncadòr.** | Roncador. | Ronfleur. | Stertens.
roncar. | Roncar. | Ronfler. | Stertere.
rònco. | Ronco. | Enroué. | Raucus.
rònco. | Ronquido. | Ronflement. | Ronchus.
rònda. | Ronda. | Ronde. | Vigiliae. Vigiles exploratores.

rondáia. | Conseja. Cuento de viejas. | Conte. Fable. | Fabula.
rondar. | Rondar. | Faire la ronde. | Excubias agere.
rondetjad. | Biltroteado. Divagado. | Rodé. | Cursitatus. Vagatus.
rondetjar. | Biltrotear. Divagar. | Roder. | Cursitare. Vagari.
[+]**rondò.** | Redondilla. | Rondeau. | Rithmus orbicularis.
ronquèra. | Ronquera. Ronquez. | Enrouement. | Raucitas.
rònsa. | Ronceria. | Lenteur avec laquelle un vaisseau marché. | Cunctatio.
ronsács. *Hèrba.* |. |. |.
ronsetjad. | Ronceado. | Marché lentement. | Lentè navigatus.
ronsetjar. | Roncear. | Marcher lentement. | Lentè navigare.
ròña. | Sarna. | Galle. Rogne. | Psora. Scabies.
roñèra. | Legra. | Trépan de chirurgien. | Scalprum lunatum.
roñò. | Riñon. | Rein. Rognon. | Ren.
roñòs. | Sarnoso. | Galeux. Rogneux. | Scabiosus.
ropátge. | Ropage. | Harde. Habillement. | Vestis. Vestimentum.
roqueról. *Aucèll. V.* ***ginjólas.*** | Avion. | Espéce de Martinet. | Cypsellus. Apus.
roquèrs. *Pèx.* |. |. |.
roquêt. | Roquete. | Rochet. | Amiculum linteum.
roquêt sens mánegas. | Giraldete. | Rochet sans manche. | Amiculum linteum non manicatum.
roquêta. | Roca pequeña. | Petit rocher. | Exigua rupes.
roquêta. *Hèrba.* | Ruqueta. Oruga. Xaramago. | Roquette. | Eruca.
ròs. | Rubio. | Blond. | Rutilus.
rósa. | Rosa. | Rose. | Rosa.
rósa. *Malaltía.* | Sarampion. | Rougeole. | Pustulae rubentes.
rosad. | Rosado. | Rosat. | Rosaceus.
rosári. | Rosario. | Rosaire. | Rosarium.
rònsca. | Rosca. | Vis. | Cochlea.
rosèl͡la. | Ababol. Amapola. | Coquelicot. | Papaver erraticum.
rosèr. | Rosal. | Rosier. | Rosarium.
[+]**rosèr sauvátge.** | Escaramujo. Zarzamora. Gavanco. | Eglantier. | Sentis canis. Rubus caninus.
rosêta. | Roseta. | Petite rose. | Rosa exigua.
rosèti. *Pèx.* |. |. |.
rosóli. | Rosoli. | Rossolis. | Ros solis.
rosquíl͡la. | Rosquilla. | Gâteau tortillé. | Dulciarius panis orbicularis.
rósseg. | Rezago. | Reste. Residu. | Reliquum. Residuum.
rossêg. | Arrastradura. | L'action de traîner. | Raptatio.
rossegad. | Arrastrado. | Traîné. | Raptatus.
rossegái. | Cola. Falda. | Queue traînante d'une robe. | Cauda. Syrma.
rossegar. | Arrastrar. | Traîner. | Raptare.
rossêt. | Gramil. | Trusquin. | Runcina graphica.
rossiñól. | Ruiseñor. | Rossignol. | Luscinia. Philomela.
róst. | Declivio. | Penchant. Pente. | Clivus.
rostid. *Nóm.* | Asado. Carne asada al asador. | Rôt. | Caro assa.
rostid. *Vèrb.* | Asado. | Rôti. | Assus.
rostir. | Asar. | Rôtir. | Assare.
rostír-se. | Achicharrarse. | Se griller. Se rôtir. | Aestuari solis velignis ardore.
rostòi. | Rastrojo. | Chaume. | Culmus. Stipula.
ròt. | Regueldo. | Rot. | Ructus.
ròta. | Ruta. Derrota. | Route. | Itinerarium. Cursus.
róta. ***Tribunál.*** | Rota. | Rote. | Sacra rota.
rotad. | Regoldado. | Rotte. | Ructatus.
rotám. | Trastos. | Vieilles hardes. Fripperie. | Scruta.
rotar. | Regoldar. | Rotter. | Ructare.
ròtas. | Artigas. Novales. | Novale. | Novales.
rótg. | Roxo. | Rouge. | Rubeus.
rotgenc. | Bermejizo. | Rougeâtre. | Subrubens.
rotgêt. | Roxillo. | Roussâtre. | Subrufus.
rotgêta. *V.* ***gránsa.*** | Rubia. | Garence. | Rubia. Sandix.
rotgetjar. | Roxear. | Rougir. | Rubescere.
rotjòr. | Bermejura. | Rougeur. Rousseur. | Rubor.
rovei d'el blád. | Alheña. Niebla. | Nielle. | Rubigo.
rovei d'els metálls. | Orin. Herrumbre. | Rouille. | Rubigo. Ferrugo.
roveiad, *dit d'el sembrad.* | Anublado. | Niellé. | Obductus rubigine.
roveiad. *Nóm.* | Mohoso. Cubierto de orin. | Moisi. Chanci. | Mucidus.
roveiad. *Vèrb. Dit d'els metálls.* | Tomado. | Rouillé. | Rubiginosus.
roveiár-se, *els metálls.* | Tomarse. | Se rouiller. | Ferrugine obrui.
roveiár-se, *els sembrads.* | Anublarse. | Se nieller. | Marcescere.
roveiò. *Bolêt.* | Seta. |. | Boletus.[253]

253. **roveiò**] Bolêt *solament a A.*

roxáda. | Turbion. Turbon. Chaparron. | Ondée de pluie. Guilée. | Rapidus ac vehemens imber. Nimbus.
roxím. | Mollizna. Cernidillo. | Petite pluie douce et pénétrante. | Pluvia minutim defluens.
[+]**roxò.** *Marin.* | Harpon. | Harpon. | Harpago.

ru

rúa. | Arruga. Ruga. | Ride. | Ruga.
ruad. | Arrugado. | Ridé. Ratatiné. | Rugatus.
ruám. *Róba.* | Ruan. | Toile de Roüen. | Tela linea. Rothomagensis.
ruar. | Arrugar. Rugar. | Rider. Froncer. | Rugare.
ruár-se. | Arrugarse. | Se rider. | Rugari. Corrugari.
rubárba. | Ruibarbo. | Rhubarbe. | Rhocomo radix pontica.
rubí. *Pèdra preciòsa.* | Rubi. | Rubis. | Pyropus. Carbunculus.
rubióls. | . | . | .
rubòr. | Rubor. | Pudeur. | Rubor.
rúbrica. | Rúbrica. | Rubrique. | Rubrica.
rúbrica. | Rúbrica. | Paraphe. | Propria cujusque nota.
rubricad. | Rubricado. | Paraphé. | Signatus.
rubricar. | Rubricar. | Parapher. | Notam propriam apponere.
rubriquíste. | Rubriquista. | Celui qui sait la Rubrique. | Rubricarum conscius.
ruc. | Borrico. Pollino. | Ânon. | Pullus asinae.
rúca. | Pollina. | Petite ânesse. | Pulla asinina.
ruculad. | Arrullado. | Rocoulé. | Gemitus.
rucular. | Arrullar. | Rocouler. | Gemere.
rúda. | Ruda. | Rue. | Ruta.
rudêsa. | Rudeza. | Rudesse. | Ruditas.
rudimènts. | Rudimentos. | Rudimens. | Rudimenta. Elementa.
rudíssim. | Rudísimo. | Très stupide. | Valdè rudis, hebes.
rúdo. | Rudo. | Grossier. Stupide. | Hebes.
rufiá. | Rufian. | Ruffien. | Leno.
rugíd. *Nóm.* | Rugido. | Rugi. | Rugitum.
rugid. *Vèrb.* | Rugido. | Rugissement. | Rugitus.
rugir. | Rugir. | Rugir. | Rugire.
ruhí. | Ruin. | Vil. Méprisable. | Vilis. Abjectus.
ruhindad. | Ruindad. | Action vile, infame. | Sordes. Avaritia.
ruído. | Ruido. | Bruit. Confusion. | Strepitus. Dissensio.
ruïdòs. | Ruidoso. | Qui fait grand bruit. | Sonans. Famosus.
ruína. | Ruina. | Ruine. | Ruina. Pernicies.
ruïnad. | Arruinado. | Ruiné. | Eversus.
ruïnamènt. | Ruinmente. | Lâchement. Indignement. | Nequitèr. Perversè.
ruïnar. | Arruinar. | Ruiner. | Evertere.
ruïnár-se. | Arruinarse. | Se ruiner. | Rem suam dilapidare.
[+]**ruíssos.** | . | . | .
rúl. ***Règle.*** | Regla. | Régle. | Regula. Norma.
rum. | Rom. | Rum. | Aqua ex sacchari arundinibus extracta vi ignis.
[+]**rumbáis.** | . | . | .
rúmbo. | Rumbo. | Route. | Cursus. Via.
rúmbo. | Rumbo. | Pompe. Ostentation. | Pompa. Fastus. Ostentatio.
rumbòs. | Rumboso. | Pompeux. Magnifique. | Splendidus. Magnificus.
rumbòsamènt. | Rumbosamente. | Pompeusement. | Magnificè. Pomposè.
rumiad. | Rumiado. | Ruminé. Réfléchi. | Recogitatus.
rumiar. | Rumiar. | Ruminer. Réfléchir. | Recogitare.
rumòr. | Rumor. | Bruit. Rumeur. | Rumor.
rúm-rúm. | Runrun. Rumorcillo. | Bruit. Rumeur. | Rumor.
rúna. *V.* ***escòmbros.*** | Escombros. Broza. | Décombres. | Rudera.
rupíd. *Aucèll.* | Moscareta. | Moucherolle. Traquet croulard, ou tarier. | Rubetra avis.
ruptúra. | Ruptura. Rotura. | Rupture. | Rotura.
ruquêt. | Pollineco. | Petit ânon. | Pullus asininus.
rurál. | Rural. | Rural. | Ruralis.
rústic. | Rústico. | Rustique. | Rusticus.
rusticamènt. | Rusticamente. | Rustiquement. | Rusticè.
rusticidad. | Rusticidad. Rustiquez. | Rusticité. | Rusticitas. Inurbanitas.

S

sa

sa. *Pronóm.* | Su. | Sa. | Sua.
sá. | Sano. | Sain. | Sanus.
sába. | Resabio. | Saveur désagréable. | Ingratus sapor.
sabáta. | Zapato. | Soulier. | Calceus.
sabatèr. | Zapatero. | Cordonnier. | Sutor.
sabatêta. | Zapatillo. | Petit soulier mignon. | Calceus concinnus.
sabatót. | Chancleta. Zapaton. | Gros soulier mal fait. | Attritus calceus.
sabbatína. | Sabatina. | Sabbatine. | Officium sabbati. Disputatio sabbatina.
sabellí. | Chirlito. | Corlieu. Courlis. Corlis. | Corlinus.
sábi. | Sabio. | Sage. | Sapiens.
sábiamènt. | Sabiamente. | Savamment. | Scitè. Peritè.
sabiduría. | Sabiduría. | Sagesse. | Sapientia.
+**sabína.** *V.* ***alóc.*** | Agno casto. | Agnus castus. Espéce d'Osier. | Amerina. Vitex Sabina.
sabò. | Xabon. | Savon. | Sapo.
saboga. *Pèx. V.* ***vóga.*** | Saboga. | Espéce d'Alose. | Alosa.
sabonèr. | Xabonero. | Fabricant de savon. | Saponarius.
sabonèra. | Espuma. Espumajos. | Écume. | Spuma.
sabonèra. *Hèrba.* | Xabonera. | Savonniére. | Saponaria.
saboneria. | Xabonería. Almona. | Savonnerie. | Saponis officina.
sabòr. | Sabor. | Saveur. | Sapor.
saboròs. | Sabroso. | Savoureux. | Sapidus.
sábre. | Sable. | Sabre. | Acinaces.
sác. | Saco. | Sac. | Saccus.
+**sác de gemègs.** | Gaito. | Musette. | Tibia utricularia.
sáca. | Saca. | Grand sac. | Saccus.
sacabòrro. *V.* ***sacatrápos.*** | Sacatrapos. | Tirebourre. | Strombulcus.
sacabútxo. *V.* ***sambúco.*** | Sacabuche. | Saquebute. | Sambuca.
sacatrápos, *per tréurer atács.* | Sacatrapos. | Tirebourre. | Strombulcus.
sacatrápos, *per tréurer táps.* | Tirabuzon. | Tirebouchon. | Instrumentum ad obturamentum extrahendum.
saccetg. | Traqueo. | Agitation. | Agitatio. Commotio.
saccetjad. | Traqueado. | Agité. | Agitatus.
saccetjadòr. *V.* ***trotadòr.*** | Troton. | Trotteur. | Tollutaris.
saccetjar. | Traquear. | Agiter de coté et d'autre. | Hinc indè agitare.
saccetjar. *V.* ***trotar.*** | Trotar. | Trotter. | Tollutare.
sacerdóci. | Sacerdocio. | Sacerdoce. | Sacerdotium.
sacerdót. | Sacerdote. | Prêtre. | Sacerdos.
sacerdotál. | Sacerdotal. | Sacerdotal. | Sacerdotalis.
sacerdotíssa. | Sacerdotisa. | Prêtresse. | Sacerdotissa.
saciad. *V.* ***assaciad.*** | Saciado. | Rassassié. | Satiatus. Expletus.
saciedad. | Saciedad. | Satiété. | Satietas.
sáco. | Saquéo. Saco. | Saccagement. Pillage. | Expilatio. Depopulatio.
sacorrad. | Socarrado. Chamuscado. | Flambé. | Ambustus. Ustulatus.

sacorramènt. | Socarra. Chamusco. | L'action de flamber. | Ambustio. Ustulatio.
sacorrar. | Socarrar. Chamuscar. | Flamber. | Amburere. Ustulare.
sacorrèll. | Axea. | Espéce de bruyere. | Virgutti species.
sacorrím. | Chamusquina. Chamusco. | Roussi. Brûlure légére. | Ustulatio. Ambustio.
sacramènt. | Sacramento. | Sacrement. | Sacramentum.
sacramentad. | Sacramentado. | Muni des sacremens. | Sacramentis munitus.
sacramentál. | Sacramental. | Sacramental. | Sacramentalis.
sacramentálmènt. | Sacramentalmente. | Sacramentalement. | Sacramentalitèr.
sacramentar. *V.* ***combregar.*** | Sacramentar. | Administrer les sacremens. | Sacramenta administrare.
sacramentári. | Sacramentario. | Sacramentaire. | Sacramentarius.
sacrári. | Sagrario. | Tabernacle. | Sacrarium.
sácras. | Sacras. | La table du Canon, de l'Evangile de St. Jean, et du Lavabo. | Sacrae altaris tabulae.
sacratíssim. | Sacratísimo. | Très sacre. | Sacratissimus.
sácre. *Falcò.* | Sacre. | Sacre. | Hierax. Buteo.
sacrificad. | Sacrificado. | Sacrifié. | Sacrificatus. Immolatus.
sacrificadòr. | Sacrificador. | Sacrificateur. | Sacrificator.
sacrificánt. | Sacrificante. | Sacrifiant. | Sacrificans.
sacrificar. | Sacrificar. | Sacrifier. | Sacrificare. Immolare.
sacrificár-se. | Sacrificarse. | Se sacrifier. | Se Deo devovere.
sacrifíci. | Sacrificio. | Sacrifice. | Sacrificium.
sacríleg, ô ***sacrílego.*** | Sacrílego. | Sacrilége. | Sacrilegus.
sacrilegamènt. | Sacrilegamente. | Sacrilégement. | Sacrilegâ impietate.
sacrilégi. | Sacrilegio. | Sacrilége. | Sacrilegium.
sacristá. | Sacristan. | Sacristain. | Sacrista.
sacristía. | Sacristía. | Sacristie. | Sacrarium.
sácro. | Sacro. | Sacré. | Sacer.
sacrossánt. | Sacrosanto. | Sacré. | Sacrosanctus.
⁺**sacsad.** *V.* ***saccetjad.*** | Agitado. Traqueado. | Agité. | Agitatus.
⁺**sacsar.** *V.* ***saccetjar.*** | Agitar. Traquear. | Agiter de coté et d'autre. | Hinc indè agitare.
sacsifrága. *Hèrba.* | Saxîfraga. | Saxifrage. Percepierre. | Saxifraga.
sacsò. | Alforza. | Repli d'une robe. | Vestis plicatura.
⁺**sacsò.** *V.* ***saccetg.*** | Agitacion. Traqueo. | Agitation. | Agitatio. Commotio.
sacudid. | Sacudido. | Secoué. | Excussus. Rejectus.
sacudída. | Sacudida. Sacudidura. | Secouement. | Excussio.
sacudimènt. | Sacudimiento. | L'action de secouer. | Excussio. Rejectio.
sacudir. | Sacudir. | Secouer. | Excutere.
sacudír-se. | Sacudirse. | Se soustraire. | Respuere.
sadòll. | Saciado. | Rassasié. | Satiatus.
sadoĪlad. *V.* ***assaciad.*** | Saciado. | Rassasié. | Satiatus.
safad. | Zafado. | Echappé. | Effugiens.
safáda. | Zafada. | Fuite. Evasion. | Liberatio.
sáfa-ránxo. | Zafar. | Décharger un vaisseau de ce qui peut embrasser dans un combat. | Navem levare.
safár-se. | Zafarse. | S'échapper. | Aufugere. Evadere.
safáta. | Azafate. | Corbeille plate, sans fond. | Calathus. Corbis.
sáfic. | Safico. | Saphique. | Saphicus Versus.
sáfir. | Zafir. Zafiro. | Saphyr. | Saphyrus.
sáfo. | Zafo. | Franc. Quitte. Sans perte. | Liber. Solutus.
safrá. | Azafran. | Safran. | Crocus.
safrá bord. | Azafran romí ó salvage. Alazor. Carthema. | Carthame. Safran bâtard. | Carthamus.[254]
safretg. | Arca de agua. Alberca. | Réservoir d'eau. | Aquae receptaculum.
sága, ô ***anar â la sága.*** | Andar á los alcances. | Observer quelqu'un de près. | Vias alicujus insequi.
sagacidad. | Sagacidad. | Sagacité. | Sagacitas.
sagacíssim. | Sagacísimo. | Très sage. Très avisé. | Sagacissimus.
sagái. *V.* ***añèll.*** | Cordero. | Agneau. Mouton. | Agnus. Cordus.
sagás. | Sagaz. | Sage. Avisé. Prudent. | Sagax.
sagásmènt. | Sagazmente. | Sagement. Finement. | Sagacitèr. Callidè.
sagí. | Entresijos. Mesenterio. | Mésentere. | Mesenterium.
Sagittári. | Sagitario. | Sagittaire. | Sagittarius.
sagò. | Salvado. | Son de farine. | Furfur.
sagonêt. | Azemite. Moyuelo. | Son pur. | Subtilior furfur.
sagrad. | Sagrado. | Sacré. | Sacer.

254. **safrá bord**] ô salvage *solament a A*; Carthema *solament a A*.

sagramènt. *V.* ***sacramènt.*** | Sacramento. | Sacrement. | Sacramentum.
sahò. | Sazon. Humedad. | Moiteur. | Mador.
sahúc. | Sauco. | Sureau. | Sambucus.
sáia. | Saya. | Jupe de dessous. | Muliebris stola.
saiál. | Sayal. | Bure. | Pannus cilicius.
saialêt. | Sayalete. | Bure fine. | Pannus cilicius subtilior.
saím. | Sain. | Graisse. | Adeps.
sáio-curt. | Casaquilla. | Casaquin. | Sagulum.
sáio-en fáldas. | Casaca. | Casaque. | Sagum.
saiò. | Sayon. | Bourreau. | Carnifex.
sainètê. | Sainete. | Intermède. | Mimica scena intercalaris.
sainètê. | Sainete. | Entremets. | Media conviviis fercula.
sajulída. *Hèrba.* | Axedrea. | Sarriéte. | Satureia. Thymbra.
sál. | Sal. | Sel. | Sal.
sál de brúxa, ô ***sál de róca.*** | Sal gema. Sal piedra. | Sel de roche. | Sal gemmae.
[+]**sál policrèsta.** | . | . | .
[+]**sál prunélla.** | . | . | .
sála. | Sala. | Sale. | Aula.
salad. | Salado. | Salé. | Sale conditus.
saláda. | Saladura. | Salage. | Salsura.
saladòr. | Saladero. Salador. | Saleur. | Salitor.
saladúra. | Saladura. | Salure. | Salsitudo.
salamándra. | Salamandra. | Salamandre. | Salamandra.
salamò. | Araña. | Lustre. | Lychnus pensilis.
salár. | Salar. | Saler. | Sale condire.
salári. | Salario. | Gages. Salaire. | Salarium. Merces.
salariêt. | Pequeno, ó corto salario. | Faible salaire. | Mercedula.
saldar un conte. | Saldar. | Définir un compte. | Apochare.
saldo. | Saldo. | Définition d'un compte. | Subductarum rationum apocha.
salèr. | Salero. | Saliére. | Salinum.
salêta. | Saleta. | Salette. Petite sale. | Minor aula.
saliándra. | Culantro. | Coriandre. | Coriandrum.
salínas. | Salinas. | Salines. Saunerie. | Salinae.
salíva. | Saliva. | Salive. | Saliva.
salivèra. | Salivacion. | Salivation. | Salivatio.
salivetjad. | Salivado. | Qui a jetté beaucoup de salive. | Salivatum.
salivetjar. | Salivar. | Saliver. | Salivare.
salivòs. | Salivoso. | Qui jette beaucoup de salive. | Salivosus.
sálm. | Salmo. | Pseaume. | Psalmus.
salmeenc. | Algo salado. | Doucin. Saumate. | Subsalsus.
salmetjar. | Salmear. Salmodiar. | Psalmodier. | Psalmos canere.
salmíste. | Salmista. | Psalmiste. | Psalmographus. Psaltes.
salmò. *Pèx.* | Salmon. | Saumon. | Salmo.
salmódia. | Salmodia. | Psalmodie. | Psalmodia.
sálmòrra. | Salmuera. | Saumure. | Muria.
sálmorrégi. | Salmorrejo. | Saupiquet. Sauce de sel, vinaigre, etc. | Oxalme. Salsilago.
sálnítre. | Salitre. | Nitre. Salpétre. | Nitrum. Sal petrae.
sálnitròs. | Salitroso. Salitral. | Nitreux. | Nitrosus.
salò. | Salon. | Salon. | Amplior aula.
salóbre. | Salobre. | Saumache. | Salsus. Amarus.
salobròs. | Salobreño. | Terre qui contient du sel. | Amarulentus.
salpad. | Zarpado. | Levé l'ancre. | Anchoram sublatus.
salpar. | Zarpar. | Lever l'ancre. | Anchoram attollere, vellere.
salpassèr. | Aspersorio. Hysopo. | Aspersoir. | Aspersorium. Hysopus.
sálpendrer. | Salpresar. | Saler une viande. La saupoudrer. | Sale condire.
[+]**sálpètra.** *V.* ***salnítre.*** | Salitre. | Nitre. Salpétre. | Nitrum. Sal petrae.
salpicad. | Salpicado. Rociado. | Arrosé. | Aspersus.
salpicar. | Salpicar. Rociar. | Arroser. | Aspergere.
sálplutg. | Alhurreca. Adarce. | Adarce. | Adarce.
sálprês. | Salpresado. Salpreso. | Salé. Saupoudré. | Sale conditus.
sálrótg. *Pèx.* | . | . | .
sálsa. | Salsa. | Sauce. | Salsamentum. Condimentum. Embamma.
salsarò de blát. *V.* ***rovei.*** | Alheña. Niebla. | Nielle. | Rubigo.
salsèr. *Ábre,* ô ***salzèr.*** | Sauce. Sauz. | Saule. | Salix.
salserar. | Saucedal. Salceda. | Saussaye. | Salicetum. Salictum.
salsèra. | Salsera. | Sauciére. | Salsamentarium.
salsêta. | Salsilla. | Petite sauce. | Conditura.
salsid. | Asurado. Achicharado. | Rissolé. Brulé faute de sauce. | Ustus.
salsir. | Achicharar. | Rissoler. Bruler. | Urere.
salsír-se. | Asurarse. Achicharse. | Se bruler. | Uri.
salsítxa. | Salchicha. | Saucisse. | Botellus. Lucanica.
salsitxò. | Salchichon. | Saucisson. | Ramalia in fasces colligata.
sált. | Salto. | Saut. | Saltus.
sálta-bardíssas. *Pèx.* | . | . | .

saltad. | Saltado. | Sauté. | Saltus. Exultus.
saltadòr. | Saltador. | Sauteur. | Saltator.
saltadòra. | Saltatriz. | Danseuse de corde. | Saltatrix.
sáltambárc. | Saltambarca. | Gaban. | Sagum. Chlamys.
saltánt, ô ***sált d'áigua.*** | Salto. | Saut. Cataractes. | Cataractes.
saltar. | Saltar. | Sauter. | Saltare. Salire.
salteadòr. | Salteador. | Voleur de grand chemin. | Grassator.
saltéri. *Inst. Músic.* | Salterio. | Psalterion. | Psalterium. Nablum.
saltéri. | Salterio. | Psautier. | Psalterium.
saltêt. | Saltillo. | Petit saut. | Brevis saltus.
saltetjad. | Brincado. | Bondi. | Subsultum.
saltetjar. | Brincar. Dar salticos. | Bondir. | Subsilire.
sáltimbánc. | Saltabancos. | Saltimbanque. | Circulator.
saltíri. | Salterio. | Psautier. | Psalterium B. Virg. Mariae.
salud. | Salud. | Santé. | Sanitas. Salus.
saludáble. | Saludable. | Salutaire. | Saluber.
saludáblamènt. | Saludablemente. | Salutairement. | Salubritèr.
saludad. | Saludado. | Salué. | Salutatus.
saludadòr. | Saludador. | Celui qui saluë. | Salutator.
saludar. | Saludar. | Saluer. | Salutare.
salutaciò. | Salutacion. | Salutation. | Salutatio.
sálva. | Salva. | Salve. Salut militaire. | Militaris salutatio.
salvaciò. | Salvacion. | Salut. | Salus aeterna.
salvad. | Salvado. | Sauvé. | Salvatus.
salvadòr. | Salvador. | Sauveur. | Salvator.
sálvaguárda. | Salvaguarda. | Sauve-garde. | Custodia pro incolumitate.
salvamènt. | Salvamento. | Asyle. Port. | Tuta sedes. Portus.
salvar. | Salvar. | Sauver. | Salvare.
salvár-se. | Salvarse. | Se sauver. | Salvum fieri.
sálvê. | Salve. | Salvé. | Salve.
Salví. *Nóm d'hómê.* | Salvio. | Salvy. | Salvius.[255]
sálvo. *Adv.* | Salvo. Excepto. | Sauf. Excepté. | Praeterquam.
sálvo-condúcte. | Salvoconducto. | Saufconduit. | Fides publica.
samaritá. | Samaritano. | Samaritain. | Samaritanus.
samárra. *V.* ***xamárra.*** | Zamarra. | Simarre. | Rheno.

255. **Salví**] Nóm d' *solament a B.*

samarrêta. | Ropon de lienzo gordo. | Souquenille. Sarrau. | Vestis ex rudi telâ confecta. Lacerna lintea.
sambeníto. | Sambenito. | Sac béni. | Infamiae nota.
sambúco. | Sacabuche. Sambuca. | Saquebute. | Sambuca.
sanad. | Capado. Castrado. | Châtré. | Castratus.
sanadòr. | Capador. | Châtreur. | Testium exsector.
sanar. | Capar. Castrar. | Hongrer. Châtrer. | Castrare.
sanciò. | Sancion. | Sanction. | Sanctio.
sancionad. | Sancionado. | Décerné. Décreté. | Sancitum.
sancionar. | Sancionar. | Décerner. Décreter. | Sancire.
[+]**sandal.** | Saica. | Saïque. | Saica. Gaulus.
sandália, ô ***sandária.*** | Sandalia. | Sandale. | Sandalium.
sanedrí. | Sanedrin. | Sanhedrin. | Sinedrium.
sán-endrêt. | Derecho. Á derechas. | Bien. Comme il faut. | Rectè. Probè.
sáng. | Sangre. | Sang. | Sanguis.
sangássa. | Sangraza. Sanguaza. | Sang rempli de sérosités. | Sanguis aquosus.
sáng de dragò. | Sangre de drágo. | Sang de Dragon. | Draconis arboris gummi.
sáng-flux. | Fluxo de sangre. | Flux de sang. | Sanguinis fluxus.
sangonèra. | Sanguijuela. | Sang-sue. | Hirudo. Sanguisuga.
sangòs. | Sangriento. | Ensanglanté. | Cruentatus.
sangrad. | Sangrado. | Saigné. | Incisionem venae passus.
sangradòr. | Sangrador. | Qui fait le métier de saigner. | Phlebotomus.
sangrar. | Sangrar. | Saigner. | Venam aperire.
sangrár-se. | Sangrarse. | Se faire saigner. | Venae incisionem pati.
sangría. | Sangría. | Saignée. | Venae incisio.
sangrièn t. | Sangriento. | Sanglant. | Cruentus.
sáng-trahid. | Echymosis. | Echymose. | Echymosis.
sanguetjad. | Corrido sangre. | Coulé du sang. | Sanguine fluxum.
sanguetjar. | Correr sangre. | Couler du sang. | Sanguine fluere, manare.
sanguína. | Lapis roxo. | Sanguine. | Haematites. Rubrica.
sanguinári. | Sanguinario. | Sanguinaire. | Crudelis. Sanguinarius.
sanguinária. *Hèrba.* | Corregüela. | Renouée. | Sanguinaria.

sanguíneo. | Sanguineo. | Sanguin. | Sanguineus.
sanguinòs. | Sangriento. | Sanguin. | Sanguineus.
sanguiñól. *V. **cornèr.*** | Corniso. Cornejo. | Cornouiller. | Cornus.
⁺**sanguiñóla.** *Hèrba.* | . | . | .
sanícula. *Hèrba.* | Sanícula. | Sanicle. | Sanicula. Symphitum.
sanidad. | Sanidad. | Santé. | Sanitas.
saníssim. | Sanísimo. | Très sain. | Valdè sanus.
sanitòs. | Sano. Saludable. Salutifero. | Sain. Salutaire. | Saluber.
sanitòsamènt. | Saludablemente. | Salutairement. | Salubritèr.
sán-revès. | Al reves. Del reves. | De travers. A rebours. | È contrariò. Aversè. Praeposterè.
sánt. | Santo. | Saint. | Sanctus.
sánta-bárbara. | Santabárbara. | Sainte Barbe. | Sancta Barbara.
⁺**santál.** *Llèña.* | Santal. Sándalo. | Sandal. | Santalum.
sancta-sanctorum. | Sancta sanctorum. | Le Santuaire. | Sancta Sanctorum.
sántamènt. | Santamente. | Saintement. | Sanctè. Religiosè.
santedad. | Santidad. | Sainteté. | Sanctitas.
santélm, ô *fógs de santélm.* | Santelmo. Helena. | Feu Saint Elme. | Castor et Pollux.
santerrò. | Santurron. Santon. | Santon. Hypocrite. | Virtutis simulator. Hypocrita.
santêt. | Santico. | Petite image. | Sanctulus.
sántiamén. | Santiamen. | Un moment. Un clin d'oeil. | Temporis punctum.
santificaciò. | Santificacion. | Sanctification. | Sanctificatio.
santificad. | Santificado. | Sanctifié. | Sanctificatus.
santificadòr. | Santificador. | Sanctificateur. | Sanctificator.
santificánt. | Santificante. | Sanctifiant. | Sanctificans.
santificar. | Santificar. | Sanctifier. | Sanctificare.
santificár-se. | Santificarse. | Se sanctifier. | Sese in pietatis operibus exercere.
santíssim. | Santísimo. | Très saint. | Sanctissimus.
santíssimamènt. | Santísimamente. | Très saintement. | Sanctissimè.
santorál. | Santoral. | Livre de sermons, ou de vies de Saints. | Sanctorale.
santuári. | Santuario. | Sanctuaire. | Sanctuarium.
sanctus. | Sanctus. | Sanctus. | Sanctus.
sapientíssim. | Sapientísimo. | Très sage. | Sapientissimus.
saquêt. | Saquillo. Saquete. | Sachet. Petit sac. | Pera.
saquetg. | Saqueo. Saco. | Saccagement. | Depopulatio. Expilatio.
saquetjad. | Saqueado. | Saccagé. | Depopulatus. Expilatus.
saquetjar. | Saquear. | Saccager. | Expilare.
saragùèlls. | Zaragüelles. | Culotte fort ample. | Femoralia follicantia.
saráu. | Sarao. | Bal paré. | Tripudium festivum.
sarauêt. | Saraguete. | Petit bal. | Tripudium domesticum.
sárc. *Pèx.* | Sargo. | Espéce de Muge. Breme, ou brame. | Sargus.
sarclêt. *Pèx.* | Albeta. Albur. | Albe. Albette. | Alburnies. Gobius.
sardína. *Pèx.* | Sardina. | Sardine. | Sardinia.
sardinêta. *Pèx.* | Sardineta. | Petite sardine. | Parva sardinia.
sardónics. *Pèdra.* | Sardónix. | Sardoine. | Sardonyx.
sargái. | Baden. Barranco. | Fondriére. | Fossa aquarum torrente excavata.
sargái-margái. | . | . | .
sargantána. | Lagarto. | Lésard. | Lacerta.
sargènt. | Sargento. | Sergent. | Centuriae instructor.
sargentía. | Sargentería. | Emploi de sergent. | Munus centuriae instruendae.
sarguead. | Abarrancado. | Creusé. | Intercisus.
sarguear. | Abarrancar. | Creuser. | Solum fossis intercidere.
sárja. | Sarja. Azaya. |. | Instrumentum ad religandum sericum incoctum.
sarmènt. | Sarmiento. | Sarment. | Sarmentum.
sarracèno. | Saraceno. | Sarrazin. | Saracenus.
sarrèll. | Flueco. Franja. | Frange. | Fimbria.
sárria. | Seron. | Grand cabas. | Amplior sporta.
sarriò. | Sera. | Cabas. | Spartea sporta.
sarrionêt. | Serijo. Serillo. | Petit cabas. | Perula. Fiscella.
sarrò. | Zurron. | Besace. Havresac. | Pera.
⁺**sarrò de bastonádas.** | Tunda. | Volée de coups de baton. | Fustuarium.
sarronêt. | Alforjilla. | Petite besace. | Perula.
sarsaparrèl͡la. | Zarzaparrilla. | Salsepareille. | Smilax aspera.
sárza. | Sarga. | Serge. | Tela lanea resticulata.
sarzêta. | Sargueta. | Sargette. | Tela lanea resticulata subtilior.
sarzid. | Zurcido. | Ravaudé. | Reconcinnatus.
sarzidúra. | Zurcidura. | Ravaudage. | Interpolatio.
sarzir. | Zurcir. Surcir. | Ravauder. | Reconcinnare. Interpolare.
sas. *Pronóm.* | Sus. | Ses. | Suae.
sássola. | Cuchara. | Écope. | Alveolus. Ascopa.
sástre. | Sastre. | Tailleur. | Sartor.
sastressa. | Sastra. | Couturiére. | Sarcinatrix.

sastrêt. | Sastrecillo. | Mauvais tailleur. | Inexpertus Sartor.
Satanás. | Satanas. | Satan. | Satanas.
satellíte. | Satélite. | Satellite. | Satelles.
sátg. | Pregonero. | Crieur public. | Praeco.
sátg, *de las milócas.* | Birlocha. | Dragon volant. |.
satgêta. | Saeta. | Flèche. | Sagitta. Spiculum.
satgetía. | Saetía. | Saïque. | Vectoria navis.
satí. | Raso. | Satin. | Rasum sericum.
sátira. | Sátira. | Satyre. | Satyra.
satíric. | Satírico. | Satyrique. | Satyricus.
satíricamènt. | Satiricamente. | Satyriquement. | Verbis mordacibus.
satirisad. | Satirizado. | Satyrisé. | Satyris traductus, vel suggillatus.
satirisar. | Satirizar. | Satyriser. | Satyris carpere.
sátiro. | Sátiro. | Satyre. | Satyrus.
satisfacciò. | Satisfaccion. | Satisfaction. | Satisfactio.
satisfactóri. | Satisfactorio. | Satisfactoire. | Satisfactorius.
satisfèr. | Satisfacer. | Satisfaire. | Satisfacere.
satisfèr-se. | Satisfacerse. | Se convaincre d'une chose. | Acquiescere.
satisfèt. | Satisfecho. | Satisfait. | Satisfactus.
sátrape. | Sátrapa. | Satrape. | Satrapa.
sátrape. | Sátrapa. | Fin. Rusé. | Veterator. Callidus. Astutus.
satrí. | Alcuza. | Buire. Huilier. | Lecythus.
satrína. | Alcuzon. | Jarre pour garder l'huile. | Grandior Lecythus.
saturnál. | Saturnal. | Saturnal. | Saturnalis.
Saturníno. | Saturnino. | Saturnin. | Saturninus.
Satúrno. *Planêta.* | Saturno. | Saturne. | Saturnus.
satúrno. ***Pensatíu.*** | Cazurro. | Taciturne. | Taciturnus.
saulò. | Sabulo. | Sablon. Saburre. | Sabulum.
saulonenc. | Sabuloso. | Sablonneux. | Sabulosus.
sáupa. *Pèx.* | Salpa. | . | .
sauvátge. | Salvage. | Sauvage. | Sylvestris. Agrestis. Rusticus.
sauvatgína. | Salvagina. | Bête sauvage. | Bellua. Fera.
sáuvia. | Salvia. | Sauge. | Salvia.

se

se. *Pronom.* | Se. | Se. | Sui. Sibi. Se.
se. *Partícula, en llóc de l'artícle la.* | La. | La. |...
Sebastiá. *Nóm d'hómê.* | Sebastian. | Sebastien. | Sebastianus.[256]
sebrer. | Saber. | Savoir. | Scire.
sebrer grèu. | Sentir. Saber mal. | Sentir. Être fâché. | Dolere.
sebud. | Sabido. | Sçu. | Scitus. Notus.
sec. | Seco. | Sec. | Siccus.
secad. | Secado. | Séché. | Siccatus.
secánsa. *Jóg.* | Secansa. | Sécanse. | Ludus cartharum sic dictus.
secáñ. | Seroja. Reviejo. | Argot. | Lignum succo destitutum.
secar. | Secar. | Sécher. | Siccare.
secár-se. | Secarse. | Se sécher. Se dessécher. | Arescere. Deficere.
secciò. | Seccion. | Section. | Sectio.
secrêt. | Secreto. | Secret. | Secretum.
secrêta. *Oraciò.* | Secreta. | Secrete. | Secreta oratio.
secretamènt. | Secretamente. | Secrettement. | Secretò.
secretári. | Secretario. | Secretaire. | Secretarius.
secretaría. | Secretaría. | Secretariat. | Tabellarium à secretis.
secrêtas. ***Necessárias.*** | Secreta. | Les prives. | Latrina.
secretetjad. | Hablado en secreto. Cuchuceado. | Parlé en secret. Chucheté. | Susurratus. Mussatus.
secretetjar. | Hablar en secreto. Cuchucear. | Parler en secret. Chucheter. | Susurrare. Mussare.
secscénni. | Sexenio. | Espace de six ans. | Sexennium.
sécso. | Sexô. | Sexe. | Sexus.
sécsta. | Sexta. | Sexte. | Sexta.
sécsta. *V.* ***sisêna.*** | Sexta. | Sixiéme. | Sexta.
secstílla, ô ***sécsta.*** | Sextilla. | Sixain. | Carmen sex versibus absolutum.
sécsto. *V.* ***sisê.*** | Sexto. | Sixiéme. | Sextus.
sécta. | Secta. | Secte. | Secta.
sectári. | Sectario. | Sectaire. | Sectarius.
secular. | Secular. | Seculaire. | Saecularis.
secular. | Secular. Seglar. | Séculier. | Saecularis.
secularisad. | Secularizado. | Sécularisé. | Saecularisatus.
secularisar. | Secularizar. | Séculariser. | Saecularisare.
secundad. | Asegundado. | Réitéré. | Iteratus.
secundar. | Segundar. Asegundar. | Réitérer. | Iterare.
secundári. | Secundario. Segundario. | Qui tient le second rang. | Secundarius.
secundáriamènt. | Secundariamente. | En second lieu. | Secundò.
secundína. *V.* ***es llit.*** | Secundina. | Secondines. Arriére-faix. | Secundina.
seczagenári. | Sexâgenario. | Sexagénaire. | Sexagenarius.

256. **Sebastiá**] Nom d' *solament a B.*

seczagésim. | Sexâgesimo. | Soixantiéme. | Sexagesimus.
seczagésima. | Sexâgesima. | Sexagésime. | Sexagesima.
seda. | Seda. | Soie. | Sericum.
+**seda torsúda.** *Róba.* | Grodetur. | Gros de tours. |.[257]
sedas. *Malaltía.* | Sabañones. Frieras. | Engelure. | Pernio, onis.
sédê. | Sede. | Siége. | Sedes.
sedentári. | Sedentario. | Sedentaire. | Sedentarius.
sedeñ. | Cintero. | Corde de soie de sanglier dont on fait des licols. | Restis ex setis confecta.
sédê-vacánt. | Sedevacante. | Siége vacant. | Sedes vacans.
sedèr. *Ábre.* | Apocino. | Apocyn. | Apocynum.
sedetjar. | . | . | .
sediciò. | Sedicion. | Sédition. | Seditio.
sediciòs. | Sedicioso. | Séditieux. | Seditiosus.
sediciòsamènt. | Sediciosamente. | Séditieusement. | Seditiosè.
seducciò. | Seduccion. | Séduction. | Seductio.
seductòr. | Seductor. | Séducteur. | Seductor.
seduhid. | Seducido. | Séduit. | Seductus.
seduhir. | Seducir. | Séduire. | Seducere.
segad. | Segado. | Fauché. Moissonné. | Messus.
segádas. | Siega. Miez. Segazon. | Moisson. Recolte des grains. Fauchage. | Messis.
segadòr. | Segador. | Faucheur. Moissonneur. | Messor.
segar. | Segar. | Faucher. Moissonner. | Metere.
segmènt. | Segmento. | Segment. | Segmentum.
sègol. *V.* ***centèno.*** | Centeno. | Seigle. | Secale.
segòn. | Segundo. | Second. Deuxiéme. | Secundus.
segòn. | Segundo. | Seconde. | Minutum secundum.
segònamènt. | En segundo lugar. | Secondement. En second lieu. | Secundò.
segòns. | Segun. | Suivant. Selon. | Secundùm. Prout.
segregaciò. | Segregacion. | Ségrégation. | Segregatio.
segregad. | Segregado. | Ségrégé. | Segregatus.
segregar. | Segregar. | Ségréger. | Segregare.
segud. | Sentado. | Assis. | Sedens. Assidens.
segúda. | . | . | .
seguid. *Vèrb.* | Seguido. | Suivi. | Secutus. Insectatus.
seguid. *Nóm.* | Seguido. | Continu. Successif. | Continuus.
seguída. | Seguida. | Suite. | Sectatio. Persecutio.
seguidamènt. | De seguida. | De suite. | Continuò.
seguidòr. | Seguidor. | Sectateur. Celui qui suit. | Sectator. Insectator.
seguimènt. | Seguimiento. | Suite. Poursuite. | Assectatio. Insecutio.
seguir. | Seguir. | Suivre. | Sequi. Insequi.
seguír-se. | Seguirse. | S'ensuivre. | Sequi. Subsequi.
segúr. | Seguro. | Sûr. Certain. | Securus. Certus.
seguramènt. | Seguramente. | Sûrement. | Tutè. Certè.
seguredad. | Seguridad. | Sécurité. Certitude. | Securitas. Certitudo.
seguretad. | Seguridad. | Sûreté. Caution. | Fidei cautio.
seguríssim. | Segurísimo. | Très sûr. Très certain. | Tutissimus. Certissimus.
seguríssimamènt. | Segurísimamente. | Très sûrement. | Tutissimè. Certissimè.
sehènts. ***Bèns immóbles.*** | Sitios. Raices. | Immeuble. | Immobilia bona.
selécte. | Selecto. | Choisi. | Selectus.
sèl̃la. | Silla. | Selle de cheval. | Ephippium.
sel̃lad. | Sellado. | Scellé. | Signatus. Obsignatus.
sel̃lar. | Sellar. | Sceller. | Signare.
sel̃lèr. | Guarnicionero. | Bourrelier. Sellier. | Stragulorum opifex.
sèl̃lo. | Sello. | Sceau. Cachet. | Sigillum.
sel̃lò. | Silla ligera sin arzones. | Panneau. | Instragulum.
sel̃lonêt. | Pequeña silla ligera sin arzones. | Petit panneau. | Instragulum.
semblad. | Asemejado. | Rendu semblable. | Assimilatus.
semblánsa. | Semejanza. | Ressemblance. | Similitudo.
semblánt. | Semejante. Parecido. | Semblable. | Similis. Par.
semblántmènt. | Semejantemente. | Semblablement. Pareillement. | Similitèr.
semblar. | Semejar. Parecer. | Ressembler. | Assimilare.
semblár-se. | Asemejarse. Parecerse. | Se ressembler. | Aliquem similitudine referre.
sembrad. *Nóm.* | Sembrado. | Champ ensemencé. | Sata.
sembrad. *Vèrb.* | Sembrado. | Semé. | Satus. Seminatus.
sembráda. | Sementera. | Semailles. | Satio. Sementis.
sembradòr. | Sembrador. | Semeur. | Sator. Seminator.
sembradúra. | Sembradío. | Propre pour être ensemencé. | Sativus ager.
sembrar. | Sembrar. | Semer. | Serere.

257. **seda torsúda**] Róba *solament a A.*

sémên. | Semen. | Semence. | Sperma. Semen.
sementèr. | Pan. | Moisson. | Seges.
semèstrê. | Semestre. | Semestre. | Semestrium.
sémi. | Semi. | Semi. Demi. | Semi.
sémi-brèu. *Músic.* | Semibreve. | Sémibrève, ou ronde. | Semibrevis.
sémi-círcul. | Semicírculo. | Demi-cercle. | Semicirculus.
sémi-corxéa. *Músic.* | Semicorchea. | Demi-croche. | Semifusa.
sémidiámetro. | Semidiámetro. | Demi-diamètre. | Semidiameter.
sémidiapason. | Semidiapason. | Octave diminuée de quatre compas. | Semidiapason.
sémidiapente. | Semidiapente. | Quinte diminuée. | Semidiapente.
semidiatesseron. | Semidiatesaron. | Quarte diminuée. | Semidiatessaron.
sémiditono. | Semiditono. | Tierce mineure. | Semiditonium.
sémidòble. | Semidoble. | Sémidouble. | Semiduplex.
seminári. | Seminario. | Séminaire. | Seminarium.
seminaríste. | Seminarista. | Séminariste. | Seminarii concollega.
sémínima. *Músic.* | Semínima. | Semi-minime. | Seminima.
sémioctáva. | Semioctava. | Semi-octave. | Semioctava.
sémiplêna. | Semiplena. | Semi-pleine. | Semiplena.
sémitó. *Músic.* | Semitono. | Sémiton. | Semitonus.
sémivocál. | Semivocal. | Démi-voyelle. | Semivocalis.
semmána. | Semana. | Semaine. | Hebdomada.
semmanári. | Semanario. | Hebdomadaire. | Hebdomadarium.
semmanèr. | Semanero. | Semainier. | Hebdomadarius.
sèmola. | Sémola. Adargama. | Semoule. Fleur de farine. | Simila.
semovènts. | Semovientes. | Mobiliaires. | Mobilia.
sempitérn. | Sempiterno. | Eternel. Sempiternel. | Sempiternus.
sempitérna. *Róba.* | Sempiterna. | Sempiternelle. Perpétuelle. | Pannus sempiternus.
sèmpre. | Siempre. | Toujours. En tout tems. | Semper.
sèmpre-víva. *Plánta.* | Siempre viva. Hierba puntera. | Joubarbe. | Sedum magnum.
senad. | Senado. | Sénat. | Senatus.
senadòr. | Senador. | Sénateur. | Senator.
senáia. | Espuerta. | Cabas. | Sporta. Fiscina.
senaiáda. | Esportada. | Plein un cabas. | Quod sportulâ capit.
senaiássa. | Esporton. | Grand cabas. | Grandis sporta.
senaiêta. | Esportilla. | Petit cabas. | Sportula.
senár. ***Desiguál.*** | Impar. | Impair. | Impar.
senári. | Senario. | Composé de sis unités. | Senarius.
senas, ô ***sísos, en los dáus.*** | Senas. | Sonnès, deux sis en dés. | Senae.
sencêr. | Entero. | Entier. Intégre. | Integer. Rectus. Probus.
senciènt. | Senciente. | Sentant. Qui sent. | Sentiens.
senda. *V.* ***camí.*** | Senda. | Sentier. | Via. Iter. Semita.
sendemá. | Al dia siguiente. | Lendemain. | Dies posterus.
senescál. | Senescal. | Sénéchal. | Senescallus.
senescalía. | Senescalía. | Emploi de Sénéchal. | Senescalli munus.
senêt. *Plánta.* | Sen. Sena. | Séné. | Senna.
senglar. *V.* ***pórc senglar.*** | Jabalí. Puerco montés. | Sanglier. | Aper.
[+]**séngri.** *Begúda.* | . | . | .[258]
sèno. | Seno. | Sein. | Sinus.
sens, ô ***sense.*** | Sin. | Sans. Outre. | Sine. Absque. Citrà. Praeter.
sensaciò. | Sensacion. | Sensation. | Sensatio.
sensál. *V.* ***censál.*** | Censo. | Cens. | Census. Adventitia pensio.
sensalèr. *V.* ***censalíste.*** | Censatario. | Censitaire. | Censualis debitor.
sensepéus. *Aucèlls.* | Manucodiata. Ave del paraiso. | Oiseau du Paradis. | Paradisea. Manucodiata avis.
sensibilidad. | Sensibilidad. | Sensibilité. | Sensibilitas.
sensibilíssim. | Sensibilísimo. | Très sensible. | Valdè sensibilis.
sensiblamènt. | Sensiblemente. | Sensiblement. | Sensibilitèr. Dolentèr.
sensíble. | Sensible. | Sensible. Touchant. | Sensibilis. Molestus. Gravis.
sensitíu. | Sensitivo. | Sensitif. | Sensitivus.
sensitíva. *Plánta.* | Sensitiva. | Sensitive. | Aeschynomene. Mimosa.
sensuál. | Sensual. | Qui est attaché aux plaisirs des sens. | Sensualis. Voluptuarius.
sensualidad. | Sensualidad. | Sensualité. | Voluptas.
sensuálmènt. | Sensualmente. | Sensuellement. | Libidinosè.

258. **séngri**] Begúda *solament a A.*

sentad. *V.* ***assentad.*** | Sentado. | Assis. Rassis. Paisible. | Animo quietus.
senténcia. | Sentencia. | Sentence. | Sententia.
sentenciad. *Vèrb.* | Sentenciado. | Sentencié. | Sententiâ mulctatus. Judicatus.
sentenciad. *Nóm.* | Ajusticiado. | Justicié. | Capitali supplicio affectus.
sentenciar. | Sentenciar. | Sentencier. | Sententiam ferre.
sentenciáris. | Sentenciarios. | Recueil de Sentences. | Sententiarum libri.
sentenciòs. | Sentencioso. | Sentencieux. | Sententiosus.
sentenciòsamènt. | Sentenciosamente. | Sententieusement. | Sententiosè.
sentíble. *V.* ***sensíble.*** | Sensible. | Touchant. Doulourex. | Molestus. Gravis.
sentid. *Vèrb.* | Sentido. | Senti. | Sensu perceptus.
sentid. *Nóm.* | Sentido. | Sens. | Sensus.
sentidíssim. | Sentidísimo. | Très fâché. | Maximo dolore prosecutus.
sentimènt. | Sentimiento. | Sentiment. | Sensus. Sensatio.
sentimènt. | Sentimiento. | Peine. Douleur. | Dolor. Animi acerbitas.
sentína. | Sentina. | Sentine. | Sentina.
sentir. | Sentir. | Sentir. | Audire. Auditu percipere.
sentir. | Sentir. | Sentir. | Dolere. Pati.
sentír-se. | Sentirse. | Se ressentir. | Sentire. Aegrè ferre.
senzill. | Sencillo. | Simple. Mince. | Simplex. Tenuis.
senzill. | Sencillo. | Simple. Franc. Sincère. | Simplex. Candidus.
senzil·lamènt. | Sencillamente. | Sincèrement. | Simplicitèr. Candidè.
senzil·lêsa. | Sencillez. | Simplicité. Candeur. | Simplicitas. Animi candor.
senzil·líssim. | Sencillísimo. | Très simple. Très naïf. | Candidissimus.
señ. | Seso. Juicio. | Cervelle. Jugement. | Cerebrum. Mens. Judicium.
seña. | Seña. | Signe. Geste. | Signum.
señad. | Señalado. | Marqué. Désigné. | Signatus. Designatus.
señad. | Santiguado. | Celui sur qui on a fait le signe de la croix. | Cruce signatus.
señál. | Señal. | Signal. Marque. | Nota. Indicium.
señalad. *V.* ***asseñalad.*** | Señalado. | Marqué. Designé. | Signatus. Designatus.
señalêt. | Señaleja. | Petite marque. | Leve signum. Parva nota.
señáls, *de moltò, etc.* | Criadillas. | Testicule. | Testiculus.
señar. | Santiguar. | Faire sur quelqu'un le signe de la croix. | Cruce signare.
señar. | Señalar. | Marquer. | Signare.
señár-se. | Santiguarse. | Faire sur soi le signe de la croix. | Signare se signo crucis.
señòr. | Señor. | Seigneur. | Dominus.
señòra. | Señora. | Madame. | Domina.
señorêt. | Señorico. Señorito. | Fils de seigneur. | Dynastae filius.
señoretjad. | Señoreado. | Maîtrisé. | Dominatus.
señoretjar. | Señorearse. | Affecter des airs de seigneur. | Superbè agere.
señoría. | Señoría. | Seigneurie. | Reipublicae dominatus.
señoriál. | Señoril. | Seigneurial. | Dominicus.
señorío. | Señorío. | Domaine. | Dominum. Dominatus.
[+]**sep.** *Veu per fèr fugir els gáts.* | Zape. | Tirez. | Vox ad feles fugandos.[259]
separáble. | Separable. | Séparable. | Separabilis.
separaciò. | Separacion. | Séparation. | Separatio.
separad. | Separado. | Séparé. | Separatus. Disjunctus.
separádamènt. | Separadamente. | Séparément. | Separatim.
separar. | Separar. | Séparer. | Separare.
separár-se. | Separarse. | Se séparer. | Separari. Disjungi.
septentriòn. | Septentrion. | Septentrion. | Septentrio.
septentrionál. | Septentrional. | Septentrional. | Septentrionalis.
séptic. | Escéptico. | Sceptique. | Scepticus.
septicísme. | Escepticismo. Pyrhonismo. | Scepticisme. Pyrrhonisme. | Scepticismus. Pyrrhonismus.
séptim. | Séptimo. | Septiéme. | Septimus.
septuagenári. | Septuagenario. | Septuagenaire. | Septuagenarius.
septuagésim. | Septuagésimo. | Soixante et dixième. | Septuagesimus.
septuagésima. | Septuagésima. | Septuagésime. | Septuagesima.
septúplo. | Séptuplo. | Septuple. | Septuplus.
sepulcrál. | Sepulcral. | Sépulcral. | Sepulchralis.
sepúlcre. | Sepulcro. | Sépulcre. | Sepulchrum. Monumentum.
sepultad. | Sepultado. | Enterré. | Sepultus.
sepultar. | Sepultar. | Enterrer. Ensevelir. | Sepelire. Abscondere.
sepultár-se. | Sepultarse. | S'ensevelir. | In ima terrarum sese deprimere.

259. **sep**] Veu per fèr fugir els gáts *Ap*: *A l'omet*.

sepultúra. | Sepultura. | Sépulture. | Sepultura. Sepulchrum.
sequás. | Seqüaz. | Sectateur. Partisan. | Sequax. Sectator. Assecla.
sequedad. | Sequedad. | Sécheresse. | Siccitas.
seqùéla. | Seqüela. | Suite. Conséquence. | Sequela.
seqùéncia. | Seqüencia. | Séquence. | Sequentia.
seqùèstr. | Seqüestro. | Séquestre. | Sequestrum.
seqùestrad. | Seqüestrado. | Séquestré. | Sequestro mandatus.
seqùestradòr. | Sequestrador. | Celui qui sequestre. | Qui sequestro dat.
seqùestrar. | Seqüestrar. | Séquestrer. | Sequestro mandare.
sequíssim. | Sequísimo. | Très sec. | Aridissimus.
séquit. | Séquito. | Suite. Cortége. | Comitatus. Favor. Gratia.
ser. *V. esser.* | Ser. | Être. | Esse.
serafí. | Serafin. | Séraphin. | Seraphim.
seráfic. | Seráfico. | Séraphique. | Seraphicus.
serêna. | Sereno. | Serein. | Nocturnus ros.
serenad. *V. asserenad.* | Serenado. | Exposé au serein. | Serenatus.
serenáda. | Serenata. | Sérénade. | Festus de nocte concentus.
serenár-se el tèms. | Serenar. | Devenir clair et serein. | Serenari. Serenum reddi.
serenèro. | Serenero. | Écharpe de femme. | Calyptra.
serenidad. | Serenidad. | Sérénité. | Serenitas.
sereníssim. | Serenísimo. | Très serein. | Serenissimus.
sereníssim. | Serenísimo. | Sérénissime. | Serenissimus.
serèno. | Seréno. | Serein. | Serenus. Sudus.
serfull. *Hèrba.* | Serpol. | Serpolet. | Serpillum.
séria. | Serie. | Suite. Ordre des choses. | Series. Ordo.
sériamènt. | Seriamente. | Sérieusement. | Seriò.
seriedad. | Seriedad. | Sérieux. Gravité. | Gravitas. Magestas.
serigót. | Suero. | Petit lait. | Serum lactis.
sério. | Serio. | Sérieux. Grave. | Serius. Gravis.
sermò. | Sermon. | Sermon. | Sermo. Concio.
sermonári. | Sermonario. | Sermonaire. | Concionum liber.
sermonêt. | Sermoncillo. | Petit sermon. | Conciuncula.
seròs. | Seroso. | Séreux. | Serosus.
serosidad. | Serosidad. | Sérosité. | Serositas.
sèrp. | Sierpe. | Serpent. | Serpens. Anguis.
serpènt. | Serpiente. | Serpent. | Serpens.
serpentári. | Serpentario. | Serpentaire. | Serpentarius.
serpentína. *Pèdra.* | Serpentin. | Pierre serpentine. | Ophites.
serpêta. | Sierpecilla. | Serpenteau. | Anguiculus.
serpetjar. | Serpear. | Serpenter. | Serpere.
sérra. | Sierra. | Scie. | Serra.
serrad. | Aserrado. Serrado. | Scié. | Serrâ sectus.
serradís. | Serrin. Serraduras. | Sciure. | Scobs. Serrago.
serradòr. | Aserrador. Serrador. | Scieur. | Serrarius.
serradúra. | Serradura. | Sciage. | Sectura.
serráll. | Serrallo. | Serrail. | Turci Imperatoris Regia.
serráns. *Pèx.* | . | . | .
serrar. | Aserrar. Serrar. | Scier. | Serrâ secare.
serrêta. | Serrezuela. | Petite scie. | Exigua serra.
serva. | Golpe. | Coup. | Ictus.
serva. *Fruita.* | Serba. Sorba. | Sorbe. Corme. | Sorbum.
servad. | Observado. Guardado. | Observé. | Observatus. Servatus.
servar. | Observar. Guardar. | Observer. | Observare. Servare.
servar las tèssas. | Tenerse las tiesas. | Tenir tête à quelqu'un. | Firmitèr obsistere.
servèr. *Ábre.* | Serbal. Serbo. | Sorbier. Cormier. | Sorbus.
servíble. | Servible. | Qui peut servir. | Servibilis.
servíci. | Servicio. | Service. | Servitium.
serviciál. | Ayuda. Cristel. Crister. | Lavement. Clystére. | Clyster.
servid. | Servido. | Servi. | Servitus. Ministratus.
servidòr. | Servidor. | Serviteur. | Servus. Famulus.
servidòra. | Servicio. | Pot de chambre. | Scaphium. Matula.
servíl. | Servil. | Servile. | Servilis.
servilmènt. | Servilmente. | Servilement. | Servilitèr.
servir. | Servir. | Servir. | Servire. Famulari. Ministrare.
servír-se. | Servirse. | Avoir pour agréable. | Gratum habere.
servítes. | Servítas. | Servites. | Servitae.
servitud. | Servidumbre. | Servitude. | Servitus.
ses. *Partícula. En lloc de l'artícle las.* | Las. | Les. |...
sesquiáltero. | Sesquiáltero. | Sesquialtère. | Sesquialter.
sesquipedál. | Sesquipedal. | Qui a un pied et demi de long. | Sesquipedalis.
sessiò. | Sesion. | Session. | Sessio.
sestérci. | Sextercio. | Sesterce. | Sestertius. Sestertium.

sêt. | Sed. | Soif. | Sitis.
sét. | Siete. | Sept. | Septem.
setánte. | Setenta. | Septante, ou soixante et dix. | Septuaginta.
setantê. | Setenta en numero. | Soixante et dixième. | Septuagenus.
setê. | Seteno. Septimo. | Septiéme. | Septimus.
setèmbre. | Setiembre. | Septembre. | September.
setêna. | Septima. Setena. | Septiéme. | Septima.
setenári. | Septenario. | Septénaire. | Septenarium.
seténnio. | Septenio. | Espace de sept ans. | Septennium.
setgeĪlad. | Decentado. | Entamé. | Decisus.
setgeĪlar. | Decentar. | Entamer. | Decidere.
setgèll de melò, *etc.* | Cala. Decentadura. | Entamure qu'on fait à un melon. | Primum frustum decisum.
sétmesí. | Sietemesino. | Enfant né au septiéme mois. | Septimestris infans.
sétze. | Diez y seis. | Seize. | Sexdecim.
setzê. | Seceno. Décimo sexto. | Seiziéme. | Decimus sextus.
sêu. | Sebo. | Suif. | Sebum.
séu. *V.* ***catedrál.*** | Catedral. | Cathédrale. | Cathedralis Ecclesia.
sèu. ***Sèua.*** | Suyo. Suya. | Sien. Sienne. À lui. | Suus. Sua. Suum.
séurer. | Estar sentado. | Être assis. | Sedere.
séurer-se. *V.* ***asséurer-se.*** | Sentarse. | S'asseoir. | Sedere.
sevèramènt. | Severamente. | Sévérement. | Severè.
severidad. | Severidad. | Sévérité. | Severitas.
severíssim. | Severísimo. | Très sévére. | Severissimus.
sevèro. | Severo. | Sévére. Rigide. | Severus. Gravis.
sexánte. | Sesenta. | Soixante. | Sexaginta.
sexantê. | Sexagesimo. | Soixantiéme. | Sexagesimus.
sexantêna. | Sesentena. | Soixantaine. | Sexageni, nae, na.

si

si. | Si. | Si. | Si.
sibílla. | Sibila. | Sibylle. | Sybilla.
sibóc. *V.* ***engáña-pastòrs.*** | Pezpita. Aguzanieve. | Bergeronnette. Hochequeue. | Motacilla. Caudâ tremula.
sicárt. *Cábra.* | Pigargo. | Pygargue. | Pygargus.
sicènts. | Seiscientos. | Six cent. | Sexcenti.
sícle. | Siclo. | Sicle. | Siclus.
sicómoro. | Sicómoro. | Sycomore. | Sycomorus.
sidra. | Sidra. | Cidre. | Succus è pomis expressus.
siènsta. | Siesta. | Sieste. | Quies meridiana.
sigíllo. | Sigilo. | Secret qu'on garde. | Arcanum.
sígle. | Siglo. | Siécle. | Saeculum.
signatúra. | Signatura. | Signature. | Signum. Nota.
sígne. | Signo. | Signe. | Signum.
sígnes. | Signos. | Signes. | Signa.
significaciò. | Significacion. | Signification. | Significatio.
significad. | Significado. | Signifié. | Significatus.
significánt. | Significante. | Signifiant. | Significans.
significar. | Significar. | Signifier. | Significare.
significatíu. | Significativo. | Significatif. | Significativus.
sigùènt. | Siguiente. | Suivant. Qui suit. | Sequens. Subsequens.
silénci. | Silencio. | Silence. | Silentium.
silenciòs. | Silencioso. | Silencieux. | Silentiosus.
silenciòsamènt. | Silenciosamente. | Avec silence. | Silentiosè. Tacitè.
silénos. | Silenos. | Silénes. | Sileni.
silépsis. | Silépsis. | Syllepse. | Syllepsis.
síllaba. | Silaba. | Syllabe. | Syllaba.
⁺**síĪla de mános.** | Silla de manos. | Chaise à porteur. | Sella gestatoria.
siĪlò. | Sulco, ó surco. | Sillon. | Porca. Lira.
silogísme. | Silogismo. | Syllogisme. | Syllogismus.
silogístic. | Silogístico. | Syllogistique. | Syllogisticus.
silúro. *Pèx.* | Siluro. | Esturgeon. | Silurus.
silvános. | Silvanos. | Sylvains. | Sylvani.
silvèstre. | Silvestre. | Sauvage. | Sylvester.
simál. | Vara. | Verge. Branche déliée d'un arbre. | Virga.
símbol. | Símbolo. | Symbole. | Symbolum.
simbólic. | Simbólico. | Symbolique. | Symbolicus.
simbolisaciò. | Simbolizacion. | Sympathie d'une chose avec une autre. | Similitudo. Conformitas.
simbolisad. | Simbolizado. | Symbolisé. | Assimilatus.
simbolisar. | Simbolizar. | Symboliser. | Similem esse.
simbòmba. | Zambomba. | Espéce de tambour. | Tympanum rusticorum.
Simeón. | Simeon. | Simeon. | Simeon.
simetría. | Simetría. | Symmétrie. | Symmetria.
simétric. | Simétrico. | Symmétrique. | Symmetricus.
símil. | Símil. | Semblable. Pareil. | Similis. Par.
similitud. | Similitud. | Ressemblance. | Similitudo.
⁺**similòr.** | Tumbaga. | Tombac. | Aes sinicum.
Simòn. | Simon. | Simon. | Simon.
simòlsa. | Orillo. | Lisiére du drap. | Panni limbus.
simonía. | Simonía. | Simonie. | Simonia.

simoníaco. | Simoníaco. | Simoniaque. | Simoniacus.
simpatía. | Simpatía. | Sympathie. | Sympathia.
simpátic. | Simpático. | Sympathique. | Sympathicus.
símple. | Simple. | Sens malice. | Simplex. Candidus.
símple, ô ***símple.*** | Simple. Simplon. | Simple. Niais. Idiot. | Fatuus. Stultus. Stolidus.
simplêsa. | Simpleza. Simplicidad. Sandez. | Simplicité. Imbécillité. | Fatuitas. Stultitia.
simplicidad. | Simplicidad. | Simplicité. | Simplicitas.
simplíssim. | Simplísimo. | Très simple. Très naïf. | Simplissimus.
simplót. | Simplecillo. Sandío. | Petit sot. Petit niais. | Stolidus. Fatuus.
símtomo. | Símtoma. | Symptome. | Symptoma.
simulaciò. | Simulacion. | Simulation. Feinte. | Simulatio.
simulácre. | Simulacro. | Simulacre. | Simulacrum.
simuládamènt. | Simuladamente. | Avec dissimulation. | Simulatè.
simular. *V.* ***dissimular.*** | Disimular. | Dissimuler. Feindre. | Simulare.
simultáneamènt. | Simultaneamente. | Conjointement. | Simultaneè.
simultaneidad. | Simultaneidad. | Concours d'une chose avec une autre. | Simultas.
simultáneo. | Simultaneo. | Ce qui se fait conjointement avec une autre chose. | Simultaneus.
sinagóga. | Sinagoga. | Synagogue. | Synagoga.
sinaléfa. | Sinalefa. | Rencontre des voyelles. Césure. | Synalepha.
sincategoremátic. | Sincategoremático. | Termes qui n'ont du sens qu'autant qu'on les joint avec d'autres. | Syncategorematicus.
sinceramènt. | Sinceramente. | Sincérement. | Sincerè. Candidè.
sincerad. | Sincerado. | Justifié. | Culpâ purgatus.
sincerár-se. | Sincerarse. | Se justifier. | Purgare se.
sinceridad. | Sinceridad. | Sincérité. | Sinceritas.
⁺**síncero.** | Sincero. | Sincére. | Simplex. Ingenuus.
síncopa. | Síncopa. | Syncope. | Syncope.
sincopad. | Sincopado. | Syncopé. | Breviatus.
sincopar. | Sincopar. | Syncoper. | Breviare.
sindéresis. | Sindéresis. | Syndérèse. | Synderesis.
síndic. | Sindico. | Syndic. Procureur d'une communauté. | Syndicus. Procurator.
síndic. *Per estirar carretò.* | Correon. | Bretelle. | Funales habenae dossuarii corbis.
sindicad. | Sindicado. | Accusé en justice. | Accusatus.
sindicar. | Sindicar. | Accuser en justice. | Accusare.
sinécdoquê. | Sinécdoque. | Synecdoche. | Synecdoche.
sinéresis. | Sinéresis. | Synérèsa. | Synaeresis.
sinèstra. | Siniestra. Izquierda. | Gauche. | Levus, a.
sinfonía. | Sinfonía. | Symphonie. | Symphonia.
singlot. | Hipo. Estornudo. | Hoquet. | Singultus. Sternutatio.
singular. | Singular. | Singulier. | Singularis.
singularidad. | Singularidad. | Singularité. | Singularitas.
singularisad. | Singularizado. | Singularisé. | Singularitèr prosequutus.
singularisár-se. | Singularizarse. | Se singulariser. | Secerni. Eminere.
singularíssim. | Singularísimo. | Très singulier. | Eximius. Egregius.
singularíssimamènt. | Singularísimamente. | Très singuliérement. | Valdè singularitèr.
singulármènt. | Singularmente. | Particuliérement. | Singularitèr.
sinistramènt. | Siniestramente. | Sinistrement. | Sinistrè. Pravè.
sinístre. | Siniestro. | Méchant. Pervers. | Pravus. Infaustus. Sinister.
sinò, ô ***sinòs.*** | Sino. | Sinon. | Nisi. Sin autem.
sinodál. | Sinodal. | Synodal. | Synodalis.
sínodo. | Sínodo. | Synode. | Synodus.
sinónim. | Sinónimo. | Synonyme. | Synonymus.
sinonímia. | Sinonimia. | Communité de nom. | Synonymia.
sintácsis. | Sintaxîs. | Syntaxe. | Syntaxis.
síntesis. | Síntesis. | Synthèse. | Synthesis.
sipélla. | Erisipela. | Erésypelle. | Erysipelas.
sípia. | Xibia. | Séche. | Sepia.
sirèna. | Sirena. | Sirène. | Siren.
sírga. *V.* ***remolc.*** | Sirga. | L'action de remorquer. | Tractus. Remulcus.
sirgar. *V.* ***remolcar.*** | Sirgar. | Remorquer un vaisseau. | Remulcare.
sírtês. | Sirtes. | Syrtes. | Syrtes.
sirvènt. | Sirviente. | Servant. | Serviens.
sirvènta. | Sirvienta. Criada. | Servante. | Ancilla famula.
sírvias. *Pèx.* | . | . | .
sis. | Sis. | Six. | Sex.
sísa. *Tribút.* | Sisa. | Imposition sur les denrées. | Rerum venalium exactio.
⁺**sísa.** *En la pintúra.* | Sisa. | Colle qui fait tenir l'ór sur le bois. | Leucophorum.
sisê. | Sexto. | Sixiéme. | Sextus.
sisêna. | Sexta. | Sixiéme. | Sexta.
sístas. | . | . | .

sistemátic. | Sistemático. | Systematique. | Systematicus.
sistemáticamènt. | Sistematicamente. | D'une maniére systematique. | Systematicè.[260]
sistème. | Sistema. | Systême. | Systema.
sístolê. | Sístole. | Systole. | Systole.
síti. | Sitio. Asedio. | Siége d'une place. | Obsidio.
síti, *per séurer.* | Asiento. | Siége pour s'asseoir. | Sedes.
sitiad. | Sitiado. | Assiégé. | Obsessus.
sitiadòr. | Sitiador. | Assiégeant. | Obsidiator.
sitiál. | Sitial. Asiento. | Siége. | Sedile.
sitiar. | Sitiar. | Assiéger. | Urbem obsidere.
sítja. | Silo. Silero. | Fosse. | Sirus.
sítja de carbò. | El horno donde se hace el carbon. | Faulde, ou faûde. | Scropes. Fossa carbonaria.
situaciò. | Situacion. | Situation. | Situs.
situad. | Situado. | Situé. | Positus. Collocatus.
situar. | Situar. | Situer. Placer. | Ponere. Collocare.
situár-se. | Situarse. | Se placer. | Collocari.
siulad. | Silbado. | Sifflé. | Sibilatus.
siular. | Silbar. Chiflar. | Siffler. | Sibilare.
siulêt. | Chifla. Chiflete. Chiflo. | Fifre. | Militaris fistula.
siuletèr. | Pífano. Pífaro. | Fifre. | Militaris fistularius.
síulo. | Silbo. Silbido. | Sifflement. | Sibilus.
sivína. *Ábre.* | Sabina. | Sabine. Savinier. | Sabina.

so

só. | Son. Sonido. | Son. | Sonus. Sonitus.
sobárba. | Sobarba. | Museliére. | Capistrum.
+sobásco. | . | . | .
soberánamènt. | Soberanamente. | Souverainement. | Summè.
soberanía. | Soberanía. | Souveraineté. | Summa potestas.
soberaníssim. | Soberanísimo. | Très souverain. | Potentissimus.
soberáno. | Soberano. | Souverain. | Dynasta. Princeps.
sobèrg. | Abrumador. | Incommode. | Molestus. Gravis.
soberguetjad. | Abrumado. | Incommodé. | Molestatum. Oppressus.
soberguetjar. | Abrumar. | Incommoder. | Molestare. Opprimere.
sobòrn. | Soborno. | Subornation. | Subornatio.
sobornad. | Sobornado. | Suborné. | Subornatus.
sobornadòr. | Sobornador. | Suborneur. | Subornator.
sobornar. | Sobornar. | Suborner. | Subornare.
sobrad. | Sobrado. | Qui est de surplus. | Superfluus. Nimius.
sobrádamènt. | Sobradamente. | Excessivement. | Nimis. Nimium.
sobránt. | Sobrante. | Ce qui reste. | Quod superest.
sobrar. | Sobrar. | Avoir au delà de ce qu'il faut. | Superesse. Abundare.
sobras. ***Fèr sobras.*** | Ser molesto y pesado. | Être à charge. | Gravare.
sóbras. *V.* ***sópias.*** | Sobras. Sobrado. Residuo. | Les restes. | Residuum. Reliquiae. Redundantia.
sobrassáda. | Salchicha. | Saucisse. | Botulus. Lucanica.
sobre. | Sobre. | Sur. | Super.
sobreabundad. | Sobreabundado. | Surabondé. | Superabundatum.
sobreabundánt. | Sobreabundante. | Surabondant. | Superabundans.
sobreabundar. | Sobreabundar. | Surabonder. | Superabundare.
sobreagud. *Músic.* | Sobreagudo. | Son clair, aigu. | Acutissima vox.
sobrecárreg. | . | . | .
sobrecárrega. | Sobrecarga. | Surcharge. | Oneris additamentum.
sobrecrèxer. | Sobrecrecer. Acrecentarse. | Surcroître. | Supercrescere.
sobredaurad. | Sobredorado. | Surdoré. | Deauratus.
sobredaurar. | Sobredorar. | Surdorer. Dorer au feu. | Deaurare.
sobredènt. | Sobrediente. | Surdent. | Dens supra alios prominens.
sobredit. | Sobredicho. | Susdit. | Supradictus.
sobrefí. | Refino. | Très fin. | Defaecatus valdè.
sobrel̃lindá. | Umbral. | Linteau. | Superliminare.
sobremanèra. | Sobremanera. | Excessivement. | Supra modum.
sobrenaturál. | Sobrenatural. | Surnaturel. | Supernaturalis.
sobrenaturálmènt. | Sobrenaturalmente. | Surnaturellement. | Supernaturalitèr.
sobrenóm. | Sobrenombre. | Surnom. | Cognomen.
sobrepárt. | Sobreparto. | Le temps immédiat qui suit les couches d'une femme. | Tempus post partum.
sobrepel̃lís. | Sobrepelliz. | Surplis. | Superpelliceum.

260. **sistèmáticament**] D'une manière systematique *solament a B*; systematicè *solament a B*.

sobrepínta. *Adv.* | Sobrepeine. | Par étages, se dit des cheveux qu'on coupe. | Supra pecten.
sobreposad. *Vèrb.* | Sobrepuesto. | Mis par dessus. | Superpositus.
sobreposad. *Nóm.* | . | . | .
sobreposar. | Sobreponer. | Mettre par dessus. | Superponere.
sobrepujad. | Sobrepujado. | Surmonté. Surpassé. | Superatus.
sobrepujar. | Sobrepujar. | Surmonter. Surpasser. | Superare. Vincere. Antecellere.
sobreróba. *V.* ***surtú.*** | Sobreropa. Sobretodo. Sortú. Surtú. | Surtout. | Toga manicata.
sobrescrit. | Sobreescrito. | Adresse d'une lettre. | Supercriptio.
sobrescriurer. | Sobreescribir. | Écrire sur quelque chose. | Superscribere.
sobressált. | Sobresalto. | Sursaut. | Metus, vel formido.
sobressaltad. | Sobresaltado. | Surpris. Effrayé. | Impetitus.
sobressaltar. | Sobresaltar. | Effarer. Effrayer. | Efferare.
sobressaltár-se. | Sobresaltar. | S'effrayer. | Formidine corripi.
sobressehimènt. | Sobreseimiento. | Surséance. Remise. | Dilatio.
sobresséurer. | Sobreseer. | Sursoir. Suspendre. | Supersedere.
sobre-sóu. | Sobresueldo. | Augmentation de gages. | Superadditum stipendium.
sobrestánt. | Sobrestante. | Piqueur. | Inspector.
sobrevenir. | Sobrevenir. | Survenir. | Supervenire.
sobrevènt. | Sobreviento. | Vent largue. Vent de bouline. | Vento quolibet.
sobrevèsta. | Sobrevesta. | Soubreveste. | Superna palla.
sobrevingud. | Sobrevenido. | Survenu. | Superventus.
sobreviscud. | Sobrevivido. | Survécu. | Superstes fuit.
sobreviurer. | Sobrevivir. | Survivre. | Superesse.
sobrevivènt. | Sobreviviente. | Survivant. | Superstes.
sóbriamènt. | Sobriamente. | Sobrement. | Sobriè.
sobriedad. | Sobriedad. | Sobrieté. | Sobrietas.
sóbrio. | Sobrio. | Sobre. Tempérant. | Sobrius.
sobrós. | Sobre hueso. | Tumeur dure qui vient sur les os. | Tumor super os.
sóc. *V.* ***reia.*** | Reja de arado. | Soc. | Vomer.
sóca. | Tronco. Tocon. | Tronc. Souche. | Truncus. Stirps.
socárrega. | Sobrecarga. | Corde avec laquelle on assure une charge. | Restis sarcinam supercingens.
socarrò. | Socarron. | Fin. Rusé. Fourbe. | Callidus. Astutus.
socavad. | Socavado. | Miné. Creusé. | Suffosus. Excavatus.
socavar. | Socavar. | Miner. Creuser. | Suffodere. Excavare.
sociabilidad. | Sociabilidad. | Liaison. Bonne correspondance. | Sociabilitas.
sociáble. | Sociable. | Sociable. | Sociabilis.
sociál. | Social. | Qui concerne la societé. | Socialis.
sociedad. | Sociedad. | Societé. | Societas.
sócio. | Socio. Compañero. | Compagnon. | Socius.
socorregud. | Socorrido. | Secouru. | Adjutus.
socorrer. | Socorrer. | Secourir. | Succurrere. Subvenire.
socorrer-se. | Socorrerse. | Se secourir. | Subveniri.
socòrro, ô ***socòs.*** | Socorro. | Secours. | Subsidium.
sócol. | Zócalo. | Socle. Zocle. | Stylobates.
sodomía. | Sodomía. | Sodomie. | Sodomia.
sodomíte. | Sodomíta. | Sodomite. | Sodomita.
sofísme. | Sofisma. | Sophisme. | Sophisma.
sofíste. | Sofista. | Sophiste. | Sophista.
sofistería. | Sofistería. | Sophisme. | Sophisma.
sofístic. | Sofístico. | Sophistique. | Sophisticus.
sofísticamènt. | Sofisticamente. | D'une maniére sophistique, captieuse. | Captiosè.
sòfre. | Azufre. | Soufre. | Sulphur.
sofrí. | Alguaquida. Pajuela. | Allumette. | Sulphuratum.
sógra. *F.* ***Sógre.*** *M.* | Suegra. F. Suegro. M. | Bellemére. F. Beau-pere. M. | Socera. F. Socer. M.
sól. | Sol. | Soleil. | Sol.
sól. | Solo. | Seul. | Solus. Unicus.
sól, ô ***píso.*** | Solar. Suelo. | Sol. L'aire. La superficie de la terre. | Solum.
sóla. | Suela. | Cuir de boeuf courroyé. | Solea.
sólamènt. | Solamente. | Seulement. | Solùm.
solápa. | Solapa. | Partie d'un habit qui croise sur l'estomac. | Thorax.
solapad. | Solapado. | Couvert. Dissimulé. | Dissimulatus.
solapár. | Solapar. | Feindre. Dissimuler. | Dissimulare.
solár. | Solar. | Ressemeler des souliers. | Calceos soleis munire.
solátges. | Poso. Asiento. Heces. | Sediment. Marc. Lie. | Faex. Sedimentum.
solc. | Surco. Sulco. | Sillon. | Sulcus.
solcad. | Surcado. | Sillonné. | Sulcatus.

solcár. | Sulcar. Surcar. | Sillonner. | Sulcare.
soldad. *Vèrb.* | Soldado. | Soudé. | Solidatus. Emendatus.
soldad. *Nóm.* | Soldado. | Soldat. | Miles.
soldáda. | Soldada. | Salaire. | Stipendium. Merces.
soldadêt. | Soldadillo. | Soldat de petite taille. | Parvus miles, vel despectus.
soldadòr. | Soldador. | Soudeur. | Consolidator. Ferruminator.
soldadúra. | Soldadura. | Soudure. | Ferruminatio.
+**soldán.** | Soldan. | Soldan, ou soudan. | Soldanus rex.
soldár. | Soldar. | Souder. | Solidare. Ferruminare.
soldár. | Consolidar. | Consolider. | Conglutinare.
soldár-se. | Consolidarse. | Se consolider. | Conglutinari.
solecísme. | Solecismo. | Solécisme. | Solaecismus.
soledad. | Soledad. | Solitude. | Solitudo.
solèmne. | Solemne. | Solemnel. | Solemnis.
solèmnamènt. | Solemnemente. | Solemnellement. | Solemnitèr.
solemnidad. | Solemnidad. | Solemnité. | Solemnitas.
solemnisad. | Solemnizado. | Solemnisé. | Celebratus.
solemnisar. | Solemnizar. | Solemniser. | Celebrare.
solemníssim. | Solemnísimo. | Très solemnel. | Valdè solemnis.
solêr. | Soler. | Avoir coutume. | Solere.
solêt. | Solito. | Seul. Seulet. | Solus.
+**solêta,** *de las cálsas.* | Soleta. | Semelle qu'on met aux bas. | Solea.
sólfa. | Solfa. | Musique. | Musica.
sólfa. | Nota, ó punto de musica. | Note de musique. | Notae musicae.
solfad. | . | . | .
sólfas. *V.* ***falórnia.*** | Fruslería. | Futilité. | Nugae.
+**solfèo.** | Solfeo. | Solfége. | Cantus.
solfetjad. | Solfeado. | Chanté en mesure. | Cantatus.
solfetjar. | Solfear. | Chanter en mesure. | Musicè canere.
solfíste. | Solfista. | Grand musicien. | Musicus.
sóli-bóli. *Jóg.* | Juego de la tala. | Le toc. Bâtonnet. | Bacilli ludus.
sólid. | Solido. | Solide. | Solidus. Firmus.
solidad. | Solidado. | Affermi. | Confirmatus.
sólidamènt. | Solidamente. | Solidement. | Solidè.
solidár. | Solidar. | Affermir. | Confirmare.
solidéo. | Solideo. | Calotte. | Pileolus.
solidêsa, ô ***solididad.*** | Solidez. | Solidité. | Soliditas.
solidíssim. | Solidísimo. | Très solide. | Solidissimus.
sólilóqui. | Soliloquio. | Soliloque. | Soliloquium.
solimán. | Soliman. | Sublimé. | Hydrargyrum.
sólio. | Solio. | Trône. | Solium.
solitári. | Solitario. | Solitaire. | Solitarius.
solitáriamènt. | Solitariamente. | Solitairement. | Solitariorum more.
sòll de pórcs. | Pocilga. Zahurda. | Etable à cochons. | Suile.
sollícit. | Solícito. | Soigneux. Empressé. | Sollicitus.
sollicitaciò. | Solicitacion. | Sollicitation. | Sollicitatio.
sollicitad. | Solicitado. | Sollicité. | Sollicitatus.
sollicitadòr. | Solicitador. | Solliciteur. | Sollicitè appetens.
sollicitamènt. | Solicitamente. | Diligemment. | Sollicitè.
sollicitánt. | Solicitante. | Celui qui sollicite. | Sollicitator. Instigator.
sollicitar. | Solicitar. | Solliciter. | Sollicitare.
sollicitud. | Solicitud. | Sollicitude. | Sollicitudo.
sólo. *Músic.* | Solo. | Solo. | Compositio musica pro uno cantore.
solo. *Pèx.* | Sollo. | Brochet. | Lupus. Lucius.
sóls. | Solo. Solamente. | Seulement. | Solùm.
sólstíci. | Solsticio. | Solstice. | Solstitium.
sólsticiál. | Solsticial. | Solsticial. | Solstitialis.
sólt. | Suelto. | Lâché. | Solutus.
sólta. | Suelta. | Dénoüement. | Solutio.
soltad. | Soltado. | Lâché. | Solutus.
soltar. | Soltar. | Lâcher. | Solvere.
soltèr. | Soltero. | Qui n'est point marié. | Caelebs.
soltrèra. | Cincha de gineta. | Sangle. | Cingulum ephippiarium.
soltúra. | Soltura. | Relâchement. Agilité. | Solutio. Agilitas.
solúble. | Soluble. | Soluble. | Solubilis.
soluciò. | Solucion. | Solution. | Solutio.
solutíu. | Solutivo. | Résolutif. | Solutivus.
solvènt. | Solvente. Solviente. | Résolvant. Dissolvant. | Solvens.
somatèn. | Somaten. | Tocsin. | Aeris campani in re trepidâ signum.
sòmbra. | Sombra. | Ombre. | Umbra.
sombretjad. | Sombreado. | Ombré. | Adumbratus.
sombretjar. | Sombrear. | Ombrer. | Adumbrare.
somiad. | Soñado. | Songé. Rêvé. | Somniatus.
somiadòr. | Soñador. | Songeur. Rêveur. | Somniator.
somiar. | Soñar. | Songer. Rêver. | Somniare.

sómit. | Sueño. | Songe. Rêve. | Somnium.
somnoléncia. | Somnolencia. | Assoupissement. | Somnolentia.
somnolènt. | Soñoliento. | Endormi. Assoupi. | Somnolentus.
són. | Sueño. | Sommeil. Envie de dormir. | Sopor.
son. *Pronóm.* | Su. | Son. | Suus.
sonad. | Sonado. | Joué d'un instrument. | Pulsatus.
sonáda. | Sonata. | Sonate. | Concentus.
sonadòr. | Tañedor. | Joueur d'instrument. | Fidicen.
sonár. | Sonar. | Jouer d'un instrument. | Tangere. Pulsare. Sonare.
sonár. | Sonar. | Sonner. | Benè vel malè sonare.
sònda. *V.* ***escandái.*** | Sonda. | Sonde. | Bolis.
sondad, ô ***sondead.*** | Sondado. Sondeado. | Sondé. | Tentatus.
sondar, ô ***sondear.*** | Sondar. Sondear. | Sonder. | Bolide maris altitudinem explorare.
sonèto. | Soneto. | Sonnet. | Tetradidastichum.
sonòr. | Sonoro. | Sonore. | Sonorus.
sonrís. *Nóm.* | Sonrisa. Sonriso. | Souris. | Blandus risus.
sonrís. *Vèrb.* | Sonreido. | Souris. | Arrisus.
sonriurer. | Sonreirse. | Sourire. | Arridere. Subridere.
sòpa. | Sopa. | Soupe. | Offa.
sopad. | Cenado. | Soupé. | Coenatus.
sopápa, ô ***ventáia de tròmba.*** | Sopapo de bomba. Valvula. | Soupape d'une pompe. | Valvula.
sopár. *Vèrb.* | Cenar. | Souper. | Coenare.
sopár. *Nóm.* | Cena. | Souper. | Coena.
sopèra. | . | . | .
sopêta. | Sopilla. Sopita. | Petite soupe. | Offella.
sópias. | Sobras. Sobrado. Residuo. | Les restes. | Residuum. Reliquiae.
sópit. | Azorrado. | Assoupi. | Gravedine oppressus.
sopitês, ô ***sopitêsa.*** | Adormecimiento. | Assoupissement. | Sopor.
[+]**sòplo.** | Soplo. | Délation. | Accusatio. Denunciatio.
[+]**soplòn.** | Soplon. | Délateur. | Delator. Susurro.
sór. | Sor. Soror. | Soeur. | Soror.
sord. | Sordo. | Sourd. | Surdus.
sordamènt. | Sordamente. | Sourdement. | Clàm. Furtim.
sordèra. | Sordera. Sordez. | Surdité. | Surditas.
sordína. | Sordina. | Sourdine. | Chelys surda.
sorèll. *Pèx.* | Xurel. | Espéce de goujon. | Saurus. Gobii species.
sorítês. | Sorítes. | Argument. | Sorites.
soròll. | Ruido. Mormullo. | Bruit. Murmure. | Strepitus. Murmur.
soroÕlad. | Murmurado. | Murmuré. | Mussitatum.
soroÕlar. | Murmurar. | Murmurer. | Mussitare.
sòrra, *de bastimènt.* | Sorra. Lastre. | Lest. | Saburra.
sòrra. *Ventresca de tuñína.* | Atun de hijada. | Le flanc du thon. | Thynni pinguedo. Thunni sumen.[261]
sòrras. | Ceño. | Froncement des sourcils. | Caperata frons.
sorrud. | Ceñudo. | Qui a l'air sombre. | Vultu tetricus.
sórt. | Suerte. | Sort. Hasard. | Sors. Casus. Fortuna.
sortead. | Sorteado. | Tiré au sort. | Sortitus.
sortear. | Sortear. | Jetter, tirer au sort. | Sortiri. Sorte mittere.
sortèo. | Sorteo. | L'action de tirer au sort. | Sortitio.
sortilégi. | Sortilegio. | Devination superstitieuse par le moyen du sort. | Sortilegium.
sortílego. | Sortilego. | Devin. | Sortilegus.
sòsa. *Hèrba.* | Sosa. | Soude. | Kali majus.
soscáire. | Socaire. | Le côté du vaisseau qui est sous le vent. | Navis pars per quam velum ventum accipit.
sossegad. | Sosegado. | Appaisé. | Placatus. Sedatus.
sossegádamènt. | Sosegadamente. | Paisiblement. | Sedatè. Tranquillè.
sossegar. | Sosegar. | Appaiser. | Placare. Sedare.
sossegár-se. | Sosegarse. | Se reposer. | Quiescere.
sossègo. | Sosiego. | Repos. Calme. | Quies. Tranquillitas.
sostre. | Alto de casa. Estancia. | Étage. | Contabulatio.
sostre. | Lecho. | Couche. | Stratum. Series.
sòta. *En las cártas.* | Sota. | Le valet, au jeu de cartes. |.
sòta. *Prep.* | Debaxo. | Sous. Dessous. | Sub. Subtèr.
sotacòpa. | Salvilla. | Soucoupe. | Hypocratera.
sòta, *dins l'áigua.* | Chapuz. | L'action de plonger. | Capitis in aquam immersio.
sotána. | Sotana. | Soutane. | Tunica talaris.
sotavènt. | Sotavento. | Le côté opposé à celui d'ou vient le vent. | Navis latus vento oppositum.
sotaventad. | Sotaventado. | Le vaisseau qui est sous le vent. | Inferiori vento usus.
sotaventár-se. | Sotaventarse. | Se mettre sous le vent. | Inferiori vento uti.
sotèr. | Buzo. | Plongeur. | Urinator.

261. **sòrra**] Thunni sumen *solament a A.*

soterí. *Aucèll.* | Zaramagullon. Somorgujo. | Plongeon. | Mergus.
soterráni. | Sótano. | Cave. Souterrain. | Subterraneus.
soterrad. | Soterrado. | Enterré. | Terrae mandatus.
soterrar. | Soterrar. | Enterrer. | Terrae mandare.
sótil. | Estancia. | Étage. | Contabulatio.
sóts. *V.* ***báx.*** | So. Debaxo. Baxo. | Sous. | Sub.
sotjad. | Callado. | Tu. | Tacitus.
sotjar. | Callar. | Se taire. | Tacere.
sóu. | Sueldo. | Sou. | As.

su

suad. | Sudado. | Sué. | Sudatus.
suadòr. | Sudadero. | Étuve pour faire suer. | Sudatorium.
[+]**suadòr.** | El que suda mucho. | Sujet à suer. | Sudator.
suár. | Sudar. | Suer. | Sudare.
suáre. *Advérbi.* | Poco hace. Ahora mismo. | Cet instant. | Nunc.
suárda. | Grasa de la lana. | Suint. Crasse de la laine. | Oesypum.
suávê. | Suave. | Doux. Paisible. | Suavis. Quietus.
suávemènt. | Suavemente. | Doucement. | Suavitèr.
suavidad. | Suavidad. | Douceur. Suavité. | Suavitas.
suavisad. | Suavizado. | Adouci. | Mollitus. Mitigatus.
suavisar. | Suavizar. | Adoucir. | Mollire. Mitigare.
suavíssim. | Suavísimo. | Très doux. | Valdè suavis.
suavíssimamènt. | Suavísimamente. | Très doucement. | Suavissimè.
subaltérn. | Subalterno. | Subalterne. | Subalternus.
subalternaciò. | Subordinacion. | Subordination. | Subordinatio. Subjectio.
subalternad. | Subalternado. | Assujetti. | Subalternatus.
subalternánt. | Subalternante. | Qui assujettit. | Subalternans.
subalternar. | Subalternar. | Assujettir. | Subalternare.
subarrendad. | Subarrendado. | Sous-fermé. | Ab altero locatore locatus.
subarrendadòr. | Subarrendador. | Sous-fermier. | Ab locatore locator. Subvillicus.
subarrendamènt. | Subarriendo. | Sous-ferme. | À locatore locatio. Sublocatio.
subarrendar. | Subarrendar. | Sous-fermer. | Ab altero locatore locare.
subásta. | Subasta. Almoneda. | Subhastation. | Bonorum emptio. Hasta.
subastad. | Subastado. | Subhasté. | Sub hastâ venditus.
subastar. | Subastar. Almonedar. | Subhaster. | Auctionari. Sub hastâ vendere.
subcollectòr. | Subcolector. | Vice-Collecteur. | Vice Collector.
subcúbo. | Sucubo. | Succube. | Succubus.
subdelegáble. | Subdelegable. | Qu'on peut subdéléguer. | Quod delegari potest.
subdelegaciò. | Subdelegacion. | Subdélégation. | Subdelegatio.
subdelegad. | Subdélegado. | Subdélégué. | Subdelegatus.
subdelegánt. | Subdelegante. | Qui subdélègue. | Subdelegans.
subdelegar. | Subdelegar. | Subdéléguer. | Subdelegare.
subdiaconát. | Subdiaconado. | Sous-Diaconat. | Subdiaconatus.
subdiáque. | Subdiácono. | Sous-Diacre. | Subdiaconus.
subdistinguid. | Subdistinguido. | Sous-distingué. | Subdistinctum.
subdistinguir. | Subdistinguir. | Sous-distinguer. | Subdistinguere.
súbdit. | Súbdito. | Sujet. | Subditus.
subdividid. | Subdividido. | Subdivisé. | Subdivisus.
subdividir. | Subdividir. | Subdiviser. | Subdividere.
subdivisiò. | Subdivision. | Subdivision. | Subdivisio.
subéc. | Modorra. Azorramiento. | Sommeil pesant. Assoupissement. | Sopor. Veternus.
subeczecutòr. | Subexecutor. | . | .
subitamènt. | Subitamente. | Subitement. | Subitò. Improvisò.
subitáneo. | Subitaneo. | Soudain. | Subitaneus.
subjecciò. | Sujecion. | Sujétion. | Subjectio.
subjectad. | Sujetado. | Assujetti. | Subjectus.
subjectar. | Sujetar. | Assujettir. | Subjicere.
subjectár-se. | Sujetarse. | S'assujettir. | Subjici. Cedere.
subjécte. | Sujeto. | Sujet. | Obnoxius.
subjugad. | Subyugado. Sojuzgado. | Subjugué. | Subjugatus. Domitus.
subjugar. | Subyugar. Sojuzgar. | Subjuguer. | Subjugare. Domare.
subjuntíu. | Subjuntivo. | Subjonctif. | Subjunctivus modus.
sublevaciò. | Sublevacion. | Soulévement. | Sublevatio.

sublevad. | Sublevado. | Soulevé. | Commotus.
sublevar. | Sublevar. | Soulever. | Sublevare.
sublevár-se. | Sublevarse. | Se soulever. | Seditionem commovere.
sublím. | Sublimacion. | Sublimation. | Sublimatio.
sublimaciò. | Sublimacion. | Sublimation. | Sublimatio.
sublimad. | Sublimado. | Sublimé. | Sublimatus.
sublimar. | Sublimar. | Sublimer. | Sublimare.
sublímê. | Sublime. | Sublime. | Sublimis.
sublímemènt. | Sublimemente. | Sublimement. | Sublimitèr.
sublimidad. | Sublimidad. | Sublimité. | Sublimitas.
sublunár. | Sublunar. | Sublunaire. | Sublunaris.
submergid. | Sumergido. | Submergé. | Submersus.
submergir. | Sumergir. | Submerger. | Submergere.
submergír-se. | Sumergirse. | Se submerger. | Submergi.
submersiò. | Sumersion. | Submersion. | Submersio.
submês. | Sometido. | Soumis. | Submissus.
submetrer. | Someter. | Soumettre. | Submittere.
submetrer-se. | Someterse. | Se soumettre. | Se submittere.
subministraciò. | Suministracion. | L'action de fournir. | Subministratio.
subministrad. | Suministrado. | Fourni. | Subministratus.
subministradòr. | Suministrador. | Pourvoyeur. | Subministrator.
subministrar. | Suministrar. | Fournir. | Subministrare.
submís. | Sumiso. | Soumis. | Submissus.
submissiò. | Sumision. | Soumission. | Submissio.
submogud. | Movido. | Ébranlé. | Quassus.
submóurer-se. | Moverse. | S'ébranler. | Quati.
subordinaciò. | Subordinacion. | Subordination. | Subordinatio.
subordinad. | Subordinado. | Subordonné. | Subordinatus.
subordinar. | Subordinar. | Subordonner. | Subordinare.
subplantaciò. | Suplantacion. | Falsification. | Supplantatio.
subplantad. | Suplantado. | Supplanté. | Supplantatus.
subplantar. | Suplantar. | Supplanter. | Supplantare.
subrepciò. | Subrepcion. | Subréption. | Subreptio.
subreptíci. | Subrepticio. | Subréptice. | Subreptitius.
subrepticiamènt. | Subrepticiamente. | Subréptice-ment. | Subreptitio modo. Subrepticè.
subrogaciò. | Subrogacion. | Subrogation. | Subrogatio.
subrogad. | Subrogado. | Subrogé. | Subrogatus.
subrogar. | Subrogar. | Subroger. | Subrogare.
subsanad. | Subsanado. | Excusé. Réparé. | Excusatus. Emendatus.
subsanar. | Subsanar. | Excuser. Réparer. Disculper. | Excusare. Emendare.
subsecutivamènt. | Consiguientemente. | Conséquemment. | Consequentèr.
subseguid. | Subseguido. | Ensuivi. | Subsecutus.
subseguír-se. | Subseguirse. | S'ensuivre. | Subsequi.
subseqùènt. | Subseqüente. Subsiguiente. | Subséquent. | Subsequens.
subsídi. | Subsidio. | Secours. Subside. | Subsidium.
subsidiári. | Subsidiario. | Subsidiaire. | Subsidiarius.
subsidiáriamènt. | Subsidiariamente. | Subsidiairement. | Subsidio. In subsidium.
subsisténcia. | Subsistencia. | Subsistance. | Subsistentia.
subsistènt. | Subsistente. | Subsistant. | Subsistens.
subsistid. | Subsistido. | Subsisté. | Substitum.
subsistir. | Subsistir. | Subsister. | Subsistere. Stare.
substantíu. | Substantivo. | Substantif. | Substantivum nomen.
substituciò. | Substitucion. | Substitution. | Substitutio.
substituhid. | Substituido. | Substitué. | Substitutus.
substituhir. | Substituir. | Substituer. | Substituere.
substitút. | Substituto. | Substitut. | Substitutus.
[+]**subterfúgi.** | Efugio. Escapatoria. | Subterfuge. | Effugium. Suffugium.
subtinènt. | Subteniente. | Sous-Lieutenant. | Centurionis legatus.
subúrbi. | Suburbio. | Faux bourg d'une ville. | Suburbium.
subvenciò. | Subvencion. | Subvention. | Subsidium. Subventio.
subvenir. | Subvenir. | Subvenir. | Subvenire. Opitulari.
subversiò. | Subversion. | Subversion. | Eversio.
subvertid. | Subvertido. | Subverti. | Subversus.
subvertir. | Subvertir. | Subvertir. | Subvertere.
subvingud. | Subvenido. | Subvenu. | Subventum. Opitulatus.
suc. | Zumo. Xugo. | Suc. | Succus. Humor.
sucáda. | Sopa. Sopilla. | Soupe. | Offa.
sucár. | Mojar. | Mouiller. Tremper. | Madefacere.

succehid. | Sucedido. | Succédé. Survenu. | Quod contingit, vel accidit.
succehir. | Suceder. Acaecer. | Succéder. Survenir. | Succedere. Casu accidere.
succentòr. | Sochantre. Sucentor. | Sous-Chantre. | Praecentoris vicarius.
succès. | Suceso. | Succès. | Successus. Casus. Eventus.
successiò. | Sucesion. | Succession. | Successio.
successíu. | Sucesivo. | Successif. | Successivus.
successívamènt. | Sucesivamente. | Successivement. | Successivè. Seriatim.
successòr. | Sucesor. | Successeur. | Successor.
succino. | Succino. Ambar. Electro. | Ambre. Succin. | Electrum. Succinum.
succint. | Sucinto. | Succint. Court. Bref. | Brevis. Concisus.
succintamènt. | Sucintamente. | Succintement. | Brevitèr. Summatim.
succumbid. | Sucumbido. | Succombé. | Succubitum.
succumbir. | Sucumbir. | Succomber. | Succumbere.
sucòs. | Zumoso. Xugoso. | Succulent. | Succulentus.
súcre. | Azucar. | Sucre. | Saccharum.
súcre-cándi. | Azucar piedra, cande. | Sucre candi. | Saccharum quod candum vocant.
súcre-esponjad. | Azucar rosado, esponjado. Bolados. | Gâteau de sucre spongieux. | Sacchari favus.
[+]**súcre negre,** ô ***sens refinar.*** | Azucar negro. | Cassonade. | Saccharum nondum expurgatum.
súcre-rosad. | Azucar rosado. | Gâteau de sucre. | Saccharites placenta.
sucrèr. | Confitero. | Confiseur. | Bellarius.
sucrèra. | Azucarero. | Sucrier. | Sacchararium vas.
sud, ô ***mitjòrn.*** | Sur. Sud. | Sud. | Auster.
sudári. | Sudario. | Suaire. | Sindon. Sudarium.
sudést, ô ***xalóc.*** | Sudest. | Sud-Est. | Euronotus.
sudorífic. | Sudorifico. Sudorifero. | Sudorifique. | Sudorificus.
[+]**suèño.** | Sueño. | Sommeil. | Somnus.
sufért. | Sufrido. | Souffert. | Toleratus. Passus.
suficiéncia. | Suficiencia. | Suffisance. | Aptitudo.
suficiènt. | Suficiente. | Suffisant. | Sufficiens.
suficientíssim. | Suficientísimo. | Très suffisant. | Sufficientissimus.
suficièntmènt. | Suficientemente. | Suffisamment. | Sufficientèr.
sufocaciò. | Sufocacion. | Suffocation. | Suffocatio.
sufocad. | Sufocado. | Suffoqué. | Suffocatus.
sufocánt. | Sufocante. | Suffoquant. | Suffocans.
sufocar. | Sufocar. | Suffoquer. | Suffocare.
sufragáneo. | Sufraganeo. | Suffragant. | Suffraganeus.
sufragad. | Sufragado. | Assisté. | Suffragatus.
sufragar. | Sufragar. | Assister. | Suffragari.
sufrági. | Sufragio. | Suffrage. | Suffragium.
sufregid. | Sofrito. | Frit légérement. | Levitèr frixus.
sufregir. | Sofreir. | Frire légérement. | Levitèr frigere.
sufríble. | Sufridero. Sufrible. | Supportable. | Tolerabilis.
sufrid. *Vèrb.* | Sufrido. | Souffert. | Toleratus. Passus.
sufrid. *Nóm.* | Sufrido. | Souffrant. Patient. | Patiens.
sufridamènt. | Sufridamente. | Patiemment. | Tolerantèr. Patientèr.
sufridíssim. | Sufridísimo. | Très patient. | Patientissimus.
sufridòr. | Sufridor. | Souffrant. | Patiens.
sufrimènt. | Sufrimiento. | Souffrance. | Tolerantia. Sustinentia.
sufrir. | Sufrir. | Souffrir. Endurer. | Tolerare. Pati.
sufrit. | Fritada. | Friture. | Frixum condimentum.
sufroñad. | Encapotado. Ceñudo. | Renfrogné. | Corrugatus.
suggerid. | Sugerido. | Suggéré. | Suasus.
suggerimènt. | Sugestion. | Suggestion. | Suggestio.
suggerir. | Sugerir. | Suggérer. | Suggerere.
suggestiò. | Sugestion. | Suggestion. | Suggestio.
suldròg. | Traqueo. | Agitation. | Agitatio.
suldrogad. | Traqueado. | Agité. Remué. | Hinc indè agitatus.
suldrogáda. | Traqueo. | Agitation. | Agitatio.
suldrogadòr. | Caballo troton. | Qui secoue fort. | Succussator.
suldrogar. | Traquear. | Agiter. Remuer. | Hinc indè agitare.
sulfúreo. | Sulfureo. | Sulfureux. | Sulphureus.
sull. | Mocho. | Écorné. | Cornu mutilus.
suĨláca. | Zulaque. | Espéce de bitume. | Bitumen ex oleo calceque confectum.
súllara. *Aucèll.* | . | . | .
sultá. | Soldan. Sultan. | Sultan. Soudan. | Sultanus. Soldanus Rex.
sultána. | Sultana. | Sultane. | Imperatoris Turcarum uxor prima.
súma. | Suma. | Somme. | Summa.
sumác. | Zumaque. | Sumach. | Nautea. Rhus.
sumad. | Sumado. | Sommé. | Numeratus.
sumáda. | Carga. | Charge. | Onus.

sumar. | Sumar. | Sommer. | Summam conficere.
sumári. | Sumario. | Sommaire. Abregé. | Compendiosus. Summarium.
sumária. | Sumaria. | Procès verbal. | Summaria.
sumáriamènt. | Sumariamente. | Sommairement. | Summatim.
sumèra. | Borrica. | Ânesse. Bourrique. | Asina.
sumerêta de viulí. | Puentecilla. | Chevalet. | Ponticulus.
sumerêtas. *Animál.* | . | . |.
sumiĪlèr. | Sumiller. | Sommelier. Échanson. Chambellan. | Praefectus in domo regia.[262]
sumiĪlería. | Sumillería. | Sommelerie. | Penuarium.
sumid. | Sumido. | Pris. | Sumtum. Sumptum.
sumir. | Sumir. | Prendre. | Sumere.
sumíste. | Sumista. | Abbréviateur. | Compendiarius scriptor.
summamènt. | Sumamente. | Extrêmement. | Summoperè.
súmmo. | Sumo. | Le plus haut. Le plus grand. | Summus.
sumtuári. | Suntuario. | Somptuaire. | Sumptuarius.
sumtuòs. | Suntuoso. | Somptueux. | Sumptuosus.
sumtuòsamènt. | Suntuosamente. | Somptueusement. | Lautè. Splendidè.
sumtuosidad. | Suntuosidad. | Somptuosité. | Sumptus.
sumtuosíssim. | Suntuosísimo. | Très somptueux. | Splendidissimus.
súmulas. | Súmulas. | Sommaire. Abrégé. | Summulae.
sumulíste. | Sumulista. | Celui qui étudie les sommaires, ou le plus precis. | Qui summulas discit.
sumulístic. | Sumulístico. | Appartenant aux sommaires. | Summulisticus.
+**súña.** *V. suárda.* | Crasa de la lana. | Suint. Crasse de la laine. | Oesypum.
suòr. | Sudor. | Sueur. | Sudor.
superáble. | Superable. | Surmontable. | Superabilis.
superabundad. | Superabundado. | Surabondé. | Superabundatum.
superabundáncia. | Superabundancia. | Surabondance. | Superabundantia.
superabundánt. | Superabundante. | Surabondant. | Superabundans.
superabundantíssim. | Superabundantísimo. | Très surabondant. | Maximè abundans.

262. **sumiĪler**] sumiſler *A*: sumiller *B*.

superabundántmènt. | Superabundantemente. | Surabondamment. | Superabundantèr.
superabundar. | Superabundar. | Surabonder. | Superabundare.
superad. | Superado. | Surpassé. Surmonté. | Superatus.
superar. | Superar. | Surpasser. | Superare. Vincere.
supérbamènt. | Soberbiamente. | Superbement. | Superbè. Arrogantèr.
supérbia. | Soberbia. | Orgueil. Fierté. | Superbia. Arrogantia.
superbíssim. | Superbísimo. | Très superbe. | Superbissimus.
superbíssimamènt. | Superbísimamente. | Très superbement. | Superbissimè.
supérbo. | Soberbio. | Superbe. Fier. Hautain. | Superbus.
supereminéncia. | Supereminencia. | Suréminence. | Supereminentia.
supereminènt. | Supereminente. | Plus éminent. | Supereminens.
supererogaciò. | Supererogacion. | Surérogation. | Supererogatio.
superfícia. | Superficie. | Surface. Superficie. | Superficies.
superficiál. | Superficial. | Superficiel. | Superficialis.
superficialíssim. | Superficialísimo. | Très superficiel. | Tenuissimus.
superficiálmènt. | Superficialmente. | Superficiellement. | Superficialitèr.
supérfluamènt. | Superfluamente. | Avec superfluité. | Superfluè.
superfluidad. | Superfluidad. | Superfluité. | Superfluitas.
supérfluo. | Superfluo. | Superflu. | Superfluus.
superhumerál. | Superhumeral. | Ephod. | Superhumerale.
superintendánt, ô ***superintendènt.*** | Superintendente. | Surintendant. | Supremus Inspector.
superintendéncia. | Superintendencia. | Surintendance. | Praefectura.
superiòr. | Superior. | Supérieur. | Superior. Eximius.
superioridad. | Superioridad. | Supériorité. | Praestantia.
superiormènt. | Superiormente. | Supérieurement. | Egregiè. Eximiè.
superlatíu. | Superlativo. | Superlatif. | Superlativum.
supernumerári. | Supernumerario. | Surnuméraire. | Supernumerarius.
supersticiò. | Supersticion. | Superstition. | Supertitio.

supersticiòs. | Superstic̀ioso. | Superstitieux. | Superstitiosus.
supersticiòsamènt. | Superstic̀iosamente. | Superstitieusement. | Superstitiosè.
supersubstanciál. | Supersubstancial. | Supersubstantiel. | Supersubstantialis.
supí. | Supino. | Le supin d'un verbe. | Supinum.
suplefáltas. | Suplefaltas. | Qui exerce l'emploi d'un autre. | Spontaneus alterius vicarius.
suplemènt. | Suplemento. | Supplément. | Supplementum.
suplènt. | Suplente. | Celui qui supplée. | Supplens. Vices-gerens.[263]
suplért. | Suplido. | Suppléé. | Suppletus.
súplica. | Súplica. | Supplication. Placet. | Supplicatio. Supplex libellus.
suplicaciò. | Suplicacion. | Supplication. | Preces.
suplicad. | Suplicado. | Supplié. | Supplicatus.
suplicánt. | Suplicante. | Suppliant. | Supplicans.
suplicar. | Suplicar. | Supplier. | Supplicare.
suplíci. | Suplicio. | Supplice. | Supplicium.
suplid. *V.* ***suplért.*** | Suplido. | Suppléé. | Suppletus.
suplir. | Suplir. | Suppléer. | Supplere.
supórt. | Apoyo. Ayuda. | Support. | Fulcrum. Favor. Gratia.
suportáble. | Soportable. | Supportable. | Tolerabilis.
suportad. | Soportado. | Supporté. | Toleratus.
suportar. | Soportar. | Supporter. | Supportare. Tolerare.
suposad. | Supuesto. | Supposé. | Suppositus.
suposad que. *Adv.* | Supuesto que. | Supposé que. | Posito quod.
suposar. | Suponer. | Supposer. | Supponere.
suposiciò. | Suposicion. | Supposition. | Suppositio.
supósit. *Gram.* | Nominativo. | Nominatif. | Nominativus.
supósit. *Filos.* | Supuesto. | Suppôt. | Suppositum.
supositíci. | Supositicio. | Supposé. Feint. | Suppositítius.
suppeditad. | Supeditado. | Assujetti. | Subjectus. Domitus.
suppeditar. | Supeditar. | Assujettir. Opprimer. | Subjicere. Domare.
supplantaciò. | Suplantacion. | Falsification. | Supplantatio.
supplantad. | Suplantado. | Falsifié. Substitué. | Supplantatus.
supplantar. | Suplantar. | Falsifier. Substituer. | Supplantare.
suppressiò. | Supresion. | Suppression. | Suppressio.
supputaciò. | Suputacion. | Supputation. | Calculus.
supputad. | Suputado. | Supputé. | Numeratus.
supputar. | Suputar. | Supputer. | Numerare.
supréma. | Suprema. | Le conseil souverain de l'inquisition. | Inquisitorum fidei. Supremum Tribunal.
suprémo. | Supremo. | Souverain. Supreme. | Supremus. Summus.
suprimid. | Suprimido. | Supprimé. | Suppressus.
suprimir. | Suprimir. | Supprimer. | Supprimere.
supriòr. | Suprior. | Prieur en second. | Ab coenobii antistite secundus.
supuraciò. | Supuracion. | Suppuration. | Suppuratio.
supurad. | Supurado. | Suppuré. | Suppuratus.
supurar. | Supurar. | Suppurer. | Suppurare.
suquetjad. | . | . | .
suquetjar. | . | . | .
súra. | Sura. | Os postérieur de la jambe. | Sura.
surad. | Sobrenadado. | Surnagé. | Supernatatum.
surar. | Sobrenadar. | Surnager. | Supernatare.
surèr. *Ábre.* | Alcornoque. | Liége. | Suber.
súro. | Corcho. | Écorce du liége. | Subereus cortex.
surpendrer. | Sorprehender. | Surprendre. | Improvisò occupare.
surpendrer-se. | Sorprehenderse. | Se surprendre. | Admiratione capi.
surprês. | Sorprehendido. | Surpris. | Improvisò occupatus.
surprêsa. | Sorpresa. | Surprise. | Improvisa occupatio.
súrra. | Zurra. Tunda. | Reprimande sévère. | Gravis objurgatio.
surtid. | Salido. | Sorti. | Profectus.
surtid. | Surtido. | Fourni. Pourvu. | Provisus.
surtída. | Salida. | Sortie. | Exitus. Egressio.
surtidòr. | Surtidor. | Pourvoyeur. | Obsonator.
surtimènt. | Surtimiento. Surtido. | Apprêt. Appareil. | Apparatus.
surtir. | Salir. | Sortir. | Exire. Egredi.
surtir. | Surtir. | Fournir. | Providere.
surtú. | Surtú. Sortú. | Surtout. | Toga manicata.
sus. | Adelante. | Sus. | Age. Eia.
susceptíble. | Susceptible. | Susceptible. | Obnoxius. Facilis.
suscitad. | Suscitado. | Suscité. | Suscitatus. Motus.
suscitar. | Suscitar. | Susciter. | Suscitare. Movere.

263. **suplènt**] Celui qui suplée *solament a B*; Supplens. Vice-gerens *solament a B*.

suscitár-se. | Suscitarse. | Se susciter. | Suscitari.
suscripciò. | Subscripcion. | Souscription. | Subscriptio.
suscrit. | Subscripto. | Souscrit. | Subscriptus.
suscriurer. | Subscribir. | Souscrire. | Subscribere.
suscriurer-se. | Subscribir. | Souscrire. | Subscribere.
suspécte. | Sospechoso. | Suspect. | Suspectus.
suspèndrer. | Suspender. | Suspendre. Surseoir. | Suspendere. Differre.
suspensiò. | Suspension. | Suspension. | Suspensio.
+**suspensóri.** *Xirurg.* | . | . | .[264]
suspês. | Suspendido. Suspenso. | Suspendu. | Suspensus.
suspir. | Suspiro. | Soupir. | Suspirium.
suspirad. *Vèrb.* | Suspirado. | Soupiré. | Suspiratum.
suspirad. *Nóm.* | Suspirado. | Désiré. | Desideratus.
suspirar. | Suspirar. | Soupirer. | Suspirare.
suspíta. | Sospecha. | Soupçon. | Suspicio.
suspitad. | Sospechado. | Soupçonné. | Suspicatus.
suspitar. | Sospechar. | Soupçonner. | Suspicari.
suspitòs. | Sospechoso. | Suspect. | Suspectus.
sustad. | Asustado. | Épouvanté. Effrayé. | Territus.
sustáncia. | Substancia. | Substance. | Substantia. Alimentum.
sustanciad. | Substanciado. | Abrégé. | Summatim redactus.
sustanciál. | Substancial. | Substantiel. | Substantialis.
sustanciálmènt. | Substancialmente. | Substantiellement. | Per modum substantiae.
sustanciar. | Substanciar. | Abréger une chose. | Summatim redigere.
sustanciòs. | Substancioso. | Substantieux. Nourrissant. | Substantialis.
sustár-se. | Asustarse. | S'effrayer. | Terreri.
sustengud. | Sostenido. | Soutenu. | Sustentatus.
sustenimènt. | Sostenimiento. | L'action de soutenir. | Sustentatio.
sustenir. | Sostener. | Soutenir. | Sustentare. Sustinere.
sustenír-se. | Sostenerse. | Se soutenir. | Sustentari. Consistere.
sustentaciò. | Sustentacion. | Sustentation. | Sustentatio.
sustentáculo. | Sustentáculo. | Etai. Appui. | Fulcrum.
sustentad. | Sustentado. | Soutenu. Sustenté. | Sustentatus.
sustentar. | Sustentar. | Soutenir. Sustenter. | Sustentare.
sustentár-se. | Sustentarse. | Se maintenir. | Ali.
sustènto. | Sustento. | Nourriture. Aliment. | Alimentum.[265]
sústo. | Susto. | Frayeur. Épouvante. | Pavor. Terror.
sustrét. | Substraido. | Soustrait. | Subtractus.
sustréurer. | Substraer. | Ôter, enlever une chose. | Subtrahere.
sustréurer-se. | Substraerse. | S'éloigner d'une chose. | Se subtrahere.
sutáno. | Zutano. | Tel. | Quidam. Alter.
sutíl. | Sutil. | Subtil. Pénétrant. | Subtilis. Acutus.
sutilêsa. | Sutileza. | Subtilité. | Subtilitas. Acumen.
sutilisad. | Sutilizado. | Subtilisé. | Tenuatus. Acutus.
sutilisar. | Sutilizar. | Subtiliser. Discourir ingénieusement. | Acuere. Acutè cogitare.
sutilíssim. | Sutilísimo. | Très subtil. Très adroit. | Tenuissimus. Callidissimus.
sutilíssimamènt. | Sutilísimamente. | Très subtilement. | Subtilissimè. Acutissimè.
sutilmènt. | Sutilmente. | Subtilement. | Astutè. Callidè.
sútja. | Hollin. | Suie de cheminée. | Fuligo.
suvint. | Á menudo. | Souvent. | Saepè. Frequentèr.

264. **suspensóri**] Xirurg. *Ap*: *A l'omet*.

265. **sustènto**] Alimentum *A*: aliment *B*.

T

ta

ta. *Pronóm.* | Tu. | Ta. | Tua.
tabác. | Tabaco. | Tabac. | Tabacum.
tabano. | Tábano. | Taon. | Oestrum. Asilus.
tabaquíste. | Tabaquista. | Qui prend beaucoup de tabac. | Tabaci avidus.
tabardíl͡lo. | Tabardillo. | Fiévre pourprée. | Febris tabifica.
tabárro. | Tábano. | Taon. | Oestrum. Asilus. Crabo.
tabernácle. | Tabernaculo. | Tabernacle. | Tabernaculum.
⁺**tabernácle.** *Marin.* | Carroza. | Habitacle. Gésole. |.
tabí. *Róba de seda.* | Tabi. | Tabis. | Tela serica undulata.
tabòll. | Zoquete. Tontonazo. | Grand sot. Stupide. | Rudis. Bardus.
tabol͡laría. | Tontería. | Un dit, un fait d'un sot. | Ineptia.
taburêt. | Taburete. Taurete. | Tabouret. | Sedile. Tripus.
táca. | Mancha. Mancilla. | Tâche. | Macula.
tacad. | Manchado. | Taché. | Maculatus.
tácamáca. *Gòma.* | Tacamaca. | Gomme Tacamaque. | Tacamahacae gummi.
tacáñ. | Tacaño. | Taquin. | Sordidè parcus.
tacañaría. | Tacañería. | Mesquinerie. | Sordida parcitas.
tacánt. | Cimitarra. | Cimeterre. | Acinaces.
tacár. | Manchar. Tacar. | Tacher. Souiller. Salir. | Maculâ afficere.
tacár-se. | Mancharse. | Se souiller. | Maculam contrahere.
Taciá. *Nóm d'hómê.* | Taciano. | Tacien. | Tacianus.
tácit. | Tácito. | Tacite. Sous-entendu. | Tacitus.
tácitamènt. | Tacitamente. | Tacitement. | Tacitè.
taciturnidad. | Taciturnidad. | Taciturnité. | Taciturnitas.
tacitúrno. | Taciturno. | Taciturne. | Taciturnus.
tacò. | Picaño. | Piéce qu'on met à un soulier. | Pittacium.
taconad. | Remendado. | Raccommodé. | Resartum.
taconar. | Remendar. | Raccommoder. | Resarcire.
taconèr. | Zapatero remendon. | Savetier. | Sutor veteramentarius.
tácsa. | Tanda. | Tâche. | Pensum.
tácsa. | Tasa. Tasacion. | Taxe, ou taux. | Tacsatum pretium.
tacsad. | Tasado. | Taxé. | Aestimatus.
tacsadòr. | Tasador. | Priseur. Estimateur. | Taxator. Aestimator.
tacsár. | Tasar. | Taxer. | Taxare. Aestimare.
táctica. | Táctica. | Tactique. | Tactica.
tácto. | Tacto. | Le tact. Le toucher. | Tactus.
Tadéo. *Nóm d'hómê.* | Tadeo. | Thaddée. | Thaddaeus.
⁺**tafanári.** | Tafanário. | Le cul. | Culus.
tafárra. | Ataharre. | Bateuil de mulet. Croupiére. | Postilena.
tafetá. | Tafetan. | Taffetas. | Sericus pannus tenuior.
tafòna. | Atahona. | Moulin à huile. | Moletrina. Trapetum.
tagarót. *Falcò.* | Tagarote. | Tagarot. | Accipiter Aegyptius.
tái. | Corte. Tajo. | Incision. Coupure. | Sectio. Scissio.

tái, ô ***taiáda de pèx.*** | Tarazon. Rueda de pescado. | Morceau. Tranche de poisson. | Frustum. Piscis segmentum.
táia. | Talla. Taja. Censo. | Taille. | Vectigal.
táia. *Garrót per marcar.* | Tarja. | Taille. | Palus craenis distinctus ab debita.
taiad. | Cortado. Tajado. Tallado. | Coupé. | Scissus.
taiáda. | Tajada. | Tranche. Morceau. | Frustum. Segmentum.
taiadêta. | Tajadilla. | Petit morceau. | Frustulum.
taiadòr. | Tajo. Picador. | Billot. | Truncus macellarius.
taiadúra. | Tajadura. Cortadura. | Coupure. | Incisio.
taiadúras, *de páño, etc.* | Cortaduras. Retal. Acortadizo. | Segmens. Retaille. Rognure. | Segmenta. Ramentum.
táia-nássos. *Animál.* | Alacran. | Demoiselle. | Libellula.
taiánt, *de carnissèr.* | Cuchilla. | Couperet de boucher. | Lanionius culter.
taiánt, *de picapedrèr.* | Escoda. |. | Scalprum lapicidae.
taiar. | Cortar. Tajar. Tallar. | Couper. | Scindere.
taièr. | . | . | .
⁺**taiar de sól-â-rél.** | Cortar á cercen. | Couper ras de terre. | Eradicare.
⁺**taiar en redò.** | Retajar. Cercenar. | Couper tout autour. | Resecare. Circumcidere.
⁺**taiar las cámas.** | Desjarretar. | Ôter à quelqu'un tout moyen de faire fortune. | Deturbare.
taiêt. | Tarazoncillo. | Petit morceau. | Frustulum.
tál. | Tal. | Tel. Telle. | Talis.
taláia. | Atalaya. Vigia. | Échauguette. | Specula.
⁺**talaièr.** | Vigía. |. | Speculator. Excubitor.
talaietjad. | Atalayado. | Regardé. | Ex speculâ prospectus.
talaietjar. | Atalayar. | Regarder. Faire le guet. | Speculari.
talaiót. | Torre, ú atalaya. | Tour, ou echauguette. | Turris, vel specula.
tálamo. | Pálio. | Poele. | Umbella.
talár. *Vestid.* | Talar. | Long. Trainant. | Talaris.
tálc. *Pèdra blánca y transparènt.* | Talco. | Talc. | Talcum.
talèc. | Taleguilla. | Petit sac. Sachet. | Perula.
talèca. | Talego. | Sac. | Saccus.
talènt. *Monêda antíga.* | Talento. | Talent. | Talentum.
talènt. *V.* ***apetid.*** | Apetito. Gana de comer. | Appetit. | Appetitus.
talènts. ***Ingéni.*** | Talento. | Talent. | Ingenium. Dos.
taliò. ***Cástig.*** | Talion. | Talion. | Talio.
tálmènt. | De tal modo. De tal suerte. | Tellement. | Ita ut. Adeo ut.
Talmud. | Talmud. | Talmud. | Thalmud.
talò. | Talon. Zancajo. | Talon. | Talus.
talonèr. | Taconero. | Talonnier. | Talarius opifex.
tálpa. ***Ráta.*** | Topo. | Taupe. | Talpa.
talús. | Relex. Declive. | Talut, ou talus. | Crassitiei diminutio. Declivitas.
tamáñ. | Tamaño. | Grandeur. | Magnitudo.
tamarèll. | Tamarisco. Tamariz. | Tamarisc. Tamaris. | Tamarix. Tamariscus.
tamaríndos. | Tamarindos. | Tamarin. | Tamarindus.
tambè. | Tambien. | Aussi. Pareillement. | Etiam. Itidem. Ita.
tambòr. | Tambor. Caxa. | Caisse. Tambour. | Tympanum.
tamborèr. | Tambor. | Tambour. | Tympanotriba.
tamborináda. | Tamborilada. | Coup donné avec la main sur la tête. | Manus ictus.
tamborinêt. | Tamborilillo. | Petit tambourin. | Parvum tympanum.
tamborinetjad. | Tamborileado. | Tambouriné. | Tympanizatus.
tamborinetjar. | Tamborilear. | Tambouriner. | Tympanizare. Tympanum quatere.
tamboríno. | Tamboril. | Tambourin. | Tympanum parvum.
tamís. *Cedás de sérras.* | Tamiz. | Tamis. | Setaceum. Incerniculum.
tamorlán. | Tamorlan. | Grand Cham des Tartares. | Persarum Imperator.
tampóc. | Tampoco. | Ni. Non plus. Nullement. | Non. Nullo modo. Nequidem.
tán. | Tan. | Aussi. Si. Autant. Tant. | Tam.
tanad. *Colòr de burèll.* | Buriel. | Tanné. | Burnus. Burrhus.
tánca. | Cerca. Cercado. Cerco. | Cloison. Clôture. | Circus. Sepimentum.
tancad. | Cerrado. Tapiado. | Enclos. Fermé. | Cinctus. Clausus.
tancadúra. | Cerradura. | Serrure. | Sera.
tancar. | Cerrar. Tapiar. | Clorre. Fermer. | Claudere. Includere. Obturare.
tancár-se. | Cerrarse. Encerrarse. | S'enfermer. | Se includere.
tánda. ***Alternatíva.*** | Tanda. Vez. | Tâche. | Pensum.
tangènt. | Tangente. | Tangente. | Tangens.
tánt. | Tanto. | Tant. | Tantus.

tantarantán. | Tantarantan. | Mot qui exprime le bruit du tambour. | Tympani sonus.
tantèo. | Tanteo. | Calcul. Supputation. | Computatio.
tantead. | Tanteado. | Calculé. Supputé. | Computatum. Calculatum.
tanteadòr. | Tanteador. | Calculateur. | Calculator.
tantear. | Tantear. | Calculer. Supputer. | Computare. Calculare.
tántos. *En el jóg.* | Tantos. | Jetons. | Calculi.
tantóst. | Luego. | Tantot. | Modò.
tañáda. | Pimpollo. Vastago. Renuevo. | Rejeton. Sion. | Surculus.
táp. | Tapon. | Bouchon. | Obturamentum.
tápa. | Tapa. | Couvercle. | Operculum.
tapad. | Tapado. | Bouché. Couvert. | Opertus. Obturatus.
tapadòr. | Tapador. | Couvercle qui s'emboîte. | Obturamentum operiens.
tapadòra. | Tapadera. | Couvercle d'un pot. | Operculum.
tapár. | Tapar. | Boucher. Couvrir. | Obturare. Operire.
tápara. | Alcaparra. | Capre. | Capparis.
taparèra. | Alcaparra. | Caprier. | Capparus.
taparót. | Alcaparron. | Grosse capre. | Capparis major.
tapár-se. | Taparse. | Se couvrir. | Se cooperire, tegere.
tapêt. *Hómê petit y gruxad.* | Recoquin. | Homme petit, gros et tapu. | Brevis homo crassusque.
tapètê. | Tapete. | Petite couverture de table. | Tapes.
tápia. | Tapia. | Muraille de terre, ou de torchis. | Paries terreus.
tapiad. | Tapiado. | Clos d'une muraille de terre. | Parietibus clausus.
tapiar. | Tapiar. | Clorre d'une muraille de terre. | Terreis parietibus claudere.
tapicèr. | Tapicero. | Tapissier. | Aulaeorum opifex.
tapicería. | Tapiz. | Tapisserie. | Peristroma. Aulaeum.
tapís. | Tapiz. | Tapis. | Tapes.
tára. | Tara. | Tare. | Superpondium.
tarantélla. | Tarántela. | Air vif et animé. | Sonus ad tripudium violentum.
tarántula. | Tarantula. | Tarentule. | Tarentula.
taravèl̃la. | Taravilla. | Babillard. | Blaterator.
tárd. | Tarde. Tardo. | Tard. Tardif. | Tardè. Serò. Tardus.
tárda. | Tarde. | Soir. | Vesper. Tempus vespertinum.
tardá. | Tardío. | Tardif. | Serotinus.
tardad. | Tardado. | Tardé. | Cunctatus.
tardánsa. | Tardanza. | Retardement. Délai. | Mora. Cunctatio. Tarditas.
tardar. | Tardar. | Tarder. | Morari. Cunctari. Tardare.
tardíssim. | Tardísimo. | Très tardif. | Tardissimus.
tarèa. | Tarea. | Tâche. | Pensum.
targêta. | Tarjeta. | Petit bouclier. Sculpture sur le cadre d'un tableau. | Parmula. Emblemma.
tarífa. | Tarifa. | Tarif. | Pretiorum syllabus.
tarifad. | Tasado. | Taxé. | Aestimatus.
tarifar. | Tasar. | Taxer. | Taxare. Aestimare.
taríma. | Tarima. | Marche-pied. | Suppedaneum.
⁺**taringa**. | . | . | .
tarongèr. | Naranjo. | Oranger. | Malus punica.
tarongêta. | Naranjilla. | Petite orange. | Minutum pomum punicum.
tarónja. | Naranja. | Orange. | Malum punicum.
⁺**tarónja ágra.** | Naranja agria. | Bigarade. | Malum aureum asperum.
taronjáda. | Naranjazo. | Coup d'orange. | Mali punici ictus.
tárrec. | Hormino. | Toute bonne. | Horminium. Sclarea.
tartamús. | Tartamudo. Tartajoso. | Béque. | Balbus. Blaesus.
tartamussetjar. | Tartamudear. | Bégayer. | Balbutire.
tartána. | Tartana. | Tartane. | Linter. Scapha. Phasellus.
tártar. | Tártaro. | Tartre. | Tartarum.
tártaro. | Tártaro. | Le tartare. L'enfer. | Tartarus.
tarúl̃la-marúl̃la. | Pizpirigaña. | Pince-minette. | Ludus vellicantium manus.
tas. *Pronóm.* | Tus. | Tes. | Tuae.
tásca. | Tarea. Tanda. | Tâche. | Pensum.
tascò. | Cuña. | Coin. | Cuneus.
tássa. | Taza. | Tasse. | Crater. Poculum.
tassêta. | Tacita. Tacica. | Petite tasse. | Pocillum.
tást. | Catadura. Cata. | Essai. | Degustatio.
tástá, ô ***fèr tástá.*** | Bambalear. | Chanceler. | Titubare.
tastad. | Catado. Probado. Gustado. | Goûté. | Probatus.
tástalást. | Juego de alfileres. | Jeu des epingles. | Acuum ludus.[266]
tastar. | Catar. Probar. Gustar. | Goûter. | Probare.
tástaras. | Tastara. | La partie la plus grosse du son. | Furfur crassior.

266. **tástalást**] tástalást *A*: tántalást *B*.

tastarínas. *V.* ***fèr tastarínas.*** | Bambalear. | Dandiner. | Titubeare.
tátxa. | Tacha. | Clou plus gros que la broquette. | Clavulus.
tatxonad. | Tachonado. | Garni de clous. | Clavis distinctus.
tatxonar. | Tachonar. | Garnir de clous. | Clavis distinguere.
tatxêta. | Tachuela. | Broquette. | Clavulus.
tatxêta, *de sabatèr.* | Broca. | Clou de fer à deux têtes. | Sutorius clavus.
táula. | Mesa. Tabla. | Planche. Table à manger. | Tabula. Mensa.
tauládo. | Tablas. Tablado. | Echafaut. Espéce d'amphithéatre. | Spectaculum.
⁺**taulaplòm.** | Catheto. | Cathète. Ligne perpendiculaire, ou ploms. | Cathetus.
taulèll. | Tablero. | Comptoir de marchand. | Abacus.
taulèll. *En los hórts.* | Tabla. Tablar. | Planche. Couche. Carreau. | Area hortensis.
taulèta. | Mesilla. Tablilla. | Tablette. | Tabella.
taulêtas. | Tableta. Pastilla. | Trochisque. | Trochiscus.
taulò. | Tabla. | Planche. Ais. | Tabula.
taumatúrgo. | Taumaturgo. | Thaumaturge. | Thaumaturgus.
Taúro. | Tauro. | Taureau. | Taurus.
tautología. *Repeticiò inútil de la matèxa cósa.* | Tautología. | Tautologie. | Tautologia.
tavaióla. | Toalla. Paño de manos. | Essuie-main. | Manutergium.
tavaióla d'el St. Crísto. | Pañetes. | Tablier qu'on attache aux Crucifix. | Subligacula. Femoralia.
tavèl̃la. *En la róba.* | Pliegue. | Pli. Ride. | Ruga. Sinus. Plicatura.
tavel̃lad. | Arrugado. Atavillado. | Plié. Ridé. | Rugatus. Complicatus.
tavel̃lar. | Arrugar. Atavillar. | Plier. Rider. | Rugare. Complicare.
tavérna. | Taberna. | Taverne. | Taberna vinaria.
tavernèr. | Tabernero. | Tavernier. | Caupo.

te

te. *Pronóm.* | Te. | Te. | Tibi. Te.
tè. *V.* ***jás.*** | Toma. | Tiens. | Accipe.
té. | Thé. | Thé. | Theia.
teatrál. | Teatral. | Théatral. | Theatralis.
teátro. | Teatro. | Théatre. | Theatrum.
teb. | Tibio. | Tiéde. | Tepidus.
tècla. | Tecla. | Touches d'une orgue. | Organi musici pinnae.
teclát. | Teclado. | Clavier d'une orgue. | Organi musici sonorae tessellae.
⁺**técnic,** ô ***artificiál.*** | Tecnico. Artificioso. | Technique, ou artificiel. | Technicus.
tècsto. | Texto. | Texte. | Textus.
tecstuál. | Textual. | Textuaire. | Textualis.
tecstúra. | Textura. Texedura. | Tissure. | Textura.
teia. *Llèña.* | Tea. | Bois de pin. | Taeda.
teia. *Tèst redò.* | Tejo. | Tuileau. | Discus.
teia, ô ***jóg de la teia.*** | Tejo. Tangano. | Jeu du palet. | Disci ludus.
tel. | Tela. | Pellicule. | Pellicula. Tunica.
tel de llèt, *etc.* | Tela. Lapa. | Pellicule de la surface des liqueurs. | Spummea crusta.
⁺**tel d'óu.** | Binza. Farfara. | La pellicule qui revêt l'oeuf en dedans. | Hymen.
tela. | Lienzo. Tela. | Toile. | Tela.
tela. *V.* ***sagí.*** | Entresijos. Mesenterio. | Mésentere. | Mesenterium.
⁺**tela satína.** *V.* ***bugarám.*** | Zangala. | Bougran. | Tela gummi oblita.
telegráf. | Telegrafo. | Telegrafe. | Telegrafus.
telèr. | Telar. | Métier, Ouvroir de tisserand. | Textrina.
telèr, *de brodar.* | Bastidor. | Chassis. Métier pour faire de la broderie. | Lignei cancelli.
telería. | Lencería. | Lingerie. | Officina lintearia.
telescópio. | Telescopio. | Télescope. | Telescopium.
telóni. | Telonio. | Douane. Bureau. | Telonium.
tem. | Tomillo. | Thym. | Thymum.
tèma. | Thema. | Entêtement. Opiniâtreté. | Pertinacia.
temátic. | Themático. | Selon le thême. | Quod secundum thema.
temátic. | Themoso. | Têtu. Opiniâtre. | Pertinax. Pervivax.
tème. | Thema. | Thême. | Thema.
temer. | Temer. | Craindre. Avoir peur. | Timere. Formidare. Pavere.
temerári. | Temerario. | Téméraire. | Temerarius.
temeráriamènt. | Temerariamente. | Témérairement. | Temerè. Imprudentèr.
temeridad. | Temeridad. | Témérité. | Temeritas. Imprudentia.
temíble. | Temeroso. Formidable. | Redoutable. Formidable. | Formidabilis. Formidandus.
temòr. | Temor. | Crainte. Peur. | Timor. Formido. Metus.
temorèg. *V.* ***tímido.*** | Tímido. | Timide. Craintif. | Timidus.
temoròs. | Temeroso. | Timide. Craintif. | Timidus.
temorosíssim. | Temerosísimo. | Très craintif. | Pavidissimus.

temòs. | Themoso. | Têtu. Opiniâtre. | Pertinax. Pervivax.
temperad. | Temperado. Templado. | Temperé. | Temperatus.
temperádamènt. | Templadamente. | Modérément. | Temperatè. Moderatè.
temperadíssim. | Templadísimo. | Très temperé. | Temperatissimus.
temperamènt. | Temperamento. | Tempérament. Température. | Habitus. Temperamentum.
temperáncia. | Templanza. | Tempérance. | Temperantia.
temperánt. | Temperante. | Tempérant. | Temperans.
temperar. | Temperar. Templar. | Tempérer. | Temperare. Moderare.
temperár-se. | Templarse. | Se modérer. | Moderari. Sedari.
tempérie. | Temperie. | Tempérament. | Temperies.
tempestad. | Tempestad. | Tempête. | Tempestas. Procella.
tempestíu. | Tempestivo. | Opportun. Favorable. | Tempestivus.
tempestuòs. | Tempestuoso. | Orageux. Tempêtueux. | Tempestuosus. Procellosus.
templad. *Nóm.* | Templado. | Tempérant. Sobre. | Moderatus.
⁺**templad.** *Vèrb.* | Templado. | Tempéré. | Temperatus.
templádamènt. | Templadamente. | Modérément. | Temperatè. Parcè. Moderatè.
templánsa. | Templanza. | Tempérance. | Temperantia.
⁺**templar.** | Templar. | Tempérer. | Temperare. Moderare.
templáris. | Templarios. | Templiers. | Templarii.
temple. | Temperatura. Temple. | Tempérament des corps. Le caractère. | Temperies. Indoles.
tèmple. | Templo. | Temple. | Templum.
temporáda. | Temporada. | Espace de tems indéfini. | Temporis spatium.
temporál. | Temporal. | Temporel. | Temporalis.
temporál. | Temporal. | Orage. Tempête. | Tempestas. Procella.
temporalidad. | Temporalidad. | Temporalité. | Reditus. Proventus.
temporalisad. | Temporalizado. | Rendu temporel. | Temporarium constitutus.
temporalisar. | Temporalizar. | Rendre temporel. | Temporarium constituere.
temporálmènt. | Temporalmente. | Pour un tems. | Ad tempus.
tèmporas. | Témporas. | Les quatre tems. | Dies quatuor temporum.
temprá. | Temprano. | Précoce. Prématuré. | Praematurus.
tèms. | Tiempo. | Tems. | Tempus.
temud. | Temido. | Craint. | Formidatus.
tenacidad. | Tenacidad. | Ténacité. Opiniâtreté. | Tenacitas. Pertinacia. Pervicacia.
tenacíssim. | Tenacísimo. | Très ténace. Très opiniâtre. | Tenacissimus. Pervicacissimus.
tenás. | Tenaz. | Ténace. Opiniâtre. | Tenax. Pertinax.
tenásmènt. | Tenazmente. | Opiniâtrement. | Tenacitèr.
tenca. *Pèx.* | Tenca. | Tanche. | Tinca.
tènda. | Tienda. | Tente. Pavillon. | Tentorium.
tendaról. | Tienda. Tendal. | Tente. Banne. | Tentorium. Velamen.
tenderêt. *Jóg de cártas.* | Tenderete. | Jeu de cartes. Espéce de Ferme. | Chartarum ludus.
téndre. | Tierno. | Tendre. | Tener.
téndre d'uis. | Tierno de ojos. | Qui a les yeux tendres. | Lippus.
tendrêsa. | Terneza. Ternura. | Tendresse. | Tener amor.
tendríssim. | Ternísimo. | Très tendre. | Tenerrimus.
tendròr. | Ternura. Terneza. | Tendreté. Tendreur. | Teneritas. Teneritudo.
tendrúm. | Ternilla. | Cartilage. Tendon. | Cartilago.
tendrúms de víña. | Tigeretas. | Tendrons de la vigne. | Capreoli.
tènebras. | Tinieblas. | Ténébres. | Tenebrae. Caligo.
tenebròs. | Tenebroso. | Ténébreux. Obscur. | Tenebrosus. Obscurus.
tenebrosidad. | Tenebrosidad. | Obscurité. Ténébres. | Tenebrae. Caligo.
tenebrosíssim. | Tenebrosísimo. | Très ténébreux. Très obscur. | Tenebrosissimus.
tenèra. | Thetera. | Thétiére. | Vas ad coquendum the.
tenir. | Tener. | Tenir. | Tenere.
tenír-se. | Tenerse. | Se tenir ferme. | Consistere.
tenòr de veu. *Músic.* | Tenor. | Taille. | Media vox.
tenòr de vída. | Tenor. | Genre de vie égal. | Tenor.
tentaciò. | Tentacion. | Tentation. | Tentatio. Animi motus.
tentad. | Tentado. | Tenté. | Tentatus.
tentadòr. | Tentador. | Tentateur. | Tentator.
tentar. | Tentar. | Tenter. | Tentare.
tentatíva. | Tentativa. | Tentative. | Experimentum. Tentamen.

ténti-poténti. | Á tente bonete. | À n'en pouvoir plus. | Usque ad extremum.
tentína. | Golpe. | Coup. | Ictus.
ténuamènt. | Tenuamente. | Foiblement. | Tenuitèr.
tenuïdad. | Tenuidad. | Ténuité. | Tenuitas.
ténuo. | Tenue. | Menu. Mince. | Tenuis.
tenúta. | Tenuta. | Possession des fruits. | Tenuta.
tenutári. | Tenutario. | Qui appartient au possessoire d'un fonds litigieux. | Tenutarius.
teóleg. | Teólogo. | Théologien. | Theologus.
teológál. | Teologal. | Théologal. | Theologalis.
teología. | Teología. | Théologie. | Theologia.
teológic. | Teológico. | Théologal. | Theologicus.
teológicamènt. | Teológicamente. | Théologiquement. | Theologicè.
teorèma. | Teorema. | Theorême. | Theorema.
teóric. | Teórico. | Théorique. | Theoricus.
teórica. | Teórica. Teoría. | Théorie. | Theoria.
tèrbol. | Turbio. Turbido. | Trouble. | Turbidus.
terbolí. | Turbion. Turbon. | Ondée de pluie. Orage qui vient tout à coup. | Alluvio. Nimbus.
tercèr. | Tercer. Tercero. | Troisiéme. | Tertius.
tercèramènt. | Terceramente. | Troisiémement. | Tertio.
tercêt. | Terceto. | Terset. | Tristicon.
tércia. | Tercia. | Tierce. | Tertia.
terciad. | Terciado. | Tiercé. | Terciò aratus. Tertiatum.
terciána. | Terciana. | Fiévre tierce. | Febris tertiana.
tercianári. | Tercianario. | Qui a la fievre tierce. | Febri tertianâ laborans.
tercianélla. | Tercianela. | Taffetas double qui a beaucoup de lustre. | Tela serica crassior pellulida.
terciar. | Terciar. | Tiercier. | Tertiò arare. Tertiare.
terciári. | Terciario. | Tierciaire. | Tertiae regulae professor.
térco. | Terco. | Têtu. Obstiné. Opiniâtre. | Pertinax. Pervivax. Tenax.
terebínto. *Ábre.* | Terebinto. | Térébinthe. | Terebinthus.
Teréncio. *Nóm d'hómê.* | Terencio. | Terence. | Terentius.
tergiversaciò. | Tergiversacion. | Tergiversation. | Tergiversatio.
tergiversad. | Tergiversado. | Tergiversé. | Tergiversatus.
tergiversar. | Tergiversar. | Tergiverser. | Tergiversare.
terlís. | Terliz. | Treillis. Triple en lisse. | Trilix.
tèrme. | Termino. | Terme. | Finis. Terminus. Meta. Limes.
tèrme. | Termino. | Terme. Mot. | Verbum.
termêt. | Terminillo. | Terme affecté. | Vocabulum fucatum.
terminaciò. | Terminacion. | Terminaison. | Vocis terminatio.
terminad. | Terminado. | Terminé. | Terminatus.
terminánt. | Terminante. | Terminant. | Terminans.
terminar. | Terminar. | Terminer. | Terminare.
terminatíu. | Terminativo. | Respectif. Rélatif. | Terminativus.
termíni. | Termino. | Terme, tems préfix et limité. | Praefinitum tempus.
termómetro. | Termómetro. | Thermométre. | Thermometrum.
termót. | Terminote. | Terme affecté. | Vocabulum insolens.
térn. | Terno. | Vêtement de trois Prêtres qui disent la grande messe. | Trium ecclesiasticorum sacra vestimenta.
térna. | Terna. | Proposition de trois personnes pour remplir un emploi. | Ternarium.
ternál. | Garrucha. | Poulie. | Trochlea.
ternári. | Ternario. | Ternaire. | Ternarius.
ternúra. | Ternura. Terneza. | Tendresse. Amour. | Tener amor.
terquedad. | Terquedad. | Entêtement. Obstination. | Pervicacia. Pertinacia.
térra. | Tierra. | Terre. | Terra.
terrad. | Azotea. Terrado. Terrero. | Terrasse. Donjon. | Solarium. Fastigium.
terráda, ô ***terrássa.*** | Terrado. | Terrasse. | Solarium. Terreum tectum.
térra-nóva. | Novales. | Novale. | Novalis.
terrálla. | Loza. | Fayance. | Faventia.
térraplê. | Terraplen. | Terreplain. | Agger.
térraplenad. | Terraplenado. | Fait en terrasse. | Terrâ completus.
térraplenar. | Terraplenar. | Construire un terreplain. | Aggerare. Terrâ complere.
terremóto, ô ***térratremòl.*** | Terremoto. Tremolina. | Tremblement de terre. | Terrae motus.
terrenál. | Terrenal. | Terrestre. | Terrenus.
terrèno. | Terreno. | Terrestre. | Terrenus.
terrèno. *V.* ***territóri.*** | Territorio. | Territoire. | Territorium.
térreo. | Terreo. | De terre. | Terreus.
terrèstre. | Terrestre. | Terrestre. | Terrestris.
terrêta. | Terrezuela. | Terrein de peu d'étendue. | Ager parvus.
terretáno. *V.* ***rústic.*** | Rústico. | Rustre. Rustaud. | Rusticus. Rusticanus.
terribilidad. | Terribilidad. | Ce qui rend une chose terrible. | Atrocitas. Ferocitas.

terribilíssim. | Terribilísimo. | Très terrible. | Valdè terribilis.
terríblamènt. | Terriblemente. | Terriblement. | Horridè. Valdè atrocitèr.
terríble. | Terrible. | Terrible. | Terribilis.
terrícola. | Terrícola. | Habitant de la terre. | Terricola.
terríssa. | Vidriado. | Poterie vernissée. | Plumbagine infecta fictilia.
territóri. | Territorio. | Territoire. | Territorium.
terròr. | Terror. | Terreur. | Terror.
terròs. | Terroso. | Terreux. | Terrosus.
terrós. | Terron. | Motte de terre. | Gleba.
terrossad, ô ***aterrossad.*** | Aterronado. | Formé en motes. | In glebas coactum.
terrossár-se, ô ***aterrossár-se.*** | Aterronarse. | Se former en motes. | In glebas cogi.
terrossêt. | Terroncillo. | Petite motte de terre. | Gleba. Grumulus.
térs. | Tercio. | Troisiéme. | Tertius.
térsa. | Tercia. | Tiers. La troisiéme partie d'un tout. | Tertia pars in mensurâ.
tertúlia. | Tertulia. | Assemblée. | Familiaris congressus.
tertuliáno. | Tertuliano. Tertulio. | Qui assiste aux assemblées. | Familiaris congressûs socius.
tésis. | Thesis. Conclusion. | These. | Thesis.
tèssas. *V.* ***servar las tèssas.*** | Tenerse las tiesas. | Tenir tête à quelqu'un. | Firmitèr obsistere.
tèsso. | Tieso. | Grave. Circonspect. | Rigidus. Gravis.
tèst. | Tiesto. | Têt. Tesson. | Testa.
tèst de flórs. | Tiesto. Pote. Maceta. | Pot à mettre des fleurs. | Vas fictile.
tèsta. | Testa. | Le crane. | Caput.
tèsta de móro. *Náutic.* |. | Tête de more. Chouquet. |.
testad. | Testado. | Testé. | Testatus.
testadòr. | Testador. | Testateur. | Testator.
testamènt. | Testamento. | Testament. | Testamentum.
testamentári. | Testamentario. | Testamentaire. | Testamentarius.
testamentária. | Testamentaria. | Exécution testamentaire. | Executio testamentaria.
testar. | Testar. | Tester. | Testari.
testarrud. | Testarudo. Cabezudo. | Têtu. | Capitosus. Pertinax.
testêt. | Cacharro. | Têt. | Testa.
⁺**testêts.** *Jóg.* | Tarreñas. | Cliquettes. | Crotalum.
testícul. | Testiculo. | Testicule. | Testiculus.
testificaciò. | Testificacion. | Témoignage. | Testificatio.
testificad. | Testificado. | Certifié. Attesté. | Testificatus.
testificar. | Testificar. | Témoigner. | Testificari.
testimóni. | Testigo. | Témoin. | Testis.
testimóni. | Testimonio. | Témoignage. | Testimonium.
testimoniáls. | Testimoniales. | Testimoniaux. | Litterae testimoniales.
tetrágono. | Tetrágono. | Tétragone. | Tetragonus.
tétric. | Tétrico. | Tétrique. | Tetricus.
tetzonêta. | Crisalide. | Chenille qui devient papillon. | Chrysalis.
tèu. ***Tèua.*** | Tuyo. Tuya. | Tien. Tienne. | Tuus, a, um.
teula. | Teja. | Tuile. | Tegula.
teuláda. | Tejado. | Toit d'une maison. | Tectum.
teulèr. | Tejero. | Tuilier. | Tegularius figulus.
teulèra. | Tejar. | Tuilerie. | Tegularia figulina.
teulêta. | Tejuela. | Petite tuile. | Tegulae frustum.
tèx. *Ábre.* | Texo. Tejo. | If. | Taxus. Smilax.

ti

tía. | Tia. | Tante. | Amita.
tiá. | Cazuela. | Casserole de terre. | Fictile pultarium.
tiára. | Tiara. | Tiare. | Thiara.
tibiêsa. | Tibieza. | Tiédeur. | Tepor.
tíbio. | Tibio. | Tiéde. | Tepidus. Segnis.
Tibúrcio. *Nóm d'hómê.* | Tiburcio. | Tiburce. | Tiburtius.
tiènto. | Tiento. | Circonspection. Réflexion. | Attentio.
tígre. | Tigre. | Tigre. | Tigris.
tildad. | Atildado. Tildado. | Censuré. Critiqué. | Notatus.
tildar. | Atildar. Tildar. | Censurer. Critiquer. | Notare.
tílla. | Tilde. | Accent. Point. | Accentus. Apex.
tímba. *V.* ***recíngle.*** | Derrumbadero. Risco. | Lieu élévé et fort escarpé. | Locus praeceps, praeruptus.
timbál. | Timbal. Atabal. | Tymbale. | Tympanum.
timbalèr. | Timbalero. | Tymbalier. | Tympanotriba.
timbalêt. | Timpanillo. Atabalillo. | Petite tymbale. | Parvum tympanum.
timbaletjad. | Tamborileado. | Tambouriné. | Tympano concrepitus.
timbaletjar. | Tamborilear. | Tambouriner. | Tympano concrepare.

tímbo. *V.* ***panxò.*** | Hartazgo. | Rassassiement. | Saturatio. Satietas.
timiáma. *Perfúm.* | Timiama. | Parfum. Pastille à bruler. | Thymiama.
timidamènt. | Timidamente. | Timidement. | Timidè.
timididad. | Timidez. | Timidité. | Timiditas. Pavor.
tímido, ô ***temorèg.*** | Timido. | Timide. Craintif. | Timidus.
timò. | Timon. | Timon. Gouvernail. | Temo.
timonèr. | Timonero. | Timonier. | Nauclerus. Clavi ductor.
timorad. | Timorato. | Timoré. Scrupuleux. | Religioso timore ductus.
tímpano d'imprènta. | Tímpano. | Tympan. | Tympanum typographicum.
tímpano de l'oreia. | Tímpano. | Tympan. | Auditûs tympanum.
tinéncia. | Tenencia. | Lieutenance. | Vicarii munus.
tinènt. | Teniente. | Lieutenant. | Vicarius.
tíno. | Tino. | Jugement. Discerniment. | Judicium. Prudentia.
tint. | Tinte. Tinta. | Teint. | Color. Pigmentum.
tínta. | Tinta. | Encre à écrire. | Atramentum.
tintèr. | Tintero. | Encrier. | Atramentarium.
tintorèr. | Tintorero. Tintor. | Teinturier. | Tinctor.
tintúra. | Tintura. | Teinture. | Tinctura.
tíña. | Tiña. | Teigne. | Porrigo.
tíña. *Hèrba.* | Alsine. Oreja de raton. | Morgéline. | Alsine. Morsus gallinae.
tiñeta. | . | . | .
tiñid. | Tenido. | Teint. | Tinctus.
tiñir. | Teñir. | Teindre. | Tingere.
tiñír-se. | Tomar color. | Prendre couleur. | Colorari.
tiñòs. | Tiñoso. | Teigneux. | Porrigine affectus.
tiò. | Tizon. | Tison. | Torris. Titio.
tionáda. | Tizonazo. | Coup de tison. | Titionis ictus.
tionêt. | Tizoncillo. | Petit tison. | Exiguus titio.
tiorba. *Músic.* | Tiorba. | Théorbe. Thuorbe. | Citharae species.
tip. *V.* ***fárt.*** | Harto. Hartazgo. | Rassasiement. | Saturatio. Satietas.
típle. | Tiple. | Le dessus. | Acutior vox.
tir. | Tiro. | Coup. Jet. | Explosio. Contorsio. Jactus.
tirá. | Tirano. | Tyran. | Tyrannus.
tirabuxò. *V.* ***sacatrápos.*** | Tirabuzon. | Tire-bouchon. | Instrumentum ad obturamentum extrahendum.
tirad. | Tirado. | Tiré. | Tractus.
tiráda. | Tirada. | Traite. | Longitudo. Distantia.
tiradòr. | Tirador. | Tireur. | Dexter collinator.
tiraĺlònga. | Tiramira. Retahila. | File. | Series.
tiránamènt. | Tiranamente. | Tyranniquement. | Tyrannicè.
tiranía. | Tiranía. | Tyrannie. | Tyrannis.
tiránic. | Tiranico. | Tyrannique. | Tyrannicus.
tiránicamènt. | Tiránicamente. | Tyranniquement. | Tyrannicè.
tiranisad. | Tiranizado. | Tyrannisé. | Tyrannicè vexatus.
tiranisar. | Tiranizar. | Tyranniser. | Tyrannicè vexare.
tiránt. | Tirante. | Tirant. | Contrahens.
⁺**tiráña.** | Viento colado, ó acanalado. | Vent coulis. | Ventus per rimam immissus.
tirapéu. | Tirapié. | Tirepied. | Sutoria stapeda.
tirar. | Tirar. Echar. | Tirer. Jetter. | Jaculari. Vibrare.
tirár-se. | Lanzarse. Arrojarse. Echarse. | S'élancer. | Irruere.
tirás. *V.* ***rastèll.*** | Rastrillo. Batidera. | Rateau. Rabot. Gache. | Rastrum. Rutabulum. Calcaria ascia.
tirêta. | Agujeta. | Aiguillette. | Ligula adstrictoria.
tirêta de bóu. | Corbacho. | Nerf de boeuf. | Nervus. Sentica.
tirò. | Tiron. Bisoño. | Novice. Apprentif. | Tyro.
tirocíni. | Tirocinio. | Apprentissage. | Tyrocinium.
tírria. | Ojeriza. Tirria. | Mauvaise volonté. Antipathie. | Insana oppositio. Antipathia.
tisána. | Tisana. | Tisane. | Ptisanarium.
tísic. | Tísico. Trefe. | Phthisique. | Phthisicus.
tísica. | Tísica. Tisis. Trefedad. | Phthisie. | Phthisis.
tíssu. | Tisú. | Tissu. | Textum.
títera. | Títere. | Marionnette. | Automa.
titerèro. | Titiretero. | Joueur de marionnettes. | Automatum actor.
titillaciò. | Titilacion. | Chatouillement. | Titillatio.
títol. | Título. | Titre. | Titulus. Inscriptio.
titubead. | Titubeado. | Chancelé. Vacillé. | Titubatum. Vacillatum.
titubeánt. | Titubeante. | Chancelant. Vacillant. | Titubans. Nutens.
titubear. | Titubear. | Chanceler. Vaciller. | Titubare. Nutare. Vacillare.
titulad. | Intitulado. | Intitulé. | Inscriptus.
titulár. *Nóm.* | Titular. | Titulaire. | Titularis.
titulár. *Vèrb.* | Intitular. | Intituler. | Inscribere.
tixid. *Nóm.* | Texido. | Tissu. | Textus.

tixid. *Vèrb.* | Texido. | Tissu. | Textum.
tixidòr. | Texedor. | Tisserand. | Textor.
tixidòrs. *Animál d'áigua.* | . | . | Tipula.
tixidúra. | Texedura. | Tissure. | Textura.
tixir. | Texer. | Tistre. | Texere.

to

tó. | Tono. | Ton. | Tonus.
+toása. | Toesa. | Toise. | Orgyia.
tòba. ***Retjóla crúa.*** | Adobe. | Brique de terre crue. | Later crudus.
tòba de las dènts. | Toba. Sarro. | Carie. Tartre. | Scabritia dentium. Caries.
tóc. | Toque. Golpe. | Coup. | Ictus.
tóca. | Cinta. | Ruban. | Vitta.
tocad. | Tocado. | Touche. | Tactus.
tocáda. | Tocata. Tonada. | Sonate. | Symphonia.
tocádo. | . | . | .
tocáio. | Tocayo. Colombroño. | Qui porte le même nom qu'un autre. | Cognomines.
tocamènt. | Tocamiento. | Attouchement. | Tactio. Attrectatio.
tocánt. | Tocante. | Touchant. | Quod attinet.
tocar. | Tocar. | Toucher. | Tangere.
tocár-se. | Rozarse. Tropezarse. | Se donner une atteinte. | Collidere.
tocinêt. | Cochinillo. Lechon. | Pourceau. | Sus. Porcus.
tocíno. *V.* ***pórc.*** | Puerco. Cochino. Cerdo. | Cochon. Porc. | Porcus.
tòfa de la nèu. | Ampo de la nieve. | Blancheur de la neige. | Nivis candor.
tòfona. *V.* ***trúfla.*** | Criadilla, ó turma de la tierra. | Truffe. | Tuber.
tóga. | Toga. | Toge. Robe. | Toga.
togad. | Togado. | Qui a droit de porter la robe. | Togatus.
tóldo. | Toldo. | Pavillon. Petite tente. | Umbella.
toleráble. | Tolerable. | Tolerable. | Tolerabilis.
tolerad. | Tolerado. | Toleré. | Toleratus.
toleráncia. | Tolerancia. | Tolerance. | Tolerantia.
toleránt. | Sufriente. | Endurant. | Tolerans. Patiens.
tolerar. | Tolerar. | Tolerer. | Tolerare. Pati.
tóllê-tóllê. | Tolle-tolle. | Tolle-tolle. | Tolle-tolle.
tom. | Tomo. | Tome. | Tomus.
tomad. *V.* ***prês.*** | Tomado. | Pris. | Captus.
tomaní. | Cantueso. | Stécas. | Staecas.
tomar. *V.* ***pendrer.*** | Tomar. | Prendre. | Capere.
tomátig. | Tomate. | Pomme d'amour. | Pomum solanum.
tomatiguèra. | Tomatera. | Pomme d'amour. | Solanum pomiferum.
tòmb. | Vuelta. | Chûte. Tour. | Devolutio.
tòmba, ô ***cáxa de mórt.*** | Ataud. Feretro. | Cercueil. Biére. | Sandapila. Feretrum.
tombad. | Tumbado. | Tombé. | Devolutus.
tombáda. | Tumbo. Tumba. | Chûte. | Devolutio.
tombar. | Tumbar. | Tomber. | Devolvi.
tombetjad. | Tambaleado. | Chancelé. | Nutatus.
tombetjar. | Tambalear. | Chanceler. | Nutare.
tompéu. *V.* ***entornpéu.*** | Rodapié. | Soubassement. | Circumductum tegumentum.
ton. *Pronóm.* | Tu. | Ton. | Tuus.
tonáda. | Tonada. | Air. | Cantus. Modulatio.
tonadêta, ô ***tonadílla.*** | Tonadica. Tonadilla. | Petit air. Petite chanson gaie. | Canciuncula.
tonamènt. | Trasquiladura. | Tonte. | Tonsio.
tondrer. | Trasquilar. | Tondre. | Tondere.
+tondrer els cabeis, *per ignomínia.* | Motilar. | Tondre les cheveux, par ignominie. | Tondere. Radere.
tonedís. | Tundizno. Borra. | Tonture. Bourre. | Tomentum.
tonedòr. | Trasquilador. | Tondeur. | Tonsor.
toneláda. | Tonelada. | Tonneau. | Duorum doliorum capacitas in navi.
tonèll. | Tonel. | Tonneau. | Amplum dolium ligneum.
tonsúra. | Tonsura. | Tonsure. | Tonsura ecclesiastica.
tonsurad. | Tonsurado. | Tonsuré. | Tonsurâ clericali insignitus.
tonsurar. | Tonsurar. | Tonsurer. | Tonsuram clericalem conferre.
tontamènt. | Atontadamente. | À l'étourdie. | Inconsideratè.
tontás. | Tontazo. | Grand sot. | Valdè stupidus.
tontedad, ô ***tontería.*** | Tontedad. Tonteria. | Sottise. Niaiserie. | Ineptia. Stultitia.
tònto. | Tonto. | Sot. Niais. | Stupidus. Stolidus.
topácio. | Topacio. | Topaze. | Topasus.
topad. | Topado. | Choppé. Heurté. | Illisus.
topáda. | Topada. Topetada. | Heurt. Coup de tête que se donnent les beliers. | Arietatio. Verticis collisio.
topadòr. | Topador. Topetudo. | Qui choppe. Qui heurte. | Cornupeta.
topar. | Topar. Topetar. | Chopper. Heurter. | Illidere.
topèr, ô ***topèto.*** | Tupé. Copete. | Toupet. | Antix.
topetò. | Tope. | Heurt. | Collisio.
tópic. | Tópico. | Topique. | Topicus.
tòpo. *Interj.* | Tope. Venga la mano. | Tôpe. | Annuo.
topografía. | Topografía. | Topographie. | Topographia.

topográfic. | Topográfico. | Topographique. | Topographicus.
topògrafo. | Topógrafo. | Topographe. | Topographus.
torbellí. | Torbellino. | Tourbillon. Typhon. | Turbo.
torbiguèras. | Cenogil. | Jarretiére. | Periscellis.
tórcabòcas. *V.* ***tovaiò.*** | Servilleta. | Serviette. | Mantile.
torcad. | Limpiado. | Nettoyé. | Mundatus.
torcar. | Limpiar. | Nettoyer. | Mundare.
torcár-se. | Limpiarse. | Se nettoyer. | Mundare se.
torcedòr, ô ***torsedòr.*** | Torcedor. | Torture. Tourment. | Cruciatus. Angor.
[+]**torcedòr,** ô ***torsedòr.*** | Acial. | Moraille. | Pastomis.
tórcer, ô ***tórser.*** | Torcer. | Tordre. | Torquere.
tórcer-se, ô ***tórser-se.*** | Torcerse. | Se courber. | Curvari.
torcimènt, ô ***torsimènt.*** | Torcimiento. | Courbement. | Flexio. Curvatio.
torciò. *V.* ***torsúda.*** | Torcedura. | Tortillement. | Torsio.
tórcul. *Prèmsa petíta.* | Tórculo. | Pressoir. Petite presse. | Torculum. Torcular.
tòrd. *Aucèll.* | Tordo. Zorzal. | Grive. Becfigue. | Turdus. Ficedula.
[+]**tòrd borèll.** |. | Lintorne. | Turdus pilaris.
toretjad. | Toreado. | Qui a combattu les taureaux. | Tauros agitatus.
toretjadòr. | Toreador. | Qui combat les taureaux. | Taurorum agitator.
toretjar. | Torear. | Combattre les taureaux. | Tauros agitare.
toril. | Toril. | Loge où l'on enferme les taureaux. | Taurile.
tormèll. | Tobillo. | L'os de la cheville du pied. | Talus tibiae.
tormènt. | Tormento. | Tourment. | Tormentum.
tormènta. | Tormenta. | Tourmente. Tempête. | Procella. Tempestas.
tormentar. *V.* ***atormentar.*** | Atormentar. | Tourmenter. | Torquere.
torn. | Torno. Exe. | Rouët à filer. | Tornus.
tornabòda. | Tornaboda. | Le lendemain des noces. | Repotia.
tornad. | Tornado. Vuelto. | Retourné. Restitué. | Reversus. Restitutus.
tornáda. | Tornada. Vuelta. | Retour. | Reversio. Remeatus.
tornaguía. | Tornaguia. | Acquit à caution. | Portorii solutaria schedula.
tornar. | Tornar. Volver. | Retourner. Restituer. | Revertere. Restituere.
tornár-se. | Volverse. | Se tourner. | Se vertere.
tornár-s'en. | Volverse. | S'en retourner. | Se recipere. Gradum revocare.
tòrnas. | Contrapeso. | Ce qu'on donne par dessus le poids. | Superpondium.
tornèr. | Tornero. | Tourneur. | Tornator.
tornèra. | Tornera. | Touriére. | Monialis rotae loculae assistens.
tornêt. | Tornillo. | Clou à vis. | Versatilis clavus.
tornetg. | Torneo. | Tournoi. | Equestre certamen.
tornetjad. | Torneado. | Tourné. | Tornatus.
tornetjad. | Castrado. | Châtré. Bistourné. | Castratus. Inversus.
tornetjadòr. | Torneador. Tornero. | Tourneur. | Tornator.
tornetjar. | Tornear. | Tourner. | Torno perficere.
tornetjar. | Castrar. | Châtrer. Bistourner. | Castrare. Invertere.
[+]**tornílло.** | Tornillo. | Vis. | Cochlea. Exiguum torcular.[267]
tóro. *V.* ***bóu. Bráu.*** | Toro. | Taureau. | Taurus.
tòrp. *Remolí de nèu.* | Ventisca. | Bourasque de vent et de neige. | Nimbus. Procella.
tòrpê. | Torpe. | Lourd. | Turpis.
torpemènt. | Torpemente. | Lourdement. Honteusement. | Turpitèr.
torpêsa. | Torpeza. | Stupidité. Obscénité. | Hebetudo. Turpitudo.
torpíssim. | Torpísimo. | Très honteux. | Turpissimus.
torpíssimamènt. | Torpísimamente. | Très vilainement. | Turpissimè.
tòrra. | Torre. | Tour. | Turris.
tòrra. *V.* ***terrad.*** | Azotéa. | Donjon. | Fastigium.
torrad. | Tostado. Torrado. | Rôti. | Tostus. Adustus.
torráda. | Tostada. | Rôtie. | Panis segmentum tostum.
torradòr. | Tostador. | Celui qui rôtit. | Qui torret.
torradòra. | Tostador. | Instrument pour rôtir. | Ustrina.
torrar. | Tostar. Torrar. | Rôtir. | Torrere.
torrènt. | Torrente. | Torrent. | Torrens.
torrentáda. | Avenida. | Débordement d'eau. | Diluvies.
torrêta. | Torrejon. | Tourelle. Petite tour. | Turicula.
torróllera. *Aucèll.* | Cugujada. | Alouette. | Alaudae genus.
torsál. | Torzal. | Cordonnet. | Funiculus exiguus contortus.

267. **tornílло**] Tornílo *Ap*: Tornílло *A*.

torsedòr, ô ***torcedòr.*** | Acial. | Moraille. | Pastomis.
torsò. | Torcijon. Tortijon. | Colique. Tranchée. | Torsio. Tormen.
torsud. | Torcido. | Tordu. Tors. | Tortus. Contortus.
torsúda. | Torcedura. Retorcedura. | Tortillement. | Torsio.
⁺**torsúda de péu.** | Torsedura de pié. | Entorse de pied. | Distorsio.
tórt. | Tuerto. | Borgne. | Cocles. Luscus.
tórt. | Torcido. | Tortu. | Tortus. Distortus.
tortária. | Torcimiento. | Courbement. | Obliquitas. Flexio. Curvatio.
tortèra d'el fús. | Tortera. | Peson. Rouet d'un fuseau. | Verticillum. Fusi rotula.
tòrtora. | Tórtola. | Tourterelle. | Turtur.
tortráda. *V.* ***còca. Pastís.*** | Tortada. Torta. | Gâteau. Tourte. | Artocreatis genus.
tortrèra. | Tortera. Tartera. Torta. | Tourtiére. | Artopta.
tortúga. *Animál.* | Tortuga. | Tortue. | Testudo.
tortúga de finèstra, *etc.* | Taravilla. | Espéce de loquet de bois. | Obex mobile.
tortúra. | Tortura. | Torture. Question. | Tortura. Gehenna.
tòs. | Tos. | Toux. | Tussis.
tòs, *de tòndrer.* | Tundido. Trasquilado. | Tondu. | Tonsus.
toscamènt. | Toscamente. | Grossiérement. | Rusticè. Inurbanè.
tòsco. | Tosco. | Rude. Grossier. | Rudis. Inurbanus.
tossêta. | Tosecilla. | Toux affectée. | Tussicula.
tossid. | Tosido. | Toussé. | Tussitum.
tossir. | Toser. | Tousser. | Tussire.
tóst. | Presto. Luego. | À l'instant. | Statim. Confestim.
⁺**tóst,** ô ***tárd.*** | Tarde ó temprano. | Tôt ou tard. | Seriùs, ociùs.[268]
tot. | Todo. | Tout. | Totum.
totál. | Total. | Total. | Totus.
totalidad. | Totalidad. | Totalité. | Totum. Summa.
totálmènt. | Totalmente. | Totalement. | Omninò. Penitùs.
totestíu. *Aucèll.* | Fringilago. Monge. | Pinson. | Fringilla. Frigilla.
tothóm. | Todos. Qualquiera que. | Tout le monde. | Omnes.
⁺**tothu.** | Lo mismo. | La même chose. | Idem ac.
tot sól. *En el jóg de l'hómê.* | Sin carta. | Sans prendre. | Solus ludere.

268. **tóst**] Tôt *solament a B.*

tot tèms. | En todos tiempos. Siempre. | Toujours. | Semper.
tòtxo. *V.* ***tònto. Tòsco.*** | Tocho. Zafío. Gofo. | Sot. Niais. | Stupidus. Stolidus. Hebes.
tou. | Blando. Leudo. Fermentado. | Fermenté. | Fermentatus.
továias. *V.* ***estováias.*** | Manteles. | Nappe. | Mappa.
tovaiò. | Servilleta. | Serviette. | Mantile.
tòxa. | Tochedad. | Stupidité. Bétise. | Ruditas. Imperitia.
toxò. *Animál.* | Texon. | Tesson. Blaireau. | Meles. Melis.
toxud. | Testarudo. Obstinado. | Entêté. Obstiné. | Pertinax. Obstinatus.
toxudamènt. | Obstinadamente. | Opiniâtrement. | Pertinacitèr.

tr

trabad. | Trabado. | Qui s'est battu. | Pugnam initus.
trabái. | Trabajo. | Travail. | Labor. Opus. Aerumna.
trabaiad. | Trabajado. | Travaillé. | Laboratus.
trabaiadòr. | Trabajador. | Travailleur. | Operarius.
trabaiar. | Trabajar. | Travailler. | Laborare.
trabaiêt. | Trabajillo. | Travail léger. | Levis labor.
trabaiòs. | Trabajoso. | Pénible. Fatigant. | Difficilis. Arduus.
trabaiosíssim. | Trabajosísimo. | Très pénible. Très fatigant. | Summè difficilis.
trabar. | Trabar. | Se battre. En venir aux mains. | Pugnam inire.
trabár-se de paráulas. | Trabarse de palabras. | En venir aux injures. | Jurgiis certare.
trábea. *Róba talár.* | Trabea. | Robe précieuse à l'usage des Rois. | Trabea.
trabúc. | Trabuco. | Mousquet fort court. | Sclopetum brevius, sed amplius.
trabucad. | Volcado. Derribado. | Bouleversé. | Evolutus. Versus.
trabucáda. | Trabucazo. | Coup de mousquet. | Sclopeti explosio.
trabucar. | Volcar. Derribar. | Renverser. | Evertere. Subvertere.
trabucár-se. | Volcarse. | Se renverser. | Vertere se.
trabuquêt. | Peso. | Trébuchet. | Trutina monetaria.
trác. | Traque. | Le bruit que fait une fusée en crevant. | Sonitus rudis.
tractáble. | Tratable. | Traitable. | Tractabilis.
tractad. *Vèrb.* | Tratado. | Traité. | Tractatus. Actus.

tractad. *Nóm.* | Tratado. | Traité. Contrat. | Tractatus. Pactum.
tractadêt. | Tratadillo. | Petit traité. | Brevis tractatus.
tractadòr. | Tratador. | Entremetteur. | Pactor.
tractar. | Tratar. | Traiter. | Tractare. Discutere.
tractár-se. | Tratarse. | Se fréquenter. | Mutuâ familiaritate agere.
trácto. | Trato. | Traitement. | Agendi ratio.
tradiciò. | Tradicion. | Tradition. | Traditio.
traducciò. | Traduccion. Translacion. | Traduction. | Traductio. Versio.
traductòr. | Traductor. | Traducteur. | Traductor. Translator.
traduhid. | Traducido. Vertido. | Traduit. | Traductus. Versus.
traduhir. | Traducir. Vertir. | Traduire. | Vertere.
trafalgar. *Róba.* | Trafalgar. | Trafalgar. | Tela vulgò nuncupata Trafalgar.
tráfeg. | Trafago. | Trafic. | Negotiatio. Commercium.
trafegad. | Trafagado. | Trafiqué. | Negotiatus.
trafegadòr. | Enredador. | Brouillon. Turbulent. | Homo inquies.
tráfegar. | Trafagar. | Trafiquer. | Mercari.
trafíca. | Tráfico. Traficacion. | Trafic. | Mercatura.
traficad. | Traficado. | Trafiqué. | Negotiatus.
traficánt. | Traficante. | Traficant. | Mercator.
traficar. | Traficar. | Trafiquer. | Mercari.
tragad. | Tragado. | Avalé. Englouti. | Voratus. Deglutitus. Absorptus.
tragadèra. | Tragadero. Esofago. | Oesophage. La gorge. | Oesophagus. Guttur.
tragadòr. | Tragon. Traganton. | Glouton. Goinfre. | Edax. Vorax. Helluo.
tragar. | Tragar. | Avaler. Engloutir. | Vorare. Glutire.
tragár-se. | Tragarse. | Dissimuler. | Silentio ferre. Dissimulare.[269]
tragédia. | Tragedia. | Tragédie. | Tragaedia.[270]
tragí. | Tragino. Acarreo. | Charroi. | Vectio.
trágic. | Trágico. Tragedico. | Tragique. | Tragicus.
trágicamènt. | Tragicamente. | Tragiquement. | Tragicè. Infaustè.
trági-comédia. | Tragicomedia. | Tragicomédie. | Tragicomaedia.
traginad. | Acarreado. Traginado. | Transporté. Voituré. | Evectus. Exportatus.
traginar. | Traginar. Acarrear. | Transporter. | Exportare. Evehere.
traginèr. | Traginero. Traginante. | Voiturier. | Exportans. Evehens.
traginêt. | Tragino. Acarreo. | Charroi. | Vectio.
trágo. | Trago. | Trait. | Haustus.
traguêt. | Traguillo. Traguito. | Petit trait. | Levis haustus.
trahiciò. | Traicion. Prodicion. | Trahison. | Proditio.
trahid. | Vendido. | Trahi. | Proditus.
trahir. | Vender. Hacer traicion. | Trahir. | Prodere.
trahír-se. | Ser traidor á si mismo. | Se trahir. | Seipsum prodere.
trahuĪad. | Biltroteado. Callejeado. | Qui a battu le pavé. | Per vicos et plateas vagatus.
trahuĪadòr. | Azotacalles. | Batteur de pavé. | Circumcursator.
trahuĪar. | Biltrotear. Callejear. | Battre le pavé. | Per vicos et plateas vagari.
traidòr. | Traidor. | Traître. | Proditor.
traidorenc. | Atraidorado. | Plein de perfidie. | Perfidiosus.
traidorêt. | Bellacuelo. | Fin. Rusé. Madré. | Sagax.
traidoría. | Bellaquería. | Méchanceté. Perfidie. | Nequitia. Perfidia.
traidorót. | Bellacon. | Coquin. Fourbe. | Nebulo.
tráma. | Trama. | Trame. Trême. | Trama. Subtemen.
tramad. | Tramado. | Tramé. | Textus. Machinatus.
tramadòr. | Tramador. | Celui qui trame, ou qui forme un complot. | Textor. Machinator.
tramar. | Tramar. | Tramer. | Texere. Machinari.
trámitê. | Trámite. Senda. | Sentier. Route. | Trames. Semita.
tramóia. | Tramoya. | Machine de théatre. | Theatralis machina.
tramoiad. | Tramado. Maquinado. | Tramé. | Machinatus.
tramoiadòr, ô ***tramoíste.*** | Tramoyista. Tramador. | Machiniste. | Machinator. Veterator.
tramoiar. | Tramar. Maquinar. | Tramer. | Machinari.
tramontána. | Tramontana. | Tramontane. Vent du Nord. | Boreas. Aquilo.
trámpa. | Trampa. | Piége. Tromperie. | Decipulum. Dolus.
trampêta. | Trampilla. | Petite tromperie. | Levis dolus.
trampetjad. | Trampeado. | Trompé avec adresse. | Astutè deceptus.
trampetjar. | Trampear. | User de ruse. | Astu defraudere.

269. **tragár-se**] Tragarse *A*: Tagarse *B*.
270. **tragédia**] Tragédia[2] *A*: Tagédia *B*.

trampíste. | Trampista. | Escroqueur. Fourbe. | Subdolus inficiator.
tramúja. | Tolva. | Trémie. | Infundibulum.
tranquíl. | Tranquilo. | Tranquille. | Tranquillus.
tranquilidad. | Tranquilidad. | Tranquillité. | Tranquillitas.
tranquilisad. | Tranquilizado. | Tranquillisé. | Pacatus. Sedatus.
tranquilisar. | Tranquilizar. | Tranquilliser. | Pacare. Sedare.
tranquilisár-se. | Desatufarse. Desempacarse. | S'appaiser. Calmer sa colere. | Sedari. Iram ponere.
tranquilmènt. | Tranquilamente. | Tranquillement. | Tranquillè.
transacciò. | Transaccion. | Transaction. | Transactio.
transcendéncia. | Transcendencia. | Transcendance. | Mentis perspicacia.
transcendènt. | Transcendente. | Transcendant. | Transcendens.
transcendid. | Transcendido. | Passé outre. | Superatus.
transcendir. | Transcender. | Passer outre. | Transcendere.
transcrit. | Trasladado. Trasuntado. | Copié. Transcrit. | Transcriptus.
transcriurer. | Transcribir. | Copier. Transcrire. | Transcribere.
transcurs. | Transcurso. | Cours du tems. | Transcursus.
transeunt. | Transeunte. | Passager. | Transiens. Transitorius.
transferid. | Transferido. | Transferé. | Translatus.
transferir. | Transferir. | Transferer. | Transferre.
transfiguráble. | Transfigurable. | Qui se peut transfigurer. | Transfigurabilis.
transfiguraciò. | Transfiguracion. | Transfiguration. | Transfiguratio.
transfigurad. | Transfigurado. | Transfiguré. | Transfiguratus.
transfigurár-se. | Transfigurarse. | Se transfigurer. | Transformare se.
transformaciò. | Transformacion. | Transformation. | Transformatio.
transformad. | Transformado. | Transformé. | Transformatus.
transformadòr. | Transformador. | Celui qui transforme. | Transformator.
transformar. | Transformar. | Transformer. | Transformare.
transformár-se. | Transformarse. | Se transformer. | Transformari.
transformatíu. | Transformativo. | Qui a la vertu de transformer. | Transformativus.
transfundid. | Transfundido. | Transvasé. | Transfusus.
transfundir. | Transfundir. | Transverser. | Transfundere.
transfusiò. | Transfusion. | Transfusion. | Transfusio.
transgredid. | Transgredido. | Transgressé. | Violatus. Transgressus.
transgredir. | Transgredir. | Transgresser. Enfreindre. | Transgredi.
transgressiò. | Transgresion. | Transgression. | Transgressio.
transgressòr. | Transgresor. | Transgresseur. | Transgressor.
transiciò. | Transicion. | Transition. | Transitio.
transid. | Transido. Traspillado. | Transi. | Astrictus. Exanimis.
transigid. | Transigido. | Transigé. | Transactus.
transigir. | Transigir. | Transiger. | Transigere.
tránsit. | Tránsito. | Passage. | Transitus.
transitáble. | Transitable. | Transitable. | Transitabilis.
transitad. | Transitado. | Passé. | Transitus.
transitar. | Transitar. | Passer. | Transire.
transitíu. | Transitivo. | Transitif. | Transitivus.
transitóri. | Transitorio. | Transitoire. | Transitorius. Caducus.
transitóriamènt. | Transitoriamente. | En passant. | Transitoriè.
translaciò. | Translacion. Traslacion. | Translation. | Translatio.
transladad. *V. trasladad.* | Trasladado. | Copié. Traduit. | Transcriptus. Versus.
transmarí. | Transmarino. | D'outre-mer. | Transmarinus.
transmigraciò. | Transmigracion. | Transmigration. | Transmigratio.
transmigrad. | Transmigrado. | Emigré. Changé de demeure. | Transmigratus.
transmigrar. | Transmigrar. | Emigrer. Changer de demeure. | Transmigrare.
transmisíble. | Transmisible. | Transmissible. | Transmissibilis.
transmissiò. | Transmision. | Transmission. | Transmissio.
transmitid. | Transmitido. | Transmis. | Transmissus.
transmitir. | Transmitir. | Transmettre. | Transmittere.
transmutaciò. *V. trasmutaciò.* | Transmutacion. | Transmutation. | Transmutatio.

transparéncia. | Transparencia. | Transparence. | Pelluciditas. Diaphaneitas.
transparènt. | Transparente. | Transparent. | Pellucidus. Diaphanus.
transpiraciò. | Transpiracion. | Transpiration. | Transpiratio.
transpirad. | Transpirado. | Sorti par transpiration. | Transpiratus.
transpirar. | Transpirar. | Transpirer. | Transpirare.
transpórt. | Embeleso. | Transport. Extase. | Stupor.
transpórt. ***Bastimènt.*** | Transporte. | Transport. Flute. | Navis annonina, oneraria.
transportáble. | Transportable. | Transportable. | Transportabilis.
transportaciò. | Transportacion. | Transport. | Transportatio.
transportad. | Transportado. | Transporté. | Transportatus.
transportar. | Transportar. | Transporter. | Transportare.
transportár-se. | Transportarse. | Se transporter. | Extra se efferri.
transposad. | Traspuesto. | Transporté. | Translatus.
transposar. | Trasponer. | Transporter. Transposer. | Transferre.
transposiciò. | Transposicion. | Transposition. | Transpositio.
transubstanciaciò. | Transubstanciacion. | Transsubstantiation. | Transsubstantiatio.
transubstanciad. | Transubstanciado. | Transsubstantié. | Transsubstantiatus.
transubstanciál. | Transubstancial. | Substance entiérement changée en une autre. | Transsubstantialis.
transversál. | Transversal. | Transversal. | Transversus. Obliquus.
tráp-tráp, ô ***fer el cór tráp-tráp.*** | Latir el corazon. | Palpiter. | Pulsare cor.
trápa. | Escotillon. | Trappe. | Tabulati valva.
trapássa. | Trapaza. | Dol. Mauvaise foi. Fourberie. | Fraus. Dolus. Fallacia.
trapassèr. | Trapacero. Trapacista. | Fourbe. Trompeur. | Fraudulentus. Dolosus.
trapassería. | Trapacería. Trampa. | Dol. Mauvaise foi. Fourberie. | Fraus. Dolus. Fallacia.
trapassetjad. | Trapaceado. Trampeado. | Fourbé. Trompé. | Deceptus.
trapassetjar. | Trapacear. Trapazar. Trampear. | Fourber. Tromper. | Dolis uti. Fraude fallere.
trapetg. | Mareta. | Mouvement de la mer qui augmente peu à peu. | Levis maris tumor.
trapissònda. | Trapisonda. | Bruit. Vacarme. | Turba. Rixa.
trapò. *Plánta.* | Gordolobo. Verbasco. | Bouillon-blanc. | Verbascum.
trás. *Prep.* | Tras. | Après. | Post. Ponè.
trasbáls. *V.* ***gíro.*** | Giro. | Transport d'argent, ou d'une lettre de change. | Pecuniae, vel syngraphae translatio.
trasbalsad. | Girado. | Qui a tiré des lettres de change. | Syngrapha translatus.
trasbalsar. | Girar. | Tirer des lettres de change. | Syngrapha remittere.
trascolad. | Trasegado. | Transvasé. | Transfusus.
trascoladòr. | Trasegador. | Encaveur. Transvaseur. | Cadorum versator. Elutriator.
trascolamènt. | Trasiego. | Transfusion. | Elutriatio.
trascolar. | Trasegar. | Transvaser. | Transfundere.
trascór. | Trascoro. | Le derriére du choeur d'une eglise. | Chori pars postica.
trasladad. | Trasladado. | Copié. Traduit. | Transcriptus. Versus.
trasladadòr. | Trasladador. Trasladante. | Copiste. Traducteur. | Exscriptor. Traductor.
trasladar. | Trasladar. | Copier. Traduire. | Transcribere. Vertere.
trasládo. | Traslado. | Copie faite sur un original. | Exemplar. Scriptum.
trasl͡luhid. | Translucido. | Transparent. | Pellucidus.
trasl͡luhír-se. | Traslucirse. | Paroitre. | Apparere.
trasmudad. | Trasmudado. | Transmué. | Transmutatus.
trasmudar. | Trasmudar. | Transmuer. | Transmutare.
trasmudár-se. | Demudarse. | S'altérer. | Immutari.
trasmutaciò. | Transmutacion. | Transmutation. | Transmutatio.
traspás. | Paso. Pasage. | Passage. | Transitus.
traspassad. | Traspasado. | Passé outre. Surpassé. | Transgressus.
traspassar. | Traspasar. | Passer outre. Surpasser. | Transgredi.
trasplantaciò. | El acto de trasplantar las plantas. | Transplantement. | Arborum translatio.
trasplantad. | Trasplantado. | Transplanté. | Transplantatus. Translatus.
trasplantar. | Trasplantar. Trasponer. | Transplanter. | Transferre.
traspontí. | Transportin. | Estrapontin. | Culcitra brevis, exiliorque.
traspuad. | Rezumado. | Suinté. | Effusus.

traspuar. | Rezumar. Trasminar. | Suinter. | Effluere. Sudare.
traspuntad. | Despuntado. | Point. | Apparitum.
traspuntar. | Despuntar. Apuntar. | Poindre. | Apparere. Incipere. In proximo esse.
trasquilar. *V.* ***tondrer.*** | Trasquilar. | Tondre. | Tondere.
trássa. | Traza. Maña. | Adresse. Ruse. | Ratio. Calliditas.
trassad. | Trazado. | Tracé. | Delineatus.
trassadòr. | Trazador. | Dessinateur. Delineateur. | Delineator.
trassar. | Trazar. | Tracer. | Delineare.
trást. | Trecho. Tramo. | Traite. | Tractus.
trást de guitérra, *etc.* | Traste. | Touche. | Intervalla musicae.
[+]**trást d'una cása.** | Solar. | Sol-Aire. | Solum.
trastel͡ladòr. | Compuerta. Paradera. | Bonde. | Cataracta. Septum.
trastetjad. | Trasteado. | Pincé. | Aptè pressus.
trastetjadòr. | Trasteante. | Celui qui pince avec justesse. | Fides per intervalla aptè premens.
trastetjar. | Trastear. | Pincer. | Fides per intervalla aptè premere.
trásto. *Dit â una persòna.* | Trasto. | Un homme inutile. | Homo nihili.
trastocad. | Trastrocado. | Changé l'ordre des choses. | Praeposterè mutatus.
trastocad. | Enloquecido. Alocado. | Devenu fou. | Inconsultus. Judicio praeceps.
trastocar. | Trastrocar. | Changer l'ordre des choses. | Praeposterè mutare.
trastocár-se. | Enloquecer. | Devenir fou. | Insanire. Mente destitui.
trastòrn. | Trastorno. | Renversement. Trouble. | Eversio.
trastornáble. | Trastornable. | Changeant. Inconstant. | Vertibilis. Inconstans.
trastornad. | Trastornado. | Renversé. Troublé. | Eversus. Turbatus.
trastornar. | Trastornar. | Renverser. Troubler. | Evertere. Turbare.
[+]**trástos d'una cása.** | Alhajas. | Meubles. | Supellex.
trátge. | Trage. | Habillement. Manière de s'habiller. | Habitus.
tráu. | Ojal. | Boutonniére. | Ocellus.
tráva. | Traba. | Obstacle. | Obex. Retinaculum.
tráva. | Maniotas. Trabas. | Entraves. | Pedicoe. Compedes.
travad. | Trabado. | Lié avec des entraves. | Compedibus nexus.
travar. | Trabar. | Mettre des entraves. | Vincula inducere.
travár-se. | Echar ó dar traspiés. | Faire un faux pas. | Pedem offendere.
travès. | Través. | Travers. | Transversum.
travèssa. | Traviesa. Travesía. | Traverse. | Transversum iter.
travessad. | Travesado. Espetado. | Traversé. | Transfossus.
travessar. | Travesar. Espetar. | Traverser. | Transfodere.
travessèr. | Travesaño. | Traverse. | Trabs.
travessetjad. | Traveseado. | Trémoussé. | Circumcursatus.[271]
travessetjar. | Travesear. | Se trémousser. | Circumcursare.
travessía. | Travesía. Traviesa. | Traverse. | Transversum iter.
travessòs. | Enrevesado. Travieso. | Inquiet. Remuant. | Irrequietus. Petulans.
travessúra. | Travesura. | Méchanceté d'enfant. | Puerilis petulantia.
travêta. | Traspié. Zancadilla. | Croc-en-jambe. | Supplantatio.
travò. | Trabon. | Entraves. | Compedes.
trebol. | Trebol. Trifolio. | Trefle. | Trifolium.
trègua. | Tregua. | Tréve. | Induciae.
tremblad. | Estremecido. | Ébranlé. | Commotus. Concussus.
tremblamènt. | Temblor. | Tremblement. | Tremor. Trepidatio.
tremblar. | Estremecerse. | Trembler | Tremere. Contremiscere.
tremelítjas. | . | . | .
tremèndo. | Tremendo. | Redoutable. | Tremendus.
trementína. | Trementina. | Térébenthine. | Resina. Terebinthina.
tremolad. | Temblado. | Tremblé. | Tremuit.
tremoladòr. | Temblador. Temblon. | Trembleur. | Tremens. Tremulus.
tremolar. | Temblar. | Trembler. | Tremere.
tremolò, ô ***tremolòr.*** | Temblor. Tremor. | Tremblement. | Tremor. Trepidatio.
tremolò. *Pèx.* | Tremielga. Torpedo. | Torpille. | Torpedo. Torpilla.
tremp. | Temple. | Trempe. | Temperatura.
trempad. | Templado. | Affiné. | Temperatus.
trempadòr. | Templador. | Accordoir. | Organi musici moderatrix fibula.
trempánsa. | Templanza. Temple. | Trempe. | Temperatura.
trempaplòmas. | Corta-plumas. | Canif. | Scalpellus.

271. **travessetjad**] Travessetjad *A*: Tavessetjad *B*.

trempar. | Templar. | Affiner. | Temperare.
trempár-se. | . | . | .
trempe. *Pintúra.* | Templa. | Détrempe. | Temperatio pictorica.
trémulo. | Trémulo. Trépido. | Tremblant. | Tremulus.
trêna de cabeis. | Trenza. | Tresse. | Taenia.
trêna de fil. | Trencillo. Trencilla. | Petite tresse. | Taenia. Fasciola.
trenad. | Trenzado. | Tressé. | Textus.
trenar. | Trenzar. | Tresser. | Texere.
trenc. | Descalabro. | Blessure faite à la tête. | Capitis fractura.
trenca. | Distancia. | Distance. | Spatium.
trencacáp. | Quebradero de cabeza. | Rompement de tête. | Importuna contentio.
trencacóll. | Resbaladero. | Glissoire. | Lubricus locus.
trencad. | Quebrado. Quebrantado. | Cassé. Rompu. Brisé. | Fractus. Ruptus.
trencadís. | Quebradizo. | Fragile. | Fragilis.
trencadòr de pèdras. | Pedrero. Cantero. | Tailleur de pierre. | Lapicida.
trencadúra. | Quebradura. Quebrantadura. | Fracture. Brisure. | Diruptio. Fissio.
trencadúra. *V.* ***rompudúra.*** | Quebradura. | Hernie. Descente de boyau. | Hernia. Ruptura.
trencalám. *Pèx.* | Glano. Glanide. | Sorte de poisson. | Glanis.
trencalós. *Aucèll.* | Quebranta huesos. | Orfraye. | Ossifragus. Aquila barbata.
trencamènt. | Quebramiento. Quebrantamiento. | Action de briser, de rompre. | Fractio. Fractura.
trencar. | Quebrar. Quebrantar. | Briser. Rompre. | Frangere.
trencar el cáñum. | Espadar. | Broyer le chanvre. | Cannabem carminare.
trencár-se. | Quebrarse. | Se rompre. | Disrumpi.
trenêta. | Trencilla. | Petite tresse. | Gracilis fasciola.
trente. | Treinta. | Trente. | Triginta.
trentê. | Treinteno. | Trentiéme. | Trigesimus.
trentêna. | Treintena. | Trentiéme. | Tricesima pars.
trentenári. | Treintenario. | Trentain. | Tricenarium.
trente-y-un. *Jóg de cártas.* | Rentilla. | Le trente-un. | Chartarum ludus sic dictus.
treñína. | Telaraña. | Toile d'araignée. | Araneae tela.
trepán. | Taladro. | Tariére. | Terebra.
trepán de tòrn, ô ***d'árc.*** | Parauso. | Espéce de vrille, ou villebrequin. | Terebella. Veruti genus.
trepanad. | Taladrado. | Taraudé. | Terebratus.
trepanar. | Taladrar. | Tarauder. | Terebrare.
trepidaciò. | Trepidacion. | Trépidation. | Trepidatio.
trepitg. | Pisoteo. Pisa. Pataleo. | Trépignement. | Pedum strepitus.
trepitjad. | Pisado. Hollado. Pisoteado. | Foulé. | Conculcatus.
trepitjáda. | Pisada. Huela. Patada. | L'action de fouler. | Calcatio.
trepitjadòr. | Pisador. | Fouleur. | Calcator.
trepitjar. | Pisar. Hollar. Pisotear. | Fouler. | Conculcare.
tres. | Tres. | Trois. | Tres.
tresór. | Tesoro. | Trésor. | Thesaurus.
tresorèr. | Tesorero. | Trésorier. | Thesaurarius.
tresorería. | Tesorería. | Trésorerie. | Aerarium.
trespéus. *V.* ***taburêt.*** | Trébedes. | Trépied. | Tripus.
trespól. | Argamasa. | Mortier. | Arenatum.
tresseróls. | Aferravelas. | Rabans. | Tractorii funiculi.
trét. | Sacado. | Tiré. | Extractus. Evulsus.
tréta. | Ardid. | Ruse. Stratageme. | Astus.
trètze. | Trece. | Treize. | Tredecim.
tretzê. | Treceno. | Treiziéme. | Decimus tertius.
tréurer. | Sacar. | Tirer. | Extrahere. Evellere.
tréurer de poll̃aguèra. | Desquiciar. | Lever de dessus les gonds. | È cardine extrahere.
trèvas. *V.* ***trègua.*** | Tregua. | Trêve. | Induciae.
tría. | Escogimiento. | Choix. | Delectus.
triad. | Escogido. | Choisi. | Electus.
triáda. | Escogimiento. | Choix. | Delectus.
triága. | Triaca. Teriaca. | Thériaque. | Theriaca.
triángul. | Triángulo. | Triangle. | Triangulus.
+triángul de la semána sánta. | Tenebrario. | Chandelier de figure triangulaire. | Tenebrarium.
triangulár. | Triangular. | Triangulaire. | Triangularis.
triangulármènt. | Triangularmente. | En forme de triangle. | In formam trianguli.
triár. | Escoger. | Choisir. | Eligere.
tribòl. | Tribulacion. | Tribulation. | Tribulatio.
tribolaciò. | Tribulacion. | Tribulation. | Tribulatio. Afflictio.
tribolêt. | Bulle bulle. | Intrigant. | Ardelio. Inquietus homo.
tribúna. | Tribuna. | Tribune. | Pulpitum.
tribunál. | Tribunal. | Tribunal. | Tribunal.
tribunát. | Tribunado. | Tribunat. | Tribunatus.
tribúno. | Tribuno. | Tribun. | Tribunus.
tribút. | Tributo. | Tribut. | Tributum. Vectigal.

tributad. | Tributado. | Qui a rendu à quelqu'un les honneurs qui lui sont dus. | Observatum. Cultum.
tributar. | Tributar. | Rendre à quelqu'un les honneurs qui lui sont dus. | Observare. Colere.
tributári. | Tributario. | Tributaire. | Tributarius.
tric-trác. | Triquetraque. | Cliquetis. | Sonitus ex ictibus.
tridènt. | Tridente. | Trident. | Tridens.
triennál. | Trienal. | Triennal. | Triennalis.
triénni. | Trienio. | Espace de trois ans. | Triennium.
trifólio. *Hèrba de prát. V.* ***trebol.*** | Esparcete. Trebol. | Trefle. | Trifolium.[272]
trigésim. | Trigésimo. Tricesimo. | Trentiéme. | Trigesimus.
trigonometría. | Trigonometría. | Trigonométrie. | Trigonometria.
trilíngùê. | Trilingue. | Qui a trois langues. | Trilinguis.
trill, *per bátrer.* | Trillo. Trilla. Trilladera. | Traîneau. | Tribulum.
trillad. | Trillado. | Battu. | Tritus.
trillar. *V.* ***bátrer.*** | Trillar. | Battre le bled. | Triturare.
trimèstre. | Trimestre. | Espace de trois mois. | Trimestre spatium.
trinad. | Trinado. | Roulement de voix. | Modulatio.
trinar. | Trinar. | Faire des ports de voix. | Modulari.
trínca. | Trinca. | Trois personnes, ou choses de la même espéce. | Ejusdem ordinistres.
trincaciò. *V.* ***trencamènt.*** | Rompimiento. Quebrantamiento. | Action de briser, de rompre. | Fractio. Fractura.
⁺**tríngla,** ô ***férro de llit.*** | Varilla de hierro para colgar las cortinas. | Tringle. | Virgula, assula ferrea.
trinidad. | Trinidad. | Trinité. | Trinitas.
trinitári. | Trinitario. | Trinitaire. | Trinitarius.
tríno. | Trino. | Trine. | Trinus.
trínxa. | Pretina. | Ceinture des culottes. | Cinctura in vestibus.
trinxad. | Trinchado. | Coupé. Tranché. | Sectus. Excissus.
trinxánt. | Trinchante. | Tranchant. | Sector.
trinxar. | Trinchar. | Couper. Trancher. | In frusta secare.
trinxèra. | Trinchera. Trinchea. | Tranchée. | Fossa.

272. **trifólio**] Hèrba de prát *solament a A.*

trinxêt de podár. | Podon. | Serpe. | Putatoria falx. Arboraria falx.
trinxêt de sabatèr. | Tranchete. Trinchete. | Tranchet. | Scalprum sutorium.
trípa. | Tripa. | Intestin. Ventre. Tripe. | Intestinum.
tripartid. | Tripartido. | Divisé en trois parties. | Tripartitus.
tripartir. | Tripartir. | Diviser en trois parties. | Tripartiri.
tripèr. | Tripero. | Tripier. | Botularius.
tripería. | Tripería. | Triperie. | Botulorum caupona.
tripêta. | Tripilla. | Intestin grêle. | Gracile intestinum.
tríple. | Triplice. Triplo. | Triple. | Triplus.
triplicaciò. | Trasdobladura. | L'action de tripler une quantité. | Triplicatio.
triplicad. | Triplicado. Trasdoblado. | Triplé. Tripliqué. | Triplicatus.
triplicar. | Triplicar. Trasdoblar. | Tripler. Tripliquer. | Triplicare.
tripódi. | Trípode. Tripodos. | Trépied. | Tripus.
⁺**tripolí.** | Género de greda. | Tripoli. | Samius lapis.
tripulaciò. | Tripulacion. Equipage. | Équipage d'un vaisseau. | Armamenta.
tripulad. | Tripulado. Equipado. | Équipé. | Instructus.
tripular. | Tripular. Equipar. | Équiper. | Navem instruere.
triquêt. | Trinquete. | Trinquet. | In prorâ velum minimum.
trisági. | Trisagio. | Trisagion. | Trissagium.
trissíllaba. | Trisílabo. | Trissyllabe. | Trissyllabus.
trist. | Triste. | Triste. | Tristis.
tristamènt. | Tristemente. | Tristement. | Maestè.
tristêsa. | Tristeza. | Tristesse. | Tristitia. Maestitia.
tristíssim. | Tristísimo. | Très triste. | Tristissimus.
tristíssimamènt. | Tristísimamente. | Très tristement. | Tristissimè.
tristòr. *V.* ***tristêsa.*** | Tristeza. | Tristesse. | Tristitia. Maestitia.
triumfad. | Triunfado. | Triomphé. | Triumphatus.
triumfadòr. | Triunfador. | Triomphateur. | Triumphator.
triumfál. | Triunfal. | Triomphal. | Triumphalis.
triumfánt. | Triunfante. | Triomphant. | Triumphans.
triumfar. | Triunfar. | Triompher. | Triumphare.
triúmfo. | Triunfo. | Triomphe. | Triumphus.
triviál. | Triviál. | Trivial. | Trivialis.

triviálmènt. | Trivialmente. | Vulgairement. | Vulgaritèr.
tró. | Trueno. Tronido. | Tonnerre. | Sonitus. Fragor.
trobad. | Hallado. | Trouvé. Rencontré. | Inventus. Repertus.
trobar. | Hallar. | Trouver. Rencontrer. | Invenire. Reperire.
trobár-se. | Hallarse. | Se trouver. | Adesse. Esse.
tróca. | Madejuela. Cadejo. | Echeveau. | Restis.
trofèo. | Trofeo. | Trophée. | Trophaeum.
tròmba. | Bomba. | Pompe. | Antliâ.
+tròmba per apagar fóg. | Aguatocha. | Grosse seringue pour éteindre le feu. | Sipho. Siphon.
trombad. | Sacado con la bomba. | Pompé. | Antliâ sublatus.
trombar. | Sacar agua con la bomba. | Pomper. | Antliâ aquam tollere.
tròmpa. *Músic.* | Trompa. | Trompe. Clairon. Trompette. | Tuba. Buccina.
tròmpa, *per trompar.* | Anteojos. | Lunette. | Conspicilla. Specillum.
tròmpa de cebas, *áis, etc. V.* ***cúgul.*** | Tallo. | Tige d'oignon. | Thallus.
tròmpa d'elefánt. | Trompa. | Trompe d'un éléphant. | Proboscis.
trompad. | El que ha mirado con anteojos. | Qui a regardé avec des lunettes. | Conspicillo usus.
trompáda. | Trompada. Trompazo. | Un gran coup. | Ingens ictus.
trompar. | Mirar con anteojos. | Regarder avec des lunettes. | Conspicillo uti.
trompèra. *Plánta.* | Uva de mar. | Raisin de mer. | Ephedra.
trompêta. *Músic.* | Trompeta. | Trompette. | Tuba.
trompetèr. | Trompetero. | Trompette. | Tubicen.
trompetetjad. | Trompeteado. | Trompetté. | Tubâ cantum.
trompetetjar. | Trompetear. | Trompetter. | Tubâ canere.
trompetjad. | El que ha mirado mucho con anteojos. | Qui a regardé souvent avec des lunettes. | Conspicillo frequentèr usus.
trompetjar. | Mirar mucho con anteojos. | Regarder souvent avec des lunettes. | Conspicillo frequentèr uti.
trompítxol. | Trompo. Peonza. | Sabot. | Trochus. Turbo.
trompòns. *V.* ***â trompòns.*** | Á trompon. | À tort et à travers. | Sine modo.
tróna. | Púlpito. | Pupitre. Chaire à prêcher. | Pulpitum. Cathedra.
tronad. | Tronado. | Tonné. | Tonatum.
tronáda. | Tronada. | Tempête accompagnée de tonnerre. | Tonatio.
tronar. | Tronar. | Tonner. | Tonare.
tronc. | Tronco. | Tronc. | Truncus.
tronèra. | Tronera. | Embrasure. | Muri apertura.
tróno. | Trono. | Trône. | Thronus. Solium.
trónos. | Tronos. | Trônes. | Throni.
tronxáda. | Tronchazo. | Coup donné avec un tronçon. | Stipitis, trunci vel caulis ictus.
trónxo. | Troncho. Tallo. | Tige d'une plante. | Caulis. Scapus.
tròña. | Moña. | Déplaisir. Fâcherie. | Moestitia. Tristitia.
troñèl̈la. | Trenza. | Tresse. | Taenia. Fascia. Vitta.
trópa. | Tropa. | Troupe. | Milites. Agmen.
tropelía. | Tropelía. | Vexation. Violence. | Vexatio. Oppressio.
tropèll. | Tropel. | Bruit. | Sonitus. Tumultus. Strepitus.
trópias. | Hallazgo. | Présent fait à celui qui rapporte ce qu'on avoit perdu. | Pro re inventâ munusculum.
trópico. | Trópico. | Tropique. | Tropicus.
tropissad. | Tropezado. | Bronché. Heurté. | Offensus.
tropissáda. | Tropiezo. | Bronchade. Heurt. | Lapsus.
tropissar. | Tropezar. | Broncher. Heurter. Chopper. | Al lapidem pedem offendere.
tropissò. | Tropiezo. | La chose contre laquelle on heurte. | Offendiculum.
trópo. | Tropo. | Trope. | Tropus.
troquèo. | Troqueo. | Trochée. | Trochaeus.
trós. | Trozo. Pedazo. | Morceau. | Frustum.
trossêt. | Pedazuelo. | Petit morceau. | Frustulum.
trossetjad. | Despedazado. Tronzado. | Rompu. | Fractus.
trossetjar. | Despedazar. Tronzar. | Rompre. | Frangere.
trót. | Trote. | Trot. | Tollutatio.
trotad. | Trotado. | Trotté. | Succussatum.
trotadòr. | Troton. | Trotteur. | Tollutaris.
trotar. | Trotar. | Trotter. | Tollutare. Succussare.
trótil, ô ***anar trótil.*** | Trotar. | Trotter. | Tollutare. Succussare.
trúc. *Jóg.* | Truque. | Espéce de triomphe. | Ludi genus.
trúc, ô ***trúco. Cámbi.*** | Trueco. | Troc. Échange. | Permutatio. Commutatio.
trúco, ô ***â trúco.*** | Á trueco. En trueco. | En troc. En échange. | Mutuò.
trucad. | Trucado. | Envié. | Licitatus.
trucadòr. | Trucador. | . | .

trucar. *En el jóg de trúc.* | Trucar. | Envier. | In chartis lusoriis licitari.
trué. *Espécia de róba.* | Trué. | Toile de Troyes. | Tela linea.[273]
trúfla. | Criadilla de la tierra. Turma de la tierra. | Truffe. | Tuber.
truhá. | Truhan. | Bouffon. Bateleur. | Scurra. Parasitus.
truhanería. | Truhanería. | Bouffonnerie. | Scurrilitas.
truhanetjad. | Truhaneado. | Plaisanté. | Jocatus.
truhanetjar. | Truhanear. | Bouffonner. Plaisanter. | Scurram agere. Jocari.
trugêta. | . | . | .
trui, *de fèr óli.* | Almazara. | Moulin à huile. | Moletrina olearia.
truiáda. | Encapachadura. | Cabas remplis d'olives moulues. | Sportularum cumulus.
truita, ô ***truitáda.*** | Tortilla. | Omelette. | Ovorum placenta.
trúja. | Verra. Puerca. | Truye. | Sus foemina.
trujássa. | Gran puerca. | Salope. Vilaine. | Sordida. Spurca.
trujóta. | Puerca. | Salope. | Sordida.
trumfad. | Ostentado. | Qui a fait parade. | Ostentatus.
trumfad. *En las cártas.* | Fallado. Triunfado. | Joué en triomphe. | Triumphantem colorem expositus.
trumfar. | Ostentar. | Faire parade. | Ostentare.
trumfar. *En las cártas.* | Fallar. Triunfar. | Jouer en triomphe. | Triumphantem colorem exponere.
trúmfo. ***Rúmbo.*** | Ostentacion. | Pompe. Ostentation. | Pompa. Fastus. Ostentatio.
trúmfo. *En las cártas.* | Triunfo. | Triomphe. | Triumphans color in chartis lusoriis.
truncad. | Truncado. | Tronqué. | Truncatus.
truncar. | Truncar. Troncar. | Tronquer. | Truncare.
trutximán. | Trujaman. Trujiman. | Truchement. | Interpres.

tu

tu. *Pronóm.* | Tu. | Tu. | Tu.
tu-autem. | Tuautem. | Tu autem. | Praecipuus. Praecipua res.[274]
túbo. *V.* ***canò.*** | Tubo. | Tube. | Tubus.
tudò. *Aucèll.* | Paloma torcaz. | Pigeon ramier. | Palumbus major.

273. **trué**] Espécia de *solament a A*.
274. **tu-autem**] tu-autem *B*: tu-áutem *A*.

tudóssa. | Colodrillo. Cerviguillo. | Le derriére de la tête. | Occiput.
tuf. | Tufo. Tufarada. | Exhalaison. Vapeur. | Gravis odor.
tulípa. *Flór.* | Tulipan. Tulipa. | Tulipe. | Tulipa.
tuÎlid. | Tullido. | Perclus. | Nervis contractus.
tuÎlidúra, ô ***tuÎlimènt.*** | Tullimiento. | Contraction des nerfs. | Nervorum contractio.
tuÎlír-se. | Tullirse. | Devenir perclus. Tomber en paralyse. | Nervos contrahere.
tumbága. | Tumbaga. | Tombac. | Aes sinicum.
tumbága. *Metáll. V.* ***similór.*** | Tumbaga. | Bague de tombac. | Annulus ex aere sinica.
tumòr. | Tumor. | Tumeur. | Tumor.
túmulo. | Tumulo. | Mausolée. Tombeau. | Tumulus. Cenotaphium.
tumúlto. | Tumulto. | Tumulte. Émeute. | Tumultus. Turba.
tumultuad. | Tumultuado. | Soulevé. Mutiné. | Tumultu commotus.
tumultuar. | Tumultuar. | Exciter des troubles. | Tumultuari.
tumultuáriamènt. | Tumultuariamente. | Tumultueusement. | Tumultuosè.
tumultuòs. | Tumultuoso. Tumultuario. | Tumultueux. | Tumultuarius.
tumultuòsamènt. | Tumultuosamente. Tumultuariamente. | Tumultueusement. | Tumultuosè.
túna. | Tuna. Gandaya. Guitoneria. | Vie fainéante. | Vita vaga.
tunántê. | Tunante. | Faineant. | Iners. Erro. Vagam vitam agens.
tunar. | Tunar. Guitonear. | Mener une vie fainéante. | Vitam vagam agere.
túnda. | Tunda. | Châtiment. | Crebra verberatio.
túnica. | Tunica. | Tunique. | Tunica.
tunicélla. | Tunicela. | Tunique. Tunicelle. | Tunica.
tuñína. | Atun. | Thon. | Thynnus. Thunnus.
tuñinèr. | Atunero. | Celui qui vend du thon. | Thynni venditor.
túrba. | Turba. | Multitude. Foule. | Turba.
turbaciò. | Turbacion. | Trouble. Confusion. | Confusio. Perturbatio.
turbad. | Turbado. | Troublé. | Turbatus. Perturbatus.
turbadíssim. | Turbadísimo. | Très troublé. | Perturbatissimus.
turbadòr. | Turbador. | Perturbateur. | Perturbator.
turbamènt. | Turbacion. | Trouble. | Perturbatio.
turbánt. | Turbante. | Turban. | Turcarum galerus.
turbar. | Turbar. | Troubler. | Perturbare.

turbár-se. | Turbarse. | Se troubler. | Perturbari. Timore implicari.
turbót. *Pèx.* | Rodaballo. | Turbot. | Rhombus.
turbuléncia. | Turbulencia. | Trouble. Turbulence. | Turbulentia.
turbulènt. | Turbulento. | Turbulent. | Turbulentus.
turbulèntmènt. | Turbulentamente. | Turbulemment. | Turbulentèr.
turc. | Turco. | Turc. | Turca.
turiferári. | Turiferario. | Thuriferaire. | Thurifer.
turò. ***Cóll de montáña.*** | Teso. Altosano. Cabezo. | Colline. Tertre. | Clivus.
turquêsa. *Pèdra.* | Turqueza. | Turquoise. | Thalassites. Lapis cyaneus.
turquí. *Colòr bláu.* | Turquí. | Turquin. | Cyaneus.
túrri-búrri. | Chanfaina. | Fricassée de tripes. | Ex omaso et extis pulmentum.
turrò. | Turron. | Turron. | Crustuli genus.
turronèr. | Turronero. | Celui qui fait, ou qui vend du turron. | Crustularius.
tutéla. | Tutela. Tutoría. | Tutelle. | Tutela.
tutelar. | Tutelar. | Tutelaire. | Tutelaris.
tutetjad. | Tuteado. | Tutoyé. | Familiaritèr appellatus.
tutetjar. | Tutear. | Tutoyer. | Familiaritèr appellare.
tutòr. | Tutor. | Tuteur. | Tutor.
tutòra. | Tutora. Tutriz. | Tutrice. | Tutrix.

U

ui

ui. | Ojo. | Oeil. | Oculus.
ui de bóu. *Plánta.* | Ojo de buey. Bustalmos. Albihar. | Oeil de boeuf. | Buphtalmus.
ui de pòll. | Callo. Ojo de pollo. | Cor. Durillon qui vient aux pieds, et aux mains. | Ocellus calli. Callum.
uiad. | Avisorado. Atisbado. | Guetté. Épié. | Observatus.
uiáda. | Ojeada. | Oeillade. Coup d'oeil. | Oculorum conjectus.
uiál. | Voragine. | Gouffre. | Vorago. Gurges.
uiar. | Avisorar. Atisbar. | Guetter. Épier. | Scrutari.
uièras. | Antojos. | Lunette. | Conspicilla.
uiêt. | Ojuelo. | Petit oeil. | Ocellus.
uiót. *Pèx.* |. |. |.
uipendrer. | Aojar. | Fasciner. | Fascinare.
uiprês. | Aojado. | Fasciné. | Fascinatus.

ul

úlcera. | Úlcera. | Ulcère. | Ulcus.
ulceraciò. | Ulceracion. | Ulcération. | Ulceratio.
ulcerad. | Ulcerado. | Ulceré. | Ulceratus.
ulcerar. | Ulcerar. | Ulcerer. | Ulcerare.
+**úlê.** *Espécia d'encerad.* | Hule. | Hulé. Toile cirée. | Cerata tela.
ulteriòr. | Ulterior. | Ultérieur. | Ulterior.
últim. | Ultimo. | Dernier. | Ultimus.
ultimamènt. | Ultimamente. | Derniérement. | Postremò. Denique.
últra. | Ultra. | Outre. De plus. | Ultrà. Praeter.
ultramár. | Ultramar. Ultramarino. | D'outremer. | Transmarinus.
ultrátge. | Ultrage. | Outrage. | Injuria.
ultratjad. | Ultrajado. | Outragé. | Injuriâ affectus.
ultratjar. | Ultrajar. | Outrager. | Conviciis afficere.

um

umplért. | Llenado. | Rempli. | Impletus. Repletus.
umplir. | Llenar. | Remplir. | Implere. Replere.

un

un. | Uno. | Un. | Unum.
una. | Una. | Une. | Una.
unánim. | Unánime. | Unanime. | Unanimis.
unánimemènt. | Unánimamente. | Unanimement. | Uno animo.
unanimidad. | Unanimidad. | Unanimité. | Unanimitas.
unciò. | Uncion. | Onction. | Unctio.
ungid. | Ungido. | Oint. | Unctus.
ungir. | Ungir. | Oindre. | Ungere.
úngla d'hómê. | Uña. | Ongle. | Unguis.
úngla d'animál. | Uña. Garra. | Ongle. Griffe. | Unguis aduncus.
ungláda. | Uñada. | Coup d'ongle, ou de griffe. | Unguis impressio.
unglêta. *Jóg. V. **â la clotxêta.*** | Uñeta. Hoyuelo. | Jeu de la fossette. | Fossulâ.
ungùènt. | Unguento. | Onguent. | Unguentum.
únic. | Unico. | Unique. | Unicus.
unicamènt. | Unicamente. | Uniquement. | Unicè.
unid. | Unido. | Uni. | Unitus. Conjunctus.
unidad. | Unidad. | Unité. | Unitas.
unidamènt. | Unidamente. | Conjointement. | Junctim. Unanimitèr.

uniformad. | Uniformado. | Égalé. | Aequatus.
uniformar. | Uniformar. | Rendre une chose uniforme. | Aequare.
uniformár-se. | Uniformarse. | S'égaler. | Aequare se.
unifòrmê. | Uniforme. | Uniforme. | Uniformis.
uniformemènt. | Uniformemente. | Uniformément. | Uniformitèr.
uniformidad. | Uniformidad. | Uniformité. | Uniformitas.
unigénit. | Unigénito. | Fils unique. | Unigenitus.
uniò. | Union. | Union. | Unio. Concordia.
unir. | Unir. | Unir. | Unire. Conjungere.
unír-se. | Unirse. | S'unir. S'associer. | Conjungi. Consociari.
unissó. | Unison. | Unisson. | Concentus.
uníssono. | Unisono. | Consonnant. | Unisonus.
univérs. | Universo. | Univers. | Universum.
universál. | Universal. | Universel. | Universalis.
universalidad. | Universalidad. | Universalité. | Universalitas.
universalíssim. | Universalísimo. | Très universel. | Universalissimus.
universálmènt. | Universalmente. | Universellement. | Universalitèr.
universidad. | Universidad. | Université. | Universitas.
unívoc. | Unívoco. | Univoque. | Univocus.
univocaciò. | Univocacion. | Univocation. | Univocatio.
univocad. | Univocado. | Univoqué. | Univocus.
univocár-se. | Univocarse. | Etre univoque. | Univocari.
únsa. | Onza. | Once. | Uncia.
untad. | Untado. Ungido. | Oint. | Unctus.
untadòr. | Untador. | Celui qui oint. | Unctor. Aliptes.
untar. | Untar. Ungir. | Oindre. | Ungere.
untár-se. | Untarse. | Se salir avec quelque chose de gras. | Maculari.
untúra. | Uncion. Untadura. Untura. | Onction. | Unctio.

up

úpa. | Aupa. Upa. | Allons donc. | Exurge. Age.
úpa. | Flueco. Cresta. | Houppe. | Apex.

ur

uracá. | Uracan. | Ouragan. | Procella. Tempestas.
urbá. | Urbano. | Civil. Honnête. | Comis. Civilis. Urbanus.
urbánamènt. | Urbanamente. | Civilement. Honnêtement. | Comitèr. Urbanè.
urbanidad. | Urbanidad. | Urbanité. | Comitas. Urbanitas.
urbaníssim. | Urbanísimo. | Très civil. Très honnête. | Urbanissimus.
urbáno. | Urbano. | De la ville. | Civicus. Urbanus.
úrca. | Urca. | Ourque. | Navis actuariae genus.
urdid. *V.* ***ordid.*** | Urdido. | Ourdi. | Textus. Orsus.
urdidúra. *V.* ***ordidúra.*** | Urdidura. | Ourdissure. | Textura. Orsus.
urdir. *V.* ***ordir.*** | Urdir. | Ourdir. | Ordiri.
urgéncia. | Urgencia. | Précision. | Urgentia.
urgènt. | Urgente. | Urgent. Qui presse. | Urgens.
urgentíssim. | Urgentísimo. | Très pressant. | Urgentissimus.
urgid. | Urgido. | Pressé. | Ursum.
urgir. | Urgir. | Presser. | Urgere.
úrna. | Urna. | Urne. | Urna.
uróda. *Pèx.* | . | . | .
urrá. *Esclamaciò.* | Viva. | Vive. | Vivat.
⁺**ursól.** *V.* ***orsól.*** | Orzuelo. | Orgelet. | Ordeolum.

us

us. | Uso. | Usage. | Usus.
usad. | Usado. | Usité. Usé. Gâté. | Usitatus. Detritus.
usánsa. | Usanza. Uso. Usage. | Mode. Usage. Coutume. | Mos. Usus.
usar. | Usar. | User. Se servir d'une chose. | Uti.
usár-se. | Usarse. | Être en usage. | In usu esse.
Ussía. | Usía. | Votre Seigneurie. | Tua dominatio.
ustránsa, ô ***â ustránsa.*** | Á mas que pueda. Á todo trance. | À outrance. | Sine missione. Infestissimè.
usuál. | Usual. | Usuel. | Usitatus. In usu habitus.
usucapiò. | Usucapion. | Usucapion. | Usucapio.
usufructuad. | Usufrutuado. | Qui a joui de l'usufruit. | Usu potitus.
usufructuar. | Usufrutuar. | Jouir de l'usufruit. | Fructibus uti.
usufructuári. | Usufrutuario. | Usufruitier. | Usufructuarius.
usufruit. | Usufruto. | Usufruit. | Usufructus.
usúra. | Usura. | Usure. | Usura. Fenus.
usurári. | Usurario. Usurero. | Usuraire. | Usurarius.
usurèr. | Usurero. Logrero. | Usurier. | Fenerator.

usurpaciò. | Usurpacion. | Usurpation. | Usurpatio.
usurpad. | Usurpado. | Usurpé. | Usurpatus.
usurpadòr. | Usurpador. | Usurpateur. | Usurpator.
usurpar. | Usurpar. | Usurper. | Usurpare.

ut

ut. *Músic.* | Ut. | Ut. | Ut.
utensílis. | Utensilios. | Ustensile. | Supellex.
uteríno. | Uterino. | Uterin. | Uterinus.
útero. | Utero. | La matrice. | Uterus. Vulva.
útil. | Útil. | Utile. | Utilis.
utilidad. | Utilidad. | Utilité. | Utilitas.
utilisad. | Utilizado. | Qui a rapporté du profit. | Utilis factus.
utilisar. | Utilizar. | Rapporter du profit. | Utilitatem reddere.
utilisár-se. | Utilizarse. | Tirer du profit. | Ex aliquâ re utilitatem percipere.
utilíssim. | Utilísimo. | Très utile. | Maximè utilis.
utilmènt. | Utilmente. | Utilement. | Utilitèr.

ux

[+]**ux.** | He acá, coche allá. | Retirez-vous d'ici. | Apage. Spurce.

V

va

vá. | Vano. | Vain. | Vanus. Inanis.
váca. | Vaca. | Vache. | Vacca.
vacaciò. | Vacacion. | Vacation. | Vacatio. Feriae.
vacad. | Vacado. | Vaqué. | Vacatus.
vacánt. | Vacante. | Vacant. | Vacans.
vacar. | Vacar. | Vaquer. | Vacare.
vácas. *Pèx.* | . | . | .
vacillaciò. | Vacilacion. | Vacillation. | Vacillatio.
vacillad. | Vacilado. | Vacillé. | Vacillatus.
vacillánt. | Vacilante. | Vacillant. | Vacillans. Titubans.
vacillar. | Vacilar. | Vaciller. | Vacillare. Nutare.
vácuo. *V.* ***buid.*** | Vacuo. Vacío. | Vuide. | Vacuus.
vadeáble. | Vadeable. | Guéable. | Vadosus.
vadead. | Vadeado. | Guéé. | Vadatus.
vadear. | Vadear. | Guéer. | Flumen per vadum transire.
vadèll. | Ternero. Becerro. | Veau de lait. | Vitulus anniculus.
vadèÏla. | Ternera. | Génisse de lait. | Vitula annicula.
vádeméco. | Vade. Vademecum. | Portefeuille. | Chartophorus.
vádo. | Vado. Esquazo. | Gué. | Vadum.
vagabúndo. | Vagabundo. | Vagabond. | Vagabundus.
vagáda. | Vez. | Fois. | Vicis.
vágamènt. | Vagamente. | Indéterminément. | Vagè.
vagárro. *V.* ***abagót.*** | Zángano. | Bourdon. Frêlon. | Fucus.
váge. *Interjecciò.* | Vaya. Y bien. | Hé bien. | Quid ergo?
vágo. | Vago. | Vague. | Vagus.
váia. *Interjecciò.* | Vaya. Y bien. | Hé bien. | Quid ergo?
váires. | . | . | .
válê. | Vale. | Billet à ordre. | Cautio chirorgraphi pro pecunia solvenda.
valedòr. | Valedor. | Protecteur. | Patronus. Defensor.
valènt. | Valiente. | Vaillant. Robuste. | Fortis. Robustus.
valentás. | Valenton. | Rodomont. | Thraso.
valentía. | Valentía. | Valeur. Force. | Virtus. Fortitudo.
valentíssim. | Valentísimo. | Très vaillant. | Fortissimus.
valèntmènt. | Valientemente. | Vaillamment. | Fortitèr. Valdè.
valer. | Valer. | Valoir. | Valere.
valeriána. *Hèrba.* | Valeriana. Hierba benedicta. | Valériane. | Valeriana. Nardus rustica.
Valério. *Nóm d'hómê.* | Valero. | Valère. | Valerius.
valeròs. | Valeroso. | Valeureux. | Generosus. Fortis.
valeròsamènt. | Valerosamente. | Valeureusement. | Fortitèr. Strenuè.
valerosíssim. | Valerosísimo. | Très valeureux. | Valdè strenuus.
valer-se. | Valerse. | Se valoir. | Uti.
valetudinári. | Valetudinario. | Valétudinaire. | Valetudinarius.
valgud. | Valido. | Valu. | Valuit.
válidamènt. | Válidamente. | Validement. | Validè.
valididad. | Validacion. | Validation. | Validatio.
válido. | Válido. | Valide. Qui vaut. | Validus.
valimènt. | Valimiento. | Protection. Appui. | Protectio.

váll. | Valle. | Val. Vallée. | Vallis.
valòr. | Valor. | Valeur. Prix. | Valor. Pretium. Virtus.
valuaciò. *V. avaluaciò.* | Valuacion. | Évaluation. | Aestimatio. Taxatio.
valuad. *V. avaluad.* | Valuado. | Évalué. | Aestimatus.
valuar. *V. avaluar.* | Valuar. | Évaluer. | Aestimare.
vámos. *Interjecciò.* | Vamos. | Allons. | Age. Eamus.
vánaglória. | Vanagloria. | Vaine gloire. | Inanis gloria.
vánagloriár-se. | Vanagloriarse. | Se vanter. Se glorifier. | Gloriosè se ostentare.
vánagloriòs. | Vanaglorioso. | Glorieux. Vain. | Gloriosus.
vánagloriòsamènt. | Vanagloriosamente. | Avec faste et arrogance. | Gloriosè.
vánamènt. | Vanamente. | En vain. Vainement. | Frustrà. In vanum.
vánava. | Colcha. | Courte-pointe. | Stragulum acu punctum.
⁺**vánava encotonáda.** | Colcha. | Lodier. Courte-pointe. | Lodix.
vándalo. | Vandalo. | Vandale. | Vandalus.
vanguárdia. | Vanguardia. | Avant-garde. | Prima acies.
vanidad. | Vanidad. | Vanité. | Vanitas.
vanílla. | Vainilla. | Vanille. | Siliqua Indica odorifera.
vaníssim. | Vanísimo. | Très vain. | Inanissimus.
vapòr. | Vapor. | Vapeur. | Vapor.
vaporáda. | Vaharada. | Souffle. Haleine. | Halitûs emissio.
vaquèro. | Sayo vaquero. | Habit tout d'une venue que portent les bergers. | Talaris et adstrictior vestis.
vaquêta. *Váca petíta.* | Vaquilla. | Génisse. | Juvenca.
vaquêta. *Pèll.* | Vaqueta. | Cuir de boeuf corroyé. | Pellis bovina macerata.
vaquêta, *d'escopêta.* | Baqueta. | Baguette d'une arme à feu. | Virga sclopetaria.
vaquêtas. | Baquetas. | Passer par les baguettes. | Virgis plecti.
vára. | Vara. | Verge. Baguette. | Virga.
vára de Jessé. *Plánta.* | Vara de Jesé. | Tubereuse. | Tuberosa.
varad. | Varado. | Échoüé. | Ad scopulum allisus.
varar. | Varar. | Échoüer. | Ad scopulum allidi.
varát. *Pèx.* | Aleche. | Maquereau. | Scombrus.
⁺**varèlla.** | . | . | .
varêta. | Varilla. Vareta. | Verge d'Alguazil. Baguette. | Virgula.
variáble. | Variable. | Variable. | Varius. Commutabilis.
variaciò. | Variacion. | Variation. | Variatio. Commutatio.
variad. | Variado. | Varié. | Variatus. Mutatus.
variádas. *Pèx.* | . | . | .
váriamènt. | Variamente. | Diversement. | Variè.
variar. | Variar. | Varier. | Variare.
variár-se. |. | Changer. |.
variedad. | Variedad. | Varieté. | Varietas.
vário. | Vario. | Divers. Variable. | Varius. Diversus.
varò. | Varon. | Homme. | Vir.
varoníl. | Varonil. | Viril. Courageux. | Virilis. Fortis.
varonílmènt. | Varonilmente. | Virilement. | Virilitèr. Fortitèr.
vás. | Vaso. | Vase. | Vas.
vás. ***Sepultúra.*** | Sepulcro. | Tombeau. | Monumentum.
vása. | Baza. | Levée. | Manus in ludo pagellarum.
vása, *de retáule.* | Marco. Quadro. | Bordure. Cadre. | Ora. Margo.
vasêt. | Vasillo. Vasito. | Petit vase. | Vasculus.
vasêta. | Pequeño marco. | Petite bordure. | Tenuis margo.
vásto. | Vasto. | Vaste. | Vastus.
⁺**vá-t'allá.** | Vé ahí. Vé allá. | Voilá. | En.
⁺**vá-t'aquí.** | Vé aquí. | Voici. | Ecce.
vaticinad. | Vaticinado. | Prophétisé. Prédit. | Vaticinatus.
vaticinadòr. | Vaticinador. | Devin. | Vates.
vaticinar. | Vaticinar. | Prophétiser. Prédire. | Vaticinari.
vaticíni. | Vaticinio. | Prophétie. Oracle. | Vaticinium.
vaxáll. | Vasallo. | Vassal. | Subditus.
vaxallátge. | Vasallage. | Vasselage. | Clientela.
vaxèll. | Nave. Navío. | Batiment. Navire. Vaisseau. | Navis.
vaxellêt. | Navichuelo. | Petit navire. | Parva navis.

ve

vecsaciò. | Vexacion. | Vexation. | Vexatio.
vecsad. | Vexado. | Vexé. | Vexatus.
vecsar. | Vexar. | Vexer. | Vexare.
vecsíllas. | Vexilo. Estandarte. | Étendard. Drapeau. | Vexillum.
vectigál. *V. dret.* | Pecho. Tributo. | Tribut. Impôt. | Vectigal.
veda. | Veda. | Prohibition. Défense. | Prohibitio. Inhibitio.
vedad. | Vedado. | Prohibé. | Prohibitus. Vetitus.
vedar. | Vedar. | Prohiber. | Prohibere. Vetare.

vedel. *V. maiól de l'universidad.* | Bedel. | Bedeau. | Bidellus. Apparitor.
veedòr. | Veedor. | Inspecteur. | Inspector. Censor.
vèga. | Huelga. | Récréation. | Oblectatio.
vegetáble. | Vegetable. | Végétable. | Vegetabilis.
vegetad. | Vegetado. | Végété. | Vegetatus.
vegetál. | Vegetal. | Végétal. | Vegetalis.
vegetar. | Vegetarse. | Végéter. | Vegetare.
vegetatíu. | Vegetativo. | Végétatif. | Vegetativus.
veguèro. | . | . | .
vehemència. | Vehemencia. | Véhémence. | Vehementia.
vehemènt. | Vehemente. | Véhément. | Vehemens.
vehementíssim. | Vehementísimo. | Très véhément. | Vehementissimus.
vèi. | Viejo. | Vieux. Vieil. | Vetus. Senex.
vèia. | Vieja. | Vieille. | Vetus. Senex.
veiêsa. | Vejez. | Vieillesse. | Vetustas. Senectus.
veiêt. | Viejecito. | Vieux. Vieil. | Vetus. Senex.
veiêta. | Viejecita. | Vieille. | Vetus. Senex.
+**vèi-marí.** *Pêx.* | Becerro marino. | Veau marin. | Phoca.
veiót. | Viejazo. Viejote. | Vieillard décrépit. | Decrepitus Senex.
veióta. | Viejaza. Vejezuela. | Vieille décrépite. Vieillótte. | Decrepita senex.
vel. | Velo. | Voile. | Velum.
vela. | Vela. | Voile. | Velum.
velám. | Velámen. | Jet de voiles. | Vela.
veleïdad. | Veleidad. | Velléité. Inconstance. | Velleitas. Consilii mutabilitas.
velêr. | Velero. | Voilier. | Velis celer.
velêta. | Velilla. Velita. | Petite voile. | Velum minus.
vella. | Vela. | Veille. | Vigilia.
vellad. | Velado. | Veillé. | Vigilatus.
velláda. | Velacion. | Veillée. | Vigilia.
velladòr. | Velador. | Celui qui veille. | Invigilator.
vellar. | Velar. | Veiller. | Vigilare.
veÑláco. | Bellaco. | Coquin. Fripon. | Callidus. Versutus.
veÑlána. | Avellana. | Noisette. Aveline. | Nux avellana.
veÑlanár. | Avellanar. | Coudraie. | Coryletum.
veÑlanèr. | Avellano. | Noisetier. Coudrier. | Corylus.
veÑlaquería. | Bellaquería. | Friponnerie. | Versutia. Sollertia. Nequitia.
vèÑlo. | Vello. | Poil follet. | Lanugo.
vèÑlo de llána. | Vellon. | Toison. | Vellus.
vèÑlo de nèu. | Copo de nieve. | Flocon de neige. | Floccus.
veÑlud. | Velludo. | Pelu. Chargé de poil. | Pilosus.
veÑlut. | Velludo. Terciopelo. | Velours. | Villosum sericum.
veÑlutèr. | Terciopelero. | Ouvrier qui travaille en velours. | Villosi serici opifex.
veÑlutèras. *Flór.* | Amaranto. | Amaranthe. Passe-velours. | Amaranthus.
velocidad. | Velocidad. | Vélocité. | Velocitas.
velocíssim. | Velocísimo. | Très léger. | Velocissimus.
velocíssimamènt. | Velocísimamente. | Très légérement. | Velocissimè.
velòs. | Veloz. | Léger. | Velox.
velòsmènt. | Velozmente. | Vîtement. | Velocitèr.
vena. | Vena. | Veine. | Vena.
venáble. | Venablo. | Épieu. | Venabulum.
venál. | Venal. | Vénal. | Venalis.
venalidad. | Venalidad. | Vénalité. | Venalitas.
vencedòr. | Vencedor. | Vainqueur. Victorieux. | Victor.
vencedòra. | Vencedora. | Victorieuse. | Victrix.
vèncer. | Vencer. | Vaincre. | Vincere.
vèncer-se. | Vencerse. | Se vaincre soi-même. | Sui victoriam assequi.
vencíble. | Vencible. | Qui se peut vaincre. | Vincibilis.
vencís. | Vencejo. | Hart. | Vinculum.
venda. | Venta. | Vente. | Venditio.
vendáble, ô ***vendíble.*** | Vendible. | Venal. | Venalis.
vendrer. | Vender. | Vendre. | Vendere.
venedòr. | Vendedor. | Vendeur. | Venditor.
venedòra. | Vendedora. | Vendeuse. | Propola mulier.
venedúras. | Vendaje. | Ce que l'on donne à celui qui vend une marchandise. | Venditionis stipendium.
+**venefíci.** | Emponzoñamiento. Hechizo. | Empoisonnement. Sortilege. | Veneficium.
venèra. | Venera. | Médaille des chevaliers des ordres militaires. | Insigne pectorale.
veneráble. | Venerable. | Vénérable. | Venerabilis.
veneraciò. | Veneracion. | Vénération. | Veneratio.
venerad. | Venerado. | Vénéré. | Ritè observatus.
venerándo. | Venerando. | Vénérable. | Venerabilis.
venerar. | Venerar. | Vénérer. | Venerari. Colere.
venéreo. | Venéreo. | Vénérien. | Venereus.
vengála. | Vengala. | Espéce de baguette. | Virga.
vénia. | Venia. | Pardon. | Venia. Condonatio.
veniál. | Venial. | Véniel. | Venialis.
veniálmènt. | Venialmente. | Véniellement. | Venialitèr.

venidèr, ô ***venidòr.*** | Venidero. | Futur. | Futurus.
venir. | Venir. | Venir. | Venire.
venjad. | Vengado. | Vengé. | Ultus.
venjadòr. | Vengador. | Vengeur. | Ultor. Vindicator.
venjánsa. | Venganza. | Vengeance. | Ultio.
venjar. | Vengar. | Venger. | Ulcisci.
venjár-se. | Vengarse. | Se venger. | Ulcisci. Vindicare se.
venjatíu. | Vengativo. | Vindicatif. | Ultionis cupidus.
vensud. | Vencido. | Vaincu. | Victus. Superatus.
vènt. | Viento. | Vent. | Ventus.
ventad. | Aventado. | Evanté. Vanné. | Ventilatus. Passus.
ventáda. | Ventolera. | Coup de vent. | Ventus vehemens.
ventadòr. | Aventador. | Éventoir. | Flabellum.
ventái. | Abanico. | Éventail. | Flabellum.
ventáia. | Pantalla. | Écran. | Umbella.
ventaiól. | . | . | .
ventaióla. | . | . | .
ventar. | Aventar. | Éventer. Vanner. | Ventilare.
ventár-se. | Aventarse. | S'éventer. | Sese flabello refrigerare.
ventátge. *V.* ***avantátge.*** | Ventaja. | Avantage. | Praestantia. Excellentia.
ventêt. | Vientecillo. | Petit vent, doux, leger. | Lenis aura.
ventilaciò. | Ventilacion. | Exposition au vent. | Ventilatio.
ventilaciò. | Ventilacion. | Discussion. | Discussio.
ventilad. | Ventilado. | Exposé au vent. | Ventilatus.
ventilad. | Ventilado. | Discuté. | Discussus.
ventilar. | Ventilar. | Exposer au vent. | Ventilare.
ventilar. | Ventilar. | Discuter. | Discutere.
ventilár-se. | Ventilarse. | Prendre l'air. | Ventilari.
ventòs. | Ventoso. | Venteux. | Ventis objectus.
ventòsa. | Ventosa. | Ventouse. | Cucurbitula vitrea.
ventosidad. | Ventosidad. | Ventosité. | Venti.
ventráda. | Ventregada. | Ventrée. Portée. | Fetus plures uno enixu effusi.
vèntre. | Vientre. | Ventre. | Venter.
vèntre de gérra, *etc.* | Vientre. Barriga. | Ventre. | Venter.
vèntre de la cáma. | Pantorrilla. | Mollet, gras de la jambe. | Sura.
ventrei. | Estomago. Buche. | Estomac. Jabot. | Ventriculus. Stomachus.
ventrud. | Ventrudo. | Ventru. | Obesus.
ventúra. | Ventura. | Bonheur. Fortune. Hasard. | Felicitas. Sors. Fortuna.
venturèr. | Venturero. | Casuel. Fortuit. | Contingens. Fortuitus.
venturêta. | Venturilla. | Bonheur. Fortune. | Felicitas. Fortuna.
venturòs. | Venturoso. | Heureux. Fortuné. | Fortunatus. Felix.
venturòsamènt. | Venturosamente. | Heureusement. | Felicitèr. Fortunatè.
venud. | Vendido. | Vendu. | Venditus.
Vénus. *Planêta.* | Vénus. | Vénus. | Venus.
ver. | Verdadero. | Véritable. Vrai. | Verus.
veracidad. | Veracidad. | L'habitude de dire la vérité. | Veracitas.
veras, ô ***de veras.*** | Veras, ó de veras. | De vrai. Tout de bon. | Certò quidem.
verás. | Veraz. | Véridique. Sincère. | Verax.
vèrb. | Verbo. | Verbe. | Verbum.
vérba. | Loquacidad. Labia. | Babil. Caquet. | Loquacitas. Garrulitas.
verbál. | Verbal. | Verbal. | Verbalis.
verbálmènt. | Verbalmente. | Verbalement. | Verbis. Ore.
vérbi gratiâ. *V.* ***per eczèmple.*** | Por exemplo. | Par exemple. | Exempli causâ.
verbòs. | Verboso. | Verbiageur. Babillard. | Verbosus. Garrulus.
verbosidad. | Verbosidad. | Verbosité. Verbiage. | Loquacitas. Verborum copia.
verd. | Verde. | Verd. | Viride.
verd d'arám. | Cardenillo. | Verd-de-gris. | Aerugo.
verdánc. | Verdasca. | Verge. | Vimen. Virga. Verber.
verdancáda. | Varapalo. Vardasco. | Coup de gaule, de houssine. | Pali ictus.
verdenc. | Verdal. | Verdâtre. | Subviridis.
verderól. *Aucèll.* | Verderon. | Verdier. | Vireo. Luteola. Clorio.
verdêt de pared. | Verdoyo. | Mousse. | Muscus viridus.
verdetjar. | Verdear. | Tirer sur le verd. | Viridescere.
verdígo. | Vertigo. Vahido. | Vertige. | Vertigo.
verdogáĺlo. | Verdegay. | Verd gay. Verd clair. | Color subviridis.
verdolága. | Verdolaga. | Pourpier. | Portulaca sativa.
verdòr. | Verdor. | Verdeur. | Viridis color.
verdòs. | Verdin. | Verdeur. | Immaturitas.
verdòs. | Verdoso. | Verdâtre. | Subviridis.
verdúc. | . | . | .
verdúra. | Verdura. | Verdure. | Olera.
verèda. | Vereda. | Sentier. | Semita. Trames.
veredèr. | Veredero. | Courrier. | Veredarius. Nuntius.

verêma. | Vendimia. | Vendange. | Vindemia.
vergèr. | Vergel. | Verger. | Viridarium.
vergòña. | Vergüenza. | Honte. | Pudor. Dedecus.
vergoñánt. | Vergonzante. | Honteux. | Pudens. Pudibundus.
vergoñòs. | Vergonzoso. | Honteux. Infamant. | Pudens. Turpis.
vergoñòsamènt. | Vergonzosamente. | Honteusement. | Turpitèr. Ignominiosè.
verí. | Ponzoña. Veneno. | Poison. Venin. | Venenum.
verícle. | Custodia. Viril. | Custode. Reliquaire dans lequel on ferme la sainte hostie. | Pyxis Eucharistica.
verídic. | Verídico. | Véridique. | Verax. Veridicus.
verificaciò. | Verificacion. | Vérification. | Verificatio.
verificad. | Verificado. | Vérifié. Accompli. | Verificatus. Probatus.
verificar. | Verificar. | Vérifier. | Verificare.
verificár-se. | Verificarse. | Se vérifier. | Eventu probari.
verináls. | Aguas falsas. | Eaux qui suinter à travers les puits. Pleurs de terre. | Aquae puteales. Aquarum subterranearum stillationes.[275]
verinòs. | Ponzoñoso. | Venimeux. | Venenosus.
verissímil. | Verisímil. | Vraisemblable. | Verisimilis.
verissimilitud. | Verisimilitud. | Vraisemblance. | Verisimilitudo.
veritad. | Verdad. | Vérité. | Veritas.
vérja. | Virgen. | Vierge. | Virgo.
vermad. | Vendimiado. | Vendangé. | Vindemiatus.
vermadòr. | Vendimiador. | Vendangeur. | Vindemiator.
vermar. | Vendimiar. | Vendanger. | Vindemiare.
vèrmas. | Gusanos. Sabandijas. | Vers. Vermines. | Vermes. Insecta.
vermei. | Bermejo. Roxo. | Rouge. Vermeil. | Rubeus. Rubicundus.
vermei d'óu. | Hiema. | Jaune d'oeuf. | Ovi vitellus.
vermeienc. | Bermejizo. | Rougeâtre. | Subrubens.
vermeietjad. | Bermejeado. | Rougi. | Rubefactus.
vermeietjar. | Bermejear. | Rougir. | Rubescere.
vermeiòr, ô ***vermeiúra.*** | Bermejura. | Rougeur. | Rubor. Color rufus.
vermeÎlò. *V.* ***míni. Adzarcò.*** | Bermellon. Minio. | Vermillon. | Minium.
vérn. *V.* ***pòll. Ábre.*** | Aliso. | Aulne. | Alnus.
vernís. | Barniz. Mogate. | Vernis. | Vernix.

275. **verinals**] Aquarum...stillationes *solament a B.*

verónica. *Hèrba. V.* ***betónica.*** | Verónica. Betónica. | Betoine. | Betonica.
vérro. | Verraco. | Verrat. | Verres.
vèrs. | Verso. | Vers. | Versus.
versad. *V.* ***esversad.*** | Versado. | Versé. Savant. | Versatus.
versátil. | Versatil. | Qui tourne aisément. | Versatilis.
versêt. | Versiculo. | Verset. | Versiculus.
versificad. | Versificado. | Versifié. | Versificatus.
versificadòr. | Versista. | Versificateur. | Versificator.
versificar. | Versificar. | Versifier. | Versificare.
versiò. | Version. | Version. | Versio.
vertadèr. | Verdadero. | Véritable. Vrai. | Certus. Verus.
vertadèramènt. | Verdaderamente. | Véritablement. | Certò. Verè.
vèrtebra. | Vértebra. | Vertébre. | Vertebra.
vértg. | Virgen. | Vierge. | Virgo.
verticál. | Vertical. | Vertical. | Verticalis.
vértolas. | Molleja. Glandulas. | Glandes. | Glandulae. Avium ventriculus.
vervêna. | Verbena. | Verveine. | Verbena.
vespertí. | Vespertino. | Du soir. | Vespertinus.
vèspra. | Avispa. | Guêpe. | Vespa.
vèspras. | Vísperas. | Vêpres. | Vesperae.
vèspre. | Tarde. | Soir. | Vesper. Prima nox.
vesprèr. | Avispero. |. | Vesparum favus.
vesprèr. *Malaltía.* |. |. |.
véssa. |. |. |.
véssa, *d'els gáts.* | Ruin. | Petit nerf au bout de la queuë des chats. | Subtilis nervus in caudâ felis.
véssa. *Fruit,* ô *plánta.* | Arveja. Algarroba. | Vesce. Vesceron. | Ervilia. Vicia. Aphaca.
vessad. | Vertido. | Versé. Répandu. | Fusus.
vessánt. | Vertiente. | Chûtes d'eau. | Cataracta.
vessar. | Verter. | Verser. Répandre. | Fundere.
vessar per ált. | Rebosar. | Regorger. Déborder. | Redundare.
vessár-se. | Rebosar. | Regorger. | Exundare.
vestid. *Vèrb.* | Vestido. | Vétu. | Vestitus. Indutus.
vestid. *Nóm.* | Vestido. | Habit. Vêtement. | Vestitus. Vestis.
vestidêt. | Vestidillo. | Petit habillement. | Leve indumentum.
vestidòr. | Vestuario. | Revestiaire. | Vestiarium.
vestidúra. | Vestidura. | Habit. Vêtement. | Vestis. Vestimentum.
vestígi. | Vestigio. | Vestige. Piste. | Vestigium.
vestir. | Vestir. | Vêtir. | Vestire.
vestír-se. | Vestirse. | Se vêtir. S'habiller. | Indui. Vestiri.

vestuári. | Vestuario. | Habillement complet. | Vestitus. Vestimentum.
vêta de fil. | Veta. Cinta. | Ruban. | Vitta. Taenia.
vêta de metáll. | Veta. Vena. | Veine. | Vena.
veterá. | Veterano. | Veteran. | Veteranus.
veu. | Voz. | Voix. | Vox.
veurer. | Ver. | Voir. | Videre.
vezí. | Vecino. | Voisin. | Vicinus.
vezindad. | Vecindad. | Voisinage. | Proximitas.

vi

vi. | Vino. | Vin. | Vinum.
vi-brocás. | Hypocras. Alfajor. | Hipocras. | Vinum aromatites.
+**vi de prèmsa.** | Torcedura. | Piquette. | Pasca.
vía. | Via. | Voie. | Via.
viad. *V. **llistad.*** | Alistado. | Rayé. | Variegatus.
viadòr. | Viador. | Voyageur. | Viator.
viadòra. | Viadera. | Piéce du métier du tisserand. | Instrumentum texturam ducens.
viánda. | Vianda. | Viande. | Cibus.
viánda de pásta. | Tallarin. | Taillerin. | Tragemmata resecta.
viátge. | Viage. | Voyage. | Iter.
viátge. | Viage. | Fardeau qu'on transporte. | Onus pro unaquaque vice conductum.
viátic. | Viático. | Viatique. | Sacrum viaticum.
viatjad. | Viajado. | Voyagé. | Peregrinatus.
viatjadòr. | Viajador. | Voyageur. | Viator.
viatjánt. | Viajante. | Voyageant. Qui voyage. | Iter faciens.
viatjar. | Viajar. | Voyager. | Iterfacere. Peregrinari.
vibraciò. | Vibracion. | Vibration. | Vibratio.
vibrad. | Vibrado. | Brandi. Dardé. | Vibratus.
vibrar. | Vibrar. | Brandir. Darder. | Vibrare.
vicári. | Vicario. | Vicaire. | Vicarius.
vicaría. | Vicaría. | Vicairie. | Vicarii officium.
vicealmirante. | Vicealmirante. | Vice-Amiral. | Praetoris classis navalis vices gerens.
vicecancil̃èr. | Vicecanciller. | Vice-Chancelier. | Vicecancellarius.
Vicént. | Vicente. | Vincent. | Vincentius.
vice-rectòr. | Vicerector. | Qui tient la place du Recteur. | Rectoris vicarius.
+**vice-rèi.** | Virrei. | Viceroi. | Prorex.
víci. | Vicio. | Vice. Défaut. | Vitium.
viciad. | Viciado. | Vicié. Corrompu. | Vitiatus.
viciadúra. | Vicio. | Vice. Mauvaise habitude. | Vitium.
viciar. | Viciar. | Gâter. | Vitiare.
viciár-se. | Viciarse. | Se vicier. Se gâter. | Depravari.
viciòs. | Vicioso. | Vicieux. | Vitiosus.
vicissitud. | Vicisitud. | Vicissitude. | Vicissitudo.
víctima. | Víctima. | Victime. | Victima. Hostia.
Victor. *Nóm d'hómê.* | Victor. | Victor. | Victor.
victória. | Victoria. | Victoire. | Victoria.
victoriòs. | Victorioso. | Victorieux. | Victor.
vicúña. | Vicuña. | Vigogne. | Capra Peruana.
vída. | Vida. | Vie. | Vita.
vidáuba. | Clematide. | Clematite. Herbe aux gueux. | Clematitis.
vídre. | Vidrio. | Verre. | Vitrum.
vidrièr. | Vidriero. | Verrier. | Vitriarius.
vidrièra. | Vidriera. | Les vitres d'une fenêtre. | Vitrea fenestra.
vidrióI. *V. **caparrós.*** | Vitriolo. Caparrosa. | Vitriol. Couperouse. | Chalcantum.
vidriòs. | Vidrioso. | De verre. Fragile. | Vitreus. Fragilis.
vigésim. | Vigésimo. Vicésimo. | Vingtiéme. | Vigesimus.
vigilad. | Vigilado. | Veillé. | Vigilatus.
vigiláncia. | Vigilancia. | Vigilance. | Vigilantia.
vigilánt. | Vigilante. | Vigilant. | Vigil. Studiosus.
vigilantíssim. | Vigilantísimo. | Très vigilant. | Vigilantissimus.
vigilar. | Vigilar. | Veiller sur une chose. | Vigilare. Curare.
vigília. | Vigilia. | Veille. | Vigilia.
vigília. | Vigilia. | Veille, ou vigile. | Pervigilium.
vigòr. | Vigor. | Vigueur. Force. | Vigor. Robur.
vigoròs. | Vigoroso. | Vigoureux. | Validus. Strenuus.
vigoròsamènt. | Vigorosamente. | Vigoureusement. | Validè. Fortitèr.
vil. | Vil. | Vil. | Vilis. Abjectus.
víla. | Villa. | Ville. | Oppidum.
vilátge. | Village. | Village. | Pagus. Vicus.
vilêsa. | Vileza. | Vileté. Action basse. | Vilitas. Dedecus.
vilêta. | Villeta. | Petit bourg. | Villula. Oppidulum.
vilipéndi. | Vilipendio. | Mépris. Dédain. | Contemptus. Despectus.
vilipendiad. | Vilipendiado. | Méprisé. | Contemptus. Flocci factus.
vilipendiar. | Vilipendiar. | Mépriser. | Contemnere. Flocci facere.
vilíssim. | Vilísimo. | Très vil. | Vilissimus.
vil̃lancíco. | Villancico. | Noël. Chanson spirituelle. | Festivum carmen.
vil̃lanía. | Villanía. | Action basse. | Inurbanitas.
vil̃láno. | Villano. | Vil. Abject. Indécent. | Turpis. Vilis. Indecorus.
vilmènt. | Vilmente. | Vilement. | Vilitèr. Sordidè.
víma. | Mimbre. | Ozier. | Vimen.

vimêt. | Mimbrera. Mimbral. | Oseraie. | Locus viminibus consitus.
vinágre. | Vinagre. | Vinaigre. | Acetum.
vinagrèÏla. | Acedera. | Oseille. | Acetosa. Oxalis.
vinagrèra. | Vinagrera. | Vinaigrier. | Acetarium.
vinássa. | Sedimento. Poso. Asiento. | Dépôt, ou sediment. | Sedimentum. Vinacia.
vinclad, ô ***vinculad.*** | Vinculado. | Substitué. | Substitutionis vinculo obligatus.
vinclar, ô ***vincular.*** | Vincular. | Substituer ses biens à perpétuité. | Substitutionis vinculo obligare.
víncle, ô ***vínculo.*** | Vinculo. | Lien. Substitution. | Vinculum. Substitutio.
vinculáble. | Vinculable. | Qui peut se substituer. | Jure haereditario in perpetuum consignabilis.
vindicad. | Vindicado. | Revendiqué. | Vindicatus.
vindicar. | Vindicar. | Revendiquer. | Vindicare.
vindícta. | Vindicta. | Vindicte. | Vindicta.
vingud. | Venido. | Venu. | Qui venit.
vingúda. | Venida. | Venue. Arrivée. | Adventus.
vint. | Veinte. | Vingt. | Viginti.
vintê. | Veinteno. | Vingtiéme. | Vigesimus.
vintêna. | Veinte. Veintena. | Vingtaine. | Viginti.
vintidosê. | Veintedoseno. | Qui appartient au nombre vingt-deux. | Cum vigesimo duodenus.
vintiquatrê. | Veintiquatreno. | Qui appartient au nombre vingt-quatre. | Cum vigesimo quaternus.
víña. | Viña. | Vigne. | Vinea.
viñatèr. | Viñador. | Vigneron. | Vinitor.
viñêt. | Viñedo. | Vignoble. | Vinetum.
viñêta. | Viñita. Viñuela. | Petite vigne. | Exigua vinea.
+**viñêta.** ***Dibux.*** | Viñeta. Floron. | Vignette. | Ornatus typographicus. Viticulae.
viñóvol. | Viñadero. | Messier. | Vineae custos.
vióla. *Músic.* | Viola. Violon. | Basse de viole. | Chelys.
vióla. *Flór.* | Alheli. | Giroflée. | Leucoium.
vióla-boscána. | Violeta. | Violette. | Viola.
vióla de dátils. | Tamaras. | Trochet de dattes. | Spadix.
violaciò. | Violacion. | Violation. | Violatio.
violad. | Violado. | Violé. | Violatus.
violad. *Colòr.* | Violado. | Violet. | Violaceus.
violad. *Xaróp.* | Violado. | Violat. | Violaceus.
violadòr. | Violador. | Violateur. | Violator.
violar. | Violar. | Violer. | Violare.
violári. | Renta viagera ó vitalicia. | Rente viagére. | Reditus ad vitae tempus duraturus.
violéncia. | Violencia. | Violence. | Violentia. Vis.
violènt. | Violento. | Violent. | Violentus. Vehemens.
violentad. | Violentado. | Violenté. | Vi coactus.
violentar. | Violentar. | Violenter. | Vi compellere.
violentíssim. | Violentísimo. | Très violent. | Violentissimus.
violentíssimamènt. | Violentísimamente. | Très violemment. | Summâ vi.
violèntmènt. | Violentamente. | Violemment. | Violentèr. Per vim.
violèr. | Alheli. | Giroflée. | Leucoium.
víra de las sabátas. | Virilla. | Trepointe d'un soulier. | Lamella in calceis.
virad. *Vèrb.* | Birado. | Viré. | Circumactus.
+**virad.** *Colòr.* | . | . | .[276]
viradòr. | Virador. | Qui sert à tirer, à virer. | Funis nauticus tractorius.
virám. | Volatería. | Volaille. | Volatilia.
virar. | Birar. | Virer. | Navem circumagere.
virginál. | Virgineo. Virginal. | Virginal. | Virginalis.
Vírgo. | Virgo. | Vierge. | Virgo.
viríl. | Viril. | Viril. | Virilis.
virò. | Gusano. | Ver. | Vermis.
virolêt. | Perinola. | Pirouette. | Trochulus lusorius.
virólÏla. | Birola. | Virole. | Lamella rotunda.
virrèi. | Virey. | Viceroy. | Prorex.
virrèina. | Vireyna. | Vicereine. | Proregis uxor.
virreinad. | Vireynato. Vireyno. | Viceroyauté. | Proregis munus.
virtuál. | Virtual. | Virtuel. | Efficax.
virtuálmènt. | Virtualmente. | Virtuellement. | Virtualitèr.
virtud. | Virtud. | Vertu. | Virtus. Facultas.
virtuòs. | Virtuoso. | Vertueux. | Virtutis studiosus.
virtuòsamènt. | Virtuosamente. | Vertueusement. | Honestè. Piè. Justè.
virtuosíssim. | Virtuosísimo. | Très vertueux. | Piissimus. Justissimus.
virulènt. | Virulento. | Virulent. | Virulentus.
visátge. | Visage. | Grimace. Mine. | Vultus contorsio.
visc. | Liga. | Guy. Glu. | Viscum.
viscondad. | Vizcondado. | Vicomté. | Vicecomitatus.
viscónde. | Vizconde. | Vicomte. | Vicecomes.
viscondessa. | Vizcondesa. | Vicomtesse. | Vicecomitissa.
viscòs. | Viscoso. | Visqueux. | Viscosus.
viscosidad. | Viscosidad. | Viscosité. | Viscositas.
viscud. | Vivido. | Vecu. |.

276. **virad**] Colòr *A*: *Ap l'omet*.

visèra. | Visera. | Visiére. | Speculare in galeâ.
visíble. | Visible. | Visible. | Visibilis.
visiblamènt. | Visiblemente. | Visiblement. | Visibilitèr.
visiò. | Vision. | Vision. | Visio.
visir. | Visir. | Visir. | Turcarum principalis Minister.
visíta. | Visita. | Visite. | Visitatio. Amica invisio.
visitad. | Visitado. | Visité. | Visitatus.
visitadòr. | Visitador. | Visiteur. | Inspector. Inquisitor.
visitar. | Visitar. | Visiter. | Visitare.
visíu. | Visivo. | Visif. | Visualis. Visivus.
víso. | Viso. | Prétexte. | Species.
vist. | Visto. | Vu. | Conspectus.
vísta. | Vista. | Vue. | Visus.
vísta. *En las duánas.* | Vista. | Emploi de visiteur. | Visor. Mercium recognitor.
vistòs. | Vistoso. | Beau. Magnifique. | Spectabilis. Oculis gratus.
vistòsamènt. | Vistosamente. | Magnifiquement. | Magnificè. Splendidè.
vistosíssim. | Vistosísimo. | Très beau. Très magnifique. | Spectabilissimus.
visuál. | Visual. | Visuel. | Visualis.
visúra. | Visura. Reconocimiento. | Reconnaissance. | Recognitio.
visurad. | Reconocido. | Reconnu. Examiné. | Recognitus.
visurar. | Reconocer. | Reconnoître. Examiner. | Recognoscere.
vitál. | Vital. | Vital. | Vitalis.
vitalíci. | Vitalicio. | Viager. | Vitalitius.
vituáÏla. | Vitualla. | Vituailles. | Cibaria.
vitualÏad. | Abastecido. | Pourvu. | Refertus.
vitualÏar. | Abastecer. | Pourvoir. | Instruere.
vituperáble. | Vituperable. | Blamâble. | Vituperabilis.
vituperaciò. | Vituperacion. | Blâme. | Vituperatio.
vituperad. | Vituperado. | Blâmé. | Vituperatus.
vituperadòr. | Vituperador. | Qui blâme. | Vituperator.
vituperar. | Vituperar. | Blâmer. | Vituperare.
vitupéri. | Vituperio. | Blâme. Reproche. | Vituperium.
viu. | Vivo. | Vif. | Vivus.
viuda. | Viuda. | Veuve. | Vidua.
viudedad, ô ***viudêsa.*** | Viudedad. Viudez. | Veuvage. Viduité. | Viduitas.
viudêta. | Viudita. | Jeune veuve. | Juvenis vidua.
viudo. | Viudo. | Veuf. | Viduus.
viulí. | Violin. | Violon. | Barbitos.
viuliníste. | Violinista. | Violon. | Egregius Citharaedus.
viulò. | Violon. | Basse de viole. | Barbiton. Cythara.
viurer. | Vivir. | Vivre. | Vivere.
viurers. | Viveres. | Vivres. | Cibaria.
víva. *Esclamaciò.* | Viva. | Vive. | Vivat.
vivamènt. | Vivamente. | Vivement. | Vividè.
vivandèr. | Vivandero. | Vivandier. | Annonae militaris mercator.
vivandèra. | Vivandera. | Vivandiére. | Mercatrix.
vivátxo. | Vivaracho. | Vif. | Ardens. Perspicax.
vivènt. | Viviente. | Vivant. | Vivens.
vivèr. | Estanque. Lagunajo. | Vivier. | Piscina.
vivêsa. | Viveza. | Vivacité. | Vivacitas. Ingenii vis.[277]
vividòr. | Vividero. | Habitable. Vif. | Habitabilis. Vivax.
vivífic. | Vivífico. | Vivifique. | Vivificus.
vivificaciò. | Vivificacion. | Vivification. | Vivificatio.
vivificad. | Vivificado. | Vivifié. | Vivificatus.
vivificadòr. | Vivificador. | Celui qui vivifie. | Vivificator.
vivificánt. | Vivificante. | Vivifiant. | Vivificans.
vivificar. | Vivificar. | Vivifier. | Vivificare.
vivificatíu. | Vivificativo. | Qui a la vertu de vivifier. | Vivificativus.
vivíparo. | Vivíparo. | Vivipare. | Vivipar.
vivíssim. | Vivísimo. | Très vif. | Acerrimus. Fulgentissimus.
vivòr. | Vivacidad. | Vivacité. | Vivacitas.
vívora. | Víbora. | Vipére. | Vipera.
vivót. | Vivaracho. | Vif. Bouillant. Emporté. | Ardens. Audens.
vixicad. | Ampollado. | Enflé, rempli d'ampoulles. | Tumidus.
vixicáns. | Vexigatorio. | Vesicatoire. | Vesicatorius.
vixicar. | Ampollar. | Couvrir d'ampoulles. | Vesicis intumescere.
vixicár-se. | Ampollar. | Se couvrir d'ampoulles. | Vesicis intumescere.

vo

vocáble. | Vocablo. | Mot. Terme. Parole. | Vocabulum.
vocabulári. | Vocabulario. | Vocabulaire. Dictionnaire. | Vocabularium. Dictionarium.
vocaciò. | Vocacion. | Vocation. | Vocatio.
vocál. | Vocal. | Vocal. | Vocalis.
vocálmènt. | Vocalmente. | De vive voix. | Vocalitèr.

277. **vivêsa**] vivêsa *A*: visêsa *B*.

vocatíu. | Vocativo. | Vocatif. | Vocativus.
Voceléncia, ô ***Vocéncia.*** | Vuecelencia. | Votre Excellence. | Vestra Excellentia.
vóga. *Pèx.* | Aloza. Sabalo. Saboga. | Alose. | Alosa.
vogad. | Bogado. Remado. | Vogué. Ramé. | Remigatus.
vogadòr. | Bogador. Remero. | Vogueur. | Remex.
vogar. | Bogar. Remar. | Voguer. Ramer. | Remigare.
vógas-maríns. *Marísc.* | Erizo marisco. | Hérisson de mer. | Echinus marinus.
vógit. | Contorno. Circuito. | Contour. Circuit. | Circuitus.
vól. | Vuelo. | Vol. | Volatus.
volad. | Volado. | Qui a volé en l'air. | In volatum incitatus.
voláda. | Vuelo. | Vol. | Volatus.
voladòr. | Volador. | Volant. | Volans. Volatilis.
voladòrs. *Pèx.* | Volador. | Poisson volant. | Piscis volans.
volánt. | Volante. | Laquais. Coureur. | Pedissequus. Cursor.
volar. | Volar. | Voler. | Volare.
volatería. | Volatería. | Volaille. | Volatilia.
volatetjad. | Volado. Volteado. | Voltigé. | Circumvolitatum.
volatetjar. | Volar. Voltear. | Voltiger. | Volitare. Circumvolitare.
volátge. *Malaltía.* | Viruelas locas. | Petite verole volante. | Papulae glossiores per corpus dispersae.
volátil. | Volatil. | Volatil. | Volatilis.
volc. | Vuelco. | Tour, mouvement circulaire. | Gyrus. Eversio.
volcán. | Volcan. | Volcan. | Vulcanus. Mons ignivomus.
volêr, ô ***vulêr.*** | Querer. | Vouloir. | Appetere. Velle.
voliciò. | Volicion. | Acte de la volonté. | Volitio.
volitíu. | Volitivo. | Volontaire. | Voluntarius.
vólta. | Boveda. | Voute. | Fornix.
vólta. | Vuelta. Rodeo. | Tour. Détour. | Ambitus. Circuitus.
vólta en redò. | Rodeon. | Pirouette. | Circumductio.
[+]**vólta en redò d'un caváll.** | Escarceos. | Voltes que font les chevaux fringans. | Circumvolutiones equorum.
voltad. | Rodeado. | Tournoyé. | Circumitum.
voltar. | Rodear. | Tournoyer. | Circumire.
voltetjad. | Volteado. Voltegeado. | Voltigé. | Circumvolitatus.
voltetjadòr. | Volteador. | Voltigeur. | Funambulus.
voltetjar. | Voltear. Rodear. | Voltiger. | Circumvolitare.
volubilidad. | Volubilidad. | Volubilité. | Volubilitas.
volúble. | Voluble. | Aisé à tourner. | Volubilis.
volúmên. | Volúmen. | Volume. | Volumen.
voluminòs. | Voluminoso. | Volumineux. | Mole grandis.
voluntad. | Voluntad. | Volonté. | Voluntas.
voluntári. | Voluntario. | Volontaire. | Voluntarius.
voluntáriamènt. | Voluntariamente. | Volontairement. | Voluntariè. Spontè.
voluntariedad. | Voluntariedad. | Détermination de la propre volonté. | Voluntatis arbitrium.
voluptuòs. | Voluptuoso. | Voluptueux. | Voluptuosus.
voluptuòsamènt. | Voluptuosamente. | Voluptueusement. | Libidinosè.
volúta. | Voluta. | Volute. | Voluta.
vómit. | Vómito. | Vomissement. | Vomitus.
vomitad. | Vomitado. | Vomi. | Evomitus.
vomitadòr. | Vomitador. | Qui vomit. | Vomens. Evomens.
vomitar. | Vomitar. | Vomir. | Evomere.
vomitíu. | Vomitivo. | Vomitif. | Vomitum excitans.
vomitóri. | Vomitorio. | Vomitif. | Vomitum excitans.
vóra, *de gót, escudèlla, etc.* | Borde. | Le bord d'un verre, etc. | Labrum. Ora.
vóra, *de la róba.* | Dobladillo. | Ourlet. | Ora panni circumvoluta.
voracidad. | Voracidad. | Voracité. | Voracitas.
vorás. | Voraz. | Vorace. | Vorax.
vóravíva. | Orilla. Vivo. | Lisiére. | Ora. Limbus. Telae extima pars.
vorellar. | Repulgar. | Ourler. | Marginem consuere.
vorèra. | Orilla. | Bord. | Ora.
vos. | Vos. | Vous. | Tu. Vos.
vosáltres. | Vosotros. | Vous autres. Vous. | Vos.
Vóssa-Mercê. | Vuesa merced. | Votre grâce. | Gratia.
Vóssa-Señoría, ô ***Vossía.*** | Vueseñoría. | Votre Seigneurie. | Vestra dominatio.
vostê. | Usted. | Votre grâce. | Tu.
vóstra. | Vuestra. | Vôtre. | Vestra.
vóstro, ô ***vóstron.*** | Vuestro. | Vôtre. | Vester.
vót. | Voto. | Voeu. | Votum.
votad. | Votado. | Voué. | Votus.
votánt. | Votante. | Votant. | Vovens. Votans.

votar. | Votar. | Voter. | Votare.
votíu. | Votivo. | Qu'on a voué. | Votivus.

vu

vui. *V. **avui.*** | Oy. | Aujourd'hui. | Hodiè.
vuit. | Ocho. | Huit. | Octo.
vuitáda, ô ***octáva.*** | Octava. | Octave. | Octava.
vuitánte. | Ochenta. | Quatre-vingt. | Octoginta.
vuitantê. | Ochenta. | Quatre-ving-tiéme. | Octogesimus.
vuitavad. | Ochavado. | Octogone. | Octogonus.
vuitê. | Octavo. | Huitiéme. | Octavus.
vuitêna. | Ocho dias. | Huitaine. | Octo dierum spatium.
vulêr. | Querer. | Vouloir. | Appetere. Velle.
vulgar. | Vulgar. | Vulgaire. | Vulgaris.
vulgaridad. | Vulgaridad. | Simplicité. | Ignorantia. Stultitia.
vulgarisad. | Vulgarizado. | Divulgué. | Divulgatus.
vulgarisar. | Vulgarizar. | Divulguer. | Divulgare.
vulgarisár-se. | Vulgarizarse. | Se divulguer. | Vulgari.
vulgármènt. | Vulgarmente. | Vulgairement. | Vulgò.
Vulgáta. | Vulgata. | Vulgate. | Vulgata.
vúlgo. | Vulgo. | Le peuple. La populace. | Vulgus.
vulgud. | Querido. | Voulu. | Appetitus.
vúlguie Dèu. | Quiera Dios. | Dieu veuille que. Plût-à-Dieu. | Utinam. Faxit Deus.
vulnerári. | Vulnerario. | Vulneraire. | Vulnerarius.
vultòr. *Aucèll.* | Buitre. | Vautour. | Vultur.

X

xa

xabacá. | Chabacano. | Grossier. Vil. | Vilis.
xabacánamènt. | Chabacanamente. | Grossiérement. | Impolitè.
xabacanería. | Chabacanería. | Chose grossiére. | Res inculta.
xabéc. | Xabeque. | Chebec. | Navis actuariae genus.
[+]**xabrò.** | Xabalon. Xabalcon. | Le bois qu'on emploie pour le toit d'une maison. | Tignus.
xác. | Zas. | Bruit que fait un coup qu'on donne. | Ictûs strepitus.
xácara. | Xacara. | Sorte de danse. | Choreae genus.
xáda. | Azada. | Houe. Hoyau. | Ligo.
xadáda. | Azadonada. | Coup de hoyau. | Ligonis ictus.
xafarót. | Chafarote. | Sabre. Cimeterre. | Acinaces.
xaláda. | Huelga. | Divertissement. | Oblectatio.
xalápa. | Xalapa. Jalapa. | Jalap. | Jalapa.
xalar. | Holgar. | Se divertir. | Animum relaxare.
[+]**xálda.** | Medida de carbon de piedra. | Une mesure de houille. | Carbonis fossilis mensura.
[+]**xaléma.** | Vocería. Vocinglería. | Tintamare. Criaillerie. | Garrulitas. Vociferatio.
xalóc. | Xaloque. Siroco. | Siroc. Sud-Est. | Euronotus.
xamárra. | Chamarra. | Symarre. | Syrma. Palla.
xameĺlót. | Camelote. | Camelot. | Cilicius pannus.
xamerlí. *Aucèll.* | Chorlito. | Pluvier. | Pluvialis.
[+]**xamporrad.** | Champurado. | Melé. | Commixtus.
xamuscad. | Chamuscado. | Flambé. | Ustulatus.
xamuscar. | Chamuscar. | Flamber. | Ustulare.
xáncras. *V. â péu-cox.* | Cox coxita. Pata coxa. | Jeu du cloche-pied. | Altero sublato pede currentium ludus.
xanfáina. *V. túrri-búrri.* | Chanfaina. | Fricassée de tripes. | Ex omaso et extis pulmentum.
[+]**xángas.** | Zancos. | Echasses. | Grallae.
xáno-xáno. | Poco á poco. | Peu à peu. | Paulatim. Sensim.
xánsa. | Chanza. | Bon mot. Raillerie. | Jocus.
xansetjad. | Chanceado. | Plaisanté. | Scurratus.
xansetjar. | Chancear. | Plaisanter. | Scurrari. Nugas agere.
xántre. | Chantre. | Chantre. | Chori praefectus.
xantría. | Chantría. | Prébende du chantre. | Praecentoris dignitas.
xápa. | Chapa. | Feuille ou lame de métal. | Ferrea bractea, lamina.
xapò. | Azadilla. | Bêche. | Ligo planus.
xarcolar. *V. axarcolar.* | Escardar. | Échardonner. | Sarrire. Sarculare.
xarípa. | . | . | .
xarlatá. | Charlatan. Charlante. | Charlatan. | Circulator. Garrulus.
xarlatanería. | Charlatanería. | Charlatanerie. | Garrulitas.
[+]**xarmar.** *V. axarmar.* | Rozar. Escamondar. | Émonder. | Runcare. Expurgare.
xarnèra. | Charnela. | Charniére. | Verticuli.
xaróp. *V. axaróp.* | Xárabe. | Syrop. | Syrupus.
xarovía. | Chirivía. | Chervis. | Siser. Daucus.
xárpa. | Charpa. | Espéce de baudrier. | Zona militaris.
xarpaĺlèra. | Harpillera. | Serpilliére. | Stupea tela.
xarretèra. | Charretera. | Jarretiére. | Insigne militare.

xarrupad. | Churrupeado. | Avalé. | Sorptum.
xarrupáda. | Sorbo. | Breuvage qu'on avale. | Sorbillum.
xarrupar. | Churrupear. | Avaler, ou faire avaler. | Sorbire. Pittissare.
xarúg. | Quintañon. Chocho. | Caduque. Décrépit. | Delirus senex.
xásco. | Chasco. | Tour d'adresse. Niche. | Cavilli. Deceptio. Jocus.
xasquêt. | Burla. Chanza. | Raillerie. | Jocus.
xasquetjad. | Chanceado. | Raillé. | Irrisus.
xasquetjadòr. | Chasqueador. | Railleur. | Joculator. Cavillator.
xasquetjar. | Chasquear. | Railler. | Illudere. Irridere.
xauxinar. | Chirriar. | Petiller. Craquer. | Stridere.
xávega. | Xabeque pequeño. | Espéce de chebec. | Navis actuariae genus.
xavegò de páia. | Barcina. | Filet pour porter de la paille. | Cassis. Ingens rete.
xavêta. | Chabeta. | Fiche. Clavette. | Cuneus. Clavulus adstrictorius.

xe

xèl̃la. | Sobaco. | Aisselle. Le gousset. | Axilla. Ala.
xéls. | Conchas. | Coquillages. Coquilles. | Conchae. Conchylia testa.
xemenéa. | Chimenea. | Cheminée. | Caminus.
xemêt. | Bendito. | Simple. | Simplex.
+**xèna.** | Escena. Decoracion de un teatro. | Scene. | Scena.
xerbêt. | Ruido. Mormullo. | Bruit. Murmure. | Strepitus. Murmur.
xeréca. | Mentira. Embuste. | Bourde. | Commentum. Mendacium.
xeremía. | Chirimia. | Chelemine. | Lituus. Fistula musica.
xerínga. | Xeringa. | Seringue. | Clyster.
xeringad. | Xeringado. | Seringué. | Clystere immissus.
xeringar. | Xeringar. | Seringuer. Donner un clystére. | Siphone liquorem ejaculare.
xeringásso. | Xeringazo. Ayuda. Crister. | Lavement. Clystére. | Clyster. Clysterium.
xeringuíl̃la. *Flór.* | Xeringuilla. | . | .
xerrad. | Chachareado. Parlado. | Babillé. Jasé. | Garritus.
xerradòr, ô ***xerráire.*** | Chacharero. Loquaz. | Hableur. Babillard. | Loquax.
xerramènt, ô ***xerramènta.*** | Loquacidad. | Babil. Caquet. | Loquacitas.
xerrar. | Chacharear. Parlar. | Babiller. Jaser. | Garrire.
xerratíva. | Narrativa. | Narrative. | Narrandi modus.
xerrotetjad. | Gorgeado. | Gazouillé. | Modulatus.
xerrotetjar. | Gorgear. | Gazouiller. Jargonner. | Gutture modulari. Verba gestire.
+**xérxa d'empeĩletamènt.** | Filarete. | Filaret. | Rete navis latera cingens.
xérxas. | Obenques. | Haubans. | Funes scansorii.
xêta. | Canilla. Espita. Llave. | Robinet. Canule. Broche. | Epistomium. Fistula.
xétxara. | Chachara. Charla. | Verbiage. Babil. | Garrulitas. Stulta loquacitas.
xèxa. ***Blád.*** | Trigo candeal. | Espéce de froment. | Siligo.
xèxa. *Lletra.* | Equis. | Ix. |.

xi

xic. | Chico. Pequeño. | Petit. | Parvus. Pusio. Puer.
xicána. | Abuso. Trampa en los autos. | Chicane. | Litium ambages.
xicanèr. | Trapazero. | Chicaneur. | Vitigilator.
xicanería. | Trapacería. Trapaza. | Chicanerie. | Techna.
xícara. | Xícara. | Tasse. | Scyphus.
xicarronêt. | Chicorrotico. Chiquitillo. | Petit enfant. | Puellulus.
xicolatèr. | Chocolatero. | Ouvrier qui fait le chocolat. | Chocolatae confector.
xicolatèra. | Chocolatera. | Chocolatiére. | Vas chocolatarium.
xicoláti. | Chocolate. | Chocolat. | Chocolata.
xicót. ***Xicotêt.*** | Chiquillo. | Petit enfant. | Puellulus.
xífla. | Chifla. | Racloir. | Dolabella.
xífra. | Cifra. | Chiffre. | Arcanae notae.
xifrad. | Cifrado. | Chiffré. | Arcanis notis scriptus.
xifrar. | Cifrar. | Chiffrer. | Arcanis notis scribere.
xillad. *No haver xillad.* | Emmudecido. | Resté muet. | Mutus.
xillar. *No xillar.* | Emmudecer. | N'avoir pas le mot à dire. | Obmutescere.
xillót. *Aucèll.* | . | . | .
xíl̃la. | Zullon. | Vesse. | Ventris flatus sine strepitu.
xil̃lad. | Zullado. | Vessé. | Ventum expulsus.
xil̃lar. | Zullarse. | Vesser. | Pedere. Ventum expellere.
ximbèrga. | Chamberga. | Grande casaque fourrée. | Chlamys.

xímple. *V. símple.* | Simple. Simplon. | Simple. Niais. Idiot. | Fatuus. Stultus. Stolidus.
xinélla. | Chinela. | Mule. Pantoufle sans talon. | Crepida.
xinesc. | Chinesco. | De la Chine. Chinois. | Chinensis.
xínxa. | Chinche. | Punaise. | Cimex.
xinxòs. | Lleno de chinche. | Qui sent la punaise. | Cimicus.
xipótil. | Zarapallon. | Sale. Mal-propre. | Sordidus homo.
xíp-xáp. *Fèr xíp-xáp.* | Guachapear. | Trépigner l'eau avec les pieds. | Pedibus aquam pessumdare.
xiquêsa. | Pequeñez. | Petitesse. | Parvitas. Exiguitas.
xiquêt. | Chiquito. Chiquillo. | Petit. | Puellulus.
xiribéc. | Chirlo. Chilindron. Gañada. | Balafre. Estafilade. | Vulnus in facie oblongum.
xisclad. | Chillado. | Piaillé. | Acutum sonum editus.
xisclar. | Chillar. | Piailler. Parler d'un ton aigu. | Acutum sonum edere.
xisclêt. | Chillido. | Piaillerie. Ton de fausset. | Acutus vocis sonus.
xísto. | Chiste. | Bon mot. Plaisanterie. | Argutiae.
xistòs. | Chistoso. Gracejante. | Facétieux. Plaisant. | Facetus.
⁺**xistosamènt.** | Graciosamente. Con chiste. Con donaire. | Facetieusement. Plaisamment. | Facetè. Festivè. Lepidè.
xit. | Chiton. Chito. | Chut. Tai-toi. | Sile. Tace.
xitxirbéu. | Chichisveo. | Galant. | Procus.
xix. | Chucho. | Chou-chou. | Heus.
xixèll. | Boquirubio. | Nigaud. Idiot. | Incautus.

xo

xò. *Veu per fèr aturar.* | Cho. Xo. | Hola ho. | Eho.
xò. *Veu per fèr fugir.* | Ox. | Sortez d'ici. Dehors. | Exi.
xóc. | Greda. Clarion. | Craie. Blanc de craie. | Creta.
xoquináda. | Chapinazo. | Coup de claque. | Ictus soleâ impactus.
xoquíns. | Chapin. | Claque. | Soccus.
xòrbo. | Sorbo. | Trait. | Sorbitio.
xórc. | Esteril. | Stérile. | Sterilis.
xórca. | Machorra. Esteril. | Stérile. | Sterilis.
xóric, ô ***xoriguèr.*** | Cernícalo. | Cresserelle, ou crecerelle. | Cercella. Accipitris genus.
xorrác. | Sierra. | Scie. | Serra.
xorracáda. | Golpe de sierra. | Coup de scie. | Serrae ictus.
xorraquetjad. | Aserrado. Serrado. | Scié. | Serrâ sectus.
xorraquetjar. | Aserrar. Serrar. | Scier. | Serrâ secare.
xorríc-xorrác. | Chiquichaque. | Bruit qu'on fait quand on scie. | Ex collisione fragor.
xorriad. | Chorreado. | Coulé. | Stillatus.
xorriamènt. | Chorrera. | L'endroit d'òu sort une quantité d'eau. | Praeceps aquae decursus.
xorriar. | Chorrear. | Couler. | Stillare. Defluere.
xòrro. | Chorro. | Courant. Chûte d'eau. | Rivus.
xót. | Choto. Cabritillo. | Chévreau de lait. | Haedulus.
⁺**xòxa.** | Choza. | Chaumiére. | Tugurium.
xòxo. | Decrepito. | Décrépit. | Decrepitus.

xu

xúcla. *Pèx.* | Haleche. | Maquereau. | Maena.
xúcla-cábras. *Aucèll.* | Chotacabras. | Tette chevres. | Caprimulgus.
xuclad. | Chupado. | Sucé. | Exsuctus.
xucláda. | Chupadura. | Sucement. | Exsuctio.
xucladòr. | Chupador. | Qui suce. | Absorbens.
xúcla-mél, ô ***capsêta.*** | Veleño, ó beleño. | Jusquiame. | Hyoscyamus.
xuclar. | Chupar. Libar. | Sucer. | Sugere. Libare.
xuclár-se els dits. | Chuparse los dedos. | Se lécher les doigts. | Digitos sugere.
xúfla. | Chufa. | . | .
xuflètê. | Chufa. Chufeta. |. | Cypirus.
xúia. | Lardo. | Lard. | Lardum. Laridum.
⁺**xúia fresca.** | Marrana. | Chair de porc frais. | Suilla caro recens.
xuiad. | Tundido. | Châtié. | Verberatus. Fustigatus.
xuiar. | Tundir. | Châtier. | Verberare. Fustigare.
xúpa. | Chupa. | Veste. | Tunica.
xupad. | Chupado. | Sucé. | Exsuctus.
xupar. | Chupar. | Sucer. | Sugere.
xúrma. | Chusma. | Chiourme. | Remiges. Turba.
xuròi. | Desorejado. | Qui n'a point d'oreilles. | Auribus mutilus.
xuroiad. | Desorejado. | Celui auquel on a coupé les oreilles. | Auribus mutilatus.
xuroiar. | Desorejar. | Couper les oreilles. | Auribus mutilare.
xúta. *Espécia de mussól.* | Autillo. | Chevêche. Chouette. | Ulula.

Y

y

y. *Conjunciò.* | Y. | Et. | Et. Atque.

Z

za

zága. | Zaga. | Derriére. Arriére. | Retrò.
zalamèr. | Zalamero. | Flatteur. Adulateur. | Adulator.
zalamería. | Zalamería. | Flatterie. Adulation outrée. | Adulatio.

ze

zél. | Zelo. | Zéle. | Zelus.
zelad. | Zelado. | Zélé. | Zelatus.
zeladòr. | Zelador. | Zélateur. | Zelator. Zelotes.
zelar. | Zelar. | Zéler. | Zelare.
zelòs. | Zeloso. | Zélé. | Zelator.
zelosíssim. | Zelosísimo. | Très zélé. | Valdè studiosus.
zénit. | Zenit. Cenit. | Zenit. | Coeli apex.
zéro. | Cero. | Zéro. | Excurrens nota.
zêta. | Zeta. Zeda. | Zede. | Zeta.
zéugma. | Zeugma. | Connexion. | Connexio.

zi

zigzág. |. | Zigzag. | Machina productilis.
zizáña. | Zizaña. | Zizanie. Ivraie. | Lolium. Zizania.

zo

zócol. *V.* ***sócol.*** | Zócalo. | Zocle. | Basis. Stylobates.
zodíaco. | Zodiaco. | Zodiaque. | Zodiacus.
zòna. | Zona. | Zone. | Zona.

ISBN 84-7283-581-2